

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Højesteretstidende

udgivet af

Højesterets Protokolsekretærer.

Højesteretsaaret 1926.

70. Aargang.

København.

G. E. C. Gads Forlag.

1927.

NAVNEREGISTER

Civile Sager.

	Pag		Pag
Aalborg Byraad	19	Arnbak, Alfred Kristian, Skuespiller	132
Aalborg—Hadsund Jærnbane..	278	Arnbak, Judith Mignon, f Berthelsen	132
Aalborg Havn	430	Arntzen, A, Ingeniør	17
Aalbæk Transformatorforening	181	Atalanta, Dampskibsselskabet, A/S	497
Aarrebo, H Hansen, Sagfører .	263		
»Agricco«, Ole Sørensen & Co, A/S	568	Bach, Chr, Gaardejer	667
Alber, Joh G, Slagtermester..	265	Bagge, Snedkermester	143
Ambrosen, H P, Rentier	407	Bahnsen, K P	607
Andelsbank, den danske	315	Balle, R S, Direktør	290
Andersen, Axel, Førstelærer ..	169	Bang-Ebbestrup, E, Overretts-sagfører	474
Andersen, Camillo, Hotelejer..	329	Banken for Hobro og Omegn..	107
Andersen, Hans W, Direktør..	500	Bech, Edith	650
Andersen, Johanne Cathrine, Enke, f Pihl, og tidligere af-døde Mand, Avlsbruger Mor-ten Peter Andersen, Arving-erne efter	369	Bech, J A, Tømmer	650
Andersen, Karen, Enkefru	206	Bentzen, B, Murermester	631
Andersen, L C, Tømrersvend..	497	Berg, Otto N C, Møbelhandler	459
Andersen, Lauritz, Købmand..	442	Berlingske Tidende, Interes-sentskabet	352
Andersen, Niels, Direktør	657	Bertzow, J A, Kaptajn	300
»Ansgar«, Logen	54	Bikubens Forvaltningsafdeling	3
Arbejdernes Bogførings- og Revisionsinstitut, Aktiesel-skabet	393	Bladhandlerforbundet	352
Arbejdernes Fællesorganisa-tions Brændselsforretning, A/S	607	Blichkilde, J A J, Rentier	239
Arbejdernes kooperative Byg-geforening	376	Boas, Alex, Grosserer ..	421, 647
»Argus«, Logen	54	Bornholms Laane- og Diskon-tobank, Aktieselskab	136
		Borum-Lyngby Sogneraad ...	14
		Brostrøm Line, Gøteborg	224
		Brabrand-Aarslev Sogneraad..	14

	Pag		Pag
Brandforsikring, den almindelige, for Landbygninger ..	40, 562	Dansk Fremavslsselskab	260
»Broderbaandets Sejr«, Logen	54	Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation	687
Bruhn, Daniel J, Direktør	257	Dansk Læder- og Skotøjsindustri A/S	659
Bruun, I V, Restauratør	476	Dansk Skuespiller Forbund ...	267
Bruun, Viktor, Sagfører, cand jur	456	De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation	595
Bryggeriet Thor, Aktieselskab	559	De danske Statsbaner	8, 275
Brünnings Hansen, Godsejer..	500	Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger .40, 562	
Bugsier-, Reederei- und Bergungs-Actiengesellschaft ...	278	Den danske Andelsbank	315
Buhl, Paul, Overretssagfører..	150	Den danske Andelsbank, A m b A i Likvidation	419, 595
Buksted, J, Proprietær	260	Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank	229 376
Busck, Gunni, Læge	196	Det kgl oktr Sø-Assurance Kompagni	497
Bønding, Peder, Gaardejer ...	575	Direktoratet for Københavns Skattevæsen	476, 486
Böttger, C A, Grosserer	571	Direktoratet for Statens Sindsygehospitaler	551
Bøtø Nors Udgravning, Interessentskabet	56	Duelund, Alma, Fru, f Iversen	153
Carlsen, C, Tømrersvend	494	Duelund, H, Forretningsfører..	216
Carstens, Theodor, Købmand, hans Dødsbo	150	Dæhnfeldt, L, Aktieselskab....	118
Christensen, Chr, Møllejejer ..	407	Eggers, A F, Repræsentant ..	445
Christensens Kulhandel, Chr, Firmaet	486	Ekman, Ferdinand Frederik, Grosserer, hans og senere afdøde Hustrus Fællesbo samt dennes Særbo	122
Christensen, H, Mejerist	643	Elbjørn, S	593
Christensen, H Chr, Godsinspektør	672	Ellif, Maurice & Co, Firmaet..	683
Christensen, Lars, Gaardejer..	667	Ernst, Peter	95
Christensen, Thomas, Købmand	645	Fiil-Sø Aktieselskabet	231
Christiansen, August, Bygmester, hans Konkursbo ...	634	Finansministeriet	423, 456
Christiansen, Christine Marie..	342	Fog, Johs, Tømmerhandler	125, 491
Christiansen, Karl Emil Wilhelm, Afbygger	396	Forsikringen af danske Sejlfartøjer til Fiskeribrug	581
Christiansen, Marie, Fru, f Larsen	396	Forsikringsaktieselskabet National	172, 677
Dalum, P, Gaardejer	667	Fledelius, H A G	414
Dampskibsselskabet, Aktieselskabet Atalanta	497	Frederiksberg vestre Huslejenævn	696
Dania, Dampskibsselskabet, Aktieselskab	399	Frederiksborg Amtsraad	43
Danielsen, A, Mejeriejer, Proprietær	239	»Fremad paany«, Logen	54
Danmarks Good-Templar Ordens Storloge	282		
Dansk Arbejdsmandsforbund..	543		

Pag	Pag
Frijs, Frederik Krag Juel Vind	Hedegaard, Peder P, Aktieselskabet
Greve, Hofjægermester 187	skabet 344
Fritsche, E, Hof-Glashandler.. 474	Heegaard, Else, Frøken 200
Gaarslev Sogneraad 390	Helsinge—Tisvildelejebanen (Bevillingshaverne for) 217
Gad & Hirsch, Firmaet 647	Henningsen, Hans 198
Gemzøe, O, Politimester 623	Henriques, C B, Højesterets- sagfører 122
Gentofte Kommunalbestyrelse 621, 623	Herlev Sogneraad 621, 623
Gladsaxe Kommune 219	Hermansen, P, Møller 30
Gladsaxe Sogneraad 621, 623	Hertz, Knud, Overretssagfører 150
Gleerup-Møller, Christian, In- genør 22, 416	Hjørthøj, G C, Lokomotivfører 650
Goll, Aug, Rigsadvokat 621	Hjølunde Andelsmejeri 157
Grand, Jens, Teglværksejer.. 478	Hjørring Amtsraad 503
Grann, K, Murermester 491	Holm, Jul, Snedkermester 125
Grundejere, de, i Idestrup m fl Sogne, der har været ind- varslet til den den 19 Maj 1919 nedsatte Landvæsens- kommission 56	Holm, Louis, Avlsbruger 486
Guld-, Sølv- og Elektroplet- arbejdernes Forbund i Dan- mark 162, 166	Holmfred, Jens, Gaardejer : : 539
Hagfors, Damperen, dens Re- deri og Kaskoassurandører 172	Horns Herreds Foderstoffore- ning i Likvidation 536
Hajernes gensidige Redskabs- forsikring 581	Hulsig Transformatorforening 184
Halkier, Herman, Overretssag- fører 679	Husmændenes Udstykningsfore- ning i Aalborg Amt 213
Hals Sogneraad 430	Hustømrernes Fagforening i Aarhus 494, 497
Handels- og Kontormedhjæl- perforeningen i København.. 153	Hvidman, S J, Købmand, hans Konkursbo 173
Hansen, Brünings, Godsejer.. 500	Hviid, Poul, Gaardejer 198
Hansen, E Sehested, Fru, f Springborg 3	Hüffeldt, Emanuel, Husejer .. 512
Hansen, H, Hestehandler 528	Høgh, Søren, Gaardejer 629
Hansen, Henrik 425	Høgsted, Chr B, fhv Manufak- turhandler 592
Hansen, Holger 387	Højesterets Justitssekretær .. 271
Hansen, Johan, Købmand 645	Inga, Fiskekutteren, Rederiet for 581
Hansen, Karen, Enkefru 509	»Irene Maria«, S/S, Rederiet for 399
Hansen, L, Grosserer 173	Ishøy, J A, Skibsreder 139
Hansen, Marius, Gaardejer .. 629	Iversen, Karsten, Forsøgsleder 663
Hansen, Thorvald, Automobil- fabrikant 95	Jacobsen, Dagmar Margrethe, f Jensen 699
Hartmann & Co, Firmaet 118	Jacobsen, Holger, Restauratør 699
Hartmann, A C, Købmand 269	Jacobsen, Marie Andrea, Syer- ske 486
	Jensen, Albert, Aktieselskabet 257
	Jensen, Albert, Direktør 257
	Jensen, Børge, Fisker 564

	Pag		Pag
Jensen, Edvard, Murermester ..	506	Kristiansen, O Rye	358
Jensen, J J G, Officiant	313	Krohn, Chr, Købmand	657
Jensen, Jens, Murermester....	523	Kure, J V, Fiskehandler	407
Jensen, Johs, Direktør.....	231	Kærgaard, Mads, fhv Gaard- ejer	575
Jensen, Knud, Malermester ..	626	Københavns Handelsbank, Ak- tieselskab	206
Jensen, Kr, Statshusmand	213	Københavns Havnevæsen	512
Jensen, Lars, Proprietær	234	Københavns Magistrat	82, 275
Jensen, Niels, Møller	575	Københavns Skipperforening..	358
Jensen, O, Restauratør	204	Københavns Tandlægeforening	303
Jensen, Peter, Boelsmand	453		
Jensen, Theodor	118	Labbart, K M, Aktiebolag, dets Konkursbo	436
Jepsen, Esper, Gaardejer	575	Lammefjordens Lodsejerlag ..	653
Johansen, Signe Alma Oline ..	652	Lammefjordssøen, Interessent- skabet	653
Jorck, G, Grosserer	105	Landbrugsministeriet	663
Justesen, Edv, Proprietær	344	Landsberger, Hilda, født Lind- gren	128
Jærnbanehotellet, Aktieselskab	329	Landsberger, Sigismund, Gros- serer, hans Dødsbo	128
Jørgensen, Berta, Enke	676	Langeland, Damperen	172
Jørgensen, F F, Grosserer ..	239	Larsen, Anton Julius, fhv Tele- grafist	82, 84
Jørgensen, J M, Købmand	634	Larsen, H A, Tømrermester ..	143
Jørgensen, Poul Nyboe, Køb- mand	265	Larsen, Hans, Gaardejer	681
Kaiser, Kirstine, Enkefru	339	Larsen, Jens, Proprietær	234
»Kamp og Sejr«, Logen	54	Larsen, Johannes, fhv Gaard- ejer, Slagtermester, hans Dødsbo	450
»Kamp og Sejr under Good- Templar-Orden af 1924«	54	Larsen, Marie, Enkefru, hen- des Konkursbo	486
Kiertzner, M, Sølvs- og Plet- varefabrikant, hans Konkurs- bo	393	Larsen, Poul, Forpagter	653
Kjær, Harald & Co	107, 319	Larsen, Valdemar, Murerme- ster	143
Knoth, Chr, Gaardejer	6	Larsen, Viggo Robert Nør- gaard, Sømand	652
Knudsen, K M, fhv Lærer, Gaardejer	204	Lauritzen, Hotelejer	687
Koch, L G T, Grosserer	416	Lauritzen, Kynde, Stationsfor- stander	269
Koch, Louis & Co, Handelsfir- maet	22, 416	Laursen, Jens, Snedker	521
Koch, Theo & Co, Firmaet ..	172	Laursen, L	234
Kock, Th, Entreprenør	669	Lemvig Müller & Munck, Ak- tieselskab	683
Kofoed, Ejner, Bagermester..	272	Lerche, C F, Overretssagfører, som Værge for Baron Otto	
Kofoed, Marie Hansine, Frk, Arvingerne efter	365		
Kommissariatet ved Anlæg af Jærnbaner paa Øerne	216		
Kreditorforeningen af 2 Au- gust 1905	575		
Krigsministeriet	313		
Kristensen, Jørgen, Gaardejer .	669		
Kristiansen, Laust, Gaardejer..	669		

Pag	Pag		
Lerche og Baron Axel Lerche	229	»National«, Forsikringsaktieselskab	172, 478, 677
Lerche-Lerchenborg, Lensgrevinde	229	Nielsen, A, Fru, f Springborg	3
Lund, Chr, Sølvarbejder	162	Nielsen, A L, Købmand	555
Lund, M S, Grosserer	571	Nielsen, Agnes, Sølvarbejder-ske	166
Lund, Olaf, Konsul	407	Nielsen, Anker, Husmand	30
Lundgaard, M P, Træhandler ..	575	Nielsen, Anton, Gaardejer ..	575
Lunn, Aug & Co, Vekselerer-firma	461	Nielsen, Anton Marius, Avls-bruger	483
Lyngby-Taarbæk Kommune ..	219	Nielsen, Chr Fogtmann, Lagerforvalter	585
Lyngby-Taarbæk Sogneraad	621, 623	Nielsen, J C, Skibskaptajn	139
Lyngby Trælasthandel	125	Nielsen, Valdemar, Ølhandler ..	643
Mackeprang, Johs, Direktør ..	500	Nielsen, Vilhelmine Jensine, Fru	555
Madsen, Hans, Grosserer	414	Nissen, Brødrene, Firmaet ...	157
Maegaard, Wilh R, Handels-firmaet	224	Nissen, H O, Mejeriejer	239
»Magnetten«, Logen	282	Nissen, Nis, Købmand	466
Malmdorf, Ellen Kirstine, Enkefru	84	Nye danske Brandforsikrings-selskab, Aktieselskab	562
Mammen & Drescher, Handels-firmaet	679	Nørgaard, Tage, Direktør	200
Mangano, Aktieselskabet	683	»Oakhurst«, Barken, dens Partsrederi	113
Mathiesen, Chr, Partikulier ..	198	Odder Landbobank, Aktieselskabet	181, 184
Matthiesen, P, Maskin- og Motorfabrikant	99	Odense Byraad	410
Matthiesen, P, Motorfabrikant	466	Olesen, Ole Theodor, Arbejdsmand	263
Mehlsen, Gaardejer	575	»Ontario«, Dampskibsselskabet, A/S	588
Messerschmidt, Therese, Enkefru	461	Overformyndriet	300
Meyer, Fritz, Slagtermester ..	575	Overgaard, V B, Maskinmester	582
Ministeriet for offentlige Arbejder	503	Pallesen, H P, Fabrikant	99
Mogensen, Christian, Andreas, Statshusmand, hans og hans Hustrus Dødsbo	483	Pedersen, A P, fhv Gaardejer	86
Mogensen, Jens, Partikulier ..	486	Pedersen, Hugo V, Kunstmaler	105
Mogensen, Søren, Snedkermester	575	Pedersen, Jakobine K M, Husejerske	672
Mosen, Laurids Pedersen, fhv Gaardejer	450	Pedersen, Jens Chr, Statshusmand	667
Mouritzen, J P, Førstelærer ..	169	Pedersen, Ludvig, Gaardejer ..	136
Müller, C F, Muremester	696	Pedersen, M, Pianohandler ..	315
Müller, Max, A/S	588	Pedersen, N Chr, Skrædermester	328
Münter, H, Ingeniør	196		
Møller, Sigurd	615		

	Pag		Pag
Pedershaab Cementindustri, Aktieselskab	547	Rohde, A, Bødker	689
Persson, Ole, Husmand, hans Dødsbo	486	Rohde, C, Tømrermester	491
Petersen, Bondo, Købmand ..	442	Rosenmeier, Dommer 365, 369, 483, 486	
Petersen, Carsten, & Co, Fir- maet	421	Ryde og Holmemarkens Tær- skeselskab	568
Petersen, Frederik, Maskinar- bejder	339	Ryeholm, P, Gaardejer	390
Petersen, Hans Peter Chris- tian, Møller (Forpagter), hans Konkursbo	1	Rynkeby Sogneraad	169
Petersen, Laurits, Plejer	551	Rødkjærsbro Tømmerhandel og Savværk	521
Petersen, Mathias M, Styrmand	328	Rønne—Neksø Jærnbane, An- delselskab	407
Petersen, N, Gaardejer, Sog- nefoged	536	Schmidt, Julius, Kleinsmed ..	410
Petersen, Rudolf, Grosserer ..	585	Schmidt, Richard, Sølvarbejder	166
Petersen, Sophus, Direktør ..	500	Seatonia Steamship Company, Ltd	679
Pingel, Henrich & Co, Aktie- selskab	234	Seitzberg, O L, Snedkermester	631
Politiken, Dagbladet, Aktiesel- skabet	352	Siesbye, I, Grosserer	143
Poulsen, Blikkenslagermester ..	143	Sindssygehospitaller, Direktora- tet for Statens	551
Poulsen, Jens Chr, Husejer ..	30	Sindssygehospitalet i Nykø- bing Sj	342
Poulsen, P O, Førstelærer ...	166	Sindssygehospitalet ved Vor- dingborg	506
»Prima«, Kulimport og Skibs- farts Aktieselskab	607	Skanderborg Amtsraad	8
Privatteatrenes Direktørfore- ning	267	Skattedepartementet 40, 43, 122, 128, 187, 271	
Raaschou, Carl F, Overrets- sagfører	86	Skattevæsen, Københavns, Di- rektoratet for	476, 486
Rahrs tekniske Forretning, Ak- tieselskab	559	Skive Kommune	403
Randers Byraad	555	Skov, Jens P, Gaardejer	95
Rasmussen, Chr, Husejer	6	Skovgaard, S, Repræsentant ..	653
Rasmussen, Christen, Repræ- sentant	547	Smidth, F L & Co, Firmaet ..	17
Rasmussen, Chr, Skibsreder ..	469	Smith, Carl, Grosserer	436
Rasmussen, Ivar, Sølvarbejder	166	Sorø Akademi	425
Rasmussen, Johs	615	Springborg, Erik	3
Rasmussen, Viggo F, Ejen- domskommissionær	169	Springborg, K V C, Købmand ..	3
Recchia, G B, Lærer	618	Springborg, O E, Enkefru	3
Rederiet for Fiskekutteren »Inga«	581	Statsbanerne	8, 275
»Rekabitterne«, Logen	282	Stenstrup Sogneraad	169
Riis, H C, Husejer	618	Stormgaard, H, Gaardejer ..	11
		Strange, Ludvig A, fhv Pro- prietær	169
		Stuhr, Im, Fabrikant	19
		Suenson & Jespersen, Firmaet	683
		Sulina, M/S, Rederiet for	224
		Svarrer, Rud, Direktør	290

	Pag		Pag
Svendborg Søassurance	113	Thomsen, Niels, Gaardejer ..	669
Svendsen, P, Vognmand	272	»Thor«, Aktieselskabet Bryg-	
Svensen, Hermann, Grosserer	34	geriet	559
Svensen, Nina, Fru, f Sutja-		Thorball, Axel, Sagfører ..	82, 84
gina	34	Thrane, J L, Arbejdsmand....	11
Sø-Assurance Kompagni, Det		Thrige, Thomas B	181, 184
kgl oktr	497	Thylands Hestesalgforening,	
Sømændenes Forbund i Dan-		Andelsselskab	528
mark	469	»Tordenskjold«, Logen	282
Sørensen, Anders Christian,		»Torm«, Dampskibsselskabet,	
Gaardejer	564	A/S	582
Sørensen, Hans, Gaardejer ..	669	Trock, I W, Grosserer	681
Sørensen, K, Frøken	459	Tulinius, Thor E, Grosserer ..	399
Sørensen, M, Sagfører ..	593, 634		
Sørensen, Margrethe, Frøken	387	Veilborg, K, Grosserer	416
Sørensen, Marius, Fabrikant..	659	Vejlby Sogneraad	166
Sørensen, Ole & Co, »Agric-		Viborg Stiftsøvrighed	403
co«, A/S	568		
Sørensen, Oskar Emil, Chauf-		Warburg, Edmund, Overrets-	
før	523	sagfører	128
Sørensen, Søren, Gaardejer ..	539	Warncke, Chr, Lærer.....	423
Sörnäs Aktiebolag, Helsing-		Warnøe, Alfred, Tandlæge ..	303
fors	319	Wiberg, Aug, Kontrollør	419
		Wilkening, H L, Rentier, hans	
Tekstilarbejdernes Fagforening		Dødsbo	474
af 1873	509	Winther & Ernst, Handels-	
Tesch, C A	626	firma	1
Tesdorph, Ad, Kammerherre..	543		
Thaning, Johs, Grosserer	445	Ørnstrup, Jørgen, Gaardejer..	453
Theilgaard, Albert, cand polyt	553	Østergaard, A, Muremester..	687
Therkildsen, P, Snedker.....	689	Østergaard, Laust, Partikulier	575
		Østergaard, Marie	575

Kriminelle Sager.

Aaquist, Frederik Vilhelm	663	Christensen, Henry Ottenius..	329
Andersen, Anders Kristian	210	Christensen, Peder Christian..	287
Andersen, Andreas Marinus,		Christensen, Viggo Einer.....	280
Overofficiant	191	Christiansen, Christian Olsen..	346
Andersen, Erik Johannes Pe-			
ter	500	De la Motte, Axel Rudolf	179
Andersen, Herman August			
Axel	260	Ellenrieder, August	351
Andersen, Movrits Christen ..	115	Elmer, Oluf	447
Andersen, Oskar Immanuel ..	696	Eslund, Harry Ejnar August..	359
Christensen, Alfred	46	Evald, Georg Oskar Harald ..	693

	Pag		Pag
Fendrik, Villy Jean Andersen	337	Muurmand, Søren Peter	176
Gandrup, Hans Kai	621	Møller, Marius Rasmussen	412
Giese, Edouard August	364	Nielsen, Axel Christen Eliassen	459
Halskov, Martin Carl	488	Nielsen, Carl Oscar	696
Haltoft, Marie, Fru	236	Nielsen, Ulla Katharina, Larsens Hustru	414
Hansen, Alfred Ingemann Eskild Seneka	590	Nielsen, William Christian, Sagfører	489
Hansen, Hans Jørgen	193	Nilsson, Aron Reinhold	354
Hansen, Louise Kirstine, Aaquist's Hustru	663	Nilsson, Povl Ludvig	351
Hansen, Sophus	471	Nimb, Vilhelm	542
Hansen, Svend Aage	176	Olsen, Anna Margrethe Jensen	412
Jacobsen, Niels Christian	489	Olsen, Astrid	698
Jacobsen, Søren Andersen	339	Olsen, Ole Peder Kristian	539
Jensen, Arthur Schmidt	663	Olsen, Simon Laurits	19
Jensen, Christian Senius Madsen	354	Pedersen, Poul Christian	297
Jensen, Jens Theodor Julius	374	Petersen, Jens Hans Thomsen	361
Jensen, Laurids	92	Petersen, Georg Aage	481
Jensen, Magnus	92	Petersen, Karl Oskar	696
Jepsen, Anders	626	Pfeiffer, Sofus	297
Jepsen, Christian Robert	626	Rasmussen, Kai	389
Koefoed, Hans Jacob, fhv Sagfører	178	Reinhardt, Anna Kirstine	236
Kornerup, Ebbe Erland	518	Ridder, Hans Alfred	335
Knudsen, Niels Kristen	568	Rosenkvist, Viggo Borchsenius	642
Kristensen, Mettinus Thorvald	141	Smerup, Kristian Jensen	307
Larsen, Laurits Peter	229	Steen, Ove	676
Larsen, Martin Peder	52	Svensen, Herman	36
Larsen, Niels Peter	564	Sørensen, Axel Peter Christian	334
Lauritsen, Peder Sørensen Elias	481	Sørensen, Henry Richard Frederik	98
Lund, Aage Johansen	435	Sørensen, Jens Lodbjerg	92
Madsen, Jens Peder	294	Sørensen, Lars Peder	604
Madsen, Niels Karl Otto Wormstrup	554	Sørensen, Niels Lodbjerg	92
Matell, Kay Einar Svend Aage	698	Sørensen, Niels Peter	381
Mathiasen, Mathias Andreas	535	Theilgaard, Albert	364
Mortensen, Jens Kornelius	674	Thomassen, Peder Jensen	50
Mortensen, Jens Riiskjær	92	Thuesen, Karsten Marinus	116
Mortensen, Lars Peter	393	Wodstrup, Jørgen Peder	633
Mortensen, Niels Christian	674	Zangenberg, Charles Emil Alphons	66

Fortegnelse
over
de i Sagregistret benyttede Rubriker.

Afkræftelse	Foreninger
Agenter	Forpagtning
Aktier	Forsikring
Alderstid (se ogsaa Hævd)	Forsøgsstationer
Alfonsøri	Forvaring
Andelsforetagender	Fremmede Domstolsafgørelser
Arbejdere	Frihedskrænkelser
Arbejdsstridigheder	Frøavl
Arrest	Fuldmagt
Arv	Færdsel
Arveafgift	Færdselektigheder
Automobiler	Gader
Bagerier	Gaver
Banker	Gejstligheden
Bedrageri	Grundbog
Betaling	Gældsbreve
Betinget Dom	Haandværk
Borgerlig Retspleje	Handelsomsætning
Brugsforeninger	Havne
Bygningsforhold	Hævd (se ogsaa Alderstid)
Børn	Interessentskab
Dagleje	Jagt
Dommere	Kaution
Domstolene	Kommission
Ejendomsret	Kommunalvæsen
Eksekution	Konkurrence
Ekspropriation	Konkurs
Elektricitet og elektriske Anlæg	Kontrakt
Embedsforbrydelser	Konventionalbod
Entreprise	Kreditforeninger
Erstatning	Kære
Falsk	Køb og Salg
Finanslov	København
Fiskeri	Landvæsenskommission

Leje	Solidariske Skyldforhold
Len	Spil
Levnedsmidler	Strafferetsforhold
Læger og Sygehuse	Strafferetspleje
Manddrab	Sædelighedsforbrydelser
Maskiner	Søer
Mened og dermed beslægtede Forbrydelser	Søfart
Militærforseelser	Søpanteret
Militærvæsen	Søterritoriet
Modregning	Teatre
Mund- og Klovsyge	Testamente
Mønt	Tilbageholdelsesret
Næringsvæsen	Tilbagesøgning
Nødværge	Tjenesteforhold
Offentlig Myndighed og Orden (Forbrydelser mod)	Tjenestemænd
Pant	Transport
Patent	Tyveri
Pension	Uagtsonmt Manddrab
Politimestre	Umyndige
Regnskab	Umyndiggørelse
Reklamation	Underholdsbidrag
Retsafgift	Vand
Sagførere	Varemærker
Sikkerhedsanstalter	Varetægtsfængsel (Erstatning for)
Sindssyge	Varmeanlæg
Skatter	Veje
Skibe	Vekselerere
Skifte	Veksler
Skifteafgift	Voldgift
Skoler	Voldsforbrydelser
	Ægteskab
	Ærefornærmelser

SAGREGISTER

	Pag
Afkrættelse.	
En Købmand, der i flere Aar havde leveret en Møller Varer paa Kredit mod Veksler, overgav, da flere af Vekslerne ikke blev indfriet ved Forfaldstid, disse til Inkasso og ophørte med at levere Varer. Efter at der var oprettet Forlig om hurtig Betaling, som ikke indgik, gjordes Udlæg for Gælden, og kort efter gik Mølleren fallit. Dette Udlæg afkræftedes i Medfør af Konkurslovens § 23	1
En insolvent Købmand S, der havde solgt sin Forretning, benyttede en af Køberen udstedt 3 Mdrs Veksel til at dække en forfalden 1 Mds Veksel, som Kreditor, hvem han ikke tidligere havde betalt med andres Veksler, ikke vilde forny. Da S kort efter gik fallit, blev denne Betaling afkræftet i Hh t Konkurslov § 20	173
Antaget at en af en Bygmester nogen Tid før han gik konkurs udstedt Fuldmagt til en Sagfører, hvorefter denne skulde kvittere for nogle Udstederen tilkommende Entreprisesummer og deraf bl a »ligelig« dække forskellige Kreditorer, forsaavidt angik disses Fordringer var bortfaldet ved Konkursens Indtræden, og at Sagføreren var ubeføjet til at nægte at indbetale til Boet, hvad han laa inde med i Henhold til Fuldmagten, eller til at foretage Udbetaling til nogen af de paagældende Kreditorer efter Konkursen; en allerede foretaget Udbetaling til en af disse blev derhos afkræftet efter Konkurslovens § 24	634
Agenter.	
Antaget at en Handelsrejsende, der mod Provision medførte en Prøvekollektion og optog Ordre for et andet Firma, kunde afskediges af dette uden Varsel.	
Antaget at der ikke tilkom den Handelsrejsende Provision af Ordre, som Firmaet undlod at effektuere af Hensyn til Oplysninger om Kundernes Soliditet	445
Ikke fundet, at der kunde tages noget Hensyn til nogle af en Repræsentant for et Aktieselskab efter hans Afskedigelse i 1923 rejste Indsigelser mod Opgørelsen af hans Provision for	

1919, bl a fordi Indsigelserne først var fremsat mere end 4 Aar efter, at Opgørelsen havde fundet Sted og efter at der i de følgende Aar gentagne Gange upaatalt var blevet foretaget tilsvarende Opgørelser, og fordi Repræsentanten saavel ved Opgørelsen for 1919 som ved de forudgaaende maanedlige Afregninger havde fri Adgang til at kontrolere Opgørelsen og Afregningerne og ogsaa havde benyttet sig heraf 547

Aktier.

Landmandsbankens Forvaltningsafdeling havde modtaget nogle Landmandsbankaktier til Forvaltning. Skønt en af Bankens Ledere, der i længere Tid havde været Ejerens Raadgiver, paa hans Henvendelser kort før Bankens Rekonstruktion havde fraraadet at sælge Aktierne, fandtes Banken ikke ansvarlig for hans Tab ved at følge dette Raad 229

Da en af Lederne A for et Dampskibsselskab ytrede Ængstelse for Foretagendet, udtalte en anden af Lederne, at hans Selskab B overtog A's Aktier. A svarede ikke noget bestemt herpaa, men afleverede nogen Tid efter sine Aktier til B, hvor de blev liggende med Paaskrift om at tilhøre A. Først et Aar efter gjorde A gældende, at B havde overtaget Aktierne, men fik ikke Medhold heri, da han ikke i sin Tid havde gjort det klart, om han modtog B's Tilbud 257

A gav en Vekselerer V nogle paa Ihændehaven lydende Aktier i Haandpant for et Laan. V pantsatte Aktierne sammen med andre Kunders Ihændeaverpapirer hos T, men traadte senere i Likvidation, og T søgte Fyldestgørelse i Pantet. Antaget at Overskudet heraf tilhørte A, mulig i Forbindelse med Ejerne af de andre pantsatte Papirer, og saaledes ikke kom V's Bo tilgode 461

Alderstid.

En Gaardejer, der i umindelige Tider havde brugt en Fiskeindretning, der bestod af et Net med tilhørende Radgarn, der naaede ind til ganske fladt Vand 250 m fra Strandbredden, paa et bestemt Sted ved Kysten, antoges herefter at have Ret til at have Aalegaard der 564

Alfonseri.

En Tiltalt anset for Alfonseri i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4 I med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder 663

Andelsforetagender.

Fastsættelse af det Vederlag der tilkom en Hestehandler som Forretningsfører for en Hestesalgsforening 528

Efter at Andelsbanken var traadt i Likvidation, sagsøgte Li-

- kvidationsboet de danske Mejeriforeningers Fællesorganisation til Betaling af ca 14 Mill Kr, som Andelsselskabet »De danske Mejeriforeningers Fælleseksport« (»Mælkeeksporten«) var blevet Banken skyldig, idet Boet hævdede, at Mælkeeksporten var stiftet som en Underafdeling af Fællesorganisationen og aldrig var kommet til selvstændig Eksistens, og at det altid havde været forudsat fra Bankens Side, at Fællesorganisationen hæftede for Mælkeeksportens Forpligtelser. Boet fik imidlertid ikke Medhold heri, da Mælkeeksporten maatte antages at være organiseret som et selvstændigt Selskab, og da Bankens Ledelse derhos maatte antages stedse at have været paa det rene med, at Fællesorganisationen paa Andelshavernes Vegne intet Ansvar havde for Mælkeeksportens Gæld udover den deri indskudte Kapital 595
- En Bestyrer af en Ejendom tegnede sig i 1920 for Levering til Dansk Kartoffeldyrkerforening af Kartoffler fra Ejendommen. Efter at være traadt i Likvidation sagsøgte Foreningen Ejendommens Ejere til at betale Andel i Foreningens Underskud som Medlemmer, idet de hævdede at Bestyreren ikke havde oprettet Kontrakten paa egne Vegne men som Bestyrer for Ejerne, men fik ikke Medhold, idet det — under særlig Hensyn til, at Foreningen først i 1925 fremsatte Kravet overfor Ejerne — fandtes betænkeligt at anse det for godtgjort, at Foreningen havde været beføjet til at betragte Ejerne som bundet ved den mellem Bestyreren og Foreningen indgaaede Kontrakt 687

Arbejdere.

- En Gaardejer C, der havde antaget en Arbejdsmand A til Roearbejde og betalt ham sædvanligt Vederlag herfor, men som ikke havde truffet særlig Aftale om Betalingen, skønt han vidste, at A var Medlem af Landarbejderforbundet, dømtes til at yde A Efterbetaling i Ovsst m Forbundets almindelige Overenskomster, skønt G ikke hørte til de kontraherende Foreninger 11

Arbejdsstridigheder.

- I Anledning af en Lønstrid med Kolindsund Ejerlav blokerede Landarbejderforbundet i Forening med Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund nogle af Gaardejerne, overfor hvem de paa forskellig Maade optraadte retstridig, og de blokerede dernæst en Købmand, der handlede med Gaardejerne, idet de ogsaa truede hans Forretningsforbindelser med Strejke og Blokade. Da denne Optræden efter sit Omfang og de derved benyttede Midler fandtes retstridig ogsaa overfor Købmanden, dømtes Forbundene til at erstatte ham hans Tab med 30 000 Kr 244
- I Anledning af en Lønstrid med Kolindsund Ejerlav og efter en resultatløs Strejke blokerede Landarbejderforbundet i For-

	Pag
ening med Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund nogle af Gaardejerne for at afskære dem fra at afsætte deres Avl, idet de ogsaa truede Gaardejernes Forretningsforbindelser med Strejke og Blokade; de sigtede usandfærdigt og offentligt Ejerlavet for Lockout og offentliggjorde Navne paa Personer, der hjalp med Afsætningen. Da denne Optræden efter sit Omfang og de derved benyttede Midler fandtes retstridig, dømtes Forbundene til at erstatte Gaardejerne deres Tab med 100 000 Kr	251
I Københavns Tandlægeforening (T)s Vedtægt var bestemt, at Udmeldelse under en Konflikt var ugyldig. Efter at T's Overenskomst med De samvirkende Sygekasser var udløbet, tilkendegav disse, at de var villige til at afslutte ny Overenskomst, hvis Tandlægenes Organisationsforhold ændredes, og nogle Tandlæger, der særlig gav sig af med Sygekassepatienter, udmeldte sig da af T. Skønt Sygekasserne midlertidig ophævede deres Vedtægtsbestemmelser om Tandpleje, antoges der at foreligge en Konflikt med T, saaledes at Udmeldelser var ugyldige	303
En Meddelelse i »Social-Demokraten« fra Sømændenes Forbund om Blokade af et Skib, fordi Rederen ikke betalte Overarbejdspenge, fandtes retstridig overfor ham, dels fordi Folkene efter Forhyringen ikke havde Krav paa saadan Betaling, dels fordi Fremstillingen ogsaa iøvrigt var urigtig og vildledende. Erstatning tilkendt	469
En Skibstømrer i Aarhus havde faaet Arbejde ved Udsættelse af en Badeanstalt, hvilket var fælles Arbejde for Hustømrernes og Skibstømrernes Fag, og søgte i den Anledning Optagelse i Hustømrernes Fagforening. Denne Forening, der ønskede at forbeholde Arbejdet for sine arbejdsløse Medlemmer, og som ved Henvendelse til Entreprenøren havde foranlediget at han mistede Arbejdet, dømtes til at optage ham som Medlem og til at yde ham Erstatning for Arbejdstab	494
Lignende Sag	497
Under en Strejke paa en Fabrik i 1913 tog en tidligere Arbejder-ske, der ikke hørte til nogen Fagforening, paany Arbejde der og blev der i nogle Aar. Da hun i 1925 atter fik Arbejde paa Fabriken, søgte hun Optagelse i Tekstilarbejdernes Fagforening, hvortil nu alle Arbejderne hørte. Foreningen, ifølge hvis Love Strejkebrydere kun kunde optages mod at betale en Bøde, forlangte en Bøde af 100 Kr for at optage hende. Da hun fandtes med Rette behandlet som Strejkebryder og Bøden ikke var ubillig, kendtes Foreningens Optræden lovlig. Derimod fandtes det uberettiget, at Foreningen — paa Grund af Forholdet i 1913 — i 1925 havde tvunget hende bort fra Arbejdet ved en Arbejdsstandsning og paafølgende Henstilling til hende om ikke at arbejde i Tekstilfaget, hvorfor der tilkendtes hende Erstatning hos Foreningen	509

En Godsejer A, der ikke var Medlem af Arbejdsgiverforeningen, havde lønnet sine Skovarbejdere ligesom sin Forgænger, der var Medlem, efter Foreningens Overenskomst med Dansk Arbejdsmandsforbund, men nedsatte senere Lønnen; herfor paa lagde den faste Voldgiftsret ham Erstatning. Antaget at Voldgiftsretten i Hh t Lov Nr 536 af 4 Okt 1919 § 4 var beføjet til endelig at afgøre, om A var bundet af Overenskomsten 543

Arrest.

Tilkendt en Erstatning af 2000 Kr for en Arrest, der viste sig ulovlig 319

Arv.

En Kapital indestod ifølge Testamente i Overformynderiet til Rentenydelse for N, saaledes at den efter hendes Død skulde tilfalde hendes Arvinger efter Loven. Antaget at N's Datters Kreditorer ifølge Rpl § 511, 1 Stk ikke kunde gøre Udlæg i Datterens mulige Ret til en Del af Kapitalen 300

Arveafgift.

Antaget at den Arveafgift, som ifølge Lov Nr 147 af 10 April 1922 § 4 b skal svares af den ved Afløsning af et Len i Hh t Lov Nr 563 af 4 Okt 1919 oprettede Sukcessorfond, fsv angaar første Sukcessors Overtagelse af Renteydelsen af den for anden Sukcessor bestemte Halvdel kun skal beregnes efter Arveafgiftslovens § 20 som af Indtægtsnydelse, ikke efter § 19 som af Len.

M H t den til fri Raadighed overtagne Halvdel af Fonden antoges Arveafgift at maatte svares af Renten heraf indtil Arveanmeldelsens Indgivelse, jfr Lovens § 17, 2 Stk 187

Automobiler.

Et Ruteautomobil svingede fra en mindre Vej langsomt ud paa en Landevej i stor Bue til højre uden at tage tilstrækkeligt Hensyn til en fra højre Side hastig kørende Motorcyklist C, der ramtes af dets venstre Forskærm. Skønt C kunde have undgaaet Sammenstødet ved at vige ud til højre paa en brolagt Strækning foran Kroen, dømtes Automobilets Fører til at yde C Erstatning, dog nedsat efter den af C viste uforsigtige Kørsel 523

En Grosserer der med et Automobil havde paakørt en Cyklist, der ved Paakørslen fik forskellige Læsioner, tilpligtet at udrede Erstatning, bl a for Vansir og Invaliditet med 7500 Kr, idet der ikke var fremkommet noget, der tillod at statuere, at Cyklisten, der ved Paakørslen kørte Cykel som Deltager i et Cykelvæddeløb, havde gjort sig skyldig i nogen Uforsigtighed, der kunde faa Indflydelse paa Størrelsen af den ham tilkommende Erstatning 585

En Tiltalt der med et Automobil havde paakørt en 6aarig Dreng, der nogle Dage senere døde som Følge af de ham ved Paakørslen tilføjede Læsioner, anset efter Strfl § 198 med en Bøde paa 500 Kr subsidiært med simpelt Fængsel i 30 Dage, hvorhos Retten til at føre Motorkøretøj i Medfør af Motorlovens § 34 blev frakendt ham for et Tidsrum af 5 Aar fra Landsretsdømmens Afsigelse 590

Bagerier.

Bestemmelsen i Lov Bek Nr 230 af 9 Juni 1920 § 7, 1 Stk om et ugentligt Fridøgn for Arbejdere i Bagerier fandtes ikke at omfatte en Bagerkarl, hvis Arbejde bestod i Udbringen af Brød, Rengøring og lign, skønt han ogsaa gjorde rent i Bageriet .. 335

Banker.

Den ene Direktør for Haandværkerbanken i Køge indlod sig tildels i Forening med Bankens signaturberettigede Bogholder og juridiske Konsulent Z i forskellige Ejendomsspekulationer, som de lod Banken financiere, og som de for deres Vedk afsluttede ved at lade Banken overtage mere eller mindre tvivlsomme Aktiver. Endvidere overførte de Gældsposter, for hvilke de hæftede, til andre Konti med usolide Navne. For disse Dispositioner over Bankens Midler idømtes begge Straf efter Strfl § 257, for Z's Vedkommende ogsaa m H t de Dispositioner, hvori han ikke selv var interesseret.

At den anden Direktør ogsaa havde samtykket i Dispositionerne, fritog dem ikke for Ansvar 66

Et Trælastfirma S havde lovet en Tømmerhandler K, hvis Bankkredit var opsagt, en Varekredit paa 150 000 Kr, mod at Banken rykkede tilbage herfor med 50 000 Kr. Antaget at S efter Aftalen var berettiget til, da K's Status næste Aar viste yderligere Tilbagegang, at standse Krediten og gøre sin Fortrinsret gældende overfor Banken. — Endvidere antaget at Bankens Sikkerheder for Kassekrediten efter Aftalen kom S forholdsvist til gode for de 50 000 Kr 107

En Grundejer A havde tegnet Aktier i et Baneanlæg og havde Krav paa Erstatning for afstaaet Jord til Banen. Skønt en Bank, der havde garanteret for Aktiebetalingen, havde indbetalt det herpaa resterende Beløb til Banen mod Overdragelse af dennes Fordring paa A, var Banen ikke afskaaret fra med Bankens Samtykke at modregne denne Fordring mod A's Krav for afstaaet Jord.

Denne Modregning kunde ogsaa gøres gældende mod en Tredjemand, til hvem A havde overdraget sit Erstatningskrav. Landmandsbankens Forvaltningsafdeling havde modtaget nogle Landmandsbankaktier til Forvaltning. Skønt en af Bankens Ledere, der i længere Tid havde været Ejerens Raadgiver, 216

	Pag
paa hans Henvendelser kort før Bankens Rekonstruktion havde fraraadet at sælge Aktierne, fandtes Banken ikke ansvarlig for hans Tab ved at følge dette Raad	229
Ikke fundet bevist under en Sag om Opgørelsen af Mellemværendet mellem en Bank og en af dens Kunder, at der tilkom denne mere end hvad der fremgik af Bankens Bøger, bortset fra nogle enkelte Poster	315
Efter at Andelsbanken var traadt i Likvidation, sagsøgte Likvidationsboet de danske Mejeriforeningers Fællesorganisation til Betaling af ca 14 Mill Kr, som Andelsselskabet »De danske Mejeriforeningers Fælleseksport« (»Mælkeeksporten«) var blevet Banken skyldig, idet Boet hævdede, at Mælkeeksporten var stiftet som en Underafdeling af Fællesorganisationen og aldrig var kommet til selvstændig Eksistens, og at det altid havde været forudsat fra Bankens Side, at Fællesorganisationen hæftede for Mælkeeksportens Forpligtelser. Boet fik imidlertid ikke Medhold heri, da Mælkeeksporten maatte antages at være organiseret som et selvstændigt Selskab, og da Bankens Ledelse derhos maatte antages stedse at have været paa det rene med, at Fællesorganisationen paa Andelshavernes Vegne intet Ansvar havde for Mælkeeksportens Gæld udover den deri indskudte Kapital	595

Bedrageri.

Den ene Direktør for Haandværkerbanken i Køge indlod sig tildels i Forening med Bankens signaturberettigede Bogholder og juridiske Konsulent Z i forskellige Ejendomsspekulationer, som de lod Banken financiere, og som de for deres Vedk afsluttede ved at lade Banken overtage mere eller mindre tvivlsomme Aktiver. Endvidere overførte de Gældsposter, for hvilke de hæftede, til andre Konti med usolide Navne. For disse Dispositioner over Bankens Midler idømtes begge Straf efter Strfl § 257, for Z's Vedkommende ogsaa m H t de Dispositioner, hvori han ikke selv var interesseret.

At den anden Direktør ogsaa havde samtykket i Dispositionerne, fritog dem ikke for Ansvar	66
En Gaardejer, der mod bedre Vidende overfor Brandforsikringen havde opgivet en for stor Kornbeholdning som brændt, anset efter Straffelovens § 259, jfr midl Lov 1 April 1911 § 13 med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage	210
En Tiltalt anset for Bedrageri i Medfør af Strfl §§ 253 og 257, tildels jfr § 64, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder	229
En Tiltalt anset for Bedrageri i Medfør af Strfl § 251 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder	337
En Tiltalt anset for Bedrageri i Medfør af Strfl § 251, jfr midlert Strfl 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage	351

	Pag
En Tiltalt anset for Falsk og Bedrageri i Medfør af Strfl § 274, jfr § 268, § 251 og §§ 253 og 275, jfr § 270 med Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder	359
En Mand, der havde købt nogle Grise paa Købekontrakt med Forbehold af Ejendomsretten, fandtes e O ikke skyldig i Bedrageri ved at sælge dem uden at betale Købesummen, da det maatte have været Meningen, at de kunde sælges inden Forfaldstiden, og hans økonomiske Udsigter ikke var tilstrækkelig oplyst	381
En Tiltalt, der havde skaffet et senere falleret Aktieselskab, hvori han var interesseret, en mindre Kredit ved urigtige Foregiveness om Selskabets økonomiske Forhold, efter Straffelovens § 257 anset med betinget Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, uden at Betaling af Beløbet sattes som Vilkaar for Straffens Udsættelse	389
En Statspolitibetjent, der svigagtig havde forbrugt et Beløb af 3087 Kr, som var indbetalt til ham som Afdrag fra de Sigtede i ialt 19 forskellige kriminelle Sager samt i fire af disse Tilfælde vedrørende ialt 265 Kr havde udfærdiget urigtige Rapportpaategninger om at de af ham forbrugte Beløb var udbetalt til de paagældende Anmeldere, anset efter Strfl § 253 og §§ 141 og 133, jfr § 144 med Forbedringshusarbejde i to Aar.	488
En Tiltalt anset for Bedrageri i Medf af Strfl §§ 251, 253 og 257 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar	459
En Tiltalt anset for svigagtigt Forhold i Medf af Strfl § 257 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage, (betinget Dom)..	568
En Tiltalt anset for Bedrageri og for Vold mod en Politibetjent i Funktion efter Strfl § 251, § 257 og § 100, jfr § 98, samt lige disse Bestemmelser jævnført med Lov Nr 63 af 1 April 1911 § 22, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage	604
En Tiltalt anset for Bedrageri i Medfør af Strfl § 253, jfr midlertidig Strfl af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage	662

Betaling.

En Sagfører, der tog sig af en Enkes Pengesager, lod hende skrive sit Navn bag paa en af sine Panteobligationer, der ved en paatænkt Omprioritering skulde indfries. Over Navnet indføjede S en Transport til en Bank, i hvilken han var Kasserer, og fik dér Obligationens Paalydende udbetalt. S brugte Pengene, men betalte Enken Renter, indtil Forholdet opdagedes. Senere krævede Enken Beløbet erstattet af Banken; men denne frifandtes, da det antoges, at Enken havde bemyndiget S til at modtage Obligationens Paalydende, og da Udbetalingen efter Bankens Vedtægter var godkendt af dens Forretningsfører, der var i god Tro

Betinget Dom.

En Tiltalt, der havde skaffet et senere falleret Aktieselskab, hvori han var interesseret, en mindre Kredit ved urigtige Foregiverer om Selskabets økonomiske Forhold, efter Straffelovens § 257 anset med betinget Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, uden at Betaling af Beløbet sattes som Vilkaar for Straffens Udsættelse	389
En tiltalt Kvinde, der for at blive fæstet som Tjenestepige havde forevist en ikke under Sagen tilstedekommet falsk Anbefaling, anset i Medf af Strfl § 270 med betinget Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage	412
Betinget Dom efter Strfl § 257	568
Betinget Dom for Tyveri af Elektricitet	693

Borgerlig Retspleje.

Antaget, at en Indstævnt, der oprindelig for Landsretten havde paastaet sig frifundet for Tiden, ikke derved havde afskaaret sig fra at erholde fuldstændig Frifindelse, da nemlig hans mundtlige Procedure for Landsretten var gaaet ud paa fuldstændig Frifindelse	265
En Landsretskendelse, hvorved en Sag blev udsat for Tilvebringelse af en ny Syns- og Skønsforretning, stadfæstet af Højesterets Kæremaalsudvalg	328
En Appellant ikendt en Bøde af 100 Kr for unødige Anke	344
En Sag, der drejede sig om Paaanke af en af Vestre Landsret afsagt Kendelse, hvorved en Afvisningspaastand ikke var taget til Følge, afvist fra Højesteret, hvorhos der paalagdes Appellanten en Bøde af 100 Kr for unødige Anke	521
Kæremaal af en af Østre Landsret afsagt Afvisningsdom afvist fra Højesteret, da Dommen i Henhold til Retsplejelovens §§ 417 og 394 ikke kunde gøres til Genstand for Kære	593
En Appel til Stadfæstelse af en af Københavns Kriminal- og Politiret i 1916 afsagt Dom i en Paternitets-sag, afvist, da Appellanten, der havde forholdt sig passiv i ca 10 Aar, herved havde tabt sin Ret til ved Indankning af Dommen at opnaa Adgang til nu at aflægge den ham ved Dommen paalagte Benægtelsesed.	652

Broer.

En stor lastet Lægter tørnede ved at slæbes gennem Hadsundbroen mod dennes Afviserværk, idet Lægteren skar ud til Siden lige før den naaede Broen. Skønt Slæbningen var foregaaet ved en enkelt 16—18 m lang Trosse og Farten havde været sagtnet 1 km før Broen, fandtes der ikke udvist saadan Uagtsomhed, at Rederiet havde Ansvar for Paasejlingen	278
--	-----

Brugsforeninger.

En Gaardejer, der i nogle Aar havde købt Føderstoffer i en Andelsforening, men med Bestyrerens Samtykke uden at ind-	
--	--

	Pag
melde sig i denne, og som ikke havde udøvet Medlemsrettigheder, fandtes ikke pligtig at deltage i Foreningens Underskud.	536
Bygningsforhold.	
Et Træskur paa fire Hjul med Drejetøj, 2,9 m langt, 1,3 m bredt og 2,3 m højt, der flere Dage om Ugen brugtes som Udsalgsbod i Indkørslen til en københavnsk Ejendom og ellers var trukket ind i Gaarden, ansaas for en Bygning, der omfattedes af Bygningslovens Bestemmelser	489
Børn.	
Ved en Separationsdom var Forældremagten over det ene Barn blevet tilsagt Moderen, og heri fandtes der ikke Grund til at foretage Forandring efter Faderens Begæring, idet han ikke havde godtgjort sit Anbringende om at Moderen vanrøgtede det eller forsømte dets Opdragelse, og da Barnets mulige Ønske om at være hos ham ej heller var afgørende	34
En Fader der efter at hans 8aarige Søn ved Separationsdom var tillagt Moderen, med Bistand af forskellige havde sat sig i Besiddelse af Barnet, blev efter Strfl § 213 idømt Straf af simpelt Fængsel i 2 Maaneder	36
Dagleje.	
En Gaardejer C, der havde antaget en Arbejdsmand A til Roearbejde og betalt ham sædvanligt Vederlag herfor, men som ikke havde truffet særlig Aftale om Betalingen, skønt han vidste, at A var Medlem af Landarbejderforbundet, dømtes til at yde A Efterbetaling i Ovsst m Forbundets almindelige Overenskomster, skønt G ikke hørte til de kontraherende Foreninger	11
Dommere.	
Paa en Skiftesamling i et Dødsbo, hvor Skifteretten beklædtes af en Fuldmægtig paa Dommerens Ansvar, blev det tilført Skiftebogen, at Boet overgik til privat Skifte, og at Arvingerne ved deres Underskrift kvitterede for Boets Midler. Kort efter tilegnede Fuldmægtigen sig disse. Da det ikke antoges at have staaet Arvingerne klart, at Midlerne var udleveret til dem, fandtes Dommeren pligtig at erstatte Beløbet.	365
Lignende Dom	369
En Dommerfuldmægtig, der drev private Forretninger, modtog paa sit private Kontor af en Mand, der ønskede at købe en Ejendom tilhørende et under offentlig Behandling staaende Dødsbo, en à conto Betaling paa Købesummen mod Fuldmægtigens Kvittering, uden at nogen Protokol var tilstede, og uden at noget skriftligt iøvrigt blev oprettet herom. Antaget at Beløbet ikke var modtaget af Fuldmægtigen paa Skifterettens	

	Pag
Vegne, og at Dommeren derfor ikke havde Ansvar for Fuldmægtigens Forbrug af Pengene	483
To lignende Sager	486
Da Diskontobanken standsede sine Betalinger havde Civildommerembedet i Nordre Birk paa Kontrabøger indestaaende et Beløb som helt eller delvis hidrørte fra de gennem Fogedretten inddrevne Restancer af Skatter m m, derunder Restancebeløb for nogle Kommuner, af hvilke fire paastod Civildommeren tilpligtet at betale den Del af Beløbet, som foreløbig ikke kunde erholdes hos Banken. Civildommeren frikendtes, da der ikke fra Embedets Side var udvist nogen Forsømmelighed, heller ikke ved Indsættelsen af Beløbet paa Kontrabøgerne med Banken og da den af Fogedkontoret udøvede Virksomhed med Hensyn til Restancerne maatte anses foretaget med de paagældende Kommuners stiltiende Samtykke	621

Domstolene.

En Godsejer A, der ikke var Medlem af Arbejdsgiverforeningen, havde lønnet sine Skovarbejdere ligesom sin Forgænger, der var Medlem, efter Foreningens Overenskomst med Dansk Arbejdsmandsforbund, men nedsatte senere Lønnen; herfor paalagde den faste Voldgiftsret ham Erstatning. Antaget at Voldgiftsretten i Hh t Lov Nr 536 af 4 Okt 1919 § 4 var beføjet til endelig at afgøre, om A var bundet af Overenskomsten	543
En Bestemmelse i Vedtægterne for Forsikringen af danske Sejlfartøjer til Fiskeribrug om at Direktionen afgjorde, om der af et forsikret Fartøj skulde ydes et andet der forsikret Fartøj Vederlag for ydet Hjælp, antoges kun at angaa Forholdet til Forsikringsselskabet og ikke at udelukke Fartøjerne fra at kræve Bjærgeløn fastsat af Domstolene	581

Ejendomsret.

Antaget at et Jordstykke ved Klejstrup Sø, der var opstaaet ved Oprøde fra Søen, i Mangel af Oplysning om særlig Adkomst tilhørte den tilstødende Grunds Ejer	30
Ved Udstykning i 1899 af Rudegaard solgtes nogle Lodder, hvis Grænse mod Hovedejendommen dannedes af en paa denne liggende lille Sø, hvorfra Køberen fik Ret til at hente Vand. I 1924 opsatte en senere Ejer af Rudegaard et Plankeværk mellem Søen og en af disse Lodder, men under en mod ham i den Anledning anlagt Retssag maatte han indgaa paa at fjerne Plankeværket, saaledes at Søbredden ikke led Skade. Da han imidlertid i Stedet anlagde en Dæmning med Spadeseresti udenfor Bredden, dømtes han til at fjerne denne	105
A gav en Vekselerer V nogle paa Ihændeoveren lydende Aktier i Haandpant for et Laan. V pantsatte Aktierne sammen med andre Kunders Ihændeoverpapirer hos T, men traadte	

senere i Likvidation, og T søgte Fyldestgørelse i Pantet. Antaget at Overskudet heraf tilhørte A, mulig i Forbindelse med Ejerne af de andre pantsatte Papirer, og saaledes ikke kom V's Bo tilgode	461
---	-----

Eksekution.

En Udlægshaver fandtes ikke ved inden 12 Uger efter Udlæget at indgive Begæring til Fogden om Tvangsauktion, hvilken først blev afholdt efter de 12 Ugers Udløb, at have bevaret sin Fortrinsret i udlagt Løsøre overfor en senere Udlægshaver, jfr Rpl § 533, 2 Stk	234
En Kapital indestod ifølge Testamente i Overformynderiet til Rentenydelse for N, saaledes at den efter hendes Død skulde tilfalde hendes Arvinger efter Loven. Antaget at N's Datters Kreditorer ifølge Rpl § 511, 1 Stk ikke kunde gøre Udlæg i Datterens mulige Ret til en Del af Kapitalen	300

Ekspropriation.

Ved Statsbanernes Anlæg af Dobbeltspor blev to Landevejs-overkørsler ombyttet med Vejbroer, og for at faa den fornødne Stigning blev Vejene forlagt i et betydeligt Sving. Vedligeholdelsen af Vejbanernes Forlængelse samt Genanbringelse af Vejtræer og Flytning af Kilometersten dømtes Statsbanerne efter Fr 5 Marts 1845 §§ 9, 12 og 14 jfr § 19 til at erstatte Amtsraadet, saaledes at Beløbet fastsattes af Taksationskommissionen	8
Statsbanerne havde i 1906 eksproprieret en Jordstrimmel mellem Banen og en privat Vej i København. Antaget at Statsbanerne derved havde erhvervet den til Jordstykket knyttede Façaderet til Vejen og derfor var pligtig at svare Bidrag til Vejens Belysning efter Lov Nr 117 af 1 April 1922	275
En privat Jærnbane havde ifølge Lov Nr 166 af 18 Dec 1897 § 1 Hjemmel til at ekspropriere Jord til et Sidespor paa ca 360 m, som den med Mejeriets Samtykke ønskede at anlægge som Læssespor for et Svineslagteri	407

Elektricitet og elektriske Anlæg.

En Tiltalte, der ikke var autoriseret Installatør, men som drev Installatørforretning i Kompagni med en Mand, der havde Autorisation, installerede Elektricitet paa en Gaard. Da Arbejdet trak ud, og Gaardens Ejer skulde bruge Elektricitet bl a til Tærskningen, foretog Tiltalte uden at der var opsat Maaler og uden at give Værket Meddelelse derom, Tilslutning mellem Gaardens Kraftinstallation og Værkets Ledninger. Efter at Gaardens Ejer afgiftsfrit havde brugt Elektricitet fra Værket i lidt over en Maaned, afbrød Tiltalte Forbindelsen samtidig med at han gjorde Færdigmelding om Anlægget til Værket. Dette Forhold tilregnet Tiltalte som Tyveri og Tiltalte anset

	Pag
efter Strfl § 228 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, dog betinget Dom. Tiltalte derhos anset med en Bøde paa 300 Kr for forskellige Overtrædelser af Stærkstrømsreglementet af 26 Januar 1924	693

Embedsforbrydelser.

En Statspolitibetjent, som mod sin Benægtelse fandtes overbevist om under Afhøring af Kvinder at have skaffet sig Samleje med en og behandlet en anden uterligt, straffet efter Strfl § 144, jfr § 141	307
En Postekspediter, som til egen Fordel dels havde tiltetgjort Afregningskarter, dels havde udfærdiget falske Afregningskarter, dels havde opført indbetalte Beløb paa Indbetalingslisterne for senere Dage, straffet efter Strfl § 144 jfr § 133 og efter § 269, 2 Stk	364
En Statspolitibetjent, der svigagtig havde forbrugt et Beløb af 3087 Kr, som var indbetalt til ham som Afdrag fra de Sigtede i ialt 19 forskellige kriminelle Sager samt i fire af disse Tilfælde vedrørende ialt 265 Kr havde udfærdiget urigtige Rapportpaategninger om at de af ham forbrugte Beløb var udbetalt til de paagældende Anmeldere, anset efter Strfl § 253 og §§ 141 og 133, jfr § 144 med Forbedringshusarbejde i to Aar.	488

Entreprise.

En Tømmerhandler T, der havde paataget sig Garanti for en Bygnings Opførelse mod Transport paa Entreprisenummen, tiltraadte Entreprenørens Overenskomst med H om Snedkerarbejdets Udførelse for en vis Sum, dog med Forbehold hvis Foretagendet gav Underskud. Da T imidlertid maatte have vidst, at der vilde blive Underskud, og at H ikke kunde faa Betaling andetsteds, dømtes han uanset Forbeholdet til at betale Snedkerarbejdet, jfr Aftalelov § 30	125
En Fabrikant T indgav efter Opfordring af en Transformatorforening Tilbud paa Levering af Motorer. Foreningen overdrog dog hele Arbejdet ved Transformatoranlægget til en Installatør, saaledes at Motorerne skulde leveres af T. Da det ikke var bragt paa det rene overfor T, at han kun skulde have med Installatøren at gøre, dømtes Foreningen til at betale Motorerne til T, der ogsaa havde faktureret dem til Foreningen	181
En i det væsentlige lignende Sag	184
En Snedkermester tilpligtet til at betale Erstatning for uden tilstrækkelig Beføjelse at have hævet en Overenskomst om Levering af Snedkerarbejde	631
Under en Retssag mod en Statshusmand, der sagsøgte til Betaling af 1615 Kr som han erkendte at skyldte tre Gaardejere ifølge indfriet Kaution for en Kassekredit, paastod Statshusmanden sig tilkendt 5000 Kr i Erstatning for Mangler ved en	

	Pag
Bygning, som Sagsøgerne havde opført for ham nogle Aar i Forvejen. Da det fandtes godtgjort at Bygningen straks efter Opførelsen havde lidt af væsentlige Mangler, fandtes der at tilkomme Statshusmanden en Erstatning, der dog ikke kunde sættes højere end til det Beløb, som han erkendte at skyldte Sagsøgerne, hvorfor Parternes frifandtes for hinandens Tiltale.	667
Tre Gaardejere, der havde sluttet Kontrakt med en Entreprenør om Udførelsen af forskellige Dræningsarbejder bl a paa Vilkaar, at Godkendelsen af Arbejdet ene tilkom en Konsulent uden at der kunde forlanges noget Overskøn eller Voldgift, fratog Entreprenøren Arbejdet, da Konsulenten skønnede, at det allerede udførte var daarligt. Da Konsulenten imidlertid selv skulde udføre et Nivellement, der skulde lægges til Grund for Arbejdet og føre Tilsyn med dette, og da der maatte gaas ud fra, at Nivellementet var mangelfuldt, og Konsulenten erkendte ikke at have ført det ham paahvilende Tilsyn, fandtes Entreprenøren ikke pligtig at bøje sig for hans Skøn over det udførte Arbejdes Beskaffenhed, hvorfor der tilkendtes ham Erstatning hos Gaardejerne for Fratagelsen af Arbejdet	669

Erstatning.

En sindssyg Mand, der havde skudt en Politibetjent, var efter Lov Nr 277 af 30 Juni 1922 § 64 erstatningspligtig for Enkens Tab af Forsørger. E O tilkendtes der dog ikke Københavns Magistrat Godtgørelse for derved forøget Pensionsbyrde, bl a under Hensyn til at Omfanget af denne var usikkert og at hans Forsørgelse, hvortil hans Midler hurtig vilde medgaa, dog paahvilede Magistraten	82
Ej heller tilkendtes der den 26aarige barnløse Enke nogen Erstatning, da hun e O fandtes at være skadesløsholdt ved den hende af Københavns Magistrat ydede Pension m m	84
En Rytter R indhentede paa en Skovvej nogle andre Ryttere, hvoriblandt S, og idet R vilde ride forbi, slog S's Hest pludselig ud og ramte R's Hest, som derefter maatte dræbes. Da R var redet forbi i kort Afstand uden at vare herom, frifandtes S, der ikke havde vidst, at hans Hest var tilbøjelig til at slaa ud, for at erstatte Tabet	196
Hesten for et Enspænderkøretøj løb pludselig løbsk paa Landevejen til Odder og tørnede efter at være kommet ind paa Stenbroen mod en anden Vogn, der næsten spærrede Gaden. Da der ikke kunde bebrejdes Kusken noget hverken før eller under Løbskkørslen, frifandtes han for Ansvar	453
En Meddelelse i »Social-Demokraten« fra Sømændenes Forbund om Blokade af et Skib, fordi Rederen ikke betalte Overarbejdspenge, fandtes retstridig overfor ham, dels fordi Folkene efter Forhyringen ikke havde Krav paa saadan Betaling, dels fordi Fremstillingen ogsaa iøvrigt var urigtig og vildledende. Erstatning tilkendt	469

	Pag
To sammenbundne Vogne stødte ved at svinge ud til Gadens højre Side mod et der holdende Køretøj, hvis Heste løb løbsk, idet Kusken, der stod med Tømmen om Armen, faldt omkuld ved Rykket, og Hestene væltede en Cyklist, der kom til Skade. Herfor fandtes førstnævnte Vognes Ejer ansvarlig	506
En Grosserer der med et Automobil havde paakørt en Cyklist, der ved Paakørslen fik forskellige Læsioner, tilpligtet at udrede Erstatning, bl a for Vansir og Invaliditet med 7500 Kr, idet der ikke var fremkommet noget, der tillod at statuere, at Cyklisten, der ved Paakørslen kørte Cykel som Deltager i et Cykelvæddeløb, havde gjort sig skyldig i nogen Uforsigtighed, der kunde faa Indflydelse paa Størrelsen af den ham tilkommende Erstatning	585
En Gaardejer der havde solgt en Ejendom blandt hvis Besætning der nogen Tid før Salget havde optraadt tre Tilfælde af Kalvekastning, fandtes ikke pligtig at yde Køberen Erstatning, skønt det senere viste sig, at Besætningen havde været befængt med smitsom Kalvekastning ved Handlens Indgaaelse, da han, der ikke ved Handlen havde omtalt de to første Tilfælde af Kastning, der var indtruffet i hans Besiddelsestid, havde haft Føje til at gaa ud fra, at disse Tilfælde ikke var af smitsom Natur, og da Køberen, overfor hvem han havde omtalt det tredje Tilfælde, herefter havde været nærmest til at tage Forbehold ved Handlens Indgaaelse	629
En 6aarig Pige havde beskadiget sit Øje derved, at en i en Kældergang anbragt Dør, hvori fandtes en Dørhals med fremspringende, tildels afbrudt Kant, fra den anden Side blev skubbet op imod hende, saaledes at Dørhalsen trængte ind i Øjet. Da Dørens Tilstand fandtes at have været uforsvarlig, blev Ejendommens Ejer tilpligtet at betale den tilskadekomne Pige en Erstatning paa 3000 Kr	650
En Gaardejer, hvis Kreaturer, der led af Mund- og Klovsyge, paa et Tidspunkt, da de var smittefarlige, havde været inde paa en Nabos Roemark og ædt baade af Roetoppene og af selve Roerne, saaledes at Naboen ikke kunde anvende Roerne fra Marken til Fodring af sine Kreaturer, tilpligtet at betale Naboen Erstatning herfor	681

Falsk.

En Tiltalt anset for Falsk i Medfør af Strfl § 268 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar	260
En tiltalt Kvinde, der for at blive fæstet som Tjenestepige havde forevist en ikke under Sagen tilstedekommet falsk Anbefaling, anset i Medfør af Strfl § 270 med betinget Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage	412
En Tiltalt havde udfærdiget en falsk Veksel, der ikke var forsynet med Angivelse af nogen Trassent. Akceptantens Navn havde han faaet en Tredjemand til at skrive ved bl a overfor	

	Pag
denne at foregive, at han havde Akceptantens Tilladelse hertil. Anset herfor efter Strfl § 269, jfr § 271 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage	447
Finanslov. (Se Forsøgsstation).	
Fiskeri.	
Efter at Landbrugsministeriet i Hh t Lov Nr 317 af 2 Juni 1917 § 1, 8 Stk havde bestemt, at den inddæmmede, ikke tørlagte Del af Vest-Stadilfjord skulde inddrages under Ferskvandsfiskeriloven, tilkom Retten til at fiske der de tilstødende Lods-ejere i Ovsst med § 1, 1 Stk	92
En Fiskeindretning i Mariagerfjord bestaaende af et Net med tilhørende Radgarn, der naaede ind til ganske fladt Vand (15 cm normal Vandstand) 250 m fra Strandbredden, anset for en Aalegaard. En Gaardejer, der i umindelige Tider havde brugt et saadant Aalestade paa et bestemt Sted ved Kysten, antoges herefter at have Ret til at have Aalegaard der. Spørgsmaalet om hans Berettigelse hertil hørte ikke under Aalegaardsnævnet	564
Foreninger.	
En Gaardejer C, der havde antaget en Arbejdsmand A til Roearbejde og betalt ham sædvanligt Vederlag herfor, men som ikke havde truffet særlig Aftale om Betalingen, skønt han vidste, at A var Medlem af Landarbejderforbundet, dømtes til at yde A Efterbetaling i Ovsst m Forbundets almindelige Overenskomster, skønt G ikke hørte til de kontraherende Foreninger	11
Fire Loger i Aalborg under Danmarks Good-Templar, Orden havde købt en Ejendom i lige Forhold til Afholdelse af Møder. Da en Del Medlemmer senere ønskede at udtræde af Ordenen og at danne en ny Orden, vedtoges det paa et Fællesmøde for alle Logernes Medlemmer, at hvis Flertallet udtraadte, skulde de have Halvdelen af Ejendommen. Denne Beslutning, der ikke var tiltraadt af de enkelte Loger, fandtes imidlertid ikke bindende for disse	54
Nogle Arbejdere, som i Hh t en af Hovedbestyrelsen for Guld-, Sølv- og Elektroplet-Arbejdernes Forbund truffet Beslutning havde iværksat Strejke overfor en Sølvvarefabrikant i Kol-ding, men senere havde genoptaget Arbejdet uden at Strejken var erklæret for hævet, dømt til efter Fagforeningens Love at tilbagebetale modtaget Strejkeunderstøttelse	162
Tre lignende Sager	166
I Anledning af nogle Stridigheder indenfor Dansk Good Templar Orden om Udelukkelse af en af Lederne A — hvilken Udelukkelse kendtes ugyldig af Retten — havde Storlogen lukket nogle Loger, der støttede A, hvilken Lukning medførte, at	

	Pag
disse Logers Medlemmer ikke fik den sædvanlige Begravelseshjælp af Logernes opsparede Midler. Da Lukningen ikke fandtes at have Hjemmel i Logernes Vedtægter, kendtes den ugyldig	282
I Københavns Tandlægeforening (T)s Vedtægt var bestemt, at Udmeldelse under en Konflikt var ugyldig. Efter at T's Overenskomst med De samvirkende Sygekasser var udløbet, tilkendegav disse, at de var villige til at afslutte ny Overenskomst, hvis Tandlægernes Organisationsforhold ændredes, og nogle Tandlæger, der særlig gav sig af med Sygekassepatienter, udmeldte sig da af T. Skønt Sygekasserne midlertidig ophævede deres Vedtægtsbestemmelser om Tandpleje, antoges der at foreligge en Konflikt med T, saaledes at Udmeldelserne var ugyldige	303
En Skibstømmer i Aarhus havde faaet Arbejde ved Udsættelse af en Badeanstalt, hvilket var fælles Arbejde for Hustømmernes og Skibstømmernes Fag, og søgte i den Anledning Optagelse i Hustømmernes Fagforening. Denne Forening, der ønskede at forbeholde Arbejdet for sine arbejdsløse Medlemmer, og som ved Henvendelse til Entreprenøren havde foranlediget at han mistede Arbejdet, dømtes til at optage ham som Medlem og til at yde ham Erstatning for Arbejdstab	494
Lignende Sag	497
Under en Strejke paa en Fabrik i 1913 tog en tidligere Arbejder, der ikke hørte til nogen Fagforening, paany Arbejde der og blev der i nogle Aar. Da hun i 1925 atter fik Arbejde paa Fabriken, søgte hun Optagelse i Tekstilarbejdernes Fagforening, hvortil nu alle Arbejderne hørte. Foreningen, ifølge hvis Love Strejkebrydere kun kunde optages mod at betale en Bøde, forlangte en Bøde af 100 Kr for at optage hende. Da hun fandtes med Rette behandlet som Strejkebryder og Bøden ikke var ubillig, kendtes Foreningens Optræden lovlig. Derimod fandtes det uberettiget, at Foreningen — paa Grund af Forholdet i 1913 — i 1925 havde tvunget hende bort fra Arbejdet ved en Arbejdsstandsning og paafølgende Henstilling til hende om ikke at arbejde i Tekstilfaget, hvorfor der tilkendtes hende Erstatning hos Foreningen	509

Forpagtning.

Udtalt, at en Bestemmelse i en Forpagtningskontrakt, hvorefter der baade ved Tiltrædelsen og ved Afleveringen skulde ske en Vurdering af Maskiner og Inventar og det ved Afleveringen muligt manglende eller overskydende Beløb erstattes Ejeren eller Forpagteren, maatte forstaas saaledes, at der tilkom Ejeren Vederlag for den ved Slid og Ælde foraarsagede Forringelse af Maskiner og Inventar i Forpagtningstiden, medens der blev bortset fra den ved den almindelige Prisstigning skete Værdiforskydning

Ved Overdragelse af Forpagtningen af et Hotel havde Sælgeren ved en Sammentællingsfejl opgivet Omsætningen paa Værelserne 90 000 Kr for højt og paa nærmere Forespørgsel henvist til, at heri var indbefattet Omsætningen ved Selskaber. Køberen, der herefter var beføjet til at træde tilbage fra Handlen, fik i Mangel heraf tilkendt en Godtgørelse af 10 000 Kr. 290

Forsikring.

- Ved et Indbrud paa Frederiksborg Amtstue blev et Pengeskab opbrudt og derfra stjålet 22 973 Kr. Antaget at dette Tab maatte fordeles forholdsvis paa Statskassen, Amtsrepartitionsfonden og Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, for hvem Amtstuen var fælles Kasserer 40
- En Gaard brændte et Par Uger efter at den var solgt, medens den stod for Køberen K's Risiko, men forinden Købet var endelig berigtiget. Da Sælgeren S paa Forespørgsel havde ladet K forstaa, at ogsaa Løsøret var brandforsikret — hvad det dog ikke var, da S ikke havde indløst Policen — dømtes S til at erstatte K's Tab ved ikke at have faaet Løsøret forsikret 198
- En Klejnsmed havde ikke Krav paa ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse efter Lov Bek Nr 47 af 4 Marts 1924 § 31, 3 Stk, da han, skønt han ikke var Sæsonarbejder, i en Del af Aaret havde tjent tilstrækkeligt til at leve af hele Aaret. 410
- A havde forsikret et Automobil hos B paa Vilkaar bl a at B i Tilfælde af Skade paa Automobilet havde Valget mellem at reparere dette eller at betale Værdiforringelsen eller overtage Vognen mod at betale dens Værdi umiddelbart før Skaden indtraf. Da B efter at en Skade var indtruffet, tilbød at erstatte Skaden med et Beløb, der oversteg Vognens Værdi umiddelbart før Beskadigelsen, kunde A, der afslog dette Tilbud, ikke gøre Fordring paa andet eller mere end at faa Vognen, der af B var indsat til Reparation for B's Regning, tilbage i repareret Stand 478
- I Policen for en Kaskoforsikring for S/S »Sierra Nevada« var bestemt, at Forsikringen dækkede den Erstatning, som den Forsikrede maatte yde Trediemand for Skade ved Sammenstød, hvorved skulde forstaas Skade bevirket ved at det forsikrede Skib stødte mod anden Genstand. Denne sidste Bestemmelse antoges at fritage Forsikreren for at dække Skade forvoldt ved at et andet Skib for at undgaa et truende Sammenstød med »Sierra Nevada«, for hvilket dette vilde have Skylden, foretog en Manøvre, hvorved det ramte et tredje Skib. 497
- I Vedtægterne for Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger (L) § 13 er bestemt, at de forsikrede Bygninger ikke maa forsikres andetsteds, og at den Forsikrede, hvis han handler derimod, fortaber Retten til Erstatning. Denne Bestemmelse antoges ikke at omfatte et Tilfælde, hvor en tid-

	Pag
ligere Ejer havde forsikret en saadan Bygning i Nye danske Brandforsikring (N) og Brandlidte ikke vidste, at Bygningen ogsaa var forsikret i L. L dømtes derfor til at godtgøre N en forholdsmæssig Del af den udbetalte Brandskadeerstatning.	562
En Skibskok, der var livsforsikret, afgik ved Døden som Følge af et Kraniebrud foraarsaget ved et Fald under stærk Beruselse. Da den forsikrede ifølge Policen ingen Ret havde til Erstatning ved Død, der indtraf medens Forsikrede var under Indflydelse af Spiritus, frifandtes Forsikringselskabet i en af den forsikredes Enke til Betaling af Forsikringsbeløbet anlagt Sag.	676

Forsøgsstationer.

Lederne af en med Tilskud af Staten drevet Forsøgsstation havde i en Række af Aar anvendt en Del af et paa Finansloven til Forrentning og Afdrag paa en Byggegæld bevilget Beløb til Bestridelse af andre Forsøgsstationer vedkommende Udgifter. Da Forholdet stadig havde været indberettet til Statens Planteavlsudvalg og der hverken af denne Myndighed eller af Landbrugsministeriet eller af Revisionsdepartementet var fremsat nogen Indsigelse, fandtes Lederne at have handlet i god Tro og Statskassen at være forpligtet til at betale den resterende Byggegæld uden at have noget Krav, der kunde bringes i Modregning herimod, paa Tilbagebetaling af de af Lederne saaledes forbrugte Beløb	663
---	-----

Forvaring.

Ved et Indbrud paa Frederiksborg Amtstue blev et Pengeskab opbrudt og derfra stjålet 22973 Kr. Antaget at dette Tab maatte fordeles forholdsvis paa Statskassen, Amtsrepartitionsfonden og Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, for hvem Amtstuen var fælles Kasserer	40
Lignende Sag	43

Fremmede Domstolsafgørelser.

En dansk Mand M, der havde et Markbeløb indestaaende i en Bank i Flensborg, blev ved Retten dér dømt til at betale en anden dansk Mand N 6000 Kr. Da Markene var blevet værdiløse, søgte N Dom for Beløbet ved M's Hjemting heri Landet, og her lagdes den tyske Dom til Grund uden Prøvelse	466
--	-----

Frihedskrænkelser.

En Fader der efter at hans 8aarige Søn ved Separationsdom var tillagt Moderen, med Bistand af forskellige havde sat sig i Besiddelse af Barnet, blev efter Strfl § 213 idømt Straf af simpelt Fængsel i 2 Maaneder	36
--	----

Frøavl.

- Et Firma, der havde købt Rødkaalsfrø af Mærket »Haco« til Fremavl, fandtes ikke efter Sædvane at kunne sælge heraf avlet Frø under Navnet »Haco«, da Sælgeren havde faaet indregistreret dette Navn som Varemærke for sine Produkter .. 118
- Da det i en Slutseddel om Sædebyg var bestemt, at Krav i Anledning af Mangler maatte anmeldes saasnt Fejlen kunde konstateres og i hvert Fald inden 15 Juli, var en den 11 August fremkommet Reklamation om Stribesygge for sent fremsat. 260

Fuldmagt.

- En Sagfører, der tog sig af en Enkes Pengesager, lod hende skrive sit Navn bag paa en af sine Panteobligationer, der ved en paatænkt Omprioritering skulde indfries. Over Navnet indføjede S en Transport til en Bank, i hvilken han var Kasserer, og fik dér Obligationens Paalydende udbetalt. S brugte Pengene, men betalte Enken Renter, indtil Forholdet opdagedes. Senere krævede Enken Beløbet erstattet af Banken; men denne frifandtes, da det antoges, at Enken havde bemyndiget S til at modtage Obligationens Paalydende, og da Udbetalingen efter Bankens Vedtægter var godkendt af dens Forretningsfører, der var i god Tro 206
- Landmandsbankens Forvaltningsafdeling havde modtaget nogle Landmandsbankaktier til Forvaltning. Skønt en af Bankens Ledere, der i længere Tid havde været Ejerens Raadgiver, paa hans Henvendelser kort før Bankens Rekonstruktion havde fraraadet at sælge Aktierne, fandtes Banken ikke ansvarlig for hans Tab ved at følge dette Raad 229
- F, der havde oppebaaret et Beløb hos S, som denne skyldte K, fandtes ikke pligtig at tilbagebetale S Beløbet, fordi K efter flere Aars Forløb erklærede, at han ikke kunde huske, at han havde givet F Tilladelse til at hæve Beløbet 269
- Et Bryggeri lod et større elektrisk Installationsarbejde ved en Nybygning udføre af en Ingeniør I, som i den Tid blev fast lønnet af Bryggeriet. I indkøbte Materialet i Bryggeriets Navn og med dets Bemyndigelse hos en Grosserer, der ydede I den sædvanlige Rabat til Installatører. Da Bryggeriet erfarede dette, søgte det Grosserereren til at godtgøre det en tilsvarende Del af Købesummen, men Grosserereren frifandtes, da han havde haft Grund til at tro, at I havde Arbejdet i Entreprise 559

Færdsel.

- Et Ruteautomobil svingede fra en mindre Vej langsomt ud paa en Landevej i stor Bue til højre uden at tage tilstrækkeligt Hensyn til en fra højre Side hastig kørende Motorcyklist C, der ramtes af dets venstre Forskærm. Skønt C kunde have undgaaet Sammenstødet ved at vige ud til højre paa en brolagt Strækning foran Kroen, dømtes Automobilets Fører til at

	Pag
yde C Erstatning, dog nedsat efter den af C viste uforsigtige Kørsel	523

Færdselsrettigheder.

A solgte en Parcel af den ham tilhørende Ejendom, Matr Nr 57 til B paa Vilkaar bl a, at Køberen skulde anlægge og vedligeholde en Vej langs med det ved den vestre Side af Matr Nr 57 værende Vandløb. Antaget, at der ikke herved var givet B enten en udelukkende Ret til Brug af Vejarealet eller en saadan Ret alene med den Indskrænkning, at Ejeren af Hovedejendommen kun til Købere af denne kunde overdrage Ret til Færdsel paa Arealet	689
--	-----

Gader.

Statsbanerne havde i 1906 eksproprieret en Jordstrimmel mellem Banen og en privat Vej i København. Antaget at Statsbanerne derved havde erhvervet den til Jordstykket knyttede Façadere- ret til Vejen og derfor var pligtig at svare Bidrag til Vejens Belysning efter Lov Nr 117 af 1 April 1922	275
Kajgaden syd for Langebro var anlagt af Københavns Havne- væsen, der havde forbeholdt den midterste Del af Gaden til Oplagspladser m v. Køberen af en Grund ved Gaden for- pligtede sig til at bære Halvdelen af Omkostningen ved Ved- ligeholdelse og Belysning af den Del af Kajgaden, der bruges til offentlig Færdsel forbi Arealet. Antaget at der herved sig- tedes til hele Kajgaden baade foran og bagved Oplagsplad- serne, og at Forpligtelsen ikke var forandret ved den senere Benyttelse af Pladserne	512

Gaver.

En Mand indsatte efterhaanden 15 000 Kr paa tre Sparekasse- bøger paa sine Gudbørns Navne, saaledes at Pengene først kunde hæves ved deres 25 Aar, dog med Forbehold af Ret for sig til at disponere over Beløbene saalænge han levede; Renterne lod han tilskrive Bøgerne, Dispositionen omtalte han lejlighedsvis til Børnenes Forældre, og i sin Boks efterlod han Skrivelser til disse og til sine Eksekutorer om Bøgenes Ud- levering. Antaget at der ikke forelaa en Livsgave, og at Dis- positionen mod en Arvings Protest ej heller kunde opretholdes som Testamente; det fandtes i saa Henseende e O ikke til- strækkeligt, at Afdøde i sit Testamente havde bestemt, at hvis han efterlod en Fortegnelse over enkelte Genstande, som han ønskede tillagt Nogen, skulde den betragtes som en Del af Testamentet	150
---	-----

Gejstligheden.

Ved Omregulering efter Folketallet ifølge Lov Nr 543 af 4 Okt
1919 § 33, 2 Stk af Højtidsofferet i Skive, der var afløst i

	Pag
1870 og i 1884 mod da fastsatte Vederlag af Kommunen, maatte Omreguleringen omfatte hele Befolkningstilvæksten siden Afløsningen	403
Grundbog.	
En Sagfører, der for en Køber havde affattet Købekontrakt om en Ejendom i de sønderjyske Landsdele, hvilken Handel ikke blev gennemført bl a fordi Sælgerens Kreditorer gjorde Udlæg i Ejendommen, fandtes ikke ansvarlig herfor, skønt han ikke havde ladet Købekontrakten, efter hvilken der ikke var sket nogen Udbetaling, foreløbig indtegne i Grundbogen	263
Gældsbreve.	
En Sagfører, der tog sig af en Enkes Pengesager, lod hende skrive sit Navn bag paa en af sine Panteobligationer, der ved en paatænkt Omprioritering skulde indfries. Over Navnet indføjede S en Transport til en Bank, i hvilken han var Kasserer, og fik dér Obligationens Paalydende udbetalt. S brugte Pengene, men betalte Enken Renter, indtil Forholdet opdagedes. Senere krævede Enken Beløbet erstattet af Banken; men denne frifandtes, da det antoges, at Enken havde bemyndiget S til at modtage Obligationens Paalydende, og da Udbetalingen efter Bankens Vedtægter var godkendt af dens Forretningsfører, der var i god Tro	206
Landmandsbanken udstedte for nogle haandpantsatte Obligationer en Recepisse lydende paa en Bankier A's Navn, skønt Obligationerne tilhørte en Byggeforening B, til hvem A endosserede Recepissen. A hævede senere Obligationernes forfaldne Kuponer i Banken, men standsede sine Betalinger, inden B havde modtaget Beløbet. Da Banken ikke var underrettet om Transporten, var den frigjort ved at udbetale Kuponernes Beløb til A	376
Haandværk.	
En Muremester havde udført et Byggearbejde efter Regning. Udtalt, at Krav om Dokumentation af hans Regninger med kvitterede Udgiftsbilag i hvert Fald maatte have været fremsat straks efter Byggearbejdets Paabegyndelse	143
Handelsomsætning.	
Et Andelsmejeri havde solgt 500 Kasser evaporeret Mælk. Ved Ankomsten til Frankfurt erklærede en Sagkyndig Mælken uegnet til almindeligt Salg som Næringsmiddel, idet Indholdet af nogle udtagne Daaser var mere eller mindre tykt og ostet. Idet denne Erklæring e O lagdes til Grund, dømtes Mejeriet til at erstatte Køberen Tabet	157
En Trælasthanthandler havde i Vinteren 1923/24 købt store Partier Fyrretræ i Finland. Skønt en betydelig Del af de første af	

Pag

de i Forsommeren 1924 hertil ankomne Ladninger — antagelig paa Grund af det sene Foraar — var befængt med Blaat, fandtes Køberen, der ogsaa lod foretage en Undersøgelse i Finland, ikke berettiget til at annullere Restpartiet, hvoraf de senere ankomne Ladninger da ogsaa viste sig kontraktmæssige. Spørgsmaal om saadan Annullation var udelukket ved Kutyme.

Antaget, at Sælgeren behørig havde fastholdt Levering af Restpartiet, og at en Udskillelse heraf ikke var nødvendig

319

Antaget at der var kommet en endelig Handel i Stand om et Parti »Katteøjne«, hvorfor Sælgeren, der ikke havde leveret en Del af Partiet, blev dømt til at udrede en skønsmæssig fastsat Erstatning, der ikke kunde beregnes som tabt Avance.

414

Efter at have modtaget to Ladninger af et Parti Kassebræder nægtede Køberen paa Grund af Mangler ved disse at modtage mere og afviste en tredie Ladning. Manglerne var dog ikke saa store, at de havde berettiget ham hertil. Desuagtet frifandtes han for at betale den tredie Ladning paa Grund af dennes Ukontraktmæssighed, og det skønt han efter Kontrakten var pligtig at betale mod Dokumenter, og Sælgeren, der imidlertid var gaaet fallit, led betydeligt Tab ved Afvisningen.

436

En Ladning prima Lynmerkul (Tophards), der indeholdt en betydelig Mængde Smuld, hvis Procent dog ikke var tilstrækkelig oplyst, fandtes e O ikke at have været ukontraktmæssig.

442

En Købmand tilpligtet at betale Købesummen for et Parti Byg, som han havde købt telefonisk, men nægtet at modtage, da han ikke havde godtgjort, at Varen var ukontraktmæssig ..

645

Havne.

Hals Sogneraad garanterede for en vis Mindsteindtægt af en Ophalingsbedding, som Aalborg Havn paatog sig at anlægge efter et af denne udarbejdet Projekt. Da der var Mangler ved Beddingen, som i betydelig Grad forringede dens Brugbarhed, frifandtes Sogneraadet for at tilsvare Underskudet

430

Hævd.

En Jordlod, der havde tilhørt Slaglille Kirke, havde fra det 18 Aarhundrede af Sorø Akademi været overladt Læreren i Slaglille mod en aarlig Afgift af 1 Mk 14 Sk, men var i en meget lang Aarrække, hvor Afgiften kun var blevet opfattet som en Grundafgift, blevet brugt af Skolevæsnet paa samme Maade som Skoleloden, saaledes at den anslaaede Indtægt var afkortet i Lærerens Løn. Slaglille Kommune antoges herved at have vundet Hævd paa Jordloden

425

Interessentskab.

En Deltager i et Interessentskab, der ikke havde opfyldt hvad der efter Kontrakten paahvilede ham og som derhos efter Udtrædelsen af Interessentskabet havde modarbejdet den tidligere Medinteressent ved at søge at erhverve nogle Repræsentationer, som denne havde indskudt i Interessentskabet, tilpligtet at betale Medinteressenten en Konventionalbod paa 10 000 Kr 615

Jagt.

En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i forskellige Overtrædelser af Jagtloven, anset med Bøde og Erstatning samt Konfiskation af de benyttede Redskaber i Medfør af Lov Nr 279 af 30 Juni 1922 §§ 13, 14 og 26, jfr § 34, 4, 5 og 7 Stk samt § 37. 346

Kaution.

Ikke fundet bevist, at en Grosserer havde paataget sig at indestaa for to Veksler, selv om han til sit Kontorpersonale havde udtalt sig herom 421

5 Bestyrelsesmedlemmer i et Aktieselskab havde underskrevet et Dokument, hvorefter Underskriverne var »solidarisk ansvarlige overfor« en af dem paategnet Veksels Indløsning. En af Underskriverne, A, udtraadte senere af Bestyrelsen og indsendte en Femtedel af Vekselsbeløbet til Banken, hvor Vekslen var diskonteret til Afbetaling paa denne paa Betingelse af, at Resten blev indfriet af de andre og Akcepten tilstillet ham, hvilken Tilstillelse derefter fandt Sted. Antaget, at A's Forpligtelse til at betale en Fjerdedel af den Rate, som de 3 af de andre ansvarlige havde maattet betale for den fjerde, ikke herved var bortfaldet 500

Kautionisterne for en af en Kreditorforening tilvejebragt Akkord, der skulde opfyldes i tre Rater, fandtes frigjort ved at Foreningen fik to af Kreditorerne til at give Skyldneren Hensstand med at betale dem, indtil de andre Kreditorer var betalt. 575

En Grosserer, der i Anledning af, at et Firma havde ydet en Fabrik et Laan paa 20 000 Kr havde udstedt et Dokument, hvorefter han indestod som Garant for hvad Fabriken »til enhver Tid maatte skyldte Firmaet — — — af ovennævnte Beløb« tilpligtet at betale Firmaet 20 000 Kr uden at kunne høres med den Indsigelse, at Garantien kun havde Hensyn til den oprindelige ydede Forstrækning paa 20 000, saaledes at han, da dette Laan senere var afviklet, maatte være frigjort for sin Garantforpligtelse, da nemlig det udstedte Bevis var uklart og da det maatte have paahvilet Udstederen at forlange det tilbage, naar det efter hans Mening var opfyldt, hvilket han havde undladt 647

Kommission.

En Proprietær S gav en Kommissionær K de fornødne Oplysninger til at skaffe en Køber til hans Gaard, hvorefter K indfandt sig paa Gaarden med en Lysthavende, som aftalte et senere Møde og derefter købte Gaarden, uden at K dog deltog i de afsluttende Forhandlinger. For denne Virksomhed dømmes S til at betale K i Salær ca $\frac{1}{2}$ pCt af Købesummen 169

Kommunalvæsen.

Et Medlem af Sogneraadet, der havde været dettes Formand i 8 Aar, fandtes pligtig at overtage Hvervet som dets Kasserer, hvilket ifølge en af Amsraadet stadfæstet Vedtægt var gjort til et særligt Hverv, jfr Lov 6 Juli 1867 §§ 11 og 14. 390

En ubebygget Jord, Tovesmark, der laa mellem Brabrand, Aaby og Hasle Sogne, men som havde hørt til en Gaard i det fjernere liggende Lyngby Sogn, blev i 1843 solgt og forenet med en Gaard i Brabrand, hvis Beboelsesbygninger i al Fald senere kom til at ligge paa denne Mark. Skønt der stadig var svaret Ejendomsskatter og nu Erhvervsskat af Marken til Lyngby Kommune, antoges den nu at henhøre til Brabrand Kommune, hvortil Beboerne iøvrigt i enhver Henseende havde været henregnet 14

Ved et Indbrud paa Frederiksborg Amtstue blev et Pengeskab opbrudt og derfra stjaalet 22 973 Kr. Antaget at dette Tab maatte fordeles forholdsvis paa Statskassen, Amsrepartitionsfonden og Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, for hvem Amtstuen var fælles Kasserer 43

Antaget at Ministeriet ifølge Lov af 21 Juni 1867 § 2, 3 Stk ikke uden Amsraadets Samtykke kunde optage en Bivej (Aalbæk—Skagen Vejen) paa Fortegnelsen over Landeveje 503

Et Sogneraademedlem, som oppebar Indtægter og afholdt Udgifter for sit Distrikt, foretog regelmæssige Opgørelser med Sogneraadets Kasserer nogle Gange om Aaret og anerkendte de sidste Gange skriftlig sin Skyld til denne. Efter sin Fra-træden gjorde han, der ikke var regnskabskyndig, gældende, at nogle paa Opgørelserne opførte Poster var urigtige; men da hans Indsigelser dels var urigtige, dels uden Støtte, dømmes han til at betale Underskudet 539

Konkurrence.

En Handlende, der solgte Cykler efter Kuponsystem, saaledes at Køberne ved Anvisning af andre Kunder fik en betydelig Rabat, fandtes at have overtraadt Lov Nr 98 af 29 Marts 1924 § 13, jfr Lov Nr 107 af 9 April 1926, skønt Køberne ikke var forpligtede til at skaffe nye Kunder 471

Konkurs.

Antaget, at Afgiften af Motorkøretøjer ikke er privilegeret i Ejerens Konkursbo	486
---	-----

Kontrakt.

En Tømmerhandler T, der havde paataget sig Garanti for en Bygnings Opførelse mod Transport paa Entreprenesummen, tiltraadte Entreprenørens Overenskomst med H om Snedkerarbejdets Udførelse for en vis Sum, dog med Forbehold hvis Foretagendet gav Underskud. Da T imidlertid maatte have vidst, at der vilde blive Underskud, og at H ikke kunde faa Betaling andetsteds, dømtes han uanset Forbeholdet til at betale Snedkerarbejdet, jfr Aftalelov § 30	125
Da en af Lederne A for et Dampskibsselskab ytrede Ængstelse for Foretagendet, udtalte en anden af Lederne, at hans Selskab B overtog A's Aktier. A svarede ikke noget bestemt herpaa, men afleverede nogen Tid efter sine Aktier til B, hvor de blev liggende med Paaskrift om at tilhøre A. Først et Aar efter gjorde A gældende, at B havde overtaget Aktierne, men fik ikke Medhold heri, da han ikke i sin Tid havde gjort det klart, om han modtog B's Tilbud	257
Ikke fundet bevist, at der ved en i 1923 aftalt »Normalkontrakt« for de fire store Teatre i København var forudsat en Sæson af en bestemt Længde (fra 1 August til 31 Maj)	267
En Kontrakt, som Bladhandlerforbundet havde afsluttet med forskellige Dagblade om Salg af deres Blade, antoges i Mangl af tilstrækkelig tydelig Bestemmelse om det modsatte at kunne opsiges af de enkelte Blade	352
En Grosserer, der havde solgt et Tærskværk til et Tærskeselskab, ansaas bundet ved et af hans Agent i Slutsedlen anført Vilkaar, skønt Sælgeren ikke havde gentaget det i Stadfæstelse af Ordren	568

Konventionalbod.

En Deltager i et Interessentskab, der ikke havde opfyldt hvad der efter Kontrakten paahvilede ham og som derhos efter Udtrædelsen af Interessentskabet havde modarbejdet den tidligere Medinteressent ved at søge at erhverve nogle Repræsentationer, som denne havde indskudt i Interessentskabet, tilpligtet at betale Medinteressenten en Konventionalbod paa 10 000 Kr	615
--	-----

Kreditforeninger.

Bikubens Forvaltningsafdeling, der bestyrede nogle Hypotekbankobligationer, hvis Kuponer lød paa Betaling i dansk og engelsk Mønt, det sidste i London, vægrede sig baade ved at hæve Kuponerne i London og ved at udlevere dem til Ejerne

	Pag
selv. Da det sidste fandtes uberettiget, dømtes Bikuben til at godtgøre. Ejeren Tabet herved	3
Kære.	
Landsrettens Beslutning om en Sags Behandling for Nævninger kunde ifølge Rpl § 968, 2 Stk, jfr § 691, 2 Stk, ikke paakæres.	178
Køb og Salg.	
To Landmænd oprettede en Slutseddel om Mageskifte af to mindre Ejendomme og anførte heri det samlede Beløb af de indestaaende Laan og den kontante Udbetaling. Da de endelige Dokumenter skulde affattes, viste det sig, at der paa et Laan i den ene Ejendom skulde afdrages 600 Kr ved hvert Ejerskifte og 75 Kr hver Termin, og Køberen fandtes da ikke bundet ved Handlen	6
Mod et Firma K, der havde købt en Opfindelse paa nogle Udstillingsskabe med skiftende Belysning, gjorde en Trediemand gældende, at Opfindelsen stred mod et ham tilkommende Patent. Skønt Sælgeren S af Opfindelsen senere fik Patentet omstødt som vedrørende en allerede kendt Opfindelse, fandtes K at have været berettiget til at hæve Købet paa Grund af Patentets Eksistens, hvorimod der ikke paalagdes S Erstatning, da han kun havde indestaaet for at Opfindelsen kunde blive registreret	22
En Landmand, der havde tilbyttet sig et Ruteautomobil paa Grundlag af urigtige Oplysninger om Indehaverens Indtægter af Ruten, fik tilkendt en skønsmæssig fastsat Erstatning herfor.	95
Da Køberne af en fast Ejendom havde maattet træde hjælpende til for at faa forskellige Forpligtelser, som Køberinden ved Købekontrakten havde paataget overfor dem, opfyldt, dømtes Sælgerinden til at godtgøre Køberne forskellige af dem udlagte Beløb	153
En Gaard brændte et Par Uger efter at den var solgt, medens den stod for Køberen K's Risiko, men forinden Købet var endelig berigtiget. Da Sælgeren S paa Forespørgsel havde ladet K forstaa, at ogsaa Løsøret var brandforsikret — hvad det dog ikke var, da S ikke havde indløst Policen — dømtes S til at erstatte K's Tab ved ikke at have faaet Løsøret forsikret	198
Ved en Forhandling om Køb af en Gaard, hvor Parterne var blevet enige om Købesummens og Udbetalings Størrelse og havde givet Haandslag, fandtes det ikke godtgjort, at endelig Handel var kommet i Stand, idet Køberen havde vægret sig ved at oprette Slutseddel med det samme, hvorefter der paany var forhandlet om Udbetalingen	204
Fundet godtgjort, at Prisen der ved en Udstykningsforenings Salg af Lodder var aftalt til en vis Sum pr Td Land Mark og en vis Sum pr Td Land Hede, bl. a efter hvad der var gaaet	

	Pag
forud, var at forstaa saaledes, at det førstnævnte Beløb var endeligt og kun det sidste beroede paa Opmaalning	213
Ved Salgsforhandlingerne om en Ejendom var der to Gange overgivet Køberen en Fortegnelse over Ejendommens Indtægter og Udgifter, paa hvilken Skatterne af en Feiltagelse var opført med det halve Beløb ca 550 Kr. Da det ikke var oplyst, at Fejlen var berigtiget inden Købet, tilkendtes der Køberen et Afslag af 5000 Kr	272
Ved Overdragelse af Forpagtningen af et Hotel havde Sælgeren ved en Sammentællingsfejl opgivet Omsætningen paa Værelserne 90 000 Kr for højt og paa nærmere Forespørgsel henvist til, at heri var indbefattet Omsætningen ved Selskaber. Køberen, der herefter var beføjet til at træde tilbage fra Handlen, fik i Mangel heraf tilkendt en Godtgørelse af 10 000 Kr.	290
Opgørelse af Mellemværendet mellem en Hotelejer og et Aktieselskab i Anledning af et Hotelsalg	329
En Kone købte en Rulleforretning, paa Vilkaar at Lejemaalet om Lokalet overførtes til hende. Dette skete ikke, og Værten op-sagde Lejemaalet. Sælgeren skaffede hende da et andet Lokale, som hun lejede; men da dette ikke maatte bruges til Beboelse, maatte hun flytte og drev nu Forretningen som Bestyrerinde i det gamle Lokale til Flyttedag. Da Vilkaaret for Købet ikke ansaas opfyldt, dømtes Sælgeren til at tilbagebetale hende Købesummen, som Kommissionæren havde udbetalt ham, efter at Lejekontrakten var underskrevet	339
S havde solgt K en Forretning »alt med Forbehold af Værtens Sanktion«. Da Husejeren nægtede at modtage K som Lejer og denne Nægtelse ikke kunde antages at være fremkaldt af K, fandtes denne at være berettiget til at træde tilbage fra Handlen.	387
En Mand, der havde købt en Parcel af en under Udstykning værende Ejendom med Forpligtelse til at overtage en forholdsvis Del af Udgifterne til Anlæg og Vedligeholdelse af de »Veje, der fører til Parcellen«, fandtes ikke pligtig at bidrage til alle Vejene paa Udstykningsarealet, men kun til den eneste Vej, der førte til hans Lod	474
En Grosserer S havde solgt et Tærskeselskab K et Tærskværk, der skulde være nøjagtigt som et paa en Gaard beset. Da dette Værk bl a havde en Ramme af Egetræ, hvilket ogsaa var særlig fremhævet under Salgsforhandlingerne, fandtes K berettiget til at afvise et af S med Fyrretræsramme leveret Værk, skønt S tilbød at godtgøre det herved sparede ringe Beløb og det var usikkert, om denne Mangel nedsatte Værkets Holdbarhed	568
En Mand havde solgt et Automobil for 800 Kr og en Panteobligation, der opgaves oprindelig stor 8500 Kr til Rest 7900 Kr. Da Obligationen, af hvilken der aldrig var betalt Renter eller Afdrag, imidlertid var ganske værdiløs, frifandtes han for at opfylde Handlen	571

- Et Aktieselskab, der havde købt en Kulforretning, fik, da det efter Overtagelsen viste sig, at der udover det normale Svind var en meget betydelig Manko i den Lagerbeholdning, der skulde forefindes efter den til Grund for Handlen lagte Status, et Afslag i Købesummen paa noget over 6000 Kr. Aktieselskabet fandtes at have reklameret behørigt bl a under Hensyn til at Sælgeren maatte antages at have været bekendt med, at der var en Manko i Lageret 607
- En Husejerske tilpligtet at betale Erstatning for Ikke-Opfyldelse af en Handel om en fast Ejendom samt for uden rimelig Grund at have indanket Sagen for Højesteret, anset med en Bøde af 100 Kr 672

København.

- Kajgaden syd for Langebro var anlagt af Københavns Havnevesen, der havde forbeholdt den midterste Del af Gaden til Oplagspladser m v. Køberen af en Grund ved Gaden forpligtede sig til at bære Halvdelen af Omkostningen ved Vedligeholdelse og Belysning af den Del af Kajgaden, der bruges til offentlig Færdsel forbi Arealet. Antaget at der herved sigtedes til hele Kajgaden baade foran og bagved Oplagspladserne, og at Forpligtelsen ikke var forandret ved den senere Benyttelse af Pladserne 512

Landvæsenskommission.

- Til Inddæmning og Udtørring af Bøtø Nor oprettedes i 1860 et Interessentskab af Lodsejere, der holdt Udpumpningen i Orden mod en Pumpeafgift. Efter forskellige Udvidelser af Anlægget fik Interessentskabet i 1919 nedsat en Landvæsenskommission til at træffe Bestemmelse efter Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 § 2 om Inddragning af nye Arealer som bidragspligtige, og efter Indankning for en Overlandvæsenskommission bestemte denne bl a, at hvis Sagen skulde fremmes, maatte Interessentskabet afstaa sine Anlæg vederlagsfrit og ubehæftet til det nye Pumpelag. Da denne Bestemmelse fandtes at gaa udenfor Kommissionens Beføjelse, ophævedes den af Højesteret. 56
- Efter at en Landvæsenskommission havde bestemt, at et Kloak-anlæg for Bagsværdrendens Opland skulde fremmes paa nærmere angivet Maade, lod Lyngby Kommune, der forestod Anlægget, med Kommissionens Samtykke Arbejdet udføre efter Regning, da en efter Licitation antaget Entreprenør ikke kunde fuldføre det. I den herved forvoldte Overskridelse af Udgifterne nægtede Gladsaxe Kommune at deltage og indbragte Spørgsmaalet herom for Overlandvæsenskommissionen. Antaget, at det hørte under Domstolenes Afgørelse, om Lyngby Kommune herved havde mistet Krav paa Godtgørelse af Udgifterne, og at Sagen for Overlandvæsenskommissi-

	Pag
sionen burde udsættes herefter, jfr Lov Nr 63 af 28 Maj 1880 § 5, 2 Stk	219
 Leje.	
Antaget, at Bestemmelsen i Boliglov Nr 83 af 1 April 1925 § 1 om »de af Sagførere, Læger, Tandlæger og lign benyttede Lokaler« ikke omfatter Vekselererkontorer	358
Antaget at Bestemmelsen i Boliglov Nr 83 af 1 April 1925 § 22 om Huslejeaaer ikke omfatter de i Lovens § 1, 2 Stk nævnte Ejendomme, der er opført efter 31 Maj 1918	459
Antaget, at Bestemmelsen i Boliglov Nr 83 af 1 April 1925 § 17 om Virksomhed som Lejemægler ikke er begrænset af § 1, 2 Stk til kun at angaa Ejendomme opført før 31 Maj 1918 ..	542
Gyldigheden af en Opsigelse af en Beboelseslejlighed i Esbjerg ikke fundet at kunne forkastes, da det ikke kunde antages, at der med Opsigelsen som af Lejeren paastaaet havde været forbundet noget Ønske fra Ejerens Side om at opnaa nogen saadan Forhøjelse af Lejen, at den vilde komme til at staa i Misforhold til det lejedes Værdi	618
Ikke antaget at Lejen af et i Oktober 1923 uopsigeligt til Oktober 1929 i Odense lejet Butikslokale — 6500 Kr aarlig — stod i et saadant Misforhold til det udlejedes Værdi, at Lejeren i Medfør af § 22 i Lov om Boligforholdene af 1 April 1925 kunde kræve Nedsættelse. Ved to i Februar og Marts 1926 afholdte Skønsforretninger var den passende aarlige Leje ansat til 5500 Kr aarlig	657
Da Ejendommene Nr 26—32 paa Lollandsvej paa Frederiksberg for Tiden maatte anses for at udgøre een enkelt Ejendom, fandtes vedk Huslejenævn berettiget til i Medfør af Boliglovens § 11 Nr 1 at nægte at godkende en af Ejeren foretaget Opsigelse af en Lejer i Nr 26 under Henvisning til at Lejeren havde boet mere end 10 Aar i Ejendommen og at der flere Gange, senest Oktober Flyttedag 1925 havde været ledige Lejligheder i Nr 28—32	696
 Len.	
Antaget at den Arveafgift, som ifølge Lov Nr 147 af 10 April 1922 § 4 b skal svares af den ved Afløsning af et Len i Hh t Lov Nr 563 af 4 Okt 1919 oprettede Sukcessorfond, fsv angaar første Sukcessors Overtagelse af Renteydelsen af den for anden Sukcessor bestemte Halvdel kun skal beregnes efter Arveafgiftslovens § 20 som af Indtægtsnydelse, ikke efter § 19 som af Len.	
M H t den til fri Raadighed overtagne Halvdel af Fonden antoges Arveafgift at maatte svares af Renten heraf indtil Arveanmeldelsens Indgivelse, jfr Lovens § 17, 2 Stk	187

Levnedsmidler.

Antaget, at Forbudet i Adg Nr 162 af 10 Juni 1913 mod Til-sætning af Svovlsyring til Kødvarer har Hjemmel i Lov Nr 108 af 18 April 1910 § 7, 2 Stk, selv om en ubetydelig Tilsætning heraf ikke i Almindelighed maatte have skadelig Virkning 294

Læger og Sygehuse.

En Sindssyg, der hverken var umyndiggjort eller farlig for den almindelige Sikkerhed, blev indlagt paa Statens Sindssyge-hospital i Nykøbing Sj og tilbageholdt der i nogle Maaneder imod sin Protest. Da hendes Tilstand (Stemningssindssyg-dom paa hysterisk Grundlag) ikke havde været af den Beskaffenhed, at man kunde tilsidesætte hendes Forlangende om at blive udskrevet, frifandtes hun for at betale for sit Ophold paa Hospitalet 342

Manddrab.

En Gaardejer, som med to tungtlæssede Vogne sammenbundet kørte langsomt i venstre Side af en Landevej 1 m fra Vej-rabatten, mødte dér en 8aars Dreng trillende et Barnevogns-stel med en 4aars Dreng, som — mulig ved at den bageste Vogns Hjul stødte mod Stellet — faldt af og blev knust af Hjulet. Herfor idømtes der Gaardejeren en Bøde efter Strfl § 198 116

Maskiner.

En Motor, for hvilken Sælgeren havde paataget sig 1½ Aars Garanti, havde en Fabrikationsfejl, idet Smørerøret ved en Sammenføjning var saa indsnævret, at Olien efterhaanden til-stoppede Røret, og som Følge heraf smeltede Krumtapejet flere Gange og brændte sammen. Efter Sælgerens Stilling til Køberens Henvendelser antoges der at være reklameret ogsaa over denne Fejl inden de 1½ Aars Forløb, jfr Købelov § 54. Erstatningsansvaret antoges ikke begrænset ved Købekon-trakten til kun at omfatte Ombytning af itugaaede Dele 231

Mened og beslægtede Forbrydelser.

To Tiltalte dømt henholdsvis for falsk Partsforklaring i Medfør af Strfl § 146 sammenholdt med Retsplejelovens § 305 og for falsk Forklaring for Retten i Medfør af Strfl § 146 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage 674

En tiltalt Kvinde anset for falsk Forklaring for Retten i Med-før af Strfl § 146 jfr midlertidig Strfl af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage 698

Militærforseelser.

- En Overofficiant, hvem Tilsynet med et militært Depot paa hvilede, og som efter at have opdaget, at en hjemsendt Sergeant havde stjaalet Klæde fra Depotet, havde forhandlet med denne om Sagens Ordning og først efter 7 Ugers Forløb, da andre Misligheder var indberettet, havde meldt Forholdet til sine Foresatte, straffet efter Straffelov for Krigsmagten § 158. 191
- En Korporal, der førte Tilsynet med Kompagniets Ammunitionsbeholdning, og som for en Sergeant havde ombyttet Patronhylstre med skarpe Patroner, blev herfor straffet efter Strfl for Krigsmagten § 191 jfr alm borgerlig Strfl § 253 og efter førstnævnte Lovs § 36 dømt til at have sin Stilling som Korporal forbrudt 334

Militærvæsen.

- Antaget, at der efter Tjenestemandsløven (Bek Nr 446 af 6 Okt 1922) § 1239 tilkom en Sergeant, der først efter at have bestaaet Afgangsprøven fra Officiantklassen udnævntes til Officiant, Udrustningshjælp med Fradrag af det ham i sin Tid som Sergeant hertil udbetalte Beløb, og at Overgangsbestemmelsen i § 1250 sidste Stk ikke omfattede en saadan Udnævnelse .. 313

Modregning.

- En Grundejer A havde tegnet Aktier i et Baneanlæg og havde Krav paa Erstatning for afstaaet Jord til Banen. Skønt en Bank, der havde garanteret for Aktiebetalingen, havde indbetalt det herpaa resterende Beløb til Banen mod Overdragelse af dennes Fordring paa A, var Banen ikke afskaaret fra med Bankens Samtykke at modregne denne Fordring mod A's Krav for afstaaet Jord.
- Denne Modregning kunde ogsaa gøres gældende mod en Trediemand, til hvem A havde overdraget sit Erstatningskrav. 216

Mund- og Klovsyge.

- En Gaardejer, hvis Kreaturer, der led af Mund- og Klovsyge, paa et Tidspunkt, da de var smittefarlige, havde været inde paa en Nabos Roemark og ædt baade af Roetoppene og af selve Roerne, saaledes at Naboen ikke kunde anvende Roerne fra Marken til Fodring af sine Kreaturer, tilpligtet at betale Naboen Erstatning herfor 681

Mønt.

- Bikubens Forvaltningsafdeling, der bestyrede nogle Hypotekbankobligationer, hvis Kuponer lød paa Betaling i dansk og engelsk Mønt, det sidste i London, vægrede sig baade ved at hæve Kuponerne i London og ved at udlevere dem til Ejerne selv. Da det sidste fandtes uberettiget, dømtes Bikuben til at godtgøre Ejeren Tabet herved 3

Næringsvæsen.

Antaget, at Omføren til Salg af Uldvarer, fremstillede paa Landet ved Husflid dels af en Mand, der iøvrigt drev Tørveproduktion, dels af et Reservepostbud, var tilladt efter Næringslov 29 Dec 1857 § 37	52
En Mand, der havde Næringsbevis paa Detailhandel, men ikke holdt aaben Butik efter Næringslovens § 34, fandtes ikke berettiget til at sælge Cigarer m m fra Automater paa Gaden ..	374
Skønt Brændevinsafgift efter Lov Nr 621 af 30 Nov 1918 er sat i Forhold til Omsætningen, fandtes en Restauratør, der efter at have opgivet sin Udskænkingsret paany overtog en Forretning, efter Næringslovens § 73 pligtig at erlægge Afgiften fra Kvartalets Begyndelse	476
Antaget, at Randers Byraad havde haft Hjemmel i Lov Nr 621 af 30 November 1918 § 2 til at fastsætte Afgiften af stærke Drikke til visse Satser efter Omsættningens Størrelse	555
Antaget, at en Person, der havde Næringsbevis som Detailhandler i Frederiksberg Kommune ikke havde overtraadt Næringslovgivningen ved i Korsør at drive Handel med indrammede Malerier, idet der ikke forelaa nogen sagkyndig Bedømmelse af de paagældende Malerier, og Højesteret herefter ikke turde gaa ud fra, at de ikke kunde betragtes som Kunst	641
En tiltalt Kvinde straffet for ulovlig Udskænkning af stærke Drikke i Medfør af Lov Nr 99 af 27 Marts 1924 § 34	663

Nødværge.

En Mand, som havde slaaet en beruset Mand, der viste truende Adfærd overfor ham, saaledes at denne faldt og flækkede Knæskallen, straffet efter Strfl § 203 jfr Grundsætningen i § 206 og dømt til at erstatte Halvdelen af Skaden. Der fandtes saaledes ikke at foreligge Nødværge	354
---	-----

Offenlig Myndighed og Orden (Forbrydelser mod).

En Tiltalt straffet efter Strfl § 100, jfr § 98 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder for at have øvet Vold mod en Skovløber i en Statsskov	287
En Tiltalt anset for Bedrageri og for Vold mod en Politibetjent i Funktion efter Strfl § 251, § 257 og § 100, jfr § 98, samtlige disse Bestemmelser jævnført med Lov Nr 63 af 1 April 1911 § 22, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage	604
Tvende Tiltalte anset efter Strfl § 100 og Overtrædelse af Politivedtægten for Nordre Birk § 4, den ene tillige for Overtrædelse af Vedtægtens § 52, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i henholdsvis i to og i en Maaned	696

Pant.

En Gaard, hvori en Bank havde Pant ifølge Skadesløsbrev, blev solgt, saaledes at Køberen ikke skulde overtage Gælden,

	Pag
og til Dækning af denne blev en Del af Købesummen overgivet en Fuldmægtig H. Gælden blev imidlertid ikke indfriet, og efter to Aars Forløb gjorde Banken Udlæg i Gaarden. Bankens Panteret fandtes ikke bortfaldet overfor Køberen ved at Banken en kort Tid havde ladet Skyldneren fornye sine Veksler eller ved at den ikke tidligere havde iværksat Retsforfølgning	136
En Bank, der ifølge Skadesløsbrev havde Pant i en fast Ejendom for alt hvad Ejeren maatte skyldte den, antoges for et ham senere i god Tro ydet Laan at have Fortrinsret for en Kreditor, der i Mellemtiden havde gjort Udlæg i Ejendommen og ladet dette tinglæse, men ikke givet Banken Underretning om. Udlæget.	419
En af S for 6000 Kr udstedt Panteobligation i en fast Ejendom blev overdraget A og B til Sikkerhed for en Kaution, som de paatog sig for et af S optaget afdrageligt Laan paa 4000 Kr. Senere udstedte S et Skadesløsbrev i Ejendommen til C efter nævnte Obligation, der opgaves til 3750 Kr, oprindelig 6000 Kr. Efter at Obligationen var nedbragt til ca 3500 Kr, paatog A og B sig yderligere Kaution for S for 2500 Kr mod Sikkerhed i Obligationen, skønt i al Fald A vidste, at C havde faaet Sikkerhed hos S. Antaget at C kun var pligtig at staa tilbage for 3750 Kr af Panteobligationen	491
Patent.	
Mod et Firma K, der havde købt en Opfindelse paa nogle Udstillingsskabe med skiftende Belysning, gjorde en Trediemand gældende, at Opfindelsen stred mod et ham tilkommende Patent. Skønt Sælgeren S af Opfindelsen senere fik Patentet omstødt som vedrørende en allerede kendt Opfindelse, fandtes K at have været berettiget til at hæve Købet paa Grund af Patentets Eksistens, hvorimod der ikke paalagdes S Erstatning, da han kun havde indestaet for at Opfindelsen kunde blive registreret	22
Et Patent paa som Fastgørelsesmiddel ved Fremstilling af Fodtøj at benytte »en af eet enkelt eller af to eller flere indbyrdes forbundne Lag bestaaende Kautsjukplade eller Kautsjukstrimmel« fandtes ikke krænkede ved Benyttelsen af Latex-Gummimælk eller uvulkaniseret Kautsjuk som Klæbemiddel eller Fastgørelsesmiddel ved Fremstilling af Fodtøj	659
Pension.	
En Lærer ved Tønder Statsseminariums Øvelsesskole, som var afskediget paa Grund af smittefarlig Tuberkulose i Strubehovedet, antoges i Hh t Lov Nr 145 af 12 Marts 1918 § 10 at have Krav paa $\frac{2}{3}$ af sin Indtægt i Pension, uanset at han, fordi han endnu ikke var fyldt 25 Aar, kun var formelt konstitueret i Stillingen	423

En Tjenestemand, der havde oppebaaret fuld Løn baade som Fuldmægtig i Københavns Byret og som Sekretær i Finansministeriet, havde ikke Krav paa Pension af en højere Løn end der tilkom ham efter Reglerne i Lov 26 Marts 1870 § 5 jfr Tjenestemandsløve 12 Sept 1919 § 1391, nemlig $1\frac{1}{2}$ Løn .. 456

Politimestre.

Da Diskontobanken standsede sine Betalinger, havde Politimesterembedet i Nordre Birk paa Kontrabøger med Banken, indestaaende et Beløb, som helt eller delvis hidrørte fra de af Politimesteren oppebaarne Kendelser for Næringsbeviser, der tilhørte nogle Kommuner, af hvilke fire paastod Politimesteren tilpligtet at betale den Del af Beløbet, der ikke kunde erholdes hos Banken. Politimesteren frifandtes, da den stedfundne Anbringelse af Beløbene, som han havde oppebaaret i sin Egenkab af Politimester, ikke fandtes at have ligget udenfor de ham i saa Henseende tilkommende Beføjelser 623

Pressen.

En Kontrakt, som Bladhandlerforbundet havde afsluttet med forskellige Dagblade om Salg af deres Blade, antoges i Mangel af tilstrækkelig tydelig Bestemmelse om det modsatte at kunne opsiges af de enkelte Blade 352

Regnskab.

Et Sogneraadsmlem, som oppebaar Indtægter og afholdt Udgifter for sit Distrikt, foretog regelmæssige Opgørelser med Sogneraadets Kasserer nogle Gange om Aaret og anerkendte de sidste Gange skriftlig sin Skyld til denne. Efter sin Fra-træden gjorde han, der ikke var regnskabskyndig, gældende, at nogle paa Opgørelserne opførte Poster var urigtige; men da hans Indsigelser dels var urigtige, dels uden Støtte, dømtes han til at betale Underskudet 539

Reklamation.

En Motor, for hvilken Sælgeren havde paataget sig $1\frac{1}{2}$ Aars Garanti, havde en Fabrikationsfejl, idet Smørerøret ved en Sammenføjning var saa indsnævret, at Olien efterhaanden tilstoppede Røret, og som Følge heraf smeltede Krumtapplejet flere Gange og brændte sammen. Efter Sælgerens Stilling til Køberens Henvendelser antoges der at være reklameret ogsaa over denne Fejl inden de $1\frac{1}{2}$ Aars Forløb, jfr Købelov § 54.

Erstatningsansvaret antoges ikke begrænset ved Købekontrakten til kun at omfatte Ombygning af itugaaede Dele 231

Da det i en Slutteddel om Sædebyg var bestemt, at Krav i Anledning af Mangler maatte anmeldes saasart Fejlen kunde konstateres og i hvert Fald inden 15 Juli, var en den 11 August fremkommet Reklamation om Stribesyge for sent fremsat. 260

Et Aktieselskab, der havde købt en Kulforretning, fik, da det efter Overtagelsen viste sig, at der udover det normale Svind var en meget betydelig Manko i den Lagerbeholdning, der skulde forefindes efter den til Grund for Handlen lagte Status, et Afslag i Købesummen paa noget over 6000 Kr. Aktieselskabet fandtes at have reklameret behørigt bl a under Hensyn til at Sælgeren maatte antages at have været bekendt med, at der var en Manko i Lageret 607

Retsafgift.

Retsafgiften i den af Højesteret den 23 November 1925 paadømte Sag om Hjemvisning til Landsretten beregnet efter Retsafgiftslovens § 6 i Forhold til det for Landsretten paastaaede Beløb, ikke efter § 7, skønt Spørgsmaalet for Højesteret kun drejede sig om Rettens eller Kommissionens Competence .. 271

Bestemt, at Retsafgiften i en Sag om Omstødelse af et i et Konkursbo indgaaet Forlig maatte beregnes af de af Forliget omfattede Værdier, ikke efter Retsafgiftslovens § 7 553

Antaget, at den Omstændighed, at Lov Nr 300 af 30 Juni 1922 ikke samtidig med at henlægge Afgørelsen af Skiftedisputer i første Instans til vedk Skifteret har truffet udtrykkelig Bestemmelse om Beregning af Retsafgiften ved Paaanke af saadanne Disputer, ikke kan bevirke, at Afgiftsberegningen i en saadan Ankesag skal foregaa paa anden Maade end hidtil, nemlig efter Retsafgiftslovens § 18 592

Sagførere.

Retten til Sagførervirksomhed frakendt en Overretssagfører i Hh t Rpl § 137 66

Et Skøde fik Retsanmærkning om to Panteobligationer, som Køberen ikke skulde overtage. Det viste sig derhos, at Vilkaarene for en Pantegæld, som Køberen skulde overtage, ikke stemmede med Aftalen. Da den Sagfører, som havde affattet Dokumenterne for Køberen, ikke forinden denne opfyldte Handlen havde paaset, at Sælgeren kunde gennemføre den, dømtes han til at erstatte Køberen Tabet herved, saaledes at han selv maatte overtage sidstnævnte Obligation 86

En Sagfører, der for en Køber havde affattet Købekontrakt om en Ejendom i de sønderjyske Landsdele, hvilken Handel ikke blev gennemført bl a fordi Sælgerens Kreditorer gjorde Udlæg i Ejendommen, fandtes ikke ansvarlig herfor, skønt han ikke havde ladet Købekontrakten, efter hvilken der ikke var sket nogen Udbetaling, foreløbig indtegne i Grundbogen 263

Sikkerhedsanstalter.

En 25aarig aandssvag Person, der ifølge Retslægeraadets Erklæring led af seksuel Hyperæstesi og var farlig for den offentlige Sikkerhed, efter Udstaaelsen af en Straf for gentagen uterlig

	Pag
Beføling af Smaa piger, dømt efter den senere Lov Nr 133 af 11 April 1925, § 1, 2 Stk til at tvangsindlægges paa Aandsvageanstalt	98
En 49aarig Mand, der adskillige Gange havde været straffet for Sædelighedsforbrydelser og senest for Uterlighed mod en 5aarig Pige og som ifølge Retslægeraadets Erklæring var i ikke ringe Grad aandssvag og led af seksuel Hyperæsthesi og var farlig for den offentlige Sikkerhed, dømt i Hh til den senere Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 1 Stk, jfr 2 Stk til at tvangsindlægges paa en Aandssvageanstalt for Arbejdsføre.	141
En 46aarig Mand, der af Retslægeraadet var betegnet som abnorm i seksuel Henseende, som 6 Gange i de senere Aar havde været straffet for Uterlighed mod Smaa piger, og som antoges at ville fortsætte hermed, dømt i Hh t den senere Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 1 Stk, jfr § 1, 2 Stk, til at tvangsindlægges paa Forvaringsanstalt	179
En 37aarig noget psykisk abnorm Mand, der paavirkedes stærkere af Alkohol end normalt, og som under Paavirkning af Spiritus havde voldtaget gamle enligboende Kvinder — for saadanne Forhold havde han to Gange været straffet — dømt efter Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1 til at tvangsindlægges paa Forvaringsanstalt	193
En 42aarig Mand, som 5 Gange var straffet for uterlig Behandling af Drengene, og som ifølge Retslægeraadets Erklæring var et ringe aandeligt udviklet, psykisk abnormt og seksuelt hyperæstetisk Individ, der var farligt for den offentlige Sikkerhed, dømt efter Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 2 Stykke til at tvangsindlægges paa Forvaringsanstalten paa Sundholm. Sagens Omkostninger paalagdes det offentlige	280
En 59aarig Mand, der flere Gange var dømt bl a for Uterlighed mod Smaa piger og af Retslægeraadet var erklæret farlig for den offentlige Sikkerhed, men som ved Udstaaelsen af sin sidste Straf af 3 Aars Forbedringshusarbejde fik gode Vidnesbyrd fra Strafanstalten om Udsigten til at holde sig fri for nye Forseelser, og som iøvrigt ikke frembød noget psykisk abnormt, frifundet for Behandling efter Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 2 Stk efter Straffens Udstaaelse	297
En Begæring om Ophævelse af en Tvangsindlæggelse i Hh til Lov Nr 133 af 11 April 1925 ikke taget til Følge	554

Sindssyge.

En sindssyg Mand, der havde skudt en Politibetjent, fandtes efter Lov Nr 277 af 30 Juni 1922 § 64 erstatningspligtig for Tab af Forsørger	82, 84
En Sindssyg, der hverken var umyndiggjort eller farlig for den almindelige Sikkerhed, blev indlagt paa Statens Sindssygehospital i Nykøbing Sj og tilbageholdt der i nogle Maaneder imod sin Protest. Da hendes Tilstand (Stemningssindssyg-	

	Pag
dom paa hysterisk Grundlag) ikke havde været af den Beskaffenhed, at man kunde tilsidesætte hendes Forlangende om at blive udskrevet, frifandtes hun for at betale for sit Ophold paa Hospitalet	342
Skatter.	
En Skatteyder havde indgivet Klage til Landsoverskatteraadet over en Forhøjelse af hans Ansættelse til Indkomstskat, men ikke faaet Svar herpaa. Derimod tilbød Skattedepartementet under en af ham mod Statskassen anlagt Sag om Tilbagebetaling af for meget erlagt Indkomstskat til Staten at tilbagebetale denne i Forhold til det Beløb, hvortil hans Indkomst efter en af Landsoverskatteraadet foretaget fornyet Undersøgelse da var anslaaet. Antaget, at han herefter i Hh til Lov Nr 85 af 15 Maj 1903 § 7, 2 Stk havde Krav paa tilsvarende Tilbagebetaling af Indkomstskat til Kommunen	19
Skønt Brændevinsafgift efter Lov Nr 621 af 30 Nov 1918 er sat i Forhold til Omsætningen, fandtes en Restauratør, der efter at have opgivet sin Udskænkingsret paany overtog en Forretning, efter Næringslovens § 73 pligtig at erlægge Afgiften fra Kvartalets Begyndelse	476
Antaget, at Afgiften af Motorkøretøjer ikke er privilegeret i Ejerens Konkursbo	486
Antaget, at Randers Byraad havde haft Hjemmel i Lov Nr 621 af 30 November 1918 § 2 til at fastsætte Afgiften af stærke Drikke til visse Satser efter Omsætningens Størrelse	555
Skibe.	
Hals Sogneraad garanterede for en vis Mindsteindtægt af en Ophalingsbedding, som Aalborg Havn paatog sig at anlægge efter et af denne udarbejdet Projekt. Da der var Mangler ved Beddingen, som i betydelig Grad forringede dens Brugbarhed, frifandtes Sogneraadet for at tilsvare Underskudet	430
Skifte.	
Ved en Enkes Død var hendes et halvt Aar forinden afdøde Søns Hustru frugtsommelig ved sin Mand, og da det ufødte Barn efter D L 5—2—30 var Arving efter Farmoderen, hvis det blev levende født, maatte Skiftet efter hende foregaa offentligt, jfr D L 5—2—12 og Skiftelovens § 5	122
En Testator havde bestemt, at en Kapital skulde hensættes til Rentenydelse for hans Hustru, og at den ved hendes Død skulde tilfalde hans Livsarvinger til den Tid som Arv efter ham. Antaget, at paa det Skifte, der fandt Sted ved hans Død, kom kun de af hans Efterkommere i Betragtning, hvis Arvet da var aktuel	128

Skifteafgift.

- Ved en Enkes Død var hendes et halvt Aar forinden afdøde Søns Hustru frugtssommelig ved sin Mand, og da det u fødte Barn efter D L 5—2—30 var Arving efter Farmoderen, hvis det blev levende født, maatte Skiftet efter hende foregaa offentlig, jfr D L 5—2—12 og Skiftelovens § 5. Som Følge heraf maatte der svares Skifteafgift af det af Eksekutorer behandlede Bo i H h t Lov 30 Nov 1874 § 1 122
- En Testator havde bestemt, at en Kapital skulde hensættes til Rentenydelse for hans Hustru, og at den ved hendes Død skulde tilfalde hans Livsarvinger til den Tid som Arv efter ham. Antaget, at paa det Skifte, der fandt Sted ved hans Død, kom kun de af hans Efterkommere i Betragtning, hvis Arveret da var aktuel. Da Betingelserne for privat Skifte iøvrigt var tilstede, skulde der efter Lov 30 Nov 1874 § 1 ikke svares Skifteafgift af Eksekutorboet 128

Skoler.

- Da Hoved- og Forskolen i Strib efter Skoleplanen for Vejlbj Kommune maatte betragtes som een Skole, tilkom der efter Lov Nr 561 af 4 Okt 1919 § 2 Førstelæreren Løntillæg som Leder af hele Skolen 166
- To lignende Sager 169

Solidariske Skyldforhold.

- 5 Bestyrelsesmedlemmer i et Aktieselskab havde underskrevet et Dokument, hvorefter Underskriverne var »solidarisk ansvarlige overfor« en af dem paategnet Veksels Indløsning. En af Underskriverne, A, udtraadte senere af Bestyrelsen og indsendte en Femtedel af Vekselsbeløbet til Banken, hvor Vekslen var diskonteret til Afbetaling paa denne paa Betingelse af, at Resten blev indfriet af de andre og Akcepten tilstillet ham, hvilken Tilstillelse derefter fandt Sted. Antaget, at A's Forpligtelse til at betale en Fjerdedel af den Rate, som de 3 af de andre ansvarlige havde maattet betale for den fjerde, ikke herved var bortfaldet 500

Spil.

- Antaget at Udfaldet af et i en Beværtning drevet Pokerspil, almindelig og aaben Poker, i saa overvejende Grad beroede paa Tilfældet, at det var forbudt som Hasardspil 481

Strafferetsforhold.

- En Tiltalt straffet efter Strfl § 174 for i 1923 at have forført en 15aarig Pige til Utugt. Forholdet var først anmeldt til Politiet, kort før Pigen fyldte 18 Aar, og Paatale var først efter hendes 18 Aar begært af Forstanderinden paa det Hjem, hvor

	Pag
hun var anbragt af Værgeraadet, der med Overværgeraadets Godkendelse havde udstrakt Værgeraadsforsorgen for hende til hendes 19 Aar	535
Strafferetspleje.	
En Anke, der støttedes paa, at Domfældte ikke var skyldig, og at Sagen, der var paakendt under Medvirkning af Nævninger, ikke var forelagt disse i dens Helhed, afvist i Medfør af Rpl §§ 945 og 953	115
En Sag kunde ikke efter Rpl § 687 b 3, jfr Lov Nr 300 af 30 Juni 1922 § 61 af Tiltalte kræves behandlet ved Landsret, fordi den ham senest overgaaede Tyveridom var betinget og Straffen ikke udstaet	176
Under Hensyn til den nøje Forbindelse mellem to for Bedrageri Tiltaltes Forhold blev Sagen efter Rpl § 690 for begges Vedk behandlet for Nævninger skønt den ene af de Tiltalte protesterede herimod. Landsrettens Beslutning herom kunde ifølge Rpl § 968, 2 Stk, jfr § 691, 2 Stk ikke paakæres	178
Landsrettens Beslutning om, at nogle af en Tiltalt ønskede nye Vidner skulde føres ved Domsforhandlingen for Landsretten uden Genoptagelse af Forundersøgelsen, kunde efter Rpl § 968, 2 Stk, ikke paakæres	364
Et Kæremaal, hvorved en Tiltalt, der var sigtet for Bedrageri, paakærede en af Østre Landsret afsagt Kendelse, der gik ud paa at en af ham fremsat Klage over vedk Byretsdommers Forhold overfor ham under Forundersøgelsen ikke kunde tages til Følge, afvist i Medfør af Retsplejelovens § 973, jfr §§ 968, 3 Stk, 966, 1 Stk, § 963, Nr 2 sammenholdt med Lov Nr 300 af 30 Juni 1922 § 80	633
Sædelighedsforbrydelser.	
En Tiltalt idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage i Medfør af Strfl § 176, jfr § 173 for uterligt Forhold mod en 8aarig Pige	46
En Lærer idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage i Medfør af Strfl § 176, jfr § 166 og tildels § 173 for Uterlighed overfor Smaa piger, som han underviste	50
En Tiltalt anset efter Strfl § 185, jfr § 210 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar for Uterlighed overfor en ca 15aarig Pige ..	329
En Mand fandtes mod sin Benægtelse skyldig i uterlig Behandling af et 4 Aars Pige barn, navnlig paa Grundlag af Barnets Forklaring	337
En Tiltalt anset for uterligt Forhold i Medfør af Strfl § 185, jfr midlert Strfl af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage	351
En Tiltalt anset for Forbrydelser mod Sædeligheden i Medfør	

	Pag
af Strfl § 176, jfr § 166, § 176, jfr §§ 166 og 173 og § 185 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar	412
En Tiltalt anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder i Medfør af Strfl § 174 for at have forført en 12aars Pige til Utugt og flere Gange plejet Samleje med hende ..	435
En Tiltalt anset i Medfør af Strfl § 176, jfr § 173 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage for Uterlighed mod et 6 Aars Pigebarn	500
En Tiltalt straffet efter Strfl § 185 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage for at have behandlet en Mandsperson, som han — efter hvad der maatte antages — vidste var under 18 Aar, paa uterlig Maade	518
En Tiltalt straffet efter Strfl § 174 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder for i 1923 at have forført en 15aarig Pige til Utugt og gentagne Gange plejet Samleje med hende. Tiltalte hævdede, at Pigen tidligere havde haft Omgang med andre Mænd, men desuagtet fandtes der fra hans Side at foreligge Forførelse	535
En Tiltalt for Krænkelse af Blufærdigheden anset i Medfør af Strfl § 185 jfr midlertidig Strfl § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage	621

Søer.

Antaget at et Jordstykke ved Klejstrup Sø, der var opstaaet ved Oprøde fra Søen, i Mangel af Oplysning om særlig Adkomst tilhørte den tilstødende Grunds Ejer	30
Ved Udstykning i 1899 af Rudegaard solgtes nogle Lodder, hvis Grænse mod Hovedejendommen dannedes af en paa denne liggende lille Sø, hvorfra Køberen fik Ret til at hente Vand. I 1924 opsatte en senere Ejer af Rudegaard et Plankeværk mellem Søen og en af disse Lodder, men under en mod ham i den Anledning anlagt Retssag maatte han indgaa paa at fjerne Plankeværket, saaledes at Søbredden ikke led Skade. Da han imidlertid i Stedet anlagde en Dæmning med Spadseresti udenfor Bredden, dømtes han til at fjerne denne	105
Efter Indholdet af en Deklaration, hvorved et Lodsejerlag forpligtede sig til i visse Maaneder af Aaret at holde Vandstanden i en Sø nedbragt til mindst 15 Fod under daglig Vande, fandtes en af Søens Ejere nedlagt Paastand om, at Lodsejerlaget kendtes uberettiget til at foretage Handlinger, hvorved Vandstanden sænkes under 15 Fod, ikke at kunne tages til Følge. Der var intet oplyst om, at de af Ejerlaget truffne Foranstaltninger var gaaet ud over, hvad der maatte udkræves til den forsvarlige Opfyldelse af den Ejerlaget ifølge Deklarationen paahvilende Forpligtelse til at sørge for at holde Vandstanden i Søen saa lav, at ingen Del af det tørlagte led Skade ved Vand fra Søen, eller om, at Ejerlaget havde tilsigtet at udtørre Søen udover den ved Deklarationen forudsatte Grænse.	653

Søfart.

- To Sejlskibe »Dagmar« og »Oakhurst« stødte en Nat sammen i den engelske Kanal. Hvert af dem hævdede at have sejlet bidevind og at det andet derfor havde haft Pligt til at vige. Da Vindforholdene ved Sammenstødet ikke var sikkert oplyst, kunde Ansvar ikke paalægges noget af Skibene for det andets Skade, jfr Sølov § 221 113
- Sandpumpedamperen »Sally«, der laa fortøjet ved Kajen i Aarhus Havn uden Vagt, rev sig en Nat løs, da Vinden tog til og gik om i Øst, og drev ned paa M/S »Svalen«. Den derved forvoldte Skade dømtes »Sally«s Fører til at erstatte, da han ikke havde sørget for fornødent Tilsyn med Skibet 139
- S/S »Langeland« sejlede en Vinternat i Sundet mod Agterstævnen af S/S »Hagfors«. Fra »Langeland«s Side gjordes gældende, at »Hagfors« ikke havde ført Agterlanterne. Da det ikke var oplyst, at denne Lanterne havde brændt klart i Sammenstødsøjeblikket, og Skyldforholdet ej heller iøvrigt var tilstrækkelig oplyst, maatte hvert Skib bære sin Skade 172
- En Kornladning med M/S »Sulina« fra Constanza til Odense led Skade ved at Vand fra en Bundtank trængte ud gennem en Revne i et stuksvejset Luftrør, som fra Tanken førte op gennem Lasten bagom Ribberne uden at være beklædt. Da det ikke var oplyst, at Revnen først var opstaaet efter Indladningen, og da den ikke kunde anses for en skjult Fejl, som Rederiet efter Konnossementet ikke havde Ansvar for, dømtes Rederiet til at erstatte Skaden 224
- En stor lastet Lægter tørnede ved at slæbes gennem Hadsundbroen mod dennes Afviserværk, idet Lægteren skar ud til Siden lige før den naaede Broen. Skønt Slæbningen var foregaaet ved en enkelt 16—18 m lang Trosse og Farten havde været sagtnet 1 km før Broen, fandtes der ikke udvist saadan Uagt-somhed, at Rederiet havde Ansvar for Paasejlingen 278
- S/S »Irene Maria« skulde indtage en Ladning Salt i Trapani, men maatte vente paa Tørn. Certepartiet bestemte, at Ladningen skulde afskibes »as customary«, og at Lastetiden skulde begynde, naar Damperen var parat til at laste. Udtalt, at selv bortset fra at nogen fast Kutyme om Indlastning i Tørn ikke var bevist, maatte det efter Certepartiets Bestemmelser være Befragteren, der bar Risikoen ved at Skibet skulde vente paa Tørn; Rederiet fik derfor tilkendt Overliggedags-godtgørelse.
- Ogsaa ved Udlosningen paa Island løb der Overliggedage paa; men disse frifandtes Befragteren for at erstatte, da Kap-tajnen havde udleveret Saltet til Modtagerne, jfr Sølov § 158 .. 399
- Antaget at Ordene »en Havn« i Sømandslov Nr 181 af 1 Maj 1923 § 12 maa forstaas som en hvilken-somhelst Havn, som Ski-bet anløber for at losse eller laste, og at Reglen i § 13, 1 Stk, 1 Punktum, hvorefter Aftalen, naar Sømanden er dansk og

	Pag
forhyret her i Riget, kun kan opsiges til Fratrædelse i dansk Losnings- og Lastningshavn, ikke kan finde Anvendelse, hvor § 12 er gældende	582
Et Rederi frifundet i en Sag om Betaling af Erstatning for Beskadigelse af en Ladning Bomuldsfrøkager, da Skaden kunde være opstaaet uden Fejl fra Skibets Side; en af Sagsøgerne opstillet Formodning om at Skaden skyldtes mangelfuld Tillukning af Skibets Luger, fandtes uden Støtte i de foreliggende Oplysninger	679
Et Rederi frifundet i en Sag om Betaling af Erstatning for Beskadigelse under en Søtransport af et Parti galvaniserede Jærnplader, da det fandtes betænkelig at statuere, at der forelaa nogen Fejl fra Skibets Side	683

Søpanteret.

Antaget, at et A/S i København, der i Henhold til Rekvisition fra Skipperen havde leveret forskellige Effekter til et Dampskib, der var hjemmehørende her, men paa det paagældende Tidspunkt befandt sig udenfor Hjemstedet, havde Søpanteret i Medfør af Sølovens § 268, 4 Stk, idet Reglen i Sølovens § 48, 2 Stk kun kommer til Anvendelse naar Skibet befinder sig paa Hjemstedet	588
---	-----

Søterritoriet.

Efter at Landbrugsministeriet i Hh t Lov Nr 317 af 2 Juni 1917 § 1, 8 Stk havde bestemt, at den inddæmmede, ikke tørlagte Del af Vest-Stadilfjord skulde inddrages under Ferskvandsfiskeriloven, tilkom Retten til at fiske der de tilstødende Lods- ejere i Ovsst med § 1, 1 Stk	92
---	----

Teatre.

Ikke fundet bevist, at der ved en i 1923 aftalt »Normalkontrakt« for de fire store Teatre i København var forudsat en Sæson af en bestemt Længde (fra 1 August til 31 Maj)	267
--	-----

Testamente.

En Mand indsatte efterhaanden 15000 Kr paa tre Sparekassebøger paa sine Gudbørns Navne, saaledes at Pengene først kunde hæves ved deres 25 Aar, dog med Forbehold af Ret for sig til at disponere over Beløbene saalænge han levede; Renterne lod han tilskrive Bøgerne, Dispositionen omtalte han lejlighedsvis til Børnenes Forældre, og i sin Boks efterlod han Skrivelser til disse og til sine Eksekutorer om Bøgernes Udlevering. Antaget at der ikke forelaa en Livsgave, og at Dispositionen mod en Arvings Protest ej heller kunde opretholdes som Testamente; det fandtes i saa Henseende e O ikke tilstrækkeligt, at Afdøde i sit Testamente havde bestemt, at hvis han efterlod en Fortegnelse over enkelte Genstande, som han

	Pag
ønskede tillagt Nogen, skulde den betragtes som en Del af Testamentet	150
 Tilbageholdelsesret.	
En Fabrikant havde overgivet sine Bøger m m til et Revisionsinstitut, for at det skulde foretage en Revision og derefter føre Bøgerne videre. Senere gik Fabrikanten fallit, og Instituttet havde da ikke Ret til at tilbageholde Bøger og Papirer, indtil dets Arbejde var betalt	393
 Tilbagesøgning.	
En Skatteyder havde indgivet Klage til Landsoverskatteraadet over en Forhøjelse af hans Ansættelse til Indkomstskat, men ikke faaet Svar herpaa. Derimod tilbød Skattedepartementet under en af ham mod Statskassen anlagt Sag om Tilbagebetaling af for meget erlagt Indkomstskat til Staten at tilbagebetale denne i Forhold til det Beløb, hvortil hans Indkomst efter en af Landsoverskatteraadet foretaget fornyet Undersøgelse da var anslaaet. Antaget, at han herefter i Hh til Lov Nr 85 af 15 Maj 1903 § 7, 2 Stk havde Krav paa tilsvarende Tilbagebetaling af Indkomstskat til Kommunen	19
F, der havde oppebaaret et Beløb hos S, som denne skyldte K, fandtes ikke pligtig at tilbagebetale S Beløbet, fordi K efter flere Aars Forløb erklærede, at han ikke kunde huske, at han havde givet F Tilladelse til at hæve Beløbet	269
En Gaardejer, der havde handlet med en nu afdød Slagter, havde for at faa Ro for Arvingernes Mistanke og Politianmeldelse mod ham indbetalt 6000 Kr til Boet til fuld Afgørelse af mulig Gæld, uden at han dog erkendte at skyldte noget. Senere søgte han Beløbet tilbage, men da han ikke havde godtgjort, at han ikke skyldte noget, blev Boet frifundet	450
 Tjenesteforhold.	
Et Ingeniørfirma meddelte i 1922 sine Funktionærer, at det for under kommende mindre gode Aar at kunne udbetale dem tilfredsstillende Løn hensatte en Lønreserve paa hvers Konto, der dog ikke kom til Udbetaling, forinden Firmaet selv skønnede det nødvendigt, og som faldt tilbage til Firmaet, hvis Vedkommende af en hvilken som helst Grund fratraadte sin Stilling. Antaget at en i 1924 afskediget Ingeniør ikke havde noget Retskrav paa Udbetaling af de paa hans Konto saaledes hensatte Beløb	17
Spørgsmaal om Størrelsen af det Honorar, der tilkom Bestyrelsen af en Biografteaterbevilling for et Dødsbo, hvori begge Parter var Arvinger	200

Tjenestemænd.

Skønt det i Reglerne for Sindssygehospitalet i Nykøbing S var bestemt, at kun enkelte Plejere kunde faa Ansættelse som gifte med Direktionens Samtykke i hvert enkelt Tilfælde, antoges en Plejer, der giftede sig uden saadan Tilladelse, i Hh t Tjenestemandslovens §§ 92 og 99 at have Krav paa Dyrtids- og Konjunkturtillæg som gift. Derimod kunde han i Hh t Lovens § 36 ikke kræve kontant Udbetaling af Løn i Stedet for den fastsatte Forplejning med Bolig 551

Transport.

Et Trælastfirma S havde lovet en Tømmerhandler K, hvis Bankkredit var opsagt, en Varekredit paa 150 000 Kr, mod at Banken rykkede tilbage herfor med 50 000 Kr. Antaget at S efter Aftalen var berettiget til, da K's Status næste Aar viste yderligere Tilbagegang, at standse Krediten og gøre sin Fortrinsret gældende overfor Banken. — Endvidere antaget at Bankens Sikkerheder for Kassekrediten efter Aftalen kom S forholdsvis til gode for de 50 000 Kr 107

Tyveri.

En Tiltalt dømt i Medfør af Strfl § 228, jfr midl Strfl § 13 til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage 176

En Tiltalt anset i Medf af Strfl § 232 for 6 Gang begaaet groft Tyveri med Tugthusarbejde i 5 Aar 393

En Tiltalt anset for anden Gang begaaet simpelt Tyveri i Medfør af Strfl § 230 I, jfr midlert Strfl af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage 414

En Tiltalt anset for Tyveri i Medfør af Strfl § 228, jfr § 52, og § 229 IV med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder 539

En Tiltalt anset efter Strfl § 232 for 7 Gang begaaet simpelt Tyveri samt efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tugthusarbejde i 2 Aar 564

To Tiltalte anset henholdsvis for Tyveri i Medfør af Strfl § 232 I med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og for Tyveri og Forsøg herpaa samt for ulovlig Udsækning af stærke Drikke i Medf af Strfl § 231 I, jfr tildels § 46 og Lov Nr 99 af 29 Marts 1924 § 34 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder 663

En Tiltalte, der ikke var autoriseret Installatør, men som drev Installatørforetning i Kompagni med en Mand, der havde Autorisation, installerede Elektricitet paa en Gaard. Da Arbejdet trak ud, og Gaardens Ejer skulde bruge Elektricitet bl a til Tærskningen, foretog Tiltalte uden at der var opsat Maaler og uden at give Værket Meddelelse derom, Tilslutning mellem Gaardens Kraftinstallation og Værkets Ledninger. Efter at Gaardens Ejer afgiftsfrit havde brugt Elektricitet fra Værket i lidt over en Maaned, afbrød Tiltalte Forbindelsen samtidig med at han gjorde Færdigmelding om Anlægget til Værket.

	Pag
Dette Forhold tilregnet Tiltalte som Tyveri og Tiltalte anset efter Strfl § 228 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, dog betinget Dom	693
Uagtsomt Manddrab.	
En Tiltalt, der med et Automobil havde paakørt en 6aarig Dreng, der nogle Dage senere døde som Følge af de ham ved Paakørslen tilføjede Læsioner, anset efter Strfl § 198 med en Bøde paa 500 Kr subsidiært med simpelt Fængsel i 30 Dage, hvorhos Retten til at føre Motorkøretøj i Medfør af Motorlovens § 34 blev frakendt ham for et Tidsrum af 5 Aar fra Landsretsdommens Afsigelse	590
Umyndige.	
En sindssyg Mand, der havde skudt en Politibetjent, fandtes efter Lov Nr 277 af 30 Juni 1922 § 64 erstatningspligtig for Tab af Forsørger	84
Umyndiggørelse.	
En Kvinde umyndiggjort saavel i formueretlig som i personlig Henseende paa Grund af Sindssygdom paa Begæring af hendes Mand	699
Underholdsbidrag.	
En Appel til Stadfæstelse af en af Københavns Kriminal- og Politiret i 1916 afsagt Dom i en Paternitetssag, afvist, da Appellanten, der havde forholdt sig passiv i ca 10 Aar, herved havde tabt sin Ret til ved Indankning af Dommen at opnaa Adgang til nu at aflægge den ham ved Dommen paalagte Benægtelsesed.	652
Vand.	
Til Inddæmning og Udtørring af Bøtø Nor oprettedes i 1860 et Interessentskab af Lodsejere, der holdt Udpumpningen i Orden mod en Pumpeafgift. Efter forskellige Udvidelser af Anlægget fik Interessentskabet i 1919 nedsat en Landvæsenskommission til at træffe Bestemmelse efter Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 § 2 om Inddragning af nye Arealer som bidragspligtige, og efter Indankning for en Overlandvæsenskommission bestemte denne bl a, at hvis Sagen skulde fremmes, maatte Interessentskabet afstaa sine Anlæg vederlagsfrit og ubehæftet til det nye Pumpelag. Da denne Bestemmelse fandtes at gaa udenfor Kommissionens Beføjelse, ophævedes den af Højesteret.	56
Varemærker.	
Et Firma, der havde købt Rødkaalsfrø af Mærket »Haco« til Fremavl, fandtes ikke efter Sædvane at kunne sælge heraf avlet Frø under Navnet »Haco«, da Sælgeren havde faaet indregistreret dette Navn som Varemærke for sine Produkter ..	118

Varetægtsfængsel (Erstatning for).

Nægtet en Tiltalt Erstatning for Varetægtsfængsel	489
Tillagt en Tiltalt en Erstatning paa 5000 Kr for uforskyldt Varetægtsfængsel	698

Varme anlæg.

En Fabrikant dømt til at betale den resterende Del af Betalingen for et leveret Centralvarmeanlæg	99
--	----

Veje.

Ved Statsbanernes Anlæg af Dobbeltspor blev to Landevejs- overkørsler ombyttet med Vejbroer, og for at faa den fornødne Stigning blev Vejene forlagt i et betydeligt Sving. Vedligehol- delsen af Vejbanernes Forlængelse samt Genanbringelse af Vej- træer og Flytning af Kilometersten dømtes Statsbanerne efter Fr 5 Marts 1845 §§ 9, 12 og 14 jfr § 19 til at erstatte Amts- raadet, saaledes at Beløbet fastsattes af Taksationskommis- sionen	8
En Mand, der havde købt en Parcel af en under Udstykning værende Ejendom med Forpligtelse til at overtage en forholds- vis Del af Udgifterne til Anlæg og Vedligeholdelse af de »Veje, der fører til Parcellen«, fandtes ikke pligtig at bidrage til alle Vejene paa Udstykningsarealet, men kun til den eneste Vej, der førte til hans Lod	474
Antaget at Ministeriet ifølge Lov af 21 Juni 1867 § 2, 3 Stk ikke uden Amtsraadets Samtykke kunde optage en Bivej (Aal- bæk—Skagen Vejen) paa Fortegnelsen over Landeveje	503
Antaget at Bestemmelsen i en Købekontrakt om Vedligeholdelse af Vejene paa den solgte Ejendom maatte forstaas som paa- læggende Sælgeren en Pligt til at sørge for Vejenes Vedlige- holdelse mod at oppebære Vejafgiften, og at Sælgeren ikke kunde frasige sig denne Pligt, medmindre Kommunen sam- tidig overtog Vejene	626
A solgte en Parcel af den ham tilhørende Ejendom, Matr Nr 57 til B paa Vilkaar bl a, at Køberen skulde anlægge og ved- ligeholde en Vej langs med det ved den vestre Side af Matr Nr 57 værende Vandløb. Antaget, at der ikke herved var givet B enten en udelukkende Ret til Brug af Vejarealet eller en saadan Ret alene med den Indskrænkning, at Ejeren af Ho- vedejendommen kun til Købere af denne kunde overdrage Ret til Færdsel paa Arealet	689

Vekselerere.

A gav en Vekselerer V nogle paa Ihænderhaveren lydende Ak-
tier i Haandpant for et Laan. V pantsatte Aktierne sammen
med andre Kunders Ihænderhaverpapirer hos T, men traadte
senere i Likvidation, og T søgte Fyldestgørelse i Pantet. An-
taget at Overskudet heraf tilhørte A, mulig i Forbindelse med

	Pag
Ejerne af de andre pantsatte Papirer, og saaledes ikke kom V's Bo tilgode	461
Veksler.	
Antaget at en Vekselskyld ikke var bortfaldet ved at Vekseldstederen ikke havde faaet Underretning om at Vekslen var protesteret, jfr Veksellovens § 46, idet der maatte gaas ud fra, at Akceptanten, som kort efter gik fallit, hverken da eller senere havde været i Stand til at dække Vekslen	344
Ikke fundet bevist, at en Grosserer havde paataget sig at indestaa for to Veksler, selv om han til sit Kontorpersonale havde udtalt sig herom	421
Voldgift.	
En Voldgiftskendelse afsagt af to af Køberen valgte Voldgiftsmænd fandtes ugyldig paa Grund af den ene af Mændenes forretningsmæssige Afhængighedsforhold til ham	319
Antaget, at en Voldgiftskendelse kunde kræves tilsidesat som uforbindende, da en af Voldgiftsmændene inden Kendelsen havde ladet Protokollen tilføre en Bemærkning, der var usandfærdig, og da det maatte antages, at den i denne Bemærkning indeholdte Oplysning havde været af væsenlig Betydning for Kendelsens Udfald	643
Voldsforbrydelser.	
En Tiltalt dømt for Vold mod sagesløs Person til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage	19
En Tiltalt anset for Vold mod sagesløs Person i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage	297
En Tiltalt anset for Vold i Medfør af midlertidig Strfl af 1 April 1911 § 1, 2 Stk med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage	337
En Tiltalt for Vold anset i Medfør af Strfl § 203 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage	339
En Tiltalt, der efter at være paagrebet af en Overskovfoged medens han udøvede ulovlig Jagt, søgte at sætte sig i Besiddelse af den ham fratagne Bøsse, der var i Overskovfogdens Værge, ved at springe ind paa denne, og som under Forsøget herpaa tildelte Overskovfogden et Slag i Brystet, der bevirkede at denne faldt til Jorden og beskadigede sit ene Ben, anset for Vold mod sagesløs Person efter midlert Strfl 1 April 1911 § 1, 1 Stk med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage	346
En Mand, som havde slaaet en beruset Mand, der viste truende Adfærd overfor ham, saaledes at denne faldt og flækkede Knæskallen, straffet efter Strfl § 203 jfr Grundsætningen i § 206 og	

	Pag
dømt til at erstatte Halvdelen af Skaden. Der fandtes saaledes ikke at foreligge Nødværge	354
En Tiltalt anset for Vold mod sin Hustru i Medfør af Strfl § 202 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage	354
En Nattevagt i Køge, der med Politiets Billigelse havde hjulpet det med at splitte et Opløb, fandtes ikke herunder skyldig i Vold mod sagesløs Person. Derimod straffedes han efter Strfl § 203 for noget senere at have slaæet en Mand i Hovedet med en Gummiknippel og derved saaret ham	361
To Tiltalte anset for Vold i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1, 2 og 3 Stk med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage	626
En Tiltalt anset for Vold i Medf af Strfl § 203 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage	676

Ægteskab.

Ved en Separationsdom var Forældremagten over det ene Barn blevet tillagt Moderen, og heri fandtes der ikke Grund til at foretage Forandring efter Faderens Begæring, idet han ikke havde godtgjort sit Anbringende om at Moderen vanrøgtede det eller forsømte dets Opdragelse, og da Barnets mulige Ønske om at være hos ham ej heller var afgørende	34
Dom til Skilsmisse paa Grund af Hustruens fortsatte Ægteskabsbrud. Mandens tidligere Ophævelse af Samlivet og Forhold til en anden Kvinde fandtes e O ikke at berøve ham Ret til Skilsmisse. Hustruen kendt uberettiget til at bære Mandens Navn, og et Fællesbarn e O tilkendt Manden	132
To Ægtefæller blev separeret, da Samlivet var ødelagt væsentlig af Hustruen. Da begge var lige egnet til at opdrage Børnene og deres økonomiske Forhold omtrent ens, tillagdes Forældremagten over Sønnen Faderen og over Datteren Moderen uden Underholdsbidrag	396

Ærefornærmelser.

Da Rigtigheden af nogle Sigtelser for Utugtserhverv og lign, der var fremsat af to Kvinder overfor et Ægtepar, fandtes godtgjort, blev de Sagsøgte frifundet for Straf og Erstatning	236
Indehaveren af et Handelsfirma anset med Bøder efter Strfl § 215 for at have indgivet Anmeldelse til Politiet om at en Ingeniør skulde have gjort sig skyldig i bedrageligt Forhold ved at modtage Betaling for nogle Reklamesøjler, skønt han skulde have vidst, at Forudsætningen for Købet var bristet	416

Trykfejl og Rettelser.

- S 179 L 6 f o: Nr 113 læs Nr 133.
 - 191 L 13 f o: tilføjes (Cohn).
 - 200 L 5 f n: Andragende læs Anbringende.
 - 236 L 5 f n: Thamsen læs Ahnfelt-Rønne.
 - 236 L 4 f n: Ahnfelt-Rønne læs Thamsen.
 - 364 L 3 f n: Fredag den 1 Oktober læs Lørdag den 2 Oktober.
 - 365: Efter L 12 f o indskydes: Mandag den 4 Oktober.
 - 366—368 L 1 f o: 1 Oktober læs 4 Oktober.
 - 414 L 14 f n: 1910 læs 1911.
 - 500 L 16 f o: ansat læs anset.
 - 536 L 18 f n: Møldrup læs Liebe.
 - 544 L 3—4 f o: paaanket læs paakæret.
 - 562 L 11 f o: Fich læs Bache.
 - 608 L 9 f n: Debitor læs Debitorer.
 - 615 L 21 f o: 600 læs 800.
-
-

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 1.

Første ordinære Session.

Torsdag den 4 Marts.

Nr 374/1924. Handelsfirmaet Winther & Ernst (Graae)

mod

Møller (Forpagter) Hans Peter Christian Petersens Konkursbo
(Bruun),

betræffende Afkræftelse af et Udlæg.

(Sagen behandlet skriftlig).

Vestre Landsrets Dom af 11 November 1924: Den af de Sagsøgte, Handelsfirmaet Winther & Ernst ved det fornævnte Udlæg erhvervede Ret til Udbyttet af den paa Grundlag af dette stedfundne Auktion bortfalder og det herved samt ved Indkassering af udlagte Fordringer indvundne Beløb af ialt 3398 Kr 86 Øre, tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 12 Juni 1924, indtil Betaling sker, vil være at afgive til Sagsøgerne, Møller (Forpagter) af Langelund Mølle, Hans Peter Christian Petersens Konkursbo, der behandles af Vejle Købstads Skifteret. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne 350 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Handelsfirmaet Winther & Ernst, til Indstævnte, Møller (Forpagter) Hans Peter

Christian Petersens Konkursbo, med 300 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indånkede Doms Præmisser er saalydende:

Den 28 Februar 1924 blev Møller (Forpagter) af Langelund Mølle Hans Peter Christian Petersens Bo i Henhold til den 5 s M indgivvt Begæring taget under Konkursbehandling. Passiverne viste sig at udgøre ca 24000 Kr, medens Aktiverne efter stedfundet Realisation har vist sig at have en Værdi af ca 4000 Kr. Af disse har de Sagsøgte, Handelsfirmaet Winther & Ernst i Kolding, gjort Fordring paa et Beløb af 3798 Kr 86 Øre, hidrørende fra Effekter og Fordringer, som er indbefattet under et af dem den 25 Januar 1924 i Henhold til to den 12 og 18 s M oprettede henholdsvis den 15 og den 22 s M ratihaberede Forlig foretaget Udlæg for et Beløb af tilsammen 6271 Kr 1 Øre. Det fra Realisationen hidrørende Beløb, der herefter udgør 3398 Kr 86 Øre, er efter Overenskomst mellem Parterne deponeret for at afvente Udfaldet af nærværende Sag. Paa en i Boet afholdt Skiftesamling besluttedes det at anlægge Sag til Afkræftelse af Udlæget, og Sagsøgerne, ovennævnte Konkursbo, der behandles af Skifteretten i Vejle, har derpaa inden den i Lov Nr 30 af 20 Marts 1901 fastsatte Frist søgt de Sagsøgte og nedlagt Paastand om, at den ved oftnævnte Udlæg erhvervede Ret skal bortfalde og det ved Realisationen indkomne Beløb udbetales til Boet tilligemed Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 12 Juni 1924, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at de Sagsøgte siden 1920 har staaet i Forretningsforbindelse med Fallenten, der i den forløbne Tid, selv om han ikke altid indfrie sine Veksler ved Forfaldstid, men ofte lod hengaa fra 2—3 Dage til en Uge, inden han betalte, dog gennemgaaende havde opfyldt sine Forpligtelser. Endnu i Begyndelsen af December 1923 leverede de Sagsøgte Varer til et Beløb af ca 1000 Kr til Fallenten, uagtet denne da refterede med Indfrielse af et Par forfaldne Veksler; men de havde i de forudgaaende Par Maaneder oftere forhandlet med Fallenten om, at han skulde nedbringe sin Gæld, under hvilke Forhandlinger han havde stillet i Udsigt, at han kunde faa en Kassekredit i en Bank, hvorefter han vilde betale de Sagsøgte deres Tilgodehavende. Der var ogsaa af Give Bank tilsagt ham en Kassekredit, saafremt han kunde skaffe 10 Kautionsister; men da det kun lykkedes ham at faa Løfte om Kautions fra 8 Personer, opnaaede han ikke Kassekredit. Gennem en den 11 December 1923 dateret Skrivelse modtog de Sagsøgte fra et Oplysningsbureau, hvortil de havde henvendt sig, Underretning bl a om ovennævnte Forhold med Tilføjende at »vor Hjemmelsmand vilde under disse Forhold ikke gaa for

langt ind mod ham.« Derefter gav de Sagsøgte, der aldrig tidligere havde ladet foretage retslige Skridt overfor Fallenten, forfaldne Vekselordringer til et Beløb af tilsammen 2183 Kr 93 Øre til Inkassation hos en Sagfører i Vejle. Denne, der havde en Inkassation paa Fallenten fra en anden Fordringshaver for et Beløb af 8—900 Kr, var kort før Jul 1923 hos Fallenten for at lade foretage Udlæg, hvilket dog afværgedes ved, at Fallenten skaffede Beløbet tilveje. Den 12 Januar oprettedes derefter det første af de fornævnte Forlig mellem Fallenten og de Sagsøgte, hvorved han forpligtede sig til at betale 2183 Kr 93 Øre med Omkostninger saaledes, at der betaltes 500 Kr inden 6 Dage og derefter 500 Kr om Ugen, indtil Beløbet med Omkostninger var betalt. Samme Dag gav de Sagsøgte en Række nu forfaldne Vekselkrav til samlet Beløb af 3413 Kr 75 Øre til Inkassation hos Sagføreren, og om Betaling af disse oprettedes det ovenfor nævnte andet Forlig, hvorefter der skulde betales 500 Kr om Ugen fra den 1 Marts at regne, men saaledes at hele Beløbet efter dette Forlig forfaldt til Betaling, saafremt det foregaaende Forlig ikke nøjagtig blev opfyldt; og da det samme Dag forfaldne Afdrag paa 500 Kr ifølge sidstnævnte Forlig ikke blev betalt, blev Udlæg foretaget for hele Gælden.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte — der erkender, at deres Skyldner var insolvent allerede, da Forligene blev oprettet — gjort gældende, at de ikke var vidende herom, før Konkursen indtraadte.

Henvendelsen fra de Sagsøgte til et Oplysningsbureau paa det anførte Tidspunkt og Paabegyndelsen af Retsforfølgningsskridt efter modtaget Underretning tyder imidlertid i Forbindelse med Indholdet af Forligene, særlig det senest oprettede, paa, at de Sagsøgte eller i hvert Fald deres Sagfører ingen Tillid har haft til Skyldnerens Solvens. Herefter kan det ikke efter samtlige Omstændigheder antages, at de Sagsøgte ikke har været vidende om Insolvensen, da Forligene blev indgaaet, og den af Udlæget flydende Ret vil derefter i Medfør af Konkurslovens § 23 bortfalde overfor Boet, ligesom det ved Auktionen og Inddrivelse af Fordringer indvundne Udbytte vil være at afgive til dette.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgerne med 350 Kr.

Nr 87/1925. **Bikubens Forvaltningsafdeling** (Møldrup)

m o d

- 1) Købmand **K V C Springborg**, 2) Fru **A Nielsen**, f **Springborg**,
- 3) Fru **E Sehested Hansen**, f **Springborg**, 4) **Erik Springborg**,
- 5) Enkefru **O E Springborg** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at vægre sig ved i Udlandet at præsentere til Udbetaling Kuponer henhørende til visse forvaltede Obligationer.

Østre Landsrets Dom af 19 Marts 1925: De Sagsøgte, Bikubens Forvaltningsafdeling ved dennes Direktører Sophus Bülow og V Berg, bør til hver af Sagsøgerne, Købmand K V C Springborg af Aalborg, Fru A Nielsen, født Springborg, sammesteds, Fru E Sehested Hansen, født Springborg, og Erik Springborg af Aalborg, betale 343 Kr 16 Øre og til Sagsøgerinden Enkefru O E Springborg af Aalborg 457 Kr 53 Øre med Renter af de respektive Beløb 5 pCt p a fra den 18 Februar 1925, til Betaling sker. Saa betaler de Sagsøgte og til Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 250 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Da der ikke foreligger noget Forbud mod at udføre Hypotekbankens filermøttede Obligationer eller Kupons til Udlandet, har Bikubens Forvaltningsafdeling, naar den ikke selv vilde hæve Kuponerne udenfor Danmark, i hvert Fald været ubeføjet til at vægre sig ved at sætte Rentenyerderne i Stand til selv at hæve Kuponerne i Udlandet.

Herefter maa det billiges, at de Indstævntes Paastand er taget til Følge ved Dommen, og denne vil saaledes kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Dokument af 1 Juli 1923 overleverede executores testamenti i Døds- og Fællesboet efter Købmand Theodor Gotfred Springborg og efterlevende Hustru, Olga Elisabeth Springborg til Bikubens Forvaltningsafdeling forskellige Aktiver, derunder 275 Stk 4 pCt Kongeriget Danmarks Hypotekbank Obligationer, 2 Serie, hver lydende paa Kr 360 og med Kupons, første pr 1 Juli 1923. Ifølge Dokumentet ønskedes Renterne udbetalt til Sagsøgerne, for $\frac{4}{16}$ Vedkommende til Sagsøgerinden Enkefru O E Springborg og for $\frac{3}{16}$ Vedkommende til hver af de øvrige Sagsøgere.

De til de omtalte Obligationer hørende Kupons er betalbare dels ved Hypotekbankens Sæde i København i dansk Mønt, dels paa forskellige udenlandske Pladser, deriblandt London, hvor Kuponerne efter deres Paalydende skal indfries med Pund Sterling 0.7.11 hver. Straks efter Overleveringen stillede Sagsøgerne Krav om, at de paagældende Kupons hævedes i engelsk Mønt i London, men dette afslog de Sagsøgte. Sagen ordnedes dengang ved, at Sagsøgerne — mod Sikkerhedsstillelse — fik

udleveret Obligationerne til Ombytning. Obligationerne blev imidlertid kort efter tilbageleveret, efter at man havde fjernet saavel de forfaldne Kupons pr 1 Juli 1923 som Kupons pr 2 Januar 1924. Disse Kupons maa antages at være præsenteret til Indløsning i London.

De Sagsøgte fastholdt deres Vægning ved at præsentere de fremtidig forfaldende Kupons andre Steder end ved Hypotek-Bankens Sæde i København og nægtede at udlevere de til Obligationerne hørende Kupons til Sagsøgerne, der til Afgørelse af deres Rentekrav pr 1 Juli 1924 og 2 Januar 1925 fik udbetalt et Beløb, der svarede til, hvad der var indkommet paa de paagældende Kupons ved Forevisning her i København, hvilket Beløb de dog kun modtog med Forbehold.

Sagsøgerne har derefter anlagt nærværende Sag, under hvilken de har paastaet de Sagsøgte dømt til at betale til hver af Sagsøgerne Nr 1—4: 343 Kr 16 Øre og til Enkefru O E Springborg: 457 Kr 53 Øre, svarende til det større Udbytte, de vilde have faaet ved at faa de paagældende Kupons indløst i London, hvorhos Sagsøgerne paastaar sig tilkendt Renter af de indtalte Beløb 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 18 Februar 1925.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de navnlig har gjort gældende, at det har været Meningen med at gøre Hypotek Bankens Obligationers Kupons betalbare ogsaa i Udlandet at lette udenlandske Ejere Inkassationen af disse Kupons, og at de Sagsøgte derfor formentlig ikke kan være pligtige til i Udlandet at præsentere til Udbetaling Kupons henhørende til her i Landet beroende Obligationer, samt at de ogsaa paa tilstrækkelig tydelig Maade har tilkendegivet Sagsøgerne, at de ikke agtede at foretage denne Præsentation.

Da der imidlertid ikke eksisterer noget Forbud imod at udføre Hypotek Bankens Obligationer eller de til dem hørende Kupons til Udlandet, da de Sagsøgte ikke, da de modtog Obligationerne har taget nogen Reservation om, at de kun vilde paatage sig at forevise Kuponerne til Indfrielse ved Hypotek Banken her i København, og da der ikke heller kan gives de Sagsøgte Medhold i, at deres Overtagelse af Administrationen af de paagældende Værdipapirer efter Forholdets Beskaffenhed i denne Henseende maa være begrænset hertil, har deres Vægning ved at forevise Kuponerne til Indfrielse i London eller i hvert Fald deres Vægning ved at udlevere dem til Sagsøgerne været ubeføjet, og de vil derfor ikke kunne undgaa at dømmes efter Sagsøgernes Paastand.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 250 Kr.

Fredag den 5 Marts.

Nr 89/1925. Husejer **Chr Rasmussen** (Cohn)
mod

Gaardejer **Chr Knoth** (Møldrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Misligholdelse af en Handel om en fast Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 20 Marts 1925: Sagsøgte, Gaardejer Chr Knoth, Stillebæk, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Husejer Chr Rasmussen, Kusterslev, i denne Sag fri at være. Sagsøgeren bør til Sagsøgte betale Sagens Omkostninger med 40 Kr samt i Salær til Sagfører Theill, Bogense, og Overretssagfører Otto Bing henholdsvis 60 Kr og 80 Kr og til Sagfører Theill som Godtgørelse for Udlæg 5 Kr 50 Øre. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Appellanten, Husejer Chr Rasmussen, betaler til det Offenlige de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Indstævnte, Gaardejer Chr Knoth, ikke havde haft fri Proces for Højesteret, og til Overretssagførerne Hj Jensen og V Frandsen i Salær til hver 20 Kroner samt til Højesteretssagfører Møldrup i Salær for Højesteret 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgeren, Husejer Chr Rasmussen, Kusterslev, i Oktober f A havde beset den Sagsøgte, Gaardejer Chr Knoth, Stillebæk, tilhø-

rende Gaard i Sadserod, Veflinge Sogn, besaa Sagsøgte og dennes Hustru Sagsøgerens Ejendom i Fraugde Kærby, hvorefter Parterne forhandlede om Bytte af de nævnte Ejendomme. Den 29 s M blev der mellem Parterne oprettet en Slutseddel, hvorefter Sagsøgeren skulde overtage Sagsøgtes Ejendom med en Gæld af ikke over 12000 Kr og Sagsøgte skulde overtage Sagsøgerens Ejendom med en Gæld af ikke over 5500 Kr i forskellige Prioriteter samt betale kontant 4300 Kr. Det blev derhos bestemt, at Parterne den 1 November s A skulde mødes hos Sagfører Hilling, Ejby, for at faa Overtagelsesdokumenterne affattet. Nævnte Dag mødtes Parterne hos Sagfører Hilling, der affattede Udkast til Skøder. Ved denne Lejlighed oplyste Sagfører Hilling Sagsøgte om, at en 3 Prioritetsobligation i Sagsøgerens Ejendom, stor 2100 Kr, skulde afdrages med 75 Kr hver Termin og 600 Kr inden en Maaned efter hvert Ejerskifte. Sagsøgte bemærkede hertil, at det havde han ikke faaet noget at vide om, og nægtede sluttelig at vedstaa Handlen.

Under nærværende ved Retten for Bogense Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren anbragt, at det allerede under de første Forhandlinger om Byttehandlen blev opgivet Sagsøgte, at Prioriteterne i Fraugde-Kærby Ejendommen var med Afdrag, og uden at han garanterede for, hvor store disse Afdrag var. Idet Sagsøgeren gør gældende, at Sagsøgtes Nægtelse af at vedstaa Handlen er uberettiget, har han paastaet Sagsøgte tilpligtet i denne Anledning at betale ham i Erstatning 3000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato, den 8 November f A.

Sagsøgte, hvem der under Sagens Drift er meddelt Bevilling til fri Proces, har paastaet sig frifundet, idet han gør gældende, at der ikke er handlet endeligt. Han har herved navnlig anført, at der af Sagsøgeren er givet ham urigtige Oplysninger om de i Fraugde Kærby Ejendommen indestaaende Prioriteter, idet det specielt var meddelt ham, at der stod 5500 Kr i faste Prioriteter i denne Ejendom, medens det, da Parterne mødtes hos Sagfører Hilling, viste sig, at der ifølge 3 Prioritets Obligation i Fraugde Kærby Ejendommen baade skulde erlægges Afdrag ved Ejerskifte og de ovennævnte halvjaarlige Afdrag paa Gælden efter Obligationen.

Sagsøgeren har som Part forklaret, at han inden Sagsøgte besigtigede Ejendommen i Fraugde-Kærby, gjorde Sagsøgte opmærksom paa, at der var et Afdrag paa 5—600 Kr, som forfaldt ved Ejerskifte af Ejendommen i Fraugde-Kærby.

Ejendomshandler Jens Peter Olsen, Harndrup, der medvirkede ved Forhandlingerne mellem Parterne, har som Vidne forklaret, at Sagsøgeren ved et Møde paa Vidnets Bopæl, forinden Slutsedlen blev underskrevet, sagde, at der paa en Prioritet i hans Ejendom var Bestemmelse om Afdrag, 600 Kr, ved Ejerskifte, og at Vidnet maa formene, at Sagsøgte har hørt denne Udtalelse. I Ejby stod Vidnet og Sagsøgte ude i Forstuen, og der sagde Sagsøgte, at han før den Dag havde været kendt med Bestemmelsen om Afdraget. Sagsøgte tilføjede, at han ikke vilde respektere denne Bestemmelse, fordi der ikke stod noget om det i Slutsedlen.

Sagsøgte har som Part forklaret, at han ved Forhandlingerne den 29 Oktober f A forment, at Prioritetsgælden, 5500 Kr, kun bestod af to Prioriteter, men der blev ikke nævnt noget nærmere herom og heller ikke om, at der var Afdrag fastsat angaaende den ene Prioritet. Ved Mødet i Ejby den 1 November fik Sagsøgte at vide, at der var Afdrag ved Ejerskifte paa 3 Prioriteten i Ejendommen i Fraugde-Kærby og Afdrag 75 Kr i hver Termin. Sagsøgte erklærede da, at han ikke kunde indlade sig paa Handlen. Sagsøgeren sagde, at han vilde lægge de 600 Kr ud mod at faa Prioritet, men dette afslog Sagsøgte, da han ikke vilde have flere Prioriteter paa Ejendommen.

Sagsøgtes Hustru har som Vidne forklaret, at hun var med paa Sagfører Hillings Kontor, og at hun før den Dag intetsomhelst har hørt om, at der var Afdrag paa en Prioritet i Ejendommen i Fraugde-Kærby.

Efter hvad der saaledes foreligger findes der at maatte gives Sagsøgte Medhold i, at en endelig Handel mellem Parterne ikke er kommet i Stand, og Sagsøgtes Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagsøgeren vil have at udrede i Sagsomkostninger til Sagsøgte 40 Kr samt i Salær til de for Sagsøgte beskikkede Sagførere, Sagfører Theill, Bogense, og Overretssagfører Otto Bing, der har givet Møde henholdsvis under Sagens Forberedelse og for Landsretten, henholdsvis 60 Kr og 80 Kr samt til Sagfører Theill som Godtgørelse for Udlæg 5 Kr 50 Ørc.

Nr 199/1925. **Skanderborg Amtsraad (David)**
 mod
De danske Statsbaner (Graae),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at erstatte Appellanten visse ved Forlægning af en Vej foranledigede Udgifter.

Østre Landsrets Dom af 25 Maj 1925: De Sagsøgte, De danske Statsbaner, bør efter Taksationskommissionens nærmere Fastsættelse yde Sagsøgerne, Skanderborg Amtsraad, Erstatning for Opsætning af Vejtræer og Flytning af Kilometersten paa de her omhandlede Vejstykker, men bør iøvrigt for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Det maa antages at følge af Reglerne i Forordningen af 5 Marts 1845 §§ 9, 12 og 14, jfr § 19, at Indstævnte maa være pligtig at yde Appellanten Erstatning for Opsætning af Vejtræer paa de i Sagen omtalte Vejstykker, for den Flytning af Kilo-

metersten, som Vejforlængelserne har gjort nødvendig, samt for den Forøgelse af Udgifterne til Vedligeholdelse af Vejbanerne, som er forvoldt ved Forlængelsen af Vejene. Herefter vil Appellantens Paastand i sin Helhed være at tage til Følge, dog at Størrelsen af Erstatningen, som af Appellanten subsidiært paa-
staaet, maa fastsættes af Taksationskommissionen. Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, De danske Statsbaner, bærer efter Taksationskommissionens nærmere Fastsettelse betale til Appellanten, Skanderborg Amtsråd, Erstatning dels for Opsætning af Vejtræer paa de ovennævnte Vestykker, dels for den Flytning af Kilometersten, som Vejforlængelserne har gjort nødvendig, dels endelig for den Forøgelse af Udgifterne til Vedligeholdelse af Vejbanerne, som maa blive en Følge af Forlængelsen af Vejene. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 1000 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Lov Nr 187 af 20 Marts 1918 bemyndigedes Ministeren for offentlige Arbejder bl a til Anlæg af et andet Spor paa Strækningen Daugaard—Hasselager. Ved Gennemførelsen af dette Anlæg, hvor Reglerne i Forordning 5 Marts 1845 kommer til Anvendelse paa forefaldende Ekspropriationer, har man paa to Steder, hvor Banelinien overskærer Landevejen, nemlig ved Hovedgaard og ved Hørning, afløst den tidligere bestaaende Niveau-Skæring med en Overføring af Landevejen over Jærnbanelinien ved Broanlæg. Dette har atter medført en Forlægning af Landevejen, der som Følge af denne Foranstaltning ved Hovedgaard er blevet forlænget med 145 m og ved Hørning med 60 m. Denne Ordning har paa flere Maader foraarsaget Amtskommunen forøgede Udgifter dels til Vedligeholdelsen af Vejbanens Forlængelse, dels til Flytning af Kilometerstenene, dels endelig til Forsyning af de nye Vestykker med Vejtræer. Da Vejene afleveredes til Vejvæsnet fremsatte Amtsrådet overfor Besigtigelses- og Ekspropriationskommissionen Krav paa Erstatning for disse forøgede Udgifter; men i Møder den 4 September og 1 Oktober 1924 afviste Kommissionen Kravene, idet den med Hensyn til Vedligeholdelseskravet udtalte, at dette ikke havde Hjemmel

i Forordning af 5 Marts 1845, og at det vilde være ganske i Strid med hidtidig Praksis at imødekomme saadant Krav, og med Hensyn til Vejtræer, at det hverken i Almindelighed — eller her i Særdeleshed — kunde paalægges Statsbanerne at forsyne Vejforlægninger med Træer, hvorhos Kommissionen ikke kunde erkende Nødvendigheden af, at der som Følge af saadanne mindre Ændringer af Vejlængden, som der her er Tale om, foretages Flytninger i Kilometerafmærkningen udenfor Vejforlægningen.

Amtsraadet opgør sit Krav paa følgende Maade:

Forøget Vedligeholdelse af Landevejen ved Hovedgaard 145	
m à 3 Kr = 435 Kr, kapitaliseret til	10 875 Kr
Do ved Høring 60 m à 4 Kr = 240 Kr, kapitaliseret til ..	6 000 —
Træplantning	1 000 —
Flytning af Kilometersten	500 —

Ialt 18 375 Kr

Under denne Sag paastaar Sagsøgerne, Skanderborg Amtsråd, de Sagsøgte, De danske Statsbaner, dømt til Betaling af dette Beløb med Renter heraf, 5 pCt p a, fra Stævningens Dato, den 19 Marts 1925. Subsidiært paastaar Sagsøgerne de Sagsøgte dømt til at betale Erstatning for det Sagsøgerne forvoldte Tab efter Taksationskommissionens nærmere Skøn.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand anfører Sagsøgerne, at den omhandlede Forlægning af Landevejen alene er foretaget i Statsbanernes Interesse, idet der derved spares Bekostningen ved Bevogtning af Niveau-Overkørslen, at der efter Grundlovens Ekspropriationsregel skal svares fuldstændig Erstatning: Erstatning for ethvert Tab, selv om det ikke bestaar i eller staar i Forbindelse med Afstaaelse af Grund, og at Forordning 5 Marts 1845 hjemler det samme Resultat, navnlig ved Bestemmelserne i §§ 9 og 12.

Heroverfor hævder de Sagsøgte, at der ikke kan tales om Ekspropriation — eller Ekspropriationserstatning — med Hensyn til Forlæggelse af offentlige Veje i Anledning af Jærnbaneanlæg, idet saadanne Veje ikke er undergivet Ejendomsret, men simpelthen henhører under Statsmagten, der er eneraadende over, hvorledes de skal lægges o s v, og hvem Udgifterne skal paahvile — for Tiden Amtskommunen (Vejvæsnets). Det hævdes i denne Forbindelse, at hverken Forordning 5 Marts 1845 eller Lovgivningen iøvrigt giver nogen Hjemmel for i den her omhandlede Henseende at lægge Vej-Udgifter over paa andre end den Institution, de naturlig paahviler, nemlig Vejvæsnets selv. Tværtimod formenes Forordning 5 Marts 1845 — saaledes i Paragraferne 1, 2, 5, 7, 9 og 12 — ligefrem at udelukke Ekspropriationskommissionen fra at indtage et andet Standpunkt end sket, hvilket Resultat ogsaa maa anses stemmende med Sagens Natur, idet Afskaffelse af Niveau-Overkørsler o l er i høj Grad af Interesse for Vejfærdslen som saadan, hvorfor det er meget naturligt, at Loven tænker sig den Udgiftsfordeling, at Anlægsudgifter betales af Banerne, men Vedligeholdelsesudgifter af Vejvæsnets, for hvilket iøvrigt en Vedligeholdelsesudgift som

den i nærværende Sag omhandlede maa anses som forsvindende i Forhold til de meget betydelige Beløb, som aarlig anvendes til Vedligeholdelse af Vejene i Amtet.

Angaaende Sagsøgernes Krav paa de 1000 Kr og 500 Kr vedrørende Træplantning og Kilometersten har de Sagsøgte ikke nærmere udtalt sig; og paa dette Punkt af Sagen maa det da antages at følge saavel af Grundsætningen i Forordning 5 Marts 1845 § 19 som af almindelige Retsgrundsætninger, at de Sagsøgte maa være pligtige at aflevere til Vejvæsnet en fuldtud færdig Vej, men hertil hører baade Vejtræer og Kilometersten, hvorfor Sagsøgernes Paastand forsaavidt vil være at tage til Følge, dog saaledes at Størrelsen af den Sagsøgerne tilkommende Erstatning maa fastsættes af Taksationskommissionen.

Hvad angaar Vedligeholdelsen af den forlængede Vejbane, findes det derimod at maatte statuere, at Kommissionens Standpunkt har Støtte i Forordning 5 Marts 1845 og dens Grundsætninger, hvorfor Sagsøgerne under den saaledes gældende Lovgivning ikke paa dette Punkt af Sagen kan gøre Krav paa de af dem forlangte 16 875 Kr eller noget andet Beløb.

Med Hensyn til Vedligeholdelsesbyrden vil de Sagsøgte altsaa være at frifinde. Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Tirsdag den 9 Marts.

Nr 33/1925. Arbejdsmand **J L Thrane** (Bruun)
 mod
 Gaardejer **H Stormgaard** (Fich),

betræffende et af Appellanten fremsat Lønkrav.
 (Sagen behandlet skriftligt).

Dom afsagt den 7 Juni 1924 af Retten for borgerlige Sager i Kolding Købstad: Sagsøgte, Gaardejer H Stormgaard, Agrup, bør til Sagsøgeren, Arbejdsmand J L Thrane, Agrup, betale det paastævnte Beløb 103 Kr 60 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 14 Marts 1924, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 50 Kr. Denne Dom kan fuldbyrdes 15 Dage efter dens Afsigelse.

Vestre Landsrets Dom af 3 Oktober 1924: Appellanten, Gaardejer H Stormgaard, bør for Tiltale af Indstævnte, Arbejdsmand J L Thrane, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten 200 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret og er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I en efter Dommens Afsigelse afgivet supplerende Partsforklaring har Indstævnte erklæret, at der overhovedet ikke har været truffet nogen Aftale om Betalingens Størrelse, men at der, da Arbejdet var færdigt, blev gjort op efter de i den faglige Overenskomst ommeldte Priser, uden at der var Tale om Efterbetaling.

Da Indstævnte, der vidste, at Appellanten var Medlem af Landsarbejderforbundet, uden at træffe særlig Aftale om Betalingen har ladet Appellanten udføre Arbejde, der faldt ind under Forbundets almindelige Overenskomsters Lønbestemmelser, maa han være pligtig til at yde den Betaling, som i den gældende Overenskomst var fastsat for saadant Arbejde. Som Følge heraf vil Indstævnte overensstemmende med Appellantens Paastand være at dømme til at betale Appellanten det paastævnte Beløb med Renter. Sagens Omkostninger vil være at udrede som nedenfor bestemt.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Gaardejer H Stormgaard, bør til Appellanten, Arbejdsmand J L Thrane, betale 103 Kroner 60 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 14 Marts 1924, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for Underretten og for Landsretten betaler Indstævnte til Appellanten med 200 Kroner. Til det Offenlige betaler Indstævnte det stemplede Papir, som skulde bruges, og de Retsafgifter, som skulde erlægges, saafremt Appellanten ikke havde haft fri Proces for Højesteret. Saa betaler Indstævnte og i Salær til Overretssagfører V Arndal 40 Kroner, og til Højesteretssagfører Bruun i Salær for Højesteret 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisses er saalydende:

Under denne Sag søges Sagsøgte, Gaardejer H Stormgaard af Agtrup, af Sagsøgeren, Arbejdsmand J L Thrane af Agtrup, til Betaling af Kr 103,60 med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 14 Marts 1924, til Betaling sker.

Sagsøgerens Sagfører har givet følgende Sagsfremstilling:

Sagsøgeren har for Sagsøgte udført Roearbejde i Aaret 1922 og har

ialt luget og optaget 7000 løbende Favne. Han har for dette Arbejde faaet udbetalt Mindsteprisen i Henhold til Overenskomst af 23 April 1922 mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark og Landarbejderforbundet i Danmark, men Sagsøgte har nægtet at betale nogen Efterbetaling som i den ommeldte Overenskomst nævnt. Efterbetalingen vil for 7000 løbende Favne à Kr 1,48 pr 100 lb Fv udgøre det paastævnte Beløb Kr 103,60.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet. Han er ikke Medlem af nogen Forening, der er forpligtet til at betale eller indgaaet paa at betale efter Tariffer eller Lønoverenskomster. Sagsøgeren har udført Arbejdet akkordmæssigt og faaet udbetalt den tilsagte Akkordbetaling. Forholdene paa Lolland-Falster kan ikke sidestilles med Forholdene her.

Partsafhørt har Sagsøgte afgivet følgende Forklaring: Sagsøgeren har i 1922 luget og optaget 7000 lb Fv Sukkerroer for Sagsøgte, der er og var Medlem af den lokale Sukkerroedyrkerforening, ligesom Sagsøgte ogsaa ved Kontraktens Indgaaelse i Foraaret 1922 var bekendt med, at Sagsøgeren var Medlem af Landarbejderforbundet. Overenskomsten var, at Sagsøgeren skulde have ca 90 Kr pr Td Land og han kan ikke saa nøje huske pCt Betalingen pr 100 lb Favne. Der var ikke, da Overenskomsten blev indgaaet, Tale om gængse Løntariffer m v, og har Sagsøgeren faaet den Betaling, der var akkorderet. Forevist den fremlagte Overenskomst mellem Sukkerroedyrkerforeningen og Landarbejderforbundet erklærede Sagsøgte, at det nok kunde passe, at det er de deri omtalte Mindstepriser, Sagsøgeren forlangte og har faaet udbetalt.

Sagsøgeren har afgivet følgende Partsforklaring: Af Sagsøgte var han blevet anmodet om at udføre Sukkerroearbejde i 1922. Da Sagsøgeren havde paabegyndt Arbejdet i Marken, kom Sagsøgte derop, og udtalte Sagsøgeren, at Betalingen for Arbejdet jo var efter Overenskomsten mellem Sukkerroedyrkerforeningen og Landarbejderforbundet, hvortil Sagsøgte svarede: »Ja selvfølgelig«. Sagsøgeren har faaet udbetalt Overenskomstens Mindstepris. Sagsøgeren har ogsaa tidligere end 1922 udført Sukkerroearbejde for Sagsøgte, og da efter Overenskomsten mellem Sukkerroedyrkerforeningen og Landarbejderforbundet. Sagsøgeren har ikke, hverken da Arbejdet i 1922 paabegyndtes eller da det gjordes op, forevist Sagsøgte Overenskomsten.

Som Vidner har Arbejdsmand And Michael Andersen, Agrtrup, Proprietær Peter Laurids Lind, Skartved, Proprietær Oluf Nygaard, Sdr Bjært, og Proprietær S Lind, Sdr Bjært, afgivet Forklaring under Sagen.

Efter det Foreliggende maa Retten gaa ud fra, at Sagsøgeren som Medlem af Landarbejdernes stedlige Organisation ved Arbejdets Begyndelse angaaende Betalingen for samme har henholdt sig til de i den fremlagte Overenskomst mellem De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger og Landarbejderforbundet i Danmark ommeldte Priser, hvilket Sagsøgte er gaaet ind paa uden af Sagsøgeren at blive gjort bekendt med og maaske uden nærmere at kende Overenskomsten udover de deri stipulerede Mindstepriser.

Da Aftalen Parterne imellem ved Arbejdets Paabegyndelse saaledes ikke er til Hinder for det rejste i og for sig berettigede Krav om Efterbetaling, og da Sagsøgeren ej heller ses senere at have forspildt samme

ved ikke at tage Forbehold etc, vil Sagsøgte være at dømme efter Sagsøgerens Paastand, idet det er uomtvistet, at Efterbetalingen udgør det paastævnte Beløb. I Sagsomkostninger bør Sagsøgte til Sagsøgeren betale 50 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 7 Juni 1924 af Retten for borgerlige Sager i Kolding Købstad m v.

Som i Underretsdommen anført, er det uomtvistet, at Appellanten ikke var Medlem af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark, og at den Overenskomst, hvorpaa Indstævnte støtter sit Krav, ikke er forevist for Appellanten under Forhandlingerne mellem Parterne. Efter alt det Foreliggende findes det nu ikke af Indstævnte tilstrækkelig godtgjort, at Appellanten er indgaaet paa at betale Arbejdet paa Grundlag af Overenskomstens Priser. Da der ej heller af den Omstændighed, at Indstævnte, efter hvad Appellanten vidste, var Medlem af Landarbejderorganisationen, kan udledes nogen Pligt for Appellanten til at tilsvare Beløbet, vil hans Paastand være at tage til Følge, saaledes at han bliver at frifinde for Indstævntes Tiltale.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde godtgøre Appellanten med 200 Kr.

Nr 173/1925. **Borum-Lyngby Sogneraad (Meyer)**
mod

Brabrand-Aarslev Sogneraad (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om under hvilken af de paagældende Kommuner en nærmere betegnet Ejendom i skattemæssig Henseende er henhørende.

Vestre Landsrets Dom af 15 Maj 1925: Borum-Lyngby Kommune nægtes Ret til at oppebære nogensomhelst fast Ejendoms kommunale Skatter af Matr Nr 1a og 1b Tovesmark saavel som nogen Erhvervsstat af disse Jorders Indtægter eller nogensomhelst personlig kommunal Opholdsskat af de Personer, der har fast Ophold paa disse Parceller. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne, Borum-Lyngby Sogneraad, til de Sagsøgte, Brabrand-Aarslev Sogneraad, 250 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte

Grunde rettelig antaget, at de to omstridte Parceller i kommunal Henseende henhører under Brabrand-Aarslev Kommune. Herved bemærkes særlig, at en for Højesteret fremlagt Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 10 Oktober 1856 ikke kan føre til andet Resultat. I denne Skrivelse er nemlig kun udtalt, at Ministeriet, som da gik ud fra, at de to Parceller hørte under Lyngby Sogn, ikke fandt Anledning til at tilstede, at de henlagdes til Brabrand Sogn. Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste, idet en af Appellanten for Højesteret nedlagt subsidiær Paastand om, at Borum-Lyngby Kommune anerkendes berettiget til at oppebære fast Ejendoms kommunale Skatter af de to Parceller, efter det Foranførte ikke kan tages til Følge.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Borum-Lyngby Sogneraad, til Indstævnte, Brabrand-Aarslev Sogneraad, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Matr Nr 1 a og 1 b af Tovesmark, der er beliggende mellem Brabrand, Hasle og Aaby Sogns Jorder, og som fra Alderstid havde været Tilliggende til Lyngbygaard i Lyngby Sogn og ved den ny Matrikul var blevet ansat til Hartkorn i Forening med denne Gaards Jorder, dog under Betegnelse af, at Jorden henhørte til Aaby Sogn, hvis Beboere altid havde haft den i Leje og Brug, i Aaret 1843 ved Salg var blevet udstykket fra Lyngbygaard, blev ved Rente-kammerets Resolution af 11 Oktober 1845 den oprindelige Udstykningsapprobation, efter hvilken Parcellen var blevet henført under Aaby Sogn, ændret derhen, at Grundstykket, der da var ubebygget, med sit Hartkorn fremdeles blev at henregne til Lyngby Sogn. Ved Salget i Aaret 1843 blev Toves Mark forcnet med nogle Jorder af Brabrand Sogn, og der udstykkedes paa disse en Gaard fra Brabrand By, som nu kaldes Tousgaard. Medens Gaardens Avlsbygninger — afset fra deres sydlige Ende — stadig er beliggende i Brabrand Sogn, er Hovedbygning og Forpagterbolig beliggende paa Tovesmark, og Beboerne har i Tidernes Løb vel svaret Hartkornsafgift henholdsvis Jordskyld til Borum-Lyngby Kommune, men personlige Skatter til Brabrand-Aarslev Kommune, dog at Borum-Lyngby Kommune har oppebaaret Erhvervs-skat af den fra Jordstykket hidrørende Indtægt. Idet baade Sagsøgerne, Borum-Lyngby Sogneraad,

og de Sagsøgte, Brabrand-Aarslev Sogneraad, nu gør gældende, at Matr Nr 1 a og 1 b af Tovesmark i kommunal Henseende henhører under de respektive Kommuner, har Sagsøgerne under nærværende Sag efter Stævning til de Sagsøgte paastaet deres Kommune anerkendt berettiget til at oppebære saavel fast Ejendoms kommunale Skatter af dette Grundstykke som personlige kommunale Skatter af de Personer, der har fast Ophold paa Parcellerne. De Sagsøgte har derimod nedlagt Paastand om, at der nægtes Sagsøgernes Kommune nogen saadan Ret.

For saa vidt de Sagsøgte under Paaberaabelse af, at Indenrigsministeriet i nogle under Sagen fremlagte Skrivelser har resolveret, at Tovesmark i kommunal Henseende hører under Brabrand-Aarslev Kommune, har rejst Spørgsmaal om Sagens Afvisning som hørende under Administrationens Afgørelse, kan der ikke gives dem Medhold heri, idet der under Sagen er Spørgsmaal ikke om en Overførelse af et Jordstykke fra en Kommune til en anden, men alene om, hvorvidt det omstridte Jordstykke rettelig maa anses at henhøre under den ene eller den anden Kommune.

Under Sagen er det dernæst oplyst, at Beboerne af Tousgaard, hvis Tilliggende med sin væsenligste Bestanddel ligger i Brabrand Sogn, opføres paa Brabrand-Aarslev Valgsteder, og at deres Børn har søgt Brabrand Skole, samt at de ikke alene som nævnt stedse har svaret personlig Skat til denne Kommune, men at de ogsaa, for saa vidt angaar kommunale Byrder iøvrigt, som for Eksempel Snekastningsbyrden, i en Aarrække stedse har været henregnet under denne Kommune.

Herefter findes de omstridte Parceller rettelig i kommunal Henseende at maatte anses som henhørende under Brabrand-Aarslev Kommune, og herfor vil den fornævnte Rentekammer-Resolution ikke kunne være til Hinder, idet denne til Trods for sine mere almindelige Udtryk maa antages alene at have villet træffe Afgørelse om Parcellernes Henførelse i Henseende til Hartkorn. Da der fremdeles efter Parternes Procedure maa gaas ud fra, at de er enige om, at Afgørelsen af, til hvilken Kommune Jordstykket maa antages at henhøre, tillige vil være afgørende for, hvorvidt den ene eller anden af de nedlagte Paastande bør gives Medhold, vil de Sagsøgtes Paastand i det Hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at godtgøre de Sagsøgte med 250 Kr.

Færdig fra Trykkeriet den 24 Marts 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) -- Bredgade 32.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 2.

Tirsdag den 9 Marts.

Nr 193/1925. Ingeniør A Arntzen (Meyer)
mod
Firmaet F L Smidth & Co (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at udbetale Appellanten en Andel i en saakaldt Lønreserve.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Juni 1925: Det sagsøgte Firma, F L Smidth & Co, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Ingeniør A Arntzen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil denne — som Indstævnte har paastaaet stadfæstet, dog saaledes, at Sagens Omkostninger for Sø- og Handelsretten tilkendes ham — i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Ingeniør A Arntzen, til Indstævnte. Firmaet F L Smidth & Co, med 300 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I en fortrolig Skrivelse af 16 Januar 1922 udtalte det sagsøgte Firma, F L Smidth & Co, overfor Sagsøgeren, Ingeniør A Arntzen, der var

ansat i Firmaets Tjeneste, at Firmaet for »under kommende mindre gode Aar dog at kunne udbetale Personalet tilfredsstillende Honorar«, vilde »godskrive hver enkelt Funktionærs Konto et Beløb, som ikke skal komme til Udbetaling foreløbig, og som skal danne en Lønreserve for kommende Aar«. Det hed, at det maatte »fra Firmaets Side være en Forudsætning, at disse Beløb ikke kommer til Udbetaling, forinden Firmaet selv skønner, at dette er nødvendigt, og de skal ikke kunne gøres til Genstand for Retsforfølgning af nogen Art fra Deres Kreditors Side, ej heller maa de ved nogen frivillig Handling fra nogen Funktionærs Side gøres til Genstand for Transport, Overdragelse eller Sikkerhedsstillelse overfor Trediemand. — — — Sker dette ikke desto mindre, vil dette af os blive betragtet som en Dem tilregnelig Aarsag for Afskedigelse, hvorved De mister enhver Ret til Beløbet, ligesom dette iøvrigt falder tilbage til Firmaet, hvis og naar De af en hvilken som helst anden Grund fratræder Deres Stilling i Firmaets Tjeneste«. Paa de i denne Skrivelse nævnte Vilkaar indsattes der efterhaanden paa Sagsøgerens Konto et Beløb, der med Renter til 1 Januar 1924 udgør 12 400 Kr.

Ved Skrivelse af 26 August f A blev Sagsøgeren opsagt fra sin Stilling hos de Sagsøgte til 1 December 1924. Som Grund blev angivet, at Firmaet var kommet til det Resultat, at »vi ikke indenfor vort Firmas Rammer vil være i Stand til at drage fuld Nytte af Deres Evner, og vi tror derfor, at det vil være i fælles Interesse, at vort Samarbejde ophører.«

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Ingeniør A Arntzen, paastaet det sagsøgte Selskab, F L Smith & Co, dømt til at betale de ovennævnte 12 400 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra den 1 Januar 1924 og Sagens Omkostninger.

Sagsøgeren gør gældende, at han har været berettiget til at gaa ud fra, at det ovennævnte paa hans Konto indestaaende Beløb tilhørte ham, saaledes at han kun mistede Retten til det under visse Forudsætninger, som ikke indbefattede det Tilfælde, at han blev afskediget fra Firmaets Side.

Det sagsøgte Firma har paastaet sig frifundet, idet det har gjort gældende, at den nævnte Lønreserve kun blev godskrevet Firmaets Funktionærer under den Forudsætning, at det ganske beroede paa Firmaets Skøn, naar og om den skulde udbetales de paagældende Funktionærer; det var Meningen, at Beløbet skulde falde tilbage til Firmaet, naar den Paagældende ophørte med at være i Firmaets Tjeneste, altsaa ogsaa i det Tilfælde, at han blev afskediget, en Afskedigelse, der for Sagsøgerens Vedkommende først fandt Sted, efter at der gennem Firmaet var tilbudt ham en anden Stilling hos et Firmaet nærstaaende Selskab, som han afslog.

Skønt Skrivelsen af 16 Januar 1922 ikke er saa lidt uklart affattet, og denne Uklarhed i Forbindelse med den Omstændighed, at Beløbet krediteredes den enkelte Funktionærs Konto, kunde give Anledning til nogen Misforstaaelse, fremgaar det dog efter Rettens Mening tilstrækkeligt klart af hele Skrivelsens Indhold, at Aanden i Ordningen gaar ud paa, at der skulde dannes en Lønreserve, som skulde benyttes i daarlige Aar til de Funktionærer, der da var i Firmaets Tjeneste, og kun naar

Firmaet selv skønnede det nødvendigt. Det sagsøgte Firma findes derfor at maatte frifindes; Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne kunne hæves.

Onsdag den 10 Marts.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 20/1926 (Rigsadvokaten mod **Simon Laurits Olsen**) blev Tiltalte for Vold mod sagesløs Person i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Torsdag den 11 Marts.

Nr 180/1925. Fabrikant **Im Stuhr** (Bülow)
mod

Aalborg Byraad paa **Aalborg Kommunes Vegne** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at faa et Skattebeløb tilbagebetalt.

Vestre Landsrets Dom af 12 Maj 1925: De Sagsøgte, Aalborg Byraad, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Fabrikant Im Stuhr, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte 250 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten anbragt, at Landsoverskatteraadet har ændret den af Aalborg Skatteraad den 4 Juli 1919 truffne Afgørelse og ansat Appellantens skattepligtige Indkomst for Skatteaaret 1917—18 til 52 150 Kroner. Heri kan der vel ikke gives Appellanten Medhold, men det findes derimod at maatte statuere, at Appellanten efter den Maade, hvorpaa Skattemyndighederne, saaledes som nærmere fremstillet i Dommen, har forholdt sig overfor ham, har Krav paa at være stillet, som om Landsoverskatteraadet havde ansat hans Indkomst for Skatteaaret 1917—1918 til det anførte Beløb. Heraf maa det imidlertid blive Følgen efter Bestemmelsen i Lov Nr 85 af 15 Maj 1903 § 7, 2 Stk, at Appellanten maa være berettiget til at faa det paa-

stævnte Beløb tilbagebetalt, hvorved bemærkes, at der under Sagen ikke har været Tvist om Beløbets Størrelse. Indstævnte vil herefter være at dømme til at betale Appellanten 5929 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Aalborg Kommune, bør til Appellanten, Fabrikant Im Stuhr, betale 5929 Kroner med Renter heraf 5 p Ct aarlig fra den 18 Februar 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgeren, Fabrikant Im Stuhr i Aalborg, til Skattemyndighederne sammesteds havde indsendt Selvangivelse for Skatteaaret 1917/18, blev hans Indtægt af Ligningskommissionen og derefter Skatteraadet for nævnte Skatteaar ansat til 37 150 Kr overensstemmende med Selvangivelsen. Ved Skrivelse af 19 Juni 1919 fra Landsoverskatteraadet til Skatteraadet i Aalborg paalagdes det Skatteraadet overensstemmende med Statsskattelovens § 34 at genoptage Sagsøgerens Indkomstskatteansættelse for nævnte Skatteaar til fornyet Prøvelse saaledes, at den ansatte Indkomst forhøjedes med 50 000 Kr. Paa Grundlag af denne Skrivelse afsagde Aalborg Skatteraad under 4 Juli 1919 en Kendelse, hvorefter Sagsøgerens skattepligtige Indtægt for Skatteaaret blev forhøjet med 50 000 Kr. Om Indholdet af denne Kendelse blev der under 9 s M givet Sagsøgeren Underretning med Tilkendegivelse af, at Klagefristen var 14 Dage, og Sagsøgeren indgav derpaa Klage til Landsoverskatteraadet, dateret 17 Juli 1919, paa hvilken Klage Sagsøgeren intet Svar har faaet. Under 30 August 1919 indbetalte Sagsøgeren til Aalborg Kommune det til Skatteansættelsens Forhøjelse svarende yderligere Beløb i Kommuneskat. Den 19 Februar 1923 indgav Sagsøgeren en Ansøgning til Skattedepartementet, i hvilken Sagsøgeren anførte, at Landsoverskatteraadet ikke havde svaret paa hans Klage, hvorhos han gjorde gældende, at Aalborg Skatteraads Kendelse af 4 Juli 1919 i hvert Fald havde fastsat hans Indtægt for Skatteaaret 1917/18 45 000 Kr for højt. Under Henviisning hertil androg Sagsøgeren om, at den nysnævnte Skatteraadskendelse maatte blive henvist til Landsoverskatteraadet til Prøvelse, saaledes at, hvis Landsoverskatteraadet kom til det Resultat, at Kendelsen var urigtig, Aalborg Skatteraad overensstemmende med Statsskattelovens § 34 fik Paalæg om at afsige ny Kendelse

i Sagen, og at det tillodes Sagsøgeren, hvis Landsoverskatteraadet maatte stadfæste Aalborg Skatteraads nævnte Kendelse, at indanke Spørgsmaalet til Afgørelse ved Domstolene, uanset at Sagsøgerens Krav paa Tilbagebetaling af den for meget betalte Skat til Staten var forældet. Paa denne Ansøgning svarede Skattedepartementet, at det ikke kunde bevilge, at Sagen blev optaget til fornyet Prøvelse af Landsoverskatteraadet, hvorimod Departementet intet havde at erindre imod, at Spørgsmaalet om Sagsøgerens Forpligtelse til at betale Indkomstskat af de ommeldte 45 000 Kr, og altsaa om, hvorvidt Sagsøgeren havde Krav paa, at Finansministeriet skulde tilbagebetale den for meget erlagte Indkomstskat til Staten, blev prøvet ved Domstolene. Herefter anlagde Sagsøgeren Søgemaal mod Finansministeriet paa Statskassens Vegne angaaende Tilbagebetaling af 11 898 Kr 75 Øre som for meget betalt Statsskat for det ommeldte Skatteaar. Under Sagens Forberedelse til Domsforhandling kom Skattedepartementet imidlertid til et andet Standpunkt end det, Departementet som nævnt tidligere havde indtaget, og foreslog selv, at Sagen blev udsat, for at Landsoverskatteraadet kunde foretage ny Undersøgelse. Efter at Sagsøgeren var indgaaet herpaa, lod Landsoverskatteraadet foretage Undersøgelse ved en Embedsmand, der rejste til Aalborg og gennemgik de til Grund for den paagældende Selvangivelse liggende Regnskaber. Paa Grundlag af de saaledes foretagne Undersøgelser tilbød Skattedepartementet under Rets-sagen at tilbagebetale Sagsøgeren 9171 Kr, hvilket Beløb fremkom ved, at Sagsøgerens Indkomst for oftnævnte Skatteaar blev anslaaet til 52 150 Kr i Stedet for det i Skatteraadets Kendelse anførte Beløb 87 150 Kr; dette Tilbud modtog Sagsøgeren og hævdede Retssagen, efter at Beløbet 9171 Kr var ham tilbagebetalt. Derefter rettede Sagsøgeren en Henvendelse til de Sagsøgte, Aalborg Byraad paa Aalborg Kommunes Vegne, om Tilbagebetaling af den for Skatteaaret 1917/18 for meget betalte Kommuneskat, idet han ønskede, at Kommuneskatten for nævnte Skatteaar skulde beregnes, som om hans skattepligtige Indtægt for Skatteaaret kun havde udgjort 52 150 Kr. Da de Sagsøgte afslog Andragendet, har Sagsøgeren derpaa under nærværende Sag søgt dem til Betaling af 5929 Kr, der udgør den under nævnte Forudsætning for meget erlagte Kommuneskat, tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 18 Februar 1925, til Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Til Støtte for sit Søgemaal har Sagsøgeren alene henvist til Bestemmelsen i Lov Nr 51 af 13 Februar 1922 § 17, 2 Stk, hvorefter der kan afkræves en Skatteyder Efterbetaling af det Beløb, som han har erlagt for lidt i Kommuneskat, naar det oplyses, at han ikke har været beskattet af sin fulde Indkomst, og der i den Anledning i Medfør af de gældende Bestemmelser afkræves ham Efterbetaling af for lidt erlagt Skat til Staten. Af denne Bestemmelse maa der, efter hvad Sagsøgeren har gjort gældende, kunne drages den Slutning, at han i nærværende Tilfælde har en tilsvarende Ret til af de Sagsøgte at forlange sig det forholdsmæssige Beløb tilbagebetalt i Kommuneskat, da det ved den ovenommeldte mellem ham og Skattedepartementet truine Ordning maa anses oplyst, at han har svaret Kommuneskat af mere end sin fulde Indkomst.

Der findes imidlertid at maatte gives de Sagsøgte Mødhold i, at den

anførte Lovbestemmelse i Mangel af en udtrykkelig Udtalelse i modsat Retning maa antages alene at omfatte Tilfælde, hvor der afkræves en Skatteyder Efterbetaling af Skat, og at Bestemmelsen saaledes ikke kan udvides til at omfatte Tilfælde som det Foreliggende, hvor en Skatteyder søger erlagt Skat tilbage. Som Følge heraf vil de Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre de Sagsøgte med 250 Kr.

Nr 63/1925. Handelsfirmaet Louis Koch & Co (Selv)

m o d

Ingeniør Gleerup-Møller (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at ophæve en Kontrakt om Overdragelsen af en Patentret.

Østre Landsrets Dom af 21 Februar 1925: Det ovennævnte for Grosserer Christian Danvill og Grosserer Willy Therkelsen den 6 Februar 1924 udfærdigede Patent Nr 32 864 erklæres ugyldigt. Firmaet Louis Koch & Co bør for Tiltale af Grossererne Danvill og Therkelsen og Ingeniør Gleerup-Møller, Horsens, for Tiltale af nævnte Firma i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Grossererne Danvill og Therkelsen En for Begge og Begge for En 100 Kr til Firmaet Louis Koch & Co og 200 Kr til Ingeniør Gleerup-Møller, Horsens. Firmaet Louis Koch & Co betaler derhos 800 Kr i Sagsomkostninger til Ingeniør Gleerup-Møller, Horsens. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er alene paaanket af Handelsfirmaet Louis Koch & Co, der for Højesteret har gentaget de af Firmaet i forrige Instans overfor Indstævnte Gleerup-Møller nedlagte Paastande.

For Højesteret er det oplyst, at Indstævntes Ansøgning om dansk Patent er blevet bevilget den 15 September 1925, bortset fra Patentkrav Nr 4.

Den Omstændighed, at der paa Kontraktens Indgaaelsestid forelaa et dansk Patent, der, saa længe det stod ved Magt, berettigede dets Indehaver til at forbyde Appellanterne at udnytte den Opfindelse, som de ved Kontrakten erhvervede Eneret til, og hvis Købesum m v de straks skulde begynde at afvikle, findes at have udgjort en saadan Mangel ved Salgsgenstanden, at Appellanterne, da Danvill og Therkelsen fremkom med Protest overfor dem, var berettiget til at hæve Handlen. Da Indstævnte maa an-

tages at have været i god Tro med Hensyn til den af ham afhændede Patentrets selvstændige Karakter, og da han kun har indstaaet for, at det solgte Patent kunde blive indregistreret, paahviler der ham derimod intet Erstatningsansvar for Appellanternes Tab. Der vil herefter være at give Dom som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Handelsfirmaet Louis Koch & Co, har været berettiget til at ophæve den med Indstævnte, Ingeniør Gleerup-Møller, den 11 Juli 1924 indgaaede Kontrakt. Indstævnte bør til Appellanterne tilbagelevere i kvitteret Stand den af Appellanterne under 12 September 1924 akcepterede Veksel pr 12 November 1924, stor 6250 Kroner, eller betale Appellanterne dette Beløb med Renter 6 pCt aarlig fra den 12 November 1924, til Betaling sker, samt endvidere til Appellanterne betale 7500 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 31 Oktober 1924, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 800 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

—————

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Grosserer Christian Danvill og Grosserer Willy Therkel- sen havde erhvervet en Firmaet Allgemeine Verlags-Gesellschaft m b H i Berlin af Rigspatentkommissionen sammesteds meddelt Mønsterbeskyttelse — Gebrauchsmuster Nr 820 882 — paa »automatisk skiftende Varereklame«, der under denne Betegnelse var indregistreret den 3 Juli 1922 med en foreløbig Beskyttelsesfrist indtil 19 Juni 1925, erholdt de efter Ansøgning af 19 Februar 1923 til den herværende Patentkommission under 6 Februar 1924 dansk Patent Nr 32 864 paa nævnte Opfindelse i udvidet Skikkelse under Betegnelsen »Udstillingsskab med skiftevis Belysning af Varerne«. Det i dette Patent indeholdte Patentkrav er saalydende:

»Udstillingsskab med automatisk skiftende Belysning af Varerne, kendetegnet ved, at der bag ved en gennemskinnelig Spejflade samt bag umiddelbart op ad denne anbragte elektriske Lamper findes bevægelige eller faste, til Optagelse af Udstillingsgenstande tjenende og efter hinanden belyste Kasser, Kasserne a og Kasserne g, idet enten Kasserne a som en sammenhængende Kæde efterhaanden kan føres frem for en Spejflade f af en ved en Motor eller ved Haandkraft drevet Svingarm e, eller de foran de faste Kasser g anbragte Lamper i kan tændes efter-

haanden ved Hjælp af en Kontaktvalse I med Riller m samt med disse samvirkende og med Lamperne forbundne Kontaktarme m.«

I Henhold til Anmeldelse af 29 Marts 1923 erholdt Ingeniør Gleeurup-Møller, Horsens, i Juli 1924 tysk Patent Nr 400 521 paa en Reklameskabsøjle, hvorom han fik Meddelelse i en Skrivelse af 4 s M fra Rigspatentkommissionen; Patentkravene i dette Patent er saalydende:

»1. Reklamesøjle med et Antal mod hinanden afsluttede Udstillingsrum og i det Indre af disse bag gennemsigtige Spejle anbragte Lyskilder, karakteriseret ved, at Spejlene — — —, som dækker de enkelte Rum — — —, danner Yderfladen af en drejelig Tromle a, saaledes at man samtidig kan betragte Udstillingsgenstandene i de belyste Rum og desuden i de ubelyste Spejledele kan overskue Søjleens Omgivelser.

2. Reklameskabsøjle som angivet i Krav 1, karakteriseret ved, at fastkilede Sporruller — — —, paa roterende Aksler — — —, tjener til Bevægelse af Søjlelegemet — — —, idet de fastkilede Sporruller — — —, bærer Søjlelegemet — — — med sin Fodliste i, saaledes at Rullerne — — —, tjener til at bevæge og føre det i og for sig paa kendt Maade ved Friktion bevægede Søjlelegeme.

3. Reklameskabsøjle som angivet i Krav 1 og 2, karakteriseret ved, at Søjlelegemet — — — eller dets Fodliste i paa Periferien er forsynet med Kontaktnordninger — — —, som er i Vekselvirkning med faststaaende Kontakter — — —, saa at der sker vekslende Tænding, af de i Skabsrummene anordnede Lamper — — —.

4. Reklameskabsøjle som angivet i Krav 1 og 2, karakteriseret ved, at der foran de enkelte Lamper — — —, er anordnet Reklameskærme — — — ved den øverste Rand af hvert enkelt Rum«.

Under 28 Marts s A ansøgte han den herværende Patentkommission om dansk Patent paa samme Opfindelse, idet han samtidig anmodede om, at Bestemmelserne i den internationale Konvention maatte blive bragt til Anvendelse paa Ansøgningen, og at den maatte blive betragtet som indleveret den 29 Marts 1923, paa hvilken Dag Anmeldelsen som anført blev indleveret til Rigspatentkommissionen i Berlin. Ansøgningen om dansk Patent er ikke hidtil blevet bevilget; men efter at Patentkommissionen bl a i Skrivelse af 12 Juli 1924 og 30 September s A har afslaaet Ansøgningen under Henvisning til, at Opfindelsen var kendt fra Beskrivelserne til tyske Patenter Nr 335 084 og Nr 331 992 samt engelsk Patent Nr 19 496/97 og ovennævnte danske Patent Nr 32 864, dog med Forelæggelse af en Frist for Ansøgeren til at fremkomme med yderligere Bemærkninger, har den i Skrivelse af 24 November 1924 udtalt, at Patentkravets Nr 4 maa udgaa, og at Ansøgningen maa indskrænkes til at angaa et Afhængighedspatent til Patent Nr 32 864. Dette Standpunkt er fastholdt senest i Skrivelse af 26 Januar 1925 efter en Bemærkning om, at Ansøgningen lider af et Par formelle Mangler.

Ved Overenskomst af 11 Juli 1924 overdrog Gleeurup-Møller til Firmaet Louis Koch & Co Retten for Danmark til det for den herværende Patentkommission den 28 Marts s A anmeldte Patent paa Reklameskabsøjler, kaldet »Mirovista« Apparater, dog at Firmaet skulde være uberegtiget til at fremstille disse Apparater eller nogen Del deraf, idet Fir-

maet skulde tage hele sit Forbrug hos Gleeurup-Møller. Købesummen for Patentet var 25 000 Kr, som Firmaet skulde afvikle ved at udstede en to Maaneders Veksel paa et saa stort Beløb, som udkom ved at multiplicere 1250 Kr med et saa stort Antal Apparater, som samtidig blev leveret. Ved Overenskomsten bestilte Firmaet nemlig 20 Stkr Apparater til en Pris af 1500 Kr pr Stk, saaledes at 5 Stkr skulde leveres den 11 September s A og Resten paa Købers Anfordring og med en Leveringsfrist af to Maaneder for Sælgeren; Firmaet skulde dog have beordret yderligere 5 Stkr senest den 15 Oktober s A, de næste 5 Stkr senest den 15 Januar 1925 og de sidste 5 Stkr senest den 15 April 1925. Alle Opstillinger af Apparaterne skulde foretages af Firmaet, og under Sælgerens Leveringspligt var indbefattet Spejle, Lamper, Motor m v som ved det foreviste Prøveapparat. Betalingen for Apparaterne skulde ligeledes afvikles ved, at Firmaet ved hver Ordres Indlevering, altsaa »første Gang i Dag«, d v s den 11 Juli 1924 skulde udstede en to Maaneders Veksel paa Købesummen 7500 Kr for de først beordrede 5 Stkr Apparater. Firmaet skulde betale Stempel og Diskonto af de udstedte Veksler, og Undladelse heraf, samt Ikke-Indfrielse af en Veksel ved Forfaldstid og Ikke-Aftagning af de bestilte Apparater medførte, at alle 25 000 Kr for Patentet straks var forfaldet til Betaling. Derhos skulde Gleeurup-Møller, naar Firmaet ikke aftog eller betalte de bestilte Apparater eller betalte de 25 000 Kr, være berettiget til at tage alle de leverede Apparater og Patentretten tilbage, uden at han derfor skulde lægge fra sig nogen Del af det, som han havde oppebaaret; Ejendomsretten over Apparaterne og Patentretten forblev derfor hos Sælgeren, indtil de stipulerede Købesummer var betalt og Anmeldelse til Patentkommissionen om Overdragelsen af Patentet til Firmaet maatte først ske, naar de 25 000 Kr var erlagt. — Firmaet forpligtede sig til at vedligeholde Patentet i 15 Aar og til at betale de dermed forbundne Afgifter; Gleeurup-Møller garanterede, at han ikke tidligere havde afsluttet Overenskomst med Andre om Udnyttelsen af Skabene her i Danmark.

Efter Kontraktens Oprettelse søgte Louis Koch & Co gennem Agenter at faa lejet passende Opstillingssteder for Reklamesøjlerne, og, efter at dette var sket — i Tiden indtil September 1924 — at faa tegnet Annoncer, d v s Udstillingsbokser i Søjlerne; det er i saa Henseende oplyst, at Firmaet inden nærværende Sags Anlæg havde afsluttet Kontrakter om Opstilling af 23 Søjler paa forskellige Steder her i Byen og i nogle Provinsbyer, navnlig i Biografteatre og solgt tre Søjler for 5000 Kr pr Stk, samt at der ogsaa var tegnet et mindre Antal Annoncer. I September 1924 henvendte Grosserer Christian Danvill og Grosserer Willy Therkelsen sig imidlertid til Louis Koch & Co og gjorde Firmaet opmærksom paa, at Opstillingen af Reklamesøjlen var i Strid med deres Patent Nr 32864 samt truede, som det maa antages, først mundtligt, og senere i Skrivelse af 17 s M med Sagsanlæg til Erstatning; i den Anledning tilskrev Firmaet Gleeurup-Møller og forbeholdt sig at gøre Ansvar gældende overfor ham.

Efter at Grossererne Danvill og Therkelsen i Begyndelsen af Oktober s A havde gjort Alvor af deres Trusel, anmeldte Firmaet Sagen for Gleeurup-Møller, og under 25 s M tilskrev det ham, at de hævdede Over-

enskomsten af 11 Juli s A som Følge af, at væsentlige Forudsætninger for den var bristet, navnlig at den solgte Opfindelse formentlig ikke vilde kunne blive registreret som selvstændigt Patent og ikke var væsentlig forskelligt fra Danvill's og Therkelsen's Patent samt udenlandske Patenter. Gleerup-Møller er derefter indtraadt som Intervenient i nærværende af Danvill og Therkelsen mod Firmaet anlagte Sag. Disses Paastand gaar ud paa at faa statueret, at Louis Koch & Co har gjort Indgreb i deres Rettigheder efter Patent Nr 32 864, at Firmaet herfor idømmes Bøde og tilpligtes at betale en Erstatning paa 5000 Kr eller et Beløb efter Rettens Skøn. Firmaet paastaar sig frifundet under Henvi-sning til, at de har handlet i fuldkommen god Tro, idet de ikke har vidst noget om Sagsørgernes Patent, før disse som anført i September 1924 henvendte sig til Firmaet om Sagen. Overfor Gleerup-Møller paa-staar Firmaet den skete Ophævelse af Kontrakten af 11 Juli 1924 kendt berettiget, at Gleerup-Møller tilpligtes at tilbagelevere i kvitteret Stand den af det i Henhold til Kontrakten under 12 September 1924 akcep-terede Veksel pr 12 November s A, stor 6250 Kr eller betale dette Beløb med Renter, samt at betale Firmaet 48 115 Kr 36 Øre i Godtgørelse for hafte Udlæg — derunder de til Gleerup-Møller udbetalte 7500 Kr — og tabt Avance med Renter.

Gleerup-Møller paastaar sig frifundet for Firmaets Tiltale og paa-staar derhos ovennævnte Grossererne Danvill og Therkelsen meddelte Patent Nr 32 864 kendt ugyldigt i Henhold til Patentlovens § 24, jfr § 1 Post 3.

Til Støtte for denne sidste Paastand henviser Gleerup-Møller til, at det gennem svejtsisk Patent Nr 29 365, indleveret den 27 August 1903, er kendt til Reklamebrug at anvende »— — — en i flere Afdelinger adskilt Kasse, i hvis Rum der er anbragt Glødelamper, medens mindst een Side af hvert af disse Rum besidder et halvt gennemsigtigt Spejl, hvorhos Lamperne kan tændes skiftevis ved Kontaktnordninger med den Hensigt, at de i Kassen anbragte Varer og Reklamer bliver gjort synlige, samt til, at det gennem svejtsisk Patent Nr 29 112 af 3 Septem-ber 1903 er kendt ved lystætte Skillevægge at afdele en Kasse, der er anbragt bag et halvgennemsigtigt Spejl, i flere Rum, som kan belyses, — — —, ligeledes til Reklamebrug, samt til, at det gennem tysk Patent Nr 323 324 udstedt den 23 Juli 1920 (altsaa før Indleveringsdagen for det ovenfor anførte danske Patent) er kendt at føre en Række Kasser, der er forbundet til hinanden som en Kæde, forbi et halvt gennemsigtigt Spejl — — —.

Ingen af de i Patentkravet i det danske Patent Nr 32 864 angivne Elementer er saaledes nye — — —, og Patentet burde derfor ikke være udstedt.

De af Retten under Sagen udmeldte Skøns mænd, Ingeniørerne P Bergsø og C V Schou, har i en Erklæring af 3 December 1924 udtalt, at Grossererne Danvill og Therkelsens Patent Nr 32 864 paa et Udstillings-skab med skiftevis Belysning af Varerne ikke frembyder noget ejendommeligt, der kan betegnes som en Opfindelse, naar Hensyn tages til de ovennævnte svejtsiske Patenter Nr 29 365 og 29 112 og til tysk Patent Nr 323 324, og at den i Patent Nr 32 864 omhandlede Opfindelse

maa siges inden 19 Februar 1923 at have været saaledes beskrevet i almindelig tilgængelig trykt Skrift, at Sagkyndige derigennem har været i Stand til at udøve den. De har derhos i en Erklæring af 8 December s A tilføjet, at Patent Nr 32 864 aldrig burde have været udstedt. Patentkommissionen har endelig i en Skrivelse af 13 Januar 1925 oplyst, at Beskrivelserne til de nævnte svejtsiske Patenter og det tyske Patent Nr 323 324 saa vidt ses ikke har været fremme ved Behandlingen af Danvill og Therkelsens Ansøgning om Patent Nr 32 864, hvorhos Kommissionen har udtalt, at dette Patent, hvis Beskrivelserne til de nævnte fremmede Patenter havde været fremme, formentlig i hvert Fald ikke vilde være blevet meddelt i det nu i Kravet angivne Omfang.

Efter alt saaledes Foreliggende maa Retten gaa ud fra, at den i Patent Nr 32 864 omhandlede Opfindelse inden 19 Februar 1923 har været saaledes beskrevet i almindelig tilgængeligt trykt Skrift, at Sagkyndige derigennem har været i Stand til at udøve den; Patentet burde derfor ikke have været udstedt, og Gleerup-Møllers Paastand om, at det i Henhold til fornævnte Bestemmelse i Patentloven kendes ugyldigt, vil herefter være at tage til Følge. Vel har Danvill og Therkelsen for det Tilfælde, at Retten maatte komme til dette Resultat, subsidiært paastaaet, at det ved Kendelse beslattes, at det ved Forespørgsel til Rigspatentkommissionen i Berlin søges oplyst, hvilken Forbindelse der bestaar mellem Gebrauchsmuster Nr 820 882 og tysk Patent Nr 323 324. Men efter det Oplyste findes der ikke at være tilstrækkelig Grund hertil. Efter foranstaaende Resultat vil Firmaet Louis Koch & Co være at finde for Grossererne Danvill og Therkelsens Tiitale.

Til Støtte for sin Paastand overfor Gleerup-Møller om, at Ophævelsen af Kontrakten af 11 Juli 1924 kendes berettiget, har Firmaet særlig anført, at det, som det fremgaar af Kontrakten, købte Retten til det ommeldte Patent og derfor skulde stilles, som om Patentretten var erhvervet. Derfor paalægges det i Kontrakten ogsaa Firmaet straks at udnytte Patentet; det forpligter sig til indenfor et kortere Tidsrum at aftage 20 Søjler mod samtidig at udstede Veksler for Købesummen for disse, og udsteder samtidig med Kontraktens Underskrift en to Maaneders Veksel paa 7500 Kr som Afdrag paa Købesummen for Patentet samt forpligter sig i det Hele til at betale Restkøbesummen i Rater. Dette forudsætter en Garanti fra Gleerup-Møllers Side for, at Firmaet skulde stilles, som om Patentet var i Orden. Hertil kommer, at Gleerup-Møller under Forhandlingerne udtrykkelig erklærede, at det ansøgte Patent vilde komme til Eksistens, da han alene havde Patent for Tyskland, jfr ogsaa, at Kontrakten ikke indeholder nogen Bestemmelse for det Tilfælde, at Patentet ikke blev meddelt. Herefter skulde Firmaet ikke have nogen Risiko. Forholdet har imidlertid været lige det modsatte, idet Patentkommissionen som anført gav Afslag paa Patentansøgningen allerede den 12 Juli s A og senere ved Skrivelser af 13 og 30 September s A. Gleerup-Møller meddelte ikke Firmaet nogetsomhelst om disse Afslag, men gik frem efter Kontrakten og fik Firmaet til at acceptere Vekslen paa 6250 Kr i September s A, altsaa efter Afslaget. Det havde efter Firmaets Mening været Gleerup-Møllers Pligt straks at underrette Firmaet om Afslaget i nævnte Skrivelse af 12 Juli s A,

derhos paa Anledning erklæret, at Krav 4 i Patentet kun skønnes at angaa en Enkelthed, som i patentretlig Henseende er uvæsenlig. da Firmaet paa dette Tidspunkt ingen Udgifter havde afholdt, og Undladelse af at give denne Underretning indeholder efter Firmaets Mening et alvorligt retsstridigt Forhold fra Gleerup-Møllers Side, som maa berettigge Firmaet til at hæve Kontrakten. Paa samme Maade maa det iøvrigt karakteriseres, at Gleerup-Møller ved Kontraktsafslutningen undlod at omtale, at Danvill og Therkelsen var Indehavere af Patent Nr 32 864, hvilket han vidste. Ved disses ovennævnte Henvendelser i September 1924 blev Firmaets Stilling derhos ganske usikker og vanskelig, idet det ved at fortsætte med Udnyttelsen af Opfindelsen risikerede at paadrage sig Ansvar overfor Indehaverne af Patent Nr 32 864 og at lide Tab ved at fortsætte med Udbetalingerne til Gleerup-Møller, der faktisk er uden økonomisk Kraft; Firmaet hørte derfor op med at udnytte Opfindelsen og hævede Kontrakten.

Endvidere anfører Firmaet, at Gleerup-Møller garanterede, at Opfindelsen var ny og ukendt, samt endelig, at Firmaet er blevet positivt vildledet med Hensyn til Patentets Omfang. Købet skete paa Grundlag af Gleerup-Møllers Udtalelser, idet denne foreviste et Eksemplar af Reklamesøjlen uden at gøre opmærksom paa, at ikke alt ved Søjlen var nyt, f Eks de gennemskinnelige Spejlglas, der var kendt fra gammel Tid. Louis Koch & Co kendte ikke den indgivne Ansøgning paa Patentet, hvilket Gleerup-Møller vidste. Firmaet troede, at det var hele Søjlen, som der var Patent paa, og som det derfor købte. Nu har det vist sig, at det særlige ved den købte Opfindelse kun er Kombinationen af de gennemskinnelige Spejlglas og Drejningen af Søjlen, men herved faar Patentet, selv om det maatte blive meddelt, et langt mindre Omfang end forudsat under Forhandlingerne, hvorfor Firmaet stadig vil være udsat for Konkurrence fra Andre, der benytter gennemskinnelige Spejlglas, som f Eks Danvill og Therkelsen; ogsaa af den Grund maa Firmaet være berettiget til at hæve Kontrakten.

Heroverfor henviser Gleerup-Møller til, at Firmaet, da det underskrev Kontrakten, var klar over, at Patentet endnu ikke var erhvervet, men at der kun var indgivet Ansøgning herom, hvad ogsaa fremgaar af Kontrakten. Han erkender, at denne er indgaaet under Forudsætning af, at dansk Patent bliver udfærdiget, men er ogsaa sikker paa, at saadant vil ske, da han har faaet tysk Patent paa Opfindelsen. Under disse Omstændigheder hævder han ikke at have været pligtig til at meddele Firmaet noget om de Afslag, som Patentkommissionen gav paa hans Ansøgning, dog som anført med Adgang til at fremkomme med yderligere Bemærkninger.

De ovennævnte Syns- og Skønsmand har i deres Erklæring af 3 December 1924 med Hensyn til det saaledes for Patentkommissionen anmeldte Patent udtalt, at det i Forhold til tyske Patenter Nr 335 084 og 331 992 og engelske Patent Nr 19 496/97 til svejtsiske Patenter Nr 29 365 og 29 112 og tysk Patent Nr 323 324, samt til dansk Patent Nr 32 864 frembyder væsenlige Forandringer, der i og for sig kan betegnes som en Opfindelse, og at disse væsenlige Forandringer i og for sig kan begrunde et selvstændigt nyt Patent, men saalænge Patent Nr 32 864 er i Kraft, maa Ansøgningen føre til et Afhængighedspatent. De har

Med Hensyn til hvad der passerede under de Forhandlinger, der fandt Sted forinden Kontraktens Underskrift, har Gleerup-Møller for Retten forklaret, at han udtalte, at Opfindelsen var ny, men at Spejlene ikke var med, da disse var en gammel kendt Sag; det han havde Patent paa, var den runde, roterende Søjle, men ikke Spejlene, dem kunde man købe hvorsomhelst, f Eks hos Pens. I Marts eller April 1924 havde han en Samtale med Grosserer Therkelsen, der omtalte, at han havde Patent Nr 32 864 paa et Udstillingsskab med skiftende Belysning, men efter sin Forklaring udtalte Gleerup-Møller hertil, at dette var umuligt, da saadan Anordning var 100 Aar gammel. Under de fornævnte Forhandlinger udtalte han overfor Louis Koch, at denne kunde være ganske sikker paa, at Patentet blev registreret, men undlod at sige, at han vidste, at Grosserer Therkelsen vilde gøre Vrøvl.

Louis Koch har benægtet, at det under Forhandlingerne blev sagt af Gleerup-Møller, at Patentet ikke omfattede Spejlene, og Rejsende Gerson Beer, der som Agent for Gleerup-Møller fik Handlen i Stand, har som Vidne forklaret, at han ikke hørte saadan Udtalelse fra Gleerup-Møllers Side, og at han paa dette Tidspunkt gik ud fra, at Spejlene hørte med til Patentet. Endelig har Overrettsagfører Edm Petersen, der affattede Kontrakten, og paa hvis Kontor de nævnte Forhandlinger fandt Sted, paa Tro og Love i Retten erklæret, at han forhindrede Gleerup-Møller i at paatage sig Garanti for, at Patentet blev udfærdiget, idet han udmaledede den Ulykke, der vilde indtræde, hvis Patentet ikke blev givet; han foreslog at vente med Oprettelse af Kontrakt, indtil Patentet forelaa, men Louis Koch pressede paa med at faa Kontrakten underskrevet. — Efter det Oplyste var der under Forhandlingerne ikke Tale om og blev ikke fra Kochs Side betinget, at Patentet skulde være erhvervet inden en bestemt Frist. Endnu bemærkes, at en af Firmaet foretaget under Sagen fremlagt Beregning over Indtægt og Udgift i tre Aar ved Opstilling af 24 Søjler udviser en Nettoindtægt for Firmaet af 477 600 Kr, og at det havde beregnet at faa opstillet indtil 100 Søjler.

Vel kan det nu mod Firmaets Benægtelse ikke anses godtgjort, at Gleerup-Møller under oftnævnte Forhandlinger har udtalt, at Spejlene ikke var med under Patentet, og at dette kun angik den roterende Søjle, men paa den anden Side kan det heller ikke anses bevist, at han har fremsat urigtige Anbringender eller, at han i det Hele har udvist saadant Forhold, som har kunnet berettige Firmaet til som sket at hæve den indgaaede Kontrakt. Firmaet var vidende om, at der ikke forelaa noget dansk Patent, men kun var indgivet Ansøgning herom, og det maa efter det Foreliggende anses sandsynligt, at Ansøgningen vil blive bevilget. Bortset fra Patentkrav Nr 4, der ikke kan anses som noget Væsenligt. Gleerup-Møller vil derfor under de foreliggende Omstændigheder være at frifinde for Firmaets Tiltale.

I Sagsomkostninger vil Grossererne Danvill og Therkelsen in solidum have at betale til Firmaet Louis Koch & Co 100 Kr og til Ingeniør Gleerup-Møller 200 Kr, hvorhos Firmaet til Sidstnævnte findes at burde betale 800 Kr i Sagsomkostninger.

Fredag den 12 Marts.

Nr 357/1924. **Møller P Hermansen** (Bruun efter Ordre)

mod

Husmand **Anker Nielsen** og Husejer **Jens Chr Poulsen** (Bache efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ejendomsret til et nærmere betegnet Jordstykke m m.

(Sagen behandlet skriftligt).

Dom afsagt af Retten for Hobro Købstad m v den 8 November 1923: De Indstævnte, Husmand Anker Nielsen og Jens Christian Poulsen, begge af Klejtrup, bør anerkende Citanten Møller af Klejtrup P Hermansens Ejendomsret til det paa det under Sagen fremlagte Situationskort af Linierne C, D, E, F, G, H, T, O, N, C begrænsede Jordstykke. Indstævnte Poulsen vil have at betale en Statskassen tilfaldende Bøde paa 20 Kr, der i Mangel af Betaling inden Eksekutionsfristens Udløb vil være at afsone med simpelt Fængsel i 5 Dage. I Sagsomkostninger betaler de Indstævnte in solidum til Citanten 100 Kr. Kan fuldbyrdes 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Vestre Landsrets Dom af 19 Maj 1924: Appellanterne, Husmand Anker Nielsen og Husejer Jens Chr Poulsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Møller P Hermansen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne 250 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

For Højesteret har Appellanten paastaaet den indankede Dom ændret i Overensstemmelse med Underrettsdommen, dog at Appellantens Ejendomsret i Forhold til de Indstævnte ogsaa anerkendes for saa vidt angaar det paa det fremlagte Situationskort med H, R, S, T, H betegnede Stykke af Klejtrup Sø.

Efter det Foreliggende maa der gaas ud fra, at saavel det i Dommen omtalte Areal C, D, E, F, G, H, T, O, N, C, der grænser til Indstævnte Nielsens Ejendom Matr Nr 6 f af Klejtrup, som det ovenfor nævnte Areal H, R, S, T, H, der ligger mellem førstnævnte Areal og Søen, er fremkommet ved Opgrøde fra Klejtrup Sø. Da Appellanten nu ikke med tilstrækkelig Sikkerhed har godtgjort, at der tilkommer ham en Ret, som kunde hindre, at Landvindingen som naturlig Tilvækst tilfalder Indstævntes nævnte Ejendom — i hvilken Henseende Matrikulskortets Udvisende ikke kan være afgørende — maa Arealerne anses som Bestanddele af denne Ejendom. Herefter og idet man iøvrigt kan henholde

sig til de i Landsretsdommen anførte Grunde, vil denne efter de Indstævntes Paastand kunne stadfæstes.

Appellanten vil have at betale til Højesteretssagfører Bache i Salær for Højesteret 300 Kroner og som Godtgørelse for Udlæg 25 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Appellanten, Møller P Hermansen, betaler til Højesteretssagfører Bache i Salær for Højesteret 300 Kroner og som Godtgørelse for Udlæg 25 Kroner. Der tillægges Overretssagfører A Bøgh, der har været beskikket for Appellanten under Sagens Forberedelse for Højesteret, i Salær og i Godtgørelse for hafte Udlæg henholdsvis 100 Kroner og 27 Kroner og Højesteretssagfører Bruun i Salær for Højesteret 300 Kroner samt i Godtgørelse for Udlæg 22 Kroner 10 Øre, hvilke Beløb alle udredes af det Offentlige.

Det Appellanten Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underretsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Citanten Møller P Hermansen af Klejtrup paastaet Indstævnte Husmand Anker Nielsen og Jens Chr Poulsen, begge af Klejtrup, dømt til in solidum at betale Citanten en passende af Retten fastsat Erstatning for et ødelagt Markskel og Pigtraadshegn, til at anerkende Citantens Ejendomsret over Jorden ud til det ødelagte Pigtraadshegn mellem 7 a Klejtrup og 4 b og 6 f sammesteds, samt til at lide Straf for ulovlig Selvtægt.

Sagens nærmere Omstændigheder er efter Citantens Fremstilling følgende:

Citanten, der ejer Matr Nr 7 a Klejtrup, og Indstævnte Poulsen, der tidligere har ejet Matr Nr 4 b og 6 f Klejtrup, hvilken Ejendom han nu har overdraget til sin Svigersøn, Indstævnte Nielsen, havde i nogen Tid været uenige om, hvor Skellet mellem deres Ejendomme gik, og enedes derfor om at lade en Landinspektør udmaale Skellet, saaledes at hver af dem skulde betale Halvdelen af Omkostningerne herved. I Sommeren 1922 foretog Landinspektør Filskov Christensen af Hobro Udmaaling af Skellet, hvorpaa Parterne gravede Huller og satte Skelsten, men siden har de Indstævnte ikke villet respektere de satte Skel. Poulsen har saaledes optaget en Citanten tilhørende Hest, der græssede paa det Sagsøgeren tilhørende Stykke og Anker Nielsen har jaget paa det omhandlede Stykke. I Forening har de Indstævnte borttaget Skelstenene, og bortfjernet et af Citanten ved Hjælp af Pæle og Pigtraad sat Hegn.

De Indstævnte har erkendt, at Poulsen har optaget en Hest, at Nielsen har gaaet paa Jagt paa det omstridte Jordstykke, og at Poulsen alene har fjernet Skelstenene og Hegnet, men har paastaet sig frifundet, idet de har hævdet, at der ikke har foreligget nogen Aftale om, at de skulde lade en Landinspektør udmaale Skellene, der skulde være forbindende for Parterne, og at hver af Parterne skulde betale Halvdelen af Omkostningerne. De Indstævnte har derimod paastaet, at de har vundet Hævd paa det omstridte Jordstykke.

Citanten har benægtet Indstævntes Anbringende med Hensyn til Hævdserhvervelsen paa det omstridte Jordstykke.

Under Sagen er der af de Indstævnte fremlagt et af Landinspektør Mourier, Hobro, efter Opmaaling i Marken udarbejdet Situationskort, paa hvilket det omstridte Jordstykke er begrænset af Linierne C, D, E, F, G, H, R, S, T, O, N, C. Af dette Jordstykke maa det af Linierne C, D, E, F, G, H, T, O, N, C begrænsede efter det under Sagen Oplyste derunder den fremlagte Erklæring af 13 September d A fra Landinspektør Mourier, Hobro, antages at være en Del af Matr Nr 7 a, medens Resten, nemlig det af Linierne H, R, S, T, H begrænsede, maa antages at være et Areal, der er fremkommet ved Oprøde og ved Sænkning af Vandstanden i Søen.

Citanten har til Støtte for sin Paastand paaberaabt sig en af Landinspektør Filskov Christensen, Hobro, i Sommeren 1922 foretaget Skelafsætning, og har nævnte Landinspektør som Vidne forklaret, at han en Dag blev ringet op i Telefonen af Citanten paa Indstævnte Poulsens Vegne; Citanten forespurgte, hvad en Skelafsætning vilde koste, og opfattede han Spørgsmaalet nærmest angaaende en Skelafsætning mellem Indstævnte Poulsens og Carl Jensens Ejendomme. Vidnet udtalte til Citanten, at Indstævnte Poulsen hellere maatte komme ind til Vidnet, og han kom ogsaa nogle Dage senere. Ved denne Lejlighed udtalte Poulsen da, at Citanten ønskede, at Vidnet ved samme Lejlighed skulde se paa Skellet mellem Poulsens og Citantens Ejendomme, og det havde Poulsen intet imod. Vidnet rekvirerede de fornødne Kort. Ved den senere stedfundne Skelafsætning var begge de Indstævnte tilstede og hjalp til under Forretningen, og fremkom ikke med nogen Protest. Citanten var ogsaa tilstede under Forretningen, dog ikke ved Punkternes Udmaaling, men ved Skelstenenes Nedsætning. Efter Forretningen endes Parterne om, at hver af dem skulde betale Halvdelen af Omkostningerne. Ved samme Lejlighed var der Tale mellem Indstævnte Nielsen og Citanten angaaende, hvem af dem der skulde have Rørene, og Resultatet blev, at Indstævnte Nielsen skulde have Rørene det Aar.

Til Støtte for den af Indstævnte paaberaabte Hævdserhvervelse er der afgivet en Del Vidneforklaringer. Ved disse Vidneforklaringer er det godtgjort, at Ejeren af Matr Nr 4 b og 6 f har benyttet det omstridte Jordstykke eller en Del deraf siden 1878, men ved disse Forklaringer er intet oplyst om, hvor stor en Del af Jordstykket der er benyttet af de nævnte Ejere, eller hvori denne Benyttelse har bestaaet. Ved den af Vidnet Peter Dalsgaard, der var Ejer af Ejendommen 4 b og 6 f i ca 10 Aar fra omkring Aaret 1905, afgivne Forklaring maa det anses for godtgjort, at han i nævnte Tidsrum ansaa Ejeren af Matr Nr 7 a som

Ejer ogsaa af det omstridte Jordstykke. — Efter det saaledes Oplyste maa det herefter antages, at der af de Indstævnte ikke er ført Bevis for, at de har raadet over det omstridte Jordstykke i saa lang Tid og paa en saadan Maade og i en saadan Udstrækning, at denne Raaden kan danne Grundlag for en Hævdserhvervelse, og de maa derfor anses uberettigede til at udøve nogen Raaden derover, saa meget mere som det maa antages, at det af Landinspektør Fiilskov-Christensen, Hobro, i Sommeren 1922 mellem Matr Nr 4 b og 6 f samt 7 a afsatte, paa det fremlagte Situationskort ved Linierne C, D, E, F, G betegnede Skel ifølge den trufne Aftale maa anses som bindende for Parterne. De Indstævnte vil herefter have at anerkende Citanten som Ejer af det paa det fremlagte Situationskort ved Linierne C, D, E, F, G, H, T, O, N, C begrænsede Jordstykke. — Angaaende den af Citanten nedlagte Erstatningspaa-stand, vil de Indstævnte være at frifinde, da der ikke under Sagen er oplyst noget, hvorefter Retten kan skønne over Erstatningens Størrelse.

Indstævnte Poulsen vil for det af ham udviste Selvtægtsforhold have at udrede en Statskassen tilfaldende Bøde paa 20 Kr, der i Mangel af Betaling inden Eksekutionsfristens Udløb vil være at afsone med simpelt Fængsel i 5 Dage, hvorimod Indstævnte Nielsen, da Citanten mod hans Benægtelse ikke har bevist, at han har gjort sig skyldig i Selvtægt, vil være at frifinde. De Indstævnte bør in solidum udrede Sagens Omkostninger til Citanten med 100 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 8 November 1923 ved Retten for Hobro Købstad m v.

Forsaavidt Indstævnte har anført, at Appellanterne i sin Tid i Tilslutning til den med ham trufne Aftale om at lade en Landinspektør sætte Skel mellem deres Ejendomme har forpligtet sig til at godkende den Skellinie, som maatte blive draget, har han imod deres Benægtelse ikke godtgjort, at de har indgaaet paa en saadan Forpligtelse, ligesaa lidt som at de ved deres Forhold paa anden Maade har godkendt den skete Skelsætning.

Naar paa den anden Side Appellanterne har anført, at de har vundet Hævd paa det omtvistede Areal, der paa det fremlagte Situationskort er betegnet ved Punkterne C, D, E, F, G, H, T, O, N, C, har de ikke mod Indstævnets Benægtelse godtgjort saadant, og det fremgaar overhovedet ikke med tilstrækkelig Klarhed af de foreliggende utilstrækkelige og tildels indbyrdes modstridende Oplysninger, hvem af Parterne der før Sagens Anlæg har udøvet Ejendomsraadigheden over Arealet, der efter det Oplyste om dets Beskaffenhed ikke kan antages at have været Genstand for nogen vedvarende udvortes fremtrædende Raaden.

For Landsretten har Appellanterne imidlertid uimodsagt anført, at Arealet, der efter det Oplyste ligger ud for deres Ejendom og paa den modsatte Side støder op til Klejtrup Sø, er gammel Søbund, dannet af

Opgørde fra Søen, som i Tidens Løb er tørlagt. Som Følge heraf, og idet det ikke vil kunne tillægges Betydning, at Arealet ifølge Matrikulkortets Udvisende er skyldsæt under det Indstævnte iøvrigt tilhørende Matr Nr 7 a af Klejtrup, maa Arealet som en naturlig Tilvækst til Appellanternes Ejendom anses at tilhøre dem som en Bestanddel af Ejendommen. Ligesom Indstævntes Paastand om, at Appellanterne tilpligtes at anerkende hans Ejendomsret til Arealet, derfor er ubeføjet, saaledes vil Appellanterne ej heller kunne anses med Straf for Selvtægt eller tilpligtes at udrede Erstatning for Ødelæggelsen af det ovennævnte af en Landinspektør satte Skel — der efter det nu Fastslaede helt har været anbragt paa deres Grund — og det i samme anbragte Hegn, og Appellanterne vil saaledes i det Hele være at frifinde for Indstævntes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte efter Omstændighederne at burde godtgøre Appellanterne med 250 Kr.

Nr 40/1925. Grosserer **Hermann Svensen** (V Kondrup)

mod

Fru Nina Svensen, født **Sutiagina** (David),

betræffende Forældremyndigheden over et Barn.

Østre Landsrets Dom af 18 November 1924: Sagsøgte, Fru Nina Svensen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Grosserer Hermann Svensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Foreløbig bemærkes, at Sagen, der er anlagt i Henhold til § 32 i Lov Nr 277 af 30 Juni 1922, burde have været anlagt ved Underretten, men at der dog efter Omstændighederne ikke findes tilstrækkelig Grund til at afvise Sagen fra Landsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellanten vil derhos have at betale Højesterets sagfører David det nedenfor nævnte Salær m m.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Appellanten, Grosserer Hermann Svensen, be-

taler derhos til Højesteretssagfører David i Salær for Højesteret 400 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 14 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører V Kondrup i Salær for Højesteret 400 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 100 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offenlige.

Det Appellanten Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Københavns Byrets Dom af 30 Maj 1923, stadfæstet ved Østre Landsrets Dom af 24 September s A, blev Ægtefællerne, Grosserer Hermann Svendsen og Fru Nina Svendsen separeret blandt andet paa Vilkaar, at Forældremyndigheden over Ægtefællernes fælles Barn Boris, født 28 Juli 1915, tillagdes Fru Svendsen, medens Forældremyndigheden over deres fælles Barn Victor, født 11 April 1914, tillagdes Svendsen.

Under denne Sag paastaar nu Svendsen Dommens Bestemmelse angaaende Forældremyndigheden over Boris ændret saaledes, at den tillægges ham, idet han gør gældende, at der efter Sagens Paadømmelse er fremkommet meget væsentlige Momenter, der godtgør, at Forældremyndigheden over Drengen ikke bør tillægges Fru Svendsen, og at han herefter ifølge Lov om Umyndighed og Værgemaal af 30 Juni 1922 § 32 har Krav paa Forandring af den trufne Afgørelse.

Fru Svendsen paastaar sig frifundet.

Da det af Svendsen til Støtte for hans Paastand fremsatte Anbringende, at Boris dels i Ord og dels i Gerning har vist, at han foretrak at være hos sin Fader fremfor hos sin Moder, et Anbringende, hvis Rigtighed bestrides af Fru Svendsen, maa være uden Betydning, og da det ikke af Sagsøgeren er godtgjort, at Fru Svendsen, som af ham paastaet, skulde have vanrøgtet Barnet eller dog udvist Forsømmelighed med Hensyn til dets Opdragelse, findes der ikke at foreligge Omstændigheder, som i Medfør af ovennævnte Lovbestemmelse kan begrunde en Ændring af den ved de nævnte Domme trufne Afgørelse. Fru Svendsen vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Svendsen at burde godtgøre hende med 150 Kr.

Nr 334/1924.

Rigsadvokaten

m o d

Hermann Svensen (Vilh Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 213.

Østre Landsrets Dom af 18 November 1924: De Tiltalte Hermann Svensen og Christian Maria Holstein-Løvenørn bør straffes hver især med simpelt Fængsel i to Maaneder og hver for sit Vedkommende betale Sagens Omkostninger. Tiltalte Holstein-Løvenørn betaler derhos i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Anker-Jensen 125 Kr. I Medfør af Bestemmelserne i Kapitel 3 i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 udsættes Straffens Fuldbyrkelse for Tiltalte Holstein-Løvenørns Vedkommende og efter Forløbet af 5 Aar efter denne Doms Afsigelse bortfalder den for hans Vedkommende, saafremt de i nævnte Lov anførte Betingelser overholdes. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er alene paaanket af Tiltalte Hermann Svensen.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste, saavidt den er paaanket.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Hermann Svensen til Højesterets-sagfører V Kondrup 200 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Københavns Byrets 7 Afdeling for Straffesager, tiltales i Henhold til Anklageskrift af 23 September d A Hermann Svensen og Christian Maria Holstein-Løvenørn til Straf efter Straffelovens § 213 for i Forening i Tiden fra den 16 til 23 Maj d A ved List og Magt at have unddraget Tiltalte Svensens fraseparerede Hustru, Nina Michailovna Svensen, dennes og Tiltalte Svensens Fællesbarn Boris, født den 28 Juli 1915, over hvem Forældremyndigheden ved Københavns Byrets Dom af 30 Maj 1923, stadfæstet ved Østre Landsrets Dom af 24 September 1923, var tillagt nævnte Nina Svensen, derved at de den 16 Maj d A, da

Barnet sammen med Moderen gik paa Gaden i Gl Mønt, satte sig i Besiddelse af dette, hvorpaa det bragtes til en Familie Vesterbrogade 146, hvorfra det samme Dag af Tiltalte Holstein-Løvenørn bragtes til en Familie Herluf Trollesvej 12, hvor det den 18 Maj d A af samme Tiltalte blev afhentet for at bringes til Tiltalte Svensens Bopæl Kochsvej 16, hvor det opholdt sig indtil den 23 Maj d A, da det ved Politiets Foranstaltning blev tilbageleveret Moderen.

Tiltalte Svensen er født den 1 Maj 1889 og Tiltalte Holstein-Løvenørn er født den 20 Juli 1880. — Ingen af de Tiltalte er tidligere straffet.

Det fremgaar af Sagen, at Drengen Boris, over hvem Tiltalte Svensens fraseparerede Hustru i Henhold til den fornævnte Landsretsdom af 24 September 1923 havde Forældremyndigheden, efter Dommens Af sigelse forblev hos Tiltalte Svensen paa Kochsvej Nr 16, idet Tiltalte til Justitsministeriet havde indgivet Andragende om Bevilling til at indanke Sagen for Højesteret. Da saadan Bevilling blev nægtet, indgav Tiltalte Klage til Værgeraad og Overværgeraad for ad denne Vej at faa frataget sin fraseparerede Hustru Forældremyndigheden over Barnet.

Da det imidlertid i Januar Maaned 1924 havde vist sig, at Tiltalte — for hvis Beskyldninger mod Hustruen Værgeraadet efter foretaget Undersøgelse ikke fandt noget objektivt Grundlag — ej heller paa denne Maade kunde naa sit Maal at beholde Boris hos sig, og Tiltalte fremdeles vægrede sig ved at efterkomme Dommen, blev Tiltalte den 11 April 1924 paa Begæring af Fru Svensen ved Fogeddekret sat ud af Besiddelse af Barnet, og Fru Svensen indsat i Besiddelse af dette. Medens Fogden endnu var tilstede paa Tiltaltes Bopæl, viste det sig, at Boris var flygtet bort over Havestakittet.

Den 15 Maj fortsattes Fogedforretningen, og efter at saavel Tiltalte som Boris var antruffet, blev Boris af Fogden overgivet til Fru Svensen. Samme Dags Eftermiddag indfandt Tiltalte sig i Hotel »Cosmopolite« paa Kongens Nytorv — hvor Fru Svensen havde taget Ophold — og forsøgte forgæves at overtale hende til at lade sig faa Boris med hjem.

Den følgende Dag, den 16 Maj, Store Bededag, da Fru Svensen med Boris var paa Vej til Store Kannikestræde for at spise til Middag i »K F U K«s Bygning, blev hun i Gl Mønt indhentet af Tiltalte Svensen, der bad om at maatte hilse paa Boris, hvad Moderen tillod. Da Tiltalte derefter forlangte med det samme at spadsere en Tur med Drengen, og Hustruen modsatte sig dette, satte Drengen pludselig i Løb ad Kristen Bernikowsgade ned imod Østergade forfulgt bl a af sin Moder til Amagerstorv, hvor hun tabte Drengen af Syne.

Med Hensyn til denne Begivenhed har Boris — der ved forskellige Løjligheder har udtalt sig med, at han helst vilde være hos Faderen — overfor Politiet forklaret, at det var uden Opfordring af Faderen, at han løb bort. Senere har Boris i Retten forklaret, at hans Fader hviskede til ham, at han skulde løbe, hvilken sidste Forklaring Drengen har fastholdt i et senere Forhør. Boris har derhos forklaret, at der, lidt efter at han havde givet sig til at løbe, kom en Mand hen til ham og tog ham i Haanden, hvilken Mand han samme Dags Formiddag havde set og talt med i Hotellets Elevator. Under Afhøringen i Retten meddelte Boris, at Manden — der har vist sig at være Tiltalte Holstein-

Løvenørn — senere har fortalt ham, at han i Elevatoren havde sagt til ham: »Din Fader venter Dig her udenfor.«

Boris har videre forklaret, at Manden, der kom hen til ham paa Gaden, da han løb, sagde, at han nu skulde følge ham til en Dame, hvor han kunde være to Nætter, og saa skulde han bringe ham hjem til hans Fader. Da han havde løbet lidt med Manden, forsvandt denne, og der kom nu en anden Mand tilstede, der raabte: »Boris«, og som derpaa satte ham op paa Stangen af sin Cykel og senere selv satte sig op paa Cyklen bag ved ham og kørte videre med ham, indtil han tilsidst kørte ind i en Gaard, hvorfra de i en tilkaldt Automobil kørte ud til Ejendomsinspektør Rasmussen paa Vesterbrogade.

Fru Nina Svensen har forklaret, at hun i Gl Mønt lagde Mærke til, at hendes Mand hviskede noget til Boris, og at Tiltalte Holstein-Løvenørn — hvem hun dengang ikke kendte — som hun saa i Nærheden af hendes Mand, løb ved Siden af hende, da hun løb efter Boris, og tre Gange forsøgte at standse hende ved at række sin Arm hen foran hende.

Ejendomsinspektør Rasmus Rasmussen har forklaret, at han, hvis Plejedatter er en Kusine til Tiltalte Svensen og hos hvem Boris undertiden er kommet for at lege med Plejedatterens Søn, straks da Boris var blevet afleveret i hans Hjem af en ganske ung Mand, som han ikke kendte, og til hvem han ikke rettede noget Spørgsmaal, telefonerede til Kochsvej 16 og meddelte en fremmed Mandsperson, der kom til Telefonen, at Boris var ankommet, og at vedkommende Mand derpaa svarede ham, at Boris straks skulde blive afhentet. Kort efter indfandt Manden (nemlig Tiltalte Holstein-Løvenørn) sig hos Rasmussen, der udleverede ham Barnet, idet han gik ud fra, at han kom fra Svensens Hjem, og desuden mente paa Stemmen at kunne genkende ham som den Mand, han havde talt med i Telefonen.

Tiltalte Svensen har forklaret, at han faa Dage før den 16 Maj paa sit Kontor i et Forretningsanliggende havde haft Besøg af Tiltalte Holstein-Løvenørn, hvem han ellers ikke kendte, og at han ved samme Lejlighed mulig nok har omtalt sine Familieforhold. Han har derimod nægtet at have talt med Holstein-Løvenørn, efter at Boris af Fogden den 15 Maj var udleveret til Moderen, og ligeledes at have talt med ham i Dagene 16 til 18 Maj, paa hvilken sidste Dag Boris atter kom tilbage til Kochsvej 16. Han har derhos benægtet at have foranlediget Holstein-Løvenørns Tilstedeværelse og Optræden ved Boris' Flugt eller denne Tiltaltes følgende Handlinger overfor Drengen. Han har derhos, da Boris kom tilbage den 18 Maj, straks telefoneret derom til Politiet, af hvem han den foregaaende Dag var afhørt om sit Forhold til Drengens Forsvinden.

Tiltalte Holstein-Løvenørn har benægtet, at han i hvad han foretog sig den 16 Maj og de følgende Dage har handlet efter Aftale med Tiltalte Svensen. Han har forklaret, at han, der faa Dage i Forvejen paa Svensens Kontor løseligt var blevet sat ind i dennes Familieforhold, om Formiddagen St Bededag var gaaet op i Hotel »Cosmopolite«, bl a for at se Boris og hans Moder, at han samme Dags Eftermiddag som sædvanlig fra sit Hjem i Palægade gik til en Restauration paa Køb-

magergade for at spise, og at han da paa Vejen tilfældigt saa Fru Svensen med Boris og samtidig saa Tiltalte Svensen følge efter dem, hvorefter han fulgte efter for at se, hvorledes Sagen udviklede sig. Da han derefter saa, at Boris gav sig til at løbe fra Moderen, løb han sammen med Andre og deltog i den videre Forfølgning. Han har benægtet at have forsøgt at standse Fru Svensen og at kende noget til den Cyklist, der bragte Boris ud til Rasmussens, men da han saa Cyklisten køre af Sted med Boris uden at kunne indhente dem, tog han ud til Kochsvej 16 for at undersøge, om Barnet var dér, og da han dér var alene i et Værelse, modtog han Telefonbesked fra Ejendomsinspektør Rasmussen, der fortalte, at Boris var kommet tilstede hos ham. Tiltalte gik nu hen til Rasmussen og traf dér Boris, der sagde, at han havde bedt Cyklisten køre sig derud. Tiltalte vil nu have faaet den Tanke, at han vilde hjælpe Drengen, der var meget oprevet, hen paa et Sted, hvor han i nogle Dage kunde faa Ro og Fred for de oprivende Familiescener, og kom efter først forgæves at have søgt Forbindelse med en Læge i Tanker om en Dame, han kendte, og som boede paa Herluf Trollesvej 12, hvorpaa han i et Automobil kørte Drengen derhen, idet han forinden paa Rasmussens Bopæl, i et Øjeblik han var alene i en Stue, havde telefoneret til vedkommende Dame og forvissat sig om, at hun vilde modtage Drengen. Fra Herluf Trollesvej telefonerede han til Svensens Hjem, at Drengen var i gode Hænder, idet han dog hverken sagde, hvem han var, eller hvor Barnet var. Han lod Boris blive hos Damen paa Herluf Trollesvej indtil Søndag Morgen den 18 Maj, da han hentede ham og bragte ham ud i Frederiksberg Allé, hvorfra Drengen — hvad Tiltalte tænkte, at han vilde — alene gik hjem til sin Fader paa Kochsvej. Tiltalte har fastholdt, at han udelukkende har handlet som sket i Drengens Interesse, uden at han hermed har haft anden Hensigt end at skaffe Drengen Ro og Hvile i et Par Dage.

For Tiltalte Svensens Vedkommende skal først bemærkes, at hans Optræden i Tiden efter Landsretsdommen vækker Formodning om, at han ikke vil være videre nøjeregnende med overfor Hustruen at bringe til Anvendelse saadanne Midler, som efter hans Mæning vilde kunne bringe ham Boris tilbage, og at Boris i Midten af Juni 1924 atter er kommet bort fra Fru Svensen (paa et Tidspunkt, da Tiltalte var bortrejst) og efter at være leveret tilbage til Fru Svensen nu paany opholder sig i Tiltaltes Hjem.

Naar da henses til, at Tiltalte, efter at Boris endelig den 15 Maj var taget fra ham ved Fogden, samme Aften indfandt sig paa Hotellet som ovenfor omtalt, og at han næste Dags Formiddag befandt sig i Nærheden af Hotellet, hvor han, saavel som andre Personer i mere eller mindre Forstaaelse med ham, aabenbart passede Hustruen og Boris op, og naar — uanset hvilken Vægt man vil lægge paa Boris's Forklaringer — yderligere henses til de ovenfor beskrevne nærmere Omstændigheder ved Flugten — ikke mindst den Omstændighed, at Boris af den paagældende Cyklist blev taget op paa Cyklen og senere i Automobil kørt ud til den Svensen bekendte Familie paa Vesterbrogade Nr 146, findes det efter Omstændighederne tilstrækkelig bevist, at Tiltalte Svensen har overtraadt Straffelovens § 213 ved i mere eller mindre klar

Forstaaelse med andre Personer den 16 Maj 1924 paa den nærmere beskrevne Maade at have unddraget Boris fra Fru Nina Svensen, hvem Forældremyndigheden over Boris var tilkendt ved inappellabel Dom.

Det skal tilføjes, at den Omstændighed, at Tiltalte den 18 Maj telefonerede til Politiet — af hvilket han den foregaaende Dag var afhørt om Sagen — at Boris nu var kommet til hans Hjem, ikke kan føre til andet Resultat.

Med Hensyn til Tiltalte Holstein-Løvenørn maa det antages, at han under Barnets Flugt har forsættelig hindret Fru Svensen i at faa fat i Barnet, og selv om denne Tiltaltes Forklaring iøvrigt lægges til Grund for Sagens Paadømmelse, og det altsaa navnlig ikke antages, at han og Svensen har haft nogen forudgaaende Aftale om, hvad der skulde ske, findes han, der var bekendt med den Fru Svensen ved Dommen tillagte Forældremyndighed, ved sine efterfølgende Handlinger i Forhold til Boris at have ydet Svensen en væsenlig Bistand til Unddragelsen af Barnet fra Fru Svensen, hvorfor han i Medfør af Straffelovens § 47 I maa anses som Medgerningsmand og som saadan straffes efter Straffelovens § 213.

Straffene vil være at bestemme til simpelt Fængsel for hver især i to Maaneder, for Tiltalte Holstein-Løvenørns Vedkommende vil dog Fuldbyrdselsen af Straffen kunne udsættes under de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 Kapitel 3 foreskrevne Betingelser.

Tiltalte Svensen har selv sørget for sit Forsvar i Sagen.

Tirsdag den 16 Marts.

Nr 187/1925. Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger (Fich)

m o d

Skattedepartementet (d kst Kmadv),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at deltage i Tabet ved et paa Frederiksborg Amtstue forøvet Indbrudstyveri.

Østre Landsrets Dom af 13 Juni 1925: Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger bør anerkende, at den er pligtig at deltage i Tabet ved det Natten til den 14 December 1922 paa Frederiksborg Amtstue begaaede Indbrudstyveri med 3720 Kr. Saa bør og Brandforsikringen til det Offenlige betale den Retsafgift og den Stempelafgift, som vilde have været at erlægge, saafremt Sagsøgeren, Skattedepartementet, ikke havde haft fri Proces, samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat betale 300 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at Brandforsikringen er fundet pligtig at deltage i det Tab, der er lidt som Følge af det begaaede Tyveri. Det maa derhos billiges, at den af Appellanten nedlagte subsidiære Paastand, der gaar ud paa, at Brandforsikringens Andel i Tabet kun sættes til 2129 Kroner 36 Øre, ikke er taget til Følge. Til Støtte for denne Paastand har Brandforsikringen anbragt, at Kassebeholdningen udgjorde 181 867 Kroner 73 Øre, idet der til Kassebeholdningen maatte medregnes et Beløb af 76 506 Kroner 76 Øre, der indestod paa en Bankkonto, der var betegnet som tilhørende Statskassen. Heri kan der imidlertid ikke gives Brandforsikringen Medhold. Som Sagen foreligger, maa der nemlig gaas ud fra, at de 76 506 Kroner 76 Øre var indsat i Banken i Henhold til Forskrifterne i 1ste Revisionsdepartements Cirku-lære af 29 Juni 1916 og herefter maa anses som omfattende alene Statens Midler.

Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellanten vil derhos have at betale 200 Kroner i Salær til den kst Kammeradvokat.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, til den kst Kammeradvokat 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Natten til den 14 December 1922 blev der forøvet et Indbrudstyveri paa Frederiksborg Amtstue, hvor Tyven oprød det ene af Amtstuens to Pengeskabe og herfra stjal et betydeligt Pengebeløb. Det er hidtil ikke lykkedes at finde Tyven, og det stjaalne Beløb maa anses for tabt.

Efter en af 1ste Revisionsdepartement i Anledning af Indbrudstyveriet foretaget Opgørelse af Amtstuens Bøger maa det antages, at den paa Amtstuen beroende Kassebeholdning pr 13 December 1922 om Afte-nen har udgjort ialt Kr 105 360,97, hvoraf et Beløb af ialt Kr 28 184,14 i Anvisninger, Kupons og kontante Penge henlaa i det af Tyven aabnede Pengeskab, og at det stjaalne Beløb har andraget Kr 22 973. Af Amt-stuens fornævnte Kassebeholdning paa Kr 105 360,97 tilkom Kr 32 809,95 Statskassen, Kr 16 857,24 Den almindelige Brandforsikring for Landbyg-

ninger og Kr 55 693,78 Frederiksborg Amtsrepartitionsfond. Efter en forholdsmæssig Fordeling falder da Tabet med Kr 7220 paa Statskassen, med Kr 3720 paa Brandforsikringen og med Kr 12 033 paa Amtsrepartitionsfonden.

Da Brandforsikringen hævder, at der ikke paahviler den nogen Pligt til at deltage i Tabet, har Skattedepartementet under denne Sag paa Statskassens Vegne paastaaet den tilpligtet at anerkende, at den er pligtig at deltage i Tabet ved det nævnte Indbrudstyveri med 3720 Kr.

Brandforsikringen har paastaaet sig frifundet, hvorhos den har nedlagt en subsidiær Paastand.

Til Støtte for sin Paastand har Skattedepartementet gjort gældende, at Finansministeriet vel, efter at Lov om Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger af 23 April 1870 var traadt i Kraft, har tilladt, at Brandforsikringen som stedlige Kasserere benytter Amtsforvalterne, men at Staten ikke herved overfor Brandforsikringen har paataget sig nogen Forpligtelse med Hensyn til de paagældende Kassererforretningers Udførelse, der kan medføre, at Staten skal tilsvare Brandforsikringen det opkrævede Kontingentbeløb eller bære Risikoen for Brandforsikringens ved Amtstuerne beroende Midler i Tilfælde af Ildebrand, Tyveri og lignende.

Heroverfor har Brandforsikringen anført, at naar den som stedlige Kasserere benytter Amtsforvalterne, sker dette som en Fortsættelse af den Ordning, der har været gældende siden Forsikringens Oprettelse i 1792, og at denne Ordning for Forsikringens Vedkommende er pligtsmæssig, hvorefter Forholdet altsaa er det, at der foreligger et tvungent Incassomandat for Amtstuerne. Selv om Forholdet imidlertid kunde bedømmes ud fra de almindelige Regler for Forholdet mellem en Mandant og hans Mandatar, kan Forsikringen, efter hvad den videre gør gældende, ikke være pligtig at hæfte for Tabet, idet de til forskellige Kasser ved Amtstuerne indkasserede Beløb, og derunder altsaa navnlig de for Forsikringen indkasserede ikke holdes adskilte fra hinanden, hvorfor Amtstuerne Besiddelse af de til andre Kasser end Statskassen indkasserede Beløb har Karakteren af et irregulært Depositum, hvad atter maa medføre, at Depositaren — Amtstuerne og derigennem Statskassen — bærer Risikoen for hændeligt Tab. Angaaende det heromhandlede Tab har Forsikringen yderligere gjort gældende, at det end ikke kan anses for hændeligt, i hvilken Henseende den har hævdet, at det maa karakteriseres som en Ugatsomhed at opbevare saa store Beløb i Pengeskab uden Tyveriforsikring, og idet Amtsforvalteren har undladt at efterkomme en ham af Brandforsikringen i August 1914 givet Ordre om ugenlig til Privatbanken at indsende de til ham indgaaede Brandhjælpspenge. Endelig har Forsikringen anført, at selv om der virkelig ved Tyveriet var opstaaet noget Krav mod den, maatte dette Krav i alt Fald være bortfaldet som Følge af, at Finansministeriet et Aars Tid efter Tyveriet har i Anledning af den daværende Amtsforvalters Fratræden forlangt en Opgørelse over hans Tilsvær til Brandforsikringen uden at tage noget Forbehold i den heromhandlede Anledning og efter Modtagelsen af denne Opgørelse har frigivet Amtsforvalterens Kaution.

Det fremgaar af Sagen, at Amtstuerne uden nogen Indblanding fra

Statens Side udfører deres Virksomhed for Brandforsikringen efter dens nærmere Anvisning og Instruktion, og at de direkte afregner med og aflægger Regnskab til Forsikringen, samt at denne, straks efter at Brandhjælp pengene er indgaaet, har Raadighed over Beløbene, som det navnlig staar dem frit for — som ogsaa sket — at beordre indbetalt til sig, efterhaanden som de indkommer.

Herefter findes det — ganske uanset om Forsikringens Benyttelse af Amtstuerne som stedlige Kassererkontorer maatte være en for den pligtmæssig Ordning eller ej — ikke at kunne statueres, at Statskassen som Debitor skal tilsvare de til Amtstuerne for Forsikringens Regning indbetalte Beløb, men disse findes at maatte anses som straks ved Indbetalingen at være indgaaet til Forsikringen som denne tilhørende og ogsaa for det heromhandlede Tilfældes Vedkommende at have beroet ved Frederiksborg Amtstue paa Forsikringens egen Risiko.

I Henhold hertil og idet endnu bemærkes, at der ikke findes udvist nogen til Erstatning forpligtende Uagtsomhed ved Beløbets Opbevaring som sket, samt at Finansministeriet ikke findes ved Forlangendet om den fornævnte Opgørelse at have frafaldet sit eventuelle Krav paa Brandforsikringens Deltagelse i det forefundne Tab, vil Skattedepartementets Paastand være at tage til Følge.

Brandforsikringen vil til det Offenlige have at betale den Retsafgift og den Stempelafgift, som vilde have været at erlægge, hvis Skattedepartementet ikke havde haft fri Proces, samt have at betale i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kr.

Nr 209/1925. **Frederiksborg Amtsraad** (Steglich-Petersen)

m o d

Skattedepartementet (d kst Kmadv),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at deltage i Tabet ved et paa Frederiksborg Amtstues Kontor forøvet Tyveri.

Østre Landsrets Dom af 13 Juni 1926: Frederiksborg Amtsraad bør anerkende, at Frederiksborg Amtsrepartitionsfond er pligtig at deltage i Tabet ved det Natten til den 14 December 1922 paa Frederiksborg Amtstue begaaede Indbrudstyveri med 12033 Kr. Saa bør og Amtsraadet til det Offenlige betale den Retsafgift og den Stempelafgift, som vilde have været at erlægge, saafremt Sagsøgerne, Skattedepartementet, ikke havde haft fri Proces, samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat betale 300 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Til Støtte for sin principale Paastand om Friifindelse har Amtsraadet for Højesteret yderligere anført, at der er udvist uforsvarligt Forhold med Hensyn til Opbevaringen af Amtsraadets Midler. Heri kan der imidlertid ikke gives Amtsraadet Medhold. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Amtsrepartitionsfonden er kendt pligtig at deltage i det ved Tyveriet forvoldte Tab. Det maa derhos billiges, at den af Appellanten nedlagte subsidiære Paastand, der gaar ud paa, at Amtsraadets Andel i Tabet kun sættes til 7035 Kroner 17 Øre, ikke er taget til Følge. Til Støtte for denne Paastand har Amtsraadet anbragt, at Kassebeholdningen udgjorde 181 867 Kroner 73 Øre, idet der til Kassebeholdningen maatte medregnes et Beløb af 76 506 Kroner 76 Øre, der indestod paa en Bankkonto, der var betegnet som tilhørende Statskassen. Heri kan der imidlertid ikke gives Amtsraadet Medhold. Som Sagen foreligger, maa der nemlig gaas ud fra, at de 76 506 Kroner 76 Øre var indsat i Banken i Henhold til Forskrifterne i 1ste Revisionsdepartements Cirkulære af 29 Juni 1916 og herefter maa anses som omfattende alene Statens Midler.

Herefter vil Dommen, overensstemmende med Indstævntes Paastand, være at stadfæste.

Appellanten vil derhos have at betale 200 Kroner i Salær til den kst Kammeradvokat.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Frederiksborg Amtsraad, til den kst Kammeradvokat 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Natten til den 14 December 1922 blev der forøvet et Indbrudstyveri paa Frederiksborg Amtstue, hvor Tyven opbrød det ene af Amtstuens to Pengeskabe og herfra stjal et betydeligt Pengebeløb. Det er hidtil ikke lykkedes at finde Tyven, og det stjaalne Beløb maa anses for tabt.

Efter en af 1ste Revisionsdepartement i Anledning af Indbrudstyveriet foretaget Opgørelse af Amtstuens Bøger maa det antages, at den paa Amtstuen beroende Kassebeholdning pr 13 December 1922 om Aftenen har udgjort ialt Kr 105 360,97, hvoraf et Beløb af ialt Kr 28 184,14 i Anvisninger, Kupons og kontante Penge henlaa i det af Tyven aabnede

Pengeskab, og at det stjaalne Beløb har andraget Kr 22 973. Af Amtstuen's fornævnte Kassebeholdning paa Kr 105 360,97 tilkom Kr 32 809,95 Statskassen, Kr 16 857,24 Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger og Kr 55 693,78 Amtsrepartitionsfonden.

Efter en forholdsmæssig Fordeling falder da Tabet med Kr 7220 paa Statskassen, med Kr 3720 paa Brandforsikringen og med Kr 12 033 paa Amtsrepartitionsfonden.

Da Frederiksborg Amtsraad hævder, at der ikke paahviler Amtsrepartitionsfonden nogen Pligt til at deltage i Tabet, har Skattedepartementet under denne Sag paa Statskassens Vegne paastaaet Raadet tilpligtet at anerkende, at Frederiksborg Amtsrepartitionsfond er pligtig at deltage i Tabet ved det nævnte Indbrudstyveri med 12 033 Kr.

Amtsraadet har paastaaet sig frifundet, hvorhos det har nedlagt en subsidær Paastand.

Til Støtte for sin Paastand har Skattedepartementet gjort gældende, at medens Amtstuen vel oppebærer de amtskommunale Skatter og i det Hele udfører Kassererforretninger for Amtsraadet, mangler der ethvert Holdepunkt for den Antagelse, at de indkasserede Beløb — om de end ikke foreligger individualiserede — ikke straks skulde tilhøre Amtsraadet, i hvilken Henseende Departementet har henvist til, at Amtsforvalteren direkte afregner med og aflægger Regnskab til Amtsraadet over Beløbene, og til at Amtsraadet selv for disse Midlers Vedkommende foretager Revision af og paakender Amtstuen's Regnskab.

Heroverfor er det af Amtsraadet anført, at det altid har opfattet sit Forhold til Amtstuen og derigennem til Statskassen som et rent Kreditorforhold, der ikke gav det Ejendomsret over nogen Del af Amtstuen's Beholdninger, hvorved det har henvist til, at det er Staten, der uden nogen forudgaaende Forhandling med Raadet udnævner Amtsforvalteren og det paa Amtstuen iøvrigt ansatte Personale, ligesom det ogsaa er Staten, der giver Reglerne for Amtstuen's Forretningsgang, og som fører Tilsyn med Amtstuen's Forhold i det Hele.

I den af Indenrigsministeriet under 29 Juli 1868 i Henhold til § 54 i Lov om Landkommunernes Styrelse af 6 Juli 1867 stadfæstede Vedtægt for Amtsraadskredsen er det angaaende Regnskabsvæsnets bl a fastsat:

»Amtsforvalteren i Amtsraadskredsen udfører fremdeles de Amtsrepartitionsfonden og Amtsfattiggassen vedkommende Kassererforretninger og opbevarer de disse Fonds tilhørende Aktiver, hvorimod Regnskabsførelsen overgaaer til Bogholderen. Ingen Udbetaling eller Indbetaling kan finde Sted uden i Henhold til en af Amtmanden udstedt og af Bogholderen noteret Ordre, dog med Undtagelse af Indbetalingen af de Hartkornet eller Kommunerne paalignede Amtsrepartitionsfondsbidrag, om hvis Størrelse Amtsforvalteren ved en af Amtmanden underskrevet og af Bogholderen noteret Kommunikation er meddelt Underretning.

Enhver Ind- eller Udbetaling skal straks krediteres eller debiteres Amtskassen i vedkommende Amtstuen's almindelige Kassebog.«

Det fremgaaer derhos af Sagen, at omend Amtsraadet i Henhold til Forordning om Amtstueoppebørsler af 8 Juli 1840 § 1 og Landkommunalloven af 6 Juli 1867 § 52 er nødsaget til at benytte Amtstuen til Inkasation af Størstedelen af Amtsraadskredsens Indtægter, og omend Raa-

det ikke, fordi dette Arbejde udføres ved Amtstuen, kan have Adgang til at blande sig i Amtstuens Forretningsgang ved paa egen Haand at give Amtstuen Paalæg med Hensyn til dens Kontor- og Arbejdsforhold og lignende, vil dog Raadet kunne gennemføre, hvilken Ordning det ønsker, med Hensyn til Størrelsen af de ved Amtstuen beroende Beholdninger af Amtsfondens Midler, disses Indsættelse til Forrentning i Banker og Sparekasser o lign.

Det er endelig oplyst, at der for Frederiksborg Amtsraads Vedkommende i en Aarrække har bestaaet en Ordning, hvorefter Amtstuen af Amtsfondens Beholdning har indsat Beløb i Hillerød Bank, saaledes, at de dermed udgik af Amtstuens Beholdning, og at der intet vilde have været til Hinder for, at Raadet her fastsatte et Maksimalbeløb, som Amtstuen kunde have som Beholdning, ligesom der ogsaa kunde være truffet den Ordning, at Amtstuen havde en passende Del af sin Beholdning henstaaende i Sparekasse eller Bank.

Herefter findes det ikke at kunne statueres, at Statskassen som Debitor skal tilsvare de til Amtstuen for Amtsraadets Regning indbetalte Beløb, men disse findes at maatte anses som straks ved Indbetalingen at være indgaaet til Amtsraadet som dette tilhørende og altsaa at bero ved Amtstuen paa Amtsraadets egen Risiko.

I Henhold hertil vil Skattedepartementets Paastand være at tage til Følge.

Amtsraadet vil til det Offenlige have at betale den Retsafgift og den Stempelafgift, som vilde have været at erlægge, hvis Skattedepartementet ikke havde haft fri Proces, samt have at betale i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kr.

Onsdag den 17 Marts.

Nr 310/1925.

Rigsadvokaten

m o d

Alfred Christensen (Møldrup),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Dom afsagt den 13 August 1925 af Retten for Frederikshavn Købstad m v: Tiltalte, Chauffør Alfred Christensen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Han vil derhos have at betale denne Sags Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Forsvarer, Sagfører Alster, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 25 September 1925: Tiltalte Alfred Christensen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i et Aar. I

Henseende til Sagens Omkostninger i første Instans bør Underretsdømmen ved Magt at stande. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger for Landsretten og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer sammesteds, Overretssagfører Ejstrup, 125 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

Efter det Foreliggende maa det antages, at Tiltalte ved de to første i Anklageskriftet omhandlede Lejligheder har udvist det deri nævnte Forhold overfor Else Elisabeth Schultz, og at Tiltalte paa Frederikshavns Kirkegaard har behandlet hende saaledes, som af hende forklaret, dog at det findes betænkeligt at anse det for godtgjort, at han har indført sit Lem i hendes Kønsdel eller forsøgt herpaa. Tiltalte vil herefter være at anse efter Strfl § 176, jfr § 173, med en Straf, der findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

I Henseende til Sagens Omkostninger vil Landsrettens Dom være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Alfred Christensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Møldrup 80 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Underretsdømmens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag tiltales Chauffør Alfred Christensen for Overtrædelse af Straffelovens § 173, jfr § 176 for to Gange henholdsvis lige før og lige efter afvigte Pinse (den 31 Maj 1925) i Garagen paa Frederikshavn Skibsværft med Haanden at have befølt de nøgne Kønsdele paa Else Elisabeth Schultz, født den 15 April 1917, og ved i Begyndelsen af Juni 1925 paa Frederikshavns Kirkegaard at have nedtrukket hendes Benklæder og lagt sig ovenpaa hende med sit blottede mandlige Lem i umiddelbar Berøring med hendes blottede Kønsdele.

Under Sagens Behandling har der fundet den Ændring Sted i Anklagen, at Barnet paa Frederikshavns Kirkegaard satte sig ovenpaa Tiltalte.

Tiltalte, hvis Navn er som anført, er født i Sæby den 4 November 1886, ikke straffet.

Under Sagen er det, dels ved Tiltaltes egen Tilstaaelse, dels paa

anden Maade godtgjort, at Tiltalte flere Gange har behandlet Else Elisabeth Schultz, født i Frederikshavn den 15 April 1917, uterligt, dels ved at kysse hende og føre sin Haand mod hendes Kønsele, dels ved paa Kirkegaarden at lægge sig paa Ryggen og sætte hende eller tillade hende at sætte sig overskrævs paa ham.

Baade Baret og Tiltalte havde opknappede Bukser, og Resultatet blev, at Tiltalte fik Sædafgang, uden at der dog er fuldbyrdet noget Samleje.

Efter den for Baret fremlagte Lægeattest er der ikke konstateret nogen Skade ved den hende overgaaede Behandling, og der er frafaldet Erstatningspaastand.

Tiltalte vil herefter i Henhold til Straffelovens § 173, jfr § 176 være at hensætte i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, hvorhos han vil have at udrede denne Sags Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Forsvarer, Sagfører Alster, 50 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag den 13 August 1925 af Retten for Frederikshavn Købstad m v afsagte Dom er paaanket alene af Anklagemyndigheden.

For Landsretten har Tiltaltes Forsvarer nedlagt Paastand om Sagens Afvisning her fra Retten under Henviisning til, at der under 17 August d A af Statsadvokaturen er meddelt Fuldbyrdelsesordre med Hensyn til Afsoningen af den ved Dommen idømte Straf. Da denne Beslutning imidlertid er forandret af Rigsadvokaturen i sammes Skrivelse til Statsadvokaturen af 22 s M, hvori Statsadvokaturen beordres til at paaanke Dommen hertil, vil den nedlagte Afvisningspaastand ikke kunne tages til Følge.

Saa vel Tiltalte som Else Elisabeth Schultz har afgivet detailleret Forklaring for Landsretten. Medens Pigen paa alle væsentlige Punkter har forklaret i Overensstemmelse med sin tidligere afgivne Forklaring og derunder navnlig, at det er Tiltalte, som paa Kirkegaarden har ført hende ind mellem Træerne, hvor han mod hendes Vilje løftede hende over en der værende Hæk, at det er ham, der har knuppet sine Benklæder op og fremtaget sit Lem, trukket hendes Benklæder ned og lagt hende ovenpaa sig og derpaa ført sit Lem ind i hendes Kønsele, har Tiltalte med enkelte Ændringer afgivet samme Forklaring som tidligere,

Færdig fra Trykkeriet den 7 April 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — Bredgade 32.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 3.

Onsdag den 17 Marts.

herunder ogsaa, at han ved den paagældende Lejlighed havde Sæd-
afgang.

Kredslægen i Frederikshavn har i en under 30 Juni d A efter forud-
gaaende Undersøgelse afgivet Erklæring udtalt, at det vel er udelukket,
at der kan have fundet Samleje Sted med voksen Mand, saaledes at
Manden skulde have indført sit mandlige Lem i Pigens Moderskede,
men at der intet er fundet, der udelukker, at en voksen Mand kan have
indført sit Lem indenfor hendes store Skamlæber henimod Indgangen
til Moderskeden, der befandtes at være ildrød og Sæde for Betændelse.

Idet Tiltaltes Forklaring, hvor den strider mod Pigens, som ganske
usandsynlig vil være at forkaste, og Pigens Forklaring derfor vil være
at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, vil Tiltalte for de af ham
udviste Forhold, hvad Beskrivelsen i Anklageskriftet ikke er til Hinder
for, være at anse efter Straffelovens § 173, jfr tildels § 176, med en
Straf, der passende findes at kunne bestemmes til Forbedringshusar-
bejde i et Aar.

Det maa misbilliges, at Tiltalte først er fremstillet til Afhøring i
Retten den 1 Juli d A Kl 3¹/₄ Eftm, skønt Anholdelsen ifølge den i Rets-
mødet fremlagte Politirapport af 30 Juni har fundet Sted denne Dag Kl
2¹/₂ Eftm, og det kan heller ikke billiges, at der ikke er givet Tiltalte
Lejlighed til i Retten at afgive en detailleret Forklaring, og at Tilførslen
til Retsbogen af hans Forklaring delvis indskrænker sig til en Henvis-
ning til Begæringen om Forundersøgelsen.

I Henseende til Sagens Omkostninger i første Instans vil Dommen
være at stadfæste.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger her for
Retten og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer samme-
steds 125 Kr.

Torsdag den 18 Marts.

Nr 263/1925.

Rigsadvokaten

mod

Peder Jensen Thomasen (Stein),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vestre Landsrets Dom af 21 August 1925: Tiltalte Peder Jensen Thomasen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage samt udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 70 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

Efter Alt hvad der foreligger, maa det anses bevist, at Tiltalte har gjort sig skyldig i de ham paasigtede, i Dommen nærmere beskrevne Forhold. Herefter vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 176, jfr § 166 og tildels § 173, hvorved bemærkes, at der ikke foreligger Paatalebegæring fra Forældre eller Vænger, forsaavidt angaar dem af Børnene der var over 12 Aar, da den uterlige Behandling fandt Sted. Straffen findes at burde bestemmes som ved Dommen sket, og Dommen vil herefter kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Tiltalte Peder Jensen Thomasen betaler derhos til Højesteretssagfører Stein i Salær for Højesteret 200 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 83 Kroner 85 Øre.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Peder Jensen Thomasen, der er født den 26 September 1873, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, ved 2 jyske Statsadvokatars Anklageskrift af 17 Juni 1925 sat under Tiltale ved Vestre Landsret til at lide Straf for uterligt Forhold efter Straffelovens § 176, smh med §§ 173 og 174, jfr i det Hele § 166, samt for Krænkelser af Blufærdigheden ved uterligt Forhold efter Straffelovens § 185, derved, at han som Andenlærer ved Humlum Skole under Misbrug af sin Stilling overfor de ham til Undervisning og Opdragelse betroede Børn i Skoletiden:

1. en Dag før Julen 1924 har taget Pigen Klara Kathinka Jensen, født den 20 Oktober 1913, om det venstre Ben og lagt det over sit højre Knæ, hvorpaa han med sin højre Haand har følt hende op mellem Benene udenpaa Benklæderne. Ved to andre Lejligheder har Tiltalte derhos ført sin Haand op under Pigens Benklæder, og, da hun nu satte sine Ben sammen, taget fat i hendes ene Ben og sat det over sit Knæ. Endvidere har Tiltalte en Dag, da bemeldte Klara Kathinka Jensen stod ved Siden af ham ved den nederste Bænk i Klasseværelset, klemmt hende med to Fingre paa hendes Kønsdel, saa at det gjorde ondt.

2. engang i Vinteren 1924—25 har taget om Nanna Madsine Nielsen, født den 18 April 1912, og trukket hende hen til sig og klemmt hende mellem Benene, idet han har ført sin Haand op under hendes Kjole og befølt hende oppe mellem Benene paa Kønsdelen udenpaa Benklæderne,

3. en Dag i Slutningen af Februar eller Begyndelsen af Marts Maaned 1925 har stukket sin Haand op under Skørterne paa Pigen Nielsine Kathrine Nielsen, født den 14 Juni 1913, og med sine Fingre kildret hende paa Kønsdelen uden paa Benklæderne,

4. flere Gange i Januar eller Februar Maaned 1925 har befølt Pigen Agnethe Madsine Damgaard, født den 3 Marts 1913, paa Laarene helt op til Skridtet uden paa hendes Benklæder,

5. flere Gange i Vinteren 1924—25 med sin Haand har befølt Pigen Asta Madsen Damgaard, født den 15 April 1914, uden paa Benklæderne og uden paa Kjolen, hvorefter han har klemmt hende paa Laarene,

5. 5 à 6 Gange i Vinteren 1924—25 har trykket Nielsine Marie Norderby, født den 5 August 1912, ind til sig og derefter stukket Haanden ind under hendes Kjole og klappet hende paa den indvendige Side af Laarene udenpaa Benklæderne,

7. 2 eller 3 Gange i Vinteren 1924—25 har befølt Agnes Hellevig Albertine Lauritsen, født den 1 Maj 1912, idet han har stukket sin Haand ind under hendes Benklæder og klappet hende paa den indvendige Side af Laaret. Denne Behandling af Agnes blev bemærket af Barnet Fanny Marie Knudsen,

8. flere Gange i Vinteren 1924—25 har stukket sin ene Haand op under Benklæderne paa Pigen Valborg Elisabeth Lauritsen, født den 19 Oktober 1913, hvorhos han den ene af disse Gange har kildret hende paa Kønsdelen. Denne Behandling af Valborg blev den ene Gang bemærket af Barnet Kitty Nyboe Jensen og en Gang af Barnet Klara Kathinka Jensen,

9. en Gang har stukket sin Haand op under Skørterne paa Pigen Fanny Marie Knudsen, født den 1 December 1912, og klappet hende paa den indvendige Side af Laaret udenpaa Benklæderne,

10. en Dag i Foraaret 1924 har taget Pigen Oda Viola Smedegaard Christensen, født den 29 Januar 1913, om Livet for at trække hende ind til sig for at faa hende til at staa overskrævs over sit ene Knæ,

11. en Dag i Vinteren 1924—25 med sin Finger har revet et Hul i Benklæderne paa Pigen Kitty Nyboe Jensen, født den 25 Juni 1914, hvorhos han med sin Finger har kildret hende paa hendes bare Skind oppe mellem Benene. Tiltalte har derhos ved en anden Lejlighed kildret

hende paa Laaret udenpaa Benklæderne. Tiltaltes Behandling af Ketty Nyboe Jensen er bemærket af Barnet Agnethe Damgaard.

12. mange Gange i Løbet af Vinteren 1924—25 har befølt Pigen Anna Margrethe Marie Nielsen, født den 8 Maj 1914, idet han har stukket sine Fingre op under Elastiken paa hendes Benklæder.

Tiltalte har vedholdende benægtet at have gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold, men ved de af de forommeldte Pigebørn afgivne Forklaringer i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det imidlertid anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i de i Tiltalen nærmere beskrevne Forhold, hvorved bemærkes med Hensyn til det i Tiltalen under Nr 3 beskrevne Forhold, at Pigens Forklaring gaar ud paa, at Tiltalte nogle Gange ogsaa i Vinteren 1924—25 har behandlet hende som anført. Han vil derfor være at anse efter de i Tiltalen anførte Bestemmelser i Straffeloven med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, hvorhos han vil have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer her for Retten 70 Kr.

Under Sagen er der ikke nedlagt nogen Paastand om Erstatning.

Nr 270/1925.

Rigsadvokaten

mod

Martin Peder Larsen (Henriques),

der tiltales for ulovlig Omløben med Varer.

Københavns Byrets Dom af 12 Juli 1925: Tiltalte Uldhandler Martin Peter Larsen bør til Københavns Kommunes Kasse bøde 15 Kr, hvorhos de ovennævnte Varer vil være at konfiskere som ovenfor nævnt. Tiltalte bør derhos betale Sagens Omkostninger.

Østre Landsrets Dom af 6 August 1925: Tiltalte Martin Peter Larsen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter, derunder Salær til den for Tiltalte for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører C C Heilesen, 40 Kr, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af det Offentlige.

I Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Uldhandler Martin Peter Larsen ved Københavns Politis Anklageskrift af 18 Marts 1925 til at lide Straf for Overtrædelse af Paragraf 42 i Lov 29 December 1857, jfr Forordning 13 Februar 1775 og Plakat 27 November 1839 samt Paragraf 1 i Forordning af 23 April 1845, alt i Anledning af at han — der har Bopæl her i Staden — den 10 December 1924 her har omført og falbudt til Salg forskellige Uldvarer, Dame- og Herreundertøj.

Tiltalte, som da han blev antruffet, fandtes i Besiddelse af ialt 9 Stk Herreundertrøjer, 8 Stk Herrcunderbenklæder, 11 Stk Dameundertrøjer (Bomuld), 6 Stk do (Uld), 3 Stk Damebenklæder (Bomuld), 2 Stk Damcunderliv (Bomuld) samt et Par Damestrømper, hvilke samtlige Genstande er taget i Bevaring under Sagen, gør nu gældende, at han ikke har gjort sig skyldig i nogen Lovovertrædelse, og han henviser i denne Forbindelse til, at samtlige de af ham omførte Varer er indkøbt paa Landet som Husflidsprodukter; han har herom nærmere oplyst, at han har købt Varer som de heromhandlede dels hos Mads Dahl i Engesvang, dels hos Reservepostbud Kjærgaard i Sunds, og han mener, at samtlige de Varer, der er taget i Bevaring under nærværende Sag, alle — dog mulig med en enkelt Undtagelse — stammer fra disse to Husflidsarbejdere, uden at han dog nu er i Stand til nærmere at opgive, hvilke af Varerne der hidrører fra den ene og hvilke fra den anden af de nævnte Personer.

Under Sagen er det nu oplyst, at Mads Dahl bebor en Landejendom i Engesvang, alt udgørende ca 1½ Tønde Land; han holder ingen Husdyr og ernærer sig — foruden ved Trikotagestrikning — ved Tørvefabrikation; han benytter ved sin Tilvirkning af Trikotagevarer to Rundvæve, en Strikkemaskine, to Stikkestingsmaskiner, en Overlochmaskine og en Knaphulsmaskine og har som Medhjælp hertil to Tjenestepiger og en Søn.

Med Hensyn til Reservepostbud Kjærgaard i Sunds er det oplyst, at han bebor en Byejeendom, og hans Hovederhverv er hans Stilling som Reservepostbud; han benytter ved sin Tilvirkning af Trikotagevarer to Rundvæve, 7 Strikkemaskiner, to Stikkestingsmaskiner, en Overdæksmaskine og en Knaphulsmaskine og har hertil Medhjælp af Hustru og en voksen Datter; han anslaar sit aarlige Salg af Trikotagevarer til ca 7500 Kr.

Af de saaledes foreliggende Oplysninger fremgaar nu dels, at hverken Mads Dahl eller Kjærgaard driver Landbrug, dels at deres Tilvirkning af Trikotagevarer foregaar i et saadant Omfang, at man formentlig ikke med Føje kan betegne den som Husflid, der udnyttes som Bierhverv.

Herefter har Tiltalte ikke i Næringslovens Paragraf 37 haft fornøden

Hjemmel til at omføre de heromhandlede Varer til Salg som sket, og han vil derfor efter Plakat af 27 November 1839 Paragraf 1 være at anse med en Københavns Kommune tilfaldende Bøde, stor 15 Kr, hvorhos de fornævnte, under Sagen i Bevaring tagne Varer i Medfør af Forordningen 13 Februar 1775 Paragraf 4 vil være at konfiskere til Fordel for Anmelderne.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 12 Juni 1925 af Københavns Byrets 1 Afdeling og paaanket her for Retten af Tiltalte Martin Peter Larsen til Frifindelse og af Anklagemyndigheden til Skærpelse af den idømte Straf.

Efter hvad der er oplyst for Landsretten om den af Mads Dahl og Kjærgaard, der begge er Landboere, drevne Virksomhed, maa de af dem forarbejdede Varer anses tilvirkede med Husflid, hvorfor Tiltalte vil være at frifinde.

Fredag den 19 Marts.

Nr 170/1925. Logerne »Fremad paany«, »Broderbaandets Sejr« og »Kamp og Sejr under Dansk Good-Templar-Orden af 1924« (Henriques)

mod

Logerne »Kamp og Sejr«, »Ansgar« og »Argus« (David),

betræffende Spørgsmaalet om de appellerende Logers Medejendomsret til en fast Ejendom med Inventar.

Vestre Landsrets Dom af 21 April 1925: De Sagsøgte, Logerne »Kamp og Sejr«, »Ansgar« og »Argus« i Aalborg, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Logerne »Fremad paany«, »Broderbaandets Sejr« og »Kamp og Sejr under Dansk Good-Templar-Orden af 1924«, sammesteds, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte 200 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastande være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til de Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Logerne »Fremad paany«, »Broderbaandets Sejr« og »Kamp og Sejr under Dansk Good-Templar-Orden af 1924«, En for Alle og Alle for En, til de Indstævnte, Logerne »Kamp og Sejr«, »Ansgar« og »Argus«, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skøde af 10 Juni 1919, tinglæst den 21 Juli s A, erhvervede en Sammenslutning af de aalborgske Good-Templar Loger »Kamp og Sejr«, »Ansgar«, »Argus«, »Fremad paany« og »Broderbaandets Sejr«, der alle henhørte under »Danmarks Good-Templar-Orden«, Ejendommen Matr Nr 740 b, 743 b og 745 b af Aalborg Bygrunde, beliggende Skipper Clemensgade Nr 5 i samme Købstad, tilligemed paastaende Bygninger. Logen »Fremad paany« ophævedes i Aaret 1922, og dens Medlemmer fordelte sig til de øvrige Loger saa at der blev 4 Loger tilbage. I Pantebogen foretoges der ikke i denne Anledning nogen Ændring. I Løbet af Sommeren 1924 udmeldte Logen »Broderbaandets Sejr« sig af »Danmarks Good-Templar-Orden« og fulgtes af adskillige af de andre Logers Medlemmer. Forinden Udtrædelsen fuldbyrdedes, afholdtes der den 2 August 1924 et Møde, hvori deltog Medlemmer af de fire Loger, og paa hvilket der forhandlede om en eventuel Fordeling af Ejendommen mellem de tilbageblivende Loger og de udtrædende. Paa dette Møde naaedes ikke noget Resultat, hvorimod det vedtoges at overlade et for de 4 Loger fælles »Byggeudvalg«, bestaaende af to Medlemmer for hver af Logerne, at drøfte Spørgsmaalet og fremsætte Forslag til Behandling paa et nyt Møde, der berammes til Afholdelse den 9 s M. Her vedtoges efter Byggeudvalgets Indstilling følgende Beslutning: »Saafremt de herværende Loger adskilles i to Ordner, udbetales i følgende Skalaer: Bliver der en Loge, faar den $\frac{1}{4}$, to Loger Halvparten og saafremt der opretholdes Flertal af de herværende Loger, har de utilfredse Ret til Halvparten af Ejendommen, saafremt de er i Flertal, og hvis de er i Mindretal mindst en Fjerdepart«. Denne Vedtagelse skete enstemmigt med 100 Stemmer, idet ingen stemte imod.

De sammensluttede Loger talte paa Udmeldelsens Tid ca 320 Medlemmer, og de udtrædende Medlemmers Antal var 180. Disse Medlemmer dannede Logerne: »Fremad paany«, »Broderbaandets Sejr« og »Kamp og Sejr under Dansk Good-Templar-Orden af 1924«, hvilke Loger indordnede sig under den nystiftede »Dansk Good-Templar-Orden af 1924«. De under »Danmarks Good-Templar-Orden« tilbageblivende tre Loger nægtede at anerkende den fornævnte Beslutning om Fordelingen med

Hensyn til Ejendommen, og Sagsøgerne, Logerne »Fremad paany«, »Broderbaandets Sejr« og »Kamp og Sejr under Dansk Good-Templar-Orden af 1924«, alle i Aalborg, har derpaa under nærværende Sag søgt de Sagsøgte, Logerne »Kamp og Sejr«, »Ansgar« og »Argus«, sammesteds, og paastaet dem tilpligtet at anerkende Sagsøgerne som medejendomsberettigede for Halvdelens Vedkommende til den ovennævnte Ejendom med Inventar, nemlig et Klaver og et Orgel. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Det fremgaar af Sagens Oplysning, at da de 5 Loger i sin Tid skulde erhverve den omstridte Ejendom, nedsattes der et Byggeudvalg bestaaende af to Medlemmer fra hver Loge, og at dette Udvalg gjorde Indstilling om Erhvervelsen, som derpaa vedtoges i et af Logernes Medlemmer afholdt Fællesmøde. Uden at Lovbestemmelser i saa Henseende forelaa, har Udvalget, hvis Medlemstal efter 1922 var 8, stadig administreret Ejendommen og to Gange aarlig indkaldt til Fællesmøder, hvor Regnskabet m v forelagdes til Beslutning.

Til Støtte for deres Søgmaal har Sagsøgerne gjort gældende, at den den 9 August 1924 skete Vedtagelse er foretaget paa ganske tilsvarende Maade, og at den, da den er sket enstemmig og uden Modsigelse fra nogen Mødedeltagers Side, maa være forbindende for de Sagsøgte.

Der findes imidlertid at maatte gives de Sagsøgte Medhold i, at der særlig under Forhold, som de foreliggende, hvor et Flertal af Logernes Medlemmer stod i Begreb med at udtræde, har manglet Bemyndigelse for Byggeudvalget til, naar ingen særskilt Beslutning af hver Loge i saa Henseende forelaa, at lade Spørgsmaalet om Fordeling af Ejendommen afgøre ved et Fællesmøde som det den 9 August afholdte.

Som Følge heraf kan den tagne Beslutning ikke anses forbindende for de Sagsøgte, og de vil saaledes være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre de Sagsøgte med 200 Kr.

Mandag den 22 Marts 1926.

Nr 129/1925. Interessentskabet **Bøtø Nors Udgravning (Møldrup)**
m o d

De Grundejere i Idestrup, Væggerløse, Skjelby og Gjedesby Sogne, som har været indvarslet til den under 19 Maj 1919 nedsatte Landvæsenskommission og den under 2 August 1923 nedsatte Overlandvæsenskommission (I Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til vederlagsfrit at overdrage en Pumpestation til et nyt Pumpelag.

(Sagen behandlet skriftligt).

Kendelse afsagt den 22 Maj 1923, af en af Maribo Amt den 19 Maj 1919 nedsat Landvæsenskommission: Overensstemmende med den under Sagen fremlagte Fortegnelse over de i Bøtø Nors Udpumpning interesserede Arealer, saaledes som denne Fortegnelse i Henhold til det Ovenanførte er ændret, vil de paa samme opførte Ejendomme i det Forhold, som det af Fortegnelsen i Forbindelse med de foran gjorte Bemærkninger fremgaar, have at svare Bidrag til det nu bestaaende Pumpeanlæg. Senest den 1 April 1924 ophører Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« at bestaa, og dettes tilstedeværende Anlæg, Bygninger saavel som Jord- og Søarealer overgaar samtidig til det Pumpelag, som vil komme til at træde i Interessentskabets Sted. Til Forberedelse af denne Overgang og til at foretage det videre fornødne til Pumpelagets Dannelse overensstemmende med Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 bliver der under Landvæsenskommissionens Forsæde og efter særlig Indvarsling af de interesserede Lodsejere at foretage Valg af en foreløbig Styrelse paa 9 Medlemmer. De med Landvæsenskommissionens Virksomhed forbundne Omkostninger afholdes af Rekvirenterne, »Interessentskabet Bøtø Nors Udgravning«. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Kendelse afsagt den 23 Marts 1925 af en af Landbrugsministeriet den 2 August 1923 nedsat Overlandvæsenskommission: Overensstemmende med den under Sagen fremlagte Fortegnelse over de i Bøtø Nors Udpumpning interesserede Arealer, saaledes som denne Fortegnelse i Henhold til det Ovenanførte er ændret, vil de paa samme opførte Ejendomme i det Forhold, som det af Fortegnelsen i Forbindelse med de foran gjorte Bemærkninger fremgaar, paa derom fremsat Paakrav fra Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« have at svare Bidrag til det nu bestaaende Pumpeanlægs fremtidige Drift og Vedligeholdelse. Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« bør i saa Fald til det Pumpelag, der dannes af samtlige bidragspligtige Ejendomme, den 1 April 1925 overdrage vederlagsfrit og ubchæftet Pumpestationen ved Marrebæk med alle dertil hørende Maskiner, Redskaber, Beboelseshuse, Vindmotor og andet Pumpningen vedrørende samt alle Interessentskabets Kanaler, Veje og Broer, som det nu forefindes, medens Pumpelaget fra samme Tidspunkt overtager Pligten til Vedligeholdelse af alle Kanaler og offentlige Vandløb — derunder Kobbekanalens Forlængelse indtil den Noret nærmest liggende Grænse af den yderste Ejendom i det inddragne Areal — indenfor samtlige interesserede Arealer. Iøvrigt bør den indankede Kendelse, forsaavidt samme paaanket er, ved Magt at stande. Omkostningerne ved Overlandvæsenskommissionen, derunder Honorar til dennes Sekretær, men bortset fra Salærer til de engagerede Sagførere, som vil være at betale af de respektive Rekvirenter heraf, udredes foreløbig af Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning«, men godtgøres dette af det Pumpelag, der maatte blive dannet og tillægges derefter Anlægsomkostningerne og afholdes paa samme Maade som disse. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Kendelse er afsagt af en af Landbrugsministeriet den 2 August 1923 nedsat Overlandvæsenskommission.

For Højesteret har Interessentskabet nedlagt Paastand om Ophævelse af Overlandvæsenskommissionens Kendelse, forsaavidt det ved Kendelsen betingelsesvis er paalagt Interessentskabet til et nyt Pumpelag den 1 April 1923 at overdrage vederlagsfrit og ubehæftet Pumpestationen ved Marrebæk med alle dertil hørende Maskiner, Redskaber, Beboelseshuse, Vindmotor og andet Pumpningen vedrørende og alle Interessentskabets Kanaler, Veje og Broer, som de nu forefindes. Interessentskabet har derhos paastaet Sagen hjemvist til fornyet Paakendelse ved nævnte Kommission.

Da Overlandvæsenskommissionen ikke findes at have haft Hjemmel i Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 til at gøre Paalæg af Bidrag til Pumpeanlægget betinget af dettes Overdragelse til de Bidragspligtige som sket, vil Interessentskabets Paastande være at tage til Følge, dog at der findes at burde gives Overlandvæsenskommissionen Lejlighed til at omgøre den stedfundne Bidragsfastsættelse, forsaavidt, denne maatte have Sammenhæng med Bestemmelsen om Pumpeanlæggets Overdragelse, hvorfor Kendelsen i sin Helhed vil være at ophæve, og Sagen at henvises til fornyet Paakendelse ved Overlandvæsenskommissionen.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Den indankede Kendelse ophæves og Sagen henvises til fornyet Paakendelse ved Overlandvæsenskommissionen. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Præmisserne til Landvæsenskommissionens Kendelse er saalydende: Under 19 Maj 1919 blev af Lolland-Falsters Stiftamt nedsat en Landvæsenskommission — — —. Den foreliggende Opgave var at træffe Afgørelse med Hensyn til en for Bestyrelsen for Interessentskabet Bøtø Nors Udgravning fremkommet Begæring om, at der af en Landvæsenskommission i Henhold til Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 maa blive bestemt:

1. Hvilke nye Arealer der kan inddrages som bidragspligtige til nævnte Interessentskabs Vedligeholdelse og fremtidige Drift, og
2. I hvilket Forhold disse nyinddragne Arealer skal deltage med Selskabets nuværende Interessenter i de aarlige Udgifter, herunder For-

rentning og Afdrag af de i Aaret 1918 afholdte Udgifter til nye Maskin-anlæg og Kanalernes Fordybning.

Ved en Ekstension af Kommissoriet er Kommissionen derhos blevet bemyndiget til at træffe de videre fornødne Foranstaltninger til Dan-nelsen af et eventuelt Pumpelag.

Det nuværende Interessentskab »Bøtø Nors Udgravning« der med det angivne Formaal 1. Bøtø Nors Udgravning ved en Kanal fra dette lidt Norden for Marrebæk til Guldborgsund og 2. dets Beskyttelse for Østersøens Indtrængen i samme ved Diger langs med denne, var blevet dannet af en Kreds af interesserede Lodsejere, og som havde erholdt Koncession paa Udgravning og Tørlægning af Norets ca 2500 ha med Ejendomsret til samme, fik efter Nedsættelsen af en Landvæsenskom-mission dennes Godkendelse af de fremsatte Planer i et Møde den 3 Juli 1860, hvor tillige vedtoges Statuter for Interessentskabet, som siden har været gældende.

Grænsen mellem det til Interessentskabet henlagte Areal og de til-stødende Lodsejeres Ejendomme kom til at ligge ca 40 m udenfor 0 Kurven, idet Lodsejernes gennem en lang Aarrække faktisk udøvede Brugsret til dette Areal overgik til en Ejendomsret. De omkring Noret liggende Lodsejere blev sat i Bidrag til Projektets Gennemførelse, saa-ledes at der herfor udstedtes Panteobligationer af de paagældende til Interessentskabet, og Gravningen af Marrebækkanalen med Bygningen af Slusen i denne fuldførtes i 1861. Den allerede i Statuterne forudsete Udpumpning af Vandet ved Hjælp af Maskiner viste sig senere nødven-dig, og i 1871 oprettedes den nuværende Pumpestation ved Marrebæk, samtidig med at Kanalgravningen i Noret paabegyndtes og stadig fort-sattes. Der fandt paa samme Tid Indfrielse Sted af Lodsejernes For-skrivninger, saaledes at de paagældende frigjordes for Kapitalgælden til Interessentskabet.

I Aaret 1876 foregik den første Udskiftning af det da tørlagte Areal udenfor Ringkanalen, saalcdes at der blev fordelt 2342 Tdr Land med 54740 Kvadratalen boniteret Areal til Takst 12 paa hver af Inter-essentskabets 262 Stkr Aktier.

Den øverste Del af Noret, kaldet Møllesøen, 264 Tdr Land stor, blev i 1896 tørlagt ved Hjælp af et særligt Pumpeanlæg, der hævdede Vandet op i Ringkanalen, hvorfra det atter gennem Pumpestationen ved Marrebækkanalen udpumpedes i denne, og i 1914 bortsolgte af Møllesøen 252 Tdr Land i 33 Lodder til fri Ejendom udenfor Inter-essenternes Kreds. Ved Adkomstdokumenterne paalagdes der Interessent-skabet Pligt til at holde Vandstanden i en Højde der svarede til ca 1 Fod under de laveste Arealer i Møllesøen, imod at Ejeren aarlig betalte 6 Kr pr Td Land i Pumpeafgift, hvilken Afgift sikredes med 1 Prioritets Panteret i det Solgte og først skulde underkastes en Revision efter Forløbet af 25 Aar enten paa Begæring af mindst Halvdelen af Kø-berne eller efter Forlangende af Interessentskabet.

I 1915 solgte til fri Ejendom den søndre Sø med omliggende Arealer ialt 282 Tdr Land, uden at Køberne blev Interessenter eller skulde betale Pumpeafgift, og samme Aar bortsolgte de paa den vestlige Side af Bøtø Nor beliggende Arealer, ialt 334 Tdr Land i 33 Lodder,

hvis Erlhververe indtraadte som Aktiehavere i Interessentskabet saaledes at der nu blev 295 saadanne.

De Interessentskabet som saadant tilhørende Arealer udgør nu ca 316 ha uudsiftede Arealer (Grænsningsland og Sø) og ca 30 ha matrikulerede Arealer, der delvis er Veje og Kanaler.

Medens der tidligere til Udpumpning af Vandet ved Marrebæk fandtes et Dampanlæg med 2 Kedler, hver paa 90 HK, der trak en Snegl af Diameter 2,375 m, samt en 6-vinget Vindmotor af Diameter 17,7 m med 2 Snegle af Diameter 1,55 m foruden til Møllæsøens Tørholdelse et Dampanlæg med Snegl og en Vindmotor med Snegl, blev der i 1918 nedlagt en ny Snegl til Dampanlægget ved Marrebækkanalen, som foretogede Sænkningknoten fra Kote 1,45 m til Kote 2,6 m og gjorde det muligt at løfte Vandet til Kote 0,5 m, og senere er anskaffet et Centrifugalpumpeanlæg bestaaende af 1 Stk 75 HK Elektromotor, trækende 1 Stk Geue Centrifugalpumpe med 900/1100 mm og 750/1100 mm Suge- og Trykrør, 1 Stk Vacuumpumpe, endvidere en ny længere Snegl til den store Vindmotor, hvis Vindfang er delvis fornyet, 1 Stk Transformator med Ledninger samt en 15 HK Elektromotor, der kan trække Sneglen hørende til Vindmotoranlægget ved Møllæsøen.

Endelig har der indenfor samme Tidsrum fundet betydelige Uddybninger og Oprensninger Sted af de forskellige Kanaler med en Bekostning af 32 000 Kr.

Efter at det af Interessentskabets Bestyrelse var blevet besluttet i Medfør af Reglerne i Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 at søge inddraget som bidragspligtige til den foregaaende Pumpning samtlige de Arealer, der er interesserede i Udpumpningen af Vandet fra Bøtø Nor, er der af »Det danske Hedeselskab«s kulturtekniske Afdeling paa Grundlag af de af samme foretagne Undersøgelser, Nivellementer og Maalinger i Bøtø Nor og omliggende Arealer udarbejdet Planer over samtlige lave Arealer i og omkring Bøtø Nor.

Med det Udgangspunkt, at det interesserede Areal vilde være et saadant, som ikke kunde afvandes tilfredsstillende ved fri Afstrømning gennem en Kanal til Havet, men forudsætter Udpumpning af Vandet, er Interesseskurven lagt i Højden 1,50 m over daglig Vande paa vestlige Side af Noret, hvor Arealerne er Agerjord af god Beskaffenhed, men i Højden 1,00 m paa den østlige Side, hvor Arealerne bestaar af meget let og sandet Jord, og er man herved gaaet ud fra, at de vestlige Arealer maa drænes til en gennemsnitlig Dybde af 1,20 m, medens Afvandingen af de østlige sandede Arealer vil kunne foregaa tilfredsstillende gennem aabne Grøfter med en Dybde af ca 1,0 m under Jordoverfladen. Ved Farvelægning paa Planerne er der sondret mellem de Arealer:

1. som ejes af Aktiehaverne indenfor Interessentskabet med tinglæst Forpligtelse til at svare Bidrag til de aarlige Vedligeholdelsesudgifter,
2. dem, hvoraf der svares en fast aarlig Pumpeafgift til Interessentskabet (Møllæsøen),
3. dem, som er solgt af Interessentskabet uden at svare nogensom-

helst Afgift til dette og enten ejes af Aktieholderne eller udenfor Interessentskabet staaende Lodsejere, og endelig

4. de øvrige Arealer, der er interesserede i Udpumpningen og enten ejes af selve Interessentskabet eller af andre Ejere.

En over samtlige indenfor den foran beskrevne Interessesekurve liggende Ejendomme udarbejdet Liste med Angivelse af disses Matr. Nr. Ejers Navn og Arealets Størrelse udviser et samlet Areal af 4057,42 ha, hvilket Areal dog ved den i Marken udførte Takstansættelse er reduceret noget. — — —

I Henhold til det Anførte fragaar i det efter Forslaget til Udgiiftsfordelingen opførte bidragspligtige Areal 4029,84 ha dels 134,42 ha, dels 0,46 ha og i det til 240 571 opgjorte Partsantal 20 658, 16 405, 1622, 36 ialt 38 721, men tilkommer, da Arealet under Matr. Nr. 5 a Højet By, Væggerløse Sogn, tilhørende Gaardejer Østergaard, vil være at medtage, idet dette ved en Rørledning under Landevejen afvandes til Bøtø Nor, 5 ha til Takst 4 med et Partsantal af 200. Det samlede bidragspligtige Areal vil saaledes komme til at udgøre 3899,96 ha og Antallet af Parter 202 050, af hvilke dog de 130 Parter først vil have at svare Bidrag efter 5 Aars Forløb. Med disse Ændringer bliver Forslaget iøvrigt at stadfæste og udgør saaledes den af Landvæsenkommissionen endelig vedtagne Fortegnelse over de interesserede Ejendomme, som er bidragspligtige til Pumpeanlægget, og det Forhold, i hvilket de skal bidrage.

Det nuværende Interessentskab »Bøtø Nors Udgravning« ejer foruden de tidligere omtalte Jord- og Søarealer med Kanaler og Veje tillige de til Pumpningen tjenende Maskinanlæg og forskellige Bygninger. Efter en af Kommissionen foretaget Udmeldelse af 3 sagkyndige Mænd: Digeingeniør cand. polyt. Markersen af Rødby, Maskinfabrikant Ernst Bruun af Nykøbing F og Tømrermester I. O. Olsen, sammesteds, til at foretage en Vurdering af samtlige Interessentskabets Ejendomme foreligger der en af disse Mænd under 28 Januar 1922 afgivet Vurderingsforretning, ifølge hvilken Værdierne er ansat saaledes:

1. samtlige Maskinanlæg	65 000 Kr
2. Kanalerne	70 000 —
3. Bygninger, bestaaende af Maskinhus og Boliger	30 000 —
4. Jord- og Søarealer	45 000 —

ialt... 210 000 Kr

Der er i Aarene 1918—20 ekstraordinært anvendt paa Anlægget 89 390 Kr 62 Øre og paa Kanalerne 100 890 Kr 08 Øre. Efter Fradrag af Beholdning og Tilgodehavender udgjorde Gælden den 1 Januar 1923 efter Regnskabet 202 160 Kr 64 Øre, der afdrages med 12 000 Kr aarlig, hvilket Beløb inddrages under den aarlige Ligning paa de 295 Aktier. Denne Ligning har for 1920 udgjort 180 Kr pr. Aktie, for 1921 150 Kr og for 1922 140 Kr. Ved Siden heraf har Interessentskabet Indtægter fra Jagt, Fiskeri og Græsleje, ialt et Beløb ca 5000 Kr aarlig.

For at det Pumpelag, som efter Lov af 2 Juni 1917 § 3 dannes af samtlige de ifølge den vedtagne Fortegnelse bidragspligtige Ejendomme.

kan komme til at træde i Virksomhed, vilde der i det foreliggende Tilfælde, hvor Deltagerne i et alt eksisterende Pumpeanlæg inddrager udenfor staaende Ejendomme til at deltage i Udgifterne ved Anlæggets Vedligeholdelse og fremtidige Drift, vel intet være til Hinder for, at det Interessentskab, indenfor hvilket disse Deltagere i Pumpeanlægget hidtil har staaet, fortsatte sin Virksomhed med egen Selvstændighed indenfor de Fællesanliggender — saaledes navnlig med Hensyn til de Interessentskabet som saadant tilhørende Arealer —, som kunde bestaa uanset det nye Pumpelag, medens Interessenterne iøvrigt for deres Ejendommers Vedkommende indgik under dette. Men da en saadan Opretholdelse af en hidtil bestaaende Styrelse ved Siden af en anden, valgt med samme Opgave for Øje, som der tidligere har været hin til Del, men af en anden Kreds og efter andre Afstemningsregler, kunde befrygtes at ville fremkalde visse Brydninger mellem Lodsejerne under Arbejder for Fremme af Pumpelagets Interesser, og der afset herfra i alt Fald vilde opstaa betydelige Vanskeligheder ved at opgøre Interessentskabets Bo i Anledning af den ved Loven forudsatte Overførelse til Pumpelaget af de til den fremtidige Drift nødvendige Anlæg, er det af Kommissionen anset for ønskeligt og af Interessentskabets Bestyrelse tiltraadt, at Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« ophører med at bestaa samtidig med, at det nye Pumpelag træder i Virksomhed, medens samtlige dets Aktiver og Passiver overføres til dette. Da Formue og Gæld, naar den af Vurderingsmændene foretagne og som det maa antages meget forsigtige Taksation af de forefundne Værdier lægges til Grund, ikke vil afvige meget fra hinanden og i al Fald nærmest i Favour af det kommende Pumpelag, nærer Kommissionen ingen Betænkeligheder ved at godkende en saadan Ordning. Herved vil opnaas, at Pumpelaget straks kan arbejde videre paa det bestaaende Grundlag og uden at behøve at udskrive Etableringsbidrag, idet det almindelige Vedligeholdelsesbidrag i sig vil komme til at indbefatte de til Gældens Forrentning og Afdrag fornødne Beløb, for saa vidt disse ikke kan afholdes af de løbende Indtægter eller ved Udnyttelsen af de forhaandenværende Aktiver.

Til Forberedelse af Overgangen fra Interessentskab til Pumpelag, til Udarbejdelse af den endelige Liste over de overtagne Anlæg og andre Ejendele samt Listen over de interesserede Ejendomme med Angivelse af det Forhold, i hvilket hver af disse skal bidrage, og den Gruppe, den hører til i Henseende til Stemmetallet, samt endelig til at affatte og erhverve Landvæsenskommissionens Godkendelse paa en Vedtægt for Pumpelagets Styrelse bliver der under Kommissionens Forsæde og efter særlig Indvarsling af de interesserede Lodsejere at vælge en foreløbig Styrelse paa 9 Medlemmer.

Da Pumpelagets Regnskabsaar vil komme til at løbe fra 1 April til 31 Marts, og Opkrævningen af de paa Grundlag af Udgiftsbudgettet beregnede Bidrag hos Interessenterne maa ske gennem Lister, der første Gang inden 1 Oktober vil være at fremsende gennem Amtsraadet til Amtstuen, forudsattes det, at den foreløbige Bestyrelses Arbejde kan være tilendebragt saa betids, at Pumpelagets selvstændige Virksomhed kan begynde den 1 April 1924, medens Driften indtil da maa foregaa

paa Pumpeanlæggets nuværende Interessenters Regning mod fuld Udskrivning paa Aktierne af de i den tilbagestaaende Periode nødvendige Udgiftsbeløb efter samme Regler som hidtil.

De med Landvæsenskommissionens Virksomhed forbundne Omkostninger afholdes af Rekvirenterne, Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning«.

Præmisserne til Overlandvæsenskommissionens Kendelse er saalydende:

Under 19 Maj 1919 blev der efter Begæring af Bestyrelsen for Interessentskabet Bøtø Nors Udgravning af Maribo Amt nedsat en Landvæsenskommission, som i Henhold til Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 skulde træffe Bestemmelse om

1. Hvilke nye Arealer, der kan inddrages som bidragspligtige til nævnte Interessentskabs Vedligeholdelse og fremtidige Drift og

2. I hvilket Forhold disse nyinddragne Arealer skal deltage med Selskabets nuværende Interessenter i de aarlige Udgifter, herunder Forrentning og Afdrag af de i Aaret 1918 afholdte Udgifter til nye Maskinanlæg og Kanalernes Fordybning.

Ved bemeldte Kommissions Kendelse af 22 Maj 1923 blev

er a g t e t:

Denne Afgørelse har 4 Grupper af Ejere af de interesserede Ejendomme henholdsvis i Skelby Sogn, Idestrup Sogn, Bøtø, Stouby Ø, Stouby Fællesø og vedliggende Byer samt i Gedesby Sogn derunder Interessentskabet »Kobbelsøen« begært forelagt for en Overlandvæsenskommission, hvorefter Landbrugsministeriet under 2 August 1923 har nedsat en saadan — — —

I Begæringen om Sagens Indbringelse for en Overlandvæsenskommission har Rekvirenterne erklæret at ville nedlægge Paastand paa, at den af Landvæsenskommissionen afsagte Kendelse ændres under Hensyn til de for Landvæsenskommissionen fremførte Indsigelser og navnlig med Hensyn til

1. Hvilke Arealer, der er inddraget under Pumpelaget og det saaledes, at nogle fritages helt eller i større Grad end ved Kendelsen fastsat, og at andre, der ikke er inddraget, medtages.

2—3. Partsfordelingen og Boniteringen, mod hvilken der er væsentlige Indsigelser, særlig ogsaa med Hensyn til Fordelingen af den paa de helt eller delvist fritagne Arealer hvilende Afgift.

4. Vurderingen af Interessentskabet Bøtø Nors Aktiver og Passiver.

5. Kobbelsøens Interessenter formener at have retlig Krav paa uden yderligere Vederlag at faa Jorderne afvandet indtil 3 Fod under daglig Vande af Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« og protesterer imod, at yderligere Afvanding er til Nytte for Interessentskabet »Kobbelsøen«; dettes Interessenter ønsker derhos at bestaa uafhængigt af det nye

Pumpelag og højst at betale en i Forhold til Nyttens og Merudgiften fastsat Pumpeafgift.

Skulde Inddragning finde Sted under det nye Pumpelag, maa Interessentskabet »Kobbelsøen« have Krav paa Erstatning for de Værdier, der fra dette overgaar til det nye Pumpelag og faa Fritagelse for at have særskilte Bekostninger paa Kanaler m v.

6. Tilvejebringelse af yderligere Bevisligheder, Syn og Skøn m v.

Under de af Overlandvæsenkommissionen med Rekvirenterne afholdte offentlige Møder er der derhos af disse under Henviisning til Bestemmelserne i Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 § 2 nedlagt den videregaaende Paastand, at de overhovedet vil være at frifinde for at betale noget som helst Bidrag til Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« eller for at indtræde som tvungne Medlemmer i et Pumpelag, som overtager det tidligere Interessentskabs Aktiver og Passiver.

De har i saa Henseende anført, at der ikke i nævnte Lov findes Hjemmel til at inddrage nye Interessenter til Deltagelse i Udgifterne ved en Udvidelse af et bestaaende Pumpeanlæg, der har fundet Sted efter Lovens Ikrafttræden, men uden Iagttagelse af dens Regler om forudgaaende Behandling ved en Landvæsenkommission, og at det samme maa antages at gælde Udgifterne ved Anlæggets Drift og Vedligeholdelse.

Medens Overlandvæsenkommissionen maa give Rekvirenterne Medhold heri, forsaavidt angaar de Udvidelsen vedrørende Anlægsudgifter, og derfor maa holde for, at der i bemeldte Lov savnes Hjemmel for at paalægge Ejerne af de interesserede Ejendomme at deltage i de Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« paahvilende Udgifter til Forrentning og Afdrag af de til Bestridelse af Anlægsudgifter optagne Laan, hvorfor Landvæsenkommissionens Kendelse paa dette Punkt vil være at ændre, skønner Overlandvæsenkommissionen ikke, at Lovens herhen hørende Bestemmelser er til Hinder for at paalægge de paagældende Ejere at deltage i de aarlige Udgifter ved Anlæggets fremtidige Vedligeholdelse og Drift, naar de af Loven krævede Betingelser iøvrigt skønnes at være til Stede.

De øvrige af Rekvirenterne fremsatte Indsigelser gaar — foruden en speciel Indsigelse med Hensyn til Ejendommen Matr Nr 5 h af Bøtø By, Væggerløse Sogn, ud paa dels, at Pumpeanlægget i sin nuværende Skikkelse ikke er til saadan Nytte for vedkommende Arealer, at det efter den oftnævnte Lov af 2 Juni 1917 kan paalægges disses Ejere at deltage i Udgifterne, dels at der — en saadan Nytte forudsat — allerede af de Paagældende under forskellige Former er ydet Vederlag for den stedfindende Afvanding.

Færdig fra Trykkeriet den 14 April 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 4.

Mandag den 22 Marts.

Iøvrigt vil Landvæsenskommissionens Kendelse, forsaavidt samme paaanket er, med de af det foran Anførte følgende Ændringer være at stadfæste, dog saaledes, at Tidspunktet for Oprettelsen af det Pumpelag, der vil være at danne, saafremt Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« herefter fremsætter Krav om Bidrag fra de heromhandlede Arealer, fastsættes til 1 April 1925.

Til nævnte Tidspunkt vil i saa Fald Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« til Pumpelaget have at overdrage vederlagsfrit og ubehæftet Pumpestationen ved Marrebæk med alle dertil hørende Maskiner, Redskaber, Beboelseshuse og Vindmotorer og andet Pumpningen vedrørende samt alle Interessentskabets Kanaler, Veje og Broer som det nu forefindes, medens Pumpelaget fra samme Tidspunkt overtager Pligten til Vedligeholdelse af alle Kanaler og offentlige Vandløb — derunder Kobbekanalens Forlængelse indtil den Noret nærmest liggende Grænse af den yderste Ejendom i det inddragne Areal — indenfor samtlige interesserede Arealer. Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« vil iøvrigt vedblivende kunne fortsætte sin Virksomhed med egen Selvstændighed indenfor de Fællesanliggender — saaledes navnlig med Hensyn til de Interessentskabet som saadant tilhørende Arealer — som bestaa uanset det nye Pumpelag, medens Interessenterne iøvrigt for deres Ejendommens Vedkommende indgaar under dette.

Efter det saaledes Anførte bliver Spørgsmaalet om Vurderingen af de Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« tilhørende Aktiver og dets Passiver uden Interesse for Sagen, hvorfor man har ment at kunne se bort fra Rekvirenternes foran under Nr 4 anførte Indsigelse mod den foretagne Vurdering.

I Henhold til Foranstaaende fragaar i det efter Forslaget for Udgiftsfordelingen opførte bidragspligtige Areal 4029,84 ha, dels 134,42 ha, dels 244 ha og i det til 240 571 opgjorte Partsantal 33 474 + 15 611 + 4927 + 37 + 16 405 Parter eller ialt 70 454 Parter, men tilkommer det i Landvæsenskommissionens Kendelse ommeldte Areal under Matr Nr 5 a af Højet By, Væggerløse Sogn, stort 5 ha til Takst 4 med et Partsantal af 200.

Ved Udgifternes Fordeling vil imidlertid i Henhold til det foran angaaende Mølesøarealerne Anførte de disse Arealer efter Forslaget paa-

lignede 16 405 Parter være at tillægge de bidragspligtige Parter, saaledes at det disse Parter paalignede Beløb udredes dels af Ejerne af de paagældende Arealer dels af Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning« i det foran anførte Forhold.

Det samlede bidragspligtige Areal vil herefter udgøre 3897,98 ha og Antallet af Parter 186 722.

De med Overlandvæsenskommissionens Virksomhed forbundne Omkostninger, derunder Honorar til Kommissionens Sekretær, men bortset fra Salærer til de af Rekvirenterne engagerede Sagførere, der vil være at afholde af de respektive Rekvirenter, udredes foreløbig efter nærmere Opgørelse fra Overlandvæsenskommissionen af Interessentskabet »Bøtø Nors Udgravning«, men bliver at godtgøre dette af det Pumpelag, der maatte blive dannet og tillægges derefter Anlægsomkostningerne og udredes paa samme Maade som disse.

Onsdag den 24 Marts.

Nr 159/1925.

Rigsadvokaten

mod

Charles Emil Alphons Zangenberg (I Kondrup),

der tiltales for svigagtigt Forhold.

Østre Landsrets Dom af 9 Maj 1925: De Tiltalte, Christian Maagens Bendtsen og Charles Emil Alphons Zangenberg, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, hver især i to Maaneder. Retten til at udøve Sagførervirksomhed frakendes Tiltalte Zangenberg. I Salær til den for Tiltalte Bendtsen beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Byrdal, betaler denne Tiltalte 800 Kr og i Salær og Rejsegodtgørelse til den for Tiltalte Zangenberg beskikkede Forsvarer for samme Ret, Overretssagfører Galskjøt af Køge, betaler denne Tiltalte 1000 Kr. Sagens øvrige Omkostninger udredes af de Tiltalte En for Begge og Begge for En. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Zangenberg, dels af det Offentlige for nævnte Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den være at stadfæste, saavidt den er paaanket.

Højesteretssagfører Bang, der af Justitsministeriet har været

bemyndiget til at møde for Højesteret i denne Sag i Rigsadvokatens Sted, vil der være at tillægge et Salær af 1000 Kroner, der bliver at udrede af det Offenlige.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Charles Emil Alphons Zangenberg til Højesteretssagfører I Kondrup 600 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører Bang i Salær for Højesteret 1000 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Køge Købstad m v, tiltales fhv Direktør for A/S Landbrugs-, Handels- og Haandværkerbanken i Køge, Snedkermester Christian Maagens Bendtsen og fhv Bogholder og juridisk Konsulent for samme Bank, Overretssagfører Charles Emil Alphons Zangenberg i Henhold til Anklageskrift af 13 Februar d A til Straf for bedrægeligt Forhold. Tiltalte Zangenberg tillige for Bedrageri overfor nævnte Bank.

Begge de Tiltalte paastaas dømt efter Straffelovens § 257 for følgende Forhold:

1.

a) I November 1916 havde de Tiltalte ved Mageskifte med Jens Rasmussen mod Ejendommen Viby 9 og erhvervet »Langdyssegaard« Matr Nr 12 a og 12 b Smørumnedre. Den 7 November 1916 hævdede de paa svingagtig Maade uden Samtykke fra andre af Bankens Myndigheder end den anden Direktør og uden Sikkerhedsstilling den kontante Udbetaling 23 000 Kr og senere nogle Beløb til Gaardens Drift eller ialt med Renter 24 006 Kr 93 Øre paa en tidligere oprettet, men atter salderet Konto pro diverse 180, betegnet »Snedkermester Chr Bentzen & Overretssagfører Zangenberg (Gaarden Søtofte)«, og efter Overførsel den 29 December 1916 af dette Beløb til en Kassekreditkonto 136, betegnet »25 000,00 Rt 6 pCt Kaut Bentzen & Zangenberg »Langdyssegaard« pr Maaløv«, hævdede de yderligere paa samme Maade til Udgifter, der paahvilede dem selv, forskellige Beløb, saaledes at Saldoen den 15 Januar 1918 var 35 585 Kr 33 Øre.

b) I Januar 1918 videresolgte de Tiltalte »Langdyssegaard« til Murermester Chr Jørgensen og Sagfører Thomsen, Roskilde, bl a mod Udstedelse af Obligation for 16 000 Kr og kontant Betaling af 25 000 Kr, hvoraf de 10 000 Kr blev skaffet ved at lade Banken diskontere en af Jørgensen akcepteret Sigtveksel Nr 7699 paa 10 000 Kr, udstedt den 30 Januar 1918 og afdraget den 7 Marts 1918 med 7500 Kr samt indfriet den 31 Maj 1918, men den 1 Februar 1918 afdrog de Tiltalte af den

kontante Udbetaling svigagtig kun 20 000 Kr paa deres Kassekreditkonto, 136, medens de selv hver oppebar 2500 Kr.

c) I Foraaret 1918 videresolgte Jørgensen og Thomsen »Langdyssegaard« til Hans Albert Herman Petersen, og de Tiltalte kastede da paa svigagtig Maade Risikoen ved deres Ejendomshandel over paa Banken, idet de den 23 Februar 1918 lod Petersen udstede en Obligation til Banken mod $5\frac{1}{2}$ pCt aarlig Rente med Prioritet for 14 783 Kr 36 Øre næst oprindelig ialt 37 750 Kr og den 31 Maj s A lod Banken, uagtet Obligationen uden Afdrag var uopsigelig fra Ejer til Ejer indtil December Termin 1927, paa Konto Udlaan 18, laane Petersen det fulde Beløb, som de selv modtog, men hvoraf de kun brugte 13 700 Kr 02 Øre til Betaling af deres Retsgæld efter Kassekreditkonto 136 og 340 Kr 21 Øre til Betaling af deres Gæld efter Konto pro diverse 182, betegnet »Matr Nr 9 ag Viby, Snedkermester Chr Bendtsen og Overretssagfører Zangenberg«, medens de betalte den Bestyrer, de havde haft paa »Langdyssegaarden« 290 Kr og selv hver fik 226 Kr 56(7) Øre.

Bankens Tab paa Konto Udlaan 18 er opgjort til 2273 Kr 92 Øre.

2

a) Ved Skøde af 17 September 1918 købte de Tiltalte af Proprietær Sode »Rørmosegaard«, Matr Nr 5 d og g af Lyngby og Sogn og Matr Nr 5 b af Kollerød By, Lyngby Sogn, for 67 000 Kr mod bl a kontant Udbetaling af 30 000 Kr. Den 16 September 1918 hævdede de Tiltalte svigagtig uden Samtykke fra andre af Bankens Myndigheder end den anden Direktør og uden Sikkerhedsstillelse paa Kassekreditkonto 158, betegnet »Kautionister Overretssagfører Zangenberg og Chr Bentzen, Direktør »Rørmosegaard«, Farum«, den kontante Udbetaling og i den følgende Tid med forskellige Ind- og Udbetalinger til Gaardens Drift indtil 29 December 1920 yderligere 9678 Kr 68 Øre, og efter at de ved Skøde af 18 December 1920 havde solgt Gaarden til Kaptajn J F E Hartnack for 82 000 Kr, dog saaledes, at de selv som yderligere Vederlag regnet til 15 000 Kr, modtog Ejendommen »Margrethehaab«, Matr Nr 12 a og 12 b samt 15 b og 21 b af Skytte- og Studemarken ved Roskilde, hævdede de den 31 December 1920 paa samme Maade desuden 4000 Kr som Fortjeneste til dem selv ved Handlen.

b) Derefter kastede de Tiltalte paa svigagtig Maade Risikoen ved deres Ejendomshandel over paa Banken, idet de den 18 December 1920 lod Hartnack udstede til Banken en Obligation, tinglæst den 30 s M i »Rørmosegaard« for 45 000 Kr næst 37 000 Kr og at forrente med 6 pCt p a samt at afdrage med 2000 Kr aarlig, og den 20 Januar 1921 lod Banken, uagtet Obligationen var uopsigelig i 10 Aar, bortset fra Ejer-skifte, laane Hartnack 45 000 Kr paa Udlaanskonto 27, for hvilken de ikke kautionerede, til Udbetaling til dem selv, hvorefter de samme Dag med dette Beløb nedbragte deres Gæld efter Kassekreditkonto 158 (198) til 77 Kr 28 Øre, alt medens Hartnack paa en Konto Ny pro diverse Nr 4, betegnet »Kaptajn J F E Hartnack »Rørmosegaard« Lillerød (Zbg)« i Tiden fra den 28 December 1920 til 16 Juni 1921 uden særlig Sikkerhedsstillelse hævdede 1793 Kr 50 Øre.

Banken overtog senere »Rørmosegaard« i Administration og tabte

paa Udlaanskonto 27 ialt 39 140 Kr og paa Konto Ny pro diverse 40, betegnet »Rørmosegaard i Administration« 1503 Kr 19 Øre.

3

a) Murermester Chr Jørgensen afkøbte ved Transportkøbekontrakt af 7 August 1918 de Tiltalte og Trafikassistent A P Bendtsen, København, Ejendommen »Sanderødgaard«, Matr Nr 1 af Bistrup By i Tikøb Sogn, for 82 000 Kr mod bl a Forpligtelse til at udstede Obligation til Sælgerne for 36 000 Kr, og Jørgensen solgte Ejendommen videre til Gaardejer Ole Jensen, der atter ved Skøde af 13 Oktober 1918 videre-solgte den til Grosserer Johannes Theodor Henriques for 100 000 Kr bl a mod Forpligtelse til at udstede Obligation for 36 000 Kr til de Tiltalte og Trafikassistent Bendtsen. Denne Obligation blev udstedt den 7 Oktober 1918, læst den 16 s M for 36 000 Kr næst 26 000 Kr at for-rente med $5\frac{1}{2}$ pCt p a fra 11 Juni 1918 at regne og at afdrage med 1000 Kr aarlig, og uagtet den var uopsigelig i 10 Aar uanset Ejerskifte, lod de Tiltalte svigagtig uden Samtykke fra andre af Bankens Myndig-heder end den anden Direktør Banken den 5 Oktober 1918 mod Haand-pant i Obligationen paa Konto Haandpantlaan 38 laane dem 36 627 Kr 01 Øre, nemlig foruden Hovedstolen de siden 11 Juni s A paaløbne Ren-ter 627 Kr 01 Øre, men betalte af dette Beløb kun Banken 31 027 Kr 44 Øre, til Saldering med Renter pr 5 Oktober af den Konto pro di-verse 190 (187), betegnet »Trafikassistent A P Bentzen, København, Snedkermester Chr Bentzen her og Overretssagfører Zangenberg her«, som de selv havde benyttet ved deres Køb af Ejendommen, medens de selv oppebar Resten 5599 Kr 57 Øre, deraf som egenlig Fortjeneste til de tre hver ca 1040 Kr.

b) Senere kastede de Tiltalte paa svigagtig Maade Risikoen ved deres Ejendomshandel over paa Banken ved den 22 Oktober 1920 at lade Banken overtage Obligationen, nu til Rest 34 000 Kr til pari Kurs og betale deres egen Gæld paa Konto Haandpantlaan 38 paa 73 Kr 51 Øre nær med de saaledes indkomne 34 000 Kr, som den 2 November 1920 hævdes paa Konto Udlaan 26, betegnet »34 000,00 Rt $5\frac{1}{2}$ pCt Afdrag 500,00 hver Termin, Grosserer Johannes Henriques, »Sanderødgaard«.

Ved Obligationens Realisation fik Banken paa Konto Udlaan 26 et Tab paa 4822 Kr 82 Øre.

4

Tiltalte Bendtsen erhvervede sammen med Murermester Chr Jør-gensen ved Transportkøbekontrakt af 30 December 1918 Ejendommen Matr Nr 2 s m fl af Kirke Hvalsø By og Sogn — »Hvalsø Savværk og Elektricitetsværk« — for 150 000 Kr og solgte den senere ved Transportkøbekontrakt af 15 November 1919, bekræftet ved Skøde af 19 Januar 1920, til Tømremester Anders Enevold Werngreen for 200 000 Kr, bl a saaledes, at denne skulde udstede 4 Obligationer à 25 000 Kr til dem. Disse Handler ordnede Tiltalte Zangenberg. I Ti-dun fra 21 Januar 1919 til 30 August s A lod de Tiltalte svigagtig uden Samtykke fra andre af Bankens Myndigheder end den anden Direktør og uden Sikkerhedsstilling Banken laane Bendtsen og Jørgensen til Savværkets Drift ialt 22 017 Kr 37 Øre paa Konto pro diverse 223 a

(238), betegnet »Hvalsø Savværk Bentzen og Chr Jørgensen«, og efter denne Gælds Overførsel sidstnævnte Dag til Kassekreditkonto 180, betegnet »Hvalsø Savværk«, lod de Tiltalte Banken paa samme Maade laane Bendtsen og Jørgensen yderligere forskellige Beløb, saaledes at denne Konto udviste en Gæld paa 35 545 Kr 93 Øre, da Werngreen i November 1919 udstedte de nævnte 4 Obligationer à 25 000 Kr og paa 44 399 Kr 33 Øre pr 16 Januar 1922, da alt, hvad Jørgensen skyldte Banken, samledes paa Udlaanskonto 34.

Banken har tabt hele det sidstnævnte Beløb.

5

Tiltalte Bendtsen og Murermester Chr Jørgensen havde i Fællesskab erhvervet Ejendommen Matr Nr 5 m fl af Hesselbjerg, »Brønsholmgaard« ved Raageleje, og Tiltalte Zangenberg havde ordnet denne Ejendomshandel, i Anledning af hvilken der skulde præsteres en konstant Udbetaling paa 25 000 Kr. De Tiltalte lod da den 24 Januar 1919 svingagtigt, uden Samtykke fra andre af Bankens Myndigheder end den anden Direktør og uden Sikkerhedsstillelse, Banken laane Bendtsen og Jørgensen 25 000 Kr paa Konto pro diverse 224, betegnet »Raageleje, Snedkermester Chr Bentzen og Murermester Chr Jørgensen«, og den 25 Januar 1919 yderligere 8572 Kr 82 Øre til Indfrielse af en af Zangenberg trukket og af Jørgensen accepteret Veksel paa 8500 Kr, som Jørgensen havde betalt ved Køb af Ejendommen Roskilde Matr Nr 69 a, der var blevet anvendt ved Erhvervelsen af »Brønsholmgaard«, samt senere flere Smaabeløb, saaledes at Gælden efter denne Konto den 30 December 1919, da den overførtes til Jørgensens ene Konto Haandpantlaan Nr 43, udgjorde 37 672 Kr 39 Øre, der gik tabt for Banken.

6

Tiltalte Bendtsen og Murermester Chr Jørgensen erhvervede den 20 December 1918 Ejendommen Matr Nr 8 a og 58 af Herlufllille By, Herlufmagle Sogn, bl a med kontant at udbetale 30 000 Kr, som de tilvejebragte ved en ikke i Banken diskonteret Veksel paa 30 000 Kr. Tiltalte Zangenberg ordnede ogsaa denne Ejendomshandel. Den 15 og 25 April 1919 lod de Tiltalte svingagtigt uden Samtykke fra andre af Bankens Myndigheder end den anden Direktør og uden Sikkerhedsstillelse Banken laane Bendtsen og Jørgensen ialt 30 000 Kr paa en Konto pro diverse 225, betegnet »Herlufllille, Chr Bentzen og Murermester Chr Jørgensen« til nævnte Veksels Indfrielse og desuden forskellige andre Beløb, saaledes at Gælden efter denne Konto, paa hvilken der senere indsattes et Beløb, der indkom ved videre Mageskifte med Herlufllille-Ejendommen, da den den 30 December 1919 overførtes til Jørgensens ene Konto, Haandpantlaan Nr 42, udgjorde 23 683 Kr 17 Øre, der gik tabt for Banken.

7

Gennem Overførsler af en Del af den fra Tiltalte Bendtsens og Murermester Chr Jørgensens fælles Ejendomshandler stammende Gæld, for hvilken baade Bendtsen og Jørgensen eller Bendtsen alene var indført i Bøgerne som hæftende, til Konti, for hvilke Jørgensen angaves

som hæftende alene, har de Tiltalte paa svigagtig Maade i Bankens Bøger lagt Skjul paa en væsenlig Del af Bendtsens Gæld til Banken, idet de den 30 December 1919 med 37 672 Kr 39 Øre til Konto Haandpantelaan 43, alene betegnet »Muremester Chr Jørgensen, Næstved«, overført Gælden efter Konto pro diverse 224 (vedrørende Raageleje), paa hvilken Konto baade Bendtsen og Jørgensen var angivet som hæftende og endvidere med ialt 33 667 Kr 31 Øre til Konto Haandpantelaan 42, alene betegnet »Muremester Chr Jørgensen, Næstved«, overførte Gælden efter Konto pro diverse 225 (vedrørende Herluffille) 23 683 Kr 17 Øre, efter pro diverse 233 (vedrørende Hotel du Nord, Allinge) 2095 Kr 62 Øre, efter pro diverse 234 (vedrørende Herlufmagle Mølle) 368 Kr, paa hvilke Konti baade Bendtsen og Jørgensen var angivet som hæftende, Restgælden efter Veksel (vedrørende Trente Mølle) Nr 9334, udstedt den 2 Juli 1919 af Bendtsen, akcepteret af Jørgensen 3378 Kr 23 Øre samt Gælden efter Konto pro diverse 239 (vedrørende Allegade 8) 4142 Kr 29 Øre, paa hvilken Konto Bendtsen alene var angivet som hæftende, og idet de den 1 Oktober 1920 med ialt 22 919 Kr 03 Øre, til Kassekreditkonto 196, alene betegnet »Muremester Chr Jørgensen, Næstved«, overførte Gælden fra pro diverse 252 (vedrørende Hvalsø Savværk) 3889 Kr 49 Øre, fra pro diverse 256 (vedrørende Hotel du Nord, Allinge) 6172 Kr 05 Øre, fra pro diverse 259 (vedrørende Hvalsø Savværk) 5243 Kr 73 Øre, fra pro diverse 261 (vedrørende forskellige Terminsydelser i Juni 1920) 5433 Kr 39 Øre, fra pro diverse 262 (vedrørende Allegade 8) 528 Kr 43 Øre, paa hvilke Konti baade Bendtsen og Jørgensen var angivet som hæftende, og fra pro diverse 249 (vedrørende Lille Antvorskov) 1651 Kr 94 Øre, paa hvilken Konto Bendtsen alene var angivet som hæftende.

Tiltalte Zangenberg alene paastaas dømt efter Straffelovens § 252, eventuelt dens § 257, for følgende Forhold:

8

Den 18 December 1918, den 16 April 1919 og den 19 Juni 1919 havde Tiltalte Zangenberg trukket 3 af Jørgensen akcepterede og i Banken diskonterede Veksler paa henholdsvis 1000 Kr, 1000 Kr og 8000 Kr og havde af Beløbene selv oppebaaret 2500 Kr, deraf 500 Kr som Vederlag for den Risiko, han havde paataget sig. For den samlede Gæld havde Jørgensen den 1 Juli 1919 givet Banken Skadesløsbrev — tinglæst den 10 s M og atter udslettet den 10 Juni 1920 — for indtil 10 000 Kr i den ham ifølge utinglæst Adkomst tilhørende Ejendom Matr Nr 5 e og 8 k Nejede By, Alsønderup Sogn, og dette Skadesløsbrev var den 27 Maj 1920 blevet erstattet med Skadesløsbrev — tinglæst den 10 Juni 1920 — fra Jørgensen til Banken for indtil 10 000 Kr i den ham ifølge utinglæst Adkomst tilhørende Ejendom, »Slottet« kaldet, Matr Nr 50 af Hobro Købstad, alt medens de 3 nævnte Veksler den 1 Oktober 1919 samt den 1 Januar, den 1 April og den 1 Juli 1920 blev fornyet i Banken som en samlet Veksel paa 10 000 Kr med Tiltalte Zangenberg som Trassent og Jørgensen som Akceptant. Den 2 November 1920 lod Tiltalte Zangenberg imidlertid svigagtig i den Hensigt at frigøre sig endelig for sin Forpligtelse overfor Banken denne uden noget Veder-

lag og uden selv at paatage sig nogen Vekselforpligtelse modtage Murermester Chr Jørgensens Egen-Veksel, stor 10 000 Kr, Nr 298 af 20 Oktober 1920 til Afløsning af den trasserede Veksel paa 10 000 Kr, som Tiltalte Zangenberg og Jørgensen saaledes i længere Tid havde haft løbende i Banken.

Banken har, bortset fra det mulige Krav paa Tiltalte Zangenberg, tabt de 10 000 Kr.

9

Den 21 Marts 1917 havde Tiltalte Zangenberg for en Kunde af Tiltalte i Anledning af en Ejendomshandel, som Tiltalte ordnede, aabnet Konto pro diverse Nr 187, betegnet »Møller Niels Mattson, »Arløse Mølle«, Laanesag (Z)«, og paa denne Konto henstod uden anden Sikkerhed end Tiltalte Zangerbergs Kaution uberigtiget en Gældspost, stor 468 Kr 98 (6) Øre, som Tiltalte ikke mente, Kunden kunde betale. Den 7 Juni 1921 salderede Tiltalte Zangenberg da svingagtig i den Hensigt at frigøre sig endelig for sin Forpligtelse overfor Banken denne Konto ved Gældens Overførsel til Kassekreditkonto 196, for hvilken ingen andre hæftede end Murermester Chr Jørgensen, der i sin Tid havde solgt Arløse Mølle til Mattson og atter havde købt den af ham.

Beløbet er gaaet tabt for Banken.

Tiltalte Bendtsen er født den 1 Januar 1865 og har drevet Forretning i Køge som Snedkermester, indtil han den 9 April 1921 forlod Byen; hans Bo blev den 23 Januar 1922 taget under Konkursbehandling af Frederiksberg Birks Skifteret, men blev den 18 September s A sluttet i Henhold til Konkurslovens § 97.

Tiltalte Zangenberg er født den 22 Januar 1879 og har — med et Aars Afbrydelse — siden Aaret 1906 været bosat i Køge; den 25 Januar 1909 erholdt han Beskikkelse som Underretssagfører og den 5 Marts 1912 Beskikkelse som Overretssagfører.

Ingen af de Tiltalte er fundet forhen straffet.

»Køge Haandværkerbank« stiftedes i Maj 1902 og aabnedes den 9 Juni 1903. Dens Virksomhed skulde efter Statutterne navnlig gaa ud paa »at tilvejebringe Midler til Udlaan blandt Medlemmerne og iøvrigt at drive almindelig Bankvirksomhed«. Bankens Myndigheder var Repræsentantskabet, bestaaende af 12 Medlemmer, der af sin Midte valgte et fast Udvalg (Delegation) paa fire Medlemmer, endvidere Direktionen, bestaaende af to af Repræsentantskabet ansatte Direktører, der efter Statuternes § 20 ikke kunde »erholde Laan af Banken eller indgaa Kautionsforpligtelser overfor denne«, og endelig Generalforsamlingen. Direktørerne og Medlemmerne af det faste Udvalg udgjorde Bankens Bestyrelse.

Den 2 Juni 1915 vedtoges nye Statuter for Banken, hvis Myndigheder forblev uforandrede, bortset fra, at Repræsentantskabets Medlemstal forøgedes til 16. Bankens Navn ændredes til »A/S Landbrugs-, Handels- og Haandværkerbanken, Køge«, og dens Formaal angaves at være at »drive Bankvirksomhed«. Den foran anførte Bestemmelse i de gamle Statuters § 20 udelodes, uden at der efter det Foreliggende ses at være lagt nogen Vægt paa Udeladelsen, og af de nye Statufers Bestemmelser fremhæves § 13, hvorefter »Repræsentantskabet er Bankens

øverste Myndighed og har — — — at give de almindelige Regler for Bankens Virksomhed og i det Hele at tage enhver Beslutning med Hensyn til de af Bankens Anliggender, der ikke er forbeholdt Generalforsamlingen og Bestyrelsen — — —«, endvidere § 15, der bl a bestemmer:

»Direktørerne og Bogholderen har Ret til at overvære Repræsentantskabets Møder og deltage i Forhandlingerne. De afgiver Stemme lige med Repræsentantskabets Medlemmer i alle Sager, der vedrører den daglige Forretning, herfra er de dog udelukkede i Sager, der angaar dem selv eller deres Forretningsførelse — — —«, fremdeles § 16, hvori det bl a hedder: »Udenfor den daglige Forretningsførelse tager Bestyrelsen Beslutning i alle Sager, der ikke er henlagt under Generalforsamlingen, Repræsentantskabet eller Direktionen« og endelig § 17, der er saalydende: »Direktionen repræsenterer Banken udadtil. En Direktørs Underskrift i Forbindelse med Underskrift af Formanden eller Bogholderen er forbindende for Banken i den daglige Forretningsgang. Ved Køb, Salg eller Pantsættelse af faste Ejendomme kræves Repræsentantskabets Samtykke konstateret ved Formandens Underskrift«.

Denne sidstnævnte Paragraf fik ved nogle den 21 November 1919 vedtagne Statutændringer følgende Affattelse: »Direktionen repræsenterer Banken udadtil. Bortset fra Afhændelse og Pantsættelse af fast Ejendom forpligtes Banken i Almindelighed ved Underskrift af en Direktør i Forbindelse med Formanden eller Bogholderen. Ved Afhændelse og Pantsættelse af faste Ejendomme kræves Underskrift af 3 Bestyrelsesmedlemmer i Forening«.

De i Statuternes § 13 nævnte »almindelige Regler for Bankens Virksomhed« blev aldrig fastsat.

Aktiekapitalens Størrelse androg ved Udgangen af 1904 ca 11 500 Kr, ved Udgangen af 1911 ca 21 000 Kr og ved Udgangen af 1917 50 000 Kr. Til denne Aktiekapital, der forblev uforandret lige til Bankens Sammenbrud, kom endnu et mindre Reservefond.

Tiltalte Bendtsen blev ansat som Direktør i Banken ved dennes Oprettelse og forblev i denne Stilling lige indtil han i April 1921 rejste fra Køge; hans Meddirektør var oprindelig Uhrmager Jensen, der fungerede som saadan til sin Død i Foraaret 1919, og den 2 Maj s A valgtes til hans Efterfølger Bagermester E Bargsteen. Efter det Foreliggende synes denne Sidste at have taget sig meget lidt af Bankens Ledelse og i det Hele at have været uden Forstand paa Bankvirksomhed, ligesom han — i Modsætning til Tiltalte Bendtsen — maa forudsættes at have savnet enhver nærmere Kundskab om Bankens Engagementer. I hvert Fald kan det ikke betvivles, at han i det Væsenlige har ladet sig bestemme af de Tiltalte og i Forhold til disse har indtaget en ret passiv Stilling. Tiltalte Zangenbergs antoges fra den 1 Juli 1910 at regne som Bogholder og juridisk Konsulent, og i den med ham oprettede Kontrakt af 14 Juni s A hedder det bl a: »Saalænge Kontraktsforholdet vedvarer, er Sagfører Zangenbergs pligtig enten selv eller ved Kontorist at udføre Bogholderiet og Korrespondancen efter Bestyrelsens nærmere Anvisning, dog saaledes, at Sagfører Zangenbergs intet har med Kassen, hverken Ind- eller Udbetalinger, at gøre og ikke heller har noget An-

svar for samme. Endvidere er Sagfører Zangenberg pligtig som juridisk Konsulent at varetage Bankens Interesser og til at bistaa Bestyrelsen med Raad og Daad, og saalænge Kontraktsforholdet bestaar, maa Sagfører Zangenberg ikke knytte sig til nogen anden Bankvirksomhed her i Køge«. Tiltalte Zangenberg kom snart til at indtage en ledende Stilling indenfor Banken og blev den, der forelagde Aarsregnskaberne i Bestyrelses- og Repræsentantskabsmøderne, og som i disse udtalte sig om Bankens hele Stilling og Virksomhed, der, som det synes, først efter Tiltalte Bendtsens Bortrejse gav Anledning til nogen mere indgaaende Drøftelse. I September 1921 opsigde Tiltalte Zangenberg sin Stilling som Bogholder fra den 1 Januar 1922 at regne, forud for hvilket Tidspunkt en Funktionær i Revisionsbanken i København var blevet ansat som Fuldmægtig i Banken.

Efter at Bankinspektøren i Slutningen af Januar 1922 havde undersøgt Bankens Forhold og meddelt, at den foruden sin Aktiekapital og Reservefond maatte antages at have tabt ca 275 000 Kr, og efter at Bankens Hovedbankforbindelse i København erklærede sig ude af Stand til at yde Støtte til Bankens Opretholdelse, besluttedes det i et den 28 Januar 1922 afholdt Bestyrelsesmøde at standse Bankens Betalinger fra samme Dag, og den 7 Februar s A besluttedes det paa en ekstraordinær Generalforsamling at lade Banken træde i Likvidation. Efter en af Likvidationen opgjort skønsmæssig Status skulde der være et Tab paa ca 519 000 Kr med en Dividende til Kreditorerne af ca 23,7 pCt, og det viste sig, at en betydelig Del af Tabet hidrørte fra, at Tiltalte Bendtsen i Forbindelse, dels med Tiltalte Zangenberg, dels med en Murermester Chr Jørgensen af Roskilde havde indladt sig paa en Række Ejendomsspekulationer, der var financieret af Banken og havde paaført denne Tab. Transaktionerne begyndte i 1916, men tog fra 1918 et betydeligt større Omfang. Ved Bankens Sammenbrud havde de tre nævnte Personer dels hver for sig, dels i Forening som ovenfor anført lagt Beslag paa en meget væsentlig Del af de Midler, der — navnlig gennem Indlaan og Forstrækninger fra københavnske Bankforbindelser — stod til Bankens Raadighed, i hvilken Henseende bemærkes, at Indlaanskapitalen pr 28 Januar 1922 er opgjort til ca 423 000 Kr, medens Udlaanskapitalen pr samme Dato opgjordes til ca 797 000 Kr. Bankens Bogholderi maa antages i det Hele at have været forsvarligt.

Den 25 April d A er den fra privat Side i sin Tid fremsatte Begæring om Indledning af Undersøgelse mod Bankens Ledelse tilbagekaldt og Paatale mod de Tiltalte frafaldet. Hertil har Likvidatorerne under 27 s M sluttet sig, efter at disse samme Dag var indgaaet paa at meddele de Tiltalte og de andre ansvarlige Ledere af Landbrugs-, Handels- og Haandværkerbanken i Køge Saldokvittering for Bankens Erstatningskrav paa Betingelse af, at der i Løbet af 14 Dage indbetales 70 000 Kr til Likvidationsboet. Dette vilde i saa Fald, efter hvad der for Landsretten er anbragt, kunne udbringe en Dividende af ca 40 pCt.

De Tiltalte har hver for sig nægtet sig skyldige i noget strafbart Forhold, hvorimod de i det Hele, Punkt for Punkt, har anerkendt Rigtigheden af den i Anklageskriftet indeholdte faktiske Redegørelse for

de Transaktioner, hvori de har taget Del, hvilken Redegørelse ogsaa stemmer med de Landsretten forelagte Oplysninger og saaledes i sin Helhed vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse. Alene med Hensyn til de Tab, som ved de heromhandlede Transaktioner er forvoldt Banken, har de Tiltalte taget Forbehold; de har vel ikke villet bestride, at Tabene faktisk har haft det Omfang, som i Anklageskriftet angivet, men har ikke villet erkende, at deres Forhold har været Aarsagen til disse Tab eller i hvert Fald til Tab af en saadan Størrelse, hvorhos de særlig har fremhævet, at det Beløb af 35 000 Kr, som de Tiltalte i Forbindelse med de for Bankens Ledelse iøvrigt ansvarlige Personer ved Højesterets, Dom af 1 December 1924 tilpligtedes in solidum at udrede til Likvidationsboet i Anledning af de i Anklageskriftet under Nr 2 nævnte Transaktioner vedrørende Ejendommen »Rørmosegaard«, nu er betalt.

ad 1—3.

Med Hensyn til, at de Tiltalte i Anledning af deres Erhvervelse af »Langdyssegaard« uden Sikkerhedsstillelse den 7 November 1916 har hævet 23 000 Kr og senere ca 1000 Kr paa Konto pro diverse 180, og, efter Overførsel til Kassekreditkonto 136, yderligere har hævet forskellige Beløb, hvorved Saldoen paa denne Konto pr 15 Januar 1918 blev Kr 35 585,33, at de i Anledning af deres Køb af »Rørmosegaard« uden Sikkerhedsstillelse har hævet 30 000 Kr den 18 September 1918 paa Kassekreditkonto 158 og senere yderligere ialt Kr 9678,68 og i Anledning af Ejendommens Videresalg til Kaptajn J F E Hartnack har ladet sig udbetale af Banken som Fortjeneste ved Handlen 4000 Kr, og at de den 5 Oktober 1918 mod Haandpant i den til dem og Trafikassistent A P Bendtsen af Grosserer J Th Henriques udstedte Obligation har paa Konto Haandpantlaan 38 ladet sig udbetale Kr 36 627,01, hvoraf de Tiltalte selv som Fortjeneste indkasserede ca 1040 Kr hver, har de Tiltalte gjort gældende, at de til Laanenes Optagelse havde det fornødne Samtykke af de dertil kompetente Myndigheder indenfor Bankledelsen, at Laanene havde en rent midlertidig Karakter som Led i en ikke endelig afsluttet Ejendomshandel og efter deres Overbevisning ikke kunde udsætte Banken for noget Tab, og at de, som det fremgaar, henholdsvis af Anklagens Post 1 b og c, af dens Post 2 b og af dens Post 3 b, i det Væsenlige har berigtiget Laanene, nemlig for »Langdyssegaard«s Vedkommende ved den 1 Februar 1918 af det ved Videresalget indkomne kontante Beløb at anvende 20 000 Kr og ved den 31 Maj s A af Provenuet af den af H A H Petersen til Banken udstedte Obligation paa Kr 14 783,36 at anvende Kr 13 700,02 til Saldering af Konto 136, for »Rørmosegaard«s Vedkommende ved den 18 December 1920 at lade Hartnack til Banken udstede en Obligation med Pant i Ejendommen, stor 45 000 Kr, hvorved Konto 158 i det Væsenlige salderedes, og for »Sanderødgaard«s Vedkommende ved den 22 Oktober 1920 at tiltransportere Banken den af Henriques til dem den 7 Oktober 1918 udstedte Obligation, stor til Rest 34 000 Kr.

Selv om det efter Statutterne af 1915 ikke kunde anses for udelukket, at en Direktør eller anden overordnet Funktionær i Banken kunde opnaa Laan i denne, maa det imidlertid have staaet de Tiltalte klart,

at de var ganske uberettigede til paa den Maade som sket at lade Banken financiere deres Spekulationsforetagender. Ved Statuternes § 15 var det udtrykkelig bestemt, at Direktøerne og Bogholderen, der havde Stemmeret i Repræsentantskabsmøderne i Sager der vedrørte den daglige Forretning, var udelukket herfra i Sager angaaende dem selv eller deres Forretningsførelse, og saa meget mere maatte dette gælde, naar det drejede sig om at bevilge Laan af nogen Betydning til dem selv eller om andre Sager af lige Vigtighed, der vedrørte deres personlige Interesser. Det kan i saa Henseende ikke diskulperes de Tiltalte, at Bankledelsens Forretningsgang i forskellig Henseende ikke var i nøje Overensstemmelse med Statuterne, og at der ikke af Repræsentantskabet var udfærdiget »almindelige Regler for Bankens Virksomhed«, og naar de har paaberaabt sig Statuternes § 17, hvorefter Banken i Almindelighed forpligtedes ved Underskrift af en Direktør og Bogholderen, savner Henvisningen hertil enhver Hjemmel, idet Bestemmelsen alene kan have haft Hensyn til Forholdet overfor Trediemænd og ikke sigtede til Kompetencefordelingen mellem Bankens Myndigheder indbyrdes. Selv om de paagældende Laanesager har været nævnt for eller godkendt af den anden Direktør, maatte dette i den heromhandlede Henseende være uden Betydning for de Tiltalte, der selvfølgelig selv maatte være uden enhver bestemmende Indflydelse paa Spørgsmaalet om Bevilgelsen af Laan til dem selv, og det uden ethvert Hensyn til, om Laanene var beregnet paa en længere eller kortere Varighed, og om Risikoen for Banken efter de Tiltaltes Skøn var større eller mindre. For paa den under Anklagens Poster 1—3 angivne Maade at have drovet deres Ejendomsspekulationer paa Bankens Risiko vil de Tiltalte herefter være at anse skyldige i et under Straffelovens § 257 faldende svingagtigt Forhold, og naar de, som foran anført, har henvist til, at de paa den der angivne Maade har berigtiget deres Skyld til Banken efter de under Anklagen faldende Konti, kan der ikke tillægges dette deres Anbringende nogen Betydning til Fordel for dem. Ved at lade Banken til fuld Værdi modtage den af H A H Petersen for Kr 14 783,36 udstedte i hened 10 Aar fra Ejer til Ejer uopsigelige Obligation med sekundær Prioritet i »Langdyssegaard«, ved at lade den til fuld Værdi overtage den af J F E Hartnack for 45 000 Kr udstedte mod aarlige Afdrag i 10 Aar, bortset fra Ejerskifte, uopsigelige Obligation med sekundær Prioritet i »Rørmosegaard« og ved at lade Banken til fuld Værdi overtage den af J Th Henriques med sekundær Prioritet i »Sanderødgaard« udstedte, forud til Banken haandpantssatte Obligation, stor til Rest 34 000 Kr, der mod aarlige Afdrag var uopsigelig fra Ejer til Ejer i 10 Aar, har de Tiltalte — af hvilke Bendtsen dog ikke vil have været klar over Forholdet med Hensyn til Henriques Obligation — frigtort sig selv for deres personlige Forpligtelser overfor Banken mod til Gengæld at lade denne overtage Aktiver, hvis Forrentning laa under den Rentesats, hvortil Banken maatte optage Forstrækninger hos sin københavnske Bankforbindelse, hvis Værdi som Salgsobjekter efter almindelig Erfaring laa en Del under deres Paalydende, og som senere viste sig at medføre betydelige Tab for Banken. Selv om de Tiltalte, som det maa antages ikke ganske uden Føje, ved Overdragelsen til Banken har nærret Tro til,

at disse Gældsforhold, saafremt Banken beholdt Obligationerne, vilde kunne afvikles uden direkte Tab, har de dog, ved uden Godkendelse af de kompetente Bankmyndigheder at frigøre sig for deres Gæld paa denne Maade, egenmægtig kastet Banken ind i en ny Risiko, og selv om der ikke findes Føje til i Overensstemmelse med Anklagen at tilregne de Tiltalte dette Forhold, der udgør et Led i deres foran omtalte ulovlige Laanetransaktioner med Banken, som et selvstændigt efter Straffelovens § 257 strafbart Forhold, vil det i hvert Fald ikke kunne ophæve deres strafferetlige Ansvar for Optagelsen af Laanene.

ad 4—6.

Tiltalte Bendtsen har ved uden hertil at søge Godkendelse af de rette Myndigheder indenfor Bankens Ledelse og uden for Laanene at stille nogen Sikkerhed at lade Banken paa Konto pro diverse 223 a og Kassekreditkonto 180 udbetale til sig og Chr Jørgensen i Anledning af Erhvervelsen og Driften af Ejendommen »Hvalsø Savværk og Elektricitetsværk« Kr 35 545,93 i Tiden indtil Ejendommens Videresalg til A E Werngreen gjort sig skyldig i et svigagtigt Forhold overfor Banken af ganske samme Karakter som de foran omhandlede, og forsaavidt angaar Gældens Forøgelse til Kr 44 399,33 i Tiden fra November 1919, da Werngreen til Bendtsen udstedte de i Anklageskriftet nævnte fire Obligationer à 25 000 Kr med sekundær Prioritet i Ejendommen, hvilke Obligationer det var Meningen at stille Banken til Sikkerhed paa Kassekreditkontoen, og indtil Jørgensens Gæld i Januar 1922 overførtes til Opsamlingskontoen Udlaanskonto 34, maa Forholdet bedømmes paa samme Maade, i hvilken Hensende bemærkes, at Werngreen, der ved Transport-Købekontrakt af 15 November 1919 indtraadte i Tiltalte Bendtsens og Chr Jørgensens Ret til at erholde Skøde paa Ejendommen, og som under 19 Januar 1920 erholdt saadant Skøde efter den 30 November 1919 at have udstedt de nævnte Obligationer, efter sin Forklaring intet ejede og nærmest var at betragte som Straamand for Jørgensen, at en af Obligationerne udgik af Bankens Sikkerhed ved at udleveres til Jørgensen i Anledning af en anden Ejendomshandel, der ikke førte til noget, at to af Obligationerne, som det maa antages i Juni 1920, udleveredes til Jørgensen i Anledning af hans Køb af Ejendommen Nørrebrogade Nr 108 i København, mod at han i Stedet for disse afgav et Skadesløsbrev paa 50 000 Kr med Pant i sidstnævnte Ejendom, hvilket Skadesløsbrev ved den over Ejendommen afholdte Tvangsauktion viste sig at være ganske værdiløst, og at kun en af Werngreens Obligationer blev liggende i Banken, for hvilken der imidlertid ikke herigennem opnaedes nogen reel Sikkerhed, idet Ejendommen i Forsommeren 1921 solgtes ved Tvangsauktion, uden at der herved opnaedes noget til Dækning af nogen af Werngreens Obligationer.

Erhvervelsen af »Brønsholmgaard« danner et Led i en Række Mageskiftchandler, som Chr Jørgensen havde indladt sig i, og i hvilke Tiltalte Bendtsen for denne Ejendoms Vedkommende gik i Kompagni med ham. Naar Bendtsen egenmægtig i Tiden fra den 24 Januar til den 30 December 1919 til sig og Jørgensen lod Banken udbetale ialt Kr 37 672,39 paa Konto pro diverse 224, for hvilken der efter det Forelig-

gende maa antages ikke at være stillet nogen Sikkerhed udover Bendtsens og Jørgensens personlige Forpligtelse, har han paa tilsvarende Maade, som ved de tidligere omhandlede Transaktioner anført, overfor Banken gjort sig skyldig i et svingagtigt Forhold, der maa tilregnes ham til Straf efter Straffelovens § 257. Forsaavidt der i Anklagens Post 5 særlig nævnes en af Tiltalte Zangenberg trukket og af Chr Jørgensen akcepteret Veksel, stor 8500 Kr, der var udstedt i Anledning af Jørgensens Erhvervelse af Ejendommen Matr Nr 69 a af Roskilde, maa denne Veksel efter de afgivne Forklaringer antages at være udstedt af Zangenberg for at gøre Jørgensen en Tjeneste, og naar Zangenberg ved Veksels Indfrielse selv modtog 500 Kr som Dækning af Udgifter ved Handlen og Laanet i Banken, eller, som Jørgensen har forklaret, som Salær for at skaffe de øvrige 8000 Kr, afgiver de foreliggende Oplysninger ikke tilstrækkeligt Grundlag for særlig at tilregne Zangenberg dette som noget strafbart Forhold.

Ved til Indfrielse af den i Anledning af Erhvervelsen af Ejendommen i Herlufllille i Roskilde Landbobank diskonterede Veksel den 15 og 25 April 1919 at lade Banken paa Konto pro diverse 225 udbetale til Bendtsen og Jørgensen 30 000 Kr uden hertil at erhverve Repræsentantskabets eller Bestyrelsens Godkendelse og uden for Laanet at stille nogen Sikkerhed, bortset fra, hvad der kunde komme til Udbetaling ved de paagældende Ejendommers Salg, har Bendtsen paa tilsvarende Maade som i de hidtil omtalte Tilfælde paadraget sig Strafansvar efter Straffelovens § 257, og naar Jørgensen, til hvis Enekonto Haandpantlaan 42 Gælden efter Konto pro diverse 225 den 30 December 1919 overførtes med Saldoen Kr 23 683,17 under Vedtegningen »Herlufllille«, senere stillede nogle ganske utilstrækkelige Sikkerheder for sin Gæld til Banken, vil dette i ingen Henseende kunne fritage Tiltalte Bendtsen for hans strafferetlige Ansvar.

Medens der, som anført, ikke kan paalægges Tiltalte Zangenberg noget særligt Strafansvar for hans Forhold med Hensyn til den fornævnte Veksel paa 8500 Kr, er der i al Almindelighed rejst Tiltale mod ham som Deltager i de under Nr 4—6 omhandlede Forhold. I saa Henseende er det oplyst, at han har ordnet de paagældende Ejendomshandler for Tiltalte Bendtsen og Chr Jørgensen og derunder ogsaa medvirket ved Laanetransaktionerne med Banken. Uanset, at han ikke har været Medejær af nogen af de paagældende Ejendomme eller paa anden Maade direkte økonomisk interesseret i de heromhandlede Ejendomsspekulationer, vil han, hvis Medvirkning til Laanetransaktionerne stod i aabenbar Strid med hans Stilling som juridisk Konsulent for Banken og hans kontraktmæssige Forpligtelse til at varetage Bankens Interesser, ikke kunne fritages for Medansvarlighed for de af Bendtsen paa uberettiget Maade opnaaede Laan. Han vil saaledes, ligesom denne være med Hensyn til Forholdene Nr 4—6 at anse efter Straffelovens § 257.

ad 7.

De under Anklagens Post 7 nævnte Overførsler fra Konti, for hvilken Tiltalte Bendtsen og Chr Jørgensen eller førstnævnte alene hæftede til Jørgensens Enekonti Haandpantlaan 42 og 43 og Kassekreditkonto

196 fandt Sted den 30 December 1919 og den 1 Oktober 1920, altsaa efter Udfærdigelsen af Bankloven af 4 Oktober 1919, men forud for denne Lovs i dens § 23 fastsatte Ikrafttrædelsesdag. Om Anledningen til disse Overførsler har Tiltalte Bendtsen forklaret, at de fandt Sted for at fremtvinge en yderligere Sikkerhedsstillelse fra Jørgensens Side, om end han ganske vist overfor denne har foregivet, at Grunden var det i Banklovens § 9, 2det Stk indeholdte Forbud mod, at en Banks Direktør optager Laan i Banken uden i hvert enkelt Tilfælde at have Bestyrelsens Samtykke dertil. Efter Tiltalte Zangenbergs Forklaring var denne Forbudsbestemmelse Grunden til Overførslerne, og foreholdt, at dog visse af Bendtsens Konti er fortsat efter den 4 Oktober 1920, har han erklæret, at han mulig herved er gaaet ud fra, at Bestemmelsen kun sigtede til Gæld, stiftet efter Banklovens Ikrafttræden. Da Zangenberg i et den 26 Januar d A afholdt Forhør af Statsadvokaten blev spurgt, om Overførslerne ikke har været foranledigede ved, at han ikke ønskede at forelægge de forskellige Laan for Bankens Bestyrelse eller Repræsentantskab, svarede han hertil, at han ikke vilde benægte, at dette mulig har været en af Grundene, men at han saa længe efter ikke kunde give noget bestemt Svar.

Begge de Tiltalte har iøvrigt fastholdt, at det ikke var Meningen, at Bendtsen ved Overførslerne skulde frigøres for sine Forpligtelser efter de Konti, for hvilke han forud hæftede; nogen Forpligtelseserklæring overfor Banken er vel ikke af ham afgivet, men de Tiltalte har henvist til, at der paa Zangenbergs Kontor den 29 December 1919 blev affattet en af Bendtsen og Jørgensen underskrevet Fortegnelse over de forskellige Engagementer, som de hver for sig skulde svare til. De har endvidere anbragt, at det ved en Undersøgelse af Bøgerne vilde kunne konstateres, hvorfra de paagældende, til Jørgensens Enekonti overførte Poster hidrørte, i hvilken Henseende bemærkes, at Konto Haandpantlaan 42 anfører Gældsposternes Oprindelse (»Hævet Veksel — Herlufille — »du Nord« — Herlufmagle Mølle — Allegade«), medens Kontierne Haandpantlaan 43 og Kassekreditkonto 196 ingen saadanne Henvisninger indeholder, samt at Konto pro diverse 224 har Indførslen: 30 December 1919: Pr indbetalt paa Haandpant Kr 37 672,39 og Konto pro diverse 225 Indførslen: 30 December 1919: Pr Overført fra Haandpant 42 Kr 23 683,17, medens ingen af de andre pro diverse Konti (233, 234, 239, 249, 252, 256, 259, 261 og 262) har nogen Henvisning. Af Indførslerne i Bankens Kassebog vil ogsaa nogen Vejledning kunne faas.

Som det af Anklageskriftet fremgaar, gaar Tiltalen ikke ud paa, at Overførslerne sigter til paa bedragerisk Maade at frigøre Bendtsen for hans heromhandlede Forpligtelser overfor Banken, men kun til at lægge Skjul paa dem, hvilket under Domsforhandlingen nærmere er præciseret derhen, at Øjemedet har maattet være, at de Tiltalte vilde gøre sig til Herrer over, na a r de eller Bendtsen kunde gøres ansvarlige for Beløbene.

Som det har vist sig, har det ved nøje kritisk Gennemgang af Bøgerne været muligt at komme efter Sammenhængen og konstatere Tiltalte Bendtsens Ansvar eller Medansvar for Gælden, i hvilken Hen-

seende Tiltalte Zangenberg under Forundersøgelsen har ydet god Bistand, men naar henses til, at det falske Billede af Gældsforholdene, som Bøgerne efter de stedfundne Overførsler kom til at udvise, maatte vildlede de andre Medlemmer af Bankens Ledelse, overfor hvem de Tiltalte ganske fortiede det Skete, og som først efter de af Fuldmægtig Madsen anstillede Undersøgelser og gennem de af ham givne Meddelelser fik noget Kendskab til Forholdet, vil det ikke kunne betvivles, at Overførslerne, for hvilke begge de Tiltalte maa bære Ansvaret, har sigtet til bag den øvrige Bankledelses Ryg at skaffe sig frie Hænder med Hensyn til Afviklingen af Tiltalte Bendtsens heromhandlede Gæld, og Forholdet findes herefter at maatte henføres under Straffelovens § 257.

Med Hensyn til de Tiltalte Zangenberg alene paasigtede Forhold bemærkes Følgende:

ad 8.

Veed den af Chr Jørgensen akcepterede Veksel af 20 Oktober 1920, stor 10 000 Kr, der modtoges i Banken den 2 November s A til Fornyelse af de tidligere under Anklagens Post 8 nævnte, af Tiltalte Zangenberg trukne Veksler, blev denne sidste frigjort overfor Banken for sin Veksselforpligtelse, som han iøvrigt efter sin Forklaring i sin Tid kun vil have paataget sig for at gøre Jørgensen en Tjeneste, om end han herfor beregnede sig en Godtgørelse for Risikoen af 500 Kr.

Om Grunden til denne Frigørelse har han forklaret, at han gjorde denne til en Betingelse for at lade det til Banken af Jørgensen udstedte Skadesløsbrev med Pantesikkerhed i Ejendommen i Nøjede ombytte med et Skadesløsbrev med Pantesikkerhed i den af Jørgensen ved Mageskifte erhvervede Ejendom i Hobro, hvis Værdi han ikke havde Midler til at bedømme, og som senere overtoges af Banken til Administration for i November 1921 at blive solgt ved Tvangsauktion uden at udbringe noget til Dækning af Bankens Fordring. Tiltalte Zangenberg har paaberaabt sig til Udtrædelsen af Veksselforholdet at have haft Samtykke af Tiltalte Bendtsen og Direktør Bargsteen, hvilket denne sidste nægter at have givet, medens Tiltalte Bendtsen har udtalt sig vaklende, men selv om det maatte antages, at Tiltalte Zangenberg har haft begge Direktørernes Samtykke, kunde dette ikke berettigge ham til at frigøre sig for en Veksselforpligtelse overfor Banken paa 10 000 Kr samtidig med at lade denne opgive en af ham som betryggende anset Sikkerhed mod at opnaa en anden Sikkerhed, hvis Værdi han ansaa for tvivlsom. Ogsaa dette hans Forhold vil være at tilregne ham efter Straffelovens § 257.

ad 9.

Konto pro diverse 187 var en af Tiltalte Zangenbergs sædvanlige

Færdig fra Trykkeriet den 21 April 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 5.

Onsdag den 24 Marts.

Kundekonti, som han paa egen Haand aabnede, og for hvis Berigtigelse han i Virkeligheden alene hæftede overfor Banken. Kontoen angik en Mageskiftehandel mellem Chr Jørgensen og den paa Kontoen anførte N Mattson angaaende »Arløse Mølle«. Tiltalie har under Henviisning til Højesterets Dom af 18 December 1903 gjort gældende, at Chr Jørgensen var pligtig at udrede Kontoens Debetsaldo, og har anbragt, at det, da Mattson intet ejede, vilde være bedre for Banken at faa Gælden dækket ved Overførelse af Beløbet til Chr Jørgensens Konto, Kassekreditkonto 196. Til paa denne Maade egenmægtig at frigøre sig for Gælden efter Konto 187 har Tiltalte Zangenberg imidlertid været ganske uberegtiget, men Forholdet findes efter Omstændighederne dog kun at kunne henføres under Straffelovens § 257.

I Henhold til alt det Anførte vil de Tiltalte hver især være at anse efter Straffelovens § 257. Ved Straffens Fastsættelse maa det i særlig Grad tages i Betragtning, at en større Del af de Beløb, med Hensyn til hvilke de Tiltalte er fundet strafskyldige, er betalt eller efter det Foreliggende maa antages i den nærmeste Tid at ville blive betalt, at Forholdene indenfor Bankledelsen i den paagældende Periode var lidet fyldestgørende i Henseende til Fasthed og Kontrol, saa at de Tiltalte vænnedes til i det Væsenlige at handle paa egen Haand, ogsaa i Tider, i hvilke Indlaansmidlerne i Forhold til Bankens Størrelse var særdeles rigelige og ikke altid lette at anbringe paa betryggende Maade, og — ikke mindst — at Undersøgelsen mod de Tiltalte har været udstrakt over et Tidsrum af henved 3 Aar, nemlig fra Rigsadvokatens Ordre af 11 April 1922 om Indledning af Undersøgelse og indtil dennes Slutning den 30 Januar d A, hvilket for de Tiltalte og særlig for Tiltalte Zangenberg har maattet medføre et meget betydeligt Indgreb i deres hele Stilling og Forhold. Efter Omstændighederne findes Straffen her-efter at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder for hver.

I Medfør af Retsplejelovens § 137, 1ste Stk, vil derhos Retten til at udøve Sagførervirksomhed være at frakende Tiltalte Zangenberg.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Tiltalte som nedenfor anført.

Frødag den 26 Marts.

Nr 239/1925. **Københavns Magistrat** (Trolle)

mod

Sagfører **Axel Thorball** som Væрге for fhv Telegrafist **Anton Julius Larsen** (Ahnfelt-Rønne),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Dækning af en Pensionsbyrde m m.

Østre Landsrets Dom af 9 Juli 1925: Sagsøgte, Vognmand Carl Jensen som Væрге for den umyndige fhv Telegrafist Anton Julius Larsen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Københavns Magistrat, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 November 1924 dræbte fhv Telegrafist Anton Julius Larsen ved tre Revolverskud den 33-aarige Betjent i Københavns Politi Peter Nielsen Malmdorf. Under den mod Larsen derefter indledede offentlige Undersøgelse har Overlægen ved Kommunchospitalets VI Afdeling i en om hans mentale Tilstand den 25 Januar 1925 afgivet Erklæring bl a udtalt:

»Arrestanten er sindssyg, har været det siden mindst 1913, rime- ligvis dog allerede fra Aar forud, altsaa ogsaa da han begik sit Mord.

Han lider af en gammel dementia præcox, en diagnose, der alt blev stillet herinde i 1915 som ogsaa af Dr Jacobsen.

Med de senere Aar af hans Sygdom er Forryktheds- og Foruret- telsesideer blevet mere og mere fremtrædende hos ham, af den ved denne Sygdom vanlige diffuse, noget udviskede, slet systematiserede og artikulerede Art, og hans Forbrydelse maa ses som et direkte Udslag af disse hans Sindssygdomsideer, i Forbindelse med den forhøjede Affektpirrelighed, der ogsaa hører til Ungdomssløvsindet.

Retslægeraadet har derhos i Erklæring af 21 Februar 1925 udtalt, at Larsen er sindssyg og maa anses farlig for den offentlige Sikkerhed. Ved Københavns Byrets Dom af 25 Marts 1925 blev det bestemt, at der i Medfør af Straffelovens § 38 af Øvrigheden skulde træffes passende Sikkerhedsforanstaltninger mod Larsen, og han er i Henhold hertil anbragt paa St Hans Hospital.

Efter Malmдорfs Død blev der af Københavns Magistrat tilstaaet hans Enke Ellen Kirstine Malmdorf dels en Pengehjælp én Gang for alle paa 3000 Kr, dels vedtægtsmæssig Efterindtægt og Enkepension, hvilken sidste, der er beregnet fra 1 Marts 1925, er fastsat til 1253 Kr 33 Øre aarlig, hvortil kommer Dyrtidstillæg, for Tiden 488 Kr 80 Øre aarlig, altsaa ialt 1742 Kr 13 Øre aarlig.

Under denne Sag søger Københavns Magistrat Vognmand Carl Jensen som Værge for Larsen, der er umyndiggjort, dømt til at erstatte Magistraten dens Udgifter til Efterindtægt for og Pensionering af Malmdorfs Enke, ialt 35 476 Kr 32 Øre med Renter, nemlig 1246 Kr 95 Øre i Efterindtægt med Dyrtidstillæg, og 34 229 Kr 37 Øre, hvortil Pensionsbyrden, inkl Dyrtidstillæg, er kapitaliseret.

Sagsøgte paastaar Frifindelse, idet han gør gældende, at Betingelsen for at paalægge Larsen Erstatningsansvar overfor Malmdorfs Enke for Tab af Forsørger, nemlig at Larsen »paa strafbar Maade«, jfr Straffelovens § 302, har forvoldt Malmdorfs Død, ikke er tilstede, og at der, selv om et Erstatningskrav maatte tilkomme Malmdorfs Enke, savnes Hjemmel for, at Magistraten skulde være indtraadt i dette Krav. Subsidiært gør Sagsøgte til Støtte for sin Frifindelsespaa-stand gældende, at Larsen i Medfør af § 64 i Lov om Umyndighed og Værgemaal Nr 277 af 30 Juni 1922 bør fritages for Erstatningsansvar overfor Magistraten; mest subsidiært paastaar han Erstatningen nedsat i Medfør af samme Lovbestemmelse.

Foreløbig bemærkes, at Larsen efter det om hans mentale Tilstand Oplyste maa henregnes til de i Loven af 30 Juni 1922 § 64 ommeldte Personer, der paa Grund af Sindssygdom har »manglet Evnen til at handle fornuftmæssigt«.

Da det nu maa antages, at § 64 i Loven af 30 Juni 1922 afgiver fornøden Hjemmel for, at den dræbtes Enke i et Tilfælde som det foreliggende, uanset den Begrænsning, som tidligere maatte være hjemlet ved Straffelovens § 302, kan kræve Godtgørelse hos Drabsmanden for Tab af Forsørger, og da Magistraten efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger indenfor Grænserne af det Enkefru Malmdorf i Henhold hertil tilkommende Erstatningskrav maatte være berettiget til at kræve Dækning for sine Udgifter til hendes Pensionering m v vil de af Sagsøgte til Støtte for hans Frifindelsespaa-stand i første Række anførte Grunde ikke kunne komme i Betragtning.

Det bliver herefter at afgøre, om Magistratens Erstatningskrav i Medfør af oftnævnte Lovbestemmelse bør bortfalde eller dog nedsættes.

Angaaende Larsens Formuesforhold er det oplyst, at han er Ejer af en fast Ejendom, af Ejendomsskyldværdi 115 000 Kr og behæftet med Prioriteter til samlet Beløb ca 88 000 Kr, der giver en Lejeindtægt af ca 8800 Kr aarlig og et Overskud af henved 1500 Kr, hvoraf dog

Vedligeholdelsesomkostninger for de i Ejendommen værende Butiker og Lejligheder maa afholdes. Bortset herfra har Larsen ingen Midler eller Indtægter.

Under Hensyn til, at Sagen, som den foreligger, ikke drejer sig om Erstatning til den umiddelbart Skadelidende, men om et Refusionskrav for det Offenlige af usikkert Omfang, og at det maa anses for tvivlsomt, om Larsens Midler overstiger, hvad der i en kortere Aarrække vilde medgaa til hans Forsørgelse, der, naar disse Midler berøves ham, maatte bekostes af Magistraten, findes Magistratens Erstatningskrav i Medfør af den oftnævnte Bestemmelse i Loven af 30 Juni 1922 at burde bortfalde.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr 266/1925. Enkefru **Ellen Kirstine Malmdorf** (Steglich-Petersen efter Ordre)

mod

Sagfører **Axel Thorball** som Værge for fhv Telegrafist **Anton Julius Larsen** (Ahnfelt-Rønne),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantindens Krav paa Erstatning for Tab af Forsørger.

Østre Landsrets Dom af 9 Juli 1925: Vognmand Carl Jensen som Værge for den umyndige fhv Telegrafist Anton Julius Larsen bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Enkefru Ellen Kirstine Malmdorf i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Til Overretts-sagfører L. Jessen betaler det Offenlige i Salær 100 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Vel har Appellantinden i Henhold til § 64 i Lov Nr 277 af 30 Juni 1922 overfor Larsen haft Krav paa Erstatning for Tab af Forsørger, men da hun efter samtlige foreliggende Omstændigheder maa siges at være fuldt skadesløsholdt ved den hende af Københavns Magistrat ydede Pension m m, vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand kunne stadfæstes. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Steglich-Petersen 300 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 November 1924 dræbte fhv Telegrafist Anton Julius Larsen ved tre Revolverskud den 33-aarige Betjent i Københavns Politi Peter Nielsen Malmdorf. Under den mod Larsen derefter indledede offentlige Undersøgelse har Overlægen ved Kommunehospitalets VI Afdeling i en om hans mentale Tilstand den 25 Januar 1925 afgivet Erklæring bl a udtalt:

»Arrestanten er sindssyg, har været det siden mindst 1913, rimeligvis dog allerede fra Aar forud, altsaa ogsaa da han begik sit Mord.

Han lider af en gammel dementia præcox, en diagnose, der alt blev stillet herinde i 1915 som ogsaa af Dr Jacobsen.

Med de senere Aar af hans Sygdom er Forryktheds- og Forurettelsesideer blevet mere og mere fremtrædende hos ham, af den ved denne Sygdom vanlige diffuse, noget udviskede, slet systematiserede og artikulerede Art, og hans Forbrydelse maa ses som et direkte Udslag af disse hans Sindssygdomsideer, i Forbindelse med den forhøjede Aftektpirrelighed, der ogsaa hører til Ungdomssløvindet.

Retslægeraadet har derhos i Erklæring af 21 Februar 1925 udtalt, at Larsen er sindssyg og maa anses farlig for den offentlige Sikkerhed. Ved Københavns Byrets Dom af 25 Marts 1925 blev det bestemt, at der i Medfør af Straffelovens § 38 af Øvrigheden skulde træffes passende Sikkerhedsforanstaltninger mod Larsen, og han er i Henhold hertil anbragt paa St Hans Hospital.

Efter Malmdorfs Død blev der af Københavns Magistrat tilstaaet hans Enke Ellen Kirstine Malmdorf dels en Pengeljeløb en Gang for alle paa 3000 Kr, dels vedtægtsmæssig Efterindtægt og Enkepension, hvilken sidste, der er beregnet fra 1 Marts 1925, er fastsat til 1253 Kr 33 Øre aarlig, hvortil kommer Dyrtidstillæg, for Tiden 488 Kr 80 Øre aarlig, altsaa ialt 1742 Kr 13 Øre aarlig.

Under denne Sag søger Malmdorfs Enke under Henvisning til Straffelovens § 302 Larsen, der er umyndiggjort, ved hans beskikkede Værg Vognmand Carl Jensen, dømt til Betaling af 15 000 Kr med Renter som yderligere Godtgørelse for det hende ved Drabet af hendes Mand paaførte Tab af Forsørger, medens Sagsøgte paastaar Frifindelse.

Da Københavns Magistrat ved de Sagsøgerinden tillagte Pensionsydelse m v findes at have skadesløsholdt hende, der er 26 Aar gl og barnløs, for det Beløb, hun maatte kunne kræve betalt af Larsen som Godtgørelse for Tab af Forsørger, vil Sagsøgtes Frifindelsespaastand allerede af denne Grund være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Der vil være at tillægge den for Sagsøgerinden beskikkede Sagfører et Salær paa 100 Kr hos det Offenlige.

Nr 14/1925. Fhv Gaardejer **A P Pedersen** (Martensen-Larsen efter Ordre)

mod

Overretssagfører **Carl F Raaschou** (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Forsømmelighed ved Ordningen af en Ejendomshandel.

Østre Landsrets Dom af 25 September 1924: Sagsøgte, Overretssagfører Carl F Raaschou, Hillerød, bør for Tiltale af Sagsøgeren, fhv Gaardejer A P Pedersen, Charlottenlund, under denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Ved at lade Gaardejer Pedersen fra sin Side opfylde Ejendomshandlen uden at paase, at Sælgeren kunde gennemføre denne paa de aftalte Vilkaar, har Overretssagfører Raaschou gjort sig skyldig i et til Erstatning forpligtende Forhold overfor Pedersen. Det findes dog ikke tilstrækkelig godtgjort, at denne har lidt noget Tab som Følge af, at de i Retsanmærkningen nævnte Hæftelser først blev aflyst den 1 Juli 1920, hvorfor der forsaavidt ikke kan tilkendes ham nogen Erstatning. Derimod maa Raaschou være pligtig at holde Pedersen skadesløs for, at Obligationen paa 3800 Kroner blev gjort gældende mod ham paa en Maade, der var i Strid med Vilkaarene for Handlen, og da Pedersen ikke findes at have afskaaret sig herfra ved de senere Aftaler, der ikke blev gennemført, vil hans Paastand om Raaschous Overtagelse af den i den Anledning udstedte Obligation paa 3300 Kroner være at tage til Følge, saaledes som Paastanden er ændret for Højesteret. Sagens Omkostninger for Landsretten vil Indstævnte have at betale Appellanten med 300 Kroner, hvorhos Indstævnte vil have at betale Sagens Omkostninger for Højesteret som nedenfor nævnt.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Overretssagfører Carl F Raaschou, bør til Appellanten, fhv Gaardejer A P Pedersen, betale 3300 Kroner med 5 pCt aarlig Rente heraf fra den 11 December 1925 mod Transport paa en af Gaardejer Peder Jørgen Pedersen under 20 Marts 1923 udstedt Obligation mod Pant for nævnte Beløb efter 10 825 Kroner til Kreditkassen for Landejendomme i Østifterne til over 4 pCt og med statutmæssige Forpligtelser i Forhold til 11 200 Kroner samt

efter 2500 Kroner à 5 pCt i Ejendommen Matr Nr 7 a af Assentorp By, Stenmagle Sogn. Iøvrigt bør Indstævnte for Appellantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Indstævnte til Appellanten med 300 Kroner. Indstævnte betaler derhos til det Offenlige de Afgifter som skulde erlægges og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Appellanten ikke havde haft fri Proces for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Martensen-Larsen i Salær for Højesteret 300 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 43 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddél af 16 Maj 1916 solgte Murermeister Chr Jørgensen til Partikulier A P Pedersen en ham, dog uden tinglæst Adkomst, tilhørende Gaard Matr Nr 7 a af Assentorp Stenmagle Sogn »Annekjærgaard« kaldet for 26 000 Kr, der skulde berigtiges ved, at Pedersen overtog eller indfrie de indestaaende Prioriteter, nemlig 1 Prioritet ca 11 200 Kr til Kreditkassen for Landejendomme i Østifterne og 2 Prioritet 6800 Kr af private Midler, som — efter hvad der i Slutsedlen anførtes — »skal indestaa i Ejendommen saaledes, at der ved hvert Ejer-skifte udbetales 1000 Kr.« Restkøbesummen 8000 Kr afgjordes ved, at Pedersen til Jørgensen ved Slutseddél af s D overdrog en Ejendom i Virum for 20 100 Kr, der berigtigedes ved, at Jørgensen skulde overtage eller indfri den i Ejendommen indestaaende 1ste Prioritet 7000 Kr og betale 5100 Kr kontant, medens Resten af Købesummen 8000 Kr vederlagdes ved Overdragelsen til Pedersen af »Annekjærgaard«. Overretssagfører Carl F Raaschou, Hillerød, der var Sagfører for Pedersen, udfærdigede Skøde paa »Annekjærgaard«, ved hvilket den Tredjemand, som var Skødehaver, direkte til Pedersen overdrog den nævnte Ejendom paa de foran angivne Vilkaar, derunder at Køberen »overtager Gælden til Vognmand Frederiksen, Høng, 6800 Kr, der indestaar i Ejendommen uopsigelig fra Ejer til Ejer, dog saaledes at der ved hvert Ejer-skifte afbetales 1000 Kr — Et Tusind Kroner«. Skødet blev den 18 Maj 1916 i Hillerød underskrevet af Pedersen som Køber, medens det den 26 s M i Køge blev underskrevet af Overretssagfører C E A Zangenberg som Fuldmægtig for Sælgeren. Ved Tinglæsningen, der fandt Sted den 13 Juli 1916 paa Sorø By- og Birketing, erholdt Adkomst-dokumentet Retsanmærkning bl a om, at der paa hvilede Ejendommen som yderligere Hæftelse 3000 Kr à 6 pCt p a til A/S Haandværkerbanken i Køge og 2000 Kr med Vekselrenter til C E A Zangenberg. Med

Hensyn til Gælden til Niels Frederiksen viste det sig, at denne ikke indestod paa de i Sluttedlen og Skødet angivne Betingelser, men at Obligationen fra Kreditors Side i sin Helhed kun var uopsigelig til 11 Juni Termin 1918, til hvilket Tidspunkt Kreditor var berettiget til at forlange betalt et Afdrag af 4000 Kr, mod at Resten henstod uopsigeligt i andre 5 Aar med Pant efter 15 200 Kr paa een eller flere Prioriteter til forhøjet Rente og med statutmæssige Forpligtelser. Skulde Debitor sælge den pantsatte Ejendom, var Kreditor berettiget til i førstindtrædende Termin at kræve et Afdrag af 2000 Kr, medens Resten skulde henstaa uopsigelig fra Ejer til Ejer som foran omtalt. Skulde dette Afdrag af 2000 Kr ikke blive erlagt, forfaldt Obligationen i sin Helhed til Betaling. Obligationen indeholdt derhos Klausul om, at ved Ejerskitte var den ny Ejer pligtig til inden 3 Maanedre fra Skødets Tinglysning at udstede ny Obligation overensstemmende med den udstedte, og at, saafremt dette ikke skete, hele Kapitalen var forfalden til Betaling. — Iøvrigt indeholdt paagældende Obligation sædvanlige Bestemmelser, særlig ogsaa at i Tilfælde af Udeblivelse med Renter udover Forfaldstid, hele Kapitalen uden nogen Opsigelse var forfalden.

Den fornævnte Uoverensstemmelse mellem Angivelserne i Skødet om Obligationen for de 6800 Kr og dennes virkelige Indhold gav Anledning til en Række Forhandlinger mellem Overretssagfører Zangenberg paa Jørgensens Vegne og Overretssagfører Raaschou paa Pedersens Vegne, som det efter Korrespondancen maa antages for Raaschous Vedkommende i Henhold til Konferencer med Pedersen. Zangenberg foreslog herunder, at Jørgensen paa Gælden 6800 Kr til Frederiksen betalte 3000 Kr, og at Pedersen derefter overtog Restgælden paa 3800 Kr til Frederiksen samt udstedte Obligation for 3000 Kr til A/S Landbrugs-, Handels- og Haandværkerbanken i Køge, idet derhos Jørgensen udstedte en Erklæring om, at han i Tilfælde af Prioriteternes Opsigelse var villig til at skaffe en ny 2 Prioritet paa de i Sluttedlen omhandlede Vilkaar. Efter at Zangenberg havde fremsendt Udkast til en saadan Erklæring, tilstillede Raaschou med Skrivelse af 29 August 1916 Pedersen dette og forespurgt, om Pedersen havde Bemærkninger at gøre, og i Brev af 18 Oktober 1916 til Zangenberg meddelte Raaschou denne, at Pedersen med visse Ændringer var villig til at akkviescere ved Erklæringen, som han tilbagesendte, for at fornøden Omredigering kunde finde Sted; af sit Brev til Zangenberg sendte han samtidig en Afskrift til Pedersen. I Skrivelse af 17 Juli 1917 meddelte Zangenberg Raaschou, at han fremsendte ny Erklæring fra Jørgensen om Prioriteterne i Matr Nr 7 a Assentorp, udfærdiget i Overensstemmelse med Raaschous Skrivelse af 18 Oktober 1916. Ved den ligeledes den 17 Juli 1917 daterede Erklæring forpligter Jørgensen sig til — i Anledning af at Vognmand Frederiksen har ønsket et Afdrag paa 3000 Kr paa hans Panteobligation i Ejendommen Matr Nr 7 a Assentorp, og i Anledning af at Køberen af bemeldte Ejendom, Gaardejer A P Pedersen er indgaaet paa i Stedet for den samlede Prioritet paa 6800 Kr til Vognmand Frederiksen, Høng, at overtage som Restgæld til denne 3800 Kr og til A/S Landbrugs-, Handels- og Haandværkerbanken, Køge, 3000 Kr, begge Prioriteter til Rente 5½ pCt p a — saafremt de ovennævnte Prioriteter maatte

blive opsagt til Udbetaling, da at foranledige, at der i Ejendommen ind-sættes enten en samlet 2 Prioritet eller 2 nye Prioriteter, der tilsam-men skal udgøre det til den Tid eventuelt resterende Beløb af Gælden. Han forpligter sig derhos til at kautionere for ovennævnte Prioriteter samt til at holde Gaardejer A P Pedersen skadesløs i enhver Henseende, saavel hvad angaar den højere Rente til A/S Landbrugs-, Handels- og Haandværkerbanken, Køge, som med Hensyn til eventuelle senere Omkostninger ved Omprioriteringen af Ejendommen. Endelig udtaler han, at de ovennævnte Prioriteter skal indestaa i Ejendommen paa de i Sluttedlen mellem ham og Gaardejer A P Pedersen vedtagne Vilkaar, hvorved bemærkes, at der af Prioriteten paa de 3800 Kr ved hvert Ejer-skitte skal erlægges et Afdrag af 1000 Kr.

Under Korrespondancen mellem Raaschou og Zangenberg havde -- efter at Raaschou i Slutningen af August Maaned havde erholdt Skødet paa Ejendommen tilbage efter sket Tinglæsning — tillige Ejendommens Frigørelse for de i Retsanmærkningen omhandlede Prioriteter, hvilken Frigørelse havde nogen Sammenhæng med Ordningen af Prioriteten for de 6800 Kr og derhos med en Relaksation af en tidligere bortsolgt Parcel af Annekjærgaard, gentagende været paa Tale, men ligesom Udstedelsen af de to nye Obligationer fra Pedersen til Frederiksen og til Banken ikke da som forudsat fandt Sted, saaledes skete der ikke den Gang nogen Udslettelse af de i Anmærkningen omhandlede Hæftel-ser. I December 1918 maatte Jørgensen indfri Restgælden 3800 Kr efter Obligationen til Frederiksen, paa hvilken han derefter erholdt Transport; den transporterede Obligation deponerede han i en Bank til Sikkerhed for Laan.

Da Pedersen ønskede at optage et privat Laan i »Annekjærgaard«, henvendte han sig i Januar 1920 til en Sagfører i Sorø, der blev op-mærksom paa de uudslettede Prioriteter, hvorom han tilskrev Raaschou. Dette gav Anledning til fornyede Forhandlinger mellem Raaschou, Pe-dersen og Zangenberg, der endte med, at Afdraget paa 3000 Kr paa den oprindelig Frederiksen tilhørende Obligation den 1 Juli 1920 blev afløst, at Transporten til Jørgensen paa 3800 Kr samme Dag tinglæstes, uden at Pedersen som Debitor afgav nogen Erklæring om Overtagelsen af denne Gæld og at der tinglæstes ny Obligation fra Pedersen til Jør-gensen for 3000 Kr, idet samtidig Gælden til Banken i Køge og til Zangenberg afløstes. Det maa iøvrigt antages, at det fra Raaschous Side har været Hensigten, at Pedersen skulde udstede ny Obligation til Jørgensen for de 3800 Kr paa de i Sluttedlen og Skødet betingede Vil-kaar, men dette synes at være afvist fra den Haandpanthavers Side, hos hvem Jørgensen som nedenfor nærmere omtalt havde haandpant-sat paagældende Obligation. De i Retsanmærkningen ommeldte Hin-dringer for Sikringen af yderligere Laan i Ejendommen var herefter fjernet. En Skrivelse af 13 Juli 1920 fra Pedersen til Raaschou om det Passerede er saalydende: »Nu er altsaa Bankens og Zangenbergs Obli-gation slettet. Samtidig er der slettet et Afdrag stor 3000 Kr af Vogu-mand Frederiksens Obligation. Resten er transporteret til Jørgensen, saa lod jeg den mig tilsendte Obligation tinglæse, den bliver Dem til-sendt fra Dommerkontoret. Med Hensyn til Retsanmærkningen paa

mit Skøde skal det udslettes? er der nu noget at bemærke til foranskrevne bedes De meddele mig det.« Selve Retsanmærkningen annulleredes derimod først den 29 December 1920.

I Februar 1920 havde Jørgensen givet den foran omhandlede Obligation, paa hvilken der resterede 3800 Kr, i Haandpant til Sagfører Ehlers Damgaard i Haslev, der under 3 Oktober 1921 erholdt Auktionstransport paa samme og derefter i en til Pedersen stilet Opsigelse af 7 December 1921 opsagde Beløbet til Betaling i Juni Termin 1922. Pedersen betalte ikke Beløbet og undlod derhos — efter sin, af Raaschou dog benægtede, Paastand i Henhold til en Besked fra Raaschous daværende Kompagnon — at betale Renter pr 11 Juni 1922. Damgaard lod derefter den 25 September 1922 foretage Udlæg i »Annekjærgaard« for Hovedstol, Renter og Omkostninger. Pedersen protesterede under Forretningen imod Udlægets Foretagelse under Anbringende af, at Obligationen ikke var forbindende for ham, idet den efter hans Adkomst skulde være uopsigelig, men ved Fogdens Kendelse bestemtes det, at Forretningen vilde være at fremme allerede som Følge af, at Renter pr 11 Juni 1922 ikke var betalt. Ved Skøde af 20 Marts 1923 solgte Pedersen Ejendommen til Peder Jørgen Pedersen for en Købesum af 32 500 Kr, hvoraf 12 875 Kr betaltes kontant ved Skødets Udstedelse eller kort derefter, medens Resten afgjordes ved Udstedelse af Obligation eller Overtagelse af Prioriteter, derunder som Rest af Obligationen for 3800 Kr en Obligation paa 3300 Kr, som Pedersen indfrie og erholdt tiltransporteret.

Med Skrivelse af 22 Oktober 1922 havde Pedersen tilstillet Sagførerraadet Klage over det af Raaschou som hans Sagfører i dette Anliggende udviste Forhold, særlig med Hensyn til Retsanmærkningen, hvilket efter hans Angivelse for ham havde medført et Tab paa ca 5000 Kr, »da det varede et helt Aar, forinden nævnte Retsanmærkning kunde blive slettet.« I den af Kredsbestyrelsen for 2 Sagførerkreds den 21 April 1923 afsagte Kendelse hedder det bl a at Kredsbestyrelsen maa udtale, »at Overretssagfører Raaschou som Sagfører for Køberen, A Pedersen, har haft Pligt til at sørge for, at Skødet kunde ekspederes uden Retsanmærkning, inden han lod Køberen underskrive Skøde paa sin Ejendom, hvis Værdi udgjorde Udbetalingen paa den købte Ejendom, samt at Overtagelsen af Prioritetsgælden i det Hele skete rettidigt.

Spørgsmaalet om eventuelt Erstatningsansvar kan ikke tages under Paakendelse paa det forcliggende Grundlag, men maa henvises til civilt Søgmaal.«

Under denne ved Retten for Hillerød Købstad med Frederiksborg Birk forberedte Sag har nu Sagsøgeren, fornævnte fhv Gaardejer A P Pedersen, paastaaet Sagsøgte, Overretssagfører Carl F Raaschou dømt til Betaling af 3300 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 11 Juni 1924 mod Transport paa en af Gaardejer Peder Jørgen Pedersen under 20 Marts 1923 udstedt Obligation med Pant for nævnte Beløb efter 10 825 Kr til Kreditkassen for Landejendomme i Østifterne til over 4 pCt og med statutmæssige Forpligtelser i Forhold til 11 200 Kr og efter 2500 Kr à 5 pCt i Ejendommen Matr Nr 7 a af Assentorp By, Stenmagle

Sogn, samt til Betaling af 2500 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 8 April 1924.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Sagsøgeren har under Henvisning til det Oplyste og den foran anførte Kendelse fra Kredsbestyrelsen for 2 Sagførerkreds gjort gældende, at Raaschou paa utilstrækkelig Maade har varetaget hans Tarv og derved paaført ham Tab, der hjemler de i hans anførte Paastand stillede Krav.

Med Hensyn til disse har han nærmere anbragt, at hans foran ommeldte Salg af »Annekjærgaard« i Marts 1923 var en Nødvendighed, for at han kunde betale den Pantegæld, for hvilken Sagfører Damgaard havde gjort Udlæg i Ejendommen, hvilket Udlæg atter var en Følge af, at den oftnævnte Prioritet indestod paa andre Vilkaar end ved Handlen angivet, uden at Raaschou havde oplyst ham herom, i hvilket Fald han ikke vilde have vedstaaet Handlen. Han hævder, at Raaschou herefter i hvert Fald maa være pligtig at overtage den fra det nævnte Forhold stammende Obligation paa 3300 Kr, som Sagsøgeren er blevet nødt til at indfri og overtage. Han har iøvrigt anbragt, at han i Sommeren 1919 købte en Ejendom i Horsebøg ved Sorø, og at det var til denne Handels Berigtigelse, at han vilde optage det i det Foranstaaende omhandlede Laan, der skulde udbringe ham 2500 Kr, imod at han gav 3 Prioritets Panteret for 3000 Kr i »Annekjærgaard«. Da det viste sig, at de i Retsanmærkningen nævnte Prioriteter ikke var udslettet og stod til Hinder for Ekspeditionen af det fornødne Laanedokument, kunde han ikke faa Laanet i Orden og maatte sælge Ejendommen i Horsebøg med Tab, idet han, der selv for Ejendommen havde givet 28 500 Kr, kun fik 21 000 Kr for denne, dog at han desuden for Besætning og Inventar, som han havde undtaget og lod bortsælge ved Auktion, opnaaede yderligere et Nettoprovenue af ca 4300 Kr. Hans Tab herved overstiger saaledes det Beløb af 2500 Kr, som han har paastaaet sig tilkendt hos Sagsøgte.

Sagsøgte henviser til, at Sagsøgeren intet Tab har lidt ved Byttehandlen om Virum-Ejendommen og »Annekjærgaard«, der tværtimod var en for Sagsøgeren ualmindelig fordelagtig Handel, som ogsaa har givet ham en betydelig Avance, hvorfor det slet ikke har været Genstand for Tvivl fra nogen af Parternes Side, at Handlen burde fastholdes. Han hævder, at Sagsøgeren i Virkeligheden paa Forhaand var vidende om, at der var nogen Usikkerhed om de Vilkaar, paa hvilke paagældende Obligation indestod, og henviser til, at Sagsøgeren, skønt det af fremlagt Korrespondance fremgaar, at han kort efter Handlen var bekendt med Urigtigheden af Slutsedlens Angivelser, ikke paa noget Tidspunkt har ytret Ønske om Handlens Tilbagegang, har tiltraadt den med Jørgensen truffene Ordning og endnu i Foraaret 1922 — paa et Tidspunkt da Damgaard havde ladet Opsigelsen forkynde — har søgt Sagsøgtes juridiske Assistance og opnaaet Laan hos Sagsøgte, uden at omtale, at han mente at have noget Krav imod denne. — Sagsøgte har derhos benægtet, at Sagsøgeren har lidt noget Tab ved, at de i Retsanmærkningen ommeldte Prioriteter har henstaaet uudslettede, og har særlig benægtet, at Laanet i »Annekjærgaard« er opgivet af Hensyn til paagældende Prioriteter og at disse har nogen Forbindelse med

Salget af Ejendommen i Horsebøg eller det eventuelle Tab ved dette Salg. Han har herved henvist til, at Sagsøgeren endnu i Brev af 23 Juni 1920 til Sagsøgtets Kontor omtaler at skulle bruge Pengene til 1 Juli s A — til hvilken Tid de nævnte Behæftelser var ude af Verden — at Ejendommen var erhvervet af Sagsøgeren i Maj 1920 og først solgtes i Oktober s A. Han har ogsaa med Hensyn til dette Forhold henvist til det af ham om Sagsøgerens senere Holdning Oplyste.

Der findes nu at maatte gives Sagsøgte Medhold i, at Sagsøgeren efter alt Foreliggende maa antages at være indgaaet paa den ved Udstedelsen af Jørgensens Garantierklæring stedfundne Ordning og her-efter ikke hidrørende fra dette Forhold kan rejse noget Krav paa Erstatning imod Sagsøgte. Sagsøgeren findes derhos ikke imod Sagsøgtets Benægtelse at have gjort det sandsynligt, at der bestaar nogen Sammenhæng mellem de i Retsanmærkningen ommeldte Prioriteters Hæstaaen i udslettet Stand indtil Juli 1920 og Salget af Horsebøg-Ejendommen eller Tabet herved, og da Sagsøgeren ikke har godtgjort, at det nævnte Forhold iøvrigt har medført noget Tab for ham, vil ejhellert i denne Hensende Sagsøgerens Paastand kunne tages til Følge.

Sagsøgte vil saaledes i det Hele være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale. Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Tirsdag den 30 Marts.

Nr 242/1925.

Rigsadvokaten
m o d

Magnus Jensen, Laurids Jensen, Jens Riiskjær Mortensen, Niels Lodbjerg Sørensen og Jens Lodbjerg Sørensen (Graae),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 317 af 2 Juni 1917 om Ferskvandsfiskeri.

Dom afsagt den 16 Oktober 1924 af Retten for Ringkøbing Købstad m v: De Tiltalte bør inden 14 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Stadil Sogns Hjelpekasse bøde, Magnus Jensen 65 Kr, Laurids Jensen 75 Kr, Jens Christensen Led 65 Kr, Jens Riiskjær Mortensen 75 Kr, Niels Lodbjerg Sørensen, Jens Lodbjerg Sørensen og Anders Nielsen hver især 70 Kr og Niels Christian Christensen 65 Kr. Saa betaler de Tiltalte og hver for sit Vedkommende de med Sagen forbundne Omkostninger, dog saaledes at Tiltalte Laurids Jensen og Jens Riiskjær Mortensen er solidarisk ansvarlige for Omkostningerne for deres Vedkommende, og de Tiltalte Niels Lodbjerg Sørensen, Jens Lodbjerg Sørensen og Anders Nielsen solidarisk ansvarlige for Omkostningerne for deres Vedkommende. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 8 Juni 1924: Underretsdømmen bør, saa vidt paaanket er, ved Magt at stande. Saa udreder de Tiltalte og En for Alle og Alle for En Sagens Omkostninger for Landsretten.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af de Tiltalte Magnus Jensen, Laurids Jensen, Jens Riiskjær Mortensen, Niels Lodbjerg Sørensen og Jens Lodbjerg Sørensen.

Efter at Landbrugsministeriet i Henhold til § 1, 8 Stykke, i Lov Nr 317 af 2 Juni 1917 om Ferskvandsfiskeri har bestemt, at den inddæmmede, ikke tørlagte Del af Vest-Stadilfjord skal inddrages under nævnte Lov, maa Retten til at fiske i dette Vand tilkomme de til dette stødende Lodsejere i Overensstemmelse med Forskrifterne i Lovens § 1, 1 Stykke. Som Sagen foreligger findes det imidlertid betænkeligt at anse det for godtgjort, at de Tiltalte har fisket i de Dele af Fjorden, hvor Retten til at fiske herefter tilkommer Entreprenør Augustinus Nielsen, og de Tiltalte vil som Følge heraf være at frifinde og Sagens Omkostninger for deres Vedkommende være at udrede af det Offenlige.

Thi kendes for Ret:

Magnus Jensen, Laurids Jensen, Jens Riiskjær Mortensen, Niels Lodbjerg Sørensen og Jens Lodbjerg Sørensen bør for det Offenliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for de nævnte Tiltaltes Vedkommende, der underi Salær for Højesteret til Højesterets-sagfører Graae 200 Kroner, udredes af det Offenlige.

Underretsdømmens Præmisser er saalydende:

I Henhold til Anklageskrift af 25 Juli d A tiltales Magnus Jensen, Laurids Jensen, Jens Christensen Led, Jens Riiskjær Mortensen, Niels Lodbjerg Sørensen, Jens Lodbjerg Sørensen, Anders Nielsen og Niels Christian Christensen til Straf for Overtrædelse af § 1 l. jfr §§ 25 og 30 i Lov Nr 317 af 2 Juni 1917 derved, at de, efter at den inddæmmede, ikke tørlagte Del af Vest-Stadilfjord ved Landbrugsministeriets Resolution af 27 Maj d A var inddraget under Ferskvandsfiskeriloven og efter at behørig Bekendtgørelse herom var sket, har fortsat det af dem før Resolutionens Afgivelse der paabegyndte Fiskeri med Bundgarn.

De Tiltalte er født henholdsvis 18 November 1878, 2 Januar 1862, 11 September 1882, 22 Juni 1883, 30 Maj 1883, 16 April 1882, 20 Juli 1889 og 9 September 1876. Ingen af dem ses tidligere tiltalt eller straffet, heller ikke for Fiskeriovertrædelser.

Samtlige de Tiltalte erkender at have fisket som nævnt, men nægter sig derved skyldige i noget ulovligt. De gør herved gældende, dels at deres Ret til Fiskeriet er hjemlet ved Højesterets Dom af 29 April d A, dels at der i hvert Fald er vundet Hævd paa Ret for Alle og Enhver til Fiskeri i de heromhandlede Dele af Vest-Stadilfjord.

Hvad nu den paaberaabte Højesteretsdom angaar, er Forholdet vel det, at Dommen ophævede nogle ved nærværende Ret efter Begæring af Besidderen af de inddæmmede Arealer af Vest Stadilfjord mod forskellige Personer, hvoriblandt 4 af de nu Tiltalte, nedlagte Forbud mod at drive Fiskeri i de ikke tørlagte Dele af Fjorden, men Dommen støttede alene sit Resultat derpaa, at de paagældende Dele af Vest Stadilfjord maatte anses undergivne Reglerne om Saltvandsfiskeri. Efter at Landbrugsministeriet imidlertid ved sin fornævnte Resolution har inddraget disse Dele af Fjorden under Ferskvandsfiskerilovens Bestemmelser, findes de Tiltalte ikke længere at kunne paaberaabe sig Højesteretsdommen til Støtte for Lovligheden af det af dem udøvede Fiskeri.

Hvad dernæst angaar den Ret, der ved Hævd skal være vundet for Alle og Enhver til at drive Fiskeri i Dybene i Vest-Stadilfjord, bemærkes, at det ved nærværende Rets Domme af 14 September 1921 og Vestre Landsrets Dom af 7 November 1922 er afgjort, at en saadan Ret ikke kan anses vundet, og i saa Henseende er Dommen ikke underkendt af Højesteretsdommen, der slet ikke kommer ind paa dette Spørgsmaal.

Herefter og idet ingen af de Tiltalte har udøvet Fiskeriet som Ejer af nogen til Fiskevandet stødende Jordlod, findes de Tiltalte skyldige i den dem paasigtede Overtrædelse af Ferskvandsfiskeriloven, idet Anmelderen, Entreprenør Augustinus Nielsen som Besidder eller Ejer af den inddæmmede Vest-Stadilfjord efter Ferskvandsfiskerilovens § 1 I maa anses eneberettiget til Fiskeri i Dybene paa de Steder, de Tiltalte har udøvet det paatalte Fiskeri.

Den Bødestraf, de Tiltalte herved har forskyldt, findes under Hensyn til, at Fiskeriet er udøvet ogsaa om Natten, og til, at de Tiltalte Laurids Jensen og Jens Riiskjær Mortensen har udøvet Fiskeri i Forening og de Tiltalte Niels Lodbjerg Sørensen, Jens Lodbjerg Sørensen og Anders Nielsen ligeledes har udøvet Fiskeri i Forening, samt til, at Fiskeriet er udøvet i ret stort Omfang af alle de Tiltalte, at kunne bestemmes for Magnus Jensens, Jens Christensen Leds og Niels Christian Christensens Vedkommende til 65 Kr for hver, for Laurids Jensens og Jens Riiskjær Mortensens Vedkommende til 75 Kr for hver, og for hver af de øvrige til 70 Kr for hver. Bøderne tilfalder Stadil Sogns Hjælpekasse.

De Tiltalte betaler hver for sit Vedkommende de med Sagen forbundne Omkostninger, dog saaledes, at de Tiltalte Laurids Jensen og Jens Riiskjær Mortensen er solidarisk ansvarlige for Omkostningerne for deres Vedkommende, og de Tiltalte Niels Lodbjerg Sørensen, Jens Lodbjerg Sørensen og Anders Nielsen solidarisk ansvarlige for Omkostningerne for deres Vedkommende.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag, der i 1 Instans tillige angik Jens Christensen Led, for hvis Vedkommende Sagen ikke er paaanket, af Retten for Ringkøbing Købstad m v den 16 Oktober 1924 afsagte Dom er paaanket saavel efter de øvrige Domfældtes Begæring som af det Offenlige.

Her for Retten har de Tiltalte ikke fastholdt, at der skulde tilkomme Alle og Enhver en paa Alderstidshævd støttet Ret til Fiskeri i de under Sagen omhandlede tre Dyb.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, for saa vidt den er paaanket.

De Tiltalte vil derhos have, efter Omstændighederne in solidum, at udrede Sagens Omkostninger her for Retten, hvorved bemærkes, at der, da de Tiltalte selv har sørget for deres Forsvar sammesteds, ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af Salær herfor.

Onsdag den 31 Marts.

Nr 50/1925. Gaardejer **Jens P Skov** (Bruun efter Ordre)
mod

Automobilfabrikanterne **Thorvald Hansen og Peter Ernst (Meyer)**,
betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Erstatningsansvar i Anledning af deres Forhold under en med Appellanten indgaaet Byttehandel.

Vestre Landsrets Dom af 18 Oktober 1924: De Sagsøgte, Automobilfabrikanterne Thorvald Hansen og Peter Ernst, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gaardejer Jens P Skov, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde retteligt antaget, at de Indstævnte maa være pligtige at erstatte Appellanten det Tab, denne har lidt som Følge af deres Forhold ved Handlen, og da Tabet efter de foreliggende, til dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes at kunne bestemmes til 2000 Kroner, vil de Indstævnte være at dømme til in solidum at betale Appellanten dette Beløb med Renter.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil de Indstævnte in solidum have at betale til Appellanten med 200 Kroner. De vil derhos have at betale Sagens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Automobilfabrikanterne Thorvald Hansen og Peter Ernst, bør, En for Begge og Begge for En, til Appellanten, Gaardejer Jens P Skov, betale 2000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 12 November 1923, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for Landsretten med 200 Kroner. De Indstævnte betaler derhos, En for Begge og Begge for En, til det Offenlige de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Appellanten ikke havde haft fri Proces for Højesteret, samt til Højesterets sagfører Bruun i Salær for Højesteret 250 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at de Sagsøgte, Automobilfabrikanterne Thorvald Hansen og Peter Ernst, begge i Silkeborg, som fra Begyndelsen af Maj Maaned 1923 havde drevet en Automobilrute Herning—Ringkøbing og undertiden videre til Søndervig med en dem tilhørende Ruteautomobil, var blevet bekendt med, at Sagsøgeren, Gaardejer Jens P Skov af Linaa, ønskede at aflænde sin Ejendom »Hjortegaarden« i Linaa, henvendte de sig i September Maaned s A til Ejendomsmægler Munk af Serup, hvem Sagsøgeren havde givet i Kommission at sælge Ejendommen, og foreslog en Bytthandel med Hensyn til den nævnte Automobilrute samt Ruteautomobilen og Sagsøgerens Ejendom. Ejendomsmægler Munk fik i den Anledning af Sagsøgte Ernst overgivet en Opgørelse, hvorefter Kørselsoverskudet af Automobilruten i Tiden fra 6 Maj 1923 til 10 September s A havde udgjort 3650 Kr, og efter at han havde forevist Sagsøgeren denne Opgørelse, tog Sagsøgeren sammen med Munk og en Tredjemand til Herning, hvor de besaa Automobilet og foretog en Prøvetur med det. De tog derefter tilbage til Silkeborg, hvor de traf sammen med Sagsøgte Ernst paa en derværende Restauration, og efter nogen Forhandling, under hvilken det, idet den ovennævnte Opgørelse ikke forelaa, blev omfaldt, at Automobilruten gav et gennemsnitligt Overskud af 200 Kr om Ugen, enedes Parterne om at indgaa den omhandlede Bytthandel, angaaende hvilken der kort efter — den 2 Oktober s A — blev oprettet Dokumenter. I det Skøde, der blev meddelt de Sagsøgte, blev Ejendommens Værdi ansat til 17 000 Kr og det medfulgte Løøre til 11 000 Kr, hvorhos det fastsattes, at de Sagsøgte skulde overtage Pantegælden, ialt 21 500 Kr, medens Handlen iøvrigt skulde berigtiges ved Overdragelse til Sagsøgeren af Ruteautomobilet og Automobilruten.

I det herom oprettede Dokument var Automobilet med Ruten ansat til en Værdi af 12 000 Kr. Straks efter paabegyndte Sagsøgeren Kørsel paa Ruten med Automobilet, der vedblivende førtes af den af de Sagsøgte benyttede Chauffør, men da det i Løbet af en Maanedstid viste sig, at Automobilruten gav Underskud, indgik Sagsøgeren den 18 November s A en Byttehandel med J C Lauritsen da af Faarvang, saaledes at Lauritsen fik Automobilet, men uden at overtage Ruten, medens Sagsøgeren erhvervede Lauritsens Ejendom i Faarvang. I det angaaende Ejendomsoverdragelsen oprettede Skøde blev Købesummen for Ejendommen ansat til 30 000 Kr, der skulde berigtiges ved, at Sagsøgeren skulde overtage den indestaaende Pantegæld ialt 23 500 Kr samt afgive Automobilet mod at faa udbetalt kontant 4500 Kr.

Idet Sagsøgeren har anbragt, at han alene er indgaaet paa den først omtalte Byttehandel i Tillid til Rigtigheden af de fra de Sagsøgte fremkomne Angivelser om Overskudet af Automobilruten, og at han, da Ruten som nævnt gav Underskud, derved har lidt et Tab, som de Sagsøgte maa være pligtig at erstatte ham, hvilket Tab han angiver til i det mindste 8000 Kr, har han under nærværende Sag søgt de Sagsøgte til Betaling in solidum af det nævnte Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 12 November 1923, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte gjort gældende, at der ikke fra deres Side foreligger noget til Erstatning forpligtende Forhold. De har vel indrømmet, at den fornævnte Opgørelse over Kørselsoverskudet, hvilken ikke var udarbejdet paa Grundlag af de Sagsøgtes Bøger, har vist sig at være urigtig, og at Overskudet i den paagældende Periode har været betydelig mindre, men de har hævdet, at Sagsøgte Ernst overfor Ejendomsmægler Munk har fremhævet, at Opgørelsen var skønsmæssig, og at Ernst under Forhandlingerne med Sagsøgeren ikke afgav nogen Garanti med Hensyn til Størrelsen af Indtægterne ved Automobilruten.

Efter de foreliggende Oplysninger, derunder den af Munk afgivne Vidneforklaring, maa der imidlertid gaas ud fra, at Sagsøgte Ernst ikke paa tilstrækkelig tydelig Maade overfor Sagsøgeren tog Forbehold med Hensyn til Rigtigheden af den omhandlede Opgørelse, ligesom han ej heller tog Afstand fra Munks Opgivende af, at Ruten havde givet et Overskud af 200 Kr om Ugen, hvilket alene havde været Tilfældet i en Del af den egenlige Sommertid, og der findes herefter at foreligge et Forhold, for hvilket Sagsøgeren, der ikke har forlangt Handlens Tilbagegang, maa kunne kræve Erstatning hos de Sagsøgte, forsaavidt han kan godtgøre at have lidt noget Tab.

Sagsøgeren har i saa Henseende anført, at der ikke kan tillægges de i Overdragelsedokumenterne af 2 Oktober 1923 anførte Værdiansættelser nogen Betydning, idet Værdierne af Omkostningshensyn er ansat for lavt, medens Værdien af Automobilet og Automobilruten, da Værdien af Ejendommen med Tilbehør i Virkeligheden var 37 500 Kr og Pantegælden som anført 21 500 Kr, maatte ansættes til 16 000 Kr. Han har derhos fremhævet, at da Værdien af den af ham erhvervede Ejendom — uagtet den i Overdragelsedokumentet paa Tro og Love

er sat lig Købesummen 30 000 Kr — i Virkeligheden ikke har været over 26 000 Kr, har han, naar Hensyn tages til Pantegælden, ved sin Afhændelse af Automobilet kun opnaaet et Vederlag for det af 7000 Kr, saaledes at hans Tab betydelig overstiger det Erstatningsbeløb, han har indsogt.

De Værdiangivelser, der er anført i de mellem Sagsøgeren og de Sagsøgte oprettede Overdragelsesdokumenter, hvilke Værdiangivelser de Sagsøgte iøvrigt ikke bestrider, maa imidlertid lægges til Grund for Forholdet mellem Parterne, og det Vederlag, Sagsøgeren har ydet, kan herefter ikke ansættes højere end til 5500 Kr. Da de Sagsøgte derhos har oplyst, at Værdien af Automobilet i Maj Maaned 1924 var 10 000 Kr, og dets Værdi, da Sagsøgeren afhændede det, maa antages at have været mindst lige saa stor, samt da der efter alt det Foreliggende maa gaas ud fra, at Automobilruten — uanset at den, i den korte Tid Sagsøgeren drev den, gav Underskud — har haft nogen Værdi, findes det ikke godtgjort, at Sagsøgeren har lidt Tab, saa meget mindre som den sidste Byttehandel synes at have bragt Sagsøgeren Fordel, og de Sagsøgte vil følgelig være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Efter Omstændighederne findes der skellig Grund til at ophæve Sagens Omkostninger.

Nr 26/1926.

Rigsadvokaten

mod

Henry Richard Frederik Sørensen (V Kondrup),

til at underkastes Sikkerhedsforanstaltninger i Medfør af Lov 11 April 1925.

Østre Landsrets Dom af 18 Januar 1926: Henry Richard Frederik Sørensen vil være at tvangsindlægge paa en Aandssvageanstalt. Saa bør han og betale Sagens Omkostninger her for Retten, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Axel Hulegaard, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Henry Richard Frederik Sørensen til Højesteretssagfører V Kondrup 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Tilkendegivelse af 16 December 1925 er der af Statsadvokaten for København rejst Sag mod Henry Richard Frederik Sørensen med Paastand om, at det i Medfør af § 1, 2 Stk, jfr § 1, 1 Stk, i Lov af 11 April 1925 om Sikkerhedsforanstaltninger mod visse Personer, der udsætter Retssikkerheden for Fare, ved Dom bestemmes, at han tvangsindlægges paa en Aandssvageanstalt.

Sørensen er født den 15 December 1900 og er tidligere anset ved

1) Københavns Byrets Dom af 25 Maj 1921 efter Straffelovens § 185 og § 176, jfr § 173, tildels sammenholdt med § 46, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og

2) ved Østre Landsrets Dom af 20 December 1923 efter Straffelovens § 185 og § 176, jfr § 173 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, hvilken Straf var udstaaet den 23 December 1925.

I Retslægeraadets Erklæring af 30 November 1925 udtales, at da det af det i Sagen Oplyste fremgaar, at Henry Sørensen er aandssvag og lider af seksuel Hyperæsthesi, maa han anses farlig for den offentlige Sikkerhed, hvorhos Raadet anbefaler, at han interneres foreløbig i en Aandssvageanstalt.

Efter det saaledes Foreliggende om Henry Sørensens mentale Tilstand og om de af ham tidligere begaaede strafbare Handlinger, findes der at være nærliggende og alvorlig Fare for, at han atter vil gøre sig skyldig i lignende betydelige Forbrydelser, saafremt han ikke underkastes Sikkerhedsforanstaltninger, og idet Anklagemyndighedens Paastand herefter findes hjemlet i de ovenanførte Bestemmelser i Loven af 1925, vil den være at tage til Følge.

Torsdag den 8 April.

Nr 21/1925. Maskin- og Motorfabrikant **P Matthiesen** (Selv)
 m o d
 Fabrikant **H P Pallesen** (Ahnfelt-Rønne),

betræffende Betaling for et Centralvarmeanlæg m v.

(Sagen behandlet skriftligt).

Vestre Landsrets Dom af 3 December 1924: Sagsøgte, Maskin- og Motorfabrikant P Matthiesen, bør til Sagsøgeren, Fabrikant H P Pallesen, betale 805 Kr 91 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt p a fra den 10 Juli 1924, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 250 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Appellanten, der i forrige Instans paastod sig frifundet for Indstævntes Tiltale, har for Højesteret tillige paastaaet Indstævnte dømt til at betale sig 532 Kroner 74 Øre i Anledning af Mangler ved det omkontraherede Varmeanlæg. Mod Indstævntes Protest findes den anførte Udvidelse af Appellantens Paastand imidlertid ikke at burde tilstedes.

Under Hensyn til, at Indstævnte i et den 12 September 1922 til Appellanten afgivet Prisoverslag har opgivet Hedefladerne for de til Varmeanlægget hørende 5 Ovne til 35 m², maa der gaas ud fra, at han har paataget sig uden Ekstrabetaling at fremskaffe den nævnte Varmeflade gennem de af ham leverede Radiatorer. Efter de foreliggende Oplysninger maa det imidlertid — som stateret i Dommen — antages, at de af Indstævnte leverede Radiatorer i hvert Fald ikke har haft en større samlet Hedeflade end 34,69 m², og der vil derfor ikke kunne tilkendes ham noget Beløb for Levering af Ekstra-Radiatorer. Iøvrigt vil Dommen med den anførte Ændring kunne stadfæstes i Henhold til de i samme anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at det Indstævnte, Fabrikant H P Pallesen, tilkendte Beløbnedsættes til 728 Kroner 41 Øre. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Maskin- og Motorfabrikant P Mathiesen, til Indstævnte med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1922 indledede Sagsøgte, Maskin- og Motorfabrikant P Mathiesen i Vejle, Forhandlinger med Sagsøgeren, Fabrikant H P Pallesen, i Hamborg, om Levering af et Centralvarmeanlæg til Sagsøgtes Ejendom i Vejle, og Sagsøgte besaa i den Anledning en paa Sagsøgerens Lager i Fredericia henstaaende Ovn, en saakaldet Økonomovn. I en Skrivelse af 23 August 1922 gjorde Sagsøgeren Sagsøgte opmærksom paa, at Ovnen efter nogle af ham udførte foreløbige flygtige Udregninger vel vilde være stor nok til at opvarme Værelserne paa 1 Sal og to smaa Værelser paa 2 Sal, i det Hele 6 à 7 Værelser, hvorimod det vilde knibe med at

faa Opvarmning i en eller to Kontorværelser i Stueetagen med samme Ovn. Sagsøgte bestemte sig dog for Ovnen, idet han i en Skrivelse af 25 s M udtalte, at den Ovn, han havde set paa, efter hans Formening midlertidig vilde være stor nok. Efter yderligere Forhandlinger og Projekteringer blev der Enighed mellem Parterne om Handlen, hvis Vilkaar fikseredes i en Skrivelse af 2 Oktober 1922 fra Sagsøgeren. Herefter skulde Sagsøgeren for en Sum af 1350 Kr levere en grøn emaillet Ovn, 5 Radiatorer med et nærmere angivet Elementantal og forskelligt andet Tilbehør. Betalingen var: »fri Banevogn Fredericia« og skulde erlægges med Halvdelen ved Leveringen af Anlægget og Resten kontant 30 Dage derefter. Sagsøgeren skulde endelig stille en Montør til Raadighed ved Installationen mod Betaling af en fastsat Timeløn. Senere enedes Parterne om at ændre Aftalen, og i en Skrivelse af 19 Maj 1923 stadfæstede Sagsøgeren de ændrede Vilkaar, hvorefter Prisen nu var fastsat til 2000 Kr, hvorhos det om Vilkaarene iøvrigt siges:

»Leveringen bestaar af: 1 grøn email Økonomovn, 5 Stk Radiatorer, 10 Regulerhaner med Forskruning, 1 Boiler med Kappe 200 Ltr, 1 Brusebatteri $\frac{3}{4}$ ”, 2 Forsætter, de nødvendige Muffer med højre og venstre Gevind, og er der i Leveringen beregnet at jeg stiller min Montør til Installationen, der leveres fra Deres Side de nødvendige Rør, T og Forbindingsstykker etc og er Materialet fri Banevogn Fredericia ifølge mit Tilbud fra 2 Okt 1922.«

Anlægget blev installeret i August Maaned 1923, og den 2 Oktober s A sendte Sagsøgeren Sagsøgte en Regning, der foruden Tilbudssummen 2000 Kr omfattede Betaling for leverede Effekter, der efter Sagsøgerens Formening laa udenfor Tilbudet, samt noget Ekstraarbejde, hvorefter den samlede Sum udgjorde 2358 Kr. I en Skrivelse af 30 Oktober 1923 protesterede Sagsøgte mod Regningen, idet han fremsatte forskellige Klager over det Leverede; saaledes skulde de leverede Elementer, af hvilke Radiatorerne sammensattes, delvis være af andre Typer end lovet og delvis rustne og defekte, hvorhos Isolationsstenene paa Laagen skulde være sprængte. Han tilføjede, at han havde maattet købe Elementer til Supplering af de leverede og ladet lave nye Riste, da den, der var med, var fuldstændig smeltet. Forhandlingerne fortsattes saavel mundtligt som skriftligt, og herunder tilbød Sagsøgeren i Stedet for Økonomovnen at levere Sagsøgte en større Kedel, som han havde staaende paa Lager, og for hvilken Prisen var 250 Kr højere. Sagsøgte modtog Tilbudet om Leveringen af den paagældende Kedel, og i en Skrivelse af 20 December 1923 bekræftede Sagsøgeren, at den endelig trufne Aftale herefter gik ud paa, at han »skulde levere Dem en større Smedejerns Varmeovn, imod at tage den grønne Ovn tilbage og skulde De saa selv overtage Omkostningerne som var opstaet og som opstaar ved Omforandringen af Ovnene og ligeledes at De af og til maa indsætte nye Riste i den gamle Ovn, og vilde jeg saa frakalde mit Merkrav paa 250 Kr for Leveringen af en større Smedejern Kedel som tilbudt i min Skrivelse af 15 Nov 1923. For endnu igen at undgaa Fejltagelser bekræfter jeg herved at skal levere Dem en smedejerns Varmtvandskedel af ca 2.5 m² Hedeflade, inkl Thermometer og Samsonregulator, de medleverede Døre af Støbejern skal De selv indpasse og

afhøve, ligeledes Installationen og frafalder jeg Merbetalingen af Kr 250 for Leveringen af denne Ovn, for det af Dem tidligere udførte Arbejde og Indsætning af nye Riste og Omforandringen og Indsættelse af den nye Ovn inkl til denne er installeret.»

Ogsaa efter at den ny Kedel var installeret, viste der sig forskellige Vanskeligheder ved at faa Anlæget til at fungere tilfredsstillende. Da Parterne ikke kunde komme til Enighed om Opgørelsen af deres Mellemværende, har Sagsøgeren nu under nærværende Sag søgt Sagsøgte og nedlagt endelig Paastand om, at han tilpligtes at betale ham:

I. En Saldopost ifølge ældre Mellemværende 1511 Kr 85 Øre

II. Et Varmeanlæget uvedkommende Fragtbeløb 7 — 20 —

III. Vedrørende Varmeanlæget:

a. Tilbudssummen	2000 Kr 00 Øre	
med Fradrag af	250 — 00 —	
for to af Sagsøgeren leverede, af Tilbudet omfattede saakaldte Forsætter, som — efter hvad Parterne er enige om — vil kunne tilbageleveres Sagsøgeren mod en Afkortning som nævnt		1750 — 00 —

b. Effekter og Arbejde leveret udenfor Tilbudet:

3 Radiatorer	200 Kr 00 Øre	
1 galv Vandkasse	45 — 00 —	
1 Hydrometer	13 — 00 —	
1 Regulerhane	6 — 50 —	
1 Rødgodsventil	8 — 00 —	
1 Tømningshane	3 — 00 —	
Isoleringsbandage	20 — 00 —	
Isoleringsarbejde	20 — 40 —	
		315 — 90 —

ialt.... 3584 Kr 95 Øre

med Fradrag af følgende Poster:

1. betalt og paa anden Maade afgjort 2496 Kr 63 Øre

 Godtgørelse for:

2. Boring af Huller	42 — 00 —
3. Ny Støtter til en Kedel	68 — 00 —
4. Told og Fragt af den nye Kedel..	37 — 41 —
5. Kørsel af Kedlen	12 — 50 —

2656 — 54 —

928 Kr 41 Øre

tillige med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 10 Juli 1924, indtil Betaling sker.

Sagsøgte har erkendt at skyldte Posterne I, II og III a med de ovenanførte Fradrag, men har vægret sig ved at betale Post III b. Han har derhos hævdet at have Krav paa Godtgørelse dels for forskellige Ud-læg og Anskaffelser, som efter Proceduren maa antages at udgøre et samlet Beløb af 769 Kr 71 Øre, dels for Ulemper og Tab anslaaet til

mindst 400 Kr, som han vil have lidt som Følge af, at Sagsøgeren har misligholdt sine Forpligtelser efter Aftalerne. Idet hans Krav saaledes overstiger, hvad han efter det Anførte erkender at skyldte, samt idet han efter sin endelige Paastand ikke under nærværende Sag har ønsket Dom for det overskydende Beløb, har han paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Hvad nu først angaar Posterne under III b, fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Sagsøgte har sammenstillet de af Sagsøgeren leverede og nogle ham selv tilhørende Radiatorelementer og anbragt de saaledes samlede Radiatorer paa anden Maade end oprindelig forudsat, hvilket efter Sagsøgtes Fremstilling var begrundet dels i, at de leverede Elementer, som sævnt, viste sig at lide af forskellige Mangler, dels i, at Pladsen, hvor Radiatorerne skulde opstilles, gjorde visse Ændringer ønskelige. Da det saaledes ikke ved en Optælling af de i Lejligheden værende Radiatorer umiddelbart fremgik, at Sagsøgeren havde leveret mere end, hvad han var pligtig til, er Anlægget under en Syns- og Skønsforretning blevet nærmere gennemgaaet af den udmeldte Syns- og Skønsmand i Forbindelse med Sagens Parter, saaledes at der endvidere er foretaget en Beregning af Elementernes Varmeflade. Medens Sagsøgeren nu har anbragt, at han har leveret 70 Elementer med en Varmeflade af 38 m² og — idet han, som det er ubestridt, kun var pligtig at leverer 58 Elementer med en Flade af 30 m² — saaledes har leveret en Flade af 8 m² mere, end han skulde, har Skønsmanden opgjort den af Sagsøgeren leverede, paa 8 Radiatorer fordelte Varmeflade til kun 34,69 m², eller saafremt yderligere tre af de i Radiatorerne værende Elementer er indkøbt af Sagsøgte, hvilket efter Syns- og Skønsmandens Opfattelse kan være muligt, kun 33,29 m² Varmeflade. Sagsøgeren har nu intet nærmere oplyst til Støtte for, at han skulde have leveret mere end af Syns- og Skønsmanden beregnet, og idet der herefter maa gaas ud fra, at Sagsøgeren kun har leveret 3,29 m² Varmeflade mere, end han var pligtig til, og man under den Uklarhed, der efter Proceduren stadig hersker angaaende det af Sagsøgeren Leverede, maa regne med den leverede Varmeflade, findes den ham herfor tilkommende Ekstrabetaling at kunne fastsættes til 77 Kr 50 Øre.

Med Hensyn til de andre under Post III b nævnte Poster maa det vel antages, at de herunder anførte Effekter m m, i al Fald for Størstedelen burde være leveret af Sagsøgeren uden Ekstrabetaling, saafremt Aftalen — som af Sagsøgte forment — var gaaet ud paa, at Sagsøgeren skulde levere et komplet Anlæg. Det er imidlertid ubestridt, at Sagsøgte under Forhandlingerne fremhævede, at han selv var i Besiddelse af forskellige Maskindele, der kunde anvendes i Anlægget, ligesom han kunde stille Arbejdskraft til Disposition og det maa antages, at han i Henhold hertil har gjort Regning paa at faa Anlægget særlig billigt. Da Sagsøgerens Tilbud herefter ikke kan antages at omfatte mere end de udtrykkelig i samme nævnte Dde, findes han at have Krav paa Ekstrabetaling for, hvad der er leveret herudover, og idet de beregnede Priser delvis ikke er bestridt, og i al Fald fundet passende af Syns- og Skønsmanden, maa de herunder indsøgte Beløb tilkendes Sagsøgeren.

Sagsøgtes Modkrav indholdes i en af ham under Domsforhandlingen

fremlagt Regnskabsopstilling, hvis Slutsum imidlertid ikke indgaar i hans Paastand. Af de enkelte Poster i Opstillingen, der herefter maa sammentælles for at udbringe Paastanden, er to Poster: Lagerleje for en Sagsøgeren tilhørende, af Sagsøgte i nogen Tid opbevaret Kedel — 100 Kr og Kørsel besørget af en Vognmand i Fredericia 7 Kr, Varmeanlægget uvedkommende. Mod Sagsøgerens Benægtelse har Sagsøgte nu ikke godtgjort, at Sagsøgeren har lovet, at betale de nævnte Beløb, og idet de nærmere Omstændigheder ved Kravenes Opstaaen ikke er oplyst, kan disse Beløb ikke tilkendes Sagsøgte. Der findes derefter nogle Poster — Indsætning af ildfaste Sten 32 Kr 50 Øre, en Fyrkarm 52 Kr og et Termometer 5 Kr 50 Øre — der vedrører Mangler ved Dele af Varmeanlægget. Efter Aftalen var imidlertid Fredericia betinget som Leveringssted, og da Sagsøgte ikke mod Sagsøgerens Benægtelse har godtgjort, at Manglerne var tilstede ved Afsendelsen fra nævnte By, findes han ikke at have Krav paa Godtgørelse for nævnte Beløb. Med Hensyn til 14 Riste, for hvilke Sagsøgte har forlangt en Pris af 70 Kr, gaar Sagsøgerens Fremstilling ud paa, at Sagsøgte har ladet Fyrilaagen istandsætte paa en saadan Maade, at der ikke tilførtes fornøden kold Luft til den bag Laagen anbragte Rist, hvoraf Følgen blev, at Risten smeltede. Da Sagsøgte ikke har imødegaaet denne Fremstilling, maa hans Krav paa dette Beløb anses ubeføjet. Der følger derpaa nogle Poster vedrørende Arbejder, der stod i Forbindelse med Installationen, nemlig Murerarbejde 48 Kr, Ompakning af Radiatorer 81 Kr, Afskrabning af Rust paa og Maling af Radiatorerne 116 Kr og Arbejds løn 151 Kr 88 Øre og 105 Kr 83 Øre. Under Hensyn til, at Sagsøgeren fra Begyndelsen har gjort Sagsøgte opmærksom paa, at den af ham bestilte Økonomovn ikke var fuldtud egnet til Formaalet, og at Sagsøgeren senere har imødekommet Sagsøgtes Anmodning om Ændring i de trufne Aftaler, findes Sagsøgerens Fremstilling, hvorefter han, som udtalt i sin ovennævnte Skrivelse af 20 December 1923, samtidig med den sidste Ændring betingede sig, at Sagsøgte frafaldt Krav paa Godtgørelse for Udgifter, der stod i Forbindelse hermed, at maatte lægges til Grund, og da de nævnte Poster maa anses at falde ind herunder, kan disse ej heller tilkendes Sagsøgte. Af samme Grund kan der endelig ikke gives Sagsøgte Medhold i hans Paastand om Tilkendelse af dels et Beløb af 180 Kr, hvortil Syns- og Skønsmanden har anslaaet Sagsøgtes Ulemper og Udgifter til Ekstraspasning ved Brugen af Økonomovnen, dels et Beløb, som han har ønsket fastsat ved Rettens Skøn, men som han iøvrigt har anslaaet til mindst 300 Kr, for anden Ulejlighed, Tidsspilde og Tillæg af Opfyrringsbrænde.

Efter det Anførte vil der, idet den af Sagsøgeren for Radiatorerne indsøgte Ekstrabetaling nedsættes med 122 Kr 50 Øre, være at tilkende Sagsøgeren 805 Kr 91 Øre, hvoraf Sagsøgte derhos vil have at svare Renter som paastaet. Han vil endvidere delvis have at godtgøre Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Nr 4/1925. Grosserer **G Jorck** (Henriques)
m o d

Kunstmaler **Hugo V Pedersen** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Fjærnelse af en Dæmning over en Appellanten tilhørende Sø.

Østre Landsrets Dom af 22 December 1924: Sagsøgte, Grosserer G Jorck, Rudegaard, bør fuldstændig fjerne den ovennævnte af ham paa hans Ejendom Matr Nr 1 a m fl Rudegaard et kort Stykke indenfor Grænsen mod Sagsøgeren, Kunstmaler Hugo V Pedersens Ejendom Matr Nr 1 m sammesteds opførte Dæmning og bør være uberettiget til at fortsætte Dæmningen i Søen langs med Sagsøgerens Ejendom. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgeren med 300 Kr. Til Statskassen bøder Sagsøgte 400 Kr. Det idømte Beløb at udrede inden 15 Dage og Dommen iøvrigt at efterkomme inden 4 Uger efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, dog at den Appellanten idømte Bøde efter Omstændighederne findes at burde bortfalde.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at den Appellanten, Grosserer G Jorck, idømte Bøde bortfalder. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte, Kunstmaler Hugo V Pedersen, med 600 Kroner.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage og det Appellantengivne Paalæg at efterkomme inden 4 Uger, alt efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved et den 24 November 1924 for nærværende Ret indgaaet Forlig forpligtede Grosserer G Jorck sig til inden 6 Uger at fjerne et af ham opført Plankeværk ved Bredden af en paa hans Ejendom Matr Nr 1 a m fl Rudegaard beliggende Sø, der delvis strækker sig ind paa Kunst-

maler Hugo V Pedersens Ejendom Matr Nr 1 m sammesteds. Ved Forliget forpligtede begge Parter sig til i det Hele at ville stræbe efter at fremme et i alle Henseender fredeligt Naboforhold. Dagen efter Forligets Indgaaelse paabegyndte Grosserer Jorck Jordarbejderne til Opførelsen af en ca to Alen bred Dæmning, som han derefter fortsatte i Søen umiddelbart langs Grænsen af Hugo V Pedersens Ejendom, hvorved den paa denne Ejendom beliggende smalle Strimmel af Søen adskiltes fra det øvrige Søareal.

Under Anbringende af, at Opførelsen af denne Dæmning er i Strid med Forliget forsaavidt Parterne ved dette har forpligtet sig til at søge et fredeligt Naboforhold fremmet, at Opførelsen af Dæmningen i sig selv er et Udslag af Chikane, idet den ikke har noget for Grosserer Jorck nyttigt Formaal, medens den i landskabelig Henseende forgrimmer Søen, til hvilken Hugo V Pedersen har Udsigt, og at Opførelsen af Dæmningen er i Strid med en til Fordel for Hugo V Pedersens Ejendom den 8 August 1900 udstedt paa Grosserer Jorcks Ejendom som servitutstiftende tinglæst Deklaration, ifølge hvilken Ejeren af førstnævnte Ejendom skal være berettiget til med Spand, Kar eller andet Redskab, som benyttes med Haanden, at hente Vand i den ommeldte Sø, idet Hugo V Pedersens Adgang til at hente Vand ved Opførelsen af Dæmningen i væsentlig Grad indskrænkes eller vanskeliggøres, paastaar Hugo V Pedersen under denne Sag Grosserer Jorck tilpligtet fuldstændig at fjerne Dæmningen og kendt uberettiget til at fortsætte den i Søen langs Hugo V Pedersens Ejendom.

Forløbig bemærkes, at Hugo V Pedersen har tilbudt Jorck fri Adgang til at færdes paa hans Ejendom ad en Sti langs Søbredden, imod at Jorck opgav Anlægget af Dæmningen, men at Jorck har afslaaet dette Tilbud.

Da Opførelsen af den paagældende Dæmning baade i og for sig, og fordi den maa antages at medføre en Ulempe for Hugo V Pedersens Udøvelse af den ham tilkommende Vandhøvningsret efter Rettens Opfattelse er i afgjort Strid med det indgaaede Forlig og det saa meget mere som Jorck, der efter sin Forklaring maa antages i længere Tid at have [haft] Planer med Udførelse af det paagældende Anlæg, har fortiet dette under Forligsforhandlingerne, uagtet han maatte være klar over, at Anlægget af Hugo V Pedersen vilde blive opfattet som en Fredskrænkelse, vil sidstnævntes under Sagen nedlagte Paastand være at tage til Følge, hvorhos Jorck vil være at tilpligte at betale ham Sagens Omkostninger med 300 Kr.

For uden rimelig Grund at have sat Hugo V Pedersen i den Nødvendighed at anlægge nærværende Sag findes Grosserer Jorck i Medfør af Retsplejelovens § 324 at burde anses med en Statskassen tilfaldende Bøde af 400 Kr.

Fredag den 9 April.

Nr 115/1925. Aktieselskabet **Banken for Hobro og Omegn**
(Meyer)

mod

Firmaet **Harald Kjær & Co** (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til af den Dækning som opnaas for et Tilgodehavende ifølge en Kassekreditkontrakt med en Tredjemand at tilsvare Indstævnte et vist Beløb.

Vestre Landsrets Dom af 7 Marts 1925: De Sagsøgte, Banken for Hobro og Omegn, bør anerkende deres Pligt til af den Dækning, som de i Tiden efter 16 April 1923 har opnaaet eller maatte opnaa for Tilgodehavendet ifølge Kassekreditkontrakt med fhv Tømmerhandler Poul Fog-Petersen, være sig i Dividende fra dennes Likvidationsbo eller fra de for Fordringen stillede Sikkerhedsrettigheder, at tilsvare Sagsøgerne, Firmaet Harald Kjær & Co, saa stor en Del, som i Forhold til de Sagsøgte's fornævnte Fordring, opgjort pr 16 April 1923 til 358 713 Kr 19 Øre, svarer til 51 829 Kr 76 Øre, dog at de Sagsøgte's Tilsvaret bortfalder, naar Sagsøgerne gennem Likvidationsboet eller gennem de Sagsøgte's Tilsvaret er dækket for ialt 84 768 Kr 43 Øre tilligemed Renter 6 pCt p a af 49 726 Kr 15 Øre fra den 15 Juni 1923, og desuden af 5229 Kr 18 Øre fra den 26 s M, af 17 604 Kr 29 Øre fra den 28 s M og af 12 208 Kr 81 Øre fra den 30 Juni 1923, alt indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne 1000 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at der — i Overensstemmelse med den af Indstævnte for Højesteret nedlagte Paastand — af de i Dommen nævnte 49 726 Kroner 15 Øre beregnes Renter saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Renterne forsaavidt de 49 726 Kroner 15 Øre angaar, beregnes med 6 pCt aarlig: af 19 857 Kroner 18 Øre fra den 16 April 1923, af 9 539 Kroner 67 Øre fra den 18 s M, af 5 607 Kroner 59 Øre fra den 21 s M, af 7 034 Kroner 76 Øre fra den 25 Maj 1923, af 5 117 Kroner 33 Øre fra den 6 Juni 1923 og af 2 569 Kroner 62 Øre fra den 10 s M, alt

til Betaling sker. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Banken for Hobro og Omegn, til Indstævnte, Firmaet Harald Kjær & Co, med 500 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Mellem de Sagsøgte, A/S Banken for Hobro og Omegn, og Tømmerhandler P Fog-Petersen i Hobro, var der den 2 Juni 1919 oprettet en Kassekreditkontrakt, hvorved de Sagsøgte indrømmede ham en Kredit i løbende Regning paa indtil 360 000 Kr, som af Banken kunde opsiges til enhver Tid uden Varsel. Til Sikkerhed for Krediten havde Fog-Petersen givet Pant i de ham tilhørende faste Ejendomme med Tilbehør og forskelligt Materiel samt deponeret Policer og Værdipapirer, hvorhos hans tre Brødre som Selvskyldnerkautionister solidarisk hæftede for 100 000 Kr af det til enhver Tid skyldige Beløb. Efter at Fog-Petersen havde opgjort sin Status pr 28 Februar 1922, hvoraf fremgik, at han skyldte Banken ca 374 000 Kr af det samlede Passivbeløb paa ca 470 000 Kr, opsagde Banken Kassekrediten. For at opnaa Midler til at fortsætte sin Forretning henvendte Fog-Petersen sig til Sagsøgerne, Firmaet Harald Kjær & Co i København, hvem han foreviste sin Status, ifølge hvilken Aktiverne oversteg Passiverne med ca 22 000 Kr, og anmodede om Støtte paa Grundlag af, at Sagsøgerne skulde være hans Eneleverandør af Trælast. Sagsøgerne sendte en hos dem ansat Kontorchef til Hobro for at undersøge Forholdene, og der indlededes derefter Forhandlinger mellem Sagsøgerne og de Sagsøgte, hvorunder disse foreslog, at Sagsøgerne udover at give Fog-Petersen Varekredit skulde yde ham et kontant Laan paa 50 000 Kr, der ikke skulde tilbagebetales, hvis Fog-Petersen skulde gaa Konkurs. Under Henviisning til, at de Sagsøgte havde større Interesse i, at Fog-Petersen kunde vedblive sin Forretning, end Sagsøgerne, hvem han ikke skyldte noget Beløb, afslog Sagsøgerne at yde et Laan som det foreslaaede, men forlangte derimod, at Banken skulde træde tilbage med 50 000 Kr af sit Tilgodehavende ifølge Kassekrediten til Fordel for Sagsøgerne; der blev derefter under 19 og 26 Juli 1922 oprettet saalydende Kontrakt:

»Dags Dato er der mellem A/S Banken for Hobro og Omegn, Hobro, Harald Kjær & Co, København og Tømmerhandler Fog-Petersen, Hobro, truffet følgende Aftale:

Harald Kjær & Co erklærer sig villige til som Eneleverandør at levere Hr Fog-Petersen hvad denne maatte have Brug for af Trælast til sin Forretning, samt at give Hr Fog-Petersen den nødvendige Varekredit, dog ikke ud over Kr 150 000, idet Hr Fog-Petersen paa sin Side erklærer sig indforstaaet med kun at købe Trælast af Harald Kjær & Co, saalænge denne Aftale staar ved Magt.

Banken, der i Dag har et Tilgodehavende hos Hr Fog-Petersen i Form af Kassekredit paa Kr 360 000, indgaar paa fra denne Konto at

·overføre til Kredit for en separat Konto Kr 50 000, hvorefter disse Kr 50 000 henstaar, saalænge denne Aftale staar ved Magt uopsigelig fra Bankens Side og forrentes med den til enhver Tid gældende Nationalbank Diskonto, dog ikke over 5 pCt p a, idet Renterne dog hvert halve Aar debiteres samme separat Konto.

Det er endvidere en Aftale, at det Banken paa denne separat Konto til enhver Tid har tilgode, oprindelig Kr 50 000, plus paaløbende Renter, staar bagefter Gælden til Harald Kjær & Co, saaledes at Firmaet Harald Kjær & Co intet kan tabe paa sin Kreditgiven til Hr Fog-Petersen, saalænge disse Penge helt eller delvist er i Behold.

Det resterende paa Kassekreditkontoen bliver derefter Kr 310 000, hvilken Kredit Hr Fog-Petersen i Løbet af et Aar fra Dato forpligter sig til at nedbringe til Kr 200 000, hvorefter yderligere Nedbringelse ikke vil blive forlangt af Banken, saalænge denne Overenskomst staar ved Magt.

Denne Overenskomst, der træder i Kraft straks, er bindende, indtil den fra en af de tre Kontrahenters Side opsiges med mindst tre Maaneders Varsel til en 31 December, dog at Opsigelse tidligst kan finde Sted pr 31 December 1927, forsaavidt Firmaet Fog-Petersens Status ikke i Mellemtiden forringes, eller forsaavidt at Hr Fog-Petersen ikke i Mellemtiden standser sine Betalinger, afgaar ved Døden, eller ikke skulde være raadig over sit Bo, i hvilket Tilfælde Forholdet straks og uden Varsel kan opsiges.«

I Medfør af anførte Kontrakt ydede Sagsøgerne i Tiden derefter og indtil 5 April 1923 Fog-Petersen Varekredit til et Beløb af 84 768 Kr 43 Øre. Nævnte Dato indfandt nemlig Fog-Petersen sig hos Sagsøgerne, medbringende sin pr 1 Marts 1923 opgjorte Status samt Driftsregnskab for det forløbne Aar tilligemed Status for A/S Hobro Maskinsnedkeri, i hvilket Fog-Petersen var Aktionær for et Beløb af 20 000 Kr og Kreditor for mere end det dobbelte heraf. Af Røgnskaberne fremgik det, at nysnævnte Aktieselskab havde et Underskud af godt 47 000 Kr, og at Fog-Petersens Aktiver kun oversteg Passiverne, der beløb sig til 547 685 Kr 24 Øre, med 4371 Kr 02 Øre. Af Fog-Petersens Statusoversigt fremgik yderligere, at der imod Kontraktens Forudsætninger kun var afbetalt ca 20 000 Kr paa Kassekrediten, og at Varelageret var formindsket, medens udestaaende Fordringer var steget med ca 50 000 Kr. Dagen efter tilskrev Sagsøgeren de Sagsøgte et Brev, hvori det hedder:

»Efter at have modtaget Opgørelse af 1 Marts dette Aar fra Tømmerhandler Povl Fog-Petersen, dersteds, beklager vi i Henhold til vor Overenskomst af 19 Juli f A at maatte tilskrive Banken, idet vi herved mener at maatte opsigte Overenskomsten som Følge af, at Hr Fog-Petersens Status er væsenlig forringet i det sidste Aar.

Driftsregnskabet viser nemlig et Underskud paa Kr 8621,40, hvortil kommer Hr Fog-Petersens private Forbrug. Status viser ganske vist et Overskud paa Kr 4391,02, men der er ikke saa lidt at kritisere blandt Aktiverne, saaledes først og fremmest Aktierne i A/S Hobro Maskinsnedkeri, der sikkert maa betragtes som værdiløse, og hertil kommer desuden, at Hr Fog-Petersen har et meget betydeligt Beløb tilgode hos nævnte Maskinsnedkeri.

Foruden Maskinsnedkeriet er der forskellige af Hr Fog-Petersens Debitorer, som næppe vil kunne betale. Vi kan selvfølgelig ikke udtale os om Debitorernes Betalingssevne, hvorfor vi kun kan gaa efter de Oplysninger, vi gennem Hr Fog-Petersen har modtaget, men paa Basis heraf maa der sikkert regnes med et Tab paa mellem 20/30 000 Kr.

Under disse Forhold mener vi ikke at kunne gaa med til, at Forretningen fortsættes som hidtil, men mener at maatte forlange en Likvidation eller Afvikling, saaledes at vi kan faa vore Penge.

I Fald Banken mener, at Forretningen vil kunne rekonstrueres, eventuelt ved at slaas sammen med den konkurrerende Forretning i Høbro, saa vil vi selvfølgelig gerne være villige til at deltage i Forhandlinger med Banken for om muligt at finde en Udvej. — — —

Hr Fog-Petersens Bruttoavance paa Trælast har været 21½ pCt, og det kan en Tømmerhandel ikke leve af, i hvert Fald ikke en Tømmerhandel i Provinsen, hvor Omsætningen dog alligevel er begrænset.

Inden vi imidlertid foretager videre i Sagen, imødeser vi gerne Bankens nærmere Udtalelser og forbliver.«

Efter nogen Forhandling tilskrev de Sagsøgte den 16 s M Sagsøgerne et saalydende Brev:

»I Anledning af Deres Skrivelse af 6 ds vedrørende den med Tømmerhandler Povl Fog-Petersen, Dem og os truffne Overenskomst af 19 Juli i A, hvorefter De for Deres Vedkommende opsiges Overenskomsten, skal vi, dels af denne Grund, dels fordi Fog-Petersen idag gennem Overretssagfører Bogh hersteds, har udsendt Meddelelse om, at han har standset sine Betalinger, og endelig fordi Forudsætningerne for Overenskomstens Indgaaelse er bristet, meddele Dem, at vi ogsaa for vort Vedkommende betragter Overenskomsten som hævet, hvilket vi samtidig hermed har meddelt Kautionisterne.

I Henhold til Overenskomstens Indhold har vi derfor tilbageført de paa Separat Konto overførte Kr 50 000 med Renter til Dato, ialt Kr 51 829,76 til Fog-Petersens Hovedkonto.«

Herimod protesterede Sagsøgerne, idet de hævdede, at de vedblivende havde deres Sikkerhedsret i de 50 000 Kr af Bankens Tilgodehavende hos Fog-Petersen med Renter. Dennes Firma traadte derpaa i Likvidation, i Henhold til hvilken der er sket forskellige Udlodninger til Kreditorerne, hvorunder de Sagsøgte, der i Likvidationsboet har anmeldt Fordringen ifølge Kassekreditkontrakten med det Beløb, den udgjorde efter Tilbageførelse fra Separatkonto af de 50 000 Kr med Renter, ialt 51 829 Kr 76 Øre, har erholdt udbetalt Dividende i Forhold hertil, hvorhos de ved Realisationen af den faste Ejendom og de deponerede Aktiver har erholdt Dækning for en Del af deres Tilgodehavende.

Da Sagsøgerne forment, saalænge de ikke var fuldt dækket, at have Krav paa saavel den Dividende, der faldt af de 50 000 Kr med Renter, som Andel i Udbytte af det til Sikkerhed for Kassekrediten stillede, forsaavidt angik oftnævnte 51 829 Kr 76 Øre, har de under nærværende Sag søgt de Sagsøgte og nedlagt Paastand om, at disse bør anerkende sig pligtige af den Dækning, som de i Tiden efter 16 April 1923 maatte opnaa af deres Tilgodehavende ifølge Kassekreditkontrakten med Fog-Petersen — være sig i Dividende fra dennes Likvidationsbo eller fra

de for Kassekrediten stillede Sikkerhedsrettigheder — at tilsvare Sagsøgerne saa stor en Del, som i Forhold til de Sagsøgte fornævnte Fordring, opgjort pr 16 April 1923 til 358 713 Kr 19 Øre svarer til 51 829 Kr 76 Øre, dog at Bankens Tilsvær bortfalder, naar Sagsøgerne gennem Likvidationsboet eller gennem de Sagsøgte Tilsvær er dækket for ialt 84 768 Kr 43 Øre med Renter 6 pCt p a af 49 726 Kr 15 Øre fra 15 Juni 1923, og desuden af 5229 Kr 18 Øre fra 26 Juni 1923, af 17 604 Kr 29 Øre fra den 28 Juni 1923 og af 12 208 Kr 81 Øre fra den 30 Juni 1923, alt indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Ved de af de Sagsøgte Direktør Chr Jensen og Grosserer H Kjær, der er Indehaver af Sagsøgernes Firma, under Domsforhandlingen for Landsretten afgivne Forklaringer maa det anses fastslaaet, at Meningen med de i Kontrakten af 19 Juli 1922 indeholdte Bestemmelser om Overførelse af de 50 000 Kr fra Kassekredit-Konto til en Separatkonto var, at dette Beløb, som Fog-Petersen da skyldte de Sagsøgte, skulde tjene Sagsøgerne til en Slags Sikkerhed for ydet Varekredit paa den Maade, at dersom Fog-Petersen ikke kunde opfylde sine Forpligtelser, saa at der ikke var fuld Dækning for, hvad Sagsøgerne gennem Varekrediten havde faaet tilgode hos ham, skulde disse oppebære, hvad der indgik af de 50 000 Kr med tillagte Renter, indtil deres Tilgodehavende hos ham var fuldtud dækket. Der er derhos Enighed om, at denne Sikkerhedsret bestaar, saafremt Sagsøgerne lovlig har ophævet Kontrakten.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte gjort gældende, at Kontrakten af 19 Juli 1922 og dermed ogsaa den Sagsøgerne derved hjemlede Ret til de 50 000 Kr er bortfaldet ved, at Sagsøgerne uberettiget har bragt Overenskomsten til Ophør og derved fremkaldt Fog-Petersens Betalingsstandsning og Likvidationen af hans Bo.

Forsaavidt de Sagsøgte til Begrundelse af, at Opsigelsen af Kontrakten uden Varsel var uberettiget, har anført, at Bestemmelserne i Kontrakten om, i hvilket Tilfælde Forholdet straks og uden Varsel kan opsiges, alene gjaldt, naar Fog-Petersen inden 31 December 1927 standse sine Betalinger, afgik ved Døden eller kom ud af Raadighed over sit Bo, men ikke forsaavidt hans Status forringedes, ses en saadan Forklaring af Kontrakten ikke at have Hjemmel eller Støtte i dens Ordlyd.

De Sagsøgte har yderligere til Begrundelse af, at Opsigelsen uden Varsel var uberettiget, hævdede, at der ikke foreligger Bevis for, at Fog-Petersens Status i Mellemtiden — hvorved de mener i Tiden mellem 19 Juli 1922 og 5 April 1923 — var blevet forringet, hvilket de bestrider. De har i saa Henseende nærmere anført, at Sagsøgerne allerede forinden Kontrakten af 19 Juli 1922 blev indgaaet, i et Brev havde udtalt, at de vidste, at Fog-Petersens Forretning var insolvent; det maatte herefter tilkomme Sagsøgerne, der efter de Sagsøgte Anbringende burde have ladet optage en Status pr 19 Juli 1922, at bevise, at Status pr 1 Marts 1923 var væsenlig anderledes end den Dag, da Forholdet tog sin Begyndelse. De har endvidere paastaet, at der i hvert Fald maatte hængaa mindst et Aar, regnet fra Kontraktens Indgaaelse, inden Sagsøgerne kunde ophæve Kontrakten paa Grund af forringet Status, idet det af

Kontraktens hele Indhold fremgik, at denne var forudsat at skulle være mindst et Aar.

Der findes imidlertid at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at der ved Afgørelsen af, hvorvidt Fog-Petersens Status til et givet Tidspunkt var forringet, maa gaas ud fra Status pr 28 Februar 1922, paa Grundlag af hvilken Kontrakten er oprettet, og Kontrakten findes ikke at indeholde noget til Støtte for den af de Sagsøgte fremsatte Opfattelse, at Kontrakten ikke skulde kunne ophæves førend efter Forløbet af mindst et Aar, selv om et af de Tilfælde, i hvilke den kunde opsiges uden Varsel, indtraadte forinden. Idet en Sammenligning mellem Status pr 28 Februar 1922 og Status pr 1 Marts 1923, som ovenfor anført, paa adskillige og afgørende Punkter viser en Tilbagegang af Fog-Petersens Betalingssevne, findes Sagsøgerne at have været berettigede til at opsige Kontrakten, og deres Sikkerhedsret i den udsondrede Del af Gælden ifølge Kassekreditkontrakten er saaledes endnu bestaaende.

De Sagsøgte har endelig gjort gældende, at de Sikkerheder, der var stillet for Skylden ifølge Kassekreditkontrakten, ikke omfatter det Beløb, der udsondredes som Separat Konto, hvoraf skal følge, at Sagsøgerne, selv om de har bevaret deres ovenomtalte Sikkerhedsret i det udsondrede Beløb, alene har Krav paa, at Likvidationsboet opgøres, som om denne Del af Fordringen ifølge Kassekreditkontrakten ikke var anmeldt og Boets Gæld altsaa saa meget mindre, eller i det højeste paa den Dividende, der maatte flyde af denne Del af Fordringen. Derimod har Sagsøgerne, efter hvad de Sagsøgte gør gældende, ikke Krav paa Andel i de Beløb, der er indgaaet eller maatte indgaa gennem Realisation af Pant eller fra Kautionister.

Da det Beløb, der overførtes til Separatkonto for at tjene til Sikkerhed for den af Sagsøgerne ydede Varekredit, som nævnt, udgjorde en Del af den efter Kassekreditkontrakten skyldige Gæld, der var sikret ved Pant og Kaution, følger heraf, at disse Sikkerheder fremdeles omfatter den saaledes udsondrede Del af nævnte Gæld; at dette ogsaa har været de Sagsøgte Opfattelse bestyrkes ved, at de efter det Oplyste har søgt og opnaaet Kautionisternes Samtykke til Overførelse af den oftnævnte Del af Gælden ifølge Kassekreditkontrakten til Separatkonto. Herefter tilkommer der ikke alene Sagsøgerne den paa Separatkontoens Beløb faldende Del af Dividenden fra Likvidationsboet men ogsaa forholdsvis Andel i, hvad der maatte indgaa gennem Benyttelse af de Sagsøgte Sikkerhedsrettigheder, og Sagsøgenes Paastand vil saaledes i det Hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgerne med 1000 Kr.

Færdig fra Trykkeriet den 28 April 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 6.

Mandag den 12 April.

Nr 97/1925. Bark »Oakhurst«s Partsrederi (Cohn)
mod
Svendborg Søassurance (Fenger),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt nævnte Bark har Skylden i et Sammenstød med et andet Skib.

Sø- og Handelsrettens Dom af 16 Februar 1925: Barken »Oakhurst« kendes skyldig i det ovenanførte Sammenstød. De Sagsøgte, Barken »Oakhurst«s Partsrederi, Marstal, ved dets bestyrende Reder, Skibsreder og Kæmner Rasmus Kroman Bager, Marstal, bør til Sagsøgerne, Svendborg Søassurance, Svendborg, inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse betale Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger staar det uklart hen, hvorledes Vindforholdene har været i Sammenstødsøjeblikket, og da det herefter er uoplyst, hvilket af Skibene der bærer Ansvaret, vil Appellanten i Overensstemmelse med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde hæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Bark »Oakhurst«s Partsrederi, bør for Tiltale af Indstævnte, Svendborg Søassurance, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Natten mellem den 7 og 8 Januar 1924 ved Midnatstid fandt der i den engelske Kanal ca 20 Sømil nord for Cap de Bârfleur — som Parterne er enige om — en Kollision Sted mellem Skonnerten »Dagmar« af Thurø og Barken »Oakhurst« af Marstal med den Følge, at »Dagmar« sank Dagen efter Kollisionen, uden at det havde været muligt at bjerge Skib eller Ladning.

»Dagmar« var blandt andet kaskoforsikret i Svendborg Søassurance, der til »Dagmar«s Rederi den 11 April 1924 har udbetalt Forsikringsbeløbet 30 000 Kr, og Svendborg Søassurance, Svendborg, har nu under nærværende ved Sø- og Handelsretten som vedtaget Værneting mod »Oakhurst«s Rederi anlagte Sag nedlagt Paastand paa, at »Oakhurst« kendes skyldig i Kollisionen, og at dens Rederi tilpligtes at betale Sagens Omkostninger. Fastsættelsen af Størrelsen af Erstatningen og dens Fordeling vil senere blive henvist til en Dispatcheurs Opførelse.

Det sagsøgte Rederi har paastaaet sig frifundet og sig tilkendt Sagens Omkostninger. Principalt gør Rederiet gældende, at Skylden for Sammenstødet ligger hos Skonnerten »Dagmar«, subsidiært har det paastaaet Frifindelse paa Basis af den Betragtning, at det i hvert Fald ikke kan oplyses, at Skylden ligger hos »Oakhurst«, og at derfor hvert Skib maa bære sin Skade.

Efter det Oplyste var Skonnerten »Dagmar« paa Rejse fra Bordeaux til Varberg med en Ladning Oliekager; den styrede en Kurs af Ø ½ N, medens »Oakhurst«, der kom fra Le Havre sydvest om England, styrede en Kurs af VNV; begge Skibe fortsatte, efter at de havde faaet Øje paa hinanden, deres Kurser og deres Fart, idet de hver især mente, at det var det andet Skib, der havde Vigepligten. Besætningen paa hvert af Skibene har under de senere afholdte Søforklaringer gjort gældende, at vedkommende Skib sejlede bidevind, idet Besætningen paa »Oakhurst« hævder, at Vinden var SV t S, medens Besætningen paa »Dagmar« gør gældende, at Vinden var SSØ; ingen af Skibene ændrede derfor sin Kurs, før de var saa nær hinanden, at Sammenstødet var uundgaeligt. »Dagmar« drejede da til Styrbord, »Oakhurst« til Bagbord for at mindske Følgerne af Kollisionen. Disse Manøvrer kom imidlertid for sent til at undgaa Kollisionen. Skibene tørnede sammen for, løb langs Bagbordsside af hinanden, »Oakhurst«s Anker tog fat i »Dagmar«s Rigning, saaledes at »Oakhurst«s Kæde løb ud, idet Pullerten, hvortil Ankret var surret, brækkede. Ankret tog fat i »Dagmar«s Rigning, der faldt ned over Dækket, uden at noget Menneske kom til Skade. Skibene kom straks klar af hinanden. Ankret medtog 150 Favne Kætting, og »Oakhurst« stoppede op, da al Kættingen var udløbet, idet Tampen, som var fastsjækket i Bunden, holdt. Skibene blev liggende tæt ved hinanden indtil Kl 7 Fm, da Barken kappede sin Kæde, efter at have praet Skonnerten og faaet det Svar, at der ingen Fare var for, at Skibet skulde synke. »Dagmar« trak imidlertid stadig Vand og sank mere og mere med Agterskibet, hvor »Oakhurst«s Anker borede sig ned i Dækket, saaledes at der i dette opstod en Læk. Da der op ad Formiddagen

kom en Dampner tilstede, gik Besætningen fra »Dagmar« ombord i denne og forlod saaledes »Dagmar«, som et Par Timer efter Middag sank.

»Oakhurst«s Besætning aflagde en noget summarisk Søforklaring overfor den danske Konsul i Le Havre, medens Skonnertens Besætning aflagde en noget fyldigere Forklaring først for den danske Konsul i London og dernæst for Søretten i Svendborg. Konfrontation mellem de to Skibes Besætninger har ikke fundet Sted, og begge Skibes Besætninger har aflagt Forklaring i Overensstemmelse med det foran Anførte om Vindens Retning.

Der er indhentet Oplysninger fra forskellige Observationssteder i den engelske Kanal. Fra et af disse, Alderney, gaar Beretningerne ud paa, at Vinden ved Midnat var SSV, fra en Del noget nærmere Kollisionsstedet liggende Steder gaar Beretningerne ud paa, at Vinden var sydlig eller sydøstlig, og fra et Skib, der havde sejlet i Nærheden af Stedet, hvor Kollisionen fandt Sted, er der Dagbogsoptegnelser, hvorefter Vinden skal have været sydlig. »Dagmar«s Fører har under Proceduren mødt i nærværende Ret og forklaret, at han efter Kollisionen har pejlet Vindens Retning og fundet, at den var SSO.

Efter Alt hvad der foreligger, maa Retten gaa ud fra, at Vinden paa Kollisionsstedet i Kollisionsøjeblikket ikke har været saa vestlig som af »Oakhurst«s Besætning forklaret, men højst kan have været retvisende S eller misvisende paa det nærmeste S t V. Selv om Vinden imidlertid har været saa vestlig som nys angivet — misvisende S t V — saa har den dog været omtrent en Streg agten for tværs af »Oakhurst«, og »Oakhurst« har da haft Vigepligten som det Skib, der uden at sejle bidevind har haft Vinden bagbord ind.

Retten maa derfor gaa ud fra, at »Oakhurst« har Skylden for Sammenstødet, og der vil være at give Dom i Overensstemmelse hermed, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 500 Kr.

Tirsdag den 13 April.

Nr 75/1925.

Rigsadvokaten
m o d

Movrits Christen Andersen.

Højesterets Ankeudvalgs Kendelse

De Ankegrunde, som Domfældte Movrits Christen Andersen paaberaaber sig, nemlig at han ikke er skyldig, og at Sagen, der er paakendt under Medvirkning af Nævninger, ikke er forelagt disse i dens Helhed, kan ikke berettige ham til at indanke Sagen for Højesteret, og Anken vil derfor i Medfør af Retsplejelovens §§ 945 og 953 være at afvise.

Thi bestemmes:

Den af Domfældte Movrits Christen Andersen iværksatte Anke afvises.

Nr 19/1925.

Rigsadvokaten

mod

Karsten Marinus Thuesen (Møldrup),

der tiltales for uagtsomt Manddrab.

Dom afsagt den 19 Oktober 1925 af Retten for Esbjerg Købstad m v: Tiltalte Karsten Marinus Thuesen af Esbjerg vil være at frifinde. Sagens Omkostninger, herunder Vederlaget til den beskikkede Forsvarer, Sagfører Jæger af Esbjerg, 50 Kr, udredes af det Offentlige.

Vestre Landsrets Dom af 11 December 1925: Tiltalte Karsten Marinus Thuesen bør til Statskassen bøde 100 Kr eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 10 Dage. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger for begge Retter og derunder det den beskikkede Forsvarer for Underretten tillagte Vederlag.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret, dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Tiltalte findes at have gjort sig skyldig i uagtsomt Forhold ved at blive ved at køre frem saa nær op ad den østre Vejrabat som han gjorde uden at tage Hensyn til den Fare, han herved udsatte Børnene for. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte, Karsten Marinus Thuesen til Højesteretssagfører Møldrup 100 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Anklageskrift af 25 September 1925 er Karsten Marinus Thuesen af Gjesing, der er født den 2 August 1890 i Gjesing, og ikke tiltalt eller straffet, sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 198 for den 17 Juli 1925 om Eftermiddagen, da han med sit Hestekøretøj, der bestod af to med Mergel belæssede, sammenkoblede Vogne, ca 300 Meter Syd for Tarp Kro paa Vej i Retning mod Esbjerg kørte i Vejens venstre Side, ved Uagtsomhed at være blevet Aarsag til den den 21 Maj 1921 fødte Christian Sørensens Død, idet han fortsatte sin Kørsel i Vejens venstre Side uden at varsko og uden at vige til Side, uagtet han havde bemærket, at en Barnevogn, paa hvilken Christian Sørensen sad, blev skubbet frem af en 8-aarig Dreng i Vejens højre Side i Retning mod Tarp Kro, hvorved Hjulene paa den bagerste af Tiltaltes Vogne, da Barnevognen væltede, og Drengen faldt ud af Barnevognen, overkørte ham, der som Følge af Brud paa Hjerneskillen øjeblikkelig blev dræbt. Af den overkørte Drengs Fader, Vognmand Peter Tistrup Sørensen, Tarp, er der nedlagt Paastand paa en Erstatning af 250 Kr til Dækning af Begravelsesudgifter og andre Udgifter i Anledning af Dødsfaldet.

Fra Tiltaltes Side er det gjort gældende, at han ikke har udvist nogen uagtsom Adfærd, idet han under Kørslen sad sidelænds paa Vognen med Ansigtet mod Øst, det vil sige vendt mod Barnevognen, saaledes at han kunde følge denne og Børnene med Øjnene, medens Vognene passerede hinanden, og idet han, saasart han saa, at Drengen i Barnevognen begyndte at vælte ud af denne, straks holdt sine Vogne an, hvorved den forreste Vogn straks standsede, medens den bagerste fortsatte ca 55 cm længere frem, idet Styrebet mellem de to Vogne sprang paa Grund af den pludselige Standsning. Tiltalte, der under Forundersøgelsen har udtalt, at han havde den Opfattelse, at den Dreng, der kørte Barnevognen, gav Slip paa denne, har ved Domsforhandlingen ændret sin Forklaring derhen, at han tør sige, at han saa, at Drengen, der kørte, gav Slip paa Barnevognen, inden den var naaet hen til den bagerste Vogn, og at den lille Dreng, der sad i Barnevognen, derefter langsomt begyndte at vælte ud, hvorefter Tiltalte som nævnt straks standsede Hestene. Han har endelig forklaret, at Barnevognen blev skubbet langsomt frem, og at hans egne Vogne kørte meget langsomt, da de var tungt læssede.

Idet Tiltaltes Forklaring i sin Helhed vil være at lægge til Grund, findes det ikke godtgjort, at han har handlet uagtsomt. Han har haft sin Opmærksomhed henvendt paa Barnevognen under Forbikørslen og været beføjet til at gaa ud fra, at Drengen med Barnevognen havde set ham, saaledes at det var overflødig at varsko, og har standset sine Vogne saa snart og saa pludseligt, som det var muligt, hvorhos det særlig bemærkes, at der ikke kan lægges nogen Vægt paa, at Tiltalte har kørt med sine Vogne i den venstre Side af Kørebanen, og Tiltalte vil herefter være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger udredes af det Offenlige som nedenfor anført.

Som Følge heraf vil Tiltalte ogsaa være at frifinde for det nedlagte Erstatningskrav.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag i 1 Instans ved Retten for Esbjerg Købstad m v den 19 Oktober 1925 afsagte Dom er paaanket alene af Anklagemyndigheden.

Tiltaltes Adfærd ved den paagældende Lejlighed findes at maatte karakteriseres som uagtsom, og da han ved denne har forvoldt Barnets Død, vil han være at anse efter Straffelovens § 198 med en Straf, der findes at kunne bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 100 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 10 Dage.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger for begge Retter og derunder det hans beskikkede Forsvarer for Underretten til-lagte Vederlag, medens Tiltalte selv har sørget for sit Forsvar for Landsretten, og der derfor ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af Vederlag til Forsvareren sammesteds.

Onsdag den 14 April.

Nr 200/1925. Firmaet **Hjalmar Hartmann & Co** (Fich)

mod

Aktieselskabet **L Dæhnfeldt og Theodor Jensen** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Eneberettigelse til Benyttelse af et indregistreret Ord som Betegnelse for visse Produkter.

Sø- og Handelsrettens Dom af 14 Maj 1925: De Indstævnte, Firmaet Hjalmar Hartmann & Co, bør anerkende, at Sagsøgerne, A/S L Dæhnfeldt og Theodor Jensen, Odense, er berettigede til at sælge under Betegnelsen »Haco« Rødkaalsfrø, som de har avlet paa Stamfrø, der er købt af de Indstævnte under Betegnelsen »Haco«. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Den i Dommen nævnte Kutyme kan ikke komme til Anvendelse i et Tilfælde som det foreliggende, hvor det drejer sig om Benyttelsen af et indregistreret Varemærke, og Appellanten vil herefter overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Firmaet Hjalmar Hartmann & Co, bør for Tiltale af Indstævnte, Aktieselska-

bet L Dæhnfeldt og Theodor Jensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betales Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I 1915 lod de Indstævnte, Firmaet Hjalmar Hartmann & Co, Ordet »Haco« indregistrere som Varemærke for Frø, Løg og Planter, Redskaber, Apparater og Midler mod Insekt- og Svampeangreb paa Planter, Redskaber for Gartnere og Agerdyrkere samt Apparater til Mærkning af Emballage. De Indstævnte har senere tiltrukket en særlig Sort Rødkaal, som de ligeledes har benævnet »Haco«, hvilken Rødkaalsstamme har deltaget i de af Statens Planteavlsudvalg samt Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter afholdte Forsøg med forskellige Sorter Rødkaal.

Den 15 April*) 1924 købte Sagsøgeren under nærværende Sag, A/S L Dæhnfeldt og Theodor Jensen, Odense, af de Indstævnte et Kilogram Rødkaal, der betegnedes som »Haco I« Stamfrø« til en Pris af 50 Kr pr kg. Dette Stamfrø har Sagsøgerne benyttet til Fremavl af Frø, hvilket Sagsøgerne har udbudt til Salg under Betegnelsen »Haco« Rødkaalsfrø«. Herimod har de Indstævnte imidlertid protesteret, idet de har gjort gældende, at de, da de har indregistreret »Haco« som Varemærke, er eneberettigede til Benyttelsen af dette Ord som Betegnelse for deres Produkter.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne paastaet de Indstævnte tilpligtet at anerkende, at Sagsøgerne er berettigede til at sælge under Betegnelsen »Haco« Rødkaalsfrø, som de har avlet paa Stamfrø, der er købt af de Indstævnte under Betegnelsen »Haco«.

Til Støtte for deres Standpunkt har Sagsøgerne anført, at de Indstævnte maatte være klar over, at Stamfrøet, der købtes til en betydelig højere Pris end almindeligt Frø, skulde anvendes til Fremavl af Frø, og at det paa dette Stamfrø avlede Frø vilde blive udbudt til Salg under Betegnelsen »Haco«, da Køberne af Stamfrø ifølge den almindelige Opfattelse i Frøbranchen er berettigede, ja endog forpligtede til at bruge Stammenavnet til det paa Stamfrøet avlede Frø.

Den Omstændighed, at Betegnelsen er registreret, kan efter Sagsøgerens Formening intet ændre heri, idet Registreringen af et Varemærke ifølge § 1 i Varemærkeloven af 11 April 1890 ikke giver større Ret med Hensyn til Varemærket, end der tilkommer den Næringsdrivende med Hensyn til sit eget Navn eller Firma, og Køberen af Stamfrø, der betegnes med Producentens Navn, efter den anførte Sædvane i Branchen er berettiget til at bruge Stammenavnet til det paa Stamfrøet avlede Frø,

*) Skal være 15 Marts.

hvoraf maa følge, at ogsaa Indehavere af et som Varemærke registreret Navn maa finde sig i den tilsvarende Benyttelse af Navnet.

De Indstævnte paastaar sig frifundet, idet de gør gældende, at de ved Indregistreringen af Varemærket er blevet enberettigede til at anvende Navnet »Haco«, hvorved ingen kan være berettiget til at sælge andet end Stamfrøet under denne Betegnelse.

Fra de Indstævntes Side er det nærmere anført, at Mærket betegner Varen som hidrørende fra en bestemt Producent, og at det derfor vilde være i Strid med Varemærkelovgivningen, at det indregistrerede Navn benyttedes for Frø produceret af Andre, hvortil kommer, at det er usikkert, om Produktet i fremmede Hænder bliver det samme som det af de Indstævnte selv paa Stamfrøet avlede Frø. De Indstævnte har bestridt, at de stillende har givet Samtykke til Benyttelsen af Navnet ved at sælge »Stamfrø«, idet de har anført, at Stamfrøet kunde tænkes anvendt til andre Formaal end Fremavl af Frø, i Eks til Forsøg eller til Videre salg.

Under Sagen er fremlagt Erklæring af 30 Marts 1925 fra Direktoratet for Patent- og Varemærkevæsenet m v, i hvilken bl a udtales, at Varemærket kendetegner den paagældende Vare som hidrørende fra en bestemt Producent eller Handlende, men ikke nogen Vare af bestemt Beskaffenhed, og at det under Hensyn hertil ikke ses rettere, end at Anvendelsen af det nævnte registrerede Varemærke maa være forbeholdt Mærkeindehaverne for de Varearters Vedkommende, for hvilket dette er registreret.

I en ligeledes under Sagen fremlagt Erklæring af 17 April d A fra Grosserer-Societetets Komité udtales det, at et Firma, naar det sælger Stamfrø, efter gældende Kutyme derved fraskriver sig Eneretten til at sælge Frø under det tilsvarende Stammenavn, men at Spørgsmaalet om, hvorledes Sagen stiller sig, naar Registrering har fundet Sted, er et Retsspørgsmaal.

Der foreligger derhos under Sagen Erklæring af 2 Februar 1925 fra Statens Rodfrugtforsøg, i hvilken det udtales, at Køberen af Stamfrø ikke blot er berettigede til at bruge Stammenavn, men efter almindelig Opfattelse ogsaa uberettigede til at give Stammen noget andet Navn.

De Indstævnte har afæsket Konsulenten for Almindelig dansk Gartnerforening, Alfred M Danvig, Erklæring, idet de har forespurgt,

1) om man er berettiget til at hævde, at Stamfrø avlet paa Original-Stamfrø af en Specialsort (Kaalfrø) indkøbt hos Stammens Tiltrækker, i enhver Henseende er ligesaa paalideligt og sortægte som den originale Udsæd, eller

2) om man er berettiget til at hævde, at Stamfrøavl af en Specialstamme af Kaalfrø stiller saa betydelige Fordringer til Avlerens Kendskab til alle Stammens særlige Egenskaber og til de forskellige Forhold — herunder Vejrforhold, Voksested, Valg af det rette typiske Plante-materiale — at Stamfrø, som ikke er avlet under Hensyntagen til alle disse Forhold, hvilket antagelig kun Stammens Tiltrækker kan være fuldt fortrolig med, maa anses for at være mindre tilforladeligt og sortægte end den originale Udsæd.

Disse Spørgsmaal har Konsulenten besvaret saaledes:

»ad 1) Nej! — Stammens Egenskaber vil kunne forrykkes i uheldig Retning ved ukyndigt Udvalg af Moderplanter. Foretages Udvalget og kontrolleres Avlen af avlskyndige Folk, vil Ændringerne i Stammens Egenskaber ikke kunne blive store i de første Generationer, hvis der udvælges tilstrækkelig mange Moderplanter. Avles der kun paa 1—5 Individuer eller man har Uheld med Overvintringen (det sidste gælder særlig de tidlige Kaalsorter), vil Stammetypen hurtigt kunne forrykkes. Det sidste gælder ogsaa for Tiltrækkerne.

ad 2) Ja!, men ikke ubetinget. Et større Firma med en anerkendt Avlsleder vil efter min Mening have samme Betingelser for at kunne holde en Stamme konstant som Tiltrækkeren. Se iøvrigt under Punkt 1.«

De Indstævnte har fremdeles tilvejebragt Erklæring af 28 Marts d A fra Professor Dr phil O Winge, i hvilken Erklæring Professoren bl a udtaler:

»Ad sp 1 — Da rødkaal er fremmedbefrugter, vil enhver kulturform af denne plante være underkastet en vis variation, og saa snart et udvalg af moder-hoveder ophører, gaa noget tilbage i de følgende generationer, selvom krydsning med andre typer er udelukket. En lille mængde frø høstet paa udvalgte planter vil ikke give et produkt, som er paa højde med moder-hovedernes gennemsnitlige værdi, men derimod vel paa højde med forrige generation af kulturformen som helhed, forsaavidt udvalget er sket efter de samme principer aar efter aar.

Ad sp 2 a — Et indgaaende specialkendskab til den metode, hvorefter moder-hovederne sædvanlig udvælges, kan siges at være nødvendigt, ifald man tilsigter at holde sorten paa nøjagtig samme højde som sædvanlig. En mindre omhyggelig udsortering end sædvanlig vil forringe, en mere omhyggelig til gengæld forhøje værdien af afkommet.«

Endelig har Statens Planteavlskontor i Skrivelse af 21 April 1925 udtalt Følgende:

»Hvis A som retmæssig Ejer af en Stamme afgiver Stamfrø til B, har begge med nøjagtig samme Udgangsmateriale Muligheder for at bevare Stammen med dens særegne gode og mindre gode Egenskaber, for yderligere at forbedre den eller for at forsømme og vanrøgte den. Alment lader det sig ikke afgøre, om den ene eller den anden røgter Stammen bedst, det vil afhænge af Erfaring, Dygtighed, Held og Uheld og kan kun afgøres ved en særlig Undersøgelse i hvert enkelt Tilfælde.«

Efter det under Sagen med Hensyn til Kutymen indenfor Frøbranchen Oplyste er i Almindelighed Køberen af Stamfrø berettiget til at sælge det paa Stamfrøet avlede Frø under det pagældende Stammenavn. Da de Indstævnte den 15 Marts 1924 har solgt det omhandlede Kilogram Frø under Betegnelsen »Haco I, Stamfrø« uden at tage noget Forbehold om, at Køberen skulde være uberettiget til at sælge det paa Stamfrøet avlede Frø under Betegnelsen »Haco«, findes Sagsøgerne at have været berettigede til at gaa ud fra, at de Indstævnte samtykkede i, at Betegnelsen »Haco« benyttedes overensstemmende med den gældende Kutyme, uanset den stedfundne Registrering af Varemærket, og da den omhandlede Benyttelse af Varemærket herefter ikke findes at

have været uhjemlet, jfr § 12 i Lov Nr 52 af 11 April 1890 § 1*), vil der være at give Dom efter Sagsøgernes Paastand. Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Torsdag den 15 April.

Nr 220/1925. **Skattedepartementet** (den kst Kammeradvokat)
mod

Højesteretssagfører **C B Henriques** som executor testamenti i Fællesboet efter afdøde Grosserer **Ferdinand Frederik Ekman** og senere afdøde Hustru, **Nanna Marie Andrejette Ekman**, f **Rosenstand**, samt i sidstnævntes Særbo (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Skifteafgift.

Østre Landsrets Dom af 11 Juni 1925: Sagsøgte, Højesteretssagfører C B Henriques som executor testamenti i Fællesboet efter afdøde Grosserer Ferdinand Frederik Ekman og senere afdøde Hustru Nanna Marie Andrejette Ekman, født Rosenstand, samt i sidstnævntes Særbo, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte med 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Da Fru Tove Grace Ekman ved Skiftets Begyndelse var frugtsommelig ved sin et halvt Aar i Forvejen afdøde Mand, vilde den det ufødte Barn efter D L 5—2—30 tilkommende betingede Arveret i Henhold til Grundsætningerne i D L 5—2—12 og i Skiftelovens § 5 have hindret Boernes Overtagelse til privat Skifte. Der vilde saaledes ikke være blevet Anvendelse for Skiftelovens § 7. Herefter og da der ikke fra en for det ufødte Barn beskikket Værge forelaa nogen Vedgaaelse af Boernes Gæld, vil der være at give Dom til Betaling af det paastævnte Beløb, om hvis Størrelse der ikke er Strid. Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Højesteretssagfører **C B Henriques** som executor testamenti i Fællesboet

*) Skal formentlig være »sammenholdt med § 1«.

efter afdøde Grosserer Ferdinand Frederik Ekman og senere afdøde Hustru Nanna Marie Andrejette Ekman, f Rosenstand, samt isidstnævntes Særbo, bør til Appellanten, Skattedepartementet, betale 6696 Kroner 67 Øre med Renter heraf 5 pCt årlig fra den 27 Marts 1925, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Grosserer Ferdinand Frederik Ekman var afgaaet ved Døden i 1901, hensad hans Enke, Fru Nanna Marie Andrejette Ekman, i uskiftet Bo, indtil hun den 6 November 1918 afgik ved Døden.

I Ægteskabet havde der været 4 Børn, nemlig Døtrene 1) Fru Dagny Muus, født Ekman, og 2) Frk Agnete Ekman, der begge overlevede Moderen, Sønnen 3) Johan Peter Ferdinand Ekman, der var død den 27 Maj 1918, og hvis Enke, Tove Grace, født Jacoby, i Henhold til Testamente havde overtaget Boet efter ham som eneste Arving, og Sønnen 4) Svend Aage Louis Ekman, der var død ugift den 27 Oktober 1918, og hvis Bo var overtaget til privat Skifte af Moderen og de to Søstre.

Ved Fru Ekmans Død den 6 November 1918 forelaa til Skiftebehandling dels hendes og hendes tidligere afdøde Mands Fællesbo, dels hendes Særbo, der var en Følge af, at hun ved Sønnen Svend Aage Louis Ekmans Død den 27 Oktober 1918 var Arving efter denne.

Boerne blev taget under Behandling af Højesteretssagfører C B Henriques og Direktør V Lose som executores testamenti — efter Direktør Loses Død er Behandlingen fortsat af Højesteretssagfører Henriques som Eneexecutor — og ved Skiftets Begyndelse mødte Fru Dagny Muus, født Ekman, Frk Agnete Ekman og Fru Tove Grace Ekman, født Jacoby, og vedgik Arv og Gæld i Boerne.

Under Henviisning til, at Boerne, saafremt Eksekutorbehandling ikke havde været anordnet, kunde have været overtaget til privat Skifte og Deling, og til, at Arv og Gæld er vedgaaet, har Eksekutorerne undladt at beregne Skifteafgifter i Boerne.

Fru Tove Grace Ekman, født Jacoby, var, da hendes Mand afgik ved Døden den 27 Maj 1918, frugtssommelig og fødte den 30 Januar 1919 en Datter, der fik Navnet Joan Ekman. Skattedepartementet gør nu under denne Sag gældende, at Fostret i Henhold til D L 5—2—30 var at anse som Arving straks ved Skiftets Begyndelse, og at Betingelserne for, at Boerne — bortset fra Eksekutorindsættelsen — kunde være overtaget til privat Skifte, altsaa ikke har været til Stede, saaledes som af Eksekutorerne antaget. Der burde herefter ifølge Skattedepartementets Mening i Henhold til Lov Nr 156 af 30 November 1874 § 1 have

været beregnet Skifteafgift i Boerne, og da Arv og Gæld ikke er vedgaaet af Værgen for Joan Ekman, burde Skifteafgiften have været beregnet med $\frac{2}{3}$ pCt af Bomassen saavel i Fællesboet som i Særboet, jfr Lovens § 3 a, og desuden med $\frac{1}{2}$ pCt af den beholdne Formue i de nævnte Boer, jfr § 3 b.

Under Henviſning hertil søger Skattedepartementet paa Statskassens Vegne Højesteretssagfører C B Henriques som executor testamenti i de ommeldte to Boer til at betale Skifteafgift af disse med 6696 Kr 67 Øre med Renter deraf, 5 pCt aarlig, fra Stævningens Dato, den 27 Marts 1925.

Sagsøgte procederer til Frifindelse under Paaberaabelse af, at der ikke fra den i D L 5—2—30 indeholdte Regel om Fostrets betingede Arveret kan drages den af Skattedepartementet paastaede Konsekvens. Forholdet maa efter hans Mening opfattes saaledes, at Fostret ikke var Arving ved Skiftets Begyndelse, men først blev Arving ved sin Fødsel, og da saaledes alle Arvingerne ved Skiftets Begyndelse var myndige og nærværende og vedgik Arv og Gæld, vilde de, saafremt Arveladeren ikke havde indsat Testamentsseksekutorer ifølge Skiftelovens § 5 have haft Ret til at overtage Boerne til privat Skifte. At der efter Skiftets Begyndelse tilkom en umyndig Arving, vilde efter Sagsøgte Mening ikke have nødvendiggjort offentligt Skifte, jfr Skiftelovens § 7, hvorefter offentligt Skifte ikke indtræder, fordi Forholdene under Behandlingen af et til privat Skifte overtaget Bo forandrer sig derhen, at offentligt Skifte maatte være indtraadt, hvis de havde været saaledes ved Dødsfaldet.

Retten skal bemærke Følgende:

Som udtalt i Højesterets Dom af 30 August 1887, maa den omhandlede Bestemmelse i Lov Nr 156 af 30 November 1874 § 1 forstaaes derhen, at der i Boer, som behandles af Testamentsseksekutorer, ingen Skifteafgift skal svares, hvor det ikke ved Skiftets Begyndelse er givet, at den almindelige Skifteret ellers vilde have at behandle Boet. Da dette nu i det foreliggende Tilfælde ikke var givet, idet det kun stod som en usikker Mulighed, at der kom en Arving til Verden, er det med Rette, at Eksekutorerne har undladt at beregne Skifteafgift i Boerne. Sagsøgte vil derfor allerede af den anførte Grund være at frifinde, og det bliver saaledes ikke nødvendigt at komme ind paa Spørgsmaalet, om Arvingens Fødsel, saafremt Boerne havde været overtaget til privat Skifte, vilde have nødvendiggjort deres Overgang til offentligt Skifte eller ej.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at betale Sagsøgte med 300 Kr.

Mandag den 19 April.

Nr 318/1925. **Lyngby Trælasthandel** ved Tømmerhandler **Johs Fog (Selv)**

mod

Snedkermester Jul Holm (Martensen-Larsen),

betræffende Betaling for Snedkerarbejde leveret af Indstævnte.

Østre Landsrets Dom af 4 November 1925: Sagsøgte, Lyngby Trælasthandel ved Tømmerhandler Johs Fog, bør til Sagsøgeren, Snedkermester Jul Holm, betale de paastævnte 1367 Kr 01 Øre med Renter 5 pCt p a fra 1 Januar 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævnets Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Lyngby Trælasthandel ved Tømmerhandler Johs Fog, til Indstævnte, Snedkermester Jul Holm, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Entreprisekontrakt af 2 Oktober 1923 paatog Tømrer Jørgen Hansen og Murermester Eriksen sig overfor Købmand Meyer at opføre et Hus paa Godthaabsvej 386 for en samlet Entreprisenum af Kr 37 425. For det Tilfælde, at Hansen og Eriksen skulde standse eller ikke fremme Arbejdet tilbørligt, havde ifølge Kontrakten Lyngby Trælasthandel, hvis eneste Indehaver er Tømmerhandler Johs Fog, Ret og Pligt til at fuldføre Entreprisen, saaledes at Meyer ikke skulde være pligtig at betale mere end det i Kontrakten aftalte Vederlag og saaledes, at Lyngby

Trælasthandel skulde have de samme Rettigheder og Forpligtelser, som der tilkom og paahvilede Hansen og Eriksen efter Kontrakten.

Den 4 Oktober s A blev Kravet paa Entreprisestommen overdraget til Fog.

I November s A foranledigede Fog, at Eriksen udtraadte af Entreprisen, og efter Aftale mellem Jørgen Hansen og Fog blev Murermester Navntoft antaget til at fuldføre Murerarbejdet. I Januar 1924 opstod der en Uenighed mellem Fog og Jørgen Hansen. Denne Uenighed førte sluttelig til, at Jørgen Hansen forlod Arbejdet, forinden dette var helt færdigt.

Den 29 Januar 1924 blev der mellem Jørgen Hansen og Snedkermeister Jul Holm afsluttet en Kontrakt, hvorefter Holm overfor Hansen forpligtede sig til at udføre Snedkerarbejdet paa den ommeldte Bygning og levere alle dertil hørende Materialier for et samlet Beløb af Kr 5015. Kontrakten bærer i Forbindelse med Jørgen Hansens Underskrift følgende Paategning: »Dog bemærkes, at Lyngby Trælasthandel er Transporthaver af hele Entreprisestommen«, samt endvidere en den 18 Februar 1924 dateret, af Fog underskrevet Paategning, hvori det hedder:

»Da jeg har faaet Transport paa hele Byggesummen, kan jeg uden personlig Ansvar for mig tiltræde Foranstaaende, idet jeg dog tilføjer, at jeg ikke paa noget Tidspunkt vil udbetale mere end ca 80—90 pCt af det til enhver Tid udførte Arbejde, ligesom jeg overfor sidste Udbetaling maa tage Forbehold, saafremt det viser sig, at der bliver Underskud paa Foretagendet.«

Holm leverede derefter Snedkerarbejdet og modtog som Betaling herfor af Fog i forskellige Rater ialt Kr 3674,99, saaledes at hans Resttilgodehavende udgjorde Kr 1367,01. Dette Beløb har Fog vægret sig ved at betale, og Holm søger ham derfor under denne Sag til Betaling af Beløbet med Renter 5 pCt p a fra 1 Januar 1925, under hvilken Dato Huset efter hans Anbringende i hvert Fald var fuldført, saaledes at Entreprisestommen var forfaldet til Udbetaling.

Fog procederer principalt til Frifindelse.

Til Støtte herfor har han anført, at en Del af de ved Byggearbejdet medvirkende Haandværkere ikke magtede at gøre det Arbejde, som de havde paataget sig, færdigt for det af dem tilbudte Beløb, hvorfor han for egen Regning maatte træde til for overhovedet at faa Huset færdigt, saaledes at han kunde faa Entreprisestommen. Udgifterne ved Husets Fuldførelse kom som Følge heraf til at andrage ialt Kr 46 315,89, hvilket vil slige, at der, da Entreprisestommen som foran anført androg Kr 37,425, fremkom et Underskud stort Kr 8890,89. Under disse Omstændigheder gør Fog gældende, at Holm, da der i Garantierklæringen af 18 Februar 1924 udtrykkeligt er taget Forbehold for det Tilfælde, at der blev Underskud paa Foretagendet, er afskaaret fra at gøre yderligere Krav gældende mod ham om Betaling for det af ham udførte Arbejde.

Subsidiært har Fog paastaet sig frifundet for Tiden, idet han har gjort gældende, at han i hvert Fald kun hæfter som simpel Kautionsist, hvorfor Holm først maa søge Fyldestgørelse hos Jørgen Hansen, forinden han kan rette noget Krav mod ham.

Holms Sagsfremstilling gaar ud paa, at han, indtil Fog vægrede sig ved at udbetale ham det ham tilkommende Restbeløb, var ubekendt med, at Fog til nogle af Haandværkerne havde udbetalt saa store Beløb, at der ikke af den samlede Entreprieesum vilde blive tilstrækkeligt tilbage til Dækning af hans Tilgodehavende. Endvidere gør han gældende, at Fog ligesaa vel som han selv var bekendt med, at han ikke kunde forvente at faa noget Beløb betalt af Jørgen Hansen, og at Fog, der var raadig over hele Entreprieesummen, derfor var uberettiget til uden forud at gøre ham bekendt dermed at fordele denne paa anden Maade end i Overensstemmelse med de foreliggende Tilbud og Overslag, hvorefter Byggearbejdet var beregnet til at kunne udføres for den samlede Entreprieesum.

Efter det Foreliggende maa det antages, at der har foreligget Tilbud og Overslag som anført, og at Fog har været bekendt med disse. Af en af Fog fremlagt Opgørelse fremgaar det derhos bl a, at der for Murerarbejdet til Eriksen og Navntoft er udbetalt ca 9000 Kr mere end beregnet i det til Grund for Byggearbejdet liggende Overslag, og Holm har under Sagen uimodsagt anført, at det af Regnskaber, som han efter Sagens Anlæg er blevet bekendt med, fremgaar, at der den 18 Februar 1924, da Fog udstedte Garantierklæringen til ham, til Murerarbejdet var udbetalt et Beløb, der omtrent svarede til, hvad der ialt var beregnet at skulle medgaa hertil, og at der paa dette Tidspunkt har manglet betydelige Murerarbejder, hvilket fremgaar af, at der hertil yderligere er udbetalt ca 9000 Kr.

Efter samtlige i Sagen foreliggende Oplysninger maa det antages, at Fog har været klar over, at Holm paaregnede at faa Betaling for det af ham leverede Arbejde af Entreprieesummen, og at Holm ikke paaregnede og heller ikke kunde paaregne at faa nogen Dækning herfor hos Jørgen Hansen. Endvidere maa det anses for godtgjort, at Fog, forinden Holm havde fuldført sit Arbejde, var klar over, at Entreprieesummen ikke vilde strække til til Dækning af Holms Tilgodehavende. Da Fog overfor Byggherren Meyer var forpligtet til at fuldføre Bygningen for den fastsatte Entreprieesum, følger heraf, at han ved under disse Omstændigheder at lade Holm udføre Arbejde til Byggeforetagendet, har overført en Del af det Tab, som han ifølge sin Garantiforpligtelse overfor Byggherren Meyer selv maatte bære, paa Holm. Det kan ikke anses for tvivlsomt, at Holm, som af ham anbragt, hvis han af Fog var blevet gjort bekendt med, at han ikke kunde paaregne at faa Betaling for sit Arbejde af den Entreprieesum, som Fog raadede over, vilde have holdt sit Arbejde tilbage, indtil der var stillet ham Sikkerhed for Betalingen. Det maa yderligere antages, at Fog den 18 Februar 1924, da han paatog sig Forpligtelsen overfor Holm, i hvert Fald maatte have kunnet indse, at der vilde fremkomme Underskud paa Foretagendet. Efter det saaledes Foreliggende maa der gives Holm Medhold i, at det havde været Fogs Pligt at gøre ham bekendt med, at der ikke var Dækning til ham. Da han ikke har gjort dette, vil det af ham i Erklæringen af 18 Februar 1924 tagne Forbehold ikke kunne fritage ham for Ansvar overfor Holm, og han maa derfor være pligtig at godtgøre Holm det af denne under Sagen indtalte Beløb. Efter det Foreliggende

bliver der derhos ikke Spørgsmaal om at tage den af Fog nedlagte subsidiære Paastand til Følge.

Sagens Omkostninger findes Lyngby Trælasthandel at burde godtgøre Holm med 300 Kr.

Nr 232/1925. **Skattedepartementet** (den kst Kammeradvokat)
m o d

Overretssagfører **Edmund Warburg** som executor testamenti i Boet efter afdøde Grosserer **Sigismund Landsberger** og efterlevende Enke, **Hilda Landsberger**, født **Lindgren** (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Skifteafgift.

Østre Landsrets Dom af 6 Juli 1925: Sagsøgte, Overretssagfører Edm Warburg som executor testamenti i Boet efter afdøde Grosserer Sigismund Landsberger og efterlevende Ægtefælle, Hilda Landsberger, født Lindgren, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Skattedepartementet, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Skattedepartementet til Sagsøgte med 200 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det Foreliggende, derunder de i Dommen paaberaabte Omstændigheder og under yderligere Hensyn til, at Testators Børn har kunnet paaregnes fyldestgørende at ville varetage deres egne Efterkommeres Interesse under det ved hans Død foregaaende Skifte, maa det antages, at Raadigheden over Boet paa dette Skifte af Testator alene var tillagt dem, hvis Arveret da var aktuel. Da disse Arvingers Overtagelse af Boet til privat Skifte herefter ikke vilde have kunnet hindres af de fjærnere Efterkommeres Arverettigheder, maa det billiges, at Indstævnte er frifundet for Appellantens Tiltale. Dommen findes herefter at burde stadfæstes, hvorhos Appellanten vil have at betale til Indstævnte Sagens Omkostninger for Højesteret med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger for Højesteret betaler

Færdig fra Trykkeriet den 5 Maj 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 7.

Mandag den 19 April.

Appellanten, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, til Indstævnte, Overretssagfører Edmund Warburg som executor testamenti i Boe efter afdøde Grosserer Sigismund Landsberger og efterlevende Ægtefælle Hilda Landsberger, født Lindgren, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 31 December 1921 oprettede Grosserer Sigismund Landsberger i Forening med sin Hustru, Fru Hilda Landsberger, født Lindgren, med hvem han levede i sædvanligt Formuefællesskab, et Testamente.

I Testamentets § 2 indeholdtes Bestemmelser om et Legat til Fordel for Grosserer Landsbergers Søster, og § 3 indeholdt følgende Bestemmelser:

»Jeg tillægger derhos min Hustru forlods saa stor en Arv, som jeg i Betragtning af Bestemmelsen i § 2 ved Testament kan tillægge hende, paa Betingelse af, at min Hustru indvilliger i, at denne Arv samt den hende ifølge Loven efter mig tilkommende Arv og hendes Boeslod indbetales i Overformynderiet, og at hun indvilliger i følgende Vilkaar med Hensyn til den samlede i Overformynderiet indbetalte Kapital.

Denne skal tilhøre hende som Særeje udenfor ægteskabelig Formuefællesskab, ikke kunne være Genstand for Retshandel fra hendes Side ej heller af Retsforfølgning af hendes Kreditorer.

Halvdelen af Kapitalen skal alene tjene hende til livsvarig Rente-nydelse, medens den anden Halvdel skal tilhøre hende til Eje, dog saaledes at hun i levende Live kun har Krav paa Frugterne af denne Kapital.

Den Del af Overformynderikapitalen, der tjener til livsvarig Rente-nydelse for min Hustru, skal ved Rente-nydelsesrettens Ophør tilfalde mine Livsarvinger paa dette Tidspunkt som Arv efter mig.

Den Arv, der herefter tilfalder mine Døtre, bliver med forventet allerhøjeste Konfirmation at baandlægge for deres Livstid i Overfor-

mynderiet i Overensstemmelse med Arvelovens § 28, saaledes at Kapitalen ikke kan være Genstand for Arvingens Retshandel eller Retsfølgning fra Arvingens Kreditorers Side, medens Frugterne af Kapitalen bliver at udbetale Arvingen til fri Raadighed.

Saafrømt nogen af mine Døtre ved Ophøret af min Hustrus Rente-nydelsesret maatte være afgaaet ved Døden, bliver den deres Livsarvinger tilkommende Arv efter mig at indbetale til Overformynderiet, saaledes at de ikke ved Retshandel kan raade over Kapitalen, der ej heller skal kunne retsfølges af deres Kreditorer, medens Frugterne af Kapitalen bliver at udbetale dem til fri Raadighed.

I Testamentets § 8 indsattes derhos Sagsøgte Overretssagfører Edm Warburg som executor testamenti.

Den 8 September 1922 afgik Testator ved Døden efterladende sig Enke, Testatrix, og 4 Livsarvinger af et tidligere Ægteskab, nemlig Sønnen, Repræsentant Arthur S Landsberger, og Døtrene, Fru Inger Bech, født Landsberger, i Ægteskab med Bankfuldmægtig Olaf Bech, Odense, Fru Ella Gundtoft, født Landsberger, i Ægteskab med Læge Christen Gundtoft af Nørresundby, og Frøken Gerda Landsberger. De tre førstnævnte af disse Livsarvinger var ved Grosserer Landsbergers Død fuldmyndige, medens Frk Gerda Landsberger var født den 28 November 1901.

Den 12 September 1922 blev der udfærdiget Eksekutorbevilling for Sagsøgte, Overretssagfører Warburg, og den 14 s M tog Sagsøgte Boet under Behandling ved en paa Afdødes Bopæl afholdt Begyndelsesforretning. Tilstede ved denne var Afdødes Enke og hans 4 Børn samt de to gifte Døtres Ægtefæller og endvidere Afdødes Søster, Fru Johanne Bach, og Prokurist hos Afdøde, Frk Charlotte Stahlschmidt. Efter at Registrering havde fundet Sted, hedder det i Skifteprotokollen, at de Tilstedeværende erklærede paa Anledning, at de vedgik Arv og Gæld i Boet. Den 9 Oktober 1922 blev Boet foretaget paany, og Sønnen, Repræsentant A S Landsberger, forelagde en for ham udfærdiget Beskikkelse som Kurator for Frøken Gerda Landsberger. A S Landsberger ratihaberede i sin Egenskab af Kurator Frøken Gerda Landsbergers i Boet afgivne Erklæring om, at hun vedgik Arv og Gæld i Boet.

Ifølge det i Boet aflagte Regnskab udgjorde Boets Indgæld 402 086,58 Kr, medens Udgifterne andrager Kr 148 333,04 og den beholdne Formue saaledes Kr 253 753,54.

Den 26 Februar 1923 blev Testamentet forsynet med allerhøjeste Konfirmation, bl a forsaavidt angaar Bestemmelserne i Testamentets § 3 om, at den Kapital, der paa Skiftet udlægges til Fru Landsberger, skal baandlægges under Overformynderiets Bestyrelse, Halvdelen som Fru Landsbergers Ejendom og for hendes Livstid og Halvdelen til Rente-nydelse for hende, saa længe hun lever, men efter hendes Død som baandlagt Arv for Grosserer Landsbergers Livsarvinger efter Arveforholdene paa Tidspunktet for Rentenydelsens Ophør.

Ved Affattelsen af Regnskab og Repartition i Boet beregnede Eksekutor ikke Skifteafgift og tilførte herom Repartitionen følgende Bemærkning: »Skifteafgifter vil ikke være at erlægge i Boet, da Arv og Gæld er vedgaaet, og da Arvingerne som myndige og tilstedeværende vilde

have kunnet skifte privat, hvis Eksekutorbehandling ikke havde været anordnet.«

Efter Regnskabets og Repartitionens Indsendelse til Revision ved Sjællands Stiftamt gjorde dette imidlertid, efter at Sagen havde været forelagt Skattedepartementet, en Antegnelse med Hensyn til dette Punkt, idet Amtet i en Skrivelse af 16 Marts 1925 bemærkede Følgende:

»1. Ved Testamentets Fremhævelse af, at den Del af den i Overformynderiet indbetalte Kapital, der tjener til livsvarig Rentenydelse for Hustruen, ved Rentenydelsens Ophør skal tilfalde Testators Livsarvinger paa dette Tidspunkt som Arv efter ham, jfr ogsaa Testamentets § 3, 6 Stykke, maa det anses som Testators Vilje, at hans ved Rentenydelsens Ophør værende Livsarvinger skal anses som egenlige umiddelbare Arvinger efter ham, saaledes at Arvingerne paa Dødsfaldets Tidspunkt er en ubestemt Kreds af Personer, hvorfor Arv og Gæld ikke er behørigt vedgaaet, ligesom Boets Udlevering til privat Skifte, forsaavidt Eksekutor ikke havde været indsat, ikke vilde kunne have fundet Sted.«

Revisionen krævede derfor Skifteafgift erlagt som i Boer, i hvilke Arv og Gæld ikke er vedgaaet.

Da Eksekutor ønskede Revisionens Opfattelse prøvet ad retslig Vej, har Skattedepartementet paa Statskassens Vegne ved den konstituerede Kammeradvokat under denne mod Overretssagfører Warburg anlagte Sag nedlagt Paastand paa, at han som executor testamenti i Boet efter afdøde Grosserer Sigismund Landsberger og efterlevende Ægtefælle, Fru Hilda Landsberger, født Lindgren, tilpligtes at betale Skifteafgift 2602 Kr 34 Øre med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 26 Maj 1925.

Sagsøgte har til Støtte for sin Opfattelse, at Skifteafgift ikke kan kræves, særlig henvist til, at Testators eneste Grund til at træffe de paagældende Testamentsbestemmelser har været, at han vilde skaffe sin Enke en nogenlunde passende Sum at leve af uden at forfordele sine Børn af første Ægteskab, men at han ikke ved Bestemmelserne har haft til Hensigt at træffe en Bestemmelse, der vilde medføre, at andre end disse Personer paa Skiftet fik Stilling som Tvangsarvinger. Sagsøgte fremhæver derhos, at der i Virkeligheden bliver Tale om to Skifter, et ved Landsbergers Død og et ved Fru Landsbergers Død. Ved Grosserer Landsbergers Død er der en ganske bestemt Kreds af Universalsuccessorer, nemlig Enken og Børnene, og det vilde være ganske urimeligt, om disse ikke kunde vedgaa Arv og Gæld, uanset at Børnene eller eventuelt disses Universalsuccessorer senere ved det nye Skifte, der maa afholdes efter Fru Landsbergers Død, opnaar Udbetaling af nogle yderligere Summer.

Skattedepartementet hævder derimod, at der, som ved Revisionen af Boet bemærket, allerede ved Landsbergers Død foruden Enken og hans 4 Børn findes som Arvinger den ved hans Enkes Død tilstedeværende ubestemte Kreds af hans Livsarvinger, og at Vedgaaelse af Arv og Gæld derfor ikke kan vedtages skiftemæssigt gyldigt, hvorfor Skifteafgift altsaa skal betales.

Efter det af Eksekutor, der tillige er Koncipist af det omhandlede Testamente, Anførte, og særligt i Betragtning af, at det ikke ved Testa-

mentsbestemmelserne i dette Tilfælde kan anses tilsigtet, at der ved Testators Død skal tillægges andre end hans da levende Arvinger noget Beløb, findes det under denne Sag naturligst at opfatte de ved Testators Død tilstedeværende Universalsuccessorer og kun disse som egentlige Arvinger, og idet disse, som anført, paa Skiftet har vedgaaet Arv og Gæld, vil Sagsøgte Paastand om Frifindelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale Sagsøgte med 200 Kr.

Onsdag den 21 April.

Nr 347/1924. Skuespiller **Alfred Kristian Arnbak** (Møldrup efter Ordre)

mod

Fru **Judith Mignon Arnbak**, f **Berthelsen** (I Kondrup efter Ordre),
betræffende Skilsmisse m m.

Dom afsagt den 13 Maj 1924 af Retten for Odense Købstad m v: Indstævnte, Fru Judith Mignon Arnbak, f Berthelsen af Odense, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Skuespiller Alfred Christian Arnbak, sammesteds, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Østre Landsrets Dom af 27 Oktober 1924: Ægtefællerne, Skuespiller Alfred Kristian Arnbak og Fru Judith Mignon Arnbak, f Berthelsen, bør være berettigede til at leve separeret. Det mellem Parterne bestaaende Formuefællesskab bør være ophævet, og Fællesboet deles, saafremt mindelig Overenskomst ikke opnaas, ved Skifterettens Foranstaltning. Parternes Fællesbarn, Svend Arnbak, bør være Indstævntes Forældremyndighed undergivet, og bør Appellanten til dette Barns Underhold svare Bidrag efter Overøvrighedens Bestemmelse. Sagens Omkostninger i begge Instanser ophæves. Der tillægges Overretssagfører Povl Thomsen i Salær 150 Kr, der udredes af det Offenlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Appellanten har frafaldet sin Paastand om, at Indstævnte skal tilpligtes at betale ham en af Retten fastsat Godtgørelse, men har iøvrigt gentaget de af ham for Landsretten nedlagte Paastande. Indstævnte paastaar Landsrettens Dom stadfæstet.

For Højesteret er det oplyst, at Indstævnte ogsaa efter Oktober 1924 har gjort sig skyldig i Ægteskabsbrud, idet hun efter den Tid har haft Samleje med forskellige Mænd. Herefter vil Appellantens Paastand om Ophævelse af Ægteskabet være at

tage til Følge, idet der efter Omstændighederne ikke kan siges at foreligge noget Forhold fra hans Side, som efter Lov Nr 276 af 30 Juni 1922 § 59 kunde berøve ham hans Ret til Skilsmisse. Da Ægteskabet saaledes opløses paa Grund af Forhold, for hvilke Indstævnte væsenlig bærer Skylden, vil Appellantens Paastand om, at det skal forbydes Indstævnte fremtidig at bære hans Navn, i Medfør af nævnte Lovs § 74 ligeledes være at tage til Følge. Endelig vil Forældremyndigheden over Appellantens og Indstævntes Fællesbarn være at tilkende Appellanten. Det bemærkes herved, at Indstævnte som nævnt bærer den væsenlige Skyld for Ægteskabets Ophævelse, at der herunder Sagen kun er Spørgsmaal om at tilkende enten den ene eller den anden af Parterne Forældremyndigheden, og at det efter Alt, hvad der foreligger — under særligt Hensyn til hvad der for Højesteret er oplyst om det uordentlige Liv, som Indstævnte efter Landsretsdømmens Afsigelse har ført — maa antages at stemme bedst med Barnets Tarv, at Forældremyndigheden ikke tilkendes Indstævnte.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Ægteskabet mellem Appellanten, Skuespiller Alfred Kristian Arnbak, og Indstævnte, Judith Mignon Arnbak, født Berthelsen, ophæves. Forældremyndigheden over Parternes Fællesbarn Svend tilkendes Appellanten. Indstævnte bør være uberettiget til at bære Appellantens Navn. Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves. Der tillægges Overretssagfører Frandsen og Sagfører Juul-Pedersen i Salær hver 80 Kroner, Overretssagfører Andersen og Sagfører Kjersgaard i Salær hver 10 Kroner — Andersen endvidere i Godtgørelse for Udlæg 2 Kroner — Sagførerne Zieler og Finck i Salær hver 15 Kroner, Overretssagfører Povl Thomsen i Salær 150 Kroner og Højesteretssagførerne Møldrup og I Kondrup i Salær for Højesteret hver 200 Kroner, hvilke Salærer m m udredes af det Offenlige.

Underretsdømmens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Skuespiller Alfred Christian Arnbak af Odense, paastaaet sit med Indstævnte den 13 Februar 1919 indgaaede Ægteskab opløst, Forældremagten over det den 12 Oktober 1921 fødte Fællesbarn, Svend Arnbak, tillagt sig, Indstævnte tilpligtet at betale ham en efter Rettens Skøn passende Godtgørelse, dog ikke udover 600 Kr, at fradrage ved Fællesboets Deling og Indstævnte kendt uberettiget til at bære hans Familienavn Arnbak.

Subsidiært har Sagsøgeren paastaet Dom til Separation.

Indstævnte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Forinden Indstævnte i Aaret 1919 indgik Ægteskab med Sagsøgeren havde hun været gift med en Ingeniør Hansson, men havde hun, medens hun var gift med denne, indladt sig i kønsligt Forhold til Sagsøgeren, og var dette Anledningen til, at hendes Ægteskab med Hansson blev opløst.

Det synes efter det Oplyste, at Sagsøgeren kun ægtede Indstævnte, fordi denne indtrængende krævede af ham, at han skulde gifte sig med hende. Efter begge Parters Forklaring har Ægteskabet mellem dem ikke været lykkeligt, og har Indstævnte flere Gange forladt Sagsøgeren, men har denne hver Gang bedt hende genoptage Samlivet.

Sagsøgeren har til Tider været ret hengiven til Nydelsen af stærke Drikke og har ogsaa drukket en Del sammen med Indstævnte. Efter det Oplyste har Indstævnte ogsaa nydt en Del stærke Drikke, og er det af hende erkendt, at hun en Aften kort før nærværende Sags Anlæg under et Karneval har drukket saa meget, at hun blev stærkt beruset.

Den 24 Oktober 1923 erholdt Parterne af Fyens Stiftamt Bevilling til Separation, bl a paa Vilkaar, at Fællesbarnet skulde forblive under Indstævntes Myndighed og Forsorg, og at Sagsøgeren skulde svare Bidrag til Indstævntes og Barnets Underhold.

Efter Bevillingens Meddelelse fraflyttede Sagsøgeren det fælles Hjem, og er det saavel af Sagsøgeren som af Indstævnte erkendt, at de i Separationstiden har gjort sig skyldige i Ægteskabsbrud. Den 21 November 1923 genoptog Parterne deres kønslige Forhold og opfordrede Sagsøgeren da Indstævnte til Genoptagelse af Samlivet, men vægrede Indstævnte sig herved og fortsatte hun et Forhold, hun i Separationstiden havde indledet med en Forvalter Nielsen. Den 1 December 1923 genoptog Parterne Samlivet, og tilgav de begge hinanden de af dem begaaede Ægteskabsbrud.

Sagsøgeren har nu til Støtte for sin Paastand om Ægteskabets Opløsning anbragt, at Indstævnte efter Samlivets Genoptagelse paany har gjort sig skyldig i Ægteskabsbrud, og har han til Begrundelse af subsidiær Paastand om Dom til Separation anført, at Indstævnte er i høj Grad drikfældig.

Indstævnte har nægtet at have gjort sig skyldig i Ægteskabsbrud efter at have genoptaget Samlivet med Sagsøgeren, og har hun ligeledes nægtet at være drikfældig eller paa nogen Maade at have umuliggjort Samlivet med Sagsøgeren.

Efter det under Sagen Oplyste kan det ikke af Sagsøgeren overfor Indstævntes bestemte Benægtelse anses godtgjort, at Indstævnte efter Samlivets Genoptagelse, da Sagsøgeren tilgav hende det af hende da begaaede Ægteskabsbrud, paany har forset sig, og vil Sagsøgerens Paastand om Ægteskabets Opløsning ved Dom derfor ikke kunne tages til Følge.

Hvad Sagsøgerens subsidiære Paastand angaar, maa det vel efter det under Sagen Oplyste antages, at Indstævnte jævnlig under sit Samliv med Sagsøgeren har nydt Spiritus, og at hun endog et Par Gange har været beruset, men skønnes det dog ikke ved de i saa Henseende frem-

skaffede Oplysninger godtgjort, at Indstævnte har nydt Spiritus i en saadan Udstrækning, at det om hende vil kunne siges, at hun har været henfalden til Misbrug af Beruselsesmidler, ligesom det ejheller om hende er godtgjort, at hun har forsømt Tilsynet med Fællesbarnet eller Pasningen af sit Hjem.

Sagsøgerens Paastand om Dom til Separation vil derfor heller ikke kunne tages til Følge, og vil der som Følge heraf i det Hele være at tillægge Indstævnte Frifindelse for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Landsretsdømmens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 13 Maj d A af Retten for Odense Købstad m v og paastaas af Appellanten, Skuespiller Alfred Kristian Arnbak ændret i Overensstemmelse med den for Underretten nedlagte Paastand. Indstævnte Fru Judith Mignon Arnbak, f Berthelsen, har nedlagt Paastand om Separation efter Ægteskabslovens § 53 II, saaledes at Forældremagten over deres Fællesbarn tillægges hende, at Appellanten tilpligtes at betale Underholdsbidrag til Barnet, og at han dømmes til at betale hende 1000 Kr som hendes Andel i Fællesboet og 500 Kr for et Laan, hun skal have ydet ham.

Indstævnte har for Landsretten erkendt, at hun i Maj og Oktober Maaned d A har haft Samleje med Andre. Det er imidlertid for Landsretten oplyst, at Appellanten, uden at han ses at have tilstrækkelig Anledning dertil, allerede i Februar Maaned d A har ophævet Samlivet med Indstævnte og derved givet hende nogen Anledning til de af hende begaaede Ægteskabsbrud, og naar dertil kommer, at Appellanten har erkendt, at han har haft et kønsligt Forhold til en anden Kvinde, uden at det findes at have nogen Betydning, at dette, efter hvad han gør gældende, ikke har bestaaet i naturligt Samleje, findes Appellanten ikke at kunne paaberaabe sig Indstævntes Ægteskabsbrud som Skilsmissegrund, og der vil derfor ikke kunne gives Dom til Ægteskabets Opløsning. I Overensstemmelse med Ægteskabslovens § 53, 2 Stk, vil der derimod være at give Dom til Separation, og da Indstævnte skønnes at være den af Ægtefællerne, der er bedst egnet til at opdrage Barnet, vil Forældremyndigheden være at tilkende hende, saaledes at Appellanten vil have at betale Underholdsbidrag til Barnet efter Overøvrighedens Bestemmelse.

Da Indstævnte mod Appellantens Benægtelse ikke har godtgjort at have ydet Appellanten noget Laan, og da Spørgsmaalet om Indstævntes Andel i Fællesboet vil være at afgøre ved den Deling, der maa foretages i Anledning af Separationen, vil Indstævntes Paastand paa disse Punkter ikke kunne tages til Følge.

Sagens Omkostninger i begge Instanser vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Der tillægges den for Indstævnte for Landsretten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Povl Thomsen, nedennævnte Salær, der udredes af det Offenlige.

Torsdag den 22 April.

Nr 225/1925. Aktieselskabet **Bornholms Laane- og Diskontobank**
(Overretssagfører J Gelting)

m o d

Gaardejer Ludvig Pedersen (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af Appellantens Ret i Henhold til et Skadesløsbrev.

Kendelse afsagt den 24 Februar 1925 af Fogden for Neksø Købstad m v: Den begærte Udlægsforretning i den Rekvisitus Ludvig Pedersen tilhørende Ejendom Matr Nr 35 a af Povlsker Sogn, »Sommergaard« kaldet, med Tilbehør bør nyde Fremme forsaavidt angaar et Beløb af 4734 Kr 74 Øre med Renter og Omkostninger, men iøvrigt vil den fremsatte Begæring om Udlæg i Ejendommen med Tilbehør ikke kunne tages til Følge.

Østre Landsrets Dom af 29 Juni 1925: Den indankede Fogdekendelse bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanterne A/S Bornholms Laane- og Diskontobank, Rønne, til Indstævnte, Gaardejer Ludvig Pedersen, Poulsker, med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Til Fuldstændiggørelse af Dommens Sagsfremstilling bemærkes Følgende: Efter at Munk ved Skadesløsbrev af 5 April 1921 til Sikkerhed for hvad han var eller maatte blive Aktieselskabet Bornholms Laane- og Diskontobank skyldig, havde givet Banken sekundær Panteret i sin Ejendom Sommergaarden Matr Nr 35 a af Poulsker Sogn, solgte han ved Skøde af 25 April 1922, tinglæst den 3 Maj s A, denne Ejendom til Pedersen. De tre senest den 12 Juni, 12 Juli og 8 August 1922 med kort Omløbstid fornyede Veksler er akcepterede af Munk og oprindelig diskonterede af Banken inden Gaardens Salg. Den kontante Del af Købesummen udgjorde ikke som i Dommen anført over 25 000 Kroner, men kun 6000 Kroner, der blev betalt til Munk, medens der for Restkøbesummen 19 096 Kroner 81 Øre skulde udstedes Gældsbevis til Munk. Til Indfrielse af sidstnævnte Forpligtelse optog Pedersen et yderligere Sparekasselaan paa 19 000 Kroner, der udbetaltes til Hemmingsen paa Munks Vegne i den Hensigt, at Ejendommen dermed i Pedersens Interesse skulde frigøres for forskellige Pedersen uvedkommende tinglæste Behæftelser, deriblandt Skadesløsbrevet af 5 April 1921, hvorom Skødet iøvrigt havde faaet Retsanmærkning. Denne Berigtigelse fandt imidlertid ikke Sted, og da Vekslerne,

der i Løbet af Juli og August 1922 var protesteret, ikke indfries, erhvervede Banken den 7 Oktober 1924 Dom over Munk til Betaling bl a af denne Del af hans Skyld til Banken.

Selv om man gaar ud fra, at Banken straks efter Salget af Ejendommen er blevet bekendt med, at dette havde fundet Sted, kan den Omstændighed, at Banken derefter gentagne Gange har ladet Vekslerne forny for kortere Tid, ikke berøve Banken Retten til at gøre Skadesløsbrevet gældende ogsaa for Vekslernes Vedkommende. Der ses ej heller at være Hjemmel for at paalægge Banken noget Ansvar overfor Pedersen, fordi den har ladet hengaa et Par Aars Tid, inden den skred til Inddrivelse af sit Krav efter Vekslerne.

Herefter vil der være at give Dom overensstemmende med Bankens Paastand saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for Landsretten og for Højesteret findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Den begærte Fogedforretning bør ogsaa nyde Fremme, forsaavidt angaar 6059 Kroner 20 Øre med Renter og Omkostninger. Sagens Omkostninger for Landsretten og for Højesteret betaler Indstævnte, Gaardejer Ludvig Pedersen, til Appellanten, Aktieselskabet Bornholms Laane- og Diskontobank, med 800 Kroner.

Fogedkendelsens Præmisser er saalydende:

Med Bemærkning, at Rekvirenterne i og for sig og principalt findes uanset den stedfundne Overdragelse af den ved Skadesløsbrevet pantsatte Ejendom til Rekviritus, Gaardejer Ludvig Pedersen at maatte kunne holde sig til Ejendommen paa Grundlag af den over dennes tidligere Ejer Hans Sinius Munk erhvervede Dom, og at Rekvirenterne maa være berettigede til at erholde Udlæg i Ejendommen for de i Dommen ommeldte Beløb af henholdsvis 2258 Kr 39 Øre og 2476 Kr 35 Øre, ialt 4734 Kr 74 Øre, der hidrører fra Munks Forpligtelse som Selvskyldnerkautionist for Købmand I P Sommers Skyld til Rekvirenterne ifølge Gældsbeviser af henholdsvis 19 Maj 1917 og 11 Januar 1919, med Renter og Omkostninger, i hvilken sidste Henseende bemærkes, at det skønnes at være uden Betydning, at Skadesløsbrevet ikke udtrykkelig nævner Renter og Omkostninger, findes der derimod at maatte gives Rekviritus Ludvig Pedersen Medhold i hans Indsigelse imod, at Rekvirenterne erholde Udlæg i den pantsatte Ejendom for den fra Fornylsesvekslerne af 12 Juni, 12 Juli og 8 August 1922 hidrørende Skyld, ialt 6037 Kr, idet Panteretten herfor, selv om der gaas ud fra, at det materielle Skyld-

forhold, der ligger til Grund for Vekselgælden, hidrører fra Tiden før Ejendommens Overdragelse til Pedersen, maa anses bortfaldet derved, at Rekvirenterne efter Udstedelsen og Tinglæsningen af Skødet fra Munk til Pedersen har — som det maa antages uden Samtykke fra Pedersen og uden dennes Vidende — gennem Modtagelse af Fornyelsesveksler for Beløbene gentagende indrømmet Munk en kontraktmæssig Henstand, der efter de foreliggende Omstændigheder og Oplysninger ikke kan anses for og i hvert Fald ikke er godtgjort at være uden Betydning for Pedersens Risiko.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt den 24 Februar 1925 af Fogden for Nexø Købstad m v.

For Landsretten paastaar Appellantrne sig kendt berettigede til at lade den af dem begærte Udlægsforretning i Ejendommen Matr Nr 35 a af Poulsker Sogn, »Sommergaarden« kaldet, tilhørende Gaardejer Ludvig Pedersen, nyde Fremme for yderligere 6059 Kr 20 Øre med Renter og Omkostninger udover det Beløb af 4734 Kr 74 Øre som de ved den indankede Fogedkendelse er kendt berettigede til at gøre Eksekution for, medens Indstævnte paa sin Side paastaar Kendelsen stadfæstet.

Af de Landsretten forelagte Oplysninger fremgaar det, at Banken, da de tre i Kendelsen omhandlede Veksler i Sommeren 1922 blev fornyet, bl a af disses Tekst har maattet vide, at forhenværende Gaardejer Munk allerede da var fraflyttet »Sommergaarden«, og at Dommerfuldmægtig Hemmingsen samtidig med, at han i August 1922 meddelte Bankens Direktør, Sagfører H C Lund, at Munk havde solgt Gaarden, har forhørt sig hos Lund om, hvor meget Banken i Henhold til sit Skadesløsbrev havde tilgode hos Munk, hvorhos han bemærkede, at Grunden til, at Skadesløsbrevet ikke var blevet indfriet, var den, at han ikke havde holdt tilstrækkeligt tilbage af den udbetalte Købesum. Det fremgaar endvidere af de foreliggende Oplysninger, at Munk nogen Tid efter, at han den 13 Juli 1922 var flyttet til Klemens Kro efter Lunds Opfordring har forhandlet med denne angaaende Ordningen af det af ham til Banken udstedte Skadesløsbrev, og at Munk ved denne Lejlighed til Lund har sagt, at Hemmingsen skulde ordne Sagen. Det er endelig ubestridt, at Fuldmægtig Hemmingsen ved Handlen mellem Munk og Pedersen om »Sommergaarden« optraadte som Befuldmægtiget saavel for Køber som for Sælger, og at den af Pedersen præsterede kontante Udbetaling af over 25 000 Kr er sket til Hemmingsen som Munks Befuldmægtigede, hvorfor Munk ikke har noget Krav paa Pedersen.

Efter det i Sagen Oplyste maa det antages, at Banken, hvis den kort efter, at Direktør Lund var blevet bekendt med, at Munk havde solgt »Sommergaarden« til Pedersen, eller i Efteraaret 1922 havde institueret Retsforfølgning mod Munk eller blot energisk havde krævet af Munk og Hemmingsen, at de skulde indfri Skadesløsbrevet, havde opnaaet dette, ligesom at Pedersen, hvis Forfølgningen som nu sket

var blevet fortsat mod ham, da vilde kunne have opnaaet Skadesløsholdelse hos Munk og Hemmingsen. Ved nu at forny Vekslerne flere Gange, efter at Gaarden var overdraget til Pedersen og ved intet alvorligt at foretage overfor Munk og Hemmingsen — uden at indhente Pedersens Billigelse heraf — i over to Aar, efter at Direktør Lund var blevet vidende om Gaardens Salg til Pedersen og om, at denne til Hemmingsen som Munks Befuldmægtigede havde præsteret en kontant Udbetaling, der skulde anvendes til Indfrielse af Skadesløsbrevet, maa Banken antages at have paadraget Pedersen et Tab mindst af samme Størrelse som det under Sagen omtvistede Beløb, hvilket Tab han, efter at Munks økonomiske Forhold er forringet, og efter at Hemmingsen er afgaaet ved Døden som insolvent, nu er blevet ude af Stand til at forskaffe sig Dækning for. Den indankede Kendelse vil derfor være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Banken at burde betale til Indstævnte med 150 Kr.

Fredag den 23 April.

Nr 103/1925. Skibsreder **J A Ishøy** (F Bülow)
 mod
 Skibskaptajn **J C Nielsen** (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ansvar for en ved en Paasejling tilføjet Skade.

Vestre Landsrets Dom af 20 Februar 1925: Sagsøgte, Skibskaptajn J C Nielsen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Skibsreder J A Ishøy, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 200 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Det bemærkes, at »Sally« laa fortøjet ved den søndre Side af Vestre Kaj i den sydlige Del af Havnen, og at Vinden, der Kl 2 Eftm var sydlig og af Styrke 4, allerede Kl 9 var østlig og af Styrke 5, hvorved »Sally« fik en udsat Stilling. Om Sprængningen af Trosserne er det yderligere oplyst, at der til den agterste Staalwire ikke var anvendt Havnens solidere Jærnterse, men en Træterse, der blev gennemskaaret af Wiren, der derved løsnede sig. Efter samtlige tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes Skibsfører Nielsen, der raadede over en Besætning af tre Mand, at have ført utilstrækkeligt Tilsyn med sit Skib og derfor at være ansvarlig for Skaden ved Paasejlingen af

M/S »Svalen«. Da det maa antages, at en Del af Beskadigelsen paa »Svalen«s mod Bolværket vendende Styrbordsside allerede var opstaaet ved den stærke Søgang, da nogle af de opførte Reparationsudgifter maa antages at vedrøre ældre Mangler ved Skibet, og da Afsavnstabet er utilstrækkelig oplyst, findes den Erstatning, der bør tilkendes Appellanten, kun at kunne bestemmes til 3000 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 700 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Skibskaptajn J C Nielsen, bør til Appellanten, Skibsreder J A Ishøy, betale 3000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 2 Juli 1924, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 700 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgørelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 19 Marts 1924 laa den Sagsøgte, Skibskaptajn J C Nielsen i Aarhus tilhørende Sandpumpedamper »Sally« fortojlet ved Bolværket ved den østlige Mole i den sydlige Del af Havnen ved Aarhus, efter at Sagsøgte og Skibets Mandskab havde forladt det ved 5—6 Tiden om Eftermiddagen, paa hvilket Tidspunkt Vejret var godt med sydlig Vind, som Skibet laa i Læ for. Samme Dag ud paa Eftermiddagen fortojede det Sagsøgeren, Skibsreder J A Ishøy i Aarhus, tilhørende M/S »Svalen« ved Bolværket i samme Del af Havnen, saaledes at det laa i sydlig Retning for »Sally«. Ved 10 Tiden om Aftenen begyndte Vejret at blive uroligt, og det blæste op til en stærk Storm fra Nordøst. Under denne sprængtes Kl ca 1 om Natten Fortøjningerne om Bord paa »Sally«, hvorefter Skibet drev over Havnen og tørnede mod M/S »Svalen«, saaledes at »Sally«s Styrbords Boug ramte »Svalen«s Bagbords Side noget fra Agterstævnen. Der var paa det paagældende Tidspunkt intet Mandskab paa »Svalen«, idet Føreren var gaaet i Land for at hente Mandskab til Forhaling af Skibet, og »Sally« blev da i ca 1/4 Time liggende med Styrbords Boug ind til den bagerste Del af »Svalen«s Bagbords Side, hvorved »Sally« under den stærke Storm, der førte svære Søer ind mod Skibene, skurede mod »Svalen«, hvis Styrbords Side trykkes ind mod Bolværket. Paasejlingen var imidlertid blevet bemærket, og en Mand fra et andet i Havnen liggende Skib kom til og fik »Sally« fortojlet paa et andet Sted. Ved en afholdt Syns- og Skønsforretning blev det derefter konstateret, at »Svalen« var blevet beskadiget saavel paa Bagbords- som paa Styrbords-Siden, ligesom der ogsaa forelaa andre Beskadigelser.

Idet Sagsøgeren har opgjort Omkostningerne ved Skibets Reparation m v til ialt 4193 Kr 59 Øre samt ansat sit Tab ved Afsavnet af Skibet til 3150 Kr har han under nærværende Sag søgt Sagsøgte til Betaling af ialt 7343 Kr 59 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 2 Juli 1924, indtil Betaling sker. Sagsøgte har principalt paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale og har derhos nedlagt nogle subsidiære Paa-stande.

Til Støtte for sit Søgemaal har Sagsøgeren anført, at Beskadigelsen af »Svalen« skyldes, at Skibet paa den ovenfor beskrevne Maade er blevet paasejlet af »Sally«, og at Sagsøgte maa bære Ansvar for Paa-sejlingen.

Efter de foreliggende Oplysninger var »Sally« saavel for som agter fortøjet med en Wire og to Manillatrosser, og det er fra Sagsøgerens Side end ikke gjort gældende, at Wiren og Trosserne har været i mangelfuld Tilstand, eller at Fortøjningen ikke er sket paa forsvarlig Maade. Om Sprængningen af Trosserne er Intet oplyst udover, at der i en »Kæbe« fremkom en Revne, hvorved de deri anbragte Trosser under Skibets Bevægelser i Stormen savedes over, og der foreligger Intet om, at Sagsøgte ikke paa behørig Maade har efterset Skibet. Da det endvidere ikke kan anses som noget uforsvarligt Forhold fra Sagsøgtes Side, at han og Mandskabet under Eftermiddagens ovennævnte Vejrhold havde forladt Skibet — hvorved bemærkes, at der maa gaas ud fra, at der i Skibe af samme Art som »Sally« sædvanlig ikke er Nattevagt om Bord, naar de henligger ved Bolværk i Havn — findes der ikke at kunne paalægges Sagsøgte noget Ansvar for den skete Paasejling, og hans Frifindelsespaaestand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre Sagsøgte med 200 Kr.

M a n d a g d e n 2 6 A p r i l .

Nr 29/1926.

Rigsadvokaten
m o d

Mettinus Thorvald Kristensen (I Kondrup),

til at underkastes Sikkerhedsforanstaltninger i Henhold til Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 2 Stk.

Vestres Landsrets Dom af 8 Januar 1926: Sagsøgte, Mettinus Thorvald Christensen, bør tvangsindlægges paa en Aandssvageanstalt for arbejdsføre. Saa udreder Sagsøgte og Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overrettsagfører Ejstrup, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde .

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Mettinus Thorvald Christensen til Højesterets sagfører I Kondrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er der ved Tilkendegivelse af 10 December 1925 fra 2 jyske Statsadvokatur rejst Sag mod Mettinus Thorvald Christensen med Paastand, at det i Henhold til § 1, 2 Stk i Lov Nr 133 af 11 April 1925 ved Dom bestemmes, at han tvangsindlægges paa en Aandsvageanstalt for arbejdsføre.

Sagsøgte er født den 2 Februar 1877 og er tidligere anset ved Vejle Købstads Ekstrarets Dom af 5 Februar 1896 efter Straffelovens § 176, jfr § 178, samt § 39 med Fængsel paa Vand og Brød i tre Dage, ved samme Rets Dom af 13 November 1903 efter Straffelovens § 185, jfr § 39, med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, hvilken Dom ved en af Den Viborgske Landsoverret den 14 December 1903 afsagt Dom ændredes, idet Straffetiden bestemtes til Fængsel paa Vand og Brød i 8 Dage, ved Nørvang-Tørrild Herreders Ekstrarets Dom af 20 Maj 1912 efter Straffelovens § 185, jfr § 39, med Fængsel paa Vand og Brød i 2 × 5 Dage, ved Thisted Købstads Politirets Dom af 7 Januar 1915 for Betleri — Lov 3 Marts 1860 § 3 — med simpelt Fængsel i 8 Dage og for Overtrædelse af en Politivedtægtsbestemmelse,*) ved Gjording-Malt Herreders Ekstraretsdom af 12 Maj 1917 efter Straffelovens § 185 og Lov 3 Marts 1860 § 3 sammenholdt med Straffelovens §§ 39 og 62 og Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Rødby Købstads Politirets Dom af 1 August 1918 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 18 Dage, ved Thisted Købstads m v Rets Dom af 20 December 1919 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, saaledes at den udstaaede Varetægtsarrest traadte i Stedet for Straf, ved Odense Købstads Rets Dom af 5 Januar 1922 efter Straffelovens § 185, jfr § 39 og Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 90 Dage, ved Holstebro Købstads Rets Dom af 18 August 1924 efter Straffelovens § 185, jfr Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder og ved Haderslev Købstads m v Rets Dom af 13 Juli 1925 efter Lov 3 Marts 1860, § 3, jfr Lov 1 April 1911, § 8, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Af de under de mod Sagsøgte paadømte Sager tilvejebragte Oplysninger og de derunder foreliggende Erklæringer fra Distriktslægerne Klem og Schleisner, fra Sundhedskollegiet samt fra Arrestlæge Larsen fremgaar det, at han er et aandssvagt, drikkældigt Individ, der tilfreds-

*) Det bemærkes, at det ikke var ved den Dom at Tiltalte tillige blev anset for Overtrædelse af en Politivedtægtsbestemmelse.

stiller sin Kønndrift ved Exhibition, at han i tvende Tilfælde har foretaget samlejeligende Akter overfor smaa Piger, samt at han ikke er i Besiddelse af den Modstandsevne overfor forbryderiske Tilbøjeligheder, som maa forudsættes hos normale voksne Mennesker. I en Erklæring af 30 November 1925 har Retslægeraadet udtalt, at Sagsøgte er i ikke ringe Grad aandssvag og lider af sexuel Hyperæsthesi hvorfor Raadet har anbefalet, at han som farlig for den offentlige Sikkerhed anbringes i en Aandssvageanstalt for arbejdsføre.

Da Sagsøgte efter det saaledes om hans mentale Tilstand og de af ham begaaede strafbare Handlinger Oplyste maa anses for at frembyde nærliggende og alvorlig Fare for betydeligere Krænkelser af den almindelige Retssikkerhed ved Sædelighedsforbrydelser, findes den af Anklagemyndigheden fremsatte Paastand om hans Tvangsindlæggelse at have Hjemmel i fornævnte Lovs § 1, 1 Stk, jfr 2 Stk, og den vil derfor være at tage til Følge.

Sagsøgte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer 60 Kr.

Nr 204/1924. Grosserer **I Siesbye** (Steglich-Petersen)

m o d

Murermester **Valdemar Larsen**, Blikkenslagermester **Poulsen**,
Snedkermester **Bagge** og Tømrermester **H A Larsen** (Henriques)

og

Nr 208/1924. Tømrermester **H A Larsen** (Henriques)

m o d

Grosserer **I Siesbye** (Steglich-Petersen),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværende i Henhold til en
Entreprisekontrakt.

(Sagen behandlet skriftligt).

Østre Landsrets Dom af 15 Maj 1924: Sagsøgte, Grosserer J Siesbye, bør betale: til Murermester Valdemar Larsen 10 282 Kr 71 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 15 Oktober 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 900 Kr, til Blikkenslagermester Poulsen 1837 Kr 66 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 15 Oktober 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr, og til Snedkermester Bagge 2008 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 15 Oktober 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 400 Kr. Tømrermester H A Larsen bør til Grosserer Siesbye betale

2516 Kr 82 Øre og Sagens Omkostninger med 800 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret gaar Appellanten Siesbyes Paastand ud paa Frifindelse i hvert Fald for Tiden og paa, at de Indstævnte in solidum tilsvare ham 7397 Kroner 35 Øre med Renter.

Siesbyes Krav om Dokumentation af de Indstævntes Regninger med kvitterede Udgiftsbilag maatte, da det ikke er godtgjort, at nogen Aftale i saa Henseende var truffet mellem Parterne, efter de foreliggende Oplysninger om Retsforholdet i hvert Fald have været fremsat straks efter Byggearbejdets Paabegyndelse. Paa den anden Side maa der efter de for Højesteret foreliggende Oplysninger allerede ved det i Februar 1921 afholdte Møde antages at have været taget fornødent Forbehold paa Siesbyes Vegne overfor Størrelsen af de paa Regningerne opførte Priser. Herefter og idet det ikke findes at kunne komme i Betragtning, at nogle efter Sagens Indankning afholdte nye Skønsforretninger er kommet til andre Resultater med Hensyn til, hvormeget der bør afkortes i Regningernes Paalydende, vil Dommen i Henhold til de i denne iøvrigt anførte Grunde i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten Siesbye at burde betale med 300 Kroner til hver af de Indstævnte Valdemar Larsen, Poulsen og Bagge, medens de i Forhold til Tømrermester H A Larsen findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer I Siesbye, 300 Kroner til hver af de Indstævnte Murermester Valdemar Larsen, Blikkenslagermester Poulsen og Snedkermester Bagge. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves i Forhold til Tømrermester H A Larsen.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Færdig fra Trykkeriet den 12 Maj 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — Bredgade 32.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 8.

Mandag den 26 April.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Sommeren 1919 bortliciterede Grosserer Siesbye Opførelsen af en Garage, Staldbygning etc paa sin Ejendom »Kullaberg« i Humlebæk. Blandt de indkomne Tilbud blev antaget et, der indgaves af Murermester Vald Larsen, Espergærde, paa egne og forskellige andre Haandværkeres Vegne, deriblandt Tømrermester Larsen, Hellerup, Snedkermester Bagge, Helsingør, og Blikkenslagermester Georg Poulsen, Helsingør. Blikkenslager- og Snedkerarbejdet blev akcepteret uden Forbehold for Prisstigning, medens Tømrer- og Murerarbejdet, der var afgivet efter Dagspris beregnet efter Maksimalpris for Materialier m m og med Forbehold for Prisstigninger etc blev ændret derhen, at disse Arbejder skulde udføres »efter Regning«. Murermester Larsen skulde lede hele Arbejdet og herfor oppebære et særligt Honorar af 2 pCt af samtlige Regningsbeløb.

Under Arbejdets Udførelse bestemte Grosserer Siesbye sig til at ombygge Villaen »Kullaberg« samt opføre et Sommerhus, og disse Arbejder blev overdraget til de samme Haandværkere med Murermester Larsen som Hovedleder. Hele dette nye Arbejde skulde udføres efter Regning plus et ekstra Honorar af 2 pCt til Lederen, Murermester Larsen.

Da hele Arbejdet var tilendebragt, fremsendte Murermester Larsen i Oktober Maaned 1920 til Siesbye de enkelte Haandværksmestres specificerede Regninger, udvisende Maal og Enhedspris for hver enkelt Del af Arbejdet. Disse Regninger udviste følgende Beløb:

Murerarbejdet	Kr 133 741,58
Tømrerarbejdet	— 81 347,16
Snedkerarbejdet	— 28 680,86
Blikkenslager-, Gas og Vandarbejdet	— 18 274,81
Glarmesterarbejdet	— 2 883,26
Malerarbejdet	— 1 046,87

Kr 265 974,54

plus 2 pCt af Summen til Hovedlederen — 5 319,88

Kr 271 294,42

	Overført....	Kr 271 294,42
Forskudsvis var der under Arbejdets		
Gang udbetalt	Kr 163 000,00	
efter Regningernes Aflevering udbetalte		
Siesbye yderligere à conto:		
den 27 Oktober 1920	— 50 000,00	
den 14 December 1920	— 25 000,00	
og senere ved Veksel af 23 Februar, der		
blev omsat den 23 Maj 1921 med For-		
faldsdag 2 August 1921	— 10 000,00	
	<hr/>	— 248 000,00

hvorefter Haandværkernes Resttilgodehavende blev Kr 23 314,42

Dette Resttilgodehavende fordeler sig saaledes paa de ovennævnte Haandværkere:

Tømrermester H A Larsen	Kr 5 000,00
Snedkermester Bagge	— 2 608,00
Blikkenslagermester Poulsen	— 1 743,81
Murermester Vald Larsen	— 13 962,61

Kr 23 314,42

Omtrent 14 Dage før den sidste à conto Betaling fandt Sted, havde Siesbyes Arkitekt anmodet Haandværkerne om at komme til Stede paa et Møde, fordi han ønskede med dem at gennemgaa deres Regninger. Paa Mødet opnaaedes der ikke Enighed om Arkitektens Kritik, idet Haandværkerne hævdede, at en Kritik ikke kunde baseres paa en Opmaaling paa Tegningerne, men kunde kun foregaa ved Opmaaling paa selve Bygningerne, og efter at Arkitekten under 4 Marts havde meddelt Siesbye dette bl a med den Bemærkning, at det for at kunne kontrollere Regningernes Rigtighed var nødvendigt, at de enkelte Poster dokumenteredes fyldestgørende ved Hjælp af Bilag fra Leverandører, Opførelser med Svende og Arbejdsfolk m v, tilskrev Siesbye under 21 Maj 1921 Murermester Larsen, at han ikke kunde anerkende den Beregningsmaade, der var opstillet paa hans Regning, og at han ønskede saavel fra Larsen som fra de andre Leverandører en nøjagtig Specifikation ledsaget af kvitterede Bilag over anvendte Materialer og udbetalte Arbejdslønninger, hvilke Bilag han bad fremsendt til Arkitekten. Der veksledes derefter et Par Skrivelser mellem Grosserer Siesbye og Murermester Larsen, der tilbageviste Berettigelsen af Skrivelsen af 21 Maj og afsluttede Korrespondancen i en Skrivelse af 8 Juni 1921, hvori det bl a hedder:

»Desværre er Deres Ønsker uigenneførlige. Hvad de enkelte Haandværkere har givet for disse eller hine Materialier til Brug ved Arbejdets Udførelse lader sig nu ikke rekonstruere. Noget helt andet er, at De absolut har Uret, naar De er af den Opfattelse, at De skulde være berettiget til at forlange en saadan Dokumentation. Arbejdet skal betales i Henhold til de af Haandværkerne udfærdigede Regninger. Hvad de enkelte Haandværkere maatte have udgivet til Kalk, Sten, Træ o s v til Byggearbejderne indgaar som Led i de specificerede Afregninger, som

Haandværkerne har leveret Dem over hvert udført Detailarbejde paa Deres Ejendom. Hver enkelt Post i Haandværkerregningerne til Dem er beregnet under Hensynet til den Fortjeneste, som Haandværkerne maa beregne paa hvert enkelt udført Detailarbejde, og der tilkommer ikke Dem noget direkte Skøn over den Fortjeneste, som Haandværkerne beregner sig ved Detailarbejdets Udførelse.«

Der blev derefter indledet Forligsforhandlinger mellem Parterne, og medens disse stod paa, indhentede Murermester Larsen Responsa fra Murer- og Stenhuggerlauget i København, fra Københavns Tømmerlaug og fra Københavns Blikkenslagerlaug om, hvorvidt de præsterede Regninger fagligt fyldestgør Kravet om Arbejdets Udførelse »efter Regning«. I den af Murer- og Stenhuggerlauget — til hvis Besvarelse de to andre Laug har sluttet sig — afgivne Udtalelse hedder det:

»Dersom Bygherren har engageret de paagældende Haandværkere til at udføre det foreliggende Bygningsarbejde efter Regning paa den Maade, at de skal have deres Udlæg dækket samt et Salær, beregnet procentvis af disse Udlæg, maa han kunne kræve at faa forelagt behørig Dokumentation for samtlige disse Udlæg.

Er Haandværksmestrene derimod engageret til at udføre Arbejdet efter Regning — uden at der er truffet nogen Aftale om Salæret som ovennævnt — kan Bygherren efter vor Opfattelse absolut ikke kræve, at Haandværksmestrene skal dokumentere de enkelte Poster i den specificerede Regning ved Leverandørkvitteringer eller lignende.

Det er derimod indlysende, at det til enhver Tid maa staa Bygherren frit at øve berettiget Kritik af en Regnings enkelte Poster forsaavidt angaar Maal, Enhedspriser eller fejlagtige Udregninger.«

Da der imidlertid ikke kunde opnaas Enighed mellem Parterne, blev Sagen indbragt for Retten i Juli 1922, og efter derom fremsat Begæring udmeldtes den 9 September 1922 8 Skønsmænd til at vurdere Haandværkernes Arbejder, nemlig to Murermestre, to Tømrmestre, to Snedkermestre og to Blikkenslagermestre.

I det af Blikkenslagermestrene afgivne Skøn udtales det, at Regningen fra Blikkenslagermester Poulsen er Kr 93,85 for lav, idet der paa den var glemt en Post, og at han derfor skal have sit Resttilgodehavende betalt med Kr 1837,66. Poulsen har derefter forhøjet sit Krav til dette Beløb.

I det af Snedkermestrene afgivne Skøn udtales det, at der skal fradrages Snedkermester Bagges Regning et Beløb af Kr 600,00. Af Skønsmændene er det senere oplyst, at denne Dekort ikke angaar Fejlmaalinger, men alene for høje Priser. Bagge har hævdet, at Nedsættelse af Regningen i denne Anledning er uberettiget.

I det af Tømrmestrene afgivne Skøn udtales det, at Tømrmester Larsen skal have fradraget Kr 7553,82. Af Skønsmændene er det senere oplyst, at af dette Beløb angaar kun Kr 220,00 Fejlmaalinger, medens Restbeløbet refererer sig til for høje Priser. Larsen har derefter nedsat sit Krav med disse 220 Kr, men idet han paa den anden Side — i Anledning af en forkert Sammentælling af den oprindelige Regning — forhøjer Kravet med 37 Kr, fordrer han Regningen betalt med 4817 Kr. Han

anerkender nemlig ikke Berettigelsen af at nedsætte Regningen med noget Beløb for Beregning af for høje Priser.

I det af Murermestrene afgivne Skøn udtales det, at Murermester Larsen skal have fratrukket et Beløb af Kr 7778,35. Senere er det af Skønsmændene udtalt, at af dette Beløb repræsenterer Fejlopmåling Kr 6310,05 og Resten Kr 1468,30 for højt noterede Priser. I Anledning af en fra Larsens Side fremkommet Kritik, og da Larsen samtidig fremkom med en Ekstraregning paa Kr 3643,93, fortsattes Skønsforretningen, og i et nyt afgivet Skøn udtalte Skønsmændene, at Larsens Regning alene skulde reduceres med Kr 5440,35, dog under Forudsætning af, at to af Posterne i den fremkomne Tillægsregning bortfaldt. Resttilgodehavendet paa Tillægsregningen andrager herefter Kr 1760,45.

Da Larsen ikke anerkender Berettigelsen af, at der i hans Tilgodehavende fradrages noget Beløb for Beregning af for høje Priser, opgør han sit Krav saaledes:

Hans Resttilgodehavende i Følge den oprindelige Regning,	
som nævnt	Kr 13 962,61
Efter Skønnet skal heri fradrages	Kr 5440,35,
men da heri er indbefattet som Dekort for	
for høje Priser	— 1468,30,
mener han, at der alene kan fragaa	— 3 972,05
	<hr/>
	Kr 9 990,56
hvortil vil være at lægge Resttilgodehavendet paa Supple-	
mentsregningen med	— 1 760,45
	<hr/>

altsaa Resttilgodehavende ialt Kr 11 751,01

Til Støtte for deres Vægning ved at nedsætte deres Regninger med noget Beløb i Anledning af, at de skal have beregnet for høje Priser har saavel Snedkermester Bagge som Tømrmester Larsen og Murermester Larsen — næst at anføre, at de af dem beregnede Priser ikke er ubillige — gjort gældende, at den Reklamationsfrist, der maatte have tilkommet Grosserer Siesbye med Hensyn til de beregnede Priser, forlængst var udløbet, da Kritik desangaaende fremkom, idet den i hvert Fald først fremsattes i Siesbyes Skrivelse af 21 Maj 1921, altsaa først ca 8 Maaneder efter, at Regningerne var afleveret til ham, og efter at der i Mellemtiden flere Gange var betalt Afdrag paa Tilgodehavendet.

De har derefter under denne, mod Grosserer Siesbye anlagte Sag nedlagt følgende Paastande:

1. Murermester Larsen: at Siesbye dømmes til at betale ham 11 751 Kr 01 Øre,
2. Blikkenslagermester Poulsen: at Siesbye dømmes til at betale ham 1837 Kr 66 Øre,
3. Snedkermester Bagge: at Siesbye dømmes til at betale ham 2608 Kr 00 Øre og
4. Tømrmester Larsen: at Siesbye dømmes til at betale ham 4817 Kr.

For samtlige Beløbs Vedkommende har de paastaaet sig tilkendt Rente 5 pCt p a fra den 15 Oktober 1920.

Af Siesbye er det overfor Søgsmålet gjort gældende, at da det i sin Tid mellem ham og Murermester Larsen blev aftalt, at Arbejdet skulde udføres »efter Regning«, forstod han og kunde han kun forstaa denne Aftale saaledes, at hver enkelt Post paa Larsens og de andre Haandværkeres Regninger skulde specificeres og dokumenteres. Til Bestyrkelse af, at denne Forstaaelse af det nævnte Udtryk er den rette, har han særlig henvist til en af Akademisk Arkitektforenings Udvalg til Behandling af Honorar- og Retsspørgsmaal den 3 Oktober 1923 afgivet Udtalelse, hvori det hedder:

»Ordene »efter Regning« i den omtalte Forbindelse maa forstaaes saaledes, at Haandværkerne er forpligtet til at præstere alle Oplysninger og Dokumentation, saasom Ugesedler, Følgesedler etc, som er nødvendige for at kontrollere Regningerne i alle Enkeltheder, da det i modsat Fald er umuligt for Arkitekten at revidere og berigtige disse.«

Under Henvisning hertil og til, at hans Arkitekt ved en Gennemgang af Regningerne har fundet, at disse paa mange forskellige Punkter udviser Fejl, der medfører, at de lyder paa større Beløb end berettiget, samt idet han videre har hævdet, at han rettidig er fremkommet med Reklamation over Regningernes Rigtighed, særlig ogsaa hvad angaar de beregnede Priser, har han paastaet sig frifundet og Murermester Larsen tilpligtet paa egne og de andre Haandværkeres Vegne at betale ham tilbage, hvad de har oppebaaret for meget, af ham opgjort til ialt 7397 Kr 35 Øre. Han har derhos nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Overfor Sagsøgenes Benægtelse er det ikke af Siesbye godtgjort, at han under sin Forhandling med Murermester Larsen har — som af ham hævdet — stillet udtrykkeligt Forlangende om den af ham nu fordrrede Dokumentation, og allerede som Følge heraf samt naar henses til de foreliggende uoverensstemmende Udtalelser angaaende Betydningen af Udtrykket »efter Regning«, vil hans paa manglende Dokumentation støttede Indsigelse mod de rejste Krav ikke kunne tages til Følge. Idet der derimod findes ikke at kunne lægges nogen Vægt paa den Omstændighed, at Siesbye ikke tidligere end sket har rejst Indvending overfor de af Sagsøgerne beregnede Priser, vil disse være at nedsætte i det Omfang, hvori de overskrider et passende Beløb, og idet de afholdte Skøn vil være at lægge til Grund i denne Henseende, vil der — idet der ikke vil kunne tages Hensyn til Sagsøgte Anbringende om, at det af Murermester Larsen indgivne Tilbud paa Byggearbejdet blev indgivet alene paa hans egne Vegne — være at tilkende:

Murermester Larsen 11 751 Kr 01 Øre med Fradrag af 1468 Kr 30 Øre, altsaa 10 282 Kr 71 Øre,

Blikkenslagermester Poulsen det indtalte Beløb 1837 Kr 66 Øre, og Snedkermester Bagge 2608 Kr med Fradrag af 600 Kr, altsaa 2008 Kr, for alles Vedkommende med Renter som paastaet, hvorimod Tømrermester Larsen vil være at tilpligte at betale Siesbye det af ham for højt beregnede Beløb 7553 Kr 82 Øre ÷ 220 Kr, altsaa 7333 Kr 82 Øre, dog at heri fragaar hans Regnings Paalydende 4817 Kr. Hans Tilsvær bliver saaledes 2516 Kr 82 Øre.

I Sagsomkostninger — derunder Omkostningerne ved de afholdte Skøn — findes Grosserer Siesbye at burde godtgøre Murermester Lar-

sen 900 Kr, Blikkenslagermester Poulsen 500 Kr og Snedkermester Bagge 400 Kr, hvorimod Tømrermester Larsen findes for sit Vedkommende at burde godtgøre Grosserer Siesbye Sagens Omkostninger, derunder Skønsforretningens, med 800 Kr.

Tirsdag den 27 April.

Nr 228/1925. Overretssagfører **Paul Buhl** og Overretssagfører **Knud Hertz** som executores testamenti i Købmand **Theodor Carstens** Dødsbo (Steglich-Petersen)

mod

Købmand **Ingolf Emil Kjær** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en af Afdøde truffet Gave-disposition.

Vestre Landsrets Dom af 26 Juni 1925: De Sagsøgte, Overretssagfører Poul Buhl og Overretssagfører Knud Hertz som Eksekutorer i fhv Købmand Theodor Carstens Dødsbo bør anerkende, at Sagsøgeren, Købmand Ingolf Emil Kjær, er berettiget til Udlodning i nævnte Dødsbo paa den forommeldte Maade. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgeren 250 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Det bemærkes, at Brevet af 15 April 1920 efter Carstens Død blev fundet i hans Boks og først da kom til Købmand Byrges Kundskab. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Overretssagfører Paul Buhl og Overretssagfører Knud Hertz som executores testamenti i Købmand Theodor Carstens Dødsbo, til Indstævnte, Købmand Ingolf Emil Kjær, med 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved notarialiter attesteret Testamente af 20 April 1904 med ligeledes notarialiter attesterede Codiciller af 25 September 1912, 22 April 1916 og 5 Oktober 1921, bestemte fhv Købmand Theodor Carstens i Randers, der var ugift og uden Livsarvinger, at hele hans efterladte Formue, fraset et enkelt mindre Legat, skulde tilfalde hans Søsken og disses Børn paa nærmere angiven Maade. Han indsatte derhos de Sagsøgte, Overretssagfører Poul Buhl i Randers og Overretssagfører Knud Hertz i Kolding, til som executores testamenti at behandle sit Dødsbo.

I 1922 døde fhv Købmand Th Carstens, og i hans Boks i Handelsbanken i Randers forefandtes efter hans Død tre Kontrabøger Nr 38 063, 38 066 og 38 067 med Sparekassen for Randers By og Omegn, hvilke Bøger havde Paategning om at tilhøre henholdsvis Gudrun, Grethe og Knud Byrge, der er umyndige Børn af Købmand Marius Andreas Byrge i Randers. Paa hver af disse Bøger var den 15 Januar 1918 indsat 2000 Kr, den 12 December s A 1000 Kr, den 15 Oktober 1919 1500 og den 15 April 1920 500 Kr ialt 5000 Kr. Renterne var halvaarlig tilskrevet Kapitalen, og der var ingensinde foretaget Hævninger enten af Kapital eller Renter. Ved Indsættelsen af det første Beløb var der givet hver enkelt Bog følgende Vedtegning:

»Intet af Beløbet paa 38 063, 38 066 og 38 067 kan hæves, før Boghaveren er fyldt 25 Aar. Dør en af dem forinden, skal de Længstlevende arve med lige store Dele. Saalænge Partikulier Carstens, Randers, lever, forbeholder han sig Ret til at disponere over Beløbet.«

I en til de Sagsøgte stilet Skrivelse af 30 August 1921, som efter Carstens Død blev fundet i hans Gemmer, og ved hvilken der var truffet Bestemmelse om Fordelingen af forskelligt Indbo mellem Arvingerne, var det tillige paalagt de Sagsøgte at udlevere de fornævnte Sparekassébøger til Byrges Børn og i Henhold hertil overgav de Sagsøgte dem til Børnenes Fader og Værge, fornævnte Købmand Byrge, der efter at have været Kommis hos Carstens havde overtaget den af ham tidligere drevne Forretning, og som desuden gennem et mangleaarigt Venskab var nær knyttet til ham.

Sagsøgren, Købmand Ingolf Emil Kiær i København, der er en af Carstens Arvinger, har bestridt de Sagsøgtes Berettigelse til at handle som sket og gjort Krav paa at blive stillet, som om Sparekassébøgerne var inddraget under Dødsboet. Da der ifølge en den 1 Januar 1922 stedfundet Opgørelse paa de tre Bøger tilsammen indestod 17 177 Kr 4 Øre, og da Sagsøgeren er arveberettiget til $\frac{1}{24}$ af Carstens efterladte Formue, har han under nærværende Sag nedlagt Paastand paa, at de Sagsøgte dømmes til at anerkende, at Sagsøgeren ved den endelige Opgørelse af Dødsboet foruden den ham iøvrigt tilkommende Arvepart har Krav paa $\frac{1}{24}$ af 17 177 Kr 4 Øre med Tillæg af den af Sparekassen for Randers By og Omegn for Indlaan af et saadant Beløb ydede Rente og Rentes Rente fra den 1 Januar 1922 og indtil Boets endelige Opgørelse at regne.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

De har endvidere denuntieret lis for Købmand Byrge, der har givet Møde under Sagen og har sluttet sig til de Sagsøgtes Procedure.

Til Støtte for deres Frifindelspaastand har de Sagsøgte i 1ste Række gjort gældende, at der foreligger en fuldbyrdet Livsgave til Byrges Børn, og de har i saa Henseende særlig henvist til, at Carstens har opgivet sin Ret til at disponere over Sparekassebøgerne ved under 15 April 1920, samme Dag, han havde indsat det sidste Beløb at tilskrive Købmand Byrge og Hustru saaledes:

»Idag er det lykkedes mig at indsætte de sidste 500 Kr paa hver af Børnenes Sparekassebøger, saa at der nu er 5000 Kr til hver, de er indsat saaledes, at de først kan hæves, naar hver er 25 Aar, og er Kapitalen vokset til ca 12 000 Kr til hver, naar De saa vil tage Bikubepengene med er der nok 15 000 Kr til hver.

Det er mit Ønske, at De til den Tid vil købe en Livrente til hver af Børnene, saa kan de faa ca 1000 Kr i Rente hvert Aar til en Erindring om mig saalænge de lever, saa dette er mit sidste og inderligste Ønske, som jeg herved beder Dem opfylde« — —

Yderligere har de henvist til, at Carstens ikke har hævet Renter af Bøgerne, at han efter det Oplyste havde tilvejebragt Indskudene ved at paalægge sig særlige Indskrænkninger i sit personlige Forbrug, og at han ved ikke at medregne Bøgerne i sin Status har vist, at han ansaa dem som endelig udgaaet af sin Formue. Under Hensyn til, at Bøgerne forblev i Carstens Værge, at han som foran nævnt udtrykkelig havde bestemt, at de først skulde udleveres ved hans Død, og at den Bøgerne givne Vedtegning om Carstens Ret til, saalænge han levede, at disponere over dem, ikke blev ændret, kan der ikke gives de Sagsøgte Medhold i, at der foreligger en Livsgave.

De Sagsøgte har dernæst anført, at det efter Carstens Skrivelse til Eksekutorerne og de øvrige af ham foretagne Skridt maa betragtes som utvivlsomt, at det har været Carstens Mening, at Sparekassebøgerne efter hans Død skulde tilfalde Byrges Børn, og at hans ved Indsættelsen paa Kontrabøgerne trufne Disposition, der bekræftes ved Skrivelserne af 15 April 1920 til Byrge og af 30 August 1921 til Eksekutorerne, selv om den ikke foreligger i behørig Testamentsform, maa respekteres, fordi Sagsøgeren ikke tilstrækkelig bestemt har bestridt, at Carstens, da han foretog Dispositionen, var ved sin Fornufts fulde Brug, eller at den stemmede med hans endelige Vilje.

I saa Henseende bemærkes, at den af Sagsøgeren for Københavns Byret afgivne Partsforklaring gaar ud paa, at han, da han i Slutningen af Aaret 1921 gentagne Gange aflagde Carsten Besøg, ikke ansaa denne for at være ved sin Fornufts fulde Brug, og at hans Sagfører i Tilslutning dertil under Sagen har bestridt, at Carstens til de forommeldte Tidspunkter var sin Fornuft fuldkommen mægtig samt at de da trufne Dispositioner var Udtryk for hans sidste Vilje.

Overfor de saaledes fremsatte Indsigelser vil Beviset for, at Carstens var ved sin Fornufts fulde Brug, da han disponerede som anført, eller at Dispositionen stemmede med hans sidste Vilje kun kunne føres gennem en i behørig Form oprettet testamentarisk Erklæring, og da en saadan, som nævnt, ikke foreligger, vil Dispositionen ikke kunne oprettholdes paa det foreliggende Grundlag.

I en under 22 April 1916 for notarius publicus oprettet Codicil til Carstens Testamente hedder det:

»Saafremt der i mit Bo maatte forefindes en Fortegnelse over enkelte Genstande, jeg maatte ønske tillagt enkelte Personer, skal denne Fortegnelse respekteres og betragtes som en Del af dette mit Testamente og de Arveafgifter m v, der maatte være at svare af saadanne Dispositioner, bliver da at udrede forlods af Boet.«

Under Henviſning hertil har de Sagsøgte endelig gjort gældende, at den oftnævnte Skrivelse fra Carstens til de Sagsøgte om Udlevering af Sparekassebøgerne m v maa betragtes som en Del af Carstens Testamente, men allerede af den Grund, at Carstens ved Oprettelsen af den nævnte Codicil ikke kan antages at have tænkt paa Sparekassebøgerne, der først blev anlagt i 1918, vil der ikke kunne gives Sagsøgeren Medhold i denne Betragtning.

Efter Foranſtaaende vil de Sagsøgte være at tilpligte at anerkende Sagsøgeren berettiget til Udlodning i Boet i Overensstemmelse med den af ham derom nedlagte Paastand.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgeren med 250 Kr.

Nr 354/1925. Fru **Alma Duelund**, født **Iversen** (Selv)

m o d

Handels- og Kontormedhjælperforeningen i København (Ingen),

betræffende Parternes Mellemværende efter en Ejendomshandel.

Østre Landsrets Dom af 28 November 1925: Sagsøgte, Fru Alma Duelund, født Iversen, bør til Sagsøgerne, Handels- og Kontormedhjælperforeningen i København, betale 4553 Kr 73 Øre tilligemed Rente heraf 5 pCt p a fra den 21 Juli 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 350 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det rettelig antaget, at Foreningen ikke kan anses at have givet Afkald paa noget den tilkommende Krav overfor Appellantinden, at de under 1—7 specificerede Regningskrav paahviler Appellantinden, og at de af hende fremsatte Modkrav ikke kan tages til Følge. Herved bemærkes, at det ikke er godtgjort, at der har tilkommet hende Renter paa Grund af retstridig Forhaling med Restkøbesummens Betaling. Derimod findes Foreningen ikke at have godtgjort at have erhvervet Krav paa Dækning af Udlæg til Sagførersalær, og det hertil under Post 8 op-

førte Beløb 1000 Kroner vil derfor være at fradrage i det Foreningen tilkendte Beløb. Herefter vil Appellantinden have at betale til Indstævnte 3553 Kroner 73 Øre med Renter. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Appellantinden, Fru Alma Duelund, f Iversen, bør til Indstævnte, Handels- og Kontormedhjælperforeningen i København, betale 3553 Kroner 73 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 21 Juli 1925, til Betaling sker. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 31 Januar 1922 solgte Frøken Alma Iversen — nu Fru Duelund — til Handels- og Kontormedhjælperforeningen i København en Parcel af den hende tilhørende Ejendom Borshøjgaard i Tisvilde, Tibirke Sogn. I Kontrakten er det bl a bestemt:

»Under § 2.

Ejendommen er overtaget af Køberne den 13 ds og henligger fra og med denne Dato for disses Regning og Risiko i enhver Henseende — — —, under § 3.

Køberne betaler fra Overtagelsesdagen alle af Ejendommen gaaende Skatter og Afgifter, Opgørelse over den Andel, Sælgerinden skal tilsvare, foretages af Amtstuen — — —,

under § 4.

Sælgerinden paatager sig at ombygge og indrette Gaarden i Overensstemmelse med vedhæftede Beskrivelse — — —

Den i Beskrivelsen nævnte Indretning af en Butik og Sportsbaner er dog undtaget herfra, derimod forpligter Sælgerinden sig til at anlægge en Have udfor den Længe, der støder sammen med Hovedbygningen, af Størrelse som den nuværende Have, dog mindst 10 m bred. I Haven anlægges Gange og udlægges en Plæne i Midten og endvidere plantes der ca 35 Frugttræer — — —,

under § 6.

Sælgerinden garanterer — — —, at Tilladelse med Hensyn til Gaardens Udstykning og Nedlægning bringes i Orden, at Ombygningen paa-begyndes snarest og fremmes saa hurtig som mulig, saa denne i hvert Fald er færdig den 15 Maj d A, og — — —,

under § 8.

Samtlige Omkostninger ved Handlen bæres af Sælgerinden, eventuelt Salær til Købernes Sagfører og øvrige Tillidsmænd dog undtaget,

og under § 9.

Sælgerinden forpligter sig til at meddele Skøde, saa snart Ejendommen er udstykket, dog tidligst samtidig med Bygningernes Aflevering, og Køberne forpligter sig til at tage saadant Skøde.«

Købesummen var fastsat til 40 000 Kr, der skulde berigtiges, for 10 000 Kr's Vedkommende ved, at Køberne skulde overtage en i Ejendommen indestaaende 1ste Prioritetsgæld, for Restens Vedkommende ved kontant Betaling med 4000 Kr ved Kontraktens Underskrift og med 26 000 Kr, naar Bygningerne var afleveret i kontraktmæssig Stand og Skøde udstedtes.

Under 22 Februar 1922 afsluttede Fru Duelund en Kontrakt med Brødrene Tømrermester K Chr og Muremester J C Jacobsen angaaende den Ombygning af Borshøjgaards Bygninger, hun ved ovennævnte Købekontrakt havde paataget sig at udføre. Ifølge Byggekontrakten maatte Betalingen for Arbejdet ikke overstige 17 500 Kr, hvilket Beløb vilde være at betale af Handels- og Kontormedhjælperforeningen. Denne Forening har da ogsaa efterhaanden betalt Brødrene Jacobsens Tilgodehavende, hvorefter den har afskrevet de 17 500 Kr paa de 26 000 Kr, der ifølge Købekontrakten skulde udbetales, naar Bygningerne var afleveret og Skødet udstedtes.

Efter at der senere var erhvervet Landbrugsministeriets Approbation paa Udstykningen af den solgte, nu som Matr Nr 7 bæ af Tisvilde matrikulerede Parcel — hvad der har voldt forskellige Vanskeligheder, idet der maatte erhverves særlig Tilladelse til Gaardens Nedlægning m m — blev der under 21 Maj 1924 meddelt Foreningen Skøde paa Parcelen.

Da Foreningen paa forskellige Omraader har maattet træde hjælpende til for at faa de Forpligtelser, Fru Duelund ved Købekontrakten havde paataget sig overfor den, opfyldt, og i den Anledning haft forskellige Udgifter, har den under nærværende Sag endelig paastaaet Fru Duelund tililigtet at refundere følgende, af den udlagte Beløb:

1) Malerarbejde vedrørende Ombygningen	1800 Kr 00 Øre
2) Anlæg af Have	400 — 00 —
3) Andel i Kommuneskat for 1921/22	194 — 54 —
4) Statsskat for 2 Termin 1921	230 — 33 —
5) Stempel til Købekontrakten	506 — 00 —
6) Tinglæsning af Skødet m v	274 — 86 —
7) Landinspektørens Regning	148 — 00 —
8) Sagførersalær	1000 — 00 —

ialt.... 4553 Kr 73 Øre

tilligemed Rente heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 21 Juli 1925.

Sagsøgte, Fru Duelund, har anerkendt Rigtigheden af de under Nr 1, 3, 4, 5 og 6 opførte Beløb. Med Hensyn til Beløbet under Nr 2 har hun gjort gældende, at det er for stort, og med Hensyn til Beløbene under Nr 7 og 8 har hun benægtet, at der paahviler hende nogen Pligt til at betale dem. Hun har derhos gjort gældende, dels at hun har Modkrav paa Sagsøgerne, hvorved disses Tilgodehavende hos hende er fuldt ud opvæjet, dels at Sagsøgerne under alle Omstændigheder har ved at

overtage Ejendommen, udbetale Restkøbesummen og modtage Skøde afskaaret sig fra nu at indtale de paagældende Krav hos hende.

I Henhold hertil paastaar hun sig frifundet.

Hvad nu først angaar den omstridte Del af Sagsøgernes Krav, bemærkes:

ad Post 2, Haven. Sagsøgte — der har erkendt, at hun ikke har foretaget noget med Hensyn til Anlægget af Haven eller haft nogen Udgift i denne Anledning — har gjort gældende, at de af Sagsøgerne indtalte 400 Kr maa angaa et langt større Areal end det, hun efter Købekontrakten var pligtig at anlægge som Have. Om nu end Sagsøgerne ikke har dokumenteret Rigtigheden af deres Anbringende om, at Beløbet er medgaaet til Anlæg af det Havestykke, der omhandles i Kontrakten, maa det dog antages, at Udgiften ved det paagældende Anlæg m v maa have andraget mindst et Beløb svarende til det indtalte, og Sagsøgtes Indsigelse vil derfor ikke kunne tages til Følge.

ad Post 7, Landinspektørens Regning. Sagsøgte har anført, at hun har fyldestgjort Landinspektøren for hans Tilgodehavende for Udstyknings af saavel den her omhandlede som af flere andre Parceller ved efter Aftale med ham at overdrage ham en til en Pris af 1400 Kr ansat Grund. Af en under Sagen fremlagt Skrivelse fra vedkommende Landinspektør fremgaar det imidlertid, at han anser Betalingen for Udstyknings af den til Sagsøgerne solgte Parcel for at ligge udenfor, hvad han er vederlagt for ved den nævnte Overdragelse, og idet Sagsøgte saaledes ikke har godtgjort Rigtigheden af sit Anbringende om, at hun har betalt Udstyknings af denne Parcel, vil hendes Indsigelse mod at refundere Sagsøgerne det af dem udlagte Beløb ikke kunne tages til Følge.

ad Post 8, Sagførersalær. Efter Sagsøgernes Fremstilling udgør Beløbet Salær for det Arbejde, der er paadraget dem ved Sagsøgtes Undladen af at opfylde sine Forpligtelser efter Købekontrakten, i hvilken Henseende de har henvist til, at de har haft Forhandlinger og Retssager, dels med Bygningshaandværkerne om forskellige Divergenser, Ombygningen vedrørende, dels med Overretssagfører Raaschou i Hillerød angaaende Parcellens Frigørelse for den derpaa hvilende Pantegæld. Derimod har de benægtet, at nogen Del af Salæret skulde vedrøre selve Handlen, altsaa falde ind under, hvad de ifølge Købekontraktens § 8 selv skal bære.

Da der nu ikke findes Grund til at betvivle Rigtigheden af det af Sagsøgerne saaledes Anførte, og da der maa gives dem Medhold i, at de ikke kan være pligtige at betale den Sagførerassistance, der er nødvendiggjort ved, at Sagsøgte har undladt at opfylde de hende efter Kontrakten paahvilende Forpligtelser, vil Beløbet — mod hvis Størrelse ingen Indsigelse er fremsat — være at tilkende dem.

Idet Sagsøgernes Krav saaledes findes i dets Helhed at maatte tages til Følge, bliver Spørgsmaalet, om de af Sagsøgte rejste Modkrav kan medføre nogen Nedsættelse af hendes Skyld.

Disse Modkrav fordeler sig paa to Poster:

a. Sagsøgte har gjort gældende, at Sagsøgerne til Brødrene Jacobsen har betalt 1415 Kr mindre end den af hende med dem aftalte Entre-

prisesum, og hun gør da Krav paa, at disse 1415 Kr kommer hende til Gode. Det fremgaar imidlertid af Sagen, at Sagsøgerne udover, hvad de kontant har betalt Brødrene Jacobsen, har maattet afholde nogle Udgifter, Ombygningen vedrørende, ligesom de til Brug ved Ombygningen har leveret forskellige Effekter, og at de derved har haft en Udgift svarende til det fornævnte Beløb. Herefter vil Sagsøgtes Modkrav ikke kunne anerkendes.

b. Sagsøgte gør dernæst gældende, at da Sagsøgerne først en Tid efter, at Bygningerne var bragt i kontraktmæssig Stand, og altsaa efter at Restkøbesummen ifølge Købekontrakten var forfalden til Betaling, har erlagt den sidste Del af denne, bør denne Del forrentes til Fordel for hende. Af den Rente, der herefter skulde betales: 949 Kr 17 Øre, har Sagsøgerne imidlertid kun betalt Halvdelen eller 474 Kr 58 Øre, og Sagsøgte kræver nu den anden Halvdel bragt i Modregning mod deres Fordring.

Det fremgaar af Sagen, at naar Sagsøgerne kun har betalt den ene Halvdel af Renten, hidrører dette fra, at de med Overretssagfører Raaschou — der for Sagsøgte financierede Udstykningen af Borshøjgaard — forligtes om, at Rentespørgsmaalet, der havde været Genstand for Tvist, ordnedes paa denne Maade.

Herefter og idet bemærkes, at Overretssagfører Raaschou efter det Oplyste maa anses at have haft fornøden Fuldmagt fra Sagsøgte til overfor Sagsøgerne at træffe Bestemmelse og afslutte Forlig angaaende dette Spørgsmaal, vil heller ikke dette Modkrav kunne tages i Betragtning.

I Henhold til alt Foranførte og idet endnu bemærkes, at der ikke udfra den — af Sagsøgte til hendes fuldstændige Frifindelse paaberaabte — Omstændighed, at Ombygningen forlængst er tilendebragt og Skøde udstedt, vil kunne udledes, at Sagsøgerne skulde have givet Afkald paa hos hende at indtale deres heromhandlede Krav, vil deres Paastand være i det Hele at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgerne med 350 Kr.

Onsdag den 28 April.

Nr 124/1925. **Hjørlande Andelsmejeri (Martensen-Larsen)**
 mod
 Firmaet **Brødrene Nissen (I Kondrup),**

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Pligt til at betale Erstatning for Levering af ukontraktmæssig Mælk.

Østre Landsrets Dom af 25 April 1925: Sagsøgte, Hjørlande Andelsmejeri, bør til Sagsøgerne, Firmaet Brødrene Nissen, betale 15 425

Kr 07 Øre tilligemed Renter af de 12 089 Kr 50 Øre 6 pCt p a fra den 15 Januar 1924 og af Resten 5 pCt p a fra den 6 Maj 1924, alt til Betaling sker. Saa bør og Sagsøgte til Sagsøgerne betale Sagens Omkostninger med 600 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Mejeriet frafaldet saavel den Indsigelse, at den af Dr Popp undersøgte Mælk ikke hidrørte fra det af Mejeriet til Brødrene Nissen solgte Parti, som den Indsigelse at Brødrene Nissen ikke har reklameret rettidigt overfor Mejeriet.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og under særligt Hensyn til den Maade, hvorpaa Mejeriet under Forhandlingerne med Brødrene Nissen har stillet sig med Hensyn til Spørgsmaalet om Undersøgelsen af Mælken, vil Dommen efter Brødrene Nissens Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Mejeriet at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Hjørlunde Andelsmejeri, til Indstævnte, Firmaet Brødrene Nissen, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddell af 12 December 1923 købte Firmaet Brødrene Nissen af Hjørlunde Andelsmejeri et Parti evaporeret Mælk pakket i 500 Kasser à 48 Daaser. Mælken, der er betalt med ialt 12 089 Kr 50 Øre, skulde leveres af Slangerup Station og forsendes til Berlin eller Frankfurt efter Køberens nærmere Opgave. I Henhold til senere fremkommen Ordre blev Mælken sendt til Frankfurt a/M, hvortil Firmaet havde videresolgt den for ialt 15 000 Kr, og hvor den modtoges af Køberen: Westeuropäische Handelsgesellschaft, G m b H, kaldet »Westropa«. Under 4 Januar 1924 reklamerede Westropa i en Skrivelse til Brødrene Nissen over Mælken, som Selskabet erklærede fordærvet, og denne Reklamation lod Brødrene Nissen gaa videre til Mejeriet.

Brødrene Nissen har om Mælkens videre Skæbne anført, at den efter Westropas Anmodning er undersøgt af Dr Popp i Frankfurt, der af 12 af Kasserne udtog til Undersøgelse to Daaser af hver Kasse, altsaa ialt

24 Daaser. Om Resultatet af den foretagne Undersøgelse har Dr Popp afgivet to Erklæringer. Den første, den 6 Februar 1924 daterede, lyder i en fremlagt dansk Oversættelse saaledes:

»De af 12 Kasser udtagne Dobbeltprøver var ikke bombereede. Undersøgelsen af de aabnede Daaser udviste, at af 24 udtagne Daaser indeholdt 15 ulastelig Mælk, medens Indholdet af 9 Daaser var blevet mer eller mindre tyk og ostet. Indholdet af de gode Daaser viste sig ved den bakteriologiske Undersøgelse at være steril og Mælken Syregrad var meget ringe.

Heller ikke ved den Mælk, der var blevet tyk, kunde i alle Daaser eftervises Bakterier hverken direkte, eller i de anlagte Kulturplader. I de Daaser, der var blevet tykke og ostede, var der 4 af de 24 Daaser, hvor der kunde eftervises Bakterier af forskellig Art. Syregraden af den Mælk, der var blevet tyk, var ikke betydelig og Mælken viste sig ved Kogning ikke at skille ad, saaledes som ved Syrling.

At Mælken var blevet tyk, beroede altsaa kun i Sjettedelen af Daaserne derpaa, at Daaseindholdet ikke var tilstrækkelig steriliseret. Beskadigelser, som kunde tyde paa senere Indvandring af Bakterier, kunde ikke eftervises. Aarsagen ved de andre Daaser, der var blevet tyk, kunde indtil nu ikke fastslaaes og maa vi foreløbig udskyde vor Bedømmelse heraf.

Undersøgelsen har indtil nu vist, at Indholdet af Sendingen i alle 12 Kasser heltigennem indeholdt ca 60 pCt god Mælk, medens 40 pCt er mer eller mindre tyk og ostet og derfor fordærvet. At fastslaa, hvilke Daaser der er fordærvede, uden Aabning, er ikke sikkert, da Daaseindholdene med den halvt tykke Mælk ved Rysteproven ikke gav sig tilkende. Da der ved den Mælk, der allerede var blevet tyk, viste sig Overgange, saa er det ikke udelukket, at ogsaa tilsyneladende gode Daaser senere bliver tykke.

Hele Sendingen er saaledes at anholde som ikke værende egnet for Næringsmiddel-Omsætningen.

I den anden, den 21 Marts 1924 daterede, Erklæring hedder det bl a:

»Selv om den Mælk, som er blevet tyk, ikke under alle Omstændigheder maa virke sundhedsskadelig, saa er den dog at erklære for fordærvet i Næringsmiddelovens Betydning. Desuden kommer i Betragtning, at for Køberen af en saadan Daase er Varen værdiløs, og at De maa forvente ikke blot Ubehageligheder ved den eventuelle Ombytning, men ogsaa Tilsætning af Deres forretningsmæssige gode Navn og Rygte.

En saadan delvis fordærvet Vare er saaledes ikke mere salgbar, eller kan kun leveres til saadanne Forbrugere, som udtrykkelig erklærer sig indforstaaet dermed, og som selv vil foretage Udskillelsen af de fordærvede Daaser efter Aabningen.«

Om den Del af Mælken, der ikke er benyttet ved denne Undersøgelse eller iøvrigt brugt, har Brødrene Nissen endelig anført, at den er bortsolgt den 7 April 1924 ved Auktion i Frankfurt.

Idet Brødrene Nissen har anført, at Hjørlande Andelsmejeri — der har givet tre Maaneders Holdbarhedsgaranti for Mælken — maa være pligtig at tilbagebetale dem den erlagte Købesum samt at betale dem Erstatning, og idet de endelig har opgjort deres Krav saaledes:

Tabt Avance, der fremkommer saaledes:

Købesum for Mælken		12 089 Kr 50 Øre
Udlagt Fragt m m	1105 M 50 Pf	
Andre Udlæg	675 — 00 —	

1780 M 50 Pf

Heri fragaar Auktionsprovenu	1341 — 30 —	
------------------------------------	-------------	--

439 M 20 Pf

til Kurs 143,05		628 — 27 —
-----------------------	--	------------

Udbetalt Erstatning til Westropa 1250 M		1 750 — 00 —
---	--	--------------

Tabt Avance, der fremkommer saaledes:

Salgssummen androg	15 000 Kr 00 Øre	
--------------------------	------------------	--

Købesummen androg	12 089 — 50 —	
-------------------------	---------------	--

2 910 Kr 50 Øre

Heri fragaar den af Westropa be- talte Fragt 1365 M 40 Pf =	1 953 — 20 —	
--	--------------	--

957 — 30 —

15 425 Kr 07 Øre

har de under denne Sag paastaet Mejeriet tilpligtet at betale dette Beløb tilligemed Rente af de 12 089 Kr 50 Øre 6 pCt p a fra den 15 Januar 1924 og af Resten 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 6 Maj 1924.

Mejeriet har paastaet sig frifundet.

Forsaavidt Mejeriet har bestridt, at den af Dr Popp undersøgte og den, som meldt, ved Auktion bortsolgte Mælk hidrører fra — henholdsvis er identisk med — den af Mejeriet til Brødrene Nissen solgte, findes der efter alt, hvad der under Sagen er fremkommet — derunder hvad der er oplyst under en i Frankfurt foranstaltet Vidneførsel — ikke at kunne tillægges denne Indsigelse nogen Betydning.

Mejeriet har imidlertid videre gjort gældende, at Dr Pops Erklæringer er betydningsløse som Bevis for Mælkens Ukontraktmæssighed, i hvilken Henseende det har anført, dels at Antallet af undersøgte Daaser er ganske ubetydeligt i Forhold til den hele Mængde, nemlig kun 1 p m af denne, dels at Erklæringerne er ufuldstændige — idet der ikke i dem udtales noget bestemt om Mængden og Arten af Bakterieindholdet i de Daaser, der siges at have indeholdt Bakterier — og derhos giver Indtryk af, at Dr Popp ikke har særlig Kendskab til Undersøgelse af indampet Mælk, idet han ikke har kunnet angive Aarsagen til, at Mælken

Færdig fra Trykkeriet den 19 Maj 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — Bredgade 32.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 9.

Onsdag den 28 April.

i en Del af de undersøgte Daaser, hvis Indhold ikke skønnedes at være utilstrækkelig steriliseret, dog var blevet tyk og ostet.

Det fremgaar af Sagen, at Brødrene Nissen ikke overfor en fra Mejeriets Side fremsat Opfordring til at fremsende et Antal af 20 til 50 Kasser af den paagældende Mælk til Undersøgelse paa et kemisk Laboratorium her i Landet, straks har foretaget de i saa Henseende fornødne Skridt, idet de alene har overgivet en Repræsentant for Mejeriet 5 Daaser Mælk til Undersøgelse, men at paa den anden Side Mejeriet, efter at Brødrene Nissen senere havde erklæret sig villig til at foranledige det ønskede Antal Kasser fremsendt, har udtalt, at det ikke længere nærrede noget Ønske i saa Henseende, eftersom dets Garantiperiode nu var udløbet.

Det fremgaar videre af Sagen, at tre af de ovennævnte 5 Daaser — om hvilke paa Sagens Foranledning bemærkes, at der ikke findes nogen Grund til at betvivle, at de hidrører fra den heromhandlede Mælk — er undersøgt paa et Laboratorium her i Staden, men der foreligger ikke fra dette Laboratorium nogen Udtalelse om, at det ved Undersøgelsen er konstateret, om Mælken var fordærvet eller ikke.

Om Dr Popp er det under Sagen oplyst, at han er retlig beediget Handels- og Næringsmiddelkemiker i Frankfurt og offentlig ansat og beediget Handelskemiker ved Industri- og Handelskamret sammesteds.

Paa Grundlag af alt Foranførte maa anses ret summarisk, ikke foreligger noget, hvorpaa det kunde støttes, at den skulde være fejlagtig i Henseende til Resultatet, samt idet endnu bemærkes, at Brødrene Nissen maa anses rettidigt at have reklameret overfor Mejeriet, vil den af dem nedlagte Paastand — der efter Omstændighederne findes tilstrækkelig hjemlet — være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Mejeriet at burde godtgøre Brødrene Nissen med 600 Kr.

Nr 176/1925. Guld-, Sølv- og Elektroplet-Arbejdernes Forbund i Danmark (Henriques)

m o d

Sølvarbejder Chr Lund (V Kondrup efter Ordre).

betræffende Tilbagebetaling af Strejkebidrag m v.

Dom afsagt den 27 September 1924 af Retten for borgerlige Sager i Kolding Købstad m v: Sagsøgte, Sølvarbejder Chr Lund, Alpedalsvej, Kolding, bør til Sagsøgeren, Guld-, Sølv- og Elektroplet-Arbejdernes Forbund, København, betale de paastævnte 253 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 27 Maj 1924, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 80 Kr. Denne Dom kan fuldbyrdes 15 Dage efter dens Afsigelse.

Vestre Landsrets Dom af 1 Maj 1925: Appellanten, Sølvarbejder Chr Lund, bør for Tiltale af de Indstævnte, Guld-, Sølv- og Elektroplet-Arbejdernes Forbund i Danmark, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler de Indstævnte til Appellanten 125 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Af Sagens Oplysninger fremgaar Følgende:

I Slutningen af Marts 1924 indgik Forbundets Kolding Afdeling en Overenskomst med Sølvvarefabrikant Hansen, som ikke var Medlem af Arbejdsgiverforeningen. Skønt Kolding Afdelingen fandt, at denne Overenskomst stillede Hansens Arbejdere bedre, end de vilde være stillet efter en mellem Forbundet og Arbejdsgiverforeningen den 13 Marts 1924 indgaaet Overenskomst, forlangte Forbundet, at Fabrikant Hansen skulde tiltræde denne sidste Overenskomst. Dette vilde han imidlertid ikke, og af Forbundets Hovedbestyrelse blev der derfor dekretet Strejke og Blokade overfor Fabrikant Hansen fra den 11 April om Aftenen at regne, og dette Dekret efterkom alle de Arbejdere paa Hansens Fabrik, der var Medlemmer af Kolding Afdelingen, deriblandt Indstævnte, der imidlertid genoptog Arbejdet en Dag i Slutningen af Maj 1924.

Som Sagen foreligger oplyst, maa der gaas ud fra, at den i Landsrettens Dom citerede Bestemmelse i Afdelingens Love om, at Arbejdsstandsninger skal vedtages med mindst $\frac{3}{4}$ Majoritet, alene angaar Betingelserne for Afdelingens Adgang til under Forudsætning af Hovedbestyrelsens Godkendelse at bestemme Arbejdsstandsninger og derfor er uden Betydning for Strejker, der dekretes af Forbundet. Det maa endvidere efter alt Foreliggende antages, at Hovedbestyrelsen har haft fornøden Myndighed

til paa Forbundets Vegne at dekretere den i Sagen omhandlede Strejke. Det bemærkes herved, at der, da Strejkeordren blev givet, hverken af Kolding Afdelingen eller af nogen af dens Medlemmer blev gjort Indsigelse mod Gyldigheden af den af Hovedbestyrelsen truffne Beslutning, samt at Forbundets Repræsentantskab paa et Møde den 22 Juni 1924, paa hvilket det bestemtes, at Strejken skulde ophøre, udtalte sin Tilslutning til alt, hvad der indtil da var foretaget af Hovedbestyrelsen eller paa dennes Vegne i Konflikten med Fabrikant Hansen.

Forsaavidt Indstævnte har gjort gældende, at Strejken skulde være ulovlig, fordi Fabrikant Hansen havde Krav paa et Opsigelsesvarsel af 8 Dage fra Indstævntes og de andre hos ham arbejdende Fagforeningsmedlemmers Side, vil der heller ikke kunne tillægges denne Indsigelse nogen Betydning, allerede fordi det ikke er godtgjort, at der virkelig tilkom Fabrikant Hansen et saadant Varsel.

For Højesteret har Indstævnte ikke anført Videre til Støtte for sin Paastand, og Appellantens Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Sølvarbejder Chr Lund, bør til Appellanten, Guld-, Sølv- og Elektroplet-Arbejdernes Forbund i Danmark, betale 253 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 27 Maj 1924, til Betalingsker. Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves. Der tillægges Højesteretssagfører V Kondrup i Salær for Højesteret 60 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Det Indstævnte Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag søges Sagsøgte, Sølvarbejder Chr Lund, Alpedalsvej, Kolding, af Sagsøgeren, Guld-, Sølv- og Elektroplet-Arbejdernes Forbund, København, til Betaling af 132 Kr plus ifølge Udvidelse af Paastanden 121 Kr, ialt 253 Kr med Renter af Beløbet 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 27 Maj 1924, til Betaling sker.

Sagsøgerens Sagfører har givet følgende Sagsfremstilling:

I dette Foraar blev der af Sagsøgeren iværksat en Strejke af Forbundets Medlemmer hos Sølvvarefabrikant H Hansen, her.

Medlem af Forbundet, Sagsøgte, har imidlertid for sit Vedkommende brudt Strejken og er gaet i Arbejde igen hos ovennævnte Hansen til

Trods for, at Hovedbestyrelsen for Forbundet ikke har erklæret Strejken for hævet, og at den vedblev at løbe.

Sagsøgte har derved overtraadt Lovene for Forbundets Afdelinger § 9 a og er cfter Bestemmelsens Indhold pligtig uopholdelig at tilbagebetale al i den Tid Sagsøgte har været Medlem af Forbundet nydt Understøttelse, hvilket udgør i nydt ordinær Strejkeunderstøttelse 132 Kr, hvortil kommer et frivilligt Bidrag, der ikke nu kan opgives, da Kolding Afdelingens suspenderede Kasserer R Schmidt ikke har afleveret Regnskab herover.

Under Sagen er det oplyst, at det af Sagsøgte nydte frivillige Bidrag udgør 121 Kr, med hvilket Beløb Paastanden er udvidet, jfr ovenfor.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet. Strejken og Blokaden iværksat af Sagsøgeren hos Fabrikant Hansen er ulovlig og retstridig, idet der dels ikke er givet Fabrikant Hansen fornøden Varsel, og idet Formalet alene har været at skade og chikanere, idet Fabrikant Hansen, der ikke da var Medlem af Arbejdsgiverforeningen, lønnede sine Arbejdere med en Ugeløn, der laa betydeligt over, hvad Arbejderne vilde kunne opnaa, saafremt Fabrikant Hansen havde villet tiltræde den Overenskomst, hvis Ikke-Tiltræden dannede Grundlaget for Strejken. Sagsøgerens Forretningsfører har selv overfor Fabrikant Hansen indrømmet, at Strejken var ganske ulovlig, og er Strejken og Blokaden den 27 Juni d A afblæst uden videre. For at Sagsøgte kan betragtes som Strejkebryder maa kræves, at den af Sagsøgeren etablerede Strejke er lovlig og retmæssig. Den nydte Strejkeunderstøttelse har altsaa et ulovligt Formaal og kan alene af den Grund ikke søges tilbage. Sagsøgte er ej heller afkrævet noget inden denne Sags Anlæg. Den i Lovenes Post 9 a indeholdte Bestemmelse er formentlig stridende mod Lov og Ærbarhed, og vilde det være aabenbart urimeligt, om Sagsøgte skulde tilbagebetale den Understøttelse, der er modtaget, og som Sagsøgte i Form af Kontingent har betalt Vederlag for, jfr ogsaa Lov om Aftaler af 8 Maj 1917 § 36. Strejkeunderstøttelsen 132 Kr er nydt af Sagsøgte efter Strejkens Iværksættelse indtil Sagsøgte paany gik i Arbejde igen. Det frivillige Bidrag andrager 121 Kr. Forinden Strejkens Iværksættelse oppebar Sagsøgte en Ugeløn af 70 Kr, og vilde Sagsøgte efter Fagforeningens Overenskomst kun have faaet 58 Kr.

Under Sagen er ført som Vidner: Sølvvarefabrikant Hans Hansen, Pantefoged Jens Frandsen Sørensen og Sølvarbejder Frands Ricardt Schmidt, alle af Kolding, samt Forretningsfører Anton Georg Frederik Schou af København.

Sagsøgte er derhos partsafhørt.

I Lovene for Forbundets Afdelinger § 9 a staar blandt andet: »Et Medlem, som under en Strejke eller Lock-out optager Arbejdet paa en Fabrik eller et Værksted, forinden Strejken eller Lock-ouden er erklæret for hævet af Hovedbestyrelsen, eller som paa anden Maade optræder ukollegialt, betragtes som udstødt af Forbundet og er pligtig til uopholdelig at tilbagebetale al i den Tid, han har været Medlem af Forbundet, nydt Understøttelse eller anden Hjælp, ydet af Forbundet eller dets Afdelinger«. Da Sagsøgte, Medlem af Forbundet, har erkendt at have gen-

optaget Arbejdet hos Sølvvarefabrikant H Hansen, Kolding, under den hos samme af Forbundet iværksatte Strejke og Blokade, forinden Strejken og Blokaden af Forbundet var erklæret for hævet, falder Sagsøgte ind under den citerede Bestemmelse og er pligtig uopholdelig at tilbagebetale al, i den Tid Sagsøgte har været Medlem af Forbundet, nydt Understøttelse eller anden Hjælp, hvilket ogsaa gælder det af Sagsøgte gennem den herværende lokale Afdeling modtagne frivillige Strejkebidrag, der omfattes af Bestemmelsens Ord og Mening. Herfor kan de af Sagsøgte anførte Frifindelsesgrunde, hvis Rigtighed Sagsøgte ikke har bevist, ikke fri Sagsøgte. Sagsøgeren har oplyst, at Formaalet med Strejkens og Blokadens Iværksættelse var at faa afskaffet, at Fagforbundets Medlemmer traf Underhaandsaftaler om Løn etc med Sølvvarefabrikant Hansen, hvilket Sagsøgeren ikke længere vilde tolerere. Ved Strejkens og Blokadens Iværksættelse kunde Sølvvarefabrikant Hansen ikke paa-beraabe sig Septemberforliget af 1899, idet han ikke da var Medlem af nogen Arbejdsgiverforening, men det fremgaar forøvrigt af Sagen, at Sølvvarefabrikant Hansen allerede nogle Dage forud for den 9 April d A gennem Sølvarbejder R Schmidt paa herv Lokalfdelingens Vegne var blevet gjort bekendt med, at Konflikten med Fagforbundet vedr dettes Medlemmer var overhængende, saafremt Sølvvarefabrikanten svarede blankt Nej paa Fagforbundets Henvendelse, hvilket Sølvvarefabrikanten forklarede, at han gjorde. Sølvvarefabrikant Hansens og Sagsøgtes Forklaring om, at Forholdet mellem dem var indgaaet med et gensidigt Opsigelsesvarsel paa 8 Dage, beviser ikke, at dette ogsaa var Tilfældet med alle de øvrige hos Sølvvarefabrikanten ansatte Fagforbundsmedlemmer, og beviser ej heller, at dette Opsigelsesvarsel skulde gives i Tilfælde af Strejke. Forøvrigt er det omforklarede Varsel ikke skriftlig fikseret, og da hverken Sølvvarefabrikanten eller Sagsøgte hidtil har draget Konsekvensen heraf, idet Sølvvarefabrikanten ikke har tænkt paa at drage eller true med at drage Sagsøgte til Ansvar, ja endog uden videre har genantaget Sagsøgte, og idet Sagsøgte, da han gik i Strejke, hverken ses at have reserveret sig sin Stilling overfor Sølvvarefabrikanten eller Fagforbundet, der ikke kan antages at have været bekendt med, at Sagsøgte havde et saadant Varsel at give Sølvvarefabrikanten, finder Retten det altfor betænkeligt under denne Sag, saaledes som Sagen nu foreligger, at statuere, at Sagsøgte ved at gaa i Strejke har gjort sig skyldig i et Kontraktsbrud overfor sin da- og nuværende Arbejdsgiver, Sølvvarefabrikant Hansen.

Herefter vil Sagsøgte være at dømme efter Sagsøgerens Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger fastsættes til 80 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 27 September 1924 af Retten for borgerlige Sager i Kolding Købstad m v.

I Lovene for de Indstævntes lokale Afdelinger derunder Afdelingen i Kolding, findes angaaende Arbejdsstandsninger alene følgende Bestemmelse:

»Afstemninger

§ 7

Paa Generalforsamlinger — — —

Arbejdsstandsninger skal vedtages med mindst $\frac{3}{4}$ Majoritet og ved skriftlig Afstemning. — — —«

Mellem Parterne er det uomtvistet at en saadan Vedtagelse ikke har fundet Sted, og den anførte Bestemmelse findes at maatte medføre, at ingen for Afdelingens Medlemmer bindende Strejke kan iværksættes uden denne Bestemmelses Iagttagelse.

Idet nu den i Underrettsdommen anførte Bestemmelse i Afdelingslovenes § 9 a maa forstaas saaledes, at Tilbagebetalingspligt alene paa-hviler de Arbejdere, der tager Arbejde under en lovlig Strejke, og den heromhandlede efter det Foranførte har været ulovlig, kan det ikke paa-hvile Appellanten at tilbagebetale det indsogte Beløb, og han vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes de Indstævnte at burde godtgøre Appellanten med 125 Kr.

Lignende Domme blev samme Dag afsagt i tre lignende Sager, anlagte af Guld-, Sølv- og Elektroplet-Arbejdernes Forbund i Danmark mod Sølvarbejderske Agnes Nielsen, Sølvarbejder Ivar Rasmussen og Sølvarbejder Richard Schmidt.

Torsdag den 29 April.

Nr 82/1925. **Veilby Sogneraad** (Henriques efter Ordre)

mod

Førstelærer **P O Poulsen** (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at oppebære et Løntillæg.

Østre Landsrets Dom af 31 Januar 1925: Sagsøgeren, Førstelærer P O Poulsen, bør i Forhold til Sagsøgte, Veilby Sogneraad, være berettiget til at oppebære det i Lov Nr 561 af 4 Oktober 1919 § 2, 3 Stk ommeldte Løntillæg af ialt 300 Kr aarlig fra den 1 November 1922 at regne tilligemed Renter af de forfaldne Løntillæg fra den 17 September 1924, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Pio og Sagfører Møller i Salær henholdsvis 125 Kr og 80 Kr samt Førstnævnte i Godtgørelse for Udlæg 3 Kr 50 Øre, der udredes af det Offenlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter den for Vejlbj Kommune gældende Skoleordning maa Hovedskolen og Forskolen i Strib betragtes som een Skole, og Indstævnte, der efter Lov Nr 561 af 4 Oktober 1919 § 2, 3 Stk, som Skolens Førstelærer tillige er dens Leder, er herefter berettiget til det af ham krævede Løntillæg. I Henhold til det Anførte vil Dommen i Overensstemmelse med Indstævntes Paastand være at stadfæste, hvorved bemærkes, at Renter, som Sagen foreligger, kun vil være at beregne af de ved Forligsklagens Dato, den 17 September 1924, forfaldne Løntillæg, og at Renterne vil være at beregne med 5 pCt aarlig.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Vejlbj Sogneraad, til Indstævnte, Førstelærer P O Poulsen, med 100 Kroner. I Sæl for Højesteret tillægges der Højesterets-sagfører Henriques 100 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Lov Nr 561 af 4 Oktober 1919 om Lønninger m m for Folkeskolens Lærere bestemmer i § 2, 3 Stk: »Ved en Skole, hvor Børnene er fordelt i mindst 5 Klasser, ydes der Førstelæreren i hans Egenskab af Skolens Leder et aarligt pensionsgivende Løntillæg af 50 Kr pr Klasse.« I Tilslutning hertil udtaler Undervisningsministeriets Cirkulære Nr 280 af 25 November s A, at ved Beregningen af Klasseantallet medregnes alle den paagældende Skoles Klasser, derunder Parallelklasser og de yngste Klasser (Forskolen), og at »hvor der i Skoledistriktet er en fra Hovedskolen adskilt Forskole, kan Klasserne i denne medregnes, hvis Forbindelsen mellem Skolerne uanset den stedlige Adskillelse er bibeholdt, saaledes at Førstelæreren vedblivende fører Tilsyn med Forskolens Klasser.«

Strib Skole, beliggende i Strib, Vejlbj Kommune, bestaar af tre Skolebygninger, hver med et Klasseværelse samt Bolig henholdsvis for Førstelæreren, for Andenlæreren og for Forskolelærerinden. Førstelærerbygningen og Andenlærerbygningen, der er opført henholdsvis i Aaret 1900 og 1916, er beliggende i en indbyrdes Afstand af ca 15 m, hver paa sin Side af en Lege- og Gymnastikplads, medens Forskolen ligger umiddelbart op til Førstelæreren Have med egen Lege- og Gymnastikplads og i en Afstand fra Førstelærerbygningen paa ca 60 m. Sko-

len er inddelt i 6 fortløbende Klasser, hvoraf Klasse 1 og 2 undervises i Forskolen af Forskolelærerinden. Klasse 3—6 undervises i de to andre Bygninger af Førstelæreren og Andenlæreren i Forening som Faglærere.

Under nærværende ved Retten for Middelfart Købstad m v forbedte Sag har Sagsøgeren P O Poulsen, der fra 1 November 1922 har været ansat som Førstelærer ved Strib Skole, anbragt, at Forbindelsen mellem Forskolen og Hovedskolen uanset den stedlige Adskillelse er bibeholdt, og at han som Førstelærer har det administrative Tilsyn med den samlede Skole, derunder med de to Klasser i Forskolen. Han har derfor nedlagt Paastand paa, at han i Henhold til ovennævnte Lovbestemmelse og de i Cirkulæret fremsatte Udtalelser om dens Forstaaelse kendes berettiget til fra sin Ansættelse den 1 November 1922 at regne at oppebære Løntillæg som den samlede Skoles Leder 50 Kr aarlig pr Klasse eller tilsammen 300 Kr aarlig tilligemed Renter af de forfaldne Løntillæg 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato den 17 September 1924.

Sagsøgte, Vejlbys Sogneraad, som har erholdt fri Proces, paastaar sig frifundet, idet Sogneraadet bestrider, at Poulsen fører noget Tilsyn med Forskolens Klasser eller udfører nogen Virksomhed ved den, der kan hjemle noget Krav for ham paa Løntillæg som Leder af den samlede Skole.

Sogneraadet har herved yderligere henvist til, at der to Gange tidligere af Poulsens Forgænger er indgivet Andragende om det nævnte Løntillæg, som begge Gange, henholdsvis den 22 Marts 1921 og 6 Marts 1922 blev afslaaet af Undervisningsministeriet, og at det i Opslaget om Førstelærerembedet i Strib, i Henhold til hvilket Poulsen i Aaret 1922 søgte Embedet, efter at det er anført, at »Skolen har 4 Klasser og en Forskole med 2 Klasser«, udtrykkelig tilføjes »men Førstelæreren har intet Ledertillæg«.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Poulsen siden sin Tiltrædelse af Stillingen har udført en væsentlig Del af de Forretninger, som i Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulære Nr 78 af 21 Maj 1895 er fremhævet som Omraader, hvorpaa der kunde tillægges Førstelæreren en særlig Myndighed som Leder. Han fører saaledes for hele Skolen, derunder ogsaa Forskolen, Skolens Protokoller, saasom Elevprotokol, Vaccinationsprotokol samt Embedsbog, hvorhos Ind- og Udskrivning af Børn og deres Fordeling i Klasser for hele Skolens Vedkommende forestaas af ham. Han modtager derhos saavel fra Andenlæreren som fra Forskolelærerinden de maanedlige Forsømmelseslister og indsender dem tilligemed sine egne til Sogneraadet, ligesom han fører Tilsyn med Forskolens Inventar. Det er endelig af Skolekommissionens Formand oplyst, at Meddelelser til og fra Skolekommissionen i alle Sager vedrørende Strib Skole, derunder ogsaa Forskolen, siden Efteraaret 1921 er ekspederet ved Førstelæreren, og at dette ogsaa gælder alle Indberetninger og Meddelelser om Eksamens Afholdelse, ogsaa for Forskolen.

Saavel efter den Maade, hvorpaa Strib Skole med tilhørende Forskole — dels ved dennes nære Beliggenhed ved de to andre Skolebygninger som en Del af det samlede Skolekompleks, dels gennem den

fælles Klasseinddeling og den samlede Skoles Betegnelse som Strib Skole i ydre Henseende fremtræder som en Enhed, som efter Omfanget af den Virksomhed, der faktisk udøves af Poulsen ogsaa med Hensyn til Forskolen, og hvorved han i Forhold til Myndighederne ogsaa til en vis Grad repræsenterer Forskolen, findes Poulsens Krav paa det omhandlede Løntillæg som Leder af den samlede Skole at være hjemlet ved Lov 1919 § 2, 3 Stk. Og da Retten efter denne Lov ikke er knyttet til en særlig Beskikkelse som Leder og heller ikke kan formenes ham ved en modstaaende Tilkendegivelse i Opslaget om Embedet, naar hans Stilling desuagtet faktisk har haft den anførte Beskaffenhed, findes Poulsens Paastand at maatte tages til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves, og de Sogneraadet beskikkede Sagførere for Landsretten, Overretssagfører Pio, og under Sagens Forberedelse for Underretten, Sagfører G Møller i Middelfart, tilkommende Salærer, der bestemmes til henholdsvis 125 Kr og 80 Kr, samt den Førstnævnte tilkommende Godtgørelse for Udlæg 3 Kr 50 Øre vil være at udrede af det Offentlige.

Lignende Domme blev samme Dag afsagt i to lignende Sager, der var anlagt af Rynkeby Sogneraad mod Førstelærer Axel Andersen og af Stenstrup Sogneraad mod Førstelærer J P Moritzen.

M a n d a g d e n 3 M a j .

Nr 194/1925. Ejendomskommissionær **Viggo F Rasmussen**
(Henriques)

m o d

fhv Proprietær **Ludvig A Strange** (Bang),

betræffende Appellantens Krav paa Kommissionssalær.

Østre Landsrets Dom af 23 Juni 1925: Sagsøgte, fhv Proprietær Ludvig A Strange, Vordingborg, bør til Sagsøgeren, Ejendomskommissionær Viggo F Rasmussen, Køge, betale 500 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 5 Maj 1925, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 100 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det antages,

at der tilkommer Appellanten et Vederlag i Anledning af hans Virksomhed for Handlens Istandbringelse. Vederlaget findes efter Virksomhedens Omfang og Beskaffenhed at burde fastsættes til 2000 Kroner, som vil være at tilkende Appellanten med Renter som paastaaet.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, fhv Proprietær Ludvig A Strange, bør til Appellanten, Ejendomskommissionær Viggo F Rasmussen, betale 2000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 5 Maj 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutteddel af 1 Marts d A afhændede Sagsøgte, daværende Proprietær Ludvig A Strange, den ham tilhørende Ejendom, »Vørslevgaard«, til Proprietær H Grandjean for en Købesum af 440 000 Kr.

Under nærværende ved Retten for Vordingborg Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, Ejendomskommissionær Viggo F Rasmussen, Køge, anbragt, at Sagsøgte i Slutningen af December 1924 gav ham »Vørslevgaard« i Kommission, og at Grandjean købte Ejendommen i Henhold til hans Anvisning. Idet Sagsøgeren gør gældende, at der herefter tilkommer ham hos Sagsøgte sædvanligt Salær, 1 pCt af Købesummen, har han endelig paastaaet Sagsøgte dømt til Betaling af 4400 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 5 Maj d A.

Sagsøgte, der bestrider, at han har givet Sagsøgeren Ejendommen i Kommission, og at Sagsøgte har anvist den til Køberen eller i Forbindelse med det stedfundne Salg udført nogen Virksomhed som Kommissionær for Sælgeren, har paastaaet sig frifundet, principalt pure, subsidiært mod Betaling af et efter Rettens Skøn fastsat Beløb.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der i Slutningen af December f A fandt en Sammenkomst Sted mellem Parterne, under hvilken Sagsøgte efter at have erklæret, at han ønskede at sælge »Vørslevgaard«, gav Sagsøgeren en Række detaillerede Oplysninger om Ejendommen og dens Prioritetsforhold samt opgav som Salgssum ca 500 000 Kr. Efter at Sagsøgeren havde averteret Ejendommen til Salg, dog uden i Avertissementet at anføre dens Navn, kom den i Februar paa Tale mellem Sagsøgeren og Grandjean, hvem Sagsøgeren havde anvist flere andre Ejendomme, uden at Køb var kommet i Stand. Sagsøgeren og Grandjean indfandt sig derefter i Forening paa »Vørslevgaard« og

besaa Ejendommen, uden at der dog med Sagsøgte, hvem de traf til Stede, blev forhandlet om Pris eller Lignende, hvorimod det blev aftalt, at Grandjean en nærmere angivet Dag skulde komme igen for at besigtige Ejendommen nærmere. Den følgende Dag telefonerede Sagsøgte til Sagsøgeren og fik da Underretning om, at Grandjean havde syntes godt om Ejendommen. Der var dernæst i Anledning af en Forespørgsel fra Sagsøgte mellem Parterne Tale om, hvilket Salær Sagsøgeren eventuelt skulde have. Sagsøgeren udtalte, at Salæret til ham var 1 pCt, hvortil Sagsøgte bemærkede, at det var for meget. Sagsøgte spurgte, om Sagsøgeren ikke, hvis Handel kom i Stand, kunde nøjes med $\frac{1}{2}$ pCt, hvortil Sagsøgeren svarede, at han ikke slog af paa Salæret. Samtalen endte, uden at nogen Aftale om Salær blev truffet. Efter at Grandjean i Forening med en Trediemand nogle Dage senere havde beset Gaarden nærmere, indfandt han sig den 1 Marts med den paagældende Trediemand paany paa Ejendommen, og ved denne Lejlighed kom Handlen istand. Sagsøgeren var ikke tilstede ved noget af Grandjeans sidstommeldte to Besøg paa Gaarden.

Medens Sagsøgeren under sin Partsforklaring har anført, at han i Februar henlede Grandjeans Opmærksomhed paa, at »Vørslevgaard« var til Salg, hvad Grandjean da syntes at være ubekendt med, har Proprietær Grandjean som Vidne forklaret, at han, til hvem en Trediemand havde sagt, at »Vørslevgaard« var til Salg, og at Ejendommen vistnok passede for ham, foreslog Sagsøgeren, at de i Forening skulde bese »Vørslevgaard«, og at Sagsøgeren under Samtalen foreviste ham en Række Oplysninger vedrørende Ejendommen. Ifølge Grandjeans Forklaring udtalte Sagsøgeren ikke, at han havde Gaarden i Kommission, men Grandjean gik efter de Oplysninger, Sagsøgeren forelagde ham, ud fra, at dette var Tilfældet.

Efter det Foreliggende kan det vel ikke antages, at Sagsøgeren har haft Ejendommen overgivet i Kommission, eller at Grandjean gennem Sagsøgeren er blevet bekendt med, at den var til Salg, men paa den anden Side maa der gaas ud fra, at Sagsøgte efter Sagsøgerens Besøg i December i A har været paa det Rene med og godkendt, at Sagsøgeren ønskede at medvirke til Afhændelsen som Kommissionær og har forstaaet, at det var i denne Egenskab, han anmeldte Grandjeans Besøg og præsenterede ham for Sagsøgte som eventuel Køber. Det maa dernæst antages, at Sagsøgerens Virksomhed ikke har været uden Betydning for Handlens Istandbringelse. Herefter findes Sagsøgte at burde tilsvare Sagsøgeren for den af ham med Salg for Øje i Sagsøgtes Interesse udfoldede Virksomhed et Beløb, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til 500 Kr. Af Beløbet vil der være at svare Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 100 Kr.

Onsdag den 5 Maj.

Nr 288/1925. Firmaet **Theo Koch & Co** som Agenter for Damperen »Hagfors«s Rederi og Kaskoassurandører, Gøteborg (Winther)

mod

Forsikrings-Aktieselskabet **National** som Repræsentanter og Kaskoassurandører for Damperen »Langeland« (Overretssagfører Schiørring),

betræffende Spørgsmaalet om hvilket af de nævnte Skibe der bærer Hovedskylden for en Kollision.

Sø- og Handelsrettens Dom af 30 September 1925: Sagsøgerne, Firmaet Theo Koch & Co som Agenter for Damperen »Hagfors«s Rederi og Kaskoassurandører, Gøteborg, og de Sagsøgte, Forsikrings A/S National som Repræsentanter og Kaskoassurandører for Damperen »Langeland«, bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter det Foreliggende maa det billiges, at det i Dommen er anset for uoplyst, om »Hagfors« i Sammenstødøjeblikket har ført en tilstrækkelig klart brændende Agterlanterne. Da det, som iøvrigt er oplyst om Skibenes Manøvrering m v inden Sammenstødet, ej heller afgiver tilstrækkeligt Grundlag for at afgøre, ved hvis Skyld Sammenstødet er forarsaget, vil hvert Skib i Medfør af Sølovens § 221 have at bære sin Skade, og Dommen vil saaledes i Overensstemmelse med en af Indstævnte nedlagt subsidiær Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Natten mellem den 27 og 28 Marts 1924 Kl mellem 1 og 2 fandt der et Sammenstød Sted i Sundet i Farvandet nordvest for Hveen mellem den svenske Damper »Hagfors« og den danske Damper »Langeland«. Det var mørkt, men fyrklart, og Farvandet var opfyldt af Is. Begge

Dampere gik nord paa. Et Kvarters-Tid før Sammenstødet havde »Hagfors« overhalet »Langeland«, der da synes at have siddet fast i Isen, men som kort efter kom løs og gik videre nord paa. Paa »Langeland« synes man at have tabt »Hagfors« af Sigte, indtil »Langeland«s Fører pludselig opdagede to svage Lys ret for. Han antog det for at være Lys fra en Dampers Køjgne og slog straks Stop og fuld Kraft Bak, men Sammenstødet skete 1½ Minut efter, idet »Langeland« løb sin Stævn ind i »Hagfors«s Agterskib, saaledes at begge Skibene blev beskadiget. Under de derpaa følgende Søforhør har »Langeland«s Fører og den Matros, der var paa Broen sammen med ham, afgivet en Forklaring, der gaar ud paa, at »Hagfors« ikke har haft sin Agterlanterne brændende, eller at den i hvert Fald ikke har brændt klart, da ingen af dem har set klart Lys inden Kollisionen. Fra »Hagfors«s Besætnings Side er det gjort gældende, at Agterlanteren brændte og brændte klart. Ganske vist havde Ingen tilset den umiddelbart før Kollisionen men ½ Time før, og Kaptejnen havde lige forinden Kollisionen set et Skær agterude, som han tilskrev Lyset fra Agterlanteren. Endvidere er der forklaret, at Lanteren efter Kollisionen vel var slukket, men at Glasset var varmt endnu, samt at det ikke var sodet. Føreren paa »Hagfors« gav et Advarselssignal, da »Langeland« nærmede sig, men først efter at »Langeland« var begyndt at bakke og for sent til at Kollisionen kunde undgaas.

Under nærværende Sag har Firmaet Theo Koch & Co, som Agenter for Damperen »Hagfors«s Rederi og Kaskoassurandører, Gøteborg, indstævnet Forsikrings A/S National som Repræsentanter for Kaskoassurandører for Damperen »Langeland« og paastaet Selskabet dømt til at betale »Hagfors«s Skade 10 444,22 svenske Kr og 972,10 danske Kr med Renter.

Det sagsøgte Selskab har paastaet sig frifundet og har paa sin Side paastaet Sagsøgeren dømt til at betale »Langeland«s Skade med 5645,98 danske Kr, subsidiært en Fordeling af Skaden efter Rettens Skøn.

Da Retten efter det Foreliggende ikke kan betragte Spørgsmaalet, om Agterlanteren har været brændende paa »Hagfors« eller i al Fald om den har været brændende tilstrækkelig klart i Tiden umiddelbart før Sammenstødet, som oplyst, maa Retten betragte det som uoplyst, hvem der har Hovedskylden for Sammenstødet, og Følgen heraf findes at maatte blive, at hvert Skib bærer sin Skade, og Parterne altsaa frifindes for hinandens Tiltale. Sagens Omkostninger vil kunne hæves.

Nr 278/1925. Købmand af Stige **S J Hvidmans** Konkursbo (Fich)
m o d

Grosserer **L Hansen** (Trolle),

betræffende Afkræftelse af en Transaktion.

Østre Landsrets Dom af 27 August 1925: Sagsøgte, Grosserer **L Hansen**, Odense, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Sagfører **A P**

Henriksen og Overretssagfører Lollesgaard, Odense, som Kuratorer i Købmand af Stige S I Hvidmans Konkursbo, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte 200 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa Betalingen med Vekslen paa 2100 Kroner, hvilken Veksel ikke kan jævnstilles med en sædvanlig Kundeveksel, betragtes som Betaling med usædvanligt Betalingsmiddel. Herefter og da Indstævnte ikke har afkræftet Formodningen om, at han var vidende om, at Hvidman var insolvent, dengang Betalingen fandt Sted, vil den omstridte Transaktion i Medfør af Konkurslovens § 20 være at afkræfte, og Indstævnte vil som Følge heraf i Overensstemmelse med Appellantens Paastand være at dømme til at betale Appellanten 2100 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer L Hansen, bør til Appellanten, Købmand af Stige S J Hvidmans Konkursbo, betale 2100 Kroner med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 8 Maj 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I sidste Halvdel af Januar 1925 solgte Købmand S J Hvidman i Stige sin Ejendom for 27 000 Kr og sit Varelager for 6383 Kr til Købmand Fabricius. Af de 27 000 Kr medgik 22 000 Kr til Dækning af Prioritetshavere, deriblandt to efter Skadesløsbreve. Resten, 5000 Kr, samt den kontante Del af Købesummen for Varelagret, nemlig 2183 Kr, anvendte Hvidman, der da i Virkeligheden var insolvent, til Betaling af forskellige forfaldne Krav. Den 8 Februar overtog Fabricius Forretningen og udstedte til Dækning af Restkøbesummen for Varelagret to tre-Maaneders Veksler hver paa 2100 Kr. Blandt Hvidmans Kreditorer var Sagsøgte, Grosserer L Hansen, Odense, der ikke havde faaet nogen Del i de ovennævnte Udbetalinger, og som havde tilgode 2691 Kr 03 Øre, deraf 2213 Kr 32 Øre ifølge en een-Maaneds Veksel, der forfaldt den

8 Februar. Da Hvidman Måndag den 9 Februar gav sin Datter Besked paa at indfri Vekslen, gjorde hun ham opmærksom paa, at Sagsøgtes Søn, Repræsentant Viktor Hansen, den Dag var i Stige. Hvidman, der sædvanlig havde kunnet forny sine Veksler til Sagsøgte med et Afdrag, sendte nu Bud efter Sagsøgtes Søn og spurgte, om ikke de 1000 Kr kunde blive staaende, naar han betalte 1213 Kr 32 Øre, hvortil Sagsøgtes Søn, der iøvrigt henviste til Sagsøgte, svarede, at det tænkte han nok. Sagsøgte krævede imidlertid Vekslen helt indfriet, da den ellers vilde blive givet til Inkasso, hvorefter Hvidman den 10 eller 11 s M tiltransporterede Sagsøgte en af de ovennævnte Veksler paa 2100 Kr, med Hensyn til hvilken Sagsøgte vidste, at den var en Del af Købesummen for Varer, som Hvidman ved Salget af sin Forretning havde overdraget Fabricius, og betalte kontant 113 Kr 32 Øre.

Da en Kassekredit paa ca 20 000 Kr, som Hvidman havde i Ringe Bank, blev opsagt nogle Dage senere, standsede han sine Betalinger, hvorefter en Sagfører, til hvem Sagsøgte havde overgivet sin Restfordring, den 21 s M — uden Sagsøgtes Vidende — indgav Konkursbegæring, i Henhold til hvilken Hvidman den 27 s M erklæredes fallit.

I Henhold til Beslutning paa Skiftesamling har nu Sagsøgerne, Sagfører A P Henriksen og Overretssagfører Lollesgaard, Odense, som Kuratorer i Købmand af Stige S J Hvidmans Konkursbo, under nærværende ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag, anbragt, at den trufne Disposition i Forhold til Boet er ugyldig i Medfør af Konkurslovens Afkræftelsesregler, enten § 20, § 21 eller § 24 og har nedlagt endelig Paastand paa, at Sagsøgte tilpligtes at betale til Boet Vekselsbeløbet 2100 Kr med Renter 6 pCt aarlig fra Veksels Forfaldsdag, den 8 Maj 1925.

Sagsøgte paastaar sig frifundet.

For saa vidt Sagsøgerne til Støtte for deres Paastand om Afkræftelse i Henhold til Konkurslovens § 24 har gjort gældende, at Hvidman ved Veksels Overdragelse maa have forudset sin Fallit som nærforestaaende, og at Sagsøgte maa have været vidende herom, kan Rigtigheden heraf ikke mod Sagsøgtes Benægtelse anses godtgjort.

Da der Intet er oplyst, der kunde tyde paa, at den omhandlede Veksel, der af begge Parter regnedes for lige saa god som rede Penge, skulde være stillet som Sikkerhed og ikke givet som Betaling, vil der ej heller kunne blive Anvendelse for Konkurslovens § 21.

Der bliver derfor kun Spørgsmaal om Afkræftelse i Medfør af Konkurslovens § 20, i hvilken Henseende Sagsøgerne har hævdet, at der foreligger Betaling med et usædvanligt Betalingsmiddel.

Ej heller paa dette Punkt vil der dog kunne gives Sagsøgerne Medhold. Det maa anses ubestridt under Sagen, at Sagsøgte oftere fra andre Forretningsforbindelser har modtaget saakaldte Kundeveksler som Betaling, ligesom det ogsaa af Sagsøgerne under Proceduren er erkendt, at en saadan Betalingsmaade ikke sjældent benyttes mellem Handlende indbyrdes. Herefter findes Vekslen uanset den særlige Anledning til dens Udstedelse under de foreliggende Omstændigheder ikke at have haft Karakteren af et usædvanligt Betalingsmiddel.

Sagsøgte vil saaledes være at frifinde.
Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Sagsøgte med 200 Kr.

Torsdag den 6 Maj.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 6/1926 (**Rigsadvokaten** mod **Svend Aage Hansen**) blev Tiltalte for Tyveri i Medfør af Straffelovens § 228, jfr midl Straffelov § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Nr 94/1926. **Søren Peter Muurmand** ved Sagfører **Ørn** som beskikket Forsvarer paakærer Østre Landsrets Kendelse af 12 Marts 1926.

Kendelse afsagt af Frederiksberg Birks Ret den 3 Marts 1926: I Henhold til Retsplejelovens § 687, 3b kræves for at tilsidesætte Sigtedes Ønske om Sagens Behandling ved Landsretten bl a dels at Sigtede mindst to Gange er dømt til højere Straf end simpelt Fængsel, dels at der ikke er forløbet 5 Aar efter Udstaaelsen af den idømte Straf til Udøvelsen af den Handling, for hvilken han sigtes. Denne sidste Betingelse ses ikke opfyldt, idet Sigtede kun to Gange tidligere er dømt og senest den 18 November 1924 med en betinget Straf, der ikke senere blev udstaaet. Sagen vil herefter være at afvise fra nærværende Ret.

Østre Landsrets Kendelse af 12 Marts 1926: Den af Tiltalte **Søren Peter Muurmand** fremsatte Begæring om Sagens Behandling ved Landsretten kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den i denne Sag af Østre Landsret den 12 Marts d A afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret af Tiltalte **Søren Peter Muurmand**.

I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde

Færdig fra Trykkeriet den 26 Maj 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — Bredgade 32.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 10.

Torsdag den 6 Mai.

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Landsretskendelsens Præmisser er saalydende:

Under en ved Frederiksberg Birks Ret mod Søren Peter Muurmand og Jens Pedersen Hjorth for Bedrageri indledet Forundersøgelse fremsatte Førstnævnte Begæring om, at Sagen, hvis Tiltale rejstes mod ham, paadømmes ved Landsretten, medens Hjorth erklærede, at han ønskede en mod ham rejst Sag paadømt ved Underretten.

Efter Forundersøgelsens Slutning blev der af Statsadvokaten for Sjælland under 3 Februar d A udfærdiget et Anklageskrift, i Henhold til hvilket begge de fornævnte Personer sattes under Tiltale ved Frederiksberg Birks Ret til Straf efter Straffelovens § 251, subsidiært efter dens § 257 for deres i Anklageskriftet nærmere angivne, i 1925 udviste Forhold, men ved Sagens Foretagelse inden nævnte Birks Ret den 3 Marts d A fastholdt Tiltalte Muurmand sin tidligere fremsatte Begæring om Sagens Behandling ved Landsretten, og paastod under Tilslutning af sin beskikkede Forsvarer, at Anklagemyndigheden havde været uberettiget til at tilsidesætte hans Begæring angaaende Sagens Behandling.

Anklagemyndighedens Repræsentant fastholdt, at Vilkaaret efter Retsplejelovens § 687 litr b Nr 3 for mod Tiltalte Muurmands Protest at indbringe Sagen til Paadømmelse ved Underretten var opfyldt, idet der ikke er forløbet 5 Aar efter I d ø m m e l s e n af en ham betingelsesvis idømt Straf, men ved Kendelse, afsagt af Frederiksberg Birks Ret den 3 Marts d A, afvistes Sagen fra bemeldte Ret for Muurmands Vedkommende. Denne Kendelse er af Anklagemyndighedens Repræsentant paa-kæret her til Retten til Forandring, idet han bemærkede at Sagen for Tiltalte Hjorths Vedkommende ikke ønskedes fremmet, forinden Kæremaalet havde fundet sin Afgørelse her ved Retten.

Tiltalte Muurmand er født den 2 Januar 1874 og forhen anset ved Højesterets Dom af 8 December 1903 efter Straffelovens § 251, tildels sammenholdt med § 46, med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage og

ved Dom, afsagt af Frederiksberg Birks Ret den 8 November 1924, efter Straffelovens § 253, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, betingelsesvis med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Da der maa gives Anklagemyndigheden Medhold i det af den Anførte, vil Kendelsen i Overensstemmelse hermed være at forandre.

Nr 102/1926. Fhv Sagfører **Hans Jacob Koefoed** paakærer Vestre Landsrets Kendelse af 20 April 1926.

Den paakærede Kendelse er saalydende:

Sagfører Hans Jacob Koefoed, der ved Anklageskrift af 27 Marts 1926 tilligemed S R P Asmussen er sat under Tiltale for Bedrageri, saaledes at Domsforhandlingen skal foregaa for Vestre Landsret under Medvirking af Nævninger, har i Skrivelse af 14 April d A nedlagt Indsigelse herimod, idet han under Paaberaabelse af Retsplejelovens § 688 d har forlangt Sagen for sit Vedkommende paadømt af Landsretten, uden Anvendelse af Nævninger. Under Hensyn til den nøje Forbindelse mellem adskillige af de mod de Tiltalte rejste Sigtelser og til at det samme Bevismateriale skal benyttes for Begges Vedkommende, findes der efter Retsplejelovens § 690 at foreligge særegne Grunde til, at Sagen mod dem Begge fremmes under een Sag, og da Sagen for Asmussens Vedkommende henhører under Behandling af Nævninger, vil den for Koefoeds Vedkommende være at behandle paa samme Maade.

Den fremsatte Protest kan herefter ikke tages til Følge.

T h i b e s t e m m e s :

Den fremsatte Protest kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den i denne Sag af Vestre Landsret den 20 April 1926 afsagte Kendelse er paakæret af Tiltalte Hans Jacob Koefoed.

Da det ved Kendelsen afgjorte Spørgsmaal ikke kan gøres til Genstand for Kære jfr Retsplejelovens § 968, 2 Stk jfr § 691, 2 Stk in fine, vil Kæremaalet være at afvise.

T h i b e s t e m m e s :

Dette Kæremaal afvises.

Fredag den 7 Maj.

Nr 46/1926.

Rigsadvokaten
mod

Axel Rudolf de la Motte (Graae),

der tiltales til i Medfør af Lov Nr 113 af 11 April 1925 § 1, 2 Stk at underkastes Sikkerhedsforanstaltninger.

Østre Landsrets Dom af 5 Februar 1926: Den af Anklagemyndigheden overfor Axel Rudolf de la Motte i denne Sag nedlagte Paa-stand kan ikke tages til Følge. Sagens Omkostninger, derunder i Salær og for Rejseudlæg til den for de la Motte beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Fr Wolff, 150 Kr, udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af det Offenlige.

Efter det under Sagen Oplyste lider Tiltalte af en seksuel Abnormitet, der har givet sig Udslag i en Række strafbare Handlinger, tildels af alvorlig Karakter, og det maa herefter og efter de afgivne Lægeerklæringer, derunder en den 12 April 1926 dateret Erklæring fra Lægen ved Horsens Straffeanstalt, antages, at der er nærliggende Fare for, at Tiltalte, naar han bliver løsladt, paany vil forbryde sig paa lignende Maade. Tiltalte vil derfor i Henhold til Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 1 Stk, jfr § 1, 2 Stk, være at dømme til at tvangsindlægges paa Forvaringsanstalten paa Sundholm.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde udredes af det Offenlige.

Thi kendes for Ret:

Axel Rudolf de la Motte børtvangsindlægges paa Forvaringsanstalten paa Sundholm. Sagens Omkostninger, derunder det i Landsrettens Dom fastsatte Salær m m samt i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Graae 60 Kroner, udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under Henviſning til de Axel Rudolf de la Motte tidligere over-
gaaede, nedenfor anførte Straffedomme er der ved Tilkendegivelse af 8

Januar 1926 af Statsadvokaten for København rejst Sag mod nævnte de la Motte med Paastand om, at der i Medfør af § 1, 2 Stk, jfr § 1, 1 Stk, i Lov af 11 April 1925 om Sikkerhedsforanstaltninger mod visse Personer, der udsætter Retssikkerheden for Fare, træffes Sikkerhedsforanstaltninger mod ham ved Tvangsendlæggelse paa den paa Arbejdsanstalten »Sundholm« indrettede særlige Forvaringsanstalt.

De la Motte har paastaet sig frifundet, idet han bestrider, at der af Hensyn til Retssikkerheden er Anledning til at træffe den paastaaede Sikkerhedsforanstaltning overfor ham.

De la Motte er født den 18 Februar 1880 og er tidligere bl a anset

1) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 23 November 1918 efter Straffelovens § 176, jfr § 173, og efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder,

2) ved samme Rets Dom af 12 Juli 1919 efter Straffelovens § 185, jfr midlertidig Straffelov 1 April § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage,

3) ved Københavns Byrets Dom af 25 August 1920 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 8, og efter Straffelovens § 176, jfr § 173, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder,

4) ved samme Rets Dom af 21 April 1922 efter Straffelovens § 176, jfr § 173, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder,

5) ved samme Rets Dom af 11 September 1922 efter Straffelovens § 185 og Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og senest

6) ved samme Rets Dom af 25 September 1924 efter Straffelovens § 176, jfr § 173, og Lov Nr 63 af 1 April 1921 § 3 samt efter Straffelovens § 185 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Ifølge Erklæring af 4 November 1925 fra Inspektionen for Horsens Straffeanstalt, hvor de la Motte afsoner den ham senest idømte Straf, hvilken Afsoning vil være tilendebragt den 27 September d A har hans Opførsel ikke givet Anledning til Klage; han har passet sit Arbejde paa tilfredsstillende Maade og hans Helbredstilstand er god. Inspektionen udtaler endvidere, at de la Motte, der er pukkelrygget, er et i legemlig Henseende ringe udrustet Individ, ligesom han i intellektuel Henseende gør et middelmaadigt Indtryk; hans moralske Begreber er sikkert kun i ringe Grad udviklede, han gør i det Hele et noget forhutlet Indtryk og synes nærmest at maatte henregnes til Kategorien: arbejdssky. Da han selv gentagne Gange har indrømmet, at han har begaaet sine Forbrydelser under Paavirkning af Spiritus, vil Inspektionen anse det for rettest, at der ved Løsladelsen gives ham Spiritusforbud.

I Følge Erklæring af 22 Oktober 1925 fra Lægen ved Horsens Straffeanstalt er de la Motte ikke sindssyg eller aandssvag, men lider af en sygelig pervers Kønssdrift, der særlig under Indflydelse af Alkohol let og hyppigt bringer ham i Konflikt med Lovgivningen. Der er ingen Grund til at tro, at dette Forhold nogensinde vil ændres, det maa tværtimod antages, at han efter Løsladelsen meget snart vil begaa nye Lovovertrædelser, og han maa derfor betragtes som farlig for den offentlige Sikkerhed, hvorfor det vil være det bedste, om han blev interneret.

I Skrivelse af 23 November 1925 har Retslægeraadet udtalt, at det

iremgaar af det i Akterne Oplyste, at de la Motte hverken er sindssyg eller aandssvag, men et i seksuelt Henseende abnormt Individ, som maa anses farlig for den offentlige Sikkerhed, Raadet anbefaler, at han interneres i den særlige Interneringsanstalt paa Sundholm.

Under de ovennævnte 6 Retsager, under hvilke de la Motte er dømt for Sædelighedsforbrydelser, har han hver Gang hævdet at have handlet under Paavirkning af Spiritus. Den for ham under Sagen beskikkede Tilsynsværge, Kommandant i Frelsens Hær Valdemar Andersen, der fra Besøg i Horsens Straffeanstalt har kendt ham forinden sin Beskikkelse som Tilsynsværge, har for Retten udtalt, at de la Motte efter hans Skøn ikke er intellektuelt svækket og er saa stærkt paavirket af Frygten for at miste sin Frihed ved Internering, at der kan være grundet Haab om, at han fremtidig vil kunne afholde sig fra Forbrydelser, naar han, hvad der kan forventes, støttes økonomisk og moralsk gennem Frelsens Hær, og Faren for, at hans Modstandskraft svækkes ved Spiritusnydelse, søges imødegaaet.

Herefter og under Hensyn til den mindre graverende Beskaffenhed af Størstedelen af de Sædelighedsforbrydelser, for hvilke de la Motte er straffet og for det seneste Forholds Vedkommende for Tiden udstaar Straffen, findes det betænkeligt at statuere, at han nu frembyder en saa nærliggende og alvorlig Fare for Krænkelser af den almindelige Retsikkerhed ved Sædelighedsforbrydelser, at det er nødvendigt at anvende den paastaaede Sikkerhedsforanstaltning overfor ham.

Nr 210/1925. Aktieselskabet **Odder Landbobank** (Overretssagfører Gelting)

m o d

Thomas B Thrige (Steglich-Petersen) og **Aalbæk Transformatorforening** (Henriques),

betreffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at oppebære Købesummen for nogle til den indstævnte Transformatorforening leverede Motorer.

Vestre Landsrets Dom af 25 Maj 1925: De Sagsøgte, Aalbæk Transformatorforening, bør til Sagsøgeren, Thomas B Thrige, betale 3315 Kr tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt p a fra den 15 September 1924, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Intervenienterne, Odder Landbobank, og de Sagsøgte, En for Begge og Begge for En, til Sagsøgeren 300 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Ingeniør Frydlund

paa Transformatorforeningens Vegne ved Skrivelse af 31 Juli 1923 havde opfordret Thrige til at indgive direkte Tilbud paa Levering af de nævnte Motorer, og at Thrige efterkom denne Anmodning. Selv om der maatte foreligge nogen Uklarhed med Hensyn til Indholdet af den Meddelelse om Tilbudets Modtagelse, som den 8 August 1923 blev givet Thriges Repræsentant, er denne Uklarhed i hvert Fald blevet ophævet ved de Leveringen ledsagende Fakturaer, der var stillede til Transformatorforeningen som Køber, og som blev sendt til Ingeniør Frydlund, hvorved de maa anses at være kommet Foreningen i Hænde. Da der ikke af Foreningen eller af dens Repræsentant i betimelig Tid er gjort Indsigelse overfor Thrige imod Fakturaernes her nævnte Angivelse, kan der intet Hensyn tages til Foreningens Protest imod at anses som Køber af Motorerne, der er leveret og opstillet hos Foreningens Medlemmer. Det maa herefter billiges, at Thriges Paa-stand er taget til Følge ved Dommen, der saaledes vil være at stadfæste, hvorhos Appellanten findes at burde betale Sagens Omkostninger for Højesteret til Thrige med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Odder Landbo-bank, til Indstævnte Thomas B Thrige, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at de Sagsøgte, Aalbæk Transformatorforening, havde udbudt Anlæg af et Lavspændingsnet i Aalbæk med Husinstallationer, Maalere og Motorer i Licitation, holdt de Sagsøgtes Bestyrelse den 8 August 1923 Møde paa Hotel Mygind i Aalbæk sammen med deres tekniske Konsulent, Ingeniør Frydlund, for at tage Stilling til de indkomne Tilbud. Om Mødets Resultat skete følgende Tilførsler til Forhandlingsprotokollen:

»Af de indkomne Tilbud valgtes:

For Ledningsnettet: Installatør Thybo Christensen	18 735 Kr
For Motorer: Th B Thrige	2 189 —
For Maalere: Laur Knudsen, København	1 259 —,«

men det vedtoges endvidere paa Mødet at spørge Thybo Christensen, om han kunde levere Motorer fra Sagsøgeren Thomas B Thrige i Odense, og Maalere fra Firmaet Laurits Knudsen i København i Overensstemmelse med de fra de Paagældende foreliggende Tilbud, idet de Sagsøgte for Nemheds Skyld ønskede kun at have med een Leverandør at gøre. Herefter blev Thybo Christensen, der tillige med Repræsentanter for Sagsøgeren og Laurits Knudsen var til Stede paa Hotellet, tilkaldt

til Mødet, hvor han efter at have faaet Meddelelse om, at Luftlednings- og Installationsarbejdet var tildelt ham, paa Forespørgsel erklærede at kunne paatage sig den ovennævnte Leverance af Motorer og Maalere. Sagsøgerens Repræsentant, H Duseberg, der efter Mødets Afslutning i Fællesskab med Thybo Christensen gav Lidkøb til de Sagsøgte, tilstillede samme Aften Sagsøgeren en Rapport om Motorleverancen, paa Foden af hvilken han skrev: »Thybo Christensen fik Arbejdet, vi fik Motorerne«. Sagsøgeren, der ved Levering af Motorer til et Anlæg som det heromhandlede ofte faar de fornødne Specifikationer paa Motorerne fra vedkommende Installatør, hvem han til Gengæld herfor og for i det Hele at varetage sine Interesser ved Motorernes Modtagelse m v sædvanlig yder en Provision af 5 pCt af Motorernes Salgssum, anmodede Thybo Christensen om at tilsende ham Specifikationer, og da han havde modtaget disse, sendte han Motorerne, der blev faktureret til de Sagsøgte, til Thybo Christensens Adresse i Aalbæk, idet han ønskede ham god Modtagelse af Sendingen og bad ham foranledige, at Motorerne blev udleveret til »de retmæssige Ejere«. Efter Leverancens Afslutning stillede Sagsøgeren den i Licitationsbetingelserne forlangte Garanti ved med Skrivelse af 14 December 1923 at tilstille Ingeniør Frydlund som de Sagsøgtes Forretningsfører et Garantibevis lydende paa $\frac{1}{10}$ af Leverancesummen, og samtidig anmodede han Ingeniøren om at foranledige, at hans Tilgodehavende, 3315 Kr, blev ham anvist. Ingeniøren lod Anvisningen af Beløbet bero efter Attestation for Regningens Rigtighed fra Thybo Christensen, der, efter hvad der er uomtvistet, ogsaa til en Begyndelse var villig til at yde sin Medvirkning i saa Henseende. Senere forandrede han Standpunkt, idet han den 19 Marts 1924 tilskrev Ingeniør Frydlund, at han efter nærmere Gennemsyn af den mellem ham og de Sagsøgte den 16 og 21 August 1923 afsluttede Kontrakt — hvori de Sagsøgte i Henhold til det fornævnte dem af Thybo Christensen givne Tilsagn havde betinget sig, at han skulde levere Motorer til Anlægget — forment at Betalingen for Motorerne skulde ske til ham og ikke til Sagsøgeren. Heroverfor har Sagsøgeren anbragt, at han har solgt Motorerne direkte til de Sagsøgte, og da disse har vægret sig ved at udbetale Beløbet, indtil der forelaa en Afgørelse af, hvorvidt Sagsøgeren eller Thybo Christensen i Forhold til dem skulde anses som Sælger, har Sagsøgeren under nærværende Sag søgt dem til at betale Motorleverancen med 3315 Kr tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt p a fra den 15 September 1924, indtil Betaling sker.

Odder Landbobank, der har ydet Thybo Christensen en Kassekredit af 15 000 Kr til Udførelsen af det omhandlede Arbejde, har derpaa interventeret som Sagsøgere under Sagen under Henviisning til, at Thybo Christensen den 2 Oktober 1923 har givet dem Transport paa samtlige ham ifølge den forommeldte Kontrakt af 16 og 21 August 1923 tilkommende Udbetalinger. Intervenienterne har under Sagen gjort gældende, at Thybo Christensen, som den 1 Marts 1924 standsede sine Betalinger og senere blev erklæret Konkurs, har købt Motorerne paa Kredit af Sagsøgeren og videresolgt dem til de Sagsøgte, og de har derfor nedlagt Paastand paa, at det indsøgte Beløb 3315 Kr med Renter 5 pCt p a fra

Forligsklagens Dato den 31 Oktober 1924, indtil Betaling sker, tilkendes dem.

De Sagsøgte har under Henvisning til den Thybo Christensen ifølge oftnævnte Kontrakt paahvilende Pligt til at levere Motorerne paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale og tilpligtet at betale Intervenienterne det paastævnte Beløb tilligemed Renter 5 pCt p a fra den 16 Oktober 1924, indtil Betaling sker.

Ifølge en af Thybo Christensen afgivet Vidneforklaring sikrede han sig efter overfor de Sagsøgte at have paataget sig Leverancen af Motorerne hos Sagsøgerens Repræsentant, at Sagsøgeren vilde levere Motorerne gennem ham, men dette kan overfor Repræsentantens herimod stridende Vidneforklaring ikke anses bevist. Ej heller har Sagsøgerens Anmodning om Specifikation paa Motorerne og det derefter Passerede med Rette af Thybo Christensen kunnet opfattes som Led i et Salg af Motorerne til ham.

Ved de iøvrigt foreliggende Oplysninger, navnlig Ingeniør Frydlunds Vidneforklaring, ses de Sagsøgte nu ikke at have godtgjort Rigtigheden af deres Fremstilling om, at den Meddelelse om Modtagelsen af Sagsøgerens Tilbud, som, efter hvad der er uomtvistet, blev givet deres Repræsentant paa Mødet den 8 August 1923, kun gik ud paa, at man vilde lade Thybo Christensen levere Motorer af Sagsøgerens Fabrikat, uden at de Sagsøgte, saaledes som Protokolltilførslen lader formode, traadte i direkte Forhold til Sagsøgeren. Herefter, og da der efter Tilbudets Modtagelse ikke var Brug for yderligere direkte Meddelelse fra de Sagsøgte for at fastslaa Bestillingen, findes Sagsøgerens Paastand at maatte tages til Følge.

Sagens Omkostninger findes Intervenienterne og de Sagsøgte, der i deres Procedure har støttet Intervenienterne, in solidum at burde betale Sagsøgeren med 300 Kr.

Nr 215/1925. Aktieselskabet **Odder Landbobank** (Henriques)

m o d

Thomas B Thrige (Steglich-Petersen) og **Hulsig Transformatorforening** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at oppebære Købesummen for nogle til den indstævnte Transformatorforening leverede Motorer.

Vestre Landsrets Dom af 25 Maj 1925: De Sagsøgte, Hulsig Transformatorforening, bør til Sagsøgeren, Thomas B Thrige, betale 3199 Kr tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt p a fra den 15 September 1924, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Intervenienterne, Odder Landbobank, og de Sagsøgte En for Begge og Begge for En til Sagsøgeren 300 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Ingeniør Frydlund paa Transformatorforeningens Vegne ved Skrivelse af 31 Juli 1923 havde opfordret Thrige til at indgive direkte Tilbud paa Levering af de nævnte Motorer, og at Thrige efterkom denne Anmodning. Selv om der maatte foreligge nogen Uklarhed med Hensyn til Indholdet af den Meddelelse om Tilbudets Modtagelse, som den 8 August 1923 blev givet Thriges Repræsentant, er denne Uklarhed i hvert Fald blevet ophævet ved de Leveringen ledsagende Fakturaer, der var stiledede til Transformatorforeningen som Køber, og som blev sendt til Ingeniør Frydlund, hvorved de maa anses at være kommet Foreningen i Hænde. Da der ikke af Foreningen eller af dens Repræsentant i betimelig Tid er gjort Indsigelse overfor Thrige imod Fakturaernes her nævnte Angivelse, kan der intet Hensyn tages til Foreningens Protest imod at anses som Køber af Motorerne, der er leveret og opstillet hos Foreningens Medlemmer. Det maa herefter billiges, at Thriges Paa-stand er taget til Følge ved Dommen, der saaledes vil være at stadfæste, hvorhos Appellanten findes at burde betale Sagens Omkostninger for Højesteret til Thrige med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Odder Landbo-bank, til Indstævnte Thomas B Thrige, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 8 August 1923 holdt de Sagsøgte, Hulsig Transformatorforening, Bestyrelsesmøde paa Gaardejer Lauritz Larsens Bopæl i Hulsig sammen med deres tekniske Konsulent, Ingeniør Frydlund, for at tage Bestemmelse om, hvem de skulde overdrage Anlægget af et Lavspændingsnet i Hulsig med dertil hørende Husinstallationer, Maalere og Motorer. Ingeniøren meddelte de Sagsøgte, hvilke Tilbud Aalbæk Transformatorforening, for hvilken han ogsaa var teknisk Konsulent, efter udbudt Licitation paa et tilsvarende Anlæg samme Dag havde antaget, og da Anlægget i Hulsig var for lille til at udbydes som selvstændigt Arbejde, vedtoges det at forholde sig som i Aalbæk, hvor man af de indkomne Tilbud havde valgt Installatør Thybo Christensens for Ledningsnettets, Sagsøgerens, Th B Thriges i Odense, for Motorernes og Firmaet Lau-

rits Knudsens for Maalernes Vedkommende. I Tilslutning hertil vedtog de Sagsøgte endvidere paa samme Maade, som det var sket i Aalbæk Transformatorforening, at lade Thybo Christensen staa for hele Arbejdet, saaledes at han skulde levere dem de nævnte Maalere og Motorer til de i Tilbudene fra de paagældende Firmaer fastsatte Priser. Til Forhandlingsprotokollen skete der følgende Tilførsel:

»Det vedtoges at overlade Thybo Christensen Arbejdet paa samme Vilkaar, som gælder for Aalbæk Transformatorforening.

Det overlodes Th B Thrige at levere Motorerne.

Det overlodes A/S Laur Knudsen at levere Maalerne.«

Efter Mødets Afslutning kom Sagsøgerens Repræsentant H Duseberg til Stede og fik af Ingeniør Frydlund at vide, at det var vedtaget at bruge Sagsøgerens Motorer. Sagsøgeren, der ved Levering af Motorer til et Anlæg som det heromhandlede ofte faar de fornødne Specifikationer paa Motorerne fra vedkommende Installatør, hvem han til Gengæld herfor og for i det Hele at varetage sine Interesser ved Motorernes Modtagelse m v sædvanlig yder en Provision paa 5 pCt af Motorernes Salgssum, anmodede Thybo Christensen om at tilsende ham Specifikationer, og da han havde modtaget disse, sendte han Motorerne, der blev faktureret til de Sagsøgte, til Thybo Christensens Adresse i Hulsig, idet han bad ham foranledige, at Motorerne blev udleveret til Forbrugerne. Efter at Sagsøgeren senere gennem Ingeniør Frydlund havde afkrævet de Sagsøgte Betaling for Motorerne, tilskrev Thybo Christensen, som oprindeligt havde været enig med Ingeniør Frydlund i, at Betalingen for Motorerne skulde erlægges til Sagsøgeren, under 19 Marts 1924 Ingeniøren, at han efter nærmere Gennemsyn af den mellem ham og de Sagsøgte den 16 og 23 August 1923 afsluttede Kontrakt, hvori han overfor de Sagsøgte havde paataget sig at levere Motorerne til Anlægget, forment, at Betalingen for Motorerne skulde ske til ham og ikke til Sagsøgeren. Heroverfor har Sagsøgeren anbragt, at han har solgt Motorerne direkte til de Sagsøgte, og da disse har vægret sig ved at udbetale Beløbet, indtil der forelaa en Afgørelse af, hvorvidt Sagsøgeren eller Thybo Christensen i Forhold til dem skulde anses som Sælger, har Sagsøgeren under nærværende Sag søgt dem til at betale Motorleverancen med 3199 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 15 September 1924, indtil Betaling sker.

Odder Landbobank, der har ydet Thybo Christensen en Kassekredit af 15000 Kr til Udførelsen af det omhandlede Arbejde, har derpaa intervenseret som Sagsøger under Sagen under Henvisning til, at Thybo Christensen den 2 Oktober 1923 har givet dem Transport paa samtlige ham ifølge den for anmeldte Kontrakt af 16 og 23 August 1923 tilkommende Udbetalinger. Intervenienterne har under Sagen gjort gældende, at Thybo Christensen, som den 1 Marts 1924 standsede sine Betalinger og senere blev erklæret Konkurs, har købt Motorerne paa Kredit af Sagsøgeren og videresolgt dem til de Sagsøgte, og de har derfor nedlagt Paastand paa, at det indsøgte Beløb 3199 Kr med Renter 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato, den 31 Oktober 1924, tilkendes dem.

De Sagsøgte har under Henvisning til den Thybo Christensen ifølge oftnævnte Kontrakt paahvilende Pligt til at levere Motorerne paastaet

sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale og tilpligtet at betale Intervenienterne det paastævnte Beløb tilligemed Renter 5 pCt p a fra den 16 Oktober 1924, indtil Betaling sker.

Ifølge en af Thybo Christensen afgivet Vidneforklaring sikrede han sig efter overfor Aalbæk Transformatorforening at have paataget sig Leverancen af Motorerne hos Sagsøgerens Repræsentant, at Sagsøgeren vilde levere Motorerne gennem ham, men dette kan overfor Repræsentantens herimod stridende Vidneforklaring ikke anses bevist. Ej heller har Sagsøgerens Anmodning om Specifikation paa Motorerne og det derefter Passerede med Rette af Thybo Christensen kunnet opfattes som Led i et Salg af Motorerne til ham.

Ved de iøvrigt foreliggende Oplysninger, navnlig Ingeniør Frydlunds Vidneforklaring, ses de Sagsøgte nu ikke at have godtgjort Rigtigheden af deres Fremstilling om, at den Meddelelse om Modtagelsen af Sagsøgerens Tilbud, som efter hvad der er uomtvistet, blev givet deres Repræsentant efter Mødet den 8 August 1923, kun gik ud paa, at man vilde lade Thybo Christensen levere Motorer af Sagsøgerens Fabrikat, uden at de Sagsøgte, saaledes som Protokoltilførslen lader formode, traadte i direkte Forhold til Sagsøgeren. Herefter, og da der efter Tilbudets Modtagelse ikke var Brug for yderligere direkte Meddelelse fra de Sagsøgte for at fastslaa Bestillingen, findes Sagsøgerens Paastand at maatte tages til Følge.

Sagens Omkostninger findes Intervenienterne og de Sagsøgte, der i deres Procedure har støttet Intervenienterne, in solidum at burde betale Sagsøgeren med 300 Kr.

T i r s d a g d e n 1 1 M a j .

Nr 219/1925. **Skattedepartementet** paa Statskassens Vegne
(den kst Kammeradvokat)

m o d

Hofjægermester **Frederik Greve Krag Juel Vind Friis**
(Møldrup),

betræffende Beregning af Arveafgiften af en Successorfond.

Østre Landsrets Dom af 29 December 1925: Hofjægermester Frederik Greve Krag Juel Vind Friis, Halsted Kloster, bør til Statskassen betale 48 720 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 15 August 1924, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den overens-

stemmende med en af Indstævnte nedlagt subsidær Paastand være at stadfæste. Herved bemærkes efter den Anledning, Proceduren for Højesteret giver, at Indstævntes Paastand om, at der ved Beregningen af den afgiftspligtige Værdi af den ham til fri Raadighed tilfaldne Halvdel af Successorfonden ikke vil være at medregne Renter fra Dødsfaldet til Arveanmeldelsens Dato, ikke findes hjemlet ved Reglen i Lov Nr 147 af 10 April 1922 § 17, 3 Stk, 1 Pkt, eller ved dennes Analogi.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 2000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, til Indstævnte, Hofjærgermester Frederik Greve Krag Juel Vind Frijs, med 2000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den tidligere Besidder af Grevskabet Frijsenborg, Lensgreve Mogens Frijs, der havde benyttet sig af den ham ifølge Lov Nr 563 af 4 Oktober 1919 om Lens, Stamhuses og Fideikommissgodsers samt de derhen hørende Fideikommisskapitalers Overgang til fri Ejendom tilkommende Ret til at overtage Besiddelsen til fri Ejendom, afgik den 22 Maj 1923 ved Døden. Ved hans Død overgik den i Henhold til nævnte Lovs § 4 for Grevskabet Frijsenborg substituerede Successorfond til Sagsøgte under denne Sag, Hofjærgermester Frederik Greve Krag Juel Vind Frijs som nærmeste Successor, saaledes at Halvdelen af Fonden er udbetalt Sagsøgte til fri Raadighed, medens han, saa længe han lever, oppebærer Renten af den anden Halvdel af Fonden.

Ifølge Arveafgiftsloven af 10 April 1922 § 4b skal der foruden af al egentlig Arv tillige svares Arveafgift bl a »ved Succession i Len, Stamhuse og Fideikommiss eller Dele af saadanne samt Erhvervelser vedrørende de i Henhold til Lov Nr 563 af 4 Oktober 1919 til Fordel for den successionsberettigede Slægt henlagte Midler«. Efter Skattedepartementets Formening skal de sidstnævnte Erhvervelser i arveafgiftsmæssig Henseende følge de samme Regler, som gælder ved Succession i Len, Stamhuse og Fideikommiss, altsaa navnlig saaledes, at vedkommende Successor i Overensstemmelse med Arveafgiftslovens § 19 ved Arveafgiftsberegningen anses som Ejer med Hensyn til hele Successorfonden og følgelig er pligtig at svare Kapitalarveafgift af hele Fonden.

Endvidere mener Skattedepartementet, at der i Medfør af Arveafgiftslovens § 17 ved Beregningen af de afgiftspligtige Værdier vil være

at medregne Renter fra Dødsfaldet til Arveanmeldelsens Dato, d v s fra den 22 Maj 1923 til den 19 November s A.

Paa Grundlag heraf og den foreliggende Lenskontrolopgørelse har Skattedepartementet krævet Arveafgiften beregnet saaledes:

Den til fri Raadighed udbetalte Halvdel udgør pr	
22 Maj 1923	3 261 837 Kr 06 Øre
Den anden Halvdel pr 22 Maj 1923	3 261 837 — 06 —
	<hr/>
	6 523 674 Kr 12 Øre

Renterne if Arveafgiftslovens § 17 fra 22 Maj 1923	
til 19 November s A	159 195 — 41 —
	<hr/>

altsaa afgiftspligtig Arv 6 682 869 Kr 53 Øre
Heraf Afgiften = 2 092 832 Kr 00 Øre.

Sagsøgte bestrider paa to Punkter denne Opgørelses Rigtighed. Han hævder for det første, at Kapitalarveafgift kun kan kræves af den til fri Raadighed udbetalte Halvdel, medens han af den anden Halvdel kun skal betale Rentenydelsesarveafgift efter Reglerne i Arveafgiftslovens § 15 — eller dens Analogi — sammenholdt med § 20, 3 Stk. Han hævder dernæst, at det ikke kan paahvile ham at svare Arveafgift af Renterne fra Dødsdagen (22 Maj 1923) til Arveanmeldelsesdatoen (19 November 1923), de ovennævnte 159 195 Kr 41 Øre.

Da Sagsøgte ikke bestrider sin Pligt til at betale et Beløb, stort 1 814 800 Kr, om hvis Betalingsterminer Enighed mellem Parterne er opnaaet inden Sagsanlægget, gaar Skattedepartementets principale Paastand under Sagen ud paa, at Sagsøgte dømmes til at betale Differencen mellem 2 092 832 Kr og 1 814 800 Kr, altsaa 278 032 Kr, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 15 August 1924.

Sagsøgtes principale Paastand gaar ud paa Frifindelse mod Betaling af 23 440 Kr med Renter som paastaet, udregnet saaledes:

Den fri Halvdel	3 261 837 Kr 06 Øre
Den anden Halvdel, opgjort til Rentenydelsesarveafgift	
efter § 15 jfr § 20, 3 Stk	2 625 452 — 60 —
	<hr/>

altsaa tilsammen....	5 887 289 Kr 66 Øre
heraf Afgift	1 838 240 Kr
÷ de ovennævnte	1 814 800 —
	<hr/>

Altsaa 23 440 Kr

Parterne har derhos nedlagt forskellige subsidiære Paastande bl a i Forening den, at der tilkendes Skattedepartementet 48 720 Kr med Renter som paastaet, hvilket Beløb fremkommer saaledes:

Det ovennævnte af Sagsøgte opgjorte afgiftspligtige Beløb	5 887 289 Kr 66 Øre
med Tillæg af Renter ifølge Arveafgiftslovens § 17	
af den frie Halvdel fra 22 Maj til 19 November	
1923, opgjort til	79 008 — 79 —
	<hr/>

Ialt.... 5 966 298 Kr 45 Øre

Heraf Afgift	1 863 520 Kr
÷ de ovennævnte	1 814 800 —
	48 720 Kr

Med Hensyn til Sagens første Tvistepunkt nemlig, hvorvidt Reglen i Arveafgiftslovens § 19 om, at »Besiddere af Len, Stamhuse og Fideikommissers anses ved Afgiftsberegningen som Ejere«, kan finde Anvendelse paa hele den substituerede Successorfond, findes der at maatte gives Sagsøgte Medhold. Den af Skattedepartementet paaberaabte § 4 indledes med følgende Passus: »Afgiften svares foruden af al egenlig Arv tillige i følgende Tilfælde«. Herefter nævnes under a) Legater og Dødsgaver, og under b) hedder det: »Ved Sukcession i Len, Stamhuse og Fideikommissers eller Dele af saadanne samt Erhvervelser vedrørende de i Henhold til Lov Nr 563 af 4 Oktober 1919 til Fordel for den sukcessionsberettigede Slægt henlagte Midler — — —«. Der følger derefter under c), d), e) og f) Angivelse af afgiftspligtige Forhold saasom Familielegater o l, Erhvervelse af borteblevne Personers Formue, Arveforskud og Forstrækninger m m.

I intet af disse Tilfælde — ej heller i det under b) nævnte — er der bestemt mere, end at Afgift skal svares, medens Regler om, hvorledes Afgift skal beregnes, maa søges i Lovens andre Paragrafer; og det ses ikke, at § 19 — eller andre Bestemmelser, der i denne Henseende er paaberaabt saasom § 8 og § 11 sammenholdt med § 21, 2 Stk — giver Hjemmel til andet og mere med Hensyn til Afgiftsberegning af Successorfondens, end den efter Forholdets Natur nærmest liggende Regel, at Kapitalafgift skal svares af Kapital, og Rentenydelsesafgift af den blotte Indtægtsnydelse (jfr § 15), hvorved bemærkes, at i § 19 Intet tyder paa, at den skulde kunne omfatte andre »Besiddere« end saadanne, der ikke har benyttet Retten efter Loven af 4 Oktober 1919 til at overtage Besiddelsen til fri Ejendom.

Sagens andet Tvistepunkt, nemlig hvorvidt de ovennævnte 159 195 Kr 41 Øre, der udgør Renter fra 22 Maj 1923 til Arveanmeldelsens Dato, den 19 November s A, bliver at medregne til det arveafgiftspligtige Beløb, faar efter det Foranførte kun Betydning forsaavidt angaar de i den subsidære Paastand nævnte 79 008 Kr 79 Øre. Sagsøgte gør gældende, at Reglen i § 17, 2 Stk om, at de indtil Arveanmeldelsens Dato indvundne Renter skal medregnes »naar offentligt Skifte ikke finder Sted«, kun omfatter det Tilfælde, at privat Skifte finder Sted, medens der i Tilfælde som det her foreliggende overhovedet ikke finder noget Skifte Sted og derfor savnes Hjemmel til at fordre andet medregnet til det arveafgiftspligtige Beløb end det, som forelaa ved Grev Mogens Frijs' Død.

Der ses imidlertid ikke at være fremført Noget, der fører til at fravige den af Skattedepartementet hævdede sædvanlige Forstaaelse af Reglerne i § 17, hvorefter Paragrafens 1 Stk handler om offentligt Skifte og 2 Stk om alle andre Tilfælde, hvor Afgift ifølge Bestemmelserne i Lovens Kapitel II skal svares, saaledes at Paragrafens Stykker tilsammen med Hensyntagen til de særlige Undtagelser i 3 Stk danner en ud-

tømmende Regel om de Tidspunkter, der bliver at lægge til Grund ved Beregningen af den afgiftspligtige Værdi. Denne Skattedepartementets Forstaaelse findes endog til en vis Grad positivt støttet ved de i Lovens senere Paragrafer indeholdte nærmere Regler om Arveanmeldelser og Skifteforvalterens Arbejde med disse.

Der vil herefter være at give Dom efter den ovennævnte subsidiære Paastand om Tilkendelse af 48 720 Kr med Renter.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Onsdag den 12 Maj.

Nr 57/1926.

Generalauditøren

mod

Overofficiant **Andreas Marinus Andersen** ved 7 Regiments Stab

der tiltales til at lide Straf efter Straffelov for Krigsmagten § 158.

Vestre Landsrets Dom af 13 Februar 1926: Tiltalte, Overofficiant Andreas Marinus Andersen, bør hensættes i Vagtarrest i 20 Dage samt udrede Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Anklageskrift af 25 Januar 1926 fra Auditøren ved 7 Regiment er Overofficiant Andreas Marinus Andersen ved 7 Regiments Stab i Henhold til Rettergangschefens Beslutning sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelov for Krigsmagten § 158 for, efter i Midten af November 1925 at være blevet vidende om, at en ham tidligere undergivet Befalingsmand, som havde forrettet Tjeneste paa 7 Regiments Depot i Fredericia, hvor Tiltalte selv forrettede Tjeneste som Depotofficiant, havde gjort sig skyldig i Tyveri af Depotets Beholdninger, at have givet den Paagældende Tilsagn om at kunne undgaa Indmelding mod

at indbetale Erstatning til Depotet for det Stjaalne, samt først at have indmeldt bemeldte Tyveri den 9 Januar 1926, efter at der hos Tiltalte var opstaaet Formodning om, at den Paagældende havde gjort sig skyldig i flere Tyverier.

Tiltalte er født den 7 Marts 1876 og ses ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Ifølge Sagens Oplysninger havde Tiltalte ved engang i Midten af November f A at bemærke, at den da hjemkommanderede Sergent af Rcserven L E M Olesen var iført en Overfrakke af Klæde, der i høj Grad lignede Klædet, som fandtes paa 7 Regiments Depot, fattet Mistanke om, at Olesen havde tilegnet sig Klæde fra Depotet og givet en Sergent Ordre til at meddele Olesen, at denne omgaaende og senest en nærmere opgivet Dag maatte give Tiltalte Underretning om, hvor meget Klæde han havde fjernet fra Depotet, da Tiltalte i modsat Fald vilde indmelde ham for Tyveri. Til den af Tiltalte opgivne Tid afgav Olesen Bcsked til ham i hans Hjem, idet han bad Tiltalte om ikke at anmelde Sagen, imod at han betalte Klædet med fuld Pris. Efter at Olesen ved en senere Lejlighed havde givet Tiltalte nærmere Oplysning om Mængden af det af ham stjaalne Klæde, og Tiltalte derpaa havde udregnet Prisen herfor, blev han af Tiltalte opfordret til snarest at indbetale Beløbet, der udgjorde 134 Kr 84 Øre, hvilket derpaa skete i Midten af December Maaned. Om det Svar, Tiltalte gav Olesen paa hans ovennævnte Anmodning om at undlade at anmelde Sagen, har Tiltalte i sin Indberetning af 9 Januar 1926 udtalt, at hans Svar lød saaledes: »Den Sag vil jeg meget nødig ordne, og kun paa den Betingelse, at De til mig nøje opgiver, hvad De har fjernet fra Kammeret (Tøjhuset), og jeg vil da stille Sagen i Bero, indtil jeg er sikker paa, at der ikke er flere Uoverensstemmelser fra Deres Side.« Denne Fremstilling af hans Udtalelser har Tiltalte i det Væsenlige fastholdt under Sagen. Overfor en af Olesen afgivet Forklaring, hvorefter han af Tiltaltes Udtalelser maatte forstaa, at Spørgsmaalet om Indmelding ikke blot var stillet i Bero indtil videre, men at Sagen var endelig afgjort ved Betalingen af Klædet, og hvorefter han endvidere efter at have betalt Klædet havde takket Tiltalte for Sagens Ordning, har Tiltalte hævdet, at han ikke har ladet Olesen forstaa, at det trufne Arrangement skulde være en endelig Ordning. Efter at Tiltalte under Sagen var adspurgt om, hvad han vilde have foretaget sig, saafremt Intet var fremkommet, som kunde lade formode, at Olesen havde gjort sig skyldig i andre Ulovligheder, har Tiltalte forklaret, at han ikke havde taget nogen endelig Beslutning herom, men at han iøvrigt regnede med, at Olesen havde gjort sig skyldig i saadanne, og at et af ham efter Olesens Tilstaaelse paabegyndt Eftersyn af Depotet af denne Grund blev udstrakt til andre Genstande end oprindeligt paatænkt. Det er endvidere oplyst, at Tiltaltes Melding af 9 Januar 1926 er afgivet, efter at der den foregaaende Dag var gjort Indberetning til Regimentet om nogle paa Depotet begaaede Tyverier, uden at Olesen dog var angivet som sigtet for disse.

Selv om nu Tiltaltes Forklaring om ikke at have givet Olesen noget endeligt Tilsagn lægges til Grund, findes han ved at undlade at indbetale Tyveriet, hvilket i al Fald burde være sket straks efter, at Olesen

havde aflagt Tilstaaelse derom overfor ham, at have overtraadt de ham i Egenskab af Depotofficiant paahvilende Pligter, og han vil derfor være at anse efter § 158 i Straffeloven for Krigsmagten med en Straf, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til Vagtarrest i 20 Dage. Han vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger, hvorved bemærkes, at der, da Tiltalte selv har sørget for sit Forsvar, ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af Vederlag herfor.

Nr 66/1926.

Rigsadvokaten

mod

Hans Jørgen Hansen (Liebe),

der paastaas tvangsindlagt i Medfør af Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 1 Stk.

Østre Landsrets Dom af 10 Marts 1926: Den af Anklagemyndigheden nedlagte Paastand om, at Hans Jørgen Hansen tvangsindlægges paa den paa Arbejdsanstalten Sundholm indrettede Forvaringsanstalt, kan ikke tages til Følge. Sagens Omkostninger, derunder i Sælær til den for Hans Jørgen Hansen beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører V Lachmann, 50 Kr, udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af det Offenlige.

Ved de af Tiltalte afgivne Forklaringer og det iøvrigt Oplyste maa det anses bevist, at han i December 1922 overfor Enke Karen Rasmussen, f Hansen, har gjort sig skyldig i et Forhold, der vilde være at henføre under Straffelovens § 168, jfr § 46, og at han den 5 Oktober 1925 overfor Gjertrud Kirstine Svensson, f Hansen, har gjort sig skyldig i et Forhold, der vilde være at henføre under Straffelovens § 168. Efter de i Dommen nævnte Lægeerklæringer om Tiltaltes Sjælstilstand og under Hensyn til, at Tiltalte to Gange tidligere har gjort sig skyldig i Overtrædelse af Straffelovens § 168, findes Betingelserne for at anvende Bestemmelserne i Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 1 Stk, overfor Tiltalte at være tilstede, og han vil herefter i Overensstemmelse med Anklagemyndighedens Paastand være at dømme til at tvangsindlægges paa Forvaringsanstalten paa Sundholm.

Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Thi kendes for Ret:

Hans Jørgen Hansen bør tvangsindlægges paa Forvaringsanstalten paa Sundholm. Saa

betaler han og Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Overretssagfører Lachmann 50 Kroner og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Liebe 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Overensstemmelse med den 11 Januar d A af Statsadvokaten for Fyen, Lolland-Falster og Bornholm efter Paalæg af Rigsadvokaten udfærdiget Tilkendegivelse, er der under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Assens Købstad m v, fra Anklagemyndighedens Side nedlagt Paastand paa, at Hans Jørgen Hansen, i Stedet for at idømmes Straf for de nedennævnte ham paasigtede Forbrydelser, i Medfør af § 1, 1 Stk i Lov Nr 133 af 11 April 1925 om Sikkerhedsforanstaltninger mod visse Personer, der udsætter Retssikkerheden for Fare, tvangsindlægges paa den paa Arbejdsanstalten Sundholm indrettede Forvaringsanstalt.

Hans Jørgen Hansen er født den 2 Maj 1888 og anset:

v ed Baag Herreds Ekstrarets Dom af 2 August 1909 efter Straffelovens § 168, 1 Pkt med Forbedringshusarbejde i 5 Aar,

v ed den kgl Landsover- samt Hof- og Stadsrets Dom af 15 Oktober 1913 efter Straffelovens § 168, 1 Pkt og § 253 med Forbedringshusarbejde i 6 Aar og

v ed Wedellsborg Birks Politirets Dom af 14 December 1917 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 30 Dage.

Ved den førstnævnte Dom statueredes det, at Tiltalte Natten mellem den 2 og 3 Juli 1909 i beruset Tilstand havde gjort sig skyldig i Voldtægt mod den da 67-aarige Enke Karen Hansen af Aborre, og ved Dommen af 15 Oktober 1913 dømtes han for den 28 November 1912, ligeledes i beruset Tilstand, at have gjort sig skyldig i Voldtægt mod den samme, da ca 71-aarige Enke.

Han sigtes nu for en Nat i December 1922 ved voldelig at opbryde Dørene til det af den da 71-aarige Enke Karen Rasmussen, f Hansen, beboede Hus i Mygindlund, at være trængt ind i Huset for at forsøge at skaffe sig Samleje med bemeldte Enke, der imidlertid fjernede sig fra Huset, da hun hørte Yderdøren blive opbrudt, og inden Tiltalte var trængt ind i det Værelse, i hvilket hun opholdt sig, og for den 5 Oktober 1925 ved 7-Tiden om Aftenen at have i det af den ca 67 Aar gamle Gjertrud Kirstine Svensson, f Hansen, beboede Hus i Mygindlund Skov med Vold tiltvunget sig Samleje med hende.

De nævnte Kvinder har hver for sig inden Retten afgivet Forklaringer, der bekræfter Sigtelserne, og Tiltalte har ikke villet bestride Forklaringernes Rigtighed, medens han, der ved begge Lejligheder var beruset, ikke vil have bevaret nogen Erindring om det Passerede, bortset fra, at han, da det blev fortalt ham, at han var brudt ind i Enke Karen Rasmussens Hus, kunde huske, at han havde opbrudt Bagdøren til dette.

I en af Distriktslægen i Assens den 13 Februar 1913 afgivet Erklæring hedder det om Tiltaltes Tilregnelighed, at han efter Erklæringsudstederens Mening er en ringe begavet Person, som mulig, da han begik Forbrydelsen, har været i en saavel fra trykket Sindsstemning (psykisk Depression) som fra Slappelse ovenpaa alkoholisk Ophidselse stammende mindre klart overvejende og sundt dømmende Tilstand, men iøvrigt maa anses for at være i Besiddelse af den Tilregnelighed, som findes hos voksne og sjælsunde Personer.

Efter stedfundet Observation af Tiltalte i Sindssygehospitalet i Viborg udtaler Hospitalets Overlæge under 28 September 1913 som Resultat af sin Undersøgelse, at Tiltalte ikke er sindssyg nu og ej heller var det i Gerningens Øjeblik, men at han, der lider af Hysteri, da han begik sin Voldtægtsforbrydelse, sandsynligvis befandt sig i en Tilstand, under hvilken han i langt mindre Grad end det normale Menneske var i Stand til at modstaa forbryderiske Impulser.

I Anledning af den senest mod Tiltalte rejste Sag har Amts-lægen i Assens i en Erklæring af 26 Oktober f A bl a udtalt Følgende:

»Der kan saaledes ikke være Tvivl om, at den akute Alkoholforgiftning har en ganske ejendommelig Indvirkning paa Arrestanten, idet han, der ellers ikke har nogen stærkt udviklet Køn-drift, under en Rus faar en heftig, impulsiv Drift til at skaffe sig Samleje med gamle Koner. Naar hertil kommer, at han — efter hvad han vedblivende paastaar, i hvert Fald for sin sidste Voldtægtsforbrydelses Vedkommende — intet erindrer om, hvad han i sin omtaagede Tilstand har foretaget sig, maa man have den Mulighed for Øje, at der her har foreligget et Tilfælde af pathologisk Rus«, hvorhos han som Resultat af sin Undersøgelse udtaler, at Tiltalte ikke er aandssvag eller sindssyg, men at han er et fra Fødslen arveligt disponeret, psykopatisk Individ, der reagerer paa en abnorm Maade overfor Alkoholforgiftning, og det maa antages, at han i Gerningens Øjeblik har været i en taaget Bevidsthedstilstand, hvorunder han i langt ringere Grad end i normal Tilstand har kunnet modstaa forbryderske Indskydelser.

Retslægeraadet, for hvilket Sagen har været forelagt, udtaler i en Erklæring af 12 December f A, at det af det i Sagen Oplyste fremgaar, at Fængslede hverken er sindssyg eller aandssvag, men et psykisk noget abnormt Individ, som paavirkes særlig stærkt af Alkohol, saa at han under Rusen vanskeligere end det normale Menneske under samme Forhold er i Stand til at modstaa forbryderske Impulser. Kun naar han er beruset, er han farlig for den offentlige Sikkerhed, og han bør derfor have Tilhold om efter udstaaet Straf ikke at nyde eller købe spirituøse Drikke, og endelig har Raadet i en supplerende Udtalelse af 4 Januar d A erklæret, at Fængslede ogsaa uden at være under Indflydelse af Alkohol maa anses for at være et psykisk noget abnormt Individ, men at han dog kun, naar han er under Indflydelse af Alkohol, helt mister Herredømmet over sig selv.

Tiltalte har fra sine Arbejdspladser faaet særdeles gode Vidnesbyrd; han skal efter disse være en ualmindelig dygtig Arbejder, der i al Stiltfærdighed passer sin Dont tilfredsstillende, han er vel lidt af sine Foresatte og Arbejdskammerater og har været en god Støtte for sin

Moder. Efter det Oplyste er han ej heller drikkædlig i almindelig Forstand, men har med store Mellemrum beruset sig, og der er intet oplyst om, at han udenfor saadanne Tilfælde af Beruselse har forgrebet sig paa Kvinder.

Retten maa i Tilslutning til Retslægeraadets Erklæring af 12 December f A gaa ud fra, at Tiltalte kun under Paavirkning af Alkohol frembyder Fare for Krænkelser af den almindelige Retssikkerhed, og uanset, om han paa Grund af nogen psykisk Abnormitet er udsat for at paavirkes i særlig stærk Grad af Alkohol, findes det betænkeligt paa det foreliggende Grundlag at henføre ham til de i Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 1 Stk, omhandlede Personer, og selv om dette maatte kunne statuere, skønnes det om hans personlige Forhold Oplyste i hvert Fald ikke at kunne afgive fornødent Grundlag for en Internering, som den fra Anklagemyndighedens Side paastaaede; med Hensyn til hvilken Paastand Tiltaltes beskikkede Forsvarer for Landsretten og den for Tiltalte i Medfør af nævnte Lovs § 4 beskikkede Tilsynsværge har indskrænket sig til en Henstilling.

I Overensstemmelse med det Foranførte vil Anklagemyndighedens her under Sagen nedlagte Paastand ikke kunne tages til Følge.

Fredag den 14 Maj.

Nr 84/1925. **Ingeniør H Münter** (Winther)

mod

Læge Gunni Busck (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for en af hans Hest forvoldt Skade.

Østre Landsrets Dom af 31 Januar 1925: Sagsøgte, Læge Gunni Busck, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Ingeniør Münter, Lysbro, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Ingeniør H Münter, til Indstævnte, Læge Gunni Busck, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 6 Juli 1924 foretog Ingeniør Münter, Lysbro, med tre Ledsagere en Ridetur gennem Vesterskoven ved Silkeborg, og indhentede de her paa en ca 1½ m bred Skovvej Læge Gunni Busck og Overlæge Faber, Silkeborg, der ligeledes begge var til Hest. Efter at Münter og hans Ledsagere havde redet et Stykke i nogen Afstand fra de to andre, der red i Skridtgang, satte de deres Heste i Trav for at passere de Andre, af hvilke Overlæge Faber red forrest og Læge Gunni Busck bagest. Ved Forbipasseringen red Münter i Spidsen og veg for at komme forbi til venstre ud fra Vejen ind over Skovgrunden, men da han herunder passerede Læge Gunni Busck, slog dennes Hest bagud og ramte Münters Hest, der blev saa beskadiget, at den efter i nogen Tid at have været under Dyrslægebehandling maatte nedslaaes.

Under denne Sag søger Ingeniør Münter Læge Gunni Busck til Betaling af 2020 Kr med Renter i Erstatning for Hesten og Godtgørelse for Dyrslægeudgifter, medens Læge Gunni Busck paastaar Frifindelse.

Til Støtte for Søgsmålet gør Münter gældende, at Gunni Busck maa være ansvarlig for den skete Skade, idet han har undladt at give Advarselstegn til Münter, da denne vilde passere ham, og det uagtet Gunni Busck ved Rideturens Begyndelse ca $\frac{3}{4}$ Time i Forvejen selv var advaret om, at Hesten, som han red for første Gang, var noget vanskelig eller urolig, hvad Hesten straks efter viste ved at slaa ud og sparke Overlæge Fabers Hest.

Læge Gunni Busck hævder, at han ikke havde Forstaaelsen af, at Münter og hans Ledsagere vilde passere forbi ham paa Skovvejen, og gør iøvrigt gældende, at han ingen Grund havde til at antage, at hans Hest havde Tilbøjelighed til at slaa bagud.

Idet denne Forklaring ikke findes at kunne forkastes, savnes der tilstrækkeligt Grundlag for at statuere, at Sagsøgte ved den paagældende Lejlighed har udvist Mangel paa Agtpaagivenhed, og han vil derfor ikke kunne dømmes til at erstatte Sagsøgeren den skete Skade, som kunde have været undgaaet, saafremt Sagsøgeren ved Forbipasseringen havde holdt sig i større Afstand fra Sagsøgte, hvad Omstændighederne ikke var til Hinder for. Sagsøgte vil herefter være at frifinde, hvorhos Sagsøgeren vil have at godtgøre ham Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Mandag den 17 Maj.

Nr 183/1925. Gaardejer **Poul Hviid** (Graae)
mod

Partikulier Chr Mathiesen og Hans Henningsen (Henriques),

betræffende de Indstævntes Skyld i Henhold til en Kautionsforpligtelse.

Vestre Landsrets Dom af 12 Juni 1925: De Sagsøgte, Partikulier Chr Mathiesen og Hans Henningsen, bør til Sagsøgeren, Gaardejer Poul Hviid, betale 10 004 Kr 50 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 3 Marts 1925, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte En for Begge og Begge for En til Sagsøgeren 250 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paa-stand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer Poul Hviid, til de Indstævnte, Partikulier Chr Mathiesen og Hans Henningsen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 3 Februar d A solgte Sagsøgeren, Gaardejer Poul Hviid af Lindum, Ejendommen Matr Nr 2 a og 3 c af Nørre Felding By og Sogn til P Nielsen Henningsen for en Købesum af 102 000 Kr, der skulde berigtiges dels ved Overtagelse af Gæld og Udstedelse af to Panteobligationer dels for Restbeløbet 15 000 Kr ved kontant Betaling inden den 24 s M mod samtidigt Skøde.

Overtagelsen foregik paa Købekontraktens Dato, der var Skæringsdag for Skatter, Afgifter og Renter, og det hedder endvidere i Kontrakten: »Risiko for saavel Levende som Dødt overgaar fra Dato paa

Køberen, der hæver Assurance til anordningsmæssig Anvendelse.« Køberen tiltraadte Ejendommen den 7 s M, og den 19 næstefter, inden Skøde endnu var udfærdiget, overgik der Gaarden en Ildebrand, der bl a medførte Brandskade paa en Del af det med Ejendommen fulgte Løsøre. Da P Nielsen Henningsen ikke havde tegnet Løsøreforsikring, og der ikke kunde blive Spørgsmaal om Dækning for ham gennem nogen af Sagsøgeren tegnet Forsikring, allerede fordi Sagsøgeren, der vel inden Salget havde gjort Skridt til at forsikre det paagældende Løsøre i Jydsk Brandforsikringsforening for Løsøre, ikke havde indløst den ham pr Postopkrævning tilsendte Brandpolice der derfor den 22 Januar var tilbagesendt af Postvæsnets til vedkommende Repræsentant, led Henningsen derved et Tab, og da han ansaa Sagsøgeren for ansvarlig herfor, berigtigede han ikke Handlen som i Kontrakten bestemt. Under nærværende Sag har Sagsøgeren nu søgt de Sagsøgte, Partikulier Chr Mathiesen af Tørring Huse og Hans Henningsen af Nørre Farup, der i Købekontrakten har indestaaet som Selvskyldnerkautionister for rettidig Betaling af den kontante Del af Købesummen, og paastaaet dem dømt til Betaling af 15000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 3 Marts d A, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte, der erkender Kautionsforpligtelsen, men anser Sagsøgeren ansvarlig overfor Køberen dels for, at Brandskaden paa Løsøre ikke dækkedes af en Forsikring, dels for, at det med Rug besaaede Areal var mindre end af Sagsøgeren opgivet, har gjort gældende, at der af disse Grunde i det indsogte Beløb skal fradrages henholdsvis 4995 Kr 50 Øre og 300 Kr, og har derfor paastaaet sig frifundet mod Betaling af 9704 Kr 50 Øre med Renter.

Det er uomtvistet under Sagen, at der under Salgsforhandlingerne blev stillet Spørgsmaal til Sagsøgeren, om Løsøret var forsikret, og at han udtalte sig, som om han havde sørget herfor, men ikke havde Policen tilstede. Køberen har forklaret, at han gik ud fra, at han selv maatte forny Forsikringen i eget Navn, men at Forsikringsselskabet hertil vilde tilstaa ham en passende Frist, indenfor hvilken han eventuelt vilde kunne nyde godt af den alt tegnede Forsikring, og at han afventede Tilsendelse af Policen tilligemed nogle andre Papirer vedrørende Ejendommen. Forsaavidt nu Sagsøgeren til Støtte for sin Paastand om, at Tabet ved Brandskaden er ham uvedkommende, har henvist til, at der ikke paahvilede Jydsk Brandforsikringsforening for Løsøre nogen Forpligtelse til at dække Brandskaden, efter at Sagsøgeren havde afhændet Effekterne, saaledes at Manglen af en inden Salget tegnet Forsikring har været uden Betydning for Køberens Tab, kan dette ikke være afgørende. Bortset fra, at der ogsaa kunde være Spørgsmaal om en Udbetaling af Forsikringssummen uden Forpligtelse hertil, maatte nemlig en Meddelelse om, at der ingen Forsikring var tegnet, efter det Oplyste antages at have været bestemmende for Køberen til straks efter Overtagelsen at tegne Forsikring, hvorved han havde undgaaet Tabet, og der findes derfor at maatte gives de Sagsøgte Medhold i, at deres Kautionsforpligtelse er formindsket med det Beløb, som det Køberen ved Sagsøgerens ukorrekte Oplysning paa den anførte Maade tilføjede Tab udgør. Under Domsforhandlingen er der, efter at de Sagsøgte oprindelig

havde anslaaet dette væsenlig højere, blevet Enighed om, at det i hvert Fald udgør 4595 Kr 50 Øre. Desuden forlanger de Sagsøgte medregnet en Kværn til Værdi 400 Kr, der gik tabt sammen med den Bygning, hvori den var opstillet. Sagsøgeren har anbragt, at den har været indbefattet under Forsikringen for Bygningerne, men da det efter det Foreliggende findes antageligt, at den er betragtet som Løsoere, vil den være at medregne. Med Hensyn til det efter de Sagsøgtes Anbringende manglende Stykke i Ejendommens besaaede Areal har de overfor Sagsøgerens Benægtelse ikke godtgjort denne Mangel, og der vil derfor ikke kunne tages Hensyn til denne Indsigelse. Idet der i det indsogte Beløb heretter vil være af fradrag 4995 Kr 50 Øre, vil de Sagsøgte være at tilpligte at betale Sagsøgeren 10 004 Kr 50 Øre med Renter heraf som paastaet.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have in solidum at udrede til Sagsøgeren med 250 Kr.

O n s d a g d e n 1 9 M a j .

Nr 184/1925. Direktør **Tage Nørgaard** (Bruun)

m o d

Frøken Else Heegaard (Martensen-Larsen),

betræffende Størrelsen af Appellantens Honorar for Drift af et Biograf-teater m v.

Østre Landsrets Dom af 11 Juni 1925: Sagsøgte, Direktør Tage Nørgaard, bør til Sagsøgerinden, Frøken Else Heegaard, betale de paastævnte 25 385 Kr 37 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 5422 Kr 33 Øre fra 1 Februar 1920 og af 19 963 Kr 04 Øre fra 31 Marts 1925, til Betaling sker. Sagens Omkostninger betaler Nørgaard til Frk Heegaard med 350 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten principalt nedlagt Paastand om, at han frifindes mod Betaling af 14 975 Kroner 06 Øre med Renter. Appellanten har saaledes ikke gentaget sin Paastand om, at Indstævnte ikke skulde kunne gøre noget Krav gældende direkte mod ham. Han har derhos frafaldet sit Andragende om, at Indstævnte ikke skulde være kompetent til at indtale Valdemar Heegaards Andel i Arven. Indstævnte har paa sin Side gentaget den af hende for Landsretten nedlagte Paastand og har yderligere nedlagt Paastand om, at Appellanten tilpligtes til inden en af Ret-

ten fastsat Frist at aflægge Regnskab over Biografteatrets Indtægter og Udgifter i Tiden fra 1 August til 31 December 1923.

Efter de for Højesteret foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke antages, at Appellanten har undladt at gøre sine Medarvinger bekendt med, at Tilladelsen til at drive Biografteatret efter Fru Heegaards Død var givet Boet og ikke Appellanten personlig. Paa den anden Side kan der ikke gaas ud fra, at alle Arvingerne i Aaret 1920 havde samtykket i, at Biografbevillingen ikke henregnedes til Boet, men betragtedes som tilfaldende Appellanten.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten Direktør Tage Nørgaard, til Indstævnte, Frøken Else Heegaard, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Enkefru C Heegaard, der var Indehaver af en Bevilling til at drive Biografteatret Thaumato grafen, Frederiksborggade 22, den 10 Februar 1920 var afgaaet ved Døden, erholdt hendes Bo 5 Gange Myndighedernes tidsbegrænsede Tilladelse til med Afdødes Svigersøn, Direktør Tage Nørgaard, der tidligere havde bestyret Teatret for Fru Heegaard, som ansvarlig Bestyrer at fortsætte Teatrets Drift, sidste Gang til 1 August 1922. Efter den Tid og indtil Bevilling den 30 December 1922 blev udstedt til Teatrets nuværende Indehavere, Direktør Nørgaard og Skuespillerinde Fru Emma Wiehe, blev Teatret drevet med »stilletilladelse« Billigelse fra Myndighedernes Side.

Mellem Fru Heegaard og Nørgaard var der i Januar 1917 oprettet en Kontrakt, hvorefter Nørgaard for sit Arbejde skulde oppebære et fast Vederlag af 25 Kr ugenlig og endvidere som Tantième — efter at Fru Heegaard aarlig havde faaet udbetalt af det eventuelle Overskud 6000 Kr — Halvdelen af det Overskud, der yderligere maatte fremkomme.

Dødsboet blev overtaget til privat Skifte af Afdødes 3 Børn:

- 1) Marie Heegaard, i Ægteskab med Nørgaard,
- 2) Valdemar Heegaard, bosat i Buffalo, U S A, og
- 3) Frøken Else Heegaard.

Det var Nørgaard, der ordnede alt Skiftet vedrørende i sin Egenkab af Datteren Maries Ægtefælle, Sønnens Befuldmægtigede og den anden, den Gang mindreaarige, Datter Elses Kurator.

Ved Skiftets Begyndelse foreslog Nørgaard sin Hustru og hendes Broder i Amerika, at de paa nærmere angivne Betingelser (Baandlægelse i Overformynderiet m m) skulde overlade Frk Heegaard alt, hvad der maatte fremkomme i Boet med Undtagelse af enkelte Løsøregenstande, dog saaledes, at Biografteatret ikke henregnedes til Boet, da dette skulde tilfalde Nørgaard som dets tidligere mangeaarige Bestyrer. Denne Ordning maa antages at være tiltraadt af alle Arvingerne i 1920. i 1920.

I Januar 1923 medunderskrev Frk Else Heegaard, der nu var blevet myndig, en hende af Nørgaard forelagt Overenskomst af lignende Indhold, hvori det blandt andet hedder, at man ønsker fra Dødsdagen at overgive Bevillingen til Sagsøgtes Udnyttelse.

Da Frk Heegaard hidtil havde staaet i den Formening, at Biografteaterbevillingen allerede kort efter Fru Heegaards Død var blevet overdraget til Nørgaard personlig, men da hun straks efter at have underskrevet den sidstnævnte Overenskomst bragte i Erfaring, at Bevillingen lige til August 1922 var fornyet for Dødsboet, forlangte hun nærmere Oplysninger om Forholdet af Nørgaard, og de herefter førte Forhandlinger maa antages at være resulteret i, at Nørgaard gav hende Valget mellem at fastholde Overenskomsten af Januar 1923 eller at fordre Boet delt efter Arveforholdene ifølge Loven, som om der ingen Aftale forelaa med Hensyn til Biografteatret, hvorhos han, forsaavidt hun foretrak det sidste Alternativ lovede at afgive Regnskab over Biografteatrets Drift for den Tid, i hvilken han havde drevet det paa den Dødsboet meddelte Bevilling. Spørgsmaalet om, hvilket Honorar Nørgaard skulde have for sin Ledelse af Teatret, maa efter det Oplyste antages at have været paa Tale, uden at man naaede til Enighed herom.

Efter at Frk Heegaard fra sin Broder i Amerika, hvem hun havde gjort bekendt med den mellem hende og Nørgaard opstaaede Uoverensstemmelse, havde modtaget en Erklæring om, at han fremdeles afstod sin Arveandel til hende paa de tidligere aftalte Vilkaar, meddelte Frk Heegaards Sagfører ved Skrivelse af 16 November 1923 Nørgaards Sagfører, at hun bestemte sig for at modtage Nørgaards Tilbud om, at Boet skulde opgøres, som om Overenskomsten af Januar 1923 ingen-sinde havde eksisteret.

Den 8 December 1924 fremsendte Nørgaard Regnskab over Biografteatrets Drift for Tiden fra 1 Januar 1920 til 1 August 1922, udvisende et samlet Overskud paa 58 419 Kr 08 Øre, af hvilket Nørgaard dog for sin Ledelse af Teatret i nævnte Tidsrum havde beregnet sig et samlet Honorarbeløb af 53 079 Kr 09 Øre, og ved en Brevveksling i Marts 1925 erkendte Nørgaard, at der, naar denne Honorarberegning lagdes til Grund, maatte tilkomme Frk Heegaard 5422 Kr 33 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra 1 Februar 1920 at regne.

Idet Frk Heegaard bestrider Nørgaards Berettigelse til at beregne sig et Honorar af den nævnte Størrelse, og idet hun hævder, at Biografteatret ogsaa i Tidsrummet fra 1 August til 31 December 1922 maa anses

drevet for Boets Regning, paastaar hun under denne Sag Nørgaard tilpligtet at betale hende 25 385 Kr 37 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 5422 Kr 33 Øre fra 1 Februar 1920 og af Resten, 19 963 Kr 04 Øre fra Sagens Anlæg den 31 Marts 1925, alt til Betaling sker, samt at anerkende sin Forpligtelse til efter aflagt Regnskab at betale hende $\frac{2}{3}$ af det eventuelle Overskud af Biografteatret for Tiden 1 August—31 December 1922.

Til Støtte for sit førstnævnte Krav gør Frk Heegaard gældende, at Nørgaard i Mangel af anden Aftale ikke kan forlange større Honorar for sin Ledelse af Teatret end hjemlet ved hans Overenskomst med afdøde Fru Heegaard af Januar 1917. Beregnet paa dette Grundlag vilde Honoraret udgøre 23 134 Kr 54 Øre, og da Nørgaard herefter ved det aflagte Regnskab har beregnet sig 29 944 Kr 55 Øre for meget, paastaar hun ham dømt til at betale hende $\frac{2}{3}$ af dette Beløb eller 19 963 Kr 04 Øre udover det Beløb af 5422 Kr 33 Øre, som Nørgaard havde erkendt sig pligtig at tilsvare hende.

Sagsøgte paastaar sig principalt pure frifundet under Anbringende af, at Frk Heegaard ikke kan gøre noget Krav gældende direkte mod ham, men burde have gjort sit Krav gældende mod Fru Heegaards og hendes tidligere afdøde Mands Fællesbo, som hun kunde have forlangt reassumeret til offentligt eller privat Skifte, hvorefter Boet som saadant kunde have sagsøgt Nørgaard. Subsidiært paastaar han sig frifundet mod Betaling af de tidligere anerkendte 5422 Kr 33 Øre med Renter; mest subsidiært paastaar han det af Frk Heegaard indtalte Beløb nedsat med Halvdelen af 19 965 Kr 04 Øre eller 9982 Kr 52 Øre, idet han bestrider Frk Heegaards Kompetence til at indtale Broderen Valdemar Heegaards Andel i Arven. Under alle Omstændigheder bestrider han Frk Heegaards Berettigelse til at kræve Andel i et muligt Overskud af Biografteatret for Tiden efter 1 August 1922.

Der findes nu Intet at være til Hinder for, at Frk Heegaard som privat skiftende Arving i Boet direkte hos Nørgaard indtaler sit Krav, hun som saadan formener at have paa ham, og Nørgaards paa en modsat Opfattelse støttede Frifindelspaastand kan derfor ikke tages til Følge. Efter det Foreliggende maa der dernæst gaas ud fra, at Broderen Valdemar Heegaard — paa visse nærmere Betingelser, som Frk Heegaard har erklæret sig villig til at opfylde — til hende har afstaaet sin Andel i Arven, og Nørgaards Paastand om, at Frk Heegaards Krav skal nedsættes med Broderens Anpart, kan derfor ej heller tages til Følge, hvorimod der maa tilkendes hende $\frac{2}{3}$ af det Beløb, hvormed det af Nørgaard beregnede Honorar for Ledelsen af Teatret overstiger, hvad der rettelig maatte tilkomme ham.

Hvad nu dette Honorars Størrelse angaar, har Nørgaard hævdet, at han ikke efter Fru Heegaards Død kan være bundet ved Honoraroverenskomsten af 1917, og at han navnlig paa Grund af hans større selvstændige Ansvar for Ledelsen har været berettiget til at beregne sig et betydeligt større Honorar. Dette har han herefter beregnet til et aarligt Beløb af samme Størrelse, som i Henhold til Overenskomsten af 1917 blev udbetalt ham i 1919, med et Tillæg af 2000 Kr aarligt.

Der findes imidlertid — særlig under Hensyn til, at Nørgaard bl a

ved ikke at gøre sine Medarvinger opmærksom paa, at Tilladelsen til at drive Teatret efter Fru Heegaards Død var givet Boet, bærer Hovedansvaret for den opstaaede Uklarhed med Hensyn til Arvingernes Stilling til Biografteatret — ikke at være Føje til at fravige Lønoverenskomsten af 1917, som i og for sig maa antages at have givet Nørgaard et rimeligt Vederlag for hans Arbejde, og Frk Heegaards Krav om Tilkendelse af det af hende paastaaede Beløb, der er beregnet paa Grundlag af den oftnævnte Overenskomst, vil herefter være at tage til Følge.

Derimod maa der gives Nørgaard Medhold i, at hans Ledelse af Biografteatret i Tiden efter 1 August 1922 maa være Boet og Frk Heegaard uvedkommende, og han vil derfor være at frifinde for denne Del af hendes Paastand. I saa Henseende skal det fremhæves, dels at Bevillingen ikke er fornyet for Dødsboet for Tiden efter nævnte Dato, dels at det allerede kort efter denne Dag af Justitsministeriet er stillet Nørgaard og Fru Wiehe i Udsigt, at de vilde erholde Bevillingen, under saadanne Omstændigheder, at det naturligst maa anses som en Godkendelse af, at Teatret er drevet for deres Regning efter 1 August 1922.

Sagens Omkostninger findes Nørgaard at burde betale Frk Heegaard med 350 Kr.

Nr 251/1925. Fhv Lærer, Gaardejer **K M Knudsen** (Trolle)
 m o d
 Restauratør **O Jensen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om der er kommet en endelig Handel om en fast Ejendom i Stand mellem Parterne.

Vestre Landsrets Dom af 13 Juni 1926: Sagsøgte, Restauratør O Jensen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, fhv Lærer, Gaardejer K M Knudsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Ejendommen været stillet til Tvangsauktion efter Rekvisition af en af Panthaverne, der derpaa har begært sig Ejendommen udlagt for det højeste Auktionsbud, 14 000 Kroner. Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar herefter ud paa, at Indstævnte dømmes til at betale ham i Erstatning, principalt 14 500 Kroner, subsidiært et af Retten fastsat Beløb.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale 200 Kroner i Salær til Højesteretssagfører Steglich-Petersen.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, fhv Lærer, Gaardejer K M Knudsen, til Højesterets-sagfører Steglich-Petersen 200 Kroner. Der til-lægges Højesteretssagfører Trolle i Salær for Højesteret 200 Kroner, der udredes af det Offen-lige.

Det Appellanten Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 18 November 1924 blev der mellem Sagsøgeren, fhv Lærer, Gaardejer K M Knudsen af Engesvang, der var Ejer af Ejendommen Matr Nr 2 n og 2 p Neder Julianehede og 1 ab og 1 ad af Engesvang, og Sagsøgte, Restauratør O Jensen af Ejer, forhandlet om Sagsøgtes Køb af denne Ejendom. Idet Sagsøgeren har anbragt, at Forhandlingen endte med, at der blev afsluttet en endelig Handel om Sagsøgtes Køb af Ejendommen, har Sagsøgeren under nærværende Sag søgt Sagsøgte og paastaet ham tilpligtet i Overensstemmelse med Vilkaarene for Sal-get at betale som den kontante Del af Købesummen 7500 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt fra den 1 December 1924, indtil Betaling sker, at overtage Gæld til Kredit- og Hypotekforeningen oprindelig 14 400 Kr og privat Gæld 3000 Kr samt at udstede Panteobligation til Sagsøgeren for 3600 Kr paa nærmere angivne Vilkaar, mod at Sagsøgeren udsteder Skøde paa Ejendommen uden andre Hæftelser end de nævnte og Hæftelsen angaaende Ret til Tørveskær og Færdsel. Sagsøgte, der benægter, at nogen endelig Handel blev afsluttet, har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Efter de foreliggende Oplysninger var der mellem Parterne blevet Enighed om, at Købesummen skulde være 28 500 Kr, hvoraf de 17 000 Kr skulde overtages i Obligation, medens Resten skulde udbetales kontant, og der var givet Haandslag paa Handlen. Da Sagsøgeren og en til-stedeværende Kommissionær straks derefter vilde have oprettet en Slutseddel, erklærede Sagsøgte, at han ikke vilde underskrive en saadan, og Slutseddel blev da ej udfærdiget.

Sagsøgte har som Part forklaret, at da det var hans Ønske at be-tale hele Restkøbesummen, men da han den Dag kun disponerede over 7500 Kr, havde han ikke villet underskrive nogen Slutseddel, forinden han var paa det Rene med, om han kunde skaffe Pengene. Han ansaa ikke Handlen for afsluttet, hvad Sagsøgeren efter hans Opfattelse maatte være klar over, og da han ikke kunde faa de fornødne Penge, meddelte han nogle Dage efter Sagsøgeren dette pr Telefon.

Efter Sagsøgerens Partsforklaring og den af Kommissionæren af-givne Vidneforklaring udtalte Sagsøgte som Grunden til sin Vægning ved

at underskrive Slutseddel, at han ikke vilde underskrive, før han kom sammen med en Sagfører, og de har derhos iøvrigt — hvad ikke er benægtet af Sagsøgte — forklaret, at der, efter at han havde vægret sig ved at underskrive, blev talt om, at kun 7500 Kr skulde udbetales kontant, medens der skulde gives Obligation for Restbeløbet.

Efter det saaledes Foreliggende kan det ikke anses aldeles tilstrækkelig godtgjort, at der er kommet nogen endelig Handel i Stand, og Sagsøgte vil følgelig være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Torsdag den 20 Maj.

Nr 324/1925. Enkefru **Karen Andersen** (Ahnfelt-Rønne)

mod

Aktieselskabet Københavns Handelsbank
(Overretssagfører Gelting),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt den indstævnte Bank er frigjort ved en Udbetaling til Bankens Kasserer paa Appellantindens Vegne.

Østre Landsrets Dom af 2 Oktober 1925: Sagsøgte, Aktieselskabet Københavns Handelsbank, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Enkefru Karen Andersen, Nordby, Fanø, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Enkefru Karen Andersen, til Indstævnte, Aktieselskabet Københavns Handelsbank, med 300 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagfører Clausen af Esbjerg, der siden 1896 havde været Kasserer i Handelsbanken i Esbjerg, hvilken Bank i 1898 overgik som Filial af Handelsbanken i København, havde i en Aarrække opbevaret forskellige Værdipapirer for Enkefru Karen Andersen af Nordby paa Fanø, der under en Panteobligation paa 5000 Kr à 6 pCt aarlig Rente, udstedt af Gaardejer Niels Jørgen Kronborg den 4 September 1920 med første Prioritets Panteret i dennes Ejendom i Forum, Brøndum Sogn. I Marts 1923 anmodede Kronborg gennem Clausen Handelsbanken i Esbjerg om i den kommende Termin at ordne et Kreditforeningslaan i hans fornævnte Ejendom, stort 8000 Kr. Banken erklærede sig villig hertil. I Slutningen af samme Maaned anmodede Clausen Banken om at udbetale Paalydendet ifølge den Enkefru Karen Andersen tilhørende Panteobligation, hvilken Obligation skulde indfries, forinden det nye Laan kunde udbetales, idet Clausen overfor Banken anbragte, at Fru Andersen ønskede at faa Beløbet udbetalt med det samme. Banken indvilgede heri og udbetalte den 24 Marts 1923 Obligationsbeløbet 5000 Kr til Clausen. Denne afleverede samtidig Panteobligationen til Banken forsynet med saalydende Transport:

»Underskrevne Enkefru Karen Andersen af Nordby paa Fanø, transporterer og overdrager herved til Handelsbanken i Esbjerg foranstaaende mig tilhørende Obligation med paaløbne og paaløbende Renter, idet jeg erklærer mig fyldestgjort for Overdragelsen. Transporten er skadesløs.

Nordby, Fanø, den 10 Marts 1923.

Karen Andersen.«

Den 14 August s A blev Obligationen efter at være kvitteret af Banken udslettet af Pantebøgerne.

Den 23 Juni 1924 blev Clausen anholdt som sigtet for Bedrageri. Under den derefter indledede Undersøgelse erkendte Clausen, at han havde forbrugt det ovenfor nævnte, af ham hævdede Beløb 5000 Kr til egen Fordel uden Enkefru Andersens Vidende og Vilje. Enkefru Andersen erklærede under Undersøgelsen, at hun ikke begærede Clausen straffet for det af ham saaledes udviste Forhold, og at hun ikke under Sagen ønskede at gøre noget Erstatningsansvar gældende.

Under denne Sag har Enkefru Andersen paastaaet Aktieselskabet Københavns Handelsbank dømt til at betale Beløbet 5000 Kr med Renter 6 pCt p a fra 11 December 1923, idet hun har anbragt, at hun ikke har modtaget Renter af Obligationen fra nævnte Dato at regne. Den sagsøgte Bank procederer til Frifindelse.

Clausen har under den fornævnte mod ham indledede Undersøgelse forklaret, at han, efter at han overfor Kronborg havde paataget sig at ordne Omprioriteringen af dennes Ejendom, henvendte sig til Enkefru Andersen i Nordby paa Fanø og gjorde hende bekendt med Sagen. Han udtalte til hende, at Kronborg først vilde søge at faa et tilstrækkeligt Laan i Sparekassen, og at han, hvis dette ikke kunde lade sig gøre, vilde søge Laan i Kreditforeningen, og at det derfor ikke kunde afgøres, om Obligationen skulde udslettes straks. Han anmodede derfor Enkefru

Andersen om at skrive sit Navn midt paa den blanke Side af Obligationen, for at han derefter senere over Navnet kunde tilføje enten en Kvitterings- eller en Transportpaategning. Endvidere udtalte han til Enkefru Andersen, at hun vilde faa sine Penge udbetalt, naar Kronborg fik det nye Laan hjem. Enkefru Andersen indvilligede herefter i at skrive sit Navn paa Obligationen, og efter at han et Stykke nede paa Siden af denne havde skrevet »Nordby, Fanø, den 10 Marts 1923«, skrev Enkefru Andersen sit Navn herunder. Senere forsynede han Obligationen med Transportpaategning over Fru Andersens Navn, og han erkendte, at han gav Obligationen denne Paategning, for at han kunde hæve Beløbet og selv forbruge det, hvilket ogsaa skete.

Enkefru Andersen, der nu er 87 Aar gammel, forklarede under Undersøgelsen, at hun ikke mente at have skrevet sit Navn paa Panteobligationen, og at hun mente at kunne sige, at hun aldrig vilde have sat sit Navn under, medmindre hun fik Pengene samtidig. Hun mente ikke, at Clausen havde været i hendes Hus i Marts 1923 eller omkring ved den Tid. Hun kunde huske, at Clausen havde talt med hende om, at Kronborg vistnok vilde indfri i den kommende Termin, uden dog nærmere at kunne angive, naar denne Samtale havde fundet Sted.

Under denne Sag har Enkefru Andersen ikke bestridt, at hun har skrevet sit Navn paa Panteobligationen, men hun har gjort gældende, at dette ikke er sket den 10 Marts 1923 eller i Dagene deromkring, og at Underskriften, da hun ikke har nogen Erindring om at have underskrevet den, maa være fralistet hende. Endvidere har hun gjort gældende, at hun ikke har givet Clausen Bemyndigelse til at transportere eller kvittere Obligationen eller oppebære dens Paalydende. Endelig har hun anbragt, at Banken har været i ond Tro, idet Clausen som Kasserer i Banken har udbetalt Beløbet til sig selv vidende om, at han ingen Fuldmagt havde til at oppebære Beløbet eller til at transportere Obligationen, og idet Clausen desuden kun modtog Beløbet for selv at forbruge det. I denne Forbindelse har hun henvist til, at Clausen paa det daværende Tidspunkt var tegningsberettiget i Banken i Forbindelse med en anden Embedsmand i denne.

Aktieselskabet Københavns Handelsbank har heroverfor gjort gældende, at den af Clausen givne Fremstilling af, hvad der er passeret mellem ham og Enkefru Andersen maa lægges til Grund, allerede fordi der, naar det ikke bestrides, at Enkefru Andersen har skrevet sit Navn paa Obligationen, ikke foreligger nogen anden Forklaring om, i hvilken Anledning eller under hvilke nærmere Omstændigheder denne Paategning har fundet Sted, og desuden fordi Clausens Forklaring, under Hensyn til, at han i al Fald til en vis Grad var Enkefru Andersens Tillidsmand i hendes Pengesager, og under Hensyn til, at han paa det davæ-

Færdig fra Trykkeriet den 2 Juni 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — Bredgade 32.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 11.

Torsdag den 20 Maj.

rende Tidspunkt havde paataget sig at ordne Omprioriteringen af Kronborgs Ejendom, i sig selv bærer Sandsynlighedens Præg. Banken gør herefter gældende, at Clausen under de foreliggende Forhold har haft Bemyndigelse fra Enkefru Andersens Side til at oppebære Obligationens Paalydende paa hendes Vegne. Endvidere har Banken bestridt, at der kan være Tale om ond Tro for Bankens Vedkommende. Bankens Forretningsfører Koppel har under Sagen forklaret, at Udbetalingen af Beløbet 5000 Kr er godkendt af ham, idet han efter den foreliggende Transport gik ud fra, at Clausen var bemyndiget til at oppebære Beløbet, og efter de foreliggende Oplysninger er dette, forinden Udbetalingen har fundet Sted, i Overensstemmelse med Bankens Revisionsreglement anvist til Udbetaling af Bankens Bogholder, Schrøder.

Ved Sagens Paadømmelse maa der gaas ud fra, at Enkefru Andersen har skrevet sit Navn paa Obligationen. Det maa antages, at denne Paategning, der er sket forinden den 24 Marts 1923, da Obligationen blev indfriet af Banken, har fundet Sted, efter at Clausen overfor Kronborg havde paataget sig at ordne Omprioriteringen af hans Ejendom og med Enkefru Andersen havde haft en Samtale, hvorunder han gav Meddelelse herom. Endvidere maa det antages, at Obligationen efter at være paategnet af Enkefru Andersen er tilbagegivet til Clausen, for at han kunde foretage, hvad der videre var fornødent, naar Omprioriteringen af Kronborgs Ejendom fandt Sted, og at Clausen derefter paa et senere Tidspunkt har forsynet Obligationen med Transport til Banken. Der foreligger ikke Oplysninger, der gør det rimeligt at antage, at Clausen har franarret Enkefru Andersens hendes Underskrift, og Clausens Fremstilling af, hvad der passerede mellem ham og Enkefru Andersen, vil efter alt Foreliggende ikke kunne forkastes. Herefter og under Hensyn til, hvad der iøvrigt er anført fra Bankens Side, maa Enkefru Andersen antages at have bemyndiget Clausen til paa hendes Vegne at oppebære Obligationens Paalydende, og Enkefru Andersen findes derfor ikke med Føje at kunne gøre Erstatningskrav gældende mod Banken, fordi denne har udbetalt Beløbet 5000 Kr til Clausen.

Forsaauidt det fra Enkefru Andersens Side endelig er anført, at Banken er pligtig at godtgøre hende Beløbet, fordi Clausen, da han

som Kasserer i Banken udbetalte Beløbet til sig selv, havde besluttet at raade over Beløbet til egen Fordel og derfor ved Udbetalingen handlede i Strid med den ham af Enkefru Andersen givne Bemyndigelse, kan der heller ikke gives hende Medhold heri.

Det maa nemlig som af Banken anført anses for godtgjort, at Udbetalingen, forinden denne fandt Sted, i Overensstemmelse med Bankens Vedtægter er godkendt af Bankens Forretningsfører, og der foreligger ikke Oplysninger, der gør det antageligt, at denne paa det daværende Tidspunkt havde nogen Grund til at formode, at Beløbet af Clausen vilde blive anvendt paa uretmæssig Maade.

Bankens Frifindelsespaastand vil herefter være at tage til Følge. Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Fredag den 21 Maj.

Nr 54/1926.

Rigsadvokaten
mod

Anders Kristian Andersen (Fenger),

der tiltales for Assurancesvig.

Vestre Landsrets Dom af 9 Februar 1926: Tiltalte Anders Kristian Andersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage samt udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Johnsen, 120 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Anders Kristian Andersen til Højesteretssagfører Fenger 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Anders Kristian Andersen, der er født den 21 Marts 1890, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller

straffet, ved 1 jydsk Statsadvokatars Anklageskrift af 11 Juli 1925 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 259 for svingagtig Omgang ved Benyttelse af Brandforsikring ved den 30 December 1924 paa »Holmegaard« under Opgørelse af den ham overgaaede Skade ved Ildebrand paa »Holmegaard« den 15 December 1924 overfor de da mødende Repræsentanter for Forsikrings-Aktieselskabet »Dannevirke«, Fredericia, i den Hensigt at besvige Forsikringsselskabet som brændt har opgivet 30 000 kg Sæd, 100 000 kg Halm, 65 000 kg Hø og 116 Stk Høns, hvilke Kvantiteter efter det Oplyste i væsentlig Grad overskrider de i Virkeligheden brændte. Under Domsforhandlingen har Anklagemyndigheden dog frafaldet Tiltalen, for saa vidt angaar de opgivne Kvantiteter af Halm og Hø.

Efter at Udbygningerne til den Tiltalte tilhørende Ejendom Holmegaard, som han havde tiltraadt i September 1923, delvis var nedbrændt den 15 December 1924, anmeldte han den følgende Dag Brandskaden for Forsikringsselskabet Dannevirke, i hvilket han for indtil et Beløb af 52 000 Kr havde Gaardens Besætning og Inventar m v forsikret i Henshold til Police af 30 Oktober s A. De forsikrede Effekter var i Policen nærmere betegnet saaledes:

1. Værktøj og Redskaber hørende til Landbrug samt 4 Heste,
30 Kreaturer, 30 Svin, Vogne, Seletøj, Staldrekvisiter og
Fourage 35 000 Kr

2. Tærskværk med Halmpræsser, Tractor og Lokomobil .. 17 000 —

Efter Opfordring af Selskabet indsendte han til dette i Tiden mellem den 23 og 27 December s A en af ham udarbejdet foreløbig Opgørelse over de brændte Effekter, i hvilken han bl a opgav som brændt 116 Høns à 6 Kr og 22 500 kg Korn à 30 Kr pr 100 kg. Han bemærkede derhos i Opgørelsen for Kornets Vedkommende, at det meste var uaf-tærsket, men at han for Nemheds Skyld havde omregnet det til aftærsket Korn. Den 30 s M foretoges der paa Gaarden under Medvirkning af en Repræsentant for Selskabet og to Taksationsmænd, af hvilke Selskabet havde valgt den ene, en endelig Opgørelse, i hvilken de ved Branden omkomne Høns angaves til 116 Stk à 5 Kr og den brændte Sæd opførtes med 30 000 kg à 30 Kr, idet der fradroges som sparet Tærskeløn for 300 Tdr Sæd à 50 Øre ialt 150 Kr, og Tiltalte, der havde været tilstede under Udarbejdelsen af Opgørelsen og paa Forlangende givet Besked og Oplysninger, erklærede i en Paategning paa samme paa Tro og Love, at samtlige Værdier var opgivet og ansat efter hans bedste Overbevisning.

Ved den efter Branden foretagne Undersøgelse opstod der imidlertid Mistanke om, at Tiltaltes Opgivelser paa flere Punkter var urigtige. Ved de i Sagen tilvejebragte Oplysninger maa det nu anses godtgjort, at Antallet af de ved Branden omkomne Høns var meget mindre end opgivet, idet det, efter hvad der er forklaret dels af forskellige Personer, der havde Arbejde paa Gaarden, om hvad de har iagttaget med Hensyn til de Høns, der fandtes før Branden, dels af den tidligere Ejers Hustru om, hvor mange Høns, der fulgte med ved Salget, i Forbindelse med, at det af Tiltaltes Hustru er oplyst, at der ikke i den Tid, de havde ejet Gaarden, var lagt Kyllinger til, maa antages, at Antallet før Branden var

under 40 og nærmest omkring 20, og af dette Antal var nogle — efter Tiltaltes Hustrus Forklaring 10 Stykker — der mulig havde opholdt sig i det ikke nedbrændte Hønseshus, i Live efter Branden.

Med Hensyn til den i Aaret 1924 indhøstede Sæd er det oplyst, at denne var fuldstændig aftærsket allerede i Oktober Maaned s A, bortset fra et Par Læs Havre, der var blevet lagt op paa Hestestaldloftet til Foder for Hestene. Ved Tærskningen fremkom der af Rug ca 25 Tdr, der den 6 September blev solgt til Møller Blumensaadt af Ørum, og af Byg noget over 160 Tdr, hvoraf ca 79 Tdr sidst i September eller først i Oktober ligeledes blev solgt til Blumensaadt, ca 83 Tdr den 15 September blev solgt til A/S de danske Spritfabriker og 2—4 Tdr blev lagt op i en Dyngge paa Kornmagasinet i Ladebygningen. Af den aftærskede Havre blev 17 242 kg — anslaaet til ca 230 Tdr — i Oktober solgt til Købmand T Skov i Grenaa, medens Resten, ca 30 Tdr, blev anbragt ligeledes i en Dyngge paa Magasinet. Af den derværende Sæd blev endelig den 13 November ca 8 Tdr blandet Byg og Havre solgt til Blumensaadt, og der maa endvidere antages at være brugt noget af Dynggen til Opfodring, ligesom der ved Branden ikke har været noget tilbage af Havren paa Hestestaldloftet; den Beholdning af Korn, der var tilstede paa Gaarden, da den brændte, indskrænkede sig saaledes til en Dyngge paa ca 20 Tdr paa Magasinet. For saa vidt Tiltalte har forment, at der skulde være noget uaftærsket Sæd tilbage af forrige Aars Høst, nemlig et i Laden anbragt Lag Rivelse, er dette Anbringende ikke bestyrket, og saafremt der har været noget saadant, maa det ialfald anses at have været saa godt som værdiløst. Tiltalte har forklaret, at hans Angivelse af Beholdningen var rent skønsmæssig, idet han i Virkeligheden ikke havde nogen Mening derom. Han har endvidere anført, at han, der oprindelig ikke var Landmand, ikke havde megen Forstand paa Landbrug og ikke hyppig indfandt sig paa Magasinet. Det er nu vel af nogle af hans Folk forklaret, at han ikke personlig udførte meget Arbejde paa Gaarden; men under Hensyn til, at det er oplyst, at han selv var behjælpelig med at fylde de til Blumensaadt sidst solgte 8 Tdr Sæd paa Sække, og til at han maa antages i høj Grad at have haft Brug for de ved Salget af Sæd indvundne Beløb til Dækning af resterende Renter af Prioritetsgæld og andre Forpligtelser, af hvilke adskillige ikke var dækket, da Branden fandt Sted, maa det anses godtgjort, at han har været paa det Rene med, at Beholdningen indskrænkede sig til det ovennævnte ringe Kvantum. Ligeledes findes Tiltaltes Anbringende om, at han mente at kunne regne med, at der var det af ham opgivne Antal Høns, under Hensyn til de af ham afgivne vaktende og tilbageholdende Forklaringer herom at maatte forkastes.

Tiltalte har endvidere anført, at han, for saa vidt den brændte Sæd angaar, ikke har Ansvaret for den ved den endelige Vurdering af Brandskaden skete Opgørelse, der som nævnt udviser en Forhøjelse af hans foreløbige Opgivelse. Det er nu vel oplyst, at Selskabets Vurderingsmand fandt det rigtigt at foretage en selvstændig Beregning paa Grundlag dels af det tilsaaede Areal og et anslaaet lavt Foldudbytte, dels af Tiltaltes Opgivelser om de skete Salg, hvorefter Vurderingsmanden ansaa det forsvarligt at forhøje Tiltaltes første Opgivelse. Men da denne,

derunder den urigtige Oplysning, at det meste Korn var uaftærsket, dog maa være lagt til Grund, og da det derhos maatte staa Tiltalte klart, at Selskabet, hvis Beregninger maa antages at være blevet urigtige som Følge af, at Tiltaltes Høst var endnu langt ringere end af de Paagældende anslaaet, ikke vilde være gaaet ind paa at ansætte Skaden som sket, saafremt han havde meddelt det de Oplysninger om de ved Branden tilstedeværende Beholdninger, som han efter det ovenfor Anførte vilde have været i Stand til, findes han ikke at være frigjort for Ansvar ved den anvendte Fremgangsmaade.

Der har endelig under Sagen været rejst Spørgsmaal om, hvorvidt Hønsene og Kornet efter den Maade, paa hvilken de forsikrede Genstande er betegnet i Policen, er indbefattet under Forsikringen. Det maa imidlertid antages, at dette har været Meningen, og der ses heller ikke under Forhandlingerne mellem Tiltalte og Selskabets Repræsentanter at have været nogen Tvivl i saa Henseende.

Idet Tiltaltes Forhold overfor Selskabet efter det Anførte findes at maatte betegnes som svigagtigt, vil han være at anse efter Straffelovens § 259 med en Straf, der efter Omstændighederne findes i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Han vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer 120 Kr.

Nr 247/1925. Statshusmand **Kr Jensen** (Fenger efter Ordre)

m o d

Husmændenes Udstykningsforening i Aalborg Amt
(I Kondrup efter Ordre),

betræffende et af Appellanten fremsat Krav paa Tilbagebetaling af en Del af Købesummen for en Ejendom.

Vestre Landsrets Dom af 14 Maj 1925: De Sagsøgte, Husmændenes Udstykningsforening i Aalborg Amt, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Statshusmand Kr Jensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Sagsøgeren beskikkede Sagsfører for Landsretten, Overretssagfører Ørum, i Salær 150 Kr, der ligesom de afdøde Overretssagfører Svanholms Bo tilkendte Beløb, 300 Kr og 371 Kr 60 Øre, udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Fenger og I Kondrup hver 200 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 19 Maj 1922 solgte de Sagsøgte, Husmændenes Udstykningsforening i Aalborg Amt, ved deres Forretningsudvalg til Sagsøgeren, Statshusmand Kr Jensen af Gunderstedgaard en som Nr 13 betegnet Parcel af Ejendommen Gunderstedgaard, som de Sagsøgte havde erhvervet til Udstykning. Til Kontrakten benyttedes et maskinskrevet Eksemplar af en af en Sagfører affattet Kontrakt, der indeholdt de Bestemmelser, der var fælles for de stedfundne Salg af Parceller fra den nævnte Ejendom, hvorhos den fornødne Udfyldning med Hensyn til de Bestemmelser, der var særlige for den til Sagsøgeren solgte Parcel, før Underskriften blev foretaget af Sognefoged Mads Madsen af Ranum, der endvidere i Forbindelse med en anden Mand underskrev Kontrakten paa Sælgernes Vegne. I Kontraktens Post 1 blev saaledes foruden Køberens Navn tilføjet følgende nærmere Betegnelse af den solgte Parcel Nr 13:

»16 Tdr Land Mark 21 Tdr Land Hede og 2½ Tdr Land Kær.«
og Kontraktens Post 3, hvis maskinskrevne Tekst var saalydende:

»Købesummen, hvis endelige Størrelse fastsættes efter Landinspektørens Opmaaling af Areal, er akkorderet saaledes:

Kr pr Td Land Mark

Kr pr Td Land Kær«

blev udfyldt saaledes, at der efter Ordet »saaledes« kom til at staa:

»300 Kr pr Td Land Mark 4800

800 Kr pr Td Land Kær 2000

100 Kr pr Td Land Hede 2100

ialt Kr 8900.«

Sagsøgeren flyttede ind paa Ejendommen i September 1922, og den 22 December s A meddeltes der ham Skøde paa Parcellen, der ved Udstykningen var blevet betegnet som Matr Nr 1 ac af Gunderstedgaard i Gundersted Sogn. Det hedder derhos i Skødet:

»Ifølge Landinspektørens Beregning udgør Købesummen i Overensstemmelse med de i Købekontrakten fastsatte Betalingsvilkaar en samlet Sum af 8460 Kr. Og da denne Købesum er berigtiget — — —«

Efter at Sagsøgeren i Løbet af det følgende Aar under Anbringende af, at en Del af det Areal, for hvilket der var beregnet en Betaling af 300 Kr pr Td Land, ikke rettelig kunde betegnes som Agerjord, men maatte anses som Hedejord, for hvilken Betalingen kun skulde være

100 Kr pr Td Land, i Forstaaelse med nogle andre Parcelkøbere for-gæves havde rettet Krav mod de Sagsøgte om Tilbagebetaling af en Del af den erlagte Købesum, har han under nærværende Sag søgt de Sagsøgte til Tilbagebetaling af det formentlig for meget oppebaarne Beløb, som han i Henhold til en under Sagen afholdt Syns- og Skønsforretning har opgjort til 981 Kr 21 Øre, af hvilket Beløb han derhos har paastaet sig tilkendt Renter 5 pCt aarlig fra Forligsindkaldelsens Dato, den 4 August 1924, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Efter de Sagsøgtes Fremstilling opnaaedes der under de om Salget førte Forhandlinger Enighed om, at Prisen paa Parcellen skulde berægnes paa Grundlag af, at 16 Tdr Land var Agerjord — hvorfor Prisen som nævnt var 300 Kr pr Td Land — og Resten, der — bortset fra en særskilt beliggende Lod, der indeholdt Kærarealet — antoges at udgøre 21 Tdr Land, Hedejord, uanset om de virkelige Forhold maatte udvise noget andet.

Sagsøgeren har heroverfor gjort gældende, at en saadan Beregningsmaade i sig selv er ret unaturlig. For saa vidt de Sagsøgte, som af dem anbragt, for at opnaa Dækning af Erhvervelsesudgifterne m m maatte ønske en forud kalkuleret, af en senere Opmaaling af Agerjordsarealet uafhængig Pris for Parcellen, vilde det efter Sagsøgerens Formening have været det naturligeste, at de havde forlangt enten en bestemt Sum for Parcellen under eet eller en fælles Gennemsnitspris pr Td Land ligeledes for hele Parcellen. Sagsøgeren har videre anført, at han forstod de under Forhandlingerne fra Sælgernes Side faldne Udtalelser saaledes, at det blev lovet ham, at der virkelig var 16 Tdr Land Agerjord, der skulde betales med en højere Pris end Hedejorden, og han har i saa Henseende henvist til nogle Vidneforklaringer, der er afgivet af de Parcelkøbere, der, som nævnt, ligesom Sagsøgeren har rejst Krav om Tilbagebetaling, og hvorefter ogsaa disse vil have haft den Forstaaelse, at der skulde være det Agerjordsareal, der var blevet nævnt overfor hver især af dem, og paa Grundlag af hvilket Parcellernes Pris var beregnet. Sagsøgeren har endelig hævdet, at Købekontraktens fornævnte Bestemmelse om Købesummen i Forbindelse med dens specificerede Angivelse af Arealet og dens Henvisning til en senere Regulering af Købesummen efter en af en Landinspektør foretaget Opmaaling taler imod, at Købesummen skulde være aftalt som af de Sagsøgte anført.

Det er ubestridt, at de Sagsøgte under de forud for Handlens Afslutning førte Forhandlinger gik ind paa en Nedsættelse af den af dem først forlangte Pris, og det maa efter de under Sagen afgivne Forklaringer anses godtgjort, at Nedsættelsen skete saaledes, at Prisen 300 Kr pr Td Land i Stedet for tidligere af et større Areal — 20 eller 21 Tdr Land — blev forlangt for det ovennævnte Areal af 16 Tdr Land. Det er nu ligeledes ubestridt, at Agerjordsarealet ikke er opmaalt i Mellemtiden og fundet at udgøre et mindre Areal end fra først af antaget, og der bliver saaledes ud fra den af Sagsøgeren hævdede Opfattelse, hvorefter først en endelig Opmaaling skulde afgøre Købesummens Størrelse, uforklarligt, at den stedfundne Ændring i Prisen kunde opfattes som en Nedsættelse, hvorimod det bliver forstaaeligt, naar det opgivne Ager-

jordsareal skulde udgøre en til den samlede Købesums Udfindelse vilkaarlig fastsat Faktor. At Sagsøgeren har haft Forstaaelsen af, at Størrelsen af Arealet havde denne Betydning, støttes fremdeles af en af Husejer Christen Kjeldsen afgivet Vidneforklaring, hvorefter han, der i Juni Maaned 1922 købte Jord af de Sagsøgte, var klar over, at han skulde give 500 Kr pr Td Land for 20 Tdr Land af et bestemt paavist Jordstykke — der senere i Kontrakten blev betegnet som Mark — uanset om der var Hede deri. Denne Forstaaelse findes derhos ikke at være i Strid med Købekontrakten, selv om det maa siges at være uheldigt, at den ejendommelige Beregningsmaade ikke har fundet Udtryk ved Udfyldningen af Kontrakten. Endelig taler det mod Sagsøgerens Fremstilling, at han uden Indsigelse har berigtiget den forlangte Købesum og modtaget Skøde paa Parcelen, skønt han da i nogle Maaneder havde beboet denne og var blevet klar over, at Agerjorden ikke havde den angivne Størrelse. Efter det Anførte kan den af Sagsøgeren nedlagte Paastand ikke tages til Følge.

Det fremgaar af en under den forommeldte Syns- og Skønsforretning foretaget Beregning, at der paa den solgte Parcel ligger to Veje, hvis Arealer udgør 3878 og 4264 Kvadratalen, og idet Sagsøgeren har anført, at han ikke er pligtig at betale saadanne Arealer, bliver der endnu Spørgsmaal om, hvorvidt han kan anses berettiget til en Tilbagebetaling af de herfor beregnede Summer henholdsvis 83 Kr 10 Øre og 30 Kr 45 Øre hvilke Summer er indbefattet i det i hans fornævnte Paastand anførte Beløb af 981 Kr 21 Øre. I Mangel af nærmere Aftale herom findes han imidlertid ikke at have haft Føje til at vente at faa disse Arealer overdraget uden Betaling. Herefter vil de Sagsøgte Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves. Der vil være at tillægge den for Sagsøgeren beskikkede Sagsfører her for Retten i Salær 150 Kr, der ligesom de afdøde Overretssagsfører Svanholms Bo under Sagens Forberedelse tilkendte Beløb 200 Kr og 371 Kr 60 Øre, henholdsvis i Salær og Godtgørelse for Udlæg, bliver at udrede af det Offentlige.

O n s d a g d e n 2 6 M a j .

Nr 274/1925. Forretningsfører **H Duelund** (Selv)

m o d

Kommissariatet ved Anlæg af Jærnbanner paa Øerne (den kst Kammeradvokat) og **Bevillingshaverne for Helsing-Tisvildelejebanen** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Ret til at nægte at betale en til Appellanten transporteret Fordring paa Vederlag for Afstaaelse af Jord til Helsing-Tisvildelejebanen.

Østre Landsrets Dom af 28 September 1925: De Sagsøgte, Kommissariatet ved Anlæg af Jærnbaner paa Øerne og Bevillingshaverne for Helsing-Tisvildelejebanen bør for Tiltale af Sagsøgeren, Forretningsfører H Duelund, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til de Sagsøgte med 150 Kr til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste. Det bemærkes derhos, at forsaavidt Appellanten for Højesteret subsidiært har nedlagt Paastand om, at Bevillingshaverne dømmes til at udlevere ham Aktier eller Interimsbeviser i Aktieselskabet Helsing-Tisvildelejebanen for »de af Fru Alma Duelund modtagne Beløb«, vil Retten ikke kunne give Tilladelse til Fremsættelse af denne Paastand, mod hvis Fremsættelse for Højesteret Bevillingshaverne har nedlagt Indsigelse.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 200 Kroner til hver.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forretningsfører H Duelund, til de Indstævnte, Kommissariatet ved Anlæg af Jærnbaner paa Øerne og Bevillingshaverne for Helsing-Tisvildelejebanen, med 200 Kroner til hver.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Som Ejer af Matr Nr 8 a af Tibirke Sogn, Tisvilde By, havde Frk A Iversen, der nu lever i Ægteskab med Forretningsfører H Duelund, for Afstaaelse af Areal til Anlæg af Jærnbanen fra Helsing til Tisvildeleje til Gode hos Bevillingshaverne for Helsing-Tisvildelejebanen et Restbeløb, stort 2748 Kr 70 Øre. Dette Krav overdrog hun ved Transport af 23 Maj 1924 til Værkfører Lange. Fru Duelund, der havde tegnet sig for 2000 Kr Aktier i Tisvildelejebanen med Forpligtelse til Deltagelse pro rata i Overskridelser, skyldte paa sidstnævnte Tidspunkt i Henhold hertil Bevillingshaverne 3000 Kr, hvilket Beløb da var forfaldet.

Paa et den 20 Marts d A afholdt Møde gjorde Duelund paa Langes Vegne overfor Kommissarius ved Anlæg af Jærnbaner paa Øerne For-

dring paa at faa Beløbet 2748 Kr 70 Øre udbetalt. Bevillingshaverne for Helsing-Tisvildelejebanen protesterede herimod, idet de gjorde gældende, at de havde et større Modkrav mod Fru Duelund, og at de ønskede at gøre dette gældende ved Modregning. Kommissarius bestemte derpaa, at det omtvistede Beløb skulde henstaa til Udbetaling mod hans Rekvisition, indtil endelig Afgørelse mellem Parterne var truffet ved Forlig eller Dom.

Forretningsfører H Duelund, der har anbragt, at fornævnte Lange har tiltransporteret ham Fordringen paa Beløbet 2748 Kr 70 Øre har derefter under denne Sag paastaet Kommissariatet ved Anlæg af Jærnbanner paa Øerne og Bevillingshaverne for Helsing-Tisvildelejebanen dømt til at betale det anførte Beløb med Renter 4 pCt p a fra den 26 Marts d A.

Begge de Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Efter Sagens Anlæg har A/S Nordsjællands Bank i Helsing, der overfor Regeringen havde garanteret, at de private Aktionærer indbetalte de af dem tegnede Beløb, under 1 August d A indbetalt Restancerne — derunder Kr 4500,00, som Fru Duelund da skyldte i Henhold til den af hende tegnede Aktieforskrivning —, mod at samtidig Fordringerne mod Aktietegnerne gik over til Banken.

Duelund har gjort gældende, at Bevillingshaverne er uberettigede til at gøre Modregningsret gældende, dels fordi Fordringen paa Beløbet 2748 Kr 70 Øre nu tilkommer ham og ikke Fru Duelund, og dels fordi Fordringen mod Fru Duelund i Henhold til den af hende tegnede Aktieforskrivning nu tilkommer A/S Nordsjællands Bank og ikke Bevillingshaverne. Overfor Kommissariatet ved Anlæg af Jærnbanner paa Øerne har han anbragt, at dette paa Mødet den 20 Marts d A har været uberettiget til at nægte at udbetale det indstævnte Beløb til ham.

Der kan imidlertid ikke gives Duelund Medhold i det af ham Anførte. Da Bevillingshaverne den 23 Maj 1924, da Transporten af Beløbet Kr 2748,70 fandt Sted fra Fru Duelund til Lange, havde et større forfaldet Tilgodehavende hos Fru Duelund, findes Bevillingshaverne efter Fordringernes Beskaffenhed at være berettigede til at bringe deres Krav mod Fru Duelund i Modregning mod det af hende til Lange og af denne senere til Forretningsfører Duelund overdragne Beløb, og de er ikke afskaaret herfra som Følge af, at Fordringen mod Fru Duelund nu tilkommer A/S Nordsjællands Bank, idet denne Bank, der har givet Møde under Sagen, har erklæret sig enig i, at den anførte Modregningsret gøres gældende af Bevillingshaverne, og idet der mellem Banken og Bevillingshaverne foreligger Enighed om, at Beløbet Kr 2748,70, saafremt Modregningsretten anerkendes, vil være at afskrive i Bankens Tilgodehavende hos Fru Duelund. Den af Bevillingshaverne nedlagte Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge, og allerede som Følge heraf gælder det samme for det sagsøgte Kommissariats Vedkommende.

Sagens Omkostninger findes Forretningsfører Duelund at burde godtgøre de Sagsøgte med 150 Kr til hver.

Torsdag den 27 Maj.

Nr 359/125. **Gladsakse Kommune** paa egne og 13 derboende Grundejeres Vegne (Trolle)

mod

Lyngby-Taarbæk Kommune (Ingen),

betræffende Ophævelse af en af en Overlandvæsenskommission afsagt Afvisningskendelse.

Kendelse afsagt den 29 Juni 1925 af en den 13 Januar 1920 nedsat Landvæsenskommission:

Sogneraadene for Gladsakse og for Lyngby-Taarbæk Kommuner har ved Vandsynsforretninger afholdt den 17 September og 8 December 1919 søgt Fremme af et Forslag til Kloakanlæg for Bagsværdrendens Opland, men da det ikke lykkedes at opnaa Forlig om Sagens Afgørelse ved Vandsynsmændene for de to Kommuner, henviste disse Sagen til Behandling af en Landvæsenskommission, og under 11 Januar 1920 nedsatte Sjællands Stiftamt, efter Begæring af de tvende Sogneraad, en Landvæsenskommission — — —

Projektet gaar derefter ud paa — — —

Efter Kommissionens Skøn vil den fremlagte Plan paa heldig Maade virke til Forbedring af Afløbsforholdene for de til Bagsværdrenden stødende Oplandsarealer, og bør derfor nyde Fremme. — — —

Thi er agtes:

Den forelagte Plan fremmes og udføres indenfor den foreskrevne Frist og Omkostningerne fordeles som foran beskrevet. Omkostningerne ved Vandsynet og Landvæsenskommissionen optages under Anlægsudgifterne og udredes forskudsvis af Lyngby-Taarbæk Sogneraad.

At efterkommes inden 15 Dage efter Kendelsens Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Kendelse afsagt den 12 December 1925 af en den 19 September 1925 nedsat Overlandvæsenskommission: Sagen afvises. De med Overlandvæsenskommissionen forbundne Omkostninger, afset fra Honoraret til Kommissionens teknisk sagkyndige Medlem, der afholdes af Statskassen, udredes af Klagerne inden 15 Dage efter Kendelsens Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Kendelse er afsagt af en af Landbrugsministeriet den 19 September 1925 nedsat Overlandvæsenskommission.

For Højesteret har Gladsakse Sogneraad paa egne og paa vedkommende Grundejeres Vegne nedlagt Paastand om, at den indankede Kendelse ophæves, og at Sagen hjemvises til Overlandvæsenskommissionen til Afgørelse i Realiteten, idet Sogneraadet gør gæl-

dende, at det hører under Landvæsenskommissionens Omraade at afgøre, hvilken Virkning det af Lyngby-Taarbæk Sogneraad udviste Forhold skal have paa Fordelingen af Bidragene til Omkostningerne ved Ledningen langs Bagsværdrenden. I Kendelsen er det rettelig antaget, at Spørgsmaalet, om det nævnte Forhold kan medføre, at Gladsakse Kommune fritages for at erstatte Lyngby-Taarbæk Kommune en væsenlig Del af Udgiften ved Ledningens Anlæg, hører under Domstolenes Paakendelse. Den af Gladsakse Sogneraad ogsaa for Overlandvæsenskommissionen nedlagte Paastand om, at der paa Grundlag af oftnævnte Forhold sker en Nedsættelse i vedkommende i Gladsakse Kommune boende Grundejeres Bidrag til Ledningen, burde imidlertid have foranlediget Overlandvæsenskommissionen til at ophæve Landvæsenskommissionens Kendelse af 29 Juni 1925 og at paalægge Kommissionen at give Parterne Adgang til Sagens Indbringelse for Domstolene overensstemmende med Reglerne i Lov Nr 63 af 28 Maj 1880 § 5, 2 Stk. Idet Overlandvæsenskommissionen saaledes har savnet Hjemmel til at afvise Sagen, vil der være at give Dom som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Den indankede Kendelse ophæves og Sagen henvises til fornyet Behandling ved Overlandvæsenskommissionen. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Indstævnte, Lyngby-Taarbæk Kommune, til Appellanten, Gladsakse Kommune paa egne og 13 derboende Grundejeres Vegne, med 150 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Præmisserne til den indankede Overlandvæsenskommissions Kendelse er saalydende:

Ved Kendelse, afsagt den 12 Februar 1923 af en efter Begæring af Lyngby-Taarbæk og Gladsakse Sogneraad nedsat Landvæsenskommission blev det bestemt, at et af Sogneraadene foreslaaet Kloakanlæg for Bagsværdrendens Opland, der omfatter Arealer dels under Lyngby-Taarbæk Kommune dels under Gladsakse Kommune, vilde være at fremme overensstemmende med en Landvæsenskommissionen forelagt Plan.

Anlægget, der bestaar af:

en afskærende Ledning langs Bagsværdrenden, anslaaet til .. 50 000 Kr
 en afskærende Ledning for Engelsborgkvarteret, anslaaet til.. 5 000 —
 og et Rensningsanlæg anslaaet — inklusive Arealerhvervelser
 — til 40 800 —

ialt 95 800 Kr

skulde i Henhold til Overenskomst mellem de to Sogneraad udføres ved Foranstaltning af Lyngby-Taarbæk Kommune, saaledes at denne forskudsvis afholdt Udgifterne, men efter Opgørelse ved et af Landvæsenkommissionen afholdt Regnskabsmøde skulde have kontant refunderet af Gladsaxe Kommune den Andel, der skulde bæres af de under denne hørende Arealer, hvorefter hvert Sogneraad for sig havde at opkræve de Bidrag, der paalagdes de enkelte Ejendomme i Kommunen ved en efter nærmere i Kendelsen fastsatte Regler foretaget Fordeling.

Efter afholdt Licitation blev Arbejdet vedrørende den afskærende Ledning langs Bagsværdrenden af Lyngby-Taarbæk Sogneraad givet i Entreprise for 33 503 Kr 70 Øre til en i Holte bosat Entreprenør, men da denne, efter at Ledningen var lagt paa en Strækning af 444,1 m, meddelte Sogneraadet, at han af økonomiske Grunde saa sig nødsaget til at standse Arbejdet, idet der havde mødt ham ganske overordentlige og usædvanlige Jordbundsvanskeligheder, vedtog Sogneraadet, der erkendte Rigtigheden heraf, at indstille til Landvæsenkommissionen, at der gaves Sogneraadet Bemyndigelse til at gennemføre Arbejdet paa Vilkaar, der i det Væsenlige gik ud paa, at Entreprenøren skulde fortsætte Arbejdet men af Kommunen forstrækkes med de fornødne Midler til dets Fuldførelse, imod at han underkastede sig Sogneraadets Kontrol i enhver Henseende Arbejdet vedrørende og frafaldt ethvert Krav paa personligt Vederlag. Indstillingen, i hvilken udtrykkelig var anført, at der intet kunde siges om, hvor meget Overslagssummen vilde blive overskredet, blev den 12 Oktober 1923 indgivet til Landvæsenkommissionen, der ved Skrivelse af 5 November s A meddelte Sogneraadet den ønskede Bemyndigelse.

Efter at hele det projekterede Anlæg var fuldført, gjorde Sogneraadet Indberetning herom til Landvæsenkommissionen og fremsendte samtidig Regnskab, der udviste en samlet Anlægssum af 188 449 Kr 50 Øre, hvoraf Udgiften til Anlæg af den afskærende Ledning langs Bagsværdrenden androg 134 520 Kr 51 Øre, hvortil kom Andel i Rentetab 7985 Kr 45 Øre, altsaa ialt 142, 505 Kr 96 Øre.

I et den 29 Juni 1925 afholdt Møde, til hvilket Sogneraadene og samtlige i Anlægget Interesserede var indvarslet, afsagde Landvæsenkommissionen derefter en Tillægskendelse, ved hvilken der dels som Følge af et siden Afgivelsen af Hovedkendelsen af 12 Februar 1923 vedtaget Kloakanlæg i Lyngby blev truffet Bestemmelse om en Forandring i det til Afvanding i den afskærende Ledning langs Bagsværdrenden oprindeligt bestemte Opland indenfor Lyngby-Taarbæk Kommune, dels under Hensyn hertil og til den meget betydelige Overskridelse af Overslagssummen for nævnte Ledning blev foretaget en Ændring i de tidligere fastsatte Regler for Udgifternes Fordeling, medens Hovedkendelsens Bestemmelser iøvrigt forblev uforandrede.

Denne Tillægskendelse har Gladsaxe Sogneraad indanket for nærværende, af Landbrugsministeriet under 19 September d A nedsatte Overlandvæsenkommission, idet Sogneraadet overfor denne har gjort gældende:

1. at den ved Kendelsen foretagne Oplandsændring, hvorved en Del af det i Lyngby-Taarbæk Kommune værende Opland for Kloaken er

udgaaet, medfører en Fordyrelse af Anlægget for Gladsakse Kommunes Vedkommende paa 2 à 3000 Kr, hvilken Merudgift formenes alene at burde falde Lyngby-Taarbæk Kommune til Last,

2. at den skete Ændring i Reglerne for Anlægsudgifternes Fordeling i høj Grad har kompliceret disse, og at der derfor bør vendes tilbage til de i Kendelsen af 12 Februar 1923 fastsatte Fordelingsregler, samt

3. at der bør paalægges Lyngby-Taarbæk Kommune alene at bære Forskellen mellem Overslagssummen for Arbejdet ved den afskærende Ledning langs Bagsværdrenden og den efter det aflagte Regnskab hertil medgaaede Udgift.

Klagerne har under Sagens Behandling for Overlandvæsenskommissionen frafaldet de under 1 og 2 anførte Klagepunkter men har fastholdt og krævet Kommissionens Kendelse med Hensyn til den under 3 fremførte Paastand.

Til Støtte for denne har Klagerne anført, at Lyngby-Taarbæk Sogneraad ganske har undladt at holde dem underrettede om Arbejdets Gang, og at de derfor har været uden nogetsomhelst Kendskab til, at Entreprenøren havde standset Arbejdet. Var Meddelelse herom fremkommet, kunde Gladsakse Kommune, da Anlægget paa dette Tidspunkt kun var saa lidet fremskredet, muligen være blevet frigjort for Deltagelse i Udgifterne ved dets Fortsættelse og have hjulpet sig paa anden Maade eller have foranlediget Projektet omarbejdet, saaledes at det ikke kom til at berøre de forommeldte vanskelige Jordbundsforhold.

Om Sogneraadets Henvendelse til Landvæsenskommissionen og om den Lyngby-Taarbæk Sogneraad givne Bemyndigelse til Arbejdets Fortsættelse efter Regning, der blev meddelt, uden at Landvæsenskommissionen i den Anledning fandt sig foranlediget til at indkalde de interesserede Parter — hvad formentlig burde være sket — kom Klagerne først til Kundskab i det Regnskabsmøde den 29 Juni 1925, i hvilket den indankede Tillægskendelse blev afsagt.

Klagerne hævder, at den i Sagen benyttede Fremgangsmaade er i Strid med den gældende Lovgivning, idet det i Lov Nr 128 af 19 April 1907 § 54, 6 Stk, udtrykkelig er foreskrevet, at forsaavidt et Vandafledningsanlæg udføres af den kommunale Bestyrelse, bliver Reglerne i Vandløbsloven af 28 Maj 1880 § 24, 1 Stk, om Arbejdets Udførelse efter Licitation — eventuelt Akkord — altid at følge, og at det altsaa havde været Sogneraadets Pligt, da Entreprenøren standsede Arbejdet, at foranledige ny Licitation afholdt med Hensyn til dets Fortsættelse.

Lyngby-Taarbæk Sogneraad gør heroverfor gældende, at Raadet ikke har haft nogen Forpligtelse til at give Gladsakse Kommune Meddelelse om de trufne Dispositioner, idet det til enhver Tid har staaet denne frit for at kontrollere Arbejdet og erholde alle Oplysninger dette vedrørende, at det saaledes maa tilregnes Klagerne selv, at de har været uden Kendskab til Forholdene, og at Sogneraadet maa være ansvarsfrit, da det har søgt og modtaget Landvæsenskommissionens Bemyndigelse til at lade Arbejdet udføre som angivet og har fuldført det i nøje Overensstemmelse med Kendelsen af 12 Februar 1923 og den Raadet ved Kommissionens Skrivelse af 5 November 1923 givne Bemyndigelse.

Det er derhos af Sogneraadet oplyst, at den i Kontrakten med Entreprenøren fastsatte Entreprisenum ikke omfattede Udgifterne ved Ledningens eventuelle Fundering m m, og at denne paa Grund af de forefundne Jordbundsvanskeligheder senere viste sig saa bekostelig, at den fordyrede Arbejdets Udførelse i meget høj Grad.

I Henhold til det saaledes Anførte har Sogneraadet paastaet Sagen afvist fra Overlandvæsenskommissionen.

Paa Foranledning af Overlandvæsenskommissionen har Lyngby-Taarbæk Sogneraad tilstillet Kommissionen Konditioner og Betingelser for det omhandlede Anlæg og gjort nærmere Rede for det i Sagen Passerede.

Det fremgaar heraf, at der ved Licitation den 1 Marts 1923 indkom 6 Tilbud, der synes afgivne, uden at de Bydende har været gjort bekendt med foretagne Boreundersøgelser. Da den Entreprenør, hvis Tilbud, 20 398 Kr 80 Øre, var det laveste, imidlertid kort efter Licitationen meddelte, at han havde forglemt en Post paa 12 100 Kr, og Sogneraadet forment, at det næstlaveste Tilbud, 43 970 Kr, laa forholdsvis højt, besluttedes det at afholde ny Licitation. Ved denne, der afholdtes den 12 Marts 1923, efter at der forud langs den projekterede Ledning og i hele dennes Længde var foretaget Boringer, som overværedes af Størstedelen af de Bydende, indkom 8 Tilbud, af hvilke det laveste, 33 503 Kr 70 Øre, hidrørte fra fornævnte Entreprenør, medens det næstlaveste lød paa 35 744 Kr 40 Øre og det højeste paa 52 838 Kr 60 Øre. Tiltrøds for, at der i det laveste Tilbud var taget Forbehold i al Almindelighed med Hensyn til eventuelle Funderingsudgifter, hvilket ikke var Tilfældet med det andet kun ca 2240 Kr højere Tilbud eller — afset fra et enkelt — med noget af de øvrige, af hvilke nogle hidrørte fra kendte, solide Entreprenørfirmaer, antog Sogneraadet det laveste Tilbud og afsluttede Kontrakt med vedkommende Entreprenør.

Efter de ved den sidste Licitation indkomne Tilbud synes der ikke efter den antagne Entreprenørs Standsning af Arbejdet at have været nogen Anledning for Lyngby-Taarbæk Sogneraad til at nære Betænkelighed ved Afholdelse af ny Licitation, men naar Sogneraadet var af den Opfattelse, at det ikke var muligt at angive nogen Grænse for Anlægsudgifternes Størrelse, vilde der efter Overlandvæsenskommissionens Formening have været god Grund for Sogneraadet til at forhandle med Klagerne om Sagen for eventuelt ved Henvendelse til Landvæsenskommissionen at faa de interesserede Lodsejere indkaldt til et Møde til Sagens nærmere Drøftelse. I hvert Fald vilde det have været rimeligt, om der var søgt Forhandling med Klagerne, forinden der stilledes Forslag til Landvæsenskommissionen om Arbejdets Fortsættelse efter Regning til et ganske uforudseeligt Beløb.

Medens Overlandvæsenskommissionen ikke finder Anledning til at tage Standpunkt til Spørgsmaalet om, hvorvidt Klagerne — som af dem forment — hvis de var holdt i Kundskab om Arbejdets Standsning, havde haft Mulighed for at træde tilbage eller at opnaa en Forandring af Projektet, maa Kommissionen med Klagerne være enig i, at Lyngby-Taarbæk Sogneraad ved at lade Anlægget fortsætte og fuldføre efter Regning har tilsidesat den gældende Vandløbslovgivnings udtrykkelige Forskrif-

ter om den Fremgangsmaade, der vil være at følge ved Udførelsen af et Anlæg som det heromhandlede, en Tilsidesættelse, for hvilken Sogneraadet ikke diskulperes derved, at det underhaanden fra Landvæsenskommissionen har indhentet et Samtykke eller en Tiltrædelse.

Om det af Lyngby-Taarbæk Sogneraad saaledes udviste Forhold vil kunne medføre, at Gladsaxe Kommune — som paastaet — fritages for at erstatte Lyngby-Taarbæk Kommune en væsentlig Del af den af samme forskudsvis afholdte Udgift ved Anlægget af den afskærende Ledning langs Bagsværdrenden, saaledes at de i den nævnte Ledning interesserede Lodsejeres Bidrag vil være at nedsætte, er efter Overlandvæsenskommissionens Formening et Spørgsmaal, hvis Afgørelse ligger udenfor Landvæsenskommissionernes Omraade og henhører under de ordinære Domstole, og da Sagen, efter at Klagerne som foran anført har frafaldet de øvrige af dem fremførte Klagepunkter, alene angaar dette Spørgsmaal, maa Overlandvæsenskommissionen holde for, at den vil være at afvise.

De med Overlandvæsenskommissionen forbundne Omkostninger, afset fra Honoraret til Kommissionens teknisk sagkyndige Medlem, der afholdes af Statskassen, udredes af Klagerne.

Fredag den 28 Maj.

Nr 154/1925. **Rederiet for M/S »Sulina«, Brostrøm Line, Gøteborg**
(Overretssagfører Schiørring)

mod

Handelsfirmaet **Wilh R Maegaard (Fich)**,

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at erstatte en Skade paa en Kornladning.

Østre Landsrets Dom af 23 April 1925: Sagsøgte, Rederiet for M/S »Sulina«, Brostrøm Line, Gøteborg, bør til Sagsøgerne, Handelsfirmaet Wilh R Maegaard, Odense, betale 12 508 Kr 49 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 21 Maj 1924, til Betaling sker, og denne Sags Omkostninger med 1800 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Trykfejl: S 200 L 5 f n: »Andragende«, læs: »Anbringende«.

Færdig fra Trykkeriet den 9 Juni 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 12.

Fredag den 28 Maj.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Rederiet for M/S »Sulina«, Brostrøm Line, Gøteborg, til Indstævnte, Handelsfirmaet Wilh R Mægaard, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 21 Marts 1924 ankom M/S »Sulina« til Havnen Constantza i Rumænien, og den 25 s M Kl 9 Formiddag paabegyndtes Indladningen af et Parti Majs og et Parti Byg, bestemt til Handelsfirmaet Wilh R Mægaard i Odense, efter at Lastrummene forinden var blevet besigtiget af Afsendernes Kontrolør og befundet i god Orden.

Indladningen var tilendebragt den 26 s M Kl 11,30 Formiddag, og derefter blev Skibets Tank Nr 1, der er beliggende under Lastrum Nr 2, fyldt med Vand ved Paaspringning, d v s Aabning af en Bundventil. Samme Dag Kl 12 Middag afgik Skibet fra Constantza. Da der den næste Dag ca Kl 8 Formiddag foretoges sædvanlig Pejling af Rummene, viste det sig, at der i Lastrum Nr 2 fandtes 43" Vand i Bagbords Rende-

sten og 25" Vand i Styrbords Rendesten, hvorfor der lænsedes og med korte Mellemrum foretoges Pejlinger. Mellem Kl 7 og Kl 8 Eftermiddag var Rummet læns og vedblev at være det under Resten af Rejsen. Skibet ankom til Odense den 4 Maj 1924. Ved Losningen af Majs- og Bygpartierne viste det sig, at en Del af det i Lastrum Nr 2 beroende Parti var beskadiget af Olie og Vand, og ved et den 9 Maj afholdt retsligt Syn og Skøn vurderedes Skadens Omfang til 12 104 Kr 42 Øre, hvortil kom Kørselsudgifter, 404 Kr 07 Øre, ialt saaledes 12 508 Kr 49 Øre. Et andet retsligt Syn blev derhos afholdt den 8 s M til Konstatning af Skadens Aarsag, og i den af Skønsmændene s D afgivne Erklæring hedder det bl a:

»Efter fuldstændig Oplosning af Ladningen fjernedes delvis Garneringen m m og det viste sig da, at Luftrøret i Agterkant af Nr 1-Tank St B var revnet fra en Afstand over Tanktop af ca 10" over en Længde af ca 6 Fod.

Igennem denne Revne er Vandet fra Nr 1-Tank efter Opfyldning af denne i Constantza og efter Ladningens Indtagning løbet ud i Lastrum Nr 2, dels sivet ned igennem Sandsporene til den St B Rendesten, dels løbet ovenfor Sandspor og Garnering, sivet ned igennem Garneringen og har fortsat til den B B Rendesten.

— — —

At Tankvandet har været blandet med Olie maa vi henføre til at Nr 1 Tanken har været masutvasket og Oliens som lettere end Vandet efter Tankenes Opfyldning har flydt øverst, det Vand der flød ind i Lastrummet har saaledes været ret stærkt olieblandet.

— — —«.

Efter en Udtalelse om, at Skibet ifølge Journalen ved Afgangen fra Constantza havde en Styrelastighed af ca 6 Fod agter over, hedder det videre saaledes:

»Efter at Luftrøret fra Nr 1 Tank St B er sprunget vil derfor foruden det i selve Luftrørene staaende Vand desuden den Del af Vandet i Nr 1 Tank der ved Skibets Styrelastighed kommer til at ligge over den underste Del af Revnen løbe ud i Lasten og svarer denne Vandmængde efter vort Skøn godt med det i Rendestenene pejlede.

Vi undertegnede af Retten udmeldte Besigtigelsesmænd maa i Henhold til Ovenstaaende efter vort Skøn erklære, at den skete Skade maa henregnes til hændelige Skader og ikke kan lægges Skibets Fører, Besætning eller Rederi til Last — — —

Desuden er det anvendte Materiale det sædvanemæssige om Bord i Fartøjer og i Henhold til Klassens Fordringer.

En Undersøgelse af samtlige Luft- og Pejlrør før hver Reises Begyndelse er ingenlunde kutymemæssig og foretages næppe nogensinde, idet saavel Skibets Fører som Rederi er berettiget til at gaa ud fra, at de periodisk tilbagevendende Eftersyn af Klassifikationselskabet yder den fornødne Garanti for Skibets gode Stand og umuliggøres desuden saadan Undersøgelse af Skibet i Almindelighed af den udenom Rørene liggende Træbeskyttelse.«

Ved Afhjæmningen i Retten erklærede Skønsmændene endvidere, at det sprængte Rør ikke var omgivet af nogen Trækasse, men kun beskyttet paa sædvanemæssig Maade ved Garneringsribberne, at Revnen i

Røret vel kunde opdages uden Fjernelse af Garneringsribberne, men kun meget vanskeligt, idet Revnen laa delvis mod Skibssiden, og man derfor maatte sætte Hovedet helt ind til Garneringsribberne for at se den, at det vel vilde have været muligt forinden Indladningen at foretage en Prøvefyldning af Tanken, men at saadant aldrig bliver gjort, at Fejlen ved en saadan Prøvefyldning vilde være blevet opdaget, hvis den allerede da havde foreligget, at der i Lastrummet formentlig var 4 Lufttrør og 2 Pejlrør, og at Sprængning af Rør som den omhandlede sker, men ikke ofte.

Under nærværende ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag paastaar Handelsfirmaet Wilh R Maegaard i Henhold til dets endelige Paastand nu Rederiet for M/S »Sulina«, Brostrøm Line, Gøteborg, dømt til Betaling af det ovennævnte Beløb 12 508 Kr 49 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 21 Maj 1924.

Rederiet paastaar sig frifundet.

I de for Ladningen udstedte to Konnossementer hedder det — i dansk Oversættelse — bl a:

»Vis major, Farer, Uheld og Hændelser paa Søen eller andre Fara-vande af hvilkensomhelst Art eller Beskaffenhed — — — Eksplosioner, Kedelsprængning, Brud paa Akslen eller enhver skjult Mangel (»defects«) ved Skroget og/eller Maskineri; Strandinger, Kollisioner og alle Navigationsulykker, og al Skade og Tab, der derved er forarsaget, er undtaget, selv om det maatte være foranlediget ved Mangel paa Agtpaa-givenhed, Forsømmelse eller fejlagtig Bedømmelse fra Lodsens, Kaptaj-nens, Søfolkens eller andre af Redernes Folks eller Redernes Agents Side, men medmindre det er strandet, forlist eller brændt skal intet heri indeholdt fritage Rederen for Forpligtelse til at betale Skade paa Ladningen, der er forarsaget ved daarlig Stuvning, ved urigtig eller utilstrækkelig Afstuvning, eller Mangel paa sædvanemæssig Ventilation eller ved urigtig Aabning af Ventiler, Sluser eller Porte, eller af andre Grunde end de ovenfor undtagne, og alle de ovennævnte Undtagelser er betingede af, at Damperen er sødygtig, naar den sejler ud paa Rejsen, men skjulte Fejl (»defects«) paa Skroget og/eller Maskineriet, skal ikke betragtes som Usødygtighed, forsaavidt samme ikke skyldes Mangel paa skyldig Agtpaaivenhed fra Redernes eller en af Redernes Side, eller fra Skibsinspektørens eller den korresponderende Reders Side.«

Til Støtte for deres Paastand gør Sagsøgerne gældende, at Revnen i Røret maa antages enten at have været tilstede allerede under Ind-ladningen eller at være fremkommet inden Afsejlingen under eller som Følge af Tankens Fyldning med Vand, og at Skibet herefter ikke ved Rejsens Paabegyndelse har været i sødygtig Stand i Konnossementets Betydning, idet Revnen i Røret ikke var en skjult Fejl og forøvrigt ej heller en Fejl ved Skrog eller Maskineri. Firmaet har derhos gjort gæl-dende, at det har været uforsvarligt at lade Tankens Fyldning ske ved Paaspringning og at unnlade forinden Indladningen at foretage en Prøve-fyldning, ligesom der burde have været foretaget Pejling kort efter Tank-fyldningen.

Det fremgaar af Sagen, at M/S »Sulina« er bygget af Staal i Aaret 1921, fra September s A klasset i British Lloyds 100 A 1 og under-

kastet sidste Survey i Gøteborg i Januar 1924. Ved Klassifikationen og mulig ogsaa ved det nævnte Survey maa Tankrøret antages at være blevet undersøgt og godkendt. Paa Skibets seneste Rejse forud for den heromhandlede var Tank Nr 1 blevet fyldt under Losning i Antwerpen den 7 Januar 1924 og atter lænset den 9 Februar s A; nogen Skade paa Last skete ikke under denne Rejse, og efter tilendebragt Udlosning var Garnringen og hele Bunden tør og i god Orden. Fyldningen af Tank Nr 1 den 26 Marts 1924 var nødvendig for at bringe Skibet paa Trim. Paa Rejsen fra Constantza til Odense var Skibet, efter hvad der er oplyst, ikke udsat for haardt Vejr. Endelig er det oplyst, at man tidligere ved Fyldning af Tanken havde plejet at paase, at den ikke blev fyldt højere end til Tanktaget.

Det fremgaar ikke af Sagen, hvad der har været Aarsagen til, at Røret er revnet. Efter Skibets ringe Alder kan det ikke antages at skyldes Tæring eller Slid, og ej heller er der noget, som tyder paa, at Revnen skulde være fremkommet ved Paaspringningen af Tanken. En af en Havari-Ekspert i Sagen afgivet Erklæring gaar ud paa, at det omhandlede Rør var et stuksvejset Rør og var revnet i Sømmen, samt at det ikke er sjældent, at et stuksvejset Rør uden paaviselig Grund aabner sig i Sømmen, antagelig som Følge af den ved Sejladsen fremkaldte Vibration, men at saadanne Rør dog almindeligt anvendes i Skibe og er anerkendt af de forskellige Klassifikationsselskaber.

Ejheller fremgaar det af Sagen, paa hvilket Tidspunkt Røret er revnet. Dette maa være sket nogen Tid forinden den den 27 Marts 1924 om Morgenen foretagne Pejling, men om det er sket før eller efter Indladningen eller Afsejlingen, er ikke oplyst. Der er imidlertid intet til Hinder for, at Revnen kan være opstaaet paa den forudgaaende Rejse til Constantza, uden at dette er blevet opdaget, idet Tank Nr 1 paa denne Rejse maa antages at have været tom, og der er omvendt intet særligt, der tyder paa, at Revnen skulde være opstaaet i det korte Tidsrum af ca 20 Timer, som Rejsen fra Constantza havde varet, da den ovennævnte Pejling foretoges. Medens nu Sagsøgerne ikke har haft nogen Anledning til eller Mulighed for at lade foretage en sagkyndig Undersøgelse af Skibets Sødygtighed, har Kaptajnen derimod været i Stand til og haft Anledning hertil enten ved forinden Indladningen at lade foretage en grundig Besigtigelse af Lastrummene med tilhørende Rør eller ved ganske kort efter Tankfyldningen at have ladet foretage en Pejling. Usikkerheden med Hensyn til Tidspunktet for Revnens Opstaaen findes herefter at maatte blive Rederiet til Skade, saaledes at der maa gaas ud fra, at Revnen har eksisteret, inden Skibet sejlede ud paa Rejsen. Idet derhos denne Fejl med Hensyn til Skibets Sødygtighed ikke skønnes at kunne henføres under de i Konnossementet omhandlede skjulte Fejl, maa Rederiet være ansvarligt for den som Følge af Revnen skete Skade, og da det ikke har rejst nogen Indvending mod det paastaaede Beløbs Størrelse, vil Sagsøgernes Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Rederiet at burde godtgøre Sagsøgerne med 1800 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 32/1926 (**Rigsadvokaten mod Laurits Peter Larsen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens §§ 253 og 257, tildels jfr § 64, anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder.

M a n d a g d e n 31 M a j .

Nr 248/1925. Lensgrevinde **Lerche-Lerchenborg**, Overretssagfører **C F Lerche** som Værge for den umyndiggjorte Baron **Otto Lerche** og Baron **Axel Lerche** (Winther)

m o d

Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, Aktieselskab (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om den indstævnte Banks Pligt til at erstatte Appellanterne Tabet paa en til Bankens Forvaltning betroet Aktie.

Østre Landsrets Dom af 3 Juli 1925: De Sagsøgte, Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank A/S, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Grevinde Lerche, Overretssagfører C F Lerche som Værge for den umyndiggjorte Otto Lerche, og Baron Axel Lerche, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne En for Alle og Alle for En til de Sagsøgte 100 Kr, inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanterne kun gentaget den af dem for Landsretten nedlagte subsidiære Paastand.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Lensgrevinde Lerche-Lerchenborg, Overretssagfører C F Lerche som Værge for den umyndiggjorte Baron Otto Lerche og Baron Axel Lerche, En for Alle og Alle for En, til Indstævnte, Den danske Landmandsbank, Hypo-

thek- og Vekselbank, Aktieselskab, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Andragende til Lenskontrollen af 5 Marts 1918 anholdt Kommitteret Schack Eyber for Lensgreve Chr L Lerche, Lerchenborg, om, at nogle af Greven i sin Tid som Sikkerhed for et optaget Laan i Grevskabet deponerede Livsforsikringspolicer, til samlet Paalydende 1 100 000 Kr, maatte blive udleveret ham til fri Raadighed. Hensigten var — hedder det videre i Andragendet — med Sikkerhed i disse Policer at søge optaget et Laan og for dettes Provenu at købe Statsobligationer, der saa skulde overdrages Grevens to yngre Sønner Otto og Axel. Under de derpaa følgende Forhandlinger med Lenskontrollen ændredes Andragendet derhen, at der ønskedes indkøbt Landmandsbankaktier i Stedet for Statsobligationer for derved at opnaa et større Udbytte. Ved kgl Resolution af 3 Juli s A meddeltes den ansøgte Tilladelse dog paa Vilkaar, at den Kapital, der fremskaffedes ved Hjælp af Policerne, sikredes ved Administration i Landmandsbankens Forvaltningsafdeling eller paa anden af Lenskontrollen som betryggende godkendt Maade.

Allerede den 15 April s A var der gennem Landmandsbanken for Lensgreve Lerche indkøbt Landmandsbankaktier af Paalydende 700 000 Kr for 1 106 083 Kr 33 Øre — som det maa antages, fordi Aktierne steg stærkt, og Transaktionen allerede da paaregnedes at være sikret.

Ved Gavebrev af 25 Juli s A overdrog Lehns greve Lerche disse Aktier til sine ovennævnte to Sønner, saaledes at Udbyttet — med Fradrag af Renter af Laanet — skulde for Livstid tilfalde hans Hustru.

Ved to Deklarationer af 4 September s A erkendte Lensgreve Lerche ved Indkøb af Aktierne at være blevet Banken det nævnte Beløb skyldig, at forrente med 6 pCt p a, og til Sikkerhed for denne Gæld stillede han dels de frigivne Livsforsikringspolicer, dels de indkøbte Aktier, der forvaltedes af Landmandsbanken.

Da der et Par Aar senere fremkom Rygter om Bankens mindre gode Status, vil Grevinde Lerche gentagne Gange — i December 1921, i April, Maj og Juli 1922 — have forespurgt Kommitteret Schack-Eyber om disse Rygter var begrundede, og om det ikke var bedst at sælge Aktierne, men Schack Eyber skal hver Gang have forsikret Grevinde Lerche, at Banken var god nok, og saaledes afholdt hende fra at faa Aktierne afhændet.

Under Anbringende af, at Kommitteret Schack-Eyber ved at fortie, at Banken allerede i Foraaret 1918 havde Vanskeligheder ved at placere sine Aktier, har faaet gennemført en Disposition, der udelukkende var i Bankens Interesse, og at denne Transaktion fra første Begyndelse var ugyldig efter Aftaleloven, har Sagsøgeren, Grevinde Lerche, Overretssagfører C F Lerche som Værge for den umyndiggjorte Otto Lerche,

og Baron Axel Lerche, under denne Sag principalt paastaet de Sagsøgte, Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank A/S, dømt til at tilbagebetale Købesummen for en Aktie med 1580 Kr; af Beløbet paastaas Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 28 April 1925.

Subsidiært paastaas Sagsøgte tilpligtet at betale Erstatning efter Rettens Skøn, dog ikke under 950 Kr, med Renter som ovenfor anført, idet det gøres gældende, at Kommitteret Schack-Eyber, ligeledes i Bankens Interesse, har benyttet sin Stilling til ved svingagtige Foregivender at hindre en rettidig Realisation af de paagældende Aktier, der ved det sidste af de ovenfor nævnte Tidspunkter stod i en Kurs af 95 pCt, og at Bankens Forvaltningsafdeling har forsømt at realisere de til dens Forvaltning betroede Aktier, skønt Bankens Ledelse vidste, at Aktiernes Markedsværdi var — og efter deres indre Værdi ogsaa burde være — stadig dalende.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse idet det angaaende den principale Paastand bl a hævdes, at Sagsøgerne ikke er rette Sagsøgere, idet de ved Gavebrevet kun har faaet overdraget Landmandsbankaktier, og at et eventuelt Omstødelseskrav kun tilkommer den, der købte Aktierne, nemlig Lensgreve Lerche.

Da der maa gives de Sagsøgte Medhold heri, vil den principale Paastand allerede af den Grund være at forkaste.

Med Hensyn til den subsidiære Paastand anfører de Sagsøgte, at Schack-Eyber har handlet i god Tro, og at de foran nævnte Henvendelser er sket ikke til ham paa Bankens Vegne, men i hans Egenskab af finansiel Raadgiver for Familien Lerche.

Det er i saa Henseende oplyst, at Schack-Eyber, der fra 1909 til 1911 var privat antaget Administrator af Grevskabet, siden da har fungeret som finansiel Raadgiver for Lensgreve Lerche, og at det var i denne sin Egenskab, at han gennemførte den foran skildrede Transaktion.

Da Schack-Eyber ved denne Ordning maa anses for at være optraadt som Familiens Raadgiver, og da der ikke kan paalægges Bankens Forvaltningsafdeling nogen Forpligtelse til, hvis deponerede Effekters Kursværdi er nedadgaende, at søge dem realiseret, vil ej heller den subsidiære Paastand kunne tages til Følge.

I Sagsomkostninger vil Sagsøgerne in solidum have at betale de Sagsøgte 100 Kr.

Onsdag den 2 Juni.

Nr 123/1925. Direktør **Johs Jensen** (Overretssagfører Schiørring)
m o d

Aktieselskabet **Fil-Sø**, Henne Mølle (David),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at forny et til Indstævnte leveret Motor-Kugleleje m v.

Østre Landsrets Dom af 12 Marts 1925: Sagsøgte, Munktells Danske Aktieselskab, bør til Sagsøgeren, A/S Fiil-Sø, Henne Mølle, betale 2624 Kr 91 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 15 Januar 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 800 Kr. Endvidere bør Sagsøgte sætte det ovennævnte Kugleleje i forsvarlig Stand. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Appellanten overtaget alle Aktier i Munktells Danske Aktieselskab og er derefter indtraadt i Sagen i Aktieselskabets Sted. Det bemærkes derhos, at det i Dommen omtalte Kugleleje efter Dommens Afsigelse er blevet fornyet af Munktells Danske Aktieselskab. Den af Aktieselskabet Fiil-Sø for Højesteret nedlagte Paastand gaar herefter ud paa, at Appellanten dømmes til at betale Aktieselskabet det dette ved Dommen tilkendte Beløb af 2624 Kroner 91 Øre med Renter og Sagens Omkostninger. Appellanten paastaar sig principalt frifundet, subsidiært sig kun dømt til at betale 28 Kroner.

Efter de foreliggende Oplysninger kan det ikke anses udelukket, at den »fremmede Lyd« i Motoren, som Indstævnte paatalte i Sommeren og Efteraaret 1923, i al Fald tildels har hidrørt fra det Krumtapleje, som senere løb varmt og beskadigedes som Følge af den i Dommen nævnte betydelige Fabrikationsfejl ved Smøreindretningen. Under disse Omstændigheder samt i Betragtning af den Maade, hvorpaa Munktells Danske Aktieselskab har stillet sig overfor de forskellige Henvendelser fra det indstævnte Selskab, findes der at maatte gives dette Selskab Medhold i, at det maa anses at have gjort den omtalte Fabrikationsfejl ved Motoren gældende rettidig efter Kontrakten. Herefter og da det billiges, at der ved Dommen er tilkendt Indstævnte Godtgørelse for den hafte Udgift til Motorens Reparation samt 1000 Kroner i Erstatning for Driftstab, vil Indstævntes Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 1200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Direktør Johs Jensen, bør til Indstævnte, Aktieselskabet Fiil-Sø, Henne Mølle, betale 2624 Kroner 91 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 15 Januar 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 1200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 10 April 1922 købte A/S Fiil-Sø af Munktells Danske Aktieselskab en Marine-Motor, der blev installeret i en Køberen tilhørende Sandpumper. I Kontrakten hedder det bl a: »M D A garanterer for Maskinernes Godhed i 1½ Aar i Henseende til Materiale- og Konstruktionsfejl og erstatter gratis Dele, som af disse Grunde gaar itu — — — Til fuld Betaling er sket, maa Køberen ikke lade Maskinerne efterse, reparere eller forandre af andre end Aktieselskabets Montører — — —«. Installationen var tilendebragt den 8 Juni 1922, og i det første Aarstid gav Motoren ikke Anledning til Klage.

I Efteraaret 1923 løb det ene Krumtapleje varmt, saa at Hvidmetallet smeltede og maatte erstattes af nyt Metal; Køberne ansaa dette for et tilfældigt Uheld og reklamerede ikke overfor Sælgerne. Da Motoren, efter at have staaet stille hele Vinteren, igen blev sat i Gang i Sommeren 1924, hændte det tre Gange i Løbet af de første 14 Dage, at det samme Leje løb varmt, og Metallet smeltede. I Brev af 24 Juni 1924 meddeltes dette til Sælgerne, der under 25 s M tilbød at sende en Montør, dog ikke de første 14 Dage; i Brev af 27 s M svarede Køberne, at de ikke kunde vente i 14 Dage, men maatte henvende sig til en Anden. Motoren blev demonteret; der blev indsat et nyt Smørerør og Krumtappinden blev afdrejet; Udgiften til Reparationen androg 1624 Kr 91 Øre.

I Sommeren 1923 hørtes der »en fremmed Lyd« enten fra Cylindren eller fra Kuglelejet; Køberne reklamerede straks, og Sælgerne sendte en af deres Montører for at undersøge Sagen. Denne udtalte som sin Mening, at Lyden kom fra et Kugleleje, hvor en af Kuglerne var gaaet itu, men at Køberne godt kunde vedblive at køre med Motoren indtil Vinterstandsningen. I Brev af 5 Oktober 1923 forlangte Køberne — gaaende ud fra Rigtigheden af Montørens Udtalelse — at Sælgerne skulde afholde Udgifterne ved Eftersyn m m af Lejet; i Brev af 8 s M svarede Sælgerne, at de ikke delte Montørens Anskuelse, men gik ud fra, at Lyden stammede fra Slitage.

I September Maaned 1924 lod Køberne — til Oplysning om begge ovennævnte Punkter — afholde en Syns- og Skønsforretning. I denne udtales det som ikke usandsynligt, at det var Mangler ved Smøreindretningen, der havde foraarsaget, at Lejet løb varmt, og at denne Mangel skyldtes en Fabrikationsfejl, idet et Smørerør, hvorfra Olien skulde løbe ud i et andet Rør, var drevet saa langt ned i dette, at der kun var levnet et saa lille Hul, at dette med Lethed kunde tilstoppes. Angaaende Kuglelejet hedder det, at Kuglerne i det paagældende Leje er beskadigede, og at dette hverken skyldes lokale Forhold eller mangelfuld Pasing.

Under denne Sag har Sagsøgerne, A/S Fiil-Sø, Henne Mølle, paa-staaet de Sagsøgte, Munktells Danske Aktieselskab, dømt til at forny det paagældende Kugleleje og betale Udgiften til Reparationen 1624 Kr 91 Øre samt i Erstatning for den Tid, Sandpumperen maatte ligge stille, 2000 Kr, ialt 3624 Kr 91 Øre, med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 15 Januar 1925.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet det gøres gældende, at Reklamationen er fremsat for sent, at Fejlen ved Kuglelejet ikke omfattes

af Garantien og i hvert Fald ikke kan berettigede til Indsættelse af et nyt Leje, og at Fejlen ved Smørerøret ikke kan begrunde saa omfattende Reparationer; straks, da Lejet løb varmt, burde man have undersøgt Smøringen.

Under Sagens Gang har Professor ved polyteknisk Læreanstalt H Bache afgivet en sagkyndig Erklæring, hvori Fejlen ved Smørerøret betegnes som en ret grov Skødesløshed, og hvori det udtales angaaende Kuglelejet, at Fejlen sandsynligvis er fremkommet ved, at en Skal er sprunget af en af Kuglerne, og denne Skal har saa beskadiget de andre Kugler.

Idet Reklamationen med Hensyn til Kuglelejet er sket rettidig, og Beskadigelsen maa antages at skyldes Materialefejil, vil Sagsøgte være at dømme til at sætte det paagældende Kugleleje i forsvarlig Stand.

Fejlen ved Smørerøret, der maa antages at stamme fra Fabrikationen, maa efter det Oplyste anses for en saa grov Fejl, at Sagsøgte — rent bortset fra Garantitilsagnet — maa være pligtig at refundere Sagsøgeren Udgiften til de foretagne Reparationer, mod hvis Opgørelse til 1624 Kr 91 Øre intet ses at kunne indvendes, samt at betale en Erstatning, der passende vil kunne ansættes til 1000 Kr.

Der vil herefter være at tilkende Sagsøgeren 2624 Kr 91 Øre med Renter som paastaet og Sagens Omkostninger — derunder Udgifterne til de afholdte Skønforretninger — med 800 Kr.

Fredag den 4 Juni.

Nr 12/1926. Proprietærene **Lars Jensen, Jens Larsen og L Laur-
sen** (V Kondrup)

mod

Heinrich Pingel & Co, Aktieselskab (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Berettigelse til forud for Appellanterne at erholde Fyldestgørelse for et nærmere bestemt Beløb i Provenuet af nogle udlagte ved Tvangsauktion bortsolgte Effekter.

Østre Landsrets Dom af 31 December 1925: Sagsøgerne, Heinrich Pingel & Co A/S, bør være berettigede til forud for de Sagsøgte, Proprietær Lars Jensen, Sorø, Proprietær Jens Larsen, Sorø Landsogn, og Proprietær L Laurson, Lyngø, at erholde Fyldestgørelse for 2090 Kr 38 Øre med heraf paaløbne og paaløbende Renter af det ovennævnte Restprovenu 2097 Kr 57 Øre med Renter. Sagens Omkostninger bør de Sagsøgte En for Alle og Alle for En tilsvare Sagsøgerne med 250 Kr. De idømte Sagsomkostninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.
I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afslagselse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at de Sagsøgte, Proprietær Lars Jensen, Sorø, Proprietær Jens Larsen, Sorø Landsogn, og Proprietær L Laursen, Lyngø, ved en den 4 Maj d A af Frederiksberg Birks Fogedret foretaget Udlægsforretning havde erholdt Udlæg i forskellige Fouragehandler Chr Jensen, Vesterbrogade 204, tilhørende Effekter, deriblandt 3 Hopper, 2 Ladevogne, 1 Kagebrækker, 1 Triør m m, til Sikkerhed for et Tilgodehavende, der under Forretningen opgjordes til 6362 Kr 64 Øre med Renter og Omkostninger, erholdt Sagsøgerne, Heinrich Pingel & Co A/S, ved en den 27 s M hos Fouragehandler Jensen afholdt Udlægsforretning Udlæg bl a i de ved Forretningen den 4 Maj registrerede Effekter med Undtagelse af Kagebrækkøren og Triøren til Sikkerhed for et Beløb af 2421 Kr 30 Øre med paaløbne og paaløbende Renter og Omkostninger. Den 22 Juli d A begærede Overretssagfører Vilh Meyer for de Sagsøgte de disse udlagte Effekter bortsolgt ved Tvangsauktion og ved en den 24 s M hos Vognmand Chr Jensen foretaget Kontinuation af den oprindelige Udlægsforretning dekreterede Fogden, at det Udlagte var de Sagsøgte udleveret til Forauktionering. Samtidig traf imidlertid Overretssagfører Vilh Meyer paa de Sagsøgte Vegne Aftale med Rekvisitus om, at Effekterne ikke skulde føres bort, men afhændes ved en Tvangsauktion, der skulde afholdes paa Stedet, og i Henhold til denne Aftale blev Effekterne ikke bortfiærnet. Efter at Overretssagfører Meyer s D til Fogden havde indgivet Begæring om, at Effekterne maatte blive stillet til Tvangsauktion, fandt Auktionen Sted den 3 August. Ved Auktionen indbragte samtlige de til de Sagsøgte udlagte Effekter netto 2256 Kr 38 Øre, hvoraf 2090 Kr 38 Øre udgjorde Nettoprovenuet af de Effekter, hvori ogsaa Sagsøgerne havde erholdt Udlæg.

Den 12 August indsendte Overretssagfører Niels Nielsen paa Sagsøgenes Vegne en Skrivelse til Fogedretten, hvori han krævede, at Sagsøgerne fyldestgjordes af Auktionsprovenuet forud for de Sagsøgte, idet han under Henviisning til Bestemmelserne i Retsplejeloven § 533, 2 Stk, gjorde gældende, at de Sagsøgte havde forsømt inden 12 Uger efter Udlægsforretningens Slutning at skride til Tvangsauktion eller at faa det Udlagte bragt ud af Skyldnerens Besiddelse. Ved et af Fogedretten den 24 September affattet Udkast til Fordeling af Auktionsprovenuet udtales

det imidlertid, at det forekommer Fogedretten, at Overretssagfører Meyer ved den afholdte Kontinuationsforretning og den in continenti dermed afholdte Auktion har opfyldt de i Retsplejelovens § 533 fastsatte Betingelser for overfor den senere Udlægshaver at faa Auktionsprovenuet udbetalt. Efter at Overretssagfører Nielsen ved Skrivelse til Fogedretten af 17 Oktober havde opgjort sine Mandanters Fordring til 2460 Kr 66 Øre med Renter 11 pCt p a af Resthovedstolen 2331 Kr 30 Øre fra den 19 Maj d A, blev der den 23 Oktober afholdt Møde i Fogedretten til Foretagelse af den foreskrevne Mægling mellem Parterne, men da der ikke kunde opnaas Enighed om Fordelingen af Retsprovenuet, der ved Mødet af Fogden opgjordes til 2097 Kr 57 Øre med Renter, henviste Fogden Parterne til almindelig Rettergang.

Under nærværende ved Retten for Sorø Købstad m v forberedte, i Henhold til Stævning af 26 Oktober d A anlagte Sag har Sagsøgerne endelig paastaet, at de kendes berettigede til forud for de Sagsøgte at erholde Fyldestgørelse for 2090 Kr 38 Øre med heraf paaløbne og paaløbende Renter af det ovennævnte Restprovenu 2097 Kr 57 Øre med Renter.

De Sagsøgte har paastaet Fogedrettens Udkast til Fordeling af Auktionsprovenuet godkendt, idet de gør gældende, at de har iagttaget den i Retsplejelovens § 533, 2 Stk, foreskrevne Fremgangsmaade og overholdt den sammesteds foreskrevne Frist og saaledes opfylder Betingelserne for at kunne kræve Auktionsprovenuet udbetalt.

Der findes imidlertid at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at de udlagte Effekter ikke ved Fogedforretningen den 24 Juli d A og den i Forbindelse hermed af Overretssagfører Meyer truffne Ordning kan siges at være bragt effektivt ud af Vognmand Chr Jensens Besiddelse og da den citerede Bestemmelse om, at der inden 12 Uger efter Udlægsforretningens Slutning skal skrives til Tvangsauktion, ikke findes fyldestgjort ved den inden Fristens Udløb skete Begæring om Afholdelse af Tvangsauktion, der først fandt Sted efter Fristens Udløb, vil Sagsøgernes Paa-stand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte in solidum at burde tilsvare Sagsøgerne med 250 Kr.

M a n d a g d e n 7 J u n i .

Nr 160/1925 og 213/1925. Rigsadvokaten

m o d

Fru **Marie Haltoft** (Thamsen) og Fru **Anna Kirstine Reinhardt** (Ahnfelt-Rønne),

betræffende Æresførnærmelser.

Østre Landsrets Dom af 14 Maj 1925: De ovennævnte for Sagsøgerne, Assistent A C Larsen og Hustru, Fru Marie Larsen, for-

nærmelige Udladelser bør være døde og magtesløse. De Sagsøgte, Marie Haltoft og Anna Kirstine Reinhardt, bør straffes med simpelt Fængsel, Førstnævnte i en Maaned og Sidstnævnte i tre Maaneder. Saa bør de nævnte Sagsøgte og En for Begge og Begge for En til Sagsøgerne betale 1500 Kr og Sagens Omkostninger med 500 Kr. De idømte Beløb at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er efter Begæring af Fru Haltoft og Fru Reinhardt indanket for Højesteret i Strafferetsplejens Former.

Ved de af Fru Haltoft og Fru Reinhardt afgivne Forklaringer og det iøvrigt Oplyste maa det anses for godtgjort, at Fru Haltoft paa Foranledning af en Forespørgsel fra Snedkermester Blomquist har udtalt til denne, at Larsens havde løsagtige Fruentimmer til Huse, og at Fru Larsen søgte Erhverv ved Utugt, og at Fru Reinhardt dels overfor Snedkermester Blomquist, dels overfor nogle af Husets Beboere har udtalt sig paa lignende Maade. Derimod kan det ikke anses godtgjort, at Fru Haltoft og Fru Reinhardt er fremkommet med andre for Larsen og Hustru fornærmelige Udtalelser, der ligger indenfor Paatalens Ramme.

Ved de foreliggende, i det Væsenlige efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes det nu at være bevist, saavel at Larsens har haft adskillige løsagtige Fruentimmer boende hos sig som at Fru Larsen har søgt Erhverv ved Utugt. Herefter vil Fru Haltoft og Fru Reinhardt være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Larsen og Hustru in solidum at burde betale til Fru Haltoft og Fru Reinhardt med 200 Kroner til hver.

Thi kendes for Ret:

Fru Marie Haltoft og Fru Anna Kirstine Reinhardt bør for Tiltale af Assistent A C Larsen og Hustru Fru Marie Larsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Assistent A C Larsen og Hustru, En for Begge og Begge for En, til Fru Haltoft og Fru Reinhardt med 200 Kroner til hver, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Slutningen af November 1924 indløb der til Direktør i Det forenede Dampskibsselskab, Reinhard, et anonymt Brev, hvori det om en i Sel-

skabet ansat Assistent Larsen udtaltes, at han ikke hørte hjemme i den Stilling, da han var en slet Person, som tvang sin Hustru til at tjene Penge ved Utugt, og at han og hans Hustru drev Rufferi. Brevet blev afgivet til Direktør i Selskabet, Kørbing, hos hvem Assistent Larsen var og i ca 4 Aar havde været ansat som Privatsekretær. Da Kørbing af en hos en anden af Selskabets Direktører ansat Sekretær, Hansen, erfarede, at der indenfor Selskabets Personale verserede lignende Rygter om Larsen og hans Hustru som de i Brevet anførte, og da Kørbing fik dette bekræftet ved Afhøring af forskellige Personer, overgav han Brevet til Larsen med Paalæg om at foranstalte en Undersøgelse for at faa Rygterne afkræftet og tilkendegav ham, at han var suspenderet fra sin Stilling, indtil Resultatet af Undersøgelsen forelaa. Larsen henvendte sig nu til Københavns Politi, som det dog ikke lykkedes at skaffe Klarhed i Sagen, og bemeldte Assistent A C Larsen og Hustru, Fru Marie Larsen, har derefter anlagt nærværende Sag mod Kassererassistent Arthur Blomquist, Snedkermester Sigurd Børge Blomquist, Marie Haltoft og Anna Kirstine Reinhardt, idet de gør gældende, at disse dels har fremsat, dels videreført Beskyldninger mod Sagsøgerne for henholdsvis Alfonseri og Rufferi og for, at Larsen har tvunget sin Hustru til at gaa paa Gaden for at tjene Penge ved Utugt, samt at Snedkermester Blomquist og Fru Haltoft har beskyldt Larsen for at have faaet større Bøder for ulovligt Spiritussalg fra Hjemmet. Sagsøgerne paastaar disse Udladelser mortificeret og de Sagsøgte straffet for de fremsatte Ærefofnærmelser samt in solidum dømt til at betale dem en Erstatning af 1500 Kr eller efter Rettens Skøn.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Det er under Sagen godtgjort, at Fru Reinhardt og Fru Haltoft bl a til Snedkermester Blomquist, der har haft Reparationsarbejde i den Ejendom, hvori Larsens bor, har fremsat Sigtelser mod Larsen for Alfonseri, mod hans Hustru for erhvervsmæssig Utugt og mod dem begge for Rufferi, og at Blomquist, der iøvrigt overfor de nævnte Sagsøgte har udtalt, at Møbleringen af Larsens Lejlighed kunde tyde paa Sigtelsernes Rigtighed, har bragt dem videre til sin Broder, Assistent i Det forenede Dampskibs-Selskab, A Blomquist, der igen videreførte dem til Kasserer i Dampskibsselskabet, Griis, som atter har meddelt dem til en hos en af Selskabets Direktører ansat Sekretær, Hansen, der, da det anonyme Brev indløb, underrettede Kørbing om, hvad han saaledes havde hørt.

Ved Bevisførelsen i Sagen er der ikke blot Intet fremkommet til Bestyrkelse af de fremsatte Sigtelser, men tværtimod taler Sagens Oplysninger med al Styrke for, at Sigtelserne er blottede for Sandsynlighed.

De Sagsøgte Blomquist har derefter til Retsbogen afgivet den Erklæring, at efter Bevisførelsen er de i Ejendommen verserende Rygter dels ganske ubeviste, dels notorisk løgnagtige, og udtalt deres uforbeholdne Undskyldning og Beklagelse af, at saadan Sladder og ondsindet Opspind henholdsvis ved og af dem er indbragt og videreført i Det forenede Dampskibs-Selskab. Sagsøgerne har derpaa frafaldet deres Paa-stande overfor disse Sagsøgte.

De ovennævnte Sigtelser vil som Følge af det Anførte være at mortificere og de Sagsøgte være at anse efter Straffelovens § 215. Straffen

findes for Fru Reinhardt, der efter alt Foreliggende maa antages at have været særlig virksom for at fremsætte og udbrede Sigtelserne og at have benyttet dem systematisk som Hævnaakt i Anledning af en Huslejesag, at burde bestemmes til simpelt Fængsel i tre Maaneder, for Fru Haltoft til lige Fængsel i en Maaned.

Hvad angaar den af Sagsøgerne paastaede Erstatning bemærkes, at Larsen paa Grund af en ved Suspensionen og de denne foranledigende Beskyldninger fremkaldt Depression den 9 Februar d A maatte foranstaltes indlagt paa Kommunehospitalets 6 Afdeling, hvor han fremdeles opholder sig, og at Fru Larsen ifølge en fremlagt Lægeerklæring er blevet psykisk stærkt nedbrudt ved, hvad der er overgaaet hende og hendes Mand. De Sagsøgte findes herefter i Medfør af Straffelovens § 303 in solidum at burde tilpligtes at betale Sagsøgerne en Godtgørelse, der passende vil kunne bestemmes som af Sagsøgerne paastaet.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte, ligeledes in solidum, have at betale Sagsøgerne med 500 Kr.

Nr 164/1925. Mejeriejer, Proprietær **A Danielsen** (Graae)

m o d

Grosserer **F F Jørgensen**, Rentier **J A J Blichkilde** og Mejeriejer **H O Nissen** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværende ved Ophøret af en Forpagtningskontrakt.

Østre Landsrets Dom af 28 Maj 1925: Sagsøgeren, Mejeriejer, Proprietær Danielsen, Fiskebæk, bør til Sagsøgte, Grosserer F F Jørgensen, betale 6000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 14 April 1925, til Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte, Grosserer F F Jørgensen, Rentier J A J Blichkilde, Glostrup, og Mejeriejer H O Nissen, Storehedinge, 700 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at de Indstævnte dømmes til in solidum at betale ham 8630 Kroner med Renter, nemlig det i Dommen nævnte Beløb af 9130 Kroner med Fradrag af det Beløb af 500 Kroner, som der er Enighed mellem Parterne om tilkommer de Indstævnte i Godtgørelse for Forbedring af Bygninger m v. De Indstævnte paastaar sig frifundet for Appellantens Tiltale. Indstævnte Jørgensen paastaar derhos Appellanten dømt til at betale ham 10 000 Kroner, nemlig

det i Dommen nævnte Beløb af 8440 Kroner. — Værdien af Køleanlægget, Kærnen og Køleren — med Tillæg dels af det foranævnte Beløb af 500 Kroner, dels af et Beløb af ca 1000 Kroner, som Indstævnte Jørgensen beregner sig i Godtgørelse for forskellige Genstande — udover de fornævnte — som er blevet anskaffet af de Indstævnte i Forpagtningstiden. Appellanten paastaar sig endelig frifundet for Indstævnte Jørgensens Tiltale.

Det maa billiges, at der ved Dommen er tillagt Indstævnte Jørgensen Godtgørelse for de af ham foretagne Anskaffelser af et Køleanlæg, en Kærne og en Køler, medens der ikke er Grundlag for hans Paastand om Godtgørelse for yderligere Nyanskaffelser. Der vil derhos være at tilkende Jørgensen det ovennævnte Beløb af 500 Kroner i Anledning af Forbedring af Bygninger m v.

Paa den anden Side maa det efter Bestemmelserne i Forpagtningskontraktens § 9 antages, at der tilkommer Appellanten Vederlag for den ved Slid og Ælde foraarsagede Forringelse af Maskiner og Inventar i Forpagtningstiden. Dette Kravs nøjagtige Størrelse lader sig vanskelig angive paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger, hvorved særlig bemærkes, at det findes betænkeligt at lægge til Grund, hvad Vurderingsmændene ved Afleveringsforretningen af 1924 har udtalt om, at der siden 1914 er sket en gennemsnitlig Prisstigning af 200 pCt, men Retten skønner, at Beløbet ækvivalerer, hvad der efter det Ovenstaaende tilkommer Indstævnte Jørgensen hos Appellanten. Parterne vil heretter være at frifinde for hinandens Tiltale.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Mejeriejer, Proprietær A Danielsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Grosserer F F Jørgensen, i denne Sag fri at være. De Indstævnte, Grosserer F F Jørgensen, Rentier J A J Blichkilde og Mejeriejer H O Nissen, bør for Tiltale af Appellanten i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Forpagtningskontrakt, dateret 7, 9 og 11 November 1914, forpagtede de tre Sagsøgte, Grosserer F F Jørgensen, Rentier J A J Blich-

Færdig fra Trykkeriet den 16 Juni 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 13.

Mandag den 7 Juni.

kilde, Glostrup, og Mejeriejer H O Nissen, Storehedinge, for en aarlig Afgift af 6000 Kr i Forening det Sagsøgeren tilhørende Fiskebæk Mejeri med dertil hørende Udsalg i Gedser for et Tidsrum af 10 Aar fra 1 November 1914 at regne. Forpagtningskontrakten indeholder bl a følgende Bestemmelser:

§ 2

Forpagtningen omfatter samtlige Mejerilokaler — — — og alt forefindende Inventar og Maskiner, der anvendes til Mejeriets Drift.

§ 6

Saaftremt Mælkemængden ved Fratrædelsen skulde være reduceret af Betydning, da skal der ydes Ejeren en Godtgørelse beregnet efter 3000 Kr for hver 1000 000 Pund Mælk aarlig Levering, som Nedgangen andrager, dog er Forpagterne fri i denne Henseende, ifald de bevislig har budt Levørandørerne $\frac{1}{4}$ Øre pr Kande over de konkurrerende Andelsmejeriers Pris, og at Fragangen ikke skyldes berettiget Klage over Vægtforskelle. Forpagterne har Ret til Fremforpagtning, dog at Forpagterne selvfølgelig uden Hensyn dertil er ansvarlig for Kontraktens skadesløse Opfyldelse.

§ 8

Forpagterne skal levere Damp til god og forsvarlig Opvarmning af Ejerenes Beboelse og Damp til Vask, samt holde Akkumulatoren opladet, saa Ejeren har elektrisk Lys i sin Lejlighed og tilstrækkelig Kraft til de tilstedeværende Ledninger.

§ 9

Hver af Parterne vælger en Mand til ved Forpagtningens Tiltrædelse at optage et Skøn over Alt, hvad der er indbefattet under Forpagtningen og en Vurdering af alle Maskiner og Inventar. Ved den eventuelle Fratrædelse skal paa lignende Maade finde en Vurdering Sted, i hvilken Vurdering ogsaa indbefattes Tilbygninger, som Forpagterne har foretaget og det muligt manglende eller overskydende Beløb erstattes henholdsvis Ejeren eller Forpagterne. Den udvendige Vedligeholdelse af Bygningerne paahviler Ejeren, hvorimod den indre Vedligeholdelse samt Vedligeholdelsen af Maskiner og Materiel paahviler Forpagterne. Alle

Maskiner og Driftsmateriel skal vedligeholdes paa god og forsvarlig Maade, ligesom Virksomheden i det Hele skal holdes i god og forsvarlig Drift.

Ved Forpagtningsforholdets Begyndelse i 1914 og Ophør i 1924 blev der henholdsvis den 10 November 1914 og den 30 Oktober 1924 i Overensstemmelse med Reglerne i Kontraktens § 9 foretaget en Vurdering af de tilstedeværende Maskiner og Inventar, og Værdien heraf sattes i 1914 til 11 775 Kr og i 1924 til 26 195 Kr.

Vurderingsmændene udtaler i Begyndelsen af Forretningen af 1924, at de gaar ud fra, at Prisstigningen siden 1914 paa Effekter af den i Forretningen ommeldte Art gennemsnitlig kan sættes til 200 pCt.

Sagsøgeren paastaar nu under nærværende Sag de Sagsøgte dømt til in solidum at betale 11 716 Kr 69 Øre med Renter.

Til nærmere Begrundelse heraf anføres:

1) at da det maa paahvile Sagsøgte at aflevere det forpagtede Mejeri med Inventar af ganske samme Kvalitet og Værdi, som er udleveret til dem, er de pligtige i Henhold til Vurderingsmændenes Udtalelser om Prisstigningen paa 200 pCt at betale ham Forskellen mellem Værdien af det Afleverede 26 195 Kr og tre Gange den i 1914 satte Værdi 11 775 Kr, hvilken Forskel udgør 9130 Kr,

2) at de Sagsøgte i Henhold til Kontraktens § 6 er ansvarlige for en Nedgang i Mejeriets Mælkemængde, der under Hensyn til den konstaterede Nedgang i November Maaned 1924 beregnes til 12 Gange denne eller 514 448 kg for et Aar, og at de i Erstatning herfor dømmes til at betale 3086 Kr 69 Øre. I disse Beløb, tilsammen 12 216 Kr 69 Øre, fradrages 500 Kr, som Sagsøgeren erkender, at det paahviler ham at betale de Sagsøgte til Afgørelse af ethvert Spørgsmaal om Bygningernes Vedligeholdelse efter Forpagtningskontrakten; herved fremkommer Beløbet 11 716 Kr 69 Øre.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Endvidere paastaar Grosserer F F Jørgensen Sagsøgeren, Proprietær A Danielsen, tilpligtet at betale sig 20 187 Kr 50 Øre med Renter 5 pCt p a af 14 920 Kr fra 1 November 1924 og af 5267 Kr 50 Øre fra Sværskriftets Dato, den 14 April 1925, til Betaling sker. Blichkilde og Nissen er tidligere udtraadt af Forpagtningsforholdet.

Til nærmere Begrundelse af disse Paastande anføres, at det efter Forpagtningskontraktens § 9 kun paahviler Forpagterne at vedligeholde alle forpagtede Maskiner og Driftsmateriel paa god og forsvarlig Maade, og at dette er sket. De Sagsøgte mener derfor, at der ikke paahviler dem nogen Erstatning, og at Forskellen mellem Vurderingssummerne for Maskiner og Materiel ved Tiltrædelsen og ved Fratrædelsen 14 420 Kr — foruden de 500 Kr for Bygningernes Forbedring — hvilken Forskel dels skyldes, at Værdistigningen paa de gamle Maskiner har været større end Forringelsen paa Grund af Slid, og dels at Forpagterne har foretaget Nyanskaffelser af Værdi til henimod 9000 Kr, tilkommer dem.

Hvad angaar de 5267 Kr 50 Øre henvises til, at Sagsøgeren i 1916 og senere har foretaget en meget betydelig Udvidelse af sin Lejlighed, og at den Forpagterne i Henhold til Forpagtningskontraktens § 8 paahvilende Pligt til at levere Damp til »Opvarmning af Ejerens Beboelse«

og elektrisk Lys kun angik Lejligheden, som den var i 1914. Beløbet, de gør Paastand paa, er beregnet efter en Udvidelse af Lejligheden med 170 m² og ansættes til 2867 Kr 50 Øre for Centralvarme og 2400 Kr for Lys i Aarene 1917—24, og de hævder gentagne Gange tidligere at have protesteret mod det forøgede Forbrug af Damp og elektrisk Lys. Med Hensyn til Sagsøgerens Krav paa Erstatning for Nedgang i Mejeriets Mælkemængde, hævder de Sagsøgte, at Sammenligningen efter Kontraktens § 6 maa foretages mellem første Aar, efter at Forpagterne har overtaget Mejeriet, og sidste Aar inden Afleveringen, og herefter er der ingen Nedgang, for hvilken de er erstatningspligtige, idet den mulige Nedgang, som de iøvrigt allerede, fordi de vitterligt meget gerne har villet betale endog mere end den i § 6 ommeldte Overpris til Producenterne, ikke kan have Ansvar for, er indtraadt, efter at Ejeren selv har overtaget Mejeriet og mulig skyldes personlige Grunde.

Sagsøgeren har overfor det af Sagsøgte Anførte fastholdt de af ham nedlagte Paastande og paastaet sig frifundet for Modpartens Søgemaal. Han henviser her til sin egen Paastand om, at der tilkommer ham Erstatning for Forskellen mellem Inventarets Salgsværdi i 1914 og i 1924, og med Hensyn til Erstatningen for udvidet Varme- og Elektricitetsforbrug anfører han, at Udvidelsen er sket i fuld Overensstemmelse med de Sagsøgte, at den ikke er nær saa stor som paastaet, og at navnlig det elektriske Lys kun drejer sig om ca 10 nye Lamper, at Varmen og Leveringen af elektrisk Lys største Delen af Forpagningstiden har været i allerhøjeste Grad mangelfuld og utilstrækkelig, og at Udvidelse overhovedet ikke efter de tilstedeværende Forhold med Brændsel m m kan have medført nogen Udgift, der kan sættes til nogen Pengeværdi.

Under Sagen er afhørt som Vidner de Mænd, der har foretaget Vurderingsforretningen i 1924, deres Opmand og forskellige andre Personer. Efter Vurderingsmændenes og Opmandens Forklaring maa de Sagsøgte i det Store og Hele antages at have afleveret de forpagtede Maskiner og Mejerigenstande saaledes, at de maa siges at have opfyldt Bestemmelserne i Kontraktens § 9 om, at de paagældende Genstande skal vedligeholdes paa god og forsvarlig Maade, og at Genstandene kun er forringet med, hvad der skyldes naturligt Slid; de har derhos uimodsagt anbragt, at deres Udgifter til Vedligeholdelse og Nyanskaffelser, bortset fra nedennævnte, har andraget gennemsnitlig ca 5000 Kr aarlig. De har endelig ved Nyanskaffelse af et Køleanlæg, en Kærne og en Køler tilført Mejeriet virkelig blivende Værdiforhøjelser.

Under Hensyn hertil og til, at den af Sagsøgeren opstillede Beregningsmaade ikke skønnes at have nogen Hjemmel i Forpagtningskontrakten vil de Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgerens Krav paa de 9130 Kr.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Erstatning for Nedgang i Mælkemængden findes den af Sagsøgeren anvendte Beregningsmaade ikke at være rigtig, og efter de afgivne Forklaringer maa der gaas ud fra, at de Sagsøgte har budt Leverandørerne mindst $\frac{1}{4}$ Øre pr Kande over de konkurrerende Andelsmejeriers Pris, og at der ikke har været Klage over Vægtforskelle; der vil derfor heller ikke paa dette Punkt kunne tilkendes Sagsøgeren nogen Erstatning.

Hvad angaar den af Grosserer Jørgensen nedlagte Paastand om, at Sagsøgeren tilpligtes at betale ham 14 920 Kr, fremgaar det af den i 1924 afholdte Skønsforretning, at fornævnte Køleanlæg, Kærne og Køler deri er ansat til en samlet Værdi af 8440 Kr; Sagsøgeren har derhos som anført erkendt, at der tilkommer de Sagsøgte 500 Kr i Godtgørelse for Forbedring af Bygninger m v i Forpagtningstiden. Medens der nu som nævnt ikke kan blive Spørgsmaal om at tilkende Grosserer Jørgensen nogen Godtgørelse paa Grund af Konjunkturstigning, findes der derimod at maatte tilkomme ham Godtgørelse for de Mejeriet tilførte nye Værdier, hvilken Erstatning vil være at fastsætte ved Rettens Skøn og passende vil kunne sættes til 6000 Kr.

Med Hensyn til Grosserer Jørgensens Paastand om Erstatning for det forøgede Varme- og Elektricitetsforbrug er Sagsøgerens Forklaring om den ringe Betydning, denne har haft, i væsenlig Grad bestyrket ved de afgivne Vidneforklaringer, og Sagsøgeren vil derfor være at frifinde paa dette Punkt.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren, Proprietær Danielsen, efter Omstændighederne at burde betale de Sagsøgte med 700 Kr.

Onsdag den 9 Juni.

Nr 196/1925. Købmand N Kjær eller nu hans Dødsbo (Liebe)
mod

**Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund
og De samvirkende Fagforbund i Danmark (David),**

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Erstatningsansvar for Tab tilføjet Appellanten ved en Blokade.

Østre Landsrets Dom af 27 Juni 1925: De Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Købmand N Kjær, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte med 250 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Landsretsdommens Afsigelse er Købmand Kjær afgaaet ved Døden, og hans Dødsbo er derefter indtraadt i Sagen i hans Sted.

Under Hensyn til den Maade, hvorpaa de Indstævnte er gaaet frem ved Iværksættelsen af Blokaden overfor de paagældende

Gaardejere og overfor Købmand Kjær findes Blokaden overfor Kjær at maatte betegnes som retstridig. Herved lægges bl a Vægt paa, at de Indstævnte, som det maa antages usandfærdigt, offentligt har sigtet Ejerlaget for at have lockoutet Lagets Arbejdere, at de Indstævnte adskillige Gange har offentliggjort Navnene paa Personer, der var Gaardejerne behjælpelige med Afsættelsen af deres Produkter, og at de Indstævnte paa den i Dommen nærmere beskrevne Maade — bl a ved Henvendelser til og Trusler om Strejke og Blokade overfor Kjærs Forretningsforbindelser — har søgt helt at standse hans Handel med de i Blokadeerklæringen overfor ham nævnte Artikler. Herefter vil de Indstævnte være at dømme til in solidum at erstatte Kjærs Dødsbo det Tab, som de ved deres Blokade har tilføjet Kjær i Tiden indtil den Dag — den 10 Juni 1925 — da Sagen optoges til Dom ved Landsretten. Denne Erstatning findes efter Omstændighederne at burde sættes til 30 000 Kr med Renter, og der vil herefter være at give Dom i Overensstemmelse hermed.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Dødsboet med 3000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør, En for Alle og Alle for En, til Appellanten, Købmand N Kjær eller nu hans Dødsbo, betale 30 000 Kroner, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 1 Maj 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 3000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 18 Februar 1924 tilskrev Dansk Arbejdsmandsforbund Købmand N Kjær i Mørke saaledes:

»Som Dem formentlig bekendt er der for Tiden Konflikt mellem Kolindsund Ejerlaug og Landarbejderforbundet, og denne Konflikt har medført, at De samvirkende Fagforbund, af hvilken Centralorganisation saavel Landarbejderforbundet som Dansk Arbejdsmandsforbund er Medlemmer, paa lovlig Maade har etableret Blokade overfor Varer til eller fra nævnte Laug eller dets Medlemmer.

I Henhold til denne paa lovlig Maade varslede Blokade og den Besked, vi herom har faaet, har vi blokeret Kolindsund-Varer rundt om,

hvor disse maatte fremkomme, og det har, saa vidt vi ved, ogsaa ført med sig, at det har været næsten umuligt for de stridslystne Arbejdsgivere at faa deres Landbrugsprodukter afsat.

Nu har Landarbejderforbundet imidlertid meddelt os, at Kolindsund Lodsejere nu gaar den Omvej, at lade Dem, Hr Købmand, sælge Varerne, saaledes at disse ikke længere fremtræder som afsendt fra Kolindsund, men derimod som afsendt af Dem, og i den Anledning har Landarbejderforbundet i Henhold til Vedtagelsen indenfor De samvirkende Fagforbund krævet af os, at vi ogsaa søgte at standse denne Trafik og blokere Deres Virksomhed for saa vidt angaar Salg af Korn, Halm, Hø og Frø og Indkøb af Kul, Olie og Kunstgødning, som De formentlig leverer til Kolindsund Lodsejere.

Konflikten er altsaa lovlig, og vi er nødt til at respektere De samvirkende Fagforbunds Paabud. Vi ønsker imidlertid ikke i højere Grad end strengt nødvendigt at komme i Klammeri med andre Arbejdsgivere, og det er da ogsaa ved Henvendelse til Arbejdsgivere i andre Byer lykkedes os at formaa disse til at afbryde Forbindelsen med Kolindsund, saalænge Konflikten med dette Ejerlaug og dets Arbejdere er løbende.

Det samme skal vi henstille til Dem at gøre, og vi gaar ud fra, at De selv forstaar, at hvis De opretholder det Forhold, at De er Mellemand for dette Ejerlaug, saa vil det være i hvert Fald meget vanskeligt for os og vore Medlemmer rundt om i Landet at skelne imellem de Varer, som paa Deres Navn udsendes for egen Regning og dem, der paa Deres Navn udsendes stammende fra Kolindsund, og det samme gælder selvfølgelig ogsaa saadanne Varer, som De indkøber og leverer videre til Landmændene — Kul, Olie og Kunstgødning — ogsaa her vil det være overordentlig vanskeligt at bedømme, hvilke Varer, der er bestemt til Kolindsund og hvilke ikke, og derfor vil vi næppe kunne lade være med at effektuere en eventuel Blokade paa den af Landarbejderforbundet ønskede Maade som en Blokade af Deres Salg af Korn, Halm, Hø og Frø og Deres Indkøb af Kul, Olie og Kunstgødning.

Som sagt, vi mener, at noget saadant maa kunne undgaas, og vi retter derfor den foran anførte Henstilling til Dem og imødeser gerne snarest belejligt Deres Meddelelse om, hvorvidt De kan tiltræde dette eller ej.

Kan De ikke tiltræde det, anmoder vi Dem om at betragte nærværende Brev som et første Varsel om, at Blokaden vil blive effektueret overfor Dem i den anførte Udstrækning.«

Købmand Kjær svarede ikke paa denne Henvendelse, men da han fik en ny Skrivelse, oplyste han Dansk Arbejdsmandsforbund om, at han ikke var eller havde været Mellemand for Ejerlauget, men havde i de sidste ca 30 Aar købt en Del af Kolindsunds Produkter. Forsaavidt Blokade trods dette etableredes overfor ham, gjorde han Forbundet ansvarlig for Tab og Ulemper herved.

Den 21 Marts modtog han derefter følgende Skrivelse fra De samvirkende Fagforbund i Danmark:

»Hoslagt tillader vi os at fremsende Genpart af en Skrivelse, som vi D D har tilstillet Dansk Arbejdsgiverforening, hvori vi med den i nævnte Skrivelse givne Begrundelse giver første Varsel om Blokade over-

for Dem i det i Skrivelser nævnte Omfang. Vi tilføjer, at De maa betragte Skrivelser ogsaa som et første Varsel overfor Dem»,

samt en Genpart af en Skrivelse af 21 Marts 1924 fra bemeldte Fagforbund til Arbejdsgiverforeningen, hvilken Skrivelse har følgende Indhold:

»I Skrivelse af 24 Oktober f A redegjorde vi for en Konflikt mellem Landarbejderforbundet samt Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Kolindsund Lodsejerlaug, hvorefter vi gav første Varsel om Blokade med Hensyn til Aftagning af Produkter fra 14 nærmere betegnede Gaarde samt Tilførsler til Kolindsund Lodsejerlaug.

Dette første Varsel efterfulgtes den 31 Oktober af et andet Varsel, hvori Blokadens Iværksættelse fastsættes til Onsdag den 7 November.

Efter de Indberetninger vi har modtaget fra ovennævnte to Forbund, har de paagældende Gaarde og Lodsejerlauget paa forskellig Maade søgt at gøre Blokaden virkningsløs, bl a ved at lade Købmænd og Andre optræde som Befragtere og Modtagere af Produkter fra de nævnte Gaarde. Efter at Landarbejderforbundet har konstateret, at Købmand Kjær i Mørke optræder som Mellemand, idet han køber Produkterne fra Gaardene og lader dem transportere videre til et eller andet Bestemmelsessted i sit Navn, har Landarbejderforbundet anmodet os om at udvide Blokaden til ogsaa at omfatte Købmand Kjær i Mørke.

I Henhold hertil tillader vi os at meddele det ærede Forretningsudvalg at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes en almindelig Blokade overfor Købmand Kjær i Mørke, saaledes, at intet Medlem af De samvirkende Fagforbund vil udføre noget Arbejde som vedrører Købmand Kjærs Salg og Transport af Korn, Halm, Hø og Frø eller Indkøb og Transport af Kul, Olie og Kunstgødning.«

Købmand Kjær henvendte sig derefter om Raad til Arbejdsgiverforeningen, men denne saa sig ikke i Stand til at tage sig af hans Sag, da han ikke var Medlem.

Kjær modtog saa den 28 Marts 1924 saalydende Skrivelse fra De samvirkende Fagforbund:

»Idet vi tillader os hoslagt at fremsende Genpart af en Skrivelse, som vi D D har tilsendt Dansk Arbejdsgiverforening, skal vi i Tilslutning til vor Skrivelse af 21 ds meddele Dem, at intet Medlem af De samvirkende Fagforbund fra Fredag den 4 April d A fra normal Arbejdstids Ophør at regne vil udføre noget Arbejde, som vedrører Deres Salg og Transport af Korn, Halm, Hø og Frø eller Indkøb og Transport af Kul, Olie og Kunstgødning«,

samt en Genpart af en Skrivelse af samme Dato fra Fagforbundene til Arbejdsgiverforeningen, saalydende:

I Tilslutning til vor Skrivelse af 21 ds, hvori vi meddelte, at vi agtede at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at den overfor Kolindsund Lodsejerlaug og 14 større Gaarde ved Kolindsund iværksatte Blokade udvidedes til ogsaa at omfatte Købmand Kjær i Mørke, skal vi ved nærværende tillade os at meddele det ærede Forretningsudvalg, at et saadant Forslag har været forelagt en kompetent Forsamling, og det er af denne vedtaget, at intet Medlem af De samvirkende

Fagforbund fra Fredag den 4 April d A fra normal Arbejdstids Ophør at regne vil udføre noget Arbejde, som vedrører Købmand Kjærs Salg og Transport af Korn, Halm, Hø og Frø eller Indkøb og Transport af Kul, Olie og Kunstgødning.

Denne Blokade vil blive opretholdt, indtil der mellem Kolindsund Lodsejerlaug og de interesserede Fagforbund er truffet en for sidstnævnte tilfredsstillende Ordning af de foreliggende Stridsspørgsmaal.«

I »Demokraten« indrykkedes derhos i Begyndelsen af April 1924 følgende Artikel:

»Konflikten mod Interessentskabet »Kolindsund«.

Blokade af Korn- og Kulgrosserer Kjær, Mørke St.

De samvirkende Fagforbund har efter Anmodning af Landarbejderforbundet udvidet den overfor Kolindsund Ejerlav i sin Tid etablerede Blokade til ogsaa at omfatte Købmand og Grosserer Kjær, Mørke St.

Blokaden træder i Kraft Fredag den 4 April d A og omfatter Købmand Kjærs Salg og Transport af Korn, Halm, Hø og Frø, samt hans Indkøb og Transport af Kul, Olje og Kunstgødning.

Anledningen til, at Blokaden er udvidet til Købmand Kjærs Forretning, er den, at Kjær, der ikke er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, hidtil har betragtet den mod Kolindsund Ejerlav løbende Konflikt som et ualmindeligt godt Job. Hans Kolleger og Konkurrenter, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, har ved den hidtil eksisterende Blokade været afskaaret fra at handle med eller faa transporteret og behandlet Produkterne fra Kolindsund. Men Købmand Kjær har, trods gentagne Henvendelser fra Organisationerne handlet væk af Hjærtens Lyst, og har efter Evne forsynet de halsstarrige Storbønder med Kul, Olje og Kunstgødning, saaledes at det hidtil faktisk har været i hans Interesse, at Konflikten ikke blev bilagt.

Men nu er der altsaa sat en Stopper herfor. Fra 4 April vil ingen organiseret Arbejder nogetsteds i Landet røre ved Varer, der tilhører Købmand Kjær, hvad enten det er Ting, han har solgt og skal levere, eller det drejer sig om indkøbte Varer, hvoraf han er Modtager.

Samtidig erindres om, at den pr 7 November f A af De samvirkende Fagforbund etablerede Blokade af Produkter til og fra Kolindsund (Landbrugsprodukter, der stammer fra Sundet og Kul, Olie og Kunstgødning, der er solgt dertil) fremdeles staaer ved Magt.

Anledningen til Blokaden er, at Ejerlavet nægter at betale deres Arbejdere samme Løn som andre Arbejdsgivere, nægter at forhandle med Arbejdernes Organisation, og har lockoutet deres Arbejdere, da disse ikke vilde bøje sig for Ejerlavets Diktatur.

Hidtil har Blokaden for Salgsprodukters Vedkommende virket efter sin Bestemmelse. Det har været saa godt som umuligt for Sundbønderne at afsætte en eneste Vognladning Halm eller Hø nogetsteds i Landet. Derimod har Købmand Kjær altsaa aftaget en Del Korn og til Gengæld forsynet Ejerlavet med den for Sundets Drift nødvendige Kul og Olje.

Da vore Kammerater paa Kolindsund kun forlanger deres Organisationsret respekteret og samme Løn som andre Arbejdere i lignende Virksomhed, forventer vi, at enhver organiseret Arbejder vil nægte at

have noget at gøre med Varer, der kommer fra Kolindsund eller er bestemt dertil, ligesom Grosserer Kjær fra Mørke (der handler over hele Landet) forhaabentlig faar Lov til selv at losse og lade sine Skibs- og Vognladninger.

Landarbejderforbundet, den 1 April 1924.

Oscar Levinsen.

I »Socialdemokraten« for den 25 November 1924 og 3 December 1924 fandtes følgende Artikler:

Skruebrækkerhalmens Aftagere.

Vi har gentagne Gange her i Bladet omtalt Kolindsundbøndernes Forsøg paa at faa deres blokerede Produkter afsat her i Byen. Naar vi har nævnt Fouragehandler Boserup, Grundtvigs Sidevej som Aftager af en Vognladning Halm, beror det paa en Fejltagelse. Hr Boserup har ved telefonisk Henvendelse til vort Forbunds Kontor gjort os bekendt hermed, og ved Nærværende berigtiger vi Fejltagelsen. Den omtalte Vognladning er forøvrigt dirigeret til Vanløse Station.

I denne Forbindelse skal det fremhæves, at Købmand N Kjær, Mørke, der er Eneforhandler for Sundbønderne, og som har Filial her i Byen i Ny Vestergade 18, er den egenlige Arrangør af Indsmuglingerne af Skruibrækkerprodukterne her til Byen.

Det bemærkes, at Købmand Kjærs Forretningsforbindelse ikke af ham er blevet gjort bekendt med, at de paagældende Varer er blokeret af »De samv Fagforbund«.

Vi skal derfor meget indtrængende advare enhver organiseret Arbejder imod at komme i Berøring med Produkter fra Købmand N Kjær, Mørke, og Samfundsmedhjælperfilialen, Ny Vestergade 18, her i Byen.

Paa Landarbejderforbundets Vegne:

Oscar Levinsen,«

og

»Til vore ved Furage og Frøfirmaer samt lignende Virksomheder beskæftigede Medlemmer.

Ved nærværende skal vi henlede vore, ved ovennævnte Virksomheder beskæftigede Medlemmer, paa den paa Foranledning af Landarbejderforbundet og af De samv. Fagforbund med Godkendelse af Dansk Arbejdsmands Forbund iværksatte og endnu løbende Blokade overfor Købmand Kjær i Mørke, samt Kolindsund-Bønderne, og skal vi derfor herunder paalægge vore Medlemmer ikke at transportere eller behandle Furage o l til eller fra ovennævnte Virksomheder, saa længe indtil anden Meddelelse herom fremkommer.

Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:

P B V

Robert Nielsen.«

Den etablerede Blokade overfor Sagsøgeren Kjær blev søgt gennemført ved Blokadevagter ved de nærmeste Jærnbanestationer og direkte Henvendelser til hans Forretningsforbindelser om at afholde sig fra at handle med Kjær under Trusel af selv at blive blokeret og det blev paa Grund heraf meget vanskeligt og bekosteligt og i nogle Tilfælde umuligt for ham at blive af med hans Varer.

Sagsøgeren, Købmand N Kjær, har derpaa under denne mod de Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund samt De samvirkende Fagforbund i Danmark, anlagte Sag fremsat Paastand om, at det statueres, at den af Forbundene mod Sagsøgeren iværksatte Blokade er og har været retstridig og om, at Forbundene tilpligtes in solidum at udrede i Erstatning til ham 45 000 Kr med Renter 5 pCt p a fra 1 Maj 1925, til Betaling sker.

En Repræsentant for ham har ved personligt Møde i Retten gjort nærmere Rede for, hvorledes han er kommet til det forlangte Erstatningsbeløb.

Til nærmere Begrundelse af at Blokaden overfor ham er retstridig, har Sagsøgeren anført, at der ikke foreligger nogen Arbejdsstrid mellem ham og de Sagsøgte, saaledes at Blokaden maa betragtes som en utiladelig personlig Forfølgelse, og fremhæver særligt, at den paa hans Forretningsforbindelser udøvede Pression indeholdende Trusler om Boykotning og Offenliggørelse af Navne er retstridig og forpligtende til Erstatning.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de hævder, at saavel Blokaden overfor Sagsøgeren som Pressionen paa hans Forretningsforbindelser har været fuldt berettiget, idet der mellem dem og Indehaverne af de blokerede Kolindsundsgaarde har bestaaet en berettiget Arbejdsstrid om et Lønspørgsmaal, som Sagsøgeren har gjort sig selv til Deltager i ved trods Advarsler at være Mellemand ved Salget eller i hvert Fald, som indrømmet af ham selv, Hovedaftager af de blokerede Gaardes Produkter, saaledes at Blokaden overfor disse vilde være virkningsløs, hvis den ikke udvidedes til ogsaa at gælde ham, eventuelt Andre, der gjorde sig til Deltagere i Striden.

Da Sagsøgeren derhos ikke var Medlem af Arbejdsgiverforeningen eller havde særlige Aftaler med Forbundene, er der ingen Regler om Varsler eller Forligsprøve overtraadt.

Som Forholdene ligger i nærværende Sag, og idet bemærkes, at det ikke vil kunne statueres, at den overfor de paagældende Gaardes Ejere etablerede Strejke er retstridig, findes det betænkeligt at fastslaa, at de Sagsøgte ved den overfor Sagsøgeren etablerede Blokade eller ved den Maade, hvorpaa den er søgt gennemført, har gjort sig skyldige i retstridige Handlinger, og de vil derfor allerede af denne Grund være at frifinde for hans Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at betale de Sagsøgte med 250 Kr.

Nr 197/1925. Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen, Kristen Herskind, Jens Knudsen, Jens Legarth, Jens Munkedal, I B Østergaard Pedersen, Laurits Pedersen, Peter Petersen, Otto Precht, A Sørensen, Johannes Sørensen og Theodor Sørensen (Liebe)

m o d

Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark (David),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Erstatningsansvar for Tab tilføjet Appellanterne ved en Blokade.

Østre Landsrets Dom af 27 Juni 1925: De Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen, Kristen Herskind, Jens Knudsen, Jens Legarth, Jens Munkedal, I B Østergaard Pedersen, Laurits Pedersen, Peter Petersen, Otto Precht, A Sørensen, Johannes Sørensen og Theodor Sørensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne, En for Alle og Alle for En, til de Sagsøgte med 500 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under Hensyn til den Maade, hvorpaa de Indstævnte er gaaet frem ved Iværksættelsen af Blokaden overfor Appellanterne, findes Blokaden at maatte betegnes som retstridig. Herved lægges bl a Vægt paa, a t de Indstævnte, som det maa antages usandfærdigt, offentligt har sigtet Ejerlaget for at have lockoutet Lagets Arbejdere, a t de Indstævnte adskillige Gange har offentliggjort Navnene paa Personer, der var Appellanterne behjælpelige med Afsættelsen af deres Produkter, og a t de Indstævnte paa den i Dommen nærmere beskrevne Maade — saaledes bl a ved Henvendelser til og ved Trusler om Strejke og Blokade overfor Appellanternes Forretningsforbindelser — har tilstræbt helt at afskære Appellanterne fra Afsættelsen af deres Avl. Herefter vil de Indstævnte være at dømme til in solidum at erstatte Appellanterne det Tab, som de Indstævnte ved deres retstridige Blokade har tilføjet Appellanterne i Tiden indtil den Dag — den 10 Juni 1925 — da Sagen optoges til Dom ved Landsretten. Denne Erstatning findes efter Omstændighederne at burde sættes til 100 000 Kroner med Renter, og der vil herefter være at give Dom i Overensstemmelse hermed.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Appellanterne med 6000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbunde i Danmark, bør, En for Alle og Alle for En, til Appellanterne, Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen, Kristen Herkind, Jens Knudsen, Jens Legarth, Jens Munkedal, I B Østergaard Pedersen, Laurits Pedersen, Peter Petersen, Otto Precht, A Sørensen, Johannes Sørensen og Theodor Sørensen, betale 100 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 15 April 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 6000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I 1921 blev de af A/S Kolindsund udtørrede Arealer udstykket og solgt, hvorefter de ca 175 Købere af Arealerne dannede et Lodsejerlag til Varetagelse af fælles Interesser, navnlig med Hensyn til fremtidig Tørholdelse af Arealerne.

Den 28 August 1923 sendte Landarbejderforbundet i Danmark Kolindsunds Ejerlag følgende Skrivelse:

»Efter Anmodning fra vore, hos de æ/ Ejerlaugs Medlemmer beskæftigede Medlemmer skal vi ved Nærv tillade os at indbyde Repræsentanter for Kolindsunds Ejerlag til et Forhandlingsmøde Fredag den 31 Aug Kl 8 Aft paa »Drasbeks Hotel« i Kolind, for ved en saadan Forhandling at forsøge opnaaet Enighed mellem Ejerlauget og Landarbejderforbundet om en Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold hos Ejerlaugets Medlemmer.

Repræsentanter for Landarbejderforbundet og vore lokale Organisationer vil være til Stede til den fastsatte Tid.

Vi forventer, at der ved en saglig Forhandling vil kunne opnaas Enighed om en fredelig Ordning.«

Da Bestyrelsen for Ejerlaget ikke mente, at der verserede nogen Uoverensstemmelse mellem Laget og dets Arbejdere, henlagde den Skrivelsen uden at foretage videre. Dagen efter henvendte Landarbejderforbundets Repræsentant sig telefonisk til Lodsejerlagets Formand, Gaardejer Niels Andersen af Enghavegaard, om at faa et Møde, men denne svarede ham, at der ikke fra Arbejdernes Side var sket nogen Henvendelse til Laget, og at Bestyrelsen nok vilde forhandle med Arbejderne, hvis disse vilde dem noget, men derimod ikke med Forbundet. Formanden hævder yderligere at have sagt, at hvis Arbejderne, der var løst antagne, ikke var tilfredse med Forholdene, stod det dem jo frit

for at gaa, naar de vilde, og for Lagets Skyld maatte de gaa med Ugens Udgang, om de ønskede det; Landarbejderforbundets Repræsentant svarede Formanden, at han opfattede dennes Udtalelser, som om han lockoutede Arbejderne, men Formanden hævder heroverfor at have sagt, at han ikke vilde lockoute, men det var jo løse Arbejdere, der var frit stillede og kunde gaa, hvis de vilde, og blive, hvis de vilde.

Laget hørte herefter ikke mere fra Forbundet eller Arbejderne, men den 8 September 1923 forlod 10 Lønarbejdere og 1 Fyrbøder deres Arbejde hos Laget, medens 5 Mand blev, og den 10 September 1923 fremkom i Bladet »Demokraten« følgende Artikel:

»Kolindsund Ejerlav,

der hylder Arbejdsgiverprinciper fra det forrige Aarhundrede, har lockoutet sine Arbejdere. De havde været saa formastelige flere Gange at kræve optaget Forhandlinger om Løn- og Arbejdsvilkaar, men det var mere end Lavet vilde finde sig i, hvorfor det svarede med Afskedigelse af Arbejderne fra 7 September — — —»

Lodsejerlaget blev dog ikke generet ved denne Bortgang, da der straks tilbød sig ny Arbejdskraft i rigelig Maal.

Den 11 September 1923 udsendte saa Landarbejderforbundet til 12 af Lodsejerlagets Medlemmer en Meddelelse om, at der fra den 13 samme Maaned vilde blive etableret Arbejdsstandsning overfor deres Gaarde, hvilken Standsning senere er udvidet til yderligere to Gaarde, men frafaldet for en Gaards Vedkommende, saaledes at den gælder ialt 13 Gaarde, nemlig de Gaarde, der tilhører Sagsøgerne, Gaardejer Niels Andersen af Enghavegaard, Gaardejer Mads Eriksen af Næsgaard, Gaardejer Kristen Herskind af Kaustruplund, Gaardejer Jens Knudsen af Skarnæs, Gaardejer Jens Legarth af Søholm, Gaardejer Jens Munkedal af Ellegaard, Gaardejer I B Østergaard Pedersen af Pognæs, Gaardejer Laurits Pedersen af Egevang, Gaardejer Peter Petersen af Sivested Odde, Gaardejer Otto Precht af Østereng, Gaardejer A Sørensen af Rørholm, Gaardejer Johannes Sørensen af Gl Dæmning, og Gaardejer Theodor Sørensen af Benzonshøj.

En af disse Meddelelser lød som følger:

»Det er Dem formentlig bekendt, at der er udbrudt Konflikt mellem Kolindsund Lodsejerlag og Landarbejderforbundet, idet Lagets Formand, Hr Proprietær N Andersen, har nægtet at optage en Forhandling med os om en Overenskomst angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de under Laget beskæftigede Arbejdere, men at han tværtimod har meddelt at ville standse disse Arbejder fra den 8 ds.

Imidlertid finder vi, det er i saavel Lagets som Lodsejernes velforstaede Interesser, at der tilvejebringes en snarlig Løsning af denne Konflikt og med det Resultat, at der oprettes overenskomstmæssige Løn- og Arbejdsvilkaar for saavel de ved Kanalarbejdet som de ved Landbruget beskæftigede Arbejdere. Da en saadan Løsning trods alle vore Forsøg ikke endnu er tilvejebragt, skal vi ved nærværende tillade os at meddele, at vi ser os nødsaget til at etablere en almindelig Arbejdsstandsning over for Lagets tolv store Gaarde og derunder ogsaa over for Dem fra Torsdag den 13 ds ved normal Arbejdstids Ophør, og indtil der er opnaaet en tilfredsstillende Overenskomst mellem Kolind-

sund Ejerlag og Landarbejderforbundet, omfattende saavel de ved Kalendarbejdet som de ved Landbruget beskæftigede Arbejdere.

Det er selvsagt kedeligt, at vi i denne Tid skal etablere en saadan Arbejdsstandsning, men Ansvarret derfor falder heit og fuldt tilbage paa Hr Proprietær Andersen, dels for hans absolute Vægning ved at forhandle med os om en fredelig Løsning af Spørgsmaalet og dels ved hans Trusel om at iværksætte Lockout.

Vi er naturligvis fortsat rede til at bidrage vort til en fredelig Løsning af Konflikten, hvorfor vi med nærværende indbyder Dem til sammen med Ejerlagets Bestyrelse at deltage i Forhandlingsmøde med os Torsdag den 13 ds Kl 7 Aften paa Drasbeks Hotel i Kolind. Det bemærkes, at vi naturligvis har indbudt Lagets Formand, Hr. Proprietær Andersen, samt de Herrer Proprietærer paa Lagets elleve øvrige store Gaarde til samme Møde. Skulde de Herrer meget imod Forventning undlade at give Møde, eller skulde Forhandlingerne ikke resultere i en endelig Ordning ogsaa for Landbruget, er den her varslede Arbejdsstandsning dermed traadt i Kraft.«

Om Udsendelsen sendtes samme Dato Meddelelse til Lagets Formand.

Denne Arbejdsstandsning havde heller ikke videre Virkning, idet de fleste Folk blev og ny Tilgang var rigelig.

Inden Arbejdsstandsningen paa Gaardene havde en Repræsentant for Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund henvendt sig til Lodsejerlagets Bestyrelse for at faa ny skriftlig Overenskomst for Kedel- og Maskinpasserne ved Lagets to Pumpestationer. Der opnaaedes snart Enighed mellem Parterne om en Lønforhøjelse, men lige før Underskriften af Overenskomsten skulde finde Sted, forlangte Forbundet, at Lodsejerlaget ogsaa skulde indgaa paa en Ordning med Landarbejderforbundet, og da Bestyrelsen ikke vilde dette, nedlagde to af Lagets fire Fyrbødere den 20 September 1923 Arbejdet. Arbejdet med at holde Lagets Pumpestationer i Gang havde den største Betydning for Laget, men det viste sig, at man kunde faa rigelig Arbejdskraft hertil.

Da de strejkende Arbejdere indtil da ikke havde opnaaet noget Resultat, fik Landarbejderforbundet Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund til at tage sig af Sagen, og den 7 November 1923 erklærede Fagforbundene, af hvilken Centralorganisation baade Landarbejderforbundet og Arbejdsmandsforbundet er Medlemmer, Blokade overfor Sagsøgerne, efter at Fagforbundene først 24 og 31 Oktober 1923 havde varslet Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening. Blokaden gik ud paa, at intet Medlem af de samvirkende Fagforbund fra Onsdag den 7 November 1923 fra normal Arbejdstids Ophør at regne vilde udføre noget Arbejde, som angik Tilførslen af Kul og Olie til Kolindsund Ejerlags to Pumpestationer og ej heller noget Arbejde, som angik Modtagelse, Befragtning, Losning, Ladning og Transport af Produkter fra de blokerede Gaarde, og Blokaden vilde blive opretholdt, indtil der blev truffet en Ordning med Kolindsund Lodsejerlag og de paagældende Gaarde, som var tilfredsstillende for Forbundene.

Forbundene udstillede Blokadevagter ved Jærnbanestationerne i Kolind, Trustrup, Aalsø og Grenaa samt i Grenaa Havn. Vogne med Sagsøgernes Produkter blev noteret, og almindeligvis rejste en af Forbun-

denes Medlemmer med for at udpege Vognen paa Ankomststedet og forhindre Losning. Købmænd og Fabriksvirksomheder, der stod i Forretningsforbindelse med Sagsøgerne, blev derhos ved direkte Skrivelser fra Arbejdsmandsforbundet gjort opmærksomme paa Strejken og Blokaden og paa, at de, hvis de ikke afbrød Forbindelsen, udsatte sig selv for mange Vanskeligheder og eventuelt selv maatte vente at blive blokeret.

Arbejdsgiverforeningen og De københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening advarede 28 Marts og 4 April 1924 samt 20 Februar 1925 deres Medlemmer imod at træde i Forbindelse med Sagsøgerne af Hensyn til Vanskelighederne.

Sagsøgerne hævder nu at have lidt stor Skade ved Blokaden, dels ved at have faaet mindre Priser for deres Varer end ellers, dels ved ikke at have kunnet sælge deres Produkter; i mange Tilfælde har deres sædvanlige Modtagere nægtet at handle med dem, og deres Gaarde er ligefrem paa Grund af Blokaden usælgelige til en ordentlig Pris; en af Sagsøgerne har endog maattet opgive sin Gaard, da dens Indtægter ved Blokeringen gik alt for langt ned.

De enkelte Sagsøgere har opgivet deres Tab saaledes:

Gaardejer Niels Andersen	6 000 Kr
Gaardejer Mads Eriksen	13 500 —
Gaardejer Kristen Herskind	10 000 —
Gaardejer Jens Knudsen	6 000 —
Gaardejer Jens Legarth	20 000 —
Gaardejer Jens Munkedal	14 000 —
Gaardejer I B Østergaard Pedersen	15 000 —
Gaardejer Laurits Pedersen	9 000 —
Gaardejer Peter Petersen	13 000 —
Gaardejer Otto Precht	8 000 —
Gaardejer A Sørensen	5 000 —
Gaardejer Johs Sørensen	7 500 —
Gaardejer Theodor Sørensen	10 000 —

De har ved personligt Møde i Retten forklaret nærmere, hvorledes de kommer til de anførte Beløb og har under denne mod de Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund, anlagt Sag fremsat Paastand om, at det statures, at den af Forbundene mod Sagsøgerne iværksatte Blokade er og har været retstridig og om, at Forbundene tilpligtes in solidum at udrede i Erstatning til Sagsøgerne deres Tab 137 000 Kr med Renter af de enkelte Beløb 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 15 April 1925, til Betaling sker.

Til nærmere Begrundelse har Sagsøgerne anført, at Retten til Strejke og Blokade forudsætter en berettiget Arbejdsstrid med de Paa-gældende, men at der i nærværende Tilfælde kun foreligger en Arbejdsstrid med Lodsejerlaget, hvorimod den overfor dem personlig etablerede Strejke og Blokade kun kan betragtes som en utilladelig personlig Forfølgelse. De hævder dernæst, at § 5 Nr 7 i Lov Nr 81 af 12 April 1910 om Oprettelse af en fast Voldgiftsret kun giver Ret til at udstede Meddelelser om Strejker, ikke om Blokader, og de fremhæver særligt, at

den paa deres Forretningsforbindelser udøvede Pression ved skriftlige Henvendelser indeholdende Trusler om Boykotning og offentlig Bekendtgørelse af deres Navne er retstridig paa samme Maade som det anses retstridigt under Strejker at udsende »sorte Lister« til andre end vedkommende Forenings egne Medlemmer.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de anfører Følgende:

Medens det tidligere A/S Kolindsund var Medlem af Arbejdsgiverforeningen og anerkendte de mellem Forbundene og Foreningen gældende vedtægtsmæssige Lønninger, har Ejerlaget derimod ikke villet være Medlem af denne Forening og har stadig nedsat Lønningerne for sine Arbejdere, saaledes at disse efterhaanden laa betydelig under de overenskomstmæssige. Herom har Forbundene tidligere søgt Forhandling med Laget, og da Landarbejderforbundet den 26 August 1923 fik en skriftlig Anmodning fra nogle af Kolindsundlagets Arbejdere om at tage sig af deres Sager, sendte det den 28 August 1923 Laget den i Sagen tidligere ommeldte Skrivelse om Forhandling ved et Møde paa Drasbeks Hotel. De Sagsøgte har derhos, hvad de mener der maa lægges særlig Vægt paa i alle Arbejdsstridigheder, senere forsøgt at opnaa Forhandling og senest i Oktober og December 1924 fremsat bestemt formulerede Forslag, som Laget og Sagsøgerne imidlertid ikke vilde acceptere.

De Sagsøgte har under Henvisning hertil gjort gældende, at da Kolindsundlaget og Lodsejerne ikke var Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen eller havde sluttet særlige Aftaler om Varsler og Forligsprøver, inden en Arbejdsstrid kunde begynde, har Strejkens og Blokadens Etablering ikke været retstridig, i hvilken Forbindelse de har henvist til, at hvad enten Striden er begyndt med Lockout af Kolindsundlagets Arbejdere eller med Strejke fra disses Side, har Strejke og Blokade netop overfor Sagsøgerne været et lovligt Kampmiddel, eftersom Sagsøgerne ikke er tilfældig udvalgte Medlemmer af Ejerlaget, men dem som paa Grund af deres Arealers Størrelse har Majoriteten af Stemmer indenfor Laget, og saaledes dem, der kan afgøre Spørgsmaalet om Arbejdsstriden skulde opstaa og fortsættes. Yderligere hævder de, at det ej heller er retstridigt, naar de har søgt at udøve Pression paa Andre, der kunde tænkes at ville gøre sig til Deltagere i Striden ved at foretage Handlinger, der vilde umuliggøre Blokadens eller Strejkens Effektivitet overfor Sagsøgerne, og det er kun dette, de har gjort ved at true med og i et enkelt Tilfælde gennemføre Blokade overfor Sagsøgenes Varer og Aftagerne af disse.

Som Forholdene ligger i nærværende Sag findes det betænkeligt at fastslaa, at de Sagsøgte ved den overfor Sagsøgerne etablerede Blokade eller ved den Maade, hvorpaa den er søgt gennemført har gjort sig

Færdig fra Trykkeriet den 23 Juni 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — Bredgade 32.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 14.

Onsdag den 9 Juni.

skyldige i retstridige Handlinger, og de vil derfor allerede af denne Grund være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have in solidum at betale de Sagsøgte med 500 Kr.

Torsdag den 10 Juni.

Nr 224/1925. Direktør **Daniel J Bruhn** (Bruun)

mod

Aktieselskabet **Albert Jensen** og Direktør **Albert Jensen**
(Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om et Appellanten tilhørende Parti Aktier er overtaget af det indstævnte Aktieselskab.

Sø- og Handelsrettens Dom af 22 Juli 1925: De Sagsøgte, A/S Albert Jensen og Direktør Albert Jensen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Direktør Daniel J Bruhn, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren inden 15 Dage efter denne Doms Afslgelse til de Sagsøgte med 400 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret

betaler Appellanten, Direktør Daniel J Bruhn, til de Indstævnte, Aktieselskabet Albert Jensen og Direktør Albert Jensen, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Januar 1920 stiftede Sagsøgeren, Direktør Daniel J Bruhn, Sagsøgte, Direktør Albert Jensen, samt daværende Direktør i Revisionsbanken J Klerk, Dansk-Amerikansk Dampskibsselskab A/S med en Aktiekapital af 600 000 Kr. Stifterne indtraadte i Bestyrelsen, og af Aktiekapitalen overtog Sagsøgeren Aktier til Paalydende af 50 000 Kr, som han betalte med 8750 \$ til en fastsat Kurs af 6.90 ialt 60 375 Kr. Selskabet købte straks et i 1918 bygget Trædampskib »Yehama« for 250 000 \$, og Meningen var, at dette Skib skulde sejle med Kul og Malm til den tyske Industri. Skibet udførte ogsaa i 1920 8 Rejser. Den første gav Underskud, særlig fordi Skibet havde et meget stort Kulforbrug, men de fire følgende Rejser gav Overskud. Saa indtraf det Tidspunkt, hvor Opgangsperioden afløstes af en brat Nedgangsperiode. Den 6te og 7de Rejse gav Tab, den 8de et ubetydeligt Overskud. Sagsøgeren var den 1 Maj 1920 efter Opfordring af Albert Jensen indtraadt som Meddirektør i dennes Selskab A/S Albert Jensen. Bruhn og Jensen havde saaledes mange Forhandlinger sammen, og under disse fremhævede Bruhn Gang paa Gang sine Betæneligheder med Hensyn til Rentabiliteten af S/S »Yehama«, der havde faaet Navnet »Vinland«. Under en af disse Samtaler antagelig den 20 Maj 1920 erklærede Albert Jensen efter Bruhns Fremstilling kort og godt »A/S Albert Jensen overtager simpelthen Deres Aktier«. Dette Spørgsmaal havde ikke tidligere direkte været bragt paa Bane, og Bruhn svarede heller ikke noget bestemt, men den 21 Maj afleverede han sine Aktier til A/S Albert Jensens første Mand Kontorchef C E Christiansen, der lagde Aktierne ind i A/S Albert Jensens Pengeskab. Sagsøgeren gør nu gældende, at hermed var Overdragelsen fra hans Side i Orden, og der stod kun tilbage at udbetale ham hans Tilgodehavende, som han maatte gaa ud fra var det Beløb, han i sin Tid havde givet for Aktierne. Bruhn stillede imidlertid ikke nogen Fordring om at faa dette Beløb udbetalt, og først i Maj Maaned 1921, kort efter at Bruhn havde frattraadt sin Stilling som Direktør i A/S Albert Jensen, kom Bruhn under en Samtale med Albert Jensen ind paa Spørgsmaalet om Overtagelse af Aktierne. Albert Jensen sagde ved den Leilighed noget om, at det vist var blevet glemt at bogføre Overtagelsen, og i et Brev af 9 Juni 1921 skrev Albert Jensen til Bruhn, at saaledes som Sagen forelaa, var det ganske umuligt at foretage Forandringer nu, hvilket Christiansen vilde forklare Bruhn. Albert Jensen rejste derefter til Amerika for at varetage sine Interesser under en stor Proces om Frigivelse af nogle beslaglagte Skibe og vendte først hjem

i Slutningen af Aaret 1921. I December Maaned nedlagde Bruhn sin Stilling som Formand i Dansk-Amerikansk Dampskibsselskab og rejste omtrent paa samme Tid Krav om at faa sin uhævede Gage betalt. Den 12 Januar 1922 gjorde han endvidere Krav paa at faa Afregning for Aktierne i Dansk-Amerikansk Dampskibsselskab, som var overtaget af A/S Albert Jensen. Albert Jensen bestred imidlertid, at en saadan Overtagelse havde fundet Sted. Bruhn foretog sig derefter ikke videre, men efter at Albert Jensen har vundet den omtalte Sag i Amerika og derved efter Sagsøgerens Mening faaet udbetalt betydelige Beløb, har Sagsøgeren under nærværende Sag søgt Albert Jensen A/S og Direktør Albert Jensen til Betaling in solidum af 60 375 Kr, nemlig det Beløb, Bruhn i sin Tid har givet for Aktierne, hvortil kommer Renter 6 pCt p a fra den 21 Maj 1920, til Betaling sker. Sagsøgeren gør gældende, at Overtagelsen af Aktierne fandt Sted den 21 Maj 1920, og at han fra den Dag at regne har haft Krav paa at faa udbetalt de nævnte 60 375 Kr. Den Omstændighed, at han ikke har trængt paa for at faa en Afregning, bør efter hans Mening ikke komme til Skade. Sagsøgeren mener derhos, at Albert Jensen ved sine forskellige Løfter har paadraget sig et personligt Ansvar, saaledes at baade A/S Albert Jensen og Albert Jensen personlig maa have Pligt til at udrede Beløbet.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse. Albert Jensen vil ikke fragaa, at han meget muligt den 20 Maj 1920 overfor Bruhn har udtalt sig paa det nærmeste som af denne refereret. Albert Jensen var klar over, at Bruhn var bange for sine Aktier i Dansk-Amerikansk Dampskibsselskab, og Albert Jensen, der selv troede paa Selskabets Fremtid, vilde gerne betage Bruhn denne Ængstelse. Det var dette, der laa bag ved hans Udtalelse, der skulde forstaaes som et Tilbud til Bruhn. Bruhn svarede imidlertid ikke direkte paa Tilbudet. Albert Jensen ved godt, at Bruhn afleverede sine Aktier til Christiansen, men dette var i Albert Jensens Øjne uden Betydning. Aktierne blev forsejlet og indlagt i Pengeskabet med Paaskrift »tilhører Direktør Daniel Bruhn«. Bruhn bad ikke om Afregning, berørte i det Hele taget slet ikke Spørgsmaalet, og Albert Jensen gik derfor ud fra, at Bruhns Ængstelse havde lagt sig, og at han ikke ønskede, at Overdragelsen skulde ske. Paa det Tidspunkt gav »Vinland«s Rejser ogsaa Fortjeneste, og der var Tale om at indkøbe flere Træskibe, noget Bruhn paa ingen Maade tog Afstand fra, ja efter hvad Albert Jensen hævder, endog foreslog. I Slutningen af 1920 forandrede Forholdet sig paa engang, og i April 1921 var det en given Sag, at Aktierne i Dansk-Amerikansk Dampskibsselskab var værdiløse. Først paa dette Tidspunkt rejser Bruhn sit Krav, men Albert Jensen tager da i sine Breve Afstand fra Kravet. Bruhn burde straks tydeligt have meddelt Albert Jensen, at han ønskede, at Overdragelsen skulde finde Sted, men kan ikke vente til et Tidspunkt, hvor det har vist sig, at Aktierne er værdiløse.

Forhenværende Kontorchef hos A/S Albert Jensen, C E Christiansen, har som Vidne forklaret, at Albert Jensen til ham i Maj 1920 sagde, at Aktieselskabet skulde overtage Bruhns Aktier, og Vidnet gik, da Bruhn afleverede sine Aktier, ud fra, at Overdragelsen var i Orden, saaledes at Vidnet vilde have udbetalt Bruhn de 60 375 Kr, hvis Bruhn havde

fremSAT Forlangende derom. Det gjorde Bruhn imidlertid ikke, og der skete derfor heller intet, ikke engang en Bogførsel om Aktiernes Overtagelse. Hvorledes det er gaaet til, at der paa Aktiekassen er skrevet »tilhører Direktør Daniel Bruhn«, kan Vidnet ikke forklare.

A Nielsen, der er ansat hos A/S Albert Jensen, har som Vidne forklaret, at det er ham, der paa Aktiekassen har skrevet »tilhører Direktør Daniel Bruhn«, og at han maa have gjort dette efter udtrykkelig Instruktion af Kontorchef Christiansen.

Som Sagen foreligger, maa det betragtes som erkendt fra de Sagsøgte Side, at Albert Jensen i Maj 1920 tilbød Sagsøgeren, at A/S Albert Jensen skulde overtage Bruhns Aktier i Dansk-Amerikansk Dampskibsselskab til et Beløb, der fra begge Sider forudsattes at være det samme, som Bruhn i sin Tid havde betalt for Aktierne. Der maa imidlertid gives de Sagsøgte Medhold i, at Bruhn ikke var berettiget til at betragte dette Tilbud som staaende ved Magt til enhver Tid. Bruhn burde derfor straks have gjort det klart for Albert Jensen, om han modtog Tilbudet eller ej. Bruhn har imidlertid ikke gjort andet end at aflevere Aktierne, et Skridt, der efter det Foreliggende ikke kan betragtes som tilstrækkeligt. Naar Bruhn gør gældende, at Albert Jensen maatte forstaa det som en Selvfølge, at Bruhn modtog Tilbudet, kan der efter det fra Albert Jensens Side Anbragte ikke gives ham Medhold heri, og naar Bruhn nu gør gældende, at Overdragelsen er fuldbyrdet, maa det komme ham til Skade, at han ikke har sikret sig det fornødne Bevis for Rigtigheden af denne Paastand. Da Bruhn saaledes ikke har bevist, at A/S Albert Jensen i Maj 1920 har overtaget hans Aktier, og da Albert Jensen ikke i Foraaret 1921, da Bruhn bringer Spørgsmaalet paa Bane, kan være pligtig at vedstaa sit Tilbud fra Maj 1920, vil de Sagsøgte være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale med 400 Kr.

Fredag den 11 Juni.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 71/1926 (**Rigsadvokaten mod Herman August Axel Andersen**) blev Tiltalte for Falsk i Medfør af Straffelovens § 268 anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Nr 202/1925. **Dansk Fremavisselskab (Cohn)**

mod

Proprietær J Buksted (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Erstatning for Mangler ved et Parti Saasæd.

Vestre Landsrets Dom af 13 Maj 1925: De Sagsøgte, Dansk Fremavlsselskab, bør til Sagsøgeren, Proprietær J Buksted, betale 1872 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 19 November 1924, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 350 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Da Indstævnte ikke har reklameret inden den 15 Juli 1924, vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at finde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Dansk Fremavlsselskab, bør for Tiltale af Indstævnte, Proprietær J Buksted, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 14 Januar 1924 købte Sagsøgeren, Proprietær J Buksted af Klarupgaard, af de Sagsøgte, Dansk Fremavls-Selskab i Skanderborg, 2000 kg Svaløf Guldbyg til en Pris pr 100 kg af 13 Kr over Jysk Andels Foderstofforretnings Aalborg Notering paa Leveringsdagen. I Slutsedlen hedder det videre »Sæden garanteres leveret fra kontrolerede og godkendte Mærker under Garanti for Sortsrenhed og Sygdomsfrihed, i Henhold til omstaaende — — —.« Paa Slutsedlen findes yderligere aftrykt en Række Bestemmelser, hvoriblandt følgende: »Saaftremt der i Afrøden skulde vise sig Mangler, som paaviselig skyldes Saasædens Beskaffenhed, og som ikke har kunnet paavises ved Modtagelsen af Sæden, er Køberen berettiget til Erstatning for det Tab, som derved fremkommer i den paagældende Afrøde, og maa han da anmelde sit Erstatningskrav skriftligt til Dansk Fremavls-Selskab, Skanderborg, saasnart Fejlen kan konstateres og i hvert Fald inden den 15 Juli — — —.« Kornet blev saaet omkring den 5 Maj 1924 og voksede godt til. Efter at Sagsøgeren i Dagene omkring 1 August havde været paa Rejse i Sydjylland, tilskrev han den 11 s M de Sagsøgte et Brev, hvori han fremsatte Reklamation med Hensyn til, at der i Byggen forefandtes Stribesyge. De Sagsøgte anerkendte ved Skrivelse af 12 s M Modtagelsen af Brevet og erklærede at ville komme tilbage til Sagen. Under 25 s M afsløg de Sagsøgte derpaa under Hensyn til Kontraktens

Reklamationsbestemmelse at yde Erstatning. Idet Sagsøgeren har opgjort sit lidte Tab til 1872 Kr, har han under nærværende Sag søgt de Sagsøgte og paastaet dem tilpligtet at betale nævnte Beløb med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 19 November 1924, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, subsidiært mod Betaling af 1404 Kr.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte anført, at Sagsøgerens Reklamation overensstemmende med Slutsedlen skulde have været fremført inden den 15 Juli, til hvilket Tidspunkt Plantesygdomme normalt kan være konstateret. Yderligere har de hævded, at Sagsøgeren havde haft særlig Opfordring til inden nævnte Frist at undersøge, om Afgrøden af den leverede Byg var sund, idet han var vidende om, at hans to Naboer, der havde faaet Byg af samme Sending fra de Sagsøgte, inden nævnte Dato havde reklameret over denne, fordi de gik ud fra, at Byggen, der groede daarligt, fejlede noget.

Efter de foreliggende Oplysninger var Byggen paa Sagsøgerens Jord, der er af særlig god Beskaffenhed, kommet langt bedre op end hos Naboerne. Endvidere maa det antages, at Vejrforholdene i Aaret 1924 var saaledes beskafne, at Vaarsæden udvikledes sent, hvilket medførte, at Stribesyge, der almindeligvis vanskeligere kan konstateres, inden Kornet skrider, den 15 Juli ikke vilde være blevet opdaget af Nogen, der ikke havde særlig Fagkundskab, hvorved bemærkes, at Sagsøgeren har forklaret ikke tidligere at have set denne Plantesygdom. Da nu Sagsøgerens Afgrøde — som nævnt — i Modsætning til Naboernes stod godt, findes han ikke i den Omstændighed, at han var vidende om, at disse havde reklameret over for de Sagsøgte, at have haft særlig Opfordring til at lade sin Bygafgrøde nærmere undersøge. Henset hertil saavel som til at Byggens Vækstforhold i Aaret 1924 efter det om Vejrforholdene Anførte ikke har været normale, findes den skete Reklamation ikke at være for sent fremsat, og de Sagsøgte vil derfor være at tilpligte at erstatte Sagsøgeren det Tab, han har lidt ved, at Udsæden ikke var kontraktmæssig.

Med Hensyn til Erstatningens Størrelse fremgaar det af det Foreliggende, at Sagsøgeren til Grund for sin Erstatningsberegning har lagt et antaget Foldudbytte af 20, hvoroverfor de Sagsøgte har hævded, at det normale Foldudbytte kun er 15, saaledes at Erstatningen ikke kan sættes højere end til det ovenfor nævnte Beløb af 1404 Kr.

Efter hvad der er oplyst om den gode Beskaffenhed af Sagsøgerens Jord, samt da Sagsøgeren uimodsagt har anført, at han paa en anden af sine Marker har avlet 23 Fold af egen Udsæd, findes Erstatningen ikke at burde sættes lavere end til det indsøgte Beløb, som de Sagsøgte saaledes vil have at tilsvare Sagsøgeren tilligemed Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 350 Kr.

Mandag den 14 Juni.

Nr 297/1925. Arbejdsmand **Ole Theodor Olesen**
(Bache efter Ordre)

mod

Sagfører **H Hansen Aarrebo** (Shaw),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævnte har paadraget sig Erstatningsansvar ved Forsømmelse under Ordningen af en Ejendomshandel.

Vestre Landsrets Dom af 24 Juni 1925: Sagsøgte, Sagfører H Hansen Aarrebo, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Arbejdsmand Ole Theodor Olesen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges de for Sagsøgeren beskikkede Sagførere, Overretssagførerne Harck og Johnsen, i Vederlag henholdsvis 225 Kr og 175 Kr, og Førstnævnte i Godtgørelse for afholdte Udlæg 45 Kr 10 Øre, hvilke Beløb udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Arbejdsmand Ole Theodor Olesen, til Indstævnte, Sagfører H Hansen Aarrebo, med 300 Kroner. Der tillægges Overretssagfører Harck, derefter Beskikkelse har givet Møde for Appellanten under en efter Landsrettens Dom optaget Partsforklaring, i Salær 30 Kroner, og Højesteretssagfører Bache i Salær for Højesteret 200 Kroner, hvilke Salærer udredes af det Offenlige.

Det Appellanten Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 17 Februar 1921 udfærdigede Sagsøgte, Sagfører H Hansen Aarrebo af Ølgod, to Købekontrakter i Anledning af en Ejendomshandel,

hvorved Sagsøgeren, Arbejdsmand Ole Theodor Olesen i Ribe, til Johs M Hansen af Skærbæk og P C M Vinge af Sdr Bork solgte sin Gaard-ejendom i Tarm for en Købesum af 34 000 Kr, medens disse til ham solgte deres til 54 000 Kr ansatte Hotelejeendom »Skyttegaarden« i Skærbæk, saaledes at de respektive Købere skulde overtage Ejendommens Pantegæld, og Sagsøgeren til Hansen og Vinge udstede en Obligation for 9000 Kr med Pant i »Skyttegaarden« med oprykkende Prioritet efter 25 000 Kr til Grundejerkreditforeningen i Herning efter et Laan, som Hansen og Vinge skulde optage. »Skyttegaarden« skulde overtages af Sagsøgeren den 25 s M, og Skøde udstedes til Køberen eller Ordre, saasnt Bevilling til Beværtning eller Gæstgiveri med Ret til Udsækning af stærke Drikke forelaa, eller saasnt Køberen forlangte det, dog senest den 1 November s A, og Hansen og Vinge paatog sig ingen Garant for, at saadan Bevilling kunde faas. Efter at Dokumenterne var underskrevet paa Udfærdigelsesdagen og Sagsøgeren til aftalt Tid havde overtaget »Skyttegaarden«, blev der i Marts Maaned s A foretaget Arrestforretninger i Hansens Andel i samme for 32 786 Kr 78 Øre og 2497 Kr 21 Øre, hvilke Forretninger senere fortsattes med Udlægsforretninger, og disse Forretninger anførtes tilligemed en i Februar s A foretaget Udlægsforretning hos Hansen for 1064 Kr 83 Øre i Grundbogen, hvor der ogsaa blev anført, at Hansens Bo ved Dekret af 30 Maj s A var taget under Konkursbehandling. Fra Sagsøgte Side var der i Skrivelse af 2 Marts s A sket Henvendelse til Handelsbanken i Tønder, der opgaves at have bistaet Hansen og Vinge ved Laansøgning i Kreditforeningen, og 3 s M meddelte Banken ham, at der ingen Obligationer var modtaget fra Kreditforeningen, og at Sagen ikke kunde fremmes, saalænge en hel Del Hypotheker, der endnu stod indført paa Ejendommen, ikke fjernedes for 1 Prioriteten. Ved Henvendelse til Kreditforeningen fik Sagsøgte i Skrivelse af 21 April s A Meddelelse om, at Laanetilbudet ikke længere stod ved Magt, og at Kreditforeningen ikke ønskede at give Laan i »Skyttegaarden«, førend denne havde faaet fast Ejer og Bevillingsforholdene var ordnet i Overensstemmelse med dansk Lovgivning. Sagsøgte, der ogsaa søgte at faa Bevillingsforholdene med Hensyn til Retten til at udsænke stærke Drikke i Orden, kunde ikke opnaa nogen saadan Bevilling for Sagsøgeren, der imidlertid efter at have erholdt Bevilling uden Ret til Udsækning af stærke Drikke drev Hotellet indtil 24 Januar 1922, da han fraflyttede »Skyttegaarden«, efter at det havde vist sig ugørligt at gennemføre Ejendomshandlerne af 17 Februar 1921, og efter at han i Sommeren 1921 havde maattet tage Gaarden i Tarm tilbage, hvorefter han havde bortskødet denne Ejendom den 21 August s A for en Købesum af 17 500 Kr efter tidligere Bortsalg af nogle udstykkede Parceller for Købesum 1825 Kr.

Under Anbringelse af at Sagsøgte ved at undlade at lade den indgaede Købekontrakt om »Skyttegaarden« underskrive for en Notar og lade foretage Førindtegning i Grundbogen i Henhold til Købekontrakten til Sikring af Sagsøgerens Krav paa at erholde Skøde paa Ejendommen — hvorpaa da kun hæftede en Udlægsforretning for 4424 Kr 82 Øre paa Hansens Andel og en ældre Hæftelse paa 25 000 Mark, Beløb, der kunde have været indfriet ved Kreditforeningslaans Optagelse — har udvist

en retstridig Forsømmelse, som har bevirket, at hans Køb af Ejendommen som Følge af de Hansens overgaaede Fogedforretninger ikke har kunnet gennemføres, og at Sagsøgeren derved har lidt et Tab, som han ansætter til 20 000 Kr, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham dette Beløb i Erstatning tillige med Renter heraf 5 pCt p a fra den 1 Juli 1921, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag.

Der maa efter Proceduren anses at være Enighed mellem Parterne om, at en Førindtegning i Grundbogen af en Købekontrakt om en fast Ejendom i Almindelighed kun finder Sted, naar særlige Omstændigheder gør den tilraadelig eller paakrævet, og der kan derfor ikke anses at have paahvilet Sagsøgte nogen Pligt i saa Henseende, medmindre han har maattet være paa det Rene med, at saadanne Omstændigheder har været til Stede.

Efter det Foreliggende maa det nu antages, at der hverken fra Sagsøgerens eller fra Hansens og Vinges Side er givet Sagsøgte nogen Meddelelse om Hansens økonomiske Forhold, og Sagsøgte har ogsaa uimodsagt anført, at der Intet har været ham bekendt med Hensyn til Hansens Forhold, som kunde give ham grundet Anledning til at lade en Førindtegning foretage. Herefter vil det imidlertid ikke kunne lægges Sagsøgte til Last, at han har undladt dette, og idet han derfor ikke vil kunne gøres ansvarlig for, at Sagsøgeren af den ovenanførte Grund ikke har kunnet gennemføre Erhvervelsen af den af ham købte Ejendom, maa Sagsøgerens Krav allerede som Følge heraf mangle Føje, og Sagsøgte vil saaledes være at frifinde for hans Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves. Der vil være at tillægge de for Sagsøgeren under Sagens Forberedelse og Domsforhandling beskikkede Sagførere, Overretssagførerne Harck og Johnsen, i Vederlag henholdsvis 225 Kr og 175 Kr og Førstnævnte i Godtgørelse for afholdte Udlæg 45 Kr 10 Øre, hvilke Beløb bliver at udrede af det Offenlige.

T i r s d a g d e n 1 5 J u n i .

Nr 356/1925. Slagtermester **Joh G Alber** (Fich)
 m o d
Købmand Poul Nyboe Jørgensen (Ingen),

betræffende et af Appellanten fremsat Krav paa Tilbagebetaling af et til Indstævnte udbetalt Beløb.

Østre Landsrets Dom af 26 Oktober 1925: Sagsøgte, Købmand Poul Nyboe Jørgensen, Søborg, bør til Sagsøgeren, Slagtermester

Joh G Alber, Nordby, betale 800 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 27 August 1925, til Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren 100 Kr til Sagsøgte. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten efter at have erhvervet Til-ladelse til særskilt Procedure om dette Spørgsmaal nedlagt en Paastand, der maa antages at gaa ud paa, at det fastslaas, at Indstævnte ved sin Procedure for Landsretten har afskaaret sig fra at erholde fuldstændig Frifindelse med Hensyn til det indsogte Beløb af 7021 Kroner 20 Øre med Renter. Til Støtte herfor har Appellanten anført, at der for Landsretten af Indstævnte kun har været nedlagt Paastand om Frifindelse for Tiden. I Indstævntes Svarskrift for Landsretten var der overensstemmende med den deri udviklede Indsigelse mod Søgsmålet paastaaet Frifindelse for Tiden, og i Tilføjelsen til Retsbogen om det ved Domsforhandlingen Foregaaede er der henvist hertil. Af Dommen fremgaar imidlertid, at Indstævntes mundtlige Procedure principalt er gaaet ud paa fuldstændig Frifindelse, og at hans Paastand af Retten er antaget at være ændret i Overensstemmelse hermed. Da Dommen herefter ikke er gaaet ud over Indstævntes Paastand, kan Appellantens Paastand ikke tages til Følge.

Thi kendes for Ret:

Den af Appellanten, Slagtermester Joh G Alber, nedlagte Paastand kan ikke tages til Følge.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Købmand Poul Nyboe Jørgensen i Sommeren 1922 indgik Ægteskab med Slagtermester Joh G Alber's Datter, udbetalte hans Svigerfader ham 9000 Kr, hvoraf ca 5000 Kr blev anvendt til Køb af en Forretning i Søborg, medens der for Resten blev købt Møbler m m. Ved Udbetalingen blev der intet aftalt om, hvorvidt Beløbet var Laan eller Gave, ligesom der heller ikke da var Tale om nogen Forrentning. Først ved Juletid samme Aar erklærede Alber, at der ikke skulde svares Renter det første Aar, men at han derefter vilde have Renter og Afdrag; herimod rejste Jørgensen, der ikke vilde volde Ufred, ingen Indvending. Jørgensen svarede imidlertid hverken Renter eller Afdrag, hvorimod han i Løbet af 1923 og 1924 sendte sin Svigerfader forskellige Varer til Beløb ialt 1378 Kr 80 Øre.

Ved Bevilling af 2 Januar 1925 blev Jørgensen separeret fra sin Hustru, bl a paa Vilkaar, at Fællesboet deltes efter Aftale eller ved

Skifterettens Foranstaltning; Ægtefællerne foretog selv Delingen, saaledes at Jørgensen beholdt Forretningen i Søborg; der blev ved Delingen ikke taget Hensyn til de 9000 Kr.

Under denne Sag paastaar Sagsøgeren, Slagtermester Joh G Alber, Nordby, Sagsøgte, Købmand Poul Nyboe Jørgensen, Søborg, dømt til Betaling af fornævnte Beløb 9000 Kr samt 800 Kr, som Jørgensen senere laante, ialt 9800 Kr, med Fradrag af 1378 Kr 80 Øre for leverede Varer og 600 Kr for Effekter, som Jørgensens Hustru medtog udover sin Part, eller 7821 Kr 20 Øre, med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 27 August 1925.

Sagsøgte, der erkender at skyldte fornævnte 800 Kr, maa iøvrigt antages at procedere til Frifindelse, i al Fald for Tiden, idet han hæveder, at Beløbet paa 9000 Kr blev ydet som Medgift og ikke som Laan.

Da det nævnte Beløb blev ydet for at skaffe Sagsøgte og Sagsøgerens Datter en Levevej og til Udstyr, kan Formodningen ingenlunde siges at være for et Laan; hvis det har været Sagsøgerens Hensigt, at Beløbet skulde betales ham tilbage, maatte det have været hans Sag klart og tydeligt at tilkendegive Sagsøgte dette. Da han ikke ved Udbetalingen har gjort dette, har Sagsøgte været beføjet til at opfatte Beløbet som Medgift, uden at det kan forandre Forholdets Karakter, at Sagsøgeren senere har forlangt Renter og Afdrag, og at Sagsøgte har krediteret ham for Beløbet i sine Bøger.

Sagsøgte vil saaledes kun kunne tilpligtes at betale 800 Kr med Renter.

I Sagsomkostninger vil Sagsøgeren have at betale Sagsøgte 100 Kr.

Nr 201/1925. **Dansk Skuespiller Forbund (Meyer)**

m o d

Privatteatrenes Direktørforening (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at anerkende at »Sæsonen« ved visse Teatre skal være 10 Maaneder.

Østre Landsrets Dom af 11 Juni 1925: Privatteatrenes Direktørforening bør for Tiltale af Dansk Skuespiller Forbund i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte med 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at Indstævnte kendes pligtig at anerkende, at Sæsonen

ved de i Dommen nævnte 4 Teatre — forsaavidt angaar Tiden indtil Udgangen af Sæsonen 1928 — skal være mindst 10 Maaneder (fra 1 August til 31 Maj).

i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dansk Skuespiller Forbund, til Indstævnte, Privatteatrenes Direktørforening, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Overenskomst mellem Dansk Skuespiller Forbund og Privatteatrenes Direktørforening af 31 Maj 1923 vedtoges en saakaldt »Normalkontrakt« med tilhørende Reglement, der skulde være bindende for et Tidsrum af 5 Aar (fra 31 Maj 1923—31 Maj 1928), hvilken Normalkontrakt i det nævnte Tidsrum er forbindende for alle Engagementer mellem Skuespillerforbundets Medlemmer og Foreningen af Teaterdirektører.

I denne Overenskomst er det fastsat, at alle Tvilsspørgsmaal vedrørende Opfattelsen og Fortolkningen af denne Overenskomst afgøres ved Voldgift i Overensstemmelse med Normalkontraktens § 27, der har følgende Ordlyd:

»Alle Tvilsspørgsmaal vedrørende Opfattelsen og Fortolkningen af denne Kontrakt med Reglement afgøres af Teatrets Direktør, Dansk Skuespillerforbunds Formand og en i Fællesskab valgt Opmand, der ikke maa være Teaterdirektør i Funktion eller tilhøre Dansk Skuespillerforbunds Organisation.

Udgifter i den Anledning paaføres den tabende Part.«

Der er nu opstaaet en Tvist imellem Parterne, idet de 4 nedenævnte Privatteatre ønsker at nedsætte Sæsonens Længde fra 10 Maaneder til 9½ Maaned.

Forbundet hævder, at dette er i Modstrid med Overenskomstens Forudsætninger og Kontraktens Indhold og har opfordret Direktørforeningen til at lade sig underkaste en Voldgift, hvilket Foreningen har nægtet.

Under denne Sag har Dansk Skuespiller Forbund nedlagt Paastand paa

principalt: at Direktørforeningen kendes pligtig til at underkaste sig Voldgift i Overensstemmelse med Reglerne i Overenskomst af 31 Maj 1923 § 4, jfr den mellem Parterne vedtagne Normalkontrakts § 27 vedrørende Spørgsmaalet om Sæsonens Varighed paa Folketeatret, Dagmarteatret, Casino og Det ny Teater,

subsidiært: at det ved Rettens Dom fastslaas, at Sæsonen paa de 4 nævnte Teatre — forsaavidt angaar Tidsrummet indtil Udgangen af Sæsonen 1928 — skal være mindst 10 Maaneder (fra 1 August til 1 Juni).

Direktørforeningen paastaar Frifindelse, idet den gør gældende, at der ikke er Hjemmel for Tvistens Afgørelse ved Voldgift, og at Foreningen ikke kan tilpligtes at overholde en Sæson af den paastaaede Længde.

Normalkontrakten indeholder ingen udtrykkelig Bestemmelse om Længden af en Sæson, men har tværtimod ladet Plads aaben til Udfyldelse om Sæsonens Varighed i hvert enkelt forefaldende Tilfælde, og det er under Sagen oplyst, at de 4 nævnte Teatre vel i en Aarrække har overholdt en Sæson paa 10 Maaneder, men at der iøvrigt følges forskellige Regler om Sæsonens Varighed ved de forskellige Privat-Teatre. Det er derhos ikke af Forbundet mod den sagsøgte Forenings Benægtelse bevist, at der ved de forud for Overenskomstens Vedtagelse stedfundne Forhandlinger paa en for Foreningen bindende Maade er bygget paa Forudsætningen om, at Sæsonen skulde være af en bestemt Varighed eller, at de for hvert enkelt Teater herom gældende Regler skulde vedblive uforandrede under Overenskomstens Bestaaen.

Idet den verserende Tvist mellem Parterne under de saaledes foreliggende Omstændigheder ikke kan være unddraget Rettens Paakendelse, vil Direktørforeningen være at frifinde, hvorhos Forbundet findes at burde godtgøre Foreningen Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Onsdag den 16 Juni.

Nr 303/1925. Købmand **A C Hartmann** (Cohn)

mod

Stationsforstander **Kynde Lauritzen** (Bache),

betræffende et af Indstævnte fremsat Krav paa Tilbagebetaling af et til Appellanten udbetalt Beløb.

Søndre Landsrets Dom af 25 September 1925: Indstævnte, Købmand A C Hartmann, bør til Sagsøgeren, Stationsforstander Kynde Lauritzen, betale 4000 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra Forligsklagens

Dato, den 27 Oktober 1923, til Betaling sker. Saa betaler Indstævnte og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Efter Alt hvad der foreligger — derunder bl a den af Rasmussen i Sagen afgivne ubestemte Forklaring og den Omstændighed, at der hengik flere Aar inden Lauritzen rejste Krav om at faa de 4000 Kroner betalt tilbage — maa der ved Sagens Paadømmelse gaas ud fra, at Hartmann som af ham hævdet, har været bemyndiget af Rasmussen til at modtage de 4000 Kroner. Herefter vil Hartmann overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Lauritzen at burde betale til Hartmann med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Købmand A C Hartmann, bør for Tiltale af Indstævnte, Stationsforstander Kynde Lauritzen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende ved Retten for Haderslev Købstad m v forbedte Sag har Sagsøgeren, Stationsforstander Kynde Lauritzen af Højer, paastaaet Indstævnte, Købmand A C Hartmann af Stepping, dømt til Betaling af 4000 Kr med Renter heraf 6 pCt fra den 15 Januar 1920 til Betaling sker, medens Indstævnte har paastaaet sig frifundet.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

I Aaret 1919 købte Sagsøgeren af C Rasmussen, N Aaby, et Automobil til en Pris af 4500 Kr, uden at der dengang blev truffet nærmere Aftale om Købesummens Erlæggelse, idet Rasmussen og Sagsøgeren, der i Forening drev Handel med Heste og Ejendomme, havde et løbende, uafgjort Mellemværende. I Begyndelsen af Aaret 1920 indfandt Indstævnte, der er Sagsøgerens Svoger, sig hos denne og meddelte, at han, der havde et Tilgodehavende paa 4000 Kr hos Rasmussen, af ham havde faaet Bemyndigelse til til Ordning heraf at faa udbetalt 4000 Kr af Sagsøgerens Skyld til Rasmussen. Sagsøgeren udbetalte derefter nævnte Beløb til Indstævnte uden at kræve nærmere Bevis for Rigtigheden af den paastaaede Bemyndigelse og uden da at underrette Rasmussen om den stedfundne Udbetaling. Først da Rasmussen i 1923 paa en Hen-

vendelse fra Sagsøgeren om i Anledning af dennes forestaaende Forflyttelse at faa deres Mellemværende gjort op udtalte, at Købesummen for Bilen kunde betragtes som Sagsøgerens Andel i den fælles Fortjeneste, meddelte denne, at Indstævnte alt paa Rasmussens Vegne havde faaet udbetalt 4000 Kr af Købesummen.

Nævnte Rasmussen har som Vidne forklaret, at han ikke erindrer at have givet Indstævnte Bemyndigelse som af denne paastaaet, samt at den i Sagen omhandlede Bil blev overladt Lauritzen som hans Andel i den fælles Fortjeneste ved en Ejendomshandel.

Idet det nu maatte være kendeligt for Indstævnte, der ikke selv havde noget Tilgodehavende hos Sagsøgeren, at dennes Erlæggelse til ham af det omprocederede Beløb kun fandt Sted i Tillid til, at den angivne Bemyndigelse virkelig forelaa, saaledes at Sagsøgeren ved Betalingen frigjordes for en tilsvarende Del af sin Skyld til Rasmussen, vil Indstævnte, der ikke mod Rasmussens Benægtelse har dokumenteret at have haft saadan Bemyndigelse, være at dømme efter Sagsøgerens Paastand, dog saaledes at der kun vil være at svare Renter à 5 pCt fra Forligsklagens Dato, den 27 Oktober 1923.

Sagens Omkostninger vil Indstævnte have at betale til Sagsøgeren med 300 Kr.

Nr 130/1926.

Skattedepartementet

paakærer

Højesterets Justitssekretærs Afgiftsberegning i Højesteretssag Nr 165/1925.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Under en af Højesteret den 23 November 1925 paadømt Sag gik den af Appellanten, Sagfører Julius Jarding, nedlagte Paastand ud paa, at Sagen, der ved Østre Landsrets Dom af 23 April s A var afvist, hjemvistes til Landsretten til Behandling i Realiteten, hvilken Paastand toges til Følge.

Rettens Justitssekretær har beregnet Retsafgiften efter Retsafgiftslovens § 18, jfr §§ 7 og 8, til 22 Kroner 50 Øre ved Sagens Berømmelse og 22 Kroner 50 Øre ved dens Optagelse.

Denne Beregning har Skattedepartementet paakæret og paastaaet Optagelsesafgiften i Højesteretssagen beregnet efter Retsafgiftslovens § 18, jfr § 8 og § 6, i Forhold til en Sagsværdi af 4500 Kroner. Om Berømmelsesafgiften er ingen Paastand nedlagt. Fristen for Paakære af den efter Retsplejelovens § 54 er nemlig udløbet.

Justitssekretæren har til Støtte for Rigtigheden af sin Beregningsmaade gjort gældende, at Højesteretssagen efter hans Formening kun angik et Kompetencespørgsmaal, — om den i

Lov Nr 116 af 11 Marts 1921 omhandlede Kommission eller Domstolene havde Kompetencen til endelig at fastsætte den under Landsretssagen omhandlede Erstatning — hvorefter han har beregnet Afgiften som anført.

Der findes imidlertid at maatte gives Skattedepartementet Medhold i, at Højesteretssagen ikke kan anses at vedrøre et mindre Beløb, end den ved Østre Landsret indtalte Fordring, og Afgiften vil derfor være at beregne som af Departementet paastaet efter en Sagsværdi af 4500 Kroner.

Thi bestemmes:

Optagelsesafgiften for den ovennævnte Højesteretssag vil være at beregne efter Retsafgiftslovens § 18, jfr § 8 og § 6, i Forhold til en Sagsværdi af 4500 Kroner.

Torsdag den 17 Juni.

Nr 238/1925. Bagermester **Ejner Koefoed** (Cohn)

mod

Vognmand **P Svendsen** (Henriques),

betræffende et af Indstævnte fremsat Krav paa at erholde Afslag i Købesummen for to faste Ejendomme.

Østre Landsrets Dom af 6 Juli 1925: Sagsøgte, Bagermester Ejner Koefoed, bør paa den af Sagsøgeren, Vognmand P Svendsen, til ham i Anledning af Salget af Ejendommene Matr Nr 1522 og 1523 af udenbys Klædebo Kvarter, Landskrona Tværgade 7 og 9 udstedte Panteobligation, stor 12 500 Kr, afskrive 5000 Kr, tilligemed Renter 5 pCt p a af Beløbet fra 1 November 1924. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgeren med 400 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Bagermester Ejner Koefoed, til Indstævnte, Vognmand P Svendsen, med 300 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

—————

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I December 1922 købte Sagsøgte, Bagermester Ejner Koefoed for en Købesum af 110 000 Kr Ejendommene Matr Nr 1522 og 1523 af Udenbys Klædebo Kvarter Landskrona Tværgade Nr 7 og 9.

Da Sagsøgte ikke kunde opnaa selv at faa et Bageri i Ejendommene, søgte han dem solgt og i August 1924 ønskede Sagsøgeren Vognmand P Svendsen gennem Overretssagfører Kalko Oplysninger om Ejendommene og fik da sendt en af Sagsøgtes Sagfører, Overretssagfører Linnet affattet Liste over Ejendommenes Prioritetsforhold, Lejeindtægt og de aarlige Udgifter til Skatter, Assurance m m samt fik opgivet en Salgspris af 115 000 Kr.

Sagsøgeren, der var Lejer af en Stald i de paagældende Ejendomme, vilde imidlertid efter sin Sagførers Raad ikke købe til den opgivne Pris.

Da han i September s A paa Grund af en Lejerestance henvendte sig paa Overretssagfører Linnets Kontor, optoges Spørgsmaalet om Køb af Ejendommene imidlertid igen, idet han selv personligt forhandlede med Linnet, og han fik, da han søgte Oplysning om Indtægter og Udgifter udleveret et Eksemplar af samme Liste som han tidligere havde faaet.

Efter forskellige Forhandlinger oprettedes der den 21 Oktober 1924 Slutseddell og den 1 November underskrevet Købekontrakt, hvorefter Sagsøgeren købte de paagældende Ejendomme for en Købesum af 115 000 Kr. Samme Dag, Købekontrakten blev underskrevet, mener Sagsøgeren at have modtaget en Refusionsopgørelse vedrørende Ejendommene. Opgørelsen blev underskrevet af begge Parter med et Forbehold om, at de begge i tre Maaneder havde Ret til Reklamationer overfor Fejl, Forglemmelser og Fejltællinger i Opgørelsen. Sagsøgeren gennemgik dog ikke straks denne Opgørelse eller foretog sig videre, før han i Terminen opdagede,

at Udgifterne til Skatter andrager aarlig	1009 Kr 96 Øre
at der paahviler Ejendommene et aarligt Bidrag til	
Københavns Brandforsikring	50 — 24 —
og at Udgifterne til Skorstensfejning andrager aarlig	73 — 00 —

1133 Kr 20 Øre

Overført.... 1133 Kr 20 Øre

medens disse Udgifter i de to ham tidligere overlevere-
 rede Opgørelser var opgivet til 598 — 00 —

saaledes at Udgifterne andrager 535 Kr 20 Øre
 mere aarligt end Sagsøgeren ved Købet havde antaget, og han reklamerede saa gennem en Sagfører omkring Nytaar 1925 overfor Sagsøgte.

Sagsøgeren paastaar nu under nærværende Sag Købesummen for Ejendommene nedsat i Forhold til den foran opgjorte Difference, som han kapitaliserer til 10 000 Kr og Sagsøgte dømt til at tilbagebetale dette Beløb eller eventuelt at afskrive det i den af Sagsøgeren til Berigtigelse af Købet udstedte Panteobligation, stor 12 500 Kr, idet han hævder at have købt den paagældende Ejendom i Tillid til den ham overleverede, tidligere nævnte Opgørelse. Beløbet forrentes med 5 pCt p a fra 1 November 1924, til Betaling sker.

Sagsøgte paastaar sig principalt frifundet, subsidiært Erstatningen nedsat til den kapitaliserede Værdi af Brandforsikringsbidraget, som han erkender at have glemt i Refusionsopgørelsen pr 1 November 1924, idet han anfører, at hans Sagfører under Handlen, Overretssagfører Linnet, der har afgivet Forklaring som Vidne under Sagen, gentagne Gange har forhandlet mundtlig med Sagsøgeren om Købet og under disse Forhandlinger har gennemgaaet alle Ejendommenes Forhold og forelagt Sagsøgeren alle Kvitteringer for Skatter og Afgifter og alle andre Ejendomspapirer, samt for ham skriftlig foretaget Opgørelse af Indtægter og Udgifter paa Grundlag af disse Papirer, uden at den tidligere oftnævnte Opgørelse, som ved en Fejltagelse kun indeholder de halvaarlige Udgifter, har været omtalt eller været fremme fra nogen af Siderne, saaledes at det er paa Grundlag af disse Forhandlinger, at Købet har fundet Sted.

Sagsøgte anfører yderligere, at Sagsøgeren, der tidligere har ejet en fast Ejendom, maatte være klar over, at Skatterne af de ommeldte Ejendomme, hvis Indtægter var ca 9—10 000 Kr, maatte være ca 10 pCt og ikke 5 pCt som opgivet i Opgørelsen, samt at Udgifterne i Refusionsopgørelsen, som han nærmest mener, Sagsøgeren maa have faaet, inden Købekontrakten blev underskrevet, var rigtig angivet, bortset fra Brandforsikringsbidraget.

Sagsøgeren benægter at have faaet nogen anden Opgørelse end de urigtige fra Linnet, samt at der overhovedet ved Forhandlingerne om Ejendomskøbet, ved hvilket Linnet ogsaa var hans Sagfører, har været drøftet Skatterne og de andre Udgifter, som senere viste sig for lavt angivne.

I Betragtning af, at de to til Sagsøgeren afgivne Opgørelser over Indtægter og Udgifter maa anses vildledende og det overfor Sagsøgerens Benægtelse ikke kan anses godtgjort, at han selv har været klar over Fejlene eller, at de af Linnet er berigtiget overfor ham, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge, dog at Erstatningen efter alt det Foreliggende ikke findes at burde sættes højere end 5000 Kr

med Renter som paastaet, saaledes at Erstatningen berigtiges ved Af-skrift paa Panteobligation som nedenfor nævnt. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgeren med 400 Kr.

Nr 322/1925. **De danske Statsbaner** (Graae)
m o d
Københavns Magistrat (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at deltage i Udgif-terne til Belysning af Nørretofte Allé.

Østre Landsrets Dom af 29 Oktober 1925: De Sagsøgte, De danske Statsbaner, maa anses pligtige til som Ejere af et til Nørretofte Allé her i Staden stødende Areal at deltage i saavel Udgifterne til Anlægget af, som i de aarlige Udgifter til Driften af Belysningen paa nævnte Allé i Overensstemmelse med Reglerne i § 8 i Lov af 14 December 1857 om Gader, Veje og Vandløb i København, saaledes som denne Paragraf er suppleret ved Lov Nr 117 af 1 April 1922. Sagens Omkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne, Københavns Magistrat, med 150 Kr, hvilket Beløb vil være at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det Foreliggende maa der gaas ud fra, at det i Dommen omhandlede Areal, der er beliggende ved den af Arealets Ejer, Gaardejer Bech, anlagte Nørretofte Allé, havde Facaderet til Alléen, da Ekspropriationen fandt Sted. Idet det endvidere — i Mangel af Hjemmel for et andet Resultat — maa antages at Appellanten ved Ekspropriationen af Arealet er indtraadt i den til dette knyttede Facaderet med de dertil hørende Rettigheder og Forpligtelser, findes Landsrettens Dom at maatte stadfæstes. Det bemærkes herved, at Bestemmelserne i Lov af 14 December 1857 § 8 og Lov Nr 117 af 1 April 1922 nu er afløst af de i Lov Nr 85 af 31 Marts 1926 § 1 indeholdte noget ændrede Regler, men at der efter Proceduren og Sagens Stilling for Højesteret ikke bliver Spørgsmaal om at afgøre, hvilken Betydning dette maatte have for Appellantens Pligt til at deltage i de efter den nye Lovs Ikrafttræden paaløbende aarlige Driftsudgifter.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger for Højesteret betaler

Appellanten, De danske Statsbaner, til Indstævnte, Københavns Magistrat, med 300 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Københavns Magistrat paastaet De danske Statsbaner kendt pligtige til som Ejere af et til Nørretofte Allé her i Staden stødende Areal at deltage i saavel Udgifterne til Anlægget af som i de aarlige Udgifter til Driften af Belysningen paa nævnte Allé i Overensstemmelse med Reglerne i § 8 i Lov af 14 December 1857 om Gader, Veje og Vandløb i København, saaledes som denne Paragraf er suppleret ved Lov Nr 117 af 1 April 1922.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

I Slutningen af forrige Aarhundrede blev der i Anledning af Opførelsen af den nye Personbanegaard i København eksproprieret Jord i Valby til den nye Jærnbanelinie til Frederikssund; denne Jærnbanelinie skærer Valby Langgade. I 1905 blev der af Ejeren af Ejendommen Matr Nr 305 og 3 g af Valby, Gaardejer L Bech, udlagt forskellige Arealer som Gadeareal til 30 Alen brede, private Gadet, deriblandt Nørretofte Allé, der strækker sig mod Nord fra Valby Langgade øst for og parallelt med den fornævnte Jærnbanelinie. Forinden havde Gaardejer Bech i en under 12 Januar 1904 udstedt Deklaration overfor Københavns Magistrat for sig og alle efterfølgende Ejere af Ejendommen og de Parceller, hvori den maatte blive delt, erklæret at ville udlægge de paagældende Arealer som Gadeareal.

I Deklarationen hedder det bl a:

»De nævnte Arealer, der ikke, saalænge de henligge som Gade, kunne afspærres for den almindelige Færdsel uden Københavns Magistrats Samtykke, kan Magistraten derhos med Kommunalbestyrelsens Samtykke, naar som helst den ønsker det, overtage i det Hele eller for en Del med deri værende Materialier og Ledninger som offentlig Gade uden at give noget Varsel eller nogen Tilsigelse, uden at yde noget Vederlag for Arealerne, Materialierne eller Ledningerne, og uden at vedkommende Ejere derved fritages for nogen af de dem som Ejere af de paagældende Ejendomme efter den til enhver Tid gældende Lovgivning paahvilende Byrder.«

Ved Anlægget af Nørretofte Allé fremkom der en smal Jordstrimmel mellem det tidligere eksproprierede Jærnbaneareal og nævnte Allé, til hvilken Jordstrimmel der havdes Adgang fra Valby Langgade; men da Statsbanerne i 1906 i Anledning af det paatænkte Anlæg af en ydre Godsbanelinie med Dobbeltspor, foretog en ny Ekspropriation paa det paagældende Sted, kom Ekspropriationen ogsaa til at omfatte den omhandlede Jordstrimmel, der er en Del af Matr Nr 3 g og 305.

I Henhold til § 8 i Lov af 14 December 1857 om Gader, Veje og Vandløb i København, jfr Lov Nr 117 af 1 April 1922, har Københavns Kommunalbestyrelse nu paabudt, at den private Gade Nørretofte Allé skal holdes oplyst paa tilbørlig Maade, og da Grundejerne ikke har efterkommet dette Paabud, har Magistraten selv i Henhold til sidstnævnte Lovbestemmelse truffet de til Gennemførelse af Belysningen nødvendige Foranstaltninger, hvorefter saavel Udgiften til Anlægget som de aarlige Udgifter til Driften af Magistraten vil være at fordele mellem de Grundejere, hvis Grunde har Facade til den paagældende Vej, efter Reglerne i § 4 i Lov af 14 December 1857. Da Statsbanerne imidlertid i Skrivelse af 19 Maj 1924 meddelte Magistraten, at Sagen formentlig var Statsbanerne uvedkommende, da disses Areal kun berørtes af Nørretofte Allé, og de ikke havde nogen Facaderet til Alléen, har Magistraten under nærværende Sag søgt Statsbanerne tilpligtet til at deltage i de nævnte Udgifter.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har Statsbanerne under Sagen gjort gældende, at de ikke har nogen Færdselsret med Hensyn til Nørretofte Allé, og at der herefter ikke kan være Tale om, at de skulde have nogen Forpligtelse til at deltage i Udgifterne ved Vejens Belysning. I førstnævnte Henseende har de anført, at den paagældende Jordstrimmel ikke egner sig til Bebyggelse, og at Ekspropriationen kun tjente til at skaffe Jord til Anlæg af Jærnbanespor. Det fremgaar da ogsaa af Ekspropriationsforretningen, at der ikke er eksproprieret nogen Færdselsret til Nørretofte Allé, hvilket er enstydigt med, at der ikke af Statsbanerne er erhvervet nogen saadan Ret. Det vilde ogsaa have været urimeligt, om Statsbanerne ved Ekspropriationen havde skaffet sig en Færdselsret, da de ingen som helst Brug havde for Færdsel paa nævnte Vej, og Færdselsretten kun vilde have paaført Statsbanerne Udgifter til Vedligeholdelse og eventuelt Belysning af Vejen. Den fornævnte Deklaration af 12 Januar 1904 er uden Betydning i heromhandlede Henseende, idet den ikke giver Statsbanerne nogen privatretlig Adkomst med Hensyn til Vejen, men kun giver Magistraten en Ret, som den til enhver Tid kan give Afkald paa uden at behøve at indhente Statsbanernes Samtykke dertil. Naar det imidlertid staar fast, at der ikke tilkommer Statsbanerne nogen Færdselsret, kan der efter deres Formening heller ikke paahvile dem nogen Belysningspligt. De har i saa Henseende henvist til § 8 i Lov af 14 December 1857, hvorefter private Veje — — — skulde af vedkommende Ejere holdes i farbar Stand, idet de gør gældende, at Udtrykket »vedkommende Ejere« maa forstås som sigtende til Ejerne af de private Veje. Naar § 21 i Politivedtægten for København Nr 35 af 1 Marts 1913 bestemmer, at private Gader — — — skal — — — holdes tilbørlig oplyste ved vedkommende Ejeres Foranstaltning og paa deres Bekostning, maa der ogsaa være sigtet til Vejejerne. Lov Nr 117 af 1 April 1922 bestemmer nu ganske vist, at Belysningen, saafremt den udføres ved Magistratens Foranstaltning, sker for Grundejernes Regning, og at Udgiften fordeles mellem de Grundejere, hvis Grunde har Facade til de paagældende private Gader, Veje og Gadearealer, men da Loven ikke tilsigter nogen principiel Ændring i den ved Politivedtægten § 21 indførte Ordning, men kun

gaar ud paa at give Hjemmel for, at Magistraten, hvis Belysningspligten ikke opfyldes, kan træffe de fornødne Foranstaltninger til Belysningens Gennemførelse paa egen Haand for vedkommendes Regning, maa Loven forstaas i saa nøje Overensstemmelse med Politivedtægtens § 21 som muligt, og den Udvidelse, der maa indrømmes ved Loven at være sket af de belysningspligtiges Kreds, kan da kun antages at gaa ud paa, at Belysningspligten nu paahviler Vejejerne og de Ejere af til Vejen stødende Grunde, der har erhvervet en kontraktmæssig sikret Færdselsret med Hensyn til Vejen, medens der stadigt savnes Hjemmel til at paalægge de Grundejere, der vel eje Grunde, der støde op til Vejen, men som ikke har nogen Færdselsret af den ovenomhandlede Beskaffenhed, Forpligtelse til at deltage i Udgifterne ved Vejens Belysning. Udtrykket »Facade« maa derfor forstaas som lig »Facaderet«.

Sagsøgerne har heroverfor gjort gældende, at der tilkommer Statsbanerne Facaderet til Nørretofte Allé med alle dertil knyttede Beføjelser, derunder Ret til Færdsel paa Vejen og Ret til at bebygge den paa-gældende Jordstrimmel i Overensstemmelse med de Regler, der gælder for Bebyggelse af de andre Grunde, der støder op til Vejen, og at Statsbanerne derfor ogsaa maa have de deraf flydende Forpligtelser med Hensyn til Vejens Vedligeholdelse, Renholdelse og Belysning.

Da det ifølge Lov Nr 117 af 1 April 1922 alene er en Forudsætning for Pligten til at bidrage til en privat Vejs Belysning, at Ejendommen har Facade til Vejen, og da den ommeldte Jordstrimmel har Facade til Nørretofte Allé, maa de Sagsøgte allerede som Følge heraf anses for forpligtede til at deltage i Udgifterne ved Vejens Belysning, uden at det er fornødent at komme ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt de har Ret til Færdsel m v paa Vejen. Den af Sagsøgerne nedlagte Paastand vil saaledes være at tage til Følge, hvorhos de Sagsøgte findes at burde tilsvare Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Fredag den 18 Juni.

Nr 250/1925. **Aalborg-Hadsund Jærnbane (I Kondrup)**

mod

Bugsier-, Reederei- und Bergungs-Actiengesellschaft, Hamburg (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Skade foranlediget ved en Paasejling.

Arrestforretning af 7 November 1924.

Vestre Landsrets Dom af 16 Juli 1925: Den forommeldte ophævede Arrestforretning har ikke været lovlig. De Sagsøgte, Bugsier-, Reederei- und Bergungs-Actiengesellschaft i Hamburg, bør for Tiltale

af Sagsøgerne, Aalborg-Hadsund Jærnbane, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte 400 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aalborg-Hadsund Jærnbane, til Indstævnte, Bugsier-, Reederei- und Bergungs-Actiengesellschaft, Hamburg, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmissør er saalydende:

Den 6 November 1924 blev den de Sagsøgte, Bugsier-, Reederei- und Bergungs-Actiengesellschaft i Hamburg, tilhørende Lægter »Main« tilligemed den de samme tilhørende Lægter »Presse« af den de Sagsøgte ligeledes tilhørende Slæbedamper »Perseus« slæbt ad Mariager Fjord med Hobro som Maal og skulde passere Jærnbanebroen, der ved Hadsund fører over Fjorden. Af Lægterne, der var lastet med Kul fra Emden, var »Main« 34 Fod bred og lastede ca 1100 Tons. Der var svag Vind af Vest Nordvest, og Strømmen var indgaaende samt jævn, saaledes at Gennemsejlingsforholdene var gunstige. Øst for Broen signaliserede Slæbetoget, at de vilde passere gennem det sydlige Løb, der er 44 Fod bredt. Efter at »Presse« var kastet los og opankret i en Afstand af ca 1 Kilometer, hvilket bevirkede, at Slæbetoget delvis standsede, sattes Farten op, og da Slæbedamperen var naaet til det østlige Brohoved, tørnede Lægteren »Main«, hvis Forbindelse med Slæbedamperen bestod af en 16—18 Meter lang Trosse, fastgjort til Bagbords Klyds, mod den nordøstlige duc d'Albe for det sydlige Broløb og blev herfra kastet over mod Afviserværket for den sydlige Anslagspille og herfra igen over mod Afviserværket for den udsvingende Bro vest for Svingpillen. Stødet mod duc d'Alben var saa stærkt, at denne blev tvunget helt over mod Afviserværket, men svingede tilbage igen, paa Afviserværket ved den sydlige Pille blev to Pæle og en Brohammer knækket, medens der ingen Skade skete paa Afviserværket i Løbets nordre Side.

Den 7 November lod Sagsøgerne, Aalborg-Hadsund Jærnbane, foretage Arrest i »Main« og dennes Fragt til Sikkerhed for Erstatning for den forvoldte Skade, der opgjordes til 2900 Kr, tilligemed Omkostninger, og efter at denne Arrest den 12 s M var hævet mod, at der deponeredes en Kontrabøg med Landbosparekassen i Aalborg, lydende paa 3500 Kr, har Sagsøgerne under nærværende Sag søgt de Sagsøgte og nedlagt Paastand om, at den ovennævnte Arrestforretning kendes lovlig gjort og forfulgt, og at Sagsøgerne kendes berettigede til Fyldestgørelse i den ovennævnte Kontrabogs Paalydende for 2900 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 November 1924, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaet den ommeldte Arrestforretning kendt ulovlig samt sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne gjort gældende, at de Sagsøgte bærer Ansvar for den skete Skade, idet Paasejlingen skyldes fejl Manøvrering fra Skibenes Side. Herved har de nærmere anført, at Lægter »Presse« burde være skilt fra i større Afstand end en Kilometer, idet en saadan Afstand har været for kort til, at Lægter »Main« kunde faa den rigtige Retning til Gennemsejling af Broen. Yderligere har de fremhævet, at en Slæbetrosse af 16—18 Meters Længde var for lang under de foreliggende Forhold, og at Styringen fra Slæbedamperen derfor ikke var sikker.

Efter det Oplyste maa der imidlertid gaas ud fra, at den Omstændighed, at Opløbet til Gennemsejling er sket i den nysangivne Afstand fra Broen, ikke har været til Hinder for, at Lægteren under Gennemsejlingen kunde styres. Derhos maa det antages, at Slæbetrossens Længde, der var godkendt af Lodsens, har været passende under Hensyn til, at en kortere Trosse vilde bringe Lægteren for nær til Slæbedamperen og da let føre den ind i Damperens Skruvand, saaledes at den ikke kunde styres. Da der ej heller paa anden Maade ses at være udvist nogen Uagtsomhed ved Førelsen af Slæbedamperen og Lægterne, findes der ikke at kunne paalægges de Sagsøgte noget Erstatningsansvar, og deres Paastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre de Sagsøgte med 400 Kr.

M a n d a g d e n 2 1 J u n i .

Nr 112/1926.

Rigsadvokaten

m o d

Forbedringshusfange **Viggo Einer Christensen,**

der tiltales til i Medfør af Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 2 Stk jfr § 1, 1 Stk at underkastes Sikkerhedsforanstaltninger.

Østre Landsrets Dom af 13 April 1926: Viggo Einer Christensen vil være at tvangsindlægge i Forvaringsanstalten paa Arbejdsanstalten Sundholm. Saa bør han og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører P Sandholt, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste. Sagens Omkostninger findes dog efter Omstændighederne at burde udredes af det Offenlige.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger, derunder det i Landsrettens Dom fastsatte Salærs samt i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører David 80 Kroner, udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Tilkendegivelse af 13 Marts 1926 er der af Statsadvokaten for København rejst Sag mod Viggo Einer Christensen med Paastand om, at det i Medfør af § 1, 2 Stk, jfr § 1, 1 Stk, i Lov af 11 April 1925 om Sikkerhedsforanstaltninger mod visse Personer, der udsætter Retssikkerheden for Fare, ved Dom bestemmes, at Christensen vil være at tvangsindlægge paa den paa Arbejdsanstalten »Sundholm« indrettede særlige Forvaringsanstalt.

Viggo Einer Christensen, der paastaar sig frifundet, er født den 21 Januar 1884 og bl a anset

1) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 19 Maj 1906 efter Straffelovens § 177 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder,

2) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 11 Juli 1908 efter Straffelovens § 177, jfr § 210 med Forbedringshusarbejde i 5 Aar,

3) ved Højesterets Dom af 18 Februar 1914 efter Straffelovens § 185 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder,

4) ved Københavns Byrets Dom af 27 Februar 1920 efter Straffelovens § 185 med Forbedringshusarbejde i to Aar og senest

5) ved Østre Landsrets Dom af 31 Januar 1924 efter Straffelovens § 185 med Forbedringshusarbejde i tre Aar, hvilken sidste Straf han for Tiden afsoner i Horsens Straffeanstalt.

Der foreligger i Sagen en Erklæring af 15 April 1906 fra Overlægen ved Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvor Christensen har været indlagt til Observation, og i Erklæringen siges, »at Christensen er et

fra Fødslen noget abnormt degenereret Individ med mangelfuld udviklede intellektuelle Evner og noget defekt paa det ethiske Omraade, saa at han maa betegnes som noget imbecil.«

Der findes derhos adskillige Erklæringer fra Fængselslægen og senest en Erklæring af 18 Januar d A fra Lægen ved Horsens Straffeanstalt, der alle gaar ud paa, at der ingen Tegn er paa Forandring i mental Henseende siden Observationen i 1906.

Inspektøren for Horsens Straffeanstalt har i en Skrivelse af 27 Januar d A bl a udtalt, at naar Christensen paastaar, at han altid umiddelbart efter at have forbrudt sig angrrer sin Handling, tør man vel deri kun se et Udtryk for, at han efterhaanden er træt af de aarelange Ophold i Landets Straffeanstalter; det er muligt, at denne »Træthed« vil kunne øge hans Modstandsevne saa meget, at han fremtidig undgaar Tilbagefaldet, men efter Alt hvad der er oplyst om Fangens Fortid, og efter hele Fangens hele Anlæg og Udvikling, næres der ikke fra Straffeanstaltens Side noget Haab om, at Fangen fremtidig vil kunne modstaa sine sygelige Tilbøjeligheder.

Retslægeraadet har under 17 Februar d A udtalt:

»Det fremgaar af det i Sagen Oplyste, at Domfældte hverken er sindssyg eller udpræget aandssvag, men et ringe aandelig udviklet, psykisk abnormt og seksuelt hyperæstetisk Individ. Han maa anses for farlig for den offentlige Sikkerhed, og Retslægeraadet maa anbefale, at han interneres i den særlige Interneringsanstalt paa Sundholm.«

Da Christensen efter det om hans mentale Tilstand og Beskaffenheden af de af ham begaaede strafbare Handlinger Oplyste maa anses at frembyde nærliggende og alvorlig Fare for Retssikkerheden, findes den af Anklagemyndigheden fremsatte Paastand at have Hjemmel i fornævnte Lovs § 1, 2 Stk, jfr § 1, 1 Stk, og Paastanden vil derfor være at tage til Følge.

Nr 286/1925. **Danmarks Good-Templar Ordens Storloge (David)**
m o d

Logerne »**Tordenskjold**«, »**Rekabitterne**« og »**Magneten**« (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at erklære de indstævnte Loger for aabnede m m.

Vestre Landsrets Dom af 2 September 1925: De Sagsøgte, Danmarks Good-Templar Ordens Storloge, bør erklære de sagsøgende Loger, »Tordenskjold«, »Rekabitterne« og »Magneten«, paany aabnede og tilbagelevere dem deres Charter og Logerne »Rekabitterne« og »Magneten« tillige deres Ritualer. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne 250 Kr. At efterkommes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Storlogen frafaldet den Indsigelse, at de tre i Dommen nævnte Mænd ikke har været bemyndigede til at optræde paa de tre Logers Vegne. Paa den anden Side har de tre Loger ikke gentaget deres Anbringende om, at den paa Storlogemødet den 20 Januar 1924 tagne Beslutning om Lukning af Logerne skulde være ugyldig, fordi der i Dagsordenen for Mødet ikke havde staaet noget om, at der vilde blive stillet Forslag om Lukning af Logerne.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Danmarks Good-Templar Ordens Storloge, til de Indstævnte, Logerne »Tordenskjold«, »Rekabitterne« og »Magneteten«, med 300 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmissær er saalydende:

Den 16 Juli 1923 afsagde de Sagsøgte, Danmarks Good-Templar Ordens Storloge, en »Dom«, ved hvilken Værkfører Chr Andersen, der indtog den første Embedsstilling som Loge-Templar i den under Storlogen staaende Loge »Magneteten«, blev udelukket fra Danmarks Good-Templar Orden for et Tidsrum af 6 Maaneder. Paa et af »Magneteten« og de andre københavnske Loger under Danmarks Good-Templar Orden den 30 s M afholdt Fællesmøde vedtoges i den Anledning en Resolution, hvori udtaltes, at man fandt den overfor Værkfører Andersen trufne Afgørelse fejlagtig, hvorhos man tilsagde ham fuld Støtte i Kampen for sine Rettigheder saavel i økonomisk som i moralsk Henseende. Den 1 Oktober s A indrykkede Danmarks Good-Templar Ordens Storloges første Embedsmand, Stor-Templar, Arbejdsmand Bernt Jensen i Aarhus i »Familievennen«, der er officielt Organ for Danmarks Good-Templar Orden, en Bekendtgørelse, hvori han under Henvisning til, at det af Referater i Bladet fremgik, at Værkfører Andersen af enkelte Loger blev indbudt til Fester og lignende til Trods for, at han for Tiden var udelukket af Ordenen, gjorde opmærksom paa, at Andersen ikke

kunde deltage i noget indenfor Ordenen, saalænge Udelukkelsen varede, og at, saafremt dette ikke overholdtes, vedkommende vilde blive draget til Ansvar i Henhold til Ordenens Love. Den 28 s M udsendtes der derefter fra Storlogens Raad, der bestaar af dennes 7 første Embedsmænd, en Meddelelse til Logerne om, at Raadet enstemmigt havde vedtaget a t nedlægge Forbud mod, at Andersen indlodes til Fester eller Møder, arrangerede af Loger eller Medlemmer af D G T O (o: Danmarks Good-Templar Orden), i de af disse benyttede Lokaler, samt a t forbyde Logerne at drøfte Storlogens Dom over Andersen paa noget Møde. Endvidere forlangtes det i Meddelelsen, at de københavnske Loger skulde tilbagekalde den Andersen tilsagte Støtte, idet tilføjedes, at Raadet enstemmigt havde vedtaget i modsat Fald at bemyndige Stor-Templaren til at lukke de paagældende Loger. Den 1 Januar 1924 indkaldte Stor-Templaren til et ekstraordinært Storlogemøde i Vejle den 20 s M, og paa dette Møde vedtoges der af de fremmødte Repræsentanter for Logerne med 32 Stemmer mod 30 Stemmer en Resolution, hvor det misbilligedes, at Raadet ikke var optraadt mere aggressivt overfor de københavnske Loger, og foresloges at lukke disse Loger, og i Henhold til denne Vedtagelse foretog Stor-Templaren derefter i Slutningen af s M Lukning bl a af de tre sagsøgende Loger, »Tordenskjold«, »Rekabitterne« og »Magnetten«, alle i København, hvilke Loger herved blev afskaaret fra at fortsætte deres Virksomhed som saadanne under Storlogen. Værkfører Andersen havde imidlertid anlagt Retssag til Omstødelse af den over ham af Storlogen fældede »Dom«, i hvilken Sag der den 9 Februar s A blev afsagt Dom ved Aarhus Købstads Ret for borgerlige Sager, ved hvilken Dom Storlogens »Dom« kendtes ugyldig og ophævedes.

De sagsøgende tre Loger har derefter ved deres Loge-Templarer, henholdsvis Værkfører G Brøndum, Arbejdsmand Jens P Jensen og Værkfører Chr Andersen anlagt nærværende Sag og har under Anbringende af, at den foretagne Lukning af Logerne er ulovlig, nedlagt Paastand om, at de Sagsøgte tilpligtes at erklære de tre sagsøgende Loger paany aabnede og tilbagelevere dem deres Charter og Logerne »Rekabitterne« og »Magnetten« tillige deres Ritualer.

De Sagsøgte paastod oprindelig under særskilt Procedure af Formaliteten Sagen afvist som ikke hørende under Domstolens Afgørelse, men heri blev der ikke givet dem Medhold. Under Domsforhandlingen her for Retten har de Sagsøgte derefter nedlagt Paastand, principalt om Sagens Afvisning, subsidiært om Frifindelse.

Til Støtte for deres principale Paastand har de Sagsøgte for det Første anført, a t samtlige Medlemmer af de sagsøgende Loger ikke senere end for Juli Kvartal 1923 har betalt Kontingent til de Sagsøgte og Bidrag til den under Storlogen hørende Begravelseskasse, hvilke Ydelser erlægges kvartalsvis, a t de saaledes opstaaede Restancer maa medføre Fortabelse af Medlemsret efter de nærmere Regler i § 16 i Logernes Love, hvori det hedder:

»Skat og Bidrag til Begravelseskassen skal være S S (o: Stor-Sekretæren) i Hænde senest den 15 i Kvartalets 2 Maaned. S S og For-

retningsføreren for Bladet skal den 22 i Kvartalets 2 Maaned tilstille S T (5: Stor-Templaren) Restancelisten.

Restancer udover den Tid medfører Logens Lukning»,

samt a t herefter Logerne maa betragtes som ikke havende eksisteret allerede ved Sagens Anlæg, idet en Loge ifølge Logernes Love § 1, 2 Stykke skal bestaa af mindst 7 Medlemmer.

I disse Betragtninger kan der imidlertid ikke gives de Sagsøgte Medhold, idet der til en Loges Lukning paa Grund af henstaaende Restancer maa kræves en særlig Udelukkelsesakt fra de Sagsøgtes Side, hvilken ikke er oplyst at foreligge.

De Sagsøgte har imidlertid endvidere hævdet, at Værkfører Brøndum, Arbejdsmand Jensen og Værkfører Andersen ikke er kompetente til at optræde som Sagsøgere paa de paagældende Logers Vegne, og at Sagen som Følge heraf maa afvises. Heller ikke heri kan der imidlertid gives de Sagsøgte Medhold. Rent bortset fra den Beføjelse til at anlægge nærværende Sag, som mulig kunde tilkomme de nævnte Mænd i deres Egenskab af Ledere af de paagældende Loger, maa der nemlig efter alt Foreliggende gaas ud fra, at der af Medlemmerne af de lukkede Loger paa behørig Maade er meddelt et saakaldt Agitationsudvalg Bemyndigelse til at anlægge Sagen, og da de oftnævnte tre Mænd — efter hvad de ubestridt har hævdet — udgør Ledelsen af dette Agitationsudvalg, maa de i denne deres Egenskab være kompetente til at anlægge Sagen.

De Sagsøgte har endelig anført, at Sagen maa afvises som Følge af, at samtlige Medlemmer af de lukkede Loger har tiltraadt en paa et Møde i Odense den 17 August 1924 dannet ny Sammenslutning af Good-Templar Loger, kaldet Dansk Good-Templar Orden af 1924, til hvilken Medlemmerne af de lukkede Loger er overgaaet med fuld Medlemsret og Ret til Begravelseshjælp, idet dette Forhold — uanset Spørgsmaalet om Lukningens Lovlighed — efter de Sagsøgtes Formening maa medføre, at Logerne fra nævnte Dag er ophørt at bestaa som Loger under de Sagsøgte, hvorfor de tre Mænds Kompetence som Sagsøgere er faldet bort, og i alt Fald maa det Anførte bevirke, at Sagsøgerne ikke længere har retlig Interesse i at faa Logerne genaabnet m v. I førstnævnte Henseende har de Sagsøgte henvist til Logernes Loves § 5, hvori det hedder: »Medlemmer, der gaar over i en anden Orden i egen By uden at være lovlig udmeldt — — — kan under ingen Omstændigheder optages i D G T O før efter to Aars Forløb — — —« og § 58, hvori det hedder: »Intet Medlem af denne Orden maa søge Optagelse i andre Afholdsselskaber, der arbejder i Logesystem og under Regalie.« Den paagældende Indmeldelse i Dansk Good-Templar Orden af 1924 er efter det Oplyste udelukkende sket for paa Grund af den af de Sagsøgte iværksatte Logelukning at varetage de udelukkede Logemedlemmers Interesser, og den ses ikke at kunne medføre, at de tre Mænds Kompetence til Sagsanlægget er bortfaldet, og Paastanden om Sagens Afvisning af denne Grund kan derfor ikke tages til Følge.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Sagsøgernes retlige Interesse i at faa Logerne genaabnet, findes der at maatte gives dem Medhold i, at de, baade naar henses til den Betydning, som en Genaabning

af Logerne maatte kunne faa for Medlemmerne med Hensyn til deres Ret til Begravelseshjælp m v af den under Storlogen hørende Begravelseskasse, der efter det under Sagen Oplyste ejer en Kapital paa ca 41 000 Kr, og til deres Interesse i ikke ved en Lukning af Logerne at blive afskaaret fra at virke for deres Formaal som Good-Templarer i en Afdeling under den sagsøgte Storloge, maa have Krav paa at erholde Domstolenes Afgørelse af, om Lukningen er berettiget eller ej, idet Medlemmerne ikke — som af de Sagsøgte hævded — alene kan være henviste til i Overensstemmelse med Lovenes Regler at søge Optagelse i en anden Loge eller eventuelt at søge den paagældende Loge genaabnet, i hvilke Henseender Afgørelsen efter Lovene beror paa et Skøn fra de Sagsøgte Side.

Efter det saaledes Anførte afhænger Sagens Afgørelse af, om den stedfundne Lukning har været berettiget. I saa Henseende har Sagsøgerne anført, at der ikke i Dagsordenen for det paagældende Storlogemøde indeholdtes noget om, at der vilde blive stillet Forslag om Lukning af de sagsøgende Loger, og at den herom trufne Beslutning derfor er ulovlig. Heri kan der imidlertid ikke gives Sagsøgerne Medhold, idet der — særlig efter hvad der er oplyst om, hvad der var gaaet forud for nævnte Storlogemødes Afholdelse — efter Omstændighederne findes at være givet fornøden Oplysning i den omhandlede Henseende under Dagsordenens Punkt 1, der lød saaledes: »Forholdene indenfor Ordenen siden sidste ordinære Storlogemøde.«

Med Hensyn til Grundlaget for Lukningen har de Sagsøgte henvist dels til § 2 i Lovene for Danmarks Good-Templar Ordens Storloge, hvori det hedder: »Denne Storloge skal have Myndighed over alle Loger — — — som nu findes og herefter bliver indstiftede i Kongeriget Danmark. Den alene har Ret til at udstede Fuldmagter, til at sætte dem ud af Kraft eller kalde dem tilbage — — — og afgøre alle Spørgsmaal vedrørende Love og Regler«, dels til samme Loves § 20, hvori det hedder: »— — — En Loges Møder kan suspenderes, og Lukning foretages af S T. En Loges Lukning meddeler S T straks Raadet«, i Forbindelse med Lovenes § 21, hvori det hedder: »Raadet har Pligt til at handle paa Storlogens Vegne imellem Møderne, men alle dets Handlinger skal godkendes eller underkendes af Storlogen — — —«, og § 32, hvori det hedder: »Ingen Kendelse givet af S T eller Raadet er Lov, men skal godkendes eller forkastes paa førstkommende Aarsmøde af Repræsentanterne — — —«, idet de har hævded, at Storlogen efter disse Bestemmelser er beføjet til uden Motivering efter sit frie Skøn at lukke en Loge, naar den finder Grund dertil.

Der findes imidlertid at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at disse Bestemmelser kun indeholder Regler for, af hvem Lukning kan foretages, og om den nærmere Fremgangsmaade herved, medens Reglerne om, i hvilke Tilfælde Lukning kan foretages, maa søges i § 18 i Logernes Love, der er saalydende: »Naar en Loge handler mod Ordenens Love eller ledes saaledes, at den bringer Ordenen i Vanry, skal S T straks lade Sagen undersøge, og Raadet kan da paadømme Sagen, dog kan Logen eller Gradlogen appellere fra Raadet til Storlogen. Medlemmerne af en lukket Loge som ved dens

Lukning stod i godt Forhold, kunne indtil et Aar efter Logens Lukning bibeholde deres Medlemsret, hvis der ikke findes andre Loger af Ordenen i Byen eller nærmeste Omegn. De maa da senest tre Maaneder efter Logens Lukning hos S S faa udstedt Logepas og betale Kvartalsafgift, der senere bliver tilbagebetalt den Loge, de optages i.« Idet der nu ikke af de Sagsøgte er oplyst noget Forhold fra Sagsøgernes Side, der kunde begrunde en Lukning af Logerne i Henhold til disse Bestemmelser, hvorved særlig bemærkes, at Sagsøgernes foran nærmere beskrevne Optræden i Anledning af Værkfører Andersens senere ved Retsafgørelse underkendte Udelukkelse af Danmarks Good-Templar Orden ikke kunde afgive lovligt Grundlag for Lukningen af Logerne, vil Sagsøgernes Paa-stand, mod hvilken iøvrigt ingen Indsigelse er fremsat, i sin Helhed være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 250 Kr.

T i r s d a g d e n 2 2 J u n i .

Nr 117/1926.

Rigsadvokaten
m o d

Peder Christian Christensen (Graae),

der tiltales for Forbrydelse mod den offentlige Myndighed og Orden samt Overtrædelse af Jagtloven.

Vestre Landsrets Dom af 12 April 1926: Tiltalte Peder Christian Christensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fængselkost i to Maaneder, hvorhos han til N Snede-Ejstrup Kommune bør betale en Bøde af 50 Kr. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Dahl, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket, dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Tiden for Fængselsstraffen findes at burde forlænges til tre Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Tiden for Fængselsstraffen bestemmes til tre Maaneder. I Salær for Højesteret beta-

ler Tiltalte Peder Christian Christensen til
Højesteretssagfører Graae 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmissær er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Peder Christian Christensen ved tredie jyske Statsadvokatars Anklageskrift af 26 Januar 1926 sat under Tiltale til at lide Straf:

A

efter Straffelovens § 100 for den 4 Oktober 1925 Kl ca 7*) Aften i Nør-
lund Plantage at have overfaldet Skovløber Anders Jørgensen, der var
iført Skovløberkasket, under Udførelsen af hans Embedsgerning med
Vold og Trusel om Vold, idet Tiltalte, efter først at have forsøgt at
slaa Skovløberen i Hovedet og nikke ham en Skalle, dels sparkede
Skovløberen paa Knæet, saaledes at han faldt om og saaledes, at Knæet
blev blaat og noget ophovnet, dels efter at have hentet sit Jagtgevær
truede Skovløberen med at skyde paa ham.

B

efter § 37, 2 Stk i Lov Nr 279 af 30 Juni 1922 for Overtrædelse af dens
§ 14 ved den 4 Oktober 1925 at have udøvet Jagt paa Gaardejer Hans
Jørgen Niensens Mark i Hallundbæk uden at have erhvervet Jagttegn.

Tiltalte er født den 13 Juli 1886 og er tidligere anset ved Højeste-
rets Dom af 23 Oktober 1907 efter Straffelovens §§ 297 og 203 med
Fængsel paa sædvanlig Fangekost i tre Maaneder, hvilken Straf ved
kongelig Resolution af 22 Februar 1910 betingelsesvis blev eftergivet,
men senere afsonet med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 15 Dage,
hvortil den formildedes ved kongelig Resolution af 24 Juli 1914. End-
videre har Tiltalte været anset ved Viborg Landsoverrets Dom af 22
Februar 1909 med en Bøde til Assing Kommunes Kasse paa 100 Kr for
Overtrædelse af Jagtloven af 8 Maj 1894 § 23, 2 og 4 Stk, ved Herning
Købstads og Hammerum Herreds Ekstrarets Dom af 22 Juni 1914 efter
Straffelovens § 203, jfr § 39, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i
5 Dage, ved Højesterets Dom af 22 Marts 1920 efter Straffelovens § 253
og Lov Nr 172 af 20 Marts 1918 § 4 under Hensyn til Lov Nr 63 af
1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, ved
Højesterets Dom af 17 Maj 1923 efter Straffelovens § 257 med Fængsel

*) Skal være 5½.

Færdig fra Trykkeriet den 30 Juni 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

. Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 15.

Tirsdag den 22 Juni.

paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage; fremdeles har Tiltalte 4 Gange vedtaget Bøder af henholdsvis 60 Kr, 80 Kr, 40 Kr og 50 Kr, den ene Gang for Polituorden i Forbindelse med Vold, to Gange for Vold og en Gang for svigagtigt Forhold; endelig er Tiltalte ved Hammerum Herreds Ekstrarets Dom af 8 Maj 1909 frifundet for en mod ham rejst Tiltale for Dyrplageri.

Tiltalte har nægtet at have overfaldet Jørgensen og nærmere forklaret, at han den paagældende Dag sad paa Anstand udenfor Statsplantagen nord for Gaardejer Hans Jørgen Nielsens Gaard paa dennes Mark i et Skydehul, at der da kom en Mand gaaende ad Brandlinien fra Vest, og at Tiltalte, da Manden var ud for ham, gik henimod Skoven uden Gevær og traf Manden lige ved Statsplantagen. Tiltalte spurgte derpaa efter sin videre Forklaring Manden, som han antog for Opsynsmand, om det var ham, han gik og lurede paa, hvorefter han vil have faaet et Slag i Hovedet med en Stok, hvilket foranledigede Tiltalte til at vælte Manden og bemærke, at det ikke vilde være for meget, om han skød den Hund, Manden havde med, og som denne samtidig med, at han tilføjede Tiltalte Slaget i Hovedet, havde pudset paa ham. Tiltaltes Forklaring gaar derhos ud paa, at den Mand, han traf, og som han ikke kendte, ikke havde Uniformskasket paa.

Skovløberens beedigede Forklaring gaar derimod ud paa, at Tiltalte straks efter at have spurgt ham om, hvem han gik og lurede paa, forsøgte at slaa ham i Hovedet og give ham en Skalle, idet han greb fat i begge hans Arme, og at det var derfor, at han pudsede sin Hund paa Tiltalte og tilføjede ham et Slag i Hovedet med sin Stok. Han har endvidere forklaret, at Tiltalte derefter sparkede ham paa Knæet, saa at han faldt, og derefter hentede sin Bøsse og holdt den hen mod ham med Trusel om at skyde ham. Paa Skovløberens Opfordring lagde Tiltalte dog Bøssen fra sig og hentede derefter et Skovlskaft, med hvilket han gik henimod Vidnet, idet han sagde, at det var en luset Kasket, Vidnet gik med.

Idet Skovløberens Fremstilling, der bestyrkes ved den af hans Hustru Maren, født Johansen, afgivne Forklaring, vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, vil der være at gaa ud fra, at Tiltalte

om maa antages at have givet en Forklaring, der skulde bestyrke Rigtigheden heraf, findes Appellanten at have været berettiget til at træde tilbage fra Købet og i Mangel heraf at have Krav paa en forholdsmæssig Erstatning for at have overtaget Forpagtningen. Idet denne Erstatning efter de foreliggende Oplysninger ikke findes at kunne sættes til mere end 10 000 Kroner, vil der i Alt være at tilkende Appellanten 16 000 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Direktør Rud Svarrer, bør til Appellanten, Direktør R S Balle, betale 16 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 22 Juni 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgte under denne Sag, Direktør Rud Svarrer, lejede i Juli 1923 af Direktør Fr Skaarup Dagmarhotellet med tilhørende Restaurant m m uopsigelig fra Skaarups Side til 15 Juli 1928 og fra Svarrers Side til 15 Juli 1926. Lejen var 72 000 Kr aarlig + 15 pCt af, hvad Omsætningen maatte overstige 550 000 Kr, dog mindst 13 000 Kr. I Begyndelsen af 1925 indledede Sagsøgeren under denne Sag, Direktør R S Balle, gennem en »Hotelmægler« Dupont Forhandlinger med Svarrer om Overtagelse af det Lejede. Den 12 Marts s A blev Slutseddel oprettet, hvorefter Balle skulde refundere Svarrer 36 000 Kr for et tilsvarende af ham til Skaarup forudbetalt Lejebeløb og betale ham 15 000 Kr for Varelager og 11 500 Kr for »diverse« (∴ Inventar), medens der ikke skulde betales nogen Afstaaelsessum for Overtagelsen af Lejemaalet. Den 2 April s A tiltraadte Skaarup, at Balle fra 1 s M indtraadte i Svarrers Lejemaal, og oprettede samtidig Kontrakt med Balle for Tiden fra 17 Juli 1926, uopsigelig fra Skaarups Side til 17 Juli 1936 og fra Balles Side til 17 Juli 1929. Lejen ifølge denne Kontrakt blev for det første Aar 70 000 Kr, derefter i to Aar 72 000 Kr og i den resterende Del af Perioden 75 000 Kr aarlig. Desuden skulde der erlægges 12 pCt af, hvad Omsætningen androg udover 600 000 Kr.

Den 3 April blev der udfærdiget Opgørelse mellem Balle og Svarrer paa Grundlag af Slutsedlen m m. Resultatet var, at Balle for forudbetalt Husleje, Varelager og Inventar i det Hele betalte Svarrer 17 221 Kr 61 Øre og tiltransporterede ham en Obligation af Paalydende 40 000 Kr med sekundær Panteret i »Parkhotellet« sideordnet med 5 Obligationer à 36 000 Kr.

Imidlertid fremkom der noget om, at Svarrer havde ladet bortføre fra Dagmarhotellet en Del Inventar bl a Service, stemplet »Divan II« eller »Kinzi« — hvilket Svarrer vil have anset sig berettiget til, men som Balles Sagfører skarpt tilkendegav ham, at han ikke var berettiget til. Svarrer og Balle blev herefter enige om, at Svarrer den 1 Juni 1925 skulde med Henblik derpaa betale Balle 6000 Kr. I det Dokument, som Parterne selv i saa Henseende oprettede den 28 April, stod: »og erklærer jeg R S Balle intet Krav at have mere paa Direktør Svarrer.« Dette Beløb er ikke betalt, og herom drejer sig det ene Tvistepunkt under nærværende Sag.

Det andet Tvistepunkt er Følgende:

Den 6 Marts 1925 tilskrev Dupont paa Balles Vegne Svarrer et Brev med Anmodning om at besvare forskellige paa Brevets 3die Side skematisk opstillede Spørgsmaal. Svarrer gav Brevet til sin Bogholderske til Udfyldning, fik det tilbage og afgav det til Dupont, der atter overleverede det til Balle, i hvis Besiddelse det siden da uafbrudt har været.

De i Betragtning kommende Spørgsmaal og Svar stod herefter saaledes:

»Omsætningen for 1924 fordelt paa:

Værelser	136 976,29
Restaurant	} 296 019,35
Teater	
Clubben	13 698,68
og Værelseindtægten	114 626,18

ialt 561 320,50

ligeledes Omsætningerne for Januar — — — 1925. Værelser 8834,00, Servering Hotel 4652,15, Café Rest. & Teater 27 709,40.«

Balle studsede straks ved Tallet: 136 976,29. Han bad Dupont skaffe nærmere Forklaring paa nævnte Tal. Dupont telefonerede til Svarrer desangaaende og fik efter sin Forklaring det telefonerede Svar, at Tallet var rigtigt nok, og at det var Omsætningen ved Selskaberne, der var slaaet sammen med Omsætningen paa Værelserne. Dette telefonerede Dupont videre til Balle. Denne slog sig til Ro med, hvad han saaledes havde faaet oplyst, og uden at kontrolere noget eller gennemgaa Bøgerne indlod han, der i Februar 1925 havde beset Dagmar-Etablissementet, derunder de saakaldte Selskabslokaler, sig i den ovenfor nævnte Retshandel og tiltraadte i Begyndelsen af April.

Da Forretningens ringe Omfang i April vakte Mistanke hos Balle om, at der var noget galt, anstillede han nærmere Undersøgelser, og det viste sig da, at Tallet i den ovenfor angivne Opstilling: »Værelser — 136 976,29« var urigtigt og beroede paa en Fejl i Sammentællingen fra Bogholderskens Side. Det rette Tal var: 46 976,29, og — som det senere her under Sagen er oplyst — stammer Fejlen fra, at et 9-Tal er blevet regnet med i en fejl Rubrik. Balle foreslog herefter Svarrer, at Handlen skulde gaa tilbage, men da Enighed herom ikke kunde opnaas, har Balle anlagt nærværende Sag, hvorunder han fordrer Erstatning hos Svarrer for det Tab, som han formener at have lidt ved at have indgaaet Retshandel paa urigtigt Grundlag. Dette Tab har han,

støttet til en under Sagen fremlagt sagkyndig Udtalelse, opgjort til $33\frac{1}{3}$ pCt af den manglende Omsætning: 90 000 Kr for hvert af de 4 Aar, i hvilke han er bundet overfor Skaarup — altsaa 4 Gange 30 000 Kr = 120 000 Kr med Tillæg af et nærmere angivet Beløb paa 30 000 Kr, i det Hele altsaa 150 000 Kr. Hans Paastand under Sagen gaar dog kun ud paa, at Svarrer tilpligtes at betale ham en Erstatning af 80 000 Kr samt de ovennævnte i Dokumentet af 28 April 1925 angivne 6000 Kr, altsaa ialt 86 000 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 22 Juni 1925.

Svarrer procederer til Frifindelse, subsidiært mod Betaling af de fornævnte 6000 Kr.

Balle har til Støtte for sin Erstatningspaastand nærmere anført, at han har været beføjet til at stole paa Rigtigheden af de ham fra Svarrer gennem Dupont givne Oplysninger, og at Svarrer, der maa have vidst, at Forretningen var i Tilbagegang, maa bære Ansvaret for at have givet saa misvisende Oplysninger fra sig.

Svarrer, hvis Forklaringer under Sagen har været lidet præcise, til dels modsigende og i al Fald præget af en meget daarlig Hukommelse, har som endelig Forklaring udtalt, at han vel vidste, at Virksomheden var i Tilbagegang, men tilskrev dette Konjunkturer, der kunde forventes snart at forbedre sig, og væsenlig kun indlod sig paa at efterkomme Balles Ønske om Overtagelse, fordi Svarrers øvrige Virksomhed lagde stærkt Beslag paa ham. Han har benægtet at have haft noget med Dagmar-Etablissementets regnskabsmæssige Side at gøre, hvorfor han ikke kunde have nogen Mening om, hvorvidt Tallene paa Opgivelsen, som Bogholdersken bragte ham, var rigtige eller ej. Paa Duponts Spørgsmaal angaaende de 136 976,29 vil han have givet et Svar, som han ikke i det enkelte kan huske, men han er sikker paa, at han henviste til Hotellets Bøger. Muligvis har han sagt, at det høje Tal maaske hidrørte fra, at Selskabsomsætningen var ført ind under Omsætningen for Værelserne.

Rigtigheden af Svarrers Forklaringer om hans Ukendskab til Regnskabsvæsnet er bestyret ved de af Revisor Knud Jørgensen og Inspektør Hans Hansen afgivne Vidneforklaringer, og ingen af de under Sagen fremlagte Maanedes-Indberetninger, som Etablissementet afgav til Direktør Skaarups Sagfører, er underskrevet af Svarrer.

Balle har paa sin Side forklaret, at han vidste, at Dagmar-Etablissementet gik daarlig, uden at han dog ved Kontraktafslutningen med Skaarups Sagfører vil have talt om Etablissementets Omsætning, at han har været beskæftiget ved Hotel- og Restaurationsfaget fra sin Ungdom og har drevet flere københavnske Hoteller, at han ikke hæftede sig ved Tallene for Januar 1925, og at han ikke har tænkt over, hvor stor Omsætningen fra Selskabslokaler var, eller hvor stor Omsætningen fra Servering paa Værelser var.

Efter Sagens Oplysninger findes der ikke at være Grund til at statuere, at Svarrer har gjort sig skyldig i Svig eller grov Ugatsomhed ved Opgivelsen af den omhandlede urigtige Oplysning om Etablissementets Omsætning i 1924. Det findes derhos betænkeligt at forkaste Svar-

rers Forklaring om, at han under Telefonsamtalen med Dupont henviste til Hotellets Bøger.

Det maatte nu, naar Balle vilde indlade sig paa et saa omfattende og betydeligt Foretagende som Overtagelsen af Forpagtningen af Dagmar-Etablissementet, være hans Sag, hvis han lagde afgørende Vægt paa, at Omsætningen for 1924 var rigtig opgivet, at undersøge Forholdet nærmere eller dog i det mindste at forlange Opgivendet bekræftet af Svarrer selv; men dette har han ganske forsømt, uagtet han maa antages at have haft fuld Adgang til at gøre sig bekendt med Hotellets Bøger, uagtet de opgivne Tal for Omsætningen i Januar 1925 ved en blot løselig Beregning maatte have vist ham, at der var Fejl i Tallene for Aaret 1924, og uagtet der var særlig Anledning for ham til at bringe Spørgsmaalet paa Tale ved Parternes Sammenkomst ved Sluttedlens Oprettelse. Det Tab, som han maatte have lidt ved i Tillid til Opgivendets Rigtighed at indtræde i Forpagtningsforholdet til Direktør Skaarup, vil han derfor ikke kunne kræve godtgjort af Svarrer, og denne vil saaledes under denne Del af Sagen være at frifinde.

Med Hensyn til de i Dokumentet af 28 April 1925 omhandlede 6000 Kr, er det under Sagen tilstrækkeligt oplyst, at den indsatte Saldokvitteringsbestemmelse i al Fald kun har Hensyn til Løsøre-Mellemværendet mellem Parterne, og Svarrer vil følgelig være at dømme til at betale Balle dette Beløb med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Fredag den 25 Juni.

Nr 172/1925.

Rigsadvokaten

mod

Jens Peder Madsen (Henriques),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 108 af 18 April 1910 § 7, jfr Anordning Nr 162 af 10 Juni 1913.

Københavns Byrets Dom af 14 Juli 1924: Grosserer Jens Peder Madsen bør inden 14 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Statskassen bøde 100 Kr og derhos betale Sagens Omkostninger.

Østre Landsrets Dom af 13 Marts 1925: Byretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betales af Tiltalte, Grosserer Jens Peder Madsen. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Samtykke indanket for Højesteret, dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og med Bemærkning at en af Retslægeraadet under 21 Maj 1926 afgivet Erklæring bestyrker Rigtigheden af det i Dommen om Svovlsyrings Skadelighed Anførte, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Grosserer Jens Peder Madsen tiltales under denne Sag ved Københavns Politis Anklageskrift af 27 Februar 1924 til Straf efter Lov Nr 108 af 18 April 1910 § 7, 2 Stk, jfr Anordning Nr 162 af 10 Juni 1913 samt Lovens § 7, 3 Stk, for den 20 Februar 1924 til en Kunde at have solgt Hakkebøf, der indeholdt 0,01 pCt Svovlsyring.

Tiltalte har erkendt at have behandlet det paagældende Hakkekød med Præservingssalt, der indeholder Svovl; dette omdannes ved Forbindelse med Luftens Ilt til Svovlsyring.

Tiltalte paastaar, at Tilsætning af saadant Salt, hvis Evne til at fremkalde Svovlsyring er ham bekendt, er praktisk paakrævet, idet det bidrager til at bevare Kødet; særlig i den varme Tid af Aaret kan Kødforhandlere, der ikke har Kølerum, ikke faa solgt de fremkommende Mængder af Kød og Forbrugerne ikke faa fortæret disse, inden de, hvis Konserveringssalt ikke benyttes, gaar i Forraadnelse, hvorfor Undladelse af at benytte saadant Salt vil medføre enten, at store Kødmængder gaar til Spilde eller, at Kødet fortæres i delvis fordærvet Tilstand.

Tiltalte har endvidere gjort gældende, at der ikke i noget i det praktiske Liv forefaldet Tilfælde er paavist skadelige Virkninger af Tilsætning af dette Stof selv gennem fortsat Nydelse af dermed behandlede Levnedsmidler, og har endelig paastaaet, at Tilsætning af saa ringe Mængde som i det foreliggende Tilfælde overhovedet aldrig kan medføre nogensomhelst skadelig Virkning.

Tiltalte har erklæret sig bekendt bl a med Rettens Dom af 19 Marts 1923 i Sag Nr 4611/1923, under hvilken Sag der fremlagdes Erklæringer fra Stadslægen i København og Sundhedsstyrelsen.

I Stadslægens Erklæring af 30 November 1922 blev udtalt, at der foreligger Meddelelse om Forsøg, foretaget paa Mennesker med endnu mindre Procentmængder Svovlsyring end 0,064 pCt, der har medført udtalte sygelige Tilstande i Mave og Tarm, og at ved Dyreforsøg selv en Procentmængde af 0,01 pCt har givet tydelige Irritationsfænomener paa Maves og Tarms Slimhinder.«

I Sundhedsstyrelsens Erklæring blev bl a udtalt:

»Svovlsyrning og svovlsyrligt Natron er Stoffer, som kan fremkalde Giftvirkninger hos Mennesker, nemlig Opkastning og Diarrhoe, naar Stofferne indtages i Mængder, der overskrider en vis Minimalstørrelse. Om den mindste Dosis af Svovlsyrning og svovlsyrligt Natron, der kan fremkalde Giftvirkninger, er Erfaringerne noget vekslende. Hos Mennesker har man set sygelige Symptomer fra Fordøjelseskanalens Side (Opstød, Trykken i Underlivet, Diarrhoe) indtræde efter Indtagelse af 1 Gram krystaliseret Natriumsulfit svarende til 0,254 Gram bunden Svovlsyrning.

Adskillige Iagttagere angiver at have set lignende sygelige Symptomer indtræde efter Indtagelsen af langt mindre Mængder Svovlsyrning i Levnedsmidler.

Svovlsyrning og svovlsyrlede Salte har ved kompetente Undersøgelser vist sig ugiftige i smaa Mængder, og medens deres Anvendelse til Konservering af Kød og Kødvarer absolut maa forkastes, maa der næres Betænkelighed ved at hævde et strengt Forbud mod en begrænset Anvendelse af dem til en Række andre Levnedsmidler.

Svovlsyrning indgaar for en Del Forbindelse med Bestanddele af disse Levnedsmidler, saaledes at den frie Svovlsyrning kun vil udgøre en Del af den Svovlsyrningmængde, der kan paavises.

Svovlsyrningens giftige Virkninger gør sig i højere Grad gældende, naar den er tilsat Levnedsmidler som Kødfars og Pølser, end naar Stofet findes i Byggryn, da største Delen af Byggrynenes Svovlsyrningsindhold vil forsvinde, naar Grynene koges til Grød, mens noget tilsvarende kun i ringe Grad kan antages at ske ved Tilberedning af Kødfars eller Pølser. Kød og Kødvarer fortæres ved et enkelt Maaltid i langt større Mængde end tørret Frugt.

Foruden denne direkte Sundhedsfare, der ikke er utvivlsom, medfører Behandlingen af Kød med Svovlsyrning eller svovlsyrligt Natron en særlig indirekte Fare. Tilsætning af Svovlsyrning eller svovlsyrlige Salte vil nemlig bevare de behandlede Kødvarers friske Udseende, selv om der er indtraadt en sundhedsfarlig Forraadnelsestilstand i Kødet.»

Idet Justitsministeriet ved den anførte Lov er bemyndiget til at forbyde Tilsætning til Levnedsmidler, der er bestemt til Falholdelse, af Stoffer, derunder Farvnings- og Konserveringsstoffer, som, selv om de ikke i det enkelte Tilfælde medfører skadelige Virkninger, dog gennem fortsat Nydelse af vedkommende Fødemiddel kan antages at medføre saadanne, og da det heromhandlede Salt efter det Oplyste henhører til saadanne Stoffer, vil Tiltalte være at anse som anført med en Statskassen tilfaldende Bøde paa 100 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 1 Afdeling for Politisager den 14 Juli 1924 og paaanket dels af Tiltalte, Grosserer Jens

Peder Madsen, til Frifindelse, dels af Anklagemyndigheden til Skærpelse.

Ifølge Lov Nr 108 af 18 April 1910 § 7, 2 Stk, kan Justitsministeriet ved Anordning forbyde Tilsætning til Levnedsmidler, der er bestemt til Falholdelse, af Stoffer, derunder Farvnings- og Konserveringsstoffer, som, selv om de ikke i det enkelte Tilfælde medfører skadelige Virkninger, dog gennem fortsat Nydelse af vedkommende Fødemiddel kan antages at medføre saadanne.

Ved Anordn Nr 162 af 10 Juni 1913 er der af Justitsministeriet i Henhold til nævnte § 7, 2 Stk, udfærdiget Regler, hvorefter det maa anses forbudt at tilsætte Kødvarer Svovlsyrling.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør Tiltalte gældende, at det fornævnte Forbud er lovstridigt, da det ikke har fornøden Hjemmel i Loven af 18 April 1910.

Heri kan der ikke gives Tiltalte Medhold. Saavel ved de i Dommen anførte sagkyndige Erklæringer som ved det efter Dommens Afsigelse af Sundhedsstyrelsen Oplyste er det tilstrækkelig godtgjort, at Svovlsyrling benyttet som Konserveringsstof ved Kød selv i smaa Mængder kan antages at medføre skadelige Virkninger ved Nydelse af Kødet, omend Erfaringerne med Hensyn til den Minimaldosis, der kan fremkalde Giftvirkninger er noget vekslende. Det i Anordn af 1913 indeholdte Forbud mod overhovedet at tilsætte Kødvarer Svovlsyrling har derfor Hjemmel i den ovenanførte Bestemmelse i Loven af 1910, selv om det maatte kunne godtgøres, at et Kvantum som det af Tiltalte anvendte i Almindelighed ikke medfører skadelige Virkninger.

Herefter vil Byretsdommen være at stadfæste.

Tiltalte har selv sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 142/1926 (**Rigsadvokaten mod Poul Christian Pedersen**) blev Tiltalte for Vold mod sagesløs Person i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Nr 67/1926

Rigsadvokaten

mod

Straffefange Sofus Pfeiffer (Martensen-Larsen),

der tiltales til at underkastes Sikkerhedsforanstaltninger i Medfør af Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 2 Stk, jfr § 1, 1 Stk.

Østre Landsrets Dom af 1 Marts 1926: Sofus Pfeiffer vil være at tvangsindlægge i Forvaringsanstalten paa Arbejdsanstalten Sundholm. Saa bør han og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Vibe-Hastrup, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

Efter Dommens Afsigelse har Tiltalte været undergivet Observation af Kredslægen i Nyborg, der i en den 7 Maj 1926 dateret Erklæring om Tiltalte har udtalt bl a: »hans Kønsliv er endnu ikke udslettet, og hvorvidt det nu — som Følge af hans Alder, hans Afvæning herinde og den stadige Interneringstrusel — er saa afdæmpet, at det vil være ham muligt varigt paa fri Fod at holde sig fra nye Uterlighedsforsøg eller ej, lader sig ikke afgøre med Sikkerhed. Sandsynligheden synes mig ikke at tale derfor.« I en under 10 Maj d A dateret Erklæring udtaler Inspektøren for Nyborg Straffeanstalt, hvor Tiltalte efter Overførsel fra Horsens Straffeanstalt siden 18 Oktober 1924 afsoner den ham den 20 Maj 1924 idømte Straf om Tiltalte bl a Følgende: Selv om hans Fortid taler imod ham, har jeg nogen Tillid til ham, idet jeg tror, at selve Interneringstruslen vil virke i høj Grad afstivende paa ham.«

Efter alt det Foreliggende findes det betænkeligt at statuere, at Tiltalte nu frembyder en saa nærliggende og alvorlig Fare for Krænkelser af den almindelige Retssikkerhed ved Sædelighedsforbyrdelse, at det er nødvendigt at tvangsindlægge ham og den af Anklagemyndigheden nedlagte Paastand vil derfor ikke kunne tages til Følge.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offenlige.

Thi kendes for Ret:

Den af Anklagemyndigheden overfor Sofus Pfeiffer i denne Sag nedlagte Paastand kan ikke tages til Følge. Sagens Omkostninger, derunder det ved Landsretsdommen fastsatte Salær til Overretssagfører Vibe-Hastrup 50 Kroner og 80 Kroner i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Martensen-Larsen udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Tilkendegivelse af 22 Januar 1926 er der af Statsadvokaten for København rejst Sag mod Sofus Pfeiffer med Paastand om, at det i

Medfør af § 1, 2 Stk, jfr § 1, 1 Stk, i Lov af 11 April 1925 om Sikkerhedsforanstaltninger mod visse Personer, der udsætter Retssikkerheden for Fare, ved Dom bestemmes, at han vil være at tvangsindlægge paa den paa Arbejdsanstalten »Sundholm« indrettede særlige Forvaringsanstalt.

Pfeiffer er født den 10 Maj 1867 og anset ved

1) Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 11 April 1896 efter Straffelovens § 185 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 × 5 Dage,

2) samme Rets Dom af 17 Marts 1917 efter Straffelovens § 185, jfr Lov 1 April 1911 § 13 og § 176, jfr §§ 173 og 174 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage,

3) samme Rets Dom af 13 Juli 1918 efter Straffelovens § 176, jfr § 173 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar,

4) Københavns Byrets Dom af 13 December 1920 efter Straffelovens § 185 med Forbedringshusarbejde i 18 Maanedere og

5) samme Rets Dom af 20 Maj 1924 efter Straffelovens §§ 185 og 176, jfr § 173 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, hvilken sidste Straf han for Tiden afsoner.

Der foreligger i Sagen flere Lægeerklæringer angaaende Pfeiffers mentale Tilstand, deriblandt en Erklæring af 6 Marts 1917 fra Overlægen paa Kommunehospitalets 6 Afdeling, hvor Pfeiffer har været indlagt til Observation. I denne Erklæring hedder det: »— — — Arrestanten er ikke sindssyg eller aandssvag. Han er paa Grund af sin impotens overfor kvinder stillet i en undtagelsesstilling, for saa vidt han er afskaaret fra den normale kønsnydelse. Han synes ikke særlig erotisk anlagt — — —.«

Fængselslægen og 1ste Overlæge ved Københavns Fængsler har derhos i Erklæringer af 10 December 1920 og 15 Maj 1924 udtalt, at Pfeiffer er uforandret siden Observationen, og at der ingen Grund er til fornyet Indlæggelse til Observation. I Erklæringen af 15 Maj 1924 er derhos tilføjet: »— — — Saalænge han ikke uskadelliggøres enten ved kastration eller livsvarig internering vil han formentlig (fortsætte) med sine forbrydelser mod sædeligheden.«

Retslægeraadet har under 11 November 1925 udtalt: »— — — Det fremgaar af det i Sagen Oplyste, at Domfældte Sofus Pfeiffer hverken er sindssyg eller aandssvag, men et seksuelt abnormt Individ, der maa anses farlig for den offentlige Sikkerhed. Raadet maa anbefale, at han interneres i den særlige Forvaringsanstalt paa Sundholm.«

Pfeiffer har paastaet sig frifundet, idet han selv mener, at hans kønslige Driftsliv er faldet stærkt til Ro nu, da han er blevet saa meget ældre, hvorfor han ikke mener, at Internering er paakrævet overfor ham.

Da Pfeiffer efter det om hans mentale Tilstand og de af ham begaaede strafbare Handlinger Oplyste maa anses at frembyde nærliggende og alvorlig Fare for Retssikkerheden, findes den af Anklagemyndigheden fremsatte Paastand at have Hjemmel i fornævnte Lovs § 1, 2 Stk, jfr § 1, 1 Stk, og Paastanden vil derfor være at tage til Følge.

Lørdag den 26 Juni.

Nr 336/1925. **Overformynderiet** (Trolle efter Ordre)
mod

Kaptajn **J A Bertzow** (Fich efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at gøre Udlæg i en i Overformynderiet indestaaende Kapital.

Udlægsforretning af 19 November 1924 hos Fru Gjertrud Marie Kradolf, f Lange: Thi blev — — — dekretet Rettens Eksekution og Udlæg i Rekvisitas i Overformynderiet indestaaende Formue stor 6700 Kr — — —.

Østre Landsrets Dom af 19 November 1925: Det paaankede Udlæg bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Landsretten bør Appellanten, Overformynderiet, til Indstævnte, fhv Kaptajn J A Bertzow, betale 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Testamentets Bestemmelser kan det først ved Rente-nydelsens Ophør afgøres, hvem Kapitalen da vil tilfalde som Arv, og idet Indstævnte herefter i Henhold til Bestemmelsen i Retsplejelovens § 511, 1 Stk, ikke har været berettiget til at gøre Udlæg i Kapitalen, vil det den 19 November 1924 foretagne Udlæg efter Overformynderiets Paastand være at ophæve. Sagens Omkostninger for Landsretten og for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Den ovennævnte Udlægsforretning bør være ophævet. Sagens Omkostninger for Landsretten og for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Trolle og Fich hver 200 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Østre Landsrets Dom af 15 September 1924 blev Fru Gjertrud Marie Kradolf, født Lange, tilpligtet at betale fhv Kaptajn J A Bertzow et Beløb af 13816 Kr 95 Øre med nærmere angivne Renter og Omkostninger, og da Beløbet ikke betaltes, blev der under 19 November 1924

af Fogden her i Staden til Dækning af Skylden med paaløbne Omkostninger, eller ialt til Dækning af 14 558 Kr 41 Øre, »under Forbehold af enhvers lovlige Ret« dekreteret Eksekution og Udlæg bl a i et Beløb stort 6700 Kr, der indestaar i Overformynderiet til Rentenydelse for Fru Kradolfs Moder, Fru Thyra Lange, født Platou, og som angaves at tilhøre Fru Kradolf.

Denne Eksekutions- og Udlægsforretning blev af Overformynderiet efter Stævning til fhv Kaptajn Bertzow indanket her for Retten, hvor Overformynderiet nedlagde Paastand paa, at Forretningen annulleredes og det skete Udlæg ophævedes.

Indstævnte paastod derimod Sagen afvist, subsidiært Udlægsforretningen stadfæstet.

Ved en af Landsretten den 31 Januar 1925 afsagt Dom blev Sagen afvist, men efter at denne Dom af Overformynderiet var indanket for Højesteret, blev Sagen af Højesteret ved dennes Dom af 9 Oktober 1925 hjemvist til Landsretten til fornyet Foretagelse og eventuel Paakendelse i Realiteten.

Under den derefter stedfundne fornyede Foretagelse har begge Parter gentaget deres ovennævnte med Hensyn til Sagens Realitet medlagte Paastande.

Angaaende den paagældende Kapital er det under Sagen oplyst, at den er indsat i Overformynderiet i Henhold til en Bestemmelse i et af afdøde Købmand S Chr Wærum og efterlevende Hustru Margrethe, født Platou, den 31 Maj 1906 oprettet Testament, hvori det bl a hedder:

»Naar den Længstlevende af os er afgaaet ved Døden, da vil der af den efterladte Formue være at indsætte 50 000 Kr — skriver Halvtred-sindstve Tusinde Kroner — i Overformynderiet til livsvarig Rentenydelse for hver af mine Margrethe, f Platou's tvende Søstre Fru Ingeborg Frandsen, f Platou, og Fru Thyra Lange, f Platou. Saavel Kapital som Renter skulle holdes udenfor alt ægteskabeligt Formuefællesskab og saaledes, at Rentenyderne ikke i levende Live kan disponere over Kapitalen ved Gave, Salg, Pantsætning eller paa anden Maade, ligesom der hverken i Kapitalerne eller Renterne heraf skal kunne foretages Arrest eller Udlæg eller overhovedet ske nogen Retsforfølgning. Renterne vil kun kunne udbetales mod Rentenydernes egenhændige Kvittering eller i Henhold til Fuldmagt, der kun kan gives for en Termin ad Gangen, nemlig for den nærmest efter Udstedelsen følgende og skal altid være paategnet af to Vitterlighedsvidner. Naar nogen af Rentenyderne afgaar ved Døden, tilfalder Beløbet den Paagældendes rette Arvinger efter Loven til Udbetaling.

Skulde de to fornævnte Personer eller nogen af dem være død, naar Bestemmelsen kommer til Opfyldelse, skal Beløbet ligeledes tilfalde den Paagældendes rette Arvinger til Udbetaling.«

Det er derhos oplyst, at da Købmand Wærum var afgaaet ved Døden, ansøgte exekutor testamenti i hans og hans efterlevende Hustrus Fællesbo om, at disse to Kapitaler allerede da maatte modtages i Overformynderiet for der at bestyres til Rentenydelse for Hustruens to Søstre, og at Justitsministeriet i Skrivelse af 12 Maj 1910 har meddelt den i saa Henseende fornødne Tilladelse paa de herfor sædvanlige Vil-

kaar, derunder at det er forbeholdt Overformynderiet ved Rentenydelsernes Ophør at afgive Kapitalen til executor eller vedkommende Skifteret.

Til Støtte for sin Paastand har Overformynderiet anført, at Udlæget er ulovmedholdeligt, idet Fru Kradolf endnu ikke har erhvervet nogen Ret til den til Rentenydelse for hendes Moder baandlagte Kapital og maaske aldrig vil erhverve saadan Ret, og idet Kapitalen, selv om det antages, at Fru Kradolf allerede nu har en saadan Ret, dog i Medfør af Testamentet ikke kan gøres til Genstand for Udlæg.

I Modsætning hertil har Indstævnte gjort gældende, at den paa-gældende Kapital straks ved Indbetalingen i Overformynderiet er over-gaaet til at ejes af Fru Langes Livsarvinger, derunder Fru Kradolf, dog saaledes, at hendes Ejendomsret er betinget af, at hun overlever sin Moder, og at der derfor intet er til Hinder for, at hun — med Forbehold af Moderens Rentenydelsesret og under den iøvrigt angivne Betingelse — borttransporterer den, eller for at der — under samme Vilkaar — af hendes Kreditorer gøres Udlæg i den, i hvilken sidstnævnte Henseende han særlig har anført, at Testamentets Forbud mod Retsforfølgning alene kan sigte til Retsfølgningsskridt fra Rentenyderens Kreditorers Side.

Ved Indbetalingen i Overformynderiet maa nu vedkommende Kapital, overensstemmende med hvad der maa anses for den naturlige Opfattelse saavel af Testamentet som af Fru Wærums Ønske om en anteciperet Opfyldelse deraf, betragtes som endelig udgaaet af Fællesboet, hvorfor der ikke kan blive Spørgsmaal om, som af Overformynderiet principalt hævded, at anse Købmand Wærums Dødsbo eller hans efterlevende Enke som Ejer af Kapitalen.

Herefter, samt da der mangler Grundlag for at anse Fru Lange, der i ingensomhelst Henseende har Raadighed over Kapitalen, som Ejer af den, maa den anses at tilhøre den eller dem, hvem den til sin Tid efter hendes dødelige Afgang skal »tilfalde til Udbetaling«, nemlig hendes til enhver Tid værende »rette Arvinger efter Loven«.

Da nu Fru Kradolf henhører til denne Kreds af Personer, og da der ikke i Retsplejelovens § 511 ses at indeholdes noget, der kunde være til Hinder for under Forbehold af enhver lovlig Ret allerede nu at gøre Udlæg i Kapitalen til Fyldestgørelse af Fru Kradolfs Skyld til Indstævnte, vil det paaankede Udlæg være at stadfæste.

I Sagsomkostninger for Landsretten findes Overformynderiet at burde godtgøre Indstævnte 300 Kr.

Nr 327/1925. **Københavns Tandlægeforening (Fich)**

mod

Tandlæge Alfred Warnøe (Ahnfelt-Rønne),

betræffende Indstævntes Ret til at udmelde sig af den appellerende Forening.

Østre Landsrets Dom af 23 Oktober 1925: Tandlæge Alfred Warnøe er at anse som lovlig udmeldt af Københavns Tandlægeforening fra 1 Januar 1926 at regne. Sagens Omkostninger betaler Københavns Tandlægeforening til Warnøe med 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa Bestemmelsen i § 2 d, der netop var indsat af Hensyn til Tandlægeforeningens Stilling til de samvirkende Sygekasser i København, antages at omfatte et Forhold som det, der forelaa, da Indstævnte udmeldte sig af Foreningen. Det bemærkes herved, at Sygekasserne efter Overenskomstens Udløb vel søgte at frigøre sig for Forpligtelsen til at yde deres Medlemmer Tandpleje, men dette blev dog indenfor flere Sygekasser kun opfattet som en midlertidig Foranstaltning, og der fremkom derhos fra forskellige Sider Forespørgsler om Muligheden for Genoptagelse af Tandplejen; endvidere blev Medlemsbidraget ikke nedsat, og der er nu paany sluttet Overenskomster om Tandpleje af Sygekasser udenfor København; og særlig de københavnske Sygekassers Skrivelse af 27 Marts 1925, med hvilken ogsaa Indstævnte blev gjort bekendt, viste, at Sygekasserne ønskede at faa en ny Overenskomst om Tandpleje bragt i Stand. Da Indstævntes Udmeldelse herefter maa anses som ugyldig, vil Tandlægeforeningen være at frifinde. Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Foreningen med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Københavns Tandlægeforening, bør for Tiltale af Indstævnte, Tandlæge Alfred Warnøe, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Loven om anerkendte Sygekasser, saaledes som den er ændret ved Lov Nr 250 af 6 Maj 1921 og derefter udfærdiget ved Bekendtgørelse Nr 346 af 20 Juni s A, er det i § 22 blevet fastsat, at det i en anerkendt Sygekasses Vedtægter ka n bestemmes, at Kassen yder Tandpleje efter nærmere af Indenrigsministeren fastsatte Regler.

Med Henblik paa denne Bestemmelse indgik Dansk Tandlægeforening og De danske Sygekassers samvirkende Centralforeninger den 28/29 September 1921 en kollektiv Overenskomst om Udførelse af Tandpleje ved de under Dansk Tandlægeforening hørende Tandlæger. Denne Overenskomst forøgedes ved et Tillæg af 21 April 1922, specielt gældende for København, og fra 1 Januar 1924 blev hele Overenskomsten afløst af en ny Overenskomst, der af hver af Parterne kunde opsiges til Ophør en 1 Januar.

Ifølge Beslutning paa en Generalforsamling i Dansk Tandlægeforening, hvor bl a den Opfattelse kom til Orde, at Overenskomsten virkede nedbrydende paa Medlemmernes private Virksomheder og satte deres Takster ned, blev Overenskomsten opsagt til Ophør med Udgangen af 1924, og nogen ny er ikke indgaaet. For Københavns Vedkommende blev den opsagte Overenskomst efter særlig Aftale bestaaende til Udgangen af Januar Maaned 1925, idet visse Forhandlinger om Fornyelse foregik.

I Begyndelsen af Januar 1925 meddelte Centralforeningerne de enkelte Sygekasser, at de snarest muligt maatte søge Vedtægtsbestemmelsen om Ydelse af Tandpleje ophævet, idet der ikke længere var Grundlag for, at Sygekasserne som saadanne kunde yde Bidrag dertil. I Marts Maaned 1925 havde Formanden for Sygekasselægernes Organisation, Overlæge Rasmussen, i en denne Sag uvedkommende Anledning en personlig Konference med den daværende Formand for de samvirkende Sygekasser i København, nuværende Borgmester P J Pedersen. Herved kom ogsaa det Forhold paa Tale, der berørte Tandplejen, og i et Brev, som Borgmesteren den 27 Marts tilskrev Overlægen, hedder det bl a:

»Under de Overvejelser, der maa antages at blive foretaget vedrørende de fremtidige Lægeforhold ved Sygekasserne, vil det formentlig ikke være uden Interesse for Dem at blive gjort bekendt med, at de samvirkende Sygekasser i København for sit Vedkommende er villig til at afslutte Overenskomst angaaende Ydelse af Tandpleje paa Grundlag af den indtil 1 Februar d A bestaaende Overenskomst herom med de under de førte Forhandlinger aftalte Ændringer af regulerende Art, saafremt der blandt Københavns Tandlæger kan tilvejebringes Organisationsforhold, hvorved Sygekasserne og de ved disse virkende Tandlæger bliver i Stand til at afslutte Overenskomst om de herhen hørende Forhold.

Der vil fra de samvirkende Sygekassers Side intet være at erindre imod, at De, om det ønskes, gør muligt interesserede bekendt med Indholdet af denne Skrivelse, som vi ogsaa overfor saadanne er villige til at vedstaa.«

Der skete derefter intet videre, og i Øjeblikket er Forholdene prin-

cielt de samme, som før den kollektive Overenskomst blev indgaaet, og Københavns Tandlægeforening har vedtaget, at en tidligere benyttet Sygekasse- og Minimaltakst af November 1919, der ligger højere end den ved Overenskomsten for Sygekassemedlemmer fastsatte, nu skal være gældende for Tandlægeforeningens Medlemmer.

De Medlemmer, der, medens Overenskomsten gjaldt, havde meldt sig som Sygekasse-Tandlæger og derefter havde indrettet deres Forhold med Henblik paa Sygekassepatienters Behandling til Overenskomst-taksterne, udgør et Mindretal indenfor Københavns Tandlægeforening, og der opstod hos dem Planer om at udmelde sig af Tandlægeforeningen, for at de ikke skulde miste en meget væsentlig Del af deres Klientel.

I den gældende Vedtægt hedder det i § 2 d:

»Udtrædelse af Foreningen kan kun ske pr 1 Januar, og maa Udmeldelsen være Formanden i Hænde inden 1 Juli. Under en Konflikt mellem Foreningen og en offentlig eller privat Institution er en Udmeldelse ugyldig; dog kan Bestyrelsen, naar særlige Omstændigheder taler derfor, give Dispensation fra disse Bestemmelser.«

Det er dernæst ifølge en »kollegial Vedtægt« for Dansk Tandlægeforening forbudt Foreningens Medlemmer »at slutte Overenskomst med Sygekasser og Foreninger, hvis Medlemmer betaler Tandlægen direkte.«

Den 15 April 1925 udsendte Københavns Tandlægeforening til sine Medlemmer Følgende:

»Til Efterretning.

Paa et Bestyrelsesmøde idag er det vedtaget, at Bestyrelsen ikke under den foreliggende Konfliktsituation vil give Dispensation fra den i § 2 d (K T F's særlige Vedtægt), anførte Bestemmelse, der udtaler, at Udmeldelse under en Konflikt er ugyldig.

Indtil videre kan saaledes intet Medlem af K T F udtræde af Foreningen.

Det indskærpes nøje at overholde Foreningens Vedtægter og Takster.«

Den 5 Maj blev det paa de samvirkende Sygekassers Repræsentantskabsmøde af Formanden bl a udtalt: »at Tandplejespørgsmaalet maatte efter at Forhandlingerne var endt resultatløse, nu søges løst ad anden Vej«. Dette kom frem i den københavnske Presse den 6 Maj.

Den 7 Maj udmeldte Sagsøgeren under denne Sag, Tandlæge Alfred Warnøe, der hørte til Kredsen af Sygekasse-Tandlæger, sig af Københavns Tandlægeforening fra 1 Januar 1926 at regne, og da Foreningen har nægtet at godkende Lovligheden af denne Udmeldelse, har Warnøe under Sagen paastaet Københavns Tandlægeforening dømt til at anerkende, at han er lovlig udmeldt fra 1 Januar 1926 at regne.

Foreningen procederer til Frifindelse, idet den gør gældende, at Udmeldelsen er ugyldig, fordi der maa siges at have foreligget — og at foreligge — Konflikt mellem Sygekasserne paa den ene Side og Dansk Tandlægeforening — specielt Københavns Tandlægeforening — paa den anden Side — jfr den ovenfor gengivne Vedtægtsbestemmelse § 2 d og fordi det maa antages, at Warnøe i Forstaaelse med andre Ligestillede netop ved Udmeldelse tilsigter at slutte en eller anden Overens-

komst med Sygekasser i Strid med den ovenfor gengivne kollegiale Vedtægts § 9, og at Sygekasserne ogsaa paa deres Side ønsker at slutte Overenskomst med enkelte tidligere Medlemmer af Københavns Tandlægeforening, hvad Foreningen finder bekræftet ved den ovenfor omtalte Skrivelse af 27 Marts.

Under Sagen har bl a Formanden for Københavns Tandlægeforening, Aage Kjær, og Formanden for de samvirkende Sygekasser i København — der er den københavnske Underorganisation af Centralforeningerne — A Johansen, afgivet Vidneforklaring. Det maa herefter antages, at Sygekassernes Standpunkt, efter at de mange Forhandlinger om Muligheden af fornyet kollektiv Overenskomst var endt resultatløst og Overenskomstforholdet bortfaldet ved Udgangen af Januar 1925, har været, at det var ganske udelukket at afslutte en ny Overenskomst for saa vidt angaar Københavns Tandlægeforening, hvis Medlems-Flertal Sygekasseledelsen betragter som positivt interesserede i, at Sygekasse-Tandpleje-Ordning ikke findes, fordi den med Sygekassepraksis forbundne lavere Pris virker generende med Hensyn til de Takster, som Flertallet forlanger betalt af det almindelige Klientel. Herimod taler Skrivelsen af 27 Marts i Virkeligheden slet ikke, idet den som en bestemt Betingelse for Tandpleje-Overenskomst nævner, at der blandt Københavns Tandlæger maatte tilvejebringes visse ændrede Organisationsforhold omfattende alene »Sygekasse-Tandlæger«, og efter at »Sygekasse-Tandlægerne« indenfor Københavns Tandlægeforening den 29 Juni 1925 af Københavns Tandlægeforenings Bestyrelse havde faaet overdraget Forhandlingsret overfor Sygekasserne angaaende Overenskomst om Tandbehandling, og Formanden for denne uegenlige Underorganisation i Skrivelse af 30 Juni s A havde forespurgt de samvirkende Sygekasser i København »hvorvidt De kunde ønske Forhandling med os om Genoptagelse af kontraktmæssig konservativ Tandbehandling af Sygekassernes Medlemmer, da vi i bekræftende Fald er villige til en saadan Forhandling«, svarede de samvirkende Sygekasser afvisende, idet de henleder »Opmærksomheden paa, hvad der vel iøvrigt maa være Dem bekendt, at de københavnske Sygekasser har ophævet Tandpleje som Ydelse til deres Medlemmer, og der derfor ikke vil være noget Grundlag for at optage Forhandlinger om Overenskomst vedrørende Betaling for Tandpleje. Der foreligger for Tiden ikke fra Sygekassernes Side noget Krav om at faa optaget Tandplejespørgsmaalet til Behandling indenfor den københavnske Centralforening, og saalænge der ikke er truffet Beslutning herom, vil der ikke for vort Forretningsudvalg foreligge nogen Basis for at kunne optage de af Deres Organisation antydede Forhandlinger.«

En delvis privat Forhandling mellem d'Hrr Kjær og Johansen den 4 Juni 1925 er ligeledes strandet — som det maa antages — paa Johansens bestemt afvisende Stilling. Alt dette bestyrker, at Sygekasserne endelig har vægret sig ved at slutte kollektiv Overenskomst om Tandpleje.

Idet der med Hensyn til Tandpleje — jfr Sygekasselovens ovenfor gengivne § 22 — ikke gælder den vedrørende Lægehjælp i samme Lovs § 19, jfr § 21 og § 28 indeholdte Regel om Pligt for de anerkendte

Sygekasser til at yde saadan, og idet Forholdet paa det heromhandlede Omraade mellem Sygekasser og Tandlæger ikke ses at kunne sammenstilles med Forholdet mellem Arbejdsgiver- og Arbejder-Organisation, hvor kollektive Overenskomsters Fornyelse før eller senere kan forventes tilvejebragt ved et vist samfundsmæssigt Tryk, findes der at maatte gives Tandlæge Warnøe Medhold i, at der ikke kan siges mellem Københavns Tandlægeforening og Sygekasserne at foreligge nogen Konflikt, som efter Københavns-Vedtægtens § 2 d kan gøre hans Udmeldelse ugyldig, hvorved bemærkes, at en Forstaaelse af § 2 d, hvorefter Ordet Konflikt skulde omfatte et Forhold som det heromhandlede, hvor der ikke foreligger Udsigt til, at der i en overskuelig Fremtid skulde blive sluttet kollektiv Overenskomst omfattende de paagældende Organisationer, vilde binde ham til at være Medlem af Københavns Tandlægeforening i et ubestemt Tidsrum.

Herefter, og idet det fra Tandlægeforeningens Side iøvrigt Fremførte om, hvad Warnøe vilde foretage sig efter 1 Januar 1926, ikke kan faa nogen Betydning, navnlig da det ikke mod hans Benægtelse er godtgjort, at han og hans Fæller vil eller kan afslutte nogen kollektiv Overenskomst med Sygekasseledelsen, vil Warnøes Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Københavns Tandlægeforening have at betale Warnøe med 200 Kr.

Mandag den 28 Juni.

Nr 146/1926.

Rigsadvokaten
mod

Kristian Jensen Smerup (Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 144, 1 Stk sammenholdt med § 141.

Vestre Landsrets Dom af 29 April 1926: Tiltalte, Kristian Jensen Smerup, bør hensættes i simpelt Fængsel i en Maaned. Saa udræder Tiltalte og denne Sags Omkostninger og derunder i Vederlag til hans Forsvarer ved Landsretten, Overretssagfører Lytzen, 150 Kr, samt i Godtgørelse for Udlæg 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 6 Maaned.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 6 Maaneder. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Kristian Jensen Smerup til Højesteretssagfører Harboe 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Betjent i Statspolitiet, Kristian Jensen Smerup, der er født den 19 November 1892 og ikke ses tidligere at være tiltalt eller straffet, ved 1 jyske Statsadvokateurs Anklageskrift af 12 Marts 1926 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 144, 1 Stk, sammenholdt med dens § 141, for Misbrug af sin nævnte Stilling ved:

a) den 4 December 1925 mellem Kl ca 7 og ca 7½ Aften paa Politikontoret i Hjørring at have udvist uterligt Forhold overfor Tjenestepige Edith Semine Gajhede, som han afhørte i Anledning af en mod hende rejst Tyverisigtelse, samt plejet Samleje med hende, vidende, at Pigens Villighed til at taale denne Adfærd skyldtes hans Stilling som Betjent i Statspolitiet;

b) en Formiddag medio Juli 1925 paa »Sindallund« overfor Tjenestepige Anna Birthe Marie Olsen, som han afhørte i Anledning af Gaardens nylig stedfundne Brand, at have udvist uterligt Forhold, bl a ved at opfordre hende til Samleje og stikke sin Finger ind i hendes Kønsdel, vidende, at Pigens Villighed til at taale denne Adfærd skyldtes hans Stilling som Betjent i Statspolitiet.

a d a. Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Edith Gajhede, der er i Tjeneste hos Gaardejer Thirup, Vejengaard i Skallerup Sogn, den 1 Anklageskriftet nævnte Dag ca Kl 3 Eftm forlod sin Husbonds Gaard for at tage til Hjørring i Anledning af, at Statspolitiet ønskede at afhøre hende vedrørende et hos en Syerske i Sønderlev begaaet Tyveri af 10 Kr. Da hun, der var tilsagt til at give Møde hos Statspolitiet ca Kl 4, kom for sent til Toget, der afgaar fra Sønderlev Station Kl 3,45, begav hun sig af Sted til Fods. Undervejs traf hun et Bagerautomobil, med hvilket hun fik Lov at køre et Stykke Vej. Ankommen til Hjørring indfandt hun sig lidt før Kl 6 hos en Bekendt, Skræder Krantz, der imidlertid ikke var hjemme, og hun opsøgte ham da ca Kl 6½ paa hans Værksted. Da hun var ængstelig for alene at henvende sig paa Politistationen, tilbød Krantz at ledsage hende, og ca Kl 7 ankom de sammen til Politistationen, hvor de traf Politimesteren, der henviste dem til Tiltalte, der opholdt sig i Statspolitiets Kontor. Efter at Tiltalte havde tilkendegivet Krantz, at han godt kunde gaa, begav denne sig hjem. Om hvad, der derefter passerede, har Edith Gajhede afgivet følgende Forklaring: Efter at Tiltalte havde spurgt hende, hvorledes hun kunde vide, at det drejede sig om 10 Kr Sedlen, og hun havde svaret herpaa, gik de ind paa Vagtmester Christensens Kontor, hvor Tiltalte satte sig paa

Skrivebordsstolen, medens hun satte sig paa en anden Stol. Tiltalte afhørte hende lidt vedrørende Tyveriet, hvorefter han spurgte, om hun skulde rejse hjem samme Aften. Hertil sagde hun nej, og at hun havde tænkt, at hun skulde blive hos Krantz om Natten, da hun skulde til Lægen den følgende Dag. I Vagtmesterens Kontor blev der talt lidt om Tyveriet, hvorefter Tiltalte, da hun sagde, at hun skulde til Læge med Armene, spurgte, hvad disse fejlede og bad hende komme nærmere. Hun rejste sig op og skubbede Frakken op og viste Tiltalte den bare Arm, som han derefter tog paa. Han befølte hende op under det vide Ærme og gned hendes Arm. Han tog saa en sort Lommebog, der laa paa Bordet, og en Blyant og bad hende gaa med, uden at hun ved hvorfor. De gik igennem Statspolitiets Kontor over en Gang og ind i Statspolitiets Afhøringslokale. Herinde tog hun Frakken af. Om det var efter Opfordring, erindrere hun ikke. Tiltalte spurgte, om Kjolen ikke var til at trække af. Hun sagde, at det var hun ked af, da hun ikke var i Undertøj til at tage Kjolen af, hvormed hun mente, at det ikke var saa rent. Han befølte nu hendes Arm og stak sin ene Haand ind paa hendes bare Bryst. Hun sagde ikke noget imod det, da hun var bange for ham som Politibetjent, og han trak Armen til sig igen af sig selv. Han satte sig nu paa Bænken og bad hende sætte sig ved Siden af, hvad hun gjorde. Han spurgte, om hun aldrig havde haft Smerter i Benene, hvortil hun svarede, at hun havde haft ondt i det højre Ben. Han satte derefter Haanden op under Kjolen og løste Strømpebaandene. Hun syntes ikke om det, men sagde intet, idet hun stadig var bange for ham paa Grund af Tyverisigtelsen. Han førte saa Haanden op under det ene Bukseben og klemte paa det bare Laar, idet han spurgte, om det var der, det gjorde ondt. Han befølte ogsaa hendes Kønsele. Hun sagde, det gjorde ondt, naar han klemte paa et bestemt Sted paa Indersiden af Laaret, hvor hun havde stødt sig ved et Fald for flere Aar siden. Tiltalte spurgte saa, om han ikke kunde komme bedre til, for Buksebenet var snævert, og han stak saa sin Haand ind gennem Sideslidsen i Benklæderne og knappede den ene Hofteknop op. Han sagde til hende om at knappe den anden op, hvad hun gjorde. Hun laa nu ned paa Bænken med det ene Ben paa denne og det andet Ben hængende ned paa Gulvet. Tiltalte løftede hendes Chemise og Kjole op og stod og saa paa hendes Kønsele. Hun var stadig ked af det, men turde ikke protestere. Tiltalte gik saa hen og laasede Døren og slukkede Lyset, hvorefter han satte sig paa en Stol ved Siden af hende og knappede sine Benklæder op og tog sit Lem frem. Han anmodede hende om at trække frem og tilbage i det, men hun sagde nej, da hun syntes, det var saa flovt, og han bad hende ogsaa om at berøre sine Kønsele, medens han berørte hendes Kønsele, og hun rørte ogsaa ved hans Lem et Par Gange, idet han førte hendes Haand derhen. Han befølte samtidig hendes Kønsele og stak en Finger op i disse. Da dette havde varet noget, sagde han til hende, at hun skulde have Benklæderne helt af, og han skubbede det ene Bukseben ned til Hælen, hvorefter hun selv tog det ned over Skoen. Han sagde til hende, at hun skulde lægge sig ned paa Gulvet, hvilket hun gjorde, hvorefter Tiltalte lagde sig ovenpaa hende og havde Samleje med hende. Hun følte Smerter derved, men skreg ikke. Hun sagde kun »Av« et Par

Gange. Hun turde hverken skribe eller gøre Modstand, »da hun var saa ræd ved det hele«. Hun blødtø ikke og lagde ikke Mærke til, om hun blev vaad. Da de havde haft Samleje, rejste de sig op og bragte deres Tøj i Orden.

Tiltalte afhørte hende derefter paany med Hensyn til Tyveriet, i hvilket hun nægtede sig skyldig. Han sagde til hende om at komme ind, naar hun kom fra Lægen, da han nok kunde lide at høre, hvad hun fejlede i Armen, men hun skulde ikke sige til Lægen, at han havde set paa Armen. Han tilføjede, at hvis han ikke var til Stede, naar hun kom fra Lægen, skulde hun blot spørge efter ham. Hun sagde saa Godnat og gik lige hjem til Krantz og talte ikke med Nogen paa Vejen.

Straks da hun kom indenfor Døren, spurgte Krantz: »Naa, hvordan gik det?« hvortil hun svarede: »Det gik skidt«. Han spurgte da: »Paa hvad Maade?«. Hun hviskede da Krantz i Øret: »Jeg synes, han var vel nærgaaende«, hvortil Krantz sagde: »Vel nærgaaende, hvad vil det sige?« hvortil hun ikke svarede noget bestemt. Fru Krantz, der nu kom til Stede, sagde, at det ikke kunde passe.

Der blev saa ikke talt yderligere derom, men vel 10 Minutter til et Kvarter efter, da Børnene var kommen i Seng, vilde Krantz have nærmere Besked og sagde til hende: »Kildede han Dig, tog han omkring Dig, eller paa hvad Maade?«. Hun svarede: »Kunde det endda gøre det«. Krantz sagde da: »Han puttede da vel ikke ved Dig?«, hvortil hun svarede: »Jo, det var netop det, han gjorde«.

Efter Edith Gajhedes videre Forklaring har Tiltalte ikke truet hende paa nogen Maade, og naar hun ikke gjorde Modstand, var det kun, fordi hun var bange for ham. Hun har med Bestemthed hævdet, at hun aldrig har haft Samleje med nogen anden Mand eller ladet sig beføle paa Kønsele eller Bryster eller paa nogen som helst anden Maade haft kønslig Samkvem med Nogen. De foreliggende Vidnesbyrd gaar ogsaa ud paa, at hun er en sædelig, noget enfoldig og troskyldig Pige.

Efter det Oplyste var Kl ca 7½, da Edith Gajhede kom tilbage til Krantz's Bopæl, der kun ligger faa Minutters Gang fra Politistationen. Hun tilbragte Natten i Krantz's Hjem, og næste Formiddag blev hun paa Krantz's Foranledning undersøgt af Amtslægen, der har udstedt en Erklæring, hvori det hedder:

»D D Kl 12³/₄ har jeg undersøgt Edith Gajhede, der i gaar aftes ved 7-tiden skulde være blevet forført til utugt.

Der fandtes friske rifter nedad-bagtil paa begge sider i Jomfruindden samt kradsesaar paa indsiden af skamlæberne. Muligheden for at hun kan være blevet forført paa det angivne tidspunkt maa saaledes siges at være til stede.

Undersøgelse paa sædlegemer og gonokokker gav negativt resultat.«

Den Chemise og de Benklæder, som Edith Gajhede var iført den paagældende Aften, har været indsendt til Undersøgelse paa retsmedicinsk Institut, og der fandtes ved Undersøgelsen paa Benklæderne en Plet af mandlig Sæd og paa Chemisen en Del smaa Blodpletter.

Skråder Krantz, dennes Hustru og en Overmonter Preuss, der alle var til Stede ved Edith Gajhedes Hjemkomst fra Politistationen, har,

om hvad der da passerede, afgivet Forklaringer, der i alt Væsenligt stemmer overens med Ediths egen Forklaring.

Tiltalte har bestemt benægtet under Afhøringen af Edith Gajhede at have haft Samleje med hende eller at have befølt eller kysset hende, som han overhovedet ikke vil have rørt ved. Han har hævdet, at hun maa have haft Samleje med en Anden, og at hendes Forklaring om, hvorledes hun er blevet behandlet af ham, er opdigtet, idet der efter hans Formening foreligger et Komplot mod ham mellem forskellige Uvenner, som han har faaet ved sin Virksomhed som Statsbetjent og i sin Egenskab af Sygekasseformand samt gennem sin politiske Virksomhed.

Ved de foreliggende Oplysninger og særlig den af Edith Gajhede afgivne detaillerede Forklaring, der helt igennem bærer Troværdighedens Præg, maa det imidlertid mod Tiltaltes Benægtelse anses godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det Forhold, hvorfor han er sat under Tiltale.

a d b. Efter at der i Anledning af det under a anmeldte Forhold var indledet Undersøgelse mod Tiltalte, fremkom der fra Gartner Christoffersen, Sindallund i Sindal Sogn, Anmeldelse om, at Tiltalte under en Afhøring i Juli 1925 i Anledning af en den 9 s M stedfundet Brand paa Christoffersens Ejendom, havde gjort sig skyldig i uterligt Forhold overfor den i Anklageskriftet nævnte unge Pige, der da tjente hos Christoffersen.

Denne Pige har som Vidne forklaret, at Tiltalte under den nævnte Afhøring spurgte hende om forskelligt vedrørende Branden og derpaa begyndte at tale om et Barn, som hun har født udenfor Ægteskab, dets Anbringelse, Barnefaderen og lignende. Hun mente ikke, at det vedkom Branden, men han sagde, at som Politimand skulde han kende hendes Forhold nærmere. Tiltalte sagde saa noget om, at det kun var unge Piger paa Landet, der ikke vidste, hvorledes de skulde bære sig ad, naar de havde med Mænd at gøre for at undgaa at faa Børn. Unge Piger i Byerne vidste bedre Besked. Han kunde godt lære hende, hvorledes hun skulde undgaa at faa Børn, hvís det interesserede hende, og han foreslog, at de skulde prøve med det samme, der kom sikkert ikke Nogen og forstyrrede dem. Hun sagde, at hun var bange for, at der skulde komme Nogen. Tiltalte forsøgte flere Gange at gribe fat i hende, men hun skubbede ham væk, idet hun sagde, at selv om hun nok vilde lære, hvorledes man skulde bære sig ad, vilde hun ikke prøve det med ham, han kunde jo forklare hende det. Han spurgte derefter, om han maatte prøve med Haanden og tog samtidig op under hendes Benklæder, der var vide forneden, og førte sin Haand op i Skridtet og stak en Finger ind i hendes Kønsdel, uden at hun gjorde Modstand. Tiltalte sad paa en Kasse, og hun stod ved Siden af ham, og han holdt hende om Livet med den ene Haand. Han gentog flere Gange sit Forslag, som hun forstod som Opfordring til at pleje Samleje, men da hun nægtede at inlade sig med ham, foretog han sig ikke videre, idet han dog foreslog hende, at de skulde mødes ved 4 Tiden samme Eftermiddag, hvad hun dog sagde, at hun ikke kunde.

Anna Olsen har yderligere forklaret, at Grunden til, at hun fandt

sig i Tiltaltes Optræden, var, at hun følte sig under Tryk af, at han var Statsbetjent, og at hun var bange for ham.

Paa Christoffersens Foranledning afsendte Anna Olsen samme Aften saalydende Brev til Tiltalte:

»Efter det der skete i gaar kan jeg ikke mere lade mig afhøre af Dem. Hvis det fordres af mig er jeg nødt til at opgive Grunden og søge Beskyttelse ad anden Vej.

Jeg vil ikke mere ud i det Uføre hvorfra jeg er hjulpet.«

Gartner Christoffersen har som Vidne forklaret, at han, da det var ham paafaldende, at Afhøringen af den unge Pige trak saa længe ud, gik hen til det Lokale — et Ekspeditionslokale for Havesager — hvor Afhøringen foregik. Staaende lige udenfor, hvor han kunde høre hvert Ord, der blev sagt, blev han straks klar over, at det ikke drejede sig om en Afhøring, men at Tiltalte søgte at bevæge Anna Olsen til at tilstaa ham Samleje, uden at han dog har kunnet erindre de enkelte Ord, der i denne Forbindelse blev brugt. Han kiggede derefter ind gennem en Aabning i Muren, og han kunde se, at Pigen sad paa en Pakkasse, og at Tiltalte stod oprejst i hendes Nærhed. Tiltalte forsøgte at omfavne hende, og hun søgte at unddrage sig det, og han saa een Gang, at hun slog Tiltaltes Arm, saa at han nær var snublet over en Cykel, der stod i Rummet. Han gik nu over i Stuehuset, hvor han overvejede, hvad han skulde foretage sig. Den Tanke selv at gaa ind i Ekspeditionsrummet faldt ham slet ikke ind. Han tænkte derimod paa at sætte sig i Forbindelse med Politimesteren, men da Brandforhørerne endnu ikke var sluttet og Branden ikke oplyst, mente han det klogere at lade være. Efter Christoffersens videre Forklaring gav Anna Olsen under en Samtale samme Dags Eftermiddag en Fremstilling af det mellem hende og Tiltalte Passerede, der i alt Væsenligt stemmer med den af hende nu afgivne Vidneforklaring. Tiltalte har bestemt benægtet, at han under Afhøringen den nævnte Dag, der trak længe ud, fordi Anna Olsen var meget uvillig til at besvare hans Spørgsmaal særlig vedrørende hendes Barn, har udvist noget uterligt Forhold overfor hende, og han har hævdet, at han ogsaa i dette Tilfælde har været Genstand for et Komplot.

Ved de af Anna Olsen og Gartner Christoffersen afgivne Vidneforklaringer og det iøvrigt Foreliggende maa det imidlertid anses godtgjort, at Tiltalte ogsaa har gjort sig skyldig i det Forhold, som han her er sat under Tiltale for.

For de af Tiltalte efter det Foranførte udviste Forhold vil han i Medfør af Straffelovens § 144, 1 Stk, sammenholdt med dens § 141, være at anse med en Straf, der findes at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i en Maaned.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger som neden for nærmere bestemt.

Torsdag den 29 Juni.

Nr 315/1925. **Krigsministeriet** (den kst Kammeradvokat)
mod

Officiant **J J G Jensen** (Cohn),

betræffende Størrelsen af den Indstævnte tilkommende Udrustningshjælp.

Østre Landsrets Dom af 22 Oktober 1925: Krigsministeriet bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgeren, Officiant J J G Jensen, betale det paastævnte Beløb 280 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 2 September 1925, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 150 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Krigsministeriet, til Indstævnte, Officiant J J G Jensen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Sagsøgeren, Officiant J J G Jensen paastaaet Krigsministeriet dømt til Betaling af 280 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 2 September 1925.

Krigsministeriet paastaar sig frifundet.

Sagens Omstændigheder er Følgende:

Sagsøgeren, der i 1917 var udnævnt til Korporal i Hæren, blev den 1 November 1918 udnævnt til Sergent i Reserven og modtog da i Henhold til de da gældende Bestemmelser en Udrustningshjælp af 120 Kr. I 1920 blev han Sergent i Linien, hvilket ikke gav ham Ret til yderligere Udrustningshjælp.

Ved Lov om Hærens Ordning Nr 342 af 7 August 1922 blev for Liniens Vedkommende den hidtidige Underofficersklasse erstattet med en ny Gruppe Befalingsmænd, nemlig Officiantgruppen. Om Adgang til Stillingen som Officiant bestemmer Lovens § 154: »Til Officianter kan

udnævnes Sergenter af Reserven i Vaabenet, der har gennemgaaet Officersskolens Officiantklasse med tilfredsstillende Resultat — — —«. I Lovens Afsnit om Overgangsbestemmelser (§§ 214 ff) gives der Regler for, hvorledes Overgangen fra den hidtidige Underofficersklasse til Officiantgruppen kan finde Sted i Løbet af de 5 Aar, i hvilke Lovens Ordning skal være gennemført. Det hedder her i § 216, 3 Stk, bl a, at Officiantpladser kan besættes med Sergenter af Linien, hvorefter det i § 217 bestemmes, at Sergenter af Linien, for hvilke der ved nærværende Lovs Ikrafttræden ikke bliver Plads i den nye Officiantgruppe, kan midlertidig forblive som Sergenter af Linien.

I Tilslutning til Loven skete der ved Lov af samme Dato Nr 343 nogle Ændringer i de i Tjenestemandsløven af 12 September 1919 indeholdte Regler bl a om Udrustningshjælp; herefter fik efter Lovbekendtgørelse Nr 446 af 6 Oktober 1922 sidstnævnte Lovs § 1239 følgende Affattelse:

»1) Ved Udnævnelse eller Ansættelse som nedenfor anført faar de Paagældende en Udrustningshjælp af den vedføjede Størrelse med Forpligtelse til at anskaffe og vedligeholde reglements-mæssig personlig Udrustning, heri dog ikke indbefattet Skydevaaben med Tilbehør:

a. Faste Befalingsmænd af Officersgrupperne og de med dem ligestillede faste militære Tjenestemænd, Teknikere, faste Tjenestemænd af Auditørkorpset, Sekondløjtnanter, Reserveregnskabsførere, Reservelæger og Reservedyrlæger ..	800 Kr
b. Faste Bestillingsmænd af Officiantgruppen og de med dem ligestillede faste Musikere og Haandværkere samt Tilsyns-officieranter	600 —
c. Sergenter af Reserven og Musikere af 3 Grad	400 —

2) Ved Udnævnelse eller Ansættelse, der giver Ret til en større Udrustningshjælp end alt udbetalt, fraregnes det Beløb, som tidligere er udbetalt i Udrustningshjælp.«

Det blev endvidere i § 1250, sidste Stykke bestemt:

»Befalingsmænd og de med dem ligestillede af Hæren, der ved denne Lovs Ikrafttræden ansættes i de i samme omhandlede Tjenestestillinger, hvormed er forbundet Adgang til Udrustningshjælp, jfr § 1239, faar ikke denne Godtgørelse, saafremt de ved Ansættelsen i de nuværende, tilsvarende Stillinger har været berettigede til Udrustningshjælp.«

Sagsøgeren, der maa antages at være blevet staaende som Sergent i Linien i Medfør af Hærlovens fornævnte § 217, gennemgik derefter Officersskolens Officiantklasse og blev efter bestaaet Afgangsprøve herfra under 10 Oktober 1924 udnævnt til Officiant. Ved Skrivelse af 13 s M bestemte Krigsministeriet, at der vilde være at udbetale Sagsøgeren i Udrustningshjælp et Beløb af 200 Kr »i Overensstemmelse med hvad der i Henhold til Tjenestemandsløvens § 1239 ordinært kommer til Udbetaling i Udrustningshjælp ved Udnævnelse til Officiant«. Sagsøgeren hævdede gennem Officiantgruppens Hovedorganisation, at der i Medfør af § 1239 tilkom ham det i Stk 1 Pkt b) nævnte Beløb af 600 Kr med Fradrag af, hvad der tidligere er udbetalt ham i Udrustningshjælp, nemlig 120 Kr, altsaa ialt 480 Kr eller 280 Kr mere end det ham af

Krigsministeriet anviste Beløb, men Ministeriet fastholdt, at der ikke var Hjemmel i Loven for nogen yderligere Udbetaling.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør Krigsministeriet principalt gældende, at der efter en strikte Fortolkning af Loven overhovedet ikke tilkommer Sagsøgeren nogen Udrustningshjælp, idet han falder ind under Bestemmelsen i § 1250, sidste Stykke, hvis Ord »der ved denne Lovs Ikrafttræden ansættes i de i samme omhandlede Tjenestestillinger« maa antages at omfatte ikke blot den første Udfyldning af Officiantgruppens Rammer, men i det Hele de som Følge af Lovens Ikrafttræden stedfindende Ansættelser i denne Gruppe. Krigsministeriet hævder, at Sagsøgerens Tilfælde derfor ikke falder ind under § 1239, der ikke sigter til Overgangstilfælde, men har dog ment det forsvarligt at behandle Sagsøgeren som om han faldt ind under denne Bestemmelse det vil sige som om han var en Sergent af Reserven, der havde oppebaaret den ved Bestemmelsen fastsatte Udrustningshjælp af 400 Kr og nu efter Udnævnelsen til Officiant skal have det en saadan tilkommende Beløb 600 Kr med Fradrag af de 400 Kr, altsaa 200 Kr.

Der maa imidlertid gives Sagsøgeren Medhold i, at Bestemmelsen i § 1250, sidste Stykke, ikke kan bringes i Anvendelse overfor ham, men kun gælder de tidligere Underofficerer, der ved Overgangen uden videre er gledet ind i Officiantstillingerne. Herfor taler formentlig med Tydelighed Sammenligningen mellem de foran citerede §§ 216, 3 Stk, og 217 i Hærloven. Sagsøgeren hører til de Sergenter, for hvilke der netop ikke blev Plads i Officiantgruppen ved Lovens Ikrafttræden, hvorimod han forblev staaende som Sergent, indtil han efter at have gennemgaaet den i Hærlovens § 154 omhandlede særlige Uddannelse blev udnævnt til Officiant. Hans Krav paa Udrustningshjælp er saaledes direkte hjemlet i § 1239, Stykke 1 b), og selv om Bestemmelsen i §ens Stykke 2 ikke maatte have tænkt paa et Tilfælde som det foreliggende, indeholdes der i denne ikke Hjemmel for fra det i Stykke 1 b) nævnte Beløb at fradrage andet eller mere end, hvad der virkelig tidligere er udbetalt Sagsøgeren, altsaa 120 Kr.

Herefter vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge, hvorhos Sagens Omkostninger findes at burde tillægges ham med 150 Kr.

Torsdag den 1 Juli.

Nr 283/1925. Pianohandler **M Pedersen** (Thamsen)

mod

Den danske Andelsbank (Meyer),

betræffende Opgørelsen af Parternes Mellemværende angaaende et Kassekreditforhold m m.

Vester Landsrets Dom af 12 Marts 1924: Sagsøgte, Pianohandler M Pedersen, bør til Sagsøgerne, Den danske Andelsbank, Kontor Struer, betale 5212 Kr 60 Øre tilligemed Renter heraf 6½ pCt aarlig fra den 31 Marts 1921, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 600 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Den 24 Marts 1924 har Appellanten betalt Andelsbanken det denne tilkendte Beløb med Renter og Omkostninger, ialt 6821 Kroner 42 Øre.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at Andelsbanken dømmes dels til at tilbagebetale ham det ovennævnte Beløb, dels til yderligere at betale ham 5872 Kroner 42 Øre med Renter. Det bemærkes herved, at Appellanten for Højesteret har anbragt, at der paa den af Andelsbanken fremlagte Opgørelse som Laan er debiteret ham ialt 3749 Kroner 83 Øre for meget, og at der paa Opgørelsen burde have været godskrevet ham for Afdrag ialt 6341 Kroner 79 Øre mere end sket. Paa den anden Side har Appellanten frafaldet sit Anbringende om, at de i Dommen under Nr 3 nævnte Beløb paa 462 Kr 83 Øre og 861 Kroner 40 Øre og de i Dommen under Nr 4 og Nr 5 nævnte Beløb paa henholdsvis 300 Kroner og 3360 Kroner 83 Øre burde have været godskrevet ham.

Andelsbanken har for Højesteret nedlagt Paastand om Frifindelse.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde maa det billiges, at Appellanten ved Dommen er blevet kendt pligtig at betale Andelsbanken 5212 Kroner 60 Øre med Renter og i Sagsomkostninger 600 Kroner. Herefter vil Andelsbanken overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Andelsbanken med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Den danske Andelsbank i Likvidation, bør for Tiltale af Appellanten, Pianohandler M Pedersen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgte, Pianohandler M Pedersen i Struer, den 18 Juli 1916 havde indgaaet en Overenskomst med Sagsøgerne, Den danske Andelsbank, Kontor Struer, angaaende sine Vekselforpligtelser, blev der den 7 December s A oprettet en Kontrakt mellem Parterne, hvorefter Banken skulde yde Sagsøgte en Kredit paa indtil 10 000 Kr mod Pant i af ham hos tyske Firmaer indkøbte Pianoer, som skulde henstilles paa Struer Toldsted, og over hvilke Banken kunde disponere som Ejer og Modtager, hvis Sagsøgte ikke overholdt Kontraktbestemmelserne, hvorefter han skulde forrente de skyldige Beløb med $6\frac{1}{2}$ pCt aarlig, til yderligere Sikkerhed indbetale 20 pCt af Kreditbeløbet paa en Delcredere-Conto hos Banken, betale kontant til denne hvert Piano, som maatte udgaa af Pantet, samt i Provision for Kreditens Ordning betale 2 pCt af Kreditens Beløb, hvorhos Sagsøgte maatte underkaste sig Bankens Bestemmelser om udestaaende Fordringer og derunder, at Udskrift af Bankens Bøger i alle Tilfælde skulde være uimodsigeligt Bevis for Gældens Størrelse. I Aaret 1921 ophørte Forbindelsen mellem Parterne, og Sagsøgerne har derefter i Henhold til en fremlagt Udskrift af deres Bøger, indeholdende Opgørelse over Parternes Mellemværende efter Kontrakten af 7 December 1916 under nærværende Sag søgt Sagsøgte til Betaling af 5984 Kr 61 Øre, subsidiært 5212 Kr 60 Øre, tilligemed Renter af Beløbet $6\frac{1}{2}$ pCt p a fra den 31 Marts 1921, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet, subsidiært frifundet for Tiden, saalænge Banken ikke har opstillet vedbørligt Regnskab over Parternes hele Mellemværende eller har gennemført kriminel Undersøgelse mod en i Banken tidligere ansat Assistent, som har haft med Laanemellemværendet at gøre. Sagsøgte har endvidere gjort gældende, at en Opgørelse over Parternes samlede Mellemværende udviser en Saldo i hans Favor og har nedlagt endelig Paastand om, at Sagsøgerne tilpligtes at betale ham 10 137 Kr 50 Øre, subsidiært 6751 Kr 07 Øre, tilligemed Renter af Beløbet 6 pCt p a fra den 16 Februar 1922, indtil Betaling sker, medens Sagsøgerne har hævdet Intet at skyldte Sagsøgte.

Sagsøgte har erkendt, at hans Regnskab over sit Mellemværende med Sagsøgerne ikke er ordentlig ført, og at hans Optegnelser derfor ikke kan lægges til Grund ved Opgørelsen, men har hævdet uden dog at føre Bevis i saa Henseende, at ogsaa Bankens Bogføring har været mangelfuld og urigtig. Det fremgaar ikke af Indstævntes Fremstilling med tilstrækkelig Klarhed, hvorledes han har opgjort sit Tilgodehavende til de af ham indsøgte Beløb, men efter Proceduren drejer Twisten mellem Parterne sig om følgende Poster paa Sagsøgernes Opgørelse.

1. Sagsøgte har benægtet at have modtaget et ham i den fremlagte Opgørelse den 3 September 1917 debiteret Laan 1136 Kr 76 Øre samt et ham den 7 November s A debiteret Laan 1000 Kr, hvorhos han af et ham den 13 December 1918 debiteret Laan 2712 Kr 47 Øre kun vil have modtaget 1447 Kr 46 Øre, og han har derfor paastaet ialt 3401 Kr 77 Øre afdraget i det indsøgte Beløb; men da han overfor Bestemmelsen i Kontrakten af 7 December 1916 om, at Udskrift af Bankens Bøger skal være Bevis for Gældens Størrelse, ikke har godtgjort Rigtigheden af sine Indsigelser, kan disse ikke tages til Følge.

2. Sagsøgte har endvidere gjort gældende, at adskillige af ham erlagte Afdrag ikke er ham godskrevne, i hvert Fald ikke fuldt, og hævder, at der i saa Henseende yderligere skal godskrives ham pr 13 April 1917 80 Kr, pr 15 Maj s A 70 Kr, pr 23 Juni s A 300 Kr, pr 10 September s A 100 Kr, pr 16 Oktober s A 170 Kr, pr 28 November s A 100 Kr, pr 19 December s A 250 Kr, pr 11 April 1918 600 Kr, pr 15 April s A 175 Kr, pr 12 Juni s A 100 Kr 30 Øre, pr 19 December s A 150 Kr, pr 23 Januar 1919 1538 Kr 00 Øre, pr 5 Marts s A 491 Kr og pr 13 April s A 685 Kr 39 Øre, ialt 4809 Kr 69 Øre minus en af Sagsøgerne anerkendt Difference paa 5 Øre eller 4809 Kr 64 Øre. Bortset fra det pr 5 Marts 1919 anførte Beløb af 491 Kr har Sagsøgte imidlertid ikke godtgjort sine Indsigelsers Rigtighed; med Hensyn til dette Beløb foreligger der i Sagsøgtes Besiddelse en ikke kvitteret Nota fra Banken paa Beløbet, og da Banken har anerkendt, at saadanne Notaer fra den selv efter Beløbets Betaling ikke altid er blevet underskrevet, findes der herved fremskaffet et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for dette Beløbs Indbetaling til Banken, og Beløbet 491 Kr vil herefter være at fradrage i Sagsøgtes Skyld, hvorimod der iøvrigt ikke kan tillægges den heromhandlede Indsigelse Betydning.

3. Med Hensyn til sit Veksellemleværende med Banken har Sagsøgte anført, at der ved 7 Vekselforhold efter rigtig Opgørelse tilkommer ham 3090 Kr 24 Øre. Han har i saa Henseende nærmere anført, at der som Følge af, at der ved tvende Diskonteringer ikke er ham udbetalt de paagældende Beløb, tilkommer ham henholdsvis 462 Kr 83 Øre og 861 Kr 40 Øre. Iøvrigt har han hævdet, at han har indbetalt en Del Beløb to Gange, nemlig dels ved Indfrielse af en Veksel dennes Paalydende med Renter 1485 Kr, dels ved Diskontering af en Veksel Afdrag og Diskonto af denne 227 Kr 65 Øre, dels endelig ved Diskontering af tre Veksler Diskonto af disse, henholdsvis 36 Kr 51 Øre, 6 Kr 65 Øre og 10 Kr 20 Øre, og at han derfor nu har Krav paa Tilbagebetaling af de for meget erlagte Beløb. Medens Sagsøgte nu ikke har godtgjort Rigtigheden af sine Indsigelser for de tre førstnævnte Beløbs Vedkommende og der derfor ikke vil kunne tages Hensyn til samme, han derimod for hvert af de fire andre Beløb tilvejebragt tvende Notaer fra Sagsøgerne, og idet der uagtet disses manglende Kvittering efter det foran under 2 Bemærkede derved maa anses tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for Betalingen af de paagældende Beløb, vil disse, tilsammen 281 Kr 01 Øre, være at fradrage i det af Sagsøgerne indsøgte Beløb.

4. Endvidere har Sagsøgte hævdet, at der den 16 April 1917 af ham er indbetalt 300 Kr, medens Banken benægter, at saadan Indbetaling er sket, og anfører, at Indbetalingen er sket i Maj, saaledes at det beror paa en Fejlskrift i Kassebilaget, at dette er dateret 16 April i Stedet for 16 Maj, hvad der fremgaar af Bankens Bøger i Forbindelse med, at Kassebilaget findes blandt Bankens Bilag for Maj Maaned. Efter det saaledes Foreliggende findes det ikke godtgjort, at Indbetaling er sket som af Sagsøgte hævdet, og der vil derfor ikke kunne tages Hensyn til hans Indsigelse.

5. Derhos har Sagsøgte opgivet, at der tilkommer ham et Beløb

af 3360 Kr 83 Øre, som med Urette ikke er udbetalt ham i Henhold til en Række Transaktioner med Banken i Oktober Maaned 1918, men da dette ikke findes godtgjort, kan dette Beløb ikke tillægges Sagsøgte.

Herefter vil Sagsøgte, idet hans subsidære Paastand om Frifindelse for Tiden ganske savner Føje, være at tilpligte at betale Sagsøgerne det indsøgte Beløb 5984 Kr 61 Øre efter Fradrag af ovennævnte Beløb 491 Kr og 281 Kr 01 Øre eller 5212 Kr 60 Øre tilligemed Renter heraf som paastaaet.

Efter Omstændighederne vil Sagsøgte have delvis at godtgøre Sagsøgerne Sagens Omkostninger med et Beløb, der bestemmes til 600 Kr.

Lørdag den 3 Juli.

Nr 62/1926. **Harald Kjær & Co** (Steglich-Petersen)

mod

Sörnäs Aktiebolag, Helsingfors (Ahnfelt-Rønne),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til åt annullere en Kontrakt om Levering af Tømmer.

Arrestforretning af 20 August 1924.

Sø- og Handelsrettens foreløbige Dom af 28 Februar 1925: Den ovennævnte under 14 August 1924 afsagte Voldgiftskendelse erklæres for ugyldig.

Sø- og Handelsrettens endelige Dom af 3 Marts 1926: Den ovennævnte under 20 August 1924 foretagne Arrest ophæves. De Sagsøgte, »Sörnäs A/B«, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Harald Kjær & Co, i denne Sag fri at være. Til Sörnäs A/B betaler Harald Kjær & Co i Overensstemmelse med A/B Sörnäs' ovenfor nærmere gengivne Paastand £ 30 024.12.7 med Renter 6 pCt p a fra vedkommende Inddragningsterminer, henholdsvis den 31 August og den 30 September 1924; endvidere £ 600.15.0 med Renter 5 pCt p a fra den 1 August 1925, £ 450.12.0 med Renter 5 pCt p a fra den 1 Januar 1926, samt Finmark 1800 med Renter 5 pCt p a fra den 8 August 1925, alt til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

De indankede Domme er afsagt af Sø- og Handelsretten, den foreløbige Dom den 28 Februar 1925 og den endelige Dom den 3 Marts 1926.

I Henhold til de i de indankede Domme anførte Grunde og

idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil de nævnte Domme være at stadfæste, dog at der i Henhold til Retsplejelovens § 641 yderligere vil være at tilkende Aktiebolaget en Erstatning af 2000 Kroner for det Bolaget ved Arresten tilføjede Tab, Tort og Kreditspilde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 3000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Domme bør ved Magt at stande, dog at Appellanten, Firmaet Harald Kjær & Co, yderligere betaler Indstævnte, Sörnäs Aktiebolag, Helsingfors, en Erstatning af 2000 Kroner. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 3000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Præmisserne til den foreløbige Dom findes trykt i HRT 1925 p 92.

Den endelige Doms Præmisser er saalydende:

Med to Slutsedler af 30 November 1923 og 17 Marts 1924 solgte de Sagsøgte, Sörnäs A/B, Helsingfors, til Sagsøgerne, Firmaet Harald Kjær & Co, København, henholdsvis paa 1ste Kontrakt 707 Stds Fyr og 425 Stds Udskud og paa 2den Kontrakt 1765 Stds Fyr og 405 Stds Udskud til nærmere fastsatte Priser at levere fob Kotka (for 20 Stds Sörnäs). Varerne skulde være skibningstørre og blanke og disponible

Trykfejl og Rettelser

p 179, L 6 f o: »Nr 113« læs »Nr 133«.

p 191, L 13 f o tilføjes (Cohn).

p 236, L 5 f n: »Thamsen« læs »Ahnfelt-Rønne«.

p 236, L 4 f n: »Ahnfelt-Rønne« læs »Thamsen«.

Færdig fra Trykkeriet den 7 Juli 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — Bredgade 32.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 16.

Lørdag 3 Juli.

til Afskibning for den 1ste Kontrakts Vedkommende med Halvdelen pr 31 Maj og Halvdelen pr 30 Juni 1924 og for den 2den Kontrakts Vedkommende med Halvdelen pr 30 Juni og den anden Halvdel pr 31 Juli 1924. Af Slutsedlernes Bestemmelser fremhæves Følgende:

»Skulde Varer, der er solgt til Levering pr første aabne Vande, ikke være afhentet den 15 Juli, eller er Afhentning af Varer, der er solgt til anden Afskibningstermin, ikke sket to Maaneder efter denne, er Sælgeren berettiget til at trassere, og Køberen pligtig for det omtrentlige Fakturabeløb at betale kontant pr tre Dages Sigt med Afdrag af $2\frac{1}{2}$ pCt Sconto, og ligger Varerne da paa Sælgerens Plads for Køberens Regning og Risiko, indtil de afhentes ved næste aabne Vande. De overvintrede Varer behandles med al fornøden Omhu og assures af Sælgeren mod Ildsvaade for Køberens Regning. Hvis Køberen er indforstaaet dermed, kan Sælgeren afgive en Erklæring for, at Forsikringen er inkluderet i hans løbende Brandforsikring, men Køberen kan ogsaa forlange en særlig Brandassurancepolicy, som saa tilstilles ham samtidig med Cirka-Fakturaen for bemeldte Varer. Saafremt overvintrede Varer ikke er afhentet før næstkommende 1 August, betales en Pladsleje af 5 Shillings pr Standard.

Ved overvintrede Varer tages, forudsat Varerne har været stablet og dækket paa fagmæssig Maade, ikke Hensyn til Krav om Godtgørelse for ringere Kondition (det vil sige Blaaf, Farve og Ridser), hvis — — —

Er Varen afskibet, kan eventuelle Tvistigheder ikke berettige Køberen til at nægte Modtagelse af eller Betaling for de Varer og Dimensioner, som Slutsedlen omfatter, men enhver Tvist angaaende denne Forretning eller nærværende Slutseddel, som ikke afgøres i Mindelighed, afgøres ved Voldgift af to Mænd, hvoraf hver af Parterne vælger en. Ingen af Voldgiftsmændene maa staa i særligt Forhold til nogen af Parterne, hverken som Slægtning, Agent eller Tjenende. Bliver disse Voldgiftsmænd ikke enige, skal Sagen afgøres af en Opmand, som Voldgiftsmændene skal udvælge, inden de paabegynder Voldgiften. Parterne betaler hver sin Voldgiftsmand, hvorimod Omkostninger ved Opmandens Kendelse betales med Halvdelen af hver, dog er Klageren forpligtet til at betale alle ved Voldgiften forårsagede Omkostninger, hvis Reklamationen af Voldgiften anses for uberettiget.«

I Tiden fra den 4 Juni til den 3 Juli 1924 afskibedes 6 Laster, der kom her til Landet i Tiden fra den 14 Juni til den 8 Juli. Over disse

Laster blev der reklameret ved Ankomsten, og alle viste sig ukontraktmæssige, idet ca 65 pCt af de usorterede Varer var befængt med Blaåt. For Udszkodets Vedkommende blev der ikke fremsat Reklamation. Ukontraktmæssigheden blev konstateret for de 5 Lasters Vedkommende ved Voldgiftsforretninger, der tilkendte Harald Kjær & Co en vis Erstatning, medens Spørgsmaalet vedrørende den sidste Ladning ordnedes af Parterne i Mindelighed. I et Brev af 12 Juli 1924 beklagede Harald Kjær & Co sig til Sörnäs' herværende Repræsentant Carl Julius Olsen over Ukontraktmæssigheden af de afskibede Varer, der opgaves til ca 474 Stds paa første Kontrakt, (paa den anden Kontrakt var Leveringen kun ca 20 Stds). Kjær & Co skrev, at hverken de eller deres Kunder vilde godkende en saadan Levering, og at de derfor havde anmodet deres Hr Dalhoff-Larsen om at rejse til Kotka for at besigtige Varerne før Udlastningen; hvis det viste sig, at Bolaget udskibede Varer, der ikke var skibningstørre og blanke, saaledes som Kontrakten bestemte, vilde de gennem Dalhoff-Larsen protestere og meddele Bolaget, at de i saa Fald ikke vilde modtage Varerne, naar de kom frem. Da Dalhoff-Larsen kom til Kotka den 15 Juli, laa der to Skibe, der skulde begynde Indlastningen. Dalhoff-Larsen skønnede, at de Varer, der var klare til Udskibning, ikke var skibningstørre; han udtalte i et Brev af 17 Juli til A/B Sörnäs, at han havde fundet saa mange Brædder, der havde tydelig vaade Stabelmærker, at Partiet efter hans Formening vilde komme frem til Danmark med delvis Blaaskade, og i et Telegram af 18 Juli til Harald Kjær & Co meddelte han, at han havde nægtet Varer med vaade Stabelmærker for fuldt skibningstørre og havde taget Forbehold om at refusere eventuelt Blaåt. Han ansaa det ikke at være til Nytte, at han overværede flere Udlastninger, saaledes som Sagen stod nu, da Bolaget alligevel ikke godkendte, at saadanne Brædder blev lagt bort, som han frygtede vilde komme frem med blaa Stabelmærker. Sörnäs hævdede imidlertid, at Varerne var tilstrækkelig tørre og forlangte den 18 Juli Arbitrage for at faa konstateret, om Varernes Kondition var kontraktmæssig. Ved Telegram af 19 Juli erklærede Harald Kjær & Co, at de paa Grund af de hidtil leverede Varers Ukontraktmæssighed i Forbindelse med Repræsentantens Udtalelser ansaa sig for berettigede til at annullere hele Restpartiet og krævede en Voldgiftsudtalelse herom, hvorhos de udmeldte Direktør i Baltisk Trælasthandel Hr William Nielsen som Voldgiftsmand. Den 20 Juli telegraferede Sörnäs, at de fordrede Arbitrage i Kotka og protesterede mod, at William Nielsen blev Voldgiftsmand. Harald Kjær tilbagetelegraferede, at han fastholdt Valget af Direktør William Nielsen, og at det maatte være Voldgiftsmændene, der afgjorde, hvor Voldgiften skulde afholdes. Sörnäs telegraferede, at hans Voldgiftsmand var Disponent Lassila i Kotka og fastholdt sin Fordring om Kotka-Arbitrage for at faa konstateret, om de underkendte Varer var ukontraktmæssige, hvorhos de meddelte, at saafremt Harald Kjær & Co's Voldgiftsmand ikke afrejste senest den 24 Juli, udnævnte Sörnäs begge Voldgiftsmænd. De fastholdt, at Direktør Nielsen var inhabil. Hertil svarede Harald Kjær den 25 Juli, at han vilde betragte enhver Voldgift afholdt i Kotka, som Direktør Nielsen ikke deltog i, som Sagen uvedkommende. Der blev herefter etableret

to Voldgifter, idet hver af Parterne valgte to Voldgiftsmænd. Sörnäs' Voldgiftsmænd, Ekspeditionschef Hannelin og Forstmester Kettonen afsagde Kendelse den 26 Juli, uden at Parterne havde haft Leilighed til nærmere at udtale sig. I Kendelsen hævder de, at Voldgiftsmændene har besigtiget de af Køberens Repræsentant refuserede Pramlaster og fundet disse skibningstørre, blanke og svarende til, hvad der i Kontrakten var stipuleret, nemlig usorterede Varer, sædvanlig Kotka-Sortering: blanke Varer. De henviser til, at de paagældende Varer endnu ikke havde taget ringeste Blaaskade efter at have ligget 10 Døgn i Pram-mene. Kendelsen gik ud paa, at Køberen ikke var berettiget til at refusere det til Afskibning bestemte Træ, og at Annullation af Kontrakten paa Basis af det af Køberen anførte Grundlag var uberettiget. Direktør Nielsen havde imidlertid sat sig i Forbindelse med den af Sörnäs oprindelig udnævnte Voldgiftsmand Lassila, der under 31 Juli telegraferede, at Sagen allerede var ordnet. Da Harald Kjær & Co efter dette Telegram mente at forstaa, at Lassila ikke vilde have mere med Sagen at gøre, ansaa Firmaet sig for berettiget til ogsaa at vælge den anden Voldgiftsmand og udnævnte Tømmerhandler A Aubertin, København. Disse Voldgiftsmænd i Forbindelse med en Opmand afsagde, efter at have givet Parterne en vis Frist til at komme med Oplysninger, Kendelse den 14 August 1924. I Mellemtiden var Indladningen blevet genoptaget paa de to førnævnte Skibe og paabegyndt paa et tredje senere ankommet Skib. Da disse Ladninger, der blev afskibet fra Kotka den 28 Juli, den 28 Juli og den 8 August, ankom til Danmark den 11 August, den 12 August og den 18 August, viste de sig at være kontrakt-mæssige, der skete i hvert Fald ingen Reklamation med Hensyn til noget af Skibene.

I Kendelsen af 14 August udtaler Voldgiftsmændene med Hensyn til Kotka Kendelsen, at de ikke kan tillægge denne Betydning, allerede fordi det besigtigede Parti (to Pramlaster) er for lille til at Udfaldet og Bedømmelsen af dette kan spille nogen Rolle ved Afgørelsen af de ind-ankede Spørgsmaal, der angaar hele det ikke afskibede Parti. Af samme Grund kan det iøvrigt afholdte Skøn, der er foretaget i Løbet af en Dag eller nogle Timer, ikke have nogen Værdi. Voldgiftsretten lægger derimod Vægten paa de her i Landet afholdte Voldgiftsforretninger over de første 5 Ladninger, og udtaler, at da det herved er konstateret, at ca 65 pCt af de usorterede Varer er ukontraktmæssige, maa Voldgiftsretten efter de i Lov om Køb fastsatte Regler give Køberen Medhold i hans Paastand om Ret til at annullere de ikke afskibede Varer, og da hver Slutseddel her maa betragtes som Helhed, maa denne Annullering ogsaa gælde de i Slutsedlerne optagne Udskuds-Partier. Med Hensyn til de tre sidst afskibede Ladninger, som ankom her til Landet omkring de samme Dage, Kendelsen blev afsagt, og som Voldgiftsmændene ikke saa, udtaler Voldgiftsretten, at Køberens Paastand om Ret til helt eller delvis at refusere disse, saafremt de maatte være ukontraktmæssige, ikke kunde tages til Følge. Endelig tilpligtes Sörnäs A/B at betale Harald Kjær & Co i Erstatning for tabt Avance for det annullerede Restparti 3 pCt eller £ 969.19.7 samt Halvdelen af Omkostningerne ved Voldgiftsretten, som ialt udgjorde 3000 Kr.

Da Sörnäs A/B ikke var villig til at efterkomme denne Kendelse, gjorde Firmaet Harald Kjær & Co den 20 August 1924 Arrest i en her beroende, formentlig Aktiebolaget tilhørende Check, stor oprindelig £ 1760.3.8 og anlagde derefter ved Stævning af 26 August 1924 nærværende Sag, under hvilken deres principale Paastand gaar ud paa Følgende: at Sagsøgte, Sörnäs A/B dømmes til at betale Sagsøgerne £ 969.19.7 og danske Kr 1500 med Renter af begge Beløb 6 pCt p a fra den 14 August 1924, til Betaling sker, samt Omkostningerne ved den til Sikkerhed for de paastævnte Beløb foretagne Arrestforretning i den de Sagsøgte tilhørende i Privatbanken beroende Check paa Hambros Bank, Ltd London, Nr 377 868, stor oprindelig £ 1760.3.8, nu nedbragt til £ 1200, Kr 117.96. Endvidere paastaas Arrestforretningen stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt. Sagsøgerne har dernæst nedlagt en Række subsidiære Paastande.

Heroverfor gaar de Sagsøgte, A/B Sörnäs' endelige Paastand ud paa Følgende: Frifindelse for de af Sagsøgerne indbetalte Beløb, at den foretagne Arrest ophæves som ulovlig, at der tilkendes Bolaget et af Retten fastsat Beløb for Tort, Tab og Kreditspilde i Anledning af Arresten, samt subsidiært at der i hvert Fald ikke kan tilkendes Sagsøgerne højere Renter end 5 pCt p a. De Sagsøgte har dernæst fremsat Modkrav, der gaar ud paa Følgende: at Harald Kjær & Co dømmes til at betale:

a) i Henhold til Kontrakt af 30 November 1923 for ikke aftaget Restkvantum (377 Stds)	£ 4403.02.0
b) i Henhold til Kontrakt af 17 Marts 1924 for ikke aftaget Restkvantum (2026 Stds)	£ 27201.15.5

Ialt.... £ 31604.17.5

med Fradrag af 5 pCt Stuage-Rabat appr, saaledes at det endelige Beløb udgør £ 30024.12.7 med Renter til Betaling sker 6 pCt aarlig af de respektive Beløb fra de kontraktlige Inddragnings-Terminer henholdsvis den 31 August og 30 September 1924.

c) Pladsleje pr 1 August 1925	£ 600.15.0
med Renter til Betaling sker, 5 pCt aarlig fra den 1 August 1925, hvorhos Forbehold tages med Hensyn til Pladsleje pr 1 August 1926 og videre.	
d) Assurancepræmie pr 31 December 1925	£ 450.12.0
med Renter til Betaling sker 5 pCt aarlig fra 1 Januar 1926, hvorhos Forbehold tages med Hensyn til Assurancepræmie for Tiden efter 31 December 1925, og	
e) Pramleje af 2 Pramme i 9 Døgn	Finmark 1800,—
med Renter til Betaling sker 5 pCt aarlig fra den 8 August 1925. Ogsaa fra Sörnäs A/B's Side er der nedlagt subsidiære Paastande.	

Efter at Sagen var indbragt for Retten, enedes Parterne om foreløbig at procedere Spørgsmaalet om Gyldigheden af den foreliggende københavnske Voldgiftskendelse. Angaaende dette Spørgsmaal blev der af Sø- og Handelsretten afsagt foreløbig Dom den 28 Februar 1925. I

denne Dom udtaler Retten, at William Nielsen paa Grund af sin nære Forbindelse i forskellige Retninger med Harald Kjær & Co maatte anses som inhabil, og Voldgiftskendelsen af 14 August 1924 blev erklæret for ugyldig. Denne Dom paakæredes for Højesteret, der imidlertid under 6 April 1925 afviste Kæremaalet. Sagen er derefter fortsat til endelig Paakendelse.

Sagsøgerne, Harald Kjær & Co, gør gældende, at deres Annullation, som de endelig stadfæstede, efter at Kendelsen den 14 August 1924 var afsagt, har været berettiget. Da de den 12 Juli sendte Dalhoff-Larsen til Kotka, var Forholdet det, at de havde modtaget 6 i høj Grad ukontraktmæssige Laster. De vidste, at Vinteren i Finland havde trukket længe ud, og at det derfor var vanskeligt at faa Træet skibningstørt, og de maatte med Sikkerhed vente, at de senere Leveringer ogsaa vilde vise sig ukontraktmæssige. De 5 første Laster var afskibede i Tiden fra 4—14 Juni 1924, altsaa senere end den første Afskibningstermin efter Kontrakten af 30 November 1923, nemlig 31 Maj. Den anden Afskibningstermin, nemlig 30 Juni, paa hvilken anden Halvdel af første Kontrakt og første Halvdel af anden Kontrakt skulde være disponible, var nær forestaaende, og Sagsøgerne kunde med deres mangeaarige Erfaringer gaa ud fra, at naar de første Leveringer viste ca 65 pCt Blaaskade for de usorterede Varers Vedkommende, kunde Forholdet i Løbet af de ca 14 Dage, der var tilbage, ikke ændre sig i synderlig Grad. Dertil kom saa Dalhoff-Larsens Indberetninger, der viste, at de Varer, der skulde indskibes, ikke var skibningstørre og maatte ventes at fremkomme med Blaaskade. Endvidere har Sagsøgerne henvist til, at de netop udtrykkeligt havde forlangt blanke Varer, hvilket maatte give dem Ret til at stille særlig strænge Fordringer. Sagsøgerne hævder derfor, at Annullationen har været berettiget efter Købelovens § 46, idet det maatte ventes, at ogsaa de senere Leveringer vilde blive mangelfulde, og de holder for, at de har været berettigede til at betragte begge Kontrakter som en Helhed, idet det i alt Væsenligt var samme Sorter Træ, Leveringerne drejede sig om, samt for, at de ogsaa har været berettigede til at annullere for Udskuddets Vedkommende som den mindre væsenlige Del af Ladningerne. Endelig har Sagsøgerne henvist til det Resultat, den fagkyndige Voldgiftsret er kommet til i sin Kendelse den 14 August 1924, og som maa have Vægt, selv om Kendelsen af mere formelle Grunde er omstødt. Det er Voldgiftskendelsen, der danner Grundlaget for deres under Sagen nedlagte Paastand.

De Sagsøgte har protesteret mod, at Sagsøgerne skulde være berettiget til at annullere Restpartierne. De har i første Række gjort gældende, at Købelovens § 46, forsaavidt angaar Trælasthandlen, maa anses sat ud af Kraft eller dog stærkt modificeret ved den i Finland, Sverige, Tyskland og Holland gældende Kutyme, hvorefter Køber af Trælast ikke er berettiget til at annullere en Kontrakt paa Grund af forefundet Blaaskade, men maa modtage Lasten og kræve Godtgørelse. For Danmarks Vedkommende tør det vel efter en af Grosserer-Societetet afgivet Udtalelse ikke hævdes, at der foreligger nogen sikker lignende Kutyme, men den almindelige Opfattelse gaar efter de Sagsøgtes Mening dog ud paa, at Annullation af ikke-afskibede Varer paa Grund

af Blaaskade ikke kan finde Sted. Grunden til den omtalte Kutyme maa søges i, at Trælast er et Naturprodukt, ikke nogen egentlig Fabrikationsvare; Varen handles i mange Tilfælde paa et Tidspunkt, hvor den endnu ikke er opskaaret, og under den nødvendige Tørringsproces er Trælast underkastet Vejrets Indflydelse i en saadan Grad, at det under ugunstige Forhold kan være uafvendeligt for Sælgeren, at Varen faar Blaaskade enten ved Lagring paa Produktionsstedet eller ved den efterfølgende Forsendelse i Skib. Det regelmæssige Forhold er imidlertid det, at Varerne ved hensigtsmæssig Opbevaring i Foraars- og Sommertiden bliver skibningstørre blot ved at henstaa paa sædvanlig Maade. I 1924 kom Foraaret meget sent, og dette var Grunden til, at de første Laster fremkom her til Landet med Blaaskade, men netop af samme Grund kunde det ikke ventes, at senere leverede Varer ogsaa vilde fremkomme med Blaaskade; tvertimod vilde Varerne efterhaanden blive mere skibningstørre. De Sagsøgte hævder, at ingen af Lasterne har haft Blaaskade, da de afgik fra Finland, men tilsyneladende var skibningstørre; Hr Dalhoff-Larsen har da heller ikke under sit Besøg konstateret Blaaskade, men har blot — efter de Sagsøgtes Mening med Urette — erklæret, at Varerne ikke var skibningstørre; at han har taget fejl heri, fremgaar deraf, at de Pramlaster, han refuserede, udgjorde en Del af de Ladninger, der blev afskibet den 28 Juli, og som fremkom i fuld kontraktmæssig Stand; ogsaa senere fremkomne Skibsladninger har i alt Væsenligt vist sig kontraktmæssige. Under alle Omstændigheder har Sagsøgerne ikke været berettigede til at annullere Kontrakten af 17 Marts 1924, paa hvilken der i Juli Maaned kun var leveret ca 20 Stds. De to Kontrakter maa bedømmes hver for sig som indgaaet paa forskellig Tid, som omfattende forskelligartede Varer og med forskellig Afskibningstermin, men 20 Stds er for ringe et Kvantum, til at man derfra kan slutte til, hvorledes senere Levering vil blive.

Den virkelige Grund til Sagsøgernes Annullation ligger efter de Sagsøgtes Mening i, at Priserne paa Træ var stærkt faldende. Det er vel rigtigt, at Kontrakterne betingede blanke Varer, men dette betyder kun, at Sagsøgerne ikke i Modsætning til hvad tidligere har været Tilfældet, var pligtige til uden Godtgørelse at modtage selv en ringe Del blaaskadede Varer.

Retten kan ikke anse det for bevist, at der for Danmarks Vedkommende skulde gælde nogen Kutyme for ikke-afskibet Trælast, hvorefter Køberen skulde være afskaaret fra at bringe Købelovens § 46 til Anvendelse, hvor Talen er om Blaaskade; men da Blaaskade ikke er nogen Fabrikationsfejl og ikke fremkommer, naar Varen først er skibningstør, vil det altid være vanskeligt for Køberen at godtgøre, at det maatte ventes, at senere Leveringer vilde blive af samme Beskaffenhed som tidligere. I det foreliggende Tilfælde har de første 6 Skibslaster vel vist sig ukontraktmæssige, men efter de Oplysninger, der foreligger bl a fra Dalhoff-Larsens Side om Varernes Tilstand i Finland paa Annullationstiden, finder Retten ikke, at Sagsøgerne har ført det fornødne Bevis for, at ogsaa senere Leveringer vilde fremkomme i samme Tilstand som de først leverede. Det bliver herved af Betydning, at det viste sig, at de tre omtalte Skibsladninger, der ankom hertil i Midten

af August Maaned, var kontraktmæssige. Retten vil derfor ikke kunne give Sagsøgerne Medhold i, at de har været berettigede til Annullation.

Subsidiært har Harald Kjær & Co paaberaabt sig Købelovens § 31, idet de hævder, at A/B Sörnäs ikke paa behørig Maade har givet Meddelelse om, at de fastholdt Købet. Harald Kjær vil vel ikke bestride, at Sörnäs under Voldgiftsforhandlingerne fastholdt, at Kjær skulde modtage Varerne og betale dem, men den 21 August 1924 fandt der et Møde Sted i København, under hvilket Harald Kjær tilbød at købe de ikke afskibede Varer til en noget lavere Pris end den i Kontrakten fastsatte, og saaledes at Parterne senere kunde procedere om Prisdifferencen. Kjær forhøjede senere Tilbudet, som Sörnäs vel afslog, men i Skrivelse af 9 September 1924 slog Harald Kjær fast, at Prisdifferencen vilde udgøre £ 2165, og at Bolaget derfor ikke vilde kunne gøre dem ansvarlige for noget større Beløb. Paa dette Brev, der var stilet til Sörnäs' herværende Repræsentant, svarede denne bl a, at han maatte protestere mod, at Erstatningskravet skulde være begrænset til det nævnte Beløb, og at Bolaget naturligvis vilde søge gennemført sit Krav i videste Omfang til fuld Skadeserstatning. Herefter maatte Harald Kjær & Co gaa ud fra, at Sörnäs ikke længere fastholdt Naturalopfyldelsen, men kun vilde gøre Krav paa Skadeserstatning. Først da Sörnäs den 26 November 1924 afgav Svarskrift i Retssagen, saa Harald Kjær & Co, at A/B Sörnäs fastholdt Kravet om Levering, men dette var for sent.

De Sagsøgte gør heroverfor gældende, at de til enhver Tid har fastholdt, at Harald Kjær & Co skulde modtage og betale Varerne, og bl a fastholdt de bestemt dette paa Mødet den 21 August 1924. Den Omstændighed, at Harald Kjær her fremsatte et Tilbud, som Sörnäs senere afslog, kunde ikke give Harald Kjær nogen ændret Opfattelse af deres Stilling; naar der i Carl Julius Olsens Brev tales om fuld Skadeserstatning, er dette kun at forstaa som en Protest mod Harald Kjærs Paastand om, at Skadeserstatningen aldrig vilde kunne overstige det af ham nævnte Beløb; iøvrigt var det efter de Sagsøgtes Mening heller ikke for sent, at deres Standpunkt blev klarlagt i Svarskriftet, idet Sagen paa det Tidspunkt, disse Forhandlinger stod paa, allerede var gaaet til Retten.

Selv om det i Carl Julius Olsens Brev af 20 September benyttede Udtryk »fuld Skadeserstatning« kunde være heldigere valgt, maa der dog gives de Sagsøgte Medhold i, at Harald Kjær & Co. ikke af dette Udtryk kunde faa den Opfattelse, at A/B Sörnäs indtog et andet Standpunkt, end de tidligere havde gjort, og da Harald Kjær har erkendt, at dette Standpunkt gik ud paa Naturalopfyldelse, vil hans Paastand, der nærmere gaar ud paa, at han under nærværende Sag ikke kan tilpligtes at betale noget højere Beløb end £ 2000.8.15 (hvertil de £ 2165 er nedsat), ikke kunne tages til Følge.

Sagsøgerne har endvidere subsidiært gjort gældende, at Betalingen fra deres Side maa gøres afhængig af, at A/B Sörnäs leverer kontraktmæssige Varer, d v s af sidste Aars Produktion i Forhold til Afskibssæsonen, og at disse samtidig med Betalingen udskilles og undergives Sagsøgernes Ejendomsret, samt at nævnte Købesum kun forrentes fra 14. August 1925. Sagsøgerne støtter dette Krav paa, at

Thi bestemmes:

Sagen udsættes som af Sagsøgeren begært.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den i denne Sag af Vestre Landsret den 30 Juni 1926 afsagte Kendelse er paakæret af Skrædermester N Chr Pedersen.

I Henhold til de i den paakærede Kendelse anførte Grunde

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Ekstrasessionen.

Onsdag den 1 September.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 204/1926 (**Rigsadvokaten mod Henry Ottenius Christensen**) blev Tiltalte for Uterlighed overfor en ca 15aarig Pige anset efter Straffelovens § 185, jfr § 210 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Nr 214/1925. Aktieselskabet **Jærnbanehotellet** (Thamsen)
mod
Hotelejer **Camillo Andersen** (Fich),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværende i Anledning af et Hotelsalg.

Østre Landsrets Dom af 6 Juli 1925: Sagsøgte, Hotelejer Camillo Andersen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, A/S Jærnbanehotellet, i denne Sag fri at være. Sagsøgerne bør til Sagsøgte betale 5069 Kr 49 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 25 Juni 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 650 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den af Aktieselskabet for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at Hotelejer Andersen dømmes til at betale Selskabet

13 210 Kroner 74 Øre med Renter. Andersen paastaar derimod Landsretsdommen stadfæstet, dog saaledes at Beløbet 5069 Kroner 49 Øre nedsættes til 4743 Kroner 62 Øre, idet han for Højesteret har erkendt, at det under Post 6 anførte Beløb af 347 Kroner 78 Øre med Fradrag af det i Dommen nævnte Beløb af 21 Kroner 91 Øre maa trækkes fra det Beløb, der eventuelt maatte blive tilkendt ham i Erstatning.

Efter Proceduren for Højesteret foreligger Landsretsdommen ikke til Prøvelse, forsaavidt angaar Posterne 1, 3, 5, 6 og 8. Det bemærkes derhos, at Aktieselskabet for Højesteret har erkendt, at der for de under Post 4 omtalte Naturalier bør krediteres Andersen ialt 5264 Kroner 13 Øre, og at Aktieselskabet paa den anden Side for Højesteret har gjort den nye Paastand gældende, at der bør debiteres Andersen et Beløb af 4187 Kroner, som han eiter Kontrakten af 21 August 1924 skulde have betalt den Mand, af hvem en Del af det under Post 2 omtalte Inventar var købt.

Efter Alt, hvad der foreligger, kan det ikke anses for godtgjort, at Andersen har lidt noget Tab derved, at en Del af Inventaret i »den lille Klub« blev ham frataget af vedkommende Sælger. Ved denne Afgørelse er taget i Betragtning, at Andersen som Følge af, at dette Inventar blev ham frataget, blev frigjort for at betale Restkøbesummen for Inventaret. Som Følge heraf vil der ikke kunne gives Andersens Paastand om Tilkendelse af Erstatning, fordi nævnte Inventar blev ham frataget, Medhold.

Herefter og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil Sagen være at afgøre derhen, at der tilkendes Andersen 230 Kroner 62 Øre med Renter, nemlig det ovennævnte Beløb af 4743 Kroner 62 Øre med Fradrag af de 4513 Kroner.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Jærnbanehotellet, bør til Indstævnte, Hotelejer Camillo Andersen, betale 230 Kroner 62 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 Juni 1925, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved en den 21 August 1924 underskreven Kontrakt med Paategning af 5 September s A overdrog A/S Jærnbanehotellet til Restauratør Ca-

millo Andersen Driften af »Jærnbanehotellet«, Jærnbanegade Nr 7 og Vesterbrogade Nr 2 E her i Staden.

I Overdragelsen medfulgte ifølge Kontrakten alt til Hotellet hørende Inventar og Service, derunder Inventar og Service i »Den lille Klub«, i hvilken Forbindelse det i Kontrakten bemærkedes, at Ejendomselskabet National ejede Hovedparten af Inventaret i den Fløj af Hotellet, der vender ud mod Vesterbrogade.

Købesummen var bestemt til 150 000 Kr, der skulde berigtiges dels ved kontant Betaling, dels ved Overdragelse af forskellige Rettigheder i et andet Hotel og i en Vinstue, dels ved Overtagelse af forskellige Aktieselskabet paahvilende Gældsposter, dels ved at Aktieselskabets tidligere Direktør, Hjalmar Petersen, fik Ret til at modtage forskellige Naturalpræstationer hos Køberen, dels endelig ved Udstedelse af et Gældsbevis for den efter Udredelsen af samtlige fornævnte Ydelser — hvis Størrelse ikke alle ved Kontraktens Oprettelse var fastslaaet — endnu resterende Del af Summen.

Ifølge Aktieselskabets Anbringende har det derhos samtidig med dette Salg ydet Andersen et kontant Laan paa 500 Kr.

Idet Aktieselskabet har anført, at Camillo Andersen af sin Skyld, ialt 150 500 Kr, alene har berigtiget 143 029 Kr 99 Øre, saaledes at der endnu mangler 7470,01 Øre, samt at Andersen ved ikke at opfylde sin Forpligtelse til at berigtige en overtaget Gældspost stor 6020 Kr for Inventar i »Den lille Klub« har paadraget Aktieselskabet en Erstatningsforpligtelse stor 2500 Kr foruden Sagsomkostninger til Beløb 650 Kr, har det under denne Sag paastaet ham dømt til Betaling af disse Beløb, ialt 10 620 Kr 01 Øre tilligemed Renter 5 pCt p a af de 2500 Kr fra den 25 November 1924, af de 650 Kr fra Stævningens Dato den 22 April 1925 og af Resten de 7470 Kr 01 Øre fra den 21 August 1924.

Andersen har paastaet sig frifundet og har derhos tingfæstet et Modkrav stort 11 737 Kr 84 Øre, hvilket Beløb skal tilkomme ham dels fordi han, efter sit Anbringende, har betalt 21 Kr 91 Øre mere end den aftalte Købesum for Hotellet, dels for Restens Vedkommende i Erstatning for Misligholdelse af Handlen fra Aktieselskabets Side. Af Beløbet paastaar han sig tillagt Rente 5 pCt p a fra Tingfæstningens Dato, den 25 Juni 1925.

Aktieselskabet har paastaet sig frifundet for Betaling af dette Modkrav.

Efter Proceduren drejer Tvisten sig om følgende Forhold:

1. Andersen benægter at have modtaget det af Sagsøgerne angivne Laan, stort 500 Kr.

Det er angaaende dette Beløb oplyst, at en Gæld, Sagsøgerne havde til Ferd Andersen & Co, hvilken Gæld Andersen skulde overtage, var en Del større end, hvad man ved Opgørelsen af den Maade, hvorpaa Købesummen skulde afgøres, var gaaet ud fra, og at Sagsøgerne derfor betalte Andersen kontant 500 Kr, idet Andersen samtidig paatog sig at betale dette Beløb til Ferd Andersen & Co. Idet Beløbet herefter maa antages at være betalt som et Andersen uvedkommende Afdrag paa en Sagsøgerne paahvilende Gæld, vil Andersen — der maa antages at have

anvendt det efter dets Øjemed — ikke kunne tilpligtes at tilbagebetale det.

2. Det fremgaar af Sagen, at Inventaret i »Den lille Klub« tilhørte Sagsøgerne ifølge Købekontrakt med Ejendomsforbehold for Sælgeren, og at denne, da Købesummen ikke blev rettidig erlagt, har taget dette Inventar tilbage. Andersen har i denne Anledning fremsat Krav paa i Parternes indbyrdes Mellemværende at erholde godskrevet et Beløb lig med Værdien af disse Effekter, hvilken Værdi han har opgjort til 4513 Kr.

Det fremgaar dernæst af Sagen, at der mellem Sagsøgerne i denne Sag og Sælgeren under 12 Marts 1925 er indgaaet et Retsforlig, hvorved Sagsøgerne har forpligtet sig til at erstatte Sælgeren et Beløb af 2500 Kr, og at de i Anledning af vedkommende Sag har haft en Udgift af 650 Kr. Disse to Beløb kræver de godtgjort af Andersen.

Idet der findes at maatte gives Andersen Medhold i, at han har Krav paa en Godtgørelse for de ham, som anført, undtagne Møbler, og idet det af ham angivne Beløb efter det Oplyste findes passende, vil Sagsøgernes Fordring være at nedsætte i Overensstemmelse hermed. Da dernæst det af Sagsøgerne rejste Erstatningskrav findes at maatte være Andersen uvedkommende, vil han ikke kunne tilpligtes at betale de paagældende 3150 Kr.

3. Andersen har for Sagsøgerne afholdt forskellige Udlæg. Medens Sagsøgerne iøvrigt erkender Rigtigheden af Andersens Opgørelse, er der Tvist med Hensyn til et Beløb af 431 Kr 14 Øre, som Sagsøgerne paastaar urettelig er dem debiteret, nemlig dels 300 Kr, som Andersen har betalt i Afdrag paa Købesummen for de ovennævnte Møbler, dels et Beløb stort 131 Kr 14 Øre, der af Andersen er opført som Rente af hans Udlæg. De paastaar derfor Andersen dømt til at betale dem de 431 Kr 14 Øre.

Efter Omstændighederne findes imidlertid Andersens Opgørelse for disse Posters Vedkommende at maatte anses for rigtig, og Sagsøgernes Paastand vil derfor ikke kunne tages til Følge.

4. Andersen kræver taget i Betragtning som Afdrag paa Købesummen hele den i Kontrakten for Naturalier til Direktør Hjalmar Petersen opførte Sum 7000 Kr, og da Sagsøgerne kun vil tilsvare modtagne Naturalier med 4300 Kr, er der Tvist med Hensyn til 2700 Kr, hvilket Beløb Sagsøgerne paastaar sig tilkendt. Efter det Oplyste findes imidlertid Andersens Krav at maatte lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, dog at der i Beløbet maa fragaa 930 Kr 51 Øre, for hvilket der, efter hvad Andersen erkender, endnu ikke er leveret Naturalier, og Andersen vil saaledes være at tilpligte at tilsvare dette Beløb.

5. Andersen har til Sagsøgerne for en Del af deres Resttilgodehavende udstedt et Gældsbevis paa 5000 Kr, idet det dog i dette hedder, at Andersen har berigtiget 500 Kr ved Afbetaling paa en Sagsøgerne paahvilende Gæld. Naar da Sagsøgerne hævder, at Andersen ved dette Gældsbevis kun har dækket dem for 4500 Kr, vil der ikke kunne gives dem Medhold deri, og Andersen vil derfor være at frifinde for deres Tiltale, der for denne Posts Vedkommende gaar ud paa, at han tilpligtes at tilsvare dem Forskellen mellem de 5000 Kr og de 4500 Kr.

6. Paa nævnte Gældsbevis har Andersen senere afdraget 347 Kr 78 Øre, hvilket Afdrag ikke er afskrevet paa Beviset, og da dette nu er borttransporteret, hvorfor det antages at være umuligt at faa Afdraget afskrevet, har han paastaet sig godskrevet et Beløb svarende til nævnte Afdrag.

Idet der i hvert Fald ikke i Øjeblikket foreligger noget om, at Gældsbeviset vil blive gjort gældende for et større Beløb end, hvad Restgælden udgør, vil denne Andersens Paastand ikke for Tiden kunne tages til Følge.

7. Det fremgaar af Sagen, at en Del af det Inventar, der ved Kontraktens Oprettelse fandtes i den Fløj af Jærnbanehotellet, der vender ud mod Jærnbanegade, ikke tilhørte Sagsøgerne, men ejedes af »National«. Andersen, der ikke var gjort bekendt hermed, har da paastaet Sagsøgerne dømt til at erstatte ham de Genstande, der saaledes ikke har kunnet overdrages til ham, med den Værdi, hvortil de er ansat ved en af udmeldte Skønsmænd foretaget Forretning, nemlig 7251 Kr 43 Øre.

Sagsøgerne har fremsat forskellige Indsigelser mod denne Erstatningspaastand, idet de dels har anført, at Andersen maa tilskrive sig selv, naar han har ment, at alt det i bemeldte Fløj af Hotellet værende Inventar tilhørte dem, dels har hævdet, at Værdiansættelsen er for høj.

Efter Omstændighederne findes imidlertid Sagsøgerne at burde yde Andersen Erstatning for de manglende Genstande, men denne Erstatning findes, naar tages i Betragtning, at der ikke ved Købet blev optaget nogen Fortegnelse over Effekterne, og disse saaledes maa antages overtaget for en rund Sum, at burde tilkendes ham med kun 5000 Kr.

8. Endelig har Andersen under Henviisning til, at »National« har rejst Krav paa Erstatning i Anledning af, at der nu mangler en Del af det Sagsøgerne i sin Tid overleverede, »National« tilhørende Inventar, og til, at dette Erstatningskrav er tiltransporteret ham, krævet en Erstatning af 4464 Kr 50 Øre. Værdien af dette manglende Inventar er af Skønsmændene ansat til fornævnte Beløb, men paa den anden Side har »National«s Inspektør, Udsen, under Sagen som Vidne forklaret, at efter hans Mening vilde »National« næppe have krævet en Erstatning paa mere end højst 1000 Kr. Herefter findes der ikke at kunne tilkendes Andersen en større Erstatning end sidstnævnte Beløb.

I Henhold til alt Foranførte er Andersen pligtig at tilsvare Sagsøgerne 930 Kr 51 Øre — hvoraf følger, at han ikke kan anses at have dækket Købesummen fuldt ud og derfor ikke kan faa tilkendt de af ham paastaede 21 Kr 91 Øre — hvorimod Sagsøgerne maa tilsvare ham 5000 Kr plus 1000 Kr ialt 6000 Kr. Sagsøgerne vil saaledes være at dømme til at betale Andersen 5069 Kr 49 Øre tilligemed Rente heraf, som af ham paastaet, medens Andersen vil være at frifinde for deres Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger, derunder Omkostningerne ved den afholdte Skønsforretning, findes Sagsøgerne at burde godtgøre Andersen med 650 Kr.

Nr 137/1926.

Generalauditøren

m o d

Korporal Nr 58/1923 **Axel Peter Christian Sørensen** (Martensen-Larsen),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelov for Krigsmagten § 191, jfr borgerlig Straffelov § 253.

Vestre Landsrets Dom af 8 Maj 1926: Tiltalte, Korporal Nr 58/1923, Axel Peter Christian Sørensen, bør hensættes i simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage samt have sin Stilling som Korporal forbrudt. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til sin Forsvarer ved Landsretten, Overretssagfører Dahl, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte, Korporal Nr 58/1923, Axel Peter Christian Sørensen, til Højesteretssagfører Martensen-Larsen 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte, Korporal Nr 58/1923 Axel Peter Christian Sørensen ved Anklageskrift af 26 Marts 1926 fra Auditøren ved 7 Regiment sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelov for Krigsmagten § 191, jfr alm borgerlig Straffelov § 253, for i Sommeren 1925, da han var tjenestgørende ved 10 Bataillon 2 Kompagni (B Kompagniet), Fredericia, hvis Ammunitionsbeholdning han havde under Forvaltning, at have i 2 Gange af nævnte Ammunitionsbeholdning udleveret ialt ca 180 skarpe Patroner af Værdi 22 Øre pr Stk til en tjenestgørende Sergent af Reserven, vidende om, at denne vilde tilegne sig Patronerne til egen Fordel, og idet han kun modtog tomme Patronhylstre af Værdi 1 Øre i Stedet for det Udleverede.

Tiltalte er født den 27 Februar 1902 og ses ikke tidligere tiltalt eller straffet.

Ved Sagens Oplysninger og derunder Tiltaltes egen Tilstaaelse er det godtgjort, at Tiltalte har udleveret de i Anklageskriftet ommeldte Patroner under de anførte Omstændigheder. Derimod har Tiltalte, efter

først at have vedgaaet, at han ved Udleveringerne var klar over, at disse var ulovlige, i sin endelige Forklaring hævdedet, at han ikke indsaa, at det var en urigtig Handling, han begik.

Efter alt det Foreliggende findes det imidlertid at maatte statuere, at Tiltalte har indset, at han efter sin Stilling var uberettiget til at foretage Udleveringerne, og at den Sergent, til hvem han overgav Patronerne, vilde anvende disse i et Militærtjenesten uvedkommende Øjemed.

For sit saaledes udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelov for Krigsmagten § 191, jfr alm borgerlig Straffelov § 253, med en Straf, der findes at burde bestemmes til simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 4×5 Dage, hvorhos han i Medfør af § 36 i Straffelov for Krigsmagten efter Anklagemyndighedens derom nedlagte Paastand vil være at dømme til at have sin Stilling som Korporal forbrudt.

Tiltalte vil endvidere have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer ved Landsretten 60 Kr.

Torsdag den 2 September.

Nr 110/1926.

Rigsadvokaten
mod

Hans Alfred Ridder (Steglich-Petersen),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 229/230 af 9 Juni 1920.

Dom afsagt den 5 November 1925 af Aarhus Købstads Ret for Straffesager: Tiltalte, Hans Alfred Ridder, bør til Aarhus Hjælpkasse bøde 40 Kr samt betale denne Sags Omkostninger.

Vestre Landsrets Dom af 10 Marts 1926: Tiltalte, Hans Alfred Ridder, bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af det Offenlige. I Henhold til de i Landsretsdommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under dene Sag tiltales ifølge Politimesterens Anklageskrift af 3 Oktober 1925 Hans Alfred Ridder for at have overtraadt Lov Nr 229/230 af 9 Juni 1920 § 7 1 Stk derved, at han i Tiden fra den 1 Juli 1925 til 2 September s A har undladt udover 1 Gang at give den i hans Bagerivirksomhed beskæftigede Bagerikarl Svend Børge Jensen det lovbefalede ugentlige Fridøgn.

Tiltalte er født den 9 Juli 1875 og er tidligere mulkteret bl a saaledes:

1. Den 4 Januar 1923 ved Aarhus Kriminalret vedtaget Bøde 200 Kr til Hjælpekassen for Overtrædelse af Lov Nr 229/230 af 9 Juni 1920 §§ 4 og 6, jfr Lov Nr 342 af 6 Maj 1921 §§ 7 og 8 samt Lov Nr 313 af 10 Juli 1922 § 1.

2. Den 11 Marts 1925 ifølge Bødeforelæg fra Politimesteren i Aarhus vedtaget Bøde 40 Kr for Overtrædelse af Lov Nr 229/230 af 9 Juli 1920 § 6, jfr Lærlingelov af 6 Maj 1921 § 7 og Lov Nr 313 af 10 Juli 1922 § 1.

Ved Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes egen Forklaring, er det godtgjort, at den i Anklageskriftet nævnte Karl i det her nævnte Tidsrum var beskæftiget i Tiltaltes Bagerivirksomhed med Budtjeneste og Rengøring af Bageri, Gaard og Gade, Skrabning af Plader og lignende, og i dette Tidsrum kun har haft eet Fridøgn. Han begyndte sit Arbejde ved 6—6½ Tiden om Morgenen og arbejdede til han blev færdig om Søndagen til henimod Kl. 2.

Ifølge Bagerilovens § 7 skal der tilstaas enhver Arbejder (Medhjælper, Svende og Lærlinge) der beskæftiges i de under denne Lov hørende Virksomheder, en samlet Arbejdsfrihed af mindst 24 Timer. Tiltalte har hævdet, at denne Bestemmelse kun skulde omfatte faglærte Arbejdere og Lærlinge. Heri kan der imidlertid ikke gives ham Medhold, idet den i Paragraffen foretagne Opregning maa antages at være eksempelvis og ikke udtømmende, og Paragraffen ikke ses at gøre nogen Forskel paa faglærte og ufaglærte Arbejdere, endvidere fremgaar det af § 7, 2 Stk, at Bestemmelsen ogsaa angaar Arbejdere, der er beskæftiget med Rengøring i Bageriet.

Herefter vil Tiltalte i Medfør af Lov Nr 229/230 af 9 Juni 1920 § 15 og 18, jfr § 7, have at bøde til Aarhus Hjælpekasse efter Omstændighederne 40 Kr, hvorhos han betaler Sagens Omkostninger.

Landsrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag den 5 November 1925 af Aarhus Købstads Ret for Straffesager afsagt Dom er paaanket saavel af Tiltalte som af Anklagemyndigheden.

Færdig fra Trykkeriet den 8 September 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 17.

Torsdag den 2 September.

Efter de foreliggende, i den indankede Dom gengivne Oplysninger om Omfanget og Beskaffenheden af det Arbejde, hvormed Jensen var beskæftiget hos Tiltalte, findes der ikke i Medfør af § 7 i Loven om Arbejde i Bagerivirksomheder at have tilkommet Jensen et ugentligt Fridøgn.

Som Følge heraf vil Tiltalte være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger for begge Retter, hvorunder der, da Tiltalte selv ved en privat antaget Sagfører har draget Omsorg for sit Forsvar, ikke bliver Spørgsmaal om Vederlag i saa Henseende, vil være at udrede af det offentlige.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 73/1926 (**Rigsadvokaten mod Villy Jean Andersen Fendrik**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 251 anset med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Fredag den 3 September.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 168/1926 (**Rigsadvokaten mod Anker Kristian Pedersen**) blev Tiltalte for Vold anset i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Nr 123/1926.

Rigsadvokaten
mod

Poul Christian Hansen (Fenger),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vestre Landsrets Dom af 29 April 1926: Tiltalte, Poul Christian Hansen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. Saa udreder han og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til Forsvareren ved Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 120 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 120 Dage. I Salærfor Højesteret betaler Tiltalte, Poul Christian Hansen, til Højesteretssagfører Fenger 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ifølge Anklageskrift af 27 Februar 1926 fra 1 jyske Statsadvokatur er Poul Christian Hansen sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 176, jfr § 173 for uterligt Forhold udvist mod Barn under 12 Aar, ved i Tiden fra først i August til først i November Maaned 1925 paa Gaardejer Jens Jakob Jensens Ejendom i Byrum paa Læsø flere Gange at have behandlet Pigen Esther Elisabeth Jensen, født den 30 September 1921, uterligt ved med sit mandlige Lem at have berørt hendes Kønsedele efter at have blottet disse.

Tiltalte er født den 27 November 1895 og har tidligere ved Stege Købstads og Møens Herreds Ekstrarets Dom af 4 August 1913 været anset efter Straffelovens § 185, jfr § 37, sammenholdt med Lov 1 April 1911 § 13 med en betinget Dom af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage; Dommen angik uterligt Forhold udvist overfor et Pigebarn paa ca 5 Aar.

Tiltalte, der siden 1920 har ernæret sig som omrejsende Spillemand, havde fra August til November 1925 midlertidig Tjeneste som Daglejer hos Gaardejer Jens Jakob Jensen i Byrum paa Læsø. Efter at han havde forladt Tjenesten, fortalte Gaardejerens ca 4aarige Datter, at han havde taget hende op paa Høloftet og der havde »pippet« hende 3 Gange »med den, han tisede med« efter først at have lagt hende i Høet og bedt hende ligge pænt samt trukket hendes Benklæder ned. Bagefter spurgte han, om det var godt, hvortil hun svarede Nej. En anden Gang har han efter Barnets Forklaring taget hende ind ad Vinduet i hans Kammer og lagt hende paa Sengen, hvor han, som hun siger, »pippede« hende igen.

Det er oplyst, at Barnet ikke kommer videre sammen med andre

Børn, men stadig er paa Forældrenes Gaard eller paa Nabogaarden hos Bedsteforældrene.

Om Tiltalte er det oplyst, at han yndede at være sammen med Pigebørn i Alderen omkring 14 Aar, overfor hvem han førte om ikke ligefrem uhøvisk, saa dog ofte tvetydig Tale, ligesom han tog dem om Livet og vilde kysse dem, hvad disse dog kun har opfattet som Spøg fra hans Side.

Paa det Tidspunkt, hvor den uterlige Behandling skal være begyndt, blev Barnet sygt og klagede over Smerter i Blæreregionen, ligesom det siden da har lidt af ufrivillig Vandladning, hvad hun ikke tidligere har haft. Ifølge en Lægeerklæring af Kredslægen paa Læsø fandtes Barnet den 16 Januar 1926 lidende af en Betændelse i de ydre Kønsdele.

Tiltalte her bestemt benægtet at have gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold overfor Barnet; men naar henses til det usandsynlige i, at Barnet selv skulde have opdigtet den ret detaljerede Forklaring om hans Adfærd overfor det, i Forbindelse med hans hele Optræden iøvrigt og den ham i sin Tid overgaaede Straffedom, maa Sigtelsen anses saaledes bestyrket, at han maa anses skyldig i det Forhold, hvorfor han anklages.

Han vil herefter være at anse efter Straffelovens § 176, jfr § 173 med en Straf, som findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Han vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til sin Forsvarer for Landsretten 50 Kr.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 69/1926 (**Rigsadvokaten mod Søren Andersen Jacobsen**) blev Tiltalte for Vold i Medfør af Straffelovens § 203 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

M a n d a g d e n 6 S e p t e m b e r .

Nr 44/1926. Maskinarbejder **Frederik Petersen** (Thamsen)
m o d
Enkefru **Kirstine Kaiser** (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at annullere en Kontrakt om Køb af en Rulleforretning.

V e s t r e L a n d s r e t s D o m a f 11 F e b r u a r 1926: Mod Udlevering af den under Sagen ommeldte Rulle med Motor bør Sagsøgte, Maskinar-

bejder Frederik Petersen, til Sagsøgerinden, Enkefru Kirstine Kaiser, betale 1200 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 14 Oktober 1925, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgerinden 250 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse er Rullen med Motor blevet solgt for 450 Kroner, og dette Beløb er blevet udbetalt Indstævnte. Appellanten, der principalt har gentaget den af ham for Landsretten nedlagte Paastand, har for Højesteret subsidiært nedlagt Paastand om, at han frifindes mod at betale Indstævnte 600 Kroner, nemlig de paastævnte 1200 Kroner med Fradrag dels af de 450 Kroner, dels af 100 Kroner i Anledning af, at Indstævnte har haft gratis Lejlighed hos ham i over et Fjerdingaar, dels endelig af 50 Kroner i Anledning af, at hun har haft gratis Telefon hos ham i to Fjerdingaar. Indstævnte paastaar paa sin Side Appellanten dømt til at betale hende 750 Kroner med Renter.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Indstævnte har været berettiget til at træde tilbage fra Handlen og til at kræve Købesummen tilbagebetalt. Herefter vil der være at give Dom overensstemmende med den af hende for Højesteret nedlagte Paastand, hvorved bemærkes, at der ikke ses at være Føje til at dømme hende til at tilsvare Appellanten de ovennævnte to Poster paa henholdsvis 100 Kroner og 50 Kroner.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 350 Kroner,

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Maskinarbejder Frederik Petersen, bør til Indstævnte, Enkefru Kirstine Kaiser, betale 750 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 14 Oktober 1925, til Betaling sker og Sagens Omkostninger for begge Retter med 350 Kroner. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 20 Maj 1925 overdrog Sagsøgte, Maskinarbejder Frederik Petersen af Vejby Fed, til Sagsøgerinden, Enkefru Kirstine Kaiser af Aabyhøj, der hidtil havde boet paa Samsø, den af ham i Ejendommen Helgesvej 12 Aabyhøj drevne Rulleforretning med Tilbehør, derilbåndt en Rulle med Motor, for en Købesum af 1200 Kr, hvoraf 200 Kr skulde erlægges straks og Røsten ved Overtagelsen den 15 Juni 1925.

I Kontraktens § 2 bestemmes det dernæst, at »Handlen er betinget af, at Lejemaålet overføres til Enkefru Kaiser. Lejen er 500 Kr højst 600 Kr«, og Parterne henvendte sig da til Ejendommens Ejer, Husejer Mikkelsen af Aabyhøj, der imidlertid ikke tog endelig Stilling til, hvorvidt Sagsøgerinden kunde indtræde i Lejemaålet. Ca 14 Dage senere foretog Parterne atter en Henvendelse til Mikkelsen, der heller ikke ved denne Lejlighed gav endelig Besked, hvorimod han opsagde Sagsøgtens Lejemaal til Ophør Oktober Flyttedag 1925. Sagsøgte meddelte derefter Sagsøgerinden, at han muligvis kunde skaffe hende en Lejlighed i en Købmand Josephsen tilhørende Ejendom, der laa omtrent overfor Mikkelsens Ejendom, og efter Forhandling med Købmand Josephsen oprettedes der den 19 Juni 1925 Lejekontrakt mellem denne og Sagsøgerinden, der allerede den 16 s M var indflyttet i Josephsens Ejendom. Den Kommissionær, der havde medvirket ved Forretningsoverdragelsen, og hos hvem Restkøbesummen 1000 Kr var deponeret, udbetalte derefter denne til Sagsøgte. Der forelaa imidlertid ikke Tilladelse til, at den paagældende Bygning maatte benyttes til Beboelse, og efter at Sogneraadet havde udstedt Forbud mod saadan Benyttelse, fraflyttede Sagsøgerinden den 8 Juli Lejligheden, og da Sagsøgte paa dette Tidspunkt var flyttet ud af Lejligheden i Mikkelsens Ejendom, tog Sagsøgerinden nu Ophold her. Herimod protesterede Mikkelsen, og der oprettedes da under 15 Juli en Kontrakt mellem Sagsøgte og Sagsøgerinden, hvorved denne gjordes til Bestyrerinde for Forretningen, og herefter lod Mikkelsen hende bebo Lejligheden indtil Oktober Flyttedag 1925. Idet nu Sagsøgerinden har anbragt, at Sagsøgte ved ikke at kunne overføre til hende som Lejer den Lejlighed, hvori den paagældende Forretning hidtil var drevet, har misligholdt den fornævnte Kontrakt af 20 Maj 1925, har hun under denne Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at tilbagebetale den erlagte Købesum 1200 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 14 Oktober 1925, indtil Betaling sker, mod Udlevering af den paagældende Rulle med tilhørende Motor. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerindens Tiltale.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgte gjort gældende, at Sagsøgerinden, da hun antog Lejligheden hos Købmand Josephsen, har givet Afkald paa den hende i § 2 i Kontrakten af 20 Maj 1925 tilkommende Ret, eller i alt Fald ved at underskrive Kontrakt med Josephsen og lade Restkøbesummen udbetale til Sagsøgte, givet denne tilstrækkelig Grund til at gaa ud fra, at hun havde givet saadant Afkald, hvorhos han endelig har paaberaabt sig, at hun, der har boet i hans Lejlighed lige saa længe som han selv vilde have kunnet bebo den, herved har modtaget, hvad der ved Kontrakten var tilsagt hende.

Der findes imidlertid at maatte gives Sagsøgerinden Medhold i, at den hende ved Bestyrerkontrakten skaffede kortvarige Besiddelse af Lejligheden ikke kan betragtes som Opfyldelse af Tilsagnet i Kontrakten af 20 Maj om Overførelse af Lejemaålet, og da hendes Indgaaelse af Lejemaal med Josephsen under de foreliggende Omstændigheder ikke kan medføre nogen Ændring i Sagsøgtens Pligt efter Kontraktens § 2, vil Sagsøgerindens Paastand være at tage til Følge, hvorhos Sagsøgte findes at burde betale hende Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Onsdag den 8 September:

Nr 256/1925. **Statens Sindssygehospital i Nykøbing Sjælland**
(Aagesen)

mod

Frk Christine Marie Christiansen (Fich efter Ordre)

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Appellanten et Beløb for Kurophold.

Dom afsagt den 10 Marts 1925 af Retten for Holbæk Købstad m v: Sagsøgte Frk Christine Marie Christiansen, Jyderup, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Sindssygehospitalet, Nykøbing Sj, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 20 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Østre Landsrets Dom af 14 Maj 1925: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanterne, Statens Sindssygehospital i Nykøbing Sj, til Indstævnte, Frøken Christine Marie Christiansen, Ørslev, med 50 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Efter hvad der er oplyst, maa der vel gaas ud fra, at Indstævntes Sygdom ikke var hævet i det Tidsrum, for hvilket der under Sagen kræves Betaling, men det kan dog ikke antages, at hendes Sindstilstand den Gang har været en saadan, at den i sig selv kunde berettigge Hospitalet til at tilsidesætte hendes Forlangende om at blive udskrevet. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale 200 Kroner i Salær til den for Indstævnte beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Statens Sindssygehospital i Nykøbing Sjælland, til Højesteretssagfører Fich 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paastaar Sagsøgeren, Sindssygehospitalet, Nykøbing Sj, Sagsøgte, Frk Christine Marie Christiansen, Jyderup, dømt til Betaling af 280 Kr for Kurophold i Tiden fra 9 Januar til 27 Maj 1924 a 2 Kr pr Dag med Renter 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato til Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Sagsøgte paastaar sig frifundet og tillagt Sagens Omkostninger.

Efter det for Retten Oplyste er Sagens Omstændigheder følgende:

Sagsøgte, der var sindssyg, men ikke umyndiggjort, blev 20 August 1923 ved sin Broders, Uldvarehandler N Christiansens Foranstaltning mod sit Ønske indlagt som Patient paa Sindssygehospitalet i Hønhold til Erklæring af 18 August 1923 fra Overlæge H Gravesen, Roskilde.

Sagsøgte har ikke villet bestride, at hun ved Indlæggelsen var sindssyg, men hun hævder, at hun stadig har protesteret mod sit Ophold paa Hospitalet og udtalt, at hun ikke vilde betale for sit Ophold der.

Hun er ikke tvangsindlagt, men er efter sin Forklaring bragt til Hospitalet under det urigtige Foregivende, at hun skulde have Ophold paa et Rekreationshjem, og er blevet tilbageholdt paa Hospitalet mod sin Vilje, efter at hun var kommet dertil.

Foreløbig betales hendes Ophold af en Sygekasse, men 29 September 1923 meddelte denne, at dens Betalingspligt udløb 8 Januar 1924. Samtidig erlagdes Betalingen til 31 December 1923.

Den 30 Januar 1924 tilskrev Hospitalet Uldvarehandler Christiansen, at Sygekassens Betalingspligt var udløbet, og anmodede ham om at foranledige Betalingspørgsmaalet ordnet eventuelt ved Henvendelse til Kommunen.

Som Svar herpaa meddelte Sagfører Jacob P Nielsen, Roskilde, 1 Februar 1924 Hospitalet, at der hos ham beroede en Sagsøgte tilhørende Bankbog paa 2510 Kr og en Panteobligation for 4700 Kr, og at der ikke kunde hæves af hendes Tilgodehavende, da hun ikke var umyndiggjort, og der ikke var beskikket hende nogen Værge.

Hospitalet tilskrev derpaa 24 Marts 1924 Sagfører Nielsen om Sagen, og denne svarede 26 s M, at han ikke var i Stand til at indgive Begæring om Umyndiggørelse af Sagsøgte, idet dette maatte gøres af hendes Broder, N Christiansen, hvem han samme Dag havde tilskrevet derom.

Hospitalet erkender, at Sagsøgte er tilbageholdt paa Hospitalet mod sit Ønske, at hun har protesteret mod at betale for sit Ophold, og at hun ikke var farlig for den almindelige Sikkerhed, og har som Grund til at holde hende tilbage mod hendes Ønske henvist til, at hun »ikke er begæret udskrevet af rette vedkommende — Broderen — jfr Fællesregulativet for Statens Sindssygehospitaler af 1 Oktober 1915 § 36 og 37, 3.«

Hospitalet har endelig oplyst, at Sagsøgte ikke blev udskrevet i Maj 1924, men indlagt til Behandling paa Nykøbing Sj Sygehus, hvorfra det var Meningen, at hun skulde være vendt tilbage til Sindssygehospitalet, da hun ved Udskrivningen ikke var helbredet for sin Sindssygdom. Hun blev imidlertid udskrevet fra Sygehuset i Juni 1924 og kom ikke tilbage til Sindssygehospitalet.

Det bemærkes, at Sagsøgte, der ikke er mødt ved Sagfører, har af-

givet sine Erklæringer og Forklaringer i Retten med fuldkommen Ro og Klarhed.

Hun har intet indvendt mod det forlangte Beløbs Størrelse, men har paastaet sig frifundet under Henvisning til, at hun er indlagt paa Hospitalet og tilbageholdt der mod sin Vilje, og under gentagen Protest mod selv at betale for sit Ophold der.

Da Reglen i Regulativets § 36 om, at det er Overlægen alene, der afgør, naar en Rekonvalescent er skikket til at udskrives, maa antages kun at indeholde en Afgørelse om Overlægens Kompetence i Forhold til Hospitalets andre Myndigheder og ikke at afgøre Spørgsmaalet om en Patients Ret til Udskrivning, kan denne Bestemmelse ikke med Rette paaberaabes som Hjemmel til at tilbageholde Sagsøgte mod hendes Vilje.

Da Sagsøgte efter det oplyste ikke kan antages at have hørt til den Slags Sindssyge, der omhandles i D L 1—19—7 og dertil sig sluttende Lovregler, og om hvis Indlæggelse og Tilbageholdelse paa et Sinds-sygehospital Øvrigheden alene har at tage Bestemmelse, findes Sagsøgte, der ikke var umyndiggjort og for hvis Ophold paa Hospitalet ingen anden efter d 8 Januar 1924 havde Betalingspligt, at have haft Ret til at kræve Udskrivning, og der vil derfor, da Sagsøgte udtrykkelig har nægtet at ville betale for sit Ophold, ikke kunne tilkendes Hospitalet noget Beløb hos Sagsøgte, og hun vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde erstatte Sagsøgte med 20 Kr.

Landsretsdommens Præmisses er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Holbæk Købstad m v den 10 Marts 1925 og paastaas af Appellanterne forandret i Overensstemmelse med deres for Underretten nedlagte Paastand, medens Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet.

Da Indstævnte hverken var umyndiggjort eller farlig for den offentlige Sikkerhed, og da der ikke ses at have foreligget nogen Nødretssituation, har der ikke været Hjemmel til at tilbageholde hende paa Hospitalet mod hendes Vilje i det Tidsrum, for hvilket Appellanterne hos hende kræver Betaling for hendes Kurophold, og Dommen vil herefter være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanterne have at godtgøre Indstævnte med 50 Kr.

Nr 326/1925. Proprietær Edv Justesen (Selv)

mod

Aktieselskabet Peder P Hedegaard (Knudtzon),

betræffende en Kautionsforpligtelse.

Vestre Landsrets Dom af 14 November 1925: Sagsøgte, Proprietær Edvard Justesen, bør til Sagsøgerne, A/S Peder P Hedegaard, betale 2000 Kr tillige med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 Oktober 1924, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 350 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Da Appellanten uden rimelig Grund har indanket Sagen for Højesteret, vil han være at anse med en Bøde til Statskassen af 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Proprietær Edvard Justesen, til Indstævnte, Aktieselskabet Peder P Hedegaard, med 400 Kroner. Til Statskassen bøder Appellanten 100 Kroner.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved to Kautionsbeviser af 14 Marts 1923 og 3 November s A paatog Sagsøgte, Proprietær Edvard Justesen af Mariendal, sig Selvskyldnerkaution til Beløb ialt 10 000 Kr for, hvad hans Broder, Købmand Hedegaard Justesen af Langholt, maatte være eller blive skyldig til Sagsøgerne, A/S Peder P Hedegaard i Nørresundby. I Februar 1924 solgte Købmand Justesen sin Ejendom i Langholt med den derfra drevne Købmandsforretning og det til denne hørende Varelager til Købmand C Christiansen, og til delvis Berigtigelse af Købesummen for Varelageret trak Købmand Justesen den 20 Marts s A paa Christiansen en den 20 Juni s A forfalden Veksel stor 2000 Kr til Sagsøgerne, hvilken Veksel blev akcepteret af Christiansen og diskonteret af Sagsøgerne i en Bank. Da Christiansen ikke indfrie Vekslen til Forfaldstid, blev den af Banken protesteret de non solutione og derefter indfriet af Sagsøgerne.

Disse har derefter under nærværende Sag i Henhold til de for nævnte Kautionsbeviser paastaet Sagsøgte som hæftende for Broderens Forpligtelse efter Vekslen dømt til at betale dennes Paalydende 2000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 25 Oktober 1924, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Til Støtte herfor har han særlig anført, at Sagsøgerne har forsømt at give hans Broder den i Vekselloven af 7 Maj 1880 § 45 omhandlede Underretning om den optagne Protest vedrørende den manglende Betaling af Vekslen, med hvis Eksistens han iøvrigt selv først vil være blevet bekendt i Oktober 1924, at hans Broder herved har lidt et Tab svarende til Veksels Paalydende, idet Christiansen, der i Efteraaret 1924 gik fallit, ved Veksels Førfaldstid var i Stand til at indfri denne, og at Sagsøgerne efter Veksellovens § 46 maa være pligtige at erstatte dette Tab, saa at de ikke har noget Krav overfor hans Broder i Henhold til Vekslen. Sagsøgerne har erkendt, at der ikke er givet Købmand Justesen Underretning om Protesten, men de har hævdedet, at saadan Underretning vilde have været uden Betydning for Købmand Justesen, idet Christiansen allerede paa det paagældende Tidspunkt var ude af Stand til at indfri Vekslen.

Det fremgaar nu ogsaa af Sagens Oplysninger, at Christiansen, der — som det maa antages paa Grund af økonomiske Vanskeligheder — i Maj 1924, altsaa faa Maaneder efter Købet, udlejede Ejendommen i Langholt og solgte Varelagret for 6700 Kr., og som i September s A, kort før han gik fallit, mageskiftede Ejendommen i Langholt med en Villa, der senere blev solgt ved Tvangsauktion; allerede den 20 Juni s A var insolvent, og efter alt Foreliggende maa der gaas ud fra, at Christiansen ligesaa lidt paa dette Tidspunkt som senere har været i Stand til at indfri Vekslen, i hvilken Forbindelse bemærkes, at det mod Sagsøgernes Benægtelse ikke er godtgjort, at Christiansen — som af ham opgivet — den 20 Juni tilbød Sagsøgerne to gode Veksler til samlet Paalydende 2000 Kr i Betaling. Efter alt Foranførte kan der ikke gaas ud fra, at Købmand Justesen har lidt noget Tab som Følge af, at han ikke har faaet Underretning om Vekselsprotesten og ham maa derfor stadig anses overfor Sagsøgerne at hæfte for Veksels fulde Paalydende. Idet nu Sagsøgte efter Kautionsbeviserne som Selvskyldnerkautionist maa indestaa for denne Breoderens Forpligtelse, og idet der ikke kan tages noget Hensyn til det af Sagsøgte iøvrigt til Støtte for sin Frifindelsespaastand Anførte, vil han være at dømme efter Sagsøgernes Paastand.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 350 Kr.

Torsdag den 9 September.

Nr 35/1926.

Rigsadvokaten

mod

Christian Olsen Christiansen (David),

der tiltales for Overtrædelse af Jagtlovens §§ 13, 14 og 26, jfr §§ 34, 4 og 5 Stk, § 37 og § 39 samt Straffelovens § 200, jfr Straffelovstillæg § 1, 1 Stk.

Dom afsagt den 18 November 1925 af Retten for Rudkøbing Købstad og Langelands Herreder: Tiltalte Christian Olsen Christiansen bør betale 1 Bøde til Tranekær-Tullebølle Kommunekasse 550 Kr samt udrede i Erstatning til Grevskabet Langeland 35 Kr, hvorhos de af ham under Jagten benyttede Geværer, 1 Salonriffel og 1 Jagtdoublet, vil være at konfiskere til Fordel for nævnte Kommunekasse. Han vil derhos have at betale alle af denne Sag lovligt flydende Omkostninger. Forøvrigt vil han for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd citer Loven.

Østre Landsrets Dom af 18 December 1925: Tiltalte Christian Olsen Christiansen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og til Tranekær-Tullebølle Kommunes Kasse bøde 550 Kr. I Erstatning til Overskovfoged Jens Christian Wognsen bør Tiltalte betale 45 Kr og til Grevskabet Langeland 35 Kr, hvorhos de af Tiltalte under Jagten benyttede Skydevaaben, en Salonbøsse og en Jagtdoublet, konfiskeres til Fordel for ovennævnte Kommunes Kasse. Tiltalte bør derhos betale Sagens Omkostninger i begge Indstanser, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Axel Bang, 40 Kr. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage og de idømte Erstatninger inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den af Østre Landsret i denne Sag afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret, dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet der ikke kan tillægges den af Svend Jung Rasmussen efter Dommens Afsigelse afgivne Vidneforklaring nogen Betydning, vil Dommen være at stadfæste, dog at Fængselsstraffen findes at burde forlænges til 80 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 80 Dage. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Christian Olsen Christiansen til Højesteretssagfører David 80 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:
I Henhold til Anklageskrift af 4 November 1925 fra Politimesteren i Rudkøbing Købstad m v tiltales under nærværende Sag Christian Olsen

Christiansen, der er født den 20 September 1883 i Skrøbelev og tidligere fundet straffet saaledes:

1. ved Langelands Herreders Politirets Forlig den 13 December 1901 vedtaget en Bøde paa 50 Kr til Skrøbelev Sogns Kommunekasse for Overtrædelse af Jagtlov 8 Maj 1894 § 25,

2. ved samme Rets Forlig den 9 Maj 1902 vedtaget en Bøde paa 75 Kr til Tranekær-Tullebølle Kommunekasse for Overtrædelse af Jagtlov 8 Maj 1894 § 13,

3. ved Langelands Herreders Ekstrarets Dom af 30 December 1904 idømt Fængsel paa Vand og Brød i 6 × 5 Dage for Vold og Legemsbeskadigelse, Straffelovens § 203, jfr § 57.

4. ved Rudkøbing Købstads Ekstrarets Dom af 22 Februar 1910 idømt Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage for Tyveri, Straffelovens § 228, jfr Lov af 1 April 1905 § 20, dog at Straffen bortfalder efter 5 Aars Forløb, saafremt Bestemmelserne i Lov 129 af 1 April 1905 § 20 overholdes.

Straffen er udstaaet fra 25 December — 30 December 1910,

5. ved Langelands Herreders Politirets Forlig den 6 Juli 1910 vedtaget en Bøde paa 100 Kr til Tranekær-Tullebølle Kommunekasse for Overtrædelse af Jagtlov 8 Maj 1894,

6. ved Langelands Herreders Ekstrarets Dom af 20 December 1910 idømt Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse, Straffelovens § 203, jfr Lov 1 April 1905 § 1, 1, 2 og 3 Stk,

7. ved Rudkøbing Købstads m v's Ret den 29 Juni 1922 idømt en Bøde paa 180 Kr til Tranekær-Tullebølle Kommunekasse for ulovlig Jagt, Lov 8 Maj 1894 § 13, jfr § 23. Stadfæstet ved Østre Landsrets Dom af 6 September 1922,

8. ifølge Bødeforelæg af 9 April 1923 fra Politimesteren i Rudkøbing Købstad m v vedtaget en Bøde paa 10 Kr til Statskassen for Overtrædelse af Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, jfr Lov af 6 Maj 1921 § 6,

9. ved Rudkøbing Købstad m v's Rets Dom af 10 August 1923 idømt en Bøde paa 60 Kr til Statskassen, Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, jfr Lov af 6 Maj 1921 § 6,

10. ved samme Rets Dom af 6 December 1923 idømt en Bøde til Tranekær-Tullebølle Kommunekasse paa 300 Kr og til Statskassen paa 200 Kr for Overtrædelse af Jagtlovens §§ 13 og 14, jfr §§ 34, 3 Stk, og 37 og 39, samt Motorlovens § 9, jfr § 32, 1 Stk. Ved Østre Landsrets Dom af 25 Januar 1924 er Bøderne forhøjet til 300 Kr til Tranekær-Tullebølle Kommunekasse og 400 Kr til Statskassen.

11. Ved samme Rets Dom af 5 April 1924 idømt 500 Kr i Bøde til Tranekær-Tullebølle Kommunekasse for ulovlig Jagt og Jagt uden Jagt-tegn, Lov Nr 279 af 30 Juni 1922 §§ 13 og 14, jfr §§ 34, 4 Stk, 37 og 39.

12. Ved samme Rets Dom af 26 Maj 1925 idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage samt Erstatning, Køb og Fremstilling af Brændevin af indsmuglet Spiritus, Lov Nr 108 af 29 Marts 1924 § 48 og Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 28 April 1923.

13. Ved samme Rets Dom af 20 August 1925 idømt 100 Kr i Bøde til Tranekær-Tullebølle Kommunekasse, Jagtlov Nr 279 af 30 Juni 1922 §§ 14 og 18, jfr §§ 37 og 39, for

1. sammen med en anden Person at have gjort sig skyldig i ulovlig Jagt Natten mellem den 2 og 3 November d A Kl ca 1 Morgen i den under Grevskabet Langeland hørende Skov Bukkeskov. Han, der ikke har Jagttegn, har gjort sig skyldig i Overtrædelse af Jagtlovens §§ 13, 14 og 26, jfr §§ 34, 4 og 5 Stk, 37 og 39, hvorhos de anvendte Jagtredekskaber paastaas konfiskeret, og Tiltalte tilpligtet at betale i Erstatning for 6 a 7 Fasaner, 35 Kr og for

2., da han blev anholdt af Jagtbetjentene, at have overfaldet og slaet Overskovfoged Wognsen paa den offentlige Vej gennem Bukkeskov. Han har derved overtraadt Straffelovens § 200, jfr midlertidig Straffelov § 1 og Politivedtægt for Svendborg Amts Landsjurisdirektioner § 2.

For de skudte Fasaner har Grevskabet Langeland i Erstatning fordret sig tilkendt 35 Kr.

Overskovfoged Wognsen, som har forlangt Tiltalte Christian Olsen Christiansen straffet for den imod ham udviste Vold, har i Erstatning for Svie og Smerte fordret sig tilkendt 20 Kr samt til Lægeattest og Udgift til Massage 25 Kr.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den omhandlede Nat var Overskovfoged Wognsen, Jæger Chr. Nielsen, Forstelev Axel Wognsen, Jagtbetjent Carl Teschen og Tørvoged Carl Larsen ude og se efter Krybskytter i Bukkeskov.

Da de Kl ca 1 Nat hørte Skud som fra en Salonriffel i Bukkeskov, blev Forstelev Axel Wognsen og Jagtbetjent Teschen sendt ind i Skoven for at jage Krybskytterne ud, medens Wognsen og Larsen blev staaende paa den offentlige Landevej, og Jæger Nielsen tog Stilling paa den private Vej fra Bukkeskov til Forpagter Mortensens Gaard.

Jagtbetjent Teschen saa paa ca 15 m Afstand to Personer, hvoraf den enes Paaklædning forekom Teschen lysere end den anden Persons, kaste noget fra sig, inden de løb, idet de maatte have hørt Teschen komme efter dem, og Teschen saa, da han kom hen til Stedet, at det var en Sæk, der indeholdt en Del Fasaner, ligesom der laa løst henkastet tre Fasaner paa dette Sted.

Da Teschen lagde disse tre Fasaner i Sækken, følte han, at den ene af dem var varm at tage paa, ligesom der slog en varm Duft op af Sækken, da han aabnede den for at kaste de tre omhandlede Fasaner i den.

Teschen har desuden forklaret, at han fulgte de to flygtende Personer med Øjnene hele Tiden fra det Øjeblik, han fik Øje paa dem, til han kom ud paa Vejen, hvor han saa, at den Person, der forekom ham som lysklædt, var indfanget af det øvrige Vagtmandskab, og det viste sig da at være Tiltalte Christian Olsen Christiansen, der var iført en Regnfrakke, som, fordi den var blank og vaad, lyste noget, saaledes at det forekom Teschen, at han var lysklædt.

Da Tiltalte kom løbende ud af Skoven nærved det Sted, hvor Wognsen og Larsen stod, greb Wognsen fat i ham, men Tiltalte rev sig løs og løb videre.

Jæger Chr Nielsen, der nu kom fra den modsatte Side, greb ham og holdt ham fast.

Tiltalte havde 1 Salonrifel og 1 Jagtdoublet hængende paa Skulderen, da han blev paagrebet.

Affordret disse, nægtede Tiltalte at aflevere dem, men Vagtmandskabet fratog ham dem saa uden at tilføje Tiltalte nogen Overlast, efter hvad samtlige Vidner kan forklare herom.

Medens nu de tre andre af Vagtmandskabet gik for at se efter den anden Person, der af Forstelev Axel Wognsen og Jagtbetjent Carl Teschen var blevet set inde i Skoven, blev Wognsen og Teschen staaende sammen med Tiltalte.

Idet Wognsen fjernede sig lidt bærende paa en af de fratagne Bøsser, fulgte Tiltalte efter ham og forlangte sin Bøsse udleveret, men da Wognsen nægtede dette, sprang Tiltalte ind paa denne og søgte at faa Bøssen fra ham, hvorved Wognsen fik et Slag af Tiltalte paa Brystet, saa han faldt om paa Vejen, hvorefter Tiltalte løb sin Vej.

Med Hensyn til dette Overfald har Teschen, der var den eneste nærværende, forklaret, at han ikke har set Tiltalte slaa Wognsen, idet han ikke kunde se, hvad der foregik, idet Wognsens Ryg dækkede Tiltaltes Arme, men af de Bevægelser, Teschen kunde se, mener Teschen at kunne slutte, at Tiltalte tilføjede Wognsen et Slag eller Stød med Armen i vandret Bevægelse.

Tiltalte har nægtet at have været paa ulovlig Jagt den omhandlede Nat i Bukkeskov.

Han vil forklare, at han, der var cyklet ud til Bukkeskov medførende de omhandlede Bøsser, idet det var hans Hensigt at jage Harer langs Vejen, pludselig blev omringet af flere Personer (nemlig de under Sagen førte Vidner), der med Magt fratog ham Geværerne.

Tiltalte vil forklare med Hensyn til det paastaaede Overfald, at han mente at handle i Nødværge, idet de Andre truede ham med »Tæ'sk«, og idet han hørte en af dem raabe noget om, at han (Tiltalte) skulde skydes.

Efter det saaledes Oplyste maa det anses godtgjort, at Tiltalte den omhandlede Nat sammen med en anden Person, om hvem det er oplyst, at han var i Følge med Tiltalte, uden at det er lykkedes at faa oplyst, hvem denne Person var, har gjort sig skyldig i ulovlig Jagt i Bukkeskov, hvor Grevskabet Langeland har Jagtretten, og herunder skudt de omhandlede 6 a 7 Fasaner, hvorhos bemærkes, at Tiltalte ikke har Jagt-tegn, hvilket han i Medfør af Lov 30 Juni 1922 § 15 er afskaaret fra.

For det af Tiltalte saaledes udviste Forhold vil han nu være at anse efter Lov Nr 279 af 30 Juni 1922 §§ 13, 14 og 26, jfr §§ 34, 4 og 5 samt 7 Stk, (nemlig for de nedlagte 6 Fasaner) og 37 med en Tranekær-Tullebølle Kommunekasse tilfaldende Bøde paa 550 Kr., hvorhos de af ham anvendte Geværer, 1 Salonbøsse og 1 Jagtdoublet, der er taget i Forvaring under Sagen, vil være at konfiskere til Fordel for samme Kommunekasse, samt vil han have at betale i Erstatning til Grevskabet Langeland for de nedlagte Fasaner 35 Kr, imod hvilket Krav intet er fundet at erindre.

Tiltalte vil derimod være at frifinde forsaavidt angaar Tiltalen efter Straffelovens § 200, jfr Lov 1 April 1911 og Politivedtægt § 2, idet det

ikke efter det Fremkomne kan anses godtgjort, at Tiltalte har overfaldet Wognsen.

Tiltalte vil derhos have at betale alle af Sagen lovligt flydende Omkostninger.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede, af Retten for Rudkøbing Købstad og Langelands Herreder den 18 November d A afsagte Dom er paaanket her til Retten af Anklagemyndigheden til Forandring til Skade for Tiltalte Christian Olsen Christiansen, der paastaas dømt i Overensstemmelse med det under 4 s M udfærdigede Anklageskrift samt til Skærpelse af den Tiltalte idømte Straf.

Med Hensyn til de af Tiltalte omfattede Overtrædelser af Jagtlovgivningen vil den indankede Dom i Henhold til de i samme forsaaviddt anførte Grunde være at stadfæste.

Efter det Oplyste findes det ikke at kunne betvivles, at Tiltalte efter Paagribelsen søgte at sætte sig i Besiddelse af den ham fratagne, i Over-skovfoged Jens Christian Wognsens Værge værende Bøsse ved at springe ind paa denne, og at han under Forsøget paa at faa fat paa Bøssen har tildelt Wognsen et Slag i Brystet, der bevirkede, at Wognsen faldt til Jorden og beskadigede sit ene Ben. Ifølge en den 5 November d A udstedt Lægeerklæring har Wognsen følt Smerter i Benet, i hvilket der er sket en Muskelsprængning i to Muskler, og Følgerne heraf maa antages at have holdt sig i nogen Tid. Idet Wognsen maa anses for at have været sagesløs i den i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1 forudsatte Forstand, vil Tiltalte for dette sit Forhold være at anse efter nævnte Lovbestemmelses 1 Stk efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, hvorhos han efter derom nedlagt Paastand vil være at dømme til i Erstatning at betale Wognsen 45 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 217/1926 (**Rigsadvokaten mod August Ellenrieder**) blev Tiltalte for uterligt Forhold anset i Medfør af Straffelovens § 185 jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 209/1926 (**Rigsadvokaten mod Povl Ludvig Nilsson**) blev Tiltalte for Bedrageri anset i Medfør af Straffelovens § 251, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Fredag den 10 September.

Nr 157/1926. **Bladhandlerforbundet** (Steglich-Petersen)

mod

Interessentskabet **Berlingske Tidende** og Aktieselskabet Dagbladet **Politiken** (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Ret til at opsige en Overenskomst med Appellanten.

Østre Landsrets Dom af 31 Maj 1926: De Sagsøgte, Interessentskabet Berlingske Tidende og A/S Dagbladet Politiken, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Bladhandlerforbundet, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte med 300 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Bladhandlerforbundet, til de Indstævnte, Interessentskabet Berlingske Tidende og Aktieselskabet Dagbladet Politiken, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Bladhandlerforbundet paastaet de Sagsøgte, Interessentskabet Berlingske Tidende og A/S Dagbladet Politiken

Færdig fra Trykkeriet den 15 September 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 18.

Fredag den 10 September.

dømt til at anerkende at en af dem den 17 September f A foretaget Opsigelse af Overenskomst af 6 Januar 1920 mellem Sagsøgerne og de københavnske Dagblade med Undtagelse af Folkets Avis og Aftenbladet er ugyldig og kendt pligtige til fra 1 Januar d A at afregne overfor Sagsøgerne i Henhold til nævnte Overenskomst.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Det fremgaar af Sagen, at de paagældende københavnske Dagblade ved Afslutning af Overenskomsten har været repræsenteret af Københavns Bogtrykkerforening, uden at de dog alle er Medlemmer af denne Forening ligesom de heller ikke paa anden Maade er organiserede. Overenskomsten ordner Forholdene mellem Parterne med Hensyn til Køb, Levering, Pris, Afregning, Returnering osv.

Striden drejer sig alene om Forstaaelsen af Overenskomstens Opsigelsesbestemmelse, der er saalydende: »Opsigelse af denne Overenskomst i sin Helhed kan finde Sted til en 1 Januar med 3 Maaneders Varsel.«

Sagsøgerne hævder, at Ordene »i sin Helhed« betyder, at Opsigelse kun kan foretages af alle Bladene under eet.

De Sagsøgte gør herimod gældende, at disse Ord, paa hvilke iøvrigt ingen særlig Vægt er lagt ved Kontraktens Afslutning, betyder, at et Blad ikke kan opsiges et enkelt Punkt af Kontrakten, og at de aldrig vilde være indgaaet paa at afslutte en Overenskomst af et saa aabenbart umuligt Indhold, som den af Sagsøgerne hævdede Forstaaelse vilde føre til.

Da der maa gives de Sagsøgte Medhold i, at de omtvistede Ords Mening er tvivlsom, og da det maatte være Sagsøgernes Sag, hvis de ønskede at binde deres indbyrdes stærkt konkurrerende Medkontrahtenter saaledes, at de kun kunde opsiges Kontrakten ved en Fælleserklæring, at drage Omsorg for, at dette utvetydigt fremgik af Kontrakten, vil de Sagsøgte være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde tilsvare de Sagsøgte med 300 Kr.

Mandag den 13 September.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 207/1926 (**Rigsadvokaten** mod **Aron Reinhold Nilsson**) blev Tiltalte for Vold mod sin Hustru i Medfør af Straffelovens § 202 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Tirsdag den 14 September.

Nr 51/1926.

Rigsadvokaten
mod

Christian Senius Madsen Jensen (Steglich-Petersen),

der tiltales for Vold og Overtrædelse af § 2 i Politivedtægten for Nykøbing M Købstad.

Dom afsagt den 20 November 1925 af Retten for Nykøbing M Købstad m v: Tiltalte Kristian Senius Madsen Jensen bør til Nykøbing Mors Købstads Politikasse bøde 100 Kr og godtgøre det Offenlige alle af denne Sag flydende Omkostninger med Undtagelse af Vederlag til den under Forundersøgelsen beskikkede Forsvarer, Sagfører Tønnesen, 20 Kr, hvilket Vederlag udredes af det Offenlige. Iøvrigt bør Tiltalte for det Offenliges Tiltale under denne Sag og for den under Sagen nedlagte Erstatningspaastand fri at være. Dommen kan fuldbyrdes 15 Dage efter dens Forkyndelse.

Vestre Landsrets Dom af 15 Januar 1926: Tiltalte, Kristian Senius Madsen Jensen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i to Maaneder. I Henseende til den Tiltalte idømte Bøde og Bestemmelsen om Sagens Omkostninger i 1 Instans bør Underrettsdommen ved Magt at stande. I Erstatning til Dræningsmester Karl Kristian Villadsen betaler Tiltalte 1398 Kr. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger for Landsretten. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af Tiltalte.

I Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde vil denne Dom være at stadfæste, dog at den af Tiltalte efter Straffelovens § 203 forskyldte Straf under Hensyn til Grundsætningen i Straffelovens § 206 findes at burde nedsættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, og at Erstatningen under Hen-

syn til, at Villadsen har haft Medansvar for Sammenstødet, findes at burde bestemmes til 700 Kroner, hvorhos Tiltalte vil have at udrede Salæret til Sagfører Tønnesen.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Tiden for Fængselsstraffen bestemmes til 40 Dage og Erstatningen til 700 Kroner, og at Tiltalte udreder Salæret til Sagfører Tønnesen. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Steglich-Petersen 80 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ifølge 2 jyske Statsadvokatars Anklageskrift af 13 Oktober d A tiltales under nærværende Sag Kristian Senius Madsen Jensen, født den 7 April 1902, til at lide Straf:

I. for Vold i Medfør af Straffelovens § 203, idet han sigtes for Søndag den 12 Juli d A ca Kl 11½ Aften i Vestergade i Nykøbing M at have overfaldet Dræningsmester Karl Kristian Villadsen og tilføjet ham en Del Næveslag i Ansigtet, hvorved der fremkom nogen Hævelse omkring Munden, paa den ene Kind og i Panden, hvorhos Villadsen som Følge af et af Slagene faldt om paa Gaden og derved fik sit venstre Knæ led alvorligt beskadiget, saaledes at han maatte indlægges paa Nykøbing Sygehus, hvor han henlaa fra 12 Juli til 11 September d A.

II. for Overtrædelse af § 2 i den under 9 Maj 1896 udfærdigede Politivedtægt for Nykøbing Mors Købstad, ifr § 6 i Lov Nr 21 af 4 Februar 1871, idet han ved den under I anførte Lejlighed har udvist støjende og voldsom Adfærd paa offentlig Gade i Nykøbing M, bl a ved at indlade sig i Slagsmaal med Chauffør Anders Larsen.

Der er derhos efter Begæring af Karl Kristian Villadsen nedlagt Paastand om, at Tiltalte tilpligtes at udrede i Erstatning til nævnte Villadsen:

1. for Sygehusophold	348 Kr
2. for Massage	50 —
3. Indtægtstab 10 Kr pr Dag for samtlige Hverdage fra og med 13 Juli d A indtil han bliver fuldstændig arbejdsdygtig.	
4. Godtgørelse for den Invaliditet, der antagelig vil blive ham paaført	5000 —

Endelig er der nedlagt Paastand om, at Tiltalte tilpligtes at udrede samtlige med Sagen forbundne Omkostninger.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Søndag den 12 Juli d A om Aftenen ved 11½-Tiden passerede Chauffør Anders Larsen i beruset Tilstand ad Vestergade i Nykøbing Mors

forbi Tiltalte, der sammen med flere andre Personer stod paa Gaden. Da Larsen til disse, derunder Tiltalte, henvendte nogle, — som det maa antages — fornærmende Bemærkninger, slog Tiltalte Larsen omkuld paa Gaden, hvorefter Larsen, da han atter var kommen paa Benene, indlod sig i Skænderi med Tiltalte og dennes Følge. Herunder kom den ligeledes berusede Dræningsmester Karl Kristian Villadsen tilstede, og da han, der spurgte om, hvad der var i Vejen, fik at vide, at Tiltalte havde slaaet Larsen ned, fremkom han overfor Tiltalte med nogle Bemærkninger og indtog overfor denne en Holdning, der kunde tyde paa, at han vilde indlade sig i Slagsmaal med Tiltalte. Idet Sidstnævnte nu traadte et Skridt tilbage, førte han samtidig med sin knyttede venstre Næve et Slag mod Villadsens Ansigt, hvilket Slag formentlig ramte paa Kinden, og umiddelbart efter slog han med sin knyttede højre Haand Villadsen i Ansigtet, idet han mulig slog en Gang til. Som Følge af disse Slag faldt Villadsen omkuld, men forsøgte flere Gange at rejse sig op, hvorunder Tiltalte paany to—tre Gange slog Villadsen i Ansigtet, saa at han atter faldt omkuld og blev liggende. Tiltalte, som opfordrede Villadsen til at rejse sig, hvad denne ikke gjorde, forlod derefter Villadsen, der viste sig ved Faldet at have beskadiget sit venstre Knæled, saaledes at han samme Nat ved Politiets Foranstaltning indlagdes paa Sygehuset.

Ifølge Erklæringer afgivne af Sygehusets Overlæge, havde Villadsen, der ved Indlæggelsen var beruset, paadraget sig et Brud af venstre Knæskal, med stor Blodansamling i selve Knæleddet, hvorfor han underkastedes Operation og henlaa som Patient paa Sygehuset, indtil han den 11 September udskreves fra dette.

Medens Overlægen derhos i Attest af 12 September d A har udtalt, at der endnu resterer en ret betydelig Funktionsindskrænkning i Knæleddet, hvorhos Villadsen ved Retsmøde den 5 Oktober har forklaret, at venstre Knæ endnu den Gang omtrent var stift, saa at han kun kunde gaa med Stok, lyder Overlægens Attest af 31 Oktober paa, at han ved en samme Dag foretaget Undersøgelse har forefundet en betydelig Fremgang i Villadsens Tilstand, idet han nu gaar helt frit og naturligt og kan strække fuldstændig i Knæleddet og bøje til en Vinkel noget mindre end 90 Grader, saaledes at han formentlig vil ende med at have en Funktion af dette Knæled, kun lidet mindre end normalt.

Tiltalte, der maa antages ikke at have været beruset, har angaaende Sammenstødet med Villadsen hævdet, at denne efter først at have fra-raadet Larsen at indlade sig i Slagsmaal, kom hen til Tiltalte og sagde: »Jeg kender nok Dem, og den, der fornærmer Larsen, fornærmer ogsaa mig som hans Ven«, hvorhos Villadsen, idet han tilføjede, at Tiltalte nok skulde lære ham at kende, indtog Bokserstilling og førte begge Hænder op mod Tiltaltes Ansigt. Yderligere har Tiltalte forklaret, at han udelukkende slog Villadsen ned for at forhindre, at denne skulde slaa Tiltalte selv, og at det har ligget ganske udenfor hans Hensigt, at Villadsen derved skulde paadrage sig den Beskadigelse, der er over-gaaet ham.

Heroverfor har Villadsen forklaret, at han paa Grund af sin stærke Beruselse ganske vist ikke i Enkelthederne kan huske, hvad der passe-

rede, dog at han formener, at han kun har forsøgt at stifte Fred mellem Larsen og Tiltalte og derved er kommet tæt hen til Tiltalte, dog uden at give denne nogen Anledning til at slaa.

Under Sagen er afgivet Vidneforklaringer af efternævnte saaledes:

Barbersvend Albert Hansen: at efter at Tiltalte og Villadsen en kort Tid havde mundhuggedes, gik de imod hinanden, begge i Kampstilling, og at de slog efter hinanden paa een Gang med det Resultat, at Villadsen blev slaaet til Jorden og paany, da han rejste sig i knælende Stilling, slaaet ned af Tiltalte. Vidnet har tilføjet, at Villadsen, der øjensynlig var beruset, efter hele sin Optræden tog sig af Chauffør Larsens Sag.

Fisker Einar Nielsen, kaldet Hansen: at Villadsen, efter at have faaet at vide, at Larsen var slaaet ned af Tiltalte, erklærede, at saa skulde denne ogsaa have Klø, og at Villadsen samtidig sprang frem mod Tiltalte og holdt begge sine Hænder op for dennes Ansigt. Vidnet har som sin Opfattelse udtalt, at saafremt Tiltalte ikke havde slaaet Villadsen ned, vilde denne sikkert have slaaet Tiltalte, samt at det nærmest var Selvforsvar, denne udøvede overfor Villadsen.

Chauffør Anders Larsen: at efter at Villadsen var kommet tilstede, trak Tiltalte sig hen imod »Lille Torv«, men at Villadsen fulgte efter ham, hvorpaa Vidnet hørte, at Villadsen faldt. Vidnet har tilføjet, at efter hans Mening havde Villadsen saavidt selv Skyld i det Passerede, som han umotiveret blandede sig op i noget, der var ham uvedkommende, idet Vidnet ikke havde anmodet ham om Hjælp, og at der ikke bestod noget nærmere Bekendtskab imellem dem.

Efter det saaledes Oplyste findes nu Tiltalte, der efter den berusede Villadsens hele Optræden havde Føje til at vente dennes Angreb, at have handlet i berettiget Nødværge ved med sine blotte Næver at slaa Villadsen ned, saaledes at Sidstnævnte selv maa bære Skylden for den ham paaførte Beskadigelse, der ej heller hverken var tilsigtet eller havde maattet forudses som en rimelig Følge af Gerningen, og Tiltalte vil herefter i Medfør af Straffelovens § 40 være at frifinde for det mod Villadsen udviste Forhold, og tillige for den paa Villadsens Vegne nedlagte Erstatningspaastand.

Derimod vil Tiltalte, der tidligere den 22 Marts 1923 inden herværende Ret har vedtaget Erlæggelse af en Bøde, stor 100 Kr, til Statskassen for Vold imod Politibetjent i Funktion og for Værtshusuorden, og ifølge Bødeforelæg af 27 s M for Overtrædelse af Politivedtægtens § 2 har vedtaget en Bøde, stor 25 Kr, til Nykøbing M Købstads Politikasse, nu for det mod Chauffør Larsen udviste Forhold i Medfør af Politivedtægt for Nykøbing Mors Købstad § 2, jfr Lov 4 Februar 1871 § 6, være at straffe med en Nykøbing Købstads Politikasse tilfaldende Bøde, stor 100 Kr, hvorhos han vil være at tilpligte til at godtgøre det Offentlige alle af denne Sag nødvendig flydende Omkostninger med Undtagelse af Vederlag til den under Forundersøgelsen for Tiltalte beskikkede Forsvarer, Sagfører Tønnesen, 20 Kr, hvilket Vederlag udredes af det Offentlige, hvorved bemærkes, at Tiltalte under Straffesagen selv har sørget for sit Forsvar.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag af Retten for Nykøbing M Købstad m v den 20 November 1925 afsagte Dom er paaanket alene af det Offenlige.

Efter alt det Foreliggende kan det ikke statueres, at Tiltalte, da han udøvede den i Dommen beskrevne Vold mod Villadsen, handlede i berettiget Nødværge. Efter Beskaffenheden af den udøvede Vold vil Tiltalte herefter være at anse efter Straffelovens § 203 med en Straf, der efter samtlige foreliggende Omstændigheder findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i to Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at udrede i Erstatning til Dræningsmester Villadsen dels Godtgørelse af Udgifterne til Sygehusophold og Massagebehandling, tilsammen 398 Kr, dels i Godtgørelse for tabt Arbejdsfortjeneste m v 1000 Kr, altsaa ialt 1398 Kr.

I Henseende til den Tiltalte idømte Bøde og Bestemmelsen om Sagens Omkostninger i 1 Instans vil Underrettsdommen være at stadfæste.

Tiltalte vil endelig have at udrede Sagens Omkostninger her for Retten, dog at der, da han selv har draget Omsorg for sit Forsvar sammesteds, ikke bliver Spørgsmaal om Udredelse af Salær i saa Henseende.

Nr 95/1926. **Københavns Skipperforening (Cohn)**

m o d

Vekselerer O Rye Kristiansen (I Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af Opsigelsen af et Lejemaal.

Østre Landsrets Dom af 9 April 1926: Den forannævnte af de Sagsøgte, Københavns Skipperforening, Sagsøgeren, Vekselerer O Rye Kristiansen, den 17 August 1925 meddelte Opsigelse af hans Kontorlokaler i Ejendommen Holmens Kanal 18 bør være ugyldig. Sagens Omkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgeren med 250 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Da den af en Vekselerer drevne Virksomhed ikke findes at kunne ligestilles med de af Sagførere, Læger og Tandlæger drevne Virksomheder, vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Københavns Skipperforening,
bør for Tiltale af Indstævnte, Vekselerer O Rye

Kristiansen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner, der uddedes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 17 August 1925 op sagde de Sagsøgte, Københavns Skipperforening, Sagsøgeren, Vekselerer O Rye Kristiansen, de af ham lejede Kontorlokaler i den de Sagsøgte tilhørende Ejendom Nr 18 i Holmens Kanal til Fraflytning til Oktober Flyttedag 1926. Kristiansen forsynede Opsigelsen med Paategning om lovlig Forkyndelse, hvilken Paategning han underskrev saaledes: »Med Forbehold af Nævnets Samtykke O Rye Kristiansen.«

Da Skipperforeningen ikke forelagde Forretningslokalenævnet Opsigelsen til Godkendelse, foranledigede Sagsøgeren, at Sagen forelagdes anførte Nævn, der i sit den 23 Februar d A afholdte Møde tilkendegav Parterne, at Vekselererkontorer ikke kan antages at falde ind under de Forretningslokaler, der omfattes af Boligloven.

Under Anbringende af, at Opsigelse af de omhandlede, til en noteringsberettiget Vekselerer udlejede Lokaler kun har kunnet finde Sted under de i Lov Nr 83 af 1 April 1925 anførte Betingelser og med Nævnets Godkendelse, har Sagsøgeren under denne Sag paastaaet den ham af de Sagsøgte tilstillede fornævnte Opsigelse kendt ugyldig.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet de hævder, at Lokaler som de under Sagen omhandlede ikke henhører under Boliglovens Bestemmelser, idet de ikke er indbefattede under eller kan sammenstilles med de i Boliglovens § 1 omhandlede, af Sagførere, Læger, Tandlæger o lign benyttede Lokaler.

Da Sagsøgeren i sin Egenskab af noteringsberettiget Vekselerer driver en Virksomhed, der findes at maatte ligestilles med de i Lovens § 1 særlig fremhævede Virksomheder, idet dens Udøvelse paa samme Maade som disse maa antages at være knyttet til en bestemt Bydel, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 250 Kr.

Onsdag den 15 September.

Nr 208/1926.

Rigsadvokaten
mod

Harry Ejnar August Eslund (Liebe),

der tiltales for Bedrageri og Falsk.

Østre Landsrets Dom af 22 Juni 1926: Tiltalte Harry Ejnar August Eslund bør straffes med Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder. Sagens Omkostninger her for Retten udredes af Tiltalte, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører V Byrdal, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

For sit Forhold overfor Bagermester Kastrup vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 274 jfr § 268, og for sit Forhold overfor Cyklehandler Vangedal og overfor Pantelaaner Mortensen vil han være at anse efter Straffelovens § 253 og § 275, jfr § 270. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Harry Ejnar August Eslund til Højesteretssagfører Liebe 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken den retslige Forundersøgelse er sket ved Københavns Byrets 3 Afdeling, tiltales Harry Ejnar August Eslund

1) for den 6 Februar 1925 under urigtige Foregivender svigagtig at have formaaet Bagermester Kastrup til at yde sig et Laan af 2000 Kr, idet han som Sikkerhed overgav Kastrup en Sparekassebog, paa hvilken rettelig indestod 2 Kr, hvilket Tal Tiltalte falskeligt forandrede, saa at den kom til at lyde paa 2922 Kr,

2) for den 5 December 1925 uden Betalingshensigt svigagtig for aftalt Købesum 125 Kr, hvoraf han betalte 10 Kr, at have afkøbt »Thomsens Ur- og Musiklager«, Bagerstræde 1, København, et Gulddamearmbaandsur i den Hensigt ved Pantsætning af det at skaffe sig Penge, hvorefter han, den 7 December 1925 svigagtig pantsatte Uret for 25 Kr, uagtet det var købt paa Vilkaar, at det tilhørte Sælgeren, indtil hele Købesummen var betalt,

3) for den 12 Januar 1926 svigagtig hos Pantelaaner Mortensen, Bagesensgade 20 A, København, at have pantsat en Cykle, som han af Cyklehandler William Vangedal den 28 Februar 1925 havde købt paa Afbetaling og paa Vilkaar, at Ejendomsretten forblev hos Sælgeren, til hele Købesummen var betalt, for aftalt Købesum 257 Kr, uagtet han kun havde betalt 150 Kr af dette Beløb og for ved ovennævnte Pantsætning af Cyklen som Dokumentation for, at Cyklen var betalt og ham tilhørende at have benyttet overfor Pantelaaneren en af ham selv udfærdiget

og til ham selv stilet Regning, som han falskeligt underskrev med det opdigtede Navn: S P Jensen.

Tiltalte er født den 19 November 1894 og ikke fundet forhen straffet.

Tiltalte har erkendt sig skyldig i samtlige de ovenanførte Forhold, hvilken Erkendelse er stemmende med Sagens øvrige Oplysninger.

Tiltalte vil herefter for det under 1) anførte Forhold være at anse efter Straffelovens § 268, for det under 2) anførte Forhold efter dens § 251 og for det under 3) anførte Forhold efter dens § 253 og § 275, jfr § 268 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 15 Maaned.

Nr 113/1926.

Rigsadvokaten

mod

Jens Hans Thomsen Petersen (V Kondrup),

der tiltales for Vold mod sagesløs Person.

Østre Landsrets Dom af 16 April 1926: Tiltalte Jens Hans Thomsen Petersen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i en Maaned og betale i Erstatning til Arbejdsmand Martin Poulsen 100 Kr og til Postbud Hans Rasmus Hansen 30 Kr. Saa bør Tiltalte og udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær og Rejsegodtgørelse til hans beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører C Olsen af Køge, 100 Kr. De idømte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket, dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Dommen er det rettelig antaget, at Postbud Hansen i Forhold til Tiltalte ikke har været sagesløs, og da det, saaledes som Sagen foreligger oplyst, ikke kan anses for godtgjort, at Tiltalte ved de af ham mod Hansen førte Slag har tilføjet denne en saadan Skade, som vilde kunne henføres under Straffelovens § 203, vil Tiltalte, forsaavidt angaar sit Forhold overfor Hansen, være at frifinde. Derimod maa det i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde billiges, at Tiltalte for sit Forhold overfor Arbejdsmand Poulsen er anset efter Straffelovens § 203. Den af Tiltalte herefter forskyldte Straf findes at kunne bestemmes som i Dommen fastsat. I Henseende til den Poulsen tilkendte Erstatning og til Sagens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Jens Hans Thomsen Petersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost tien Maaned. I Henseende til den Arbejdsmand Martin Poulsen tilkendte Erstatning og til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører V Kondrup 100 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Køge Købstad m v, tiltales Jens Hans Thomsen Petersen i Henhold til Anklageskrift af 2 Marts d A til Straf for Vold mod sagesløs Person:

1) efter § 1, 2 Stk i Lov Nr 63 af 1 April 1911 ved Natten mellem den 23 og 24 Oktober 1925 paa Gaden i Køge med en Gummistav at have tildelt Arbejdsmand Martin Poulsen, der var sagesløs, flere Slag, hvorved der opstod et 3 cm langt Saar med uregelmæssige Rande ved Isseregionen, hvorhos Hovedskallen blottedes i Bunden af Saaret, og

2) efter samme Lovs § 1, 1 Stk, ved samme Nat med fornævnte Gummistav at have tildelt Postbud Hans Rasmus Hansen, der var sagesløs, flere Slag, hvorved fremkom en ca 3 cm bred Bule i Nakken, der ikke fortog sig før efter ca 14 Dages Forløb, samt en blaa underløben Streg henover højre Skulder.

Tiltalte er født den 28 Maj 1884 og anset ved fornævnte Rets Dom af 7 December 1921 efter Jagtloven af 8 Maj 1894 § 23, jfr § 13, med en Bøde af 150 Kr til Vollerslev-Gørslev Kommunes Kasse.

De ovennævnte Voldshandlinger er efter det i Sagen Oplyste forøvet af Tiltalte efter et i Nyportstræde i Køge udfor Nr 9 den nævnte Nat ved 12-Tiden stedfundet Opløb, der var forbundet med Raab og anden støjende Adfærd. Politiet blev af Tiltalte tilkaldt og lod Strædet rydde, og ved denne Leilighed tildelte Tiltalte Postbud Hansen, der stod paa Fortovet omtrent ud for Nr 15, med sin Gummiknippel to Slag, deraf det ene i Hovedet. Efter Hansens Forklaring, som der ikke findes Grund til at betvivle, havde Slagene de foran beskrevne Følger.

Det er endvidere af Tiltalte erkendt, at han ca 5 Minuter senere traf Arbejdsmand Martin Poulsen og en anden Person staa ved en Port i Nørregade, der er fjernet ca 450 Meter fra Ejendommen Nyportstræde Nr 9, og at han, da Poulsen ikke paa Opfordring af en tilstedeværende Politibetjent fjernede sig og derfor af Betjenten fik et Slag af dennes Knippel over Ryggen, ligeledes slog ham med sin Knippel, efter Tiltaltes Forklaring uden at han vidste, hvor han ramte ham. Ifølge en af Læge Chr Sørensen udstedt Lægeerklæring var de Poulsen bibragte Læsioner saaledes som i Anklageskriftet anført; Saaret maatte af Lægen syes sammen, men

Helingen forløb hurtigt og ukompliceret, ligesom der efter det Foreliggende maa gaas ud fra, at Volden ikke har medført blivende Mén. Efter Poulsens Forklaring har hans Tøj lidt Skade ved Blodpletter.

Det er oplyst under Sagen, at Tiltalte af forskellige Forretningsfolk i Køge er privat engageret som Nattevagt, at han af Politiet har faaet Tilladelse til at bære en Gummiknippel til Selvforsvar under sin Tjeneste, og at han ikke er iført nogen Uniform under sin Nattjeneste, men vel en med Snor og et Emblem forsynet Kasket. Han har ikke haft nogen som helst Bemyndigelse til at udføre Polititjeneste, men har udøvet sin Bestilling som privat Nattevagt i ca tre Aar og er som saadan kendt af Byens Beboere og, som det maa antages, ogsaa af Poulsen og Hansen.

Det er endvidere oplyst, at han, der ved den her omhandlede Lejlighed ikke af Politiet blev direkte opfordret til at være behjælpelig med at rydde Gaden, ved tidligere Lejligheder i alvorlige Situationer om Natten har hjulpet Politiet paa Gaden, og det er af vedkommende Politibetjente udtalt, at han formentlig har anset det for sin Pligt ogsaa ved denne Lejlighed at hjælpe Politiet. Da Sværmen i Nyportstræde ikke var at formaa til at fjerne sig, gav Politibetjent Petersen Ordre til at rydde Gaden, og da Betjentene nu fremtog deres Stave, gjorde Tiltalte ogsaa dette og søgte sammen med Betjentene at drive Folk bort.

Det er uoplyst, om Hansen har taget Del i Opløbet eller blot staaet i Nærheden som Tilskuer, og der maa efter det Foreliggende gaas ud fra, at Poulsen ikke har været tilstede ved Opløbet, medens begge de Paagældende maa antages at have forholdt sig til en vis Grad modvillige — dog uden aktiv Modstand — overfor Politiets Bestræbelser for henholdsvis at splitte Opløbet i Nyportstræde og at forhindre Deltagere i dette i paany at samle sig i Nørregade. Da nu Tiltalte i Politiets Holdning overfor ham ved denne og tidligere lignende Lejligheder har haft Føje til at gaa ud fra, at de tilstedeværende Betjente ønskede hans Medvirken til Ordenens Opretholdelse, hvilket maatte være kendeligt for begge Anmelderne, findes disse ikke i Forhold til Tiltalte at kunne betragtes som sagesløse Personer i den i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1 forudsatte Forstand.

Der har imidlertid for Tiltalte, selv om han som bemærket med nogen Føje kunde anse sig beføjet til at anvende Magt overfor de Paagældende, ikke i disses Holdning foreligger noget, der kunde berettige til saa voldsom en Fremfærd som af ham udvist, og han vil derfor — med Bemærkning, at de Poulsen tilføjede Læsioner utvivlsomt skyldes Tiltaltes Slag — for sit saaledes udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 203 med en Straf, der passende vil kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i en Maaned.

Efter derom nedlagt Paastand vil Tiltalte derhos være at dømme til i Erstatning at betale til Poulsen 100 Kr og til Hansen et Beløb, der findes at burde bestemmes til 30 Kr.

Mandag den 20 September.

Nr 243/1926. **Albert Theilgaard** paakærer Østre Landsrets Beslutning af 3 September 1926.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Under denne Sag paakærer Tiltalte Albert Theilgaard en af Formanden for Østre Landsrets III Afdeling den 3 September 1926 truffet Beslutning om, at der bl a til Afhøring af forskellige Vidner ikke skal finde fornyet Forundersøgelse Sted i en ved Afdelingen verserende Straffesag mod Tiltalte. Da der imidlertid i Henhold til Retsplejelovens § 968, 2 Stk ikke kan rejses Kære mod denne Beslutning, som er afgivet under Sagens Forberedelse til Domsforhandling,

bestemmes:

Dette Kæremaal afvises.

Den paakærede Beslutning er saalydende:

Dommeren besluttede for at fremme Sagen, der har henstaaet i længere Tid, at de af Forsvareren nævnte Vidner skulde føres her for Landsretten i Forbindelse med Dokumentation og den øvrige Bevisførelse under Domsforhandlingen, idet der ikke i Retsplejelovens §§ 842 og 914 fandtes noget til Hinder herfor. Dommeren besluttede derhos under Henvisning til, at samtlige de fornævnte Vidner vil blive afhørt her for Landsretten, og at der ligeledes her for Landsretten vil kunne fremføres de af Forsvareren ønskede yderligere Oplysninger, ikke mod Anklagemyndighedens Protest at tage den af Forsvareren fremsatte Begæring om fornyet Forundersøgelse til Følge.

Hermed sluttede Ekstrasessionen.

Anden ordinære Session.

Fredag den 1 Oktober.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 222/1926 (**Rigsadvokaten** mod **Edouard August Glese**) blev Tiltalte anset efter Straffelovens § 144,

jfr § 133 og denne Bestemmelses Analogi, og efter dens § 269, 2 Stykke, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder. Under Sagen fandtes det bevist at Tiltalte for at opnaa den Fordel at kunne disponere over de ham som Postekspeditor betroede Pengeforsendelser til privat Brug dels havde tilintetgjort en Del af forskellige Postbude til ham afleverede Afregningskarter, dels falskelig havde udfærdiget en Del andre Afregningskarter i Stedet for de tilintetgjorte og indsendt disse falske Afregningskarter til Postkontoret i Herning, dels endelig havde undladt paa de daglige Indbetalingslister at medtage forskellige til Postekspeditionen indbetalte Beløb og først medtaget disse paa Indbetalingslisterne for senere Dage.

Nr 189/1925. Dommer **Rosenmeier** (Aagesen efter Ordre)
m o d

Arvingerne efter Frk **Marie Hansine Kofoed**, nemlig Enkefru **Elsine Margrethe Kofoed**, født **Kofoed**, Gaardejer **Conrad Carl Kofoed** m fl

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for et ved en Retsbetjentfuldmægtigs Forhold forvoldt Tab.

Østre Landsrets Dom af 29 Maj 1925: Sagsøgte, Dommer Rosenmeier, Neksø, bør til Sagsøgerne, Arvingerne efter Frøken Marie Hansine Kofoed, nemlig: 1. Enkefru Elsine Margrethe Kofoed, født Kofoed, Neksø, 2. Gaardejer Conrad Carl Kofoed af Randkløvegaard i Østermarie Sogn, 3. Gaardejer Holger Herman Kofoed af Bjerregaard i Pedersker Sogn, 4. Kontrolassistent Aage Munch Kofoed, Langebæk St, 5. Frøken Anna Elisabeth Kofoed, Brogaard i Pedersker Sogn, 6. Anker Adolf Kofoed, sammesteds, med Kurator, Gaardejer Carl Kofoed, sammesteds, 7. Poul Kofoed, sammesteds, med Værge, Gaardejer Carl Kofoed, sammesteds, 8. Eva Marie Kofoed, sammesteds, med Værge, Gaardejer Carl Kofoed, sammesteds, betale 9012 Kr 59 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 3 Januar 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Der tillægges Overretssagfører Thaarslund af Rønne og Højesteretssagfører Arne Kemp i Salær henholdsvis 50 Kr og 200 Kr, hos det Offenlige. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa der gaas ud fra, at Hemmingsen i Skiftesamlingen den 24 Maj 1924, hvor han optraadte som den, der handlede paa Dommer Rosenmeiers Ansvar, ikke behørigt gjorde de Mødende opmærksomme paa, at de efter Pro-

tokoltilførselns Indhold gav Samtykke til, at Boet overgik til privat Skifte, og heller ikke gjorde dem forstaaeligt, at det var Meningen, at han fremtidigt skulde være deres private Befuldmægtigede og i denne Egenskab skulde sidde inde med Boets Aktiver. Idet Dommer Rosenmeier herefter maa være ansvarlig overfor de Indstævnte for det af dem lidte Tab, vil Dommen overensstemmende med de Indstævnets Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til de Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dommer Rosenmeier, til de Indstævnte, Arvingerne efter Frk Marie Hansine Kofoed, nemlig Enkefru Elsine Margrethe Kofoed, født Kofoed, Gaardejer Conrad Carl Kofoed m fl, med 300 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Aagesen 200 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Det Appellanten Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 19 Oktober 1923 døde i Neksø Frøken Marie Hansine Kofoed. Den 12 November s A blev Skifteretten for Nexø Købstad m v sat paa den Afdøde tilhørende Eiendom i Neksø, hvor der foretoges Begyndelses- og Registreringsforretning, under hvilken Arveforholdene nærmere oplystes, og der registreredes som Boet tilhørende bl a Kontrabog Nr 274 med Sparekassen for Neksø og Omegn af Paalydende 8000 Kr.

I Skiftebogen er derhos tilført Følgende:

»Aar 1924 den 24 Maj Eftermiddag Kl 3 blev Skifteretten sat paa Dommerkantoret i Neksø og i den ordinære Skifteforvalter, Dommer Rosenmeiers Embedsforfald administreret af hans dertil bemyndigede Fuldmægtig, cand juris G Hemmingsen med Vidnerne, Dommerfuldmægtig Saaby Garde og Kontorist S Schrøder, begge af Neksø, hvor da afholdtes:

»Skiftesamling i Dødsboet efter Frøken Marie Hansine Kofoed af Neksø.

For Retten mødte:

1. Gaardejer Carl Kofoed af Brogaard i Pedersker Sogn som Kurator for Landmand Anker Adolf Kofoed, som født Væрге for de to umyndige Arvinger: Poul Kofoed, født den 13 August 1906, og Eva Marie Kofoed, født den 27 Maj 1910, og som Befuldmægtiget af Enkefru

Elsine Margrethe Kofoed, f Kofoed, af Neksø, Landmand Anker Kofoed af Brogaard i Pedersker Sogn og Landmand Aage Munch Kofoed, sammesteds, i Henhold til Fuldmagter, som fremlagdes,

2. Gaardejer Konrad Karl Kofoed af Randkløvegaard i Østermarie Sogn,

3. Gaardejer Holger Herman Kofoed af Bjerregaard i Pedersker Sogn, og

4. Frøken Anna Elisabeth Kofoed af Brogaard i Pedersker Sogn. Der blev saaledes givet Møde af og for samtlige Arvinger.

Arv og Gæld blev vedgaaet.

Efter de Mødtes Begæring blev Boet derefter udleveret dem til privat Skifte i Henhold til Skiftelovens § 75, idet det tilkendegaves dem, at de vilde have at indgive Opgørelse i Henhold til Skiftelovens § 78 inden den i Loven fastsatte Frist.

De Mødte erholdt udleveret og kvitterede ved deres Underskrifter i Skiftebogen for Modtagelsen af Boets Aktiv Kontrabog Nr 274 med Sparekassen for Neksø og Omegn med Paalydende 9310 Kr 17 Øre.

Skiftesamlingen sluttet.

Skifteretten hævet.

G Hemmingsen,

Fm.

Vidner:

Saaby Garde. S Schrøder.

Anna Kofoed. Carl Kofoed. Holger Kofoed.

Conrad Kofoed.«

Det er oplyst, at Fuldmægtig Hemmingsen, der havde behørig Bemyndigelse efter Retsplejelovens § 17 til paa Dommerens Ansvar at udføre de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger, selv har redigeret og skrevet Protokollatet, og at Retsvidnerne ikke var tilstede, men har underskrevet senere. Yderligere er det oplyst, at Kontrabogens Paalydende, der paa Grund af tilskrevne Renter var 9519 Kr 64 Øre, den 28 Maj 1924 er blevet hævet i Sparekassen og overført til Fuldmægtig Hemmingsens private Konto, sammesteds, at Beløbet — med Undtagelse af et Beløb, stort 507 Kr 05 Øre — er forbrugt af Hemmingsen, der paa Grund af forskellige af ham begaaede økonomiske Misligheder i Efteraaret 1924 tog sig af Dage, og at der ikke antages at være Dækning i hans Bo for det heromhandlede forbrugte Beløb 9012 Kr 59 Øre.

Under denne Sag har de paagældende Arvinger, der benægter at have andraget om Udlevering til privat Skifte eller paa nogensomhelst Maade at have givet Hemmingsen Fuldmagt til at optræde for dem, endsige hæve dem tilkommende Penge, paastaaet Dommer Rosenmeier i hans Egenskab af Skifteforvalter i den paagældende Retskreds tilpligtet at betale dem de nævnte 9012 Kr 59 Øre med Renter deraf, 5 pCt aarlig, fra den 28 Maj 1924.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Processen er anmeldt for Justitsministeriet og Finansministeriet, der begge har ladet møde ved den konstituerede Kammeradvokat uden dog at nedlægge nogen Paastand. Yderligere er Processen anmeldt for

Sparekassen for Neksø og Omegn, der ligeledes har ladet møde uden at nedlægge Paastand.

De fire Underskrivere af Protokollatet af 24 Maj 1924: Anna, Carl, Holger og Conrad Kofoed har for Retten forklaret, at de, som ved Brev fra Fuldmægtig Hemmingsen var indkaldt til at møde til Skiftesamling i Dødsboet »for at tage Bestemmelse om Vedgaaelse af Arv og Gæld m v«, ganske rigtig fik oplæst den Del af Protokollatet, der handler om saadan Vedgaaelse, men at Hemmingsen derimod ikke oplæste eller paa anden Maade gjorde dem bekendt med Protokollatets andet sidste Afsnit, og blot anviste dem det Sted i Protokollen, hvor de skulde underskrive, hvad de derpaa gjorde uden videre, idet de stoled paa ham, hvem de vil have anset som handlende i Egenskab af Skifteforvalter.

Sagsøgerne hævder, at Sagsøgte maa være ansvarlig overfor dem, dels fordi Hemmingsen fungerede paa hans Ansvar og hemmelig og bedragerisk har tilført bl a den Urigtighed, at Sparekassebogen udleveredes, dels fordi Sagsøgte som Skifteforvalter er at anse som den, der har et under offentlig Skifte staaende Bos Aktiver i sit Værge, og maa svare til dem, indtil det godtgøres, at de rettelig er afgivet fra Skifteretten til Arvingerne.

Sagsøgte gør til Støtte for sin Frifindelse gældende, at Sagsøgerne selv har sanktioneret, at Boet er overgaaet til privat Skifte, og at han, naar de vedkommende selv har underskrevet paa, at Sparekassebogen er udleveret dem, ikke kan have noget Ansvar for Hemmingsens uberettigede Forbrug af Beløbet.

Sagsøgte har forklaret, at det har været betroet Hemmingsen som Skifteretsfuldmægtig at opbevare de offentlige Boers Aktiver, at det var paalagt Hemmingsen at benytte Vidner ved Skifteretssessionerne, hvilket Paalæg det ikke er faldet Sagsøgte ind, at Hemmingsen sad overhørig, at han i Vinteren 1923—24 fik det Indtryk, at Skifterne trak noget længe ud og derfor af Hemmingsen forlangte en Fortegnelse bl a over de Boer, der var overgaaet fra offentligt til privat Skifte, hvilken Fortegnelse han dog ikke fik, at han derfor i Maj 1924 selv affattede en saadan Fortegnelse, hvorved visse Uregelmæssigheder kom for Dagen, at en vis Mistanke i Begyndelsen af Juni 1924 fandt nogen objektiv Bekræftelse, men at han dog ikke ansaa det som tilladeligt ved Henvendelser til Personer, der havde kvitteret for Ekstraditioner af Boer efter Skiftelovens § 75, at søge Bekræftelse paa, om det forholdt sig rigtigt med Aktivernes Udlevering.

Retten maa anse det som en Skifteforvalteren paahvilende Pligt selv at have Kontrol med de Aktiver, der er taget i Bevaring som tilhørende Boer under offentlig Skiftebehandling, og da det overfor de

Færdig fra Trykkeriet den 13 Oktober 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 19.

Mandag den 4 Oktober.

ovennævnte fire Personers bestemte Forklaringer, som der ikke findes Grund til at forkaste, ikke er godtgjort, at den paagældende Sparekassebog, der var registreret som tilhørende afdøde Frøken Koføeds under offentlig Skiftesamling henstaaende Bo, er udleveret til rette Vedkommende, findes Sagsøgte — uden at det bliver nødvendigt at komme ind paa, hvad der iøvrigt er anført i Sagen — at maatte være ansvarlig overfor Sagsøgerne for det derved lidte Tab, og han vil som Følge heraf være at dømme efter deres Paastand, dog at der i Overensstemmelse med en af Sagsøgte subsidiær nedlagt Paastand, kun vil kunne tilkendes Renter fra Stævningens Dato, den 3 Januar 1925.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 500 Kr, hvorhos der vil være at tilkende de for Sagsøgte, hvem der er meddelt fri Proces under Sagen, beskikkede Sagførere: Overretssagfører Thaaerslund af Rønne og Højesteretssagfører Arne Kemp, i Salær henholdsvis 50 Kr og 200 Kr, der vil være at udrede af det Offenlige.

Nr 350/1925. Dommer **Rosenmeier** (Aagesen efter Ordre)
m o d

Arvingerne efter Enke **Johanne Cathrine Andersen**, født **Pihl**, og tidligere afdøde Mand, Avlsbruger **Morten Peter Andersen**, nemlig Gæstgiver **Andreas Peter Andersen**, Fru **Laura Helene Larsen**, født **Andersen** m fl (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for et ved en Retsbetjentfuldmægtigs Forhold forvoldt Tab.

Østre Landsrets Dom af 4 December 1925: Sagsøgte, Dommer Rosenmeier, Neksø, bør til Sagsøgerne, Arvingerne efter Enke Johanne Cathrine Andersen, født Pihl, og tidligere afdøde Mand, Avlsbruger Morten Peter Andersen, nemlig: 1) Gæstgiver Andreas Peter Ander-

sen, Rønne, 2) Fru Laura Helene Larsen, født Andersen, i Ægteskab med Købmand Christian Larsen, Aakirkeby, 3) Skrædermester Julius Andersen, Aaker Sogn, 4) Fru Hansine Marie Jensen, født Andersen, i Ægteskab med Snedker Andreas Jensen, Aaker Sogn, 5) Fru Dora Thompson, født Mahler, i Ægteskab med Geo W Thompson, Wis, U S A, 6) George M Mahler, Neemah, Wis, U S A, 7) Fru Ida Na Green, født Mahler, i Ægteskab med Donavon G Na Green, Neemah, Wis, U S A, 8) Enkefru Marie Kristine Andersen, født Riis, af Møllevang i Østermarie Sogn, 9—10) Smedemester H P J Riis, ligeledes af Møllevang i Østermarie, som Værge for Dora Johanne Caroline Andersen, Petra Marie Andersen, Harald Riis Andersen og Esther Hansine Andersen, alle af Møllevang i Østermarie Sogn, betale 8785 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra den 1 Oktober 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Der tillægges Overretssagfører Pio i Salær 200 Kr og for Udlæg 27 Kr 50 Øre hos det Offenlige. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa der gaas ud fra, at Hemmingsen i Skiftesamlingen den 26 April 1924, hvor han optraadte som den, der handlede paa Dommer Rosenmeiers Ansvar, ikke behørigt gjorde de Mødende opmærksomme paa, at de efter Protokolltilførselns Indhold gav Samtykke til, at Boet overgik til privat Skifte, og heller ikke gjorde dem forstaaeligt, at det var Meningen, at han fremtidigt skulde være deres private Befuldmægtigede og i denne Egenskab skulde sidde inde med Boets Aktiver. Idet Dommer Rosenmeier herefter maa være ansvarlig overfor de Indstævnte for det af dem lidte Tab, vil Dommen overensstemmende med de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til de Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dommer Rosenmeier, til de Indstævnte, Arvingerne efter Enke Johanne Cathrine Andersen, født Pihl, og tidligere afdøde Mand, Avlsbruger Morten Peter Andersen, nemlig Gæstgiver Andreas Peter Andersen, Fru Laura Helene Larsen, født Andersen, m fl, med 300 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Aagesen 200 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Det Appellanten Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 Marts 1923 døde i Aaker Sogn paa Bornholm Enke Johanne Cathrine Andersen, f Pihl, der sad i uskiftet Bo efter sin afdøde Mand, Avlsbruger Morten Peter Andersen. Da der var flere umyndige og fraværende Arvinger, blev Fællesboet taget under offentlig Behandling ved Skifteretten for Neksø Købstad m v. Ved Registreringen den 19 April s A blev som Boet tilhørende taget i Skifterettens Bevaring 3 Stk Østifternes Kreditforeningsobligationer af Paalydende hver 2000 Kr, 1 Stk af Paalydende 1000 Kr, 1 Stk af Paalydende 200 Kr, alle à 4½ pCt, og lydende paa Ihændeher, samt et paa Kontrabog med Aakirkeby Sparekasse indestaadende Beløb, stort 1599 Kr 56 Øre, og kontant 1 Kr 31 Øre. Pengene er senere overflyttet paa Kontrabog med Sparekassen for Neksø og Omegn.

I Skiftebogen er tilført Følgende:

»Aar 1924 den 26 April Formiddag Kl 10 blev Skifteretten sat paa Dommerkontoret i Neksø og i den ordinære Skifteforvalter, Dommer Rosenmeiers Embedsforfald administreret af hans dertil bemyndigede Fuldmægtig, cand juris G Hemmingsen med Vidnerne, Dommerfuldmægtig Saaby Garde og Kontorist S Schrøder, begge af Neksø, hvor da afholdtes Skiftesamling i Dødsboet efter Enkefru Johanne Cathrine Andersen, f Pihl, af Kannikegaards Parcel i Aaker Sogn.

Skifteforvalteren bemærkede — — — at Arvingerne er.»

Disse angives derpaa, hvorefter det hedder:

»For Retten mødte:

1. Snedker Andreas Jensen, 39 Sg Pc i Aaker Sogn og Hustru Hansine Marie Jensen, født Andersen,
2. Enkefru Marie Kristine Andersen, f Riis, af Møllevang i Østermarie,
3. Smedemester H P J Riis af Møllevang i Østermarie som ad hoc beskikket Værge for de umyndige Arvinger: Dora Johanne Caroline Andersen, Petra Marie Andersen, Harald Riis Andersen og Esther Hansine Andersen i Henhold til Værgebeskikkelse, som fremlagdes,
4. Gæstgiver Andreas Peter Andersen, Rønne,
5. Købmand Christian Larsen, Aakirkeby, og Hustru Laura Helene Larsen, f Andersen,
6. Skrædermester Julius Andersen, Kannikegaards Parcel, Aaker, tillige som Befuldmægtiget af Dora Thompson, f Mahler, og Ægtefælle Geo W Thompson, og George M Mahler i Henhold til Fuldmagter, som fremlagdes.

Smedemester H P J Riis gav endvidere Møde som Tilsynsværge for den fraværende Arving Ida Na Green, f Mahler, og Ægtefælle Donald G Na Green i Henhold til Værgebeskikkelse, som fremlagdes.

Der blev saaledes givet Møde af og for samtlige Arvinger.

Arv og Gæld blev vedgaaet.

Efter de Mødtes Begæring blev Boet derefter udleveret dem til privat Skifte i Henhold til Skiftelovens § 75, idet det tilkendegaves dem, at de ville have at indgive Opgørelse i Henhold til Skiftelovens § 78 inden den i Loven fastsatte Frist.

De Mødte erholdt udleveret og kvitterede ved deres Underskrifter i Skiftebogen for Modtagelsen af Boets Aktiver, nemlig:«

Aktiverne nævnes derpaa med specificeret Angivelse af Obligationernes Serie og Numre og Kontrabogens Numer med angivet Paalydende 1968 Kr 43 Øre.

Derefter staar: »Skiftesamlingen sluttet. Skifteretten hævet.

G Hemmingsen,

Fm.«

Derunder findes de 8 ovennævnte Mødendes Underskrifter og de to Vidners Navne.

Fuldmægtig Hemmingsen havde behørig Bemyndigelse efter Retsplejelovens § 17 til paa Dommerens Ansvar at udføre de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger. Han havde paa Papir, mærket med hans private Stempel, indkaldt de Mødende til Skiftesamlingen uden at angive, hvad der skulde tages Beslutning om. Han havde selv redigeret og skrevet Protokollatet. Retsvidnerne var ikke tilstede, men har underskrevet senere.

De paagældende Aktiver var ikke fremme. De blev ikke, som angivet, udleveret de Mødende.

Obligationerne indleverede Hemmingsen Dagen efter til Neksø og Omegns Bank til Salg, og Provenuet er under 29 April s A krediteret hans Konto med 6122 Kr 24 Øre, og Kontrabogens Paalydende blev den 26 April ført over paa hans Konto.

Beløbene er forbrugt af ham, som paa Grund af forskellige af ham begaaede økonomiske Misligheder i Efteraaret 1924 tog sig af Dage. I hans Bo antages der ikke at være Dækning for de heromhandlede forbrugte Beløb.

Under denne Sag har de paagældende Arvinger, der benægter at have andraget om Udlevering til privat Skifte eller paa nogensomhelst Maade at have givet Hemmingsen Fuldmagt til at optræde for dem endsige realisere og forbruge dem tilkommende Penge, paastaaet Dommer Rosenmeier i hans Egenskab af Skifteforvalter i den paagældende Retskreds tilpligtet at betale dem i alt 8785 Kr, nemlig:

Obligationernes Kursværdi pr Stævningens Dato, den		
1 Oktober 1925	6120	Kr 00 Øre
Renter 4½ pCt af Obligationerne fra 1 Juli 1924 til		
30 September 1925	567	— 00 —
Kontrabogens Paalydende pr 26 April 1924	1985	— 73 —
hvor i er indbefattet Obligationsrenterne pr 1 Juli 1923		
og 1 Januar 1924 — Sparekasserenter 4 pCt aarlig		
fra 26 April 1924 til 30 September 1925	112	— 27 —

8785 Kr 00 Øre

Af dette Beløb paastaaes derhos Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 1 Oktober 1925.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, subsidiært mod Betaling af 8577 Kr 15 Øre, hvilket Beløb fremkommer ved, at han med Hensyn til Obligationerne i al Fald kun anser sig forpligtet til at tilsvare deres

Realisationsbeløb pr 29 April 1924, 6122 Kr 24 Øre, med Renter 4 pCt aarlig fra denne Dag.

Processen er anmeldt for Justitsministeriet og Finansministeriet, der begge har ladet møde ved den kst Kammeradvokat uden dog at nedlægge nogen Paastand. Yderligere er Processen anmeldt for Sparekassen for Neksø og Omegn, der ligeledes har ladet møde uden at nedlægge nogen Paastand.

Af Underskriverne af Protokollatet af 26 April 1924 har de 7 — nemlig Gæstgiver A P Andersen, Skrædermester Julius Andersen, Købmand Chr L Larsen, Snedker Andreas Peter Jensen, Fru Marie Kristine Andersen, Fru Laura Helene Larsen, f Andersen, og Fru Hansine Marie Jensen, f Andersen — afgivet Forklaring her for Retten. Om end disse Forklaringer ikke i alle Punkter falder sammen, og om end nogle af de Paagældende har erklæret, at deres Hukommelse med Hensyn til Enkelthederne svigter dem, maa Forklaringerne dog siges i det Store og Hele overensstemmende at gaa ud paa, at Protokollatet kun delvist er blevet oplæst, at Overtagelsen til privat Skifte og dens Betydning ikke er blevet gjort dem klart, at der Intet er sagt eller oplæst, hvorefter de kunde faa Opfattelsen af, at de kvitterede for Modtagelse af Aktiverne eller gav Hemmingsen nogen Fuldmagt med Hensyn til Aktiverne, samt at de kun underskrev i Tillid til, at det var Skifteretten, de havde med at gøre, og at et Bo, hvori der var umyndige og fraværende Arvinger, efter Lovene skulde behandles til Ende af Skifteretten.

Sagsøgerne hævder, at Sagsøgte maa være ansvarlig overfor dem, dels fordi Hemmingsen fungerede paa hans Ansvar og hemmelig og bedragerisk har tilført bl a den Urigtighed, at Aktiverne udleveredes, dels fordi Sagsøgte som Skifteforvalter er at anse som den, der har et under offentlig Skifte staaende Bos Aktiver i sit Værge og maa svare til dem, indtil det godtgøres, at de rettelig er afgivet fra Skifteretten til Arvingerne.

Sagsøgte har til Støtte for sin Frifindelsespaastand — næst at henviser til, at Hemmingsen efter sine Formueforhold paa det paagældende Tidspunkt ikke kan formodes at have villet handle bedragerisk — gjort gældende, at Sagsøgerne selv har sanktioneret, at Boet er overgaaet til privat Skifte, at de i al Fald maatte forstaa, at de ved deres Underskrift gav Hemmingsen i hans Egenskab af forretningsdrivende Dommerfuldmægtig den i saadanne Tilfælde almindelig brugte Bemyndigelse til paa deres Vegne at udarbejde Opgørelse og fordele Aktiverne, som de derfor ved deres Underskrift betroede ham personlig, og at Sagsøgte, der ved at se deres Underskrifter under Protokollatet maatte faa den Opfattelse, at Alt var i Orden, ikke kan have noget Ansvar for Hemmingsens uberettigede Forbrug af Midlerne.

Sagsøgte har forklaret, at det har været betroet Hemmingsen som Skifteretsfuldmægtig at opbevare de offentlige Boers Aktiver, at det var paalagt Hemmingsen at benytte Vidner ved Skifteretssessioner, hvilket Paalæg det ikke er faldet Sagsøgte ind, at Hemmingsen sad overhørig, at Sagsøgte i Vinteren 1923—24 fik det Indtryk, at Skifterne trak noget længe ud, og derfor af Hemmingsen forlangte en Fortegnelse

bl a over de Boer, der var overgaaet fra offentligt til privat Skifte, hvilken Fortegnelse han dog ikke fik, at han derefter i Maj 1924 selv af-fattede en saadan Fortegnelse, hvorved visse Uregelmæssigheder kom for Dagen, og at en vis Mistanke i Begyndelsen af Juni 1924 fandt nogen objektiv Bekræftelse. Sagsøgte har dog ikke — bortset fra et enkelt Tilfælde — indladt sig paa ved Henvendelser til Personer, der havde kvitteret i Skiftebogen for Ekstraditioner af Boer efter Skiftelovens § 75, at søge Oplysning om, hvorvidt det forholdt sig rigtigt med Aktivernes Udlevering.

Retten maa anse det som en Skifteforvalteren paahvilende Pligt selv at have Kontrol med de Aktiver, der er taget i Bevaring som tilhørende Boer under offentlig Skiftebehandling, og da det overfor de ovennævnte Personers Forklaringer, som der ikke findes Grund til at forkaste, ikke er godtgjort, at de paagældende Midler, der var registrerede som tilhørende afdøde Enke Andersens under offentlig Skiftebehandling henstaaende Bo, er udleveret til rette Vedkommende, findes Sagsøgte — uden at det bliver nødvendigt at komme ind paa, hvad der iøvrigt er anført i Sagen — at maatte være ansvarlig overfor Sagsøgerne for det derved lidte Tab, og da dette skønnes rettelig opgjort af Sagsøgerne, som ovenfor angivet, vil han være at dømme efter deres Paastand.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 500 Kr, hvorhos der vil være at tilkende den for Sagsøgte, hvem der er meddelt fri Proces, under Sagen beskikkede Sagfører, Overretssagfører Pio, i Salær 200 Kr samt for Udlæg 27 Kr 50 Øre, hvilke Beløb vil være at udrede af det Offenlige.

Tirsdag den 5 Oktober.

Nr 203/1926.

Rigsadvokaten

mod

Jens Theodor Julius Jensen (Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Næringslovens § 34, jfr § 75.

Dom afsagt den 26 November 1925 af Københavns Amts nordre Birks Ret: Tiltalte Jens Theodor Julius Jensen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offenlige.

Østre Landsrets Dom af 16 April 1926: Tiltalte Jens Theodor Julius Jensen bør inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse til Københavns Amts Fattiggasse bøde 10 Kr. Saa bør Tiltalte og betale

Sagens Omkostninger i begge Instanser, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører I Schrøder, 40 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret, dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte, Jens Theodor Julius Jensen, til Højesteretssagfører Bache 100 Kroner.

Underretsdommens Præmisser er saalydende:

Ifølge Anklageskrift af 7 November 1925 tiltales under denne Sag Detailhandler Jens Theodor Julius Jensen, der maa antages født 11 Juni 1873 i København og ikke tidligere tiltalt eller straffet, for Overtrædelse af Næringslovens § 34, jfr § 75 derved, at han siden 1913 har haft Udsalg af Cigarer m m fra en udenfor hans Bopæl, Strandvejen 149, Hellerup, paa Gaden anbragt, for alle tilgængelig Automat af sædvanlig Konstruktion, hvorved er bemærket, at han ingensinde samtidig har haft Udsalg fra aaben Butik.

Sagens Omstændigheder er:

Efter at han den 4 December 1897 havde erhvervet Næringsbevis paa Detailhandel i Hellerup, drev han indtil i Oktober 1913 saadan Handel fra aaben Butik i fornævnte Ejendom, samtidig med, at han paa Gaden udenfor i Aaret 1905 havde opstillet to Automater af anførte Art.

Da han imidlertid paa den foran anførte Tid opgav at drive Forretning fra Butik, men dog bevarede Næringsbeviset, lod han de to Automater, som han dog flyttede ca 10 Meter, vedblivende henstaa udenfor Ejendommen, i hvilken har bebor 3 Sal, og har han stadig holdt dem forsynet med Varer, medens han ellers ikke har drevet Forretning.

Han anser denne Fremgangsmaade for lovlig og har i hvert Fald været i god Tro.

Da Udsalg fra en Automat, til hvilken alle og enhver har Adgang, maa betragtes som ganske ligestillet med Udsalg fra en aaben Butik, og Benyttelsen af to Automater, der maa antages stillede tæt ved hinanden og udenfor samme Ejendom, ikke kan karakteriseres som to Udsalg, vil der ikke kunne paalægges Tiltalte noget Strafansvar for det skildrede Forhold, medens Sagens Omkostninger paalægges det Offenlige.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede af Københavns Amts nordre Birks Ret den 26 November f A afsagte Dom, ved hvilken Tiltalte Jens Theodor Julius Jensen er frifundet for den mod ham rejste Tiltale for Overtrædelse af Næringslovens § 34, er i Henhold til Justitsministeriets under 1 Marts d A dertil meddelte Tilladelse paaanket her til Retten af Anklagemyndigheden til Forandring til Skade for Tiltalte, der paastaas dømt efter det den 7 November f A udfærdigede Anklageskrift.

Tiltalte har for Landsretten henholdt sig til sin for Underretten afgivne Forklaring med Tilføjende, at hans Navn og Bopæl er angivet paa de i Sagen ommeldte, tæt ved Siden af hinanden staaende to Automater.

Da disse Automater ikke findes at kunne betragtes som en »aaaben Butik« eller at kunne ligestilles med en saadan i den Forstand, hvori Næringslovens § 34 maa antages at forstaa dette Udtryk, vil Tiltalte for Overtrædelse af denne Lovbestemmelse være at anse efter Næringslovens § 75 efter Omstændighederne med en Københavns Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde af 10 Kr.

Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger som nedenfor anført.

Torsdag den 7 Oktober.

Nr 195/1925. Aktieselskabet **Arbejdernes kooperative Byggeforening** (Steglich-Petersen)

mod

Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Appellanten et Rentebeløb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 6 Juni 1925: De Indstævnte, Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, bør for Tiltale af Sagsøgerne, A/S Arbejdernes kooperative Byggeforening, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse godtgøre de Indstævnte med 600 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Arbejdernes kooperative Byggeforening, til Indstævnte, Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne, A/S Arbejdernes kooperative Byggeforening, havde et Laan hos de Indstævnte, Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, og havde til Sikkerhed derfor deponeret forskellige Obligationer, men da Sagsøgeren fandt Laanet for dyrt, lykkedes det dem gennem Bankier Georg Andersen at skaffe Penge paa billigere Vilkaar. Forholdet ordnedes den 22 Januar 1925 saaledes, at Georg Andersen fra Irving Bank, Columbia Trust Co, New York, skaffede et Laan paa 1 250 000 Kr, hvilket Laan af den amerikanske Bank ydedes gennem Landmandsbanken til Georg Andersen, der kvitterede for Modtagelsen af Beløbet og efter Aftale med Byggeforeningens Repræsentanter deponerede til Sikkerhed i Landmandsbanken for Irving Banks Regning de samme Obligationer, Byggeforeningen tidligere havde deponeret i Landmandsbanken til Sikkerhed for dens Laan i denne Bank. For Modtagelsen af Depotet udstedte Landmandsbanken følgende til Bankier Georg Andersen stilede Recepisse:

»Recepisse b Nr 8730.

Modtaget af Hr Bankier Georg Andersen som Depot til Sikkerhed for Irving Bank Columbia Trust Co New York, i Anledning af et af denne til Hr Georg Andersen ydet Laan, stort Kr 1 250 000.

Kr 1 000 000 — er Een Million Kroner 4½ pCt Østift Kreditforobl, 11 Serie,

Kr 800 000 — er Otte Hundrede Tusinde Kroner 5 pCt Statens Boligfondobligationer,

hvorfor herved meddeles Tilstaaelse. Ved Depotets Udlevering bliver denne Recepisse at tilbagelevere i kvitteret Stand. Den kan paa Deponentens Bekostning mortificeres med 12 Ugers Varsel ved en i Berlingske Tidendes Morgenavis tre Gange indrykket Bekendtgørelse. Depotet kan udleveres mod Betaling af Kr 1 250 000 med paaløbne Renter à 6 pCt p a dog ikke før 3 — tre — Maaneder fra Dato uden særlig Instruktion fra Irving Bank, N Y.

København, den 22 Januar 1925.

pp. Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, Aktieselskab.
A. Nicolaysen.

Navn.«

Recepissens sidste Punktum blev under Forhandlingerne i Landmandsbankens Lokaler tilføjet paa Foranledning af Byggeforeningens Repræsentanter, der var tilstede i Banken den 22 Januar, da Forholdet blev ordnet. Ved samme Lejlighed udstedte Georg Andersen Veksel for de 1 250 000 Kr i Favør af Irving Bank. Byggeforeningen indfrieede samtidig Laanet i Landmandsbanken og kvitterede for Modtagelsen af de til Sikkerhed deponerede Obligationer. Under Forhandlingerne den 22 Januar havde Byggeforeningens Repræsentanter søgt Forholdet ordnet saaledes, at Byggeforeningen kom til at staa som Deponent med Hensyn til Obligationerne, men dette havde Underdirektør Nicolaysen, der optraadte paa Landmandsbankens Vegne, nægtet at gaa ind paa, idet han udtalte, at Landmandsbanken kun kunde have med Georg Andersen og Irving Bank at gøre. Den af Landmandsbanken fra Irving Bank modtagne Instruktion gik nemlig ud paa at udbetale 1 250 000 Kr til Georg Andersen mod Levering af hans 90 Dages Veksel og 1 800 000 Kr Obligationer.

Efter det under Sagen Oplyste overgav Georg Andersen den 22 Januar, medens han endnu opholdt sig i Landmandsbankens Lokale, hvor Forhandlingerne havde fundet Sted, den modtagne Recepisse til Byggeforeningens Sagfører, Overretssagfører Fritz Ortmann, efter at han havde skrevet sit Navn i blanco paa Recepissens Bagside.

Den 1 April 1925 forfaldt for 20 000 Kr Kupons for en Del af de til Sikkerhed deponerede Obligationer, og overensstemmende med Landmandsbankens sædvanlige Praksis blev Kuponerne hævede paa Forfaldsdagen og Provenuet krediteret en Konto for indgaaede Renter af Depotet. Den 7 April hævede Georg Andersen Kuponbeløbet i Landmandsbanken. Andersen tilbød Banken at skaffe Kvittering fra Byggeforeningen, men dette erklærede Banken for unødvendigt, og Georg Andersen kvitterede derefter skadesløst for Modtagelsen af de 20 000 Kr. Kvitteringen var underskrevet af Georg Andersen, men i den af ham forfattede Kvitteringstekst var det anført, at Beløbet modtoges for Regning Arbejdernes kooperative Byggeforening A/S.

Den 8 April tilstillede Georg Andersen Byggeforeningen en paa Privatbanken trukket Check for Kuponbeløbet 20 000 Kr, og Overretssagfører Ortmann, der modtog Checken, kvitterede samme Dag paa Byggeforeningens Vegne overfor Georg Andersen for Modtagelsen af »de pr 1 April 1925 forfaldne Kupons paa 800 000 Kr Statsobligfond m/ Kr 20 000.«

Georg Andersen standsede kort efter sine Betalinger, og da Checken blev præsenteret i Privatbanken, nægtedes den honoreret paa Grund af manglende Dækning.

Under nærværende Sag har Byggeforeningen paastaaet Landmandsbanken dømt til at betale 20 000 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 1 April 1925, til Betaling sker, idet Foreningen gør gældende, at Banken maa hæfte for Kuponbeløbet, der ikke er kommet Byggeforeningen, der var den, der havde Ret til Beløbet, i Hænde.

Til Støtte for sin Paastand har Byggeforeningen anført, at den omhandlede Recepisse var et negotiabelt Dokument, da den ikke indeholdt noget Forbehold med Hensyn til Overdragelighed, hvorfor Banken ikke

med frigørende Virkning kunde betale Kuponbeløbet til Georg Andersen, der ikke var Ihænde-haver af Recepissen. Endvidere er det fra Foreningens Side anført, at Obligationerne vel formelt var deponeret af Georg Andersen, men at Banken var vidende om, at Depotet faktisk blev stillet af Byggeforeningen, og at det var Foreningen, der var Ejer af de deponerede Obligationer, saaledes at Banken var paa det Rene med, at Georg Andersen ikke havde nogen Ret over de belaaente Værdipapirer. Efter Byggeforeningens Anbringende var Banken yderligere bekendt med, at Georg Andersen havde overdraget Recepissen til Byggeforeningen, idet Underdirektør Nicolaysen den 22 Januar 1925 havde været tilstede, saavel da det mellem Georg Andersen og Byggeforeningens Repræsentanter aftaltes, at Recepissen skulde paategnes in blanco af Georg Andersen og overleveres Foreningen, som da Paategningen og Overleveringen derefter fandt Sted overensstemmende med Aftalen, hvorhos Byggeforeningens Sagfører, Overretssagfører Ortmann, omkring den 1 April 1925 vil have fortalt Direktør i Landmandsbanken Oluf Nielsen, at Byggeforeningen havde Recepissen.

Byggeforeningen har endvidere anført, at Georg Andersen har kvitteret paa Foreningens Vegne, og da han ikke har haft nogen Bemyndigelse hertil, er Kvitteringen ikke bindende for Foreningen.

Landmandsbanken har paastaaet sig frifundet, idet den har gjort gældende, at Recepisser for haandfaaet Pant som den under Sagen omhandlede i Praksis ikke anses som negotiable Dokumenter og ej heller er egnede til at være Bærer af en Fordring, da Haandpanthaveren har Ret til at realisere Pantet. Landmandsbanken bestrider under alle Omstændigheder, at den foreliggende Recepisse kunde være et negotiabelt Dokument før den 22 April 1925, da Slutningsbestemmelsen i Recepissen sikrede Irving Bank, at Laanet blev staaende i tre Maaneder, idet Depotet i de første tre Maaneder efter den 22 Januar ikke kunde kræves udleveret uden særlig Instruktion fra Irving Bank.

Landmandsbanken, der erkender at have været vidende om, at de af Georg Andersen deponerede Obligationer tilhørte Byggeforeningen, har imidlertid nægtet før efter den 7 April at være bleven bekendt med, at Recepissen blev forsynet med en Paategning in blanco af Georg Andersen og derefter overgivet til Byggeforeningen. Banken, der efter sin Instruktion fra Irving Bank ikke vilde have med andre at gøre end Georg Andersen ved Stiftelsen af det nye Laan, vil ikke have været bekendt med det nærmere Mellemværende mellem Georg Andersen og Byggeforeningen.

Fra Landmandsbankens Side anføres det endvidere, at Banken, selv om Recepissen maatte være et negotiabelt Dokument, har været berettiget til at udbetale Kuponbeløbet til Georg Andersen som den oprindelige Kreditor, idet Reglen ved negotiable Papirer er den, at forfaldne Renter kan betales til den oprindelige Fordringshaver med frigørende Virkning, medmindre der er givet Underretning om, at Retten er overgaaet til en anden.

Endelig er det af Landmandsbanken anført, at Georg Andersen har haft Bemyndigelse af Byggeforeningen til at hæve Kuponbeløbet, idet han gjorde dette efter en af Overretssagfører Ortmann paa Foreningens

Vegne fremsat Anmodning, hvorhos Ortmann uden Protest modtog Georg Andersens Check for Beløbet og derhos godkendte Udbetalingen ved at give Georg Andersen Kvittering for Checken.

Byggeforeningen har bestridt, at der var givet Georg Andersen Bemyndigelse til at hæve det omhandlede Beløb, idet Overretssagfører Ortmann, der har procederet nærværende Sag for Sagsøgerne, har anbragt, at han, der ikke vil have troet, at Kuponbeløbet kunde hæves, kun har spurgt Georg Andersen, om Kuponerne var klippet, hvortil Georg Andersen svarede, at det skulde han nok ordne.

De ved Mødet i Landmandsbanken den 22 Januar tilstedeværende Medlemmer af Bestyrelsen, Overretssagfører Lauritz Jessen, Forretningsfører Peter Valdemar Sørensen og Forretningsfører Jens Frederik Poulsen, har afgivet Forklaring som Vidner.

Overretssagfører Jessen har bl a forklaret, at han mener, at Underdirektør Nicolaysen maa have været vidende om, at Recepissen blev transporteret, idet Vidnet føler sig overbevist om, at Arrangementet med Blancotransporten blev drøftet i Nicolaysens Overværelse, og Vidnet mener bestemt, at Nicolaysen af det Passerede maatte have forstaaet, at Byggeforeningen var Ihænde-haver af Recepissen.

Forretningsførerne Sørensen og Poulsen har begge overensstemmende forklaret, at Underdirektør Nicolaysen, saavidt de husker, ikke var gaaet ud af Værelset, da Georg Andersen paa Mødet den 22 Januar tilbød at transportere Recepissen til Byggeforeningen.

Underdirektør Alfred Peter Nicolaysen har som Vidne forklaret, at han paa Mødet den 22 Januar udtalte, at Banken kun vilde have med Georg Andersen at gøre, og Vidnet, der under Forhandlingerne flere Gange var borte fra det paagældende Værelse, mener ikke at have hørt, at Recepissen skulde transporteres til Byggeforeningen, og Vidnet saa ikke, at Recepissen blev transporteret in blanco af Georg Andersen. Vidnet har endvidere forklaret, at det ikke er noteret i Bankens Bøger, at Recepissen var borttransporteret, og at det vilde være bleven noteret i Bøgerne, hvis Banken havde faaet Meddelelse om Transporten.

Bankdirektør Oluf Nielsen har som Vidne forklaret, at han, der i Tiden fra 28 Marts til 14 April 1925 var i Udlandet, ikke husker, at det før efter den 14 April er blevet meddelt ham, at Recepissen var transporteret til Byggeforeningen, og Vidnet tror, at han vilde huske det, hvis det var blevet meddelt ham, ligesom Vidnet overfor en mundtlig Tilkendegivelse vilde have forlangt skriftlig Meddelelse.

Fhv Vekselerer Søren Hans Georg Andersen har som Vidne forklaret, at han ikke ved, om Underdirektør Nicolaysen paa Mødet den 22 Januar 1925 bemærkede, at Vidnet gav Blancopaategning paa Recepissen, samt at han ikke med Sikkerhed tør sige, at Nicolaysen overhovedet har hørt, at der blev talt om, at Vidnet skulde give en saadan Paategning. Vidnet har endvidere forklaret, at han senere fra Overretssagfører Ortmann modtog en telefonisk Henvendelse, som Vidnet forstod som en Opfordring til at hæve Kuponerne, samt at Vidnet foreslog Ortmann, at Vidnet skulde have en Provision for sin Ulejlighed med at hæve Kuponerne, men frafaldt det, da Ortmann ikke vilde gaa ind paa det. Vidnet har endelig forklaret, at der, da Vidnet sendte Ort-

mann Checken paa Kuponbeløbet, ikke fremkom nogen Protest imod, at Vidnet havde hævet Beløbet.

Efter de saaledes foreliggende Oplysninger findes det mod Bankens Benægtelse ikke bevist, at Banken var blevet gjort bekendt med, at Receptissen af Georg Andersen var overdraget til Byggeforeningen.

Da Byggeforeningen ved at lade Georg Andersen deponere Obligationerne har legitimeret Andersen som berettiget til at raade over de paagældende Værdipapirer, har Landmandsbanken, saa længe der ikke var givet den behørig Underretning om, at Raadigheden var overgaaet til Byggeforeningen, været berettiget til at udbetale Kuponbeløbet til Deponenten, og da det som anført mod Bankens Benægtelse ikke er bevist, at den havde faaet Underretning om, at Receptissen var overdraget til Byggeforeningen, vil Banken allerede herefter være at frifinde, hvorved bemærkes, at det ikke kan komme i Betragtning herimod, at Georg Andersen i Kvitteringens Tekst anførte, at han modtog Beløbet for Byggeforeningens Regning, idet Beløbet i Henhold til det Anførte faktisk er kommet den i Hænde, til hvem Banken kunde betale med frigørende Virkning, og som altsaa i Forholdet til Banken var rette Vedkommende. Det bliver herefter ikke nødvendigt yderligere at komme ind paa, hvad Parterne iøvrigt har anført til Støtte for deres Paastande. Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne efter Omstændighederne at burde godtgøre de Indstævnte med 600 Kr.

Nr 133/1926.

Rigsadvokaten

m o d

Niels Peter Sørensen (Steglich-Petersen),

der tiltales for Bedrageri.

Dom afsagt den 26 November 1925 af Retten for Nykøbing Sjø K ø b s t a d m v: Tiltalte, fhv Gaardejer i Staarup Niels Peter Sørensen af Ellinge Kohave, bør hensættes i simpelt Fængsel i en Maaned og i Erstatning betale til Sagfører Ingvorsen, Holbæk, 630 Kr, til Dommerfuldmægtig Wineken, sammesteds, 562 Kr 50 Øre samt betale Sagfører Borre 30 Kr foruden Sagens øvrige Omkostninger. De idømte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 14 Januar 1926: Tiltalte, Niels Peter Sørensen, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage. Med Hensyn til de Tiltalte idømte Erstatninger og til Udredelsen af Sagens Omkostninger i første Instans bør den indankede Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten, derunder i Salær til den for Tiltalte beskikkede Forsvarer for denne Ret, Overretssagfører Gottl Jacobsen, 40 Kr, udredes af Tiltalte. De idømte Er-

statninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

Som udtalt i Landsrettens Dom kan de ved Salgene tage Ejendomsforbehold ikke forstaaes som indeholdende et Forbud mod, at Tiltalte overhovedet solgte Dyrene inden Købesummerne ved Forfaldstid var erlagt. Det findes derhos, som Sagen foreligger, betænkeligt at gaa ud fra, at Tiltalte — om hvis økonomiske Stilling paa den Tid, da Salgene fandt Sted, der ikke foreligger fuldt tilstrækkelige Oplysninger — har været klar over, at han handlede retstridigt ved at foretage Salgene uden samtidig at betale. I Henhold til det Anførte vil Tiltalte være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offenlige.

Thi kendes for Ret:

Niels Peter Sørensen bør for det Offenliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Sagfører Borre 30 Kroner, i Salær til Overretssagfører Gottl Jacobsen 40 Kroner og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Steglich-Petersen 150 Kroner, udredes af det Offenlige.

Underretsdømmens Præmisser er saalydende:

Ved Anklageskrift fra Statsadvokaten for Sjælland af 18 November 1925 er fhv Gaardejer Niels Peter Sørensen, født i Yderby, Odden Sogn, den 4 Januar 1877, ustraffet, nu boende i Ellinge Kohave, i Henhold til Retsplejelovens § 687 a sat under Tiltale for bedrageligt Forhold efter Straffelovens § 257 til Straf og Erstatning.

1) derved, at han, efter at han i Henhold til et den 21 Februar 1923 oprettet Forlig havde afkøbt Handelsmændene Johs Nielsen og Knud Larsen ved Sagfører Ingvorsen som Inkassator 14 Grise for en Købesum af 600 Kr, der skulde betales senest den 21 Juli 1923 og saaledes, at Ejendomsretten var forbeholdt Sælgerne, indtil Betaling fandt Sted, har solgt de nævnte Grise uden at have fyldestgjort Sælgeren.

2) derved, at han, efter at han paa en den 16 Februar 1924 paa Svovlbjerg afholdt Auktion paa sædvanlige Auktionsvilkaar, derunder Forbehold af Ejendomsret for Inkassator, indtil Betaling fandt Sted, havde købt 5 Svin for en Købesum af 562 Kr 80 Øre, har solgt Svinene uden at have fyldestgjort Sælgeren.

Tiltalte har paastaaet sig frifundet.

Ved Tiltaltes og Vidneres Forklaringer, der tildels strider mod Tiltaltes, maa Følgende anses for at være godtgjort.

ad 1. I det Forlig, som Tiltalte underskrev den 21 Februar 1923, findes følgende Passus: »Ejendomsretten til det Solgte med eventuelle Frugter overgaar først til Køberen samtidig med Betalingen og er Inkassator, hvis han ønsker det, berettiget til at forlange det Solgte med Frugter tilbageleveret.«

Tiltalte har hævdet, at dette Ejendomsforbehold ikke tydeligt nok blev tilkendegivet ham. Efter de afgivne Vidneforklaringer og det iøvrigt Oplyste, bl a at nogle af ham paa Bognæsgaarden i 1922 købte Grise atter blev frataget ham, da han ikke betalte eller skaffede Kautionsister, kan det imidlertid ikke betvivles, at Tiltalte var klar over Ejendomsforbeholdet og dets Rækkevidde i civilretlig Henseende.

Endvidere har Tiltalte anført, at der i Salgsforliget intet staar om, at Salg af det Købte, førend Købesummen er betalt, medfører Strafansvar. Det kan imidlertid ikke betvivles, at Tiltalte var klar over, at det var retstridigt at sælge Grisene, og det kan ikke fritage ham for Straf, at han ikke troede, det var strafbart.

Fremdeles har Tiltalte anført, at Sælgerne og Sagfører Ingvorsen meget godt vidste, at han var Grisehandler, der kun købte Grisene for straks at sælge dem igen, saa at de maa have været klar over, at Ejendomsforbeholdet ikke skulde tages for højtideligt. Tiltalte var imidlertid i Salgsforliget anført som Gaardejer og ikke som Grisehandler, og han havde i Forliget opgivet at eje en fast Ejendom med et Tilliggende af ca 16 Tdr Land. Det maa ogsaa anses for rigtigt, naar begge Sælgerne i Retten som Vidner har forklaret, at Tiltalte sagde, at han vilde opfede Grisene paa sin Gaard.

Da Tiltalte den 21 Februar 1923 købte de 14 Grise, var de kun 6—7 Uger gamle, altsaa langtfra slagterimodne. Tiltalte har hævdet, at nogle af Grisene døde ret hurtigt, men han har ikke omtalt dette til nogen af de Interesserede. De øvrige solgte han i Løbet af nogle faa Dage til forskellige Handelsmænd og forbrugte de indkomne Penge og betalte ikke Sagfører Ingvorsen i Holbæk nogetsomhelst, hverken straks eller til Forfaldsdagen, den 21 Juli s A eller senere.

Dennes og Sælgerens Tab maa opgøres saaledes:

14 Grise à 40 Kr	560 Kr 00 Øre
Inkassationslær 12½ pCt	70 — 00 —
	<hr/>
	630 Kr 00 Øre

Renter 1 pCt maanedlig fra 21 Juli 1923. Omkostninger ved Eksekutionen i Tiltaltes Ejendom Matr Nr 5 a af Staarup af Hartkorn 1 Td 4 Skp den 17 Oktober 1923 og Omkostninger ved Tinglæsningen og Auktionsmøder

204 — 67 —
834 Kr 67 Øre

Ved Tvangsauktionen den 28 Januar 1925 indkom til Dækning af denne Fordring

164 — 12 —
Resttab 670 Kr 55 Øre,

der maa anses uerholdeligt hos Tiltalte, som Intet ejer. Dette er paa-staaet erstattet hos Tiltalte af Sagfører Ingvorsen, som dog har Regres til de to Sælgere.

Det af Tiltalte udviste Forhold findes ikke at kunne henføres under Straffelovens § 257, men at rammes af Straffelovens § 253.

Med Hensyn hertil bemærkes imidlertid, at Tiltalte har forlangt Sagen paadømt i første Instans ved Landsretten. Naar Tiltalte er rejst ved Underretten, har dette kun kunnet ske i Henhold til den paaberaabte Paragraf i Retsplejelov 11 April 1916, jfr Lov Nr 300 af 30 Juni 1922 § 61, nemlig § 687 a, der kun hjemler Paatale ved Underret, naar Straffen ikke kan overstige Fængsel eller Tvangsarbejde. Straffebestemmelserne i § 251—255 hjemler imidlertid alle foruden Fængsel tillige Strafarbejde, og det gælder kun § 256 om mindre betydende Bedragerier, at Straffens Maksimum er Fængsel.

Tiltalen findes nu ikke at være til Hinder for Anvendelse af § 256, og ikke heller findes det at være nogen Hindring for Benyttelsen af denne mildere Paragraf, at Forholdet egenlig falder ind under den strenge Paragraf med samme Indhold, nemlig § 253.

Tiltalte vil derfor være at anse med Straf efter Straffelovens § 256, jfr § 253, og have at give Sagfører Ingvorsen Erstatning, dog ikke mere end 630 Kr, idet dennes øvrige Erstatningskrav er af udelukkende civilretlig Karakter.

ad 2. I Konditionerne for den af Dommerfuldmægtig Wineken i Holbæk paa Svovlbjerggaard den 16 Februar 1924 afholdte Løsøreauktion indeholder Post 2 en saalydende Passus: »Præsteres Betalingen ikke til rette Tid eller paa Anfordring, er Inkassator berettiget til at forlange det Købte tilbageleveret, idet Inkassator indtil Betalingens fulde Erlæggelse forbeholder sig Ejendomsretten over de bortsolgte Effekter med Frugter, over hvilken Køberen altsaa ikke retsgyldig kan disponere.« Tiltalte har erklæret, at han ikke hørte Konditionerne, men ikke betvivler, at Konditionerne indeholdt et Ejendomsforbehold af sædvanlig Slags.

Tiltalte har endvidere anført ligesom ad 1, at der intet stod om, ligesaa lidt som han vidste, at Salg var strafbart, og fremdeles, at han

Trykfejl og Rettelser

S 364 L 3 f n: Fredag den 1 Oktober, læs Lørdag den 2 Oktober.

S 365 L 1 f o: 1 Oktober, læs 2 Oktober.

S 365: Efter L 12 f o indskydes Mandag den 4 Oktober.

S 366—368 L 1 f o: 1 Oktober, læs 4 Oktober.

Færdig fra Trykkeriet den 20 Oktober 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 20.

Torsdag den 7 Oktober.

har opgivet, at han var Grisehandler. Paa disse Indsigelser kan der ikke lægges mere Vægt end ad 1.

Endelig har Tiltalte anført, at de 5 Svin, som han købte for 100 Kr + Salær 12 Kr 50 Øre pr Styk, var 5—6 Maaneder gamle og slagterimodne. Han sendte dem dog ikke straks til Slagteriet, men tog dem hjem til sin Gaard i Staarup. Da der et Par Dage efter kom en Handelsmand fra Nykøbing, solgte Tiltalte derhos alle 5 Svin for lidt over det samme Beløb kontant, som han selv havde givet for dem paa Kredit og forbrugte Pengene.

Fuldmægtig Wineken har i Retten forklaret, at da Svinene kun kostede 100 Kr pr Styk, gik han ud fra, at de knap nok var tjenlige til Slagteriet, og at han i hvert Fald ikke havde givet Tiltalte Lov til at sælge dem.

Saaframt Tiltalte havde opdrættet Svinene og ladet dem slagte, naar de var modne dertil, kunde dette ikke anses for at være i Strid med Ejendomsretten, idet denne ved Svin maa forstaas med det Forbehold, at de baade kan og skal slagtes, naar de er modne dertil, idet de derefter taber i Værdi.

I det foreliggende Tilfælde kan dette Forbehold og den deraf følgende Straffrihed for Forbrug af Pengene ikke komme Tiltalte til Gode, da denne kun havde haft Svinene i et Par Dage og solgte dem til en Handelsmand.

Tiltalte vil derfor som ad 1) være at anse efter Straffelovens § 256, jfr § 253, og Straffen vil under eet for begge Forhold være at fastsætte til simpelt Fængsel i en Maaned.

Fuldmægtig Wineken har opgjort sit Tab saaledes:

5 Svin à 100 Kr	500 Kr 00 Øre
12½ pCt heraf i Salær	62 — 50 —
	<hr/>
	562 Kr 50 Øre
Omkostninger ved Udpantning og Tvangsauktion, der intet udbragte	50 — 60 —
	<hr/>
	613 Kr 10 Øre

og paastaet sig tilkendt 562 Kr 80 Øre, nemlig 30 Øre i Porto. Der vil under nærværende Sag være at tilkende ham 562 Kr 50 Øre.

Tiltalte vil derhos have at betale sin Forsvarer, Sagfører Borre, Nykøbing Sj, hvem der under Forundersøgelsen er tillagt 20 Kr i Salær, endvidere 30 Kr i Salær foruden Sagens øvrige Omkostninger.

Under Sagen, der er behandlet efter Retsplejelovens § 926, har Tiltalte ikke været fængslet eller anholdt.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede, af Retten for Nykøbing Sj Købstad m v den 26 November 1925 afsagte Dom er paaanket her til Retten, dels af Tiltalte Niels Peter Sørensen under Paaberaabelse af, at han ikke har gjort sig skyldig i noget strafbart Forhold, dels af Anklagemyndigheden til Dommens Forandring til Skade for Tiltalte, der paastaas dømt efter Straffelovens § 257 i Overensstemmelse med det under 18 November f A udfærdigede Anklageskrift, samt til Skærpelse af den Tiltalte idømte Straf.

Ved Salget af de i Sagen omhandlede 14 Grise og 5 Svin eller »Fedesvin« maa Sælgeren have været paa det Rene med, at Grisene eller Svinene agtedes solgt af Tiltalte senest til de Tidspunkter, da Dyrene var modne til Slagtning. Det fremgaar af Sagen, at dette Tidspunkt for de den 21 Februar 1923 købte Grises Vedkommende vilde være indtraadt før Forfaldstiden for Betalingen af disse den 21 Juli s A, ligesom de den 16 Februar 1924 købte 5 Svin vilde være modne til Slagtning kort Tid efter Købet og i hvert Fald længe før Forfaldstiden for Betalingen af disse Dyr den 15 September s A. Det ved Salget til Tiltalte tagne Ejendomsforbehold kan saaledes ikke være at forstaa som indeholdende et Forbud mod, at Tiltalte overhovedet solgte Dyrene, inden Købesummen ved Forfaldstid var erlagt, men kun som et Forbehold om, at de ved Tiltaltes Videresalg af Dyrene indkomne Købesummer tilkom Tiltaltes Sælgere og straks vilde være at indbetale til disse.

Da Tiltalte — der efter Anklageskriftet ikke vil kunne straffes for at have købt Dyrene til Videresalg uden Hensigt til at betale Købesummerne — har til egen Fordel forbrugt de ved Videresalget indvundne Købesummer uden senere at have betalt disse til hans Sælgere, maa han anses for skyldig i et efter Straffelovens § 257 strafbart Forhold, og Straffen findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage.

Med Hensyn til de Tiltalte idømte Erstatninger og til Udredelsen af Sagens Omkostninger i første Instans vil den indankede Dom kunne stadfæstes.

Fredag den 8 Oktober.

Nr 311/1925. Frøken **Margrethe Sørensen** (Cohn)
 mod
Holger Hansen (Stein efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at tilbagebetale Indstævnte Købesummen for en solgt Forretning.

Østre Landsrets Dom af 31 Oktober 1925: Sagsøgte, Frøken M Sørensen, bør til Sagsøgeren, Holger Hansen, dels betale 1800 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 14 August 1925, til Betaling sker, dels udlevere den ovennævnte Veksel pr 1 Januar 1926, stor 500 Kr. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellantinden paastaaet sig frifundet mod Udlevering af Vekseln paa 500 Kroner og Betaling af 388 Kroner 50 Øre. Indstævnte har paastaaet Dommen stadfæstet.

Ifølge Sagens Oplysninger, som tildels er tilvejebragt efter Dommens Afsigelse, har Indstævnte kort før den 12 August 1925 meddelt Ejerindens Fuldmægtig, at han ikke ønskede Lejemaalet godkendt. Det kan imidlertid efter det Foreliggende ikke antages, at dette har været afgørende for Godkendelsens Nægtelse. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den efter Proceduren foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der den for Indstævnte beskikkede Sagfører, Højesteretssagfører Stein 150 Kroner, der udredes af det Offenlige.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 3 Juli 1925 aikøbte Sagsøgeren, Holger Hansen, Sagsøgte, Frk M Sørensen, en Blomster- og Frugtforretning, beliggende Istedgade 23 her i Staden, med Varer og Inventar for en Købesum af 2300 Kr til Overtagelse den 4 s M, »alt med Forbehold af Værtens Sanktion«. Den 12 August 1925 tilskrev Kontorchef J P Sørensen Sagsøgte et Brev, hvori han paa Ejerinden, Frk S Bruuns Vegne meddelte, at Ejerinden efter anstillet Undersøgelse ikke ønskede som Lejer i Sagsøgtes Sted at antage Sagsøgeren. Dennes Sagfører krævede herefter i Skrivelse af 13 s M til Sagsøgte Handlen ophævet samt Tilbagebetaling af de af Sagsøgeren erlagte 1800 Kr foruden Tilbagelevering af en Veksel pr 1 Januar 1926, stor 500 Kr, hvorhos Forretningen stilledes til Sagsøgtes Disposition. Den 15 s M tilskrev Sagsøgeren Sagsøgte, at Forretningen lukkedes samme Aften, og at Nøglerne kunde afhentes hos ovennævnte Sagfører.

Under Sagen søger Sagsøgeren Sagsøgte til Betaling af 2021 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 14 August 1925, til Betaling sker, og til Udlevering af ovennævnte Veksel, udstedt af Sagsøgeren den 3 Juli 1925.

Sagsøgte paastaar Frifindelse og Dom for 111 Kr 50 Øre, nemlig Telefonafgift for Juli Kvartal 1925, 36 Kr 50 Øre, og 3 Afdrag à 25 Kr pr 1 Juli, 1 August og 1 September 1925 paa Købesummen for en Vægt.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Sagsøgte forinden hun underskrev Købekontrakten, havde henvendt sig til Kontorchef Sørensen angaaende Forretningens Afstaaelse, men at Kontorchef Sørensen havde forbeholdt sig at godkende Køberen, samt at han, der var bortrejst i Tiden fra den 27 Juni til den 23 Juli 1925, derefter efter Konference med Parterne skønnede, at Sagsøgeren ikke vilde kunne drive Forretningen med passende økonomisk Udbytte, hvorfor han afsendte Brevet af 12 August 1925.

Idet nu Handlen som Følge af Værtens Nægtelse af Sanktion — hvilken Nægtelse ikke, som hævdet af Sagsøgte, kan anses retstridigt fremkaldt af Sagsøgeren — maa betragtes som bortfaldet, og idet Forretningen maa anses stillet rettidigt til Sagsøgtes Disposition, vil Sagsøgte, der iøvrigt senere har solgt Forretningen til en Tredjemand, ikke kunne undgaa at fralægge sig den af Sagsøgeren erlagte Købesum.

Med Hensyn dernæst til et af Stævningskravet omfattet, af Sagsøgeren betalt Huslejebeløb, stort 221 Kr, for Tiden 15 Juli til 15 Oktober 1925 bemærkes, at da Sagsøgeren først den 10 September 1925 har rømmet et i Forretningen værende Baglokale, som han indtil da lejlighedsvis har benyttet til privat Brug, vil det herommeldte Krav ikke kunne støttes paa Handlens Bortfald, og det vil derfor ikke kunne tages til Følge.

Efter det Anførte, og idet de ovennævnte, af Sagsøgte udredede 111 Kr 50 Øre efter Omstændighederne ikke vil kunne belastes Sagsøgeren, vil der være at give denne Dom for 1800 Kr samt Vekslen.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Måndag den 11 Oktober.

Nr 105/1926.

Rigsadvokaten
mod

Kai Rasmussen (I Kondrup),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 15 April 1926: Tiltalte Kai Rasmussen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, dog saaledes, at Fuldbyrdselsen af den idømte Straf udsættes, og Straffen efter 5 Aars Forløb efter denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 Kapitel III foreskrevne Betingelser overholdes, og Tiltalte derhos inden en Maaned fra denne Doms Afsigelse i Erstatning til Firmaet Bøggild & Jacobsen betaler Kr 475,52. Sagens Omkostninger her for Retten udredes af Tiltalte, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Gottlieb Jacobsen, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste, dog at det for Straffens Udsættelse og Bortfald fastsatte Vilkaar med Hensyn til Erstatnings Betaling findes at burde bortfalde.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at det for Straffens Udsættelse og Bortfald fastsatte Vilkaar med Hensyn til Erstatnings Betaling bortfalder, og at 5-Aars Fristen regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører I Kondrup 150 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Københavns Byrets 3 Afdeling, tiltales Kai Rasmussen

for i Juli Maaned 1925 som Prokurist i A/S Bruse & Co ved urigtige Foregivender om dette Selskabs økonomiske Forhold, herunder særlig: at Selskabet — foruden at have Aktiekapitalen i Behold — havde ind-

tjent et Overskud paa 5—6000 Kr, og at han af sin Svigerfader havde faaet et Tilskud paa 5—6000 Kr, at have forledt Grosserer Charles Bøggild af Firmaet Bøggild & Jacobsen til at genaabne en tidligere ydet, men senere inddraget Kredit i Selskabets Favør, hvorefter Selskabet fik Varer leveret for ialt Kr 635,52, af hvilket Beløb Selskabet, der senere er gaaet fallit, har været ude af Stand til at betale Kr 475,52.

Tiltalte er født den 10 Februar 1897 og ikke fundet forhen straffet.

Tiltalte har forklaret, at han, da han ved den omhandlede Lejlighed talte med Grosserer Bøggild, omtalte, at han havde faaet 4000 Kr af sin Svigerfader, og at det havde hjulpet ham en Del, samt at han havde gode udestaaende Fordringer, ligesom han ikke har villet benægte, at han tillige udtalte, at hans Firma arbejdede tilfredsstillende; derimod har han benægtet at have udtalt sig som i Anklageskriftet anført.

Da det imidlertid ved de af Grosserer Charles Bøggild og Frk Else Edith Nørgaard for Byretten afgivne og for Landsretten gentagne Vidneforklaringer maa anses bevist, at Tiltalte har fremsat de ham paasigtede Udtalelser, — der efter det om Tiltaltes Firma Oplyste er urigtige, hvilket maatte staa Tiltalte klart — og dermed opnaaet en almindelig Kredit, der forud var ham unddraget, og som har medført Tab for Grosserer Bøggild, vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 257 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, dog saaledes, at Fuldbyrdselen af Straffen vil kunne udsættes under de i midlertidig Lov af 1 April 1911 Kapitel III foreskrevne Betingelser, naar derhos Tiltalte inden en Maaned fra denne Doms Afsigelse i Erstatning til Firmaet Bøggild & Jacobsen betaler Kr 475,52.

T i r s d a g d e n 1 2 O k t o b e r .

Nr 38/1926. Gaardejer **P Ryeholm** (Bache efter Ordre)

m o d

Gaarslev Sogneraad (Møldrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at overtage Hvervet som Kasserer for det indstævnte Sogneraad.

Vestre Landsrets Dom af 9 December 1925: Sagsøgte, Gaardejer P Ryeholm, bør overtage og udføre Hvervet som Kasserer for Sagsøgerne, Gaarslev Sogneraad. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges de for Parterne beskikkede Sagførere ved Landsretten, Overretssagførerne Ejstrup og Jørgensen, i Vederlag hver 100 Kr, som udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde op-
hæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
I Salær for Højesteret tillægges der Højeste-
retssagførerne Bache og Møldrup hver 150 Kro-
ner, der udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgte, Gaardejer P Ryeholm af Gaarslev, i to Valg-
perioder, nemlig fra 1 April 1917 til 31 Marts 1925, havde været Medlem
af og Formand for Gaarslev Sogneraad, blev han ved Sogneraadvalget
i Foraaret 1925 paany opstillet og valgt med det højeste Stemmetal.
Som Følge heraf indvarslede Sagsøgte det nyvalgte Sogneraad til kon-
stituerende Møde, og i dette Møde blev Gaardejer Johannes Knudsen af
Gaarslev valgt til Formand, medens Sagsøgte blev valgt til Kasserer.
Saavel forinden Mødet som under selve Mødet protesterede Sagsøgte
mod at blive valgt til denne Post, og da han stadig fastholdt sin Væg-
ring, har Sagsøgerne, Gaarslev Sogneraad, under nærværende Sag paa-
staaet Sagsøgte tilpligtet at overtage og udføre Hvervet som Kasserer
for Gaarslev Sogneraad. Sagsøgte har paastaaet sig frifundet.

I den af Vejle Amtsraad under 30 Oktober 1913 stadfæstede Vedtægt
for Gaarslev Sogneraads Forretningsførelse findes bl a følgende Be-
stemmelser:

»§ 3.

Formanden fører Forhandlingsprotokollen og leder Raadets Møder,
i Tilfælde af Formandens Forfald overtages hans Plads af Kassereren.

— — —

§ 5.

— — — Formanden — — — er pligtig til inden hvert Aars — — —
første Maj at tilsende Kassereren de Oplysninger, der er nødvendige for
denne ved Affattelsen af — — — Aarsregnskabet.

§ 6.

Af Raadet vælges en Kasserer blandt Raadets Medlemmer, der be-
søger Kassererforretningerne og Regnskabsførelsen for Kommunen un-
der Ansvar for Raadet. Kassereren opbevarer Kommunens Pengeskab,
samt de til Regnskabsførelsen nødvendige Bøger, Dokumenter, Skatte-
lister o s v.

Han udsender Selvangivelsesblanketter og foretager ved Ligningens
Tilendebbringelse de nødvendige Skatteudregninger, udskriver Skattebø-
ger og Skattesedler samt Restancelister til Inkassation.

Alle Kommunen iøvrigt tilfaldende Indtægter oppebæres af Kassere-
ren, der drager Omsorg for, at den Del af Kassebeholdningen, som ikke

udkræves til Dækning af løbende Udgifter, frugtbargøres i en Bank eller Sparekasse.

— — —

§ 8.

Den til Formanden bevilgede Medhjælpssum deles lige imellem denne og Kassereren.

— — —«

Af Sagens Oplysninger fremgaar det endvidere, at efter Vedtægten's Stadfæstelse har — ogsaa i de Aar, hvor Sagsøgte var Formand for Sogneraadet — et andet af Medlemmerne været Kasserer i Overensstemmelse med Vedtægtsbestemmelserne.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte i første Række gjort gældende, at de nysnævnte Bestemmelser i Vedtægten er stridende mod Forskrifterne i Landkommunalloven af 6 Juli 1867 — navnlig dennes § 12, 1 Stk 2 Pkt, og § 28, 1 Pkt — om at Regnskabsførelsen m m paahviler Formanden, og at derfor Vedtægten i denne Henseende, uanset at den er stadfæstet af Amsraadet, ikke er bindende for Sagsøgte.

Da imidlertid Sagsøgerne, efter Forskriften i nævnte Lovs § 14, 5 Stk, med Amsraadets Samtykke har kunnet give vedtægtsmæssige Bestemmelser om Udførelsen af de forskellige Forretninger, og Sagsøgte derhos efter Lovens § 11, 1 Stk, 3 Pkt, er pligtig at udføre de særlige Hverv, som Sogneraadet maatte paalægge ham, findes det ikke ved foranførte Bestemmelser at være afskaaret at paalægge Sagsøgte Hvervet som Kasserer i det Omfang, som Vedtægtsbestemmelserne angiver, saa meget mere som de sognekommunale Kassererforretninger ikke særlig er henlagt til Formanden.

Sagsøgte har dernæst anført, at da han i 8 Aar har været Formand for Gaarslev Sogneraad, og Kassererens Virksomhed bestaar i Udførelse af Forretninger, hvis Varetagelse, naar ingen anden Ordning er truffet, paahviler Formanden, maa han i Henhold til Bestemmelsen i oft-nævnte Lovs § 11, 1 Stk 4 Pkt, være berettiget til nu at kræve sig fritaget for Kassererhvervet.

Da sidstnævnte Lovbestemmelse imidlertid alene giver den, der i en Periode har været Sogneraadformand, Ret til at vægre sig ved paany at overtage selve Formandsstillingen, findes Bestemmelsen ikke at kunne hjemle Sagsøgte, der som Kasserer alene skal udføre de i Vedtægten nærmere angivne regnskabsmæssige Forretninger, nogen Ret til at kræve Fritagelse for disse, selv om de, som af ham hævded, maatte være lige saa byrdefulde som Formandens Forretninger.

Efter det saaledes Anførte vil Sagsøgte i Overensstemmelse med Sagsøgernes Paastand være at dømme til at overtage og udføre det oft-ommeldte Kassererhverv.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-hæves.

Der bliver at tillægge de for Parterne beskikkede Sagførere ved Landsretten i Vederlag hver 100 Kr, som vil være at udrede af det Of-fenlige.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 184/1926 (**Rigsadvokaten mod Lars Peter Mortensen**) blev Tiltalte for 6 Gang begaaet groft Tyveri i Medfør af Straffelovens § 232 anset med Tugthusarbejde i 5 Aar.

Onsdag den 13 Oktober.

Nr 58/1926. Aktieselskabet **Arbejdernes Bogførings- og Revisionsinstitut** (Ahnfelt-Rønne)

mod

Sølv- og Pletvarefabrikant **M Kiertzner's Konkursbo** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om det indstævnte Bos Ret til at erholde Fal-
lentens Forretningsbøger udleveret fra Appellanten.

Østre Landsrets Dom af 23 Februar 1926: De Sagsøgte, Ak-
tieselskabet Arbejdernes Bogførings- og Revisionsinstitut, bør til Sag-
søgerne, Sølv- og Pletvarefabrikant M Kiertzners Konkursbo, udlevere
de ovennævnte Forretningsbøger med Bilag. Sagens Omkostninger
bør de Sagsøgte betale Sagsøgerne med 150 Kr. At efterkommes inden
15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den af Appellanterne for Højesteret nedlagte Paastand gaar
principalt ud paa, at Udleveringen af Forretningsbøgerne
med Bilag betinges af, at Indstævnte til Appellanterne betaler
2083 Kroner 97 Øre. Subsidiært paastaar Appellanterne Ud-
leveringen gjort afhængig af, at Indstævnte i Nationalbanken
stiller Sikkerhed kontant eller i sikre Pengeeffekter for det nævnte
Beløb, saaledes at Appellanterne af denne Sikkerhed kan forlange
Dækning for det fulde Beløb, hvortil deres Fordring i Konkurs-
boet maatte blive fastsat ved endelig Kendelse eller Dom.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Ind-
stævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne at
burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger for Højesteret betaler
Appellanterne, Aktieselskabet Arbejdernes
Bogførings- og Revisionsinstitut, til Indstævnt-

te, Sølv- og Pletvarefabrikant M Kiertznerns Konkursbo, med 300 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sølv- og Pletvarefabrikant M Kiertzner, der havde økonomiske Vanskeligheder, havde gennem nogle Aar af Prokurist M Warburg modtaget Forstrækninger, som ialt androg over 120 000 Kr. Da det kom til et Brud mellem Kiertzner og Warburg, og Førstnævnte derfor ønskede Klarhed over sin økonomiske Stilling og navnlig over Forholdet til Warburg, henvendte han sig i Februar 1925 til de Sagsøgte under nærværende Sag, Aktieselskabet Arbejdernes Bogførings- og Revisionsinstitut, og anmodede dem om at foretage en Revision af hans Forretningsbøger omfattende Tiden fra August 1920. De Sagsøgte fik i den Anledning overleveret Forretningens Bøger, og da Fabrikant Kiertznerns Bogholderiske frattraadte sin Stilling i Tiden omkring 1 Marts 1925, erholdt de Sagsøgte i Begyndelsen af nævnte Maaned yderligere udleveret alt hans Regnskabsmateriale for tillige at besørge den løbende Bogføring.

Da de Sagsøgte skønnede, at Fabrikant Kiertzner var insolvent, afkrævede de ham en Sikkerhedsstillelse for et Beløb af 1200 Kr til Sikkerhed for Betalingen af det dem tilkommende Honorar og saaledes, at Sikkerheden kunde forhøjes, efterhaanden som Arbejdet skred frem. Kiertzner, hvem Oplydelsen af dette Krav formentlig voldte Vanskeligheder, stillede ikke Sikkerheden, men sendte med Skrivelse af 1 April 1925 de Sagsøgte en Kundeveksel paa 310 Kr 18 Øre, og dette Beløb er senere indgaaet til dem.

Da de Sagsøgte ikke fik Sikkerheden, idet Kiertzner holdt dem hen med Løfter, havde de — antagelig i Begyndelsen af April 1925 — i Kiertznerns Nærværelse en Samtale med dennes Sagfører om Forholdet, og da de derunder udtalte som deres Formening, at de havde Tilbageholdelsesret i det i deres Besiddelse værende Regnskabsmateriale til Sikkerhed for deres Honorarkrav, ytrede Sagføreren, at han delte denne Anskuelse.

De Sagsøgte besørgede i den følgende Tid Bogføringen og arbejdede med Revisionen. I Begyndelsen af Oktober 1925 anmodede Kiertzner de Sagsøgte om omgaaende at faa en Opgørelse for Tiden fra 28 Februar 1925 til 1 August s A, og da de Sagsøgte nægtede at fremkomme med en saadan Opgørelse eller at arbejde videre, medmindre de fik et Afdrag paa mindst 1200 Kr eller Sikkerhed for Beløbet, afleverede Kiertzner den 12 Oktober 1925 om Morgenen til de Sagsøgte Kundevekser til Paalydende 617 Kr 65 Øre samt Sølvtøj til Værdi af ca 900 Kr. Samme Dag blev Kiertznerns Bo paa Begæring af Prokurist Warburg taget under Konkursbehandling af Københavns Sø- og Handelsrets Skifteretsafdeling. De Sagsøgte, der ikke forinden Dekretet blev afsagt, var bekendt med,

at Konkursbegæring var indgivet, har erkendt at være pligtig at udlevere til Konkursboet de den 12 Oktober fra Kiertzner modtagne Værdier.

Da de Sagsøgte under Anbringende af, at de overfor Kiertzner har Tilbageholdelsesret i det dem overgivne Regnskabsmateriale for deres Tilgodehavende paa Honorar og Udlæg i Anledning af det udførte Bogførings- og Revisionsarbejde, og at de derfor maa have samme Ret overfor hans Konkursbo, har nægtet at udlevere Regnskabsbøgerne med Bilag til Boet, medmindre Tilgodehavendet, som de har opgjort til 2083 Kr 97 Øre, blev betalt, har dette under denne Sag paastaaet de Sagsøgte tilpligtet at udlevere Sagsøgerne de i deres Besiddelse værende, Fallenten tilhørende Forretningsbøger og Regnskabsbilag. Subsidiært paastaar Sagsøgerne Skifteretten, der behandler Konkursboet, samt Kurator og Kreditorudvalg i Boet kendt berettiget til paa de Sagsøgtes Kontor at gøre sig bekendt med og tage Udskrifter af Fallentens Bøger med videre i et nærmere betegnet Omfang.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Sagsøgerne anfører navnlig, at Skifteretten og Boets Bestyrelse ikke vilde kunne varetage de dem ved Konkursloven paalagte Pligter, medmindre de faar Besiddelsen af Fallentens Forretningsbøger med Bilag eller i hvert Fald Adgang til at gøre sig bekendt med deres Indhold. Og saafremt de kun kunde faa Adgang dertil mod at betale de Sagsøgte deres Tilgodehavende hos Fallenten, vilde der ske en efter deres Mening uberettiget Begunstigelse af denne Kreditor i Forhold til Boets øvrige Kreditorer, hvilket in concreto vilde være saa meget mere ubegrundet, som de Sagsøgte — i al Fald — straks efter Bøgernes Modtagelse var klar over Kiertzners Insolvens og formenes at maatte have forstaaet, at hans Konkurs var nær forestaaende. Sagsøgerne gør endelig den Betragtning gældende, at Fallenten i Følge Forholdets Natur maa have Ret til hos den, der efter Overenskomst med ham fører hans Forretningsbøger, at gøre sig bekendt med det Bogførte, og samme Ret maa tilkomme hans Bo.

De Sagsøgte anbringer, at de som Følge af de derom i dansk Ret almindelig gældende Regler maa have Tilbageholdelsesret over Regnskabsbøgerne med Bilag for det Krav, som de for deres Arbejde med Regnskabet har paa Fallenten, og denne Ret maa nyde samme Beskyttelse overfor Konkursboet som overfor Fallenten. De anser sig ikke pligtige til at tilstede Fallenten eller Boet Adgang til Bøgernes Indhold; thi en saadan Adgang vilde gøre selve Tilbageholdelsesretten illusorisk.

Da der imidlertid findes at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at Konkursboet, uanset om de Sagsøgte i Forhold til Fallenten maatte have Tilbageholdelsesret over de ovennævnte Forretningsbøger med Bilag som en Følge af den ved Bogførings- og Konkurslovgivningen givne Beskyttelse for Kreditorernes Interesse i Tilstedeværelsen af den for Konkursens behørig Gennemførelse nødvendige Bogføring har Krav paa at erholde Besiddelsen af de oftnævnte Bøger med Bilag, vil Sagsøgernes principale Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 150 Kr.

Torsdag den 14 Oktober.

Nr 308/1925. Afbygger **Karl Emil Vilhelm Christiansen** (Steglich-Petersen)

mod

Fru **Marie Christiansen**, f Larsen (Henriques),

betræffende Separation.

Dom afsagt af Hillerød Købstads Ret den 26 Maj 1925: Sagsøgeren, Afbygger Karl Emil Vilhelm Christiansen, og Sagsøgte, Fru Marie Christiansen, født Larsen, bør være separerede. Det mellem Parterne bestaaende Formuefællesskab ophæves. Forældremagten over de fornævnte Fællesbørn tillægges Sagsøgte for Separationstidens Varighed, for Sønnens Vedkommende dog kun indtil hans fyldte 15 Aar, hvorefter Forældremagten over Sønnen overgaar til Sagsøgeren. Sagsøgeren bør, saa længe Sagsøgte beholder Forældremagten over Sønnen, efter Overøvrighedens nærmere Bestemmelse svare Bidrag til hans Underhold og Opdragelse. Sagens Omkostninger hæves.

Østre Landsrets Dom af 4 September 1925: Forældremyndigheden over de ovennævnte Ægtefællers Fællesbørn tillægges Appellantinden, Fru Marie Christiansen, født Larsen, for Separationstidens Varighed. Indstævnte Afbygger Karl Emil Vilhelm Christiansen bør betale Bidrag til Appellantindens og Børnenes Underhold i Separationstiden efter Overøvrighedens nærmere Bestemmelse. Iøvrigt bør Underrettsdommen ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Indstævnte til Appellantinden med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at han og Indstævnte separeres saaledes, at Forældremagten over Børnene tillægges ham, og saaledes, at han ikke kommer til at betale Underholdsbidrag til Indstævnte. Indstævnte paastaar paa sin Side Landsrettens Dom stadfæstet.

For Højesteret er det oplyst, at Ægtefællerne i Begyndelsen af December f A er flyttet fra hinanden og nu bor hver for sig. Endvidere er det oplyst, at Parterne har skiftet, og at hvers Boslod udgjorde ca 6000 Kroner.

Efter det under Sagen Oplyste bærer Indstævnte Hovedskylden for, at Samlivet mellem Parterne er blevet ødelagt, og som Sagen herefter foreligger findes den at burde afgøres derhen, at Landsrettens Dom stadfæstes, forsaavidt angaar dens Bestemmelse om Parternes Separation, at Forældremagten over Dren-

gen tillægges Appellanten og Forældremagten over Pigen Indstævnte, og at det ikke paalægges Appellanten at betale Underholdsbidrag til Indstævnte og det Barn, som forbliver hos hende. Det bemærkes herved, at begge Parter maa antages at være lige vel egnede til at opdrage Børnene, at deres økonomiske Forhold skønnes at være omtrent ens, og at man ved at tildele Indstævnte Forældremagten over Pigen bl a har taget Hensyn til Barnets Køn og Alder.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dombør, forsaavidt angaa den Bestemmelse om, at Appellanten, Afbygger Karl Emil Vilhelm Christiansen, og Indstævnte, Fru Marie Christiansen, f Larsen, bør være separerede, ved Magt at stande. Forældremagten over Drengen tillægges Appellanten og Forældremagten over Pigen Indstævnte. Sagens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende af Sagsøgeren, Afbygger Karl Emil Vilhelm Christiansen, Trollesminde Mark, mod sammes Hustru Marie Christiansen, født Larsen, boende sammesteds, anlagte Sag har Sagsøgeren paastaet Dom til Separation saaledes, at Fællesboet deles ved Overøvrighedens Bestemmelse, samt at Forældremyndigheden over de i Ægteskabet fødte Fællesbørn Kai Gunnar Eigil Christiansen, født den 29 April 1914, og Ebba Elisa Eleonora Christiansen, født den 17 Marts 1919, tilkendes ham.

Sagsøgte har procederet til Frifindelse, idet hun for det Tilfælde, at Dom til Separation gives, dels har paastaaet Forældremagten over Børnene tillagt hende, dels har paastaaet Sagsøgeren tilpligtet at svare Underholdsbidrag til hende og Børnene.

Sagsøgeren har protesteret mod at paalægges Bidragspligt.

Parterne, som den 31 Maj 1913 indgik Ægteskab, har siden da samlevet.

Sagsøgeren har anbragt, at Samlivet med Hustruen efterhaanden er blevet uudholdeligt for ham paa Grund af Hustruens Ufordragelighed.

Sagsøgte har erkendt, at Forholdet ikke er godt, men har tillagt Sagsøgeren Skylden herfor.

Efter Forklaringer, afgivet af Parterne selv og adskillige af deres Naboer, maa det antages, at Forholdet mellem Ægtefællerne er ganske

ødelagt, uden at der kan oplyses anden Grund hertil end indbyrdes dyb Uoverensstemmelse. Som Følge heraf vil der under Hensyn til Bestemmelsen i Lov Nr 276 af 30 Juni 1922 § 53, 2 Stk, ikke kunne nægtes Sagsøgeren Dom til Separation.

I Medfør af samme Lovs § 66 vil Formuefællesskabet være at op hæve.

Da der efter foreliggende Oplysninger maa gaas ud fra, at Sagsøgte opdrager og plejer Børnene godt, og da disse paa Grund af deres ringe Alder skønnes indtil videre at burde forblive hos Moderen, vil Forældremagten være at tillægge Sagsøgte i Separationstiden, for Drengens Vedkommende dog kun til hans fyldte 15 Aar, hvorefter Forældremagten bør overgaa til Sagsøgeren.

Sagsøgeren vil være at tilpligte efter Overøvrighedens nærmere Bestemmelse at svare Underholdsbidrag til Drengen, saa længe denne er Moderens Forældremagt undergivet, hvorimod der efter det om Parternes Formueforhold og Arbejdsevne Oplyste ikke findes Anledning til at paalægge Sagsøgeren at svare Underhold til Sagsøgte og til Datteren.

Sagens Omkostninger vil være at hæve.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Hillerød Købstad m v den 26 Maj 1925 og paastaas af Appellantinden forandret saaledes, at Forældremyndigheden over Ægtefællernes Fællesbarn Kai Gunnar Eigil Christiansen tillægges hende i Separationstiden uden Begrænsning, samt at Indstævnte tilpligtes at svare Underholdsbidrag til hende og Børnene i Separationstiden efter Overøvrighedens nærmere Bestemmelse.

Indstævnte paastaar Dommen forandret principalt i Overensstemmelse med den af ham for Underretten nedlagte Paastand, subsidiært derhen, at han fritages for at betale Bidrag til Sønnens Underhold og Opdragelse.

Efter det for Landsretten Oplyste maa det billiges, at Forældremyndigheden over Børnene ved Underretsdommen er tillagt Appellantinden, men den for Sønnens Vedkommende fastsatte Begrænsning findes at maatte bortfalde.

Efter Sagens Oplysninger findes det derhos at maatte paalægges Indstævnte at betale Bidrag til Appellantindens og Børnenes Underhold i Separationstiden.

Ved Underretsdommens Bestemmelse om Sagens Omkostninger findes det at kunne have sit Forblivende.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Indstævnte at burde betale Appellantinden med 150 Kr.

I Overensstemmelse med det Anførte vil Dommen være dels at forandre, dels at stadfæste.

Fredag den 15 Oktober.

Nr 233/1925. Grosserer **Thor E Tulinius (Meyer)**
mod

Rederiet for S/S »**Irene Maria**«, Aktieselskabet Dampskibsselskabet **Dania** (I Kondrup),

betræffende Betaling for Overliggedage.

Sø- og Handelsrettens Dom af 15 Juni 1926: Sagsøgte, Grosserer Thor E Tulinius, bør til Sagsøgerne, S/S »Irene Maria«s Rederi, Aktieselskabet Dampskibsselskabet »Dania«, betale 2800 Kr med Renter 6 pCt p a fra den 23 Januar d A, til Betaling sker, men bør iøvrigt for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Medens Appellanten ligesom for Sø- og Handelsretten procederer til Frifindelse, gaar den af det indstævnte Rederi for Højesteret nedlagte Paastand ud paa, at Appellanten dømmes til at betale Rederiet 6383 Kroner 33 Øre med Renter, nemlig dels det Beløb af 2800 Kroner, der ved Dommen er tilkendt Rederiet, dels 3583 Kroner 33 Øre i Overliggedagspenge for Tiden fra den 8 Maj 1924 Kl 8 Formiddag til den 12 Maj s A Kl 7,30 Eftermiddag.

For Højesteret har Rederiet frafaldet sit Anbringende om, at Certepartiet maa forstaaes saaledes, at Rederiet efter eget For-godtbefindende kunde vælge, om det for Overliggedagspengene vilde holde sig til Befragteren eller til Modtagerne.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Certeparti af 19 Februar 1924 befragtede Sagsøgte Grosserer Thor E Tulinius det Sagsøgerne Aktieselskabet Dampskibsselskabet »Da-

nia« tilhørende S/S »Irene Maria« til at udføre en Rejse fra Trapani til forskellige nærmere nævnte Pladser paa Island med en Ladning Salt in bulk. Det hedder i Certepartiet, at Fragten skulde betales i København og dernæst at Fragten skulde betales kontant ved Udlosningen og rigtig Udlevering af Ladningen fri for Kommission, »Ladningen skal afskibes paa sædvanlig Maade (as customary) og skal udlosses med 250 Tons pr Arbejdsdag, saafremt Vejret tillader Losning (Søn- og Helligdage undtaget). Laste- og Lossetiden skal begynde, naar Damperen er parat til at laste og losse. Hvis Damperen ikke er ekspederet indenfor den anførte Tid, skal Befragterne eller Modtagerne betale Overliggedagspenge til en Pris af 800 Kr pr løbende Dag eller pro rata for en Del af en Dag.«

Damperen ankom til Trapani den 17 Marts 1924, og samme Dag Kl 11 Fm meldte Kaptajnen sig lasteklar overfor Afskiberne Societa Italiana Esportazione Sali.

Der laa imidlertid andre Dampere og indtog Ladning, og først den 22 Marts Kl 1,30 Em begyndte Indlastningen i »Irene Maria«. Den 2 April Kl 12 var Indladningen færdig, og Damperen havde da indtaget ialt ca 2904 Tons. Samme Dag inden Afgangen lod Kaptajnen forkynde Protest overfor Afskiberne, idet han gjorde Krav paa Godtgørelse for langsom Indladning og Overliggedagspenge.

Den 22 April ankom Damperen til Island og ankrede Kl 4,10 Em paa Berufjord. Den næste Dag begyndte Losningen. Kaptajnen havde fra Sagsøgte faaet nærmere Ordre om, hvormeget der skulde losses hvert Sted, samt om at udlevere Saltet til de forskellige Modtagere, selv om disse ikke kunde præsentere Konnossementer, idet Konnossementerne ikke kunde være paa Island inden Skibets Ankomst, og det gjaldt om ikke at opholde Skibet.

Udlosningen forsinkedes paa flere af Pladserne særlig paa Grund af daarligt Vejr, og den 7 Maj meddelte Kaptajnen Sagsøgtes Repræsentant, at Lossetiden udløb den 8 Maj Kl 8 Fm i Henhold til Certepartiet, saaledes at Skibet var paa demurrage fra nævnte Klokkeslet. Kaptajnen fortsatte imidlertid Losningen, der først var tilendebragt den 12 Maj Kl 7,30 Em.

Idet Sagsøgte nu gør gældende, at der er paaløbet Overliggedage saavel ved Indlastningen som ved Udlosningen, har de paastaet Grosserer Thor E Tulinius dømt til at betale et Beløb opgjort til Kr 8466,66 med Renter 6 pCt p a fra Stævningens Dato den 23 Januar d A, til Betaling sker. Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Med Hensyn til Indlastningen gør Sagsøgerne gældende, at Dagene den 17, 18, 20 og 21 og Halvdelen af den 22 Marts, i hvilken Tid »Irene

Færdig fra Trykkeriet den 27 Oktober 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — Bredgade 32.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 21.

Fredag den 15 Oktober.

Maria« laa i Trapani Havn og ventede paa at komme til at laste, maa regnes som Overliggedage; denne Tid udgør $4\frac{1}{2}$ Dage og Overliggedagspengene 800 Kr pr Dag, ialt 3600 Kr. Sagsøgerne har herved henvist til Certepartiets Bestemmelse om, at Lastetiden skal begynde, naar Damperen er parat til at laste; dette var Tilfældet, da Kaptajnen den 17 Marts Kl 11 Fm meldte sig klar.

Sagsøgte har bestridt, at de nævnte Dage kan regnes som Overliggedage, og har henvist til Certepartiets Bestemmelse om, at Indlastningen skal ske »as customary«. Han gør gældende, at al Indlastning i Trapani sker efter Tørn, og at »Irene Maria«s Tørn først skulde begynde, efter at en anden Damper S/S »Jessie« var færdig, men »Irene Maria« kom endda til at begynde i Ekstra-Tørn. Dertil kommer, at Kaptajnen har underskrevet et af Afskiberne udfærdiget »Time-sheet«, i hvilket det udtrykkeligt hedder, at da Indlastningen i Trapani finder Sted efter Tørn i Overensstemmelse med det lokale Handelskammers Betænkning af 1920 og 1921, blev Damperen af force majeure tvunget til at ligge nogle Dage og vente paa Tørn; endvidere siges det, at der til Lastning i regulær Tørn er anvendt $3\frac{1}{2}$ Dage, og alle de resterende er Dage, som er sparet ved Lastningen. Naar Tilfældet saaledes er det, at det er Kutyme i Trapani, at Indlastning finder Sted efter Tørn, har »Irene Maria« indtaget sin Ladning »as customary«. Til Bevis paa Kutyemen har Sagsøgte fremlagt et Eksemplar af det af Handelskamret i Trapani approberede Reglement. Det hedder blandt andet heri, at ethvert Firma, der driver Eksport af Havsalt, kan indlade fra 300—400 Tons pr Dag, og at hvis samme Firma har mere end en Damper til Indladning, sker Indladningen efter Tur. Dette var netop Tilfældet, idet Afskiberne, da »Irene Maria« kom til Havnen, havde to andre Dampere under Indladning.

Subsidiært har Sagsøgte hævdet, at Overliggedagenes Antal kun kan sættes til 2; dels maa den 17 Marts fragaa, idet Kaptajnen først meldte sig lasteklar fra den 18 at regne, hvilket han har bekræftet i det omtalte »Time-sheet«, dels var Forholdet det, at da »Irene Maria« først begyndte at laste, indtog det gennemsnitlig pr Dag betydelig mere end de i Handelskamrets Reglement omtalte 300—400 Tons pr Dag. Efter Sagsøgtes Beregning skulde Indlastningen først være tilendebragt i Lø-

bet af $7\frac{1}{2}$ Dage, og han kommer herved til, at Overliggedagenes Antal kun kan sættes til 2, hvilket svarer til 1600 Kr.

Sagsøgerne har bestridt, at der foreligger nogen egenlig Kutyme om Tørn i Trapani. Der er angaaende dette Forhold fremlagt forskellige ikke indbyrdes overensstemmende Erklæringer fra Mæglerkorporationen i København paa den ene Side og The Baltic- and White Sea Conference og Dansk Dampskibsrederiforening paa den anden Side.

Som Sagen foreligger, kan det ikke anses for godtgjort fra Sagsøgtes Side, at den af ham paaberaabte Kutyme er fastslaaet som gældende i Trapani Havn; men selv bortset herfra maa der gives Sagsøgerne Medhold i, at naar Certepartiet indeholder Bestemmelse om, at Lastetiden skal begynde, naar Damperen er parat til at laste, maa Befragterne, der ikke har sikret sig ved nogen udtrykkelig og klar Bestemmelse i Certepartiet, bære Risikoen ved, at Skibet skal vente paa Tørn, og Liggedagene maa begynde at dreje fra Skibets Ankomst. At Bestemmelsen »as customary« er skrevet til i Certepartiet, medens Bestemmelsen om, at Lastetiden skal begynde, naar Damperen er parat til at laste, er trykt, kan ikke komme i Betragtning herimod, da Bestemmelserne ikke behøver at læses i Modstrid med hinanden. Der kan saaledes ikke gives Sagsøgte Medhold i hans principale Paastand.

Hvad den subsidiære Paastand angaar, har Kaptajnen i Retten erkendt, at han først meldte sig lasteklar overfor Afskiberne fra den 18 Marts at regne, og Sagsøgerne kan derfor ikke kræve Overliggedagspenge for den 17 Marts; derimod findes det — idet det bemærkes, at der Intet er oplyst om, at »Irene Maria« har indtaget sin Last ekstraordinært hurtigt — ikke godtgjort fra Sagsøgtes Side, at det skulde være Kutyme i Trapani, at der kun blev indlastet 300 à 400 Tons om Dagen, og Sagsøgtes Krav om, at Overliggedagenes Antal sættes til 2, kan derfor ikke tages tilfølge, men der vil være at tilkende Sagsøgerne Overliggedagspenge for $3\frac{1}{2}$ Dage med 2800 Kr.

Hvad dernæst angaar Udlosningen paa Island, har Sagsøgerne, under Henviisning til at der efter Certepartiet skulde losses 250 Tons pr Dag og den tilladte Lossetid, idet Lasten nøjagtig udgjorde 2 847 448 engelske Tons, udgjorde 11 Dage og 3 Timer, medens Skibet først var udlosset den 12 Maj Kl 7,30 Em, paastaaet sig tilkendt Overliggedagspenge for Tiden fra den 6 Maj Kl 5,30 Em til den 12 Maj Kl 7,30 Em, 6 Dage og 2 Timer à 800 Kr, ialt 4866,66 Kr.

Sagsøgte har bestridt, at det kan paahvile ham at betale Overliggedagspenge hidrørende fra Udlosningen. Det er ikke Befragterne, men Ladningsmodtagerne, som skal betale disse Overliggedagspenge. Kaptajnen har udleveret Ladningen til de forskellige Ladningsmodtagere uden at gøre Krav paa Overliggedagspenge, skønt de forskellige Konnossementer indeholder Bestemmelser om, at Modtagerne skal betale Fragt for Saltet »and all other conditions as per Charter-Party«. Ifølge Sølovens § 158 kan Skipperen ikke, naar han har udleveret Godset til Modtagerne, gøre noget Krav gældende mod Befragterne paa det Beløb, som Modtagerne er pligtige at betale; herfra gøres kun Undtagelse, hvis Befragterne vilde blive beriget paa Skipperens Bekostning. Herom er imidlertid ikke Tale i nærværende Tilfælde, og Sagsøgerne maa efter

Sagsøgtes Mening derfor henvende sig med deres Krav til Ladningsmodtagerne paa Island. Subsidiært har Sagsøgte nedlagt Paastand paa, at Overliggedagene først regnes fra den 8 Maj, idet Rederiet maa være bundet ved Kaptajnens Brev af 7 Maj, ifølge hvilket Overliggedagene først begyndte den 8 Maj.

Sagsøgerne har heroverfor gjort gældende, at de maa være berettigede til at holde sig til Sagsøgte for Overliggedagene, idet der i Certepartiet staar, at hvis Damperen ikke er ekspederet indenfor den anførte Tid, skal Befragterne eller Modtagerne betale Overliggedagspenge; efter Sagsøgernes Mening kan de derfor efter eget Forgodtbeholdende holde sig enten til Befragterne eller til Modtagerne. Dertil kommer, at Sagsøgte havde instrueret Kaptajnen om at udlevere Saltet, selv om Modtagerne ikke var i Besiddelse af Konnossement; Modtagerne skulde heller ikke betale Fragt, den skulde betales i København. Kaptajnen maatte herefter gaa ud fra, at han blot skulde udlevere Saltet hurtigst muligt uden at stille Krav overfor Modtagerne. Saltet var som ovenfor nævnt bestemt til en Række forskellige Modtagere, og Kaptajnen maatte gaa ud fra, at det ikke var Befragternes Ønske, at Udleveringen skulde standses fra det Øjeblik, Skibet kom paa Overliggedage; det vilde ogsaa volde Kaptajnen store Vanskeligheder at udregne, hvorledes Overliggedagene skulde fordeles.

Den ovenfor gengivne Bestemmelse i Certepartiet findes nu naturligst at maatte læses i Forbindelse med den tidligere Bestemmelse, saaledes at Ordene »Befragterne eller Modtagerne« refererer sig henholdsvis til Laste- eller Lossetiden; i hvert Fald kan det ikke anses for godtgjort, at der ved Bestemmelsen er tilsigtet en Fravigelse fra de i Søloven indeholdte Regler. Da det nu heller ikke fra Sagsøgernes Side er godtgjort, at Sagsøgte iøvrigt har paataget sig nogen Pligt, som ikke efter Søloven paahvilede ham, maa det være en Følge af, at Kaptajnen har udleveret Saltet til Modtagerne, at Rederiet ikke kan gøre Krav gældende mod Sagsøgte. Sagsøgte vil derfor paa dette Punkt være at frifinde. Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne kunne ophæves. — — —

Nr 347/1925. **Skive Kommune** (Aagesen efter Ordre)

m o d

Viborg Stiftsøvrighed (Graae),

betræffende Beregningen af Vederlaget for Afløsningen af det Kapellanen og Sognepræsten i Skive tilkommende Højtidsoffer.

Vestre Landsrets Dom af 20 Oktober 1925: De Sagsøgte, Skive Kommune, bør til Sagsøgerne, Viborg Stiftsøvrighed, betale 11 234

hvorhos der i Skrivelsen med Hensyn til Vederlagenes Omregulering og deres Tilvejebringelse henvistes til Lovens §§ 33, 35 og 38 og Ministeriets Cirkulære af 17 November 1919. I to Skrivelser af 1 Marts 1922 meddelte Stiftskassereren i Viborg derpaa Skive Byraad, at han, da Højtidsofferet i Henhold til Lovens § 33, 2 Stk, skulde omreguleres efter den den 1 Februar 1921 foretagne Folketælling, havde udregnet det fremtidige aarlige Vederlag for Højtidsofferet til Sognepræsten og Kapellanen ved at multiplicere Folketallet pr 1 Februar 1921, 6112, med de fastsatte Kvotienter, hvorhos han anmodede Byraadet om til ham at indsende det saaledes beregnede Vederlag for Finansaaret 1921—22, foruden et i Ministeriets ovennævnte Skrivelse ligeledes omhandlet Vederlag til Sognepræsten for Offer og Akcidenser. Som Svar herpaa udtalte Byraadet i en Skrivelse af 21 April 1922 til Stiftskassereren, at det ikke kunde godkende hans Beregning, idet Vederlaget for Højtidsofferet efter dets Formening maatte beregnes saaledes, at der til de ovennævnte Summer af 1675 Kr og 430 Kr lagdes de Beløb af 249 Kr 48 Øre og 91 Kr 8 Øre, der udkom ved at multiplicere de fastsatte Kvotienter med 396, nemlig det Tal, hvormed Befolkningen var vokset mellem Folketællingerne i 1916 og 1921. Da Byraadet under den fortsatte Brevveksling om Sagen fastholdt sit Standpunkt, har Sagsøgerne, Viborg Stiftsøvrighed, under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte, Skive Kommune, tilpligtet at betale dem Forskellen mellem de overensstemmende med Stiftskassererens Udtalelser i hans fornævnte Skrivelse beregnede Vederlag: 3850 Kr 56 Øre og 1405 Kr 76 Øre og de nævnte af Byraadet beregnede og af dette indbetalte Beløb, ialt 2445 Kr 56 Øre, eller 2810 Kr 76 Øre, for hvert af Aarene fra 1 April 1921 til 31 Marts 1925, altsaa ialt 11 243 Kr 4 Øre, tilligemed Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 20 Marts 1925, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for deres nævnte Paastand har de Sagsøgte gjort gældende, at den omhandlede Lovbestemmelse maa forstaaes saaledes, at et Vederlag, der er fastsat paa en Maade, som det i nærværende Tilfælde er sket, saa vidt mulig ikke forandres, og at i al Fald en saakaldet Omregulering ikke pludselig medfører en saa betydelig Stigning, som bliver Resultatet efter Sagsøgernes Forstaaelse af Loven. De Sagsøgte har nærmere anført, at Afløsningen i sin Tid fandt Sted efter Forslag af de vedkommende Offerberettigede selv, som derfor formodentlig har anset Ordningen for fordelagtig for sig, og at der under Forhandlingerne om Ordningen var Spørgsmaal om, hvorvidt Afløsningsvederlaget burde fastsættes for et kortere Aaremaal ad Gangen eller med et en Gang for alle bestemt Beløb; men at Resultatet blev, at Vederlaget blev fastsat, som Byraadet under Forhandlingerne har udtrykt sig, »for bestandig«, hvorhos et af Byraadet under Forhandlingerne om Vederlaget til Kateketen taget Forbehold om, at Ordningen kun skulde være gældende, indtil der emanerede en Lov om Geistlighedens Lønning, ikke blev gentaget i Ministeriets Approbationsskrivelse. I Henhold hertil har de Sagsøgte hævdet, at det fra Byraadets Side var en Forudsætning for Vederlagenes Fastsættelse til de nævnte Beløb, at de ikke senere vilde blive forandret, og at Fastsættelsen saaledes hviler paa en Overenskomst, der ikke kan ændres

uden en ny frivillig Overenskomst mellem de paagældende Interesserede, jfr Lovene Nr 86 af 15 Maj 1903 § 16 og Nr 47 af 14 Marts 1913 § 4, der netop omtaler saadanne Overenskomster. Mod Kirkeministeriets Udregning af Kvotienten, der er fremkommet ved at dividere Vederlagene 1600 Kr og 400 Kr med Købstadens Indbyggerantal henholdsvis i 1880 og 1860, nemlig 2521 og 1709, har de Sagsøgte ikke fremsat nogen Indsigelse udover, at de har bemærket, at det dog kan være Tvivl underkastet, om der ikke bør regnes med Antallet ved den nærmest før 1908 foretagne Tælling, da Byraadet det nævnte Aar ved Ministeriets Approbation af de da stedfundne Forhøjelser fik en ny Bekræftelse af Overenskomsterne. Naar da den fastsatte Kvotient skal benyttes ved de i Loven foreskrevne Omreguleringer, har de Sagsøgte, som nævnt, forment, at der her kun bliver Tale om at regne med den Befolkningstilvækst, der har fundet Sted i Tiden mellem Tællingen i 1921 og den nærmest foregaaende Tælling, og de har til Støtte herfor anført, at det vilde være uretfærdigt at behandle de forholdsvis faa Tilfælde, hvor Afløsningen er sket længe før Loven af 1919, paa samme Maade som de talrige i de sidste Aar før nævnte Lov foretagne Afløsninger, idet der i den sidste Gruppe Tilfælde dels ved det ved Lov Nr 176 af 12 Marts 1918 indførte Forbehold om Omregulering, dels ved at Skatteindtægten er lagt til Grund, er taget Hensyn til Befolkningstilvæksten, saa at Omreguleringerne efter 1919 blot vil medføre, at Vederlagene føres à jour, medens Omreguleringen i 1921 for Skive Købstads Vedkommende vil betyde et Spring, der ikke er begrundet i de virkelige Forhold.

Der maa nu gaas ud fra, at Lovgivningsmagten, da den i Aaret 1919 stod overfor en gennemgribende Ændring af de Offerberettigedes Lønningforhold, har været beføjet til at omordne de ovenomhandlede Forhold, uanset at disse udgjorde Bestanddele af saakaldte Overenskomster; men herefter kan der ikke tillægges den i Lovens § 33 indeholdte Bestemmelse om, at det skal have sit Forblivende ved de ved Overenskomsterne truffne Bestemmelser om Afløsningen, anden Betydning end den af Sagsøgerne hævdede, hvorefter de i sin Tid fastsatte Afløsningssummer danner Grundlaget for Fastsættelsen af den for alle fremtidige Omreguleringer gældende Kvotient. Der findes derhos ingen Hjemmel til ved disse alene at tage Hensyn til Befolkningstilvæksten efter Folketallet ved den nærmest foregaaende Folketælling, idet det maa anses stemmende med Lovens Bestemmelser, at Kvotienten ved Omreguleringerne multipliceres med det samlede Indbyggerantal, hvorved hele Befolkningstilvæksten efter den Folketælling, der er benyttet ved Kvotientens Udregning, kommer i Betragtning.

Efter det Anførte vil Sagsøgernes Paastand være at tage til Følge.

De Sagsøgte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager samt at betale til de for Sagsøgerne henholdsvis under Sagens Forberedelse ved Underretten og for Landsretten beskikkede Sagførere i Salær 60 Kr og 300 Kr.

Mandag den 18 Oktober.

Nr 216/1925. Konsul **Olaf Lund**, Rentier **H P Ambrosen**, Fiskehandler **J V Kure** og Mølle ejer **Chr Christensen** (Meyer)

mod

Andelsselskaberne **Rønne-Neksø Jærnbane** og **Rønne-Allinge Jærnbane** (Aagesen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Berettigelse til at ekspropriere et Areal.

Østre Landsrets Dom af 26 Juni 1925: De Sagsøgte, Andelsselskaberne Rønne-Neksø Jærnbane og Rønne-Allinge Jærnbane, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Konsul Olaf Lund, Rentier H P Ambrosen, Fiskehandler J V Kure og Mølle ejer Chr Christensen, alle af Rønne, i denne Sag fri at være. Til det Offenlige betaler Sagsøgerne En for Alle og Alle for En de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for de Sagsøgte havde været beneficeret, samt til Overretssagfører Bojesen Koefoed, Rønne, og Højesteretssagfører Arne Kemp i Salær henholdsvis 80 Kr og 200 Kr. De idømte Omkostninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det om Sidesporets Beliggenhed og Længde Oplyste findes dette at være et saadant mindre Anlæg, som Lov Nr 166 af 18 December 1897 § 1 har for Øje. Herefter, og da der mangler Holdepunkter for Appellanternes Anbringende om, at det ikke skulde have været i Jærnbanens Interesse, at Ministeriet har givet sit Samtykke til Anlægget af Sidesporet, vil Dommen efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanterne vil derhos have in solidum at betale 200 Kroner i Salær til den for de Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanterne, Konsul Olaf Lund, Rentier H P Ambrosen, Fiskehandler I V Kure og Mølle ejer Chr Christensen, En for Alle og Alle for En, til Højesteretssagfører Aagesen 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Bornholms Andelssvineslagteri er beliggende i Rønnes nordlige Ud-kant umiddelbart vest for Landevejen Rønne-Hasle, paa hvis østre Side omtrent i samme Højde ligger Rønne Nordre Trinbrædt, en Station eller Holdeplads paa Jærnbanelinien Rønne-Neksø, der saavel som det mellem Stationen og Rønne Hovedstation liggende Sporstykke efter Overenskomst tillige benyttes af Rønne-Allingebanen. De fleste af de til Slagteriet bestemte Svin og Kreaturer — i 1923 ca 40—45 000 Stykker — ankommer pr Bane til Rønne N, hvorfra de over den til Tider stærkt befærdede Landevej drives til Slagteriet, der betaler Stationens Forstander et Vederlag af 10 Øre pr Stk for Transporten. Da denne i forskellig Henseende frembød Ulemper, ønskede Svineslagteriet at faa anlagt et Sidespor til Jærnbanen, udgaaende fra et Punkt paa ovennævnte Banestrækning vest for Rønne N, og indledede derfor Forhandlinger med de paagældende 4 Lodsejere, Sagsøgerne under nærværende Sag, Konsul Olaf Lund, Rentier H P Ambrosen, Fiskehandler I V Kure og Møllejejer Chr Christensen, alle af Rønne, om Køb af de fornødne Grundstykker. Enighed om Prisen kunde imidlertid ikke naas. Slagteriets Bestyrelse traf derefter Aftale med Bestyrelserne for de under nærværende Sag sagsøgte Jærnbaneselskaber, Andelsselskaberne Rønne-Neksø Jærnbane og Rønne-Allinge Jærnbane, om, at disse skulde tage sig af Sagen, saaledes at der søgtes Bemyndigelse til i Henhold til § 1 i Lov Nr 166 af 18 December 1897 at ekspropriere de fornødne Grundstykker.

Der førtes derefter nogen Korrespondance med Ministeriet for offentlige Arbejder, der bl a under 24 September 1924 tilskrev Jærnbaneselskaberne saaledes:

»I Anledning af den af Driftsbestyreren for de bornholmske Jærnbaner paa Bestyrelsens Vegne hertil indsendte Skrivelse af 15 f M og det dermed fulgte Forslag til en Overenskomst mellem det bornholmske Jærnbaneselskab og Rønne-Allinge Jærnbaneselskab paa den ene Side og Bornholms Andelssvineslagteri paa den anden Side om Anlæg og Benyttelse af et Sidespor mellem Banernes Hovedspor ved Byaaen i Rønne og Andelssvineslagteriet skal man efter fra Direktøren ved Tilsynet med Privatbanerne at have indhentet en Erklæring i Sagen tjenstlig meddele, at man, da det af Overenskomsten synes at fremgaa, at det paagældende Spor skal drives af Banen og Slagteriet i Forening, og at Slagteriet skal have en vidtgaaende Bestemmelsesret med Hensyn til dets Benyttelse, ikke formener, at der foreligger Hjemmel til Erhvervelse ved Ekspropriation af de udenfor Slagteriets Grund beliggende, til Sporets Anlæg fornødne Arealer.

For saa vidt Banerne maatte fastholde Ønsket om at erholde Tilladelse til saadan Erhvervelse, forventer man derfor at modtage en fornyet Indstilling, af hvilken det maatte fremgaa klart, at Banerne bliver Eneejere af og eneraadende over det paagældende Areal.«

Under 17 Oktober s A indgav de Sagsøgte derefter et nyt Andragende, i hvilket det bl a hedder:

»Transporten af Svin fra Rønne nordre Trinbrædt til Bornholms Andelssvineslagteri over den derimellem liggende Landevej er forbundet med en hel Del Ulemper for alle Parter, der har med Vejen og Svinene

at gøre, hvorfor baade Slagteriet og Jærnbanerne ønsker anlagt et Sidespor fra Banen hen til Slagteriet, og helst saaledes, at det ikke skærer Landevejen.«

Det siges derhos, at det ikke er umuligt, at Sidesporet — der efter det under Sagen Oplyste har en Længde af ca 360 m — vil kunne benyttes af andre Erhvervsvirksomheder, der ligger langs Sporet, ligesom det oplyses, at Udgifterne til Sporet antages at ville blive ca 25 000 Kr foruden Udgifterne til Grunderhvervelsen.

I Skrivelse af 28 s M meddelte derefter Ministeriet Tilladelse til, at de til Anlæg af et Sidespor mellem Banernes Hovedspor ved Byaaen i Rønne og Bornholms Andelssvineslagteri fornødne Arealer erhverves ved Ekspropriation. Ved Skrivelse af 18 November s A godkendte Ministeriet en Overenskomst af 10 s M mellem Andelssvineslagteriet paa den ene Side og de Sagsøgte paa den anden Side, hvori det bl a hedder, at Banerne afholder alle Udgifter, medens Slagteriet foruden at afgive gratis det fornødne Grundstykke af Slagteriets Ejendom tilskyder 20 000 Kr til Sporanlægget, og Jærnbanerne bliver Eneejer og eneraadende over Anlægget.

Da der ikke ved Forhandling mellem Bestyrelserne for Jærnbanselskaberne og de paagældende Lodsejere opnaaedes mindelig Overenskomst angaaende Prisen for Jordstykkerne, har Sagsøgerne anlagt nærværende ved Retten for Rønne Købstad m v forberedte Sag, hvorunder de har nedlagt endelig Paastand paa, at de Sagsøgte kendes uberettigede til at benytte sig af den dem af Ministeriet for offentlige Arbejder under 28 Oktober 1924 meddelte Tilladelse til at ekspropriere et Areal af Ejendommene Matr Nr 8 k, 8 a, 8 e og 8 b, 8 m og 12 af Rønne i Anledning af Anlægget af et projekteret Sidespor mellem de Sagsøgte tilhørende Hovedspor ved Byaaen i Rønne og Bornholms Svineslagteri.

De Sagsøgte, for hvis Vedkommende Sagen er beneficeret, dog uden Beskikkelse af Sagfører under Domsforhandlingen for Landsretten, har paastaaet sig frifundet.

Sagen er anmeldt for Ministeriet for offentlige Arbejder, der ikke har givet Møde.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne anført, at Loven af 1897 ikke giver Hjemmel for Ekspropriation til Sidespors Anlæg, hvorved f Eks hele Konkurrenceforholdet mellem to Jærnbanelinier vilde kunne forandres, men alene for de i Lovens § 1 udtrykkelig nævnte Arter af Spor, nemlig Havnespor, Depot-, Ranger-, Undvige- og Læssespor. Endvidere har Sagsøgerne særlig gjort gældende, at den omhandlede Lovbestemmelse alene giver Ministeriet Beføjelse til at meddele Samtykke til Anlægget og derigennem Tilladelse til at Ekspropriation foretages i Tilfælde, hvor Banens Interesse kræver dette, og at Ministeriet derfor, da det af Sagen klart fremgaar, at Sidesporet alene anlægges i Slagteriets Interesse, har savnet Hjemmel til at meddele Tilladelsen til Ekspropriation.

Da imidlertid det heromhandlede Spor efter det om dets Beliggenhed og Længde Oplyste maa antages at falde ind under eller dog ganske at maatte sættes i Klasse med de i Lov 1897 § 1 udtrykkelig nævnte Arter af Spor, samt da under denne Forudsætning Spørgsmaalet, om Sidespo-

rets Anlæg er i Jærnbanens Interesse, ved Lovens § 1 maa anses overladt til Indenrigsministeriets Afgørelse, findes de af Sagsøgerne fremsatte Indsigelser mod Ekspropriationen ikke at kunne tages til Følge.

De Sagsøgte vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne in solidum have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager, herunder 80 Kr og 200 Kr i Salær henholdsvis til Overretssagfører Bojesen Koefoed, Rønne, og Højesterets-sagfører Arne Kemp, der har udført Sagen for de Sagsøgte henholdsvis under dens Forberedelse for Underretten og for Landsretten, Førstnævnte som beskikket Sagfører.

Tirsdag den 19 Oktober.

Nr 31/1926. Kleinsmed **Julius Schmidt** (Meyer)
 mod
Odense Byraad (Kemp),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Østre Landsrets Dom af 14 Januar 1926: De Sagsøgte, Odense Byraad, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Kleinsmed Julius Schmidt, Odense, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Niels Madsen, Odense, i Salær hos det Offentlige 150 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Kleinsmed Julius Schmidt, til Indstævnte, Odense Byraad, med 300 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Kleinsmed Julius Schmidt, Odense, der er Medlem af Metalarbejdernes anerkendte Arbejdsløshedskasse, og som den 11 Juni 1925 havde opbrugt den ham tilstaaede Arbejdsløshedsunderstøttelse, ansøgte den 6 Juli s A det kommunale Arbejdsanvisningskontor i Odense om at faa fortsat Hjælp i Henhold til § 31 i Loven af 4 Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m m.

Andragendet blev under 23 Juli s A afslaaet under Henviisning til, at Schmidts og hans Families Indkomst af Fortjeneste og oppebaaret vedtægtsmæssig Understøttelse indenfor de sidste 12 Maaneder tilsammen havde udgjort 3289 Kr eller mere end det af Odense Byraad fastsatte Maksimum: 2700 Kr for Berettigelse til at opnaa fortsat Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Under denne ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag har nu Sagsøgeren, fornævnte Kleinsmed Schmidt, hvem der er meddelt fri Proces, paastaaet sig kendt berettiget til af de Sagsøgte, Odense Byraad paa Odense Kommunes Vegne, at faa udbetalt ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til den fornævnte Lovbestemmelse.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet.

Ifølge § 31, 3 Stk, i oftnævnte Lov kan Understøttelse som fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør ikke ydes, »dersom vedkommende bevislig i en Del af Aaret har tjent saa meget, som paa vedkommende Egn maa anses for tilstrækkeligt til at leve af hele Aaret.«

Twisten drejer sig om Forstaaelsen af den citerede Bestemmelse.

Sagsøgeren hævder, at den kun tager Sigte paa egentlige Sæsonarbejdere men derimod ikke omfatter Personer, der normalt har Arbejde hele Aaret. De Sagsøgte gør derimod gældende, at Bestemmelsen omfatter alle Arbejdere.

Det er oplyst, at Sagsøgeren i de sidste 12 Maaneder forud for Ansøgningens Indgivelse har haft Beskæftigelse i følgende Tidsrum: 15 Juli*) 1924—10 Januar 1925, 24 Januar 1925—7 Februar s A, 23 Februar 1925—1 Marts s A og 7 April 1925—24 April s A, og derved ialt indtjent 2589 Kr, hvortil kommer 400 Kr, udbetalt i ordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, og en 16aarig Datters Indtægt: 300 Kr, hvorved fremkommer det fornævnte samlede Beløb: 3289 Kr.

Sagsøgeren, der har Hustru og to Børn under 15 Aar at forsørge, formener sig herefter berettiget til at faa fortsat Hjælp.

Saaledes som den omtalte Lovbestemmelse er formuleret, omfatter den alle Arbejdere. Forhandlingerne paa Rigsdagen viser nu vel, at de særlige Forhold, der gør sig gældende for Sæsonarbejdere, har haft en væsentlig Indflydelse paa Bestemmelsens Tilblivelse, men viser ikke, at det kun har været Meningen, at den skulde anvendes paa saadanne Arbejdere. De Sagsøgte findes derfor at have været berettigede til at nægte at give Sagsøgeren Understøttelse og vil altsaa være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

*) Skal være 5 Juli.

Der vil være at tillægge den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører, Overretssagfører Niels Madsen af Odense, et Salær af 150 Kr, hvilket Beløb vil være at udrede af det Offenlige.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 56/1926 (**Rigsadvokaten mod Marius Rasmussen Møller**) blev Tiltalte for Forbrydelser mod Sædeligheden anset efter Straffelovens § 176, jfr § 166, § 176, jfr §§ 166 og 173 og § 185 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Torsdag den 21 Oktober.

Nr 150/1926.

Rigsadvokaten
mod

Anna Margrethe Jensen Olsen (Møldrup),

der tiltales for Falsk.

Dom afsagt den 22 Februar 1926 af Frederiksberg Birks Ret: Tiltalte Anna Margrethe Jensen Olsen bør for Anklagemyndighedens Tiltale under nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger, herunder Vederlag til den beskikkede Forsvarer, Sagfører Gormsen, 60 Kr, bør udredes af det Offenlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 10 April 1926: Tiltalte Anna Margrethe Jensen Olsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale Sagens Omkostninger i begge Instanser, derunder i Salær til den for hende beskikkede Forsvarer for Underretten, Sagfører Gormsen, 60 Kr, og til den for hende beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører, Fru Henny Magnussen, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af Tiltalte.

Rigtigheden af det i Landsrettens Dom antagne Resultat bestrykes bl a ved de af Fruerne Isabella Steffensen og Helga Sardes afgivne Forklaringer. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste,

dog at Straffetiden findes at burde nedsættes til 40 Dage. Straffens Fuldbyrkelse vil derhos være at udsætte under de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 foreskrevne Betingelser.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 40 Dage, at Fuldbyrkelsen af Straffen udsættes, og at Straffen bortfalder efter 5 Aars Forløb fra denne Højesteretsdoms Afsigelse, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. Der tillægges Højesteretssagfører Møldrup i Salær for Højesteret 150 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

I Henhold til Anklageskrift af 2 Februar 1926 tiltaler Statsadvokaten for Sjælland Anna Margrethe Jensen Olsen til Straf efter Straffelovens § 270 for Falsk ved omkring Midten af Oktober Maaned 1925 at have forevist for Fru Overrettsagfører Meyer, Brøndsteds Allé 5, Frederiksberg, et af hende selv udfærdiget og med falsk Navn, D Volsing, Søndergade, Nakskov, underskrevet Anbefalingsbrev, hvorefter hun blev antaget som Husassistent hos Fru Meyer.

Tiltalte er født den 5 November 1905 i Tillitze Sogn og ikke tidligere straffet.

Tiltalte har benægtet Anklagens Rigtighed, idet hun har erklæret overhovedet ikke at have forevist Fru Meyer nogen Anbefaling som i Anklagen nævnt.

Da den i Anklagen nævnte Anbefaling ikke har kunnet fremskaffes, og der ej heller findes en saadan Afskrift af denne, at man med Sikkerhed kan udtale sig om dennes Form eller Indhold, findes det allerede af denne Grund ikke bevist, at Tiltalte har udvist et Forhold som i Anklagen anført, og hun vil derfor for den rejste Tiltale fri at være.

Sagens Omkostninger, herunder Vederlag til den beskikkede Forsvarer, Sagfører Gormsen, vil være at udrede af det Offenlige.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede, af Frederiksberg Birks Ret den 22 Februar d A afsagte Dom, ved hvilken Tiltalte Anna Margrethe Jensen Olsen er frifundet for Anklagemyndighedens Tiltale for Overtrædelse af Straffelovens § 270, er af Anklagemyndigheden paaanket her til Retten til For-

andring til Skade for Tiltalte, der paastaas dømt efter det under 2 s M udfærdigede Anklageskrift.

Efter det Foreliggende og navnlig de af Overretssagfører Emil Meyer, dennes Hustru Astrid Meyer, f Gyldendal, og disses Datter Inge Vibeke Meyer for Landsretten afgivne Vidneforklaringer maa det mod Tiltaltes Benægtelse anses bevist, at hun i Oktober f A forud for sin Antagelse som Husassistent hos Fru Meyer har forelagt denne en falsk Anbefaling, dateret 1 Februar 1923 og underskrevet med Frøken Dagmar Volsings Navn, hvilken Anbefaling i hvert Fald i alt Væsenligt var svarende til den under Sagen fremlagte, af Fru Meyer tagne og af Overretssagfører Emil Meyer nogen Tid derefter bekræftede Afskrift. Der maa derhos gaas ud fra, at Tiltalte væsenlig paa Grundlag af denne Anbefaling blev fæstet af Fru Meyer fra den 1 November f A.

Herefter vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 270 med en Straf, der under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 passende vil kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger i begge Instanser.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 237/1926 (**Rigsadvokaten** mod **Ulla Katharina Nielsen, Larsens** Hustru) blev Tiltalte for 2 Gang be-gaaet simpelt Tyveri i Medfør af Straffelovens § 230, I jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1910 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Nr 305/1925. Grosserer **Hans Madsen** (Graae)

m o d

H A G Fledelius (Selv),

betræffende et af Appellanten fremsat Krav paa Erstatning for Misligholdelse af en Handel om et Parti Katteøjne.

Sø- og Handelsrettens Dom af 16 September 1925: Sagsøgte, H A G Fledelius, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Grosserer Hans Madsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgeren betale til Sagsøgte med 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar

ud paa, at Indstævnte dømmes til at betale ham en Erstatning af 2929 Kroner 80 Øre med Renter.

Efter de foreliggende, til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at der er kommet en endelig Handel i Stand mellem Parterne, bl a paa det Vilkaar, at der blev givet Appellanten 3 Maaneders Kredit. Herefter har Indstævntes Unkladelse af at levere Resten af Partiet været uberegtiget, og han vil derfor være at dømme til at betale Appellanten en Erstatning, som findes at kunne bestemmes til 1000 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, H A G Fledelius, bør til Appellanten, Grosserer Hans Madsen, betale 1000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 3 Juli 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Det er uomtvistet, at der i Slutningen af April 1925 førtes Forhandling mellem Sagens Parter, Grosserer Hans Madsen og H A G Fledelius, om Levering til Førstnævnte af 10000 Stk »Katteøjne«; det er uomtvistet, at Aftalerne blev ført saa vidt frem, at der blev Enighed om Prisen Kr 1,46 pr Stk, men medens Grosserer Madsen hævder, at der tillige blev Enighed om Handlens øvrige Vilkaar, deriblandt at der skulde ydes ham 3 Maaneders Kredit, og at han skulde have Eneret paa Salget af Størsteparten af disse »Katteøjne«, gør Fledelius gældende at om disse Vilkaar blev Sagen ikke endelig afgjort, idet han navnlig vægrede sig ved at give Kredit, men at han begyndte Leveringen i Tillid til, at Sagen vilde gaa i Orden.

Det er givet, at der har været Tale om, at der skulde udfærdiges en skriftlig Overenskomst, men at en saadan Overenskomst ikke var blevet udfærdiget, da der i Midten af Maj — efter at der var leveret ialt 2290 Stkr »Katteøjne« — opstod Uenighed mellem Parterne om, hvorvidt Fledelius havde leveret hurtigt nok, og om hvorvidt Madsen skulde betale kontant, hvad han havde faaet.

Leverancen ophørte derefter, og Madsen har anlagt nærværende Sag, hvorunder han har paastaet Fledelius dømt til at betale en Erstatning af 38 Øre pr Stk ikke-leveret »Katteøjne«, eller ialt Kr 2.989,80 med Renter og Omkostninger.

Sagsøgte Fledelius paastaar sig frifundet, idet han som omtalt gør

gældende, at der ikke er blevet afsluttet nogen endelig Overenskomst, og at han aldrig er indgaaet paa at give Madsen Kredit.

Grosserer Madsen har ved Vidner søgt at bevise sin Paastand om, at endelig Aftale har fundet Sted, men det er ikke lykkedes ham.

Sagsøgte vil derfor være at frifinde og Sagens Omkostninger at tillægge ham med 100 Kr.

Fredag den 22 Oktober 1926.

Nr. 366/1925. Handelsfirmaet **Louis Koch & Co** og dets Indehavere Grossererne **L G T Koch** og **K Veilborg** (Selv)

mod

Ingeniør **Christian Gleerup-Møller** (Ingen),

betræffende Ærefornærmelser.

Østre Landsrets Dom af 30 November 1925: Den ovennævnte af de Sagsøgte Grossererne L G T Koch og K Veilborg fremsatte, for Sagsøgeren Ingeniør Christian Gleerup-Møller, Horsens, fornærmelige Sigtelse bør døds og magtesløs at være. Saa bør og de Sagsøgte til Statskassen bøde hver 200 Kr, eller i Mangel af de respektive Bøders fulde Betaling hver især hensættes i simpelt Fængsel i 15 Dage. Sagens Omkostninger betaler de nævnte Sagsøgte og Handelsfirmaet Louis Koch & Co En for Alle og Alle for En til Sagsøgeren med 150 Kr. De idømte Bøder at udrede inden 14 Dage og Sagens Omkostninger inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Foreløbig bemærkes, at Østre Landsrets Dom af 21 Februar 1925 er ændret ved Højesterets Dom af 11 Marts 1926 derhen, at Appellanterne blev anset at have været berettigede til at ophæve den med Indstævnte den 11 Juli 1924 indgaaede Kontrakt, hvorhos Indstævnte blev kendt pligtig til at tilbagebetale Appellanterne det Indstævnte den 11 September 1924 udbetalte Beløb 7500 Kroner med Renter. Det udtaltes derhos i Dommen, at da Indstævnte maatte antages at have været i god Tro med Hensyn til den af ham afhændede Patentrets selvstændige Karakter, og da han kun havde indstaaet for, at det solgte Patent kunde blive indregistreret, paahvilede der ham intet Erstatningsansvar for Appellanternes Tab.

Selv om herefter Indstævnte har været uberettiget til at

holde Appellanterne fast ved Købet ifølge Kontrakten af 11 Juli 1924, har de dog ikke heri, saalidt som i Indstævntes øvrige Op-træden, haft tilstrækkelig Føje til at indgive Anmeldelsen til Po-litiet med det for Indstævnte fornærmelige Indhold. Dommen vil herefter være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af-sigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Overenskomst af 11 Juli 1924 overdrog Ingeniør Christian Glee-rup-Møller, Horsens, til Handelsfirmaet Louis Koch & Co Retten for Danmark til det for den herværende Patentkommission den 28 Marts s A anmeldte Patent paa Reklamesøjler, kaldet »Mirovista« Apparater, for en Købesum af 25000 Kr, at betale successive med 2 Maaneders Veksler, hvorhos Firmaet forpligtede sig til at aftage 20 Stkr Apparater à 1500 Kr pr Stk i Tiden fra 11 September s A til 15 April 1925. Ved Skrivelse af 25 Oktober 1924 til Glee-rup-Møller hævdede Firmaet den saaledes indgaaede Overenskomst under Paaberaabelse af, at væsen-lige Forudsætninger var bristet, navnlig, at den solgte Opfindelse formentlig ikke vilde blive registreret som selvstændigt Patent og ikke var væsentlig forskellig fra et herværende andet Firmas Patent og uden-landske Patenter. Firmaet anlagde derhos Sag mod Glee-rup-Møller og paastod herunder den skete Ophævelse af Overenskomsten kendt beret-tiget og Glee-rup-Møller tilpligtet at tilbagelevere i kvitteret Stand en af Firmaet i Henhold til Kontrakten akcepteret Veksel pr 12 November 1924, stor 6250 Kr eller at betale dette Beløb med Ren-ter samt at betale Firmaet 48 115 Kr 36 Øre i Godtgørelse for hafte Udlæg m v. — Ved Landsrettens Dom af 21 Februar 1925 blev Glee-rup-Møller imidlertid frifundet for Firmaets Tiltale, idet det ikke ansaas godtgjort, at han under Salgsforhandlingerne havde fremsat urig-tige Anbringender eller i det Hele udvist noget Forhold, som kunde be-rettige Firmaet til at hæve Kontrakten som sket. Ved Dommen ansaas det sandsynligt, at det ommeldte Patent vilde blive meddelt, hvilket ogsaa senere er sket.

I Skrivelse af 27 Juli 1925 anmodede Firmaet Politidirektøren i Kø-benhavn om, at der maatte blive indledet kriminel Undersøgelse mod Glee-rup-Møller, idet han efter Firmaets Formening havde gjort sig skyl-dig i bedragerisk Forhold »overfor os ved at modtage Betalingen, skønt han vidste, at Forudsætningen for Betalingens Ydelse var bristet«; der henvises herved til, at Glee-rup-Møller den 11 September 1924 i Henhold

til den indgaaede Overenskomst fik udbetalt af Firmaet 7500 Kr for 5 leverede »Mirovista« Søjler og udleveret ovennævnte 2 Maaneders Veksel paa 6250 Kr uden at omtale, at Patentkommissionen ved Skrivelse af 12 Juli s A havde meddelt Afslag paa Ansøgningen om Patent paa heromhandlede Opfindelse, — dog med Adgang til inden en vis Frist at fremkomme med yderligere Bemærkninger, og det siges i Anmeldelsen, at Forudsætningen for at udnytte Opfindelsen og at betale Gleerup-Møller de ham ifølge Overenskomsten tilkommende Penge naturligvis var den, at han opnaaede det danske Patent, hvad han ogsaa havde erklæret vilde ske.

Denne Anmeldelse blev imidlertid afvist af Københavns Politi, og idet Gleerup-Møller gør gældende, at Anmeldelsen har været ganske grundløs, paastaar han under denne Sag den ovennævnte i Skrivelse af 27 Juli 1925 indeholdte Sigtelse for bedrageligt Forhold mortificeret, de Sagsøgte Grossererne L G T Koch og K Veilborg idømt Straf for den saaledes fremsatte Ærefornærmelse, samt de nævnte Sagsøgte og Firmaet Louis Koch & Co in solidum idømt en Erstatning, stor 801 Kr med Renter.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet de hævder at have været berettigede til under de foreliggende Omstændigheder at begære offentlig Undersøgelse indledet mod Sagsøgeren, og at Udtalelsen om, at Sagsøgeren havde gjort sig skyldig i bedragerisk Forhold, er subjektivt formet og ikke overskrider Ytringsfrihedens Grænser i en Henvendelse til Politidirektøren.

Heri kan der imidlertid ikke gives de Sagsøgte Medhold. Og ved Sagens Afgørelse maa særlig tages i Betragtning, at Anmeldelsen til Politiet blev indgivet, skønt det i Dommen af 21 Februar 1925 som anført var udtalt, at Patent paa Opfindelsen sandsynligvis vilde blive meddelt, og uanset at de Sagsøgte, som det efter det Oplyste maa antages, kort iforvejen var sat i Kundskab om, at den for Patentets Udfærdigelse foreskrevne Fremlæggelsesfrist var udløben, uden at der til Patentkommissionen var fremkommet nogen Indsigelse, saaledes at det maatte anses som givet, at Patentet vilde blive udstedt. Disse Omstændigheder lades uomtalt i Anmeldelsen, der forsaavidt er urigtig og vildledende, som det uden Føje udtales, at Forudsætningen for Udnyttelsen af Opfindelsen og Betalingen til Gleerup-Møller, nemlig Opnaaelsen af det danske Patent, var bristet.

Da de Sagsøgte nu ikke mod Sagsøgerens Benægtelse har ført Bevis eller tilvejebragt Formodning for Rigtigheden af den saaledes fremsatte Sigtelse for bedragerisk Forhold, og de efter det Anførte og det iøvrigt Foreliggende ej heller findes at have haft tilstrækkelig Anledning til at foretage den nævnte Anmeldelse med deri indeholdte Sigtelse til Politiet, vil Sagsøgerens Paastand om Mortifikation være at tage til Følge, hvorhos de Sagsøgte Grossererne L G T Koch og K Veilborg i Medfør af Straffelovens § 215 vil være at anse med Statskassen tilfaldende Bøder paa 200 Kr for hver, subsidiært simpelt Fængsel i 15 Dage, ligeledes for hver.

Derimod vil der ikke kunne tilkendes Sagsøgeren nogen Erstatning,

idet det ikke findes antageligt, at Anmeldelsen til Politiet og den deri indeholdte Sigtelse har paaført ham noget Tab.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte En for Alle og Alle for En have at betale. Sagsøgeren med 150 Kr.

Nr 42/1926. **Kontrollør Aug Wiberg (Ahnfelt-Rønne)**

mod

Den danske Andelsbank i Likvidation (Meyer),

betræffende Omfanget af Retten efter et Skadesløsbrev.

Kendelse afsagt den 5 August 1925 af Fogedretten for Ribe Købstad: Den fremsatte Protest kan ikke tages til Følge.

Vestre Landsrets Dom af 7 Januar 1926: Den indankede Kendelse bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Appellanten, Kontrollør Aug Wiberg, til de Indstævnte, Den danske Andelsbank i Likvidation, 100 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter det Foreliggende kan det ikke antages, at der, forinden den i Sagen omtalte Veksel paa 1000 Kroner udstedtes den 19 Februar 1925, er givet Indstævnte Underretning om det den 30 Januar 1924 tinglyste Udlæg.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Kontrollør Aug Wiberg til Indstævnte, Den danske Andelsbank i Likvidation, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Fogedkendelsens Præmisser er saalydende:

Ved Skadesløsbrev af 5 Oktober 1923, læst 10 s M gav Blikkenslager K Winther Andelsbanken for Bramminge og Omegn oprykkende Prioritets Panteret næstefter Skadesløsbrev for indtil 7000 Kr til N Thorsen i Ejendommen Matr Nr 4 ho og 4 iq Mulvad, Bramminge Sogn, med Bygninger til Sikkerhed for skadesløs Betaling af Alt, hvad han maatte blive Banken skyldig, ligegyldigt af hvilken Skyldgrund, — Veksel- og Kautionsforpligtelser herunder indbefattet, herunder ogsaa Renter og Omkostninger af enhver Art, med Tilføende: Skadesløsbrevet vil antageligt ikke blive gjort gældende for over 1000 Kr, samt under Reservation af en Udlægsforretning til Fyens Rør- og Sanitetslager, og et Skadesløsbrev til samme Kreditor indtil 1300 Kr.

Den 17 Januar 1924 foretoges efter Begæring af Sagfører H Hvedstrup, Esbjerg, for Esbjerg Bank A/S Udlæg til Forauktionering hos Blikkenslager Winther for et Beløb af 3712 Kr 95 Øre, bl a i Matr Nr 4 ho Mulvad, hvilket Udlæg den 30 s M blev tinglæst paa Ejendommen.

Efter at Overretssagfører Ernst Jensen for Tømmerhandler Niels Thorsen, Bramminge, i Medfør af ovennævnte Skadesløsbrev paa 7000 Kr havde foretaget Udlæg til Forauktionering i den pantsatte Ejendom, begærede han under 20 Februar d A Ejendommen stillet til Tvangsauktion. I det i Medfør af Retsplejelovens § 561 den 25 Marts d A afholdte Møde mødte Overretssagfører Ernst Jensen foruden for Auktionsrekvisrenten tillige for Aug Wiberg, til hvem Esbjerg Banks Fordring efter ovennævnte Udlæg var overdraget, og Auktionsvilkaarene vedtoges uforandrede, hvorefter Købesummen skulde anvendes til Dækning af Panthaverne som i Panteattesten anført.

Under den den 16 April 1925 afholdte Tvangsauktion opgjordes Andelsbankens Fordring til 1797 Kr 02 Øre.

Wiberg nedlagde nu Protest mod, at Bankens Fordring skulde være sikret ved Pant i Ejendommen udover i hvert Fald 1000 Kr, for hvilket Beløb Skadesløsbrevet oprindelig er stemplet, forud for ham, hvis Udlæg er tinglæst 30 Januar 1924, og bemærkede, at Bankens Tilgodehavende ikke uden yderligere Bevis kan erkendes at overstige 797 Kr 02 Øre ved Auktionsrekvisitionens Indgivelse.

Overretssagfører Ernst Jensen, der mødte for Banken, gør heroverfor gældende, at Skadesløsbrevet er udstedt og tinglæst for et ubegrænset Beløb, og derfor maa dække, hvad Banken til enhver Tid har tilgode.

I et i Anledning af Protesten den 29 Juli d A afholdt Auktionsmøde har han derhos fremlagt Udskrift at det Bankens Tilgodehavende forøgende Vekselmellemværende og anført, at dette udtrykkelig er omtalt i Skadesløsbrevet, hvori ogsaa maa indeholdes Debtors Samtykke til at inddrage Vekseln under Skadesløsbrevet, hvilket Samtykke Wiberg har bestridt forelaa.

Wiberg har ligeledes gjort gældende, at den inddragne Veksel paa 1000 Kr først forfaldt den 17 Maj d A.

Parterne er enige om at ønske det omdisputerede Spørgsmaal afgjort ved Fogedretten.

Efter det Passerede drejer Tvistemalet sig om, hvorvidt det fore-

tagne Udlæg og dettes senere Tinglæsning afskærer Bankens Panteret fra i Forhold til Udlæget at udvides udover, hvad Banken ved Udlæggets Foretagelse, eventuelt Tinglæsning, maatte have tilgode. Dette kan ikke have Formodningen for sig. Til Afbrydelse af Skadesløsbrevets Udvidelighed synes at maatte kræves, at Udlægshaveren ved Henvendelse til Banken faar konstateret Bankens Krav og derved samtidig giver Banken Anledning til at træffe sine Forholdsregler overfor Debitor, hvis Kredit i Banken kan være baseret paa den Sikkerhed, Skadesløsbrevet frembyder, idet den i Tinglæsningen indeholdte Notifikation ikke kan antages at være tilstrækkelig, da paa den anden Side Tinglæsningen af Skadesløsbrevet har notificeret, at dette gælder for et ubegrænset Beløb og giver Udlægshaveren Anledning til en nærmere Undersøgelse af, efter hvilken forud-prioriteret Gæld hans Ret indtræder.

I Henhold hertil vil den fremsatte Protest ikke kunne tages til Følge, idet bemærkes, at det skønnes at være tilstrækkeligt godtgjort, at Bankens Tilgodehavende andrager det paa Auktionen opgjorte Beløb, og at Debtors Samtykke til at inddrage det omhandlede Veksellemleværende under Skadesløsbrevet indeholdes i Skadesløsbrevets Tekst.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den med Justitsministeriets Tilladelse indankede Kendelse er afsagt den 5 August 1925 af Fogedretten for Ribe Købstad m v.

Den Omstændighed, at Udlæget er foretaget og tinglæst inden Stiftelsen af den omhandlede Vekselgæld, findes ikke at kunne medføre, at Udlæget skal gaa forud for Vekselgælden, idet Pantesikkerheden efter Skadesløsbrevet til de Indstævnte ogsaa omfatter fremtidige Vekselforpligtelser.

Som Følge heraf vil Kendelsen kunne stadfæstes.

Efter Omstændighederne vil Appellanten have at godtgøre de Indstævnte Sagens Omkostninger her for Retten med 100 Kr.

Mandag den 25 Oktober.

Nr 64/1926 Firmaet **Carsten Petersen & Co** (Fich)

mod

Grosserer **Alex Boas** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Indstævnte har paataget sig Pligt til at overtage nogle et Aktieselskab paahvilende Gældsforpligtelser overfor Appellanten.

Østre Landsrets Dom af 21 Januar 1926: Sagsøgte, Grosserer Alex Boas, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Firmaet Carsten Petersen & Co, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Sagsøgerne, Firmaet Carsten Petersen & Co af Odense, anbragt, at Sagsøgte, Grosserer Alex Boas, der var Formand for Bestyrelsen i det nu — fra 13 November 1925 — likviderende Aktieselskab: »Iversens Fabriker«, har lovet Aktieselskabet at overtage dettes Gældsforpligtelser overfor Sagsøgerne ifølge nærmere angivet Veksellemværende, nemlig to Veksler til Beløb henholdsvis 2028 Kr 26 Øre og 1940 Kr 78 Øre.

Da Boas har nægtet at udfærdige eller paategne hertil sigtende Dokumenter, paastaar Firmaet Grosserer Boas tilpligtet at betale 3969 Kr 04 Øre med Renter 6 pCt p a af 2028 Kr 26 Øre fra 6 Oktober 1925 og af 1940 Kr 78 Øre fra 6 November s A, til Betaling sker, samt Protestomkostninger 15 Kr 24 Øre.

Grosserer Boas, der benægter at have paataget sig nogensomhelst personlig Pligt til Betaling af Beløbene, paastaar sig frifundet.

Aktieselskabets Direktør, Gundel, har som Vidne forklaret, at Boas har lovet ham at skrive under paa Veksel og sagt, at han (Gundel) kunde give Besked herom til Carsten Petersen & Co.

Bogholderske hos Aktieselskabet, Frøken Ebba Thomsen, har forklaret, at hun i Hørerør har paahørt en Telefonsamtale, hvor Gundel opfordrede Boas til at komme op og skrive under paa Vekslen, og at Gundel udtrykkelig sagde: »Er det saa Deres Mening at skrive under paa Vekslen«, hvortil Boas svarede — let irriteret — »Ja«.

Overfor disse Forklaringer har Boas med Bestemthed fastholdt sin Benægtelse, og der findes herefter ikke at være tilvejebragt tilstrækkeligt Grundlag for at tage Firmaets Paastand til Følge.

Sagsøgte vil herefter være at frifinde, medens Sagens Omkostninger findes at kunne ophæves.

Nr 22/1926. **Finansministeriet** (den kst Kammeradvokat)
m o d

Lærer **Chr Warncke** (I Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at oppebære Pension i Henhold til Lov Nr 145 af 12 Marts 1918 § 10.

Østre Landsrets Dom af 31 December 1925: Sagsøgeren, Lærer Chr Warncke, bør anerkendes som berettiget til at oppebære Pension i Henhold til § 10 i Lov Nr 145 af 12 Marts 1918. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Sagsøgeren beskikkede Sagsfører, Overretssagfører Axel Hulegaard, i Salær 150 Kr, der udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører I Kondrup 300 Kroner, som udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Lærer Chr Warncke, der er født den 1 Marts 1899, blev den 1 November 1920 konstitueret som Timelærer ved Skolevæsnet i Aabenraa og den 1 Juli 1922 fast ansat i denne Stilling. Fra 1 August 1923 blev han af Undervisningsministeriet konstitueret som Lærer ved Tønder Statsseminariums Øvelsesskole, men i Februar 1924 maatte han ophøre at undervise paa Grund af en Halslidelse, der viste sig at være Strubehovedtuberkulose. Der tilstodes ham Orlov til Sommerferien 1924, hvilken Orlov senere blev forlænget flere Gange. I Skrivelse af 7 Juli 1924 udtalte Undervisningsministeriet overfor Forstanderen for Tønder Seminarium, at hvis det konstateredes, at Warncke led af smittefarlig Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, vilde han kunne afskediges med Pension ($\frac{2}{3}$ af den Indtægt, han vilde oppebære ved sin Afgang) uanset, at han ikke havde fast Ansættelse og ikke var fyldt 30 Aar, idet her ved sigtedes til den særlige Pensionering, der omhandles i § 10 i Lov Nr. 145 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse af 12 Marts 1918. Med denne Skrivelses Indhold blev Warncke gjort bekendt. Den

31 Maj 1925 blev Warncke afskediget som lidende af smittefarlig Tuberkulose i Strubehovedet, men uden Pension, idet Finansministeriet, under hvis Ressort Spørgsmaalet om hans Pensionsadgang henhører, har nægtet ham Pension, fordi han ikke var fast ansat, men kun konstitueret i det paagældende Embede.

Warncke, hvem der er meddelt fri Proces, har derefter under nærværende Sag nedlagt Paastand om, at Finansministeriet tilpligtes at anerkende hans Ret til at oppebære Pension af Statskassen i Henhold til fornævnte Lovbestemmelse.

Finansministeriet har heroverfor paastaaet sig frifundet.

Finansministeriet henviser til Støtte for sin Paastand bl a til, at Udtrykket »Embeds- og Bestillingsmænd« i den citerede Lovbestemmelsses 5 Stykke i sig selv peger hen paa saadanne Funktionærer, der har fast Tilknytning til Staten (eller Kommunen), hvorved der endvidere henvises til, at der i Paragrafens Begyndelse tales om »Ansættelse« som Lærer o s v, og i det heromhandlede Stykke om, at Vedkommende i Pension faar $\frac{2}{3}$ af den Tjenesteindtægt, han oppebærer ved sin »Afsked«, og at man, hvis man opgiver Kriteriet fast Ansættelse, ikke har noget legalt Holdepunkt for at nægte at give Pensionen ogsaa til Personer, hvis Virksomhed i den paagældende Stilling efter sit Formaal er ganske midlertidig og kortvarig, saaledes Vikarer for en kortere Tid, uagtet dog Alle vil være enige om, at disse ikke bør være pensionsberettigede. Endvidere gøres det gældende, at da der til Erhvervelse af den almindelige i Tjenestemandsløven hjemlede Pension kræves fast Ansættelse, har det Formodningen imod sig, at man ved den heromhandlede Pension skulde kunne se bort fra det Krav.

Overfor denne sidste Betragtning gør Sagsøgeren imidlertid med Føje gældende, at den heromhandlede Pension er af en ganske særlig Karakter, idet den i Virkeligheden er en Erstatning fra det Offenliges Side til Personer, hvem Løven forbyder at forblive i deres Virksomhed, selv om de maatte være i Stand til at varetage denne, hvorfor Betingelserne vel kan være fastsat anderledes her end ved den sædvanlige Pension. Tjenestemandsløven opretholder da ogsaa i § 74 denne særlige Pensionsregel uden at knytte yderligere Betingelser til den. Med Hensyn til Anvendelsen af den første Lov, der gav Adgang til saakaldt Tuberkulosepension, nemlig Lov Nr 69 af 14 April 1905, har Justitsministeriet i Skrivelse af 8 December 1905 til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udtalt at være enig med sidstnævnte Ministerium i den Opfattelse, at Bestemmelserne herom i nævnte Lovs § 11, der ligeledes taler om »Embeds- og Bestillingsmænd«, maa finde Anvendelse paa Lærere og Lærerinder ved det offentlige Skolevæsen uden Hensyn til, om de er fast ansatte eller ikke, dog saaledes, at Lærere og Lærerinder, hvis Ansættelse efter sit Formaal er ganske midlertidig og kortvarig, udelukkes fra at komme i Betragtning. Endelig har Undervisningsministeriet i en fremlagt Skrivelse af 12 December 1925 til den konstituerede Kammeradvokat oplyst, at Grunden til, at Sagsøgeren i sin Tid blev konstitueret i den paagældende Stilling i Stedet for straks at faa fast Ansættelse i denne, alene var den, at han ikke var fyldt 25 Aar, hvilket man kræver til fast Ansættelse i en saadan Stilling, samt at han

ved Opnaaelse af 25 Aars Alderen vilde have faaet fast Ansættelse, hvis han ikke kort forinden var bleven syg.

Efter alt det Foreliggende findes det, at Sagsøgerens Ansættelse har været varig i en saadan Forstand, at den i Mangel af positiv Hjemmel i Loven for det Modsatte maa give ham Krav paa at erholde den omtvistede Pension.

Sagsøgerens Paastand vil herefter være at tage til Følge, medens der med Hensyn til Sagens Omkostninger vil være at forholde som nedenfor anført.

Torsdag den 28 Oktober.

Nr 357/1925.

Sorø Akademi (Bruun)

m o d

Gaardejer **Henrik Hansen** (Overretssagfører Oluf Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Ejendomsretten til et Jordstykke.

Østre Landsrets Dom af 5 November 1925: Sagsøgte, Gaardejer Henrik Hansen, Slaglille, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Sorø Akademi, i denne Sag fri at være imod Betaling til Sagsøgeren efter dennes Valg enten af 17 Kr 98 Øre een Gang for alle eller af 62 Øre aarlig fra og med Aaret 1922, saaledes at denne aarlige Afgift sikres ved 1 Prioritets Panteret i Matr Nr 3 af Slaglille By og Sogn. Sagsøgeren bør til Sagsøgte betale Sagens Omkostninger med 500 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Som udtalt i Dommen ligger det nærmest at antage, at det omtvistede Jordstykke, der er matrikuleret som Nr 3 af Slaglille, oprindeligt har tilhørt Slaglille Kirke. Efter det under Sagen Oplyste maa der imidlertid gaas ud fra, at Lærerembedet og Kommunen fra en Gang i første Halvdel af det 19 Aarhundrede og indtil Salget til Indstævnte fandt Sted har raadet over Jordstykket, som om det var en Del af Skoleloddet, og Akademiet har i det samme Tidsrum Intet foretaget, der kunde vise, at Akademiet betragtede sig som Ejer af Jordstykket. Bl a har Akademiet i det nævnte Tidsrum ingensinde forlangt, at der skulde udstedes Fæstebrev, naar der fandt Lærerskifte Sted, og hvad angaar den Afgift paa 30 Skilling eller nu 62 Øre, som fra gammel Tid har været svaret af Jordstykket til Akademiet, maa det efter det under Sagen Oplyste antages, at denne Afgift i det oftnævnte Tidsrum er blevet opfattet som en Jordstykket paahvilende Grund-

byrde. Da det herefter maa statueres, at Lærerembedet og Kommunen havde vundet Hævd paa Jordstykket, dengang da Salget fandt Sted, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Akademiet at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Sorø Akademi, til Indstævnte, Gaardejer Henrik Hansen, med 500 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende:

Den 23 December 1690 meddeltes kgl Konfirmation paa et Skøde af 2 September s A fra Overførster, By- og Birkefoged Mads Christensen til den kgl Friskole paa Sorø Kloster paa Biernede og Slaglille Kirker, Alsted Herred, Sorø Amt, »med juribus patronatus til forskrefne kircker, herligheden ofver præstegaarden og deigne-bolligerne samt kirckernis tilliggende rettigheder og herligheder, indkombster, ved hvad navn de og nefnis kand, nembl: til Slaglille kircke — — — landgilde-korn af nogle jorder — — —; af en jord paa Slaglille marker, som sognepræsten bruger, naar dend er udj vang, en marck fiorten skilling danske — — —«

I Slaglille Kirkes Regnskab fra 1696—97 findes opført en Landgilde 1 Mk 14 Sk »af en Kircke-Jord, som Sognepræsten bruger oc dette Aar var i Wang«.

I »Jordebog over Sorø Academies gamle Gods — som samme befindes at være fra 1ste Maii 1788« findes ved Slaglille Kirke opført en Kirkejord, hvorom det hedder: »Degnen Ruuds Enke svarer heraf den sædvanlige aarlige Afgift 1 Mk 14 Sk; denne Jord viides ey at være Matriculeret«.

I en Beskrivelse af den i 1792 vedtagne Udskiftningsplan for Slaglille By hedder det bl a:

»Forresten er Akademiet ene Lodsejer i Byen.

— — —

Kirkejorden, som er beliggende ved Biernedegaards Skiel, og haves i Fæste af Skoleholderen eller Kirkesangeren i Slaglille, kan forflyttes og udlægges tilligemed Skolejorden Sønden for Landevejen og Østen for Præstegaarden og Ole Rasmussens Gaard, Linierne bestemmes — — — og Kirkejorden, som den østre Deel, udgjør 3—6/14 Tønde Land — — — denne Udskiftningsplan, hvorefter enhver Lod især paa Chartet over Slaglille Byes Marker — — — er afsat og nummereret, og paa Marken med Furer afmærket — — —«

Ved Pro Memoria af 23 Maj 1801 bifaldt Rentekamret et Forslag til Bestemmelse af Slaglille Skoledistrikts Grænser, Indtægternes Deling m v, i hvilket Forslag sondres mellem Indtægter som Skolelærer og som Kirkesanger. Angaaende sidstnævnte Indtægter hedder det i Punkt 6:

»Dersom Akademiet fremdeles vil tilfæste Kirkesangeren een Slaglille Kirke tilhørende Jord, som ei vides at være immatriculeret, og bestaar efter Land-Inspektorens Beregning af 3—6/14 Tønde Land, ligger tæt op til Skolejorden og har været Formanden overdragen, for samme Avgift som Formanden, eller dog den taaleligste mueligt og uden at betale Indfæstning, kunde han ogsaa deraf have nogen aarlig Indtægt.«

En Genpart af ovennævnte Bestemmelse af Slaglille Skoledistrikt er, ifølge Sognepræstens Bevidnelse af 16 Juni s A, »udleveret til Skoleholderen i Slaglille Birch for at være herefter en bestandig Regel for ham og Efterkommere«.

I »Nye Stifts-Bog for Siellands Stift«, indrettet den 17 Oktober 1804 opgives Slaglille Degnekalds Indkomster i Henhold til en Skrivelse fra nævnte Birch af 12 Februar 1802 dels vedrørende Skolen dels vedrørende Kirkesanger-Tjenesten, hvorom der bl a findes anført:

6.) Kirkejord 3—6/14 Tdr, leeret og siid Jord, som ligger tæt op til Skolegaarden og er indhegnet med levende Gjærde. Det beroer paa Rentekammeret, om Kirkesangeren faaer denne Jord i Fæste og om han faaer den paa samme Vilkaar som Formanden.«

I den under Matrikuleringen for Slaglille Sogn — antagelig i 1808 udarbejdede Beregningsprotokol findes under Matr Nr 3 opført en samlet Lod nordøst for Byen, sønden og østen for Skoleloden.

Som Ejer er anført: Slaglille Kirker, og som Bruger: »Sorø Academie ved Skolelærer og Kirkesanger Olsen«.

Den nævnte Matr Nr 3 er identisk med den i Udskiftningsplanen omhandlede Kirkejord, som flyttedes fra Biernegaards Skiel til »Sønden for Landevejen og Østen for Præstegaarden«.

I Sorø Akademis Jordebog, affattet ved Udgangen af Aaret 1841, findes ved Slaglille By anført en Kirkejord, Nr 13, besiddet af Kirkesanger Fjeldsted, af Areal 3—6/14 Td Land, med en »Huus og Jord-afgift« af 30 Sk og »ej sat i Hartkorn«.

I den ovennævnte Beregningsprotokol for Slaglille findes ved Matr Nr 3 en senere Tilføjelse, udvisende som Bruger: »Sorø Academie ved Skolelærer og Kirkesanger Fjeldsted«, sammesteds angives Hartkornet som 4 Skp 3 Fdk 0³/₄ Alb.

I en af Københavns Universitetskvæstur den 11 September 1862 — Aaret efter Akademiets Henlæggelse under Kvæsturens Bestyrelse — autoriseret »Jordebog for Sorø Academi's Jordegods, for saa vidt det ikke er bortfæstet*) — — — findes ved Slaglille By opført Matr Nr 3, af Hartkorn som ovenfor, Areal 3—3/7 Td Land, besiddet af Skolelæreren i Slaglille mod en Afgift i Penge af 30 Sk, 62 Øre. Det hedder i Jordebogens Anmærkninger: »Er en Kirkejord, hvoraf Skolelæreren betaler Skatter direkte til Amtstuen. Afgiften har været betalt i uminde-

*) Skal være bortarvefæstet.

lige Tider, men særlig Adkomst har ikke været at forefinde.«

I sammes Jordebog, autoriseret den 31 December 1879, findes om Matr Nr 3 af Slaglille tilsvarende Oplysninger.

I Retskredsens Realregister findes paa Foliet for Matr Nr 3 af Slaglille By — paa hvilket Folio, antagelig efter den 26 August 1920, er tilføjet: »og 2 b og 2 c« — opført under »Navn«: »En Jordlod Slaglille Kirke tilhørende« og under »Beskaffenhed«: »En Jordlod, som bruges af Skolelæreren i Forening med Matr Nr 2 a og 2 b«. Paa Foliet for Matr Nr 2 a og 2 b (Skolen) findes under »Beskaffenhed« tilføjet: »Hermed er forenet den Slaglille Kirke tilhørende Jordlod Matr Nr 3 Slaglille«. — Selve Slaglille Kirke findes ikke optaget i Realregistret.

Den ovenomhandlede Afgift til Sorø Akademi af 1 Mk 14 Sk = 30 Sk = 62 Øre er af Degnen, Kirkesangeren eller Enken svaret i Landgilde af Kirkejorden, som vedkommende »haver i Brug« — som det hedder i de paagældende Regnskaber — i hvert Fald fra 1761 og til 1921 inkl. — For Degnen Samuel Møller foreligger et Fæstebrev af 1 Oktober 1765, hvorved Akademiet til ham bortfæster for hans Livs- eller Embedstid Biernede og Slaglille Kirkers Jorder, for Sidstnævntes Vedkommende mod en årlig Landgilde-Penge 1 Mk 14 Sk. Ifølge de for Tiden efter 1818 foreliggende Oplysninger har Kirkesangerne fra dette Aar og indtil 1903 selv drevet Kirkejorden, medens to Lærere i Tiden fra 1903—1920 med Slaglille-Biernede Sogneraads Samtykke har bortforpagtet »den Lærerembedet i Slaglille tillagte Jordlod ca 8 Tdr Land«, derunder Kirelodden.

Ved Købekontrakt af 19 Marts 1920 og Skøde af 21 September s A, tinglæst den 30 s M, bortsolgte Sogneraadet for Slaglille-Bjernede Kommune til Sagsøgte, Gaardejer Henrik Hansen, Slaglille, — efter sket Udstykning af Matr Nr 2 a — Matr Nr 2 b, 2 c og 3 af Slaglille By og Sogn, Sidstnævnte af Hartkorn 4 Skp 3 Fdk $0\frac{3}{4}$ Alb, for en Købesum af 2100 Kr pr Td Land, ialt 15 315 Kr. Ved Paategning paa Skødet var frafaldet Retsanmærkning om en uudslettet Forpagtningskontrakt. Skødet ekspederedes fra Tinglæsning uden Retsanmærkning.

Under nærværende, efter Stævning af 15 Juli 1925 anlagte, ved Retten for Sorø Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, Sorø Akademi, anført, at Sogneraadet har været uberettiget til at sælge Matr Nr 3 af Slaglille, der er gammel Kirkejord, som i umindelige Tider har tilhørt Slaglille Kirke, og som Kirkesangeren (Skolelæreren) i umindelige Tider har haft til Brug mod den ovenfor nævnte årlige Afgift, der stedse har været af samme Størrelse, og som sidste Gang er betalt til Akademiet for Aaret 1921. Sagsøgeren har som Ejer af Slaglille Kirke under Henviisning til det Anførte nedlagt Paastande om, at Sorø Akademi som Ejer af Slaglille Kirke kendes ejendomsberettiget til den ubebyggede Jordlod, Matr Nr 3 af Slaglille By og Sogn, Alsted Herred, Sorø Amt, af Hartkorn 4 Skp 3 Fdk $0\frac{3}{4}$ Alb og af Areal ifølge Matrikulens Arealberegning 21 060 Kvadratmeter, at det af Sogneraadet for Slaglille-Bjernede Kommune til Sagsøgte udstedte Skøde af 21 September 1920, tinglæst 30 September 1920, paa Ejendommene Matr Nr 2 b, Matr Nr 2 c og Matr Nr 3 af Slaglille By og Sogn kendes dødt og magtesløst, forsaavidt angaar den ved Skødet stedfundne Overdragelse af

den ubebyggede Jordlod, Matr Nr 3 af Slaglille By og Sogn, og at Sagsøgte tilpligtes at fravige Besiddelsen af nævnte Jordlod, Matr Nr 3 af Slaglille.

Sagsøgte paastaar Frifindelse mod Betaling af, efter Sagsøgerens Valg, enten 17 Kr 98 Øre een Gang for alle eller 62 Øre aarlig fra og med Aar 1922, saaledes at denne aarlige Afgift sikres ved 1 Prioritets Panteret i Matr Nr 3, Slaglille, hvorhos han har nedlagt en subsidiær Paastand.

Sagsøgte bestrider, at Sorø Akademi og Slaglille Kirke nogensinde har haft en egenlig Ejendomsret over Matr Nr 3 af Slaglille, hvilken Ejendomsret i hvert Fald aldrig er gjort gældende ved Forhøjelse af Afgift eller paa anden Maade. Sagsøgte gør videre gældende, at Kommunen har vundet Ejendomshævd paa Jordlodden mod Betaling af 62 Øre aarlig til Sagsøgeren, idet Jorden til Stadighed har været henlagt til Brug for Kirkesangeren mod en aarlig Afgift af 62 Øre, og idet Kommunen (Kirkesangeren) i mere end de sidste 100 Aar har raadet som Ejer over Jorden, der enten har været drevet af Kirkesangeren selv eller bortforpagtet af Kommunen (Kirkesangeren), uden at Sagsøgeren paa nogen Maade har blandet sig i Forholdet, kun at Afgiften paa 62 Øre aarlig er blevet betalt. Der har ifølge Sagsøgtes videre Anbringende ikke bestaaet nogen kontraktmæssig eller kvasikontraktmæssig Forpligtelse for Kirkesangeren eller Kommunen til at anerkende Sagsøgeren som Ejer, og Kommunen, der nu lønner Kirkesanger og Skolelærer, og som er indtraadt i dennes Ret, har stadig været af den Opfattelse, at Jorden tilhørte Skolen og dermed Kommunen, og Salget fra Kommunen til Sagsøgte har fundet Sted med Tilladelse fra Undervisningsministeriet. Det skyldes en Forglemmelse fra Kommunens Side, at denne ikke ved Salget paalagde Sagsøgte at betale den aarlige Afgift paa 62 Øre til Sagsøgeren. Sagsøgte erkender sin Pligt til at betale Afgiften til Sagsøgeren, hvilken Afgift kapitaliseret andrager 15 Kr 50 Øre og for Aarene 1922—25 2 Kr 48 Øre.

Sognefoged, Gaardejer Ferdinand Olsen, Fuldbby, har som Vidne forklaret, at han fra 1898—1904 og fra 1917—1925 har været Medlem af Slaglille-Bjernede Sogneraad, at det allerede forinden Salget til Sagsøgte var Vidnet bekendt, at der paahvilede Læreren i Slaglille en aarlig Afgift af 62 Øre til Sorø Akademi, at Læreren har betalt denne Afgift, at Afgiften imidlertid ikke ved Salget blev omtalt og formentlig glemtes, at der for den samlede, af Læreren drevne Lod, om hvilken Vidnet ingensinde har hørt, at nogen Del deraf tilhørte Kirken, afkortedes Læreren nogle Hundrede Kroner i hans Løn, at dette gaar langt tilbage i Tiden, vistnok før 1898, og at Vidnet har hørt af Andre, at saaledes var Forholdet ogsaa i 1870erne og 80erne.

Gaardejer N V Larsen, Slaglille, har som Vidne forklaret, at han har været Medlem af Sogneraadet fra 1909 til 1921, at han altid har staaet i den Formening, at Matr Nr 3 henhørte til Skolelodden, og at den forinden Salget til Sagsøgte stedfundne Afkortning i Læreren Løn skete for Benyttelsen af hele Lodden, om hvilken Vidnet aldrig har hørt, at nogen Del deraf tilhørte Kirken.

Foreløbig bemærkes, at det af Undervisningsministeriet meddelte

Samtykke til Salget maa blive uden Betydning for Afgørelsen af Spørgsmaalet angaaende Kirkejorden, hvilket ikke har foreligget for bemeldte Ministerium.

Efter Sagens Oplysninger, navnlig det ved Udskiftningen Passerede i Forbindelse med Realregistrets ovennævnte Udvisende, findes det — uanset Udtrykkene i det oprindelige Skøde til Akademiet — nærmest liggende at antage, at Kirkejorden, matrikuleret som Nr 3 af Slaglille, har tilhørt Slaglille Kirke. Selv om nu dennes Ejendomsret kunde anses bevaret, uanset den af Sagsøgeren erkendte, af Degnen eller Kirkesangeren, senest Skolelæreren i umindelige Tider uden Fæstebrev — bortset fra det i 1765 udstedte — udøvede Brug af Lodden mod Betaling af den ovennævnte, gennem hele Tiden konstante, ubetydelige Afgift samt Skatter af Lodden, findes der i hvert Fald at maatte statueres en Ejendomshævd ved den af Lærerembedet og Sogneraadet i Tiden fra 1903 —1920 uden indhentet Samtykke fra Akademiets Bestyrelse foretagne Bortforpagtning og ved den af Sagsøgte i Tiden fra Købet til Sagens Anlæg udøvede Raaden over Lodden som Ejer. Der vil derfor være at give Dom efter Sagsøgtes principale Paastand. I Sagsomkostninger vil Sagsøgeren efter Omstændighederne have at tilsvare Sagsøgte 500 Kr.

Fredag den 29 Oktober.

Nr 25/1926.

Hals Sogneraad (Meyer)

mod

Aalborg Havn (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at deltage i Dækningen af Underskudet ved en Ophalingsbedding.

Vestre Landsrets Dom af 7 December 1925: De Sagsøgte, Hals Sogneraad, bør til Sagsøgerne, Aalborg Havn, betale 2256 Kr til- ligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 6 Februar 1925, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne 900 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter de Højesteret forelagte, tildels efter Dommens Af- sigelse tilvejebragte Oplysninger, maa det antages, at der ved Driften af Beddingen har vist sig Mangler, der i betydelig Grad har forringet dens Brugelighed, og herfor findes Aalborg Havn, efter hvis Projekt og under hvis Tilsyn Arbejdet er udført, at maatte bære Ansvar. Herved bemærkes, at Aalborg Havn selv

har drevet Beddingen indtil 1 Oktober 1924 uden at have gjort noget for at afhjælpe Manglerne. Som Følge heraf kan Havnen ikke forlange Underskudet, der maa forudsættes at staa i Forbindelse med de til Driften knyttede Ulemper, dækket af Sogneraadet, som derfor vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Aalborg Havn at burde betale til Sogneraadet med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Hals Sogneraad, bør for Tiltale af Indstævnte, Aalborg Havn, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 10 Oktober 1919 afgav Havneingeniør Tybjerg i Aalborg en Indstilling til Havneudvalget sammesteds gaaende ud paa, at Sagsøgerne, Aalborg Havn, der ejer Havnen i Hals, lod opføre en Ophalingsbedding ved sidstnævnte Havn, hvilken Indstilling var foranlediget ved en til Havneingeniøren rettet Henvendelse fra Fisker I P Hansen, der var Formand for Fiskeriforeningen i Hals, og Fisker L Chr Sørensen, som var Medlem af et i Hals nedsat saakaldt Beddingsudvalg, med det Formaal at faa Ophalingsbeddingen anlagt. Havneudvalget i Aalborg tilskrev i den Anledning under 14 Oktober s A Fisker Hansen paa følgende Maade:

»Havneingeniøren har hertil indberettet at De og Fisker L Chr Sørensen har som henholdsvis Formand for og Medlem af et nedsat Udvalg udtalt Ønske om, at der maa blive bygget en Ophalingsbedding i Hals, og Havneingeniøren har herefter forelagt Havneudvalget Forslag til en saadan Foranstaltning.

I Anledning heraf skal man meddele, at Havneudvalget vil være villigt til at lade den omhandlede Foranstaltning bringe til Udførelse og overdrage det ovennævnte Udvalg Benyttelsen af Beddingen, mod at der for Benyttelsen svares Afgifter i Overensstemmelse med den hosfølgende Takst for Benyttelsen af Aalborg Havns Ophalingsbedding; — — —

En Forudsætning for denne Ordning er det dog, at Hals Sogneraad garanterer Aalborg Havnevesen en Mindsteindtægt af Beddingen paa 1200 Kr aarlig.

Om hvorvidt De ønsker Sagen ordnet paa dette Grundlag, imødeses nærmere Meddelelse, eventuelt ledsaget af den nævnte Garantierklæring.

— — —«
 Herpaa svarede Beddingsudvalget i Skrivelse af 29 s M »at der nu er dannet et Interessentskab, der er villig til at leje den paatænkte Bedding, og med Hals Sogneraad som Garant yde den forlangte aarlige Lejeafgift hvis der af rent praktiske Grunde kan foretages visse nødvendige Forandringer dels ved den skitserede Beddingsplan og dels ved selve Havneomraadet nødvendiggjorte ved Beddingsanlægget«. Endvidere fremsendte de Sagsøgte, Hals Sogneraad, den 1 November 1919 saalydende Skrivelse til Havneudvalget:

»I Henhold til Skrivelse fra Aalborg Havneudvalg til Fisker H P Hansen og Fisker L Chr Sørensen af Hals angaaende Bygning af en Ophalingsbedding i Hals Havn, for hvilket Havneudvalget forlanger at Hals Sogneraad garanterer en Mindsteindtægt paa 1200 Kr, skriver Tolv Hundrede Kroner, aarlig, meddeles herved at Hals Sogneraad er villig til at garantere for nævnte Beløb for et Tidsrum af indtil 10 Aar.«

Der fandt derefter Forhandlinger Sted mellem Havneingeniøren og Beddingsudvalget i Anledning af de af Sidstnævnte i det oprindelige Forslag ønskede Ændringer, og Havneingeniøren udarbejdede i Overensstemmelse med Udvalgets Ønsker et nyt Projekt, der adskilte sig fra det tidligere derved, at Ophalingsbeddingen skulde lægges udenfor i Stedet for i Havnen, at Beddingen skulde forlænges saaledes, at der samtidig kunde staa to Fartøjer paa den, og at Fartøjerne under Ophalingen ikke skulde holdes oprejst ved en Toptalje, men at Slidsken skulde gøres fast og sammen med et Sideløb tjene som Ledeskiner for en Slæde, paa hvis lange Stykke Tømmer (Skoen) Skibets Køl skulde hvile, saaledes at Skibet efterhaanden under Ophalingen lagde sig om paa Siden og støttedes af et kort Stykke Tømmer, der gled paa Sideløbet. Da Bekostningen ved Iværksættelsen af dette Projekt som Følge af de ønskede Ændringer, men særlig som Følge af en indtraadt Prisstigning blev større end det oprindelige Projekts Overslagssum, tilskrev Beddingsudvalget den 27 Februar 1920 de Sagsøgte, at Merudgiften i Anlæg gjorde det overvejende sandsynligt, at Havneudvalget vilde forlange højere aarlig Leje, og de henstillede derfor til de Sagsøgte at lade den ydede Garanti gælde for den eventuelt forholdsmæssig forhøjede Lejeafgift. Dette gik de Sagsøgte ind paa ved at forsyne Beddingsudvalgets Skrivelse med følgende Paategning: »Den af Havneudvalget forlangte forhøjede Garanti for det eventuelle Underskud ved Beddingen i Hals Havn garanteres herved«, hvorefter Skrivelser blev tilstillet Havneudvalget i Aalborg. Udvalget indvilligede i at lade Beddingen anlægges efter det senest udarbejdede Projekt og overdrog Arbejdet i Entreprise til Brofoged og Snedkermester J P Jensen i Hals, som

Færdig fra Trykkeriet den 3 November 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivera: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 22.

Fredag den 29 Oktober.

udførte det for 14.185 Kr 75 Øre. I Oktober Maaned 1921 var Beddingen færdig, og Beddingsudvalget, der antog Brofoged Jensen til at forestaa Beddingen mod et Vederlag af 10 pCt af Bruttoindtægten, tilskrev derpaa den 11 s M Havneudvalget, at det ønskede at faa Driften af Beddingen overdraget til »det herværende Garantiselskab« i et Tidsrum af 10 Aar og imødesaa Udkast til Kontrakt. Efter med Skrivelse af 6 November at have modtaget et saadant, fremsatte Beddingsudvalget i Skrivelse af 14 December s A Indsigelser mod forskellige af Kontraktudkastets Bestemmelser, derunder at det fandt den forlangte Leje af 1500 Kr aarlig for høj; det tilføjede derhos, at der ved Beddingen fandtes nogle driftsmæssige Mangler, som det var nødvendigt at faa afhjulpne, og at der bl a maatte anskaffes en elektrisk Motor paa 5 Hestes Kraft til Ophaling af Fartøjerne. Havneudvalget svarede under 23 Februar 1922 herpaa, at en Motor som den ønskede ifølge indhentet Tilbud kostede 2575 Kr eksklusive Monteringen, og at man ikke vilde gaa med til at bevilge dette Beløb, men herefter meddelte Beddingsudvalget i Skrivelse af 31 Marts 1922 Havneudvalget, at Garanterne efter at være forsamlet til Møde havde nægtet at garantere noget eller at overtage Lejemaalet af den nu anlagte Bedding, førend den var sat i forsvarlig og driftssikker Stand, hvilket ikke erkendtes at være Tilfældet før bl a det paa Beddingen anbragte Spil var blevet ombyttet med et mere kraftigt, der let kunde tage Fartøjer indtil 30 Tons. Efter Udgangen af Aaret 1922 krævede Havneudvalget Beddingsudvalget for det Beløb, som manglede i den af Havneudvalget forlangte aarlige Lejeafgift af 1500 Kr, og da Beddingsudvalget derefter i Skrivelser af 3 Februar 1923 og 30 Jaunar 1924 fastholdt, at det ikke ansaa sig pligtig at betale Underskudet ved Beddingen, fordi denne efter Udvalgets Formening ikke var brugbar, henvendte Havneudvalget sig til de Sagsøgte med Anmodning om at indbetale det skyldige Beløb. Disse svarede herpaa, »at saalænge omskrevne Bedding ikke er overtaget af de stedlige Garanter i den af det ærede Havneudvalg lovet Stand, mener vi, Sagen er os uvedkommende«. Sagsøgerne, som fra 1 Oktober 1924 har udlejet Beddingen til Tømrmester Chr Berg og Mekaniker E Johannesen i Hals, har derefter, da de i Tiden fra den

1 April 1922 til den 1 Oktober 1924 ikke har opnaaet den af dem forlangte Mindestindtægt af 1500 Kr aarlig af Beddingen, under nærværende Sag søgt de Sagsøgte til at betale det for nævnte Tidsrum manglende Beløb med 2506 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 6 Februar d A, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale, i hvert Fald for Tiden.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand, der i første Række gaar ud paa Frifindelse for Tiden, har de Sagsøgte anført, at deres Garantiforpligtelser er af subsidær Art og først kan træde i Kraft, naar det gennem et Søgemaal mod Beddingsudvalget er konstateret, hvorvidt Sagsøgerne har noget Krav mod dette, og naar det i bekræftende Fald endvidere har vist sig, at Udvalget er ude af Stand til at betale.

Det er af Sagsøgerne uimodsagt anbragt, at Beddingsudvalget — der efter hvad der er oplyst under Domsforhandlingen bestod af 5 Personer, hvoraf en tillige var Medlem af Sogneraadet —, dengang det anmodede Sagsøgerne om at lade Beddingen opføre, ikke havde andet Mandat til at virke herfor end det almindelige Ønske, der i saa Henseende næredes i Hals. Herefter maatte det ved Garantierklæringernes Afgivelse staa de Sagsøgte klart, at Sagsøgerne, da Udvalget ikke kunde forpligte nogen overfor dem, kun indlod sig paa Anlæg af Beddingen i Henhold til de Sagsøgtes Garanti, og at de Sagsøgte selv maatte bære Risikoen for, om der blev dannet et Selskab, der var villig til at leje Beddingen af Sagsøgerne. Da nu et saadant Selskab ikke er dannet, maa Sagsøgerne efter forgæves Paakrav til Udvalget være berettigede til at holde sig til de Sagsøgte, og Sagens Afgørelse vil herefter komme til at bero paa, om Sagsøgerne har opfyldt de dem paahvilende Forpligtelser med Hensyn til Opførelsen af Beddingen.

I saa Henseende har de Sagsøgte anført, at Beddingen ikke er i konditionsmæssig Stand, idet det ved en under Sagens Drift foretaget Syns- og Skønsforretning er konstateret, at Beddingen, der skulde have et Fald af 1—15, afviger ret stærkt herfra, da Faldet paa dens øverste Del kun er 1—23. De har endvidere anbragt, at Beddingen var saa tung at arbejde med, at det daarligt kunde betale sig at benytte den, og til Dokumentation herfor har de henvist til, at de nuværende Lejere af Beddingen har maattet afløse den foran omtalte Ophalingsanordning med en paa Skinner gaaende Vogn. Det er nu vel ikke egentlig bestridt, at Beddingens U hensigtsmæssighed hidrører fra de af Udvalget i det oprindelige Projekt forlangte Ændringer, idet den foretagne Forandring med Hensyn til Ophalingsmaaden forøgede Gnidningsmodstanden, hvilket yderligere forværredes ved, at Beddingen blev lagt udenfor Haven ubeskyttet mod Bølgeslaget, der førte Sand og Sten hen over den, men det gøres af Beddingsudvalget gældende, at Sagsøgerne burde have været klare over, at en Bedding som af Udvalget ønsket var upraktisk, og at de derfor enten burde have nægtet at imødekomme disse Ønsker eller senere have truffet de af Udvalget forlangte særlige Foranstaltninger, derunder Anskaffelse af det fornævnte Spil, der vilde have gjort Beddingen mere anvendelig.

Efter den fornævnte Syns- og Skønsforretning maa det antages,

at det manglende Fald paa den øverste Del af Beddingen skyldes, at dette Stykke er sunket, men at denne Fejl vil kunne rettes for 250 Kr. Iøvrigt maa der gaas ud fra, at Beddingen er anlagt i Overensstemmelse med den af Udvalget godkendte Tegning, idet der ikke, da Arbejdet var færdigt, fremkom nogen Reklamation over, at det afveg fra Tegning eller Beskrivelse. Da det derhos ikke kan bebrejdes Sagsøgerne, at de ved Anlæggets Udførelse har taget Hensyn til Udvalgets Ønsker, og da de ikke kan have nogen Pligt til til at afhjælpe de heraf fulgte Ulemper, maa det statueres, at Sagsøgerne har opfyldt deres Forpligtelser overfor Udvalget. Herefter vil de Sagsøgte være at tilpligte at betale Sagsøgerne det indsøgte Beløb, mod hvis Størrelse der under Domsforhandlingen ikke er fremsat nogen Indsigelse, dog med Fradrag af den ovennævnte Sum af 250 Kr, der skønnes at ville medgaa til at give den øverste Del af Beddingen det rette Fald, eller ialt 2256 Kr, hvoraf der vil være at svare Renter som af Sagsøgerne paastaaet.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgerne med 900 Kr.

Nr 240/1926.

Rigsadvokaten

mod

Aage Johansen Lund (Steglich-Petersen),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 174.

Vestre Landsrets Dom af 18 August 1926: Tiltalte Aage Johansen Lund bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 6 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 6 Maaneder. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Aage Johansen Lund til Højesteretssagfører Steglich-Petersen 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Aage Johansen Lund ved 3 iyske Statsadvokateurs Anklageskrift af 28 Maj 1926 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 174 for i September Maaned 1925 i Tøsby at have forført Kathrine Smaakjær Jørgensen, der er født den 26 Januar 1913, til Utugt og derefter flere Gange at have plejet legemlig Omgang med hende.

Tiltalte er født den 8 Juli 1898 og er tidligere anset v.e.d. Nørvang-Tørrild Herreders Ekstrarets Dom af 16 Juni 1916 efter Straffelovens § 228, jfr § 37 og midlertidig Lov 1 April 1911 § 20 med en betinget Straf af Fængsel paa sædvanlig Fængkest i 30 Dage, v.e.d. Vestre Landsrets Dom af 24 November 1920 efter Straffelov for Krigsmagten af 7 Maj 1881 § 190, Straffelovens §§ 228 og 229 Nr 4 samt Lov Nr 149 af 20 Marts 1918 § 32 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder; v.e.d. Vejle Købstads og Nørvang-Tørrild Herreders Rets Dom af 9 April 1923 efter Straffelovens § 230, 1 og 2 Stk, jfr § 62 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, hvilken Straf han dog ved Justitsministeriets Resolution af 8 April 1925 fritoges for at udstaa fra den 17 s M at regne.

Ved Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes egen Tilstaaelse, maa det anses tilstrækkeligt godtgjort, at han, der havde vekslet Kærlighedsbreve med Pigen, har haft Samleje med hende, dels een Gang paa hendes Husbonds Ejendom i Tøsby og dels flere Gange i hendes Forældres Hjem i Tørrild.

Idet der maa gaas ud fra, at Pigen tidligere har været uberørt, vil Tiltalte for sit ovennævnte Forhold være at anse efter Straffelovens § 174 med en Straf, der passende findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fængkest i 4 Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger som nedenfor anført.

T i r s d a g d e n 2 N o v e m b e r .

Nr 35/1925. Grosserer Carl Smith (Holtens-Bechtolsheim)
m o d

Aktiebolaget R M Labbarts Konkursbo (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at hæve en Handel om et Parti Brædder.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Januar 1925: Sagsøgte, Grosserer Carl Smith, bør til Sagsøgerne, Aktiebolaget R M Labbarts Konkursbo, Jacobstad, Finland, betale .£ 854—16—0 med Renter 6 pCt p a fra den 9 Juli 1923, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 800 Kr. Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Af sigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Ved det i Sagen Oplyste, derunder et efter Dommens Afsigelse i England optaget Tingsvidne, maa det anses godtgjort, at det med S/S »Virgo« afsendte Parti Kassebrædder — som ogsaa i Dommen antaget — har været behæftet med Mangler, og efter alt herom Foreliggende, derunder de af Sælgernes Repræsentant Lamby givne Indberetninger, maa disse Mangler antages at have været væsenlige, og Køberne har derfor i Medfør af Købelovens § 43 og den udtrykkelige Bestemmelse herom i Kontrakten været berettigede til som sket at nægte Modtagelsen af dette Parti og for dettes Vedkommende hæve Købet. Appellanten vil herefter overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand være at frifinde for Konkursboets Tiltale i Sagen.

Hvad angaar de af Appellanten fremsatte Fordringer paa Konkursboet, findes han at have Krav paa tabt Avance vedrørende »Virgo«s Ladning samt Godtgørelse for betalt Assurance med de af ham paastaede Beløb, ialt £ 538—1—3, med Renter som af ham paastaet, nemlig 6 pCt aarlig fra den 1 August 1922, medens de øvrige af Appellanten opstillede Krav i Henhold til de i Dommen anførte Grunde ikke vil kunne tages til Følge.

Sagens Omkostninger findes Konkursboet at burde betale til Appellanten for begge Retter med 1500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, A/B R M Labbarts Konkursbo, bør til Appellanten, Grosserer Carl Smith, betale £ 538—1—3 med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 1 August 1922, til Betalingsker. Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i Sagen fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 1500 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 23 September 1920 købte Sagsøgte, Grosserer Carl Smith, af Sagsøgerne, Aktiebolaget R M Labbart, Jakobstad, Finland, der senere er gaaet konkurs, 50 000 Sæt »box boards« for en Pris af 37 £ pr Standard. I Kontrakten benævnes Smith Repræsentant for Køberne, idet det nærmere Forhold var, at Smith havde videresolgt Kasserne til Firmaet Henry Tate & Sons Ltd, London, der skulde bruge dem til Sukkerkasser. Ifølge Kontraktens Bestemmelser skulde en Prøvesending paa 5000 Kasser leveres saa hurtigt som muligt, Resten 45 000 Kasser skulde beordres før 10 Oktober og afsendes saa hurtigt som muligt i Løbet af Aaret 1920. Køberne skulde betale kontant med Doku-

menter for hver enkelt Sending. Det hedder endvidere i Kontrakten, at »alt Træet skal være hvidt, fuldkomment tørt, godt lagret, i god, sund Kondition, fri for løse Knuder og Specifikation over Størrelser etc maa nøje overholdes. Køberne har Ret til at nægte Modtagelsen af Træ, der ikke er leveret i Henhold til Bestemmelserne i denne Kontrakt.« Under visse nærmere omhandlede Forhold kunde Leveringen afbrydes, men allerede fremstillede Varer skulde under alle Omstændigheder modtages af Køberne. Sælgerne skulde give Køberne rettidig Meddelelse hver Gang, de agtede at afskibe en Sending, saaledes at Køberne kunde træffe Bestemmelse om, hvorvidt saadan Sending maatte fremstilles. Levering kunde ikke annulleres, naar en saadan Sanktion til Afskibning af en Sending allerede var givet. Endelig findes i Kontrakten en Bestemmelse om, at Uighed mellem Parterne skal henvises til to Voldgiftsmænd i London, en valgt af hver Part, og saaledes at Voldgiftsmændene skulde vælge en tredje som Opmand.

Den 7 Oktober skrev Smith til Labbart, at de 50 000 Kasser nu var i fast Ordre, og han haabede, at Afsendelse af de første 5000 Kasser fandt Sted hurtigst muligt og Resten, de 45 000 Kasser, i Løbet af November Maaned. Det hedder videre: »Vi beder Dem venligst ca 8 Dage før hver Afsendelse meddele os dette, at vi ifølge Kontrakten kan indhente Modtagerens Sanktion, og samtidig beder vi Dem i hvert enkelt Tilfælde samtidig at sende os en Kopi af Faktura for Partiet. — — —«

I den nærmest følgende Tid korresponderede Parterne om et Parti paa 200 000 Kasser, som Labbart, efter hvad Smith paastaar, havde givet fast Tilbud paa, forsaavidt der blev stillet en Sikkerhed paa 10 000 £. Labbart nægtede at vedstaa dette Tilbud, men Spørgsmaalet herom faar efter Parternes endelige Paastande ikke Betydning i nærværende Sag.

Den 18 Oktober meddelte Labbart Smith, at de 5000 Kasser nu var færdige til Indladning, og disse Kasser afgik i Midten af November Maaned med Damperen »Leda« til England.

Den 26 November skrev Smith til Labbart, at han forventede Sendingen af Restpartiet af Tate-Sukkerkasser hurtigst muligt; Labbart havde tidligere telegrafisk opgivet ham, at det vilde blive afskibet i Slutningen af December. En Del af Restpartiet afgik senere med Damperen »Ulf Jarl«, og den 10 December sluttede Labbart Certepartiet med Finska Ångfartygs Aktiebolaget, Helsingfors, om Afladning af Resten af Partiet ca 72 Stdrs med Damperen »Virgo« til London i Midten af Januar 1921. Imidlertid viste det sig, at Tate var utilfreds med de første 5000 Kasser. Smith fik den 13 December Meddelelse herom fra sin Mellemand i London, Firmaet The Anglo Scandinavian Box Co Ltd, og den 17 December telegraferede Smith til Labbart, at første Levering 5000 Tate-Kasser var utilfredsstillende, og at Tate ikke vilde betale den anden Ladning før efter Undersøgelse. Smith forlangte, at Labbart skulde give British Bank Ordre til at udlevere næste Sending uden Betaling. Samme Dag underrettede Labbarts Repræsentant i London, Firmaet Duncan, Ewing & Co Labbart om, at Tate fandt Kasserne meget utilfredsstillende; de havde imidlertid hørt, at Labbart vilde sende en Repræsentant, Mr Lamby til London, og de foreslog, at det kom til en

Sammenkomst mellem ham og Køberne for at forsøge at faa Vanskelighederne ud af Verden. Labbart afviste straks disse Reklamationer og hævdede, at første Sending var bevisligt kontraktmæssig; han nægtede at udlevere næste Sending uden Betaling og telegraferede, at hans Repræsentant Lamby vilde besøge Tate i Begyndelsen af Januar af Hensyn til eventuel Disput. Smith indløste herefter Papirerne vedrørende den senere Sending med »Ulf Jarl«, idet han underrettede Labbart herom i Skrivelse af 5 Januar 1921. I dette Brev skrev han endvidere, at Grunden til Tates Utilfredshed laa i, at Kasserne var daarligt savede, men at han iøvrigt antog, at der var taget retsligt Syn paa Sendingerne; han haabede, at Sagen gennem Lambys Besøg hos Tate & Sons maatte være ordnet tilfredsstillende og anmodede Labbart om ikke at foretage yderligere Afsendelse af Tate & Sons Kasser, før Labbart havde hørt nærmere fra Smith. Den 14 Januar telegraferede Smith til Labbart Følgende:

»Absolut ikke laste mere før nærmere Ordre«, hvorefter Labbart imidlertid telegraferede tilbage, at Restpartiet allerede var afsendt til Lastningshavnen og Fortøj fragtet; han kunde ikke stoppe Leveringen. I Slutningen af Januar afgik derefter S/S »Virgo« til London med Restpartiet ca 72 Stdrs. Forinden havde Smith været i London og truffet Aftale med Tate & Sons om, at disse skulde modtage ikke blot Sendingen med »Leda«, men ogsaa Sendingen med »Ulf Jarl«. Denne sidste Sending, hvis Værdi vistnok var ca 3000 £, fandt Tate & Sons ogsaa ukontraktmæssig, og de gik kun ind paa at modtage Ladningen mod en Decort paa 150 £, samtidig nægtede de at modtage yderligere Leveringer, og dette var Grunden til, at Smith telegraferede til Labbart om ikke at laste mere før nærmere Ordre. Da S/S »Virgo« kom til London, vilde Tate & Sons ikke modtage Ladningen, og Smith indløste ikke Dokumenterne. Der var saaledes ingen Modtager, og først efter nogen Tids Forløb blev der truffet et Arrangement mellem Duncan, Ewing & Co og Anglo Scandinavian Box Co om, at Partiet skulde oplagres hos Anglo Scandinavian. Der førtes herefter en Del Forhandlinger, i hvilke Smith dog ikke synes at have deltaget, om at faa Partiet solgt, og paa et givet Tidspunkt erklærede Labbart sig villig til at sælge Partiet, hvis Fakturaværdi var £ 2183 — 16 — 0, for 1100 £ med Fradrag af de indtil da paaløbne Omkostninger, hvilket vilde give et Provenu af £ 834 — 16 — 0. Anglo Scandinavian, der optraadte som Købere, stillede imidlertid nye Fordringer, og Salget blev derfor ikke til noget. Til Slut blev Partiet af Anglo Scandinavian stillet til Auktion, og Udbyttet med Fradrag af Omkostninger blev Netto: £ 449 — 2 — 3, hvilket Beløb endnu skal bero hos Anglo Scandinavian, der indtil videre har stillet sig afvisende overfor Udbetaling af Beløbet.

Under nærværende Sag har Aktiebolaget R M Labbarts Konkursbo paastaet Grosserer Carl Smith dømt til Betaling principalt af Fakturaværdien for »Virgo«s Ladning £ 2183 — 16 — 0, subsidiært har Boet paastaet Smith dømt til Betaling af 1100 £, mere subsidiært af £ 834 — 16 — 0, mest subsidiært af £ 449 — 2 — 3, alt med Renter 6 pCt p a fra den 1 Februar 1921, til Betaling sker. Forsaavidt Boet ikke maatte faa Medhold i nogen af disse Paastande, har Sagsøgerne nedlagt

Præstand paa, at de i Forholdet til Sagsøgte kendes berettigede til et Beløb af £ 449—2—3; beroende hos Firmaet Anglo Scandinavian Box Co Ltd; London.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet og har paa sin Side paastaet Sagsøgerne dømt til Betaling af £ 987—1—3.

Uoverensstemmelsen mellem Parterne drejer sig i første Række om, hvorvidt Smith har været berettiget til at nægte Modtagelse af Ladningen med »Virgo«, da den kom til London.

Sagsøgte gør gældende, at han havde Ret hertil; saavel Sendingen med »Leda« som Sendingen med »Ulf Jarl« havde vist sig ukontraktmæssig, og Sagsøgte maatte gaa ud fra, at ogsaa Sendingen med »Virgo« vilde være ukontraktmæssig; efter Købelovens Regler var han derfor berettiget til at annullere og nægte Modtagelse af den sidste Sending. At de to første Sendinger var ukontraktmæssige, har Sagsøgeren personlig overbevist sig om i London; Sendingerne var unøjagtige og daarlige, og Sagsøgte maatte give Tate & Sons Medhold i deres Reklamationer. Sagsøgernes egne Repræsentanter, Firmaet Duncan, Ewing & Co og Mr Lamby, har ogsaa undersøgt Varerne, og ogsaa disse har erkendt, at Tate & Sons's Reklamationer var berettigede og meddelt Labbart dette. Det var efter Aftale med Lamby, at Smith telegraferede til Labbart og forsøgte at standse videre Sendinger. Sagsøgte var saaledes efter sin Mening berettiget til at nægte Modtagelsen af yderligere Leveringer. Dertil kommer, at Labbart efter Kontrakten skulde give Smith rettidig Meddelelse, hver Gang han agtede at afskibe en Sending, og ifølge Brevet af 7 Oktober 1920 var dette at forstaa saaledes, at Labbart skulde give Meddelelse ca 8 Dage før hver Afsendelse; dette har Labbart imidlertid ikke gjort, og ogsaa af den Grund mente Smith sig berettiget til at nægte Modtagelse.

Sagsøgerne paastaar paa deres Side, at Smith ikke har været berettiget til at nægte Modtagelse. Sagsøgerne bestrider, at de to første Leveringer har været ukontraktmæssige, under alle Omstændigheder foreligger der intet Bevis herfor; Sagsøgte burde have ladet optage Skøn i England eller ladet Sagen gaa til Voldgift; saaledes som Kontrakten foreskriver, men ingen af Delene er sket; der har nok været nogen Tale om Voldgift, men alvorlige Skridt i saa Henseende har Sagsøgte ikke foretaget. Det er ganske paa egen Haand, naar Sagsøgte er indgaaet paa at give Tate & Sons en Decort paa 150 £ for Ladningen med »Ulf Jarl«, og Sagsøgerne bestrider, at Duncan, Ewing & Co og Lamby har anstillet en saadan Undersøgelse, at der kan tillægges deres ubestemte Udtalelser nogen Vægt. Endvidere bestrider Sagsøgerne, at Smith skulde være berettiget til at nægte Modtagelse, fordi han ikke har faaet rettidig Meddelelse om Afsendelsen. Inden Tate & Sons Reklamationer fremkom; havde Smith Gang paa Gang bedt Leveringerne fremskyndet; og Labbart er aldrig indgaaet paa at give Meddelelse 8 Dage før Afsendelsen. Sagsøgerne henviser særlig til Smiths Brev af 26 November 1920; i hvilket han anmoder om Afskibning af Restpartiet hurtigst muligt; og Sagsøgerne gør gældende, at de herefter maatte være berettigede til at sende Restpartiet uden forudgaaende Meddelelse. Smith

var forberedt paa, at Restpartiet vilde blive afsendt allerede i December, og han kunde derfor ikke modsætte sig Afskibning i Januar.

Efter de foreliggende Oplysninger, særlig den meget vidtløftige Korrespondance mellem Parterne, er det ikke godtgiort fra Sagsøgtes Side, at de to første Sendinger har haft saadanne Mangler, at han skulde være berettiget til at nægte at modtage Resten af det beordrede Parti; Sagsøgerne ses ganske vist ikke at have givet Sagsøgte Meddelelse om Afsendelsen af Partiet med »Virgo«, men efter de foreliggende Breve, særlig Sagsøgtes Brev af 26 November, har Sagsøgerne været berettigede til at gaa ud fra, at Sagsøgte ønskede Afskibning snarest muligt uden forudgaaende Meddelelse; under alle Omstændigheder har Manglen af en saadan Meddelelse ikke berettiget Sagsøgte til fuldstændig at annullere Restordren.

Idet det saaledes maa fastslaaes, at Sagsøgte har været uberettiget til at nægte Modtagelse af Ladningen med »Virgo«, bliver det næste Spørgsmaal, om hvilket der er Strid mellem Parterne, dette, om »Virgo«s Ladning har været kontraktmæssig. Oplysningerne herom er mangelfulde, idet der ikke foreligger noget Skøn over Ladningen. Der foreligger imidlertid blandt Korrespondancen Breve saavel fra Duncan, Ewing & Co som fra Sagsøgnernes særlige Repræsentant Lamby, der utvetydigt viser, at de har anset Ladningen for ukontraktmæssig. Den 11 Marts skriver Lamby saaledes, at han har undersøgt Ladningen og fundet, at en stor Del af Partiet ikke holdt de givne Maal og derfor var uanvendeligt for Formaalet, han tilraader derfor Labbart at gaa ind paa at sælge Ladningen selv med en betydelig Decort. Kasserne var af den Art, at kun Tate & Sons havde Brug for saadanne Kasser, Labbart gik da ogsaa ind paa at sælge Partiet først til 1100 £ senere endda til £ 854 — 16 — 0. Naar nu hertil kommer, at Labbart under Forhandlingerne i England om »Virgo«s Ladning ikke ses at have taget bestemt Standpunkt i Sagen overfor Smith, finder Retten det efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgiort, at Ladningen har været ukontraktmæssig. I Mangel af nærmere Oplysninger kan det imidlertid ikke antages, at Manglerne har været saa væsentlige, at Smith skulde have været berettiget til at nægte Modtagelse, men han findes at have Krav paa et Afslag, der efter alt Foreliggende vil kunne fastsættes saaledes, at han dømmes til Betaling af det Beløb, for hvilket Labbart i sin Tid er indgaaet paa at sælge Partiet i England, nemlig 854 £ 16 sh, hvortil kommer Renter 6 pCt p a, efter Omstændighederne dog først fra Stævningens Dato den 9 Juli 1923.

Som ovenfor nævnt har Sagsøgte paa sin Side nedlagt Paastand paa at faa betalt £ 981 — 1 — 3. Dette Beløb fordeler sig saaledes:

Sagsøgte paastaar Sagsøgerne dømt til Betaling af de 150 £, som Sagsøgte har indrømmet Tate & Sons i Decort paa Ladningen ex »Ulif Jarl«, samt 39 £, fordi Sagsøgte kom til at vente med Betalingen for Ladningen med »Ulif Jarl« i ca 2½ Maaned. Da Decorten imidlertid er indrømmet uden Sagsøgnernes Billigelse, og det ikke er godtgiort, at Decorten har været nødvendig, kan Sagsøgtes Paastand ikke tages til Følge. Ej heller kan der dernæst gives Sagsøgte Medhold i, at han skulde have Krav paa hos Sagsøgerne at faa godtgiort Rejseomkostninger til Lon-

don, Telegrammer og Porto samt et Beløb, som Sagsøgte har betalt sin Mellemmand, Anglo Scandinavian Box Co, for Assistance, ialt 260 £.

Naar endelig Sagsøgte har paastaet sig tilkendt tabt Avance vedrørende »Virgo«s Ladning, betalt Assurance og Krigsassurance £ 538 — 1 — 3, er disse Beløb saa lidet oplyst, at de allerede af den Grund ikke kan tilkendes Sagsøgte.

Sagsøgerne vil saaledes i det Hele være at frifinde for Sagsøgtes Modkrav.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde betale Sagsøgerne med 800 Kr.

Nr 174/1925. Købmand **Lauritz Andersen** (Fich)

m o d

Købmand **Bondo Petersen** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Erstatning for Misligholdelse af en Handel om et Parti Kul.

Østre Landsrets Dom af 24 April 1925: Sagsøgte, Købmand Lauritz Andersen, Odense, bør til Sagsøgeren, Købmand P Bondo Petersen, Rudkøbing, betale 1500 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 22 Januar 1925 til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Parterne gentaget de af dem for Landsretten nedlagte Paastande.

Som udtalt i Dommen, kan det ikke anses godtgjort, at Appellanten har lovet, at den omtvistede Ladning skulde have en ligesaa lav Smuldprocent som det i Dommen nævnte Parti paa ca 40 Tons.

Ved Skønsforretningen og ved hvad der iøvrigt foreligger findes det ikke oplyst, hvor stor en Procent Smuld Ladningen har indeholdt, og det kan navnlig ikke anses bevist, at Smuldprocenten dog i al Fald har været større end efter Kontrakten tilladeligt. I sidstnævnte Henseende kan bl a henvises til en den 16 April 1925 dateret Erklæring fra Grosserer-Societetets Komité, der ikke har foreligget for Landsretten, og som i det Væsenlige maa anses fastholdt i en den 8 Oktober 1926 dateret Skrivelse fra samme Komité. Idet der herefter maa gaas ud fra, at Ladningen har været kontraktmæssig, vil Appellanten være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 700 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Købmand Lauritz Andersen, bør for Tiltale af Indstævnte, Købmand P Bondo Petersen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 700 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter forskellige telefoniske Forhandlinger mellem Købmand P Bondo Petersen, Rudkøbing, og Købmand Lauritz Andersen, Odense, stadfæstede sidstnævnte i Skrivelse af 15 Oktober 1924 at have solgt til Bondo Petersen ca 550 Tons (prima Lynnerkul (tophards)) for en Pris af 24/6 d pr Ton fob Boston (i England) pr Damper »Cyrene« og tilskrev under 17 s M yderligere Køberen, der havde forespurgt om Navnet paa Kullene, at han i saa Henseende intet kunde meddele »udover, at det som altid har været Tilfældet med mine Afskibninger, og som ogsaa lovet Dem bliver: best large screened Tophard Steam Coal af samme Kvalitet som jeg selv importerer«. Fredag den 31 Oktober 1924 ankom Kulladningen til Rudkøbing og Losningen paabegyndtes. Da Bondo Petersen ikke ansaa Kullene for kontraktmæssige, telefonerede han den 1 November til Lauritz Andersen herom og opfordrede ham i et Telegram af s D til at besigtige Varen senest Mandag Formiddag. Herpaa svarede Lauritz Andersen telegrafisk den 3 November, at han var forhindret i at komme, og Bondo Petersen anmodede ham da s D telegrafisk om at sende en Repræsentant. Lauritz Andersen svarede ikke herpaa og sendte ikke nogen Repræsentant. I Henhold til telefonisk Aftale mellem Bondo Petersen og Lauritz Andersen begærede Førstnævnte derpaa den 4 November retslig Udmeldelse af Syns- og Skønsmand, og den 5 s M afgav de udmeldte Mænd en Erklæring, i hvilken det hedder:

»Undertegnede af Retten udmeldte Mænd til at foretage Skøn over S/S »Cyrene«s Last, erklærer herved, at der efter gentagne Skøn paa samme, samt paa det allerede opløssede Parti, i hvilket der blev foretaget forskellige Prøvegrovninger, forefandtes en stor og uforholdsmæssig Mængde Støv i Kullene.

Efter bedste Skøn anslaa vi Støvkullene til 70 Tons.«

Ved Afhjemlingen i Retten erklærede Skønsmændene derhos, at Halvdelen af Ladningen var udlosset, da de paabegyndte Besigtigelsen, at de foretog denne ved at gaa ombord i Skibet og paase Fyldningen i Tønderne og Aflæsningen i Vognen, at den ene Skønsmand var tilstede ved Skibet 3 Gange og den anden 6 Gange, hver Gang ca et Kvarter og kun een Gang begge samtidig, og at de store Kul var kørt ud til Forbrugerne, den Gang de i Køberens Gaard besigtigede det opløssede Parti.

Bondo Petersen har derefter anlagt nærværende ved Retten for Odense Købstad m v forberedt Sag, under hvilken han har anbragt, at der efter Skønsmændenes Erklæring har været ca 70 Tons Smuld eller 13,3 pCt, medens der, hvis Varen havde været kontraktmæssig og svarende til en ham kort forinden af Lauritz Andersen leveret Prøveladning kun skulde have været ca 2 pCt Smuld eller 10 Tons, og at der herved er paaført ham et Tab, dels ved at Smuldet kun har indbragt 36 Kr pr Ton, medens de hele Kul vilde have indbragt ham 60 Kr, dels ved, at den store Smuldprocent nødvendiggjorde Kørsel af en stor Del af Kulpartiet til hans Gaard, Afharpning og Udkørsel til Kunderne, hvilke Foranstaltninger ellers vilde have været unødvendige, idet hele Ladningen var solgt til Afhentning pr Vogn ved Skibet. Han optører det ham paaførte Tab paa følgende Maade:

60 Tons Afharpning à Kr 30,00 pr Ton.....	Kr. 1800,00
4 Mand til Sortering i 3 Dage — 108 Timer à Kr 1,70.....	» 183,00
Hjemkørsel og Aflæsning af 60 Tons Afharpning à Kr 1,50....	» 90,00
Harpning af Kullene.....	» 100,00
Læsning og Kørsel af 60 Tons Afharpning. Afl. igen à Kr 2,00	» 120,00
Skønsmændene iflg Regning.....	» 60,00
Udmeldelse 8/— Genpart 3/—.....	» 11,00
Telefon & Telegrammer.....	» 11,00

Kr 2375,00

Dette Beløb paastaar han Lauritz Andersen dømt til at betale tillige med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 28 Januar 1925.

Lauritz Andersen paastaar sig frifundet, idet han gør gældende, at der for Kul af den leverede Sort som Regel maa regnes med en Smuldprocent af ca 10, og at Skønsforretningen ikke har været foretaget paa betryggende Maade og derfor ikke afgiver Bevis for, at Smuldprocenten i det af ham leverede Parti har været højere end 10.

Det er ubestridt, at Lauritz Andersen kort forinden det heromhandlede Køb blev afsluttet, havde leveret Bondo Petersen et ca 40 Tons stort Parti Kul, der kun indeholdt ca 2 pCt Smuld. Det maa endvidere antages, at Lauritz Andersen under de indledende telefoniske Forhandlinger har henvist til dette Parti, men mod hans Benægtelse findes det dog ikke godtgjort, at han har lovet, at det i Sagen omhandlede Parti skulde have en lige saa lav Smuldprocent som de nævnte 40 Tons. Ej heller har Bondo Petersen ført Bevis for, at der i den Betegnelse, som Lauritz Andersen i Skrivelserne af 15 og 17 Oktober 1924 gav de solgte Kul, ligger noget Tilsagn om en Smuldprocent af kun ca 2. Derimod er det oplyst, at Kul af den lovede Sort er meget haarde Kul og derfor har et betydeligt mindre Smuldindhold end almindelige store, engelske Kul. Omend Skønsforretningen nu efter den Maade og det Tidspunkt, hvorpaa den er foretaget, ikke afgiver Bevis for, at den leverede Parti har haft et Smuldindhold af 13,3 pCt, maa det dog ved Skønnet i Forbindelse med de øvrige i Sagen foreliggende Oplysninger anses for tilstrækkelig godtgjort, at Partiet efter i Boston at være kommet indenfor Skibssiden har haft en betydelig højere Smuldprocent end efter Kvaliteten (Betegnelsen) tilladeligt, og det Bondo Petersen herved

tilføjede Tab findes efter Omstændighederne at kunne fastsættes til 1500 Kr — heri medregnet Honoraret til Skønsmændene. Dette Beløb med Renter som paastaet vil herefter være at tilkende Bondo Petersen hos Laurits Andersen.

Sagens Omkostninger findes Lauritz Andersen at burde godtgøre Bondo Petersen med 300 Kr.

O n s d a g d e n 3 N o v e m b e r .

Nr 353/1925. Repræsentant **A F Eggers** (Thamsen)

m o d

Grosserer **Johs Thaning** (Ahnfelt-Rønne),

ibetræffende et af Appellanten fremsat Krav paa Provision m m.

Sø- og Handelsrettens Dom af 27 November 1925: Sagsøgte, Repræsentant A F Eggers, bør til Sagsøgeren, Grosserer Johs Thaning, betale 500 Kr og Sagens Omkostninger med 100 Kr, men iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at Indstævnte dømmes til at betale ham 1046 Kroner 69 Øre med Renter. Indstævnte paastaar derimod Dommen stadfæstet, dog saaledes at det ham hos Appellanten tilkendte Beløb nedsættes med 374 Kroner 92 Øre til 125 Kroner 8 Øre. For Højesteret er der Enighed om, at Appellanten har at tilsvare Indstævnte 500 Kroner for Prøvekollektionen. Endvidere er der Enighed om, at Appellanten har Krav dels paa det i Dommen nævnte Beløb af 161 Kroner 40 Øre, dels paa et Provisionsbeløb af 213 Kroner 52 Øre.

Twisten for Højesteret drejer sig herefter dels om Appellanten har været ansat med 3 Maaneders Opsigelsesvarsel og derfor har Krav paa det i Dommen nævnte Beløb af 900 Kroner, dels om Appellanten har Krav paa Provision af Ordre, som han har indsendt til Indstævnte, men som denne ikke har effektueret, efter sit Anbringende, fordi der forelaa mindre gode Oplysninger om vedkommende Kunders Soliditet.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat maa det billiges, at de 900 Kroner ikke er tilkendt

Appellanten. Efter Alt, hvad der foreligger, vil der heller ikke kunne tilkendes Appellanten de Provisionsbeløb, hvorom der for Højesteret er Tvist. Herved bemærkes, at der ikke ses at være Føje til at forkaste Indstævntes ovennævnte Anbringende om hvad der var Grunden til, at de paagældende Ordre ikke blev effektueret, og at Appellanten ikke ses at have haft Krav paa anden Oplysning herom end han maa antages under sine Besøg i Indstævntes Forretningslokale at have haft Adgang til at skaffe sig.

I Henhold til det Anførte vil der være at give Dom i Overensstemmelse med Indstævntes Paastand.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Beløbet 500 Kroner nedsættes til 125 Kroner 08 Øre. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Repræsentant A F Eggers, til Indstævnte, Grosserer Johs Thaning, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Fra Begyndelsen af Januar 1925 har Repræsentant A F Eggers, der var Handelsrejsende for et andet Firma med dettes Samtykke medtaget en Prøvekollektion for Johs Thaning for paa sine Rejser at virke for Salg af dennes Varer. Parterne er enige om, at det blev Aftale, at Sagsøgte skulde lønnes med en Provision af Salget, men iøvrigt er der paa forskellige Punkter Uenighed om, hvorpaa Aftalerne, der ikke er skriftlig fikserede, gik ud.

I Maj Maaned opstod der Uenighed mellem Parterne. Under 23 Maj tilskrev Grosserer Thaning Repræsentant Eggers, at han ikke længere saa sig i Stand til at arbejde sammen med ham, hvorfor han anmodede ham om at tilbagelevere Prøvekollektionen. Eggers, der gjorde gældende, at han havde Krav paa tre Maaneders Opsigelse, og at han havde forskellige Provisionsbeløb tilgode, vilde ikke tilbagelevere Kollektionen, og det endte med, at Grosserer Thaning tilskrev Eggers, at Prøverne i Kollektionen stod for hans Regning.

Under nærværende Sag har Grosserer Thaning sagsøgt Repræsentant Eggers til at betale Prøvekollektionens Fakturaværdi 898 Kr 60 Øre.

Sagsøgte har erklæret sig villig til at betale Kollektionen, men kun med 398 Kr 60 Øre, idet han gør gældende, at den har tabt 500 Kr i

Værdi, dels fordi Prøver, der har været rejst med i ca 5 Maaneder, ikke har den samme Værdi, som ved Rejsens Begyndelse, dels fordi det var Sæsonvarer, der ikke har den samme Værdi ved Sæsonens Ophør. Han har paa sin Side fordret Sagsøgeren dømt til at betale ham forskellige Beløb. Under den mundtlige Procedure har han for det første krævet 487 Kr 06 Øre i Provision for Ordre, som ikke er blevet effektueret, dels fordi Sagsøgeren ikke havde de beordrede Varer paa Lager, dels fordi han efter de indhentede Oplysninger om Kunderne ikke vilde acceptere Ordre. For det andet har Sagsøgte under Paastand om, at han havde faaet Løfte om Enerepræsentationen for det Distrikt, han rejste i, krævet et Provisionsbeløb af 161 Kr 40 Øre som Provision af Ordre, der var indgaaet fra en Kunde i Aalborg og nogle Kunder i Odense. For det tredje har han under Paastand om, at der var aftalt tre Maaneders Opsigelse, krævet 900 Kr i Erstatning, fordi han var opsagt uden Varsel. Han har saaledes ialt krævet med Fradrag af det Beløb, han er villig til at betale for Kollektionen, 1149 Kr 86 Øre.

Sagsøgeren har nægtet at have truffet Aftale om et Opsigelsesvarsel og om Enerepræsentation.

Retten maa, som Sagen foreligger, betragte Sagsøgte som ikke havende staaet i et saadant Forhold til Sagsøgeren, at det kan betegnes som et fast Tjenesteforhold. Da der nu ikke er ført det ringeste Bevis for, at der desuagtet har været truffet Aftale om et Opsigelsesvarsel eller om en Enerepræsentation, kan der ikke være Tale om at tilkende Sagsøgte hverken de 900 Kr eller de 161 Kr 40 Øre, paa hvilke han har gjort Krav. Da der kun tilkommer en Provisionsrejsende Provision af de Salg, der virkelig kommer i Stand, idet det maa staa Handelshuset frit for at nægte at acceptere en Ordre, kan der heller ikke tilkomme Sagsøgte de ovenfor nævnte 487 Kr 06 Øre.

Herefter maa Sagsøgte tilsvare Sagsøgeren Værdien af Prøvekollektionen, men da dennes Værdi maa antages at være forringet af de af Sagsøgte anførte Grunde, skønnes der at maatte ske et Fradrag i Fakturaprisen, og det Beløb, som Sagsøgte vil have at betale, findes passende at kunne bestemmes til 500 Kr. Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at maatte udrede til Sagsøgeren med 100 Kr.

Nr 225/1926.

Rigsadvokaten
m o d
Oluf Elmer (Møldrup),

der tiltales for Falsk.

Østre Landsrets Dom af 6 August 1926: Tiltalte Oluf Elmer bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale

Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham her for Retten beskikkede Forsvarer, Højesteretssagfører Arne Kemp, 80 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Oluf Elmer til Højesteretssagfører Møldrup 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken den retslige Forundersøgelse har fundet Sted ved Københavns Byrets 3 Afdeling, tiltales Oluf Elmer for den 17 Marts 1926 at have udfærdiget to Veksler à 300 Kr, trukne — uden Angivelse af Trassent — paa Fabrikant A C Schmidt, hvilke Veksler Tiltalte formaaede den ikke under Sagen tiltalte Aage Vilhelm Madsen til falskelig at forsyne med Schmidts Underskrift som Akceptpaa-tegning, hvorefter Tiltalte tilegnede sig et Gummistempel med Schmidts Navn og Adresse, som han derpaa stemplede over det skrevne Navn, og for derefter at have overgivet disse Veksler til Værktøjsfabrikant Christian Jacobsen, dels som Sikkerhed for et Laan paa 365 Kr, som Tiltalte samtidig fik hos Jacobsen, dels som Sikkerhed for Laan, som denne tidligere havde ydet Tiltalte og en anden Person, med hvem denne samarbejdede.

Tiltalte er født den 8 Juni 1895 og ikke fundet forhen straffet ved Dom. I 1923 og 1924 har der tre Gange været indledet Undersøgelser mod Tiltalte for Bedrageri og i 1925 en Gang for Tyveri, men disse Undersøgelser er sluttet uden Tiltale.

Tiltalte har efter først at have givet undvigende og vaktende Forklaringer endelig forklaret, at han og den ovennævnte Aage Vilhelm Madsen under et Samvær paa en Vinstue med ovennævnte Fabrikant A C Schmidt ved Midten af Marts forhandlede med Schmidt om at

Færdig fra Trykkeriet den 10 November 1926.

G. E. C. Gads Forlag

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 23.

Onsdag den 3 November

skaffe Penge, og at Schmidt herunder gav Madsen Lov til at skrive hans Navn paa to Veksler som de ommeldte. Næste Dag købte Tiltalte og Madsen to Vekselblanketter, som de lod udfylde med Teksten paa et Maskinskrivningskontor. Madsen fik saa Vekslerne for at bringe dem i Orden, idet Tiltalte sagde til ham, at det var bedst, han fik Schmidts egen Underskrift, da Schmidt havde været noget beruset den paagældende Aften. Da han om Eftermiddagen kom ud i Schmidts Forretning, sagde Madsen, der allerede var der, at Schmidt lige var kørt, og Tiltalte gik saa ud fra, at han havde faaet Schmidts Underskrift. Tiltalte fik først Vekslerne om Aftenen, og han saa endda ikke den Gang, at der var andet end Schmidts Stempel paa dem, idet det skrevne Navn delvist var dækket af Stemplet. Tiltalte fik derefter Penge for Vekslerne hos den ovennævnte Værktøjsfabrikant Jacobsen, saaledes som i Anklagen anført.

Aage Vilhelm Madsen har ved sin endelige Forklaring erkendt, at han og Tiltalte i den omhandlede Vinstue talte med Schmidt om Fremskaffelse af Penge, men han nægter, at Schmidt har givet ham Tilladelse til at skrive sit Navn paa Veksler, og han erindrer ikke, at der har været Tale om noget saadant. Den følgende Dag sagde Tiltalte til ham, at de nu kunde ordne de Veksler, og Tiltalte kom med Udtalelser, som han opfattede, som at Tiltalte havde Schmidts Tilladelse til at skrive hans Navn. Efter at Vekslerne var udfærdiget som af Tiltalte forklaret, sagde Tiltalte, at Madsen godt kunde skrive Schmidts Navn paa dem; det var der ingen Risiko ved, da Vekslerne blot skulde ligge i Depot, og ved en Pult paa Hovedbanegaarden skrev han saa efter Tiltaltes Anvisning Schmidts Navn paa tværs af Vekslerne, som han derpaa overgav til Tiltalte, der sagde, at han skulde nok ordne det med Schmidt med Hensyn til Stemplerne. Da Tiltalte om Eftermiddagen kom i Schmidts Forretning, hvor Schmidt da ikke var tilstede, hørte Madsen Tiltalte spørge en dér tilstedeværende ung Mand, hvor Schmidts Stempler var, da han skulde bruge dem; Tiltalte gik saa med den Paagældende ind paa Kontoret, og da Tiltalte og Madsen forlod Schmidts Forretning, viste Tiltalte ham de stemplede Veksler.

Savskærer Sigurd Ejnar Hansen har forklaret, at han, der den omhandlede Eftermiddag var tilstede i Schmidts Forretning, medens Schmidt

var fraværende, af Tiltalte blev anmodet om at laane ham to Stykker Papir, der skulde stemples med Schmidts Stempler for at bruges i en Automobilhandel, der havde været Tale om; han fulgtes herefter med Tiltalte ind paa Schmidts Kontor og viste ham den Skuffe, hvori Stemplerne laa, idet han trak Skuffen ud; om eller hvorledes Tiltalte benyttede Stemplerne tog han sig imidlertid ikke af; herunder stød Madsen ude i et Rum ved Siden af Kontoret.

Grosserer A T Schmidt har forklaret, at han hverken bevidst har givet eller kan have givet Tilladelse til, at hans Navn blev skrevet paa de omhandlede Veksler.

Idet det efter det Anførte maa anses bevist, at Tiltalte som Medgerningsmand er skyldig i Falsk, vil han, idet bemærkes, at de ommeldte Veksler, som anført, ikke var forsynede med Trassentens Navn, være at anse efter Straffelovens § 269, jfr § 271, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Torsdag den 4 November.

Nr 126/1926. Dødsboet efter fhv Gaardejer, Slagtermester **Johannes Larsen (Meyer)**

mod

fhv Gaardejer **Laurids Pedersen Mosen (Ingen)**,

betræffende Tilbagebetaling af et af Indstævnte til det appellerende Bo indbetalt Beløb.

Kendelse afsagt den 7 Januar 1926 af Skifteretten for Sæby Købstad og Dronninglund Herred: Forhenværende Gaardejer Laurits Pedersen Mosens Paastand om, at Dødsboet efter fhv Gaardejer, Slagtermester Johannes Larsen tilbagebetaler ham 6000 Kr kan ikke tages til Følge. Omkostningerne ved Proceduren ophæves.

Vestre Landsrets Dom af 12 Marts 1926: De Indstævnte, Dødsboet efter fhv Gaardejer, Slagtermester Johannes Larsen, bør til Appellanten, fhv Gaardejer Laurids Pedersen Mosen, betale 6000 Kr tilligemed Renter heraf 4½ pCt p a fra den 23 December 1924, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Til den i Dommen givne Fremstilling føjes, at Indstævnte faa Dage efter, at han i Begyndelsen af November 1924 var afhørt til

en Politirapport angaaende Arvingernes Anmeldelse, selv tilbød Skifterettens Medhjælper i Boet at indbetale de 6000 Kroner, og da af ham og den fungerende Skifteforvalter blev gjort opmærksom paa, at han ikke burde betale Pengene, naar han ikke mente at skyldte dem, hvorhos det senere samme Dag blev ham meddelt, at Politiundersøgelsen ikke vilde blive fremmet. Da Indstævnte ikke har godtgjort ikke at skyldte det af ham indbetalte Beløb, har han allerede af denne Grund været afskaaret fra at søge det tilbage. Herefter vil Skifterettens Kendelse være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 700 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Skifterettens Kendelse bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte, fhv Gaardejer Laurids Pedersen Mosen, til Appellanten, Dødsboet efter fhv Gaardejer, Slagtermester Johannes Larsen, med 700 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgsigelse.

Skifteretskendelsens Præmisser er saalydende:

Efter at det paa en den 6 December 1924 afholdt Skiftesamling i Dødsboet efter fhv Gaardejer, Slagtermester Johs Larsen, St Vesterskov, var vedtaget at modtage et af fhv Gaardejer Laurits Pedersen Mosen, St Mosen, fremsat Tilbud om Indbetaling af 6000 Kr i Boet til fuld Afgørelse af hans mulige Gæld til Boet, ved hvilket Tilbud dog var taget det Forbehold, at Betalingen ikke maatte betragtes som nogen Erkendelse af Skyld til Boet og efter at Laurits P Mosen den 25 December 1924 havde indbetalt det ommeldte Beløb til Skifterettens Medhjælper i Boet, har han den 19 Oktober d A fremsat Krav paa Tilbagebetaling af de ommeldte 6000 Kr med Renter heraf 4½ pCt p a fra 23 December 1924, idet han har gjort gældende, at han ikke har erkendt at være Boet det paagældende eller noget andet Beløb skyldig, og at Grunden til, at han har indbetalt Beløbet alene har været at faa Ro ved at gøre en Ende paa Arvingernes Omtale af hans Skyldforhold til Boet, der var resulteret i en Anmeldelse til Politiet af ham som mistænkt for Fordølgelse af en Boet tilkommende Fordring, men at han til Trods for Indbetalingen ikke har opnaaet en saadan Ro over Sagen. Skifterettens Medhjælper i Boet har paastaet dette frifundet for Tilbagebetalingen og Boet tillagt et passende Beløb i Omkostninger.

Under Sagens Gang har saavel Erlæggeren som en Række Vidner afgivet Forklaring, men det henstaar uoplyst, hvorvidt Erlæggeren har været Afdøde noget Beløb skyldig. Spørgsmaalet bliver herefter om

den Omstændighed, at Arvingerne har maattet antage, at Erlæggeren har ment, at han intet skyldte, men at han til Trods herfor har betalt, maa medføre, at Arvingerne har kunnet gaa ud fra, at det har været Erlæggerens Mening med Betalingen at anerkende en mulig Gæld og at overdrage det erlagte, uanset at det ikke skyldtes.

Det skønnes nu ikke rettere end at Arvingerne under Hensyn til Erlæggerens Forhold forinden og under Betalingen har haft Føje til at anse Betalingen som en Erkendelse af en Skyld og at det vilde være i Strid med Reglerne om Tilbagesøgning af uretellig erlagt Betaling om der tillagdes Erlæggeren Ret til at erholde det allerede erlagte Beløb tilbage, i hvilken Henseende bemærkes, at det Pres til Betaling, der mulig vil kunne være lagt paa Erlæggeren ved Politianmeldelsen maa antages i Betalingsøjeblikket ikke at have haft væsenlig Betydning efter at han, som det fremgaar af Vidneforklaringerne, af Boets Medhjælper var blevet underrettet om, at Anmeldelsen ikke vilde faa Følger for ham og at han skulde undlade Betaling, saafremt han ikke var Boet noget skyldig.

I Henhold til det Anførte vil Laurits Pedersen Mosens Paastand ikke kunne tages til Følge. Omkostningerne ved nærværende Procedure bliver efter Omstændighederne at ophæve.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt den 7 Januar 1926 af Skifteretten for Sæby Købstad og Dronninglund Herred.

For Landsretten har Appellanten gentaget sin Paastand om, at det indstævnte Dødsbo tilpligtes at betale ham 6000 Kr tilligemed Renter heraf $4\frac{1}{2}$ pCt p a fra den 23 December 1924, medens de Indstævnte har paastaet sig frifundet.

Af de foreliggende Oplysninger fremgaar det, at Appellanten i en Aarrække havde handlet med afdøde Johannes Larsen, som købte Kreaturer, Svin, Faar, Tørv m m af Appellanten, der paa sin Side gentagne Gange havde laant Penge af Larsen. Der blev ikke fra nogen af Siderne ført Regnskab over Mellemværendet, men Appellanten havde undertiden betalt Larsen Penge tilbage, og i Aaret 1922, da Larsen havde købt en Ejendom, fandt der en Slags Opgørelse Sted, og Appellanten betalte da Larsen 2600 Kr, hvorefter der intet senere Mellemværende opstod dem imellem. Det er endvidere oplyst, at Appellanten, da Politianmeldelsen imod ham var indgivet, blev saa stærkt paavirket heraf, at han blev syg, at to af hans personlige Bekendte efter Tilskyndelse fra hans Hustru henvendte sig til Skifterettens Medhjælper i Boet og anmodede om, at Boet vilde modtage 6000 Kr af Appellanten, da dette vilde være til Gavn for Appellantens Sindstilstand, og at Skifterettens Medhjælper paa den i denne Anledning indkaldte Skiftesamling meddelte dette og tilføjede, at Appellanten ikke ved at betale de 6000 Kr erkendte, at han var dette eller noget andet Beløb skyldig.

Appellanten har under Proceduren for Landsretten anbragt, at han,

da Larsens Arvinger havde rejst Krav imod ham, stod i den Formening, at han skulde godtgøre, at han intet Beløb skyldte som Rest fra Mellemværendet med Larsen, og at han derfor, da han ikke kunde godtgøre dette, antog, at han maatte betale.

Efter alt det Foreliggende kan det nu ikke anses bevist, at der har paahvilet Appellanten nogen Restskyld til Johannes Larsen. Da derhos Appellantens foran anførte Anbringende ikke findes at kunne forkastes, og det — som foran nævnt — var meddelt Arvingerne, at Appellantens Betaling af de 6000 Kr ikke var Udtryk af nogen Erkendelse fra Appellantens Side af, at han skyldte Beløbet, maa Appellanten være berettiget til at fordre Beløbet tilbagebetalt, og de Indstævnte vil følgelig være at dømme efter Appellantens Paastand.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr 296/1925. Boelsmand **Peter Jensen** (Martensen Larsen)
 mod
 Gaardejer **Jørgen Ørnstrup** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Erstatning for Skade forvoldt ved en Paakørsel.

Vestre Landsrets Dom af 14 September 1925: Sagsøgte, Gaardejer Jørgen Ørnstrup, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Boelsmand Peter Jensen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 200 Kr. Der tillægges de for Sagsøgeren henholdsvis under Sagens Forberedelse og under Domsforhandlingen beskikkede Sagførere, Sagfører Agersnap og Overretssagfører Sørensen i Vederlag 120 Kr og 100 Kr samt Førstnævnte i Godtgørelse for afholdte Udlæg 10 Kr, hvilke Beløb udredes af det Offenlige. De idømte Sagsomkostninger udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 150 Kroner. Der vil være at tillægge Sagfører Agersnap, der efter Beskikkelse har givet Møde for Appellanten under en efter Dommens Afsigelse stedfundet Vidneførsel et yderligere Salær af 30 Kroner og Højesteretssagfører Martensen-Larsen, der efter Beskikkelse har givet Møde for Appellanten for Højesteret, i Salær 150 Kroner, hvilke Salærer vil være at udrede af det Offenlige.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Boelsmand Peter Jensen, til Indstævnte, Gaardejer Jørgen Ørnstrup, med 150 Kroner. Der tillægges Sagsfører Agersnap et yderligere Salær af 30 Kroner og Højesterets-sagsfører Martensen-Larsen i Salær for Højesteret 150 Kroner, hvilke Salærer udredes af det Offenlige. De Appellanten ikendte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 2 April 1924 ved 3 Tiden om Eftermiddagen kom Sagsøgeren, Boelsmand Peter Jensen af Torriid, kørende med sit tospændige Køretøj i Skridtgang ad Rosensgade i Odder ind mod Svinelageriet, holdende i Gadens højre Side. Da han befandt sig ud for den derboende Tandlæge Pardals Ejendom, blev han, der sad oven paa et højt paa Vognen værende Svinelad, opmærksom paa, at et eenspændigt Ponnykøretøj, for hvilket Hesten var løbsk, nærmede sig bag fra i stærk Fart. Lige over for paa den anden Side Gaden holdt et andet tospændigt Hestekøretøj, og Sagsøgeren standsede da for at undgaa at blive paakørt, straks sin Fremkørsel og drejede sine Heste ind paa Fortovet mod Pardahls Ejendom. Umiddelbart efter blev Sagsøgerens Vogn paakørt af Enspænderkøretøjet, der tilhørte Sagsøgte, Gaardejer Jørgen Ørnstrup af Fillerup, som selv var Kusk, og Sagsøgeren blev ved Sammenstødet kastet frem efter ned mellem sine Heste, der straks gav sig til at løbe, idet de slæbte Sagsøgeren, som ved Faldet havde faaet sit ene Ben indviklet i Tømmen, et Stykke hen ad Gaden, indtil Hestene blev standset, og han blev frigjort. Sagsøgeren, der straks blev indlagt paa Odder Sygehus, hvorfra han den 5 s M blev udskrevet, fik ved Paakørslen forskellige Læsioner i Hovedet og paa Kroppen, som medførte, at han indtil ca medio Juli 1924 maatte holde fremmed Hjælp til Arbejdet i sin Bedrift, ligesom hans Vogn og Beklædning blev beskadiget.

Under Anbringende af, at Sagsøgte bærer Ansvar for Paakørslen, har Sagsøgeren, hvem der er meddelt fri Proces, under nærværende Sag søgt ham til Betaling af 2441 Kr 35 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 9 Marts 1925, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren gjort gældende, at den Omstændighed, at Hesten for Sagsøgtes Vogn løb løbsk, i sig selv indicerer et uagtsomt Forhold fra Sagsøgtes Side, saaledes at det maa paa-hvile ham til Afkræftelse heraf at bevise eller dog antageliggjøre, at Løbskkørslen skyldtes hændelige Aarsager. Sagsøgeren har dernæst

hævded, at Sagsøgte ogsaa af den Grund maa bære Ansvar for Paakørslen, at Sagsøgte med Vilje søgte at holde sin Vogn til højre af Hensyn til den anden paa Gaden holdende Befordring.

Efter hvad Sagsøgte som Part har forklaret, var hans Ponykøretøj ved den omhandlede Lejlighed forspændt en 5 Aars Hest, som han havde haft i ca $2\frac{1}{2}$ Aar og i den Tid brugt baade i Eenspand og Tosspand, specielt ogsaa i Eenspand for Ponykøretøjet, hvorhos han stedsø har benyttet Hesten til Køreture til Odder. Medens han i jævn Trav kørte i Landevejens højre Side, blev Hesten uden nogen som helst synlig eller hørlig Aarsag ganske ustyrlig, nikkede op og ned med Hovedet, rejste Ørerne ud til Siden, sparkede bagud, slog Forskærmen paa Vognen i Stykker og løb derefter løbsk. Skønt han af al Magt holdt paa Hesten, fik han daarlige Styr paa Befordringen, da han kom ind paa Stenbroen, idet dens Bagende svingede til venstre ud i Gaden, jo mere han strammede Linerne, og da han nu iagttog, at der foran ham i højre Side af Kørebanen befandt sig en Befordring i Fremkørsel med Griselad paa, og at der lige over for denne Vogn i hans venstre Side af Gaden holdt et tospændigt Hestekøretøj, indsa han Vanskeligheden ved under Løbskørslen at komme imellem disse to Køretøjer. Under Hensyn til, at der paa den i Gaden til venstre for ham holdende Vogn, hvis Heste havde Front mod Sagsøgtets Køretøj, sad to Personer, og for at undgaa Sammenstød mellem den og Bagenden af hans egen Vogn, som stadig havde Tendens til at danne Vinkel til venstre imod Forhjulene, søgte han at holde sin Hest over til højre, dog ikke over Midten af Kørebanen. Efter hvad Sagsøgte videre har forklaret, lykkedes det ham dog under den vilde Fart ikke at komme udenom Befordringen i Gadens højre Side, idet den højre Forstang paa hans Vogn stødte mod Bagenden af Sagsøgerens Vogn.

Da nu Sagsøgtets Fremstilling ikke findes at kunne forkastes, og der intet er oplyst om, at Sagsøgte, forinden Hesten løb løbsk, har ladet det mangle paa behørig Agtpaagivenhed, og naar yderligere henses til, at der ej heller med Føje under de foreliggende Omstændigheder vil kunne rettes nogen Bebrejdelse mod Sagsøgte i Anledning af hans Optræden under Løbskørslen, kan Paakørslen ikke anses foraarsaget ved uforvarligt Forhold fra hans Side.

Herefter vil Sagsøgte ikke kunne gøres ansvarlig for den Sagsøgeren ved Paakørslen tilføjede Skade, og han vil derfor være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre Sagsøgte med 200 Kr. Der vil være at tillægge de for Sagsøgeren, henholdsvis under Sagens Forberedelse og under Domsforhandlingen beskikkede Sagførere 120 Kr og 100 Kr, samt Førstnævnte i Godtgørelse for af ham afholdte Udlæg 10 Kr, hvilke Beløb vil være at udrede af det Ofenlige.

Fredag den 5 November

Nr 343/1925. **Finansministeriet** (den kst Kammeradvokat)
mod

Sagfører, cand jur **Viktor Bruun** (Møldrup efter Ordre),
betræffende Beregning af Indstævntes Pension.

Østre Landsrets Dom af 30 Oktober 1925: Sagsøgte, Finansministeriet, bør omregne den Sagsøgeren, Sagfører, cand jur Viktor Bruun, som Sekretær i Finansministeriets 1 Revisionsdepartement tilkommende Pension, saaledes at han fra Afskedigelsens Dato den 1 April 1923 tilkendes Pension af sin fulde Gage 4200 Kr med 2800 Kr aarlig eller 233 Kr 33 Øre maanedlig, og saaledes at han samlet og kontant faar udbetalt 116 Kr 66 Øre for hver Maaned, der er forløbet fra den 1 April 1923, indtil den omberegnete Pension træder i Kraft, tilligemed Renter 5 pCt p a beregnet efter de maanedlige Beløbs successive Forfaldstider. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte endvidere 300 Kr til Sagsøgeren.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Ligesom Udbetalingen af de to fulde Lønninger, efter at Lov Nr 4 af 22 Marts 1907 var traadt i Kraft, var i Strid med Lov af 26 Marts 1870 § 5, saaledes kan den ikke antages at have faaet Hjemmel ved Tjenestemandsløvens § 1331, der kun opretholder Retten til at oppebære Lønninger, som er i Overensstemmelse med Loven af 1870. Da Pensionen derhos kun kan beregnes af den lovligt oppebaarne Lønning, vil Finansministeriet være at friinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde opheves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Finansministeriet, bør for Tiltale af Indstævnte, Sagfører, cand jur Viktor Bruun, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Møldrup 300 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 9 Januar 1888 blev cand jur Viktor Bruun ansat som ekstraordinær Assistent i Finansministeriets 1 Revisionsdepartement og den 12 December s A som Assistent sammesteds. Den 15 Maj 1889 blev cand

jur Bruun konstitueret som Assistent paa Københavns Kriminal- og Politirets Justitskontor, den 4 Januar 1892 blev han ansat som Assistent sammesteds og den 29 Oktober 1896 beskikket til Protokolfører under samme Ret; den 3 September 1919 meddeltes der Bruun Bestalling som Fuldmægtig ved Københavns Byret.

Uanset Bestemmelsen i § 5 i den almindelige Lønningslov af 26 Marts 1870, hvori det hedder:

»Forener Nogen flere Embeder eller Bestillinger, for hvilke særlig Lønning er fastsat ved Lønningslove, skal han i deres sammenlagte Lønninger lide et Afdrag saa stort som Halvdelen af alle disse Lønninger, med Undtagelse af den højeste, eller, forsaavidt flere er lige høje, een af disse . . . « har Bruun stedse oppebaaret fuld Lønning i begge af ham beklædte Stillinger, altsaa ogsaa efter at hans Stilling i Finansministeriet ved Lov af 22 Marts 1907 var blevet en Stilling, for hvilken Lønning var fastsat ved Lønningslov.

Fra 1 April 1923 at regne meddeltes der Bruun Afsked efter Ansøgning og med Pension for begge disse Stillinger. Medens den Bruun som Fuldmægtig ved Københavns Byret tilkommende Pension blev beregnet af hans fulde Gage i dette Embede, meddelte Finansministeriet ham i Skrivelse af 24 Marts 1923, at den ham som Sekretær i Finansministeriet tilkommende Pension vilde være at beregne efter hans halve Lønning i denne Stilling. Efter at Henvendelser til Ministeriet om Omberegning af Pensionen havde vist sig frugtesløse, har Sagsøgeren, Sagsfører, cand jur Viktor Bruun, under denne Sag paastaet Sagsøgte, Finansministeriet, kendt pligtig til at omberegne den ham som Sekretær i Finansministeriets 1 Revisionsdepartement tilkommende Pension, hvilken hidtil er opgjort efter hans halve Gage 2100 Kr til 1400 Kr aarlig eller 116 Kr 67 Øre maanedlig, saaledes at han fra Afskedigelsens Dato den 1 April 1923 tilkendes Pension af sin fulde Gage 4200 Kr med 2800 Kr aarlig eller 233 Kr 33 Øre maanedlig, og saaledes at han samlet og kontant faar udbetalt 116 Kr 66 Øre for hver Maaned, der er forløbet fra den 1 April 1923, indtil den omberegnete Pension træder i Kraft, tilligemed Renter 5 pCt p a, beregnet efter de maanedlige Beløbs successive Forfaldstider.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Til Støtte for sin Paastand gør Sagsøgeren gældende, at den foran citerede Regel i Lov 26 Marts 1870 § 5 aldrig har været bragt til Anvendelse overfor ham, ligesom den i det Hele taget i Almindelighed er blevet tilsidesat af Administrationen, at han derfor med Rette har oppebaaret fuld Gage i begge Stillinger, at nævnte Lov i hvert Fald blev ophævet ved § 1332 i Tjenestemandsløven af 12 September 1919, og at Pension efter denne Lovs § 55 beregnes efter den Indtægt, han faktisk har oppebaaret.

Heroverfor hævder Sagsøgte, at det er med Urette, at Sagsøgeren har oppebaaret fuld Gage i begge Stillinger, idet denne Udbetaling kun skyldes en Forglemmelse, og at § 5 i Lov 26 Marts 1870 er holdt i Kraft ved Tjenestemandsløvens § 1331, hvori det hedder:

»For Tjenestemænd, der ved denne Lovs Ikrafttræden forener flere Tjenestestillinger og oppebærer Lønning i mere end en af Stillingerne

(jfr Lov af 26 Marts 1870 indeholdende almindelige Bestemmelser om Embeds- og Bestillingsmænds Lønningsforhold m m) fortsættes dette Forhold uforandret, saalænge de forbliver i de samme Stillinger, dog saaledes at de i denne Lov, Kapitel 3—6, omhandlede særlige Tillæg kun kan oppebæres for den Tjenestestilling, for hvilken Lønnen er højest.«

Sagsøgte bestrider endvidere, at Pension beregnes efter den faktisk oppebaarne Gage, nemlig for saa vidt Udbetalingen er sket med Urette.

Sagens Afgørelse skønnes at maatte bero paa, om Sagsøgeren har haft Krav paa fuld Løn i begge sine Stillinger, med andre Ord paa en Fortolkning af Tjenestemandslovens § 1331.

I den af Lønningskommissionen af 1917 afgivne Betænkning hedder det under IX. »Forening af offentlige Stillinger«:

»Kommissionen har fra Administrationen søgt Oplysninger om hvorledes Lov af 26 Marts 1870 § 5 er bleven gennemført, og hvorledes Lønningsmaaden angaaende forenede offentlige Stillinger er bleven ordnet. Af Besvarelserne har Kommissionen faaet Indtrykket af en Uensartethed, som afgjort bør ophøre; i mange Tilfælde er § 5 i Loven af 26 Marts 1870 ikke opfyldt, i nogle Tilfælde synes den at være gaaet aldeles i Glemme; snart gives der Honorar for anden Stilling, snart fuld, snart halv Lønning, undertiden Afkortning. Idet Kommissionen ønsker, at man kommer bort fra den nævnte Lovregel i Loven af 1870, foreslaar man, at ingen skal kunne erholde Ansættelse i mere end een Tjenestestilling (Lovforslagets § 7, 1 Stykke); hvor der overdrages en Tjenestemand en Virksomhed i Statens Tjeneste udenfor den egentlige Tjenestestilling, maa der for dette særlige Arbejde ydes et Vederlag, der bliver at opfatte som Honorar og bevilges ved Finansloven. — — —«

Naar man ud fra denne Forudsætning læser § 1331, der ganske stemmer med Kommissionens Forslag (§ 1279), synes en naturlig Fortolkning kun at kunne føre til det Resultat, at Lov 26 Marts 1870 § 5 er ophævet, og at man har legaliseret den (forskellige) Lønningsmaade, der hidtil har været brugt i de forskellige Administrationsgrene, indtil Foreningen ophører ved Død eller Afgang. Da Tjenestemandslovens § 1332 ophæver hele Lov 26 Marts 1870, synes det ganske uantageligt, at det parentetiske Indskud i § 1331 skulde have haft til Formaal at holde denne Lovs § 5, der end ikke er nævnt, i Kraft. Denne Fortolkning støttes endvidere af Kommissionens Motiver til § 1279; her hedder det:

»Idet Ansættelse i mere end een Tjenestestilling fremtidig er afskaaret ved Bestemmelsen i § 7 Stk 1 er der her givet Bestemmelse om, hvorledes der forholdes i de allerede bestaaende Tilfælde af Forening af Lønning for flere Stillinger.«

Herefter maa Sagsøgeren siges at have haft retlig Krav paa fuld Gage i begge sine Stillinger — i al Fald fra 1 Oktober 1919 at regne — og følgelig bliver ogsaa hans Pension at beregne efter den fulde Gage som Sekretær i Finansministeriet. Der vil saaledes være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand, mod hvilken der for saa vidt angaar Renterne ingen Indsigelse er fremsat.

I Sagsomkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgeren 300 Kr.

Mandag den 8 November.

Ved Højesterets Dom i Sag 178/1926 (**Rigsadvokaten mod Axel Christen Eliassen Nielsen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Strfl §§ 251, 253 og 257 anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Torsdag den 11 November.

Nr 136/1926. Frøken **K Sørensen** (Bruun efter Ordre),
 mod
 Møbelhandler **Otto N C Berg** (Cohn),
 betræffende Tilbagebetaling af et Huslejeløb.

Østre Landsrets Dom af 10 Maj 1926: Sagsøgte, Møbelhandler Otto N C Berg, Frederiksberg, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Frøken K Sørensen, sammesteds, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerinden til Sagsøgte med 100 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, dog at Sagens Omkostninger for Landsretten findes at burde ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret vil ligeledes være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves ligeledes. Der tillægges Højesterets-sagfører Bruun i Salær for Højesteret 200 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 2 Kroner 43 Øre, hvilke Beløb udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Lejekontrakt af 20 November 1924 lejede Sagsøgerinden, Frøken K Sørensen, fra 1 December samme Aar at regne en Lejlighed, bestaa-

ende af et Butikslokale, et Værelse m m i den Sagsøgte, Møbelhandler Otto N C Berg, tilhørende Ejendom H C Ørstedsvej Nr 8, Frederiksberg for en aarlig Leje af 2200 Kr.

Under Anbringende af, at denne Leje staar i Misforhold til det Lejedes Værdi, idet Lejen formentlig kun burde være 800 Kr eller højst 1000 Kr aarlig, har Sagsøgerinden under Paaberaabelse af Bestemmelsen i § 22 i Lov Nr 83 af 1 April 1925 under nærværende Sag paastaaet Sagsøgte tilpligtet at tilbagebetale det Beløb, som hun efter Rettens Skøn fra 1 Maj 1925 at regne har betalt for meget i Leje af bemeldte Lokaler med nærmere angivne Renter, og paastaaet den fremtidige Leje nedsat overensstemmende hermed.

Sagsøgte paastaaer sig frifundet.

Der er Enighed om, at den paagældende Ejendom maa betragtes som opført efter den 31 Maj 1918, og Spørgsmaalet er nu i første Række — hvorom Proceduren foreløbig alene har drejet sig — om den ovennævnte Bestemmelse i § 22 i Loven af 1 April 1925 overhovedet vedrører saadanne Nybygninger.

Efter Lovens § 1 opretholdes der — for at hindre ubillige Lejeforhøjelser — en Nævnsinstitution for Beboelseslejligheder m m i København, Frederiksberg, Gentofte og Taarnby Kommuner; i Paragrafens 2 Stykke udtales det imidlertid, at Lejligheder og Lokaler i Ejendomme, hvis Opførelse er paabegyndt efter 31 Maj 1918, falder udenfor Lovens Bestemmelser.

Sagsøgerinden gør nu gældende, at Lovens Aagerbestemmelser i § 22, uanset den fornævnte Undtagelsesbestemmelse i § 1, 2 Stykke, kommer til Anvendelse ogsaa paa Bygninger i København m v, opførte efter 31 Maj 1918, idet hun henviser til, at det i Lovens § 24 udtales, at Bestemmelserne i de to foregaaende Paragrafer kommer til Anvendelse i enhver Kommune og paa alle Lejemaal dog ikke de i § 1, 2 Punktum, nævnte Lejemaal. Bemeldte § 1, 2 Punktum — det vil sige § 1, 1 Stk, 2 Punktum — omhandler Lejemaal med fuld Kost og Hotelvirksomhed, og Sagsøgerinden hævder nu, støttende sig til en Udtalelse fra Indenrigsministeriet, at Aagerbestemmelserne i § 22 herefter er anvendelig paa alle andre Lejemaal end disse og saaledes ogsaa paa Lejemaal i de i Lovens § 1, 2 Stykke, omhandlede Nybygninger i København m v.

Til Støtte for den indskrænkende Fortolkning af § 1, 2 Stykke, peger Sagsøgerinden endvidere paa, at Bestemmelsen er optaget i Kapitel I, der omhandler Bolignævn for København m v.

Sagsøgte bestrider Rigtigheden af det af Sagsøgerinden saaledes Anbragte.

Det fremgaar af Rigsdagsforhandlingerne, at det nuværende 2 Stykke af Lovens § 1 ikke fandtes i det af Regeringen forelagte Lovforslag, der tog Sigte paa Oprettelsen af en Boligret, under hvilken ifølge Forslagets § 12 alle Lejemaal saavel af Boliger som af Forretningslokaler skulde henhøre, idet dog i Paragrafens 2 Stykke undtoges Lejemaal med fuld Kost og Hotelvirksomhed.

Forslagets § 42 indeholdt en Bestemmelse, der er svarende til den ovenomhandlede, i Lovens § 24 optagne, saaledes at sidste Passus var saalydende: »Dog ikke de i § 12, 2 Stk nævnte Lejemaal«.

Forslaget om Oprettelse af en Boligret viste sig uigennemførligt, hvorimod der opnaaedes Flertal for at bevare en Nævnsinstitution for København m v, idet der tillige optoges den Bestemmelse, der nu indeholdes i Lovens § 1, 2 Stykke.

Da nu denne Bestemmelse efter sin Ordlyd holder de der nævnte Ejendomme helt udenfor Lovens Omraade, da der Intet er oplyst om, at det under Rigsdagsforhandlingerne har været tilsigtet at begrænse denne Bestemmelse, saaledes at Reglerne i § 22 skulde være anvendelige ogsaa paa saadanne Ejendomme, hvorved bemærkes, at den konservative Ordfører under Forhandlingerne i Folketinget bl a udtalte: »Hele Lovforslaget har gennem Formuleringen af § 1 faaet en saa skarp og stærk Formulering, at intet Boligbyggeri efter 31 Maj 1918 under nogen som helst Form kommer ind under denne Lovgivning,« da en saadan Begrænsning, om den havde været tilsigtet, i Lovens Regel om, at Nybygninger falder udenfor Lovens Omraade, i ethvert Fald maatte have fundet positivt Udtryk i Loven, hvad ikke er Tilfældet, og da endelig Formuleringen af Undtagelsen i Lovens § 24 kan forklares tilstrækkelig ved, at den antagelig er formet lige efter det oprindelige Lovforslag, der som anført ikke indeholdt det i Lovens § 1 optagne sidste Stykke, kan det ikke antages, at Bestemmelserne i Lovens § 22 er gældende for Lejligheder i Ejendomme, opførte efter 31 Maj 1918 i de i Lovens § 1 nævnte Kommuner.

Herefter vil Sagsøgtes Friiindelsespaastand allerede som Følge heraf være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerinden have at betale Sagsøgte med 100 Kr.

Nr 53/1926. Enkefru **Therese Messerschmidt** (Harboe)

m o d

Vekselererfirmaet **Aug Lunn & Co** i Likvidation (Bruun),

betræffende Udlevering af nogle Pengeeffekter fra det indstævnte Bo.

Østre Landsrets Dom af 18 Februar 1926: De Sagsøgte, Firmaet Aug Lunn & Co i Likvidation, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Enkefru Therese Messerschmidt, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellantinden principalt gentaget sin for Landsretten nedlagte Paastand og har desuden subsidiært paa-staaet, at der til denne Paastand sker følgende Tilføjelse:

»dog at Appellantinden maa respektere en Medejendomsret for Oberstløjtnant O de Fine Skibsted i Sparekassebogen og i

Aktierne«. Til denne subsidiære Paastand har Oberstløjtnant Skibsted, der har givet Møde for Højesteret som Biintervenient, sluttet sig. Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet.

Det for Laanet hos Palsby stillede Depot bestod den 29 Juni 1925 af følgende Aktiver:

78 000 Kroner Ø P Aktier, tilhørende Appellantinden,

56 000 Kroner Ø P Aktier, der er angivet at tilhøre Oberstløjtnant Skibsted,

80 000 Kroner 5 pCt Statsgældsbeviser, der er angivet at tilhøre Konsul V Ludvigsen, og

10 000 Kroner Vest Sønderjydske Kreditforeningsobligationer, der er angivet at tilhøre Fru Ankjær.

Der findes ikke at kunne gives Indstævnte Medhold i, at Messerschmidts Ejendomsret til Aktierne skulde være ophørt allerede ved deres Viderebehandling, og heller ikke den Omstændighed, at Aktierne har været deponeret sammen med Værdipapirer af samme Art, tilhørende andre af Firmaet Aug Lunn & Co's Kunder, kan anses at have bragt Messerschmidts Ejendomsret over dem til Ophør i Forhold til Firmaet, selv om dette efter Omstændighederne vil kunne have til Følge, at der imellem de vedkommende Kunder er opstaaet et Sameje med Hensyn til Effekterne.

Hvem der foruden Appellantinden er Deltagere i et saadant muligt Sameje og i hvilket Forhold, kan Retten, som Sagen er forelagt, ikke træffe Bestemmelse om, ligesom Retten heller ikke kan komme ind paa et af Indstævnte under Proceduren rejst Spørgsmaal om, hvilken Betydning det maatte kunne have for Appellantindens Retsstilling, at der efter den 29 Juni 1925 er realiseret en Del af de deponerede Værdipapirer til Dækning af Gælden til Palsby.

Efter det saaledes Anførte findes der at maatte gives Dom overensstemmende med den af Appellantinden principalt nedlagte Paastand.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellantinden med 3000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Firmaet Aug Lunn & Co i Likvidation, bør til Appellantinden, Enkefru Therese Messerschmidt, udlevere i kvitteret Stand Sparekassebog Nr 99 803 med Den danske Landmandsbank, hvorpaa indestaar 5238 Kroner 21 Øre med Renter fra 18 November 1925, samt følgende Aktier i »Det Østasiatiske Industri og Plantage Kompagni«: Nr 77, 85, 195, 239, 960, 1453, 1608, 1821, 1770, 1949, 2531, 2555, 2556, 2991, 3256, 3912, hver lydende paa 2000 Kroner.

Sagens Omkostninger for begge Retter be-

taler Indstævnte til Appellantinden med 3000 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Fabrikant Louis Messerschmidt, der afgik ved Døden i April Maa-
ned 1925, havde i en Aarrække staaet i Forbindelse med Vekselererfir-
maet Aug Lunn & Co, med hvis tidligere Indehaver han var besvogret.
Da Svogeren døde, trak Messerschmidt sig noget tilbage, men hans Søn,
Henning Messerschmidt, forblev som Prokurist i Firmaet, hvis Indehaver
nu var den tidligere Indehavers Søn: Aage Lunn. Denne og Firmaet
havde i 1923 store økonomiske Vanskeligheder, men fik en Ordning med
Landmandsbanken. Om disse Forhold vidste Louis Messerschmidt Be-
sked. Han havde imidlertid saa sent som 1924 udlaant Værdipapirer til
Firmaet til Brug ved Baisse-Forretninger, og da hans Søn, Henning, i
Begyndelsen af 1925 meddelte ham, at der for Aug Lunn & Co var Ud-
sigt til et godt Laan af udenlandske Penge, blev der truffet den Ordning,
at Louis Messerschmidt, der havde Brug for Penge til Nedbringelse af
en Kassekredit, der forrentedes med ca 9 pCt Rente p a, hos Aug Lunn
& Co laante 100 000 Kr til samme Rente, som Firmaet skulde betale sin
Laangiver, nemlig $7\frac{1}{4}$ pCt p a. Laanet blev indgaaet paa tre Maaneders
Opsigelse.

Den 13 Februar 1925 tilskrev Firmaet — med Prokuratorunder-
skrift bl a af Henning Messerschmidt — Louis Messerschmidt saa-
lydende Brev:

»Herved bekræfter vi, at De til Sikkerhed for et Dem Dags Dato
ydet Laan stort

Kr 100 000 — Eihundredetusinde —

til en Rente af $7\frac{1}{4}$ pCt p a har deponeret:

Kr 76 000 — Syvtisekstusinde — Østas Plantage Aktier.»

Aktierne, der lød paa Ihænde-haver, og over hvilke ingen Nummèr-
fortegnelse var optaget, blev fra Louis Messerschmidts Bank direkte
henbragt til Bankier L Palsby, gennem hvem det udenlandske Laan, der
før Aug Lunn & Co's Vedkommende blev 250 000 Kr, ordnedes.

Som Depot for dette Laan deponerede Lunn & Co foruden de
76 000 Kr Ø-P-Aktier af Kursværdi ca 127 000 Kr adskillige andre Vær-
dipapirer, deriblandt andre Ø-P-Aktier af Paalydende 24 000 Kr, som
senere blev forøget med Ø-P-Aktier af Paalydende 40 000 Kr. Den
29 Juni 1925 standsede Lunn & Co sine Betalinger og traadte i Likvi-
dation. Ved dette Tidspunkt var Forholdet det, at der paa Laanet til
Palsby skyldtes 182 225 Kr 43 Øre, hvorimod henlaa deponerede Pa-
pirer til Værdi 246 830 Kr, som dog maa antages at have været videre-
belaant af Palsby hos hans Laangiver. Imidlertid viste Depotet sig og-
saa at henligge til Sikkerhed for et Laan, som Aage Lunn privat havde

optaget hos Palsby. Paa dette Laan resterede ca 14000 Kr, og Overskudet paa Depotet var derfor at regne til ca 50000 Kr.

Louis Messerschmidts Laan hos Lunn & Co udgjorde med Renter 102791 Kr 66 Øre, og i Juli Maaned sendte Likvidatorerne i Lunn & Co til Fru Therese Messerschmidt, som, efter at hendes Mand, Louis Messerschmidt, var afgaaet ved Døden, sad i uskiftet Bo efter ham, en Konkurant udvisende den nævnte Saldo pr 30 Juni s A, idet de bad underskrevet og tilbagesendt en medfulgt trykt Anerkendelsesskrivelse, hvori bl a fandtes følgende Passus:

»Iøvrigt har jeg bemærket, at »Vedtægterne for Kursnoteringsdeltagerne og for Kursnoteringen paa Københavns Børs« er de gældende Regler ved de mellem Dem og mig afsluttede Børsforretninger, at der i Konto Kurant, som opgøres pr hver ultimo December, ultimo Marts, ultimo Juni og ultimo September debiteres mig en Rente for Tiden af pCt og desuden $\frac{1}{8}$ pCt af det højeste Beløb, jeg har været skyldig i det paagældende Kvartal, at Dispositionsretten over hos Dem belaaente Papirer er forbeholdt Dem med Hensyn til Udlaan og Belaaning og endelig, at samtlige hos Dem for min Regning beroende Effekter og Værdipapirer hæfter som Sikkerhed for alle mine Forpligtelser til enhver Tid overfor Dem, ligesom De er berettiget til at opbevare, respektive belaaene dem sammen med andre, egne eller fremmede Effekter.«

I Skrivelse af 10 August s A nægtede Fru Messerschmidt at afgive saadan Anerkendelsesskrivelse, idet hun fremhævede som sin Opfattelse, at Laanet af 13 Februar s A var et fast Laan med tre Maaneders Opsigelse, og at de 76000 Kr Ø-P-Aktier var deponeret til Sikkerhed for Laanet, saaledes, at Aktierne ikke uden speciel Tilladelse fra hende kunde gøres — eller være gjort til Genstand for Udlaan eller Belaaning.

Likvidatorerne gav hende i en Skrivelse af 13 August Forklaring angaaende Forholdet til Palsby m v, fremhævede, at Aage Lunn efter sin Forklaring havde været berettiget til at disponere som sket og opgjorde — idet der samtidig toges Hensyn til forskellige efter Betalingsstandsningen stedfundne Tvangssalg og paa den anden Side til forskellige hende vedrørende Kreditkonti — hendes Skyld til Likvidationsboet til 40020 Kr 16 Øre.

Der udviklede sig derefter en Brevveksling, hvorunder Fru Messerschmidt forlangte 76000 Kr Ø-P-Aktier udleveret mod Betaling af de nævnte 40020 Kr 16 Øre pr 13 November 1925, til hvilken Dag Laanet paa 100000 Kr tidligst kunde forlanges indfriet.

Likvidatorerne holdt paa, at de var udelukkede fra at anerkende nogen saadan Særstilling for Fru Messerschmidt, da dette vilde betyde en Forurettelse af Likvidationsboets øvrige Kreditorer, hvorved navnlig fremhævedes, at saavel i Forhold til Louis Messerschmidt som i For-

Færdig fra Trykkeriet den 17 November 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 24.

Torsdag den 11 November.

hold til andre af Lunn & Co's Kunder, hvis Værdipapirer var benyttet ved Optagelse af Laanet hos Palsby, var de deponerede Papirers Værdi større end de Beløb, som Vedkommende havde laant hos Lunn & Co, saa at der var, hvad Likvidatorerne kalder »overbelaant« næsten for dem alle. De henviste derfor Tvistens Afgørelse til eventuel Retssag.

Imidlertid var Realisation af adskillige Værdipapirer henhørende til Palsby-Depotet deriblandt Ø-P-Aktier foretaget og i November Maaned traf Likvidatorerne og Fru Messerschmidt den Aftale, at der, for at Lunn & Co's og Aage Lunn's Restskyld til Palsby, ca 73 000 Kr, kunde dækkes, skulde realiseres det fornødne af de resterende Ø-P-Aktier, og Resten bero hos Likvidatorerne til det ved Retssag blev afgjort, om Likvidatorernes Standpunkt var berettiget eller ej, idet Fru Messerschmidt, hvis Sagen gik hende imod, skulde overtage den urealiserede Rest til Aktiernes Kurs pr 13 November 1925.

Der blev den 13 November realiseret 44 000 Kr Ø-P-Aktier.

De tilbageblevne 32 000 Kr Aktier — 16 Stkr — og et Restbeløb stort 5238 Kr 31 Øre indsat paa Kontrabog med Landmandsbanken beror herefter hos Likvidatorerne.

Under nærværende Sag har Fru Messerschmidt derefter nedlagt Paastand om, at Sagsøgte, Firmaet Aug Lunn & Co i Likvidation, tilpligtes at udlevere hende Sparekassebogen i kvitteret Stand og de paa-gældende 16 Aktier af Paalydende 32 000 Kr.

De Sagsøgte procederer principalt til Frifindelse, men har nedlagt en subsidær Paastand.

Der er under Sagen Enighed om, at Likvidationen skal anses lige-stillet med Konkurs efter Konkurslovens Regler, og at Konkursens Be-gyndelse regnes fra Betalingsstandsningen, den 29 Juni 1925. Der er fremdeles Enighed om, at Realisation af det fornødne Antal Ø-P-Aktier til Dækning af Laanet hos Palsby respekteres af Fru Messerschmidt, idet Palsby er at betragte som godtroende Erhverver — Panthaver — med Hensyn til Depotet, og Sagsøgerinden har i denne Forbindelse anført, at hvis alle de 76 000 Kr Ø-P-Aktier faktisk var blevet realiseret, vilde der intet Krav være paa Separatist-Stilling. Derimod hævder Sagsøger-inden, at da hun nu er Kreditor i Likvidationsboet — og altsaa navnlig Intet skylder til dette — kan hun ikke være pligtig at finde sig i, at den

omprocederede Rest af det af hendes Mand for nu indfriet Laan stillede Pant indgaar i Boet med den Virkning, at Provenuet udloddes til Kreditorer efter Konkursordenen.

Sagsøgte gør gældende, at Louis Messerschmidt, som var fuldt for- trolig med alle Børsregler, og som kendte Lunn & Co's økonomiske Stilling og tilmed havde sin Søn i Forretningen, vidste, at de 76 000 Kr Ø-P-Aktier straks skulde viderebeaaes hos Palsby, at Lunn & Co iøvrigt ganske bortset fra, om det havde Messerschmidts Tilladelse her- til eller ikke, ved den faktisk foretagne Viderebeaaing har bragt Messerschmidts Udsigt til Separatistret til Ophør, og at der intet- som- helst sikkert foreligger om, hvorvidt de 16 Stk Aktier har været blandt de 76 000 Aktier, der indleveredes fra Messerschmidt.

Sagsøgerinden har benægtet, at hendes Mand vidste endsige har samtykket i Viderebeaaingen, og noget bestemt i saa Henseende er ikke oplyst, om end Forholdene gør det sandsynligt, at saadan Viden har været tilstede.

Der findes imidlertid at maatte gives Sagsøgte Medhold i, at en saa børskyndig Mand, som afdøde Fabrikant Louis Messerschmidt efter det Oplyste maa antages at have været, ikke vil kunne hævde Krav paa nogen Separatiststilling i Konkurstilfælde, naar han har udleveret Ihændehaverpapirer til Depot hos en Vekselerer — hvem han endog tid- ligere har udlaant Værdipapirer til Hjælp ved Spekulationsforretninger — uden at sikre sig selv blot et klart Tilsagn om en aldeles betryggende Individualisering, og Viderebeaaingen paa foran omtalte i Børskredse almindelig anvendte Maade er sket forinden Konkursen.

Herefter og da den tilfældige, faktiske Omstændighed, at et eller flere af de paagældende Ihændehaverpapirer efter paa den anførte Maade at have været ude i Omsætningen vender tilbage i Konkursboets Besiddelse, skønnes at maatte være uden afgørende Betydning, vil de Sagsøgte — selv ganske bortset fra, at der intet sikkert foreligger om, at de 16 Aktier har været blandt dem, som Louis Messerschmidt ind- leverede — være pure at frifinde.

Sagens Omkostninger vil kunne ophæves.

Fredag den 12 November.

Nr 323/1925. Motorfabrikant **P Matthiesen** (Harboe)
 mod
 Købmand **Nis Nissen** (Bruun),

betræffende Betaling af Købesummen for et Automobil.

Vestre Landsrets Dom af 18 November 1925: Sagsøgte, Motorfabrikant P Matthiesen, bør til Sagsøgeren, Købmand Nis Nissen,

betale 6426 Kr 24 Øre tillige med Renter 5 pCt aarlig af 6000 Kr fra den 1 Maj 1920 og af Resten 426 Kr 24 Øre fra den 24 April 1925, alt til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 400 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten nedlagt Paastand om, at Sagen hjemvises til fornyet Behandling ved Landsretten. Indstævnte paastaar derimod Dommen stadfæstet.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Motorfabrikant P Matthiesen, til Indstævnte, Købmand Nis Nissen, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 28 April 1920 købte Sagsøgte, Maskinfabrikant P Matthiesen i Vejle, af Sagsøgeren, Købmand Nis Nissen i Haderslev, under et Besøg dersteds et brugt Automobil med et Extra Sommer Karrosseri og Tilbehør af Værktøj m v for 8000 Kr. I Begyndelsen af Maj Maaned s A ankom Vognen, der af en Chauffør var ført fra Haderslev, til Vejle, hvor den, da den var beskadiget, blev skubbet ind i en Garage og straks derefter skilt ad og underkastet en større Reparation. I et Brev af 4 Maj 1920 meddelte Sagsøgte Sagsøgeren, at Vognen var aldeles ubrugelig, som den var, men nægtede ikke udtrykkelig at modtage den, idet han derimod gav Besked om, hvorledes Karrosseriet kunde transporteret fra Haderslev til Vejle, og forespurgte, i hvilken Bank Købesummen skulde betales, og i et Brev af 26 Maj forbeholdt han sig Betaling for Reparationerne og lovede at betale Restkøbesummen i Vejle Bank. Da Betalingen ikke fandt Sted, lod Sagsøgeren den 7 Juli gøre Arrest i et Beløb af 50 000 Mark, som Sagsøgte havde staaende i en Bank i Flensborg. Under en derefter af Sagsøgeren ved Landrettens Handelskammer i Flensborg anlagt Sag til Betaling af Købesummen for Automobilet m v blev Sagsøgte ved delvis Dom af 23 Januar 1923 dømt til at betale 4170 Kr tilligemed Renter 5 pCt p a fra den 1 Maj 1920 at regne, idet Spørgsmaalet om, hvor stor en Del af Reparationsudgifterne

Sagsøgeren skulde bære, foreløbig lodes uafgjort. Nævnte Dom blev af Sagsøgte indanket for Overlandretten i Kiel, hvis tredie Civilsenat den 19 December 1923 stadfæstede Landrettens Dom, for saa vidt angik et Beløb af 3770 Kr. Ved Dom af 11 November 1924 dømte Flensborg Landrets Handelskammer Sagsøgte til yderligere at betale Sagsøgeren 1165 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 1 Maj 1920 samt under Forudsætning af, at Sagsøgeren aflagde en nærmere formuleret Ed paa, at han ikke havde afgivet Garanti for Vognens Godhed og Brugbarhed, endvidere 1065 Kr med Renter som nævnt. Efter at Sagsøgeren har aflagt denne Ed, har Handelskamret under 10 Februar d A afsagt ubetinget Dom overensstemmende hermed, og han har derefter, da det i Beslag tagne Markbeløb i Mellemtiden var blevet værdiløst, under nærværende Sag søgt Sagsøgte til Betaling af 6426 Kr 24 Øre, nemlig de fornævnte Beløb af 3770 Kr, 1165 Kr og 1065 Kr samt et af vedkommende tyske Domstol som Omkostninger ved de førte Processer fastsat Beløb af af 333 Reichsmark, omregnet efter en Kurs af 128 til 426 Kr 24 Øre, tilligemed Renter 5 pCt aarlig af 6000 Kr fra den 1 Maj 1920 og af Resten 426 Kr 24 Øre fra Stævningens Dato, den 24 April 1925, alt til Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte herfor har Sagsøgte gjort gældende, at Sagsøgeren, der ved Overgangen af Suveræniteten over de sønderjyske Landsdele kort før Retsforfølgningens Paabegyndelse var blevet dansk Undersaat, har savnet Føje til at anlægge Retssag mod Sagsøgte ved tyske Domstole, hvor denne var nødt til at møde for at faa Arresten hævet, men hvor han iøvrigt kun med Vanskelighed kunde varetage sine Interesser. Han har endvidere hævdet, at den ved de nævnte Domstole truffne Afgørelse er urigtig, særlig for saa vidt det er antaget, at Sagsøgte var uberettiget til at hæve Handlen om Automobilet, og for saa vidt der af de af ham afholdte Reparationsudgifter ikkun er tilkendt ham 1600 Kr.

Da i Medfør af Retsplejelovens § 248, 2 Stk, imidlertid en tysk Borger vil kunne søges ved danske Domstole under Forhold, svarende til dem, som for Sagsøgtes Vedkommende har foreligget ved det mod ham ved tyske Domstole rejste Spørgsmaal, maa disse — selv afset fra, at han uden Indsigelse eller Forbehold har givet Møde og procederet Sagen i Realiteten paa dens forskellige Trin for de tyske Retter, — anses at have haft Myndighed til med bindende Virkning for danske Domstole at tage Søgsmålet under Paakendelse. Herefter er Sagsøgte afskaaret fra paany at bringe Spørgsmålet om sin Forpligtelse til at udrede Købesummen for Automobilet til Afgørelse for nogen dansk Domstol, og idet det ikke er bestridt, at det her under Sagen indsogte Beløb stemmer overens med det Sagsøgeren ved de tyske Domstole tilkendte, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge.

Sagsøgte vil derhos have at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 400 Kr.

Nr 361/1925. **Sømændenes Forbund i Danmark** (Cohn)
m o d

Skibsreder Chr Rasmussen (I Kondrup),

betræffende et af Indstævnte fremsat Krav paa Erstatning for Tab for-
voldt ved en Bladartikel.

Østre Landsrets Dom af 10 November 1925: Sagsøgte, Sø-
mændenes Forbund i Danmark, bør til Sagsøgeren, Skibsreder Chr Ras-
mussen, betale 2000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 21 August
1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. Sagsøgte,
Peter Back, bør for Tiltale af Sagsøgeren i denne Sag fri at være, og
for hans Vedkommende ophæves Sagens Omkostninger. Det Idømte at
udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter
Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret og alene
paaanket af Sømændenes Forbund i Danmark.

Efter Dommens Afsigelse har Forbundet under Forbehold
betalt Indstævnte det denne ved Dommen tilkendte Beløb 2000
Kroner med Renter og Omkostninger, ialt 2278 Kroner 33 Øre,
og den af Forbundet for Højesteret nedlagte Paastand gaar her-
efter ud paa Tilbagebetaling af dette Beløb med Renter 5 pCt
aarlig fra den 27 November 1925. Indstævnte procederer paa sin
Side til Frifindelse.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højeste-
ret til Prøvelse, anførte Grunde, hvortil kan føjes, at Meddelelsen
tillige maa anses som retstridig, fordi den giver en urigtig og
vildledende Fremstilling af Indstævntes Forhold overfor de to Sø-
folk, maa det tiltrædes, at der ved Dommen er tilkendt Indstævnte
det ovennævnte Erstatningsbeløb med Renter og Omkostninger,
og han vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Forbundet at
burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Skibsreder Chr Rasmussen, bør
for Tiltale af Appellanten, »Sømændenes For-
bundi Danmark« i denne Sag fri at være. Sagens
Omkostninger for Højesteret betaler Appellan-
ten til Indstævnte med 400 Kroner, som udredes
inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af-
sigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Dagbladet »Social-Demokraten« for den 2 August 1925 findes indrykket en Artikel, underskrevet »Sømændenes Forbund i Danmark. Peter Back«, hvori det bl a hedder:

»Til Medlemmerne af Sømændenes Forbund.

Vore Medlemmer gøres herved bekendt med, at ingen maa mønstre med M/S »Turisten«, som ejes af Hr Skibsreder Rasmussen, boende Havnegade 49, da han nægter at betale Overtidsbetaling til to af vore Medlemmer, som har været beskæftiget i nævnte Baad i ca 1 Maaned. Det bemærkes, at hvis omtalte to Medlemmer skulde have efter vor Tarif, har de ca 271 Timer tilgode for den Tid, de har været ombord.

Hr Rasmussen har tidligere i mange Aar seilet som Hovmester, er en forhenværende gammel Fagforeningsleder og har i Kraft af dette været med til at forhandle om tarifmæssige Betalinger med Skibsrederne, og han har vel sagtens ogsaa til Tider opnaaet noget for de Medlemmer, tilhørende den Forening, for hvilken han har været Leder, men det viser sig desværre nu, da han selv skal lukke Portemonnæen op, at han undlader at betale efter samme Tarifer, som de øvrige Redere jo alt har sluttet Overenskomst paa, men han benytter sig af et Kneb, som ikke ret mange andre har fundet paa, nemlig at mønstre de Mennesker, han beskæftiger, paa Sømandslovens Bestemmelser og ikke paa Overenskomsten, som er indgaaet mellem Sømændenes Forbund og Rederiforeningerne.

Vi haaber ad denne Vej at faa bragt Hr Skibsreder Rasmussen til Fornuft og faa ham til at betale de Mennesker, som han beskæftiger ombord i sit Skib, det, som de med Rimelighed kan tilkomme efter vor Overenskomst, thi der er vel ingen, der med Rimelighed kan synes, at en Timeløn paa 51 Øre for en voksen Matros og 12½ Øre for en Ungmand kan være for meget, og dette er den tarifmæssige Betaling for Øjeblikket for henholdsvis Matroser og Ungmænd.«

Under Anbringende af, at denne Artikel indeholder fuldstændig misvisende Oplysninger om Forholdene paa M/S »Turisten« og har skadet Sagsøgeren, Skibsreder Chr Rasmussen, i hans Næring, har denne under nærværende Sag paastaet saavel Sømændenes Forbund i Danmark som Forbundets Formand Peter Back dømt til in solidum at betale ham en Erstatning stor 5000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 21 August 1925.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet de gør gældende, at da Sagsøgeren ikke er Medlem af Dampskibsredernes Organisation og ej heller har nogen speciel Overenskomst med Forbundet, har dette været berettiget til uden noget Varsel at etablere Blokade eller Strejke overfor Sagsøgeren, og a t Meddelelsen om Blokaden er lovlig i Henhold til Lov Nr 536 af 4 Oktober 1919 § 5 B 2. De Sagsøgte benægter videre, at Sagsøgeren har lidt noget Tab ved Blokaden, idet han bl a har været i Stand til desuagtet at skaffe sig den fornødne Besætning.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Sagsøgeren den 20 Maj 1925 forhyrede en Matros og en Jungmand paa Sømandslovens Vilkaar, idet han tilsagde dem den Hyre og de Kostpenge, der var vedtaget af de respektive Organisationer. Naar han ikke i det Hele forhyrede dem i

Henhold til Organisationernes Overenskomst, var det, fordi han ikke vilde give dem den overenskomstmæssige Betaling for Overarbejde. Sagsøgeren driver nemlig med M/S »Turisten« Lystsejlad i Øresund og nærmeste Farvande, og dette medfører, at der gennemgaaende sejles ret kortvarigt, men at Skibet ligger længe i Havn, medens Passagererne opholder sig i Land. Sagsøgeren hævder, at det forinden Paamønstringen var tilkendegivet, i alt Fald Matrosen, at der ikke vilde blive ydet nogen Betaling for Overarbejde, at begge Folkene ogsaa var klar herover, idet ingen af dem har fremsat noget Krav herpaa, hverken ved den Afregning, der blev foretaget med dem hver 14 Dag, eller ved Afmønstringen, at han ingensinde i de Aar, han har drevet nævnte Virksomhed, har betalt Overarbejdspenge, og at Sømændenes Organisation aldrig før nærværende Sag har forlangt af ham, at han skulde betale saadant Vederlag eller dog slutte en Særoverenskomst med Organisationen. Føreren af »Turisten« har som Vidne forklaret, at han ved Paamønstringen paa Mønstringskontoret — dog uden at Folkene var til Stede — har udtalt, at de ikke skulde have Overarbejdspenge, og at det da fra Kontorets Side blev erklæret, at man saa kunde mønstre dem i Henhold til Sømandsloven.

Retten maa efter alt det Oplyste gaa ud fra, at de paagældende Folk var bekendt med, at de ikke skulde have Betaling for Overtid; iøvrigt maa det anses for Folkenes Sag at skaffe sig nærmere Oplysning om Vilkaarene for Forhyringen, naar de mønstres i Henhold til Loven. Herefter har de Paagældende intet retsligt Krav haft paa Overarbejdspenge, og da Formaalet med den af Forbundet erklærede Blokade efter Meddelelsens Ordlyd har været at skaffe dem en Betaling, hvortil de ingen Ret har haft, maa Meddelelsen i »Social-Demokraten« anses som ulovlig.

Da en saadan Meddelelse er egnet til at skade Sagsøgeren i hans Næring, idet han væsenlig søger sine Kunder blandt Arbejderne, hvis Organisationer tidligere ofte har lejet Skibet til Udflugter, og da den efter de Retten forelagte Oplysninger ogsaa har skadet ham, vil Sagsøgte, Sømændenes Forbund, have at betale Sagsøgeren en Erstatning, der passende vil kunne ansættes til 2000 Kr; derimod skønnes Forbundets Formand, Sagsøgte Peter Back, ikke at have paadraget sig noget personligt Ansvar ved at underskrive Artiklen.

I Sagsomkostninger vil Forbundet endvidere have at betale Sagsøgeren 250 Kr, medens Sagens Omkostninger for Backs Vedkommende vil være at ophæve.

M a n d a g d e n 1 5 N o v e m b e r .

Nr 234/1926

Rigsadvokaten
m o d

Sophus Christian Hansen (V Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 107 af 9 April 1926 § 13, jfr Lov Nr 98 af 29 Marts 1924.

Sø- og Handelsrettens Dom af 15 Juni 1926: Tiltalte, Grosserer Sophus C Hansen som Indehaver af Cykleforretningen »Simara«, bør inden 14 Dage efter denne Doms Afsigelse til Københavns Kommunes Kasse bøde 50 Kr og betale Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Sø- og Handelsretten afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

Efter det under Sagen Oplyste maa der gaas ud fra, at Tiltalte har handlet paa den i Dommen nævnte Maade ogsaa efter at Lov Nr 107 af 9 April 1926 den 20 s M var blevet bekendtgjort i Lovtidende. Herefter vil Tiltalte være at anse efter Lov Nr 98 af 29 Marts 1924 § 13, saaledes som denne § er affattet efter Loven af 1926, og da Straffen findes at kunne fastsættes som ved Dommen sket, vil Dommen i det Hele være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Sophus Christian Hansen til Højesteretssagfører V Kondrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ifølge Anklageskrift af 18 Maj 1926 tiltales Grosserer og Detailhandler Sofus Christian Hansen som Indehaver af Cykleforretningen »Simara« for Overtrædelse af § 13 i Lov Nr 107 af 9 April 1926, fir Lov Nr 98 af 29 Marts 1924, i Anledning af at han siden 9 April 1926 fra sit ovennævnte Firmas Detailudsalg St Strandstræde 9 har falbudt og solgt Varer (Cykler) efter Kuponsystem.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Tiltalte efter den 9 April d A har forhandlet Cykler paa Betingelser, der findes nærmere gengivet i et trykt Cirkulære. Det hedder i Cirkulæret »Enhver kan erhverve sig en første Klasses prima dansk Cykel med Frihjul — — — for 6 Kr 50 Øre i Cykleforretningen »Samara« — — —. Cyklens ordinære Pris er 110,50 Kr, men ved Bestilling af 1 Cykel kan De nøjes med at betale 26 Kr paa Haanden, herfor modtager de 4 Kvitteringer a 6,50 Kr, hver Kvittering er samtidig en Ordreblanket til Brug ved Anvisning af nye Kunder. For hver ny Kunde, De herefter anviser os, giver vi Dem en Rabat af 26 Kr paa den købte Cykel, og anviser De 4 nye Kunder, har De Cyklen for 6,50 Kr. Damecykler koster 6 Kr mere. Hver ny Kunde skal straks ved Bestillingen hos Dem betale 6,50 Kr à conto. Disse 6,50 Kr respektive $4 \times 6,50$ Kr inkasserer og beholder De mod Kvittering paa Ordreblanketten. Skaffer De kun 3 nye Kunder, betaler De 19,50 Kr til ved Cyklens Udlevering. Skaffer De 2 nye Kunder,

betaler De 39 Kr til. Skaffer De 1 ny Kunde, betaler De 58,50 Kr til. Skulde De mod Forventning slet ingen Kunder anwise, betaler De 78 Kr til — — —. Prisen er som nævnt 110,50 Kr kontant, hvis man ikke har Interesse af at følge Fremgangsmaaden efter Prospektet; det er en Rettighed vore Kunder har, men absolut ingen Forpligtelse. Prospektet indeholder — sagt i faa Ord — Løfte om en Rabat af 26 Kr for hver ny Kunde en Køber skaffer os. Om de anviste Kunder vil købe Cyklen pr kontant for 110,50 Kr eller betale 6,50 Kr og 26 Kr à conto og forsøge at skaffe nye Kunder, kan hver især frit bestemme — — —«

Tiltalte har forklaret, at Handlen i Overensstemmelse med Cirkulærets Indhold foregaar paa følgende Maade: Naar første Kunde henvender sig til Tiltalte for at købe en Cykel, og Kunden ikke ønsker at betale denne kontant, foreslaar Tiltalte Kunden at tilføre Forretningen nye Kunder, for hvilke han faar 26 Kr Rabat pr Kunde. Derefter betaler Kunden en Ordreseddel à 6,50 Kr og yderligere indbetaler han 26 Kr og modtager som Kvittering for disse 4 andre Ordresedler à 6,50 Kr pr Stk. Hvis første Kunde tilfører Tiltaltes Forretning 4 nye Kunder, som han hver har solgt en Ordreseddel à 6,50 Kr, faar denne en Cykel for 6,50 Kr. Nye Kunder skal have indbetalt 26 Kr à conto hos Tiltalte, før de kan betragtes som nye Kunder.

Tiltalte gør gældende, at Fremgangsmaaden maa være fuldt lovlig. Ifølge den ved Lov af 9 April 1926 indførte nye Bestemmelse er det forbudt at »sælge eller falbyde Varer efter saakaldte Kuponsystemer, hvorved Erhvervelse af visse Varer eller Krav paa bestemte Ydelser af erhvervsmæssig Karakter gøres afhængig af, at et bestemt Antal Kuponer købes«, men Tiltalte nægter, at hans Fremgangsmaade er i Strid med denne Lovbestemmelse. Tiltaltes Kunder kan til enhver Tid faa Cyklen udleveret mod at betale den Sum, der skyldes, og Erhvervelsen af Cyklen er saaledes ikke gjort afhængig af, at Kuponer købes. Kunden faar kun Adgang til Rabat eller Provision, men har ingen Forpligtelse til at skaffe Tiltalte nye Kunder.

Som det fremgaar af Foranstaaende, er det imidlertid en Betingelse for at Kunden kan erhverve Cyklen til de i Cirkulæret omtalte lave Priser, at han køber Kuponer, og Tiltalte findes ved dette Forhold at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af den ovennævnte Lovbestemmelse, uden at det kan komme i Betragtning, at det staar Kunden frit for til enhver Tid at indbetale den resterende Del af den fulde Købesum kontant. For den ovennævnte Overtrædelse vil Tiltalte være at idømme en Bøde, der passende findes at kunne sættes til 50 Kr. — — —

Nr 321/1925. Hof-Glashandler **E Fritsche** og Overretssagfører **E Bang-Ebbestrup** som executores testamenti i Rentier **H L Wilkenings Dødsbo** (Henriques)

mod

Postbud **V M Lund** (V Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af Indstævntes Bidragspligt vedrørende et Vejanlæg.

Østre Landsrets Dom af 22 Oktober 1925: De Sagsøgte, Hof-Glashandler E Fritsche og Overretssagfører E Bang-Ebbestrup som executores testamenti i Rentier H L Wilkenings Dødsbo, bør foranledige, at der udstedes Skøde til Sagsøgeren, Postbud V M Lund, paa Parcellen Matr Nr 522 af Emdrup med det ovenangivne, af ham paastaede Indhold. Til det Offentlige betaler de Sagsøgte i deres nævnte Egenskab de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Sagsøgeren havde været beneficeret, samt til Sagsøgeren i øvrige Sagsomkostninger 150 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanterne vil derhos have at betale 200 Kroner i Salær til Højesteretssagfører V Kondrup, der efter Beskikkelse har givet Møde for Indstævnte for Højesteret.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanterne, Hof-Glashandler E Fritsche og Overretssagfører E Bang-Ebbestrup som executores testamenti i Rentier H L Wilkenings Dødsbo, til Højesteretssagfører V Kondrup 200 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paastaar Postbud V. M. Lund Hof-Glashandler E Fritsche og Overretssagfører E Bang-Ebbestrup som executores testamenti i Rentier H L Wilkenings Dødsbo dømt til at foranledige, at der udstedes Skøde til ham paa Parcellen Matr Nr 522 af Emdrup med det

Indhold, at han og efterfølgende Ejere udenfor Købesummen er forpligtede til at bidrage til Udgifterne ved Anlæg og Vedligeholdelse af den Vej med deri værende Kloak, til hvilken Parcellen grænser og har Facaderet, den saakaldte Nøkkerosevej.

De Sagsøgte, der mener, at Lund ikke alene har Bidragspligt til Nøkkerosevej, men til alle de projekterede Veje med Kloaker, der er anlagt og vil blive anlagt paa det Areal, hvorfra den paagældende Parcel i sin Tid er blevet udstykket, paastaar sig frifundet mod at foranledige udstedt Skøde til Lund paa Parcellen, formuleret i Overensstemmelse hermed.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Lund købte den 19 April 1920 Parcellen af Wilkening og undertegnede samme Dag i den Anledning en maskinskreven Blanket, hvori Parcellen betegnes som »Parcel Nr 15 ifølge forevist Situationsplan over de Rentier Wilkening tilhørende Grunde i Emdrup Matr Nr 1 h, 1 i og 368«, og hvori det om hans Vejbidragspligt hedder saaledes:

»Køberen er forpligtet til at overtage og betale de Udgifter, beregnet i Forhold til det solgte Parcelareal, som maatte blive de Wilkening tilhørende Grunde i Emdrup paalagt i Anledning af Anlæg af og Vedligeholdelse af de Veje, der fører til Parcellen«.

Der opstod snart Meningsforskel mellem Lund og Wilkening om Forstaaelsen af den anførte Passus, idet de hver for sig hævdede de nu her under Sagen fra de to Sider fremsatte Opfattelser, og Lund anlagde i 1923, paa hvilket Tidspunkt han havde betalt en saa stor Del af Købesummen, at han var berettiget til at kræve Skøde, Sag ved nærværende Ret mod Wilkening for at faa denne dømt til at anerkende Rigtigheden af hans Standpunkt. Denne Sag blev dog afsluttet ved et inden Retten den 15 November 1923 indgaaet Forlig, hvorved Lund indgik paa at betale Vej- og Kloakbidrag til alle de paa det Areal, hvorfra hans Parcel var udstykket, anlagte Veje, idet — ligeledes inden Retten den nævnte Dag — Overretssagfører Bang-Ebbestrup, der under Sagen gav Møde for Wilkening, forpligtede sig til at sørge for, at en tilsvarende Ordning af Bidragspligten blev tiltraadt af Ejeren af Parcel Nr 10, Fru Marie Gassner, hvorhos Ejerne af forskellige andre Parceller for deres Vedkommende tiltraadte Ordningen. Det har imidlertid vist sig, at Overretssagfører Bang-Ebbestrups saaledes overtagne Forpligtelse med Hensyn til Parcel Nr 10 ikke er blevet opfyldt og nu ikke mere kan opfyldes, og Lund mener herefter ikke længere at være bundet ved Forliget.

De Sagsøgte gør nu vel heroverfor gældende, at den af Lund ved Forliget akcepterede Ordning for hans Parceller Vedkommende maa være bindende for ham, uanset at Ordningen ikke tiltrædes af Ejeren af Parcel Nr 10, og at han i al Fald ifølge Forliget kun kan forlange, at der alene afkræves ham det Beløb, som vil paahvile hans Parcel, naar de samlede Vejanlægsudgifter fordeles paa samtlige fra Hovedejendommen udstykkede Parceller. Men heri kan Retten ikke være enig med de Sagsøgte. Det kan ikke betvivles, at Forliget maa forstaaes som en Helhed, sigtende til at træffe en ensartet Ordning for samtlige de paagældende Parceller, og at Lund kun er indgaaet paa Ordningen for hurtigt at erhverve Skøde og i Tillid til dens snarlige Tiltrædelse af alle

Vedkommende. Han maa derfor i al Fald nu, efter henved 2 Aars for-gæves Forsøg paa at faa Forholdet berigtiget, anses beføjet til at er-klære sig løst fra Forliget.

Twisten mellem Parterne bliver herefter at afgøre paa Grundlag af den oprindelige mellem Lund og Wilkening afsluttede Handel. Efter den rent blanketmæssige Beskaffenhed af det af Lund undertegnede Doku-ment kan der ikke lægges Vægt paa dets Udtryk »ifølge forevist Si-tuationsplan«, og mod Lunds Benægtelse er det ikke af de Sagsøgte be-vist, at der ved Salget forevist ham nogen Situationsplan eller paa-vestes ham, hvilke Veje der tænktes anlagt paa Udstykningsarealet. Den omtvistede Passus i Dokumentet: »de Veje der fører til Parcelen« fin-des nu at maatte forstaaes som af Lund hævdet. Hvis det nemlig havde været Sælgerens Mening at paalægge Lunds Parcel Bidragspligt til a l l e de Veje, der maatte blive anlagt paa Udstykningsarealet, havde det været en let Sag at give denne Tanke Udtryk i Dokumentet i Stedet for at tale om de »Veje, der fører til Parcelen«, hvorved naturligt maa forstaaes: nogle af Vejene paa Arealet, og da der paa dette ikke er anlagt eller projekteret andre Veje, som d i r e k t e fører til Lunds Par-cel, end Nøkkerosevej, kan den omhandlede Passus ikke med Sikkerhed forstaaes som omfattende mere end denne Vej, og denne Usikkerhed maa gaa ud over Sælgeren, Wilkening, eller nu hans Dødsbo.

Efter det Anførte vil der være at give Dom i Overensstemmelse med Lunds Paastand.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager samt i øvrige Sagsomkostninger til Sagsøgeren 150 Kr.

T i r s d a g d e n 1 6 N o v e m b e r .

Nr 108/1926. **Restauratør I V Bruun (Fich)**

m o d

Direktoratet for Københavns Skattevæsen (Trolle),

betræffende et af Appellanten fremsat Krav om Tilbagebetaling af et Brændevinsafgiftsbeløb.

Københavns Byrets Dom af 1 December 1925: De Ind-stævnte, Direktoratet for Københavns Skattevæsen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Restauratør I V Bruun, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Østre Landsrets Dom af 30 Januar 1926: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten be-taler Appellanten, Restauratør I V Bruun til de Indstævnte, Direktoratet

for Københavns Skattevæsen, med 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Som udtalt i Byretsdommen ses der ikke at være Hjemmel til at antage, at Bestemelsen i Lov Nr 621 af 30 November 1918 § 2 skulde have ændret den i Næringslovens § 73 indeholdte Regel. Herefter har Magistraten i Henhold til de i Raadstueplakaten af 15 December 1923 givne Regler været berettiget til at afkræve Appellanten den omstridte Afgift, og Landsrettens Dom vil som Følge heraf i Overensstemmelse med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Restauratør I V Bruun, til Indstævnte, Direktoratet for Københavns Skattevæsen, med 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende, af Sagsøgeren, Restauratør I V Bruun mod de Indstævnte, Direktoratet for Københavns Skattevæsen, anlagte Sag har Sagsøgeren anbragt, at han den 10 Marts 1924 overtog en indtil da af Restauratør C F Andersen drevet Restauration, Trianglen Nr 2, at det paalignedes ham Brændevinsafgift for Januar Kvartal 1924 med 681 Kr, som han har betalt, og at Restauratør Andersen ogsaa har betalt Brændevinsafgift for Januar Kvartal 1924 med 681 Kr. Denne Afgift er paalignet i Henhold til Raadstueplakat af 15 December 1923 paa Grundlag af Næringsloven af 29 December 1857 § 72 og Lov om Beværtning m v af 10 Maj 1912 § 40, samt Lov Nr 621 af 30 November 1918 om Ændring i sidstnævnte Lovbestemmelse. Endvidere har Sagsøgeren anbragt, at han indtil hen i Aaret 1922 drev Restaurationsvirksomhed, men da ophørte hermed og deponerede sin Berettigelse til Forhandling og Udskænkning af Brændevin, at han derpaa i ca 1½ Aar levede som Privatmand, og at han som anført den 10 Marts 1924 genoptog sin Virksomhed som Restauratør, men med en ny Forretning, og samtidig tilbagetog sin fornævnte Berettigelse.

Under Henvisning hertil og under Paaberaabelse af, at det ikke kan være rigtigt, at der skal betales Brændevinsafgift to Gange for samme Kvartal, efter at Brændevinsafgiften er gaaet over til at blive en Skat paa Omsætningen, har Sagsøgeren søgt de Indstævnte til Betaling af det af ham erlagte Beløb, 681 Kr, ifølge sin endelige Paastand, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Sagens Anlæg den 24 Oktober 1925.

Subsidiært har Sagsøgeren paastaet, at han kun kan være pligtig til at betale Afgiften for Tiden fra den 10 Marts 1924 til den 1 April s A.

De Indstævnte har paastaet sig frifundet.

Til Støtte herfor henviser de til Næringslovens § 73 og til at Brændevinsafgiften ikke er en Afgift paa Omsætningen, men en personlig Afgift.

Da det ikke fremgaar, at Lov Nr 104 af 10 Maj 1912 § 40, jfr Lov Nr 621 af 30 November 1918, har ændret Næringslovens § 73, og da Bestemmelsen i Næringslovens § 73 om Tidspunktet for Indtrædelsen af Forpligtelsen til paany at erlægge Brændevinsafgift ikke kan indskrænkes til kun at angaa Tilfælde, hvor den til Forhandling eller Udskænkning af Brændevin Berettigede vil benytte sin Berettigelse i samme Forretning, men ogsaa Tilfælde, hvor den Berettigede begynder en ny Forretning, har de Indstævnte med Hjemmel i Næringslovens § 73 været berettigede til at paaligne Sagsøgeren den paagældende Afgift.

Herefter vil de Indstævnte være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil kunne ophæves.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 1 December 1925 af Københavns Byrets 15 Afdeling og paastaas af Appellanten ændret overensstemmende med hans for Underretten nedlagte Paastand, medens de Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, ved hvilke intet Væsenligt findes at erindre, vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanten have at betale til de Indstævnte med 100 Kr.

Onsdag den 17 November.

Nr 339/1925. Teglværksejer **Jens Grand** (Selv)

mod

Forsikringsaktieselskabet »**National**« (V Kondrup),

betræffende Udbetaling af et Forsikringsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 3 November 1925: Sagsøgte, Forsikringsaktieselskabet »National«, bør til Sagsøgeren, Teglværksejer Jens:

Grand, Grejsdal, udlevere det ovennævnte Automobil Y 1011, men bør iøvrigt for Tiltale af Sagsøgeren i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerene til Sagsøgte med 250 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at det i Overensstemmelse med den af Indstævnte for Højesteret nedlagte principale Paastand paalægges Indstævnte foruden at udlevere Automobilet at betale Appellanten 383 Kroner 30 Øre i Anledning af, at Staten i Henhold til Lov Nr 18 af 1 Februar 1924 § 2 efter Reparationen af Automobilet vil kræve det nævnte Beløb betalt i Omsætningsafgift.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Indstævnte, Forsikringsaktieselskabet »National«, foruden at udlevere Automobilet bør betale Appellanten, Teglværksejer Jens Grand 383 Kroner 30 Øre. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 300 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Dene 22 April 1924 blev et Teglværksejer Jens Grand, Grejsdal, tilhørende Bell-Automobil Y 1011 delvis ødelagt ved en Brand, hvorved navnlig Karrosseriet og Gummien paa to Hjul gik helt til Grunde, og Vognen iøvrigt led en Del Skade.

Vognen var ved Police af 18 April 1921 forsikret bl a mod Brandskade i Forsikringsaktieselskabet »National«. Af Forsikringsbetingelserne skal iøvrigt fremhæves Følgende:

»§ 7. Forsikringen maa ikke føre til Vinding. Erstatningen i Tilfælde af Skade paa et forsikret Motorkøretøj vil derfor være at beregne efter de beskadigede Genstandes sande Værdi paa den Tid, Skaden skete, uden Hensyn til mulig tabt Fortjeneste.

§ 8. Selskabet har Valget mellem enten at reparere det beskadigede Køretøj eller forny den beskadigede Del af dette eller at betale Værdiforringelsen, saaledes at Forskellen mellem det Beskadigede før og efter Skaden angiver Erstatningens Størrelse, eller at betale den Værdi, det

Beskadigede havde umiddelbart før Skaden mod at overtage dette, alt under Hensyn til de i § 7 givne Bestemmelser.«

»National« tilbød efter Branden Grand i Henhold til Forsikringsbetingelsernes § 8 at erstatte ham den skete Skade med 5500 Kr, saaledes at han beholdt den beskadigede Vogn, men dette blev ved Skrivelse af 9 Maj 1924 afslaaet af Grand, der hævdede, at Vognen, da Skaden overgik den, var betydelig mere værd end Forsikringssummen 8000 Kr, og at Resterne af den oprindelige Vogn ikke kunde vurderes til 2500 Kr. Han vilde dog afgøre Sagen ved at modtage 7500 Kr og overlade Selskabet Resterne af den gamle Vogn, dog kun paa Betingelse af, at denne Ordning kom i Stand aldeles omgaaende, idet han i modsat Fald maatte gøre Krav paa den fulde Forsikringssum.

Selskabet lod nu Vognen indsætte til Reparation hos et Firma i Vejle for Selskabets Regning indenfor et Beløb af 5617 Kr, hvorom Grand blev underrettet. I et Par senere Skrivelser i Maj 1924 tog Grand Forbehold overfor en saadan Reparation, idet han navnlig forbeholdt sig Ret til, inden han overtog Vognen, at lade den besigtige og fordre mulige Fejl rettet, og Ret til Godtgørelse for Afgiftforhøjelsen, som Reparationen maatte have til Følge, ligesom han forlangte beskadigede Dele af Vognen erstattet med »originale« Reservedele.

Midt i Oktober 1924 var Vognen færdigrepareret, men Grand nægtede nu at modtage den og søger under denne Sag »National« dømt til Betaling af Forsikringssummen 8000 Kr med Renter mod Udlevering af Automobilen til Selskabet.

»National« paastaar Frifindelse mod Udlevering af Automobilen til Sagsøgeren samt denne dømt til at betale »National« 16 Kr 75 Øre maa-nedlig i Garageleje fra 1 Februar 1925 at regne.

Til Støtte for sin Paastand gør Sagsøgeren udover det af ham før Sagens Anlæg Anførte særlig gældende, at Vognen efter Branden var saa ødelagt, at »National« ikke har haft Ret til at benytte den i Forsikringsbetingelsernes § 8 anviste Udvej: at »reparere eller forny« de ødelagte og beskadigede Dele af Vognen, at denne efter »Reparationen« er blevet af en helt anden Type end den oprindelige, navnlig fordi der er anvendt andet Materiale end originalt »Bell«-Materiel, og at han ikke kan anerkende den reparerede Vogn som driftssikker.

I de to førstnævnte af disse Betragtninger findes der nu ikke at kunne gives Sagsøgeren Medhold, hvorved særlig bemærkes, at originalt Bell-Materiel ikke, da Reparationen foretoges, kunde faas i Handlen. Ej heller findes der Grundlag for at antage, at Vognen efter Reparationen ikke skulde være driftssikker, eller at Reparationen overhovedet skulde være ufyldstgørende. Hertil kommer imidlertid, at Vognen, da den blev ødelagt, ikke kan antages at have været mere end højst ca 3500 Kr

Færdig fra Trykkeriet den 24 November 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 25.

Onsdag den 17 November.

værd, og at det af »National« fra først af afgivne Tilbud paa 5500 Kr saaledes har oversteget, hvad Sagsøgeren efter sit eget Standpunkt med Rette kunde have krævet som Erstatning for hele Vognen. Da Sagsøgeren har afslaaet dette Tilbud, findes han ikke nu at kunne gøre Fordring paa andet eller mere end Vognen i den reparerede Tilstand, og der vil herefter være at give Dom overensstemmende med »National«s Paastand, dog at der ikke findes Grundlag for at tilkende Selskabets Godtgørelse for Garageleje.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre »National« med 250 Kr.

Nr 221/1926.

Rigsadvokaten

mod

1) **Peder Sørensen Elias Lauritsen**, 2) **Georg Aage Petersen**
m fl (Fich),

der tiltales for Overtrædelse af Forordningen om Hasardspil af 6 Oktober 1753.

Dom afsagt af Retten for Holbæk Købstad den 16 April 1926: De Tiltalte: — — — bør for Tiltale af Politimesteren i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offenlige.

Østre Landsrets Dom af 25 Juni 1926: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten, derunder i Salær til den for Tiltalte Albert Olsen beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Edlund, 40 Kr, udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af det Offentlige.

Det bemærkes, at Tiltalte Nr 16 Christian Viggo Ingvar Jensen ikke, som i Underrettsdommen anført, selv har deltaget i Pokerspillet, men har tilladt, at Spillet fandt Sted i hans Hotels Restaurationslokaler, medens Tiltalte Nr 1 Peder Sørensen Elias Lauritsen, baade har tilladt Pokerspil i sine Restaurationslokaler og selv har deltaget deri.

Efter hvad der i Sagen er oplyst om Poker, og dette gælder baade almindelig og aaben Poker, maa det antages, at Udfaldet i saa overvejende Grad beror paa Tilfældet, at Spillet maa anses som Hasardspil. Herefter vil de Tiltalte være at anse efter Forordningen af 6 Oktober 1753 § 3 — Tiltalte Nr 4 Albert Olsen for 2den Gang begaaet Forseelse — med Bøder til Holbæk Købstads Politikasse, der for Lauritsens og Olsens Vedkommende findes at kunne bestemmes til 80 Kroner for hver og for de øvrige Tiltalte til 50 Kroner for hver. De Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger saaledes som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

De Tiltalte Nr 1) Peder Sørensen Elias Lauritsen, Nr 2) Georg Aage Petersen, Nr 3) Jens Peder Filip Nielsen, Nr 4) Albert Olsen, Nr 5) Niels Peter Jensen, Nr 6) Kjartan Nøhr, Nr 7) Axel Ingvar Jensen, Nr 8) Ove Holten Rasmussen, Nr 9) Carl Peter Pedersen, Nr 10) Johannes Otto Frederiksen, Nr 11) Karl Valdemar Pedersen, Nr 12) Svend Aage Gjerum, Nr 13) Niels Kristian Kaj Hansen, Nr 14) Jens Kristian Arnbo, Nr 15) Niels Juul Hansen, og Nr 16) Christian Viggo Ingvar Jensen, bør til Holbæk Købstads Politikasse bøde, Nr 1 og Nr 4 80 Kroner hver, de øvrige 50 Kroner hver, og En for Alle og Alle for En betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Fich 150 Kroner, dog at Albert Olsen alene betaler det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag tiltales nedennævnte Personer til Straf for Hasardspil: — — —

Af de Tiltalte er Nr 4, Albert Olsen, ved Københavns Byrets Dom

af 26 Juli 1921 idømt en Bøde af 45 Kr for Overtrædelse af Frdn 6 Oktober 1753.

Ved de Tiltaltes Tilstaaelse er det godtgjort, at de ved flere Lejligheder, nogle af dem meget ofte, paa Grand Café og i Hotel »Mellerupgaard«s Restaurationslokaler i Holbæk har spillet Poker, dels og navnlig saakaldet aaben Poker, dels — men sjældent — almindelig Poker om Penge, ved hvilket Spil der til Tider er tabt og vundet forholdsvis ret store Beløb.

De Tiltalte har hævdet, at det af dem spillede Spil — der altid er spillet ganske aabenlyst — ikke kan kaldes Hasardspil, idet Udfaldet væsenlig afhænger af de givne Kort og af Spillerens Agtpaagivenhed, Erfaring og Dygtighed.

Af de Oplysninger, der foreligger om Spillets Regler og om den af de Tiltalte brugte Spillemaade synes Spillet ikke at kunne betragtes som Hasardspil, der er strafbart efter Frd. 6 Oktober 1753, idet Udfaldet af Spillet ikke skønnes alene eller væsenlig at bero paa Tilfældet.

De Tiltalte findes derfor at burde frifindes og Sagens Omkostninger at burde paalægges det Offenlige.

Landsretsdømmens Præmisser er saalydende:

Den indankede af Retten for Holbæk Købstad m v den 16 April d A afsagte Dom, hvorved de Tiltalte — — — er frifundet i en af Anklagemyndigheden mod dem for Overtrædelse af Forordningen om Hasardspil af 6 Oktober 1753 anlagt Sag, er med Justitsministeriets i Skrivelse af 1 Maj d A dertil meddelte Tilladelse paaanket her til Retten af Anklagemyndigheden, der har paastaaet de Tiltalte dømt i Overensstemmelse med Politimesterens Tiltale.

For Landsretten har Tiltalte Svend Aage Gjerum paany afgivet Forklaring.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Landsretten forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til et andet Resultat, vil Dommen kunne stadfæstes.

For Landsretten har de Tiltalte med Undtagelse af Tiltalte Albert Olsen selv sørget for deres Forsvar.

Fredag den 19 November.

Nr 292/1925. Statshusmand **Christian Andreas Mogensen** og Hustrus Dødsbo og Avlsbruger **Anton Marius Nielsen** (Liebe)

m o d

Dommer **Rosenmeier** (Aagesen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Besvigelser, forøvet af en Retsbetjentfuldmægtig.

Østre Landsrets Dom af 24 September 1925: Sagsøgte, Dommer Rosenmeier, Neksø, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Statshusmand Christian Andreas Mogensen og Hustrus Dødsbo og Avlsbruger Anton Marius Nielsen af Aaker, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagførerne Vibe-Hastrup og Pio i Salær hos det Offenlige hver især 80 Kr samt Overretssagfører Pio for hafte Udlæg 25 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret hndes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Der tillægges Højesteretssagførerne Liebe og Aagesen i Salær for Højestereth hver 200 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg hver 20 Kroner, hvilke Beløb alle udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 10 April 1924 afgik Statshusmand Christian Andreas Mogensen ved Døden, efterladende sig som eneste Arving en aandssvag Datter, Elisabeth Mogensen. Den 24 s M blev der i Boet foretaget Registrering, der er indført i Skiftebogen for Neksø Købstad m v og hvoraf fremgaar, at der bl a fandtes en fast Ejendom, der vurderedes til 7000 Kr. Nogle Dage efter Registreringen telefonerede Avlsbruger M O Kjeldsen, der dengang tog sig af Boets Forhold, og som ifølge Skifterettens Beskikkelse af 11 November 1924 er Værge for Arvingen, til daværende Dommerfuldmægtig i Neksø, Hemmingsen, der havde Bemyndigelse efter Retsplejelovens § 17 til paa Dommerens Ansvar at udføre de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger, idet Kjeldsen spurgte, om Boets faste Ejendom ikke snart kunde blive solgt. Hemmingsen svarede, at han vilde komme til Aakirkeby den 2 Maj, og at de da kunde ordne Salget af Ejendommen til Avlsbruger af Aaker Anton Marius Nielsen, der havde meldt sig hos Kjeldsen som Køber. Nævnte Dag mødte derpaa Fuldmægtig Hemmingsen og Avlsbrugerne Nielsen og Kjeldsen i Aakirkeby, ved hvilken Lejlighed de blev enige om, at Ejendommen skulde købes af Nielsen for en Købesum af 12000 Kr, hvoraf 6844 Kr skulde betaales kontant. Den 4 Juli s A indbetalte Nielsen til Fuldmægtig Hemmingsen à conto Købesummen: 5700 Kr, og modtog i den Anledning følgende af Hemmingsen udstedt Kvittering:

»Dags Dato modtaget af Herr Avlsbruger Anton Marius Nielsen, 20 Sgd Pc Aaker, for Regning Chr Andr Mogensens Dødsbo Afdrag paa Købesum den Summa Fem Tusinde Syv Hundrede Kroner, hvorfor her ved kvitteres.

— 5700 Kr —

G. Hemmingsen.«

Hele dette Beløb blev forbrugt af Fuldmægtig Hemmingsen, der paa Grund af forskellige af ham begaaede økonomiske Misligheder tog sig af Dage i Efteraaret 1924, og det maa antages, at der ikke vil være Dækning i hans Bo for det heromhandlede forbrugte Beløb.

Under denne Sag har Sagsøgerne, Statshusmand Mogensen og Hustrus Dødsbo og Avlsbruger Nielsen, paastaet Sagsøgte, Dommer Rosenmeier i hans Egenskab af Skifteforvalter i den paagældende Retskreds tilpligtet at erstatte principalt Dødsboet, subsidiært Nielsen de nævnte 5700 Kr, dog med Fradrag af forskellige Beløb paa tilsammen 870 Kr 20 Øre, som Hemmingsen har betalt for Boet, altsaa til Rest 4829 Kr 80 Øre, med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 10 Juni 1925.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Processen er anmeldt for Justitsministeriet og Finansministeriet, der begge har ladet møde ved den konst Kammeradvokat uden dog at nedlægge nogen Paastand i Sagen.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der udover Registreringen intetsomhelst er tilført Skiftebogen forinden den 25 September 1924, da Skifteretten efter Hemmingsens Død administreredes af Sagsøgte, altsaa hverken om Boets Behandlingsmaade eller om Salget af Ejendommen eller om de til Hemmingsen udbetalte 5700 Kr, at Forhandlingerne i Aakirkeby foregik paa Hemmingsens Kontor sammesteds, i et Lokale, der indtil Midten af Aaret 1923 havde været benyttet som Bittingssted, at der ikke var nogen Protokol tilstede under disse Forhandlinger, og at der intet Skriftligt oprettedes om Salget af Ejendommen til Nielsen.

Avlsbruger Kjeldsen og Sagsøgeren Nielsen har for Retten forklaret, at de mente at have forhandlet med Hemmingsen i hans Egenskab af Skiftefuldmægtig; Kjeldsen har derhos forklaret, at Hemmingsen til ham har udtalt, at den kontante Del af Købesummen kunde udbetales til ham, da han repræsenterede Skifteretten, og at han — Kjeldsen — var klar over, at Hemmingsen skulde have Salær for sin Virksomhed ved Salget af Ejendommen, hvad Sagsøgeren Nielsen derimod ikke vil have forstaaet.

Sagsøgerne gør nu gældende, at Hemmingsen ved de heromhandlede Lejligheder er optraadt som Skifterettens Repræsentant, og at Sagsøgte derfor, da Hemmingsen fungerede paa hans Ansvar, maa være ansvarlig overfor dem for det til Hemmingsen indbetalte Beløb. Sagsøgerne hævder derhos, at de under alle Omstændigheder har haft Føje til at tro, at Hemmingsen optraadte som Skifterettens Repræsentant, og at Sagsøgte Erstatningskrav maa være en Følge heraf.

Der findes imidlertid at maatte gives Sagsøgte — der hævder, at Hemmingsens heromhandlede Virksomhed ved Salget af Ejendommen

maa henføres til hans private Forretninger, hvorved han navnlig anfører, at der maa gaas ud fra, at Hemmingsen skulde have Salær for denne Virksomhed — Medhold i, at der ikke af det Foreliggende fremgaar, at Hemmingsen ved de omhandlede Lejligheder er optraadt paa Skifterettens Vegne, hvorved bemærkes, at der, som anført, intet herom er indført i Skiftebogen, og ingen Udfærdigelse om Salget er sket i Skifterettens Navn. Da der endvidere maa gives Sagsøgte Medhold i, at det ikke kan begrunde noget Erstatningsansvar for ham, at Sagsøgerne ikke maatte have haft den rette Opfattelse af, i hvilken Egenskab Hemmingsen ved de omhandlede Lejligheder er optraadt, kan der ikke ud fra de ovenomhandlede, af Sagsøgerne anførte Betragtninger udledes noget Erstatningsansvar for Sagsøgte overfor Sagsøgerne eller nogen enkelt af disse. Og da der endelig ikke, som af Sagsøgerne hævdedt, kan anses udvist nogen Forsømmelighed af Sagsøgte ved Behandlingen af Mogensens Dødsbo, saaledes at der derpaa kan begrundes noget Erstatningsansvar for ham overfor Sagsøgerne, vil Sagsøgtes Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

De for Sagsøgerne og for Sagsøgte, hvem der begge er meddelt fri Proces, beskikkede Sagførere, henholdsvis Overrettsagførerne Vibe-Hastrup og Pio, vil der være at tillægge hos det Offenlige hver især et Salær af 80 Kr samt Overrettsagfører Pio i Godtgørelse for hafte Udlæg 25 Kr.

Samtidig med denne Sag blev procederet to i det Væsenlige ensartede Sager (Nr 293/1925 Dødsboet efter Syerske **Marie Andrea Jacobsen** og Partikulier **Jens Mogensen** mod Dommer **Rosenmeier** og Nr 294/1925 Husmand **Ole Perssons** Dødsbo og Avlsbruger **Louis Holm** mod Dommer **Rosenmeier**) i hvilke Sager der blev afsagt Højesteretsdomme, enslydende med Dommen i foregaaende Sag.

Nr 87/1926. **Direktoratet for Københavns Skattevæsen** (Trolle)
m o d

Enkefru **Marie Larsens** Konkursbo (Firma **Chr Christensens** Kulhandel) (Overrettsagfører Poul Jacobsen som Boets Kurator),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Motorafgiften kan anerkendes som privilegeret Krav.

Decision afsagt den 29 Marts 1926 af S ø- og Handelsrettens Skifteretsafdeling: Det ovennævnte Direktoratet for Kø-

benhavns Skattevæsen anmeldte Krav, stort 526 Kr 61 Øre, kan kun anerkendes som simpel Fordring i Konkursboet.

Højesterets Dom

Den indankede Decision er afsagt af Sø- og Handelsrettens Skifteretsafdeling.

Da der hverken i Loven om Motorkøretøjer eller i Lovgivningen iøvrigt ses at være Hjemmel til at antage, at Afgiften af Motorkøretøjer skulde være privilegeret, vil Decisionen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Skifteretsafdelingens Decision bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Direktoratet for Københavns Skattevæsen, til Indstævnte, Enkefru Marie Larsens Konkursbo (Firmaet Chr Christensens Kulhandel), med 200 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Enkefru Marie Larsens Konkursbo (Firmaet Christian Christensens Kulhandel) har Direktoratet for Københavns Skattevæsen anmeldt et Beløb for ikke betalt Motorafgift af Motorkøretøjet K 16 681 for April, Juli og Oktober Kvartaler 1924 med Tillæg af to Fogedgebyrer, ialt 526 Kr 61 Øre, med Paastand om, at Beløbet anerkendes som privilegeret Krav.

Den i Boet valgte Kurator, Overretssagfører Poul Jacobsen, har protesteret mod, at Fordringen anerkendes som privilegeret; derimod har han indstillet, at Beløbet anerkendes som simpelt Krav.

De foreliggende Oplysninger gaar ud paa, at Motorkøretøjet K 16 681 fandtes i Boet efter Fallittens Indtræden den 20 November 1924, men senere den 8 Januar 1926 paa Foranledning af Skattevæsenet er bortsolgt ved Tvangsauktion. Netto Provenu androg kun 71 Kr 85 Øre, og dette Beløb er afskrevet, inden det anmeldte Beløb, 526,61 Kr, fremkommer.

Skattevæsenet har nærmere anført, at Motorafgiften maa stilles i Klasse med de i Konkurslovens § 33, 2 C omhandlede Skatter og Afgifter. D L indeholder i 5—14—37 en almindelig Hjemmel for, at Skatter og Afgifter er privilegerede i Konkursboer, og det er ved Konkurslovens § 33, 2 C ikke tilsigtet at gøre Forandring i denne Retstilstand. Til Grundlag for Motorafgiften ligger de samme statsøkonomiske Betragtninger, som gælder for andre privilegerede Skatter og Afgifter, og Motorafgiften

maa derfor analogisk kunne henføres under det i Konkurslovens § 33, 2 C benyttede Udtryk »Skatter og Afgifter i samme Omfang som hidtil«. Der er da ogsaa fra Lovgivningsmagtens Side lagt Vægt paa at beskytte denne Afgift, der ved Lov om Motorkøretøjer af 20 Marts 1918 jfr Bekendtgørelse af 6 Maj 1921 § 35, Stk 7 er udrustet med særlig Panteret fremfor al anden Gæld, og Afgiften er med Hensyn til Oppebørsel undergivet de samme Regler, som gælder for de Statsskatter, der opkræves ved Magistratens Foranstaltning, jfr Finansministeriets Bekendtgørelse af 9 September 1918 § 7 sammenholdt med Bekendtgørelse af 27 Juni 1921.

Kurator har paa sin Side hævdet, at Motorafgiften har en ganske særlig Karakter, idet den nærmest er at betragte som et Bidrag til Vedligeholdelse af Veje, hvorfør den for langt den overvejende Dels Vedkommende tilfalder Amtsråds kredsene. Kurator kan derfor ikke erkende, at Afgiften kan sidestilles med de i Konkurslovens § 33, 2 C nævnte Skatter og Afgifter, saa meget mere som der i Loven om Motorkøretøjer er hjemlet Afgiften særlig Panteret fremfor al anden Gæld, uden at det er udtalt, at Afgiften ogsaa skal være privilegeret.

Spørgsmaalet er afgjort i Sø- og Handelsrettens Dom af 11 April 1922. Ifølge denne kan Afgiften kun anerkendes som simpel Fordring, og Skifteretsafdelingen maa henholde sig til denne Afgørelse. I Mangel af udtrykkelig Bestemmelse i Loven om Motorkøretøjer savnes der fornøden Hjemmel til at antage, at Afgiften af de nævnte Køretøjer, der ikke var kendt paa Konkurslovens Tid, skulde være privilegeret. Kurators Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Nr 235/1926.

Rigsadvokaten

m o d

Martin Carl Halskov (I Kondrup),

der tiltales for Bedrageri og Forbrydelse i Embedsforhold.

Østre Landsrets Dom af 28 Juli 1926: Tiltalte Martin Carl Halskov bør straffes med Forbedringshusarbejde i to Aar, hvorhos han i Erstatning til Politimesteren i Københavns Amts nordre Birk paa det Offenliges Vegne betaler 3087 Kr. Sagens Omkostninger udredes af Tiltalte, derunder i Salær til den her for Retten for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører M Edlund, 50 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den af Østre Landsret i denne Sag afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Martin Carl Halskov til Højesteretssagfører I Kon-drup 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken den retslige Forundersøgelse har fundet Sted ved Københavns Byrets 3 Afdeling, tiltales Martin Carl Halskov for i Tiden fra December Maaned 1924 til December Maaned 1925 svingagtigt til egen Fordel at have forbrugt et Beløb af 3087 Kr, som var indbetalt til ham som Afdrag fra de Sigtede i ialt 19 forskellige kriminelle Sager, hvis Behandling var overdraget ham i hans Egenskab af Statspolitibetjent, samt for i fire af disse Tilfælde vedrørende ialt Kr 265 at have udfærdiget urigtige Rapportpaategninger om, at de af ham forbrugte Beløb var udbetalt til de paagældende Anmeldere.

Tiltalte er født den 25 Juli 1886 og ikke fundet forhen straffet.

Tiltalte har erkendt sig skyldig i de Forhold, for hvilke han er anklaget, og denne hans Tilstaaelses Rigtighed er bekræftet ved Sagens øvrige Oplysninger.

Tiltalte, der under Sagen er afskediget fra sin ovennævnte Stilling, vil herefter være at anse efter Straffelovens § 253 og §§ 141 og 133, jfr § 144, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i to Aar, hvorhos han efter derom nedlagt Paastand vil have at udrede nedenævnte Erstatningsbeløb.

Mandag den 22 November.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 101/1926 (**Rigsadvokaten** mod **Niels Christian Jacobsen**) blev Tiltalte kendt uberettiget til Erstatning for Varetægtsfængsel.

Tirsdag den 23 November.

Nr 177/1926.

Rigsadvokaten

mod

Sagfører **William Christian Nielsen (Meyer)**,

der tiltales for Overtrædelse af Bygningsloven af 12 April 1889.

Københavns Byrets Dom af 6 Februar 1926: Tiltalte Villiam Christian Nielsen bør til Københavns Kommunes Kasse bøde 50 Kr samt inden 14 Dage efter Dommens Forkyndelse under en Bøde af 10 Kr til Statskassen for hver Dag, han sidder Dommen overhørig, lade fjerne det i Sagen omhandlede Skur fra Ejendommen Matr Nr 171 P C 1 Udenbys Klædebo Kvarter. Tiltalte bør derhos betale Sagens Omkostninger.

Østre Landsrets Dom af 16 April 1926: Tiltalte, Sagfører Villiam Christian Nielsen, bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af det Offenlige.

I Byretsdommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget at Skuret maa anses som en Bygning, der omfattes af Bygningslovens Regler. Herefter vil Tiltalte for sin Overtrædelse af §§ 27 og 73 i Lov Nr 77 af 12 April 1889 være at anse efter samme Lovs §§ 75 og 76, og da den af Tiltalte forskyldte Straf og Tvangsbøden findes at kunne bestemmes som i Byretsdommen sket, vil denne Dom som Følge heraf i det Hele være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Byretsdommen bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Bortfjernelsen af Skuret bestemmes til 14 Dage fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse at regne.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Sagfører Villiam Christian Nielsen, der er født den 28 December 1872, tiltales ifølge Københavns Politis Anklageskrift af 26 November 1925 til Strafs Lidelse for Overtrædelse af Bygningsloven af 12 April 1889 §§ 27 og 73, jfr § 75, i Anledning af, at han uden Bygningskommissionens Tilladelse paa Ejendommen Matr Nr 171 P C 1 Udenbys Klædebo Kvarter, Nørrebrogade Nr 182, har ladet anbringe et transportabelt Træskur, benyttet som Udsalgsbod.

Der nedlægges tillige Paastand om, at Sigtede maa blive tilpligtet uopholdeligt under Tvang af daglig Mulkt at bringe Forholdet i lovlig Orden og herfor tilvejebringe Bygningsinspektørens Attest.

Tiltalte har erkendt, at han som den, der administrerer den paagældende Ejendom, bærer Ansvar for det paaklagede Forhold, men har paastaaet sig frifundet under Paaberaabelse af, at den omhandlede Genstand er en Vogn, der ikke omfattes af Bygningslovens Bestemmelser.

Det fremgaar af Sagen, at Skuret er 2,9 Meter langt, 1,3 Meter bredt og 2,3 Meter højt, beklædt med Brædder og forsynet med 4 Hjul og med Drejetøj, og at det har været anbragt paa Ejendommens Grund siden denn 1 Maj 1925.

Da Skuret efter sin Indretning og Anvendelse, uanset om det er mere eller mindre transportabelt, maa anses som en af Bygningslovens Regler omfattet Bygning, vil Tiltalte være at anse efter de i Anklageskriftet anførte Lovbestemmelser med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 50 Kr, hvorhos Tiltalte vil være at dømme til under en daglig Bøde af 10 Kr til Statskassen, jfr Retsplejelovens § 997, III, inden 14 Dage fra Dommens Forkyndelse at fjerne Skuret fra Grunden.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 2 Afdeling (Nr 8910/1925) den 6 Februar 1926 og er med Justitsministeriets i Skrivelse af 15 Marts d A dertil meddelte Tilladelse af Tiltalte, Sagfører William Christian Nielsen, indanket til Frifindelse, af Anklagemyndigheden til Skærpelse af Straffen.

Det er oplyst, at »Vognen« kun er fremme enkelte Ugedage, særlig Fredag og Lørdag.

Idet det efter den ommeldte »Vogn«s Konstruktion, Bestemmelse og Benyttelse maa anses betænkeligt at stille den i Klasse med en Bygning, vil Tiltalte være at frifinde.

Tiltalte har selv ført sit Forsvar her for Retten.

Onsdag den 24 November.

Nr 39/1926. Tømrmester **C Rohde** og Murermester **K Grann**
(Meyer)

m o d

Tømmerhandler **Johs Fog** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaal om i hvilket Omfang Appellanterne er berettigede til at nyde Fyldestgørelse af en Auktionskøbesum forud for Indstævnte.

Østre Landsrets Dom af 22 December 1925: Sagsøgerne, Tømrmester C Rohde og Murermester K Grann, begge af Birkerød, bør i Forhold til Sagsøgte, Tømmerehandler Johs Fog af Lyngby, kun være berettigede til forlods Fyldestgørelse af den ovenomhandlede Auk-

tionskøbesum for et Beløb af 3750 Kr med fortrinsvis berettigede Renter heraf 6 pCt pro anno fra 11 September 1924.

Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Sagsøgerne, En for Begge og Begge for En, til Sagsøgte med 150 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Tømmermester C Rohde og Murermester K Grann, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Tømmerhandler Johs Fog, med 400 Kroner.

De Appellanterne idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 31 August 1918 udstedte Barber L Christoffersen af Birkerød til daværende Overretssagfører Zoëga-Nielsen en Obligation paa 6000 Kr, at forrente med 6 pCt p a, med Pant næstefter nærmere angiven Gæld i den ham tilhørende Ejendom Matr Nr 6 au af Birkerød.

Da Christoffersen i 1922 paatænkte at optage et Sparekasselaan for dermed at dække Zoëga-Nielsens Tilgodehavende, i Anledning af hvilket bemeldte Obligation var blevet udstedt, og som da androg omkring 4000 Kr, formaaede Christoffersen Sagsøgerne Tømmermester C Rohde og Murermester K Grann, til at tegne Selvskyldnerkaution for dette Laan, der blev optaget med et Beløb af 4000 Kr. I den Anledning gav Zoëga-Nielsen Panteobligationen følgende den 17 August 1922 daterede, og den 24 November s A tinglæste Transport:

»Vedhæftede Panteobligation, stor 6000,00 — seks Tusinde Kroner — med vedhængende Renter fra 11 Juni 1922 fra Barber L Christoffersen til Zoëga-Nielsen med Pant i Matr Nr 6 au af Birkerød By og Sogn transporteres herved til d'Herrer Tømmermester Rohde og Murermester K Grann, begge af Birkerød.

For Transporten, der er uden Ansvar for mig, er jeg fyldestgjort.«

Den 26 Juni 1923 udstedte Christoffersen i Anledning af et Byggeforetagende paa hans nævnte Ejendom et Skadesløsbrev til Tømmer-

handler Johs Fog, Lyngby, hvorved Christoffersen til Sikkerhed for hvad Fog maatte have eller faa tilgode hos ham, gav Fog oprykkende Panteret i fornævnte Ejendom, Matr Nr 6 au af Birkerød, næstefter Gæld til Frederiksberg Sparekasse og private Midler 3750,00 Kr, oprindelig 6000,00 Kr à 6 pCt p a.

Dette Skadesløsbrev blev tinglæst 6te Juli 1923 og protokolleret med Bemærkning, at det ikke af Pantebogen fremgik, at Gælden var nedbragt som anført.

Den 6 Maj 1924 paatog Sagsøgerne sig at stille yderligere Selvskyldnerkaution for Christoffersen for et nyt Sparekasselaan paa 2500 Kr.

Efter Begæring af Fog, der da havde et udækket Tilgodehavende hos Christoffersen af ca 22 000 Kr, blev oftnævnte Ejendom i Sommeren 1925 efter passeret Udlæg stillet til Tvangsauktion, og ved den den 11 September s A afholdte anden og sidste Auktion blev Fog højstbydende med 41 000 Kr, for hvilket Beløb han begærede sig Ejendommen udlagt.

Med Hensyn til Fordelingen af Auktionskøbesummen opstod der Disput, idet Sagsøgerne, hvis Kautionsforpligtelser da var blevet aktuelle, paastod sig — forud for Fog — dækket for hele den fornævnte, til den transporterede Obligations Paalydende: 6000 Kr samt et Aars Rente: 360 Kr, medens Fog hævdede, at Sagsøgerne kun kunde anses fortrinsberettigede til Dækning af deres Kautionsforpligtelse for det første i 1922 optagne Sparekasselaan paa 4000 Kr, hvorpaa der nu resterede: 3460 Kr, med Renter deraf.

I det af Fogden i Hørsholm Birk den 27 Oktober 1925 fremlagte Forslag til Auktionskøbesummens Fordeling blev Sagsøgerne kun anerkendt fortrinsberettigede forud for Fogs Tilgodehavende ifølge det til ham udstedte Skadesløsbrev for det Beløb, som Fog ifølge dette — næstefter forud prioriteret Gæld — skal respektere nemlig ikke udover 3750 Kr med fortrinsberettigede Renter heraf, til Betaling sker.

Da Forlig ikke kunde opnaas, henvistes Sagen til Afgørelse ved ordinær Ret.

Under denne Sag har nu Sagsøgerne paastaaet Sagsøgte, fornævnte Tømmerhandler Johs Fog af Lyngby, tilpligtet at taale, at Sagsøgerne fyldestgøres for et Beløb af 2385 Kr udover det dem ved Fogdens fornævnte Udkast til Auktionskøbesummens Fordeling tillagte Beløb: 3750 Kr med fortrinsberettigede Renter 3: for et Aar fra 11 September 1924 at regne: 225 Kr, altsaa udover 3975 Kr, saaledes at de ialt anerkendes fortrinsberettigede for 6360 Kr.

Sagsøgte paastaar sig frifundet, mod at det anerkendes, at han mod Betaling af 3460 Kr med Renter deraf 6 pCt p a fra den 11 September 1924 har Ret til at faa den ovenomhandlede, Sagsøgerne tiltransporterede Obligation med Paalydende 6000 Kr kvitteret.

Hver af Parterne har derhos nedlagt subsidiære Paastande.

Der er Enighed om, at Transporten af 1922 kun er givet Sagsøgerne som Sikkerhed. Men Sagsøgerne hævder, at der ved denne Transport er ydet dem Sikkerhed med den i Obligationen angivne Prioritet for deres til enhver Tid værende Tilgodehavende hos Christoffersen for et Beløb

af indtil 6000 Kr, og at der herefter maa tilkomme dem Sikkerhed efter Obligationen ogsaa for den af dem i Maj 1924 — efter Christoffersens Anmodning og efter hans Tilsagn om, at de derfor fik Sikkerhed indenfor de 6000 Kr — paatagne Kaution for det nye Sparekasselaan for 2500 Kr, idet det maa være uden Betydning i Forhold til dem, at Christoffersen i 1923 til Fog udstedte det fornævnte Skadesløsbrev, med hvis Indhold de først vil være blevet bekendt i 1925.

Det fremgaar imidlertid af Sagsøgenes Partsforklaringer og Christoffersens Vidneforklaring her for Retten, at der, da der i 1922 meddeltes Sagsøgerne Transport som anført paa den ommeldte Panteobligation, kun var Tale om Optagelse af et Sparekasselaan paa 4000 Kr, hvorfor de skulde stille Kaution, men ikke om noget andet — hverken tidligere eller fremtidigt — Mellemværende mellem Sagsøgerne og Christoffersen.

Herefter maa det antages, at det ved Transporten af 1922 kun har været tilsigtet at give Sagsøgerne Sikkerhed i Obligationen til Dækning af deres Kautionsforpligtelse med Hensyn til Sparekasselaanet paa 4000 Kr. Og det maa da blive en Følge heraf, at Sagsøgerne ikke for den af dem i 1924 paatagne Kautionsforpligtelse for det nye Sparekasselaan paa 2500 Kr med Retsvirkning kan hævde at have Prioritet forud for Fog, der ved Skadesløsbrevet af 1923 fik oprykkende Panteret næstefter private Midler til Beløb 3750 Kr, hvortil Sparekasselaanet af 1922 da antoges nedbragt, og som derefter lod Skadesløsbrevet tinglæse den 6 Juli 1923, saaledes at Sagsøgerne derigennem har haft Adgang til at komme til Kundskab om denne Disposition, forinden de paatog sig deres seneste Kautionsforpligtelse i 1924. Det skal iøvrigt herved bemærkes, at i hvert Fald Rohde efter hans egen Forklaring har været klar over, at Fog maatte antages at have skaffet sig Sikkerhed hos Christoffersen for Udgifterne til hans betydelige Bygearbejder.

Herefter har Sagsøgerne haft Opfordring til at undersøge Forholdet nærmere, forinden de paatog sig deres seneste Kautionsforpligtelse.

Efter det saaledes Foreliggende kan der kun tilkomme Sagsøgerne Ret til forlods Fyldestgørelse af Auktionskøbesummen i Forhold til Fog i det i Fogdens fornævnte Forslag til Fordeling angivne Omfang.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Sagsøgerne in solidum at burde tilsvare Sagsøgte med 150 Kr.

Torsdag den 25 November.

Nr 281 og 282/1925. **Hustømrernes Fagforening** i Aarhus (Henriques)

m o d

Tømrersvend **C Carlsen** (Fenger efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til Erstatning for Udelukkelse fra Arbejde m m.

Vestre Landsrets Dom af 9 Oktober 1925: De Sagsøgte, Hustømrrernes Fagforening i Aarhus, bør optage Sagsøgeren, Tømrrersvend C Carlsen, som Medlem og bør derhos til Sagsøgeren betale 800 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 9 Oktober 1924, indtil Betaling sker. Til det Offenlige betaler de Sagsøgte de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Sagsøgerens Vedkommende havde været beneficeret, samt i Vederlag til den for Sagsøgeren ved Landsretten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Sørensen, 80 Kr. At efterkommes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Parterne gentaget de af dem for Landsretten nedlagte Paastande.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Appellanten maa være erstatningspligtig overfor Indstævnte, men Erstatningen findes efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger ikke at burde sættes højere end 400 Kroner. Med den heraf følgende Ændring vil Dommen herefter være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 400 Kroner. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Fjenger 150 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgeren, Tømrrersvend C Carlsen i Aarhus, der i Aaret 1900 har aflagt Svendeprove i Tømrrerfaget, i en Aarrække havde arbejdet som Hustømrrer og været Medlem af dette Fags Fagforening, overgik han under en Arbejdsløshedsperiode i 1918 til Skibstømrrerfaget, hvorpaa han blev optaget i Skibstømrrernes Fagforening i Aarhus og udførte under dette Fag hørende Arbejde, indtil han i Februar Maaned 1922 blev arbejdsløs. I April Maaned s A blev han af Tømrrermester O J Larsen i Aarhus antaget til at udføre Arbejdet ved Udsættelse af Badehuse, tilhørende Aarhus Kommune, men da han her havde arbejdet een Dag, blev han paa Foranledning af de Sagsøgte, Hustømrrernes Fagforening i Aarhus, afskediget af Tømrrermester Larsen. Forinden Sagsøge-

ren paabegyndte Arbejdet havde han henvendt sig til de Sagsøgte med Forespørgsel om, hvorvidt han kunde søge og modtage Arbejde som Hustømrer paa egen Haand, og som Svar herpaa blev det ham meddelt, at han, naar han opnaaede Arbejde som Hustømrer, skulde melde dette til Foreningen; men da han derefter anmeldte det ovennævnte Arbejde, blev Optagelsen nægtet, og Afskedigelsen fandt da Sted saaledes som foran nævnt. Under nærværende Sag har derpaa Sagsøgeren søgt de Sagsøgte og paastaet dem tilpligtet at optage ham som Medlem og at tilsvare ham i Erstatning 574 Kr, som udgør den Arbejds løn, han vilde have oppebaaret for Udsættelsen af Badehusene, hvis han ikke var blevet afskediget, samt 1800 Kr som Erstatning for yderligere tabt Arbejdsfortjeneste og den Forstyrrelse af hans Forhold, som skyldtes hans manglende Medlemsret, altsaa ialt 2374 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 9 Oktober 1924, indtil Betaling sker; subsidiært har Sagsøgeren paastaet sig tilkendt et samlet Erstatningsbeløb efter Rettens Skøn. De Sagsøgte har erklæret sig villige til at optage Sagsøgeren som Medlem og har iøvrigt paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte gjort gældende, at de i det foreliggende Tilfælde, hvor det var Hensigten, at Udsættelsen af Badehusene skulde udføres af Hustømterne, har været berettigede til at nægte at optage Sagsøgeren som Medlem af disses Fagforening, og at derfor hverken denne Nægtelse eller den paa deres Foranledning skete Afskedigelse af Sagsøgeren kan hjemle denne noget Erstatningskrav mod dem. Yderligere har de Sagsøgte bestridt, at der ved de ommeldte Forhold er tilføjet Sagsøgeren noget Tab.

Der findes imidlertid at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at da det af de foreliggende Oplysninger fremgaar, at Arbejdet med Udsættelsen af Badehusene efter de faglige Regler er fælles Arbejde for Hustømrere og Skibstømrere, har han været berettiget til at paatage sig dette Arbejde. Naar derhos de Sagsøgte som i nærværende Tilfælde havde villet forbeholde Fællesarbejdet for Medlemmer af Hustømternes Fagforening, har de været uberettigede til at vægre sig ved at overflytte Sagsøgeren til bemeldte Fagforening, af hvilken han, som nævnt, i en Aarrække havde været Medlem. De Sagsøgtes Nægtelse af at optage ham som Medlem og deres Andel i hans Afskedigelse maa herefter anses som retstridig overfor Sagsøgeren, og de maa følgelig være pligtige at yde ham Erstatning.

Med Hensyn til Erstatningen for den tabte Arbejdsfortjeneste ved Udsættelsen af Badehusene kan det efter det Oplyste ikke antages, at Fortjenesten i saa Henseende vilde have andraget mere end ca 400 Kr, og da det derhos maa antages, at Sagsøgeren har haft Arbejde fra Afskedigelsen og indtil Begyndelsen af August Maaned d A, paa hvilket

Færdig fra Trykkeriet den 1 December 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 26.

Torsdag den 25 November

Tidspunkt han blev arbejdsløs, findes den ham tilkommende Erstatning under eet at kunne bestemmes til 800 Kr, hvilket Beløb de Sagsøgte vil have at tilsvare Sagsøgeren tilligemed Renter heraf som paastaaet.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale efter Reglerne for beneficerede Sager og derunder i Vederlag til den for Sagsøgeren her for Retten beskikkede Sagfører 80 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i den ganske lignende Sag Nr 282/1925 (**Hustømrrernes Fagforening** i Aarhus mod Tømrrersvend **L C Andersen**) blev Appellanten dømt til at optage Indstævnte som Medlem samt til at betale Indstævnte en Erstatning paa 300 Kr.

Fredag den 26 November

Nr 11/1926 Dampskibsselskabet A/S »**Atalanta**« (I Kondrup)
mod

Det kgl oktr **Sø-Assurance Kompagni A/S** (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at refundere Appellanten et Erstatningsbeløb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 22 December 1925: De Sagsøgte, Det kgl oktr Søassurance Kompagni A/S, bør for Tiltale af Sagsøgerne Dampskibsselskabet A/S Atalanta, i denne Sag fri at være.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Dommen er det rettelig antaget, at der efter Policens Punkt 6 savnes Hjemmel til at paalægge Selskabet Ansvar i et Tilfælde som det foreliggende. Idet det herefter maa billiges, at Indstævnte ved Dommen er frifundet for Appellantens Tiltale, vil den kunne stadfæstes. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 1200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dampskibsselskabet Aktieselskabet »Atalanta«, til Indstævnte, Det kgl. oktr. Sø-Assurance Kompagni, Aktieselskab, med 1200 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af sigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 25 Maj 1922 om Natten fandt der paa Scheldefloden ved Antwerpen en Kollision Sted mellem den belgiske Damp »Caucasier«, der med den i Øjeblikket indadgaaende Strøm kom udefra op ad Floden og den engelske Damp »Madame Beatley«, der laa for Anker paa Floden parallelt med dennes Retning og saaledes, at den laa med Forstavnen mod »Caucasier«.

Umiddelbart i Nærheden af »Madame Beatley« paa dennes Styrbords Side havde den danske Damp »Sierra Nevada« befundet sig. Den laa uden at have Anker ude med Damp oppe og med Stævnen i samme Retning som »Madame Beatley«, idet den ventede paa at kunne løbe ind i Dokken.

Damperen »Caucasier«, der vilde passere mellem »Sierra Nevada« og »Madame Beatley«, gav flere Gange et kort Stød i Fløjten for at angive, at den drejede til Styrbord, og »Sierra Nevada« besvarede disse Signaler med lignende Stød, der tilkendegav, at den ogsaa vilde holde til Styrbord. »Caucasier« var derfor gaaet ud fra, at »Sierra Nevada« vilde give Plads til at passere mellem denne og »Madame Beatley«.

Da »Caucasier« var naaet frem til de to Skibe, viste det sig, at »Sierra Nevada« ikke havde foretaget sig noget for at give Plads for »Caucasier«, og at der var saa ringe Afstand mellem de to andre Skibe, at der maatte befrygtes en meget alvorlig Kollision mellem »Caucasier« og »Sierra Nevada«, hvis ikke »Caucasier« i sidste Øjeblik havde drejet i skraa Retning foran om »Madame Beatley« for at passere mellem dette Skib og venstre Flodbred. Under denne Manøvre drev »Caucasier« med

sin Bagbordsbov »Madame Beatley«s Bagbordsbov, saaledes at der opstod en Del Skade paa disse to Skibe.

I Anledning af denne Kollision er der af Handelsretten i Antwerpen under 8 Januar 1924 afsagt to Domme, ved hvilke Damperen »Sierra Nevada« erklæredes at være skyldig i Kollisionen og dømtes til at erstatte den Skade, de to Skibe hver især led. Retten, der udtalte, at »Caucasier« handlede fuldkommen korrekt, og at dens Manøvre blev udført med stor Dygtighed, fandt det rimeligt, at »Sierra Nevada« bar den Skade, der var blevet tilføjet de andre Skibe for at skaane »Sierra Nevada« for en langt større Skade.

Damperen »Sierra Nevada« var kaskoforsikret for Halvdelens Vedkommende hos det kgl. oktr. Søassurance Kompagni som ledende Assurandør, og for den anden Halvdels Vedkommende hos to andre Selskaber. Kaskoforsikringen hos det kgl oktr Søassurance Kompagni var tegnet paa Betingelser, der indeholdtes i Police af 21 September 1921. Det hed bl a under Punkt 6: »Den Erstatning som den Forsikrede har maattet yde Trediemand for Skade ved Sammenstød samt Omkostninger ved Proces, Voldgift eller mindelig Overenskomst i denne Anledning, bliver at fordele over Skibets Værdi efter Sammenstødet og Bruttofragtens Beløb, hvorefter Skibets Andel bliver at erstatte af Kaskoassurandørerne. Dog er Erstatningen for Tab af Menneskeliv eller Skade paa Person i intet Tilfælde Forsikringen vedkommende. Ved Sammenstøds-skade forstaas Skade paa andet Skib og dets Ladning eller anden fast eller flydende Genstand, bevirket ved, at det forsikrede Skib eller dets Tilbehør støder imod nævnte Genstande — — — Spørgsmaalet om Skylden og om Erstatningens Størrelse bliver i Mangel af Overenskomst at afgøre af Sø- og Handelsretten i København.« Forsikringen var iøvrigt afsluttet i Henhold til Konventionen af 2 April 1850.

Søassurance Kompagniet, der paa Grund af de citerede Bestemmelser i Punkt 6 ikke mente sig forpligtet til at erstatte den her omtalte Skade, nægtede at betale, og Assuranceforeningen Skuld, i hvilken Kompagniet*) er indmeldt, og som var pligtig til at dække enhver Risiko, der ikke kunde dækkes hos Kaskoassurandørerne, har derfor — under ethvert Forbehold — betalt de Rederiet ved de belgiske Domme idømte Erstatningskrav og Omkostninger med ialt Kr 37 905.83.

Under nærværende Sag har »Sierra Nevada«s Rederi A/S Atalanta paastaet Det kgl oktr Sø-Assurance Kompagni dømt til at betale Halvdelen af det nysnævnte Beløb, 18 952.91 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, til Betaling sker. Sagsøgerne gør gældende, at Kaskoassurandørerne efter almindelige Erstatningsregler maa være pligtige til at betale Beløbet i Tilfælde som det foreliggende, hvor det maa anses for givet, at den skete Skade er fremkaldt som Følge af Forsøg paa at afværge en ellers uundgaelig større Skade, for hvilken Kaskoassurandørerne vilde have Erstatningspligt, nemlig en Kollision mellem »Caucasier« og »Sierra Nevada«.

Det sagsøgte Selskab har paastaet sig frifundet under Henvi-sning til de citerede Bestemmelser i Policens Punkt 6. Selskabet gør gæl-

*) Skal være »Sierra Nevada«s Rederi.

dende, at Policen ikke dækker den i nærværende Sag omtalte Skade, hvor det forsikrede Skib overhovedet ikke har haft noget Sammenstød.

Skønt Retten, der maa lægge de belgiske Dømmes Synspunkt med Hensyn til Ansvar for Skaderne til Grund ved Paadømmelsen af nærværende Sag, maa finde det mindre rationelt og lidet stemmende med de i dansk Sølov og Konventionen af 1850 raadende Principper, at et Forsikringsselskab ikke erstatter de Tab, der er en Følge af Bestræbelser for at undgaa en større Skade, for hvilken Forsikringsselskabet vilde hæfte, skønner Retten ikke bedre, end at Policens Punkt 6 udtrykkelig fritager Selskabet for Ansvar i Tilfælde som det foreliggende. Forsikringsselskabet maa derfor være at frifinde, men Sagens Omkostninger findes at kunne ophæves.

Ved Højesteretsdom af s D i Sag Nr 274/1926 (**Rigsadvokaten mod Erik Johannes Peter Andersen**) blev Tiltalte for Uterlighed mod et 6 Aars Pigebarn ansat i Medfør af Strfls § 176, jfr § 173 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Tirsdag den 30 November.

Nr 141/1926. Direktør **Sophus Petersen** (Harboe)
mod

Direktør **Hans W Andersen**, Direktør **Johs Mackeprang** og Godsejer **Brünnings Hansen** (Ingen),

betræffende Betaling af et Vekselbeløb.

Østre Landsrets Dom af 12 Maj 1926: Sagsøgte, Direktør Sophus Petersen, bør til Sagsøgerne, Direktør Hans W Andersen, Direktør Johs Mackeprang og Godsejer Brünnings Hansen, betale 500 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 6 Marts 1926, til Betaling sker, men bør iøvrigt for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret foreligger Dommen kun til Prøvelse, forsaa-

vidt angaar Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at tilsvare en Fjerdedel af Lokomotivfører Petersens Andel af Veksel-skylden paa 10 000 Kroner.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Høje-steret til Prøvelse, anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne under denne Sag, Direktør Hans W Andersen, Odense, Direktør Johs Mackeprang, Faaborg, og Godsejer Brünnings Hansen, Avernæsgaard, tillige med Sagsøgte, Direktør Sophus Petersen, var i sin Tid Medlemmer af Bestyrelsen for et A/S Dansk Speedometer Co.

I Foraaret og Sommeren 1921 skaffede de nævnte 4 Bestyrelses-medlemmer i Forening med et 5te Medlem Lokomotivfører Petersen til Aktiekøb 18 000 Kr paa to Veksler, en stor 10 000 Kr diskonteret i en Bank i Faaborg, og en anden stor 8000 Kr diskonteret i en Bank i Kø-benhavn.

Den 5 Juli 1921 udstedtes et p t Korsør dateret Dokument saalydende:

»I Anledning af, at Undertegnede har paategnet Veksler Kr 8000 pr 20 Juli og Kr 10 000 pr 28 August, erklærer vi herved ved vor Under-skrift, at vi er solidariske overfor sammes Indløsning En for Alle og Alle for En, uanset i hvilken Rækkefølge vi har givet vor Paategning, ligesom denne solidariske Pligt er bestaaende selv om disse fornyes med eller uden Afdrag, saa at denne Erklæring er gældende saalænge indtil nævnte Veksler er fuldt indløste. Det bemærkes, at »Danish Speedome-ter Company« A/S er udenfor Indløsningspligt. Beløbene er benyttede til Aktietegning i »Danish Speedometer Company« A/S og overtager hver af Parterne et lige stort Antal Aktier og indbetaler det tilsvarende Afdrag paa Vekslerne. Indtil Vekslerne er fuldt indløste deponeres Ak-tierne hos Hr Overretssagfører Bang-Ebbestrup.«

Dokumentet er underskrevet af de tre Sagsøgere samt af Sagsøgte, og det er uomtvistet, at Lokomotivfører Petersen er at anse som med-forpligtet Underskriver. Den i Dokumentet omhandlede Veksel stor 8000 Kr maa efter Proceduren antages at være bragt ud af Verden. Om Vekslen stor 10 000 Kr er det oplyst, at Sagsøgte, der imidlertid var ud-traadt af Aktieselskabets Bestyrelse, hvis Formand han havde været, paa et vist Tidspunkt, der af ham oprindelig angaves som den 28 Maj 1921, men maa antages at være den 29 November s A, til Faaborg Ban-ken fremsendte 2000 Kr i Check til Afbetaling paa Vekslen. Han til-føjede, at Checken kun maatte benyttes mod »at Akcepten for Restbe-

løbet bliver indfriet af ovennævnte 4 Herrer og Akcepten bliver mig tilstillet i kvitteret Stand.«

En saadan Tilstillelse maa antages at have fundet Sted, og Sagsøgerne samt Lokomotivfører Petersen kan ikke antages at være forblevet uvidende herom. Lokomotivfører Petersen har imidlertid aldrig erlagt sin Andel 2000 Kr, som Sagsøgerne derfor har maattet betale. De søger nu Sagsøgte til Betaling af en Fjerdedel af dette Beløb: 500 Kr.

Yderligere søger de ham til Betaling af en Fjerdedel af et andet Vekselbeløb 7000 Kr altsaa 1750 Kr samt en Fjerdedel af de Renter, som de vedrørende denne Skyld i Tiden fra 18 Oktober 1921 har maattet betale, og som de opgør til 460 Kr 81 Øre.

De paastaar ham derefter tilpligtet ialt at betale 500 Kr plus 1750 Kr plus 460 Kr 81 Øre lig 2710 Kr 81 Øre, hvoraf de paastaar dem tilkendt Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 6 Marts 1926.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Vekslen stor 7000 Kr skal oprindeligt være udstedt den 18 Juli 1921 med Aktieselskabet som Akceptant og med de titnævnte 5 Bestyrelsesmedlemmer som Endossenter. Den blev diskonteret i Assens Bank, og Provenuet skal være udbetalt til Aktieselskabet som et Laan fra Bestyrelsen. Den blev i Aarene fra Oktober 1921 til Januar 1926 omsat 18 Gange, men Sagsøgtes Navn fandtes kun paa den ved selve Diskonteringen og ikke ved nogen Omsætning.

Sagsøgte gør gældende, at han forlængst er udtraadt af sidstnævnte Mellemværende, bl a fordi Sagsøgerne ved Omsætningen gennem Aarene har optraadt uden ham, der som ovennævnt var udtraadt af Bestyrelsen. Der findes efter det Foreliggende at maatte gives ham Medhold i, at Sagsøgerne ifølge den af dem indtagne Stilling til denne Veksel har givet ham tilstrækkelig Føje til at anse Mellemværende hidrørende fra denne Veksel som værende ude af Verden for hans Vedkommende, og han vil derfor være at friinde saavel med Hensyn til de 1750 Kr som med Hensyn til den hertil knyttede Rentefordring 460 Kr 81 Øre.

I og for sig ligger det ogsaa nær at give ham Medhold i — hvad han anfører med Hensyn til de 500 Kr — at hans ovennævnte Fremsendelse af 2000 Kr til Faaborg Banken ved Sagsøgerens Stilling derefter maa, paa tilsvarende Maade som anført med Hensyn til Vekslen paa 7000 Kr, anses som en Løsning fra enhver Forpligtelse ifølge Mellemværendet, idet han ikke siden Indbetalingen har skrevet paa nogen af de paa dette Punkt udfærdigede Omsætningsveksler, men naar henses til, at der her foreligger den ovennævnte skriftlig udfærdigede Forpligtelse, dateret 5 Juli 1921, som ifølge sit Indhold er gældende, indtil Vekslen stor 10 000 Kr er »fuldt indløst« og »selv om denne fornyes med eller uden Afdrag«, findes det dog betænkeligt at anse hans Frigørelse som tilstrækkelig bevist, og han vil herefter ikke kunne undgaa at dømmes til Betaling af de 500 Kr med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger vil være at ophæve.

Nr 135/1926. **Ministeriet for offentlige Arbejder** (den kst Kammeradvokat)

m o d

Hjørring Amtsraad (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at genoptage en Vejstrækning paa Landevejsfortegnelsen for Hjørring Amt.

Vestre Landsrets Dom af 28 April 1926: De Sagsøgte, Hjørring Amtsraad, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Ministeriet for offentlige Arbejder, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte med 500 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Ministeriet for offentlige Arbejder, til Indstævnte, Hjørring Amtsraad, med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1890 indberettede Overvejinspektøren til Indenrigsministeriet, at han havde berejst bl a den da paa Landevejsfortegnelsen før Hjørring Amt som Nr 7 opførte Landevej fra Frederikshavn til Skagen. Det hedder derom i Indberetningen:

»Af Vejen, — — — ialt 5,2 Mil, er kun chausseret ca 3 Mil, mellem Frederikshavn og Aalbæk, Resten er blot en indkastet Sandvej, der i fugtigt Vejrlig er meget blød, og i tørt Vejr meget tung og sandet. Inden Jærnbaneanlægget til Skagen kom paa Tale, har der været ført Forhandlinger mellem Ministeriet og Amtsraadet om Chausseringen af disse ca 2 Mil, men da det viste sig, at Bekostningen ved et saadant Vejanlæg vilde blive meget stor, fordi der i Egnen hverken fandtes Sten, Grus eller Ler, blev det foreløbigt opgivet at grundforbedre Vejen. Nu da Banen

til Skagen er bygget, har Landevejen langtfra den Betydning som tidligere, og der vil derfor være endnu mindre Anledning til at chausserede dette Vejstykke; men paa Grund heraf maa ogsaa det Spørgsmaal opstaa, om det overhovedet er rigtigt at bevare som Landevej disse to Mil, der er meget lidt brugte, og som tilmed ikke er andet end Jordvej. Saa vidt ses kan, har Vejstykket nu kun Betydning for et Par Gaarde og for Klitplantagen; men skulde det imod Forventning fremdeles være af større Vigtighed, vil det jo ikke kunne undgaas, at Vejen maa gøres farbar, hvad den nu ikke kan siges at være.

Jeg skal derfor tillade mig at indstille, at Amsraadet opfordres til at tage dette Vejspørgsmaal under nærmere Overvejelse og til at meddele Ministeriet Resultatet heraf — —«

I Henhold hertil opfordrede Ministeriet de Sagsøgte, Hjørring Amsraad, til at tage dette Vejspørgsmaal under nærmere Overvejelse, og under 10 Marts 1891 vedtog de Sagsøgte at indstille til Ministeriet, at den omtalte Vejstrækning nedlagdes som Landevej. Da det ikke var deres Hensigt ved saadan Nedlæggelse at lægge nogen økonomisk Byrde over paa de tre Kommuner — Raabjerg Sogn, Skagen Landsogn og Skagen Købstad — der eventuelt maatte overtage hver sin Del af denne Vejstrækning til Vedligeholdelse som offentlig Bivej, erklærede de Sagsøgte sig samtidig villige til at lade Amtsfonden udbetale aarlig til de paagældende Kommuner 700 Kr pr løbende Mil til Bestridelse af Udgifterne ved Vejens fremtidige Vedligeholdelse, hvorhos de stillede i Udsigt, at de, om det maatte vise sig paakrævet, vilde tage Spørgsmaalet om Tilskudets Størrelse under fornyet Overvejelse. Ved Skrivelse af 15 Maj 1891 til Amtmanden over Hjørring Amt tillod Indenrigsministeriet, at den omhandlede Landevejsstrækning nedlagdes som Landevej fra det Tidspunkt at regne, da Vejstrækningen var optaget paa Fortegnelsen over de offentlige Biveje i vedkommende Kommuner, og i Skrivelse af 9 August 1893 meddelte Ministeriet, at det efter at have modtaget Underretning om, at den omhandlede Vejstrækning var nedlagt som Landevej og optaget paa Fortegnelsen over Skagen Købstads, Skagen Landsogns og Raabjerg Sogns offentlige Biveje, havde foretaget den herefter fornødne Forandring i Fortegnelsen over Landeveje og Landevejsgader i Hjørring Amsraadskreds.

Tilskudet til de tre Kommuner er i 1896 forhøjet til 1000 Kr pr løbende Mil, hvorhos der af de Sagsøgte er ydet forskellige ekstraordinære Tilskud. Af Sagen fremgaar det, at af den paagældende Vejstrækning er den paa Skagen Købstads Grund liggende Del samt ca 1 km i Raabjerg Sogn og $\frac{1}{2}$ km i Skagen Landsogn let makadamiseret, medens Resten af Strækningen, ca 12 km henligger som Jordvej, der hvert Foraar faar en Lyngbeklædning og Resten af Aaret faar en stadig Planering ved to fast ansatte Vejmænd.

I Aaret 1920 fremkom der Klager over den Tilstand, i hvilken Vejen henlaa, idet der henvistes til, at den som Følge af den nævnte Tilstand ikke kunde optage den i Aarenes Løb stadig tiltagende Automobilfærdsel, og Spørgsmaalet om den omhandlede Vejstræknings Genoptagelse som Landevej og dens Istandsættelse paa tidssvarende Maade blev derfor rejst af de interesserede Kommuner, Turistforeningerne i Frederikshavn

og Skagen og »Forenede danske Motorejere«. De Sagsøgte vedtog imidlertid at afvise de fremkomne Andragender under Henviſning til, at Amtet i ſin Tid havde givet Tilskud til Skagensbanen paa Betingeſe af, at Kravet om Chaussering af Landevejen bortfaldt, at det vilde medføre ſtore Udgifter at iſtandsſætte Vejen ſom chausseret Vej, og at Vejen ſom Lyngvej var fuldt tilſtrækkelig for den ſtedlige Trafik. Sagsøgerne, Miniſteriet for offentlige Arbejder, udtalte herefter i Skrivelse til Amtet af 31 Marts 1921, at Miniſteriet maatte formene, at Skagen Købſtad uden Hensyn til de andre Trafikmidler, hvormed den er blevet forsynet, har Krav paa en god og brugelig Vejforbindeſe med Landets øvrige Vejnet, at Trafiken med Motorvogne til og fra Skagen ingenlunde kan betragtes ſom Købſtadens Næringsliv uvedkommende, og at Foruſdætningerne for den i 1891 ſtedfundne Nedlægning af Landevejen mellem Skagen og Aalbæk nu efter Motortrafikens Udvikling ganske var bristet. Efter at yderligere Forhandlinger mellem Sagsøgerne, de Sagsøgte og de intereſſerede Kommuner var forblevet resultatløſe, beſluttede Sagsøgerne at genoptage Vejſtrækningen paa Landevejſfortegnelsen for Hjørring Amt, idet Sagsøgerne, førſt naar dette var ſket, i Medfør af Lov af 21 Juni 1867 § 15, 2 Stk, vilde kunne træffe Beſtemmeſe om, hvorledes Vejen ſkulde iſtandsſættes, og de har derpaa under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte tilpligtet at anerkende deres Berettigede til Genoptage. De Sagsøgte har paastaet ſig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne gjort gældende, dels at de i Medfør af nævnte Lovs § 15, 1 Stk har en almindelig Kompe-tence til at beordre en Vej optaget paa Landevejſfortegnelsen ſelv uden vedkommende Amsraads Samtykke, naar det paa Grund af dens Sammenhæng med Veje i andre Amter eller af andre Grunde maatte findes rigtigt, dels at de i al Fald i et Tilfælde ſom det foreliggende, hvor Talen er om en Vejſtrækning, der tidligere har været Landevej, og til hvis Nedlæggelse ſom Landevej Miniſteriet har givet Tilladeſe under den Foruſdætning, at Vejen i det Væſenlige havde miſtet ſin Betydning ſom Landevej, naar Foruſdætningerne for den ſaaledes givne Tilladeſe er bristet, maa være berettigede til at tage Tilladeſen tilbage og kræve Vejen genoptaget ſom Landevej.

Med Hensyn til Forſtaaenſen af den af Sagsøgerne anførte Lovbeſtemmeſe og Beſtemmeſen i § 2, 3 Stk, til hvilken der ligeledes maa ſes hen ved Afgøreſen af det rejſte Spørgſmaal, har begge Parter paa-beraabt ſig de Rigsdagsforhandlinger, der gik forud for Vedtagenſen af Beſtemmeſerne i deres endelige Skikkelse, hvorhos de Sagsøgte har anført, at Lovgivningsmagten i den omtrent ſamtidige Lov om Landkommunernes Styreſe har lagt det ved Grundlovenſen faſtſlaede Princip om det kommunale Selvſtyre til Grund. Det derom Oplyſte findes — om end det nærmest tyder paa, at det ikke har været Meningen, at Miniſteriet mod et Amsraads Ønſke ſkulde kunne foretage Ændringer i Landevejſfortegnelsen — dog ikke at give ſikre Bidrag til Forſtaaenſen af de nævnte Beſtemmeſer i Loven af 21 Juni 1867. Da denne Lov imidlertid indgaaende beſkæftiger ſig med Kompe-tencefordelingen mellem de vedkommende Myndigheder, maa der lægges Vægt paa, at der om

Amtsraadenes Kompetence overfor Ministeriet i 3 Stk af § 2 benyttes andre Udtryk end i samme §'s 1 Stykke, og da det ogsaa synes rimeligt, at der ved Udfærdigelsen af de første Fortegnelser efter Lovens Ikrafttræden er tillagt Ministeriet en større Myndighed end ved senere Ændringer af Fortegnelserne, maa der gives de Sagsøgte Medhold i, at Ordene i §'ens 3 Stk: »Efter Indstilling fra — — —« maa forstaas som indeholdende en Begrænsning af Ministeriets Kompetence, saaledes at dette ikke mod et Amtsraads Ønske kan foretage Ændringer som den under nærværende Sag ommeldte. Da Lovens § 15 maa forstaas i Overensstemmelse med det Anførte, vil Sagsøgernes Paastand ikke kunne støttes herpaa.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet, om der ved den i 1891 stedfundne Nedlæggelse af den paagældende Vej har foreligget særlige Forhold, der uafhængigt af de nysnævnte Lovbestemmelser kunde berettige Sagsøgerne til at tilbagekalde den givne Tilladelse til Vejens Nedlæggelse som Landevej, maa der gaas ud fra, at der ikke i sin Tid af Ministeriet er taget noget udtrykkeligt Forbehold i saa Henseende, idet særlig Slutningsbemærkningen i 1 Stykke af Overvejsinspektørens ovenfor anførte Skrivelse ikke kan anses som et saadant Forbehold. Paa den anden Side fremgaar det af en Skrivelse af 22 August 1888 fra Skagen Byraad, at dette under Forhandlingerne om Tilvejebringelsen af Bidragene til Baneanlægget har givet de Sagsøgte udtrykkeligt Tilsagn om, at der ikke nogensinde fra Skagen Kommunes Side skulde blive gjort Fordring paa Grundforbedring af den daværende Landevejsstrækning fra Aalbæk til Skagen. For saa vidt Sagsøgerne desuagtet har ment at kunne hævde, at Forudsætningerne for Nedlæggelsen er bristet ved Automobiltrafikens Udvikling, at det af de Sagsøgte bestridt, at man kan overføre de for formueretlige Aftaler almindelige anerkendte Retsgrundsætninger om bristende Forudsætninger paa en Forvaltningsakt som den foreliggende. Selv om dette maatte være muligt, findes en Omstændighed som Automobiltrafikens Udvikling ikke at være af en saadan Beskaffenhed, at Sagsøgerne under Paaberaabelse af den skulde være berettigede til at omgøre den truffne Beslutning, og Sagsøgernes Paastand vil derfor ej heller kunne støttes paa den anførte Betragtning.

Efter det Anførte vil de Sagsøgte Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagsøgerne vil derhos have at godtgøre de Sagsøgte Sagens Omkostninger med 500 Kr.

T o r s d a g d e n 2 D e c e m b e r .

Nr 77/1926. **Sindssygehospitalet ved Vordingborg** (d kst Kammeradvokat)

m o d

Murermester Edvard Jensen (Bruun efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar for en Kørselsulykke.

Østre Landsrets Dom af 9 Februar 1926: De Sagsøgte, Sindsygehospitalet ved Vordingborg, bør i Anledning af den omhandlede Paakørsel være erstatningspligtige overfor Sagsøgeren, Murermester Edvard Jensen, Nyraad. Sagens Omkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgeren med 200 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale 200 Kroner i Salær til Højesteretssagfører Bruun.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Sindssygehospitalet ved Vordingborg, til Højesteretssagfører Bruun 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmissør er saalydende:

Den 24 Februar f A, da Murermester Edvard Jensen af Nyraad kom cyklende i højre Side af Algaden i Vordingborg mod Øst, løb et Par Heste forspændt en Vogn, tilhørende Parcellist Rasmussen, løbsk, indhentede ham, rev ham omkuld og slæbte ham et Stykke, dels under Hestene, dels under Vognen. Han blev i bevidstløs Tilstand bragt paa Vordingborg Bys Sygehus, hvor det viste sig, at han havde faaet et Brud paa Kraniet. Efter et længere Sygehusophold kom han hjem, men lider stadig under Følgerne af Paakørslen, og efter de afgivne Erklæringer er det ikke muligt i Øjeblikket at sige noget aldeles bestemt om hans Helbredelse. Sagsøgeren, fornævnte Murermester Jensen, gør gældende, at Skylden for Ulykken paahviler Kusken for et de Sagsøgte, Sindsygehospitalet ved Vordingborg, tilhørende Køretøj, og at de Sagsøgte derfor i Henhold til D L 3—19—2 maa være erstatningspligtige. For at faa fastslaaet denne Erstatningspligt har han, der har erklæret sig ude af Stand til for Øjeblikket at angive, hvor stort Tab han har lidt, under nærværende ved Retten for Vordingborg Købstad m v forberedte Sag nedlagt Paastand paa, at det ved Dom statueres, at de Sagsøgte er erstatningspligtige.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet de ikke mener, at deres Kusk har nogen Skyld i Ulykken.

Det fremgaar af det Oplyste, at Parcellist Rasmussens Vogn holdt i højre Side af Algade udenfor en Forretning, og at Kusken stod ved

Siden af med Tømmen over Armen. Paa den modsatte Side af Gaden, lidt længere mod Vest, holdt to, de Sagsøgte tilhørende, Vogne, hvoraf den bageste var en stiv Vogn. Denne Vogns Vognstang var et Par Favne lang og var bundet fast med Reb til den forreste Vogns Bagaksel, saaledes at omtrent $\frac{1}{3}$ af Vognstangen var inde under den forreste Vogns Bund, medens omtrent $\frac{2}{3}$ af den bagerste Vogns Vognstang var udenfor den forreste Vogns Bund. Den første Vogn var forspændt to Heste.

Da Kusken for disse to Vogne satte Køretøjet i Bevægelse mod Øst, drejede han fra venstre Side, hvor han holdt, over mod højre Side, hvor Rasmussens Vogn holdt.

Konsul L Petersen af Vordingborg, der kom kørende i sit Automobil bag de Sagsøgte Vogn og ligeledes mod Øst, har som Vidne her under Sagen forklaret, at de Sagsøgte Kusk, da han var kommet over i den højre Side af Gaden, svingede til venstre for at komme udenom Rasmussens Køretøj, hvorefter han foretog et Sving til højre for at komme over i den rigtige Side af Gaden. I dette Sving, som Kusken efter Vidnets Formening har foretaget for tidligt, ramte den bagerste Vogn Rasmussens Køretøj, enten paa Vognen eller paa Hammeltøjet. Dette bevirkede et Stød i Køretøjet, saaledes at Vognen gik et Stykke frem og derved trykkede paa Hestenes Bagparti. Herved faldt den ved Siden af Køretøjet staaende Kusk omkuld, og samtidig faldt et Cyklestativ, der stod opstillet i Rendestenen. Tømmen gled fra Kusken, og derefter satte Hestene, der foruden ved Stødet ogsaa var blevet urolige ved Spektaklet, da Cyklestativet væltede, i Løb ind paa Fortovet. Inden Paakørslen stod Hestene for Rasmussens Vogn helt stille. Vognen holdt saa tæt op til Fortovet som den kunde under Hensyn til Cyklestativet. Efter Vidnets Formening er Skylden for det Passerede absolut hos de Sagsøgte Kusk.

Kusken for Parcellist Rasmussens Køretøj har som Vidne forklaret, at han, hvis Heste hidtil havde staaet rolige, mærkede et Ryk i venstre Arm og faldt over Cyklestativet, som væltede. Forinden han faldt, havde han hørt en Skramlen bagved, hvorfor han havde vendt sig om, og han saa da de Sagsøgte Vogne, hvoraf den bageste skramlede forfærdeligt. Han lagde Mærke til, at den bagerste Vogn var lige ud for hans Vogn. De to Heste, der var forspændt hans Vogn, var rolige og stille Heste.

De Sagsøgte Kusk har forklaret, at han saa, at der ud for den omtalte Butik holdt en Fjedervogn, forspændt med to Heste. Inden hans Heste havde naaet dette Køretøj, saa han, at de for dette forspændte Heste begyndte at trippe, og det var hans Indtryk, at de blev bange, idet hans egne Heste, da han begyndte at køre, straks satte i Trav, hvilket bevirkede, at en Hjulbør, der stod paa den bageste Vogn, begyndte at rasle. Han holdt derfor igen i sine egne Heste. Det andet Køretøjs Heste løb ind paa Fortovet, og da de begyndte paa dette, var Vidnet, der sad foran i sin forreste Vogn, udfør det andet Køretøjs Vogn, saaledes at begge Hold Heste paa det nærmeste var udfør hinanden. Paa det Tidspunkt var Afstanden mellem Fjedervognen og hans forreste Vogn efter hvad han anslaa ca 1 Favn. Han mener ikke, at hans Køretøj har været i Berøring med det andet Køretøj. Da han var begyndt at køre

frem ad Gaden, havde han lagt Mærke til et Automobil bag ved sig, og for at dette kunde passere tilvenstre for ham, svingede han sit Køretøj længere over i den højre Side af Gaden, end han ellers vilde have gjort.

Efter de foreliggende Forklaringer maa Retten gaa ud fra, at en af da Sagsøgte Vogne som Følge af, at de Sagsøgte Kusk ikke har vist tilstrækkelig Agtpaagivenhed, har berørt Parcellist Rasmussens Vogn eller Heste og derved bevirket, at Hestene er løbet løbsk. I Medfør af D L 3—19—2 maa de Sagsøgte være erstatningspligtige overfor Sagsøgeren, og der vil saaledes være at give Dom efter Paastanden.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at maatte tilsvare Sagsøgeren med 200 Kr.

Nr 280/1925. Enkefru **Karen Hansen** (Steglich-Petersen)
m o d

Tekstilarbejdernes Fagforening af 1873 (Ahnfelt-Rønne),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at optage Appellantinden som Medlem m v.

Østre Landsrets Dom af 8 Oktober 1925: De Sagsøgte, Tekstilarbejdernes Fagforening af 1873, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Enkefru Karen Hansen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgerinden betale til de Sagsøgte med 125 Kr, der bliver at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Som Dommen anført maa det anses godtgjort, at den indstævnte Fagforening under Konflikten i 1913 har dekretet Strejke overfor Fabriken, og der maa endvidere efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger gaas ud fra, at Appellantinden ikke var i Arbejde paa Fabriken, da Strejken blev dekretet, men først paany tog Arbejde dér under selve Strejken. Herefter har Fagforeningen haft fornøden Hjemmel til at bringe Bestemmelsen om Strejkebrydere i den i Dommen citerede § 13 b i Lovene for Dansk Tekstilarbejderforbund til Anvendelse paa Appellantinden. Idet endelig den af Foreningen i Henhold til den nævnte Lovbestemmelse fastsatte Bøde som Appellantinden vægrede sig ved at betale med de foreslaede Rater, ikke er af en saadan Størrelse, at den kan anses som ubillig, findes Foreningen at have været berettiget til at nægte at optage Appellantinden, og den af hende nedlagte Paastand om Optagelse i Foreningen vil derfor ikke kunne tages til Følge. Derimod har det af Appellantinden i 1913 udviste Forhold ikke

kunnet berettigge Foreningen til i 1925 at afskære hende fra at arbejde paa den her omhandlede Fabrik eller andre Fabriker indenfor Tekstilindustrien, og Foreningen, der efter det Oplyste maa antages at have Ansvar for, at Appellantinden har maattet ophøre med sit Arbejde i Tekstilfaget, findes derfor at maatte erstatte det hende derved i Tiden til indeværende Doms Afsigelse paaførte Tab, men Erstatningen vil efter de foreliggende, noget mangelfulde Oplysninger kun kunne bestemmes til 1500 Kroner. Herefter vil Foreningen være at dømme til at betale Appellantinden det nævnte Beløb. Sagens Omkostninger for begge Retter vil Foreningen have at betale til Appellantinden med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Tekstilarbejdernes Fagforening af 1873, bør til Appellantinden, Enkefru Karen Hansen, betale 1500 Kroner, men bør iøvrigt for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellantinden med 600 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1909 eller 1910 fik Sagsøgerinden, nuværende Enkefru Karen Hansen Ansættelse paa Københavns mek Net- og Garnfabrik, og hun arbejdede derefter paa Fabriken — navnlig ogsaa under en i 1913 mellem den og de Sagsøgte, Tekstilarbejdernes Fagforening af 1873, opstaaet Lønkonflikt, under hvilken de af Fabrikens Arbejdere, der var Medlemmer af Foreningen, forlod deres Arbejde paa Fabriken, — indtil hun i Aaret 1917 paa Grund af Indtrædelse i Ægteskab tog sin Afsked.

Efter at hendes Mand i Aaret 1924 var afgaaet ved Døden, fik hun den 2 Marts 1925 paany Ansættelse paa Fabriken, og straks efter Antagelsen søgte hun Optagelse i Fagforeningen, af hvilken nu samtlige de paa Fabriken beskæftigede Arbejdere var Medlemmer. Da hun, som nævnt, havde arbejdet under Konflikten i 1913, gjorde Foreningen i Henhold til § 13 b i de for »Dansk Tekstilarbejderforbund«, og derigennem ogsaa for den gældende Love — hvilken Bestemmelse er saalydende: »Arbejdere, som har været Strejkebrydere eller paa anden Maade har svigtet deres Kammeraters Tillid, kan kun optages i Forbundet mod at betale en efter Afdelingens Skøn fastsat Bøde. Et saadant Medlem kan i de første 10 Aar ikke vælges som Tillidsmand eller Bestyrelsesmedlem« — hendes Optagelse afhængig af, at hun betalte en Bøde, der ansattes til 100 Kroner, og som fordredes erlagt med 25 Kroner ugentlig, og da hun, der erklæ-

rede sig villig til at betale Bøden, mente ikke at kunne betale saa store Afdrag, tilskrev Foreningen hende under 30 Marts 1925 saaledes:

»Da det var umuligt sidste Lørdag at formaa Dem til, at acceptere vort Tilbud vedrørende Deres Forhold til Organisationen og vore Medlemmer har standset Arbejdet, meddeler vi Dem herved, at vor Beslutning angaaende Deres Optagelse som Medlem i Fagforeningen dermed bortfalder. Samtidig skal vi meddele Dem paa samtlige Arbejderes Vegne, og efter at have konfereret med Firmaet, at Deres Nærværelse ikke ønskes paa Fabriken mere, hvorfor vi henstiller til Dem ikke oftere at søge Arbejde paa nogen Fabrik under Tekstilindustrien.«

Sagsøgerinden opgav derefter sit Arbejde paa Fabriken.

Sagsøgerinden bestrider, at hun ved at arbejde paa Fabriken under Konfliktens i 1913 er bleven »Strejkebryder«, og idet hun anfører, at Fagforeningens ovennævnte Adfærd overfor hende er ganske ulovlig, paa staar hun under denne Sag Foreningen tilpligtet at optage hende som Medlem, hvorhos hun paa staar Foreningen dømt til at betale hende en Erstatning paa 2400 Kroner, subsidiært efter Rettens Skøn, for det Tab, der er forvoldt hende ved, at hun har mistet Adgang til at tjene til sit og sine Børns Underhold ved det Arbejde, ved hvilket hidtil hun har haft sine Indkomster.

Fagforeningen paa staar sig frifundet og har i saa Henseende paa beraabt sig, at den ved sin Fremgangsmaade overfor Sagsøgerinden er gaaet frem i nøje Overensstemmelse med de for den gældende Love, hvorved den særlig har henvist til, at den overhovedet ikke er pligtig at modtage vedkommende Bøde i Rater. Overfor Erstatningspaastanden anfører Foreningen, at den intetsomhelst Ansvar har for, at Sagsøgerinden er ophørt med at arbejde i Fabriken, idet Ophøret er sket paa Grundlag af de andre Arbejderes Opræden; subsidiært har Foreningen paa staat Erstatningen ansat til højst 600 Kroner, i hvilken Henseende den har anført, at Sagsøgerindens Tab højst kan være dette Beløb.

Under Sagen har Sagsøgerinden afgivet Partsforklaring, hvorhos Værkfører paa Net- og Garnfabriken, Kruse, den tidligere Formand for den sagsøgte Forening, Carl Larsen, og Foreningens nuværende Formand, Kuntze, har afgivet Vidneforklaringer.

Ved disse Forklaringer maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Foreningen under Lønkonflikten i 1913 har dekretet Strejke overfor Fabriken, og at de af dens Medlemmer, som dengang arbejdede paa Fabriken, i Henhold hertil nedlagde deres Arbejde dersteds, indtil Strejken — der iøvrigt blev tabt af Foreningen — erklæredes ophævet.

Herefter og idet der ikke findes Hjemmel til at underkende Gyldigheden af, at Tekstilarbejderforbundet — der maa antages at staa aabent for enhver Arbejder i Tekstilindustrien — ved den ovenfor citerede Lovbestemmelse har gjort Erlæggelse af en Bøde til Betingelse for, at Arbejdere, der efter Forbundets — in casu den sagsøgte Fagforenings — Anskuelse har modarbejdet det, kan optages som Medlemmer, samt da det ikke findes at kunne statuere, at den for Sagsøgerindens Vedkommende fastsatte Bøde er af en saadan Størrelse, at den maa anses ubil-

lig, vil Sagsøgerindens Paastand ikke kunne tages til Følge, hvorimod Foreningen vil være at frifinde for hendes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerinden at burde godtgøre Foreningen med 125 Kroner.

Fredag den 3 December

Nr. 18/1926. Husejer **Emanuel Hüffeldt** (Kondrup)
mod
Københavns Havnevæsen (Graae),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at deltage i Omkostningerne ved Vedligeholdelse og Belysning af et Gadeareal.

Østre Landsrets Dom af 26 November 1925: Sagsøgte, Husejer Emanuel Hüffeldt, bør som Ejer af Ejendommen Matr Nr 85 og 91 i Amagerbro Kvarter overfor Sagsøgerne, Københavns Havnevæsen, være pligtig til at betale Halvdelen af Omkostningerne ved Vedligeholdelse og Belysning af den Del af Kajgaden, der bruges til offentlig Færdsel forbi Ejendommens Facade mod Kajgaden og yderligere forbi de tilstødende Længdegaders halve Bredde, idet der ved Udtrykket Kajgaden forstaas baade Forgaden og Baggaden.

Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgeren med 350 Kr. Det idømte Beløb at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Med Hensyn til Dommens Sagsfremstilling bemærkes Følgende:

Efter det for Højesteret Oplyste er det ikke rigtigt, at Københavns Kommune i 1925 har overtaget »Baggaden«. Københavns Kommunalbestyrelse har derimod i 1923 i Henhold til Lov Nr 117 af 1 April 1922 bestemt, at Baggaden fremtidig skulde belyses elektrisk, og det var i denne Anledning, at Appellanten maatte betale et større Beløb til Københavns Kommune.

Efter Indholdet af Appellantens Adkomstdokumenter maa der

Færdig fra Trykkeriet den 8 December 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 27.

Fredag den 3 December

gaas ud fra, at hans Forpligtelse til at deltage i Udgifter ved Vedligeholdelsen og Belysningen af Gadearealet fra først af har haft det af Indstævnte hævdede Omfang, og der ses ikke at kunne gives Appellanten Medhold i, at den senere Benyttelse af de mellemliggende Arealer skulde have medført nogen Forandring af hans Forpligtelse. Herefter vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Husejer Emanuel Hüffeldt, til Indstævnte, Københavns Havnevæsen, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Københavns Havnevæsen, nedlagt Paastand paa, at Sagsøgte, Husejer Emanuel Hüffeldt, som Ejer af Ejendommen Matr Nr 85 og 91 i Amagerbro Kvarter overfor Sagsøgerne kendes pligtig til at betale Halvdelen af Omkostningerne ved Vedligeholdelse og Belysning af den Del af Kajgaden, der bruges til offentlig Færdsel forbi Ejendommens Facade mod Kajgaden og yderligere forbi de tilstødende Længdegaders halve Bredde, idet der ved Udtrykket Kajgaden forstaas baade Forgaden og Baggaden.

Sagsøgte har nedlagt Paastand paa, at han alene kendes pligtig at deltage i Udredelsen af de omhandlede Omkostninger, for saa vidt angaar den Del af Gaden, der berører Ejendommens Facade.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

I Efteraaret 1905 solgte Sagsøgerne til A/S De danske Konserverfabriker J D Beauvais et ubebygget Grundstykke, skyldsats under Matr Nr 54 i Amagerbro-Kvarter og beliggende paa Christianshavnsiden af Kalvebodstrand syd for Langebro. Grundstykket, der er identisk med det nuværende Matr Nr 85 og 91 i Amagerbro Kvarter, blev umiddelbart efter af Køberne videresolgt til A/S Christianshavns Oplagspladser. I Post 5 i den af Sagsøgerne direkte til sidstnævnte Aktieselskab under 23 Oktober 1905 udfærdigede Købekontrakt hedder det:

»Køberen er berettiget til fra Arealet til Bolværket at anbringe Forbindelsesmidler til Brug ved Losning og Ladning. Saadanne Forbindelsesmidler kunne anbringes over eller under Kajgaden, men maa ingen- sinde være til Hinder for Færdslen.....Forsaavidt de passerer de Arealer, som Havnevæsnet har forbeholdt sig maa dets Tilladelse til Anbringelsen forud indhentes«.

I Post 7 hedder det:

»Halvdelen af Omkostningen ved Vedligeholdelse og Belysning af den Del af Kajgaden, der bruges til offentlig Færdsel forbi Arealet, d v s Grundens Facade mod Kajgaden plus Halvdelen af de tilstødende Længdegaders Bredde, betaler Køberen Havnevæsnet efter Regning, og det staar dette frit for at søge Kajgaden overtaget af Kommunen, saaledes at der forholdes efter Lov 14 December 1857«.

I en af Sagsøgerne som Ejere af Ejendommen Matr Nr 64 i Amagerbro Kvarter, der udgjorde den nordligste Del af den Sagsøgerne tilhørende Kajstrækning syd for Langebro paa Christianshavnsiden, under 23 Oktober 1906 udstedt og den 29 s M tinglæst Deklaration erklærede Sagsøgerne overfor Københavns Magistrat for sig og alle efterfølgende Ejere af fornævnte Ejendom og de Parceller, hvori den maatte blive delt, at det paa den vedhæftede Plan med Bogstaverne A B C D E F G H I K L A betegnede Areal, der var overensstemmende med den ved Maalebrevet over fornævnte Matr Nr bestemte Grund og var betegnet med de samme Bogstaver som paa Maalebrevet, udlagdes til Kajgade, saaledes at de Dele af Arealet, der var belagt med gul Farve, ikke, saalænge de henlaa som Gader, kunde afspærres for den almindelige Færdsel uden Magistratens Samtykke, ligesom Magistraten med Kommunalbestyrelsenr Samtykke kunde naarsomhelst den ønskede det, overtage disse Dele af Arealet med de deri værende Materialier og Ledninger som offentlige Gade.

I Deklarationen hedder det derhos bl a:

»Over de ufarvede Dele af Arealet forbeholder Havnevæsnet sig fri Raadighed til at benytte dem til Oplagspladser, Vareskure, Spor m m«.

Paa den i Deklarationen omtalte Plan betegnes hele det Areal, som ligger mellem Kalvebod Strand og de forskellige Grundstykker, som Islands Brygge.

Ved Købekontrakt-Transport af 10 Januar 1907 solgte A/S Christianshavns Oplagspladser Ejendommen Matr Nr 54 i Amagerbro-Kvarter til Sagsøgte. I Købekontrakt-Transportens Post 5 findes en Bestemmelse ganske svarende til den, som indeholdes i Post 5 i Købekontrakten af 23 Oktober 1905, og Transportens Post 4 er enslydende

med nævnte Købekontrakts Post 7, dog at Transportens Post 4 indledes med Ordene: »Med Hensyn til Islands Brygge gældet det, at«, og at der efter Ordene »betaler Køberen« er indføjet »fra 1 Januar 1907 at regne«. Under 31 December 1909 og 5 Februar 1910 udstedte Sagsøgte, der den 2 Marts 1907 havde erholdt Skøde paa Ejendommen, til Sagsøgerne en Deklaration, hvorved han forpligtede sig til at godtgøre disse Halvdelen af Omkostningen ved Vedligeholdelse og Belysning af den Del af Kajgaden, der bruges til offentlig Færdsel forbi disse Ejendomme d v s Grundens Facade mod Kajgaden plus Halvdelen af de tilstødende Længdegaders Bredde.

Denne Deklaration blev tinglæst som servitut- og pantstiftende den 7 Februar 1910. Forinden Deklarationens Udstedelse havde Sagsøgte opført en større Beboelsesbygning paa Ejendommen.

Kajgaden udfor Sagsøgtes Ejendom og de andre i nævnte Gade værende Ejendomme bestod dengang og bestaar endnu dels af en Forgade, der løber langs med Vandet, dels af en Baggade, der løber langs med de paa de forskellige Grundstykker opførte Bygninger; disse to Gadedele, der staar i indbyrdes Forbindelse gennem en Del Tværgader, er iøvrigt adskilte ved en Række Arealer, der udlejes til Oplagspladser o l.

Medens der tidligere ikke har været rejst Tvivl om, at den fornævnte Bestemmelse i Købekontrakts-Transportens Post 4 paalagde Sagsøgte Pligt til at deltage i Udgifterne til Vedligeholdelse og Belysning af den hele Kajgade, altsaa baade af Forgaden og Baggaden, er der af Sagsøgte nu rejst Indvending mod at skulle deltage i disse Udgifter, for saa vidt angaar Forgaden. Anledningen hertil har været, at det paa-tænkes at indrette elektrisk Belysning af Forgaden, saaledes som det allerede for nogen Tid siden er sket med Hensyn til Baggaden. Da der af Sagsøgerne blev forelagt Sagsøgte til Underskrift Udkast til en Deklaration, der sigtede til at bestemme, i hvilket Forhold Sagsøgte og de andre Grundejere ved Kajgaden, hvis Forpligtelse beror paa ligelydende Bestemmelser, skulde deltage i Udgifterne ved den elektriske Belysning af Forgaden, vægrede Sagsøgte sig ved at underskrive Deklariationsudkastet, medens alle de andre Grundejere uden Indsigelse har underskrevet samme. Sagsøgerne har derfor set sig nødsaget til ad Rettens Vej at søge afgjort Omfanget af Sagsøgtes Forpligtelser i Henhold til Købekontrakts-Transportens Post 4.

Sagsøgte har til Støtte for sin Paastand gjort gældende, at hans Forpligtelse til at deltage i Omkostningerne ved Vedligeholdelse og Belysning af den Del af Kajgaden, der bruges til offentlig Færdsel forbi Arealet, ifølge Begyndelsesordene i Købekontrakts-Transportens Post 4 er begrænset til Islands Brygge. Dette Udtryk kan efter hans Formening kun antages at være anvendeligt paa den Del af Kajgaden, der ligger nærmest Sagsøgtes Ejendom, den saakaldte Baggade, der alene benyttes til offentlig Færdsel forbi Arealet, medens det ikke kan anvendes paa den langs Vandet liggende Gade, der er adskilt fra den anden Del af Kajgaden ved Oplagspladser, og som ikke benyttes eller kan benyttes til offentlig Færdsel, idet den tildels er fyldt med de fra Skibene oploshedde Varer. Sagsøgte erkender, at han i Aarenes Løb har betalt

en Del Udgiftsbeløb, der ogsaa vedrører den langs Bolværket værende Gade, men gør gældende, at han har været aldeles uvidende herom, idet de af Havnevæsnets Kassererkontor udfærdigede Kvitteringer alene lød paa Islands Brygge, hvilket Udtryk han som anført har forstaaet som alene sigtende til den egentlige offentlige Gade af dette Navn. I Foraaret 1925 overtog Københavns Kommune denne Gade, i hvilken Anledning Sagsøgte maatte indgaa paa at betale et større Beløb til Kommunen. Da der kort Tid derefter blev afkrævet ham et Beløb ogsaa af Sagsøgerne, forespurgte han, hvorfor han skulde betale 2 Gange for Gaden, og først derved oplystes det for ham, at Sagsøgerne krævede Betaling vedrørende Belysning og Vedligeholdelse af Arealet ude ved Bolværket. Naar Sagsøgerne har henvist til, at Sagsøgte var berettiget til fra sin Ejendom til Bolværket at anbringe Forbindelsesmidler til Brug ved Losning og Ladning, og at det maa blive uden Betydning, at han ikke har nogen Interesse i at benytte sig af denne Ret, fordi han har opført en Beboelsesbygning paa sin Ejendom, gør Sagsøgte heroverfor gældende, at Sagsøgerne har afskaaret ham fra at benytte sin Dispositionsret i saa Henseende derved, at de har bortlejet det mellemliggende Areal til Oplagspladser paa en saadan Maade, at Muligheden for en lige Forbindelse mellem Ejendommen og Bolværket er udelukket; men naar Sagsøgerne saaledes har berøvet Sagsøgte den nævnte Dispositionsret, som han ikke har givet Afkald paa blot derved, at han har opført en Beboelsesbygning paa sin Ejendom, kan Sagsøgerne ikke paaberaabe sig denne Dispositionsret som et Argument for, at Sagsøgte Forpligtelser med Hensyn til Vedligeholdelse og Belysning ogsaa skulde omfatte Arealet langs Bolværket; iøvrigt bestaar der i Virkeligheden ingen som helst Forbindelse mellem de nævnte Forpligtelser og den ovenomhandlede Dispositionsret. Naar Købekontraktstransporten herefter ikke kan antages at indeholde Hjemmel for, at Sagsøgte skulde have nogen Forpligtelse til at deltage i Udgifterne ved Vedligeholdelse og Belysning af Arealet ved Bolværket, kan en saadan Hjemmel heller ikke udledes af den af Sagsøgte den 31 December 1909 og 5 Februar 1910 udstedte Deklaration, der ikke tilsigter at paalægge Sagsøgte andre Forpligtelser end dem, der i Forvejen paahvilede ham i Henhold til hans Adkomstdokument, men kun at sikre disse gennem en paa Ejendommen lagt Servitut og Panteret. Med Hensyn til den af Sagsøgerne til Københavns Magistrat den 23 Oktober 1906 udstedte Deklaration har Sagsøgte anført, at denne Deklaration har været ham fuldstændig ubekendt, og at iøvrigt selve dens Indhold ikke giver nogen som helst Oplysning om, hvilket Areal den vedrører, hvilket alene fremgaar af den i Deklarationen omtalte Plan, som han ikke har haft nogen Adgang til at gøre sig bekendt med. Det er Sagsøgernes Fejl, at de ikke, da de lod Sagsøgte udstede Deklarationen af 31 December 1909 og 5 Februar 1910, sørgede for, at der blev vedhæftet Deklarationen et Kort, hvoraf det fremgik, at hans Forpligtelse omfattede ogsaa Arealet ved Bolværket, og denne Forsømmelse maa gaa ud over Sagsøgerne.

Sagsøgerne har heroverfor henvist til, at Brolægningen af den ydre Kajgade og de dertil sig sluttende Tværgader blev paabegyndt allerede i Maj Maaned 1905, og allerede i Slutningen af September Maaned

s A var fuldført paa en længere Strækning. Efter Overenskomst med Ejerne af de tilstødende Grunde bestemte man sig til at erstatte Baggadens Makadamisering med Brolægning; dette Arbejde paabegyndtes i December Maaned 1905. Det vil heraf fremgaa, at Forgadens Anlæg som egentlig brolagt Gade fandt Sted endog tidligere end Baggadens og fuldendtes, forinden Sagsøgte købte sit Areal af A/S Christianshavns Oplagspladser. Paa den langs Vandet værende brolagte Gade mellem Gadefærdslen ganske som paa andre Gader langs Havnen, og den Sagsøgte tillagte Ret til Benyttelse indenfor nærmere angivne Grænser af Strækningen mellem hans Grund og Bolværket hindres ikke ved Mellemarealets programæssige Benyttelse.

Endvidere anfører Sagsøgerne, at den af Kommunen udgivne Karréplan har Paaskriften »Islands Brygge« anbragt paa Mellemarealet, altsaa midt paa den samlede Kajgade, og at det samme er Tilfældet med Kommunens officielle Plan af 1920 over København. Den officielle Forstaaelse er saaledes overensstemmende med Sagsøgernes, hvorefter Islands Brygge bestaar dels af en For- og Baggade samt Tværgader, dels af et Mellemareal, som for hele den nordlige Stræknings Vedkommende anvendes som udlejede eller af Sagsøgerne selv benyttede Oplagspladser. Raadstueplakat af 15 Januar 1906, hvorved Navnet Islands Brygge er gjort officielt, fastslaar ikke Udstrækningen, men Stadskonduktørens Kontor har overfor Sagsøgerne bekræftet, at Navnet ogsaa omfatter Forgaden.

Sagsøgerne har iøvrigt henvist til, at Udtrykket »Kajgaden« i Købekontrakts-Transportens Post 5 efter dens nærmere Indhold maa forstaaes som gældende hele det Areal, der benyttes til Færdsel mellem Husrækken og Bolværket, men det omhandlede Udtryk maa da selvfølgelig forstaaes paa samme Maade i Transportens Post 4. Hvis det overhovedet havde været muligt at forstaa Udtrykket som sigtende enten kun til Forgaden eller kun til Baggaden, maatte det nærmest antages at sigte til det Gadestykke, der ligger umiddelbart ved Kajen, men denne Forstaaelse er som anført udelukket ved Transportens Post 5. Ogsaa Udtrykket Islands Brygge maa efter den almindelige sproglige Forstaaelse af Ordet »Brygge« forstaaes som omfattende ikke udelukkende Baggaden, der ikke isoleret set er nogen Brygge, men hele det til offentlig Færdsel bestemt Areal, der ligger mellem Bebyggelsen og Bolværket samt Mellemarealerne. Naar Sagsøgte har paaberaabt sig, at han ikke har kendt den af Sagsøgeren til Københavns Magistrat udstedte Deklaration, har Sagsøgerne hertil bemærket, at Sagsøgte burde have kendt Deklarationen, der er tinglæst, og hvis han ikke forstod sammes Indhold, burde have skaffet sig nærmere Oplysning om, hvorledes den skulde forstaaes. Sagsøgte vil heller ikke med Føje kunne paaberaabe sig Ukendskab til den af Magistraten udgivne Karréplan og den officielle Plan over København, hvilken sidste er til Købs i Bogladerne.

Efter det i Sagen saaledes Oplyste findes der at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at Sagsøgtes Forpligtelse til at deltage i Udgifterne ved Vedligeholdelse og Belysning af Gadeareal maa omfatte hele det Areal, der ligger mellem hans Ejendom og Bolværket, og som benyttes til offentlig Færdsel, altsaa ikke blot den saakaldte Baggade, men ogsaa

den ved Bolværket liggende Forgade. Herefter vil Sagsøgernes Paastand i sin Helhed være at tage til Følge. Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøjerne med 350 Kr.

Onsdag den 8 December

Nr 227/1926.

Rigsadvokaten
mod

Ebbe Erland Kornerup,

der tiltales efter Straffelovens § 185.

Østre Landsrets Dom af 22 Juli 1926: De Tiltalte, Knud Laurits Nyberg og Ebbe Erland Kornerup, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Nyberg i 60 Dage og Kornerup i 40 Dage. Saa betaler de og Een for Begge og Begge for Een Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for dem her for Retten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører K Haack, 80 Kr. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Ebbe Kornerup, dels af det Offenlige for nævnte Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen forsaavidt angaar Tiltalte Kornerup anførte Grunde vil den være at stadfæste, saavidt den er paaanket, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 60 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Tiltalte Ebbe Kornerup bestemmes til 60 Dage. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Kornerup til Højesteretssagfører Henriques 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken den retslige Forundersøgelse har fundet Sted ved Københavns Byrets 10. Afdeling, tiltales Knud Laurits Nyberg og Ebba Erland Kornerup

1) Nyberg for i Tiden fra Efteraaret 1924 og i ca 1 Aar i sit Hjem, Kongedybets Alle 13, her i Staden, indtil ca. 10 Gange at have behandlet Drengen Aage Emanuel Petersen, der er født den 10 Juni 1908, uterligt, ved at han lod Drengen gnide Tiltaltes Lem, medens Tiltalte gned Drengens eller, ved at han lod Drengen gnide sit eget Lem samtidig med, at Tiltalte gned sit Lem, indtil de fik Sædafgang,

2) Kornerup

a) for i Tiden fra Marts 1925 til December s A dels i sit Værelse paa Hotel »Phønix«, dels i sin Lejlighed, Stadens Vænge Nr. 1, her i Staden indtil ca. 10 Gange at have behandlet samme Dreng uterligt ved, at han lod Drengen gnide Tiltaltes Lem, medens Tiltalte gned Drengens Lem, indtil de fik Sædafgang,

b) for engang i Sommeren 1925 i sin fornævnte Lejlighed at have behandlet Leon Helmuth Carlsen, født 31 Januar 1910, uterligt, bl a ved at han gned Drengens Lem, indtil Drengen fik Sædafgang, samt ved at have befølt Drengen i Endetarmsaabningen.

Tiltalte Knud Laurits Nyberg er født den 3 Marts 1893, og Tiltalte Ebbe Erland Kornerup er født den 20 Februar 1874; ingen af dem er fundet forhen straffet.

ad 1) Tiltalte Nyberg har erkendt, at der fra Efteraaret 1924 til engang i den paafølgende Vinter mellem ham og Aage Petersen har bestaaet et Forhold bestaaende i, at de undertiden befølte hinandens Kønsele og derhos hver for sig onanerede i den andens Paasyn. Da Tiltalte første Gang indbød Aage til at gaa med sig hjem, havde han et Par Gange forud med Mellemrum talt med ham, og Aage havde bl a sagt, at det kunde være rart at have Penge til at gaa i Biograf-teater for. Efter et Par Besøg begyndte deres fornævnte Forhold, og Tiltalte har hævdet, at Aage aabenbart ikke var ukendt med saadant Forhold og næsten tilbød sig selv. Tiltalte har vedblivende fastholdt, at Aage, forinden Forholdet begyndte, bestemt erklærede, at han var 18 Aar, hvilket Tiltalte ikke havde Grund til at tvivle paa; i modsat Fald vilde han ikke have indladt sig med ham. Aage har ogsaa fortalt ham, at han tidligere havde haft homoseksuelle Forhold til to nærmere angivne Personer. Forholdet ophørte i Begyndelsen af 1925, og først derefter vil Tiltalte have faaet at vide, at Aage ikke var fyldt 17 Aar.

Aage Petersen har om sit kønslige Forhold til Nyberg i det væsenlige forklaret overensstemmende med denne. Med Hensyn til Nybergs Kendskab til Aages Alder har Aage oprindelig forklaret, at ingen af de Personer, der har været uterlig mod ham, var uvidende om hans Alder, idet denne flere Gange er drøftet. Han har senere forklaret, at han ikke fortalte Nyberg, hvor gammel han var, men han mente, at Nyberg godt kendte hans virkelige Alder. Han har derefter forklaret, at han ikke kan huske, om Nyberg har spurgt ham, hvor gammel han var, inden Forholdet begyndte. Endelig har han for Landsretten forklaret, at han sagde til Nyberg, at han var 18 Aar, fordi han vidste, at det var ulovligt at have saadant Forhold med mindrearege; om Nyberg troede hans Opgivende, maatte han jo selv om. Da Nyberg første Gang indbød ham hjem til sig, havde han Forstaaelsen af,

hvad det drejede sig om. Han har først forklaret, at Nyberg var den første Mandsperson, han havde indladt sig med i saadant Forhold, men har derefter erkendt, at han den forudgaaende Sommer havde været med dertil med en Person paa en Badeanstalt.

ad 2 a) Tiltalte Kornerup har først nægtet, at der havde bestaaet noget kønsligt Forhold mellem ham og Aage, men har derefter erkendt, at der har bestaaet et Forhold, som i Anklagen anført, dog at han mener, at Forholdet først begyndte i Maj 1925 og ikke er udøvet saa mange Gange som i Anklagen anført. Tiltalte lærte Aage at kende hos Nyberg indbød ham til at besøge sig, og herunder blev det ham straks klart, at Aage var homoseksuelt anlagt og ikke var ukendt med Omgængelse med Mænd. Tiltalte har, da han som anholdt fremstilledes i Grundlovsforhøret, forklaret, at han vidste, at Aage kun var 17 Aar gammel, men har troet, at han allerede var fyldt 17 Aar, inden Forholdet begyndte; Aage har nemlig dengang selv sagt, at han var 17 Aar. Senere har han fastholdt, at Aage sagde, han var 18 Aar gammel, men at han ganske vist ikke af hans Udseende kunde slutte sig hertil. Han har endvidere udtalt, at han ikke for sit Vedkommende lagde Vægt paa Aages Forklaring om at være fyldt 18 Aar, men derimod paa, at Aage var en voksen og selvstændig Person, ikke et Barn. Naar han har forklaret som anført i Grundlovsforhøret, skyldes det, at han, der forud var meget nervøs efter at være anholdt den forudgaaende Eftermiddag og at have tilbragt Natten i Arresten, var saa oprevet, at han, der ved en Afhøring af Politiet fik at vide, at Aage ikke var 18 Aar, knap nok vidste, hvad han sagde.

Aage Petersen har forklaret, at han, da han traf Kornerup hos Nyberg, var klar paa, at Kornerup var homoseksuel, og at han, forinden han paabegyndte Forholdet til Kornerup, paa dennes Forespørgsel indrømmede, at han var Homoseksualist. Med Hensyn til Alderen har han ogsaa vedrørende Kornerup forklaret som ovenfor anført, at heller ikke denne var uvidende om hans Alder. Han har derefter forklaret, at han til Kornerup paa dennes Spørgsmaal har sagt, at han var 18 Aar, da Forholdet begyndte, men om Kornerup troede derpaa, kan han ikke sige. Grunden til dette urigtige Opgivende var vistnok den, at han var forelsket i Kornerup og derhos forstod, at Meningen med Spørgsmaalet var, at Kornerup ikke vilde indlade sig med ham, hvis han ikke var fyldt 18 Aar. Ogsaa senere har Kornerup — efter Aages Forklaring for Landsretten — spurgt ham et Par Gange, om han var 18 Aar.

Tiltalte Nyberg har for Landsretten forklaret, at han først et halvt Aarstid efter at have afbrudt det kønslige Forhold til Aage, fik at vide, at Aage nu stod i Forhold til Kornerup, men Kornerup afviste hans Spørgsmaal i saa Henseende, og han har ikke fortalt Kornerup om sit daværende Kendskab til Aages Alder. Nyberg har dog tidligere forklaret, at han gentagne Gange har advaret Kornerup mod hans Omgang med Aage.

ad 2 b) Tiltalte Kornerup har straks benægtet at have udvist det i Anklagen ommeldte Forhold overfor Helmuth Carlsen. Denne har oprindelig forklaret i Overensstemmelse med det i dette Anklagepunkt an-

førte, men har senere erklæret og endelig fastholdt, at han intet som helst usædeligt har haft for med Kornerup, og at hans tidligere Forklaringer i saa Henseende skyldtes stærkt paagaende Afhøring af Politiet. Han har efter sin egen Forklaring og det iøvrigt oplyste forud haft usædeligt Forhold til flere Mandspersoner.

Hvad Tiltalte Kornerups Forhold til Helmuth Carlsen angaar findes der efter det foreliggende, og idet Helmuths Forklaringer i det hele har vist sig ret upaalidelige, ikke at være tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for, at det i Anklagen ommeldte Forhold har fundet Sted.

Hvad dernæst de Tiltaltes Forhold til Aage Petersen angaar, maa Aages Forklaringer i det hele anses saa upaalidelige, at der ikke kan tillægges hans seneste Forklaringer om sine Opgivender af sin Alder nogen Betydning.

Med Hensyn til Nybergs Kendskab til Aages Alder findes der ikke at kunne lægges Vægt paa Nybergs Forklaring om at have troet paa, at han var 18 Aar i Efteraaret 1924, da Aage lige var fyldt 16 Aar, hvorved yderligere bemærkes, at en i Sagen indblandet, men ikke tiltalt Person, der var Omgangsven med Nyberg, har erkendt, at han kendte Aages virkelige Alder, samt at Aages nuværende Udseende maa anses at udelukke, at han dengang kunde antages at være fyldt 18 Aar.

Hvad Kornerup angaar, maa han antages at have været klar over 18 Aars Grænsens Betydning, og hans efter hans Løsladelse afgivne Forklaring om hans Tro paa, at Aage var 18 Aar, findes der ikke at kunne tillægges Betydning overfor hans Forklaring i Grundlovsforhøret, ligesaa lidt som hans Forklaring om Grunden til hans Erkendelser i dette Forhør. Naar Hensyn dernæst tages til det ovenanførte om Aages Udseende, til, at Kornerup har indrømmet, at han mulig efter Aages første Opgivende et Par Gange senere har spurgt om hans Alder og til, at Rigtigheden af hans første Forklaring om Aages Alder bestyrkes ved hans egen senere Forklaring om ikke at have lagt Vægt paa Alderen, findes der for Kornerups Vedkommende — ligesom efter det ovenfor anførte for Nybergs Vedkommende — at maatte gaas ud fra ved Sagens Paadømmelse, at de begge, da de indlod sig i de ommeldte kønslige Forhold, har været klare paa, at Aage ikke var 18 Aar gammel.

De Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 185 efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Nyberg i 60 Dage og Kornerup i 40 Dage.

Nr 213/1926. Snedker **Jens Laursen** (Selv)

mod

Rødkjærsbro Tømmerhandel og Savværk (Ingen),

betræffende Afvisning af en Ankesag fra Vestre Landsret.

Dom afsagt 19 April 1926 af Retten i borgelige Sager for Viborg Købstad m m.

Sagsøgte Snedker Jens Laursen, Brandstrup pr Rødkærbro, bør til Sagsøgerne Rødkærbro Tømmerhandel, Rødkærbro, betale 105 Kr 36 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 21 Januar 1926 til Betaling sker, men bør iøvrigt for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagsøgerne bør til Sagsøgte betale 35 Kr i Sagsomkostninger. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Kendelse afsagt af Vestre Landsret den 4 Juni 1926: Den af Indstævnte, Snedker Jens Laursen, nedlagte Afvisningspaastand kan ikke tages til Følge.

Højesterets Dom

Da der ikke findes Hjemmel til at indbringe den paaankede af Vestre Landsret som Ankeinstans afsagte Kendelse for Højesteret uden Justitsministeriets Tilladelse, vil Sagen være at afvise.

For uden nogen rimelig Grund at have iværksat Anke, vil Appellanten have at bøde 100 Kroner til Statskassen.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag afvises. Appellanten, Snedker Jens Laursen, bør til Statskassen bøde 100 Kroner.

Underrettsdommens Premisser er saalydende:

Under denne Sag søges Sagsøgte Snedker Jens Laursen, Brandstrup pr Rødkærbro, af Sagsøgerne Rødkærbro Tømmerhandel og Savværk, Rødkærbro, til Betaling af oprindelig 539 Kr 73 Øre, ved Domsforhandlingen nedsat til 513 Kr 43 Øre, som han skal skyldes for Varer, leverede i Tiden indtil 1 Juli 1924, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Forligsindkaldelsens Dato den 21 Januar 1926 til Betaling sker

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet mod Betaling af 105 Kr 36 Øre, idet han har protesteret saavel mod Rigtigheden af den af Sagsøgte fremlagte Kontrabog som de to af disse fremlagte Regninger.

Sagsøgtes Indsigelse angaaende Provision for 1925 26 Kr 30 Øre har Sagsøgerne anerkendt ved Nedsættelse af deres Paastand med dette Beløb.

Endvidere har Sagsøgte paastaaet sig tilkendt Provision for 1922, nemlig 5 pCt af sit Indkøb 2971 Kr 83 Øre eller 148 Kr 59 Øre.

Indehaveren af Sagsøgernes Firma har forment, at den Provision, der paa Kontrabogens pag 42 er tilskrevet Sagsøgte med 361 Kr, er Provision saavel for 1922 som 1923, men da Provisionssummen overstiger, hvad Sagsøgte ifølge Kontrabogen kunde have til Gode, da Sagsøgerne ikke har oplyst, hvordan den er fremkommet, da Kontrabogen ikke er ført ordentlig og da man herefter maa gaa ud fra, at Sagsøgte har faaet Varer udenfor Kontrabogen, ifr Provisionen pag 24 og Veksel

pag 19 under 5 Januar 1923, vil Sagsøgtes Indsigelse være at tage til Følge.

Sagsøgte har tillige paastaet sig tilskrevet 185 Kr 73 Øre, som Sagsøgerne har anført paa Trækpapiret pag 26, idet han har henvist til, at Indehaveren af Sagsøgernes Firma sagde til ham, at han intet skyldte pr 1 Maj 1925.

Indehaveren af Sagsøgernes Firma, Jenssen-Tusch, har i Retten erkendt at have skrevet de paa Trækpapiret anførte Tal, men mindes ikke at have sagt til Sagsøgte, at denne intet skyldte ham.

Da Formodningen herefter bestemt peger i Retning af, at Sagsøgte har Ret i sin Paastand, vil ogsaa dette Beløb være at trække fra det paastævnte Beløb.

Sagsøgte har endvidere i en af ham fremlagt Redegørelse fremsat Indsigelse med Hensyn til en Del Regnefejl, og da disse Indsigelser efter Redegørelsen er berettigede og Sagsøgerne ikke har ulejliget sig med at gendrive dem, men kun har fastholdt sine Opgørelsens Rigtighed, vil ogsaa disse Indsigelser være at tage til Følge. Deres samlede Sum er 73 Kr 75 Øre, der vil være at trække fra det paastævnte Beløb.

Sagsøgtes Paastand vil herefter være at tage til Følge, saaledes at Sagsøgerne bør betale 35 Kr i Sagsomkostninger.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

Den paaankede Dom er afsagt den 19 April 1926 af Retten i borgerlige Sager for Viborg Købstad med Fjends-Nørlyng og Middelsom-Sønderlyng Herreder.

Under særskilt Procedure af Sagens Formalitet har Indstævnte, Snedker Jens Laursen af Brandstrup, paastaet Ankesagen afvist, idet han har gjort gældende, at Appellanterne, Rødkjærsbro Tømmerhandel og Savværk, har afskaaret sig fra Anke ved fra Indstævnte at modtage det dem hos ham tilkendte Beløb.

Da der ved Underrettsdommen ikkun er tilkendt Appellanterne den Del af det indsogte Beløb, som Indstævnte har erkendt at skyldte, og der desuden ved Beløbets Modtagelse af Appellanternes Sagfører er taget Forbehold om Anke, som derpaa er iværksat for det overskydende Beløbs Vedkommende, vil den nedlagte Afvisningspaastand ikke kunne tages til Følge.

Torsdag den 9 December

Nr 344/1925. Muremester **Jens Jensen** (Graae)

mod

Chauffør **Oskar Emil Sørensen** (V Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningspligt overfor Appellanten i Anledning af en Paakørsel.

Dom afsagt den 4 Maj 1925 af Retten for Ning og Hasle m fl Herreder: Tiltalte, Chauffør Oskar Emil Sørensen, Odder, bøder til Ning Herreds Politikasse 20 Kr og til Statskassen 100 Kr, hvorhos han udreder denne Sags Omkostninger. Tiltalte betaler derhos i Erstatning til Murermester Jens Jensen, Ny Solbjerg, ialt 11 851 Kr 92 Øre. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 20 August 1925: Tiltalte Oskar Emil Sørensen bør for Tiltale af Anklagemyndigheden i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for Tiltalte beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Ørum, 60 Kr, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af Murermester Jens Jensen, der paastaar Chauffør Sørensen dømt til at betale ham en Erstatning af 14 851 Kroner 92 Øre med Renter. Chauffør Sørensen paastaar sig frifundet.

Ifølge en den 3 August 1926 stedfundet Lægeundersøgelse af Murermester Jens Jensen fandtes der da nogen Atrofi af hans venstre Bens Laarmuskulatur, han »trak« noget paa venstre Ben ved Gangen og klagede over Træthed, naar han havde gaaet et Stykke Vej; endvidere udtaltes det af vedkommende Læge, at den som Følge af Paakørslen opstaaede Funktionsforstyrrelse maatte anses for varig.

Efter de foreliggende, tildels efter Landsretsdommens Afviselse tilvejebragte Oplysninger maa det anses bevist, at Chauffør Sørensen, da han svingede ind paa Hovedlandevejen, er svinget i for stor Bue, og at han i Strid med Færdselslovens § 6, 3 Stk, ikke behørig har taget Hensyn til, at Murermester Jensen kom kørende fra højre. Paa den anden Side maa der gaas ud fra, at Murermester Jensen har kørt i en under de foreliggende Omstændigheder for stærk Fart og ikke har set sig behørig for.

Idet der saaledes foreligger Fejl fra begge Sider, findes Chauffør Sørensen at burde dømmes til at betale Murermester Jensen en Erstatning af 6000 Kroner med Renter. Sørensen vil derhos have at betale Sagens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Chauffør Oskar Emil Sørensen, bør til Appellanten, Murermester Jens Jensen, betale 6000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 27 April 1925, til Betaling sker. Indstævnte betaler derhos til det Offentlige de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgø-

relse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Appellanten ikke havde haft fri Proces for Højesteret, og til Højesteretssagfører Graae i Salær for Højesteret 200 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 15 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den 6 August 1924 kom Murermester Jens Jensen, Ny Solbjerg, som Fører af Motorcykle X 4749 kørende ad Landevejen fra Aarhus mod Odder. Da han efter at være naaet gennem Beder By var ud for Vejen, der fører fra Fløjstrup, kom Ruteautomobilen Odder—Fløjstrup—Aarhus (Kysttruten) fra nævnte Veje og svingede ud paa Landevejen mod Aarhus med saa stort et Sving til højre, at den naaede helt over i venstre Side af Vejen til Brolægningen ud for Beder Kro, hvor den da paakørte nævnte Murermester Jensen, hvorved denne væltede og paadrog sig forskellige Læsioner, ligesom Motorcyklen blev ødelagt.

Som Følge heraf er der af Politimesteren i Hads Herred m v under nærværende Sag ved Anklageskrift af 1 September 1924 rejst Tiltale mod Føreren af Ruteautomobilen X 581, Chauffør Oskar Emil Sørensen, Odder, for Overtrædelse af Lov om Færdsel af 1 Maj 1923 § 7 og L Nr 149 af 20 Marts 1918, jfr L Nr 271 6 Marts 1921 § 24, og er Tiltalte paastaaet idømt saavel Straf som Erstatning til Murermester Jensen efter dennes nærmere Opgørelse.

Tiltalte er født 21 Maj 1890 i Sejling og findes tidligere straffet:

- 1) ved Horsens Købstads Rets Dom af 5 August 1920 for Overtrædelse af L Nr 149 20 Marts 1918 §§ 22 og P V for Horsens Købstad § 33 idømt Bøde 50 Kr til Statskassen,
- 2) ved samme Rets Dom af 30 Oktober 1920 for Overtrædelse af P V for Horsens Købstad § 35 idømt Bøde 25 Kr til Politikassen,
- 3) for Poltimesteren i Aarhus d 19 Juli 1924 for Overtrædelse af L Nr 149 20 Marts 1918, jfr L 6 Maj 1921 § 22, vedtaget Bøde 30 Kr til Statskassen,
- 4) ved Hads Herreds Rets Dom 12 November 1924 for Overtrædelse af L Nr 149 20 Marts 1918, jfr L 6 Maj 1921 § 22 samt P V for Aarhus Købstad § 36 idømt Bøde ialt 60 Kr, nemlig 50 Kr til Statskassen og 10 Kr til Politikassen.
- 5) Inden Hads Herreds Ret den 24 Februar 1925 for Overtrædelse af Strfl § 101 vedtaget Bøde 300 Kr til Statskassen.

Tiltalte har paastaaet Frifindelse under Anbringende af, at han ved paagældende Leljighed, da han, der kom fra Fløjstrup, skulde svinge ud paa Hovedlandevejen ved Beder Kro, drejede ud i en kort Bue til højre, hvorved han som Følge af Vejforholdene maatte komme helt ud i Vejens Midte, ligesom det var Anmelderen, Murermester Jens Jensen, som Til-

talte i god Tid havde set komme kørende i rasende Fart, der paakørte Tiltaltes venstre Forskærm og Lygte.

Denne Tiltaltes Erklæring om, at han ikke kom over i sin venstre Side af Vejen ved Udsvingningen paa Hovedlandevejen, er støttet af Vidnet Husmand Svenning Jensen, Storenoer, der var Passager i Ruteautomobil og efter Sammenstødet steg ud ad Døren i Bilens venstre Side og derfra traadte ned i det venstre Hjulspor, som Slid har afmærket i Vejens Kørebane, hvoraf Vidnet slutter, at Rutebilen maa have været i Midten af Vejen med de venstre Hjul noget over Midten af Vejbanen i venstre Side. Vidnet har ligeledes forklaret, at han i god Tid saa Motorcyklisten komme kørende i Vejens Midte, samt at det var Vidnets Opfattelse, at Sammenstødet skyldes denne .

Anmelderen, oftnævnte Murermester Jensen, har forklaret, at han kørte i sin højre Side af Vejen, og at han, da han kom til det Sted, hvor Kørehastigheden er angivet til 20 km Fart, tog Benzinen fra, hvorfor hans Fart kun var ringe. Ruteautomobil kom pludselig til Syne og svingede helt over i sin venstre Side af Vejen, hvorfor Anmelderen foretog en Drejning til højre i Haab om at komme klar af Rutebilen, hvilket han dog ikke naaede, idet han forinden blev grebet af Bilens venstre Forskærm eller Lygte.

Restauratør Niels Carl Laursen, Rokballe Mølle, har som Vidne forklaret, at da han ved paagældende Lejlighed kom gaende ad Landevejen ca 10 M nord for Beder Kros Lade, kom Anmelderen kørende imod ham. Anmelderen kørte helt i sin højre Side af Vejen med normal Fart. Anmelderen hilste paa Vidnet ved at tage Haanden til Huen, da de passerede hinanden, og der var ikke Tale om, at Anmelderen af den Grund mistede Herredømmet over sin Cykel. Vidnet vendte sig derefter om og saa Rutebilen svinge ud paa Landevejen fra Fløjstrupvejen, og Vidnet kunde tydeligt se, at den kom over i sin venstre Side af Landevejen. De nærmere Omstændigheder ved selve Sammenstødet fik Vidnet ikke fat i.

Under Sagen har yderligere Vidnerne Kroejer N P Pedersen, Kommis E Petersen og Murer J G Gisselmann, alle af Beder, forklaret, at Tiltaltes Rutebil efter Sammenstødet var helt ovre i sin venstre Side af Vejen, ligesom Vidnet Gisselmann særlig har forklaret, at han saa Rutebilen svinge i stor Bue over i Vejens venstre Side, og at han bagefter nøje undersøgte baade Rutebilens og Motorcyklens Spor og derved konstaterede, at Rutebilens Forparti var helt i Vejens venstre Side, ligesom han saa Motorcyklens Spor ganske tydeligt langs hele det brolagte Stykke foran Kroen ca $\frac{3}{4}$ m fra det brolagte, altsaa i Cyklens højre Side af Vejen. I Henhold til det under Sagen oplyste finder Retten, at det, trods den af Husmand Svenning Jensen afgivne Forklaring maa anses for efter Omstændighederne tilstrækkeligt godtgjort, at Skylden for det passerede maa lægges paa Tiltalte alene som en Følge af de af ham foretagne Manøvrer, og vil Tiltalte herefter for Overtrædelse af de citerede Lovbestemmelser i Medfør af Færdselslovens § 22 og Motorlovens § 32 være at idømme i Bøde til Ning Herreds Politikasse 20 Kr og til Statskassen 100 Kr.

Under Sagen har Anmelderen derhos krævet følgende Erstatning:

Uarbejdsdygtighed i 166 Dage à 20 Kr.....	Kr 3320 00
Driftstab i samme Tid à 10 Kr.....	— 1660 00
Svie og Smerte	— 2000 00
Erstatning for varigt Mén.....	— 7000 00
Reparation af Motorcykel	— 565 17
Godtgørelse for ødelagt Tøj og Støvler.....	— 200 00
Lægeregninger og Attester	— 46 75
Udgifter til Kørsel	— 60 00

Ialt Kr 14 851 92

Beløbene er nærmere dokumenteret gennem Bilag. Angaaende Posten Driftstab 1660 Kr har Anmelderen forklaret, at han som Arbejdsgiver havde 5 Mand i Arbejde, der i det paagældende Tidsrum har arbejdet for ham, uden at han var i Stand til at kontrollere dem eller det af dem udførte Arbejde.

I Henhold til en under Sagen fremlagt Skrivelse fra Arbejderforsikringsraadet vilde Raadet, saafremt Tilfældet havde henhørt under Ulykkesforsikringsloven, have tillagt Anmelderen en Invaliditetserstatning beregnet efter en Invaliditetsgrad af 8 pCt. Det fremgaar endvidere af to under Sagen fremlagte Lægeerklæringer fra Overlægen paa Aarhus Amts Sygehus i Odder, at Anmelderen har ligget til Behandling paa Sygehuset fra 6 August til 27 September 1924, samt at Anmelderen ved Paakørslen paadrog sig et Brud af venstre Lægben samt fik et stort sønderrevet Bløddelssaar paa venstre Laar. Saavel Saaret som Bruddet er lægt og helet, men Saaret, der for en stor Del havde læderet Musklerne paa Laaret, har efterladt et bueformet ca 17 cm langt indtrukket Ar, og de beskadigede Muskler er for en Del gaaet til Grunde, saaledes at der er opstaaet en Svækkelse af Muskulaturen, der i alt væsenligt maa antages for blivende. Anmelderen har derhos oplyst, at hans gennemsnitlige Aarsindtægt har været mellem 5 og 6000 Kr, hvoraf han har maattet udrede Renter og Afdrag m v til et Beløb af henimod 3000 Kr.

Herefter finder Retten, at det af Anmelderen krævede Beløb: Erstatning for varigt Mén passende vil kunne fastsættes til 5000 Kr, hvorhos Kravet om Vederlag for Svie og Smerte bestemmes til 1000 Kr, saaledes at det Beløb, Tiltalte i Henhold til Motorlovens § 33 herefter vil være at dømme til at udrede Anmelderen her under Sagen ialt vil andrage 11 851 Kr 92 Øre, idet der intet findes at indvende mod de af Tiltalte iøvrigt fremsatte Krav. Tiltalte udreder derhos denne Sags Omkostninger.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag i 1 Instans ved Retten for Ning og Hasle m fl Herreder den 4 Maj 1925 afsagte Dom er paaanket saavel af Tiltalte som af Anklagemyndigheden.

Tiltalte findes rettelig tidligere straffet saaledes:

1. Ved Horsens Købstads Rets Dom af 5 August 1920 efter Lov Nr 149 af 20 Marts 1918 § 32, jfr § 22 og Politivedtægt for Horsens Købstad § 33 med en Bøde til Statskassen af 50 Kr. .
2. Ved samme Rets Dom af 30 Oktober s A efter nævnte Politivedtægt § 33 med en Bøde til Politikassen af 25 Kr.
3. Ifølge Forelæg af 19 Juli 1924 for Overtrædelse af Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, jfr Lov af 6 Maj 1921 § 22 med en Bøde til Statskassen af 30 Kr.
4. Ved Hads Herreds Rets Dom af 12 November 1924 efter Lov Nr 271 af 6 Maj 1921 § 24, jfr § 32 samt Politivedtægt for Aarhus Købstad § 36, jfr § 98 med Bøder til Statskassen af 50 Kr og til Politikassen af 10 Kr.
5. Ifølge Vedtagelse af 24 Februar 1925 inden samme Ret efter Straffelovens § 101 med en Bøde til Statskassen af 300 Kr.

Ved en efter Dommens Afsigelse foretaget Undersøgelse er det oplyst, at Ruteautomobilen, naar det i den mindst mulige Bue køres ind paa Hovedlandevejen, med venstre Forskærm naar frem til en Afstand af kun 20 cm fra det Punkt, hvor Sammenstødet skete. Brolægningen ud for dette Sted strækker sig fra Gæstgiveriets Facade til 1 m fra det første af de nævnte to Punkter i en Bredde af 7 m og i en Længde af ca 13 m henimod Rejsestalden, foran hvilken den indsnævres til godt 2 m. Murermester Jensen havde hele denne brolagte Strækning til sin Raadighed, og da Ruteautomobilen efter det oplyste kørte langsomt ind paa Landevejen, findes Murermester Jensen — der antagelig har kørt med ret stærk Fart — selv ved grov Uagtsomhed at have foranlediget Sammenstødet, medens der efter alt foreliggende ikke af Tiltalte ses at være udvist noget til Straf eller Erstatning forpligtende Forhold, hvorfor han vil være at frikende for Anklagemyndighedens Tiltale.

Sagens Omkostninger, hvorunder der vil være at tillægge den for Tiltalte beskikkede Forsvarer for Landsretten i Vederlag 60 Kr bliver at udrede af det Offenlige.

Nr 234/1925. Hestehandler **H Hansen** (Meyer)

m o d

Andelsselskabet **Thylands Hestesalgforening** (Møldrup),

betræffende et af Appellanten fremsat Krav paa Vederlag for Arbejde som Forretningsfører for den indstævnte Forening m v.

Færdig fra Trykkeriet den 15 December 1926.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 28.

Torsdag den 9 December.

Vestre Landsrets Dom af 13 Juni 1925: Sagsøgte, Hestehandler H Hansen, bør være ejendomsberettiget til den i hans Besiddelse værende Kontrabog Nr 885 med den danske Andelsbank for dens Paalydende med paaløbne og paaløbende Renter. Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Dommen er det rettelig antaget, at Appellanten har Krav paa Vederlag for sit i Aaret 1923 for den indstævnte Forening udførte Arbejde, og dette Vederlag findes i Forbindelse med hans Tilgodehavende fra tidligere Aar at kunne bestemmes til 19 500 Kroner. Deri maa som i Dommen antaget fradrages de to af ham i hans Regnskab til Udgift førte Poster 200 Kroner og 9950 Kroner, tilsammen 10 150 Kroner. Herefter vil der være at give Dom for Restbeløbet 9350 Kroner med Renter, imod at han til Indstævnte udleverer Kontrabog Nr 885 med den danske Andelsbank. Herved bemærkes, at der efter de tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger ikke kan antages at paahvile Appellanten Ansvar for, at det paa nævnte Bog indestaaende Beløb ikke er blevet hævet, inden Banken traadte i Likvidation. Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Andelsselsskabet Thylands Hestevalgsforening, bør imod Udlevering af Kontrabog Nr 885 med den danske Andelsbank til Appellanten, Hestehandler H Hansen, betale 9350 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 10 December 1924, til Betalingsker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte at udrøde inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Vinteren 1920—21 oprettedes under Navnet Thylands Hestesalgforening et Andelsselskab med det Formaal, som er udtrykt i Selskabets Love: »at afhænde Heste for Foreningens Medlemmer paa bedst mulig Maade, baade i Ind- og Udland, og derved søge at skaffe Medlemmerne den bedst mulige Pris for de Heste, de har til Salg«. I Lovene var fastsat Regler for den Fremgangsmaade, der skulde anvendes ved Salget af Medlemmernes Heste, derunder, at de ved Fremstillingen til Salg skulde vurderes, hvorefter Vurderingssummen var Prisen for Hestene; af Købesummen skulde tilbageholdes 10 pCt til Dækning af Forretningsomkostninger, og hvad der af de indeholdte Beløb blev tilbage, efter at alle Udgifter var dækket, skulde fordeles mellem Medlemmerne »i Forhold til Værdien af de eksporterede Dyr«, dog med Fradrag af »en passende mindre Sum« til Dannelse af et Reservefond. Lovene forudsatte, at der blev ansat en Forretningsfører, og hertil valgtes paa en Generalforsamling den 12 Marts 1921 Sagsøgte, Hestehandler H Hansen af Hørup. I den mellem ham og Foreningens Bestyrelse indgaaede Kontrakt, der godkendtes paa Generalforsamling, fandtes en Bestemmelse, der forsaavidt indeholdt en Lovændring, idet det bestemtes, at Forretningsføreren skulde være berettiget til at supplere Sendinger ved Indkøb af Heste hos Ikke-Medlemmer, og for saadanne Heste bestemtes Fradraget i Købesummen til 5 pCt af Vurderingssummen. Forretningsføreren Løn bestemtes til et fast aarligt Vederlag af 5000 Kr og desuden 10 Kr for hver Hest, der solgtes af Foreningen, hvilket ansloges til at kunne give en Indtægt af 1000 Kr aarlig. Allerede det første Aar solgtes der af Heste, der tilhørte Medlemmer, 103, medens der derimod af Heste, tilhørende Ikke-Medlemmer, solgtes 308; derved blev Forretningsføreren Løn 9110 Kr, men dette Forhold havde ogsaa til Følge, at der af de tilbageholdte 10 pCt af Vurderingssummerne for Medlemmernes Heste kunde tilbagebetales de 9 pCt, idet de 5 pCt, der var tilbageholdt i Købesummen for Ikke-Medlemmers Heste omtrent foreslog til Afholdelse af baade Forretningsføreren Løn og det meste af de øvrige Driftsudgifter, derunder Forrentning af en Kapital paa 50 000 Kr, som Sagsøgte havde stillet til Foreningens Disposition mod en Rente af 6 pCt aarlig. Paa et Bestyrelsesmøde den 16 Februar 1922 gik Sagsøgte i Betragtning af, at hans Arbejde det foregaaende Aar i Forhold til Indtægten havde været forholdsvis mindre end forudsat, ind paa, at Lønnen for 1922 fastsattes til 10 Kr for hver Hest, der solgtes, samt 1 pCt af Salgssummen for de 300 første Heste, der solgtes gennem Foreningen og $\frac{1}{2}$ pCt af Salgssummen for de øvrige, medens den faste Aarsløn bortfaldt. I dette Aar, hvor Hestepriiserne var faldende, fremstilledes der af Medlemmer kun 34 Heste til Salg, medens der afhændedes 111 Heste, der var indkøbt hos Ikke-Medlemmer; Fradraget var for Medlemmer bleven nedsat til 5 pCt. I Slutningen af Aaret 1922, hvor Hestehandlen var gaaet istaa, viste der sig Udsigt til, at en Udførsel af Heste til Czekoslovakiet kunde blive lønnende; Sagsøgte foreslog da Bestyrelsen at gøre et Forsøg i den Retning, men Bestyrelsen var betænkelig ved den dermed forbundne Risiko og turde ikke vove mere derpaa end Reservefonden, der — iøvrigt væsentligst derved, at Indstævnte havde nedsat Renten af det Foreningen

ydede Driftslaan med 1 pCt — udgjorde lidt over 1500 Kr. Indstævnte tilbød da at overtage ethvert Tab ved Handlen med Czekoslovakiet udover, hvad Reservefonden kunde dække. Overensstemmende hermed vedtoges det paa et Bestyrelsesmøde den 20 Januar 1923 »at optage Tanken om ovennævnte Hesteeksport til Realisation, hvis der kan faas Sikkerhed for, at et eventuelt Tab for Hestesalgforeningen kan forventes dækket, udover hvad Foreningens Reservefond udgør.« Under disse Forhandlinger havde der ogsaa været Spørgsmaal om, hvilken Løn Sagsøgte frentidig skulde oppebære, men Afgørelsen heraf opsattes til senere og der blev ingen Bestemmelse taget desangaaende. Under den derefter paabegyndte og gennem hele Aaret 1923 fortsatte Eksport af Heste til Czekoslovakiet ændredes den tidligere Forretningsgang, og Sagsøgte tilsidesatte som Forretningsfører paa de fleste Punkter de i Foreningens Love foreskrevne Regler med Hensyn til Salg af Medlemmernes Heste; der blev saaledes ikke foretaget Vurderinger, ligesom Fradraget af Procenter til Salgsomkostninger ophørte, hvad der ogsaa var Tilfældet forsaavidt angik Køb af Ikke-Medlemmers Heste til Videreforhandling. Medens Opkøb af saadanne tidligere væsenligst havde fundet Sted i Thy og Omegn, indkøbtes nu saadanne Heste, der egnede sig for Kundekredsen i Czekoslovakiet overalt, hvor de kunde findes; de allerfærreste Heste solgtes af Medlemmer, og Formaalet blev ikke saameget at skaffe disse den højest mulige Pris for deres Heste, som snarere ved Indkøb til lavest mulige Priser og Salg i Czekoslovakiet til højst mulig Pris at opnaa en Fortjeneste ved Hestehandlen og indtjene et muligt Overskud til Foreningen. Ialt købtes og solgtes i 1923: 564 Heste; de første 136 købte Indstævnte kontant, deraf en Del af en Hestehandler Mølbjerg; men da Indstævnte efterhaanden fik større Tilgodehavender udestaaende hos Køberne i Udlandet og, som nævnt, personlig havde Risikoen for eventuelle Tab ved Handlen, traf han Overenskomst med Mølbjerg om, at denne for de Heste, han fremskaffede, ikke skulde have kontant Betaling, men istedetfor sammen med Indstævnte indkøbe Heste for Foreningen mod at erholde Halvdelen af det Nettoudbytte, som samtlige Omsætninger af de Heste, der derefter indkøbtes i et Antal af 428, maatte indbringe. Mellem Foreningens Medlemmer var der imidlertid opstaaet nogen Misfornøjelse med den Maade, Sagsøgte ledede dens Virksomhed paa, og da Misfornøjelsen kom til Orde paa et Bestyrelsesmøde i August Maaned 1923, opsagde Indstævnte — der herved forekom en Opsigelse fra Bestyrelsens Side — sin Stilling til Fratrædelse med Aarets Udgang, indtil hvilket Tidspunkt han fortsatte sin Virksomhed paa samme Maade som hidtil. Ved sin Fratrædelse aflagde han Regnskab for det forløbne Aar, hvorefter der var et Overskud af 14 287 Kr 81 Øre. Mod dette rejste Bestyrelsen Indvending med Hensyn til 3 Poster, nemlig 200 Kr, som Sagsøgte havde beregnet i Honorar for Regnskabsføringen, 875 Kr, der udgjorde Udgifterne ved en af Mølbjerg foretaget Rejse til Prag, og endelig og navnlig mod Anerkendelse af et Beløb paa 9950 Kr, der udgjorde den Mølbjerg tilkommende Del af Fortjenesten paa de 428 Heste, som Sagsøgte havde købt i Forening med Mølbjerg paa de ovenomtalte Vilkaar. Sagsøgte, der mente sig berettiget til at lade Foreningen afholde nævnte Udgifter, og som nu ogsaa

rejste Spørgsmaal om den ham tilkommende Løn for det forløbne Aar, nægtede paa sin Side at udlevere en Foreningen tilhørende Kontrabog med den danske Andelsbank, hvorpaa indestod lidt over 9200 Kr, som han vilde beholde til Sikkerhed for dels et Resttilgodehavende fra tidligere Aar, stort 2987 Kr 83 Øre, dels den ikke fastsatte Løn for Aaret 1923. Da Enighed ikke kunde opnaas, har derefter Sagsøgerne, Andelsforeningen Thylands Hestesalgforening — der erkender, at Sagsøgte har det nys-anførte Tilgodehavende fra forrige Aar, og som vil anerkende, at han har Krav paa en Løn for 1923, som de vil sætte til 9253 Kr, beregnet efter Reglerne for 1922 — under nærværende Sag søgt Sagsøgte og nedlagt Paastand om, at han tilpligtes at udlevere ovennævnte Kontrabog Nr 885 med den danske Andelsbank, hvorpaa indestaar 9200 Kr 68 Øre, samt at betale det Beløb, hvormed hans Tilsvær efter deres Beregning yderligere overstiger, hvad han har tilgode hos Foreningen, nemlig 385 Kr 17 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 19 November 1924, indtil Betaling sker, Sagsøgte, der har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale, har nedlagt Paastand om, at disse tilpligtes at betale ham mod Udlevering af føromtalt Kontrabog Nr 885 et Beløb af 11068 Kr 68 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 10 December 1924, indtil Betaling sker, samt at meddele ham simpel Transport paa et Beløb af 7834 Kr — der udgør den samlede Sum af tre hos Debitorer i Czekoslovakiet, nemlig Hestehandlerne Reicardt, Wartee og Stappech, udestaaende Fordringer — med paaløbne Renter. Sagsøgerne har heroverfor nedlagt Paastand principalt om Frifindelse, subsidiært om, at de, forsaavidt de af Sagsøgte fordrede Beløb helt eller delvis maatte blive tilkendt ham, kendes berettigede til at vederlægge ham med den oftomtalt Kontrabog til paalydende Værdi uden Hensyn til, at Beløbet ikke kan erholdes udbetalt i Banken, samt om, at den Sagsøgte for Aaret 1923 tilkommende Løn fastsættes ved Rettens Skøn.

Medens Sagsøgernes Standpunkt saaledes er det, at det regnskabs-mæssige Overskud for Aaret 1923, der af begge Parter, naar bortses fra de tre omstridte Poster, er opgjort til 14287 Kr 81 Øre, bør forøges med nævnte Posters Beløb, tilsammen 11025 Kr til 25312 Kr 81 Øre, og at Sagsøgtes Tilsvær efter Fradrag af, hvad Foreningen endnu skylder ham, udgør 9638 Kr 17 Øre foruden det i hans Besiddelse værende, paa Kontrabog Nr 885 indestaaende Beløb, 9200 Kr 68 Øre, men at de vil indrømme ham en Løn for Aaret 1923 af 9253 Kr eller et Beløb efter Rettens Skøn, er Sagsøgtes Standpunkt det, at Sagsøgerne er pligtige at anerkende de afholdte Udgiftsposter paa henholdsvis 200 Kr, 875 Kr og 9950 Kr, samt at han foruden at dækkes for sit omtvistede ældre Tilgodehavende paa 2987 Kr 83 Øre kan gøre Krav paa en Løn for 1923, som han mener passende kan udgøre, hvad Foreningen ejer af Aktiver, nemlig foruden den Kontrabog, han er i Besiddelse af, dels en Indlaans-bog, hvorpaa Reservefonden, 1628 Kr 73 Øre, indestaar med Renter, dels de tre udestaaende Fordringer paa tilsammen 7834 Kr, hvorved hans Løn vilde blive ialt 15914 Kr 85 Øre, forudsat, at Fordringerne og Bank-bøgerne havde deres paalydende Værdi.

Hvad nu først angaar den bestridte Regnskabspost paa 200 Kr, der udgør Honorar til en Regnskabsfører, maa der gives Sagsøgerne Med-

hold, naar de har henvist til, at det i den mellem Foreningen og Indstævnte indgaaede Kontrakt udtrykkelig var fastsat, at det paahvilede ham at føre Regnskabet; og den Omstændighed, at dette er blevet væsentlig besværligere, end forudsat ved Kontraktens Indgaaelse, og at denne Kontrakt paa adskillige andre Punkter fra begge Sider ikke er overholdt, findes ikke tilstrækkeligt at hjemle Afholdelsen af denne Udgift, der derfor maa paahvile Sagsøgte.

Til Støtte for deres Nægtelse af at anerkende Udgiften paa 875 Kr ved Hestehandler Mølbjergs Rejse til Prag, har Sagsøgerne gjort gældende, at denne Udgift er foranlediget ved, at Indstævnte, som ovenfor omtalt, indgik et Slags Kompagniskab med Mølbjerg, og da de maa anse Forholdet mellem Indstævnte og denne som Foreningen uvedkommende, kan de ikke erkende Foreningen pligtig at afholde nogen af nævnte Kompagniskab opstaaet Bekostning. Efter de foreliggende Oplysninger maa det imidlertid antages, at Mølbjergs Nærværelse i Prag har været nødvendig, for at et Foreningen tilkommende Tilgodehavende kunde erholdes betalt, og da denne Udgift saaledes ogsaa bortset fra, om Foreningen iøvrigt skal hæfte for de af Kompagniskabet flydende Udgifter, maa anses afholdt som et nødvendigt Led i den af Bestyrelsen anerkendte Forretningsførelse, som medførte, at der i større Omfang maatte gives Kredit, kan Sagsøgerne ikke anses berettigede til at forlange nævnte 875 Kr tillagt det regnskabsmæssige Overskud.

Med Hensyn til den tredie Post, 9950 Kr, der er udbetalt til Mølbjerg som dennes Andel i Overskudet ved Salget af de 428 Heste, som Sagsøgte har købt og solgt i Forening med Mølbjerg, har Sagsøgte som Hjemmel til at føre dette Beløb paa Foreningens Regning anført, at det mellem ham og Foreningens Formand var en Aftale, at han skulde handle som for sig selv; han har endvidere hævdet, at han gik ud fra, at Formanden var vidende om det mellem ham og Mølbjerg truffe Arrangement, der i Virkeligheden var i Foreningens Interesse, idet der derved opnaaedes lavere Indkøbspriser for Hestene med Udsigt til større Avance ved Salget i Czekoslovakiet. Endvidere har han gjort gældende, at Foreningen i hvert Fald efter Bestyrelsesmødet i August 1923 ved ikke paa dette at nedlægge Indsigelse mod den anvendte Forretningsgang maa anses stiltiende at have sanktioneret denne; endelig har Sagsøgte henpeget paa, at da han alene havde al Risikoen ved Handlen og det var hans egne Penge, der benyttedes som Driftskapital, maatte det være ham overladt at træffe den Ordning, som han ansaa for den fordelagtigste, saa at det vilde være urimeligt, om Udfaldet af hele Forretningen skulde blive den, at Foreningen ved Hjælp af hans Kapital og hans Arbejde opnaaede en Fortjeneste paa over 25 000 Kr eller mere end 50 pCt af hans Kapital, medens han — naar hans Løn ikke beregnedes til mere end de 9253 Kr, som Sagsøgerne vil indrømme ham — skulde gaa ud af Foretagendet med et positivt Tab.

Mod Formandens Benægtelse har Indstævnte nu ikke godtgjort, hverken at der er indrømmet ham Beføjelse til at »handle som for sig selv« eller at Formanden eller Bestyrelsen har været vidende om det med Mølbjerg indgaaede Kompagniskab, hvorfor der ej heller af deres Tausched paa dette Punkt ved Mødet i August 1923 kan udledes nogen stil-

tiende Anerkendelse fra Foreningens Side af dette Kompagniskab med den Virkning, at Indstævnte herefter var beføjet til at overlade Mølbjerg Halvdelen af Fortjenesten ved de i Forening med ham indkøbte eller solgte Heste. Heller ikke kunde den Omstændighed, at der ved den saaledes anvendte Fremgangsmaade blev opnaaet større Overskud, end hvis Indstævnte vedblivende — som han var berettiget til — havde indkøbt Hestene kontant for højere Priser hos Mølbjerg, fritage ham for at indhente Bestyrelsens Samtykke til Indgaaelse af Kompagniskabet, hvis han vilde undgaa selv at hæfte for Betalingen til Mølbjerg. Han kan derfor ikke belaste Foreningen med den paagældende Udgift, og de 9950 Kr maa herefter regnes Sagsøgerne tilgode.

Derimod bliver der ved Fastsættelsen af det Beløb, der kan tilkomme Sagsøgte i Løn for Aaret 1923, at tage Hensyn dels til det af ham anførte angaaende Forholdet mellem Risiko, Arbejde og Tab, dels til, at det Overskud paa over 24000 Kr, der herefter fremkommer, kun er tilvejebragt ved, at Sagsøgte af sin egen Løn skal udrede 9950 Kr til Medhjælperen. Der maa derfor gives Sagsøgte Medhold i, at det Beløb paa 9253 Kr, som Sagsøgerne vil godskrive ham som Løn, er uforholdsmæssig lille, navnlig naar henses til, hvad der ved Kontraktens Indgaaelse tilsikredes ham for en Virksomhed, hvormed hverken var forbundet et tilnærmelsesvis saa stort Arbejde eller Risiko af nogensomhelst Art. Naar alle Forhold tages i Betragtning, findes en Løn af ca 18000 Kr, hvoraf der gennem Regnskabet allerede er godskrevet Sagsøgte 9950 Kr og 200 Kr, at maatte anses for passende, men under Hensyn til, at Sagsøgte selv ved Nægtelsen af at udlevere Kontrabogen med Andelsbanken har afskaaret Sagsøgerne fra rettidig at hæve dette Beløb, findes det rimeligt, at Sagsøgtes Fordring paa Sagsøgerne udlignes ved, at han til Fyldestgørelse af ethvert Krav, han herefter har paa de Sagsøgte, overtager Kontrabogen, og at der ikke tillægges ham Renter af det ham saaledes tilkendte. De udestaaende Fordringer og Reservefonden forbliver saaledes Sagsøgernes.

Som Følge af det anførte vil Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale, medens disse maa taale, at han kendes ejendomsberettiget til den oftnævnte Kontrabog, men derefter ogsaa være fritaget for yderligere Krav, selv om det maatte vise sig, at det paa Bogen indestaaende Beløb ikke fuldtud skulde blive ham udbetalt.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Fredag den 10 December.

Nr 267/1926.

Rigsadvokaten
mod

Mathias Andreas Mathiasen (Harboe),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vestre Landsrets Dom af 8 September 1926: Tiltalte Mathias Andreas Mathiasen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Ørum, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

Efter det under Sagen oplyste maa det anses bevist, at Tiltalte i Januar 1923 har forført Pigen Meta Marie Vilhelmsen til Utugt og derefter gentagne Gange har haft Samleje med hende indtil hendes fyldte 16de Aar. Herefter maa det billiges, at Tiltalte er anset efter Straffelovens § 174, og da Straffen findes passende, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Mathias Andreas Mathiasen til Højesteretssagfører Harboe 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Mathias Andreas Mathiasen ved tredie jyske Statsadvokatur's Anklageskrift af 23 Juni 1926 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 174 for en Søndag Eftermiddag i Januar Maaned 1923 paa sin Bopæl i Skovlund at have forført Meta Marie Vilhelmsen, der er født den 17 December 1907, til Utugt, og derefter mange Gange at have plejet legemlig Omgang med hende.

Tiltalte er født den 16 April 1891 og er tidligere anset ved Bølling-Nørre Herreders Ekstrarets Dom af 30 December 1913 efter Straffelovens § 229 Nr 3 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, hvilken Straf ved kgl Resolution af 16 Januar 1914 blev betingelsesvis formildet til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og endelig eftergivet ved kgl Ordre af 2 April 1919, og ved Vestre Landsrets Dom af 5 Januar 1920 efter Straffelovens § 203 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 8 Dage.

Ved Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes Tilstaelse, maa det an-

ses tilstrækkelig godtgjort, at han, der er gift med en Søster til Metas Moder, har gjort sig skyldig i det i Anklageskriftet ommeldte Forhold, saaledes at Tiltalte jævnlig har haft Samleje med Pigen indtil Marts Maaned 1925, snart med faa Dages Mellemrum, snart med et Mellemrum af 14 Dage til 3 Uger, og paany i Slutningen af Juli Maaned s A har plejet legemlig Omgang med hende tre Gange. Efter Metas Forklaring har hun saavel første Gang som flere Gange senere modsat sig Tiltaltes Behandling, men mod hans Benægtelse kan det ikke anses godtgjort, at hun ved de paagældende Lejligheder har udvist en Adfærd, der af Tiltalte kunde opfattes som alvorlig Modstand mod hans Handlinger.

Idet en af Tiltalte afgiven Forklaring om, at Meta før det første Samleje overfor ham selv skulde have indrømmet, at hun da tidligere havde haft Samleje, maa forkastes, og der saaledes maa gaas ud fra, at Pigen af Tiltalte er blevet forført, vil han være at anse efter Straffelovens § 174 med en Straf, der findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder det nedenfor anførte Vederlag.

Nr 309/1925. Gaardejer, Sognefoged **N Petersen** (Steglich-Petersen)

mod

Horns Herreds Foderstofforening i Likvidation (Møldrup).

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at deltage i den indstævnte Forenings Underskud.

Østre Landsrets Dom af 29 Oktober 1925: Sagsøgte, Gaardejer, Sognefoged N Petersen, Sønderby, bør til Sagsøgerne, Horns Herreds Foderstofforening i Likvidation, Frederikssund, betale 1400 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 13 Maj 1925, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 175 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det under Sagen oplyste maa der gaas ud fra, at der hverken skriftlig eller mundtlig er truffet Aftale om, at Appellanten skulde indtræde som Medlem af den indstævnte Forening. Da der ej heller iøvrigt er oplyst noget Forhold fra Appellantens Side, som med Bestemthed peger hen paa, at der har eksisteret et saadant Medlemsforhold, maa der gives Appellanten Medhold i, at han ikke kan betragtes som havende været Medlem. Det be-

mærkes herved, at der ikke kan tillægges den Omstændighed, at Appellanten i ca 3½ Aar har købt Varer hos Foreningen, afgørende Betydning, saa meget mindre som det maa antages, at Appellanten, da han begyndte at handle med Foreningen, paa Forespørgsel har faaet det Svar fra Foreningens Bestyrer, at han kunde købe Varer hos Foreningen uden at blive Medlem. I Henhold til det Anførte vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Gaardejer, Sognefoged N Petersen, bør for Tiltale af Indstævnte, Horns Herreds Foderstofforening i Likvidation, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner, inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende:

I Tiden fra Slutningen af April 1919 til den 15 November 1922 købte Sagsøgte, Gaardejer, Sognefoged N Petersen, der siden 1915 har været Ejer af en ca 52 Tdr Land stor Gaard i Sønderby, hvorpaa der holdtes en Besætning af 7—9 Malkekøer, regelmæssigt Foderstoffer i Horns Herreds Foderstofforening, Frederikssund, til Brug paa Ejendommen. Ifølge den for Sagsøgte førte Konto i Foreningens saakaldte »Medlemsbog« udgjorde Prisen for samtlige til Sagsøgte udleverede Varer 3713 Kr 85 Øre, hvilket Beløb er betalt af Sagsøgte.

Efter at der i Efteraaret 1922 var konstateret et betydeligt Underskud i Foreningen, blev det paa en den 29 Juni 1923 afholdt Generalforsamling, hvortil Sagsøgte var indbudt, uden at han imidlertid gav Møde, enstemmig besluttet at lade Foreningen træde i Likvidation og at dække Underskudet, der ansattes til 300 000 Kr, ved foreløbig at lade Medlemmerne indbetale 200 Kr pr indmeldt, eventuelt indmeldelsespligtig Ko. I Henhold hertil og under Anbringende af, at Sagsøgte er Medlem af Foreningen og som Følge heraf overensstemmende med Vedtægterne for Foreningen er pligtig til at deltage i Underskudet i Forhold til Koantallet paa hans Ejendom, afkrævede Bestyrelsen for den likviderende Forening, idet Koantallet paa Sagsøgtes Ejendom ansattes til 8 Stkr, i Efteraaret 1923 Sagsøgte 1600 Kr med Tilføjende, at der, saafremt Indbetaling ikke fandt Sted senest den 1 November 1923, vilde blive forlangt 7 pCt p a i Renter. Sagsøgte nægtede imidlertid at indbetale Beløbet.

Under nærværende ved Retten for Frederikssund Købstad m v

forberedte Sag har Sagsøgerne, ovennævnte Forening i Likvidation, ifølge deres endelige Paastand paastaet Sagsøgte dømt til Betaling af 1400 Kr med Renter heraf 7 pCt p a fra den 1 November 1923. Den stedfundne Nedsættelse af det oprindelig krævede Beløb fremkommer derved, at Sagsøgerne under Domsforhandlingen har erklæret ikke at ville fastholde, at Antallet af den indmeldelsespligtige Kobesætning for Sagsøgtes Vedkommende har udgjort mere end 7 Stkr. Sagsøgerne, der har forbeholdt sig yderligere Krav paa Sagsøgte i Henhold til det Foreningens Medlemmer paahvilende solidariske Ansvar, har derhos erklæret, at et muligt overskydende Beløb vil blive tilbagebetalt i samme Forhold, hvori Indbetaling sker.

Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet han gør gældende, at han ikke har været Medlem af Foreningen. Han har derhos anført, at det, selv om et Medlemsforhold for hans Vedkommende maa antages at bestaa, ikke kan paahvile ham at deltage i Betalingen af det foreliggende Underskud, som efter hans Anbringende udelukkende skyldes Fejl og Forsømmelse fra Foreningens Bestyrelses Side, og at Ansvar overfor ham i al Fald først kan gøres gældende, saafremt det maatte vise sig, at Bestyrelsens Medlemmer ikke kan fyldestgøre Kravene.

I de for Foreningen gældende Vedtægter af 13 Januar 1906 findes bl a følgende Bestemmelser:

»§ 1. Ethvert Medlem er ved sit Navns Underskrift, uden anden Erklæring derom fra dets Side, undergivet Foreningens Vedtægter, som de nu eller senere paa lovlig Maade maatte blive forandrede.

§ 2. Foreningen indmeldes som Lokalforening i »Østifternes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer« og forpligter sig i Henhold til sammes Vedtægter.

§ 3. Lokalforeningens Medlemmer er solidarisk ansvarlige for Opfyldelsen af indgaaede Forpligtelser, saavel for Modtagelse af indkøbte Varer som for Betaling af samme.

§ 4. Indkøb udover eget Forbrug kan kun ske med Bestyrelsens, eventuelt Generalforsamlingens Samtykke — — —.

Ifølge § 2 i Vedtægter af 7 Juli 1919 for »Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer« opgives ved Indmeldelse i Lokalforeningerne det Antal Malkekøer, som almindelig forefindes paa vedkommende Landbrugers Ejendom, og ifølge samme Vedtægters § 4 er det Kvantum Foderstoffer, de enkelte Medlemmer i en Lokalforening, der overfor Foreningen er forpligtede til at tage hele deres Forbrug af Foderstoffer gennem Lokalforeningen, mindst skal aftage aarligt, fastsat pr Ko. I de sidstnævnte Vedtægters § 17 fastsættes det dernæst, at Lokalforeningens enkelte Medlemmer hæfter solidarisk for Lokalforeningens Forpligtelser.

Sagsøgte har som Part forklaret, at han kom i Forbindelse med Foreningen, medens denne havde Statslager af Korn, og at han, inden han begyndte at aftage Foderstoffer hos Foreningen, spurgte dennes daværende Bestyrer Mansa, om han kunde købe Varer hos Foreningen uden at blive Medlem, idet han ikke ønskede at være Medlem. Efter Sagsøgtes Fremstilling svarede Bestyreren hertil, at man i Foreningen var glad for den Handel, man kunde faa, uden Hensyn til, om den, med hvem man handlede, var Medlem eller ikke. Bestyrer Mansa har som Vidne forkla-

ret, at han ikke erindrer, men ej heller tør benægte at have udtalt sig som anført.

Der findes nu at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at Sagsøgte ved i det ovennævnte Tidsrum regelmæssigt at købe Varer af Foreningen, der ikke har haft Næringsbevis, maa betragtes som værende indtraadt som Medlem af denne, idet Sagsøgte maa antages at være kendt med Foreningens Karakter og dens Mangel paa Berettigelse til at sælge til andre end dens Medlemmer, og burde forstaa, at Foreningens Bestyrer ikke var berettiget til med bindende Virkning for Foreningen at fritage Sagsøgte for det af Samhandlen flydende Medlemsforhold, samt idet den Omstændighed, at skriftlig Indmeldelse ikke har fundet Sted, ikke findes at kunne tillægges Betydning.

Da Foreningens Medlemmer ifølge den foranciterede § 3 i Foreningens Vedtægter er solidarisk ansvarlige for Opfyldelse af Foreningens Forpligtelser, maa Sagsøgte være pligtig at tilsvare en Andel af Foreningens Underskud. Som Følge heraf, og da Sagsøgte ikke mod Sagsøgernes Benægtelse har godtgjort, at Foreningens Bestyrelse har udvist noget Forhold, der kan fritage ham for det anførte Ansvar, samt da der ikke af Sagsøgte er gjort Indsigelse mod, at den stedfundne Fordeling. 200 Kr pr Ko, for Sagsøgtes Vedkommende 7 Køer, er rimelig, vil Sagsøgernes Paastand være at tage til Følge, dog at der kun vil være at tillægges Sagsøgerne Renter 5 pC p a og først fra Stævningens Dato den 13 Maj 1925.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde tilsvare Sagsøgerne med 175 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 282/1926 (**Rigsadvokaten** mod **Ole Peder Kristian Olsen**) blev Tiltalte for Tyveri anset i Medfør af Straffelovens § 228, jfr § 52, og § 229 IV med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

T i r s d a g d e n 1 4 D e c e m b e r .

Nr 351/1925. Gaardejer **Søren Sørensen** (Overretssagfører Heil-
sen)

m o d

Gaardejer **Jens Holmfred** (Ahnfelt-Rønne),

betræffende et Mellemværende mellem Parterne angaaende et Sogne-
raadsregnskab.

Vestre Landsrets Dom af 18 November 1925: Sagsøgte, Gaardejer Jens Holmfred, bør til Sagsøgeren, Gaardejer Søren Sørensen, betale 3027 Kr 96 Øre tillige med Renter deraf 5 pCt p a fra den 8 Juli 1925, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 150 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Af Proceduren og Sagens Oplysninger fremgaar, at alle de 8 Opgørelser er blevet udarbejdet af Parterne i Forening, og at Indstævnte i al Fald fra den 28 August 1923 har ligget inde med de 6 første Opgørelser.

Efter de foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at det er med Rette, at Indstævnte er blevet debiteret for de 4000 Kroner. Indstævnte har derhos ikke anført noget af Betydning til Støtte for sit Anbringende om, at der for Skatter og Skatterestancer for Aarene 1920—21 og 1921—22 skulde være debiteret ham 1058 Kroner 54 Øre for meget. Herefter vil Indstævnte være at dømme til at betale Appellanten hele det paastævnte Beløb med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Gaardejer Jens Holmfred, bør til Appellanten, Gaardejer Søren Sørensen, betale 8086 Kroner 50 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 8 Juli 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1921 blev Sagsøgeren, Gaardejer Søren Sørensen af Staarup, og Sagsøgte, Gaardejer Jens Holmfred af Dommerby, valgt til Medlemmer af Sogneraadet for Højslev-Dommerby-Lundø Kommune for den fireaarige Periode, der udløb den 1 April 1925. Sagsøgte fungerede som Formand for Sogneraadet i eet Aar, men blev derpaa afløst af Sagsøgeren, der tillige var Sogneraadets Kasserer, og som herefter forbandt begge disse Poster. Saa længe Sagsøgte, der først udtraadte ved Valgperiodens Udløb, var Medlem af Sogneraadet, modtog han Indtægter og afholdt Udgifter vedrørende Dommerby Sogn og havde saaledes til Stadighed et Regnskabsmellemværende med Sagsøgeren. Denne foretog i Tiden

fra den 24 August 1921 til den 22 April 1925 otte Gange Opgørelser over dette Mellemværende, hvilke han foreviste for og gennemgik med Sagsøgte, og da de tre sidste Opgørelser udviste et ret betydeligt Tilgodehavende for Kommunen hos Sagsøgte, afgav denne paa Sagsøgerens Forlangende i Overensstemmelse med vedkommende Opgørelsens Resultat skriftlige Anerkendelser for sin Gæld, der ifølge den afsluttende Opgørelse beløb sig til 7792 Kr 43 Øre. Herved har Sagsøgte dog, hvad der anerkendes af Sagsøgeren, ikke afskaaret sig fra at forlange Fejl i Opgørelsen berigtiget, og da han har ment at kunne paapege saadanne Fejl, hvorved han er blevet forfordelt, har der udsundet sig en Retstvist mellem Parterne, idet Sagsøgeren fastholder Opgørelsens Rigtighed. Sagsøgeren har derfor under nærværende Sag søgt Sagsøgte til at betale den af ham skriftlig anerkendte Gæld af 7792 Kr 43 Øre med Tillæg af 294 Kr 7 Øre, der ved en Forglemmelse ikke er blevet debiteret Sagsøgte, eller ialt 8086 Kr 50 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 8 Juli 1925, indtil Betaling sker.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet mod Betaling af 3028 Kr 16 Øre, heri indbefattet det ovennævnte Beløb af 294 Kr 7 Øre, som han erkender at skyldte.

Sagsøgte har som Part forklaret, at Grunden til, at han som nævnt efter et Aars Forløb traadte tilbage som Sogneraadsformand, var den, at han var ganske ukyndig i Regnskabsvæsen, hvilket han iøvrigt straks havde gjort opmærksom paa for derved at søge at afværge sit Valg til Formand. Han var derfor ifølge sit videre Anbringende ude af Stand til selv at affatte en Opgørelse over sit Mellemværende med Kommunen, men stolede fuldstændig paa de Opgørelser, som Sagsøgeren foretog, og først efter at det ifølge de seneste Opgørelser havde vist sig, at Kommunen havde et betydeligt Tilgodehavende hos ham, vil han have fattet Mistanke om, at Opgørelserne var urigtige, uden at han dog den Gang var i Stand til at paavise nogen Fejl. Han gør nu gældende, at han paa Opgørelse Nr 3 af 8 Maj 1922 med Urette er debiteret for 4000 Kr, idet han ikke, saaledes som af Sagsøgeren paastaet, har modtaget dette Beløb af Sagsøgeren til Bestridelse af Udgifterne vedrørende Dommerby Sogn, og endvidere anfører han, at et Beløb af 6066 Kr 54 Øre, som han har modtaget i Skatter og Skatterestancer for Aarene 1920/21 og 1921/22 af en Sognefoged, paa Opgørelse Nr 1 af 24 August 1921 er debiteret ham med 3835 Kr 16 Øre og paa Opgørelse Nr 4 af 31 August 1922 med 3287 Kr 92 Øre eller med 1058 Kr 54 for meget, saaledes at der i det af Sagsøgeren indsogte Beløb skal fragaa ialt 5058 Kr 54 Øre.

Af den af Sagsøgeren afgivne Partsforklaring fremgaar, at han ikke har taget Kvittering for det til Sagsøgte udbetalte Beløb af 4000 Kr, at han ikke kan erindre, hvortil Beløbet er anvendt, at dette heller ikke kan ses af Regnskabet, idet der ikke er ført Kassebog, samt at der ikke kan gives Oplysning om, hvorvidt der paa Kommunens Regnskab findes et Deficit svarende til det indsogte Beløb. Under disse Omstændigheder kan det ikke anses bevist, at Sagsøgte er forpligtet overfor den fornævnte Kommune i videre Omfang end af ham selv under nærværende Sag anerkendt, og han vil derfor i Overensstemmelse med sin derom nedlagte

Paastand være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale mod Betaling af 3027 Kr 96 Øre med Renter som paastaaet.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale Sagsøgte med 150 Kr.

Nr 246/1926.

Rigsadvokaten

m o d

Vilhelm Nimb (Martensen-Larsen),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 83 af 1 April 1925 § 17, jfr § 20.

Københavns Byrets Dom af 8 Februar 1926: Huslejemægler Vilhelm Nimb bør for Tiltale af det Offenlige i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offenlige.

Østre Landsrets Dom af 21 Maj 1926: Tiltalte, Huslejemægler Vilhelm Nimb, bør til Københavns Kommunes Kasse bøde 100 Kr og betale Sagens Omkostninger ved begge Retter, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Fru M Malling-Hauschultz, 40 Kr. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage efter denne Doms Afsigelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af Tiltalte.

Bestemmelsen i Lov Nr 83 af 1 April 1925 § 1, 2 Stk, maa saavel efter sit Indhold som efter det om Formaalet med Bestemmelsen oplyste antages ikke at have Reglen i Lovens § 17 for Øje. Det bemærkes herved, at de i § 17 givne Forskrifter om erhvervs-mæssig Virksomhed ved Udlejning af Lejligheder eller Forretningslokaler ingen Forbindelse har med Bestræbelserne for at regulere Huslejens Størrelse eller Forholdet mellem Ejere og Lejere i det Hele.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde vil denne Dom være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Vilhelm Nimb til Højesteretssagfører Martensen-Larsen 80 Kroner.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Huslejemægler Vilhelm Nimb tiltales under denne Sag ved Københavns Politis Anklageskrift af 12 Januar 1926 til Straf efter Lov Nr 83 af 1 April 1925 § 20, jfr § 17, for som Mellemand at have drevet erhvervsmæssig Virksomhed ved Udlejning af Lejligheder, skønt han ikke har Autorisation dertil.

Tiltalte har under Sagen forklaret, at han hidtil kun har anvist Lejligheder i Ejendomme opført efter den 31 Maj 1918, og der findes intet Grundlag for at drage denne Tiltaltes Forklaring i Tvivl.

Herefter og naar henses til Bestemmelserne i Boliglovens § 1, II, hvorefter Lejligheder og Lokaler i Ejendomme, hvis Opførelse er paa-begyndt efter 31 Maj 1918, og Lejligheder (Lokalør), der efter samme Tidspunkt er fremkommet ved Oprettelsen af nye Lejligheder i gamle Ejendomme, falder udenfor Boliglovens Bestemmelser, maa der gaas ud fra, at den af Tiltalte udøvede Virksomhed falder udenfor Boliglovens § 17, og Tiltalte vil derfor være at frifinde.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 1 Afdeling (Nr 257/1926) den 8 Februar 1926 og er af Anklagemyndigheden med Justitsministeriets i Skrivelse af 29 Marts d A meddelte Tilladelse indanket her til Retten til Ændring af Dommens Afgørelse af Sagens Realitet, idet det formenes at være med Urette, at Tiltalte, Huslejemægler Vilhelm Nimb, er frifundet.

Den i Huslejelovens § 17 indeholdte Bestemmelse maa forstaaes som foreskrivende de Betingelser, under hvilke erhvervsmæssig Virksomhed med Udlejning af Lejligheder eller Forretningslokaler ved Mellemand overhovedet maa foregaa.

Da det nu ikke kan antages, at den i Dommen omhandlede Bestemmelse i Lovens § 1, sidste Stykke, skulde tilsigte nogen Begrænsning heri, saaledes at Mæglervirksomhed, som den af Tiltalte udøvede, skulde kunne foregaa uden Autorisation, vil Tiltalte for det af ham udviste Forhold være at anse efter Huslejelovens § 20 med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 100 Kr.

Nr 257/1926.

Dansk Arbejdsmandsforbund
m o d
Kammerherre Ad Tesdorpf.

Østre Landsrets Kendelse af 20 September 1926: Den nedlagte Afvisningspaastand kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Østre Landsret i denne Sag afsagte Kendelse er paaanket af Dansk Arbejdsmandsforbund.

Ved Lov Nr 536 af 4 Oktober 1919 er der tillagt den faste Voldgiftsret Beføjelse til endeligt og upaaankeligt at afgøre visse Sager om Brud paa de i Lovens § 4 nævnte Overenskomster, og da den faste Voldgiftsret herefter findes at have haft Beføjelse til endeligt og upaaankeligt at afgøre det Spørgsmaal, om Kammerherre Tesdorff var bundet ved Overenskomsten af 14 Oktober 1924, vil Sagen overensstemmende med Arbejdsmandsforbundets Paastand være at afvise fra Landsretten.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi bestemmes:

Denne Sag afvises fra Landsretten. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

I Juli Maaned 1925 købte Kammerherre Ad Tesdorff Gjorslev Gods. Medens den tidligere Ejer af Godset var Medlem af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og følgelig pligtig at overholde denne Forenings Overenskomst med Dansk Arbejdsmandsforbund af 14 Oktober 1924, var Tesdorff ikke Medlem af den nævnte Arbejdsgiverforening; alligevel traf han den Beslutning, at Godsets Skovarbejdere indtil videre skulde lønnes som hidtil, s: efter den nævnte Overenskomst. Fra den 1 December s A at regne blev imidlertid Landarbejderforbundets Tarifer nedsat med 10 pCt, hvorfor Tesdorff lod Skovarbejderne tilflyde Meddelelse om, at deres Løn vilde blive nedsat med disse 10 pCt. Arbejderne rejste ingen Indvending herimod og fortsatte Arbejdet, men den stedlige Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund henvendte sig til Forbundet med Klage over denne formentlig uberettigede Lønnedsættelse. Den 8 December s A henvendte Forbundet sig til Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark og fremsatte Krav paa, at Tesdorff som hidtil skulde lønne efter Overenskomsten med Forbundet. Den 11 Januar 1926 svarede Foreningen, at Tesdorff ikke var Medlem af denne og derfor ikke mente sig forpligtet til at overholde Overenskomsten.

Færdig fra Trykkeriet den 5 Januar 1927.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 29.

Tirsdag den 14 December.

Efter at et paa Forbundets Begæring afholdt Forligsmøde havde vist sig frugtesløst, fremsatte de samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne den 28 April 1926 Klage til den faste Voldgiftsret, hvor der blev nedlagt Paastand paa, at Tesdorph blev kendt pligtig til at efterleve Bestemmelserne i Overenskomsten af 14 Oktober 1924, til at efterbetale Skovarbejderne det for lidt betalte samt til at betale Bod for Brud paa Overenskomsten.

Tesdorph paastod principalt Sagen afvist fra Voldgiftsretten, idet han, der ikke havde indgaaet nogen Overenskomst med Dansk Arbejdsmandsforbund, ikke kunde indklages for den faste Voldgiftsret; subsidiært paastod han Klagen kendt ubeføjet.

Ved Kendelse af 24 Juni 1926 erklærede Voldgiftsretten sig kompetent til at paadømme Sagen, idet den statuerede, at Tesdorph maa anses stillet, som den der har tiltraadt fornævnte Overenskomst, hvorhos Tesdorph blev dømt til herefter at overholde Overenskomsten samt til at betale Skovarbejderne paa Gjorslev Gods det Beløb, hvormed de i Overenskomsten fastsatte Takster overstiger, hvad de har oppebaaret siden Lønnedsættelsen i December 1925 og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Tesdorph har herefter, under Reservation, betalt Dansk Arbejdsmandsforbund 1094 Kr 22 Øre og Sagens Omkostninger 300 Kr.

Under Anbringende af, at den faste Voldgiftsret har overskredet sin Competence ved at paadømme Sagen, har Sagsøgeren Kammerherre Ad Tesdorph, Pandebjerg, under denne Sag paastaet den under 24 Juni 1926 afsagte Kendelse kendt ugyldig og Sagsøgte Dansk Arbejdsmandsforbund kendt pligtig at betale 1394 Kr 22 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Sagens Berammelse den 29 Juli 1926.

Sagsøgte har, under særskilt Procedure af Formaliteten paastaet Sagen afvist som endelig afgjort ved Voldgiftsrettens Kendelse.

Til Støtte herfor anføres, at den faste Voldgiftsret, der er organiseret som en med de ordinære Domstole ligeberettiget Ret, ligesom disse selv bedømmer sin Competence.

Den faste Voldgiftsret har efter § 4 B i L Nr 536 af 4 Oktober 1919 til Opgave at afgøre, om der foreligger Brud paa en Overenskomst mellem en Arbejderorganisation paa den ene Side og en Arbejdsgiverorganisation eller en enkelt Arbejdsgiver paa den anden; men den Ret, der

har faaet tildelt denne Opgave, maa først og fremmest afgøre, om der foreligger en gyldig Overenskomst. I modsat Fald vil den faste Voldgiftsret, naar Kompetenceindsigelsen blev fremsat, have at lade dette Spørgsmaal afgøre af de ordinære Domstole, for saa senere eventuelt at afgøre Sagens Realitet. Om Forholdet mellem den faste Voldgiftsret og de ordinære Domstole har Sagsøgte videre udviklet, at naar Voldgiftsretten ved at statuere, at der foreligger en Overenskomst har erklæret sig kompetent, er denne Afgørelse bindende for Domstolene; omvendt, hvis en Domstol har statueret, at der ikke foreligger nogen Overenskomst, maa den respekteres af den faste Voldgiftsret.

Det skulde herefter være afgørende for Kompetence-Spørgsmaalets Løsning, for hvilken Ret Sagen først blev indbragt, men saaledes kan og bør det ikke være. Denne Konsekvens viser formentlig, at Udgangspunktet er urigtigt. Der maa være et Sted, hvor dette Spørgsmaal endelig løses uden Hensyn til, hvor Sagen først rejses, og dette Sted synes paa Forhaand kun at kunne være de almindelige Domstole, allerede fordi den faste Voldgiftsrets Kendelser er inappellable. Den fornævnte Lov af 4 Oktober 1919 indeholder intet Bidrag til Afgørelsen af Kompetence-Spørgsmaalet. Efter den Stilling de almindelige Domstole indtager i Forhold til alle øvrige Myndigheder i Staten, kan det kun tillades den faste Voldgiftsret selv at afgøre sin Kompetence, forsaavidt dette maatte være en Konsekvens af den Opgave, der er tillagt denne Ret, eller en nødvendig Forudsætning for, at den paa forsvarlig Maade kan udføre sit Arbejde. Ingen af Delene skønnes at være Tilfældet. Forsaavidt Sagsøgte har henvist til det upraktiske i, at Kompetence-Spørgsmaalet skulde henvises til de almindelige Domstole, og at den faste Voldgiftsret først, naar dens Kompetence var anerkendt af Domstolene, skulde kunne tage Sagen under Paakendelse, da beror dette paa et Fejlsyn. Naar der her tales om Kompetence-Afgørelsen, menes hermed den endelige Afgørelse. Den faste Voldgiftsret bestemmer ligesom alle andre Myndigheder foreløbig selv sin Kompetence og behandler Sagen videre efter den Stilling, som den mener at maatte indtage. At Kompetence-Spørgsmaalet senere kan indbringes for de almindelige Domstole medfører ikke nogen Forsinkelse i den faste Voldgiftsrets Arbejde. Vel maa det anerkendes, at denne Kompetence-Fordeling kan medføre nogen Usikkerhed for den faste Voldgiftsret, men dette opvejes af den derved tilvejebragte Betyggelse mod urigtige Afgørelser. Dette er i Virkeligheden Sagens Kærnepunkt. Den faste Voldgiftsret er organiseret til at afgøre et bestemt Spørgsmaal, Brud paa en Overenskomst, dertil er der tilvejebragt den fornødne Fagkundskab, men den er ikke beklædt af juridisk uddannede Fagdommere, og da der ikke er nogen Mulighed for at indbringe dens Afgørelser for højere Instans, kan det ikke overlades den at afgøre andet og mere end, hvad der udtrykkelig er henlagt til den.

At den faste Voldgiftsrets Kendelser er exigible og inappellable taler formentlig ikke mod det antagne Resultat; thi Kendelser afsagte af en Overlandvæsenkommission er ligeledes exigible og inappellable, men dog kan Overlandvæsenkommissionens Kompetence paadømmes af Højesteret.

Den nedlagte Afvisningspaastand vil herefter ikke kunne tages til Følge.

Torsdag den 16 December.

Nr 314/1925. Aktieselskabet **Pedershaab Cementindustri**
(Henriques)

mod

Repræsentant **Christen Rasmussen** (Ahnfelt-Rønne),

betræffende et af Indstævnte fremsat Krav paa Provision.

Vestre Landsrets Dom af 4 November 1925: De Sagsøgte, A/S Pedershaab Cementindustri, bør til Sagsøgeren, Repræsentant Christen Rasmussen, betale 3786 Kr 31 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 24 Oktober 1924, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Appellanten, der principalt paastaar sig frifundet, har for Højesteret nedlagt forskellige subsidiaære Paastande. Indstævnte har paa sin Side nedsat det Beløb, han paastaar sig tilkendt, til 7215 Kroner 22 Øre.

Ti de Indsigelser, som Indstævnte har fremsat mod Opgørelsen for 1919, findes der ikke at kunne tages noget Hensyn. Herved lægges bl a Vægt paa, at disse Indsigelser først er fremsat mere end 4 Aar efter at Opgørelsen havde fundet Stød og efter at der i de følgende Aar gentagne Gange upaatalt var blevet foretaget tilsvarende Opgørelser, samt paa, at Indstævnte saavel ved Opgørelsen for 1919 som ved de forudgaaende maanedlige Afregninger havde fri Adgang til at kontrollere Opgørelsen og Afregningerne og efter det oplyste ogsaa har benyttet sig heraf. Herefter vil Appellanten være at frifinde. Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Pedershaab Cementindustri, bør for Tiltale af Indstævnte, Repræsentant Christen Rasmussen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I 1912 fik Sagsøgeren, Repræsentant Christen Rasmussen i Fredericia, Ansættelse som Repræsentant hos Fabrikant Peder Nielsen i Brønderslev, der da var Indehaver af en Fabrik til Fremstilling af Maskiner og Varer til Brug i Cementindustrien. Virksomheden gik den 1 Januar 1916 over til et Aktieselskab, nemlig da Sagsøgte A/S Pedershaab Cementindustri i Brønderslev. Sagsøgeren, der fra Begyndelsen af havde en mindre, fast Løn, blev, efterhaanden som Virksomheden udvidedes til et større Omfang, lønnet med Provision alene, og om dennes Størrelse blev der truffet Aftale kort efter Kristi Himmelfartsdag 1913, uden at der i den Anledning blev oprettet skriftlig Kontrakt. I Henhold til Aftalen vedblev Sagsøgeren, ogsaa efter at Virksomheden var gaaet over til de Sagsøgte, at modtage maanedlige Afregninger over Provisionen, med Hensyn til hvilken der ved hvert Aars Udgang fandt en Opgørelse Sted, hvorefter Sagsøgerens eventuelle Tilgodehavende overførtes som Saldo i ny Regning. Den 18 Juli 1919 oprettedes en skriftlig Kontrakt, der skulde gælde fra det paafølgende Nytaar, og i de følgende Aar skete der enkelte skriftlige Ændringer i Kontrakten. Kort forinden Sagsøgeren i Juni Maaned 1923 blev opsagt til Fratrædelse af sin Stilling med Aarets Udgang, var han tilfældig bleven opmærksom paa, at der i en Opgørelse manglede Provisionsberegning af et bestemt Salg; da en Mistanke om, at der ved andre Lejligheder af de Sagsøgte kunde være blevet unddraget ham Provision, der med Rette tilkom ham, herved var blevet vakt hos ham, søgte og erholdt han de Sagsøgtes Tilladelse til at lade en kritisk Revisor gennemgaa de Sagsøgtes Regnskab for et enkelt Aar nemlig 1919, i hvilket han særlig antog, at han havde faaet for lidt Provision udbetalt, og den efter hans Anvisning foretagne Gennemgang gav det Resultat, at han forment at have et Tilgodehavende paa omkring 10 000 Kr. Da de Sagsøgte ikke vilde erkende dette, forsøgte Sagsøgeren ved en Anmeldelse for Bedrageri at føre sit Krav igennem; men da Anklagemyndigheden ikke fandt Anledning til paa Grundlag af det Udfald, Forundersøgelsen gav, at rejse Sag, har Sagsøgeren derefter under nærværende Sag søgt de Sagsøgte til Betaling af 10 000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 24 Oktober 1924, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har nedlagt Paastand om Frifindelse.

Om Vilkaarene for Sagsøgerens Ansættelse som provisionslønnet Repræsentant har Sagsøgeren og de Sagsøgte givet hver sin Fremstilling af, hvad der i saa Henseende blev aftalt i 1913. Sagsøgerens Fremstilling gaar ud paa, at Aftalen var, at han skulde have 10 pCt i Provision af alt Salg af Fabrikens Varer saavel til Cementvareindustrien som til Murermestre og Entreprenører; for saa vidt Salget skete til Mellemandlere saa som Isenkræmmere, skulde han dog kun have 5 pCt, idet vedkommende Forhandler fik lige saa meget. Det var en udtrykkelig Aftale, at der tilkom ham Provision af Fabrikens hele Salg, og ikke blot af de Ordre, han selv fremskaffede. Derimod tilkom der ham ikke Provision af, hvad Fabriken maatte sælge til Eksport.

Ifølge de Sagsøgtes Fremstilling af Provisionsaftalen var dens Indhold derimod dette: Sagsøgeren skulde have 10 pCt af hele Fabrikens Salg af Maskiner, Redskaber, Værktøj og Tagstensholdere, for saa vidt

de solgtes til Cementstøberier, Entreprenører og Murermestre, og ikke var bestemt til Eksport. Dog var herfra undtaget 3 Cementstøberier, »Petersværk«, »Phønix« og »Fremtiden«, da disse Virksomheder helt eller dog for Størstedelen ejedes af de Sagsøgtes Direktør og tidligere Indehaver, Fabrikant P Nielsen, ligesom Sagsøgeren af særlige Grunde ikke skulde have Provision af Salget til et Cementstøberi i Brønderslev, tilhørende Fabrikant Westmark. Endvidere skulde der ikke beregnes Provision ved Salg af brugte Maskiner. Skete et Salg gennem Mellemmand, erholdt Sagsøgeren kun 5 pCt i Provision. Ved Salget af Reserve-dele og som Følge af Reparationer skulde Provisionen af 10 pCt kun beregnes, for saa vidt Sagsøgeren fremskaffede Salget. Det samme gjaldt Salg af Tagvinduer, for hvilke Provisionen udgjorde 5 pCt. Samme Provision tilkom Sagsøgeren ved Salg til andre end de 3 fornævnte Slags Virksomheder af Værktøj og Tagstensholdere, men kun for saa vidt Ordren var fremskaffet af ham selv; ved Salg af Marmor skulde Sagsøgeren, for saa vidt han selv fremskaffede Ordren, have en Provision af 10 pCt.

Der er Enighed om, at de Poster paa Opgørelsen for 1919, hvoraf Sagsøgeren nu kræver Provision, alle angaar Varer, der er solgt uden hans Mellemkomst, dog med en Undtagelse for saa vidt angaar Leveringer til danske Firmaer af Maskiner til Brug i Udlandet, samt at for saa vidt Sagsøgeren faar Medhold i sit Anbringende om Provisionsaftalens Indhold, tilkommer det indsogte Beløb ham.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren navnlig henvist til, at der i en Række af ham fremlagte Afregninger over Provision fra Tiden før 1919 er beregnet ham Provision overensstemmende med hans Fremstilling af Aftalen; han har endvidere gjort gældende, at den skriftlige Kontrakt, der i 1919 oprettedes, kun for saa vidt angaar de 3 af Fabrikant Nielsen drevne Virksomheder tager Forbehold med Hensyn til Provisionsberegningen, medens den ikke gør Undtagelse for saa vidt angaar Salg til Handlende, eller angaaende Reservedele og Varer, solgt direkte uden hans Mellemkomst, eller med Hensyn til brugte Maskiner. Heraf maa, efter hvad han har anført, følge, at Provisionen maa omfatte ethvert Salg af Fabrikens Varer, alene med Undtagelse af, hvad der var bestemt til Eksport; i denne Henseende har han endvidere hævdet, at Varer og Maskiner, der solgtes til indenlandske Firmaer, selv om de udførtes til Brug i Udlandet, ikke kunde betragtes som bestemt til Eksport, hvorfor han maa have Krav paa Provision deraf.

I Mangel af Bevis for, hvorledes Aftalen har været, findes der imidlertid ikke at kunne tillægges den videre Indhold, end af de Sagsøgte indrømmet, hvorved det særlig kommer i Betragtning, at Sagsøgeren først har rejst sin Fordring, efter at der var hengaaet omtrent 5 Aar, inden han rejste Indvending mod Beregningen af Provisionen for 1919, der udgjorde over 40 000 Kr. Naar henses til Sagsøgerens Stilling som Repræsentant maa det ogsaa paa Forhaand have Formodningen mod sig, at han skulde have været berettiget til Provision af Salg til andre Forretningsdrivende, end dem, der udgjorde hans særlige Virkefelt, naar han ikke havde været medvirkende til Fremskaffelse af Ordren, ligesom det findes naturligt, at der ikke skulde ydes ham Provision, naar de

Sagsøgte leverede Varer til de af dem selv eller deres Direktør afhængige Virksomheder. Ligeledes kan det ikke uden Bevis antages, at Sagsøgeren skulde have været berettiget til Provision af saadanne Varer, der ikke hørte til dem, der benyttedes af hans særlige Kundekreds. Herimod taler ikke, at der paa Provisionsafregninger fra Aarene før 1919 lejlighedsvis er beregnet ham Provision af saadanne Varer, f Eks Kartoffelkogere, idet de Sagsøgte har forklaret, at det i enkelte Aar, hvor Salget af Sagsøgtes Specialartikler paa Grund af Krigsforholdene laa stille, tillodes ham at optage Ordre paa saadanne Varer, medens disse iøvrigt for den langt overvejende Dels Vedkommende solgtes enten direkte fra Fabriken eller ved Mellemkomst af 4 andre provisionslønnede Rejsende.

Af hvad foran er anført følger, at der ikke, saaledes som af Sagsøgeren hævdedt, kan tilkomme ham Provision for Salg uden hans Medvirkning.

- 1) af hvad der er leveret i 1919 til de 3 fornævnte, af Direktør Nielsen afhængige Cementstøberier;
- 2) af Hejsespil m v, leverede til andre end Cementstøberier, Entreprenører og Murermestre;
- 3) af Trillebøre m v, leverede Handlende til Videreforhandling;
- 4) af brugte Maskiner, der ikke kan betragtes som egentlige Salgsvarer;
- 5) af Værktøj m v, leveret til Isenkræmmere og andre Handlende uden for de 3 Brancher, der var forbeholdt Sagsøgeren;
- 6) af Maskiner, der ikke henhørte til Cementindustrien eller Byggefaget, saasom Oliebeholdere, Stjernehjul, Sækkevogne o desl.
- 7) af Indkomsten ved Salg af galvaniserede Artikler, Kartoffelkogere o desl;
- 8) af Maskindele, leverede ved Reparationer;
- 9) af Marmor.

Der findes endvidere at maatte gives de Sagsøgte Medhold i, at det er uberettiget, naar Sagsøgeren vil kræve Provision af Maskiner, der er leveret til Brug i Udlandet, selv om Bestillingen er gjort af danske Firmaer, idet saadanne Varer med Rette af de Sagsøgte er betragtet som Eksportartikler.

Derimod findes der at maatte tilkomme Sagsøgeren den af ham for Aaret 1919 krævede Restprovision

- a) af Reservedele, leveret til Kunder indenfor de tre ham forbeholdte Grene af Virksomheden, med Hensyn til hvilke der ejheller er taget noget Forbehold i Kontrakten for 1920 og de følgende Kontrakter, medens der derimod i Afregningerne for de foregaaende Aar i stort Omfang ses at være beregnet ham Provision af Ordre paa Reservedele, uden at de Sagsøgte, skønt opfordrede dertil, har ført noget Bevis for deres Anbringende om, at disse Varer var bestilt ved Sagsøgerens Mellemkomst, hvilket han har bestridt.

Den ham herfor tilkommende Provision udgør 638 Kr 06 Øre.

- b) af Tagvinduer, da disse Varer er leveret til Murere. Provisionen herfor udgør 101 Kr 19 Øre
- c) af nogle solgte, saakaldte H G Maskiner, bestemt til Brug i Cementindustrien. Det er erkendt, at Købesummen for disse er betalt i 1919,

og de Sagsøgte har ikke mod Sagsøgerens Benægtelse bevist, at Maskinerne er blevet eksporteret hvorved bemærkes, at en Del af dem endnu beror paa Fabriken. Den Sagsøgeren herfor tilkommende Provision udgør 2320 Kr

- d) af de til ovennævnte Fabrikant Westmark solgte Varer, idet de Sagsøgte mod Sagsøgerens Benægtelse ikke har godtgjort, at han er indgaaet paa at give Afkald paa Provision, saafremt de leverede Varer til nævnte Kunde. Provision herfor udgør 371 Kr 64 Øre
- e) for Salg af Tagstensholdere. Angaaende disse fremgaar det af de fremlagte Afregninger for tidligere Aar og den første Halvdel af 1919, at der stedse er blevet beregnet Sagsøgeren Provision, og de Sagsøgte har ikke godtgjort et Anbringende om, at det ved Indgaaelsen af Kontrakten i 1919 blev aftalt, at Provisionen herefter skulde bortfalde straks, hvorfor Sagsøgeren maa have Krav paa Provision af disse Artikler ogsaa for den sidste Halvdel af 1919; Tilgodehavendet herfor udgør 144 Kr 19 Øre.

Endelig tilkommer der Sagsøgeren Provision for en Del Salg af Varer til Cementstøberier, angaaende hvilke de Sagsøgte uden mod Sagsøgerens Benægtelse at have ført Bevis herfor har anført, at de med Sagsøgeren skulde have truffet Aftale om at frafalde Provision, eller for hvilke der efter de Sagsøgtes egen Erkendelse ved en Fejltagelse ikke er beregnet Provision. Det Sagsøgeren paa denne Konto tilkommende Beløb udgør ialt 210 Kr 23 Øre.

For saa vedt de Sagsøgte endelig har gjort gældende, at Kravet paa det Beløb af ialt 3786 Kr 31 Øre, som de nysanførte Provisionstilgodehavender tilsammentalte udgør, i hvert Fald skulde være forældet, fordi nærværende Sag først er tingfæstet i Oktober 1924, kan der intet Hensyn tages til denne Indsigelse allerede af den Grund, at endelig Opførelse af Provisionsmellemværendet først fandt Sted ved Udgangen af Aaret 1919, hvorfor Forældelsesfristen først begyndte at løbe fra Nytaar 1920.

Som Følge af det anførte vil de Sagsøgte være at tilpligte at betale Sagsøgeren 3786 Kr 31 Øre tilligemed Renter heraf som paastaet.

Efter Omstændighederne findes der skellig Grund til at ophæve Sagens Omkostninger.

Nr 331/1925. Plejer Laurits Petersen (Cohn)

m o d

Direktoratet for Statens Sindssygehospitaller
(den kst Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at erholde Forandring i Ansættelsesvilkkaar m m.

Østre Landsrets Dom af 29 September 1925: Sagsøgte, Direktoratet for Statens Sindssygehospitaller, bør for Tiltale af Sagsøgeren,

Plejer Laurits Petersen, i denne Sag fri at være. I Salær til den konstituerede Kammeradvokat betaler Sagsøgeren 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det oplyst, at Appellanten, der efter sit Giftermaal forblev i sin Tjeneste paa Sindssygehospitalet, fra 1 April 1926 er ansat ved et andet af Statens Sindssygehospitaler i en Plads som gift Plejer med Tjenestebolig.

Da Appellantens Stilling paa Sindssygehospitalet i Nykøbing var en saadan, hvori der overensstemmende med Tjenestemandslovens § 36, Stk 3, skulde ydes ham Forplejning med Bolig mod et Fradrag i Lønningen, har han ikke haft Krav paa i Anledning af sit Giftermaal at opnaa en Forandring i disse Vilkaar. Derimod maa der i Henhold til Tjenestemandslovens §§ 92 og 99 tilkomme ham det for gifte Tjenestemænd hjemlede Dyrtids- og Konjunkturtillæg. Der vil herefter være at give Dom som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Plejer Laurits Petersen, er berettiget til fra 1 Juni 1925 at regne at oppebære Dyrtids- og Konjunkturtillæg som gift. Iøvrigt bør Indstævnte, Direktoratet for Statens Sindssygehospitaler, for Appellantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Skrivelse af 17 November 1924 anmodede Plejer Laurits Petersen, der er ansat ved Sindssygehospitalet, Nykøbing Sj, med Bolig og Kostforplejning paa Hospitalet, dettes Direktion om Tilladelse til at gifte sig, men modtog herpaa den 24 s M Meddelelse om, at det ansøgte ikke kunde bevilges. I Februar Maaned d A indgik Plejerforeningens 5 Afdeling, der omfatter bl a de ved Sindssygehospitalet Nykøbing Sj ansatte Plejere paa hans Vegne til Direktoratet for Statens Sindssygehospitaler med et nyt Andragende om, at der maatte blive meddelt ham Tilladelse til at udgaa af Hospitalets Forplejning fra den 1 April d A at regne. Paa dette Andragende svarede Direktoratet imidlertid i Skrivelse af 9 Marts, at det ansøgte, da Hospitalsdirektionen har udtalt, at den ikke finder det rigtig yderligere at indskrænke Antallet af de paa Hospitalet boende Plejere, ikke vil kunne bevilges.

Den 8 Maj har Plejer Petersen imidlertid, da han ansaa Direktoratets

Holdning for ulovmedholdelig, alligevel indgaaet Ægteskab, saaledes at han stadig har sin Kostforplejning og Bopæl samt sin Vask paa Hospitalet, hvorfor der fradrages i hans Løn et aarligt Beløb af 1,230 Kr. Han har meddelt Hospitalsdirektionen dette, men har ikke fra 1 Juni at regne modtaget Dyrtids- og Konjunkturtillæg som gift.

Under denne Sag har Plejer Laurits Petersen paastaet Direktoratet for Statens Sindssygehospitalet kendt uberettiget til at have nægtet Sagsøgeren Giftermaalstilladelse, og Sagsøgeren kendt berettiget til at bo udenfor Sindssygehospitalets Grund og til at udgaa af Hospitalets Kostforplejning og Vask fra 1 Juli d A at regne og altsaa fra samme Dato at faa sin fulde Løn uden Afdrag for Logis, Kost og Vask udbetalt, samt til fra 1 Juni d A at erholde Dyrtids- og Konjunkturtillæg som Familieforsørger, alt mod at han forpligter sig til at tage den samme Sikkerhedstjeneste, som paahviler andre Plejere.

Direktoratet paastaar Frifindelse, subsidiært mod at anerkende, at Sagsøgeren er berettiget til fra 1 Juni 1925 at regne at erholde Dyrtids- tillæg og Konjunkturtillæg som gift.

I Sagsøgerens Ansættelsesbrev hedder det bl a, at han ved Ansættelsen undergives de til enhver Tid for Tjenestemænd i Almindelighed gældende Regler »samt de for denne Stilling særligt fastsatte Bestemmelser«, og i de almindelige Regler, der paa hans Ansættelsestid gjaldt og fremdeles gælder for Ansættelsen af det underordnede Plejersonale ved Sindssygehospitalet i Nykøbing Sjælland hedder det bl a, at »enkelte Plejere kan faa Ansættelse som gifte med Direktionens Samtykke i hvert enkelt Tilfælde«.

Idet der nu intet Hensyn vil kunne tages til et af Sagsøgeren fremsat Anbringende om, at han ikke er sikker paa, om han ved sin Ansættelse blev gjort bekendt med disse Regler, om hvis Indhold han i hvert Fald maa antages at have haft Kendskab længe før han indgik Ægteskab, og idet Sagsøgeren, som det fremgaar af foranstaaende, har tilsidesat Bestemmelserne ved uden Direktoratets Tilladelse at indgaa Ægteskab, vil Direktoratets Frifindelse paastand være at tage til Følge, hvorved særlig bemærkes, at Sagsøgerens retsstridige Adfærd ogsaa findes at maatte have til Følge, at han ikke for Tiden kan gøre Krav paa Dyrtids- og Konjunkturtillæg som gift.

I Salær til den konstituerede Kammeradvokat findes Sagsøgeren at burde betale 100 Kr.

Fredag den 17 December.

Nr 305/1926. Cand polyt **Albert Theilgaard**
paakærer

Østre Landsrets Afgørelse af 12 November 1926.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

I Retsmødet den 12 November 1926 i Østre Landsrets VI Afdeling i Sag Nr 237/1926, hvorunder cand polyt Albert Theil-

gaard paastød et af hans nu fraskilte Hustru og hans Søn Gustav bl a med de Indstævnte Kuratorerne og Kreditorudvalget i A/S Dansk Afvulkaniseringsfabriks Konkursbo indgaaet, af Skifteretten i Køge godkendt Forlig omstødt som retsstridigt, besluttede Retten, at Sagens Værdi med Hensyn til Beregningen af Retsafgiften efter Stævningens Indhold maatte sættes lig med de af det omstridte Forlig omfattede Værdier eller 29 600 Kroner.

Denne Afgørelse har Theilgaard paakæret hertil, idet han principalt paastaar, at Retsafgiften vil være at beregne i Henhold til Retsafgiftslovens § 7, 1 Stk, subsidiært, at Værdien maa sættes lavere end til ovennævnte Beløb.

Da de af ham til Støtte for disse Paastande fremsatte Anbringender findes at savne Hjemmel, vil den paakærede Afgørelse være at stadfæste.

Thi bestemmes:

Østre Landsrets ovennævnte Beslutning
bør ved Magt at stande.

Mandag den 20 December.

Nr 325/1926. **Niels Karl Otto Vormstrup Madsen**
paakærer

Vestre Landsrets Kendelse af 11 November 1926.

Den nævnte Landsretskendelse er saalydende: Det ovennævnte Andragende vil ikke kunne tages til Følge. I Vederlag til den for Domfældte beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Jørgensen, betaler han 60 Kr.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Niels Karl Otto Vormstrup Madsen, der ved Højesterets Dom af 19 Februar 1926 i Henhold til Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1, 1 Stk er dømt til at tvangsindlægges paa Forvaringsanstalten paa Sundholm, har paakæret Vestre Landsrets Kendelse af 11 November 1926, hvorved er bestemt, at et af ham fremsat Andragende om, at de ved Højesteretsdommen trufne Sikkerhedsforanstaltninger i Medfør af nævnte Lovs § 5 maa blive ophævet, ikke kan tages til Følge.

I Henhold til de i den paakærede Kendelse anførte Grunde

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at
stande.

Landsretskendelsens Præmisser er saalydende:

Niels Karl Otto Vormstrup Madsen blev ved Dom afsagt den 19 Februar 1926 af Højesteret i Henhold til § 1, 1 Stk i Lov Nr 133 af 11 April 1925 dømt til at tvangsindlægges paa Forvaringsanstalten paa Sundholm. Nævnte Domfældte har nu i en til Justitsministeren stilet og af denne til Anklagemyndigheden oversendt Skrivelse af 6 Juni d A andraget om, at de ved Højesteretsdommen trufne Sikkerhedsforanstaltninger i Medfør af fornævnte Lovs § 5 maa blive ophævet.

I Anledning heraf er der indhentet en Erklæring af 5 Juli d A fra Lægen ved Anstalten, ligesom Sagen har været tilstillet Retslægeraadet, der i en Erklæring af 13 Juli d A har svaret benægtende paa en Forespørgsel om, hvorvidt de trufne Sikkerhedsforanstaltninger efter Raadets Skøn uden Fare for Samfundet nu vilde kunne ophæves.

Efter at Domfældte havde haft Lejlighed til sammen med sin Tilsynsværge at give Møde og selv afgive Forklaring for Landsretten, er der paa Foranledning af denne Ret blevet afgivet Forklaringer af Personalet ved Forvaringsanstalten. I en Erklæring af 21 Oktober d A har Anstaltens Læge paa Grundlag heraf paany udtalt sig, og i denne hedder det:

»De fremskaffede Oplysninger giver ikke Holdepunkter for, at den paagældende N Vormstrup Madsen nu mere end tidligere efter en eventuel Løsladelse skulde være i Stand til at modstaa de Tilbøjeligheder, for hvilke han er interneret.

Den paagældendes Forhold har i den forløbne Tid været godt, og jeg vil antage, at der i Løbet af nogen Tid vil kunne oparbejdes saadanne Hæmninger, at han vil kunne løslades.«

Da der ikke herefter eller efter det iøvrigt oplyste findes Støtte for i Henhold til den fornævnte Lovs § 5 paa nærværende Tidspunkt hverken foreløbig eller endelig at ophæve de overfor Domfældte trufne Sikkerhedsforanstaltninger, vil Domfældtes Andragende herom ikke kunne tages til Følge.

Domfældte vil i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer have at betale 60 Kr.

Nr 332/1925. Købmand **A L Nielsen** eller nu hans Enke, Fru **Vilhelmine Jensine Nielsen**, der hensidder i uskiftet Bo efter ham (Martensen-Larsen)

m o d

Randers Byraad (Steglich-Petersen),

betræffende Størrelsen af den Appellanten paahvilende Afgift af Handel med stærke Drikke.

Vestre Landsrets Dom af 15 Oktober 1925: Sagsøgte, Købmand A L Nielsen, bør til Sagsøgerne, Randers Byraad, betale 16720

Kr tilligemed Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 10 Juni 1925, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Den 29 Juni 1926 er Appellanten, Købmand Nielsen, afgaaet ved Døden, og hans Enke Fru Vilhelmine Jensine Nielsen, der hendsidder i uskiftet Bo efter ham, er derefter indtraadt i Sagen i hans Sted.

For Højesteret har Appellantinden frafaldet saavel det Anbringende, at de omtvistede Afgiftsbestemmelser maa forstaaes saaledes, at der ikke kan kræves Afgift af de Varer, der er solgt fra Øldepotet, som den Indsigelse, at Afgiftskravet delvis er forældet.

Den af Appellantinden for Højesteret nedlagte Paastand gaar nu ud paa, at hun frifindes mod at betale 1560 Kroner. Herved bemærkes, at Appellantinden gør gældende, at hun egentlig helt burde frifindes, men at hun finder det rimeligt, at hun dømmes til at betale det Beløb — o: de 1560 Kroner — som hendes afdøde Mand vilde være kommet til at betale mere i Afgift, saafremt de for Aaret 1924 vedtagne Afgiftsbestemmelser havde været gældende for Aarene 1919—1923.

Saaledes som Lov Nr 621 af 30 November 1918 § 2 er affattet, findes Randers Byraad ikke at være gaaet udenfor Grænserne for sin Myndighed ved at fastsætte Afgiften saaledes som den er blevet fastsat for Aarene 1919—23. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil Dommen efter Byraadets Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale til Byraadet med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Fru Vilhelmine Jensine Nielsen, til Indstævnte, Randers Byraad, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende:

I Henhold til midlertidig Lov Nr 621 af 30 November 1918 § 2 fastsatte Sagsøgerne, Randers Byraad, for Aaret 1919 Afgiften af Handel

med og Udskænkning af stærke Drikke saaledes, at Afgiften svaredes med nærmere fastsatte Beløb — fælles for al Handel og Udskænkning — efter Omsætningens Størrelse. For de større Omsætnings Vedkommende var Ordningen det nævnte Aar den, at der af Omsætninger paa:

mellem 40 000 Kr og 99 999 Kr svaredes	400 Kr
— 100 000 - - 299 999 - —	2400 -
over 300 000 - —	7200 -

I de følgende 4 Aar blev Afgifterne fastsat saaledes:

Af Omsætninger paa

mellem 40 000 Kr og 99 999 Kr svaredes	400 Kr
— 100 000 - - 199 999 - —	800 -
— 200 000 - - 499 999 - —	4800 -
over 500 000 - —	7200 -

Til Udfindelse af de Afgiftsbeløb, som hver enkelt Næringsdrivende herefter vilde have at udrede, opfordrede Kommunen dem i hvert Aars Januar Maaned gennem Skatteinspektøren til at opgive Størrelsen af det foregaaende Aars Omsætning, hvorefter Afgiften blev fastsat paa Grundlag heraf. I Aarene 1919—23 inkl har Sagsøgte, Købmand A L Nielsen i Randers, der driver Handel med stærke Drikke dels fra Butik dels fra et i Ejendommen værende Depot af skattepligtigt Øl fra Carlsberg-Bryggerierne i København, heraf betalt følgende Afgifter:

i 1919 af en Omsætning paa 26 604 Kr 60 Øre	200 Kr
- 1920 - - — - 20 140 - 00 -	200 -
- 1921 - - — - 18 242 - 00 -	160 -
- 1922 - - — - 17 951 - 85 -	160 -
- 1923 - - — - 15 434 - 40 -	160 -

I Aaret 1923 blev Kommunen opmærksom paa, at Sagsøgtes Opgivelser vedrørende hans Omsætning ikke omfattede hans Salg fra det nævnte Depot, og efter at der var afkrævet ham Oplysning herom, opgav han, at Omsætningen heraf for de nævnte 5 Aar udgjorde henholdsvis 75 496 Kr, 128 786 Kr, 217 994 Kr, 261 355 Kr og 232 275 Kr. Idet Sagsøgerne hævder, at Sagsøgte er pligtig at efterbetale de Afgiftsbeløb, der, saafremt de sidstnævnte Omsætningsbeløb havde været lagt til hans oprindelige Opgivelser, vilde have været at udrede, nemlig for de nævnte fem Aar henholdsvis 2400 Kr, 800 Kr, 4800 Kr, 4800 Kr og 4800 Kr, med Fradrag af de erlagte 880 Kr, har de under nærværende Sag paastaet ham tilpligtet at betale dem 16 720 Kr tillige med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 10 Juni 1925, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale, subsidiært mod Betaling af 1300 Kr med Renter og mere subsidiært mod Betaling af 14 220 Kr med Renter.

Til Støtte for sin principale Paastand har Sagsøgte i første Række gjort gældende, at de ommeldte Bestemmelser om Afgiftspligten maa forstaas saaledes, at der ikke kan kræves Afgift af Varer, der sælges fra det nævnte Depot, idet det vilde være ubilligt, at disse Varer to Gange skulde belastes med Afgift, hvilket under en modsat Forudsætning vilde blive Tilfældet, naar de forhandlede videre af dem, der havde forsynet sig fra Depotet. Sagsøgte har dernæst henvist til, at det af

Indenrigsministeriet er antaget, at der ikke paahviler de Kuske, der i Henhold til en derom oprettet Overenskomst forhandler det lokale Bryggeris Produkter fra dets Vogne, Afgiftspligt, uanset at deres Forhold til Bryggeriet formenes at være ganske ensartet med Sagsøgte Forhold til Carlsberg-Bryggerierne. Der maa imidlertid gives Sagsøgerne, der har erkendt, at Sagsøgte har afgivet sin efter deres Formening urigtige Opgivelse af sin Omsætning i god Tro, Medhold i, at den i Afgiftsbestemmelserne ommeldte Handel omfatter en Virksomhed som den af Sagsøgte med Hensyn til de fra Depotet udleverede Varer drevne, og der kan ikke heroverfor tillægges de fornævnte af Sagsøgte fremsatte Betragtninger nogen Betydning.

Sagsøgte har dernæst hævdet, at de for de paagældende 5 Aar af Sagsøgerne trufne Afgiftsbestemmelser ikke er i Overensstemmelse med Forskrifterne i den midlertidige Lov af 30 November 1918, idet der, naar Sagsøgerne vilde foretage en Gruppeinddeling af de afgiftspligtige, ved Fastsættelsen af Afgiftssatserne burde være taget Hensyn til de i Loven nævnte Momenter: Forretningernes Beliggenhed, Art og Omfang, medens der i de 5 Aar alene er foretaget en Gruppeinddeling efter Forretningernes Omsætning. Sagsøgte har derhos henvist til, at ikke blot flere andre større Købstadkommuner har foretaget Udsondringer af afgiftspligtige, for hvis Vedkommende særlige Hensyn gør sig gældende, saaledes Personer, der alene forhandler skattepligtigt Øl, og for disse fastsat lavere Afgiftssatser, men ogsaa at Sagsøgerne selv, efter at Spørgsmaalet om Sagsøgte Afgiftspligt var rejst, for Aaret 1924 og det følgende Aar har truffet Bestemmelser om en lavere Afgiftsberegning for den nysnævnte Gruppe afgiftspligtige.

Da imidlertid den af Sagsøgerne for Aarene 1919—23 trufne Ordning, hvorefter Afgiften er fastsat til Beløb, der stiger efter en vis Skala efter Omsætningens Størrelse, ikke kan siges at indeholde en Gruppeinddeling i den Forstand, hvori dette Udtryk maa antages at være taget i § 2, 2 Pkt i nævnte Lov, har Sagsøgerne ikke haft nødvendig ved Afgiftssatsernes Fastsættelse at tage Hensyn til de foran nævnte Momenter, og de trufne Bestemmelser ses ej heller iøvrigt at være i Strid med Loven. Der kan endvidere ikke gives Sagsøgte Medhold i, at der skulde udkræves en særlig Lovhjemmel for, at den indsøgte Afgift, der støtter sig til Sagsøgte egne Opgivelser, skulde kunne kræves erlagt som Efterbetaling.

For saavidt Sagsøgte til Støtte for sin første subsidiære Paastand har anført, at de for Aaret 1924 trufne Bestemmelser bør anvendes paa ham, idet Sagsøgerne formenes ved Fastsættelsen af disse at have erkendt det urigtige i, at Forhandling alene af skattepligtigt Øl belastes med samme Afgift som i Eks Udskækning i Hoteller og En gros-Forhandling af Vin, hvoraf vedkommende Næringsdrivendes Avance skal være betydelig større end den, der kan indvindes ved den førstnævnte Virksomhed, findes Sagsøgte, der som Medlem af Byraadet har haft særlig Adgang til at følge Sagens Udvikling paa alle Stadier, ikke at have noget retligt Krav derpaa.

Til Støtte for begge de subsidiære Paastande har Sagsøgte endelig anført, at den Del af Afgiften, der er forfaldet til Betaling før den 1 Juli

1920, er forældet i Henhold til Lov Nr 274 af 22 December 1908 § 1. Da Sagsøgerne imidlertid, efter hvad de ubestridt har anført, først i 1923 er blevet vidende om de Forhold, der begrundet Krav paa det indsogte Beløb kan der i Henhold til sidstnævnte Lovs § 3 ej heller tages noget Hensyn til dennes Indsigelse.

Efter det anførte vil Sagsøgernes Paastand være at tage til Følge.

Sagsøgte vil derhos have at godtgøre Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 500 Kr.

T i r s d a g d e n 21 D e c e m b e r .

Nr 91/1926. Aktieselskabet Bryggeriet »Thor« (Overretssagfører Oluf Petersen)

m o d

Aktieselskabet **Rahrs tekniske Forretning** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at godtgøre det appellerende Bryggeri et til en Funktionær ved Bryggeriet udbetalt Provisionsbeløb.

Vestre Landsrets Dom 17 Marts 1926: De Sagsøgte, A/S Rahrs tekniske Forretning, bør for Tiltale af Sagsøgerne, A/S Bryggeriet »Thor«, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte 300 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Det bemærkes, at den omtvistede Provision er beregnet af et Beløb paa ca 34 400 Kroner. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Bryggeriet »Thor«, til Indstævnte, Aktieselskabet Rahrs tekniske Forretning med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1920 lod Sagsøgerne, A/S Bryggeriet »Thor« i Randers, opføre et nyt Bryghus m m. Det elektriske Installationsarbejde ved dette Anlæg lededes af en Ingeniør Maass, der ved Arbejdets Paabegyndelse havde Ansættelse hos et Installationsfirma i Randers, men ikke selv havde Autorisation som Installatør. Medens Maass oprindelig under det elektriske Anlægs Projektering, der ogsaa foretoges af ham, ikke havde faaet udbetalt bestemte Beløb af Sagsøgerne, modtog han, efter at selve Installationen var paabegyndt, i Tiden fra 2 December 1920 til 4 Januar 1922 fast Ugeløn, oprindelig 200 Kr, senere 150 Kr pr Uge, idet han i dette Tidsrum kun var beskæftiget med Arbejdet hos Sagsøgerne og ikke fik udbetalt Løn af sin hidtidige Principal. Indkøbet af Installationsmateriale foretoges af Maass paa Sagsøgenes Vegne hos de Sagsøgte, A/S Rahrs tekniske Forretning i Aarhus, og der blev i den Anledning den 23 December 1920 af Sagsøgerne udfærdiget saalydende til de Sagsøgte stilet Erklæring: »Herved befuldmægtiger vi Hr Ingeniør H Maass til for vor Regning at indkøbe hos Dem vort Forbrug af Installationsmateriale«. I Tiden fra den 28 November 1920 til den 24 December 1921 blev der af de Sagsøgte leveret Installationsmateriale til en samlet Pris af mellem 36 000 og 37 000 Kr, idet Leveringen skete i en Mængde mindre Partier, der stedse faktureredes til Sagsøgerne — saaledes at Eksemplarer af Fakturaerne sendtes baade til disse og til Maass — ligesom Købesummerne debiteredes Sagsøgerne, der ogsaa betalte alle Leverancerne direkte til de Sagsøgte. Paa Leverancerne blev der af de Sagsøgte — uden Sagsøgenes Vidende — ydet Maass en Provision, der i alt androg 8398 Kr 07 Øre eller gennemsnitlig noget over 24 pCt af Indkøbsprisen.

Idet Sagsøgerne har gjort gældende, at de ved det passerede har lidt et Tab svarende til den udbetalte Provision, og at de Sagsøgte maa være pligtige at erstatte dem dette Tab, har de under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte dømt til at betale dem 8398 Kr 07 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 28 Juli 1925, indtil Betaling sker. Til Støtte herfor har Sagsøgerne nærmere anført, at Maass hos dem har indtaget en Stilling som fastlønnet Funktionær, i hvilken Stillings Medfør det var hans Pligt at varetage deres Interesser, særlig ogsaa ved at foretage Indkøb af Installationsmateriale til billigst mulig Pris, at Maass ganske har forsømt denne sin Pligt og svigtet Sagsøgenes Tillid ved bag deres Ryg at modtage Provision, og at Maass' Misbrug af sin Stilling ikke kan have været skjult for de Sagsøgte, der gennem den foran gengivne Erklæring var bekendt med, at Maass foretog Indkøbene som Sagsøgenes Befuldmægtigede, samt at de Sagsøgte herefter har handlet retsstridigt overfor Sagsøgerne ved

Færdig fra Trykkeriet den 12 Januar 1927.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 80.

Tirsdag den 21 December.

at udbetale Provisionen, hvorved Varerne blev fordyret i tilsvarende Grad, idet Sagsøgerne kutymemæssigt paa en Leverance af denne Størrelse havde Krav paa en til Provisionen svarende Rabat, som i Stedet for er kommet Maass tilgode. De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet de har gjort gældende, at de har været berettigede til at udbetale Provisionen, og at Sagsøgerne i al Fald ikke derved har lidt noget Tab.

Efter alt foreliggende findes der, trods Maass' Benægtelse, ikke at kunne være Tvivl om, at han efter sin Stilling har været uberettiget til at modtage Provisionen, men det kan paa den anden Side ikke antages, at de Sagsøgte ved at yde Provisionen har søgt at opnaa nogen uretmæssig Fordel paa Sagsøgernes Bekostning, i hvilken Henseende særlig skal bemærkes, at Provisionen ikke overstiger, hvad der efter det oplyste i Almindelighed ydes Installatører, der er beskæftigede med Anlæg som det heromhandlede. i Provision paa det dertil leverede Installationsmateriale, at det er uomtvistet, at de af Sagsøgerne betalte Priser svarer til de Sagsøgtes Katalogpriser for Salg en detail, og at det ikke er oplyst, at der foreligger nogen Sædvane, hvorefter Sagsøgerne kunde have Krav paa et Afslag i disse Priser. Derimod maa det antages, at der i Betragtning af Leverancens Størrelse har været Mulighed for ved Forhandling med de Sagsøgte at opnaa en vis Rabat, saa at Maass ved at forsømme sin Pligt i saa Henseende kan have paadraget Sagsøgerne et Tab. Om noget Erstatningsansvar for de Sagsøgte i den Anledning findes der imidlertid ikke at kunne blive Tale. Naar nemlig henses til, at Forhandlingerne med de Sagsøgte om de paagældende Leverancer efter det oplyste alene er ført af Maass eller mulig i Begyndelsen tillige af hans daværende Principal, at disse Forhandlinger, under hvilke Maass maa antages at have søgt at give de Sagsøgte det Indtryk, at Installationsarbejdet var ham overdraget i Entreprise, er begyndt og enkelte Vareposter leveret, forinden den oftnævnte Erklæring blev udstedt, at de Sagsøgte selv har foranlediget Udstedelsen ved at kræve, at Maass, paa hvis Betalingsevne de ikke stolede, skulde skaffe Garanti for, at Sagsøgerne indestod for Betalingen af Varerne, samt til at Sagsøgerne — udover hvad der kunde sluttet af Erklæringen — aldrig har givet de Sagsøgte nogen Meddelelse om, hvorledes Maass' Stilling var. kan der ikke gaas ud fra, at det har staaet de Sagsøgte klart, at Maass tilsidesatte

sine Pligter ved at modtage Provisionen, og idet de saaledes ikke kan anses at have handlet retsstridigt overfor Sagsøgerne ved at yde Provisionen, kan de ikke være erstatningspligtige.

Efter det anførte vil de Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale, hvorhos disse vil have at godtgøre de Sagsøgte Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Nr 96/1926. **Direktionen for Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger (Fich)**

m o d

Aktieselskabet Nye danske Brandforsikringselskab (Fich,

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at refundere en Del af et af Indstævnte udbetalt Brandforsikringsbeløb.

Østre Landsdets Dom af 26 Marts 1926: Sagsøgte, Direktionen for den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, bør til Sagsøgerne, A/S Nye danske Brandforsikrings-Selskab, betale 9031 Kr 42 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 3 Februar 1926, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 400 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Direktionen for den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, til Indstævnte, Aktieselskabet Nye danske Brandforsikrings-Selskab, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 August 1925 nedbrændte Bygningerne paa den Vognmand Mads Sig tilhørende Ejendom i Vemb. De nævnte Bygninger var ifølge Police af 18 Juni 1923 med Sagsøgerne, A/S Nye danske Brandforsikrings-Selskab, forsikrede for 20 000 Kr. Brandskaden opgjordes den 3 August 1925 af Sagsøgernes Vurderingsmænd til 13 500 Kr og den 10 s M af Vurderingsmændene for den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, i hvilken Bygningerne var indtegnede for 21 100 Kr, til 17 592 Kr. Sagsøgeren, som havde udbetalt Brandlidte den af Selskabets Vurderingsmænd opgjorte Erstatning, kom derefter til Kundskab om den ovennævnte Indtegning hos Landbygningernes Brandforsikring og henvendte sig ved Skrivelse af 19 Oktober 1925 til Sagsøgte, Direktionen for den nævnte Brandforsikring, med Begæring om Regres, hvilket Krav Sagsøgte imidlertid afviste under Henviisning til de for Brandforsikringen gældende Vedtægters § 13, der er saalydende:

Saalænge Foreningen løber nogen Risiko for Bygninger, maa hverken disse eller andre til samme Sted eller Ejendom hørende Bygninger uden Direktionens Samtykke af den Forsikrede indtegnes i nogen anden Forening eller Selskab, hvis Bestemmelse er at yde Erstatning i noget af de i § 3 omhandlede Tilfælde.

Hvis nogen handler derimod, er Direktionen, saasnart den kommer til Kundskab om saadan Overtrædelse, berettiget til straks at ophæve den vedkommende Forsikring, dog at der, forsaaavidt Bygningerne er pantsatte, gives vedkommende Panthavere fornøden Frist til at varetage deres Tarv, og i Tilfælde af indtruffen Skade har vedkommende Skadelidte fortabt al Ret til Erstatning af Foreningen for den dobbelt forsikrede Genstand (jfr § 66, 2 Stykke).

Sagsøgeren, som under 5 Februar 1926 har erholdt Transport fra Brandlidte paa dennes Ret i Henhold til den hos Landbygningernes Brandforsikring tegnede Brandforsikring for ovennævnte Ejendom til at oppebære Erstatning hos Selskabet i Anledning af Branden, paastaar under nærværende Sag endeligt Sagsøgte dømt til at betale 9031 Kr 42 Øre med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 3 Februar 1926, som den paa Sagsøgte faldende Anpart af den lidte Skade.

Sagsøgte har ingen Indvending fremsat mod det indtalte Beløbs Størrelse, men hævder, at det følger af § 13, 2 Stk i de for Sagsøgte gældende Vedtægter, at den Skadelidende i et Tilfælde som det foreliggende, hvor der uden Sagsøgtes Vidende er tegnet Forsikring paa samme Bygninger i et andet Selskab, intet Krav har paa Erstatning hos Sagsøgte, og at der altsaa ikke foreligger noget Erstatningskrav, hvori Sagsøgeren kan være indtraadt.

Det fremgaar af Sagen, at Brandlidte, der havde købt Ejendommen for et Par Aar siden, ikke var klar over, at Bygningerne var indtegnede i Landbygningernes Brandforsikring, til hvilken Præmien opkrævedes sammen med de kgl Skatter, at han kun anmeldte Skaden til Sagsøgeren, samt at han overfor Sagsøgtes Vurderingsmænd — da disse af egen Drift indfandt sig paa Ejendommen den 10 August 1925 — udtalte at have forsikret hos Sagsøgeren.

Idet Brandlidte efter det oplyste ikke findes at have handlet saaledes

i Strid med de ovennævnte Vedtægters § 13, at Sagsøgte har haft Føje til, under Paaberaabelse af denne Bestemmelse, at erklære Forsikringen for ophævet, har der samtidig foreligget to Forsikringer. Ifølge de for Sagsøgeren gældende almindelige Forsikringsbetingelsers Post 5 III erstatter Selskabet, naar der tillige er tegnet Forsikring andetsteds, Skaden forholdsmæssigt. Idet Sagsøgeren herefter, saafremt Dobbeltforsikringen havde foreligget oplyst for Selskabet forinden Skadens Afregning, kun vilde have haft Pligt til at deltage pro rata i Skaden, og idet den forsikrede i saa Fald hos Sagsøgeren kun vilde have erholdt dækket en Anpart af Skaden, vil der, som Sagen herefter foreligger, være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at tilsvare Sagsøgeren med 400 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag 302/1926 (**Rigsadvokaten mod Niels Peter Larsen**) blev Tiltalte anset efter Straffelovens § 232 for 7 Gang begaaet simpelt Tyveri samt efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Torsdag den 23 December.

Nr 102/1925. Fisker **Børge Jensen** (Stein)
mod
Gaardejer **Anders Christian Sørensen** (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Indstævnte har erhvervet Aalegaardsret.

(Sagen behandlet skriftligt).

Dom afsagt af Høllum-Hindsted Herreders Ret den 4 Juli 1924: Sagsøgte, Fisker Børge Jensen af Hadsund, kendes uberettiget til at anbringe Aaleruser eller drive Aalefiskeri i det Sagsøgeren, Gaardejer Anders Chr Sørensen af Odde tilhørende, paa det foran nærmere betegnede Sted i Mariager Fjord udfor Odde beliggende Aalestade. Sagsøgte bør derhos erstatte Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 80 Kr, som bør udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Vestre Landsrets Dom af 13 Januar 1925: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Appellanten, Fisker Børge Jensen, til Indstævnte, Gaardejer A C Sørensen, 150 Kr. Der tillægges den for Appellanten beskikkede Sagfører,

sammesteds, Overretssagfører Jørgensen, et Vederlag af 100 Kr, der udredes af det offentlige. At efterkommes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket til Højesteret.

For Højesteret har Appellanten anbragt, at, da Adgangen til at fiske paa dansk Søterritorium er fri, har Indstævnte kun, saafremt det drejer sig om en egenlig Aalegaard, ved Hævd kunnet vinde Eneret til at drive Aalefiskeri paa det under Sagen omhandlede Sted, og han har benægtet, at Indstævnte og hans Forgængere har drevet et saadant Fiskeri, at dettes Udøvelse i Alderstid har kunnet hjemle ham en egentlig Aalegaardsret. Appellanten har til Støtte herfor anført, at det til Fiskeriet brugte Redskab ikke er en Aalegaard, fordi dets Rad ikke er udgaaet fra Land. Herimod har Indstævnte gjort gældende, at selv om Redskabets Rad ikke har været anbragt paa tørt Land, har det dog været fastgjort saa langt inde paa Stranden, at det har været en Aalegaard, og han har derfor paastaaet Dommen stadfæstet. Af Sagens tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger fremgaar det, at det anvendte Fiskeredskab, der har bestaaet af Garnrad fastgjort til Pæle og af Ruse, for Radens Vedkommende har været anbragt saaledes paa Stranden, at Landgrunden er taget i Brug som en Art Fangarm. Herefter har Redskabet været en Aalegaard, og den for Indstævnte hævdede Ret er en Aalegaardsret. Som Følge heraf er Appellanten uberettiget til at drive Aalefiskeri paa det paagældende Sted i Mariager Fjord paa en Maade, der strider mod Indstævntes Aalegaardsret, og i Overensstemmelse hermed vil der være at give Dom, idet bemærkes, at en af Appellanten nedlagt subsidær Paastand om Sagens Afvisning som hørende under Aalegaardsnævnet ikke kan tages til Følge, da Spørgsmaal om hvem Aalegaardsretten tilkommer, ikke hører under Nævnets Afgørelse. I Henseende til Omkostningerne for Landsretten og for Underretten vil Dommen være at stadfæste. Med Hensyn til Sagens Omkostninger for Højesteret bestemmes som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Fisker Børge Jensen, bør være uberettiget til paa det ovenfor nævnte Sted i Mariager Fjord at anbringe Aaleruser eller drive Aalefiskeri paa en Maade, der strider mod den Indstævnte, Gaardejer Anders Christian Sørensen, tilkommende udelukkende Ret til dér at drive Fiskeri med Aalegaarde. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten og for Underretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret

ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Stein og Bruun hver 400 Kroner og i Godtgørelse for Udlæghenholdsvis 70 Kroner og 392 Kroner 90 Øre, der ligesom det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær udredes af det offentlige.

De for Landsretten og Underretten idømte Omkostningsbeløb at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgørelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Gaardejer Anders Chr Sørensen af Odde paastaar Sagsøgte, Fisker Børge Jensen af Hadsund, dømt til at kendes uberettiget til at anbringe Aaleruser i Aalestader i Mariager Fjord udfør Odde og Helberskov Ejendomme i Als Sogn, hvor Aalefiskeriet med Ruse i langt over 100 Aar udelukkende har været til Brug for Beboerne i Odde og Helberskov efter Omgang mellem de berettigede saaledes, at der hvert Aar udvises enhver af de berettigede et Stade til Aalefiskeri i det paagældende Aar, efter en i Aaret 1802 den 1 Juli fastsat Fordeling og Omgang.

I Henhold til denne Fordeling er der to Stader, nemlig de i Fordelingen ommeldte, Anders Andersen og Niels Jørgensens Enkes Gaarde i Odde tilkommende Stader, der kun gaar i Skifte mellem Ejerne af disse Gaarde, og da nu Sagsøgte i 1923 har anbragt Aaleruse i Niels Jørgensens Enkes Stade, der nu tilhører Sagsøgeren, og, skønt denne kastede Rusen paa Land, atter uberettiget har anbragt den i Stedet, har han gjort sig skyldig i ulovlig Fiskeri, hvorfor Sagsøgeren paastaar ham kendt uberettiget til dersteds at anbringe Aaleruse eller drive Aalefiskeri og idømt Erstatning af mindst 100 Kr og Bøde efter Lov om Saltvandsfiskeri Nr 316 af 2 Juni 1917.

Sagsøgte paastaar sig frifundet og tilkendt en Erstatning paa 138 Kr og Sagsøgeren straffet for ulovlig Selvtægt efter Straffelovens § 116 eller dog straffet efter Bestemmelserne i Saltvandsfiskeriloven.

Foreløbig bemærkes, at Parterne under Sagens Behandling er enige om at frafalde ethvert gensidigt Krav om Straf og Erstatning ogsaa for Overtrædelse af Saltvandsfiskeriloven saaledes, at denne Sag kun drejer sig om Berettigelse til Fiskeri paa de paagældende Steder.

Ifølge Udskrift af Protokollen for Helberskov Bys Fællesanliggender var den 1 Juli 1802 tilstede samtlige Fæstere og Jordbrugere af Helberskov og Odde Byer for at tage Bestemmelse om, hvor megen Grund der tilkom enhver af disse Byers saavel som Als Bys Beboere til Aalestadernes Sætning efter den Regel, som har været almindelig i Fortiden, og bestemtes bl a, at to Stader alene skulde gaa i Omskifte til Anders Andersen og Niels Jørgensens Enke i Odde, medens de andre Stader skulde gaa paa Omgang efter andre Regler. Denne Overenskomst er tinglæst den 30 Juni 1812.

Under Sagen er det oplyst, at Underbefalingsmand ved Kystmilicen Rasmus Nielsen Smith eller Smed i Aaret 1812 sagsøgte en Del Bøoere i Helberskov og Als for uberettiget Aalefiskeri i Mariager Fjord udfor hans Ejendom, tillige for at faa sig kendt eneberettiget til Aalefiskeriet sammesteds, men blev ved den den 29 September s A ved Hellum-Hindsted Herreders Politiret afsagte Dom de Indklagede pure frifundet, da det under Sagen var bevist, at disse som Ejere af deres respektive Ejendomme i mere end Hævdstid havde udsat Aalegaarde og brugt Aalefiskeriet udfor Klagerens Ejendom endog uden at betræde denne.

Spørgsmaalet om Fiskeriet har flere Gange været forelagt Retten, men stadig med samme Resultat, og Sagsøgeren gør gældende, at hans Eneret til Fiskeri i det anførte Stade baade støtter sig til Overenskomsten af 1 Juli 1802 og paa Hævdserhvervelse.

Med Hensyn til Spørgsmaal om Hævd bemærkes, at det ved Vidneførsel er godtgjort, at de fornævnte to Stader i lang Tid gik i Skifte til de to Ejere, men for 15 à 16 Aar siden blev der mellem dem sluttet en Overenskomst, hvorefter hver Ejer kun benyttede sit eget Stade uden Skifte, men iøvrigt maa der gaas ud fra, at Forholdene er uforandrede som de har været, saa længe Folk kan erindre og endnu længere tilbage.

Hertil har Sagsøgte anført, at Fordelingen i 1802 ikke er forbindende for Tredjemand, hvori der ikke kan gives Sagsøgte Medhold, og at der ikke kan vindes Hævd paa Brug af Søterritorium. Hertil bemærkes, at ifølge Lov om Saltvandsfiskeri Nr 316 af 2 Juni 1916 (jfr Lov Nr 56 af 5 April 1888), skal det vel staa alle og enhver frit for paa dansk Søterritorium at drive Fiskeri overalt, hvor ingen særlig Ret til Fiskeriets Udøvelse haves, men synes netop til saadan særlig Ret at maatte kunne henregnes den af Sagsøgeren paaberaabte Eneret til Fiskeri i hans Stade, og denne Særret kan ikke ses at være udelukket ved nogen Lovbestemmelse eller ifølge Lovgivningens Grundsætninger, ligesom der heller intet er oplyst om, at der fra Statsmagtens Side nogensinde er lagt Hindringer i Vejen for Udøvelsen af nævnte Fiskeri.

Sagsøgte vil derfor være at kende uberettiget til at anbringe Aale-ruse i det Sagsøgeren tilhørende Aalestade eller drive Aalefiskeri der, hvortil Sagsøgeren maa anerkendes eneberettiget. Sagsøgte bør udrede Sagens Omkostninger med 80 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 4 Juli 1924 ved Hellum-Hindsted Herreders Ret.

For Landsretten er det af Indstævnte uimodsaagt anført, at han og tidligere Ejere af den ham tilhørende ikke til Mariager Fjord grænsende Ejendom i Odde tilsammen i mindst 150 Aar — forinden Afslutning af den i Dommen nævnte, for 15—16 Aar siden truffne Overenskomst dog i aarligt Skifte med Ejerne af den som Anders Andersens Gaard beteg-

nede Ejendom — stadig uhindret af andre, paa det paagældende Sted i Fjorden har drevet Fiskeri med Aalerusestade anbragt i nogen Afstand fra Land.

Herefter maa Indstævnte anses ved Alderstidshævd at have erhvervet udelukkende Ret til Anbringelse af Aalerusestader paa det af ham dertil benyttede Sted, og idet det derfor maa billiges, at Appellanten er kendt uberettiget til paa dette Sted at anbringe Aaleruser eller drive Aalefiskeri, vil Dommen, hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger tiltrædes, efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanten have at godtgøre Indstævnte med 150 Kr.

Der vil være at tillægge den for Appellanten beskikkede Sagfører, sammesteds, et Vederlag af 100 Kr, der bliver at udrede af det offentlige.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 270/1926 (**Rigsadvokaten mod Niels Kristen Knudsen**) blev Tiltalte for svingagtigt Forhold i Medfør af Straffelovens § 257 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage, dog at Straffen udsættes og eventuelt bortfalder saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes.

Nr 268/1925. **Ryde og Holmemarkens Tærskeselskab** (Overretssagfører Alb V Jørgensen)

m o d

Ole Sørensen & Co, »Agricco«, Aktieselskab (Ahnfelt-Rønne),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at annullere en Handel om et Tærskæværk.

Østre Landsrets Dom af 22 September 1925: De Sagsøgte, Ryde og Holmemarkens Tærskeselskab, bør til Sagsøgerne, Ole Sørensen & Co, »Agricco« A/S, betale 4300 Kroner med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 1 Januar 1925, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 250 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den af Tærskeselskabet for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at Selskabet frifindes, og at de Indstævnte dømmes

til at betale Selskabet 1382 Kroner 14 Øre. Det bemærkes herved, at Tærskeselskabet bl a har frafaldet sin Fordring om Godtgørelse for Udgiften ved Løje af et Tærskéværk i 1925 og paa den anden Side nu kræver 805 Kroner i Godtgørelse for Pladsløje for Tiden fra den 30 September 1924 til den 15 December 1926. De Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet.

Efter Indholdet af Slutsedlen maa Tærskeselskabet anses at have paa tilstrækkelig tydelig Maade angivet, at det lagde Vægt paa, at Tærskéværket blev forsynet med Egetræs Ramme, og de Indstævnte har ikke haft Grund til at gaa ud fra, at Selskabet vilde modtage et Værk med Fyrretræs Ramme. Iøvrigt maa det blive de Indstævnte til Skade, hvis de ikke har vidst, hvorledes Vennekøbet-Værket var udført og saaledes har forsømt at skaffe sig Kundskab om et af Slutsedlens Vilkaar, med hvis Indhold deres stedlige Repræsentant, der havde indsendt Ordren, var fuldt fortrolig.

Efter det saaledes anførte maa Tærskeselskabet anses at have været berettiget til at afvise Værket som ukontraktmæssigt og at have hævet Købet, og Selskabets Paastand om Frifindelse vil derfor være at tage til Følge, uden at det bliver nødvendigt at komme ind paa, hvad Selskabet iøvrigt har anført til Støtte herfor. Der vil derhos være at tilkende Selskabet det ovennævnte Beløb, stort 1382 Kroner 14 Øre.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte at burde betale til Tærskeselskabet med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Ryde og Holmemarkens Tærskeselskab, bør for Tiltale af de Indstævnte, Ole Sørensen & Co, »Agricco«, Aktieselskab, i denne Sag fri at være, og bør de Indstævnte til Appellanten betale 1382 Kroner 14 Øre samt Sagens Omkostninger for begge Retter med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgørelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 9 August 1924 købte de Sagsøgte, Ryde og Holmemarken Tærskeselskab, af Sagsøgerne, Ole Sørensen & Co, »Agricco«, A/S, ved disses Repræsentant, Maskinforhandler N F Hansen, Søllested, 1 Stk 24" transportabelt Tærskéværk, »O S & Co«, Type A, og 1 Stk 1050 m/m transportabel Halmpresse, automatisk bindende »O S & Co«, begge Maskiner fra Schmidt & Sønner, Tved, at levere 1 September s A

franco Søllested for en Købesum af 5300 Kr, at betale pr December s A inden Maanedens Udgang. I Slutsedlen, der paa Sagsøgernes Vegne blev underskrevet af deres daværende Repræsentant Erichsen, Nykøbing F, og som ifølge en samme meddelt trykt Paategning var indgaaet »under Forbehold af Firmaets Approbation«, hedder det: »Tærskværk og Halm- presse er nøjagtig samme Maskiner som dem T/S har beset paa »Vennelykke« pr Søllested hos Hr Gdr H Hansen.«

Den 16 s M tilstillede Sagsøgerne de Sagsøgte en Stadfæstelses- skrivelse, der indeholdt en med de foranførte Angivelser i Slutsedlen stemmende Betegnelse af de solgte Maskiner, men ikke nogen Bemærkning om, at Maskinerne skulde være nøjagtig ens med de paa »Vennelykke« besete.

Efter at Parterne havde brevvekslet i Anledning af, at Værket ikke blev leveret til fastsat Tid, den 1 September 1924, ankom Værket til Søllested den 23 s M, men de Sagsøgte nægtede nu at modtage det, idet de gjorde gældende, at det ikke var kontraktmæssigt. De Sagsøgte lod derefter Værket anbringe hos en Gaardejer i Højreby og tilskrev Sagsøgerne, at Værket henstod her for deres Regning og Risiko.

Under nærværende ved Retten for Nakskov Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgerne paastaet de Sagsøgte dømt til at betale Købesummen for Værket, 5300 Kr, med Renter heraf 6 pCt p a fra den 1 Januar 1925, subsidiært mod et Afslag i Købesummen af 175 Kr eller et efter Rettens Skøn fastsat Beløb.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de til Støtte herfor har anført, at Værket, ikke som i Slutsedlen stipuleret, er nøjagtig samme Maskine som af de Sagsøgte besigtiget paa »Vennelykke«. De har derhos under Anbringende af, at der som Følge af Værkets Ukontraktmæssighed er paaført dem Udgifter til Beløb 1469 Kr 60 Øre, nemlig bl a for Leje af et Tærskværk i 1924 og 1925 hvert Aar 510 Kr 30 Øre og for Pladsleje 365 Kr, paastaet sig tilkendt hos Sagsøgerne det nævnte Beløb, 1469 Kr 60 Øre.

Det fremgaar af en optaget Syns- og Skønsforretning i Forbindelse med det løvrigt oplyste, at det de Sagsøgte leverede Værk adskiller sig fra det paa »Vennelykke« besigtigede derved, at Rammetræet i det heromhandlede Værk er Fyr, medens det i »Vennelykke«-Værket er Eg, at medens Kuglelejerne paa det inden Handlen besigtigede Værk alle er S K F, er paa det omstridte Værk kun Kuglelejerne paa Cylinderakslen S K F, hvorimod der findes en anden Slags Kuglelejer paa Krumtap- akslen, at Ilæggebordet er fastsiddende og ikke kan lægges ned, at der kun er et Svinghjul paa Pressen, medens der paa den oprindelig foreviste Presse var to saadanne, og at Pressen er forsynet med Johnston-Bindeapparat, medens der paa den paa »Vennelykke« værende Presse var anbragt et Deering-Bindeapparat. Efter det foreliggende maa der gaas ud fra, at samtlige de ommeldte Afvigelser kan afhjælpes saaledes, at Værket bliver ligt det besigtigede, med Undtagelse af, at det ikke lader sig gøre at forandre Trærammen. Skønsmændene har derhos udtalt, at Prisen paa Egetræs- og Fyrretræsrammer kun differerer med 50 til 100 Kr, at Prisdifferensen mellem S K F Kuglelejer, der almindeligvis anses for de bedste, og tyske Kuglelejer vil andrage ca 50 Kr paa et

Tærskæværk, at Ilæggebordet vil kunne laves til at ligge ned for ca 25 Kr, og at Prisen for de nævnte to Arter Bindeapparater, af hvilke Skønsmændene anser Deerings Fabrikat for det mest passende ved Tærskæværker af den omhandlede Størrelse, saavidt de ved er omtrent ens. Dommer ved Statens Redskabsprøver, fhv Godsejer Soph Friis har derimod i en den 22 August 1925 dateret Erklæring udtalt, at han anser begge Bindeapparater for særdeles gode og lige gode.

Med Hensyn til, at det leverede Tærskæværk saaledes afviger fra det besigtigede, har Sagsøgerne gjort gældende, at dette Forhold maa være uden Betydning, idet Stadfæstelsesskrivelsen af 16 August 1924, der intet indeholder om det anførte Vilkaar, maa anses at have afløst Slutsedlen som Grundlag for Handlen.

Heri kan der dog ikke gives Sagsøgerne Medhold, allerede fordi Stadfæstelsesskrivelsen efter sit Indhold ikke kan opfattes som nogen behørig Meddelelse om, at Sagsøgerne ikke fuldtud vilde antage den gennem Agenten modtagne Ordre.

Det fremgaar nu vel af Sagens Oplysninger, at de Sagsøgte ved Handlens Afslutning overfor Agenten udtrykkelig betingede sig, at Værket skulde være med Egetræsramme, S K F Kuglelejer og Deering-Bindeapparat, men da det ikke kan siges at have fundet tilstrækkeligt Udtryk i den ommeldte Tilføjelse i Slutsedlen, at de Sagsøgte lagde afgørende Vægt paa disse Egenskaber ved det leverede Værk, findes de Sagsøgte ikke paa Grund af Værkets Mangler i saa Henseende, der efter det oplyste ikke kan antages i sig selv at være af væsentlig Betydning, at have været beøjede til at hæve Købet. Derimod findes de berettigede til i Købesummen at kræve afkortet et Beløb, svarende til Forskellen mellem Købesummen og den Mindreværdi Værket maa antages i den Stand, hvori det leveredes, at have for de Sagsøgte. Disse maa ligeledes være berettigede til hos Sagsøgerne at kræve Erstatning for Udgifter paaførte dem som Følge af, at det leverede Tærskæværk ikke var fuldtud kontraktmæssigt saaledes navnlig til Leje af et Tærskæværk i 1924, medens det ikke findes at kunne paalægges Sagsøgerne at yde Erstatning for Udgifter til Leje af et Tærskæværk i 1925, eftersom de tilstedeværende Mangler da maatte kunne være afhjulpet i det Omfang, hvori saadant efter det foranførte er muligt. Idet det Beløb, der saaledes vil være at afkorte i det paastævnte Beløb, findes at kunne bestemmes til 1000 Kr, vil de Sagsøgte være at dømme til at betale Sagsøgerne 4300 Kr med Renter heraf som paastaet. Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde tilsvare Sagsøgerne med 250 Kr.

Nr 337/1925. Grosserer **M S Lund** (Harboe)

m o d

Grosserer **C A Böttger** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at annullere en Handel om et Automobil.

Østre Landsrets Dom af 26 November 1925: Sagsøgte, Grosserer M S Lund, bør mod at erholde betalt 800 Kr og mod at erholde tiltransporteret den ovenomhandlede Panteobligation, til Sagsøgeren, Grosserer C A Böttger, udlevere det ligeledes ovenomhandlede Sedan Automobil mrk »Buick« i køreklar Stand. I Sagsomkostninger betaler Lund til Böttger 250 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det oplyst, at Skyldneren ifølge Panteobligationen af 2 Juli 1924 aldrig har betalt de i Obligationen stiplede Renter og Afdrag, og at Obligationen maa antages at have været værdiløs allerede dengang Sluttedlen oprettedes mellem Appellanten og Indstævnte. Da Appellanten nu efter den i Sluttedlen indeholdte Passus om Obligationens Restpaalydende nærmest havde Grund til at gaa ud fra, at der ikke forelaa nogen Misligholdelse fra Pantedebitors Side, og da det i hvert Fald maa antages at have været en afgørende Forudsætning fra Appellantens Side, at den af ham modtagne Obligation ikke var ganske uden Værdi, findes han at have været berettiget til at nægte at vedstaa den indgaaede Handel. Som Følge heraf vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer M S Lund, bør for Tiltale af Indstævnte, Grosserer C A Böttger, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 4 September 1925 underskrev Grosserer M S Lund saalydende Slutteddel:

»Undertegnede Grosserer M S Lund sælger til Hr A Böttger, Absalonsgade 1, 1 Stk Sedan Automobil mærket »Buick« som er ubehæftet og som leveres Hr Böttger i køreklar og indregistreret Stand.

Købsummen berigtiges paa følgende Maade: Hr Böttger betaler Hr Lund 800 Kr ved Overtagelsen af Vognen samt et Stk Panteobligation lydende paa L P J Hansen af Rødbyhavn, Rødby Købstads Jorder Matr Nr 407 og 406 stor oprindelig 8500 Kr til Rest Kr 7900 (Syv Tusinde Ni

Hundrede). Handlen er afhængig af, at Obligationen er i lovmæssig Stand og rettidig tinglæst.

Obligationen tiltransporteres uden Ansvar for Hr Bøttger.«

Lund erholdt straks Obligationen udleveret for at vise sin Sagfører den, og da Sagføreren ved en næste Dag foretaget Undersøgelse mente at have konstateret, at den var værdiløs, vægrede Lund sig ved at opfylde Handlen.

Under nærværende Sag har nu Grosserer C A Bøttger paastaet Lund kendt pligtig til mod som Betaling at modtage dels 800 Kr konstant, dels en Panteobligation stor oprindelig 8500 Kr fra L B J Hansen til Proprietær Aage Olsen, Sorø, med Pant i Matr Nr 407 og 406 af Rødby Købstads Jorder, at udlevere den omhandlede Sedan Automobil mrk »Buick« i køreklar Stand.

Lund har paastaet sig frifundet, idet han har anført og som Part forklaret følgende:

I Henhold til en Annonce i Berlingske Tidende, lydende saaledes: »Automobil købes, naar god Obligation kan tages som Betaling, Telf 12 462«, satte han sig i Forbindelse med Annoncøren, Automobilhandler J Thorholm, der førte ham sammen med Bøttger, som ejede den i Sagen omhandlede Obligation. De enedes om at handle, som i Sluttedlen anført, og det blev angivet, at Obligationens Værdi var ca 75 pCt af dens Paalydende. Da Thorholm pressede paa for at faa Slutteddel underskrevet, gik Lund ind herpaa, men tog det i Sluttedlen nævnte Forbehold om, at Obligationen skulde være i »lovmæssig Stand«, hvorved han mente, hvad han ogsaa udtalte til Bøttger og Thorholm, at den havde en Værdi som angivet. Da den har vist sig værdiløs og nødlidende, idet der ikke er betalt Renter af den i afvigte Juni Termin, formener han sig i Henhold til dette Forbehold og til, at Annoncen lød paa en »god« Obligation, løst fra Handlen.

Bøttger har heroverfor dels bestridt, at Obligationen er værdiløs, samt at han eller Thorholm skulde have angivet dens Værdi til ca 75 pCt af dens Paalydende, dels hævdet, at Handlen er endelig indgaaet kun med det Forbehold, at Obligationen skal være i lovmæssig Stand, hvilket ikke sigter til dens Værdi, hvad ej heller er gjort gældende af Lund ved Handlens Indgaaelse. Han har ikke haft nogen Del i Affattelsen af Annoncen.

Automobilhandler Thorholm har som Vidne forklaret, at han, som jævnlig afslutter Handel med Automobiles mod Obligationer som Vederlag, havde den omhandlede Annonce som en staaende Annonce, og at den Obligation, som den paa daværende Tidspunkt tog Sigte paa, var en 1ste Prioritetsobligation af betydeligt større Paalydende end den heromhandlede Obligation. Da Lund henvendte sig til ham og beskrev sit Automobil, var Thorholm klar paa, at dette ikke egnede sig til Bortbytning med førstnævnte Obligation, hvorfor han førte Lund sammen med Bøttger som Ejer af den heromhandlede Obligation. Han var ukendt med dennes Værdi udover, hvad der fremgaar af dens eget Indhold, og der har efter hans Forklaring ikke været Tale om, at dens Værdi var 75 pCt af Paalydendet. Det var Lund selv, der var ivrig for at underskrive Slutteddel straks, han omtalte ikke, at hans Forbehold skulde have

Hensyn til Obligationens Godhed, og Vidnet opfattede ikke Forbeholdet som sigtende hertil. Lund udstedte straks efter et betingelsesløst Salærbevis til Vidnet for dettes Medvirkning ved Handlen.

Obligationen er udstedt af Hotelejer L P J Hansen til Proprietær Aage Olsen den 2 Juli 1924 og tinglæst den 8 s M. Den giver Kreditor oprykkende Prioritet og Panteret i Matr Nr 407 og 406 af Rødby Købstads Markjorder næstefter 4 andre Prioriteter af samlet Paalydende ca 66 400 Kr samt Pant næstefter ialt 39 000 Kr i specificeret Inventar og Indbo i den paa Ejendommen værende Bygning (Rødby Havn Hotel). Den forrentes med 6 pCt aarlig og skal afdrages med 600 Kr aarlig med Halvdelen i hver Termin, første Gang i Juni Termin 1925.

Ifølge fremlagt Attest fra Rødby Kommunekontor af 9 November 1925 er Ejendommen, der ved 4 alm Vurdering til Ejendomsskyld var ansat til ialt 106 400 Kr, nu vurderet til ialt 60 000 Kr.

Bøttger har forklaret, at han ganske kort forinden Salget af Obligationen havde erhvervet denne fra Handelsmand Jacob Jensen, hvem han i Bytte for den gav et Auckland-Automobil, som han havde haft i nogle Maaneder, og som stod ham i 3500 Kr, samt 8 Dæk af samlet Værdi ca 400 Kr.

Fornævnte Handelsmand Jensen har som Vidne forklaret, at han havde erhvervet Obligationen fra den oprindelige Kreditor efter denne, Proprietær Aage Olsen, mod nogle Byggegrunde i Holbæk, som er behæftet med 10 000 Kr, men hvis Værdi Vidnet ansætter til 13 000 Kr. Handlen var dog saaledes, at hvis Olsen ikke vilde overtage Grundene, kunde han inden en vis Frist kræve Tilbagegang, dog at Jensen, hvis han i Mellemtiden havde solgt Obligationen, kun skulde betale Olsen 500 Kr.

Proprietær Aage Olsen har i en fremlagt Erklæring udtalt, at han overfor Jensen meddelte, at Obligationen var værdiløs, da der ikke var betalt Renter i Juni Termin, og der ikke kunde ventes Dækning for den, samt at Jensen, der dog ønskede at erhverve den, skulde efter Olsens Valg enten overlade ham de omtalte Grunde i Holbæk eller betale ham 500 Kr.

Der foreligger ikke i Sagen nogen Oplysning om, hvorvidt der var foretaget Retsfølgningsskridt i den pantsatte Ejendom, ej heller om det pantsatte Inventars og Indbos Værdi eller om Pantdebitors personlige Solvens.

Lund har om sit Automobil forklaret, at han til Erhvervelse og Istandsættelse af dette havde anvendt 7000 Kr, men at han senere har solgt det for 2000 Kr kontant og en Prioritet i en Grund paa 2000 Kr.

Det af Lund i Sluttedlen tagne Forbehold tager efter sit Indhold ikke Sigte paa Obligationens Godhed, og mod Bøttgers Benægtelse er det ikke godtgjort, at Lund har givet Udtryk for, at Forbeholdet skulde sigte hertil, hvad ej heller vilde stemme med Sluttedlens sidste Passus, at Obligationen transporteres uden Ansvar for Bøttger. Ej heller kan der til Fordel for Lund lægges afgørende Vægt paa Indholdet af den ovennævnte, af Thorholm indrykkede Annonce. Vel maa det nu efter det oplyste antages, at Obligationen i al Fald ikke har den Værdi, som Lund ved Sluttedlens Underskrift vil være gaaet ud fra, at den havde; men

ligesom det ikke kan siges at være oplyst, at den er værdiløs eller næsten værdiløs, saaledes er det i al Fald ikke godtgjort, at Bøttger har haft nogen Viden i saa Henseende. Det maa herefter statueres, at Lund, der er Forretningsmand, ved at underskrive Slutseddel og Salærbevis fremfor at vente hermed, til han havde faaet nærmere Oplysninger med Hensyn til Obligationen, der efter sit Indhold ikke paa Forhaand kunde forventes at være tilnærmelsesvis sit Paalydende værd, selv har overtaget Risikoen i saa Henseende. Herved bemærkes endnu, at det af Bøttger og Thorholm uimodsagt er forklaret, at Lund udtalte at ville bruge Obligationen til at lægge som Sikkerhed i sin Bank for løbende Vekselmellemværender.

Herefter vil Bøttgers Paastand være at tage til Følge, og Sagens Omkostninger at tillægge ham med 250 Kr.

Fredag den 24 December.

Nr 84/1926. Snedkermester **Søren Mogensen**, Slagtermester **Fritz Meyer**, Træhandler **M P Lundgaard**, Partikulier **Laust Østergaards** i uskiftet Bo hensiddende Enke, **Marie Østergaard**, Møller **Niels Jensen**, Gaardejer **Mehlsen**, Gaardejer **Esper Jepsen**, Gaardejer **Anton Nielsen**, fhv Gaardejer **Mads Kærgaard** og Gaardejer **Peder Bønding** (Liebe)

m o d

Kreditorforeningen af 2 August 1905 (Bang),

betræffende Appellanternes Forpligtelse i Henhold til et Kautionsdokument.

Vestre Landsrets Dom af 4 Marts 1926: De Sagsøgte, Snedkermester Søren Mogensen, Slagtermester Fritz Meyer, Træhandler M P Lundgaard, Partikulier Laust Østergaards i uskiftet Bo hensiddende Enke Marie Østergaard, Møller Niels Jensen, Gaardejerne Kristian Mehlsen, Esper Jepsen og Anton Nielsen, fhv Gaardejer Mads Kærgaard og Gaardejer Peder Bønding, bør En for Alle og Alle for En til Sagsøgerne, Kreditorforeningen af 2 August 1905, betale 9456 Kr 12 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt p a fra den 13 Oktober 1925, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsræt.

Efter Indholdet af Kautionsdokumentet af 30 Juni 1923 maatte Appellanterne gaa ud fra, at h e l e den Del af Gælden, der ifølge Akkorden skulde betales, skulde betales i tre Rater til de i Dokumentet bestemte Tider. Da Kreditorforeningen nu ved de med

Jørgen Thorgaard og Skive Bank henholdsvis den 30 Juni og den 4 Juli 1923 trufne Aftaler uden Appellanernes Samtykke har indrømmet Poul Jensen Henstand med Betaling af den Del af Gælden, som skyldtes til Thorgaard og Banken, findes Appellanterne herefter at have været berettigede til at betragte sig som løst fra deres Kautionsforpligtelse. I Henhold til det anførte vil Appellanterne overensstemmende med deres Paastand, være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Kreditorforeningen at burde betale til Appellanterne med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Snedkermester Søren Mogensen, Slagtermester Fritz Meyer, Træhandler M P Lundgaard, Partikulier Laust Østergaards i uskiftet Bo hensiddende Enke Marie Østergaard, Møller Niels Jensen, Gaardejerne Mehlsen, Esper Jepsen og Anton Nielsen, fhv Gaardejer Mads Kærgaard og Gaardejer Peder Bønding, bør for Tiltale af Indstævnte, Kreditorforeningen af 2 August 1905, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne med 800 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Købmand Poul Jensen af Jebjerg i Aaret 1923 var kommet i Betalingsvanskeligheder, formaaede han, der ønskede at opnaa Akkord med sine Kreditorer, Snedkermester Søren Mogensen, Slagtermester Fritz Meyer, Træhandler M P Lundgaard, Partikulier Laust Østergaard, Møller Niels Jensen, Gaardejerne Kristian Mehlsen og Esper Jepsen, alle af Jebjerg, Gaardejer Anton Nielsen af Tustrupgaard, fhv Gaardejer Mads Kærgaard af Skive og Gaardejer Peder Bønding af Bostrup, til at yde ham Assistance til Akkordens Gennemførelse, hvorfor de den 30 Juni 1923 underskrev et Kautionsbevis saalydende:

»Saafremt Købmand af Jebjerg Poul Jensen opnaar den af ham ansøgte Akkord med sine Kreditorer paa 45 pCt, at betale i tre Rater à

Trykfejl: p 536, L 18 f n: Møldrups, læs: Liebe.

Færdig fra Trykkeriet den 19 Januar 1927.

G. E. C. Gads Forlag

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 81.

Fredag den 24 December.

15 pCt, med første Rate 14 Dage efter endelig Vedtagelse eller Appelfrists Udløb, 15 pCt 3 Maaneder og 15 pCt 6 Maaneder efter Betalingen af første Rate, indestaar vi underskrevne:

Snedkermester Søren Mogensen, Jebjerg, Slagtermester Fr Meyer, Jebjerg, Træhandler Lundgaard, ibd, Partikulier Laur Østergaard, ibd, Møller Niels Jensen, ibd, Gaardejer Chr Mehlsen, ibd, Gaardejer Esper Jepsen, ibd, Gaardejer Anth Nielsen, Tustrupgaard, Gaardejer Mads Kærgaard, Lyby, Gaardejer Peder Bønding, Bostrup, som Kautiønister og Selvskyldnere og in solidum forpligtede for fuld og skadesløs Betaling af Kr 10 000,00 — er titusinde Kroner — til Hjælp for Betalingen af denne Akkord, og er Kreditor-Foreningen af 2 August 1905 berettiget til at forlange dette Beløb indbetalt til sig, helt eller delvis, saasnart det maatte være nødvendigt for Oplydelsen af nogen Del af Akkorden.« Under s Dato anmodede Poul Jensen Sagsøgerne, Kreditorforeningen af 2 August 1905 i København om at tilbyde hans Kreditorer en Akkord paa 45 pCt, at betale med 15 pCt i Løbet af 14 Dage efter at samtlige Kreditorer har tiltraadt Akkorden, eller Appelfristen efter en eventuel Skifteretsstadsfæstelse er udløbet, 15 pCt 3 Maaneder efter Betalingen af første Rate, og 15 pCt 6 Maaneder efter Betalingen af første Rate. A/S Skive Bank, der ifølge Kassekredit pr 7 Maj 1923 havde et Tilgodehavende hos Poul Jensen stort 35 922 Kr 98 Øre, afgav derefter under 4 Juli 1923 overfor Sagsøgerne saalydende Akkordtiltrædelse og Tilbage trædelseserklæring:

»Undertegnede, A/S Skive Bank, har tilgode hos Købmand af Jebjerg Poul Jensen paa tvende Kassekrediter pr 7 Maj 1923 opgjort til Kr 35 922,98.

Saaftremt Poul Jensen opnaar den af ham ansøgte Akkord med sine Kreditorer, 45 pCt at betale med 15 pCt i Løbet af 14 Dage efter at samtlige Kreditorer har tiltraadt Akkorden, eller Appelfristen efter en eventuel Skifteretsstadsfæstelse maatte være udløbet, 15 pCt 3 Maaneder og 15 pCt 6 Maaneder efter første Rates Betaling, indgaar vi m H t dette vort Tilgodehavende paa:

a t meddele ham Saldokvittering mod Betaling af 45 pCt af ovennævnte Beløb; vi vil altsaa kun henholde os til vor Hoveddebitor for de 45 pCt af Beløbet og til Kautiønisterne derfor for de 55 pCt,

at undlade at kræve den os i Hh t ovenstaaende tilkommende Dividende eller nogen Del deraf udbetalt, før samtlige de af hans Kreditorer, der ikke har afgivet tilsvarende Erklæring, er fyldestgjorte i Hh t Akkorden, saaledes at vor Henholden os til Poul Jensen for de 45 pCt først bliver effektiv, naar Akkorden iøvrigt er opfyldt, indtil hvilken Tid vi holder os til Kautionisterne for alle 55 pCt plus 45 pCt altsaa for 100 pCt.

En Forudsætning for vor Afgivelse af nærværende Erklæring, er det, at de paagældende Kautionister underskriver nedenstaaende Erklæring. Berettiget efter nærværende er, indtil Akkorden er opfyldt, Kreditorforeningen af 2 August 1905, paa samtlige vedkommende Kreditorers Vegne.«

Partikulier Jørgen Thorgaard af Oddense, der var Kreditor hos Poul Jensen for 6069 Kr 65 Øre afgav ligeledes under 30 Juni 1923 overfor samme Kreditorforening en saalydende Akkordtiltrædelse og Tilbageetrædelseserklæring:

»Underskrevne Partikulier Jørgen Thorgaard af Oddense har tilgode hos Købmand af Jebjerg Poul Jensen Kr 6069,65.

Saafermt Poul Jensen opnaar den af ham ansøgte Akkord med sine Kreditorer paa 45 pCt at betale med 15 pCt 14 Dage efter Akkordens endelige Vedtagelse eller Udløbet af Appelfristen efter en eventuel Skifte- retsstadfæstelse, 15 pCt 3 Maaneder og 15 pCt 6 Maaneder efter Beta- lingen af første Rate, indgaar jeg paa:

1) at meddele ham Saldokvittering for ovenomhandlede vort Mel- lemstående mod Betaling af 45 pCt deraf.

2) at undlade at kræve de mig saaledes tilkommende 45 pCt eller nogen Del deraf betalt, før samtlige de af hans Kreditorer, der ikke har afgivet tilsvarende Erklæring, er fyldestgjorte i Hh t Akkorden.

Berettiget efter nærværende er, indtil Akkorden er opfyldt, Kreditorforeningen af 2 August 1905 paa samtlige vedkommende Fordringshave- res Vegne.«

Endelig afgav Partikulier Jørgen Thorgaard af Oddense, Søren Chr Kærsgaard af Krejbjerg og Chr Thorgaard af Bailum, der alle tre var Kautionister overfor A/S Skive Bank for dennes Tilgodehavende hos Poul Jensen, under sidstnævnte Dato en Erklæring saalydende:

»Underskrevne — — — der overfor Skive Bank kautionerer for Poul Jensens Kassekrediter, 1 & 2 for 25 000 Kr plus Renter, 3 & 4 for 10 000 Kr plus Renter, erklærer os herved i eet og alt indforstaaet med den af Skive Bank afgivne Erklæring, og ganske særligt erklærer vi, at dens Afgivelse ikke i mindste Maade ændrer noget som helst ved den af os oprindeligt paatagne Forpligtelse overfor Banken. Vi indgaar følgelig paa ganske al frigive Poul Jensen for de 55 pCt af de Beløb, hvorfor vi kautionerer for ham, og paa, indtil hans Akkord iøvrigt maatte være opfyldt, at have ham frigivet ogsaa for de 45 pCt. Derhos godkender vi, at Poul Jensens Ejendom, i hvilken vi har Pant, ansættes til Kr 37 500,00, saaledes at vi, da der før vort Skadesløsbrev paahviler den Behæftelser paa ialt Kr 33 878,75 har Sikkerhed deri for Kr 3621,25, hvorhos vi videre erkender, at Poul Jensen har Modkrav paa os for ialt Kr 534,00, hvilket

Beløb vil være at likvidere op i det Beløb, vi til sin Tid kan gøre Krav paa at faa Dividende af.«

Derefter udsendte Sagsøgerne paa Poul Jensens Vegne under 10 Juli s A til Kreditorerne et Akkordforslag, hvori det bl a hedder:

»Foreningen er blevet anmodet om at forelægge Kreditorerne et Akkordforslag, der gaar ud paa Betalingen af 45 pCt til fuld Afgørelse at erlægge med:

15 pCt i Løbet af 14 Dage efter at samtlige Kreditorer maatte have tiltraadt Akkorden eller efter at Appelfristen efter en eventuel Skifterets-stadfæstelse er udløbet,

15 pCt 3 Maaneder senere, og

15 pCt 6 Maaneder efter første Rates Udbetaling.

Til Sikkerhed for Opfyldelsen af en saadan Akkord er der præsteret solid Kaution for Kr 10 000 — samt foreløbig Tilbagebetaling for Akkorddividenden af Fordringer paa ialt Kr 42 000. — Den derved opnaaede Garanti andrager ialt ca 60 pCt af det til Akkorden nødvendige Beløb, saaledes at Opfyldelsen maa skønnes sikret.«

Den derefter indledede Akkordforhandling sluttede med, at Poul Jensen erholdt en af Skifteretten for Skive Købstad m v den 23 August 1923 stadfæstet Tvangsakkord, ifølge hvilken Kreditorerne skulde have 45 pCt af deres Tilgodehavende, at betale med 15 pCt 14 Dage efter Akkordens Stadfæstelse og med 15 pCt 3 Maaneder og 15 pCt 6 Maaneder efter Betalingen af første Rate.

Efter at Poul Jensen havde udbetalt samtlige Varekreditorer de dem tilkommende Akkorddividender saaledes at ikkun Dividende til Pengekreditorerne, A/S Skive Bank og Partikulier Jørgen Thorgaard, stod tilbage, har Sagsøgerne, idet 45 pCt af de nysnævnte tvende Kreditors Tilgodehavende udgør henholdsvis 14 295 Kr 48 Øre — hvorpaa er afbetalt 8430 Kr 70 Øre, altsaa til Rest 5864 Kr 78 Øre — og 2731 Kr 34 Øre, under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte, fornævnte 10 Kautionister, af hvilke Partikulier Laust Østergaard er død, hvorefter Søgsmålet for hans Vedkommende er rettet mod hans i uskiftet Bo hensiddende Enke Marie Østergaard, tilpligtet in solidum at betale dem i Henhold til Kautionsbeviset de tvende sidstnævnte Beløb tilligemed et Rentebeløb af 860 Kr, altsaa ialt 9456 Kr 12 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 13 Oktober 1925, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte i første Række gjort gældende, at de vel har underskrevet Kautionsbeviset, men at det kun var forpligtende for dem, saafremt Akkorden blev gennemført paa den i Beviset anførte Maade ved Betaling af Akkorddividende i tre Rater til de nævnte Tidspunkter, og at de, da Sagsøgerne uden deres Vidende og Vilje har udsendt et Akkordforslag og gennemført en Akkord, der indeholdt den noget væsenlige Tilføjelse, at der til Sikkerhed for Akkordens Opfyldelse forelaa foruden Kautionen paa de 10 000 Kr foreløbig Tilbagebetaling fra Pengekreditorerne med et samlet Tilgodehavende af ca 42 000 Kr, ikke kunne være forpligtet til at vedstaa Kautionen, som de maatte være beføjede til at gaa ud fra var bortfaldet, naar Varekreditorerne forlængst havde faaet de dem tilkommende Rater, og i denne Op-

fattelse vil de være blevet bestyrket ved, at Poul Jensen, efter at Tidspunktet for Udbetalingen af tredie Rate i Marts 1924 var passeret, har udtalt overfor dem, at nu var tredie Rate betalt, eller at Akkorden nu var i Orden.

Der findes imidlertid, uanset om en saadan Udtalelse maatte være faldet, at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at Pengekreditorernes Tilbagekrædelseserklæringer, der maa antages at være afgivet af Hensyn til Varekreditorerne og for overhovedet at faa Akkorden gennemført, ikke har den Virkning, at Kautionsisterne er blevet løst fra deres Kautionsforpligtelse.

De Sagsøgte har dernæst hævdet, at Sagsøgerne i høj Grad har tilsidesat deres Diligenspligt ved, at de, efter at Varekreditorerne i Marts Maaned 1924 havde faaet den dem tilkommende tredie Rate udbetalt, har ladet hengaa ca 1½ Aar uden at foretage noget Skridt overfor Poul Jensen til Akkordens Opfyldelse ogsaa for Pengekreditorernes Vedkommende og uden at gøre dem bekendt med, hvorledes Sagen stod, samt uden at opfordre dem til at indfri Kautionen, hvoraf Følgen efter deres Formening maa blive, at Kautionsforpligtelsen er bortfaldet. Selv bortset fra, at det af Sagens Oplysninger fremgaar, at Poul Jensen i Tiden efter Udbetalingen af tredie Rate til Varekreditorerne har betalt et saa stort Beløb som ca 8400 Kr til A/S Skive Bank, findes Sagsøgerne ikke ved at lade nogen Tid hengaa uden at gøre Kautionsforpligtelsen gældende at have udvist en saadan Mangel paa Diligenspligt, som kunde løse de Sagsøgte fra deres Forpligtelse.

Endelig har de Sagsøgte til Støtte for deres Paastand anbragt, at Sagsøgerne har givet Poul Jensen kontraktmæssig Henstand med Betalingen af Akkorddividenderne, forsaavidt angaar A/S Skive Bank og Jørgen Thorgaard, i hvilken Henseende deres Fremstilling nærmere gaar ud paa, at Banken ved et Møde den 2 Maj 1924, ved hvilket Møde foruden Poul Jensen de tre Kautionsister for Bankens Tilgodehavende hos Jensen var til Stede, indgik paa, at Jensen maatte betale de 45 pCt af Bankens Tilgodehavende med samme bestemte Afdrag, uden at de Sagsøgte Samtykke til denne Ordning indhentedes. Selv bortset fra, at den da mulig trufne Ordning ikke blev indgaaet med Sagsøgerne, kan det ikke ved de under Sagen foreliggende Oplysninger, særlig en af Poul Jensen under Domsforhandlingen afgivet Forklaring, der gaar ud paa, at han af Banken fik Tilladelse til at afgøre Dividenden til Banken ved afdragsvis Betaling, overfor Sagsøgernes Benægtelse anses godtgjort, at Aftalen ved den paagældende Lejlighed har været af et saadant Indhold, at den kan anses som en egentlig Henstandsgiven, og den heromhandlede Indsigelse vil allerede som Følge heraf ikke kunne tages til Følge.

Som Følge af det anførte og da de Sagsøgte ikke iøvrigt har fremsat nogen Indsigelse, der vil kunne tillægges nogen Betydning, vil de være at tilpligte in solidum at betale Sagsøgerne det indsøgte Beløb tilligemed Renter deraf som paastaat, hvorhos de findes at burde godtgøre Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 500 Kr.

O n s d a g d e n 2 9 D e c e m b e r .

Nr 342/1926 **Rederiet for Fiskekutteren »Inga«, »Forsikringen af danske Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Hajernes gensidige Redskabsforsikring«**

p a a k æ r e r

Vestre Landsrets Kendelse af 30 November 1926 i Sag Nr 1191/1926

Vestre Landsrets Kendelse af 30 November 1926: Denne Sag henvises til Underretten til Fortsættelse af Forberedelsen til Domsforhandling i Realiteten.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Rederiet for Fiskekutteren »Inga«, »Forsikringen af danske Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Hajernes gensidige Redskabsforsikring«, de to sidstnævnte som Intervenienter, har paakæret den af Vestre Landsret den 30 November 1926 afsagte Kendelse i Sag Nr 1191/1926: Rederierne for Fiskekutterne »Phyllis« og »Rita« mod Rederiet for Fiskekutteren »Inga«.

I Henhold til de i den paakærede Kendelse anførte Grunde

b e s t e m m e s :

L a n d s r e t t e n s K e n d e l s e b ø r v e d M a g t a t s t a n d e .

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Rederierne for Fiskekutterne »Phyllis« og »Rita«, begge i Esbjerg, søgt de Sagsøgte, Rederiet for Fiskekutteren »Inga«, sammesteds, til Betaling af 14 186 Kr 44 Øre, som de Sagsøgte skal skyldes Sagsøgerne i Betaling for Bjærgning af Kutteren »Inga«, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt aarlig fra den 27 Oktober 1926, til Betaling sker.

De Sagsøgte har under særlig Procedure af Sagens Formalitet nedlagt Paastand om Sagens Afvisning. Hertil har »Forsikringen af danske Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Hajernes gensidige Redskabsforsikring« i Esbjerg sluttet sig, efter med Rettens Tilladelse at være indtraadt i Sagen.

Til Støtte for Afvisningspaastanden har de Sagsøgte henvist til, at der i Statutterne for »Forsikringen af danske Sejlfartøjer til Fiskeribrug«, i hviilken samtlige de nævnte Fiskekuttere er forsikrede, findes saalydende Bestemmelse:

»Forsikringen hæfter ikke for Skade, der opstaar, naar det forsikrede Fartøj anvendes til anden Virksomhed end Fiskeri, Fisketransport, Bjærgning af Menneskeliv eller Hjælp til Fartøjer, der er indmeldt i Forsikrin-

gen«, hvorhos det endvidere i Statutterne hedder: »om der for Assistance, der er ydet et i Forsikringen indtegnet Fartøj af et andet sammesteds forsikret Fartøj, skal ydes noget Vederlag, afgøres af Direktionen, der ligeledes fastsætter Vederlagets Størrelse.« De Sagsøgte har herefter hævdet, at Afgørelsen af, om Bjærgeløn i det her foreliggende Tilfælde kan tilkendes, og da med hvilket Beløb, ikke kan indbringes til Domstolens Afgørelse.

Der maa imidlertid gives Sagsøgerne Medhold i, at de ved den anførte Bestemmelse, som maa antages alene at angaa Forholdet mellem de forsikrede og Forsikringsselskabet, ikke kan være afskaaret fra at erholde en Afgørelse af Domstolene overfor de Sagsøgte om Bjærgeløn og dennes Størrelse.

Herefter vil den nedlagte Afvisningspaastand ikke kunne tages til Følge, hvorimod Sagen vil være at henvise til Underretten til Fortsættelse af Sagens Forberedelse til Domsforhandling i Realiteten.

T i r s d a g d e n 4 J a n u a r .

Nr 111/1926. Maskinmester **V B Overgaard** (Thamsen)

m o d

Dampskibsselskabet »**Torm**«, Aktieselskab (Fenger),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævnte har været berettiget til at afmønstre Appellanten udenfor dansk Havn.

Sø- og Handelsrettens Dom af 21 April 1926: De Sagsøgte, Dampskibsselskabet »Torm«, A/S, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Maskinmester V B Overgaard, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til de Sagsøgte med 100 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Det bemærkes, at det var den 6 Januar 1926, at Appellanten blev afmønstret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret

betaler Appellanten, Maskinmester V B Overgaard, til Indstævnte, Dampskibsselskabet »Torm«, Aktieselskab, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Maskinmester V B Overgaard, der siden den 26 Januar 1922 havde været forhyret som første Maskinmester med det sagsøgte Selskab, Dampskibsselskabet »Torm«s S/S »Thyra S«, blev den 6 Januar 1925 efter tre Maaneders forudgaaende Opsigelse afmønstret i Newcastle med Hyre til Afmønstringsdagen. Idet Sagsøgeren nu gør gældende, at han, der paamønstredes i København, kun kunde opsiges til Fratrædelse i dansk Havn, har han under nærværende Sag sagsøgt Dampskibsselskabet »Torm«, A/S, til Betaling af 1) £ 8. 18. 0 som Godtgørelse for Rejseudgifter til dansk Havn og 2) 610 Kr, nemlig en Maanedes Hyre, alt under Henviisning til Sømandslovens § 34 og som Følge af, at han paastaar at være blevet afmønstret uden Hjemmel i Forhyringskontrakten eller i Sømandslovens §§ 32 eller 33.

Sagsøgeren har særlig paaberaabt sig Sømandslovens § 13, 1 Stk, 2 Punktum, der udtaler:

»Er Sømanden dansk og forhyret her i Riget, kan Aftalen dog fra hver af Siderne kun opsiges til Fratrædelse i dansk Losnings- eller Lastnings-Havn«. Efter Sagsøgerens Mening maa denne Bestemmelse læses saaledes, at den ogsaa finder Anvendelse paa det i Sømandslovens § 12 nævnte Tilfælde, at Sømænd er forhyret med aftalt Opsigelsesfrist uden aftalt Fratrædelsessted. § 12 siger ganske vist videre, at Aftalen i saa Tilfælde, hvis Tiden udløber under Rejsen, gælder, til Skibet anløber en Havn for at laste eller losse, men hermed er det ikke udtalt, om Havnen skal være dansk eller udenlandsk, det maa bero paa Bestemmelsen i § 13. Den særlige — og i Forhold til den tidligere gældende Sølvs § 82, 2 Punktum — nye Regel i § 12 gaar ud paa, at Havnen skal anløbes for at losse eller laste. Dertil kommer endvidere, at det i de forskellige Overenskomster mellem Rederne og Maskinmestrenes Forening lige siden 1907 har været enten positivt udtalt eller forudsat, at Fratrædelse skal ske i dansk Havn. Den nugældende Overenskomst af 6 Juli 1925 indeholder følgende Bestemmelse:

»Paamønstring finder Sted i Henhold til Sømandsloven af 1 Maj 1923 og nedenanførte Forhyringsregler: a) Maskinmestre ansættes med tre Maaneders gensidig Opsigelse, for Undermestres Vedkommende dog først efter tre Aars uafbrudt Tjeneste i samme Rederi. Konstant Opsigelse, d v s en Opsigelse, der gentages hver tredie Maaned, er ikke gyldig.«

Da denne Overenskomst blev sluttet, gik begge Parter — efter hvad Sagsøgeren videre hævder — ud fra, at Sømandslovens § 13, 1 Stk, 2 Punktum var gældende ved Siden af Overenskomsten, og paa denne

Maade har Overenskomsten været praktiseret, lige indtil nærværende Sag er rejst; det maa derfor under alle Omstændigheder kunne siges, at Fratrædelsessted er aftalt, nemlig dansk Losnings- eller Lastningshavn. Foruden foranstaaende har Sagsøgeren henvist til de uheldige Følger, det vilde have for Skibsofficererne, hvis de kunde afmønstres i Udlandet uden videre Krav end Hyre til Afmønstringsdagen.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet de gør gældende, at Sømandslovens § 13, 1 Stk, 2 Punktum ikke er anvendelig i det foreliggende Tilfælde. § 13 omhandler i det hele kun Tilfælde »hvis ikke andet er aftalt om »Tjenesteforholdets Varighed«, men i nærværende Tilfælde er der netop aftalt Opsigelsesfrist uden at være aftalt Fratrædelsessted, og Reglen i § 12, hvorefter Aftalen gælder, til Skibet anløber en Havn for at losse eller laste, finder derfor direkte Anvendelse. Det fremgaar ogsaa af Forarbejderne til Loven, at § 13, 1 Stk, 2 Punktum netop ikke kommer til Anvendelse i et Tilfælde som det foreliggende, idet det siges, at »man gaar ud fra, at Parterne, hvis de har truffet en Aftale om Fristen, men ikke om Fratrædeshavnen, har ment, at enhver Havn kan være Fratrædeshavn.« De Sagsøgte bestrider videre, at der kan være Tale om noget aftalt Fratrædelsessted. I Sommeren 1925 blev Dansk Dampskibs-Rederi-Forening opmærksom paa, at Overenskomstens Ordlyd maatte føre til, at Reglerne i Sømandslovens § 12 om, at Fratrædelse kan finde Sted i hvilken som helst Havn, Skibet anløber for at losse eller laste, kom til Anvendelse, og Rederi-Foreningen foreslog derfor en Tilføjelse til Overenskomsten, hvorefter »Fratrædelse, naar Maskinmesteren er forhyret i Danmark, selv om Skiftning i Udlandet havde fundet Sted, kun kunde forlanges i dansk Havn, eller paa sikker dansk Red, hvor Skibet ankrede«, men Maskinmestrenes Forening vilde ikke indgaa paa en saadan Tilføjelse, idet Foreningen mente sig tilstrækkelig sikret gennem Sømandslovens § 13, 1 Stk, 2 Punktum.

Til det sidste har Sagsøgeren anført, at Grunden til Foreningens Vægtring var Bestemmelsen om Skiftning i Udlandet og Udvidelsen til dansk Havn eller sikker dansk Red.

Saaledes som Sømandslovens §§ 12 og 13 er affattede, findes det utvivlsomt, at Ordene »en Havn« i § 12 maa forstaaes som en hvilken som helst Havn, Skibet anløber for at losse eller laste, og at § 13, 1 Stk, 2 Punktum, som det ogsaa siges i de foranomtalte Forarbejder, ikke kan finde Anvendelse, hvor § 12 er gældende. Da Overenskomsten af 1925 dernæst intet indeholder om, at Fratrædelse skal ske i dansk Havn, kan det mod de Sagsøgtes Benægtelse ikke statueres, at der i nærværende Tilfælde er aftalt noget Fratrædelsessted. Som Følge af foranstaaende vil de Sagsøgte være at frifinde. Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale med 100 Kr.

Nr 47/1926. Grosserer **Rud Petersen** (Winther)

mod

Lagerforvalter **Chr Fogtmann Nielsen** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Skade forvoldt ved Paakørsel.

Østre Landsrets Dom af 6 Februar 1926: Sagsøgte, Grosserer Rud Petersen, bør til Sagsøgeren, Lagerforvalter Chr Fogtmann Nielsen, betale 8173 Kr 60 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 4 Oktober 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Appellanten betalt Indstævnte, den 27 Februar 1926 5000 Kroner og den 5 Marts 1926 400 Kroner. Der er saaledes betalt Indstævnte i alt 5900 Kroner, og Appellanten, der gør gældende, at Erstatningen ikke bør sættes højere end ca 5850 Kroner, har herefter for Højesteret nedlagt Paastand om Frifindelse. Indstævnte, der hævder, at Erstatningen ikke bør sættes lavere end ved Dommen sket, paastaar paa sin Side Appellanten dømt til at betale dels 2773 Kroner 60 Øre, dels Renter af hele det Beløb, der er tilkendt ham ved Dommen.

Da det i Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa billiges, at Erstatningen er fastsat som ved Dommen sket, vil der herefter være at give Dom saaledes som nedenfor anført, hvorved bemærkes, at Dommen vil være at stadfæste i Henseende til Sagens Omkostninger. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer Rud Petersen, bør til Indstævnte, Lagerforvalter Chr Fogtmann Nielsen, betale 2773 Kroner 60 Øre og i Renter 5 pCt aarlig fra den 4 Oktober 1925: af 2273 Kroner 60 Øre, til Betaling sker, af 5000 Kroner, til den 27 Februar 1926 og af 400 Kroner til den 5 Marts 1926. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 22 Marts 1925 Kl ca 11 Formiddag blev Lagerforvalter Chr Fogtmann Nielsen, der er ca 42 Aar gammel, paa Landevejen i Store Dyrehave mellem Lillerød og Hillerød paakørt af et Grosserer Rud. Petersen tilhørende og af denne selv ført Automobil. Ved Paakørslen fik Nielsen forskellige Læsioner, saaledes en Mængde kontunderede Saar i Ansigtet og et Saar ved venstre Knæ, gaaende ind i Leddet. Han blev indlagt paa Frederiksborg Sygehus, hvor han blev til den 2 April samme Aar. Derefter behandledes han paa forskellige Kliniker.

I en den 11 September 1925 udstedt Lægeattest hedder det: »Arrene er for Hovedets og Ansigtets Vedkommende betydelig afblegede, medens de for venstre Bens Vedkommende stadig er røde og hævede op over den omgivende Huds Niveau.

Han angiver, at han hyppig og selv ved mindste Anstrengelse lider af Svimmelhedsanfald og Hovedpine, og der er intet lægeligt som taler mod denne Angivelses Rigtighed, ligesom han i det hele ikke gør Indtryk af at overdrive sine Klager eller at være lidende af nogen Renteneurose.

Gangen er vedblivende meget daarlig, og han kan kun gaa korte Afstande, endda kun ved Hjælp af Stok, og taalor ikke staaende Arbejde.

Bevægelsen i venstre Knæled er som tidligere angivet indskrænket til Bøjning og under Angivelse af Smerter til ca 15 Grader fra den udstrakte Stilling.

Den aktive Bevægelighed har siden sidste Undersøgelse bedret sig, saaledes at den nu kan foretages i samme Udstrækning som den passive. Der er meget betydelig Svind af Musklerne saavel paa Over- som paa Underben.

Den nuværende Tilstand skønner vi — naar undtages en yderligere Afblegning af Arrene — at være blivende.«

Den 28 Oktober 1925 blev han undersøgt af Reservekirurg, Dr med M Fenger, assisterende Læge ved Arbejderforsikringsraadet. I Attesten udtales, at Nielsen »som Følge af Ulykken lider af 1) en traumatisk Neurose, 2) nogen Vansiring ved store Ar i Ansigtet, 3) en kronisk Knælidelse. Hans Neurose vil sikkert svinde, den Invaliditet, som den bevirker, anslaar jeg til 5 pCt. Vansiringen er blivende og anslaaes til 5 pCt. Knælidelsen kan nok bedres noget i Aarenes Løb, den herved opstaaede Invaliditet anslaar jeg til 20 pCt.«

Endelig er Nielsen den 5 December 1925 undersøgt af Professor, Dr med Friedenreich, i hvis Attest det hedder:

»Eksploranden frembyder tegn paa traumatisk Neurose.

Om der tillige som følge af ulykkestilfældet er nogen blivende, organisk betinget svækkelse af de aandelige evner, er tvivlsomt. Man vilde ikke vente det efter den ubetydelige (maaske helt manglende) hjerne-rynstelse, der var (eller ikke var) tilstede. Der har heller ikke kunnet paavises nogen anden psykisk defekt, end en ringe præcision af hukkommelsen, og denne har maaske aldrig været meget præcis.

Neurosen spiller formentlig ogsaa en rolle ved funktionsforstyrrelsen af venstre knæ, som skønnes større, end der svarer til de organiske

forandringer. De sygelige fænomener, der skyldes neurosen, maa antages at ville svinde helt med tiden.»

I Skrivelse af 5 Januar 1926 har Arbejderforsikringsraadet bl a paa Grundlag af sidstnævnte Attest udtalt, at Raadet, saafremt Tilfældet havde henhørt under Ulykkesforsikringsloven, vilde, i Henhold til denne Lovs § 32 have tillagt Tilskadekomne en Invaliditetserstatning af 25 pCt.

Under nærværende Sag paastaar Nielsen Grosserer Rud Petersen tilpligtet at betale ham i Erstatning ialt 13 870 Kr 10 Øre — subsidiært et Beløb efter Rettens Skøn — med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 4 Oktober 1925.

Det krævede Beløb indeholder:

dels for en ødelagt Cykel, Lægeattester, Uarbejdsdygtighed i 4 Uger samt Svie og Smerte m m....	1 173 Kr 60 Øre
dels for Vansiring af Ansigt og Knæ	2 000 — 00 —
dels endelig Invaliditetserstatning beregnet efter en Invaliditetsgrad af 30 pCt af en Gennemsnitsindtægt beregnet til 2377 Kr aarlig i 5 Aar multipliceret med 15 lig	10 696 — 50 —

13 870 Kr 10 Øre

Sagsøgte, der ikke bestrider Kravet om de 1173 Kr 60 Øre og maa antages at være villig til at udrede et passende Beløb for Vansir af Ansigt og Invaliditetserstatning, beregnet i Forhold til en Invaliditetsgrad af 25 pCt, paastaar sig frikendt mod Betaling af et Beløb fastsat efter Rettens Skøn og med Hensyntagen til, at Sagsøgeren, der ved Paakørslen kørte Cykel som Deltager i et Cykelvæddeløb, formenes at have udvist Uforsigtighed.

Ved upaaanket Dom, afsagt den 20 Juli 1925 af Frederiksberg Birks 1 Afdelings Ret, er Rud Petersen anset for sit Forhold ved den nævnte Lejlighed efter Motorlovens § 24 og § 25 med en Statskassen tilfaldende Bøde, stor 80 Kr, medens Erstatningsspørgsmaalet efter Nielsens Begæring er udsat til Paakendelse under en civil Sag.

Hverken ved det i fornævnte Dom anførte eller ved de Oplysninger, der under nærværende Sag er forelagt Retten, er der fremkommet noget, som tillader at statuere, at Nielsen har gjort sig skyldig i en Uforsigtighed, der kan faa Indflydelse paa Størrelsen af den ham for Paakørslen tilkommende Erstatning, og idet Retten skønner, at Erstatningen for Vansir og Invaliditet passende under et kan sættes til 7500 Kr, vil der — idet der forskudsvis er udbetalt Nielsen 500 Kr og som ovenfor nævnt ingen Indvending er fremsat mod de 1173 Kr 60 Øre — ialt under nærværende Sag være at tilkende Nielsen 8173 Kr 60 Øre med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte derhos have at betale Nielsen med 500 Kr.

Nr 242/1926. Dampskibsselskabet »Ontario«, Aktieselskab
(Steglich-Petersen)

m o d

Aktieselskabet **Max Müller** (I Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt der tilkommer Indstævnte en Søpanteret i et Appellanten tilhørende Skib.

Sø- og Handelsrettens Dom af 20 August 1926: Sagsøgerne, A/S Max Müller, har i Medfør af Sølovens § 268, 4 Stk Søpanteret i det de Indstævnte, Dampskibsselskabet »Ontario« A/S, tilhørende S/S »Ontario« for 8618 Kr 13 Øre, og Sagsøgerne kendes berettigede til for det nævnte Beløb med Renter 6 pCt p a fra 20 Maj 1926, til Betaling sker, at søge Fyldestgørelse i nævnte Dampskib. Sagens Omkostninger bør de Indstævnte godtgøre Sagsøgerne med 500 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dampskibsselskabet »Ontario«, Aktieselskab, til Indstævnte, Aktieselskabet Max Müller, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved en Skrivelse af 8 December 1925 fik Sagsøgerne, A/S Max Müller, fra Føreren af S/S »Ontario«, hviilket Skib da tilhørte A/S Dampskibet Fie Jensen, Anmodning om at levere Dæk, Maskinstores m m i Henhold til medfølgende Rekvisitioner til S/S »Ontario«s forestaaende Rejse. »Ontario« laa paa det paagældende Tidspunkt i Kiel, hvorfra Kaptajnens Brev var afsendt.

Det sagsøgende Selskab, der er hjemmehørende her i København, leverede de rekvirerede Varer, for hvilke Købesummen androg 8610 Kr 13 Øre.

A/S Dampskibet Fie Jensen betalte ikke Købesummen og er senere traadt i Likvidation. S/S »Ontario« er blevet overdraget til Dampskibsselskabet »Ontario« A/S.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne nedlagt Paastand paa, at det ved Dom anerkendes, at Sagsøgerne i Medfør af Sølovens § 268, 4 Stk, har Søpanteret i den de Indstævnte, Dampskibsselskabet »Ontario« A/S, tilhørende Damper »Ontario« for det omhandlede Beløb, 8618 Kr 13 Øre, og at Sagsøgerne kendes berettigede til for dette Beløb med 6 pCt Rente p a fra 20 Maj 1926 til Betalingsdagen at søge Fyldestgørelse i den nævnte Damper.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundet, idet de har bestridt, at Sagsøgerne har den paastaaede Panteret i Medfør af Sølovens § 268, 4 Stk. Til Støtte for deres Standpunkt har de Indstævnte anført, at Fordringen ikke grunder sig paa Forpligtelser, Skipperen i denne sin Egenskab har indgaaet, idet Skibet var hjemmehørende i København, og Sagsøgerne ligeledes har Forretning i København, hvortil Skipperens Rekvision blev sendt, og Skipperen i Medfør af Sølovens § 48, 2 Stk, med den der angivne Undtagelse ikke uden særlig Bemyndigelse kan indgaa Retshandler paa Skibets Hjemsted med forpligtende Virkning for Rederiet. De Indstævnte bestrider ikke, at Sagsøgerne har Krav paa Betaling hos Skibets tidligere Rederi, men gør gældende, at Skipperen, da han rekvirerede de paagældende Varer, har handlet efter særlig Bemyndigelse fra Rederiet og ikke i Henhold til sin almindelige legale Fuldmagt. Efter de Indstævntes Formening burde Sagsøgerne ikke ved Modtagelsen af Rekvisionen have slaaet sig til Taals med Kaptajnens Bestilling, men have forelagt Ordren for Rederiet, og hvis de da havde faaet Ordren bekræftet af Rederiet, vilde de da kun have haft en personlig Fordring mod dette.

Sagsøgerne derimod gør gældende, at det efter Sølovens § 48 afgørende maa være, om Skibet befandt sig paa Hjemstedet eller ikke, og da det er in confesso, at Skibet var udenfor Hjemstedet, da Føreren afgav den omhandlede Rekvision, har han da i sin Stillings Medfør været berettiget til at afslutte Retshandler.

Efter Sagsøgernes Formening kan § 48, 2 Stk, under ingen Omstændigheder komme til Anvendelse, selv om man ved Forstaaelsen af 2 Stk i § 48 vil bortse fra det i Paragrafens første Stykke anførte, da Skipperen, dengang han afgav Rekvisionen, ikke befandt sig paa Skibets Hjemsted, men opholdt sig med Skibet i Kiel.

Overfor den sidste Betragtning har de Indstævnte anført, at § 48, 2 Stk, lægger Vægt paa, hvor Retshandleren er indgaaet, og at dette i det foreliggende Tilfælde er sket i København, hvor Rekvisionen blev modtaget og akcepteret af Sagsøgerne.

Sagens Afgørelse beror paa Forstaaelsen af Sølovens § 48. Paragraferne uklar formuleret, men da § 48, 1 Stk, omhandler det Tilfælde, at Skibet befinder sig udenfor Hjemstedet, findes det at ligge nærmest at forstaa Paragrafens andet Stykke som omhandlende det Forhold, at Skibet befinder sig paa Hjemstedet, hvilken Forstaaelse ogsaa stemmer med den udtrykkelige Udtalelse i Lovens Motiver. I Motiverne udtales det derhos som Lovgrund, at der maa tilkomme Skipperen større Myndighed,

naar Skibet befinder sig udenfor Hjemstedet end i det Tilfælde, at det befinder sig paa Hjemstedet, hvor Skipperen uden Vanskelighed i de enkelte Tilfælde kan indhente nærmere Ordre hos Rederiet. Fra de Indstævntes Side er det under Sagen anført, at Lovgrunden ikke passer paa det Tilfælde, at Skipperen kontraherer med en Leverandør, der har samme Hjemsted som Rederiet. Dette vil vel i Almindelighed være rigtigt, men det kan dog være Tilfældet, at en Skipper, naar Skibet befinder sig udenfor Hjemstedet, har god Grund til af Hensyn til Rederiets Interesser at afgive Rekvisition direkte til en Leverandør, selv om denne har Forretning sammesteds som der, hvor Skibet hører hjemme, idet Forholdet ikke levner Tid til at indhente nærmere Ordre fra Rederiet, og om det i det enkelte Tilfælde har været muligt for Skipperen at træde i Forbindelse med Rederiet eller ikke, kan ikke være afgørende for Tredjemands Retsstilling, idet denne da vilde blive alt for usikker.

Efter det saaledes anførte findes der at burde gives Sagsøgerne Medhold i den af dem nedlagte Paastand og Sagen vil saaledes være at paadømme overensstemmende dermed. Sagens Omkostninger findes de Indstævnte at burde godtgøre Sagsøgerne med 500 Kr.

Onsdag den 5 Januar.

Nr 300/1926.

Rigsadvokaten

mod

Alfred Ingemann Eskild Seneka Hansen (Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 198.

Østre Landsrets Dom af 27 Oktober 1926: Tiltalte Alfred Ingemann Eskild Seneka Hansen bør til Statskassen bøde 500 Kr eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 30 Dage, hvorhos han bør have Retten til at føre Motorkøretøj forbrudt. Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for Tiltalte beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører A Kaae, 60 Kr, udredes af Tiltalte. Den idømte Bøde at udrede inden tre Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Landsretsdommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Retten til at føre Motorkøretøjer kun vil være at frakende Tiltalte for et Tidsrum af 5 Aar fra Landsretsdommens Afsigelse at regne.

Thi kendes for Ret:

Alfred Ingemann Eskild Seneka Hansen bør have forbrudt Retten til at føre Motorkøretøjer for et Tidsrum af 5 Aar fra Landsretsdommens Afsigelse at regnø. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bache 60 Kroner, som udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken den retslige Forundersøgelse har fundet Sted ved Retten for Middelfart Købstad m v, tiltales Alfred Ingemann Eskild Seneka Hansen for uagtsomt Manddrab ved den 6 Juni 1926 paa Idrætsvej i Middelfart ved Uagtsomhed med Motorvogn M 883 at have paakørt Ove Mikkelsen, født den 23 Maj 1920, eller dennes Legevogn, saaledes at Ove Mikkelsen afgik ved Døden den 9 s M som Følge af de ham herved tilføjede Læsioner, hvorhos der er nedlagt Paa-stand om, at Tiltalte for bestandig frakendes Retten til at være Fører af Motorkøretøjer.

Tiltalte er født den 8 Februar 1905 og ikke fundet tidligere straffet ifølge Dom.

Sagens Omstændigheder maa efter de foreliggende Oplysninger, derunder Tiltaltes seneste Forklaring, antages at være følgende:

Den 6 Juni 1926 Kl ca 3 Eftermiddag kom Tiltalte kørende med Motorvogn M 883 med en Fart af ca 15—20 Km i Timen ad Idrætsvej i Middelfart i Retning mod Blindebomsvej. Da han var omtrent midt i Gaden, iagttog han Drengen Ove Mikkelsen, født den 23 Maj 1920, komme kørende med en Legevogn fra Blindebomsvej ud paa det paa Tiltaltes højre Haand værende Fortov paa Idrætsvej.

Drengen gik bag Vognen, som han skubbede foran sig, idet han holdt den ene Haand paa Vognkassens Bagkant og den anden paa Vognstangen, som var ret i Vejret, og ved Hjælp af hvilken han styrede Vognen. Drengen gik bøjet ind over Vognen og saa ned. Da Drengen straks efter kørte udover Fortovskanten med de to højre Hjul, gav Tiltalte, som da befandt sig ud for en Lygtepæl ved Nr 6 i Gaden, Signal for at advare Drengen, der gik paa Rendestenens Kantsten ind mod Fortovet. Da Tiltalte forstod, at Drengen ikke havde hørt Signalet, idet han fortsatte Kørslen med Vognen uforandret, gav han paany Signal i en Afstand af 3 à 4 Meter fra Drengen. Herved blev Drengen formentlig forskrækket, og han kom med Vognen ud paa Kørebanen, hvorved Vognen stødte mod Automobilets Forparti og væltede; Drengen blev revet omkuld og paakørt, uden at de nærmere Omstændigheder herved har kunnet oplyses. Tiltalte standsede paa en Strækning af $3\frac{1}{2}$ à 4 Meter. Som Følge af Paakørslen afgik Ove Mikkelsen ved Døden den 9 Juni 1926, og

i den medicolegale Ligsynsattest af s D angives Dødsårsagen at være Bristning af Milten.

Tiltalte kørte i Vejens højre Side, efter sin Forklaring saaledes, at de højre Hjul var ca 1 Meter fra Fortovets Kantsten, men efter de foreliggende Oplysninger har Afstanden muligt været noget mindre end den af Tiltalte opgivne.

Da Tiltalte gav Signal første Gang, var der mellem Automobilet og Barnet en Afstand af 30 à 40 Meter. Skønt der saaledes var rigelig Afstand til at sagtne Farten eller standse, og skønt der var rigelig Plads for ham til at holde til venstre, idet Kørebanen, der er 6 Meter bred, var uden anden Færdsel, holdt han sin Retning og sin Fart, indtil Paakørslen fandt Sted.

Efter det saaledes foreliggende findes Tiltalte overbevist om at have gjort sig skyldig i det i Anklageskriftet ommeldte Forhold, og han vil som Følge heraf være at anse efter Straffelovens § 198, efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde paa 500 Kr, subsidiært med simpelt Fængsel i 30 Dage.

Retten til at føre Motorkøretøj findes derhos i Medfør af Motorlovens § 34 at burde fratages Tiltalte for bestandig.

Nr 303/1926. Fhv Manufakturhandler **Chr B Høgsted**

p a a k æ r e r

en ved Vestre Landsrets Beslutning af 13 November 1926 truffet Afgørelse angaaende Retsafgiftsberegning.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Under 13 November 1926 har Vestre Landsret truffet den Afgørelse, at Retsafgiften i den af bemeldte Ret under 5 s M paa-dømte Sag Nr 492/1926: Fhv Manufakturhandler Christian Bramsløv Høgsted mod Fru Anna Laurence Nellemann, f Høgsted, med Ægtefælle Konsul Præben Nellemann m fl, hvorved Hjørring Købstads Skifterets Kendelse af 19 April s A angaaende en i Boet efter Enkefru Elise Høgsted og tidligere afdøde Ægtefælle fhv Bankdirektør Wilhelm Høgsted opstaaet Disput stadfæstedes, vilde være at beregne efter Retsafgiftslovens § 18 efter de for Ankesager gældende Regler.

Denne Afgørelse har fhv Manufakturhandler Høgsted paa-kæret og paastaaet Retsafgiften beregnet efter nævnte Lovs § 6 som af en Sag i første Instans. Skattedepartementet har paastaaet Afgørelsen stadfæstet.

Forinden Reglerne i Retsplejelovens §§ 655—660 forandredes ved §§ 50 og 51 i Lov Nr 300 af 30 Juni 1923, vilde Retsafgiften i en Sag, hvorunder den ordinære Rets Afgørelse af en Skiftedis-

put paaankedes, være at beregne efter Retsafgiftslovens § 18. Den Omstændighed, at ovennævnte Lov af 30 Juni 1922 ikke, samtidig med at henlægge Afgørelsen af Skiftedisputer i første Instans til vedkommende Skifteret, har truffet udtrykkelig Bestemmelse om, hvorledes Retsafgiften ved Paaanke af en saadan Disput herefter vil være at beregne, kan ikke bevirke, at Afgiftsberegningen i en saadan Ankesag skal foregaa paa anden Maade end hidtil. Retsafgiften i den heromhandlede Ankesag vil herefter være at beregne efter Retsafgiftslovens § 18, og den paakærede Afgørelse vil derfor være at stadfæste.

Thi bestemmes:

Landsrettens ovennævnte Afgørelse bør ved Magt at stande.

Nr 339/1926.

S Elbjørn
mod
Sagfører M Sørensen.

Østre Landsrets Dom af 2 December 1926: Denne Sag afvises. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne, S Elbjørn, Odense, og Frøken Th Parst, sammesteds, En for Begge og Begge for En, til Sagsøgte, Sagfører M Sørensen, Odense, 50 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

S Elbjørn har paakæret Østre Landsrets Dom af 2 December 1926, hvorved en af ham og Frk Th Parst mod Sagfører M Sørensen til Betaling af 54 830 Kroner 34 Øre med Renter anlagt Sag er blevet afvist.

Da den paakærede Afgørelse er en Dom, som i Henhold til Retsplejelovens §§ 417 og 394 ikke kan gøres til Genstand for Kære, vil Kæremaalet være at afvise.

Thi bestemmes:

Dette Kæremaal afvises.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:
Efter at Gaardejer H M Hansen, Seden, der mente at have et større Beløb tilgode hos Sagfører M Sørensen, Odense, i Anledning af forskel-

lige Forretninger, som Sørensen har udført for ham, havde henvendt sig til S Elbjørn, Odense, med Anmodning om at være ham behjælpelig med Beløbets Inddrivelse, tilbød Elbjørn Hansen, der erklærede at have Vanskelighed med at fremskaffe de til Førelsen af en Retssag fornødne Pengemidler, at tilrettelægge Sagen saaledes, at Hansen selv kunde procedere den, hvilket Tilbud Hansen modtog. Elbjørn udfærdigede derefter en Stævning, som Hansen den 11 September 1926 underskrev, og hvorefter Hansen paastod Sørensen dømt til at betale 54 830 Kr 34 Øre med nærmere angivne Renter. Stævningen blev foreløbig ikke indleveret til Berømmelse, fordi Elbjørn ventede paa, at Hansen skulde indfinde sig for at betale det Gebyr, der skulde erlægges ved Sagens Berømmelse.

Den 4 Oktober indfandt Hansen sig hos Elbjørn og meddelte, at han forgæves havde søgt en Mand, der kunde forstrække ham med de fornødne Midler til Sagens Førelse. Efter at Hansen som Svar paa en Forespørgsel fra Elbjørn havde udtalt, at han foreløbig havde en Sag for Landsret, der kostede ham noget, men at han kunde klare sig med 1000 Kr, tilbød Elbjørn at forsøge at skaffe dette Beløb tillige med de Penge, der skulde bruges til Omkostninger. Elbjørn henvendte sig derefter til Frøken Th Parst, der erklærede sig villig til at overlade ham 1000 Kr til Udbetaling til Hansen mod, at Elbjørn og hun fik Transport paa Fordringen paa Sørensen. Samme Dag fik Hansen af Elbjørn udbetalt 1000 Kr, som Elbjørn havde modtaget af Frøken Parst, idet Hansen samtidig til Elbjørn og Frøken Parst udstedte Transport paa sit paastaede Tilgodehavende hos Sørensen 54 830 Kr 34 Øre tilligemed Renter. Der oprettedes derhos, ligeledes samme Dag, mellem Hansen, Elbjørn og Frk Parst saalydende Overenskomst:

»Jeg Hans M Hansen transporterer og overdrager ved samtidig udstedt Transport til Frk Parst og Hr Elbjørn alt hvad jeg har tilgode hos Sagfører M Sørensen i Odense ifølge Specifikation i en under 11 Septbr d A underskrevet Stævning, ialt 54 830 Kr 34 Øre tilligemed Renter.

Frk Parst og Hr Elbjørn har betalt mig kontant 1000 Kr, skriver Et Tusinde Kroner og de afholder samtlige ved en Retssag og Beløbets Inddrivelse paaløbende Omkostninger, og af det Beløb, som indgaar, betales der mig af Nettoprovenuet, altsaa efter at Bruttoindtægten er fratrukket fornævnte 1000 Kr og samtlige Sagsomkostninger skadesløst efter Regning fra Hr Elbjørn, 50 pCt, der forfalder straks efter, at Beløbet er indgaaet og Regnskabet kan opgøres.

Skulde Fordringen vise sig værdiløs, hel eller delvis, erstatter jeg Frk Th Parst, hvad hun for sin Del erholder mindre end 1000 Kr, medens Hr Elbjørn intet Krav skal have paa mig af nogen Art. — Dette Beløb forfalder til Betaling, naar Fordringen tilbagegives mig som uerholdelig.«

Efter at den i Hansens Navn udtagne Stævning var blevet forsynet med en af Elbjørn og Frk Parst underskrevet Paategning om, at de indtraadte som Sagsøgere i Retsforholdet, blev Stævningen den 6 s M indleveret til Dommerkontoret i Odense til Berømmelse, og det foreskrevne Gebyr betalt af Elbjørn.

Under det i Henhold til den anførte Stævning med Paategning ved Retten for Odense Købstad m v anlagte Søgmaal har Sagsøgte, Sag-

fører M Sørensen, under foreløbig Procedure af Sagens Formalitet paa-
staet Sagen afvist, idet han har gjort gældende, at den udstedte Trans-
port kun sigter til at omgaa Retsplejelovens § 131.

Sagsøgerne Elbjørn og Frk Parst har protesteret mod den nedlagte
Afvisningspaastand, idet de hævder, at H M Hansen ved den udstedte
Transport har meddelt dem Raadighed over den paastævnede Fordring.

Da den ommeldte Transport efter Indholdet af Overenskomsten af
4 Oktober d A, navnlig dennes Slutningsbestemmelser, ikke kan anses
som en endelig Overdragelse af Fordringen, men Hensigten med dens
Oprettelse maa antages alene at have været at omgaa Bestemmelsen i
Retsplejelovens § 131, 1 Stk, 2 Pkt, vil den nedlagte Afvisningspaastand
være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne in solidum at burde godtgøre
Sagsøgte med 50 Kr.

Fredag den 7 Januar.

Nr 194/1926. **Den danske Andelsbank, A m b A i Likvidation**
(Henriques)

mod

De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at betale en
Andelselskabet »De danske Mejeriforeningers Mælkeeksport« overfor
Appellanten paahvilende Forpligtelse.

Østre Landsrets Dom af 25 Juni 1926: De Sagsøgte, De
danske Mejeriforeningers Fællesorganisation, bør for Tiltale af Sagsøgerne,
Den danske Andelsbank A m b A i Likvidation, i denne Sag fri at være.
I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte 25 000 Kr inden
15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Ind-
stævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at
burde betale til Indstævnte med 15 000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger for Højesteret betaler
Appellanten, Den danske Andelsbank, A m b A i

Likvidation, til Indstævnte, De danske Mejeri-foreningers Fællesorganisation, med 15 000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

De danske Mejeri-foreningers Fællesorganisation, der ifølge Organisationens Vedtægter af 1913 »repræsenterer de danske Mejerier ind- og udadtil«, og »varetager Sager af fælles Interesse« er stiftet i Aaret 1912 som en Sammenslutning af de tre provinsielle Organisationer, henholdsvis »De samvirkende Sjælland-Lolland-Falsterske og Bornholms Mejeri-foreninger«, »Fyens Mejeri-forening« og »De samvirkende jydsk Mejeri-foreninger«. Ifølge Vedtægterne ledes Fællesorganisationen af en Bestyrelse paa 7 Medlemmer, hvoraf Formændene for de tre sammensluttede Organisationer er selvskrevne, medens de øvrige Medlemmer vælges af Repræsentantskabet, der ogsaa vælger Formanden. Bestyrelsen er bl a ansvarlig for, at Foreningens Midler »anbringes i det Pengeinstitut eller Andelselskab, som Repræsentantskabet bestemmer«, hvilket ogsaa »gælder for de Fond, der er eller bliver indlagt under Foreningen«. Fællesorganisationens øverste Myndighed er Repræsentantskabet, hvortil hver Lokalforening indenfor de tre nævnte Organisationer vælger en Repræsentant for hver paabegyndt tyve Medlemmer. Vedtægterne indeholder iøvrigt Bestemmelser om, at samtlige af Fællesorganisationens Virksomhed flydende Udgifter paalignes de tre sammensluttede Organisationer med en vis Grundtakst for hvert Mejeri og iøvrigt i Forhold til den Mælkemængde, Mejerierne har modtaget sidste Regnskabsaar. Om Fordeelingen af Indtægter eller Formue indeholder Vedtægterne derimod ingen Udtalelser.

I den Hensigt at finde nye Afsætningsmarkeder og Produktionsformer for det danske Mejeribrug oprettede Fællesorganisationen i Aarene 1916 og 1917 »Fondet til Fremme af danske Mejeriprodukters Afsætning i Udlandet«, hvis Midler dels indsamledes blandt Fællesorganisationens Medlemmer dels overførtes fra forskellige i Forbindelse med Fællesorganisationen staaende Foretagender under Krigen. Ifølge Fondets Vedtægter af 11 April 1918 blev det konstitueret som en særskilt Afdeling under Fællesorganisationen og undergivet dennes til enhver Tid gældende Vedtægter og skulde administreres af Fællesorganisationen ved dens Bestyrelse.

Samtidig med Oprettelsen af disse Vedtægter var der i Fællesorganisationen fremsat Forslag om at søge at faa en Produktion af Tørmælk (Mælkepulver) i Gang, hvilken Sag blev henvist til ovennævnte Fond til nærmere Behandling og Foretagelse af Forsøg. Senere samme Aar rejstes Tanken om en Behandling af Mælk ved Sterilisering, Homogenisering og Kondensering, i hvilken Anledning Fællesorganisationen opkøbte

Aktiemajoriteten i og overtog Ledelsen af en Maskinfabrik i Aarhus, der ejede forskellige Patenter herpaa, og endelig fremkom der i Aaret 1919 Planer om Oprettelse af Mælkebehandlingsanstalter over hele Landet under en fælles Ledelse til Produktion og Eksport særlig af kondenseret Mælk.

Som Resultat af de herom indenfor Fællesorganisationen førte Forhandlinger vedtoges det paa et den 23 Juli 1919 afholdt ekstraordinært Repræsentantskabsmøde i Fællesorganisationen at danne Andelselskabet »De danske Mejeriforeningers Mælke-Eksport« med det Formaal ifølge de samtidig vedtagne Vedtægter at behandle »den fra Selskabets Andelshavere modtagne Mælk« med Eksport for Øje. Det bestemtes i Vedtægternes § 3: »Selskabets Andelshavere er alle de danske Mejerier, der til enhver Tid er Medlemmer af de i Fællesorganisationen sammensluttede Mejeriforeninger« og i § 5: »samtlige Medlemmer af Fællesorganisationens til enhver Tid værende Repræsentantskab udgør Selskabets Repræsentantskab, der har den øverste Myndighed i alle Selskabets Anliggender«, hvortil i § 9 føjedes, at Valget af Repræsentanterne skulde foretages i nøje Overensstemmelse med de for Fællesorganisationen til enhver Tid gældende Vedtægter. I Vedtægternes § 13 bestemtes derhos, at Selskabets Bestyrelse bestemmer, hvor mange Mælkebehandlingsanstalter der vil være at anlægge, tilligemed deres Indretning og Drift, samt afgør Spørgsmaal vedrørende Produktionens Art og Omfang saavel som Salget af de færdige Produkter. Om Forholdet til Mælkeleverandørerne indeholder § 13 derhos følgende Bestemmelser:

»Bestyrelsen kontraherer endvidere paa Selskabets Vegne med de Mejerier, der antages som Leverandører af Mælk til Anstalterne, efter følgende Hovedregler:

1. Kun Andelshavere, jfr § 3, kan antages som Mælkeleverandører.
2. Der oprettes Kontrakt med hver enkelt Leverandør, og det fastsættes i denne Kontrakt, hvilken Art og hvilket Kvantum der daglig skal leveres.
3. Selskabet afholder alle med Anlæg og Drift forbundne Omkostninger, og ingen af Mælkeleverandørerne er derfor forpligtet til at betale Indskud af nogen Art.
4. Den leverede Mælk — — — afregnes ugentlig med en af Selskabets Forretningsudvalg fastsat Pris, der er gældende for samtlige Anstalter.
5. Kontrakterne med Leverandørerne er bindende for begge Parter for en Periode af 5 Aar (ved senere Bestemmelse ændret til 10 Aar), regnet fra den 1 April, der følger nærmest efter den første Leverance. Skulde et Mejeri indstille hele sin Drift inden Kontraktperiodens Udløb, skal det dog være berettiget til at træde tilbage fra Kontrakten imod for sit Vedkommende at give Afkald paa enhver Ret efter nærværende Paragrafs Litr 10.

6. Samtlige Leverandører til en Lokalanstalt vælger en Tillidsmand, der tager Sæde i Selskabets Bestyrelse — — —

7. Samtlige Anstalter drives iøvrigt i Fællesskab — — —. Naar alle Driftsudgifter — — — er fradragne, anvendes det derefter udkommende Netto-Overskud saaledes:

- A. Paa den samlede Anlægskonto — — — afskrives — — —.
 B. Dernæst afskrives — — — paa Varer og udestaaende Fordringer.
 C. Dernæst henlægges til Reservefondet det efter Bestyrelsens Skøn fornødne Beløb.

D. Den derefter udkomne Saldo fordeles saaledes:

a. Selskabets Andelshavere erholder det efter Bestyrelsens Skøn passende aarlige Udbytte af deres i Foretagendet indskudte Kapitaler, dog mindst $\frac{1}{2}$ pCt over (senere ændret til: ikke udover) den til enhver Tid gældende Nationalbankdiskonto.

b. Resten fordeles som Efterbetaling til Selskabets Leverandører, saaledes — — —

8. I Tilfælde af Underskud maa Leverandørerne give Afkald paa Efterbetaling, men er iøvrigt ikke forpligtede hverken til at tilbagebetale noget af de dem i Aarets Løb udbetalte Beløb for leveret Mælk eller til at indskyde nogetsomhelst Beløb i Selskabet, der alene maa dække Underskudet, om fornødent ved Hjælp af de opsparede Reserver.

9. Leverandørerne kan alene gennem de ovenfor under Litr 6 ommeldte Tillidsmænd øve Indflydelse paa Selskabets Ledelse.

10. Naar den ovenfor under Litr 5 ommeldte Kontraktperiode er udløbet, har samtlige Leverandører til en Lokalanstalt Ret til at overtage Anstalten med samtlige dertil hørende Aktiver imod at udbetale Selskabets Andelshavere, hvad disse til den Tid maatte have indestaaende af egen Kapital med Renter til Betalingsdagen og samtidig definitivt frigøre Selskabet for dets Forpligtelser ved at indfri eller uden Ansvar for Selskabet overtage samtlige Passiver.

Denne Ret kan de paagældende Leverandører dog kun udøve i Fællesskab — — — Skulde Leverandørerne i saa Henseende være af forskellig Opfattelse, kan de Leverandører, der ønsker at overtage Anstalten, faa Adgang dertil, imod at de ikke blot udløser Selskabet efter ovennævnte Regler, men tillige udløser de andre Leverandører. Disse sidste kan dog i saa Fald kun kræve deres Andel i Anstaltens Formue forrentet med $\frac{1}{2}$ pCt over (Ordene » $\frac{1}{2}$ pCt over« senere udgaet) den til enhver Tid gældende Nationalbankdiskonto — — —

Overtager Leverandørerne ikke Anstalten efter fornævnte Regler, er Selskabet fritstillet, og ingen af de tidligere Leverandører kan derefter gøre Krav paa Andel i Selskabets Formue. — — —

11. Det ved Kontraktperiodens Udløb opsparede Reservefond fordeles efter Bestyrelsens Indstilling og Repræsentantskabets Godkendelse mellem samtlige Leverandører — til indbyrdes Deling — — — og »Fondet til Fremme af danske Mejeriprodukters Afsætning i Udlandet.«

— — —
 Angaaende Selskabets Bestyrelse er det bestemt i § 14:

»Saa vel Fællesorganisationen som hver enkelt Anstalt skal til enhver Tid være repræsenteret i Selskabets Bestyrelse. Fællesorganisationen repræsenteres ved tre af sine Bestyrelsesmedlemmer, deriblandt Formanden — — —. Hver af Anstalterne vælger derhos et Medlem og en Suppleant til Bestyrelsen — — —.«

i § 15:

»De tre paa Selskabets Repræsentantmøde valgte Bestyrelsesmed-

lemmer besætter Pladsen som Bestyrelsens Formand, Bestyrelsens Næstformand vælges derimod af den samlede Bestyrelse af dens Midte med simpel Stemmeferhed. Bestyrelsen, der iøvrigt træffer sine Beslutninger ved simpel Stemmeferhed — hvorved bemærkes, at Formandens Stemme i Tilfælde af Stemmelighed gør Udslaget — har den overordnede Ledelse af alle Selskabets Anliggender og er saaledes bl a ogsaa berettiget til at sælge og købe faste Ejendomme for Selskabet, ligesom til at pantsætte disse. De kan tillige optage de efter dens Skøn til enhver Tid nødvendige øvrige Laan — — —«

og i § 16:

»4 af Bestyrelsens Medlemmer danner Selskabets Forretningsudvalg. Bestyrelsens Formand og Næstformand er fødte Medlemmer af Udvalget, som hvis Formand og Næstformand de tillige fungerer. De tre paa Selskabets Repræsentantmøde valgte Bestyrelsesmedlemmer vælger derhos af deres Midte et Medlem til Forretningsudvalget, medens det fjerde Medlem vælges ved simpel Stemmeferhed af den samlede Bestyrelse af dens Midte. Valgene gælder for et Aar ad Gangen. Udvalget træffer sine Beslutninger med simpel Stemmeferhed, saaledes at Formandens Stemme i Tilfælde af Stemmelighed gør Udslaget. Til Behandling af Sager, der specielt vedrører de enkelte Lokalanstalter, skal de paagældende Tillidsmænd, saafremt de ikke i Forvejen har Sæde i Udvalget, tilkaldes som stemmeberettigede Deltagere.«

Endelig bestemmes i Vedtægterne følgende:

»§ 20.

Selskabets fuldt indbetalte Kapital udgør 2½ Million Kroner, som er tilvejebragt gennem Fællesorganisationen paa samtlige Andelshaveres Vegne. Kapitalen saavel som Selskabets til enhver Tid værende øvrige Formueværdier tilhører Andelshaverne i Forening i samme indbyrdes Forhold som det, hvori den af hver Andelshaver aarligt indvejede Mælkemængde staar til samtlige Andelshaveres aarligt indvejede Mælkemængde — — — alt naturligvis med Respekt for de Selskabets Leverandører tilsagte kontraktlige Rettigheder, der er nærmere skitserede ovenfor i § 13 og som ikke kan ændres uden samtlige Leverandørers skriftlige Samtykke — — —

Tilbagebetaling efter Likvidation saavel som delvis Tilbagebetaling i Medfør af § 13, Litr 7 A sker til Fællesorganisationen paa samtlige Andelshaveres Vegne. Fællesorganisationen oppebærer ligeledes det Andelshaverne i Medfør af § 13, Litr D a tilfaldende Udbytte.

§ 21.

Andelshaverne hæfter kun med den af dem indbetalte Andelskapital saavel som med deres Andel i Selskabets øvrige til enhver Tid værende Formueværdier for Selskabets Forpligtelser.«

Det saaledes stiftede Selskab, hvis Hjemsted oprindeligt var Aarhus, blev i August 1919 anmeldt til Handelsregistret i Aarhus bl a med følgende Angivelse: »Den i Selskabet af Andelshaverne indskudte Kapital udgør 2½ Million Kroner. Iøvrigt hæfter intet Medlem for Selskabets Forpligtelser.« I April 1922 blev Selskabet afmeldt til Registret, idet

dets Kontor og Hjemsted var flyttet til København, hvor en tilsvarende Anmeldelse til det derværende Handelsregister blev foretaget.

Samtidig med Arbejdet for Oprettelsen af Selskabet var der rettet Henvendelse til de under Fællesorganisationen hørende ca 1400 Mejerier om at tegne sig som Leverandører til Mælkeeksporten, hvad dog kun førte til en Indtegning af ca 260 Mejerier, og kun for et mindre Antal af disse blev Leveringspligten effektiv. Overensstemmende med Vedtægternes § 14, jfr § 13 Nr 6, kom Selskabets første Bestyrelse herefter til at bestaa af 3 af Fællesorganisationens Bestyrelsesmedlemmer og 7 Repræsentanter for Leverandørerne, hvilket sidste Tal senere steg til 11. Til Formand valgtes Fællesorganisationens Formand.

Straks i Efteraaret 1919 rettede Bestyrelsen for Mælke-Eksporten Henvendelse til Andelsbanken om finacial Støtte til Iværksættelse af Selskabets Byggeplaner, og efter at Banken først ved Skrivelse af 7 Oktober s A havde meddelt Afslag herpaa, gik den senere i samme Maaned ind paa at yde dels en Kassekredit paa 800 000 Kr fra 1 Januar 1920 at regne, dels en Bankgaranti paa 3 Millioner i Anledning af Mælke-Eksportens Køb af forskellige et bestaaende Selskab tilhørende Fabriksanlæg m v til Behandling af Mælk. Angaaende den af Bankens Ledelse herom trufne Beslutning blev der den 23 Oktober 1919 gjort følgende Tilførsel til Direktionsprotokollen: »Vort Tilsagn om en Bankgaranti bliver nu effektivt for en Sum af 3 Mill Kr, for hvilken vi opnaar 1ste Prioritets Panteret i Anlægene, medens vor Sikkerhed iøvrigt udgøres af Mælke-Eksportens ansvarlige Kapital paa 2½ Mill og af den kontraktlig sikrede Mælkemængde fra i Øjeblikket ca 400 Mejerier. Man har store Betænkeligheder overfor det Faktum, at de i Mælke-Eksporten deltagende Mejeriers direkte økonomiske Ansvar er absolut begrænset til den ovennævnte ansvarlige Kapital, og man besluttede at lade disse Betænkeligheder komme til Orde og iøvrigt at stille som Betingelse for Afgivelsen af den heromhandlede Garanti.« De stillede Betingelser, der tilligemed Beslutningens øvrige Indhold blev meddelt Mælke-Eksporten og antoges af denne, gik ud paa en nærmere bestemt Kontrolret for Banken bl a med Hensyn til Lovændringer og Selskabets Drift, derunder at Bankens Revisionsafdeling, der allerede ved Mælkeeksportens Stiftelse var antaget som Selskabets Revisor, ikke maatte afsættes, uden at Banken fik en lige saa fyldestgørende Adgang til at følge Selskabets Drift. I den følgende Tid kom Banken imidlertid ind paa at yde Mælke-Eksporten en stadig voksende Kredit og vedblev dermed, ogsaa efter at den i Efteraaret 1920 paa Grund af Mælke-Eksportens Modstand definitivt havde maattet opgive sit Ønske om Indførelse af solidarisk Ansvar mellem Selskabets Medlemmer. Da Mælke-Eksportens Virksomhed hurtigt antog et meget betydeligt Omfang og derhos fik et uheldigt Forløb, var Bankens udækkede Tilgodehavende den 20 November 1925 vokset til omtrent 14 Millioner Kr, for hvilket Mælke-Eksporten, der i Begyndelsen af Februar s A havde maattet træde i Likvidation, ikke kan antages at give nogen væsentlig Dividende.

I Sommeren 1925 traadte ogsaa Andelsbanken i Likvidation, og under nærværende Sag gør nu Likvidationsboet — efter erhvervet Bevilling til fri Proces, men uden Beskikkelse af Sagfører — gældende, at Mælke-

Eksporten er stiftet som en Underafdeling af Fællesorganisationens samlede Virksomhed for Afsætning af danske Mejeriprodukter i Lighed med andre af Fællesorganisationen i samme Øjemed ledede Virksomheder, derunder det omtalte Fond, fra hvilket Mælke-Eksportens Kapital for en væsentlig Del hidrører, og aldrig er kommet til selvstændig Eksistens, samt at Fællesorganisationen, der har været den virkelige Ejer af Mælke-Eksportens Formue og den virkelige Leder af dens Drift, derfor ogsaa maa være ansvarlig for de af Virksomheden flydende Forpligtelser, hvad der altid har været forudsat fra Bankens Side. Sagsøgerne paastaar derfor Fællesorganisationen tilpligtet at betale den ovennævnte Skyld, der nøjagtig angivet andrager 13 992 036 Kr 44 Øre med Renter heraf, 1 pCt over Nationalbankdiskonto samt $\frac{1}{4}$ pCt kvartaarlig, fra 20 November 1925.

Fællesorganisationen procederer til Frifindelse.

Til Støtte for den nedlagte Paastand har Sagsøgerne henvist til, at alle under Fællesorganisationen til enhver Tid hørende Mejerier ifølge Mælke-Eksportens Vedtægters §§ 3 og 5 som saadanne er dette Selskabs Andelshavere og gennem Fællesorganisationens Repræsentantskab Indehavere af den øverste Myndighed i Mælke-Eksporten. I Forbindelse hermed har Sagsøgerne yderligere gjort gældende, at Fællesorganisationen som Repræsentant for Andelshaverne ifølge Vedtægterne ikke blot er Ejer af Mælke-Eksportens oprindelige Kapital, men ogsaa — bortset fra de Leverandørerne som Vederlag for deres Ydelser tillagte kontraktlige Rettigheder til Efterbetaling og Andel i Reservefonden — af dens Overskud og opsparede Formue, samt at Fællesorganisationen gennem Repræsentantskabet og paa Grund af dettes Indflydelse paa Sammensætningen af Bestyrelsen og Forretningsudvalget samt Valget af disse Myndigheders Formand — der fra Mælke-Eksportens Stiftelse og i den længste Tid af dens Bestaaen var den samme som Fællesorganisationens Formand — tillige har haft den faktiske Raadighed over Selskabets Virksomhed og Drift. Endvidere har Sagsøgerne anført, at Fællesorganisationen ogsaa faktisk har anset sig som Ejer af og raadighedsberettiget over Mælke-Eksporten, hvad ogsaa fremgaar af Mælke-Eksportens Tilblivelseshistorie og har givet sig Udtryk i, at Virksomheden i Mælke-Eksporten særlig i den første Tid har været sammenblandet med Fællesorganisationens Virksomhed, navnlig saaledes at Foranstaltninger og Beslutninger, der efter deres Beskaffenhed naturligt hørte under Mælke-Eksporten, ofte er truffet af Fællesorganisationen, tildels endog af Fondet, samt at det, da — paa Grund af Uroen for Mælke-Eksportens økonomiske Forhold — Ønsket om en skarpere Adskillelse traadte frem i Aarene 1921 og 1922, fra flere af de ledende Mænd indenfor Organisationerne paa forskellige Møder blev udtalt, at Fællesorganisationen maatte have Ansvar for Mælke-Eksporten. Endelig har Sagsøgerne gjort gældende, at Banken, der var nøje bekendt med samtlige disse Forhold, ved dens Forhandlinger med Mælke-Eksportens Ledelse og særlig med dennes og Fællesorganisationens fælles Formand med Føje er gaaet ud fra, at det var Fællesorganisationen, der var den egenlige Leder af og stod inde for Foretagendet og dets Gæld, hvorfor ogsaa Banken stadig modsatte

sig enhver Ændring af Lovene, der tilsigtede at fjerne Mælke-Eksporten fra Fællesorganisationen.

Der maa imidlertid gives Fællesorganisationen Medhold i, at Mælke-Eksporten — uanset at den har samme Medlemmer og Repræsentantskab som Fællesorganisationen — ifølge Indholdet af dens Vedtægter er stiftet og organiseret som et selvstændigt Selskab med et ifølge disses §§ 20 og 21 til den indbetalte Kapital begrænset Ansvar for Selskabets Andelshavere, hvilket ogsaa har fundet sit Udtryk i den skete Anmeldelse til Handelsregistret, og at der ingen Støtte findes for, at Fællesorganisationen desuagtet skulde have paadraget sig noget Ansvar for Mælke-Eksportens Gæld, hverken ved det om de forud for dens Stiftelse gaaende Forhandlinger oplyste eller ved de derefter truffene Dispositioner i Mælke-Eksporten. Det skal med Hensyn til Indholdet af Vedtægterne særlig fremhæves, at Mælkeleverandørerne ved deres Deltagelse i Mælke-Eksportens Bestyrelse — hvor deres Repræsentanter efter det anførte var i overvejende Majoritet — samt i Forretningsudvalget efter de om disse Myndigheders Virksomhed gældende Regler havde en væsentlig Indflydelse paa Selskabets Ledelse, over hvilken Fællesorganisationens Bestyrelse som saadan derimod ingen Myndighed havde, samt at Fællesorganisationens Ret paa Andelshavernes Vegne til Selskabets Formue — selv bortset fra, at den enkelte Andelshavers Andel heri ifølge Vedtægternes § 20 er bestemt selvstændigt og uafhængigt af den for Fællesorganisationen gældende Ordning — paa væsentlig Maade er begrænset af Bestyrelsens Ret med Hensyn til Overskudets og Reservefondets delvise Udbetaling til Mælkeleverandørerne foruden af disses Ret til uafhængig af Repræsentantskabet eller Fællesorganisationen under visse Betingelser som Andelshavere at overtage de enkelte Mælkebehandlingsanstalter.

Det maa derhos anses godtgjort, at Bankens Ledelse fra første Færd har været paa det rene med, at Fællesorganisationen paa Andelshavernes Vegne intet Ansvar havde for Mælke-Eksportens Gæld udover den indskudte Kapital, og ikke, som af Sagsøgerne hævded, kan være gaaet ud fra den modsatte Forudsætning, og at Krediten fra Bankens Side har været ydet udelukkende paa Grundlag dels af den indskudte Kapital og de af Mælke-Eksporten gennem dens Virksomhed erhvervede Midler, dels og navnlig af den af Mejerierne paatagne Forligelse til — mod den af Forretningsudvalget efter Vedtægternes § 13 Nr 4 fastsatte Betaling — at levere Mælk og Værdien af denne Ydelsespligt, der i al Fald fra nogle Sider har været ansat til ca 80 Millioner Kr. Det skal i saa Henseende særlig fremhæves, at dette Standpunkt ifølge Indholdet af den ovenanførte Beslutning af 23 Oktober 1919 var taget af Banken, inden Ydelsen af Krediten begyndte, og ikke derefter er fraveget, idet Bankens Bestræbelser i al Fald fra Begyndelsen af 1921 er gaaet ud paa at skaffe sig Dækning gennem Mælkeleveringspligten, navnlig gennem Nedsættelse af Leverandørernes Betaling, at det samme Standpunkt er tilkendegivet fra Mælke-Eksportens Side overfor Banken i en Skrivelse af 1 August 1921 fra Mælke-Eksportens Formand, hvori det som Svar paa en Forespørgsel fra Banken bl a udtaltes:

»Selvfølgelig har jeg ikke udtalt, at de Mejerier, der staar som kon-

traktligt forpligtede Leverandører til Mælke-Eksporten, ingensomhelst Forpligtelser havde overfor (Mælke-Eksporten) Selskabet. Mine Udtalelser var rettet imod det Rygte, at samtlige Landets Mejerier stod med Forpligtelse overfor Mælke-Eksporten, og dette mente jeg at maatte berigtige ved at sige, at samtlige Landets Mejerier igennem Fællesorganisationen jo havde indbetalt en Andelskapital af 2½ Million Kr, som selvfølgelig kunde tabes, men at Mejerierne (Landets samlede Mejerier) derudover ingen Forpligtelser havde. — Hvad iøvrigt angaar Forpligtelsen for de Mejerier, der staar som Medlemmer og Leverandører til Mælke-Eksporten, ja, da er det jo ganske givet, at de igennem Leveringspligten bærer Selskabets Forpligtelser fuldtud i Henhold — — — og jeg mener at turde fremhæve, at Leveringspligten er af den fornødne Værdi, saaledes som jeg ogsaa flere Gange har pointeret,«

at Mælke-Eksportens samlede Bestyrelse i en Skrivelse til Banken af 8 September s A sluttede sig til dette Standpunkt, at Banken i en fortrolig Rundskrivelse af 15 November 1922 til dens Repræsentanter i Anledning af Rygter om dens Risiko bl a ved Engagementet med Mælke-Eksporten har udtalt, at der til Sikkerhed for Bankens daværende Tilgodehavende af ca 11,5 Millioner Kr haves forskellige nærmere angivne Værdier — nemlig dels 1ste Prioritets Panteret i samtlige Anlæg, dels Transport paa indtil 4 Millioner af Nettoprovenuet af nogle Patentrettigheder, dels Leveringspligten for Mejerierne, dels de af en Overenskomst mellem Mælke-Eksporten og et andet Eksportfirma flydende Rettigheder — hvorimod Muligheden af et Ansvar for Fællesorganisationen aldeles ikke berøres, hvortil kan føjes, at Bankens Formand og Direktør paa en Generalforsamling i Banken den 3 Marts 1923 har udtalt, at Kreditgrundlaget og Bankens Sikkerhed bestaar i Mælkeleveringspligten, men at Banken overhovedet ikke førend i en Skrivelse til Mælke-Eksporten af 17 Juni 1924 ses endog blot at have antydnet den Opfattelse, at Fællesorganisationen kunde have noget Ansvar for Mælke-Eksportens Gæld, ligesom Banken ikke ses at have rettet nogen Art af Henvendelse til Fællesorganisationen om det finansielle Mellemværende mellem Banken og Mælke-Eksporten førend i en Skrivelse af 17 December 1924, der iøvrigt ikke gaar ud paa, at Fællesorganisationen har noget retligt Ansvar for Mælke-Eksportens Gæld.

Efter det saaledes foreliggende, samt da den Omstændighed, at der, som af Sagsøgerne paaberaabt, fra enkelte af Deltagerne i Mælke-Eksportens eller Fællesorganisationens Møder har været fremsat Udtalelser om, at Fællesorganisationen maatte have Ansvar for Mælke-Eksportens Gæld — hvilke Udtalelser iøvrigt altid er modsagt af Formanden — ogsaa under Hensyn til de Forhold, hvorunder de er fremkommet, maa anses betydningsløs, findes det paastaaede Krav fra Banken mod Fællesorganisationen at savne ethvert Grundlag, og denne vil derfor overensstemmende med dens nedlagte Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne efter Omstændighederne at burde godtgøre Fællesorganisationen med 25 000 Kr.

Torsdag den 13 Januar.

Nr 280/1926.

Rigsadvokaten
mod

Lars Peder Sørensen (Graae),

der tiltales for Bedrageri og Forbrydelse mod den offentlige Myndighed og Orden.

Østre Landsrets Dom af 12 Oktober 1926: Tiltalte Lars Peder Sørensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage samt betale følgende Erstatninger: til Sagfører Jens Sørensen 975 Kr med Renter 6 pCt p a fra 15 Februar 1924, til Betaling sker, til Købmand Alfred Petersen 145 Kr 44 Øre med tilsvarende Renter fra 15 April 1925, til Betaling sker, og til Købmand Sevel Sørensen 19 Kr 57 Øre. Tiltalte bør derhos udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham her for Retten beskikkede Forsvarer, Sagfører V Lind, 100 Kr. De ovennævnte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret den 12 Oktober 1926 afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

Under den Sag, som paa kendtes af Østre Landsret den 29 Oktober 1925 var det godtgjort, at Tiltalte i Juli 1924 i C W Obels Udsalg, Vestergade Nr 10 i København under urigtige Foregiveness havde skaffet sig udleveret 6 kg Tobak, som skulde koste 50 Kroner 40 Øre, og som det ikke var hans Hensigt at betale. Det maa endvidere som udtalt i Dommen af 12 Oktober 1926 anses bevist, at Tiltalte har gjort sig skyldig i de i denne Dom nærmere beskrevne Forhold. For samtlige de af Tiltalte saaledes udviste Forhold vil han være at anse efter Straffelovens § 251, § 257 og § 100, jfr § 98, samtlige disse Bestemmelser jævnført med Lov Nr 63 af 1 April 1911 § 22, med en under et bestemt Straf, der findes at kunne fastsættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. I Henseende til Erstatningerne og Sagens Omkostninger vil Landsrettens Dom kunne stadfæstes, dog at Bestemmelsen om Erstatning til Sagfører Jens Sørensen findes at burde bortfalde.

Thi kendes for Ret:

Lars Peder Sørensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. I Henseende Erstatningerne og Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande, dog at Bestemmelsen om Erstatning til Sagfører Jens Sørensen bortfalder. I Salær for Højesterettillægges der Højesteretssagfører Graae 80 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Holbæk Købstad m v, tiltales Lars Peder Sørensen

1) for Bedrageri ved nogen Tid efter, at han den 13 August 1923 for en Købesum af 975 Kr — forfaldet til Betaling 15 Februar 1924 — havde aikøbt Handelsmand Kr Jensen Kristensen to røde Kælvkøer paa Vilkaar, at Ejendomsretten først overgik til ham, naar Købesummen var erlagt, at have solgt eller paa anden Maade disponeret til egen Fordel over de nævnte Køer uanset, at han ikke har erlagt nogen Del af Købesummen,

2) for Bedrageri ved uden Hensigt til at betale at have hos Købmand Alfred Petersen, Holbæk, i Tidsrummet fra Begyndelsen af Januar til 4 Februar 1925 taget Varer paa Kredit til samlet Beløb 145 Kr 44 Øre, hvilken Kredit han for Varer til en Værdi af 131 Kr 59 Øre kun opnaaede ved den 12 Januar 1925 at indbilde Købmand Petersen at være Ejer af en Bankbog med indestaaende ca 14000 Kr, der først kunde hæves efter tre Maaneders Forløb, hvorhos han under samme urigtige Anbringende bevægede Købmand Petersen til at give ham Henstand til 15 April 1925 med Betalingen af dels de allerede tidligere leverede Varer til Beløb af 13 Kr 85 Øre, dels de senere leverede Varer,

3) for Bedrageri ved den 15 Maj 1926 telefonisk at have henvendt sig til Købmand Sevel Sørensen, Holbæk, og overfor denne angivet at være den nye Vognmand Hansen fra Ondløse, der skulde bestille nogle Varer til Pastor Andersen, sammesteds, og derved fravendt nævnte Købmand Sørensen Varer til et Beløb af 21 Kr 09 Øre,

4) for Vold mod Politibetjent i Funktion ved den 17 Maj 1926, da Kriminalbetjent Jens Jensen indfandt sig paa Tiltaltes Bopæl i Vipperød for at anstille Undersøgelse i Anledning af det under 3 omhandlede Forhold, gentagne Gange, naar Kriminalbetjenten foreholdt ham Sigtelsen og Undersøgelsens Resultat, at være faret ind paa denne i den Hensigt at øve Vold mod Betjenten, hvilken denne dog forhindrede ved at holde paa Tiltalte.

Endelig har Anklagemyndigheden nedlagt Paastand om, at Tiltalte tilpligtes at betale i Erstatning

1) til Sagfører Jens Sørensen 975 Kr med Renter 6 pCt p a fra 15 Februar 1924,

2) til Købmand Alfred Petersen 145 Kr 44 Øre med Renter 6 pCt p a fra 15 April 1925 og

3) til Købmand Sevel Sørensen 19 Kr 57 Øre.

Mod de nedlagte Erstatningspaastande har Tiltalte erklæret ikke at have noget at erindre.

Tiltalte Sørensen er født den 22 Oktober 1871 og anset

1) ved Roskilde Købstads Rets Dom af 21 November 1922 efter Straffelovens §§ 98, 2 Stk, og 210 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage,

2) ved Østre Landsrets Dom af 29 Oktober 1925 efter Straffelovens § 251 under Hensyn til midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 betingelsesvis med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Ad 1. Tiltalte har erkendt, at han nogen Tid efter den paagældende

Handels Indgaelse har solgt den ene Ko videre, men forklaret at han maatte slaa den anden Ko ned paa Grund af Yverbetændelse, samt at denne Kos Kød var utjenlig til Menneskeføde.

Han erkender derhos at have forbrugt de Penge, der kom ind ved Salget af den ene Ko, og Huden af den anden, uden at have betalt Sælgeren nogetsomhelst, men han vil benægte at have gjort sig skyldig i noget bedragerisk Forhold overfor Sælgeren. Han anfører i saa Henseende, dels at det skulde være en udtrykkelig Aftale mellem ham og Sagfører Jens Sørensen i Nykøbing Sj, der ordnede Handlen og indestod Sælgeren for Købesummens Betaling, saaledes at han senere ogsaa har maattet erlægge denne til Sælgeren, at han var berettiget til at afhænde Køerne videre. I Dokumentet angaaende Købet var Tiltalte angivet som Handelsmand, saaledes at Sælgeren allerede som Følge deraf maatte være klar over, at han, som han saa ofte gjorde, paa det paagældende Tidspunkt købte til Slagtning eller Videresalg.

Yderligere anfører Tiltalte, at Sagfører Sørensen, uanset at Købesummen forfaldt allerede 15 Februar 1924, og at han meget snart fik at vide, at Køerne ikke længere fandtes hos Tiltalte, først den 6 September 1925 foretog Politianmeldelse.

Sagfører Sørensen benægter bestemt nogensinde at have givet Tiltalte Tilladelse til at sælge Køerne videre eller at have indset, at han vilde det.

Overfor Tiltaltes Benægtelse kan det ikke anses bevist, at han har afhændet mere end den ene Ko og Huden af den anden, og i Betragtning af samtlige foreliggende Omstændigheder, særlig, at der er Spørgsmaal om en Handelsmand, der køber Kælvekøer paa 6 Maaneders Kredit, findes det betænkeligt at forstaa Salgsdokumentets Ord om, at Ejendomsretten til det solgte med dets Frugter og Assurance ikke gaar over til Køberen, forinden Betalingen er fuldt ud præsteret, som indeholdende et absolut Forbud mod Videresalg, inden Købesummen ved Forfaldstid var erlagt.

Derimod findes det i det foreliggende Tilfælde efter samtlige Oplysninger om Tiltaltes Forhold, derunder ogsaa hans økonomiske Forhold, ubetænkeligt at fastslaa, at han har været klar over, at han handlede retstridigt ved at foretage Salg uden samtidig at betale sin Sælger i hvert Fald de ved Salget indkomne Beløb. Tiltalte vil for dette Forhold være at anse efter Straffelovens § 257.

Ad 2. Tiltalte har erkendt at skylde det ommeldte Beløb og mulig at have forevist Købmand Petersen en Bankbog, men Forevisningen vil han ikke have foretaget for at opnaa Kredit, og han har heller ikke manglet Hensigt eller Udsigt til at betale.

Tiltalte fastholder stadig at have den ommeldte Bankbog med et derpaa indestaaende betydeligt Beløb, men vil ikke komme frem med den, og det er ikke under Sagen lykkedes at konstatere, at han er Ejer af nogen Bankbog, eller at faa Betaling af ham.

Efter alt om Tiltalte foreliggende findes det ikke betænkeligt at anse det godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i det i Anklageskriftet ommeldte Forhold og han vil for dette Forholds Vedkommende være at anse efter Straffelovens § 251.

Ad 3. Ved Tiltaltes Erkendelse i Forbindelse med det iøvrigt foreliggende maa det anses godtgjort, at han har udvist det ham paasigtede Forhold uden Hensigt til at betale Varerne, hvorefter ogsaa dette Forhold vil være at henføre under Straffelovens § 251.

Ad 4. Tiltalte vil ikke erindre at have gjort sig skyldig i dette Forhold, men vil dog overfor Kriminalbetjentens med Anklageskriftets Fremstilling stemmende Forklaring herom ikke benægte dennes Rigtighed og efter alt om Tiltalte oplyste findes det heller ikke betænkeligt at anse ham skyldig i dette Forhold, der vil være at henføre under Straffelovens § 100, jfr § 98.

Der har under nærværende Sag været rejst Tvivl om Tiltaltes Tilregnelighed, men Amtslægen i Holbæk har den 4 Juni d A erklæret, at Tiltaltes Tilstand er ganske som beskrevet i den under Tiltaltes tidligere Sag i 1925 fremlagte og i Dommen citerede Erklæring af 6 September 1925 fra Overlægen paa Kommunehospitalets 6te Afdeling.

Idet Tiltalte herefter stadig maa anses fuldt tilregnelig, og idet bemærkes, at de i Anklageskriftet under Forhold 1 og 2 ommeldte Forbrydelser er begaaet forinden den Tiltalte i 1925 overgaaede Domfældelse, vil han være at anse efter Straffelovens § 257, jfr § 64, Straffelovens § 251, tildels jfr § 64, og Straffelovens § 100, jfr § 98, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Tiltalte vil derhos have at udrede de nedenfor nævnte Erstatninger.

Fredag den 14 Januar.

Nr 355/1925. »**Prima**«, Kulimport og Skibsfarts Aktieselskab
(Overretssagfører Albert Jørgensen)

mod

Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning, Aktieselskab (Bruun) og **K P Bahnsen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at faa Afdrag i Købesummen for en Forretning.

(Sagen behandlet mundtligt).

Sø- og Handelsrettens Dom af 5 December 1925: De Sagsøgte, Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S, her, og K P Bahnsen, Sønderborg, bør for Tiltale af Sagsøgerne, »Prima«, Kulimport & Skibsfarts A/S, Aabenraa, i denne Sag fri at være. Til de Sagsøgte, Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S betaler Sagsøgerne 7742,91 Kr med Renter 7 pCt p a fra den 1 April 1925, til Betaling sker og Sagens Omkostninger med 700 Kr. Til Sagsøgte Bahnsen betaler Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 700 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret har Aktieselskabet »Prima« principalt nedlagt Paastand om, at de Indstævnte, Arbejdernes Fællesorganisaions Brændselsforretning og K P Bahnsen, dømmes til in solidum at betale Selskabet 45 610 Kroner 28 Øre med Fradrag af det i Dommen nævnte Beløb af 7742 Kroner 91 Øre eller 37 867 Kroner 37 Øre med Renter, idet »Prima« har nedsat det Beløb som kræves i Erstatning for Manko paa Lageret, med 832 Kroner 41 Øre — svarende til det Kvantum, hvormed Mankoen paa Grundlag af Revisor Blonds Gennemgang af Ordresedlerne maa nedsættes — og har frafaldet Kravet paa det i Dommen under 5 nævnte Beløb. Brændselsforretningen paastaar Dommen stadfæstet. Bahnsen har ikke givet Møde under Domsforhandlingen; for hans Vedkommende foreligger imidlertid en af ham afgivet skriftlig Erklæring om, at han samtykker i, at Sagen trods hans Udeblivelse behandles mundtligt.

I Dommen er det rettelig antaget, at forsaavidt »Prima« har noget Krav i Anledning af Handlen, maa Selskabet være berettiget til at gøre dette Krav gældende overfor begge de Indstævnte.

Ved de foreliggende Oplysninger, derunder nogle efter Dommens Afsigelse afgivne Vidneforklaringer, maa det anses godtgjort, at der udover det normale Svind, som »Prima« efter de forudgaaende Forhandlinger maatte regne med, og som af Revisor Blond er opgjort til ca. 85 000 kg, den 1 April 1924 har været en meget betydelig Manko paa Lagerbeholdningen, og efter Overenskomsten maa »Prima« have Krav paa et Afslag i Købesummen i Anledning af en saa væsenlig Fejl i den til Grund for Handlen lagte Status. Afslaget skønnes at kunne anslaaes til noget over 6000 Kroner. Endvidere tilkommer der »Prima« efter Overenskomsten det i Dommen under 2 nævnte Beløb for Kreditposter, 531 Kr 48 Øre, og af det under 3 nævnte Deficit paa Debitor et Beløb af 913 Kroner 71 Øre, hvortil denne Post efter det foreliggende rettelig bør ansættes. Derimod er det ikke paa fyldestgørende Maade oplyst, at de udestaaende Fordringer har været uerholdelige i et saadant Omfang, at der kan tillægges »Prima« nogen Godtgørelse i den Anledning. Hvad endelig angaar Kravet paa Tilbagebetaling af goodwill, 17 000 Kroner, maa det af de i saa Henseende i Dommen anførte Grunde billiges, at dette ikke er taget til Følge.

Færdig fra Trykkeriet den 26 Januar 1927.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 32.

Fredag den 14 Januar.

Da der efter Omstændighederne — bl a under Hensyn til, at det drejede sig om Købet af en større Forretning — maa siges at være reklameret behørigt af »Prima«, hvorved bemærkes, at Indsigelserne allerede før gjort gældende i Skrivelse af 28 August 1924 til Brændselsforretningen, og at Bahnsen ifølge Vidneforklaringerne var bekendt med, at der var en Manko i Lageret, og da det »Prima« i Henhold til det foranførte tilkommende Beløb findes at kunne ansættes saaledes, at det gaar op imod Brændselsforretningens Modkrav, vil Parterne være at frifinde for hinandens Tiltale.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, »Prima«, Kulimport & Skibsfarts Aktieselskab, og de Indstævnte, Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning Aktieselskab og K P Bahnsen, bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I 1922 paabegyndte Sagsøgte, K P Bahnsen, der drev Forretning under Firmanavn Nordisk Kul- og Skibsfartskontor A/S, Sønderborg, saaledes at Varerne blev leveret ham i Konsignation af Sagsøgte, Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning (herefter kaldet Arbejderkul), og saaledes at han lønnedes med Andel i Overskudet, Forhandlinger med Sagsøgerne, »Prima« Kulimport og Skibsfarts A/S, Aabenraa, om Overtagelse af Bahnsens Forretning. Forretningen gav i 1922 Underskud, men A/S »Prima« og det bagved dette Selskab staaende Firma N Stromeier Kohlenhandels-gesellschaft, Hamborg, udviste ikke

ringe Interesse for at komme i Besiddelse af Bahnsens Forretning. Overdragelsen kunde imidlertid ikke finde Sted uden Samtykke fra Arbejderkul, og efter en Række Forhandlinger, under hvilke Arbejderkul gik ind paa for sit Vedkommende at bære et Tab paa 3000 Kr, fandt der den 27 Maj 1924 et Møde Sted paa Arbejderkuls Kontor i København, hvor foruden Direktør Rossen fra »Prima« og Bahnsen ogsaa Repræsentanter for Arbejderkul var tilstede. Paa dette Møde blev der oprettet en Kontrakt, ifølge hvilken der mellem »Prima« og Bahnsen blev sluttet følgende Overenskomst:

§ 1.

A/S »Prima« overtager fra 1 April 1924 den af Arbejderkul og Bahnsen i Forening under Firmaet Nordisk Kul- og Skibsfartskontor A/S i Sønderborg førte Forretning. Arbejderkul forpligter sig til ikke at oprette Konkurrenceforretning i Sønderborg.

§ 2.

Overtagelsen sker paa følgende Betingelser: A/S »Prima« betaler Arbejderkul inden 5 Juni 1924 som kontant Vederlag for Overtagelsen Kr 17 000,00 — skriver Syttentusinde Kroner — samt Beløbet for det i vedlagte Balance for N K S A/S pr 31 Marts 1924 opførte Inventar med Kr 13 390,01 — skriver Tretten Tusinde Trehundredeoghalvfems, 01 —; endvidere overtager A/S »Prima« Lagerbeholdningen, Kassebeholdningen, Beholdningen i Folkebanken og Handelsbanken og Debitorer til de i nævnte Status opførte Summer samt en i April 1924 indgaaet Ladning pr S/S »Irmgard«, nemlig:

Lagerbeholdningen pr 31 Marts 1924.....	31 307,25 Kr
Folkebanken	7 091,23 —
Handelsbanken	729,67 —
Diverse Debitorer	119 408,90 —
Kassebeholdning	9 041,01 —
Ladningen pr S/S »Irmgard«	44 717,76 —

212 295,82 Kr

herfra fragaar de siden 1 April 1924 fra N K S A/S til Arbejderkul indbetalte Beløb ialt Kr 37 000,00.

Ovennævnte Beløb afvikles af A/S »Prima« med mindst 50 pCt inden 3 Maaneder og Resten senest 6 Maaneder fra Dags Dato. For det i denne Paragraf nævnte Beløb stiller A/S »Prima« Bankgaranti eller anden af Arbejderkul som betryggende anerkendt Garanti. Denne Garanti skal stilles inden 15 Dage fra Dato.

§ 3.

Det Beløb, som Arbejderkul til enhver Tid har tilgode, forrenter A/S »Prima« med 7 pCt Rente p a fra 1 April 1924 at regne.

§ 4.

A/S »Prima« overtager A/S Nordisk Kul- & Skibsfartskontor fra 1 April 1924 og Kontrakten mellem Arbejderkul og Hr K P Bahnsen er hermed hævet.

§ 5.

Saafrømt A/S »Prima« ikke overholder de i denne Kontrakt fastsatte Forpligtelser, indtræder Arbejderkul i sine tidligere Rettigheder og kan gøre Ansvar gældende saavel overfor A/S »Prima« som Hr K P Bahnsen. Arbejderkul skal dog forinden i rekommanderet Brev anføre sit Krav og give otte Dages Varsel. — — —

I Henhold til Kontrakten overtog »Prima« straks Forretningen, i hvilken Bahnsen dog vedblev at være ansat. Den 1 Juli 1924 blev Bogholderiet, særlig Førelsen af Lagerbogen, omlagt, og herunder mente Sagsøgerne at have konstateret, at der var Uorden i Bahnsens Bogføring. Det var særlig Lagerbeholdningen og diverse Debitorer, de rettede deres Opmærksomhed paa, og i Oktober 1924 lod »Prima« Revisor Wangelin fra Hamborg foretage en Gennemgang af Forretningen. Revisor Wangelin kom til det Resultat, at de i Lagerbogen førte Kvantiteter ikke fandtes paa Lageret i Virkeligheden, og der blev i den Anledning foretaget Vejning af en edsvoren Vejer, hvilken Vejning imidlertid kun omfattede de Partier, der laa paa Selskabets gamle Lagerplads, medens de Beholdninger, der laa paa Selskabets nye Lagerplads, ikke blev vejjet, fordi der ikke her mentes at foreligge nogen Deficit. Ifølge Revisionsforretningen skulde Beholdningen efter Bøgerne være af Gaskoks 97 286 kg, af andre Sorter 286 753 kg og af Briketter 6865 kg. Vejningen gav imidlertid det Resultat, at der kun fandtes 14 322 kg Gaskoks, 149 974 kg af andre Sorter og ingen Briketter, saaledes at Deficit var: Gaskoks 82 964 kg, andre Sorter 136 779 og Briketter 6865 kg. Denne Manko beregnet pr 31 Marts 1924 opgjorde Revisor Wangelin til 12 511,20 Kr. Endvidere henledte Revisor Opmærksomheden paa, at et stort Antal af Debitorerne var af meget gammel Dato, og at der i Tiden efter 1 April 1924 havde fundet forskellige Krediteringer Sted til Beløb ca 650 Kr. Senere har »Prima« ladet Revisionsfirmaet Th Møller foretage en ny Revision. Denne Forretning er dateret den 8 Juli 1925. Ogsaa dette Revisionsfirma kommer til det Resultat, at Lagerbeholdningen pr 1 April under Forudsætning af Lagerbogholderiets Rigtighed i Tiden fra 1 April til 1 Oktober 1924 har været for højt opgivet. Efter Status skulde der være et Lager paa 574 721 kg, men der mangler efter Bøgerne 223 942 kg, hvilket svarer til 12 375,58 Kr. Derhos hævder Revisionsfirmaet, at diverse Debitorer, der paa Status er opført med 119 408,90 Kr ikke har haft denne Værdi. Firmaet har gennemgaaet de enkelte Debitorer og er kommet til det Resultat, at der kun foreligger Specifikation af 117 315,13 Kr, men herfra maa fragaa dels et Beløb af 531,48 Kr, som er krediteret til Udligning af Differencer og lignende efter den 1 April, dels et Beløb paa ca 20 000 Kr paa Fordringer, der har vist sig uerholdelige enten paa Grund af Insolvens eller paa Grund af Indsigelser af forskellig Art fra Debitorernes Side.

Sagsøgerne, »Prima« Kulimport & Skibsfarts A/S, Aabenraa, gør gældende, at det ved Overdragelsen var en Forudsætning fra alle Sider, at Status pr 1 April 1924 indeholdt de rigtige Beløb. Da dette imidlertid har vist sig ikke at være Tilfældet, mener de at have Krav paa Erstatning, og de har derfor sagsøgt Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S og K P Bahnsen for Sø- og Handelsretten som ved-

taget Værneting til Betaling af et Beløb, som de under Sagen har opgjort til 44 175,36 Kr, hvortil kommer Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 7 Marts d A, til Betaling sker. Sagsøgerne har specificeret Beløbet saaledes:

1. Manko paa Lageret	12 375,58 Kr
2. Kreditposter efter 1 April 1924	531,48 —
3. Deficit paa Posten »Diverse Debitorer« (119 408,90 minus 117 315,13)	2 093,77 —
4. Absolut uerholdelige Fordringer	14 432,86 —
5. Meget tvivlsomme Fordringer, der burde være afskrevet	5 484,58 —
6. Tilbagebetaling af goodwill	17 000,00 —
	<hr/>
Ialt....	51 918,27 Kr
minus Modkrav	7 742,91 —
	<hr/>
	Rest.... 44 175,36 Kr

Med Hensyn til de Poster, der vedrører Mankoen paa Lageret og diverse Debitorer har Sagsøgerne i alt væsentligt henholdt sig til de paa deres Foranledning foretagne Revisioner. De gør gældende, at den omtalte Manko ikke kan være fremkommet i Tiden mellem 1 April 1924 og Oktober s A, hvor der har været ført nøjagtig Kontrol med, hvad der er gaaet ind og ud paa Lageret. Ved Overtagelsen den 1 April fandt der ikke nogen Opvejning Sted, men Sagsøgerne mente rolig at kunne gaa ud fra, at Bahnsens Opgivelser var rigtige. Heller ikke efter Forretningens Overtagelse følte de sig foranlediget til at kontrollere Lagerbeholdningens Størrelse. Det var først, da de blev klare over, at Bogførslen ikke var i Orden, at de fattede Mistanke. Heller ikke de udestaaende Fordringer har Sagsøgerne gennemgaaet. Bahnsen havde inden Overtagelsen udtalt, at Fordringerne var gode, og dette maatte Sagsøgerne stole paa. Sagsøgerne anfører dernæst, at Forudsætningen om Status Rigtighed og Sandhed er blevet forrykket i den Grad, at de ikke kan være pligtige at betale den stipulerede goodwill 17 000 Kr, men maa have Krav paa, at denne tilbagebetales. Hvad endelig angaar Modkravet 7742,91 Kr, dækker dette Resten af, hvad Sagsøgerne efter Kontrakten har forpligtet sig til at betale.

De Sagsøgte, Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S har paastaet sig frifundet og Sagsøgerne dømt til Betaling af Restbeløbet efter Kontrakten 7742,91 Kr med de i Kontrakten stipulerede Renter 7 pCt p a beregnet fra 1 April 1925, til Betaling sker. Sagsøgte Bahnsen har paastaet sig frifundet.

Arbejderkul har i første Række støttet deres Frifindelspaastand paa, at det slet ikke er dem, der er Kontrahenter. Kontrakten er, saaledes som det fremgaar af dens Ordlyd, sluttet mellem »Prima« og Bahnsen, kun i Overværelse af Repræsentanter fra Arbejderkul. Det var Bahnsen, der var Indehaver af Forretningen, medens Arbejderkul var Bahnsens Kreditor, og det var i denne Egenskab, at de gav deres Samtykke og medunderskrev Kontrakten. Dertil kommer, at Arbejderkuls Repræsentanter under Mødet den 27 Maj 1924 udtrykkelig gjorde op-

mærksom paa, at de ikke havde noget Kendskab til de i Status pr 31 Marts 1924 nævnte Summer, og at denne Status udelukkende maatte staa for Bahnsens Regning og Risiko.

Sagsøgerne har heroverfor gjort gældende, at de absolut havde Forstaaelsen af, at Arbejderkul ejede Forretningen sammen med Bahnsen. De henviser herved til, at der i Kontrakten, der er affattet af Arbejderkul, staar »den af Arbejderkul og Bahnsen i Forening førte Forretning«, og at Betalingen, derunder den stipulerede goodwill, skulde betales til Arbejderkul. Det er vel rigtigt, at Arbejderkuls Repræsentanter tog Forbehold med Hensyn til Status, men Sagsøgerne gik ud fra, at dette Forbehold kun blev taget i Forhold til Bahnsen, men ikke vedrørte Sagsøgerne.

Sagsøgte Bahnsen har paa dette Punkt sluttet sig til Sagsøgernes Procedure.

Efter alt foreliggende findes Arbejderkul nu at have optraadt paa en saadan Maade overfor Sagsøgerne, at disse har haft god Føje til at gaa ud fra, at Arbejderkul var deres Medkontrahent i Forening med Bahnsen, og forsaavidt Sagsøgerne har noget Krav, maa de derfor være berettigede til at gøre dette gældende baade overfor Arbejderkul og Bahnsen.

Begge de Sagsøgte har dernæst i Forening bestridt Berettigelsen af Sagsøgernes Krav. De henviser til, at »Prima« forinden Overdragelsen havde haft al mulig Adgang og Lejlighed til at undersøge Nordisk Kul- & Skibsfartskontors økonomiske Status, og at de ogsaa har gjort dette. Sagsøgerne vidste, at Forretningen gav Underskud, men var trods dette ivrige for at købe Forretningen. De har haft Adgang til Bøgerne og Lagrene i det Omfang, de selv har ønsket, og ingen af de Sagsøgte har skjult noget for dem. Dertil kommer, at Sagsøgerne har reklameret alt for sent. Det havde været Sagsøgernes naturlige Pligt, da de kom i Besiddelse af Forretningen, at kontrolere Lagerbeholdningens Størrelse, og den Manko, der nu paastaas, er saa betydelig, at Sagsøgerne, hvis den havde været tilstede den 1 April 1924, straks uden nærmere Undersøgelse vilde have set den. Efter den 1 April er der gaaet meget betydelige Partier ud og ind paa Lageret, og saa sent som i Oktober lader det sig slet ikke afgøre, om der har foreligget nogen Manko den 1 April. Hvad Debitorerne angaar har Bahnsen, da der i Sommeren 1924 kom Klager, henstillet at udskyde Spørgsmaalet, men ogsaa paa dette Punkt er der reklameret for sent. Arbejderkul gør særlig gældende, at Sagsøgerne godt vidste, at deres Samtykke til Forretningens Salg udelukkende blev givet under den Forudsætning, at det samlede Tab kun var 6000 Kr, som skulde deles saaledes, at Arbejderkul bar 4000 Kr og Bahnsen 2000 Kr. Det var paa dette Grundlag, at Købesummen blev udregnet. Saa maatte Sagsøgerne selv tage Risikoen for, hvad de fik. Endelig har de Sagsøgte i Forening gjort gældende, at Sagsøgerne intetsomhelst Bevis har ført for den af dem paastaede Manko eller for, at de udestaaende Fordringer har været uerholdelige. De Sagsøgte har ladet foretage en Modrevision ved Intendant Blond, og denne har paa afgørende Punkter erklæret sig uenig med Sagsøgernes Revisorer. Hvad Mankoen angaar, har Blond henvist til, at der ikke er taget Hensyn til Svind, hvilket imidlertid, da der er gaaet betydelige Beholdninger ind

og ud fra Lageret, vilde udgøre et meget væsentligt Beløb. Blond har heller ikke kunnet erkende, at de udestaaende Fordringer i noget Omfang af Betydning har vist sig uerholdelige. Dette har han nærmere gjort Rede for i Revisionsforretningen. Selv om der imidlertid maatte have været en vis Manko paa Varelageret, og selv om de udestaaende Fordringer ikke fuldt ud kan gaa ind, fremgaar det dog af Korrespondancen — de Sagsøgte har herved særlig henvist til et Brev af 1 Maj 1924, der er konciperet af »Prima«s Direktør — at »Prima« har været paa det rene med, at de maatte bære Risikoen. Det siges i dette Brev, der er stilet til Arbejderkul og underskrevet af Bahnsen, at »Prima« maa regne med et Svind paa Varelageret i $2\frac{1}{4}$ Aar 4000 Kr og 5 pCt Tab paa udestaaende Fordringer 6000 Kr. »Prima«, der som sagt har været enig i dette Brev, kan derfor ikke senere paastaa noget andet. Hvis Intendant Blonds Revision lægges til Grund, kan Tabet i værste Fald heller ikke blive større end ca 10 000 Kr.

Retten finder ikke Anledning til at komme nærmere ind paa Enkelt- hederne i de ret omfattende Revisionsforretninger, men maa holde for, at Sagsøgerne ikke har ført det fornødne Bevis for Rigtigheden af deres Paastand. Sagsøgerne burde have kontrolleret Lagerbeholdningen, da de overtog Forretningen, og de kan ikke vente med at reklamere til ind i Oktober Maaned. Der er i Mellemtiden foregaaet saa store Forandringer med Lagerbeholdningen, at Bogføringen i Forbindelse med en ufuldstændig Opvejning i Oktober Maaned ikke kan tjene som tilstrækkeligt Bevis for nogen Manko. Sagsøgerne har heller ikke ført tilstrækkeligt Bevis for, at de udestaaende Fordringer har været uerholdelige i det af dem paastaaede Omfang. Der er efter Sagens Paabegyndelse indgaaet ikke ubetydelige Beløb af dem, som Sagsøgerne har erklæret for uerholdelige, og de Retten forelagte Oplysninger om de enkelte Debitorer er i det hele saa ufyldstgørende, at Retten ikke kan tage Sagsøgernes Paastand til Følge. Det samme gælder med Hensyn til de Krediteringer, der har fundet Sted efter April. Hvad endelig angaar Tilbagebetaling af goodwill 17 000 Kr, foreligger der intet Holdepunkt for, at Sagsøgerne, der inden Overtagelsen har faaet alle de Oplysninger, de ønskede, kan gøre et saadant Krav gældende. De Sagsøgte Paastand vil derfor være at tage til Følge, saaledes at de begge frifindes og Sagsøgerne dømmes til at betale Arbejderkul 7742,91 Kr med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde betale med 700 Kr til Arbejderkul og 700 Kr til Bahnsen.

Mandag den 17 Januar.

Nr. 8/1926. Repræsentant **Sigurd Møller** (Thamsen)
 mod
 Ingeniør **Johs Rasmussen** (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale en Konventionalbod for Misligholdelse af en Interessentskabskontrakt.

Østre Landsrets Dom af 30 December 1925: Sagsøgte, Repræsentant Sigurd Møller, bør til Sagsøgeren, Ingeniør Johs Rasmussen, betale de påstævnte 10 000 Kr med Renter deraf, 5 pCt aarlig, fra den 27 Oktober 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 600 Kr. Sagsøgeren bør til Sagsøgte betale 608 Kr 60 Øre med Renter, 6 pCt aarlig, af 200 Kr fra den 11 Oktober 1925 og af 400 Kr fra den 6 December 1925, alt til Betaling sker.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Repræsentant Sigurd Møller, til Indstævnte, Ingeniør Johs Rasmussen, med 800 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Repræsentant Sigurd Møller, der var Repræsentant for det her-værende Firma Schuchard & Schütte, blev af en Kunde gjort opmærksom paa, at Ingeniør Johs Rasmussen, der havde Repræsentationen her i Landet for Firmaet Ludwig Loewe & Co, Berlin, formentlig havde økonomiske Vanskeligheder, og at Møller mulig gennem Forhandling med Rasmussen kunde faa Del i Repræsentationen for det nævnte Firma. Møller henvendte sig nu til Rasmussen, og efter forskellige Forhandlinger indgik de under 4 September 1925 en Interessentskabskontrakt angaaende en gros- og Detailsalg af Værktøj, Værktøjsmaskiner m v. Kapitalen skulde tilvejebringes ved, at Møller kontant indskød 5000 Kr senest den 1 Oktober 1925 og derefter 20 000 Kr den 1 Januar 1926. Rasmussen ind-

skød samtlige de ham tilhørende Rettigheder til Enerepræsentation for Danmark og Norge af følgende udenlandske Firmaer: Ludwig Loewe & Co, Berlin, Raboma Maschinenfabrik, Berlin, Kalker Maschinenfabrik, Köln, og Firma Hermann Pfauter, Chemnitz. Han paatog sig derhos straks at fremskaffe tilfredsstillende Dokumentation for, at Repræsentationerne overgik til Interessentskabet. Værdien af Repræsentationerne ansattes i Kontrakten til 500 Kr, hvorhos Rasmussen forpligtede sig til efter nærmere i Kontrakten fastsatte Vilkaar at overføre en Del af sit Overskud til sin Kapitalkonto, indtil denne udgjorde 25 000 Kr.

Endelig forpligtede Interessenterne sig til ved enhver Misligholdelse af Kontrakten at betale en Konventionalbod paa 10 000 Kr som fuldstændig Erstatning for det ved Misligholdelsen forårsagede Tab.

Ved en under samme Dato som Kontrakten underskrevet Skrivelse bekræftedes derhos en Aftale mellem Interessenterne om, at Rasmussens Andel i Interessentskabet, saafremt Ophævelse skete uden Tab af Møllers indestaaende Kapital, skulde forhøjes fra de i Kontrakten omhandlede 500 Kr med 4500 Kr med Renter 5 pCt p a fra Kontraktens Datum, under Forudsætning af, at alle Interessentskabets øvrige Forpligtelser blev fuldtud dækket. Denne Skrivelse blev alene oprettet, fordi Værdien af de indskudte Repræsentationer i Virkeligheden rigeligt var 5000 Kr, medens han af Hensyn til Rasmussens Kreditorer ikke ønskede at ansætte Værdien i Kontrakten til mere end 500 Kr.

Allerede inden Kontraktens Underskrift havde Rasmussen tilskrevet Firmaet Ludw Loewe & Co, der i Skrivelse af 1 September 1925 erklærede sig enig i, at Repræsentationen overgik til Interessentskabet samt stadfæstede en Aftale om, at Interessentskabet skulde overtage af et i Lyngby beroende, Firmaet tilhørende Konsignationslager for 4000 Kr Varer den 20 September 1925 og Resten 1 Januar 1926.

Straks efter Kontraktens Underskrift skrev Rasmussen derhos til de øvrige af ham repræsenterede Firmaer og udbad sig deres Sanktion af Overgangen til Interessentskabet. Møller tilskrev endvidere den 7 September Firmaet Ludwig Loewe & Co og introducerede sig hos Firmaet som Rasmussens Kompagnon, idet han derhos forespurgte, om Betalingen af de 4000 Kr, som skulde erlægges den 20 s M, maatte kunne udskydes nogen Tid, naar han paatog sig Garanti for Betalingen; han paaberaabte sig til Støtte herfor, at hans Formue var anbragt i fast Ejendom, hvorfor det i Øjeblikket var usikkert, hvornaar den kunde gøres fri. Firmaet afslog imidlertid i Skrivelse til Rasmussen af 10 September at udskyde Betalingen, idet det henholdt sig til de mellem dets Repræsentant, Sauter, og Rasmussen under Sauters Ophold i København i August truffene Aftaler, som Firmaet krævede opfyldt.

Under denne Sag gør nu Rasmussen gældende, at Møller væsenlig har misligholdt Interessentskabskontrakten, idet han ikke blot har undladt at indbetale sit kontraktmæssige Indskud, 5000 Kr, men endog har paabegyndt en med Rasmussen konkurrerende Virksomhed og ved at tilskrive de af Rasmussen repræsenterede Firmaer, at han var udtraadt af Interessentskabet paa Grund af Rasmussens økonomiske Forhold, har bevirket, at Rasmussen har mistet Repræsentationerne og Møller faaet dem overdraget til sig af de paagældende Firmaer. Virkningen heraf

har for Rasmussen været, at hele Grundlaget for hans økonomiske Eksistens er bristet, hvorfor han paastaar Møller dømt til som — en i Virkeligheden ganske utilstrækkelig — Erstatning for det ham paaførte Tab at betale ham den i Interessentskabskontrakten fastsatte Konventionalbod, 10 000 Kr, med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 27 Oktober 1925.

Møller paastaar sig frifundet og Rasmussen dømt til at betale ham 608 Kr 60 Øre som Gæld ifølge to Veksler og Protestomkostninger med Renter, 6 pCt aarlig, af de paagældende Vekselsummer, nemlig af 200 Kr fra den 11 Oktober 1925 og af 400 Kr fra den 6 December s. A. Dette Modkrav er anerkendt af Rasmussen og vil saaledes være at tage til Følge.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør Møller i første Række gældende, at Rasmussen ved et Møde paa sin Bopæl den 10 September tilbød Møller, at de kunde betragte Kontrakten af 4 s M som ophævet, og at Møller paa Stedet akcepterede dette Tilbud. Efter de herom af Parterne, Rasmussens Hustru og Overretssagfører Michael Møller afgivne Forklaringer findes det imidlertid ikke at være bevist, at Rasmussen ved den nævnte Lejlighed har fremsat noget saadant Tilbud som af Møller hævdedet, og der vil som Følge heraf ikke kunne tages Hensyn til hans ovennævnte Anbringende.

I anden Række har Møller anbragt, at Rasmussen har misligholdt de af ham ved Interessentskabskontrakten paatagne Forpligtelser, idet han dels ikke havde den i Kontrakten stipulerede Enerepræsentation for tre af de paagældende Firmaer (Raboma, Kalker og Pfauter), dels havde fortiet for Møller, at det fjerde Firma (Loewe & Co) allerede før Kontraktens Underskrift havde truet Rasmussen med at fratage ham Repræsentationen, saafremt visse Garantier ikke skaffedes. Om dette sidste Forhold vil Møller først være kommet til Kundskab den 14 September gennem Firmaets ovenomtalte Skrivelse til Rasmussen af 10 s M, som denne den 14 overleverede ham.

Hvad først angaar Repræsentationen for de tre førstnævnte Firmaer fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Kalker ved Skrivelse af 25 Februar 1925 havde erklæret sig rede til at overdrage Rasmussen Repræsentationen for Danmark og Sydsverige samt tilstillet ham Kontraktudkast, og hvis Bestemmelser der maa antages at have været Enighed mellem ham og Firmaet, bortset fra Provisionsstatsen, som Rasmussen fandt for lav, og at Rasmussen i de følgende Maaneder havde arbejdet som Firmaets Repræsentant med den af Firmaet foreslaaede Provisionsstats. Endvidere havde Pfauter ved Skrivelse af 24 August 1925 overdraget Rasmussen Repræsentationen for Danmark og Norge med Forbehold af senere at opgive ham de nærmere Kontraktsvilkaar samt tilstillet ham Formular til Cirkulære til Udsendelse til Firmaets Kundekreds om hans Overtagelse af Repræsentationen. Med Hensyn til Raboma ses det af en Skrivelse fra Firmaet af 19 Oktober 1925 til det herværende A/S Vølund, at Firmaet endnu de betegner Rasmussen som sin faste (»stående») Medarbejder.

Hved Forholdet til Ludw Loewe & Co angaar bemærkes, at de af dette Firma i Skrivelsen af 10 September stillede Krav ingenlunde var

af den Beskaffenhed, at deres Opfyldelse kunde antages at volde Rasmussen og Møller nogen Vanskelighed af Betydning, hvorfor Skrivelsens Indhold ikke kunde give Møller Føje til at betragte Interessentskabskontrakten som i den Grad misligholdt fra Rasmussens Side, at han uden videre kunde erklære sig løst fra sine Forpligtelser.

Og da det heller ikke for de øvrige tre Firmaers Vedkommende foreligger oplyst, at Rasmussen ikke var i Stand til at overføre Enerepræsentationen for dem til Interessentskabet, kan det i det hele ikke statueres, at han har misligholdt sin Forpligtelse til at overføre Repræsentationen for de fire i Kontrakten nævnte Firmaer til Interessentskabet.

Møller maa herefter anses for at have manglet Føje til ikke at opfylde, hvad der ifølge Kontrakten paahvilede ham, og navnlig til ved Henvendelse til de oftomtalte fire Firmaer at søge at stille Rasmussen i et daarligt Lys hos dem for selv at erhverve Repræsentationen for dem. Det er erkendt af Møller, at han har erhvervet denne Repræsentation i Oktober Maaned og Tiden derefter, og det fremgaar af en Skrivelse af 18 September fra Pfauter til Rasmussen, at Møller allerede da havde meddelt dette Firma, at han paa Grund af Rasmussens uheldige Forhold havde opgivet at samarbejde med ham, ligesom han den 21 s M henvendte sig til Kalker for at søge Enerepræsentationen for dette Firma. Retten mener herefter og efter det iøvrigt foreliggende at maatte gaa ud fra, at Møller ved sine Hevendinger til de fire Firmaer har søgt og opnaaet at fortrænge Rasmussen fra Enerepræsentationen, og da han saaledes ikke blot ikke, som han ifølge Interessentskabskontrakten var forpligtet til, har samarbejdet med Rasmussen paa den videre Udnyttelse af Repræsentationerne til fælles Bedste, men endog direkte modarbejdet Rasmussen paa den mest effektive Maade, foreligger der efter Rettens Opfattelse et yderst groft Brud paa Møllers Forpligtelser imod Rasmussen. Han vil som Følge heraf have at erstatte Rasmussen det denne derved paaførte Tab, og da den krævede Erstatning ikke findes at være for højt ansat, vil der være at give Rasmussen Dom efter hans Paastand.

Sagens Omkostninger findes Møller at burde betale Rasmussen med 600 Kr.

T i r s d a g d e n 1 8 J a n u a r .

Nr. 116/1926. Lærer **G B Recchia** (Martensen-Larsen efter Ordre)

m o d

Husejer **H C Riis** (Graae efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en Opsigelse.

Esbjerg Købstads Rets Dom af 27 Oktober 1925: Den Sagsøgeren, Lærer C B Recchia, Esbjerg, af Sagsøgte, Husejer Riis, Esbjerg, givne Opsigelse af Sagsøgerens Lejlighed i Ejendommen Nørre-

gade 75 i Esbjerg, forkastes. Sagsøgeren er berettiget til at fortsætte Lejemaalet for en maanedlig Leje af 50 Kr. Sagsøgte betaler Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, herunder Vederlag til den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører Jæger af Esbjerg, 150 Kr. Dommen kan fuldbyrdes 15 Dage efter Afsigelsen.

Vestre Landsrets Dom af 9 Februar 1926: Appellanten, Husejer H C Riis, bør for Tiltale af Indstævnte, Lærer G B Recchia, i denne Sag fri at være. Til Appellanten betaler Indstævnte Sagens Omkostninger for begge Retter med 450 Kr, der udredes inden 15 Dage. Det Indstævntes beskikkede Sagfører for Underretten, Sagfører Jæger, ved Dommen tilkendte Salær, 150 Kr, udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde vil denne Dom efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale 150 Kr i Salær til Højesteretssagfører Graae, der efter Beskikkelse har givet Møde for Indstævnte for Højesteret.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Lærer G B Recchia, til Højesteretssagfører Graae 150 Kroner. Der tillægges ligeledes Højesteretssagfører Martensen-Larsen i Salær for Højesteret 150 Kroner, hvilket Salær udredes af det Offenlige.

Det Appellanten idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Lærer G B Recchia, Esbjerg, indflyttede i Foraaret 1915 i Sagsøgte, Husejer Riis's Ejendom i en Lejlighed paa 2 Sal til venstre i Nørregade 75 i Esbjerg; Lejligheden bestod af 3 Stuer, Entre, Køkken, Pulterkammer og 2 Kælderrum, og den maanedlige Leje var 30 Kr, der senere er forhøjet et Par Gange, senest til 47 Kr, hvilken Forhøjelse antages at have fundet Sted før 1 Januar 1923. Da Sagsøgeren blev opsagt til Fraflytning til 1 August 1925 og formener, at denne Opsigelse staar i Forbindelse med Forsøg paa fra Sagsøgtes Side at opnaa en Lejeforhøjelse, der staar i Misforhold til Lejlighedens Værdi, paastaar han nu ifølge Stævning af 20 Juli 1925 Opsigelsen forkastet og sig kendt berettiget til at fortsætte Lejemaalet med en af Retten fastsat Leje.

Sagsøgte paastaar Frifindelse. Han gør gældende, at Grunden til Opsigelsen er den, at han var utilfreds med Sagsøgeren som Lejer, fordi

denne holdt støjende Selskaber, stillede Cykler paa Trappen, holdt Hund og benyttede et Værelse i Lejligheden til Kontor for Lejerforeningen, hvilket medførte talrige Besøg til Ulempe for de andre Beboere og til Slid paa Lejlighed og Trapper.

Sagsøgte har endvidere benægtet at have gjort Forsøg paa at faa Lejligheden udlejet til en Leje, der maa siges at staa i Misforhold til Lejlighedens Værdi, i hvilken Henseende han har oplyst, at han har lejet Lejligheden ud paany for 47 Kr.

Sagsøgeren har afgivet personlig Forklaring i Retten om, at han den 7 Marts havde en Samtale med Sagsøgte, der udtalte, at Lejeafgiften var for lille og skulde være 65 Kr, men Rigtigheden af denne Forklaring er bestridt af Sagsøgte.

Derimod har Lokomotivfører Jacob Harder Pedersen som Vidne forklaret, at han den 4 Juni 1925 traf Sagsøgte paa Stationspladsen i Esbjerg og spurgte ham, om han havde en ledig Lejlighed, idet Vidnet manglede en, hvortil Sagsøgte bemærkede, at der var flere, der havde spurgt paa den, men han lovede at tænke paa Vidnet, idet han tilføjede, »men den skal koste 65 Kr. Det kan jeg godt tage, det tager de ved Siden af,« og Lokomotivfører Peder Rasmussen har forklaret, at han en Dag i Sommeren 1925 — det kan godt have været den 4 Juni — traf Sagsøgte, der spurgte, om Vidnet ikke vilde op og bo hos ham, for nu fik han en ledig Lejlighed, og tilføjede, at den skulde koste 60 Kr. Vidnet havde ikke selv Brug for Lejligheden, men gjorde Harder Pedersen opmærksom paa, at den var ledig, hvorefter Harder Pedersen opsøgte Sagsøgte.

Det kan herefter ikke være tvivlsomt, at Sagsøgtes Opsigelse af Sagsøgeren staar i Forbindelse med Forsøg paa at opnaa en højere Leje, nemlig 60—65 Kr, og Spørgsmaalet bliver herefter, om denne Forhøjelse staar i Misforhold til Lejlighedens Værdi.

Retten har besigtiget Lejligheden, der bestaar af 1 Stue med Karnap: 6 Alen 16 Tommer \times 6 Alen, 1 Stue 7 Alen \times 6 Alen 16 Tommer, 1 Soveværelse 6 Alen 15 Tommer \times 6 Alen 4 Tommer, 1 Entre 9 Alen \times 1 Alen 21 Tommer, Køkken 5 Alen 14 Tommer \times 4 Alen 12 Tommer og 1 W C, 1 Værelse med Tagvindue og 1 Pulterkammer. Loftshøjden er 4 Alen 11 Tommer. Det er oplyst, at Sagsøgeren købte Ejendommen i 1923 for 36 713 Kr 3 Øre, og at der svares følgende Lejeafgifter: af 3 Værelsens Lejligheden i Stuen fra 1 September 1925 55 Kr, medens 1 Sal beboes af Sagsøgte selv, og 2 Sal af Sagsøgeren, af en 2 Værelsens Lejlighed i Stuen, do paa 1 Sal og do paa 2 Sal svares 40 Kr af hver.

Ansættes Værdien af Sagsøgtes egen Lejlighed til 55 Kr, udkommer en aarlig Lejeindtægt af 3324 Kr.

Agiften af Sagsøgerens Lejlighed maa antages passende at kunne ansættes til 50 Kr om Maaneden, og den herefter udkommende aarlige Lejeindtægt maa siges at give Sagsøgte, der ikke har haft Udgifter af større Betydning til Forbedring af Ejendommen eller forøgede Udgifter til Skatter eller andre Afgifter af Ejendommen til det Offenlige, et rundeligt Vederlag for hans i Ejendommen anbragte Midler.

Idet denne Lejeforhøjelse, Sagsøgte har forsøgt at opnaa, maa siges at staa i Misforhold til Lejlighedens Værdi, bliver Opsigelsen at for-

kaste og Sagsøgeren at kende berettiget til at fortsætte Lejemaalet for en maanedlig Leje af 50 Kr, hvorhos Sagsøgte vil have at betale Sagens Omkostninger som nedenfor anført.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 17 Oktober 1925 af Retten for Esbjerg Købstad m v.

Til Dommens Fremstilling føjes, at Appellanten efter 1 April 1925 har opnaaet en Lejeforhøjelse af fra 5 til 8 Kr maanedlig af 3 andre Lejligheder i Ejendommen.

Ved Sagens Oplysninger, der tildels er tilvejebragt efter Sagens Indankning her for Retten, kan det ikke anses godtgjort, at der med Appellantens Opsigelse af Indstævnte har været forbundet noget Ønske om at opnaa en maanedlig Leje af 60—65 Kr eller overhovedet en saadan Forhøjelse af Lejen, at den vilde komme til at staa i Misforhold til det lejedes Værdi.

Herefter kan Opsigelsens Gyldighed ikke forkastes.

Appellanten vil følgelig være at frifinde for Indstævntes Tiltale, hvorhos denne vil have at godtgøre ham Sagens Omkostninger for begge Retter med 450 Kr.

Det Indstævntes beskikkede Sagfører for Underretten ved Dommen tilkendte Salær, 150 Kr, vil være at udrede af det Offenlige.

O n s d a g d e n 1 9 J a n u a r .

Ved Højesterets Dom i Sagen Nr 317/1926 (**Rigsadvokaten mod Hans Kai Gandrup**) blev Tiltalte for Krænkelser af Blufærdigheden anset i Medfør af Straffelovens § 185 jfr midlertidig Straffelov § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Nr. 2/1926. **Gjentofte Kommunalbestyrelse, Lyngby-Taarbæk Sogneraad, Gladsaxe Sogneraad og Herlev Sogneraad (Overretssagfører Oluf Petersen)**

m o d

tidligere Civildommer i Københavns Amts nordre Birk, nuværende Rigsadvokat **Aug Goll** (Stein efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at erstatte Appellanterne et af Indstævnte som Foged for Appellanterne indkasseret Beløb, der er gaaet tabt ved en Banks Sammenbrud.

Østre Landsrets Dom af 13 November 1925: Sagsøgte, tidligere Civildommer i Københavns Amts nordre Birk, nuværende Rigsadvokat Aug Goll, bør for Tiltale af Sagsøgerne, 1) Gjentofte Kommunalbestyrelse, 2) Lyngby-Taarbæk Sogneraad, 3) Søllerød Sogneraad, 4) Gladsakse Sogneraad og 5) Herlev Sogneraad, i denne Sag fri at være. Sagsøgerne bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse Een for Alle og Alle for Een betale i Salær til Overretssagfører Sachs 100 Kr. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er indanket for Højesteret af Gjentofte Kommunalbestyrelse, Lyngby-Taarbæk Sogneraad, Gladsakse Sogneraad og Herlev Sogneraad.

I Overensstemmelse med Justitsministeriets Cirkulære Nr 173 af 4 Sept 1919, jfr Cirkulære Nr 46 af 1 April 1922, er Renterne af de paa Kontrabøgerne indsatte Beløb kommet Statskassen tilgode.

Da den stedfundne Anbringelse af de indbetalte Beløb, som Indstævnte maa forudsættes at have modtaget i sin Egenskab af Foged, efter det oplyste ikke findes at have ligget udenfor de ham i saa Henseende tilkommende Beføjelser, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, saavidt den er paaanket.

Appellanterne vil derhos have in solidum at betale Salær til den for Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører som nedenfor nævnt.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanterne Gjentofte Kommunalbestyrelse, Lyngby-Taarbæk Sogneraad, Gladsakse Sogneraad og Herlev Sogneraad, En for Alle og Alle for En, til Højesteretssagfører Stein 150 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Københavns Diskontobank og Revisionsbank i Sommeren 1924 standsede sine Betalinger, havde Civildommerembedet i Københavns Amts nordre Birk paa Kontrabøger med Bankens Nørrebro Afdeling indstaaende et Beløb, som helt eller delvis hidrørte fra de gennem Fogedretten inddrevene Restancer af Skatter, Afgifter og andet, som inddrives ved Udpantning, derunder Restancebeløb for 1) Gjentofte Kommunalbestyrelse, 2) Lyngby-Taarbæk Sogneraad, 3) Søllerød Sogneraad, 4) Gladsakse Sogneraad og 5) Herlev Sogneraad. Ved Bankens foreløbige Udlodning i December 1924 blev en Del af Kontrabøgernes

Beløb afregnet med de fornævnte Kommunalraad, og Restbeløbene udgør nu henholdsvis 7796 Kr 54 Øre, 378 Kr 90 Øre, 1186 Kr 63 Øre, 674 Kr 80 Øre og 410 Kr 10 Øre.

Disse Beløb paastaar Kommunalraadene under denne Sag tidligere Civildommer i Københavns Amts nordre Birk, nuværende Rigsadvokat Aug Goll, tilpligtet at betale med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 14 September 1925. De gør gældende, at den stedfundne Anbringelse paa Kontrabog, der er sket uden Samraad med dem og ejheller kan siges at tilsigte nogen Fordel for dem, idet Bankrenten kommer Embedet — eller Statskassen — tilgode og ikke dem, ikke bringer Beløbene udenfor den Risiko, som en Skyldner ellers maa bære uden at kunne overføre den paa sine Kreditorer.

Sagsøgte procederer til Frifindelse. Processen er anmeldt for Finansministeriet, der har givet Møde ved den kst Kammeradvokat, og har sluttet sig til Sagsøgtes Paastand.

Det er under Sagen uomtvistet, at der ikke fra Embedets Side er udvist Forsømmelighed af nogen Art, og det er navnlig end ikke forsøgt nævdt, at selve Anbringelsen af Pengene paa Kontrabøger med denne Bank er uforsvarlig. Den Virksomhed, som Fogedkontoret foretager med Hensyn til Restancerne maa derhos antages at være en saa omfattende Inkassation, endog med afdragsvise Betalinger i stort Omfang, at den ikke falder ind under det, som det ved Lovgivningen er paalagt Embedet at udføre, og de Beløb, som indgaar, holdes da ogsaa — efter hvad Sagsøgte har indbragt — udenfor Embedets Bogholderi og opføres i særlige Bøger, ligesom de holdes adskilt fra Embedets Kassebeholdning iøvrigt. Da denne Virksomhed maa anses foretaget med de paa-gældende Kommunalraads stiltiende Samtykke, maa det blive deres Tab, naar der, som i det foreliggende Tilfælde lides et hædeligt Pengetab, og Sagsøgte vil herefter være at frifinde.

Sagsøgerne vil derhos have in solidum at betale i Salær til den for Sagsøgte beskikkede Sagfører, Overretssagfører Sachs 100 Kr.

Nr. 3/1926. **Gjentoite Kommunalbestyrelse, Lyngby-Taarbæk Sogneraad, Gladsaxe Sogneraad og Herlev Sogneraad** (Overretssagfører Oluf Petersen)

m o d

Politimester i Københavns Amts nordre Birk **O Gemzøe** (Stein efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at erstatte Appellanterne et af ham som Politimester for Appellanterne indkasseret Beløb der er gaaet tabt ved en Banks Sammenbrud.

Østre Landsrets Dom af 13 November 1925: Sagsøgte, Politimester i Københavns Amts nordre Birk O Gemzøe, bør for Tiltale af

Sagsøgerne, 1) Gjentofte Kommunalbestyrelse, 2) Lyngby-Taarbæk Sogneraad, 3) Søllerød Sogneraad, 4) Gladsaxe Sogneraad og 5) Herlev Sogneraad, i denne Sag fri at være. Sagsøgerne bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse Een for Alle og Alle for Een betale i Salær til Overetrssagfører Sachs 100 Kr. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den af Østre Landsret afsagte Dom er indanket for Højesteret af Gjentofte Kommunalbestyrelse, Lyngby-Taarbæk Sogneraad, Gladsaxe Sogneraad og Herlev Sogneraad.

I Overensstemmelse med Justitsministeriets Cirkulære Nr 173 af 4 Sept 1919, jfr Cirkulære Nr 46 af 1 April 1922, er Renterne af de paa Kontrabøgerne indsatte Beløb kommet Statskassen tilgode.

Da den stedfundne Anbringelse af de indbetalte Beløb, som Indstævnte har oppebaaret i sin Egenskab af Politimester, efter det oplyste ikke findes at have ligget udenfor de ham i saa Henseende tilkommende Beføjelse, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, saavidt den er paaanket.

Appellanterne vil derhos have in solidum at betale Salær til den for Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører som nedenfor nævnt.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanterne Gjentofte Kommunalbestyrelse, Lyngby-Taarbæk Sogneraad, Gladsaxe Sogneraad og Herlev Sogneraad, En for Alle og Alle for En, til Højesteretssagfører Stein 150 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Trykfejl: p 562 L 11 f o: (Fich, læs (Bache) p 608 L 9 f n: Debitor, læs Debitorer.

Færdig fra Trykkeriet den 2 Februar 1927.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 88.

Onsdag den 19 Januar.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Københavns Diskontobank og Revisionsbank i Sommeren 1924 standsede sine Betalinger, havde Politimesterembedet i Københavns Amts nordre Birk paa Kontrabøger med Bankens Nørrebro Afdeling indestaaende et Beløb, som helt eller delvis hidrørte fra de af Politimesteren oppebaarne Kendelser for Næringsbeviser, der var meddelt Næringsdrivende i Birkets Kommuner. Ved Bankens foreløbige Udlodning i December 1924 blev en Del af Beløbet afregnet med vedkommende Kommuner, og Restbeløbene udgør nu for:

1. Gjentofte Kommunalbestyrelse	3831 Kr. 60 Øre
2. Lyngby-Taarbæk Sogneraad	1446 » 96 »
3. Søllerød Sogneraad	1298 » 80 »
4. Gladsaxe Sogneraad	1207 » 65 »
5. Herlev Sogneraad	75 » 17 »

Disse Beløb paastaar de nævnte 5 Kommunalraad under denne Sag Politimester i Københavns Amts nordre Birk O Gemzø tilpligtet at betale med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 14 September 1925. De henviser til, at der efter § 13 i Næringsloven af 29 December 1857 ved den aarlige Afregning af disse Kendelser finder en Afkortning Sted af 4 pCt i Inkassationspenge, og gør gældende, at den stedfundne Anbringelse af Beløbene til Afregningsdagen kommer, er sket uden Samraad med Kommunerne og ikke paa disses Vegne eller til deres Fordel, men paa Embedets Vegne og til dettes eller Statskassens Fordel, idet de af Banken ydede Renter er kommet Embedet eller Statskassen tilgode. Embedet kan derfor ikke ved ensidig Anbringelse i egen Interesse, hvor forsvarlig den end er, bringe Beløbene udenfor den Risiko, som en Skyldner ellers maa bære uden at kunne overføre den paa sine Kreditorer.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Processen er anmeldt for Finansministeriet, der har givet Møde ved den kst Kammeradvokat og har sluttet sig til Sagsøgtes Paastand.

Det er under Sagen uomtvistet, at der ikke fra Embedets Side er udvist Forsømmelighed af nogen Art, og det er navnlig end ikke forsøgt hævdet, at selve Anbringelsen af Pengene paa Kontrabøger hos denne

Bank er uforsvarlig. Under disse Omstændigheder findes der ikke at foreligge Grundlag for at gøre Sagsøgte personlig ansvarlig for det paagældende Pengetab, og han vil derfor være at frifinde.

Sagsøgerne vil derhos have in solidum at betale i Salær til den for Sagsøgte beskikkede Sagfører, Overretssagfører Sachs, 100 Kr.

Torsdag den 20 Januar.

Ved Højesterets Dom i Sagen Nr 236/1926 (**Rigsadvokaten mod Christian Robert Jepsen og Anders Jepsen**) blev de Tiltalte anset for Vold i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1, 2 og 3 Stk med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage.

Fredag den 21 Januar.

Nr. 99/1926. **Malermester Knud Jensen** (F Bülow)
mod
C A Tesch (Knudtson),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at vedligeholde nogle Veje.

Østre Landsrets Dom af 10 Marts 1926: Sagsøgte C A Tesch bør for Tiltale af Sagsøgeren, Malermester Knud Jensen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 150 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Købekontraktens Bestemmelse om Vedligeholdelse af Vejene maa naturligt forstaaes som paalæggende Indstævnte en Pligt til at sørge for Vejenes Vedligeholdelse mod at oppebære Vejafgiften, og denne Pligt kan Indstævnte ikke ensidigt frasige sig, uden at Kommunen samtidig overtager Vejene. Som Følge heraf, og idet der ikke foreligger Omstændigheder, som kunde vise, at Parterne har forstaaet Bestemmelsen paa nogen anden Maade, eller som iøvrigt har kunnet bevirke, at Indstævntes Forpligtelse er bortfaldet, vil Indstævnte være at kende pligtig til at vedligeholde Vejene overensstemmende med Kontraktens Bestemmelser.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte C A Tesch bør være pligtig atter at overtage Vedligeholdelsen af Vejen (Gaden) udfor Matr Nr 2841 af Københavns Udenbys Klædebo Kvarter, Gade Nr 9 og 11 i Ydunsgade og Nr 104 i Thorsgade imod at erholde udbetalt den ham derfor tilkommende Vejafgift 34 Kroner 62 Øre halvaarlig for 11 December Termin 1924 og senere halvaarlige Terminer. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten, Malermester Knud Jensen, 600 Kroner, som udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I den Købekontrakt af 11 April 1899, hvorved Sagsøgte, daværende Tømrermester Carl Albert Tesch, oprindelig solgte den senere under Matr Nr 2841 af Københavns udenbys Klædebo Kvarter skyldsatte Ejendom, hvoraf Sagsøgeren, Malermester Knud Jensen, nu er Ejer, hedder det i Post 4 bl a:

»Sælgeren er forpligtet til at anlægge de paa vedhæftede Plan viste Veje — — —

I Vejene vil paa Sælgerens Foranstaltning og Bekostning være at nedlægge Gas-, Vand- og Kloakledninger. Vejanlægget skal overhovedet fyldestgøre de Fordringer, som det offentlige maatte stille for at meddele Tilladelse til Opførelse af Beboelsesbygninger paa de Grunde, der have Facade til Vejene — — —

Indlæg af Gas- og Vandledninger fra Vejen ind paa Ejendommen bekostes af Køberen. Dene skal saavidt mulig stikke til Ledningerne i Vejene samtidig med disses Anlæg og er, saafremt han efter Vejenes Anlæg foranstalter nogen Opgravning deri, forpligtet til snarest mulig at fjerne den derved fremkaldte Forstyrrelse og bringe Vejene i behørig Stand. Opfylder Køberen ikke sin Pligt i saa Henseende senest 14 Dage efter dertil af Sælgeren at være opfordret, skal Sælgeren være berettiget til at lade det til Vejenes Istandsættelse fornødne Arbejde foretage paa Køberens Bekostning.

For Vedligeholdelsen af de til den afhændede Ejendom grænsende Veje erlægges Køberen og senere Ejere aarlig fra den Dag, da Magistratens Approbation paa de fuldførte Veje meddeles, til Ejeren af Hovedejendommen Matr Nr 171 G i udenbys Klædebo Kvarter en Afgift af 1 Kr pr løbende Alen af Ejendommens Facade mod Vejen, hvilken Afgift erlægges paa den afgiftsberettigedes Bopæl eller Kontor med Halvdelen hver 11 Juni og Halvdelen hver 11 December, første Gang den paa Dagen for Magistratens Approbation af de fuldførte Veje nærmest følgende 11 Juni eller 11 December.

For denne Afgift forbeholdes i Prioritets Panteret i Parcellen med hvad derpaa opføres.

Naar Vejene og de deri værende Ledninger overtages af Kommunen, bortfalder den nævnte Afgift. Fortovet langs Bygningerne ved de angivne Veje bliver af Køberen at belægge med Asfalt eller — — —

Denne § bliver at læse som panteretstiftende for Vejafgiften.

Af Ejendommen har der derefter til Sagsøgte været svaret en haly-aarlig Vejafgift af 34 Kr 62 Øre, medens Sagsøgte, der vedblivende er Ejer af Matr Nr 171 g i Københavns udenbys Klædebo Kvarter, har sørget for Vejens Vedligeholdelse, men i Marts 1924 meddelte Sagsøgte Sagsøgeren, at han fra 11 Juni Termin s A at regne ophørte med at vedligeholde Vejen udfor Sagsøgerens Ejendom og som Følge deraf ophørte med at modtage den Ejendommen paalagte Vejafgift for Tiden fra nævnte Termin; han erklærede sig derhos rede til at kvittere Afgiften til Ud-slettelse af Pantebøgerne. Sagsøgeren protesterede straks imod, at Sagsøgte som Vejejer kunde være berettiget til saaledes at frigøre sig for sine Forpligtelser med Hensyn til Vejenes Vedligeholdelse, og har — efter at det har vist sig, at Sagsøgte fastholdt sit Standpunkt — under denne Sag paastaet ham dømt til atter at overtage Vedligeholdelsen af Vejen (Gaden) udfor Matr Nr 2841 af Københavns udenbys Klædebo Kvarter, Nade Nr 9 og 11 i Ydunsgade og Nr 104 i Thorsgade, imod at erholde udbetalt den ham derfor tilkommende Vejafgift for 11 December Termin 1924 og senere Terminer; subsidiært har Sagsøgeren paastaet Sagsøgte dømt til at betale det Beløb af 846 Kr 14 Øre, hvortil Bekostningen ved at sætte Vejene i god og forsvarlig Stand — efter Fradrag af Vejafgiften for 3 Terminer — kan ansættes, tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Sagens Berammelse, den 4 Januar 1926. — Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Sagsøgeren gør gældende, at det af den citerede Bestemmelse i den oprindelige Købekontrakt fremgaar, at Afgiften erlægges for Vedligeholdelsen af Vejene, og at det derhos deri er bestemt saavel, naar Afgiften tager sin Begyndelse, som hvornaar den skal bortfalde — nemlig naar Vejene overtages af Kommunen —, og at det maa være en Følge heraf, at Ejeren af Vejafgiften ikke ensidigt kan hæve Retsforholdet.

Sagsøgte hævder, at Købekontraktsbestemmelsen efter sin Ordlyd ikke paalægger Sælgeren nogen Vedligeholdelsespligt, men alene tillægger ham en Ret til mod at sørge for Vejens Vedligeholdelse at oppebære den fastsatte Vejafgift; det er efter Sagsøgtes Formening vel en Selvfølge, at Afgiften af den Berettigede kun kan kræves, saalænge Vejene ikke er overtaget af Kommunen, men han finder det naturligt, at det udtrykkeligt er udtalt, at Afgiften bortfalder, naar saadan Overtagelse finder Sted. Han har oplyst, at den tilbageværende Del af Hovedejendommen, Matr Nr 171 g, alene omfatter de forskellige til de udstykkede Parceller grænsende Veje.

Der findes at maatte gives Sagsøgte Medhold i, at den ovennævnte Bestemmelse ikke giver nogen aldeles sikker Hjemmel for at paalægge Sagsøgte en selvstændig, vedvarende Vedligeholdelsespligt med Hensyn til de omhandlede Veje, og med Hensyn til den herhenhørende Del af Sagsøgerens Paastand vil Sagsøgte saaledes være at frifinde.

Da Sagsøgeren derhos efter Udfaldet af et under Sagen afholdt Syn og Skøn ejheller har godtgjort, at de under Sagen omhandlede Vejstykke ikke var i behørig Stand, da Sagsøgtes Vedligeholdelsespligt efter Afgiftens Bortfald ophørte, vil der ogsaa overfor Sagsøgerens subsidiære Paastand være at give Sagsøgte Medhold, og Sagsøgte vil saaledes i det hele være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at maatte godtgøre Sagsøgte med 150 Kr.

Nr. 27/1926. Gaardejer **Søren Høgh** (Henriques)
m o d

Gaardejer **Marius Hansen** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Sygdom i en solgt Besætning.

Vestre Landsrets Dom af 14 December 1925: Sagsøgte, Gaardejer Marius Hansen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gaardejer Søren Høgh, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 275 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer Søren Høgh, til Indstævnte, Gaardejer Marius Hansen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Begyndelsen af November Maaned 1924 købte Sagsøgeren, Gaardejer Søren Høgh af Søndermarksgaard, for en Pris af 123 000 Kr Søndermarksgaarden med Besætning m m derunder. Kvægbesætning bestaaende

af 12 Malkekøer, 8 løbue Kvier og 11 Ungkreaturer af Sagsøgte, Gaard-ejer Marius Hansen af Størsbølgaard. Sagsøgeren overtog Ejendommen den 11 s M, og den 22 kastede en af Køerne Kalven, hvorefter der i de følgende Maaneder indtraf yderligere 5 eller 6 Tilfælde af Kastning. I **Erklæring af 9 Oktober 1925** har det veterinære Sundhedsraad udtalt, at Besætningen har været smittet af smitsom Kalvekastning før den 1 November 1924. Idet det nu er uomtvistet mellem Parterne, at Besætningen har været befængt med smitsom Kalvekastning før Handlens Indgaaelse, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale i Erstatning for det ham ved Kastningssmitten paaførte Tab 3000 Kr, hvortil Skaden ubestridt er ansat, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt aarlig fra Forligsindkaldelsens Dato den 22 Februar 1925, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Efter det oplyste havde to af Gaardens Kreaturer kastet Kalven i Stalden henholdsvis i Januar og April Maaned 1924, hvorhos i Sommerens Løb en Kvie, der gik i en Indhegning, ogsaa havde kastet Kalven. Da Besætningen — inden Handlen — blev besigtiget, havde Sagsøgerens Svigerfader, der var til Stede under Salgsforhandlingerne, spurgt Sagsøgte, om der var Kastning i Stalden, hvilket denne benægtede; senere standsede man ved en Kvie, og Sagsøgte bemærkede da, at her var en Kvie, der havde kastet Kalven om Sommeren i Indhegningen, »men« tilføjede han »det kunde jo være et Stød« og der blev ikke af Parterne gjort yderligere Bemærkninger i Anledning af denne Oplysning.

Angaaende de to første Kastningstilfælde er det oplyst, at Efterbyrdsprøven har været indsendt til den kongelige Veterinær- og Landbohøjskoles Serumlaboratorium, uden at der ved dettes Undersøgelser blev forefundet Kastningsbakterier. Sagsøgte har som Part forklaret, at Grunden til, at han ikke har omtalt disse to Kastningstilfælde er, at den behandlende Dyrlæge paa hans Forespørgsel, om han ved Salg skulde opgive noget herom, havde erklæret »nej, det er ude af Verden«. Den paagældende Dyrlæge har i en fremlagt Erklæring udtalt, at han ikke erindrer denne Samtale, men at han vil antage, at han har svaret som af Sagsøgte forklaret, hvis denne har spurgt ham.

Sagsøgeren har til Støtte for sin Paastand anført, at der, uanset at Sagsøgte ikke har tænkt sig, at der var smitsom Kalvekastning i Besætningen, maa paahvile ham Erstatningsansvar, da han ikke ved Handlen har omtalt de to af Kastningstilfældene og heller ikke har forbeholdt sig Ansvarsfrihed for Kalvekastning.

Naar imidlertid henses til, at Sagsøgte havde Føje til at gaa ud fra, at de to først forefaldne Kastningstilfælde ikke var af smitsom Natur, findes Sagsøgeren, hvis Opmærksomhed var blevet henledet paa det i Sommerens Løb indtrafne Kastningstilfælde, at have været nærmest til at tage Forbehold ved Handlens Indgaaelse, og Sagsøgte vil herefter være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at godtgøre Sagsøgte med 275 Kr.

Nr 48/1926. Snedkermester **O L Seitzberg** (Selv)
 m o d
 Murermester **B Bentzen** (Thamsen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Beføjelse til at hæve en Entreprisekontrakt.

Østre Landsrets Dom af 14 Januar 1926: Sagsøgte, Snedkermester O L Seitzberg, bør til Sagsøgeren, Murermester B Bentzen, betale 540 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 20 November 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 150 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paa-stand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Snedkermester O L Seitzberg, til Indstævnte, Murermester B Bentzen, med 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:
 Omkring Midten af September 1924 afgav Snedkermester O L Seitzberg til Murermester B Bentzen følgende Tilbud:

»Undertegnede tilbyder at levere Snedkerarbejdet til Hr Overretts-sagfører M Møllers Villa, Gruths-alle, for en Sum af 5000 Kr — — —«

Bentzen afgav derefter Tilbud til Overretts-sagfører M Møller om som Hovedentreprenør at ville opføre den paagældende Villa for ham, og efter at hans Tilbud var antaget, ca 22 September 1924, underskrev han den 22 Oktober 1924 en Hovedentreprisekontrakt om Arbejdet og paa-begyndte det.

Den 20 November 1924 overleveredes der Seitzberg Tegninger og Beskrivelser med Anmodning om snarest at paabegynde sin Del af Arbejdet, men nogle Dage senere meddelte han baade mundtligt og skriftligt,

at han ikke kunde udføre det paagældende Snedkerarbejde, da han, da han paatog sig det, ikke var bekendt med et til Beskrivelserne af Arbejdet nu hæftet Tillæg, og da Beskrivelserne heller ikke var i Overensstemmelse med de ham tidligere forelagte.

Der veksledes derefter forskellige Breve og førtes forskellige Forhandlinger mellem Seitzberg, der indgav nyt Tilbud, lydende paa 6595 Kr, og Bentzen, der fastholdt, at Seitzberg var pligtig at udføre Arbejdet i Henhold til hans afgivne Tilbud og forbeholdt sig ethvert Erstatningsansvar, hvis dets Udførelse ved en anden Haandværker maatte blive dyrere.

Forhandlingerne førte dog ikke til noget Resultat, og Snedkerarbejdet blev udført af en anden Snedker for 6000 Kr.

Under nærværende Sag har Bentzen paastaat Seitzberg tilpligtet at betale i Erstatning 1000 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 20 November 1925, til Betalingen sker.

Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Til nærmere Begrundelse af sin Paastand anfører Sagsøgeren, at Sagsøgtes Vægring ved at udføre det paagældende Arbejde var ganske uberettiget, idet Sagsøgte, inden han afgav sit Tilbud vedrørende Arbejdet ved Villaen, havde faaet udlaant et Eksemplar af Tegninger og Beskrivelse, indlagt den Tillægsbeskrivelse, han nu paastaar ikke at have set, og at der intet er ændret ved disse, ham vedrørende, senere, bortset fra en Lanterne over en Dør, for hvilket Arbejde der dog straks er tilbudt Ekstrabetaling. Selv om Sagsøgte derhos ikke havde set Tillægsbeskrivelsen, der med Hensyn til Snedkerarbejdet lyder: »Varmeskabe omkring Varmeapparaterne i Værelserne i Stueetagen samt i Forstuen udføres med 1½" Rammer, Krydssprosser og perforeret Jærnplade i Afdækningen. Linoleum med Egetræskanter lægges paa Bordet i Anretterværelset og Hylderne i Spisekammeret: Farver efter Arkitektens Valg,« fremgik det dog tydeligt af de ham sammen med Beskrivelserne overleverede Tegninger, at Varmeskabe skulde laves, og da dette var Snedkerarbejde, henhørte det naturligt til hans Arbejde; Linoleumspaalægningen var derhos en saadan Bagatel, at den, selv om Sagsøgte ikke havde set Tillægsbeskrivelsen, ikke kunde berettigge ham til at hæve Kontrakten, men kun til, naar Arbejdet var færdigt, at kræve Ekstrabetaling.

Sagsøgeren hævder derhos, at han allerede nogle Dage efter, at hans Tilbud om Villaens Opførelse var antaget, altsaa i Slutningen af September 1924, gennem en fælles Bekendt har meddelt Sagsøgte, at Sagen om Opførelsen af den paagældende Villa nu var i Orden, samt at han ogsaa nogle Dage efter Hovedentreprisekontraktens Underskrift den 24 Oktober 1924 paany havde henvendt sig til Sagsøgte om Udførelsen af hans Del af Arbejdet og sendt ham Tegninger med videre, saaledes at den den 22 November 1924 fremsatte Reklamation fra Sagsøgte er alt for sent fremsat.

Sagsøgte benægter at have faaet et Eksemplar af Tillægsbeskrivelsen overleveret inden hans Afgivelse af Tilbud og hævder, at da der intet somhelst fandtes i den ham overleverede Hovedbeskrivelse om Varmeskabe, Linoleum, Lanterne og noget særligt Arbejde ved nogle Skabe,

maatte han, selv om han med Hensyn til Varmeskabene nok af de overleverede Tegninger kunde se, at der var Spørgsmaal om saadanne, være berettiget til at gaa ud fra, at der af ham ikke forlangtes udført andet end det i Hovedbeskrivelsen under Snedkerarbejdet nævnte. Sagsøgte mener derhos, at de af ham som Tillægsarbejder krævede Arbejder har forandret hans Arbejde i en saa væsenlig Grad, at han var berettiget til at gaa fra sit gamle Tilbud og fremsætte nyt Tilbud, og endelig fastholder han, at egentlig Kontrakt mellem ham og Sagsøgeren først kunde siges at være afsluttet den 20 November 1924, idet han benægter at have modtaget nogensomhelst Akcept paa sit Tilbud eller Besked om Arbejdet før denne Dato, og hans Reklamation er derfor rettidig.

Efter samtlige Oplysninger, derunder Parts- og Vidneforklaringer i Sagen, kan det ikke anses tilstrækkelig bevist, at Sagsøgte har modtaget et Eksemplar af Tillægsbeskrivelsen, forinden han afgav sit Tilbud, og der maa gives ham Medhold i, at det ikke alene paa Grundlag af Tegningerne kunde paalægges ham at udføre Varmeskabene som indbefattede under hans afgivne Tilbud, idet disse meget vel kunde tænkes udført af andre.

Paa den anden Side kan Udførelsen af det i Tillægsbeskrivelsen omhandlede Snedkerarbejde samt Anbringelse af en Lanterne efter foreliggende Oplysninger kun antages at dreje sig om et Beløb af ca 460 Kr, og Kravet om disse Arbejders Udførelse er derfor ikke en saa væsenlig Ændring af Sagsøgerens og Sagsøgtes Overenskomst om Snedkerarbejdets Udførelse for 5000 Kr, at det kunde berettigede Sagsøgte til at hæve Overenskomsten, men kun til at forlange Betalingen for disse lagt til Overenskomstens Betaling. Herefter bliver den ved Sagsøgtes Vægring ved at udføre Snedkerarbejdet Sagsøgeren paaførte Merudgift 1000 Kr ÷ 460 Kr eller 540 Kr, hvilket Beløb Sagsøgte findes at burde betale Sagsøgeren med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgeren med 150 Kr.

Mandag den 24 Januar.

Nr 12/1927.

Jørgen Peter Wodstrup

paakærer

Østre Landsrets Kendelse af 7 Sept 1926.

Den nævnte Landsretskendelse er saalydende:

Den af Incasso-Assistent Jørgen Peter Wodstrup over Byretsdommer Pihl fremsatte Klage kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den paakærede Kendelse er afsagt af Østre Landsret.

Da Jørgen Peter Wodstrup først i en den 8 Januar 1927 til

Østre Landsret stilet Skrivelse har kæret til Højesteret, uagtet Justitsministeriets Tilladelse til Kære til Højesteret allerede var udfærdiget den 2 November 1926, vil Kæremaalet i Medfør af Retsplejelovens § 973 jfr §§ 968, 3 Stk, 966, 1 Stk, § 963, Nr 2 sammenholdt med Lov Nr 300 af 30 Juni 1922 § 80 være at afvise.

T h i b e s t e m m e s :

D e t t e K æ r e m a a l a f v i s e s .

Den paakærede Kendelses Præmisser er saalydende:

I en til Justitsministeriet tilstillet Klage af 21 Juli 1926 har Incasso-Assistent Jørgen Peter Wodstrup, der af Anklagemyndigheden er sigtet for Bedrageri og mod hvem der i den Anledning den 17 Juni s A var indledet Forundersøgelse, i Medfør af Retsplejelovens § 48, 2 Stk klaget over, at Byretsdommer Pihl under sin Afhøring af Klageren skal have overfuset denne med en Række Grovheder og fornærmelige Tilraab og have frataget Klageren Ordet med Tilraab som: »Ti stille, dette er Løgn. De er lige saa fræk som De er dum«, samt over, at Dommeren under Forhørene ved enhver Lejlighed gjorde Klagerens Ord til Morsomheder og absolut var uvillig til at opfatte Klagerens Forklaringer paa rette Maade, og naar disse ikke passede til hans Formaal, har foreholdt Klageren, at denne maatte være i Besiddelse af en uhyre livlig Fantasi.

Klagen er under 29 Juli d A af Justitsministeriet tilstillet Præsidenten for Østre Landsret, der under 30 s M har henvist Sagen til nærværende Afdeling.

Byretsdommer Pihl har i Anledning af Klagerens Besværing i en Erklæring til Retten af 30 August d A udtalt, at Klagerens Indtryk af hans Behandling af Sagen er ganske urigtig, rimeligvis som en Følge af, at Klageren altid føler sig forurettet, og at det ikke er rigtigt, at han under Afhøringerne skal have tiltalt Klageren som af denne refereret eller har været grov og fornærmende overfor ham.

Da det foreliggende ikke giver noget Grundlag for Udøvelse af den den overordnede Ret ved Retsplejelovens § 48, 2 Stk tillagte Disciplinærmyndighed

b e s t e m m e s :

Nr 13/1926. Sagfører **M Sørensen** og Købmand **J M Jørgensen**
(Overretssagfører Wreschner)

m o d

Bygmester **August Christiansens** Konkursbo (F Bülow),

betræffende Afkræftelse af tvende Fordringer.

Østre Landsrets Dom af 31 December 1925: Sagsøgte, Sagfører M Sørensen, Odense, bør til Sagsøgeren, Bygmester af Espe, August Christiansens Konkursbo, betale 2900 Kr 89 Øre — heri dog indbefattet ovennævnte deponerede 728 Kr — med Renter heraf 5 pCt p a fra den 20 December 1924, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 350 Kr. Sagsøgte og Adcitus, Købmand J M Jørgensen, Espe, bør derhos, En for Begge og Begge for En, til Sagsøgeren betale 2987 Kr 31 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 9 Marts 1925, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 350 Kr. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Sagfører M Sørensen og Købmand J M Jørgensen, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Bygmester August Christiansens Konkursbo, med 600 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

I Aarene 1911—22 virkede August Christiansen som Bygmester i Holsted. Han, som ikke havde nogen Driftskapital, blev i Tidens Løb stærkt engageret saavel overfor Leverandører som overfor stedlige Banker, hvorfor han under de nedadgaende Konjunkturer blev nødsaget til at standse Virksomheden og forlade Holsted, efterladende en betydelig Gæld. I 1922 flyttede han til Espe, hvor han bl a genoptog Virksomheden som Bygmester. I Foraaret 1923 fik han i Entreprise Opførelsen af 6 Statshuse paa nogle fra Baroniet Holstenshus udstykkede Jorder. Angaaende Materialer henvendte han sig bl a til Købmand J M Jørgen i Espe, der derhos i Forbindelse med Sagsøgte, Sagfører M Sørensen, var ham behjælpelig med hos Nationalbankens Filial i Odense at forskafe udbetalt de Beløb, som var nødvendige til Fremme af Byggeriet, hvoraf 4 Huse var færdige ved Slutningen af 1923. I Tiden herefter og indtil den 25 April 1924 foretoges, tildels efter Begæring af jyske Kreditorer, en Del Fogedforretninger hos Christiansen.

Den 15 Januar 1924 afholdtes paa Højskolehjemmet i Svendborg et Møde, hvor bl a var tilstede en Repræsentant for Statens Jordlovsudvalg, til hvilket der var indgaaet Meddelelse om tildels med hinanden konkurrerende Transporter paa Entreprisenummerne. Paa Mødet oprettedes saalydende Dokument:

»F u l d m a g t.

Undertegnede Bygmester Christiansen befuldmægtiger herved Sagfører M Sørensen i Odense til at modtage og kvittere overfor Jordskyldsudvalget for følgende mig tilkommende Entreprisenummer:

1. Parcel Nr 16: H P Frederik Hansen,
2. » » 14: C C Petersen,
3. » » 1: N M Hansen,
4. » » 8: P S Mogensen,
5. » » 9: A Andersen,
6. » » 2: Jens P M Rasmussen

hvilke Entreprisenummer i H t udstedte Transporter og trufne Aftaler fordeles saaledes:

a: Forlods anvendes det nødvendige Beløb til Husenes Færdiggørelse
 b: dernæst dækkes Cementstensfabrikens Transport for ialt ca 1450 Kr, Sandstensfabrikens 7500 Kr og Nationalbankens Filial i Odense i det Omfang Transporterne hjemler.

c: Derefter dækkes ligelig følgende Krav:

Købmand Jørgensen ca.....	14.747 Kr.
Cementstensfabriken ca	2.705 —
Nielsen N Aabye.....	1.529 —
Bang og Pingel ifl Udlæg ca.....	800 —
Smaaregninger	800 —

20.681 Kr.

hvorefter Dividenden bliver ca 33 pCt saaledes at Fordelingen sker i H t de rette Beløb ifølge Dokumentation.

p T Svendborg den 15 Januar 1924
 (sign) Aug Christiansen

Tiltrædes:

For Nationalbanken

(sign) M Sørensen
 Sagfører

For Svendborg Cementstøberi

(sign) J Vinther-Jensen

A/S Svendborg Kalksandstensfabrik

(sign) J P Jensen

Nielsen N Aabye, der ikke vil tiltræde Fuldmagten udgaar af Fordelingen og henvises til Domstolene.

d u s

(sign) Aug Christiansen.

Undertegnede Sagfører M Sørensen i Odense indestaar herved overfor Statens Jordlovsudvalg for rigtig Fordeling af Beløbene saaledes at jeg friholder Jordlovsudvalget for ethvert Ansvar.

d u s
(sign) M Sørensen
Sagfører.

Tiltrædes nu ogsaa af mig

d u s
for A/S Jens Nielsen
(sign) M J Nielsen.«

Paa Mødet var — foruden Underskriverne — til Stede Købmand J M Jørgensen, som ikke underskrev Dokumentet. I dette var derhos ikke optaget Stenstrup og Odense Teglværker, der den 5 Januar 1924 havde tilskrevet Christiansen, at deres Fordring i Mangel af Dækning vilde blive overgivet til Inkasso, idet tilføjedes, at Firmaets Sagfører vilde blive bemyndiget til at begære Christiansen erklæret konkurs. Efter Begæring af 14 s M foretog Firmaet den 28 s M en forgæves Arrestforretning hos Christiansen for 1748 Kr 95 Øre.

A/S Jens Niensens Maskinfabrik, V Aaby, der havde underskrevet Dokumentet af 15 Januar 1924, indgik — uden Hensyn til den deri forudsatte Ordning — den 21 Marts 1924 med Christiansen et Retsforlig og foretog paa Grundlag af dette den 25 April 1924 hos Christiansen en Fogedforretning, hvorunder der for 1752 Kr 56 Øre gjordes Udlæg i Debitors eventuelle Krav paa Sagsøgte »for Overskudet paa nogle Stats-huse«.

Efter en den 5 Maj 1924 til vedkommende Skifteret indkommet Begæring fra Stenstrup og Odense Teglværker, hvilke det ikke var lykkedes at blive medindbefattet i den under 15 Januar 1924 forudsatte Ordning, blev der den 8 Maj afsagt et Dekret, ifølge hvilket Christiansens Bo toges under Konkursbehandling.

Ved Konkursens Indtræden laa Sagsøgte paa Grundlag af Dokumentet af 15 Januar 1924 inde med et Beløb af 1544 Kr 89 Øre, hvortil kommer et Beløb af 600 Kr, som han senere har modtaget fra Jordlovsudvalget. Straks efter Konkursen har Boet forgæves afkrævet Sagsøgte det Beløb, han laa inde med.

I Boet, i hvilket Aktiverne — bortset fra nærværende Sags Genstand — andrager 7602 Kr, er anmeldt 54 Fordringer til samlet Beløb 84 145 Kr.

Idet Konkursboet gør gældende, at den af Fallenten den 15 Januar 1924 underskrevne Fuldmagt i Henhold til Aftalelovens § 23 er bortfaldet ved Konkursen, har Boet under nærværende ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag ifølge den endelige Paastand paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale til Boet dels, hvad Sagsøgte i Henhold til Fuldmagten ligger inde med, nemlig ovennævnte 1544 Kr 89 Øre og 600 Kr, tilsammen 2144 Kr 89 Øre, dels et Beløb af 756 Kr, som han den 6 September 1924 — altsaa efter Konkursens Indtræden — har ladet tilgaa Svendborg Cementsløberi, ialt altsaa 2900 Kr 89 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 20 December 1924.

Idet det under Sagens Drift har vist sig, at Sagsøgte af det fra Jord-

lovsudvalget modtagne til Købmand J M Jørgensen har udbetalt: den 25 Februar 1924 »à conto 1500 Kr«, den 20 Marts s A »à conto Dividende og Regning for Færdiggørelse, 3000 Kr« og den 7 April s A »Rest for Færdiggørelse, 1988 Kr 18 Øre«, ialt altsaa 6488 Kr 18 Øre, hvilke Udbetalinger Boet kun kan anerkende, forsaavidt angaar det til Husenes Færdiggørelse medgaaede Beløb af 3500 Kr 87 Øre, har Boet efter udtaget Adcitationsstævning derhos paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale Differencen mellem disse Beløb eller 2987 Kr 31 Øre in solidum med Adcitus, Købmand J M Jørgensen, overfor hvem Betalingen paastaas afkræftet i Henhold til Konkurslovens § 24, med Renter af Beløbet 5 pCt p a fra Adcitationsstævnings Dato, den 9 Marts 1925.

Sagsøgte og Adcitus paastaar Frifindelse.

Det fremgaar af Sagen, at Sagsøgte fra Jordlovsudvalget har modtaget ialt

	44 731 Kr 00 Øre
hvoraf er betalt til Færdiggørelse	
ovennævnte	3 500 Kr 87 Øre
til Svendborg Kalkstensfabrik....	7 200 — 00 —
til Svendborg Cementstøberi	1 483 — 93 —
samt til Nationalbanken ifølge den-	
nes Transporter	26 658 — 00 —
	38 842 — 80 —

Rest: de af det samlede Søgmaal omfattede

Den 8 December 1925 har Sagsøgte til Skifteretten indbetalt som vedrørende henholdsvis Firmaet Bang & Pingel — som den 28 og 31 December 1923 hos Christiansen foretog Udlæg for 768 Kr 46 Øre »i nogle ham tilkommende Byggesummer for Bygning af Huse med Statslaan, og som under 19 Januar 1924 overfor Sagsøgte nægtede at godkende Jordlovsudvalgets Fordelingsplan — og A/S Jens Niensens Maskinfabrik 240 Kr og 488 Kr, ialt 728 Kr, som Skifteretten paa Grund af den ved Indbetalingen forudsatte Fordeling kun modtog »som Depot«, indtil nærværende Retssag har fundet sin endelige Afgørelse.

Efter Proceduren, hvorunder Sagsøgte gør gældende, at han besidder det fra Jordlovsudvalget hidrørende Restbeløb »paa Kreditorernes Vegne«, maa det antages, at der herved sigtes til følgende Kreditorer:

Rest til Adcitus	792 Kr 69 Øre
Rest til Svendborg Cementstøberi	54 — 00 —
Tømrer Jørgensen	289 — 00 —
Smed Jensen	139 — 00 —
Pejrup Brugsforening	118 — 00 —
Til diverse	24 — 20 —

Tilsammen.... 1416 Kr 89 Øre

lægges hertil:

de til Skifteretten indbetalte

og de ovennævnte, til Cementstøberiet udbetalte 756 —

1484 — 00 —

udkommer.... 2900 Kr 89 Øre

som i Forbindelse med det af Adcitationsstævningen
omfattede Beløb af 2987 — 31 —

giver ovennævnte.... 5888 Kr 20 Øre

Under Sagen er der produceret 8 Transporter fra Christiansen à 7500 Kr, nemlig 5 til Nationalbanken, 1 til Svendborg Kalksandstensfabrik samt 2 Transporter til Sagsøgte angaaende Parcellerne 1 og 8, med Hensyn til hvilke ogsaa Nationalbanken havde Transporter. Transporterne lyder paa, at Christiansen overdrager Entreprisesummen til Transporthaveren, der skal være berettiget til at hæve og overfor Jordlovsudvalget at kvittere for den Bygmesteren tilkommende Del af det vedkommende Statshusmand tilstaaede Byggelaan af Statskassen. Entreprisesummerne udgjorde 6×7500 Kr. Endelig foreligger der i Sagen 4 Transporter fra de paagældende Husmænd til Svendborg Cementstøberi angaaende tilsammen 2716 Kr 79 Øre. Sagsøgte og Adcitus gør endvidere gældende, at der skulde foreligge to Transporter fra Christiansen til Adcitus, men mod Boets Benægtelse er Eksistensen af saadanne gældende Transporter ikke godtgjort.

Sagsøgte har som Part forklaret, at Christiansen og Adcitus til ham medbragte Transporter, udfærdigede af Christiansen paa de af Jordlovsudvalget godkendte Blanketter, at to af Transporterne var udstedt til Sagsøgte og to til Adcitus, at Sagsøgte ønskede Transporter udstedte direkte til Nationalbanken Filial, at saadanne blev udfærdiget og afleveret til Banken, efterhaanden som der krævedes Penge, at Transporterne til Sagsøgte og, saavidt Sagsøgte ved, ogsaa til Adcitus vedblev at bestaa til Dækning af de Krav, som Sagsøgte og Adcitus havde, at Transporterne til Banken indsendtes til Jordlovsudvalget, samt at nogen Anmeldelse for Jordlovsudvalget i hvert Fald af Sagsøgtes Transporter ikke fandt Sted. Sagsøgte var i Februar 1924 klar over, at Christiansen var insolvent.

Adcitus har som Part forklaret, at han til Sikkerhed for Christiansens Gæld til ham fik Transport paa Entreprisesummerne i 5 Huse, men at han senere overdrog Transporterne videre til Nationalbankens Filial, samt at Sagen ordnedes saaledes, at Christiansen gav Banken direkte Transport paa Entreprisesummen. Efter Adcitus Forklaring enedes man paa Mødet den 15 Januar 1924 om, at alle Transporterne, deriblandt ogsaa de til Nationalbanken udstedte, skulde deles mellem alle Kreditorer, naar først Nationalbankens Veksler var dækkede. Adcitus betragtede sig som bundet ved denne Ordning, skønt han ikke har tiltraadt Fuldmagten. Adcitus var, da det ommeldte Møde blev afholdt, klar over, at Christiansen ikke kunde dække sine Forpligtelser.

August Christiansen har som Vidne forklaret, at ved Vidnets første Sammenkomst med Adcitus hos Sagsøgte blev der udstedt 4 Transporter paa Entreprisesummen, vistnok baade til Adcitus og Sagsøgte, men at disse Transporter senere blev overført til Nationalbankens Filial, hvilket skete paa den Maade, at Vidnet udstedte nye Transporter til Filialen. Med Hensyn til Svendborg Cementstøberi har Vidnet forklaret, at dettes hele Tilgodehavende ikke var sikret ved Transport, at det havde Transport paa ca 4000 Kr, at dette Beløb er fuldt dækket, idet

Vidnet har betalt ned til 1450 Kr, medens Resten er betalt af Sagsøgte i Henhold til Fuldmagten.

Forretningsfører ved Svendborg Cementstøberi Peter Andersen har som Vidne forklaret, at da Entreprisen var overtaget af Christiansen, udstedte denne Veksel til Cementstøberiet for de Beløb, som Støberiet i Forvejen havde faaet tilgode hos Husmændene, og for hvilke disse havde givet Støberiet de ovennævnte Transporter til samlet Beløb 27—2800 Kr, at Christiansen efterhaanden nedbragte den udstedte Veksel, hvis oprindelige Størrelse svarede ganske til de 4 Transporters samlede Beløb, til ca 1400 Kr, og at der for den da endnu løbende Veksels Beløb i December 1924 (1923) foretoges Arrest hos Christiansen.

Idet efter det oplyste alene de i Dokumentet af 15 Januar 1924 under Litra b) omhandlede Fordringer kan anses for at have haft Krav paa at betragtes som sikrede ved Transport, medens der med Hensyn til de under Litra c) omhandlede Dividendekrav ikke findes at foreligge nogen Overdragelse, men alene et summarisk Udkast til Fordeling — et Udkast som endda meget hurtig viste sig uholdbart — maa der gives Boet Medhold i, at den i Dokumentet indeholdte Fuldmagt, for saa vidt angaar Fordringerne under Litra c), er bortfaldet ved Konkursens Indtræden, og at Sagsøgte har været ubeføjet til at nægte at indbetale til Konkursboet, hvad han ligger inde med i Henhold til nævnte Fuldmagt, jfr Sagsøgtes ovennævnte Redegørelse herfor, samt til efter Konkursen at foretage nogen Udbetaling til nogen af Dokumentets Litra c) omfattet Kreditor, under hvilken Litra den til Cementstøberiet skete Udbetaling af 756 Kr efter det ovenfor oplyste findes at maatte henføres.

Efter det anførte vil der være at give Dom over Sagsøgte for de ovennævnte 2900 Kr 89 Øre, hvori dog er indbefattet de hos Skifteretten deponerede 728 Kr. Det skal bemærkes, at Sagen ikke foreligger til Paakendelse med Hensyn til, hvorledes enkelte under Sagen omhandlede Kreditorer maatte være stillet i Boet paa Grundlag af foretagne Ud-lægsforretninger.

Det følger fremdeles af det ovenfor fastslaaede, at den til Adcitus — der bortset fra det til Færdiggørelse af Husene medgaaede Beløb ikke findes at have haft Krav paa nogen Særstilling i Forhold til de øvrige Kreditorer — paa et Tidspunkt, hvor Christiansen maatte anse sin Fallit som nær forestaaende, skete Udbetaling af 2987 Kr 31 Øre maa henføres under Konkurslovens § 24. Da de Sagsøgte derhos ved Udbetalingen maa anses for at have været vidende om foranførte Omstændighed, vil der være at give Boet Dom over Sagsøgte og Adcitus efter Paastanden.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte og Adcitus efter Omstæn-

Færdig fra Trykkeriet den 9 Februar 1927.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 34.

Mandag den 24 Januar.

dighederne at burde godtgøre Sagsøgeren med 700 Kr, saaledes at Sagsøgte alene udreder 350 Kr, medens Sagsøgte og Adcitus in solidum udreder 350 Kr.

Onsdag den 26 Januar.

Nr 295/1926.

Rigsadvokaten
mod

Viggo Borchsenius Rosenkvist (Steglich-Petersen),

der tiltales for Overtrædelse af Næringsloven.

Dom afsagt af Korsør Købstads Ret den 27 Maj 1926: Tiltalte, Maler og Kunsthandler Viggo Borchsenius Rosenkvist, Vilkenvej 44, Frederiksberg, bør til Korsør Kommunes Kasse betale en Bøde af 65 Kr og betale denne Sags Omkostninger. Det af Politiet i Forvaring tagne Maleri bør derhos, saafremt Tiltalte ikke inden en af Politiet sat rimelig Frist kan enes med en til Handel dermed berettiget Person om at overtage det, sælges ved offentlig Auktion for Tiltaltes Regning. Endelig vil Tiltalte have at betale Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 1 Juli 1926: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger her for Retten udredes af Tiltalte Viggo Borchsenius Rosenkvist, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører C T Levinsen, 40 Kr. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af Tiltalte.

For Højesteret er det oplyst, at Tiltalte den 10 Oktober 1919 har erholdt Næringsbevis som Detailhandler i Frederiksberg Kommune.

Der foreligger ikke nogen sagkyndig Bedømmelse af de paa-gældende Malerier, og da Retten herefter ikke tør gaa ud fra, at Malerierne ikke kan betragtes som Kunst, har Tiltalte ikke gjort sig skyldig i nogen Overtrædelse af Næringslovgivningen ved at forhandle Malerierne i Korsør saaledes som sket. I Henhold til det anførte vil Tiltalte være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offenlige.

Thi kendes for Ret:

Viggo Borchsenius Rosenkvist bør for det Offenliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder det i Landsrettens Dom fastsatte Salær til Overretssagfører Levinsen og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Steglich-Petersen, 60 Kroner, udredes af det Offenlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag tiltales i Henhold til Tiltalebegæring fra Politimesteren for Retskredsen Korsør m v Maler og Kunsthandler Viggo Borchsenius Rosenkvist, Vilkenvej 44, Frederiksberg, for Overtrædelse af Næringsloven af 29 December 1857 § 1, jfr § 75, 1 Stk, ved den 23 April 1926 uden fornødent Borgerskab at have drevet Handel med indrammede Malerier i Korsør, hvorhos Raadigheden over et beslaglagt Maleri er begært frataget Tiltalte efter § 75, 3 Stk.

Tiltalte er født den 5 Maj 1890 i Fuirendal Sogn og ifølge Straffeattest ikke straffet.

Ved det under Sagen oplyste, derunder Tiltaltes egen Forklaring, er det oplyst, at Tiltalte sammen med to andre Personer, af hvilke ingen har Borgerskab eller Næringsadkomst i Korsør, den 23 April 1926 har bragt en Del indrammede Malerier til Korsør i Automobil fra Frederiksberg for at sælge dem, og at de har falbudt dem til flere Personer i Korsør ved at henvende sig paa disses Privatbopæl medførende et eller flere Malerier, samt at de har solgt i hvert Fald eet Maleri. Malerierne har han forklaret at have købt af forskellige Malere og Kunsthandlere i København i Omsætningsøjemed. Han lader derefter Malerierne indramme. Det af ham ved heromhandlede Lejlighed solgte Maleri har han forklaret at have købt og ladet det indramme af en Rammefabrikant i København. Han har gjort gældende, at den Handel, han saaledes driver, er lovlig, hvorved han har henvist til, at Malerier ifølge Højeste-

retsdom af 28 Maj 1925 ikke falder ind under de i Forordningen af 13 Februar 1775 omhandlede Ting — Handels-, Kram-, Galanteri- og Haandværksvarer — hvormed Omløben er forbudt.

Malerier hører nu vel ikke under de Ting, med hvis Omløben til Salg er forbundet den i nævnte Forordning fastsatte særlige Straf af Konfiskation for Omløben dermed, og forsaavidt Handelsberettigelse til Handel dermed paa de Steder, hvor Omløben dermed finder Sted, haves af den, der omfører dem, er Handlen dermed lovlig, men saadan Handelsberettigelse maa kræves, for at Handel dermed, være sig ved deres Omføren eller Ikke-Omføren kan være lovlig. Da Tiltalte ikke har haft nogen Næringsadkomst til Handel i Korsør, og da den skete Forhandling maa anses som Handel i Næringslovens Betydning med Hensyn til, at Løsning af Næringsadkomst kræves for at drive saadan Handel, maa Tiltaltes Forhandling deraf anses for en Overtrædelse af Næringsloven, saaledes som Tiltalte ved Anklageskriftet er sat under Tiltale for, og han vil derfor være at anse med en Bøde til Korsør Købstads Kasse efter Omstændighederne af 65 Kr. Det af Politiet i Forvaring tagne Maleri bør derhos, saafremt Tiltalte ikke inden en af Politiet sat rimelig Frist kan enes med en til Handel dermed berettiget Person om at overtage det, sælges ved offentlig Auktion for Tiltaltes Regning. Endelig vil Tiltalte have at betale Sagens Omkostninger.

Landrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Korsør Købstad m v den 27 Maj 1926 og er indanket af Tiltalte Viggo Borchsenius Rosenkvist til Frifindelse.

Da Tiltalte efter det i Sagen oplyste ikke har nogen Næringsadkomst her i Landet og det med den indankede Dom maa antages, at Omløben med Malerier ikke er tilladt uden Næringsadkomst, vil Dommen i Henhold til de i den iøvrigt anførte Grunde være at stadfæste.

Nr 33/1926. Ølhandler **Valdemar Nielsen** (Henriques)

m o d

Mejerist **H Christensen** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at efterkomme en Voldgiftskendelse.

Østre Landsrets Dom af 28 Januar 1926: Sagsøgte, Ølhandler Valdemar Nielsen, bør til Sagsøgeren, Mejerist H Christensen, betale de paastævnte 12 940 Kr 80 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 5 Juni 1925 og 700 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 30 December 1925, alt til Betaling sker, samt endelig Sagens Omkost-

ninger med 500 Kr. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Af en for Højesteret fremlagt Udskrift af Voldgiftsprotokollen fremgaar, at Axel Jensen inden Voldgiftskendelsen har ladet Protokollen tilføre en Bemærkning om, at han havde haft en Konference med en Mejeriejer Petersen, som angaves at være Næstformand for Foreningen af Københavns en gros Mejerier, og at Petersen havde udtalt, at han anslog Mejeriet Ydun til at have en Salgsværdi af 25 000 Kroner. Da det maa anses bevist, at denne Bemærkning var usandfærdig, og da det maa antages, at den deri indeholdte Oplysning har været af væsentlig Betydning for Kendelsens Udfald, maa der gives Appellanten Medhold i, at han under disse Omstændigheder har Ret til at kræve Kendelsen tilsidesat som uforbindende, og han vil herefter overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Ølhandler Valdemar Nielsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Mejerist H Christensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

Under 23 Januar 1924 blev der mellem Mejerist H Christensen og Ølhandler Valdemar Nielsen — som fra den 15 December 1923 i Forening havde drevet Mejeriet »Ydun« her i Staden — oprettet en Interesseskabskontrakt, i hvilken bl a var bestemt, at alle Stridigheder mellem Parterne skulde endelig afgøres ved Voldgift.

Da der i Løbet af Aaret 1925 opstod Stridigheder mellem dem, blev Afgørelsen deraf overensstemmende med bemeldte Kontrakt henvist til Voldgift, idet Mejerist Christensen til Voldgiftsmand valgte Assurandør Eiland og Ølhandler Nielsen Mejerist Axel Jensen. De to Voldgiftsmænd afsagde den 2 December 1925 Kendelse i Sagen, og ved denne Kendelse blev Nielsen tilpligtet at betale Christensen 12 940 Kr 80 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra 5 Juni 1925, hvorhos Nielsen tilpligtedes at betale Omkostningerne ved Voldgiften med 1200 Kr, dog at heri fragaar et af ham til Voldgiftsretten indbetalt Beløb, stort 500 Kr.

Da Nielsen har vægret sig ved at efterkomme Kendelsen, har Christensen under denne Sag paastaaet ham dømt til at betale Beløbene: 12 940 Kr 80 Øre med Renter 5 pCt p a fra den 5 Juni 1925 og 700 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 30 December 1925.

Nielsen har paastaaet sig frifundet; subsidiært har han paastaaet

Voldgiftsmændenes Honorar nedsat til et efter Rettens Skøn passende, mindre Beløb.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Nielsen gjort gældende, at Voldgiftskendelsen maa tilsidesættes som en Nullitet, fordi den ene af Voldgiftsmændene, Mejerist Axel Jensen, ved sin Adfærd under Sagen har gjort sig inhabil som Voldgiftsmand, i hvilken Henseende Nielsen har anført, at Jensen, medens han fungerede som Voldgiftsmand, forgæves har anmodet Nielsen om et Laan paa 100 Kr og umiddelbart efter i direkte Strid med, hvad han kort forinden havde udtalt, har erklæret, at Nielsen havde Uret i sin Strid med Christensen.

Mejerist Jensen har som Vidne under Sagen forklaret, at han en Dag i Eftersommeren 1925, da han i andet Øjemed var hos Nielsen, har spurgt denne, om han vilde købe et Parti Spande, hvorpaa Jensen havde Tilbud, og da Nielsen ikke vilde dette, spurgte ham, om han a meta med Jensen vilde købe Partiet og hertil indskyde 100 Kr, hvad Nielsen imidlertid heller ikke vilde. Jensen har under Vidneforklaringen bestemt benægtet at have anmodet Nielsen om Laan.

Idet det herefter ikke kan anses godtgjort, at Jensen overfor Nielsen har fremsat en Anmodning som af denne hævdet, og idet det paa Grundlag af det iøvrigt oplyste, derunder en af den anden Voldgiftsmand, Assurandør Eiland, afgivet Vidneforklaring maa antages, at Niensens afvisende Holdning overfor de Opfordringer, som Jensen efter dennes Forklaring har fremsat, har været uden Indflydelse paa Jensens Stilling til Afgørelsen af Tvisten mellem Christensen og Nielsen, samt da der ikke er oplyst noget som helst, der giver Føje til, som af Nielsen subsidiært paastaet, at nedsætte det af Voldgiftsmændene beregnede Honorar, vil Christensens Paastand i det hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Nielsen at burde godtgøre Christensen med 500 Kr.

Fredag den 28 Januar.

Nr 5/1926. Købmand **Johan Hansen** (Henriques)

mod

Købmand **Thomas Christensen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at annullere en Handel om et Parti Byg.

Vestre Landsrets Dom af 18 December 1925: Sagsøgte, Købmand Johan Hansen, bør til Sagsøgeren, Købmand Thomas Kristensen, betale 3300 Kr tilligemed Renter heraf 7 pCt p a fra den 27 April 1925 og Diskonto $\frac{1}{8}$ pCt maanedlig, fra og med denne Dag, alt indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgeren med 300 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den forommeldte Syns- og Skønsforretning af 4 Maj 1925 ikke er skrevet paa behørig stemplet Papir. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

De for Landsretten idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 27 April 1925 købte Sagsøgte, Købmand Johan Hansen i Holstebro, telefonisk gennem en Mægler i Skanderborg 10 000 kg dansk Byg af Kvalitet gode, sunde Varer 113/114 Pd Holl for en Pris af 33 Kr pr 100 kg, leveret frit i Banevogn, Skanderborg, og at betale med en af Sagsøgte akcepteret 30 Dages Veksel, af hvilken Sagsøgte skulde betale Diskonto og Stempel. Samme Dag stillede Mægleren saavel Sagsøgte som Sælgeren af Partiet, Sagsøgeren under nærværende Sag, Købmand Thomas Kristensen i Skanderborg, Ordrebekræftelse paa Salget. Da Sagsøgte nægtede at vedstaa Handlen under Anbringende af, at Varen var ukontraktmæssig, har Sagsøgeren, der bestrider Rigtigheden heraf og hævder, at der i ethvert Tilfælde ikke foreligger behørig Reklamation, under denne Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham Købesummen 3300 Kr tilligemed Renter deraf 7 pCt p a fra den 27 April 1925, samt Diskonto $\frac{1}{8}$ pCt maanedlig, regnet fra og med nævnte Dag, alt indtil Betaling sker. Sagsøgte har nedlagt Paastand om Frifindelse og paastaet Sagsøgeren tilpligtet at betale ham 130 Kr 60 Øre, der udgør Fragtudgifter og Udgifter ved en Syns- og Skønsforretning, tilligemed Renter deraf 5 pCt p a fra den 14 December 1925, indtil Betaling sker. Sagsøgeren har paastaet sig frifundet forsaaviidt Modkravet angaar.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at det heromhandlede Parti Byg var en Del af et Parti, som Sagsøgeren uden Besigtigelse havde købt som god, sund Vare af Dansk Fremavslsselskab efter en Opgivelse af hollandsk Vægt 114/115 Pd. Det til Sagsøgte solgte Parti blev sendt til ham direkte fra Fremavslsselskabet.

Ifølge Sagsøgtets Fremstilling foretog han straks efter Partiets Ankomst til Holstebro den 28 April en Undersøgelse af det i Banevognen, og da det havde en stærk Lugt, og det ved en umiddelbart efter foretaget Prøvevejning viste sig, at den udtagne Prøve kun vejede 110 Pd hollandsk, telefonerede han herom til Mægleren, idet det indtil da var ham ubekendt, hvem Sælgeren var. Efter at have faaet dette oplyst, underrettede han den 29 s M Sagsøgeren pr Telefon om Varens formentlige Ukontraktmæssighed og nægtede som Følge heraf at modtage den. Den følgende Dag tilskrev han efter fornyet Telefonsamtale Sagsøgeren, der stadig værgede sig ved at tage Partiet tilbage, at han havde begært

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Alex Boas, til Indstævnte, Firmaet Gad & Hirsch, med 600 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgørelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 9 December 1922 udstedte Sagsøgte, Grosserer Alex Boas, saalydende Dokument:

»I Anledning af, at Firmaet Gad & Hirsch under Dags Dato har ydet A/S Iversens Fabriker et kontant Laan paa:

Kroner 20 000,00, er Tyve Tusinde Kroner

indestaar undertegnede Grosserer Alex Boas herved som Garant for, hvad A/S Iversens Fabriker til enhver Tid maatte skyldte Firmaet Gad & Hirsch af ovennævnte Beløb tilligemed paaløbne Omkostninger.«

Dokumentet blev af Direktør Julius Gundel for A/S Iversens Fabriker overgivet til Firmaet Gad & Hirsch, der i ca 8 Maaneder havde staaet i Forretningsforbindelse med Aktieselskabet som Aftager af en væsenlig Del af dettes Produkter, og Forretningsforbindelsen fortsattes derefter, indtil Aktieselskabet i December 1925 blev erklæret konkurs med et Tilgodehavende for Firmaet Gad & Hirsch paa over 50 000 Kr.

Under nærværende Sag har derefter Firmaet under Paaberaabelse af ovennævnte Bevis paastaet Grosserer Boas tilpligtet at betale 20 000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 30 Januar 1926, medens Boas paastaar sig frifundet, idet han til Støtte herfor har anbragt følgende:

Det paagældende Laan er nærmere at karakterisere som et Forskud paa Varer, der skulde leveres af A/S Iversens Fabriker til Sagsøgerne som et Led i den mellem Parterne bestaaende Forretningsforbindelse. Det var Forudsætningen, da det nævnte Laan eller Forskud blev ydet, at det skulde afvikles ved, at der blev leveret Varer, hvis Værdi da blev afskrevet paa Forskudet.

Forretningsforbindelsen mellem Sagsøgerne og A/S Iversens Fabriker havde indtil December 1922 ikke haft nær det Omfang, som det senere antog, og den Fremgangsmaade at betale Forskud paa fremtidige Vareleverancer, som blev paabegyndt ved Indbetalingen af de 20 000 Kr, blev senere en ganske regelmæssig anvendt Fremgangsmaade, uden at der fra Sagsøgernes Side blev stillet Krav om Garanti af Sagsøgte eller andre.

Det Laan eller Forskud, for hvilket Sagsøgte har garanteret, er afviklet ved de stedfundne Vareleverancer i Løbet af den nærmeste Tid derefter, og der er talrige Gange senere ydet nye Forskud af samme Karakter uden nogen Garanti.

Sagsøgte har yderligere henvist til, at Mellemværendet mellem Sag-

søgerne og A/S Iversens Fabriker i den forløbne Tid har været stærkt varierende, idet Selskabet saaledes pr 1 Oktober 1923 kun skyldte Sagsøgerne 3123 Kr 89 Øre, pr 1 Juli 1924: 6396 Kr 83 Øre og pr 31 December 1924 51 403 Kr 14 Øre.

Subsidiært paastaar Sagsøgte sig frifundet mod at betale det mindste Beløb, hvortil Gælden har været nedbragt, nemlig de ovennævnte 3123 Kr 89 Øre, som Selskabet skyldte Sagsøgerne pr 1 Oktober 1923.

Der er under Sagen afgivet Forklaringer saavel af Indehaverne af det sagsøgende Firma som af Sagsøgte og den tidligere Direktør i A/S Iversens Fabriker, Valdemar Julius Gundel. Det fremgaar heraf, at Anledningen til, at Sagsøgte afgav det ommeldte Garantibevis, var, at Aktieselskabet, i hvilket Sagsøgte var Hovedaktionær og Formand for Bestyrelsen, savnede Kapital, hvorfor Gundel anmodede Sagsøgerne om et Laan paa 20 000 Kr, hvis Ydelse Sagsøgerne gjorde afhængig af Sagsøgtes Garanti. Gundel har videre forklaret, at han ca $\frac{1}{2}$ Aar efter Laanets Ydelse efter Sagsøgtes Anmodning bad Sagsøgerne om at faa Garantibeviset tilbageleveret, hvilket Sagsøgerne imidlertid nægtede, idet de indtog det Standpunkt, at Beviset ikke alene dækkede de oprindelig ydede 20 000 Kr, men ogsaa senere Forstrækninger. Herom underrettede Gundel Sagsøgte, der ikke foretog videre ved Sagen, og Aktieselskabet kunde ikke stille Sagen paa Spidsen overfor Sagsøgerne, da dette muligvis vilde have ført til, at de vilde have nægtet at yde Selskabet flere Forstrækninger, og Forstrækningerne fra Sagsøgerne var for Selskabet en meget væsentlig Støtte.

Ifølge Sagsøgernes Forklaring kan de ikke erindre, at Gundel førend i August-September 1925, da Selskabet begyndte at faa Vanskeligheder, har anmodet om Tilbagelevering af Garantibeviset; de har iøvrigt forklaret, at de overfor Gundel stadig klart har tilkendegivet som deres Opfattelse, at Beviset dækkede Selskabets Skyld til dem til enhver Tid.

Det er uomtvistet, at Sagsøgte personlig aldrig har foretaget nogen Henvendelse til Sagsøgerne i Anledning af det omhandlede Garantibevis, og Sagsøgte har erkendt, at Gundel har underrettet ham om, at han ikke havde faaet Beviset tilbage fra Sagsøgerne.

Det staar efter det foreliggende som uoplyst, hvorledes Parterne fra Begyndelsen har forstaaet Garantibeviset. Dette er i sig selv uklart, idet Udtrykket: »af ovennævnte Beløb« nærmest peger hen paa den af Sagsøgte hævdede Opfattelse, at Beviset kun har Hensyn til den oprindelig ydede Forstrækning af 20 000 Kr, medens Ordene »til enhver Tid«, der ifølge Sagsøgernes Forklaring er indføjet paa deres Forlangende, stærkt taler for, at Garantien omfatter, hvad Selskabet til enhver Tid skylder Sagsøgerne indenfor et Beløb af 20 000 Kr. Der findes nu at maatte have paahvilet Sagsøgte, der som Hovedaktionær og Bestyrelsesformand i Selskabet var vidende om, at Sagsøgerne vedblev at yde Selskabet betydelige Forstrækninger, og i høj Grad interesseret i, at de ikke standsede Forstrækningerne, i Tide at sørge for at faa sit Bevis tilbage, saafremt det havde været hans Mening, at dette forlængst var opfyldt. Han vil derfor ikke kunne høres med sine nu fremsatte Indsigelser, men maa dømmes efter Sagsøgernes Paastand, hvorhos han vil have at betale dem Sagens Omkostninger med 800 Kr.

Mandag den 31 Januar.

Nr 143/1926. Tømrer **J A Bech** som Værge for sin umyndige Datter **Edith Bech** (Harboe efter Ordre)

mod

Lokomotivfører **G C Hjorthøj** (Schiørring),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar overfor Appellanten i Anledning af et dennes Datter overgaaet Ulykkestilfælde.

Vestre Landsrets Dom af 30 Marts 1926: Sagsøgte, Lokomotivfører G C Hjorthøj, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Tømrer J A Bech som Værge for sin Datter Edith Bech, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagførerne Sørensen, V Hey og Stampe i Vederlag henholdsvis 120 Kr, 120 Kr og 30 Kr, hvilke Beløb udredes af det Offenlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter de for Højesteret foreliggende Oplysninger var Døren, da Bech var Vicevært, sømmet fast til Kældergangens Væg. Senere, efter at der i Foraaret 1923 var kommet en ny Vicevært, blev Sømmet imidlertid revet ud, og skønt Viceværten var kommet til Kundskab herom, ikke slaaet i igen. Da den Tilstand, hvori Døren herefter befandt sig, maa siges at have været ufor-svarlig, og da det ikke vil kunne fritage Indstævnte for Ansvar, at der ikke er blevet klaget over Døren af Ejendommens Beboere, findes Indstævnte at maatte være ansvarlig for den skete Skade, og idet Erstatningen skønnes at kunne bestemmes til 3000 Kroner, vil Indstævnte have at betale Appellanten dette Beløb med Renter. Indstævnte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger for begge Retter saaledes som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Lokomotivfører G C Hjorthøj, bør til Appellanten, Tømrer J A Bech som Værge for sin umyndige Datter Edith Bech, betale 3000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 27 Juli 1925, indtil Betaling sker. Indstævnte betaler derhos de Retsafgifter, som skulde erlægges og det stemplede Papir som skulde bruges, saafremt Appellanten ikke havde haft fri Proces for Landsretten og for Højesteret, og til Overretssagførerne Sørensen, V Hey og Stampe de ved Landsrettens Dom fastsatte Salærer samt i Salær for Højesteret til Højesterets-sagfører Harboe 200 Kroner.

Det idømte at udrøde inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da den seksaarige Edith Bech, der tillige med sine Forældre har Bopæl i Ejendommen Gyldenløvesgade Nr 7 i Aarhus, den 5 Oktober 1924 ca Kl 4 om Eftermiddagen begav sig gennem en Kældergang, der forbinder Ejendommens Gaard med Gaden, og for at komme ind i den nærmest Gaden værende Del af Gangen skulde passere en Døraabning paa et Sted, hvor der paa det nævnte Tidspunkt var temmelig mørkt, blev en i Døraabningen anbragt Dør udefra skubbet op imod hende af en i en Naboejendom boende Dreng, der under en Leg var løbet fra Gaden ind i Kældergangen. Dørens Haandtag tilligemed den dertil hørende Laasemekanisme var længere Tid forinden — som det maa antages senest i Foraaret 1923 — gaaet itu, saaledes at der paa Døren kun var tilbage en saakaldet Dørhals, nemlig et paa den mod Gaarden vendende Side af Døren fastskruet Metalstykke med en rund Aaabning bestemt til at give Plads for Forbindelsen mellem Haandtaget og Laasemekanismen, og den fremspringende afrundede Kant, der omgav Aabningen, var delvis brudt af, hvorved et Stykke af Kanten var blevet skarpt og uregelmæssig formet. Idet Døren som nævnt blev aabnet, trængte Dørhalsen ind i Ediths venstre Øje, der befandt sig ud for og i Højde med den. Hun kom straks under Lægebehandling; men til Trods for at et i Øjet frembragt Saar efter at være sammensyet af Lægen helede godt, var Øjet medtaget af det passerede, og da det derhos begyndte at skrumppe, blev det anset nødvendigt at fjerne det, hvilket derpaa skete den 16 Januar 1925. Idet Sagsøgeren Tømrer J A Bech i Aarhus som Værge for sin Datter Edith har anbragt, at den indtraadte alvorlige Skade skyldes, at Dørhalsen med den nævnte skarpe Kant er blevet siddende paa Døren, og at Sagsøgte Lokomotivfører G C Hjorthøj af Vamdrup som Ejer af den paagældende Ejendom er ansvarlig herfor, har han under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham i hans nævnte Egenskab et Beløb af 4000 Kr, hvortil han under Hensyn til dels den for en saadan Legemsbeskadigelse sædvanlig ansatte Invaliditetsgrad, dels den med Ulykkestilfældet forbundne Ulempe, Lidelse og Vansir, har anslaaet Skaden, tilligemed Renter deraf 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato den 27 Juli 1925, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Det er ubestridt, at hverken Tømrer Bech, der fra 1915 til 1921 var Ejendommens Vicevært, eller andre af Beboerne har gjort Skridt til at faa Dørhalsen fjernet fra Døren, specielt ej heller ved at fremsætte Klage overfor Sagsøgte selv eller overfor den Mand, der fra Foraaret 1923 som Vicevært førte Tilsyn med Ejendommen.

Efter alt det foreliggende findes der nu at maatte gives Sagsøgte Medhold i, at der kun, naar ganske upaaregnelige Omstændigheder stødte

til, kunde være nogen Fare for, at Dørhalsen i dens foran beskrevne Tilstand kunde give Anledning til Ulykker af nogen Betydning, og idet Sagsøgte herefter ikke kan anses ansvarlig for det indtrufne Ulykkestilfælde, vil hans Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Der vil være at tillægge de for Sagsøgeren beskikkede Sagførere Vederlag som nedenfor bestemt.

Nr 80/1926. Sømand **Viggo Robert Nørgaard Larsen** (Trolle efter Ordre)

mod

Signe Alma Oline Johansen (Cohn),

betræffende Underholdsbidrag.

Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 15 April 1916: Naar Indklagede, Matros Viggo Robert Nørgaard Larsen, inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Signe Alma Oline Johansen i Tiden fra den 2 December 1914 til den 22 Januar 1915, bør han for Tiltale af Klagerinden, Arbejdsmand Ole Nielsens Hustru, Inger Johansen, som Værge for sin umyndige Datter Signe Alma Oline Johansen i denne Sag fri at være. Men trøster han sig ikke til at aflægge saadan Ed, bør han til Klagerinden og det den 31 August 1915 fødte Barn, Elna Johansen, betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Københavns Kriminal- og Politiret den 15 April 1916 afsagte Dom er af Sømand Viggo Robert Nørgaard Larsen, der har oversiddet den ham ved nævnte Dom forelagte 4 Ugers Frist, paaanket til Stadfæstelse.

Da Appellanten, der har forholdt sig passiv i ca 10 Aar, herved maa siges at have tabt sin Ret til ved Indankning af Dommen at opnaa Adgang til nu at aflægge den ham paaagtede Ed, vil Sagen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at afvise fra Højesteret.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag afvises. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret

tillægges der Højesteretssagfører Trolle 150 Kroner, der udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag paastaar Klagerinden, Arbejdsmand Ole Nielsens Hustru, Inger Johansen, som Værge for sin umyndige Datter, Signe Alma Oline Johansen, Indklagede, Matros Viggo Robert Nørgaard Larsen, der er født den 11 August 1894 i Fjoltring, tilpligtet som Fader til det af Barnemoderen udenfor Ægteskab avlede, den 31 August 1915 fødte Barn, Elna Johansen, at betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse, idet hun har gjort gældende, at Barnemoderen har haft Samleje med Indklagede den 27 December 1914.

Ifølge Retslægeraadets Erklæring kan Muligheden for det omhandlede Barns Undfangelse i Tiden fra nogle Dage ind i December 1914 til noget efter Midten af Januar 1915 efter Raadets Skøn ikke udelukkes.

Indklagede har benægtet nogensinde at have haft Samleje med Klagerinden, og han, som derefter er udeblevet under Sagens Drift, maa antages at paastaa sig frifundet.

Da Klagerinden nu ikke har bevist, at Barnemoderen har haft Samleje med Indklagede i det af Retslægeraadet angivne Tidsrum og heller ikke har skaffet nogen Oplysning til Veje, som kunde føre til et for hende gunstigere Resultat, vil Sagens Udfald i Medfør af D L 6—13—5 være at gøre afhængig af Indklagedes Ed, saaledes at han vil være at frifinde, dersom han inden en Frist, der bestemmes til 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Barnemoderen i Tiden fra den 2 December 1914 til den 22 Januar 1915, hvorimod han i modsat Fald vil være at dømme efter Klagerindens i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 hjemlede Paastand.

Nr 76/1926. Interessentskabet Lammefjordssøen ved Forpagter **Poul Larsen** og Repræsentant **S Skovgaard** (F Bülow)

m o d

Lammefjordens Lodsejerlag (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Berettigelse til Sænkning af Vandstanden i Lammefjordssøen under et vist Niveau.

Østre Landsrets Dom af 11 Februar 1926: De Sagsøgte, »Lammefjordens Lodsejerlag«, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Interessent-

skabet Lammefjordssøen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte med 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Indholdet af Deklarationen af 21 Oktober 1905, hvorefter Lodsejerlaget har forpligtet sig til i visse Maaneder af Aaret at holde Vandstanden i Søen nedbragt til mindst 15 Fod under daglig Vande, samt naar henses til, at Vandstanden til visse Tider i hvert enkelt af Aarene fra 1906 til 1921 uden Paatale af Sæjerne har været sænket ikke ubetydeligt under 15 Fod, i et enkelt Aar endog til 16,48 Fod, findes Appellantens Paastand om, at Ejerlaget kendes uberettiget til at foretage Handlinger, hvorved Vandstanden sænkes under 15 Fod, ikke at kunne tages til Følge. Det bemærkes herved, at der ikke er oplyst noget om, at de af Ejerlaget hidtil truffne Foranstaltninger er gaaet ud over, hvad der maatte udkræves til den forsvarlige Opfyldelse af den Ejerlaget ifølge Deklarationen af 11 Januar 1879, jfr Deklarationen af 21 Oktober 1905 og senere Aftaler paahvilende Forpligtelse til at sørge for at holde Vandstanden i Søen saa lav, at ingen Del af det tørlagte lider Skade ved Vand fra Søen, og at der navnlig ikke er oplyst noget om, at Ejerlaget med disse Foranstaltninger skulde have forbundet den Hensigt at udtørre Søen udover den ved de foranævnte Deklarationer og Aftaler forudsatte Grænse.

Herefter vil Dommen overensstemmende med Ejerlagets Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne at burde betale til Ejerlaget med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Interessentskabet Lammefjordssøen ved Forpagter Poul Larsen og Repræsentant S Skovgaard, til Indstævnte, Lammefjordens Lodsejerlag, med 800 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved kongelig Bevilling af 18 Marts 1873 blev der givet »Aktieselskabet til Lammefjordens Tørlægning« Bevilling til at inddæmme og udtørre Lammefjorden og erhverve Ejendomsret over det derved indvundne Areal med visse nærmere Undtagelser. I den oprindelige Plan var

det projekteret at udpumpe Vandet saaledes, at Vandstanden sænkedes 15 Fod under daglig Vande, men ved kongelig Resolution af 9 Juli 1877 blev Vilkaarene for Bevillingen forandret derhen, at Udpumpningen af Vandet ikkun skulde fortsættes, indtil Vandspejlet var sænket $9\frac{1}{2}$ Fod under daglig Vande.

Efter at Udtørringen var begyndt og en Del Arealer var frigjort for Vand og bortsolgt, blev der den 11 Januar 1879 af Bestyrelsen for Aktieselskabet udstedt en Deklaration, hvorved bl a bestemmes:

»Hele det ved Lammefjordens Tørlægning indvundne Areal skal, hvad enten det forbliver i Selskabets Besiddelse eller afhændes, deltage i alle de Udgifter, der er forbundne med de Foranstaltninger som udkræves ikke blot for at opfylde de Selskabet efter den det — — — forundte Koncession — — — paahvilende Forpligtelser og for at forhindre, at det tørlagte Areal atter skal falde tilbage til dets oprindelige Tilstand og Ejendomsretten over samme derved gaa tabt — — — men ogsaa for at holde Vandstanden i den i Arealet værende Sø saa lav, at ingen Del af det tørlagte lider Skade ved Vand fra Søen. Hertil udfordres indtil videre, at Vandstanden i Søen hvert Aars 1 Maj er bragt ned til 10 Fod under det i Henhold til Koncessionen fastsatte Flodemaal, men naar Dele af det nuværende Sø-Areal er foranstaltet tørlagt af Selskabet eller af andre til hvilke Selskabet maatte overdrage sine Rettigheder efter Koncessionen, vil det af dette eller disse kunne fordes, at Vandstanden derefter tilstrækkelig tidlig paa Aaret bringes saa meget yderligere ned, som Hensynet til det senere tørlagte Areal kræver.«

Det bestemmes yderligere, at Ledelsen af den i Deklarationen omhandlede Drift skulde forblive hos Selskabet, indtil der var dannet et Ejerlag, til hvilket Ledelsen kunde overgaa. Senere dannedes et saadant Ejerlag, der benævnedes Lammefjordens Lodsejerlag. Den 4 Maj 1882 afsluttedes der en Overenskomst mellem Aktieselskabet og Lodsejerlaget, hvori det bl a hedder:

»Under Forudsætning af, at Selskabet foranstalter Vandstanden i den i Lammefjorden tilbageblevne Sø inden 1 August d A sænket til 12 Fod under det i Henhold til Selskabets Koncession fastsatte Flodemaal, erkender Lagets Bestyrelse, at Laget i Henhold til § 1 i fornævnte Deklaration (Deklaration af 1879), er pligtig at drage Omsorg for, at Vandstanden i Søen herefter hvert Aars første Maj er bragt ned til 12 Fod under Flodemaalet.«

Selskabet tog Ejendomsdom over samtlige tørlagte Arealer og det tilbageværende Søareal, hvilket sidste bortsolgtes. Mellem en senere Erhverver af dette, Aktieselskabet til Fremme af dansk Ferskvandskultur, og Lodsejerlaget oprettedes der under 21 Oktober 1905 en Deklaration, hvori det bl a hedder:

»Lammefjordens Lodsejerlag forpligter sig til fremtidig hvert Aars 15 April at have Vandstanden i Søen nedbragt til \div 15 Fod under daglig Vande, og til fra hver 15 April indtil 15 Juli at holde Vandstanden nedbragt til mindst 15 Fod under daglig Vande og derefter til 1 Oktober at holde Vandstanden nedbragt paa mindst \div 14 Fod under daglig Vande, samt til i Tiden fra hver 1 Oktober til hver paafølgende 15 April

at holde Vandstanden nede paa \div 13 Fod under daglig Vande (\div 13 Fods Kurven).«

I 1917 afsluttedes der mellem de samme Parter en Deklaration, hvorefter Lodsejerlaget forpligtede sig til fremtidig at holde Vandstanden i Søen nedbragt til 14 Fod under daglig Vande i Tiden fra hver 1 Oktober til hver paafølgende 15 April.

I den første Tid efter Salget af Søarealet var dettes Ejere som det fremgaar af de omtalte Deklarationer, enige i, at Vandstanden i Søen sænkedes — som det maa antages af Hensyn til Udvidelsen af deres Græsningsret — men senere modsatte de sig enhver yderligere Sænkning af Vandstanden under 15 Fod. Under nærværende ved Retten for Holbæk Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgerne, Interessentskabet Lammefjordssøen, der i 1924 erhvervede Ejendomsretten over Søarealet, paastaet de Sagsøgte, Lammefjordens Lodsejerlag, kendt uberettiget til at foretage Handlinger, hvorved Vandstanden i Lammefjordssøen sænkes under 15 Fod under daglig Vande, hvorhos Sagsøgerne har nedlagt en subsidiær Paastand.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Deres Hovedpaastand støtter Sagsøgerne paa den Betragtning, at der ved de forskellige Deklarationer og forudgaaende Forhandlinger, navnlig for Aarene 1904 og 1905, hvorover der er fremlagt Oversigter, er paalagt Ejerlaget en Pligt til ikke alene at sørge for, at Vandstanden holdes nede paa de forskellige angivne Grænser, men ogsaa at den ikke sænkes yderligere, hvad der vilde skade deres Fiskeriinteresser, saaledes at der i al Fald ikke kan blive Tale om en Sænkning under 15 Fod eller deromkring.

De Sagsøgte gør derimod gældende, at Bevillingen er givet for at inddæmme og udtørre Lammefjorden, og at alle de Bestemmelser, der er truffet om Vandstanden, kun gaar ud paa at sikre, at Vandstanden mindst sænkedes til de angivne Kurver, men at der aldrig har været Tale om, at man af Hensyn til Søarealets Ejere skulde opgive den oprindelige Plan at udtørre i videste Omfang. Den Aktieselskabet til Lammefjordens Tørlægning givne Bevilling gaar som nævnt ud paa at udtørre det i Bevillingen angivne Areal af Lammefjorden, og Sagsøgerne har ikke godtgjort, at det har været en Forudsætning for Planen, at Udtørringen skulde standse ved en Vandstand af en vis Højde, selv om man i Aarene omkring Bevillingens Udstedelsestid med de da til Raadighed staaende Maskiner kun tænkte sig at naa en vis Sænkning, der var mindre end den senere stedfundne. Der maa ogsaa gives de Sagsøgte Medhold i, at den citerede Bestemmelse i Deklarationen af 1879 bestemt taler imod nogen saadan Begrænsning. Efter de foreliggende Oplysninger maa det

Færdig fra Trykkeriet den 16 Februar 1927.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 85.

Mandag den 31 Januar.

dernæst antages, at der hverken ved Salget af Søarealerne eller ved de før eller senere truffne Aftaler er paalagt Aktieselskabet til Lammefjordens Udtørring eller de Sagsøgte nogen Forpligtelse til at standse Udtørringen ved 15 Fods Vandstand. Det skal endnu bemærkes, at det ved en yderligere Sænkning fremkomne Areal vil komme til at tilhøre Sagsøgerne, saaledes at Vedligeholdelsesudgifterne kommer til at hvile paa samtlige Interesserede, samt at det af det af det oplyste fremgaar, at Vandstanden faktisk i en Aarrække har været sænket en Del under 15 Fod, uden at der ses at have været gjort Indsigelser herimod af Søarealets Ejere. Herefter vil de Sagsøgte være at frifinde, hvorhos Sagsøgerne vil have at betale dem Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Tirsdag den 1 Februar.

Nr 164/1926. Købmand **Chr Krohn** (Overretssagfører C Heilesen)
mod

Direktør Niels Andersen (Steglich-Petersen),

betræffende Nedsættelse af Lejen for et Butikslokale.

Østre Landsrets Dom af 20 April 1926: Sagsøgte, Direktør Niels Andersen, Odense, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Købmand Chr Krohn, sammesteds, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 250 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Høje-

steret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Købmand Chr Krohn, til Indstævnte, Direktør Niels Andersen, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 2 Oktober 1923 lejede Købmand Chr Krohn en Butik — med to store Udstillingsvinduer og to bagved Butikken værende Kontorlokaler — i Ejendommen Kongensgade Nr 37 i Odense for en hel-aarlig Leje af 6500 Kr. Lejemaalet var fra begge Sider uopsigeligt til April Flyttedag 1929, og Lejeren havde Ret til Fremleje af det lejede, dog kun til en af Ejeren anerkendt Lejer. Lejeren indflyttede i Juli 1924. I Sommeren 1925 købtes Ejendommen af Direktør N Andersen, Odense, til hvem Krohn har betalt Leje siden 15 Juli 1925.

Under Anbringende af, at den nævnte Leje staar i Misforhold til det lejedes Værdi, idet Lejen formentlig ikke burde være højere end 4000 Kr aarlig, har Sagsøgeren, fornævnte Købmand Krohn, under denne ved Odense Købstads borgerlige Ret forberedte Sag under Paaberaabelse af Bestemmelsen i § 22 i Lov om Boligforholdene af 1 April 1925, oprindelig paastaaet Lejen nedsat til 4000 Kr aarlig og Sagsøgte, fornævnte Direktør Andersen, tilpligtet at tilbagebetale den derefter for meget oppebaarne Leje siden 15 Juli 1925.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet.

Tre paa Sagsøgerens Foranledning udmeldte Skøns mænd har i et den 10 Februar 1926 afgivet Skøn udtalt, at 5500 Kr maa anses for en passende aarlig Leje af bemeldte Butikslokaler.

Efter Begæring af Sagsøgte, der formente, at der ikke ved det afgivne Skøn var taget tilstrækkelig Hensyn til de specielle Forhold, der maa anses gældende i Kongensgade som et af Odenses Hovedforretningsstrøg, blev der udmeldt tre andre Skøns mænd, der i et den 3 Marts d A afgivet Skøn har udtalt, at de formener, at 5500 Kr vil være en passende aarlig Leje for nævnte Lokaler, »dog kun fra Dato at regne«.

Ved Afhjemlingen af sidstnævnte Skøn udtalte Mændene, at de formente, at den af Sagsøgeren hidtil betalte Leje, som han indgik paa at betale saavel i det Tidsrum, der ligger forud for Sagsøgtes Erhvervelse af Ejendommen, som den Leje, Sagsøgeren efter dette Tidspunkt har

betalt Sagsøgte, maa antages ikke at have staaet i Misforhold til det lejedes Værdi, dog at en af Skønsmændene mente, at Lejen allerede ved Sagsøgerens Overtagelse af Ejendommen var noget for høj. Under Hensyn til Kronens Stigning og den deraf følgende Nedgang i Priseniveauet var disse Skøns mænd enige om, at en aarlig Leje af 5500 Kr nu maa anses for passende.

Under Domsforhandlingen har Sagsøgeren efter de afgivne Skøn ændret sin Paastand derhen, at Lejen nedsættes til 5500 Kr aarlig, og at Sagsøgte tilpligtes at tilbagebetale den for Tidsrummet 15 Juli 1925 til 15 April 1926 herefter for meget betalte Leje med 750 Kr med Renter 5 pCt p a af 500 Kr fra Stævningens Dato den 6 Januar 1926 og af 250 Kr fra dette Beløbs Betaling, den 15 Januar 1926.

Efter de foreliggende Oplysninger, hvorved bemærkes, at Retten ikke kan være enig i, at den skete Kronestigning kan berettigge til Nedsættelse af Lejen, kan Retten ikke finde, at den bestaaende Leje af de omhandlede Butikslokaler, der er beliggende paa et Hovedstrøg i Odense, og som Sagsøgeren har kontraktmæssig Ret til at fremleje, staar i et saadant Misforhold til det udlejedes Værdi, at Sagsøgeren i Medfør af Bestemmelsen i § 22 i fornævnte Lov kan kræve nogen Nedsættelse af Lejen.

Sagsøgte vil herefter være at frifinde, hvorhos Sagsøgeren vil have at betale Sagsøgte Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Torsdag den 3 Februar.

Nr. 165/1926. Fabrikant **Marius Sørensen** (Meyer efter Ordre)
mod

Dansk Læder- og Skotøjsindustri A/S (Overretssagf Albert V Jørgensen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævnte har gjort Indgreb i en Appellanten tilhørende Patentret.

Østre Landsrets Dom af 2 Juni 1926: De Sagsøgte, Dansk Læder- og Skotøjsindustri A/S, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Fabrikant Marius M Sørensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde beale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Fabrikant Marius M Sørensen, til Indstævnte, Dansk Læder- og Skotøjsindustri, Aktieselskab, med 500 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af sigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 12 Februar 1924 meddeltes der Skotøjsfabrikant Marius M Sørensen, Rungsted, et med Nr 32 887 betegnet og fra den 13 November 1922 beskyttet dansk Patent.

Patentkravet lyder saaledes:

»Fodtøj, som er helt eller delvis af Læder, kendetegnet ved en af eet enkelt eller af to eller flere indbyrdes forbundne Lag bestaaende Kautsjukplade eller Kautsjukstrimmel, der er indlagt mellem Skotøjets Overdel og dets Bund eller mellem to af Fodtøjets forskellige andre Bestanddele eller mellem hver to af flere af disse Bestanddele eller mellem samtlige nævnte Dele, og som paa de paagældende Steder uden Vulkansering tjener som Fastgørelsesmiddel uden Anvendelse af Syning eller andre i et saadant Øjemed ellers hidtil anvendte Fastgørelsesmidler.«

Ved Kontrakt af 9 Marts [1925] overdrog Fabrikant Sørensen til Dansk Læder- og Skotøjsindustri A/S Retten til at bruge det ham saaledes tilhørende Patent, mod at Selskabet betalte ham en Afgift af 5 Øre for hvert Par Fodtøj, der er større end Nr 25, og 3 Øre for hvert Par Nr 25 og derunder, som Selskabet maatte fabrikere efter Patentet.

I Kontraktens § 7 havde Selskabet bl a forpligtet sig til at sende Sørensen Meddelelse om det producerede Parantal og til i Tilfælde af, at Selskabet ikke senest tre Dage efter Paakrav udbetalte Afgiften, at taale, at Brugsretten til Patentet bortfaldt og til for Overtrædelser af Kontraktens Bestemmelser at erlægge en Dagsmulkt paa 100 Kroner fra Overtrædelsesdagen, indtil Selskabet opfylder sine Forpligtelser ifølge Kontrakten. Selskabet var ifølge Kontraktens § 8 forpligtet til at købe de til Patentets Udnyttelse nødvendige Maskiner med Tilbehør og Gummiranden hos Sørensen, eller den han maatte anvise.

I April 1925 erfarede Sørensen, at Selskabet fabrikerede Skotøj, der efter hans Formening faldt ind under Patentet, uden at svare Afgift heraf, idet Selskabet i Stedet for at holde sig til den i Patentet beskrevne Fremgangsmaade, havde fabrikeret 981 Par Fodtøj, saaledes at man ved Fabrikationen ikke benyttede nogen »Gummirand« eller i Forvejen forfærdiget Strimmel eller Plade, men tilklæbde Saalen til Fodtøjets Overdel ved Hjælp af flydende Raagummi (Latex). I Skrivelse af 21 April 1925 henledte Sørensen Selskabets Opmærksomhed paa, at det saaledes fabrikerede Fodtøj faldt ind under hans Patent, og at Selskabet var forpligtet til herfor at betale ham den i Kontrakten stipulerede Af-

gift for hvert Par Fodtøj, som Selskabet maatte fremstille ved Hjælp af flydende Raagummi (Latex), men Selskabet erklærede, at den af dette benyttede nye Fremgangsmaade ikke faldt ind under Patentet, og at det derfor ikke agtede at betale Sørensen Afgift af det Fodtøj, som Selskabet fabrikerede paa denne Maade.

Fabrikant Sørensen paastaar under nærværende Sag Selskabet dømt til for hvert af de saaledes i Tiden fra 9 Marts til 30 September 1925 fabrikerede 981 Par Fodtøj at betale ham en Afgift af 5 Øre pr Par, eller ialt 49 Kr 05 Øre, samt til at betale ham 900 Kr i Dagsmulcter for 9 Dage regnet fra den 24 April 1925, eller subsidiært, saafremt disse Mulcter ikke kan anses som forfaldet ved hans Henvendelse til Selskabet i hans fornævnte Skrivelse af 21 April s A, ialfald fra den 7 November 1925, paa hvilken Dag Stævningen i nærværende Sag er forkyndt for Selskabet. Iøvrigt reserverer han sit Krav paa yderligere Dagsmulcter.

Det sagsøgte Selskab procederer til Frifindelse.

Selskabet gør i første Række gældende, at dets Fremgangsmaade: direkte Paasmøring af Latex uden Anvendelse af Strimmel eller Plade ikke berører Sørensens Patent. I anden Række hævder Selskabet under Henviisning til forskellige andre Patenter m m, at Sørensens Patent er helt eller delvis ugyldigt i Medfør af Patentlovens § 1, Nr 3, og Selskabet har desuden fremsat forskellige andre Indsigelser.

Det er oplyst, at den Paasmøring, som Selskabet benytter, først i den senere Tid har kunnet komme i Betragtning, fordi man — ved en særlig Behandling — har lært at forsende selve Gummimælken. Naar man da direkte paasmører Latex, afsætter den, efterhaanden som den tørrer ind, en Hinde af Raagummi, hvilken Hinde, naar den paasmøres flere Gange, bliver saa meget tykkere, at der paa en vis Maade kan tales om en Plade eller Strimmel af Raagummi — der er det samme som uvulkaniseret Kautsjuk.

Herpaa støtter Sørensen sin Opfattelse, at den af Selskabet benyttede Fremgangsmaade falder ind under hans Patents Rækkevidde, idet han henviser til det urimelige i, at Patentets Retsbeskyttelse skulde kunne bero paa, om »Strimmel« og »Plade« var tilvejebragt ved den ene eller den anden Fremstillingsmaade. Han støtter sig i det hele til en den 14 Maj 1926 afgivet Skønforretning af Professorerne P Esch Raaschou og Carl Jacobsen, der af Retten er udmeldt som Syns- og Skønsmænd i Sagen, samt yderligere til visse Skrivelser fra Direktoratet for Patentvæsnet, hvori besvares Spørgsmaal, som fra hans Side er stillet bl a vedrørende hans Patentbeskyttelses Omfang.

Skønsmændene har bl a udtalt som deres Mening, at der i Sagsøgerens Patent indeholdes andet og mere end hvad der i Tiden før Patentets Meddelelse var kendt gennem Offenliggørelse af visse fra Sagsøgtets Side paaberaabte fremmede Patenter, at den Fremgangsmaade, hvorefter Kautsjuken anbringes i Fodtøjet, ikke kan være afgørende for, hvorvidt Fodtøjet falder ind under Patentbeskyttelsen eller ej, da Beskyttelsen gælder Produktet: Fodtøj med indlagt Kautsjuk uden Anvendelse af andre Forbindelsesmidler og ikke de mulige særlige Fremgangsmaader, hvorefter saadant Fodtøj kan være fremstillet, samt at

Fodtøj — som det af Aktieselskabet fremstillede — hvor Kautsjuklaget er fremkommet ved Indtørring af Latex paa selve Læderdelene — berører Sagsøgerens Patent.

Sagsøgeren har selv for Retten bl a forklaret, at han, da han søgte sit Patent, var klar over, at Strimmel eller Plade kunde fastgøres paa forskellige Maader, men dog kun nævnede den ene Maade: det vil sige »indlagt mellem — — —«, idet han fandt det bedst stemmende med sin Interesse, at der i den endelige Patentbeskrivelse blev gaaet ud fra, at det at fastgøre Raakautsjuk til en Fodtøjsdel var en kendt Sag; og at han var paa det rene med, at Strimmel eller Plade ikke alene kunde laves forud, men ogsaa paa anden Maade, saasom ved at blæse et Lag fine Kautsjukpartikler paa Fodtøjsdele behandlede med en vis Opløsning.

De i Sagen fremlagte Skrivelser fra Direktoratet for Patentvæsenet finder Retten ikke at kunne tillægge afgørende Betydning for Sagen, og medens Skønnet forsaavidt lægges til Grund, som der ikke kan blive Spørgsmaal om at erklære Sagsøgerens Patent ugyldigt i Medfør af Patentlovens § 1, Nr 3, finder Retten derimod ikke at kunne følge Skønnet i dets Opfattelse af Patentets Omfang og Beskyttelse.

I Patentkravet er saa stærkt fremhævet Indlæggelse af Kautsjukplade eller Kautsjukstrimmel, at det findes betænkeligt at sidestille en simpel Latex-Paasmøring hermed, selv om der ved Paasmøringen fremkommer en mere eller mindre tyk Kautsjukhinde, som, naar det færdige Fodtøj senere rives itu fremtræder som havende nogen Lighed med en Kautsjukstrimmel.

Sagsøgeren kan herefter ikke anses at have Patent paa at benytte Latex-Gummimælk eller uvulkaniseret Kautsjuk som Klæbemiddel eller Fastgørelsesmiddel ved Fremstilling af Fodtøj, men kun paa i saa Henseende at benytte uvulkaniseret Kautsjuk stivnet i Strimler eller Plader, i hvilken Henseende det iøvrigt skal fremhæves, at Kontrakten af 9 Marts 1925 § 8 netop ogsaa forudsætter, at der til Patentets Udnyttelse kræves den »Gummirand« som de Sagsøgte forpligter sig til at købe hos Sagsøgeren.

Herefter kan det ikke antages, at den af Selskabet nu benyttede Fremstillingsmaade berører den ved Sagsøgerens Patent beskyttede Opfindelse.

Selskabets Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Ved Højesterets Dom af s D i Sagen Nr 296/1926 (**Rigsadvokaten mod Jørgen Peter Wodstrup**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 253, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Fredag den 4 Februar.

Ved Højesterets Dom i Sagen Nr 271/1926 (**Rigsadvokaten** mod 1) **Frederik Vilhelm Aaquist** 2) **Louise Kirstine Hansen, Aaquists Hustru** og 3) **Arthur Schmidt Jensen**) blev de Tiltalte anset: Nr 1 for Tyveri i Medfør af Straffelovens § 232 I med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, Nr 2 for Tyveri og Forsøg herpaa samt for ulovlig Udskænkning af stærke Drikke i Medfør af Straffelovens § 231 I, jfr tildels § 46, og Lov Nr 99 af 29 Marts 1924 § 34 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, og Nr 3 for Alfonseri i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4, I med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder.

Onsdag den 9 Februar.

Nr. 125/1926. Forsøgsleder **Karsten Iversen** (Overretssagf C Heilesen)

mod

Landbrugsministeriet (d kst Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at godtgøre Appellanten et til Udvidelse af en Forsøgsstation anvendt Beløb.

Østre Landsrets Dom af 27 Marts 1926: De Sagsøgte, Landbrugsministeriet, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Forsøgsleder Karsten Iversen, i denne Sag fri at være. I Salær til den konstituerede Kammeradvokat betaler Sagsøgeren 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det foreliggende maa der gaas ud fra, at de Beløb, der ikke, saaledes som det var forudsat ved de givne Bevillinger, anvendtes som Afdrag paa Gælden til Ejerne af Øster Havgaard, er blevet brugt til Bestridelse af andre Forsøgsstationen vedkommende Udgifter. Denne Anvendelse af Pengene har endvidere af Fr Hansen stadig været indberettet til hans nærmeste Foresatte, Statens Planteavlsudvalg, og der er hverken af denne Myndighed eller af Landbrugsministeriet eller af Revisionsdepartementet blevet fremsat nogen Indsigelse overfor ham i nævnte Anledning. Herefter maa Fr Hansen siges at have handlet i god Tro, og da det samme gælder Karsten Iversen, findes der ikke for Staten at være erhvervet noget Krav paa Tilbagebetaling af de

saaledes forbrugte Penge, der kan komme i Modregning mod Statskassens Forpligtelse til at betale den resterende Byggegæld. Der vil saaledes være at give Dom efter Appellantens Paastand, der for Højesteret gaar ud paa Tilkendelse af Renter fra den 29 December 1925.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Landbrugsministeriet bør til Appellanten, Forsøgsleder Karsten Iversen, betale 2252 Kroner 21 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 29 December 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 800 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Forpagningskontrakt af 16 April 1907 bortforpagtede Statskonsulent Fr Hansen den ham tilhørende Gaard, »Øster Havgaard«, til Askov Forsøgsstation med Approbation af Statens Planteavlsudvalg; da Fr Hansen imidlertid selv var Leder af Askov Forsøgsstation, forblev Gaarden trods Forpagtningsforholdet under hans Administration. Forsøgsstationen drives med Statstilskud under Statens Planteavlsudvalgs Tilsyn, og den sorterer under Landbrugsministeriet. Forpagningen regnedes fra 1 April 1907, og den var fra Ejerens Side uopsigelig i 18 Aar indtil 1 April 1925, hvorhos Forsøgsstationen (Staten) erhvervede Ret i Forpagningstiden at overtage Gaarden som Ejendom paa nærmere fastsatte Vilkaar. I Forpagningskontraktens § 4 bestemtes bl a, at Udgifter til Udvidelser af Bygningerne i Forpagningstiden skulde betales af Ejeren imod, at det dertil medgaaede Beløb forrentedes med 5 pCt p a og afdroges med et saa stort Beløb aarlig, at hele Summen var afdraget ved Forpagningens Ophør.

I 1914 besluttedes det at opføre en Tilbygning til Gaardens Lade og Stald; Fr Hansen anslog Udgiften hertil til 3000 Kr, og han opførte i Henhold til fornævnte § 4 i Forpagningskontrakten paa Budgetforslaget for Finansaaret 1915/16, som det paahvilede ham som Forsøgsleder at udarbejde og tilstille Statens Planteavlsudvalg, 450 Kr til Forrentning og Afdrag af dette Beløb. Han opførte samme Beløb paa Budgetforslaget for 1916/17, men da det ved Arbejdets Afslutning viste sig, at Tilbygningen havde kostet 4650 Kr 33 Øre, forhøjede Fr Hansen under Henvisning til, at Beløbet ifølge Forpagningskontrakten skulde være afdraget til 1 April 1925, paa Budgetforslaget for 1917/18 og de følgende

Aar Beløbet til 750 Kr, og de af ham saaledes foreslaede Beløb bevilgedes paa de respektive Finanslove.

Da der viste sig nogen Vanskelighed ved at faa Forsøgsstationens Regnskaber for Finansaaret 1917/18 og de følgende Aar til at vise Balance, undlod Fr Hansen at anvende den ovennævnte Forhøjelse paa 300 Kr til Afdrag paa Byggegælden, men overførte Beløbet til andre Konti paa Regnskabet, og Regnskaberne udviste altsaa, at han paa Byggemellemværende kun havde godskrevet sig 450 Kr aarlig. I den Skrivelse, hvormed han tilstillede Statens Planteavlsudvalg Regnskabet for 1917/18 omtaltes ikke specielt dette Forhold, men der anmodes kun i Almindelighed om, »at Forskydningen af Beløbene for de enkelte Kontier fra den givne Bevilling maa passere«. I den tilsvarende Skrivelse for 1918/19 bemærkes, »at Afdraget paa Byggegælden paa Østre Havgaard er 300 Kr mindre — — — end budgetteret«, og i Skrivelsen for 1919/20 »at vi af Hensyn til at opnaa Balance paa Aarsregnskabet har maattet undlade at betale fuldt stipuleret Afdrag paa Byggelaanet til Nybygninger — — — paa Østre Havgaard«. Der er ikke i Anledning af det ommeldte Forhold givet Regnskaberne Revisionsantegninger.

Den 29 Maj 1921 afgik Fr Hansen ved Døden. Hans Stilling som Leder af Forsøgsstationen var kort forinden blevet besat med Sagsøgeren under nærværende Sag, Forsøgsleder Karsten Iversen, der som gift med Fr Hansens Datter og eneste Arving blev Ejer af Østre Havgaard, da Fr Hansens i uskiftet Bo hensiddende Enke døde den 16 Januar 1922. Sagsøgeren, der ikke forud var inde i de omhandlede Forhold, udarbejdede Budgetforslaget for 1922/23 i Overensstemmelse med de foregaaende Aars Budget, og i Regnskabsaaret 1921/22 lod han sig ligeledes overensstemmende med de foregaaende Aars-Regnskaber kun godskrive 450 Kr som Renter og Afdrag; men da han ved Regnskabets Aflæggelse blev opmærksom paa, at den samlede Lejekonto m v for Østre Havgaard var 300 Kr mindre end budgetteret, nedsatte han Kontoen paa Budgetforslaget for 1923/24 med dette Beløb og hævdede overensstemmende hermed kun 450 Kr. I 1924 besluttedes det, at Staten i Henhold til den i Kontrakten af 16 April 1907 stiplede Overtagelsesret skulde overtage Østre Havgaard som Ejer ved Forpagtningsforholdets Ophør den 1 April 1925. Ved at se, hvilket Beløb Statens Planteavlsudvalg i den Anledning søgte bevilget, blev Sagsøgeren opmærksom paa, at der pr 1 April 1925 vilde være et udbetalt Restbeløb paa Byggeomkostningerne vedrørende Østre Havgaard, og i Skrivelse af 11 Juni 1924 gjorde han Statens Planteavlsudvalg bekendt hermed, idet han opgjorde Beløbet til 2252 Kr 21 Øre.

Da Landbrugsministeriet har afslaet at søge fornøden Bevilling til Beløbets Udbetaling, har Sagsøgeren under nærværende mod Landbrugsministeriet anlagt Sag paastaet dette tilpligtet at betale 2252 Kr 21 Øre med Renter 5 pCt p a fra 1 April 1925.

De Sagsøgte, der har givet Møde ved den konstituerede Kammeradvokat, paastaar sig frifundet.

Sagsøgeren anfører, at Budgettet for en Landbrugsvirksomhed som Forsøgsstationens kun kan være kalkulatorisk, og at det derfor ogsaa er anerkendt, at Overførsler mellem de enkelte Konti er tilladt Forsøgs-

lederen. I det foreliggende Forhold har Fr Hansen som Kreditor givet Henstand med Afdragene for at kunne anvende Beløbet til andre nødvendige Udgifter under Virksomheden, og der kan i den Anledning intet bebrejdes ham — saa lidt som Sagsøgeren — som Forsøgsleder; thi Pengene er kommet Forsøgsstationen (Staten) tilgode, og var de ikke tilvejebragt ad denne Vej, maatte de have været bevilget paa anden Konto. Overførslerne, der fremgik af Regnskaber og Følgeskrivelser dermed til Planteavlsudvalget, har heller aldrig foranlediget Revisionsantegninger, men de er altid deciderede uden Indvending. At det ikke har været Fr Hansens Hensigt at give Afkald paa Afdragene fremgaar endelig af hans efterladte private Regnskabsoptegnelser.

De Sagsøgte, der ikke bestrider, at Forsøgslederen har anvendt de til Forrentning og Afdrag af Byggegælden bevilgede Beløb, saaledes, at der endnu er en udækket Rest af Gælden lig den indtalte Sum, bemærker, at de paa Budgetterne bevilgede Beløb var mere end tilstrækkelige til at dække hele Byggegælden inden Forpagtningens Ophør. Beløbene er udbetalt i Henhold til Bevillingerne, og Sagsøgeren kan ikke gøre de Sagsøgte ansvarlige for, at Forsøgslederen delvis har anvendt Beløbene til andre Formaal. De henviser herved til Forretningsordenen for Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, hvorefter Forsøgslederen »har — — — Ansvar — — — for Overholdelsen af deres Budget — — —«. Forsøgslederen virker ganske vist under Statens Planteavlsudvalgs Tilsyn, men det udøver ikke nogen Kasseinspektion, og det maa paahvile Forsøgslederen at sørge for at opfylde de Forsøgsstationen paahvilende Forpligtelser. Adgangen til at overføre fra en Konto til en anden angaar kun Besparelsen, men i det foreliggende Forhold drejer det sig ikke om en Besparelse, og det har derfor været uberettiget at anvende de til det bestemte Formaal bevilgede Beløb til at dække Underskud med. Planteavlsudvalgets og Revisionens Unndladelse af at gøre Antegning eller Decisioner paa Regnskabet kan ikke anses som en Godkendelse; thi rent bortset fra om de af det dem forelagte kunde have Klarhed over Forholdet, savnede de Kompetence til at godkende den skete Fravigelse fra Budgettet. De anfører endelig, at der ikke nu kan skønnes over, om de Udgifter, hvortil de overførte Beløb blev anvendt, i det hele taget var nødvendige.

Da der i Henhold til Forsøgslederens Budgetforslag paa de aarlige Finanslove indenfor det i Forpagtningskontraktens § 4 til Byggegældens Afvikling fastsatte Tidsrum er bevilget de til Gældens fulde Betaling fornødne Beløb, og da Forsøgslederen findes at have savnet Beføjelse til at unnlade rettidig at berigtige Gælden ved i Stedet at anvende de saaledes bevilgede Beløb til andet Formaal, og Statens Planteavlsudvalgs og Revisionens Forhold med Hensyn til det af Forsøgslederen aflagte Regnskab derhos ikke kan anses som en Staten forpligtende Godkendelse af de skete Dispositioner, vil der være at give Dom overensstemmende med de Sagsøgte Paastand.

Som Sagsomkostninger vil Sagsøgeren have at betale i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kr.

Nr. 245/1925. Statshusmand **Jens Chr Pedersen** (Graae efter Ordre)

m o d

Gaardejerne **Lars Christensen, Chr Bach og P Dalum** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Godtgørelse i Anledning af Misligholdelse af en Byggekontrakt.

Vestre Landsrets Dom af 20 Juni 1925: Sagsøgte, Statshusmand Jens Chr Pedersen, bør til Sagsøgerne, Gaardejerne Lars Christensen, Chr Bach og P Dalum, betale 1215 Kr tilligemed Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 16 Juli 1924, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 300 Kr. Der tillægges de for Sagsøgte beskikkede Sagførere, Sagfører Hempeln og Overretssagfører Sørensen, i Vederlag henholdsvis 150 Kr og 80 Kr samt førstnævnte i Godtgørelse for Udlæg 92 Kr, hvilke Beløb udredes af det Offenlige. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter de foreliggende, til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa det anses for godtgjort, at Bygningerne straks efter Opførelsen maa det anses for godtgjort, at Bygningerne og at navnlig Fundamenterne til Bygningerne har været uforsvarligt udførte. Idet nu den Appellanten herefter tilkommende Erstatning, som Sagen foreligger oplyst, ikke skønnes at kunne sættes højere end til det Beløb, som Appellanten erkender at skyldes de Indstævnte, vil Parterne være at frifinde for hinandens Tiltale. Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves. Der vil være at tillægge Sagfører Hempeln og Overretssagfører Sørensen samt Højesteretssagfører Graae de nedennævnte Salærer m v, hvorved bemærkes, at Sagfører Hempeln efter Beskikkelse har givet Møde for Appellanten under nogle efter Landsretsdommen stedfundne Syns- og Skønsforretninger og Vidneforklaringer.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Statshusmand Jens Chr Pedersen og de Indstævnte, Gaardejerne Lars Christensen, Chr Bach og P Dalum, bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges Sagfører Hempeln og Overretssagfører Sørensen de dem ved Landsrettens Dom tillagte Salærer m v, Sagfører Hempeln yderligere i Salær 80 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 109 Kroner og Højesteretssagfører Graae i Salær

for Højesteret 300 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 25 Kroner, hvilke Beløb alle udredes af det Offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved nærværende Rets Dom af 21 November 1924 blev Sagsøgte, Statshusmand Jens Chr Pedersen af Nøragergaards Mark, der af Sagsøgerne, Gaardejerne Lars Christensen af Lille Binderup og Chr Bach og P Dalum, begge af Kongens Thisted, søgtes til Betaling af 1615 Kr, som han skulde være dem skyldig indfriet Kaution for en Kassekredit, efter at være udeblevet under Domsforhandlingen dømt overensstemmende med Sagsøgernes Paastand til at betale det indsøgte Beløb tilligemed Renter deraf 6 pCt aarlig fra den 16 Juli 1924, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 225 Kr. Efter at Retten ved Kendelse af 16 Januar 1925 i Medfør af Retsplejelovens § 373 havde bevilget Sagens Genoptagelse, har Sagsøgerne under nærværende Sag gentaget deres tidligere Paastand, medens Sagsøgte, der erkender at skyldte de 1615 Kr, har paastaaet sig tilkendt en Erstatning af 5000 Kr i Anledning af, at et Hus, som Sagsøgerne har opført for ham, efter 4 à 5 Aars Forløb har vist sig at være saa brøstfældigt, at det vil koste det nævnte Beløb at istandsætte det. Forskellen imellem det indsøgte Beløb og Erstatningen har han paastaaet sig tilkendt med 3385 Kr, af hvilke han paastaar sig tilkendt Renter 5 pCt p a fra den 16 Juli 1924, indtil Betaling sker. Sagsøgerne har paastaaet sig frifundet for hans Tiltale.

Til Støtte for sin Erstatningspaastand har Sagsøgte henvist til en den 6 April 1925 af Murermester C Bach Jensen og Tømrermester Chr Christensen, begge i Hobro, afholdt Syns- og Skønsforretning, hvori det bl a udtales, at Fundamenterne er slet udført og rimeligvis ikke ført til frostfri Dybde, hvilket de tilskriver, at Murværket flere Steder er sunket og har slaaet Revner. Endvidere udtaler de, at der rimeligvis helt mangler Forbandt mellem Ydermure og Skillerum, ligesom der har paataalt, at Cementtaget over den ene Længe ikke er ført helt udover den ene Gavl. Yderligere har de paapeget forskellige mindre Mangler, og paa Grundlag af deres Undersøgelse har de udtalt, at Bygningen i sin nuværende Tilstand er 5000 Kr mindre værd, end hvis Huset havde været solidt og forsvarligt opført. Efter Sagens Oplysninger er Huset opført i 1920 samtidig med et andet nærliggende Statshus, som Sagsøgerne ogsaa har ladet opføre, og maa ligesom dette antages at have kostet 10 000 til 12 000 Kr.

For Landsretten har Murermestrene Chr Sigvardt af Gundestrup og Marinus Christiansen af Aars i Tilslutning til en af dem under Sagen afgivet Erklæring som Vidner forklaret, at Fundamenterne er ført ned til fast Bund og udført som almindeligt ved Bygninger paa Landet nemlig ved Anbringelse af et Lag Flintesten, hvorfor Sagsøgte burde have sørget for at lade brolægge eller lade støbe Cement omkring Huset for at hindre Regnvand fra Taget i at trænge ned i Grunden, og For-

sømmelsen heraf er for en Del Skyld i, at den østlige Gavl »har givet sig noget«, og at der er Revner i Murene særlig ved Vinduer og Døre. Endvidere har de, ligesom Skønsmændene, udtalt, at Fugerne burde have været udkradset før Berapningen, og at Taget burde have været ført ud over den ene Gavl; men de har tilføjet, at de tvende sidstnævnte Mangler vilde have været uden videre Betydning i Tilfælde af forsvarlig Vedligeholdelse, og at den Omstændighed, at Huset har slaaet Revner, for en stor Del skyldes, at Bygningerne aldrig har været vedligeholdt. Medlem af Husmandsbrugskommissionen for Aalborg Amt, Amtsraadsmedlem Anton Dalum, har som Vidne forklaret, at han i 1920 i sin førstnævnte Egenskab godkendte begge de nævnte Statshuse som forsvarlig opførte, men at han i 1923 fik det Indtryk, at Sagsøgte's Hus var daarlig vedligeholdt.

Efter det saaledes oplyste, og naar henses til, at den samtidig paa tilsvarende Maade og af samme Haandværkere opførte Naboejendom ikke har givet Anledning til Klage, samt til, at Sagsøgte i 1922 uden at paatale nogen Mangel har betalt den sidste Del af Købesummen og faaet Skøde paa Ejendommen, maa der gaas ud fra, at Bygningerne i Forhold til den Pris, der blev givet for dem, i det hele har været forsvarlig udført saavel med Hensyn til Arbejdet som med Hensyn til de anvendte Materialer, og at den nuværende Tilstand for en væsentlig Del skyldes Sagsøgte's egen Forsømmelse i Henseende til Brolægning og Vedligeholdelse. Enkelte af de paa pegede Mangler saasom, at Kalken er faldet af, og at Regnvand kan trænge ned ved den ene Gavl, maa dog i al Fald delvis antages at skyldes Forsømmelser ved Bygningens Opførelse, som Sagsøgte først efterhaanden kunde opdage, og der findes i den Anledning at maatte tilkomme ham en Erstatning, der passende findes at kunne bestemmes til 400 Kr. Som Følge af det anførte vil det nævnte Beløb være at fradrage Sagsøgte's Tilgodehavende, hvorefter Sagsøgte vil være at tilpligte at betale Sagsøgte's 1215 Kr tilligemed Renter deraf som paastaet.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgte's med 300 Kr.

Der bliver at tillægge de for Sagsøgte, hvem der er bevilget fri Proces, under Sagens Forberedelse ved Underretten og for Landsretten beskikkede Sagførere i Vederlag henholdsvis 150 Kr og 80 Kr og førstnævnte tillige i Godtgørelse for Udlæg 92 Kr, hvilke Beløb bliver at udrede af det Offenlige.

Nr. 364/1925. Gaardejerne **Jørgen Kristensen, Niels Thomsen, Hans Sørensen og Laust Kristiansen (Meyer)**

mod

Entreprenør **Th Kock** (David efter Ordre),

betræffende Indstævntes Krav i Anledning af Misligholdelse af en Entrepriskontrakt.

tages, findes de Sagsøgte, som ej heller paa anden Maade har tilvejebragt fyldestgørende Bevis for, at det af Sagsøgeren udførte Arbejde var behæftet med væsenlige Mangler, at burde tilpligtes at tilbagelevere det stillede Depositum med paaløbne Renter, ligesom de vil have at tilsvare Sagsøgeren Erstatning for det Tab, han har lidt ved, at Fuldførelsen af Arbejdet fratoges ham. Idet de Sagsøgte har erkendt, at dette Tab ikke er for højt ansat med 200 Kr, og da det endvidere under de foreliggende Omstændigheder maa paahvile dem at godtgøre Sagsøgeren hans Udgifter ved Landinspektør Jensens Undersøgelser paa Arbejdsstedet, mod hvilke Udgifters Størrelse ingen særskilt Indsigelse er fremsat, vil Sagsøgerens Paastand i det hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte ligeledes in solidum at burde tilsvare Sagsøgeren med 300 Kr.

Torsdag den 10 Februar.

Nr 245/1926. Husejerske Fru **Jakobine K M Pedersen** (Selv)
 mod
 Godsinspektør **H Chr Christensen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantindens Erstatningsansvar for Misligholdelse af en Handel om en fast Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 30 August 1926: Sagsøgte, Husejerske Fru Jakobine K M Pedersen, i Ægteskab med Handelsgartner P Chr Pedersen af Agedrup, bør til Sagsøgeren, Godsinspektør H Chr Christensen, Østrupgaard, betale 800 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 19 Maj 1926, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 150 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den efter Indstævningen foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Re-

Færdig fra Trykkeriet den 23 Februar 1927.

G. E. C. Gads Forlag

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 36.

Torsdagen 10 Februar.

sultat, vil Dommen være at stadfæste. For uden rimelig Grund at have indanket Sagen for Højesteret vil Appellantinden være at anse med en Bøde til Statskassen af 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Statskassen bøder Appellantinden, Husejerske Fru Jakobine K M Pedersen, 100 Kroner.

Det Indstævnte, Godsinspektør H Chr Christensen, tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 6 Marts 1926 købte Sagsøgte, Husejerske Jakobine K M Pedersen, der er gift med Handelsgartner P Chr Pedersen, Agedrup, af Sagsøgeren, Godsinspektør H Chr Christensen, Østrupgaard, Ejendommen »Enemærkegaard« for en Købesum af 135 000 Kr, hvoraf 10 000 Kr skulde udbetales kontant senest den 1 April d A. Til Sikkerhed for skadesløs Betaling af, hvad Sagsøgte maatte blive skyldig i Anledning af bemeldte Køb, udstedte hun til Sagsøgeren et Skadesløsbrev for indtil 10 000 Kr med Pant i den hende tilhørende Ejendom, Matr Nr 9 p m m af Agedrup By og Sogn. Sagsøgte opfyldte ikke Handlen.

Under nærværende ved Retten for Kerteminde Købstad m v forberedte Sag har nu Sagsøgeren paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale et Beløb af 6264 Kr 35 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 19 Maj 1926. Sagsøgeren hævder, at han har lidt et Tab af det nævnte Beløb som Følge af Handlens Ikke-Opfyldelse, idet han nærmere har anført, at det direkte Tab herved udgør 5464 Kr 35 Øre, medens Resten udgør Omkostninger ved Handlen, Udlæg til Sagførerassistance m v.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet og Sagsøgeren tilpligtet at kvitere bemeldte Skadesløsbrev til Udslettelse af Pantebogen.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgte anført, at Sagsøgeren ikke er rette Sagsøger, men da der intet foreligger til Støtte herfor, kan der ikke tages noget Hensyn til denne Indsigelse. Sagsøgte maa herefter være pligtig at godtgøre Sagsøgeren det Tab, som denne kan antages at have lidt ved Handlens Ikke-Opfyldelse. Sagsøgeren har imidlertid ikke godtgjort at have lidt noget Tab udover Omkostninger, der skønnes at kunne fastsættes til det af Sagsøgeren krævede Beløb af 800 Kr. Af dette Beløb vil Sagsøgte have at svare Renter som af Sagsøgeren paa-staaet.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgeren med 150 Kr.

Nr 316/1926.

Rigsadvokaten

m o d

Niels Christian Mortensen og Jens Kornelius Mortensen
(Henriques),

der tiltales henholdsvis for Afgivelse af falsk Partsforklaring og for falsk Forklaring for Retten.

Vestre Landsrets Dom af 20 Oktober 1926: De Tiltalte Niels Christian Mortensen og Jens Kornelius Mortensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 40 Dage. Saa udreder de og En for Begge og Begge for En Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for dem beskikkede Forsvarer ved Landsretten, Overretssagfører Sørensen, 70 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte, dels af det Offenlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler de Tiltalte, Niels Christian Mortensen og Jens Kornelius Mortensen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Henriques 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er de Tiltalte Niels Christian Mortensen og Jens Kornelius Mortensen ifølge Anklageskrift fra 3die jyske Statsadvokatur af 6. Juli 1926 sat under Tiltale til at lide Straf

1) Niels Christian Mortensen: i Medfør af Retsplejelovens § 305 efter Straffelovens § 146 for som Part i en mod ham af Kulhandler P Kr Brøndbjerg i Aarhus anlagt borgerlig Sag, angaaende Tiltaltes Pligt til at ophøre med at drive en Forretning samt Erstatning i den Anledning, den 23 Marts 1926 inden Aarhus Købstads Civilret falskelig at have forklaret, at Tiltaltes Søn, Medtiltalte Jens Kornelius Mortensen, der ved Oktober Flyttedag 1925 var ude at seile, forinden havde underskrevet en den 21 Juli 1925 dateret Lejekontrakt med Tiltalte om en Kulforretning i Ejendommen Montanagade Nr 24 i Aarhus.

2) Jens Kornelius Mortensen: efter Straffelovens § 146 for som Vidne under den foran ommeldte Sag den 23 Marts 1926 inden Aarhus Købstads Civilret falskelig at have forklaret, at han havde underskrevet den fornævnte Kontrakt som Lejer, at han havde underskrevet den, før han rejste og at Lejekontrakten da ikke var udfyldt, hvorimod Udfyldningen blev foretaget og Datoen blev sat til senere.

Tiltalte Niels Mortensen er født den 9 Februar 1866 og har tidligere ved Skive Købstads og Sallinglands Herreds Ekstrarets Dom den 13 April 1899 været anset efter Straffelovens § 228, jfr § 62, med Fængsel paa Vand og Brød i 2 × 5 Dage.

Tiltalte Jens Mortensen er født den 4 Juli 1899 og har — bortset fra, at han i Aaret 1923 for Overtrædelse af Automobillovgivningen har vedtaget at erlægge en Bøde af 20 Kr til Statskassen — ikke tidligere været tiltalt eller straffet.

Ved de i Sagen foreliggende Oplysninger, derunder de Tiltaltes egne Tilstaelser, maa det anses godtgjort, at de har forholdt sig som i Anklageskriftet anført.

Tiltalte Niels Mortensen har videre udsagt, at han ved Afgivelsen af Forklaringen i Retten ikke lagde Vægt paa, at Underskriften ikke hidrørte fra Medtiltalte, idet denne havde givet ham Fuldmagt til paa sine Vegne at underskrive Lejekontrakten om Kulforretningen i Montanagade.

Tiltalte Jens Mortensen har forklaret, at han ved Afgivelsen af sin Forklaring i Retten var i god Tro, idet han ikke huskede rettere, end at han virkelig havde underskrevet Kontrakten, og da Lejekontrakten blev ham forevist i Retten, alene hæftede sin Opmærksomhed paa Dateringen.

Uanset det af de Tiltalte saaledes anførte findes de ved under de foreliggende Omstændigheder at afgive de urigtige Forklaringer at have paadraget sig Ansvar efter de i Anklageskriftet anførte Bestemmelser, og de vil saaledes være at anse efter Straffelovens § 146, for Niels Mortensens Vedkommende sammenholdt med Retsplejelovens § 305, med Straffe, der i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, findes at burde bestemmes for hver især til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

De Tiltalte vil derhos have in solidum at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for dem beskikkede Forsvarer ved Landsretten, 70 Kr.

Fredag den 11 Februar.

Ved Højesterets Dom i Sagen Nr 249/1926 (**Rigsadvokaten** mod **Ove Steen**) blev Tiltalte for Vold i Medfør af Strfl § 203 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Mandag den 14 Februar.

Nr 155/1926. Enke **Berta Jørgensen** (Trolle efter Ordre)
mod

Forsikringsaktieselskabet »**National**« (V Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udbetale et Forsikringsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 20 April 1926: Sagsøgte, Forsikringsaktieselskabet »National«, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Enke Berta Jørgensen, født Petersen, Randers, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Trolle 150 Kroner, der udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende:

Den 12 August 1925 afgik Jørgen Svend Aage Jørgensen, der var forhyret som Kok med Østasiatisk Kompagnis Barkskib »København«, ved Døden, medens Skibet laa i Hamborg. Døden skyldtes ifølge Dødsattesten et Kraniebrud.

Den Afdøde havde ved Police af 16 Marts 1923 med Forsikringsaktieselskabet National tegnet en Forsikring, hvorefter der bl a forfaldt 5000 Kr »ved Dødsfald som umiddelbar og direkte Følge af et Ulykkestilfælde eller under Bestræbelse for at redde andens Liv«.

Afdødes Enke, Berta, f Petersen, af Randers, hvem der er meddelt fri Proces, dog uden Beskikkelse af Sagfører, søger under Henvisning hertil National til Betaling af det fornævnte Beløb 5000 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 15 Marts 1926.

National procederer til Frifindelse, idet det gøres gældende, at der som Følge af Bestemmelserne i Policebetingelsernes § 3 ikke paahviler Selskabet nogen Betalingspligt.

Paragraf 3 er saalydende:

»Den Forsikrede har ingen Ret til Erstatning ved Død, Legemsbeskadigelse eller Sygdomme som Følge af:

Uforsigtige Handlinger, der skyldes Forsæt eller grov Uagtsomhed, Handlinger, der er i Modstrid med Lovbestemmelser, almindelige Sikkerhedsforskrifter og Advarsler, Krig eller Oprør, Naturkatastrofer af en hvilken som helst Art, Selvmordsforsøg, eller som indtræder, medens Forsikrede er under Indflydelse af Spiritus, eller befinder sig i en af ham selv frembragt unormal Sindstilstand.« — — —

Under et i Sø- og Handelsretten optaget Søforhør og en af Statspolitiet foretaget Politiumdersøgelse er det oplyst, at Afdøde Kok Jørgensen ud paa Eftermiddagen den 11 August 1925 blev meget beruset som Følge af Nydelse af Spiritus. Bager Hans Alex Gram, der ligeledes var forhyret med »København«, har forklaret, at Jørgensen Kl 7—7½ lagde sig paa en Sofabænk i Hovmesterens Kahyt. Bænken stod op ad Væggen, og Jørgensen lagde sig saaledes, at han havde sit Hoved vendt mod Døren. Samme Aften Kl ca 11½ saa Gram til ham, og han laa da fremdeles og sov. Om Natten stod Døren til Hovmesterens Kahyt paa Klem ved Hjælp af en Krog. Den 12 August og Morgenen Kl 3¼ saa Gram, at Jørgensen var faldet ned paa Gulvet fra Bænken. Jørgensen laa paa venstre Side med den venstre Haand under venstre Kind og med Hovedet op mod Døren. Gram iagttog, at han havde en Hudafskrabning paa venstre Kind, hvilken ikke havde været tilstede den foregaaende Dag. Jørgensen, der stadig sov, blev, da han ikke kom til Bevidsthed, om Aftenen den 12 August bragt til et Hospital, men afgik ved Døden under Transporten dertil.

Doktor Koopmann ved Havnesygehuset i Hamborg har under Politiumdersøgelsen forklaret, at han foretog Sektionen af Jørgensen og herunder konstaterede et temmelig stort Kraniebrud i Baghovedet udelukkende med indvendig Blødning. Endvidere har han udtalt, at Bruddet skyldtes Vold, der sikkert var forårsaget ved Fald.

Doktor Fog i Retsmedicinsk Institut har — ligeledes under Politiumdersøgelsen — som Konklusion paa Grundlag af Obduktionsberetningen udtalt, at der ved Obduktionen er paavist et Kraniebrud i højre Isseben og højre Kilebensvinge med en Blodansamling mellem Kraniet og den haarde Hjernehinde samt en ved dette Tryk forårsaget Affladning af den højre Hjernehalvdel. Denne Læsion, der kan være frembragt ved Jørgensens Fald fra Sofaen ned paa Gulvet, kan tilfulde forklare Dødens

Indtræden. Fraset lettere Organforandringer i højre Lungehinde og Leveren er der ikke paavist Tegn til Sygdom, og der er ikke paavist Tegn til ydre Vold. Endvidere udtaler Dr Fog, at det, forudsat Rigtigheden af, at Jørgensen har været stærkt paavirket af Spiritus i Tidsrummet kort før Dødens Indtræden, ikke kan udelukkes, at denne Alkoholforgiftning kan have været medvirkende til Dødens Indtræden.

Dr Fog, der har givet Møde for Landsretten, har i Tilslutning hertil yderligere forklaret, at en i høj Grad beruset Person erfaringsmæssig lettere falder ned af en Sofabænk end en ædru, idet den berusede ikke evner at reagere i samme Grad som den ædru, ligesom en beruset ubetinget falder tungere. Endvidere har han forklaret, at Blødningen ved et Kraniebrud som det foreliggende indtræder efterhaanden, hvorfor en ædru Person vil kunne sige til i Tide, saaledes at der kan foretages kirurgisk Indgreb paa Kraniet med Henblik paa at standse Blødningen, medens Erkendelsen af Tegn paa eventuelt tilstedeværende Blødninger i Kraniets Indre vanskeliggøres stærkt, saafremt det paagældende Individ er under Paavirkning af akut Alkoholforgiftning. Under Hensyn til alt foreliggende har Dr Fog endelig udtalt som sin Opfattelse, at der maa gaas ud fra, at den berusede Tilstand, hvori afdøde Jørgensen har befundet sig, har været medvirkende til den Beskadigelse, der har hidført Døden.

Tvisten mellem Parterne drejer sig om Forstaaelsen af den foran anførte Bestemmelse i § 3 i Forsikringsbetingelserne.

Fra Enkefru Jørgensens Side er gjort gældende, at Fritagelse i Henhold hertil for Selskabet til at betale Forsikringsbeløbet kun indtræder, saafremt det godtgøres, at Døden er indtraadt som Følge af Beruselse eller som Følge af uforsigtige Handlinger, foretaget under Beruselse, og Bevis herfor er efter hendes Anbringende ikke tilvejebragt under Sagen.

Selskabet gør derimod gældende, at det ifølge den anførte Bestemmelse er fritaget for at betale Forsikringsbeløbet, naar Døden er indtraadt, medens den Forsikrede har været under Indflydelse af Spiritus, i al Fald med mindre det godtgøres, at denne Tilstand ingen Betydning har haft for den Begivenhed, der har hidført Døden, og efter Selskabets Anbringende er dette saa langt fra godtgjort i det foreliggende Tilfælde, at det tværtimod maa antages, at Jørgensens Beruselse har været medvirkende til det Ulykkestilfælde, der har hidført Døden.

Bestemmelsen i § 3 er i nogen Grad uklar, men den skønnes dog naturligt at maatte forstås saaledes, at der under Hensyn til de Oplysninger, der foreligger om Jørgensens Beruselse og de Omstændigheder, under hvilke han er afgaaet ved Døden, ikke kan paahvile Selskabet nogen Forpligtelse til at udbetale Forsikringsbeløbet til Jørgensens Enke. Den af Selskabet nedlagte Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne vil være at ophæve.

Tirsdag den 15 Februar.

Nr 151/1925. Handelsfirmaet **Mammen & Drescher** (Steglich-Petersen)

mod

Overretssagfører **Herman Halkier** som Befuldmægtiget for Rederiet **Seatonía Steamship Company Ltd** (Winther).

betræffende Spørgsmaalet om Rederiets Ansvar for Beskadigelse af en Ladning.

Sø- og Handelsrettens Dom af 8 April 1925: Sagsøgte, Overretssagfører H Halkier som Befuldmægtiget for Rederiet Seatonía Steamship Company Ltd, West Hartlepool, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Handelsfirmaet Mammen & Drescher, Aarhus, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgte med 2000 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Handelsfirmaet Mammen & Drescher, til Indstævnte, Overretssagfører H Halkier som Befuldmægtiget for Rederiet Seatonía Steamship Company Ltd, med 1000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Handelsfirmaet Mammen & Drescher i Aarhus som Befuldmægtiget for Modtagerne af nogle Partier Bomuldsfrøkager, der med Damperen »Vera Kathleen« i Januar Maaned 1925 kom her til Landet fra Houston i Texas i Nordamerika, paastaet Overretssagfører H Halkier som Befuldmægtiget for nævnte Skibs Rederi,

Seatonía Steamship Company Ltd, dømt til Betaling af 32 784 Kr 75 Øre med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 4 Februar 1925, til Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Med den nævnte Dampner var der fra Houston afskibet en Ladning paa ca 4245 Tons Bomuldsfrøkager i Sække. Skibet fik meget haardt Vejr undervejs og synes af den Grund ikke at have kunnet ventilere Lasterne. Særlig mødte Skibet stærk Storm fra VNV og NV fra den 1 til den 5 Januar 1925. Skibet tog svære Søer over Dækket for og agter, og den 1 Januar sloges den øverste af de tre Presenninger bort fra Luge Nr 3. Den 5 Januar, efter at Vejret havde bedaget sig noget, holdt Skibet af for Vejret og fik en ny Presenning lagt paa Nr 3 Lugen. Den 12 Januar 1925 ankom Skibet til Korsør, hvor det udløssede en Del af Ladningen, hvorefter det gik til Horsens, Vejle og Kolding, hvor de andre Partier skulde losses. Det viste sig, at en Del af Ladningen var beskadiget ved Sved og indtrængt Søvand. Navnlig viste der sig Beskadigelse i Nr 1 og særlig i Nr 3 Lugen. Nogle af de i den Anledning paa Ladningsmodtagernes Foranledning udmeldte Skøns mænd erklærede, at de ikke kunde tænke sig, at Søvandet kunde være trængt ind i Lasten paa anden Maade, end at Lugerne har været taget af for Udluftning af Lasterne, og at der var kommet daarligt Vejr, inden de var lagt paa igen, saaledes at Vandet paa den Maade var kommet ned gennem Lugerne.

Nogle andre (paa Sagsøgtes Foranledning udmeldte) Skøns mænd har udtalt, at de maa antage, at en Del Søvand er trængt ned i Nr 3 Lugen, medens den ene Presenning var borte, og at der fra Skibets Besætnings Side skønnedes at være gjort, hvad der kunde gøres for at forhindre Skadens Opstaaen og begrænse dens Omfang.

Nogle andre Sagkyndige har paa Sagsøgtes Foranledning efter omhyggeligt Gennemsyn af de til Sagen hørende Dokumenter skønnet, at Saltvandets Indtrængen i Nr 1 og Nr 3 Lugen ikke behøver at forudsætte, at Lugerne har været aabne, medens Søen slog over Skibet, men det er meget sandsynligt, at Søen, der i flere Dage har væltet ind over Skibets Bagbordslaaring, har tørnet henholdsvis mod Baksoddet og Agtersoddet paa Brodækket og med tilbagevirkende Kraft kan være presset ind igennem de smaa Aabninger, som uundgaaeligt findes i Hjørnerne, hvor Presenningerne ligger flerdobbelt (Lugerne ligger ca 12" lave end Lønningen), og at det navnlig er sandsynligt, at der kan være kommet en hel Del Vand ind i Nr 3 Lugen i den Tid, den havde en Presenning mindre.

Efter det foreliggende er det givet, at der har været en stærk Sveddannelse, og at Vejret har været overhændigt, saaledes at Skibet jævnlig har været bordfyldt. Det maa betragtes som antageligt, at al den Skade, der er sket, kan stamme herfra uden Fejl fra Skibets Side, og den Formodning, som Sagsøgerne med Støtte af nogle af de anførte Udtalelser fra Skøns mændene har fremsat, at Lugerne har været aabne i godt Vejr, og at man har glemt at lukke dem igen, naar Vejret blev daarligt, findes at være uden Sandsynlighed og at savne enhver Støtte i

de foreliggende Oplysninger. Denne Formodning kan saaledes ikke lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, men Sagsøgte vil være at finde og Sagens Omkostninger at tillægge ham med 2000 Kr.

Nr 83/1926. Grosserer **I W Trock** (Liebe)

mod

Gaardejer **Hans Larsen** (Steglich-Petersen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ansvar for Skade forvoldt af hans Kreaturer.

Østre Landsrets Dom af 25 Marts 1926: Mod Udlevering af de paagældende Roer og Gulerødder bør Sagsøgte, Grosserer I W Trock, til Sagsøgeren, Gaardejer Hans Larsen, Gammelosegaard, betale de paastævnte 850 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 30 November 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten ikke gentaget sit Anbringende om, at han maa frifindes, fordi Fristen i Mark- og Vejfredslovens § 2 ikke er overholdt.

Saaledes som Sagen foreligger for Højesteret, maa der gaas ud fra, at Appellantens Kreaturer har været inde paa Indstævntes Roemark paa et Tidspunkt, da de var smittefarlige. Der er for Højesteret ikke Tvist om Erstatningens Størrelse.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Til Indstævntes for Højesteret beskikkede Sagfører vil Appellanten have at betale et Salær af 200 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 16 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Højesteretssagfører Steglich-Petersen betaler Appellanten, Grosserer I W Trock, i Salær for Højesteret 200 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 16 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Døms Præmisser er saalydende:

Den 25 September 1925 konstateredes der Mund- og Klovesyge i Besætningen paa den Grosserer I W Trock tilhørende Ejendom »Krogsgaard« ved Hørsholm. I ca 14 Dage før Konstateringen havde Kreaturerne gaaet løse paa en Græsmark, der grænser op til Naboejendommen Gammelmosegaard, der tilhører Gaardejer Hans Larsen og i den Tid var det jævnlig sket, at adskillige af Dyrene var gaaet ind paa Larsens Roemark, hvor de havde ædt baade af Roetoppene og af selve Roerne.

Da Larsen erfarede, at der var udbrudt Mund- og Klovesyge paa »Krogsgaard«, spurgte han Veterinærfysikatet, om han, der ikke selv havde Sygdommen i sin Besætning, uden Risiko kunde opfodre Roerne. Under 6 Oktober s A svarede Fysikatet, »at Opfodring af de omhandlede Roer maatte antages at rumme Smittefare for Kvæg, medens de formentlig uden større Risiko vilde kunne anvendes til Heste«. Hvis de ikke kunde anvendes paa denne Maade, tilraadede Fysikatet at opbevare dem i nogle Maaneder og at afvaske dem omhyggeligt, inden de gives Kreaturerne.«

Da Larsen ikke kunde anvende saa mange Roer, som det drejede sig om, til sine Heste, forlangte han, at Grosserer Trock skulde overtage Roerne, og da denne vægrede sig herved, lod han dem optage ved fremmed Hjælp og nedkulede dem, medens han lod et Parti Gulerødder blive staaende i Jorden.

Under denne Sag paastaar Sagsøgeren, Gaardejer Hans Larsen, Gammelmosegaard, Sagsøgte, Grosserer I W Trock dømt til mod Udlevering af de paagældende Roer og Gulerødder at betale disses Værdi, der ved en Skønsforretning er ansat til 850 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 30 November 1925.

Sagsøgte procederer til Frifindelse og gør til Støtte herfor gældende, at de i § 2 i Mark- og Vejfredsloven givne Regler om Fristen for Sagsanlæg ikke er overholdt, at syge Dyr overhovedet ikke har været inde paa Nabomarken, og at de paagældende Roer nu efter det veterinære Sundhedsraads Erklæring uden Risiko kan opfodres efter at være hjemtagne til Gaarden og afvaskede.

Da de i Mark- og Vejfredslovens § 2 givne Regler ikke finder Anvendelse paa et Tilfælde som det foreliggende, vil intet Hensyn kunne tages til den første Indsigelse.

De paagældende Roer er af Sagsøgeren avlet til Salg, og efter de udmeldte Skønsmænds Erklæring maa der gaas ud fra, at selv om Benyttelsen af Roerne kun frembyder ringe Risiko, vil det dog være umuligt at faa dem solgt. Herefter er der tilføjet Sagsøgeren et Tab og herfor maa Sagsøgte anses ansvarlig.

Der vil saaledes være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand, saaledes at Sagsøgte vil have at godtgøre ham Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Torsdag den 17 Februar.

Nr 61/1926. Aktieselskabet **Lemvigh Müller & Munck** og Aktieselskabet **Mangano** (Schiørring)

mod

Firmaet **Suenson & Jespersen** som Repræsentanter for Firmaet **Maurice Ellif & Co** (Gelting),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Ansvar for Beskadigelse af et Parti Jærnplader under en Søtransport.

Sø- og Handelsrettens Dom af 21 Januar 1926: De Indstævnte, Firmaet Suenson & Jespersen som Repræsentanter for Firmaet Maurice Ellif & Co, bør for Tiltale af Sagsøgerne, A/S Lemvigh Müller & Munck og A/S Mangano, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgerne En for Begge og Begge for En inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse godtgøre de Indstævnte med 600 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, A/S Lemvigh Müller & Munck og A/S Mangano, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Firmaet Suenson & Jespersen som Repræsentanter for Firmaet Maurice Ellif & Co med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Tiden fra den 2 Marts 1925 Kl 6½ Fm til den 3 s M Kl 10 Fm blev der i Stockton i S/S »Sprøjt« indladet et Parti galvaniserede Jærnplader, hvoraf en Del var bestemt til A/S Lemvigh Müller & Munck og en Del til A/S Mangano. Pladerne blev taget fra aaben Jærnbanevogn, dækket af Presenninger. Vejret var tørt.

Efter at have indtaget Pladerne afgik Skibet til Middlesborough, hvor der blev indladet et Parti Salt i Sække. Pladerne var anbragt i Nr 1 og 2 Luger og i Mellemrummet mellem Lugerne stuvedes Sækkene med Salt. Saltpartiet blev separeret fra den øvrige Ladning ved Hjælp af Straamaatter, og ved Indladningen af Saltet var Pladerne dækket med Presenninger, der, efter at Indladningen var endt, blev fjernet og taget op paa Dækket. Skibet afsejlede derefter til Kolding, hvor en Del af de galvaniserede Jærnplader udlossedes. Med Hensyn til disse Jærnplader foreligger der saavidt oplyst ingen Reklamation. Skibet afgik derefter til København, hvortil Ankomst fandt Sted den 8 Marts. Efter at Lugerne var aabnet i København, konstaterede Ladningsmodtagerne, at en Del af de galvaniserede Jærnplader var beskadigede, idet Zinkovertrækket var forvitret. Ved en af de af nærværende Ret udmeldte Skønsmænd, Grosserer Alfr Gad og Ingeniør S Fischer foretaget Besigtigelse konstateredes det, at de galvaniserede Plader til dels var fugtige, nogle var plettede og nogle bar tydelige Spor af Zinkens Forvitring. Ved en Smagsprøve viste Fugtigheden sig dels at være salt, dels at være fersk. Paa nogle af Pladerne fandtes en Del Saltpartikler, hvilket efter Skønsmændenes Erklæring maa være fremkommet ved, at Saltet gennem utætte Sække var drysset ned til Staalladningen trods Presenning-Beskyttelsen. Skønsmændene udtaler i deres Erklæring, at de skønner, at Beskadigelsen af Pladerne dels kan være fremkommet ved, at disse har været vaade af Regn inden Indladningen i England, samt at der mulig tillige kan være kommet en Del Fugtighed gennem Lugerne, hvortil er kommet Saltet fra de utætte Sække, samt at de endvidere skønner, at Stuvningen af Staal og Salt i samme Rum uden særlig Adskillelse og i umiddelbar Nærhed af hinanden, samt særlig at Saltet indlades efter Staalpladerne — da disse sikkert maa have været vaade — maa anses som meget uforsigtigt.

Ved et særligt Skøn over de til A/S Lemvigh Müller & Munck bestemte galvaniserede Plader ansatte de af Retten udmeldte Skønsmænd, Grossererne Rosenquist og Alfr Gad, Skaden paa Pladerne procentvis og udtalte om Aarsagen til Beskadigelsen at den var opstaaet ved Paavirkning af Ferskvand og Salt.

Ved et særligt Skøn over de til A/S Mangano bestemte galvaniserede Plader ansatte samme Skønsmænd Skaden paa dette Parti procentvis og udtalte om Aarsagen til Beskadigelsen, at denne var fremkommet ved Paavirkning af Ferskvand.

To af Pladerne blev dernæst forelagt Steins Laboratorium til kemisk Undersøgelse, der resulterede i, at Beskadigelsen af den ene Plade ikke kunde antages at hidrøre fra Saltvand, medens Beskadigelsen for den anden Plades Vedkommende maatte antages at hidrøre fra Saltvand. Efter Laboratoriets Udtalelse er det ikke muligt at afgøre, om Saltvandet er Søvand eller Ferskvand, hvortil der er tilsat Salt.

Under den i den herværende norske Legation optagne Søforklaring forklarede Føreren af S/S »Sprøjt«, at Pladebundterne ved Indladningen tilsyneladende var tørre, medens enkelte Pladebundter ved Udlosningen var fugtige i Kanterne. Ved Udlosningen anvendte Arbejderne under

Arbejdet dermed en Del af de mellem Jærnet og Saltet ophængte Maatter.

Skibets 1ste Styrmand forklarede overensstemmende med Kaptajnen og oplyste derhos, at Presenningerne paa de aabne Jærnbanevogne, hvorfra Pladerne blev taget ved Indladningen, var meget vaade, og at Vandet i flere Tilfælde formelig maatte øses af Presenningerne.

Under nærværende Sag har A/S Lemvig Müller & Munck og A/S Mangano, paastaet de Indstævnte, Firmaet Suenson & Jespersen som Repræsentanter for S/S »Sprøjt«s Time-Chartere, Firmaet Maurice Ellif & Co, dømt til under Tvang af Eksekution i S/S »Sprøjt« at udrede til A/S Lemvig Müller og Munck i Erstatning for Skade paa de til dem bestemte galvaniserede Plader 3790 Kr 40 Øre, og til A/S Mangano i Erstatning for Skade paa de til dette Selskab bestemte Plader 4750 Kr 71 Øre, samt til begge de sagsøgende Selskaber Omkostningerne ved en den 14 Marts 1925 foretaget og samme Dato relaxeret Arrest 163 Kr 80 Øre, alt med Renter 5 pCt p a fra den 14 Marts 1925, til Betaling sker.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne anført, at Pladerne maa antages at have været vaade ved Indladningen, og at Skibet maa være ansvarlig for den skete Skade, dels i Medfør af Sølovens § 147, fordi der var udstedt rent Konnossement, ved hvilket Godset angaves at være modtaget i god Stand, skønt det maa være tydeligt, at Pladerne var vaade ved Indladningen, dels fordi det var uforsvarligt at stuve Saltsække i Rum sammen med de galvaniserede Plader saaledes som sket, hvorhos det fra Sagsøgernes Side er anført, at det var uforsvarligt efter Indladningen af Saltet at fjerne de over Pladerne anbragte Presenninger og at lade Arbejderne benytte Separationsmaatterne ved Udlosningen af Jærnet. Til Støtte for, at Pladerne ved Indladningen var saa vaade, at det maatte kunne ses, har Sagsøgerne anført, at Pladerne ved Udlosningen viste sig at være saa vaade, at Vandet løb af dem, hvorhos Sagsøgerne har anført, at der burde være foretaget nærmere Undersøgelse af Pladerne, da det saas, at Jærnbanevognene var saa vaade, at Vandet maatte øses af Presenningerne. Endelig har Sagsøgerne anført, at det var særlig uforsvarligt at indlade Sækkene, efter at Pladerne var indtaget.

De Indstævnte har paastaet sig frifundet, subsidiært mod at betale en Erstatning efter Rettens Skøn. De Indstævnte er med Sagsøgerne enig i, at Pladerne har været vaade ved Indladningen, men bestrider, at dette kunde ses, hvorved de har anført, at Pladerne ved Indladningen blev hejset ombord i vandret Stilling, medens de ved Udlosningen blev hejset i lodret eller dog i skraa Stilling, saaledes at Vandet mellem Pladerne først da fik Lejlighed til at trænge ud. De Indstævnte har bestridt, at den Omstændighed, at Presenningerne over Banevognene var vaade, skulde vise, at ogsaa Vognens Indhold var vaadt, idet den Omstændighed, at Vandet kunde øses af Presenningerne netop viser, at disse har været vandtætte. De Indstævnte har derhos gjort gældende, at Fugtigheden paa Pladerne i hvert Fald ikke kunde anses som en Beskadigelse, idet Pladerne var galvaniserede og saaledes netop præparerede til at modstaa Fugtighed. Endvidere har de Indstævnte anført, at de omhandlede Plader var bundtet sammen med Jærnbaand uden anden Embal-

lage og derfor ikke har været tilstrækkelig beskyttede mod Fugtighed, hvis Fugtighed kunde gøre nogen Skade.

De Indstævnte har endelig bestridt, at Pladerne har været stuvet paa uforsvarlig Maade, idet Pladerne og Saltet ikke var i direkte Berøring med hinanden, og hvis Skaden er sket ombord, maa dette efter de Indstævntes Anbringende skyldes, at Pladerne har været vaade, da Saltet alene ikke kunde foraarsage Skaden.

Under alle Omstændigheder bestrider de Indstævnte, at Skibet kan være ansvarlig for den Skade, der skyldes Ferskvand, hvorfor der ikke kan blive Spørgsmaal om Erstatning for A/S Mangano's Parti og kun tildels for det til A/S Lemvigh Müller & Munck bestemte Parti's Vedkommende.

Med Hensyn til Erstatningens Beregning har de Indstævnte benægtet, at Sagsøgernes faktiske Tab har været saa stort som af Skønsmændene anslaaet, og de Indstævnte har særlig protesteret mod, at Sagsøgerne, skønt der efter Forholdene ikke kan antages at være lidt noget Avancetab, har beregnet sig Erstatning for tabt Avance, for Mangano Partiet £ 13—5—0 omregnet til danske Kroner efter Kurs 26,60 og for Lemvigh Müller & Muncks Parti 344 Kr 58 Øre.

Skønsmændene, Ingeniør Fischer og Grosserer Gad, har givet Møde i Retten under Domsforhandlingen og bekræftet Rigtigheden af de af dem afgivne Skønserklæringer. De har forklaret, at Salt kan foraarsage Skade paa galvaniserede Plader, selv om Pladerne ikke er fugtige, og at Ferskvand alene kan beskadige saadanne Plader. Efter Skønsmændenes Formening er det muligt, at en Del af den konstaterede Skade er sket før Indladningen.

Der er mellem Parterne Enighed om, at Pladerne var vaade ved Indladningen, samt om at Sagen skal paadømmes efter dansk Ret.

Imod Kaptajnens og 1ste Styrmands Benægtelse er det ikke bevist, at det ved Indladningen var tydeligt, at Pladerne var vaade, og der vil derfor ikke være Spørgsmaal om at paalægge Skibet Ansvar, fordi der ikke i Henhold til Sølovens § 147 var taget Forbehold i Konnossementet.

Det maa derhos vel antages, at den ved Skønnet konstaterede Skade i hvert Fald tildels skyldes, at Pladerne har været indladet i Rum sammen med Saltpartiet, men da Føreren maa antages at være gaaet ud fra, at Pladerne var tørre ved Indladningen og ikke mod de Indstævntes Benægtelse kan antages at have været bekendt med, at Saltpartiet da kunde indvirke skadeligt paa Pladerne, samt da der ikke fra Befragternes Side var taget noget Forbehold med Hensyn til Pladernes Sammenstuvning med andre Varer, findes det betænkeligt at statuere, at Skibet kan være ansvarlig for nogen Del af den skete Skade. Herefter vil de Indstævnte være at frifinde. Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne in solidum at burde godtgøre de Indstævnte med 600 Kr.

Nr. 107/1926. Hotelejer **Lauritsen** og Murermester **A Østergaard**
(Fich)

m o d

Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Pligt til at deltage i det indstævnte Selskabs Underskud.

Vestre Landsrets Dom af 9 Marts 1926: De Sagsøgte, Hotelejer Lauritsen og Murermester A Østergaard, bør En for Begge og Begge for En til Sagsøgerne, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation, betale 1154 Kr 84 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 23 Oktober 1925, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 200 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter de foreliggende, til Dels efter Dommens Afsigelse tilvebragte Oplysninger findes det, under særligt Hensyn til, at Indstævnte først har rejst Kravet overfor Appellanterne i Aaret 1925, betænkeligt at anse det for godtgjort, at Kartoffeldyrkerforeningen har været beføjet til at betragte Appellanterne som bundne ved den mellem Foreningen og Mølgaard indgaaede Kontrakt. Herefter vil Appellanterne overensstemmende med deres Paastand være at frifinde. Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanterne med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Hotelejer Lauritsen og Murermester A Østergaard, bør for Tiltale af Indstævnte, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne med 500 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 27 Juli 1920, der under 10 August s A er godkendt af Dansk Kartoffeldyrkerforening, tegnede A T Mølgaard sig for Levering af 300 Tdr Kartoffler til Foreningen fra Ejendommen »Skovly« ved FaSTERholt Station. Af Kartofflerne blev leveret 103½ Tdr, og i Forskudsbetaling ydedes der ham 1138 Kr 50 Øre. Efter at Kartoffeldyrkerfor-

eningen er traadt i Likvidation har Sagsøgerne, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation i København, anbragt, at Mølgaard oprettede Kontrakten ikke paa egne Vegne, men som Bestyrer for Ejendommens Ejere, de Sagsøgte, Hotelejer Lauritsen af Brande og Murermester A Østergaard af Romø, hvorpaa Sagsøgerne har søgt de Sagsøgte til Betaling in solidum af:

i Henhold til Vedtægternes § 11	150 Kr 00 Øre
i Henhold til Dyrkningskontraktens § 7, sidste Stk	196 — 50 —
og som for meget udbetalt Forskud 71 pCt af 1138 Kr	
50 Øre	808 — 34 —

ialt.... 1154 Kr 84 Øre

tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 23 Oktober 1925, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte, der erkender af Mølgaard at have modtaget den ydede Forskudsbetaling, gjort gældende, at nævnte Mølgaard ved Kontrakten har tegnet sig selv som Medlem af Kartoffeldyrkerforeningen, og ikke har haft Bemyndigelse til at indgaa Kontrakten for dem.

Under Sagen har Mølgaard som Vidne forklaret, at han, forinden han som Bestyrer af Ejendommen tegnede Kontrakten, henvendte sig til Sagsøgte Østergaard med Forespørgsel, om der fra Gaarden skulde tegnes Kartoffler til Foreningen, at Østergaard efter nogen Drøftelse bad ham om at ordne Sagen, at han vel lod Kontrakten underskrive med sit Navn, men at han ikke nærmere tænkte herover, og at det ikke var hans Mening herved at ville forpligte sig personlig. Da han senere modtog en Genpart af Kontrakten, foreviste han den for Østergaard, uden at denne gjorde nogen Bemærkning derved. Efter sin videre Forklaring kom Mølgaard siden til den Antagelse, at han ved sin Underskrift af Kontrakten var kommet til at hæfte personlig, og ud fra denne Antagelse har han skriftlig forhandlet med Kartoffeldyrkerforeningen om Henstand med Betaling efter Kontrakten.

De Sagsøgte har nu vel bestridt Rigtigheden af denne Forklaring, men efter alt det foreliggende, derunder at Sagsøgte Østergaard ikke har afgivet Partsforklaring, findes den anførte Vidneforklaring ikke at kunne forkastes, og der maa derfor gaas ud fra, at Kartoffeldyrkningskontrakten er oprettet paa de Sagsøgtes Vegne, samt at Mølgaard har haft fornøden Bemyndigelse til Oprettelsen.

Som Følge heraf vil de Sagsøgte, der ikke har fremsat Indsigelse

Færdig fra Trykkeriet den 2 Marts 1927.

G. E. C. Gads Forlag

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind) — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolssekretærer.

70. Aargang.

Højesteretsaaret 1926.

Nr. 37.

Torsdag den 17 Februar.

mod Størrelsen af det indsogte Beløb, være at dømme efter den af Sagsøgerne nedlagte Paastand.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte ligeledes in solidum at burde godtgøre Sagsøgerne med 200 Kr.

Fredag den 18 Februar.

Nr 317/1925.

Bødker **A Rohde** (Graae)

mod

Snedker **P Therkildsen** (Bang),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at respektere en Indstævnte ved Deklaration tillagt Ret over et Areal.

Dom afsagt den 31 Marts 1925 af Retten for Vordingborg Købstad m v: Sagsøgte, Bødker A Rohde, bør som Ejer af Matr Nr 57 b af Vordingborg Købstads Bygrunde respektere den Sagsøgeren, Snedker P Therkildsen, som Ejer af Matr Nr 56 sammesteds ved Deklaration af 27 December 1923, tinglæst 8 Januar 1924, tillagte almindelige Ind- og Udkørselsret samt Færdselsret for alle og enhver paa det Areal af Matr Nr 57 a af Vordingborg Købstads Bygrunde, der grænser til Vordingborg Algade og fra denne i en Bredde af ca 3,10 m og i en Dybde af ca 16 m er beliggende imellem Matr Nr 56 og Matr Nr 57 b, samt Ret for Matr Nr 56 til at have Port eller Laage indtil Arealet. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 18 Juni 1925: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler

Appellanten, Bødker A Rohde, Vordingborg, til Indstævnte, Snedker P Therkildsen, sammesteds, med 100 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Landsrettens Dom paaberaabte Grunde vil denne Dom efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Bødker A Rohde, til Indstævnte, Snedker P Therkildsen, med 400 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ved udateret Købekontrakt solgte i sin Tid Tømrermester C Christensen til Bødker P E Jørgensen af den ham tilhørende Ejendom Matr Nr 57 af Vordingborg Købstads Bygrunde en Parcel i det sydvestre Hjørne, stor 600 Kvadrat Alen med 13 Alens Façade ud til Vordingborg Hovedgade (Algade) og med den vestre Sidelinie grænsende op til en ved et derværende Vandløb projekteret Vej, om hvilken der i Kontraktens Post IV bestemmes følgende: »Køberen anlægger og vedligeholder en Vej langs med det ved den vestre Side af Matr Nr 57 værende Vandløb — hvilket Vandløbs Regulering eller Vedligeholdelsen selvfølgelig er ham uvedkommende — i en Bredde af 5 Alen fra Hovedgaden til Indkørslen af den af ham købte Parcel.«

Den 2 Juni 1880 blev der paa Købekontrakten tegnet Skøde, hvorved Christensen tilskødede Jørgensen Parcellen, der da ifølge Udstykningsapprobation af 17 April 1880 var skyldsæt under Matr Nr 57 b af Vordingborg Købstads Bygrunde for Hartkorn $\frac{1}{2}$ Alb, hvorhos bemærkedes, at Parcellen havde ud mod Algade faaet en Façade af $16\frac{1}{2}$ Alen i Stedet for 13 Alen. Dokumentet (altsaa Købekontrakten med det paa-tegnede Skøde) tinglæstes derefter den 14 Juni 1880.

Skomagermester C Hansen-Nielsen blev senere — det er ikke oplyst hvornaar — Ejer af Matr Nr 57 a og ejer vedblivende denne Ejendom; Bødker A Rohde blev for nogle Aar siden — Aaret er ikke oplyst — efter Bødker Jørgensens Død Ejer af Matr Nr 57 b og ejer vedblivende denne Ejendom.

Den 27 December 1923 udstedte C Hansen-Nielsen som Ejer af Matr Nr 57 a en Deklaration, hvorved han for sig og senere Ejere af denne Ejendom meddelte Snedker P Therkildsen som Ejer af Matr Nr 56 af Vordingborg Købstads Bygrunde og senere Ejere af denne Ejendom eller Dele eller Parceller af den: »almindelig Ind- og Udkørselsret samt Færdselsret for alle og enhver af det Areal af Matr Nr 57 a, der grænser til Gaden og fra denne i en Bredde af ca 3,10 Meter og en Dybde af ca 16 Meter er beliggende mellem Matr Nr 56 og Bødker Rohdes Ejendom Matr Nr 57 b sammesteds, ligesom Ejeren af Matr Nr 56 skal have Ret til at have Port eller Laage ind til bemeldte Areal«. Det udtales endvidere i Deklarationen, »at Ejeren af Matr Nr 57 b har samme Færdselsret til Arealet, og at Ejeren af Matr Nr 56 sammen med Ejeren af Matr Nr 57 b maa vedligeholde Arealet, saaledes at det stedse er i farbar Stand, hvorhos Ejeren af Matr Nr 56 eller Dele deraf har Adgangsret til den paa Matr Nr 57 a anbragte Kloak saavidt fornødent gøres til dens Vedligeholdelse«.

Denne Deklaration blev den 8 Januar 1924 tinglæst som Hæftelse paa Matr Nr 57 a.

Under denne Sag har Sagsøgeren, Snedker P Therkildsen af Vordingborg som Ejer af Matr Nr 56 paastaaet Sagsøgte Bødker A Rohde, sammesteds, som Ejer af Matr Nr 57 b dømt til at respektere den Sagsøgeren ved fornævnte Deklaration tillagte Ret saaledes som denne fremgaar af den foran citerede Bestemmelse.

Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Sagsøgeren støtter sin Paastand paa, at Sagsøgte hindrer ham i at færdes frit og uhindret paa det nævnte Areal ved bl a at bruge dette til Opstilling af Materialer og derved tillige hindre ham i at benytte den ham ved Deklarationen tillagte Ret til at have Port eller Laage fra Matr Nr 56 indtil Arealet.

Sagsøgte, der ikke bestrider dette, gør imidlertid gældende, at saavel hans Formand i Ejendomsretten Bødker Jørgensen i en lang Aarrække, som derefter han selv har benyttet Arealet paa den ommeldte Maade, og at der derfor for Ejeren af Matr Nr 57 b er vundet Hævd paa denne Benyttelse af Arealet. Han bestrider ikke, at Hansen-Nielsen har Ret til at færdes paa dette, men hævder, at denne Ret er overdragelig kun til Købere af Matr Nr 57 a, medens han (Sagsøgte) iøvrigt har en udelukkende Ret til Benyttelsen, hvilket ogsaa følger af, at Vejens Vedligeholdelse ifølge Købekontrakten paahviler ham.

Det er oplyst, at fornævnte Vandløb efter Skødets Udstedelse er blevet opfyldt, og at det omstridte Areal bestaar af det saaledes opfyldte Vandløb og af Vejen.

Til Oplysning om Arealets Benyttelse har Sagsøgte foranlediget Vidneførsel, hvorunder er afhørt 4 Vidner, nemlig Slagtermester Peter Hansen, 80 Aar gl, Opsynsmand Jens Thomsen, 73 Aar gl, Distriktsjordemoder Enkefru Wilhelmine Petersen, f Rasmussen, 57 Aar gl, og Snedkermester Valdemar Kølle Juul, 39 Aar gl, alle af Vordingborg. Disse Vidner har forklaret følgende:

Hansen, at han i 50 Aar har boet uafbrudt i det paagældende Bykvarter, at Bødker Jørgensen, lige siden han blev Ejer af Matr Nr 57 b,

har benyttet Arealet paa den Maade, at han der henlagde Materialer og Genstande henhørende til Bødkerprofessionen, at Sagsøgte Rohde efter at være blevet Ejer har benyttet Arealet paa samme Vis, og at han aldrig har iagttaget, at Arealet er blevet benyttet af nogen anden end de to Bødkere.

Thomsen, at han har boet uafbrudt i Vordingborg i 49 à 50 Aar og er udmærket kendt med Forholdene i det paagældende Bykvarter, at Jørgensen siden vistnok i 1880 har benyttet Arealet til Opstabling af Bødkermaterialer og lign og med sine Folk har arbejdet paa Arealet, og at Sagsøgte Rohde ligeledes har benyttet Arealet til Oplagsplads paa samme Maade, som Jørgensen gjorde det.

Petersen, at hun tog Bopæl i Ejendommen Matr Nr 56 1 December 1900, at hun de paafølgende 9 à 10 Aar omtrent daglig hentede Vand paa Ejendommen Matr Nr 57 b, at Bødker Jørgensen i dette Tidsrum havde Bødkermaterialer m v opstablede paa Arealet og sammen med sine Folk saa godt som daglig arbejdede paa dette, og at Sagsøgte Rohde har benyttet Arealet saavel til Opstabling som til Arbejde, ligesom Jørgensen gjorde det.

Juul, at han siden 1892 eller 1893 har boet i det paagældende Bykvarter og vedblivende bor der, at Bødker Jørgensen — saa langt Vidnet kan huske tilbage — har benyttet Arealet til Opstabling af Materialer m v henhørende til Bødkerprofessionen, at Jørgensen og hans Folk jævnlig stod og arbejdede paa Arealet, at Opstablingen undertiden var saa stor i omkring ved 10 Aar fra 1892 eller 1893, i hvilket Tidsrum Vidnet saa godt som daglig færdedes paa Arealet, at det var besværligt for ham at passere dette, og at Sagsøgte Rohde har benyttet Arealet til Anbringelse af Bødkermaterialer og deslige, ligesom Jørgensen og — saavidt Vidnet ved — i samme Omfang som denne.

Imod hvad der igennem disse Vidneforklaringer er oplyst, har Sagsøgeren imidlertid anbragt, dels at der ikke er ført tilstrækkeligt Bevis for, at Jørgensen og Rohdes Brug af Arealet har været af en saadan Beskaffenhed, at der kan være vundet Hævd paa den, dels at Jørgensen overhovedet ikke har kunnet vinde Hævd, fordi han har udøvet sin Raaden kun precario, idet Hansen-Nielsen var hans Svigersøn og derfor havde tilladt ham at opstable Bødkermaterialer og lign paa Arealet samt at arbejde der.

Det findes nu ikke under Sagen tilstrækkelig godtgjort, at Sagsøgte har vundet Hævd i Strid med den Sagsøgeren ved Deklarationen tillagte Ret, og navnlig ikke, at Ejeren af Matr Nr 57 b fortsat i 20 Aar har brugt Arealet paa den til en Hævdserhvervelse fornødne Maade. Ej heller kan det antages, at der ved Købekontraktsbestemmelsen er givet Ejeren af Matr Nr 57 b enten en udelukkende Ret til Arealets Brug eller en saadan Ret alene med den Indskrænkning, at Hansen-Nielsen kun til Købere af Matr Nr 57 a kunde overdrage Ret til Færdsel paa Arealet, i hvilken Henseende bemærkes, at Bestemmelsen i og for sig kun fastslaar et Vilkaar ved Handlen nemlig en Pligt for Køberen til at anlægge og vedligeholde en Vej, men ikke udtrykkelig stipulerer nogen Ret for ham; ganske vist bør den forstaas saaledes, at, foruden Ejerne af Matr Nr 57 a

— ogsaa Køberen kan bruge Vejen, men ikke saaledes, at den giver ham Eneret til dette overfor alle andre.

Sagsøgte vil herefter være at dømme i Overensstemmelse med Sagsøgerens Paastand.

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder finder Retten skellig Grund til at bestemme, at Sagens Omkostninger ophæves.

Landsretsdommens Præmissær er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Vordingborg Købstad m v den 31 Marts 1925.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet en af Sygeplejerske Frk Mathilde Jørgensen for Landsretten afgivet Vidneforklaring be- styrker det i Dommen antagne Resultat, vil den efter Indstævntes Paa- stand være at stadfæste.

Appellanten findes derhos at burde betale Sagens Omkostninger for Landsretten med 100 Kr.

M a n d a g d e n 2 1 F e b r u a r .

Nr 196/1926.

Rigsadvokaten

m o d

Georg Oskar Harald Evald (David),

der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Stærkstrømsreglementet.

Østre Landsrets Dom af 22 Juni 1926: Tiltalte Georg Oscar Harald Evald bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og bør til Statskassen bøde 300 Kr. Saa bør Tiltalte og betale Sa- gens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham beskikkede For- svarer for Landsretten, Overretssagfører Staffeldt, 60 Kr. Den idømte Bøde at udredes inden 14 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dom- men i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Fuldbyrnelsen af Fængselsstraffen findes at burde udsættes under de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 foreskrevne Betingelser.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Fuldbyrnelsen af Fængselsstraffen udsættes, og at denne Strafbortfalder efter 5 Aars Forløb fra denne Højesteretsdoms Afsigelse at regne, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Møldrups 150 Kroner, der udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Københavns Amts søndre og Amager Birks Ret, tiltales Installatør Georg Oscar, Harald Evald i Henhold til Anklageskrift af 12 Maj d A til Straf efter Straffelovens § 228 for Tyveri, ved den 14 September 1924 at have foretaget Tilslutning mellem »Nordsjællands Sporvejs- og Elektricitetsaktieselskab«s Ledninger og den elektriske Kraftinstallation og faa Dage efter tillige med Lysinstallationen paa Ejendommen »Østergaard«, Matr Nr 4 a af Baldersbrønde, tilhørende Gaardejer Hans Vilhelm Hansen, uden at der var opsat nogen Elektricitetsmaalør, hvorefter nævnte Gaardejer Hansen uden Kontrol anvendte elektrisk Strøm for ca. 15 Kr, indtil Tiltalte omkring den 17 Oktober s A atter afbrød Tilslutningen, forinden han den nævnte Dag indgav Færdigmelding om Installationen til Elektricitetsselskabet, samt efter § 187 i det i Henhold til § 1 i Lov Nr 77 af 19 April 1907 udstedte Reglement for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg af 26 Januar 1924 for Overtrædelse af følgende Bestemmelser i nævnte Reglement:

Regl's § 71 a: ved at foretage den nævnte Tilslutning, forinden Isolationsprøve ved Elektricitetsselskabets Foranstaltning var foretaget,

Regl's § 19 a: derved, at de ved den af Tiltalte i Sommeren 1924 paa nævnte Ejendom foretagne Kraftinstallation anbragte Ledninger mellem Maalerramme og Knivafbryder kun havde et Tværsnit af 4 eller 6 mm²,

Regl's § 38 b: derved, at Tiltalte ikke har draget Omsorg for, at de ved en af en anden Installatør foretaget ældre Installation paa Fatningerne anbragte Porcelænsringe blev erstattet med andre, der havde en saadan Højde, at de dækkede Lampernes strømførende Dele,

Regl's § 65 k: derved, at Beskyttelseskassen om den ved den foretagne Installation opstillede Motor ikke var gjort tilstrækkelig tæt, idet Bunden kun var beklædt med Jærnplade under selve Motoren, og hverken Bund eller Sidestykker i Kassen var falsat sammen, og

Regl's § 89 e: derved, at der ikke ved Krydsningen mellem den ved Tiltaltes Installation anbragte Kraftstiklodning og en Telefonledning blev ført en Nulledning over de spændingsførende Ledninger.

Tiltalte er født den 15 Februar 1900 og ikke forhen straffet, bortset fra, at der den 30 November 1921 af Elektricitetskommissionen i Medfør

af Lov Nr 77 af 19 April 1907 § 4, 2 Stk er ikendt ham en Statskassen tilfaldende Bøde af 20 Kr for begaaede Overtrædelser af Stærkstrømsreglementet.

Tiltalte, der ikke er autoriseret Installatør, men som i Hedehusene havde drevet en Installatørforretning i Kompagni med en Mand, der var i Besiddelse af Autorisation, overtog — som det maa antages omkring Marts 1924 — Forretningen for egen Regning med sin tidligere Kompagnon som lønnet Medhjælper. I Maj 1924, altsaa paa et Tidspunkt da Tiltalte var Eneindehaver af Forretningen, sluttede han Akkord med Gaardejer Hans Vilhelm Hansen om at installere Elektricitet til Lys og Kraft i dennes Ejendom »Østergaard«, Matr Nr 4 a af Baldersbrønde, hvilket Arbejde skulde have været færdigt til den 1 August s A, men først ved Midten af September var delvist færdigt. Hansen opfordrede ham til at fremskynde Arbejdet, navnlig under Hensyn til, at han manglede Foder til Besætningen og skulde bruge elektrisk Kraft til Tærskningen. Uden at der var opsat nogen Maaler, og uden at der var givet Elektricitetsværket nogen Meddelelse derom, foretog da Tiltalte den 14 September 1924 egenmægtig Tilslutningen mellem Gaardens Kraftinstallation og Nordsjællands Sporvejs- og Elektricitetsaktieselskabs Ledninger og et Par Dage efter Tilslutningen mellem disse Ledninger og Gaardens Lysinstallation. I den følgende Tid benyttede Hansen Elektricitet paa Gaarden til Lys og Kraft, men samtidig med, at Tiltalte den 17 Oktober gjorde Færdigmelding om Anlægget til Elektricitetsværket, afbrød han Forbindelsen mellem Stikledningen og Gaardens Anlæg, hvorefter Tilslutningen af Elektricitetsselskabet blev foretaget den 22 s M. Tiltalte, der var paa det rene med det ulovlige i at lade Hansen uden Brug af Maaler og uden Betaling forbruge Elektricitet til Lys og Kraft i Tiden fra den 14 September til den 17 Oktober 1924 — for hvilket Tidsrum Forbruget af Elektricitet senere skønsmæssigt er ansat til en Værdi af 15 Kr, som Gaardejer Hansen i April 1925 har betalt — har erkendt, at det var hans Mening, at Værket ikke skulde have noget at vide om, at der var etableret Forbindelse og forbrugt Elektricitet, inden der var opstillet Maaler, og at han i saadant Øjemed bortfjernede den midlertidig anbragte ulovlige Ledning, inden Værkets Folk kom for at besørge Tilslutningen. Imidlertid har han hævdet, at han ikke har tilsigtet nogen personlig Fordel, men kun har handlet for at imødekomme Gaardejer Hansen, der i Høsten var i stærk Trang for ved Tilknytningen at kunne benytte Elektriciteten til Tærskning.

Selv om Tiltalte, der ikke havde faaet Installationen gjort færdig til den aftalte Tid, kun har sat Gaardejer Hansen i Stand til hemmelig og afgiftsfrit at anvende Elektricitet fra Værket for derved at skaffe ham en Fordel og delvis at oprette den Skade, der var forvoldt ham ved Forhalingen af Anlæggets Færdiggørelse, findes Tiltaltes Forhold i den nævnte Henseende at maatte tilregnes ham som Tyveri efter Straffelovens § 228. Straffen herfor vil under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 passende kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Med Hensyn til den øvrige Del af Tiltalen er det godtgjort, at de i Anklageskriftet nævnte Overtrædelser af Stærkstrømsreglementet fore-

ligger ved det af Tiltalte som Indehaver af den paagældende Installatørførerretning og med Bistand af sin tidligere Kompagnon udførte Anlæg. Særlig bemærkes, at Overtrædelsen af Reglementets § 71 a som Overtrædelse af en teknisk Sikkerhedsforanstaltning selvstændig vil være at tilregne Tiltalte til Straf, uanset at Undladelsen af at lade en Isolationsprøve foretage forinden Installationen den 14 September 1924 og følgende Dage blev tilsluttet Ledningsnettet, staar i Forbindelse med det Tiltalte som Tyveri tilregnede Forhold. Idet Tiltalte maa være ansvarlig for samtlige de nævnte Overtrædelser, vil han være at anse efter Stærkstrømsreglementets § 187 efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde af 300 Kr.

Tirsdag den 22 Februar.

Ved Højesterets Dom i Sagen Nr 335/1926 (**Rigsadvokaten mod Oskar Immanuel Andersen, Karl Oskar Petersen og Carl Oscar Nielsen**) blev Andersen og Petersen for Overtrædelse af Straffelovens § 100 og af § 4 i den for Københavns Amts nordre Birk gældende Politivedtægt, Petersen tillige for Overtrædelse af den nævnte Vedtægts § 52, anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Andersen i to Maaneder og Petersen i en Maaned, medens Nielsen, der var tiltalt for lignende Forhold, blev frifundet.

Nr 206/1926. **Frederiksberg vestre Huslejenævn** (David)

mod

Murermester **C F Müller** (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at nægte at godkende en Opsigelse.

Østre Landsrets Dom af 7 Juni 1926: Sagsøgte, Frederiksberg vestre Huslejenævn, bør være pligtig at godkende den ovennævnte Opsigelse af Sagsøgte, Bager P Mathiasen Poulsen, angaaende Lejligheden Lollandsgade 26, 1 Sal tv. Sagens Omkostninger betaler de Sagsøgte En for Begge og Begge for En til Sagsøgeren, Murermester C F Müller, med 250 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er alene paaanket af Frederiksberg vestre Huslejenævn.

Til den i Dommen givne Fremstilling føjes, at Indstævnte i Aarene 1900 og 1901 har erhvervet den Grund, hvorpaa de fire Husnumre ligger, og derefter har bebygget den paa den i Dommen beskrevne Maade, hvorhos han, der bor i en nærliggende Ejendom, selv varetager Administrationen. Da Bygningerne — uanset at de er opført saaledes, at de kan adskilles i 4 særskilte Ejendomme — efter de foreliggende Oplysninger findes for Tiden at udgøre en enkelt Ejendom, har Nævnets Nægtelse af at godkende Opsigelsen været berettiget, jfr Boliglovens § 11 Nr 1. Nævnet vil derfor overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Frederiksberg vestre Huslejenævn, bør for Tiltale af Indstævnte, Murermester C F Müller, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 5 December 1925 lod Sagsøgeren, Murermester C F Müller, som er Ejer af Ejendommen Lollandsvej Nr 26 af Frederiksberg samt de tilstødende Numre 28—32 i samme Gade, forkynde en Opsigelse for Lejeren af Lejligheden i Nr 26, 1 Sal tv, Bager P Mathiasen Poulsen, til Fraflytning April Flyttedag 1926. Frederiksberg vestre Huslejenævn nægtede imidlertid ved Skrivelse af 4 Februar 1926 i Medfør af Boliglovens § 11 at godkende denne Opsigelse under Henviſning til, at Poulsen havde boet mere end 10 Aar i Ejendommen, og at Sagsøgeren flere Gange, senest Oktober Flyttedag 1925, havde haft tilsvarende Lejligheder ledige i Ejendommen.

Idet Sagsøgeren gør gældende, at denne Afgørelse er urigtig, da der ikke i den senere Tid har været ledige Lejligheder i Nr 26, men kun i Nr 28—32, der efter hans Opfattelse er selvstændige fra Nr 26 adskilte Ejendomme, har han under nærværende saavel mod Huslejenævnet som mod Poulsen anlagte Sag nedlagt Paastand paa, at Nævnet kendes pligtigt at godkende Opsigelsen.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte gjort gældende, at Lollandsvej Nr 26 ikke kan anses som en selvstændig Ejendom i Boliglovens Forstand, men at den økonomisk og faktisk er saaledes sammenknyttet under samme Ejer med Lollandsvej Nr 28—32, at den sammen med disse Numre udgør en samlet Ejendom med fire Opgange med ganske ensartede Lejligheder. De Sagsøgte har herved nærmere henvist

til, at en Del Prioriteter til samlet Beløb 60 000 Kr er paalagt de fire Numre i Fællesskab, medens dog de øvrige Prioriteter paahviler hver af de fire Bestanddele særskilt, at henholdsvis Numrene 26 og 28 og Numrene 30 og 32 har fælles Façade til Gaden og set fra Gaden fremtræder som een Bygning med to Opgange, og at der for alle fire Gade-Numre er fælles Gaardsplads — saaledes at Numrene 30 og 32 kun er adskilt ved et Stakit med Laage fra Numrene 26 og 28 — med Indgang gennem Porten til Nr 30, idet Dørene til Kældergennemgangene fra Gaden til Gaarden i de andre Numre i flere Aar har været affaaset.

Det fremgaar imidlertid af Sagens Oplysninger, at det til hvert af de paagældende Gadenumre hørende Areal er matrikuleret som selvstændig Ejendom og ogsaa i skattemæssig Henseende altid er behandlet som selvstændig Ejendom, ligesom de derpaa opførte Bygninger er adskilte ved Brandgavl mellem de forskellige Matrikelnumre. Herefter og da der ikke kan lægges Vægt paa, at Gaardspladsen for Tiden er fælles, samt da de øvrige af de Sagsøgte paaberaabte Forhold ikke er af anden Art end, hvad der sædvanlig vil følge af, at de fire Matrikelnumre indtil videre har fælles Ejer, og i hvert Fald ved Ejerskifte uden Vanskelighed vil kunne ændres, findes det ikke beføjet at anse de paagældende Bygninger som een samlet Ejendom, og Nævnets Nægtelse af at godkende Opsigelsen kan derfor ikke anses for beføjet.

Som Følge heraf vil der være at give Dom efter Sagsøgerens Paa-stand, hvorhos de Sagsøgte efter Omstændighederne findes in solidum at burde godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sagen Nr 346/1926 (**Rigsadvokaten mod Astrid Olsen**) blev Tiltalte for falsk Forklaring for Retten i Medfør af Strfl § 146, jfr midlertidig Strfl af 1 April 1911 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sagen Nr 336/1926 (**Rigsadvokaten mod Kay Einar Svend Aage Matell**) blev der tillagt Indstævnte en Erstatning paa 5000 Kr for uforskyldt Varetægtsfængsel.

steretssagfører Henriques i Salær for Højesteret 100 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 16 Kroner 80 Øre, som udredes af det offentlige.

Den paakærede Kendelses Præmisses er saalydende:

Under denne Sag har Direktør Holger Jacobsen fremsat Begæring om Umyndiggørelse af hans Hustru, Dagmar Margrethe Jacobsen, f. Jensen, af Frederiksberg, født den 10 Januar 1884, saaledes at Umyndiggørelse finder Sted i saavel formueretlig som i personlig Henseende.

Det fremgaar af en af Overlægen ved Sindssygehospitalet ved Vordingborg den 6 Januar 1927 afgivet Udtalelse, at Fru Jacobsen lider af en manio-depressiv Psykose (Stemningssindssygdom), at fuldstændig Helbredelse i og for sig er mulig naarsomhelst, men at man dog stedse maa nære en vis Mistillid til de indtrædende Stilstandsperioder, under hvilke man stedse ret længe maa holde sig den nærliggende Mulighed af Tilbagefald for Øje.

Da det foreliggende findes ikke at afgive tilstrækkeligt Grundlag for at umyndiggøre Fru Jacobsen i formueretlig Henseende, og da der tillige ikke findes tilstrækkelig Anledning til at umyndiggøre hende i personlig Henseende — hvorved bemærkes, at den for hende under Sagen mødte Sagfører under Forhandlingerne har udtalt, at der ikke fra nogen Side vil blive gjort Forsøg paa, saa længe hendes Sygdom varer, at søge hende fjernet fra det Sindssygehospital, paa hvilket hun er anbragt — vil den fremsatte Begæring ikke kunne tages til Følge.

Hermed endte Højesteretsaaret 1926.

Færdig fra Trykkeriet den 9 Marts 1927.